

รายงานการวิจัย

“โครงการพัฒนายุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัย เพื่อรองรับกระแสจีนภวัตน์”

(Strategic Plan Development on Research
and Manpower in the Context of China-Rising Trend)

โดย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ
สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา
(องค์การมหาชน)

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
โดยคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์
ประจำปีงบประมาณ 2552

กรกฎาคม 2554

รายงานการวิจัย

“โครงการพัฒนายุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัย
เพื่อรองรับกระแสจีนภวัตน์”

(Strategic Plan Development on Research
and Manpower in the Context of China-Rising Trend)

โดย

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ
สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา
(องค์การมหาชน)

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

โดยคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์

ประจำปีงบประมาณ 2552

กรกฎาคม 2554

คณะนักวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น	หัวหน้าคณะนักวิจัย
2. อาจารย์หลี่ เหมิน เหลียง	นักวิจัย
3. นางสาวจิตติกานต์ วงษ์กำภู	นักวิจัย
4. นายพีรพงษ์ ตริชะฎา	นักวิจัย

ทีมสนับสนุนการวิจัย

1. นายอาร์ม ตั้งนิรันดร
2. นางสาวพิชญานิน หวังชาลาบวร

กิตติกรรมประกาศ

คณะนักวิจัยในโครงการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินภีวตัน” ขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยชาติ และคณะกรรมการสภำวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์ สำหรับการอุดหนุนทุนการวิจัยประเภทอุดหนุนทั่วไป ประจำปี 2552 รวมถึงคณะผู้ตรวจสอบทางวิชาการโครงการฯ ทุกท่าน ประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.มิ่งสรรพ ขาวสอาด ดร.สุนทร อรุณานนท์ชัย รองศาสตราจารย์ ดร.ราเชนทร์ ชินทยารังสรรค์ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ และคุณรจิต มหาวิหกานนท์

คณะนักวิจัยขอขอบคุณสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง ในการประสานงานนัดหมายของค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน อีกทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินโครงการฯ ระหว่างการเดินทางเก็บข้อมูลเชิงลึก ณ กรุงปักกิ่ง และนครเทียนจิน

นอกจากนี้ คณะนักวิจัยขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาต่างๆ ที่ได้ร่วมสังเคราะห์ ห้างานจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจจีน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตลอดจนผู้แทนจากหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่เข้าร่วมการประชุมระดมความคิดเห็น และร่วมในงานสัมมนาเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ประกอบการจัดทำรายงานการวิจัย และสามารถจัดทำรายงานการวิจัยได้เสร็จสมบูรณ์ในปี 2554

คำนำ

รายงานฉบับนี้ เป็นการศึกษาวิจัยภายใต้ “โครงการพัฒนาศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินกู้” โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีในประเทศไทย เพื่อเสนอแนวทางการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนและการพัฒนากำลังคน เพื่อรองรับการขยายตัวของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน และบทบาทของจีนที่จะมีต่อพลวัตเศรษฐกิจของโลกในอนาคต

คณะนักวิจัยศึกษาวิเคราะห์ โดยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ในสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อศึกษาวิเคราะห์และจัดทำรายงานวิจัย โดยมีเนื้อหาครอบคลุมตั้งแต่การศึกษาวิเคราะห์โมเดลการปฏิรูปเศรษฐกิจจีน และแนวคิดด้านทฤษฎีเชิงตลอดจนการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีนในบทที่ 1 การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ ในประเทศไทยและต่างประเทศในบทที่ 2 การสำรวจสภาพสถานะกำลังคน และหลักสูตรการเรียนการสอนจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจในประเทศไทยในบทที่ 3 และการวิเคราะห์บทบาทจีนในเศรษฐกิจโลก พลวัตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากจีน (เงินกู้) และความสำคัญของเศรษฐกิจจีนต่อไทยในบทที่ 4 เพื่อนำเนื้อหาทั้งหมดมาสังเคราะห์และวิเคราะห์เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินกู้ ในบทสุดท้าย

คณะนักวิจัยขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาวิจัย ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อรายงานวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง และหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการจีนศึกษาในประเทศไทยและสาธารณชนโดยทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจบทบาทของจีนที่มีต่อพลวัตเศรษฐกิจโลก และใช้ประโยชน์จากความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างไทย-จีนได้มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ด้วยข้อจำกัดในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะข้อจำกัดด้านเวลาในการศึกษาวิจัยประมาณ 10 เดือน ผลการวิจัยจึงอาจจะยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ อย่างไรก็ตาม คณะนักวิจัยหวังว่าผลการศึกษานี้จะเป็นพื้นฐานและเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีนในอนาคต ตลอดจนเป็นข้อมูลสำหรับภาคเอกชนในการค้าขาย การลงทุน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับสาธารณรัฐประชาชนจีน และเพื่อรองรับกระแสเงินกู้ต่อไป

ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น

หัวหน้าคณะนักวิจัย

กรกฎาคม 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยภายใต้ “โครงการพัฒนายุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์” นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทและความสำคัญทางเศรษฐกิจของเงินต่อพลวัตเศรษฐกิจโลกและความสำคัญต่อไทย และเพื่อจัดการความรู้ (Knowledge management) ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีในประเทศไทย เพื่อให้เกิดการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนและกระแสเงินภีวทัศน์อย่างเหมาะสม ตลอดจนเกิดการเผยแพร่ข้อมูล เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ในวงกว้าง เพื่อสร้างความตระหนักของภาคส่วนต่างๆ ในความสำคัญของเศรษฐกิจจีนและกระแสเงินภีวทัศน์ต่อไป รวมทั้งการศึกษาทบทวนด้านกำลังคนในส่วนของการศึกษาและการวิจัยของรัฐ เพื่อรองรับการขยายตัวของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน และบทบาทของเงินที่จะมีต่อพลวัตของเศรษฐกิจโลกในอนาคต

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นวิธีการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrative Research) ประกอบด้วยวิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความเห็น และสังเคราะห์ร่วมกันระหว่างคณะนักวิจัย และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย โดยมุ่งเสนอและจัดทำยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคนเพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการศึกษาวิจัยและการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนเพิ่มมากขึ้นในเชิงปริมาณ แต่ยังมีได้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมีได้มีการผลิตนักศึกษาหรือบุคลากรจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องมากนัก และในด้านการศึกษายังมิได้ครอบคลุมประเด็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนและเงินภีวทัศน์ในมิติเชิงลึกด้านต่างๆ ที่ครบถ้วน เช่น สาขาพลังงาน สาขาบริการ สาขาส่งโลจิสติกส์ สาขาการเงิน สาขาการธนาคาร สาขาประกันภัยในจีน เป็นต้น และขาดการศึกษารวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจจีนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีข้อจำกัดในการเข้าถึงฐานข้อมูลของหลายหน่วยงานที่ไม่ได้มีการเผยแพร่ผลงานวิชาการหรืองานวิจัยอย่างแพร่หลายทั่วไป นอกจากนี้ งานส่วนใหญ่เป็นผลงานของนักวิจัยที่วิจัยเศรษฐกิจจีนผ่านภาษาอังกฤษ โดยมีนักวิชาการหรือนักวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยที่มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลางไม่มากนัก ที่สำคัญ การศึกษาจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยยังขาดยุทธศาสตร์และไร้ทิศทาง ทั้งด้านวิชาการและการจัดการงบประมาณ จึงมิได้มีการนำข้อมูลเหล่านั้นไปศึกษาต่อยอดหรือใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ตลอดจนไม่สามารถครอบคลุมการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การกำหนดและติดตามนโยบายที่มีประสิทธิภาพได้

นอกจากนี้ ด้วยความสำคัญด้านเศรษฐกิจจีนต่อประเทศไทย ทั้งการเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 และแหล่งนำเข้าอันดับ 2 ของไทย รวมทั้งเป็นนักลงทุนต่างชาติที่สำคัญอันดับต้นในประเทศไทย การพัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีน และพัฒนากำลังคนในการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนจึงกลายเป็นอีกหนึ่งความจำเป็น

เร่งด่วน ในขณะนี้ บุคลากรด้านจันศึกษาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจจันยังคงมียู่อย่างจำกัด ทั้งยังขาดการประสานงานและทำงานในลักษณะเครือข่ายเพื่อกิดทิศทางและประสิทธิภาพของการวิจัย แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มมีการตื่นตัวเพื่อรองรับกระแสเงินภีวตัน แต่ยังไม่เพียงพอ และขาดยุทธศาสตร์ภาพรวม ตลอดจนยังมิได้มีความร่วมมือและการทำงานเชื่อมโยงระหว่างกันอย่างเป็นระบบ

คณะนักวิจัยจึงได้จัดทำข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์ทั้งทางด้านการวิจัย การเรียนการสอน และการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับกระแสเงินภีวตัน โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบความร่วมมือและสร้างเครือข่ายของกำลังคนด้านจันศึกษาด้านเศรษฐกิจจัน การยกระดับและเน้นคุณภาพหลักสูตรการศึกษาด้านเศรษฐกิจจัน การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยด้านจันศึกษาด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนการใช้ทรัพยากรมนุษย์ด้านจันศึกษาในประเทศไทยที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

Abstract

The main objective of this research is to analyze China's economy and its roles in the global economy, as well as its importance to Thailand. The study involves literature reviews of the existing academic works and knowledge of China's economy in Thailand in order to further develop an academic database on China's economy and the China-rising trend, as well as to disseminate and distribute works and information on such academic works and researches to a wider audience with an aim to create more awareness of the importance of China's economy and the China-rising trend among various stakeholders in Thailand.

In addition, this research aims to revise and analyze manpower capacity and human resources in Thai government agencies and the academic and research sectors in order to prepare the country for the rapid expansion of the Thailand-China economic relations and the greater role that China will play in the global economy in the near future.

The research applies the integrated qualitative research methodology consisting of documentary research and field surveys, as well as several focus groups, organized to gather views from various stakeholders, in addition to close consultation with other Thai researchers and stakeholders from many Chinese Studies Centers and academic institutions in Thailand. Results from the study are analyzed to develop strategic plans on research and manpower development in order to prepare Thailand for the emerging China-rising trend.

The research results reveal that despite an increase in the quantity of academic and research works, as well as the rise in the teaching of China's economy in Thailand, the quality of these works and academic curricula is still far from perfect, since many curricula and courses on China's economy are still unable to produce a steady stream of high-quality graduates and human resources in the field of China's economy studies in Thailand.

With regards to the existing academic and research works, there is a lack of an effective knowledge management that methodically gathers information on the economy of China, and also a lack of an in-depth and profound works on China's economy and the China-rising trend. In-depth researches on several related topics still need to be conducted such as in the disciplines of energy, trade in services, finance and banking, and insurance in China.

In addition, there exists a problem of the limitation for the public to access information and databases of some Thai institutions which conduct academic works in China-related areas but which do not disseminate those research findings to a wider audience. On top of this, there are rather few academics and researchers in Thailand who are adequately proficient in Mandarin Chinese.

Most importantly, the academic works on China's economy in Thailand are conducted with the lack of proper strategies and directions, both in terms of academic management and budget allocation. Accordingly, new researches are not able to build

up on existing works on China's economy to further generate new and comprehensive knowledge for greater and wider uses. Nor are Thai researchers and policy makers able to utilize the existing knowledge to effectively analyze current trends on China's economy, to generate suitable policy options for the country, and to formulate appropriate policies for Thailand to follow.

At present, China is becoming highly important to Thailand both as the country's largest export market and the second largest source of imports, and also as one of Thailand's top source of foreign direct investment. The implication of China's increasing importance to Thailand suggests that the development of human resources and the creation of a pool of Thai academic experts and researchers on China's economy have become increasingly important to Thailand, given the currently limited availability of Thai experts on China's economy.

In addition, there is a lack of effective coordination and networking among Thai researchers in this field, which is a crucial element for the steering of clear directions and efficiency of China-related researches in Thailand. Even though relevant Thai agencies have become more aware of the importance of the China-rising trend, such awareness remains inadequate, especially when it lacks clear directions and strategies, as well as a systematic network of cooperation among various agencies involved in the field.

In light of this, the research team has proposed strategic plans on research directions, on teaching, and on human resources development in Thailand in the context of the China-rising trend, by focusing on the establishment of cooperative networks of experts and manpower in the field of Chinese economy studies in Thailand. The proposed strategic plans also aim at raising the standards and quality of the Chinese economic studies curricula in the country, enhancing utilization of academic works and researches on China's economy, as well as making efficient use of the existing limited human resources in Thailand in this field for the benefits to the country.

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

โครงการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบาทและความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อพลวัตเศรษฐกิจโลก (เงินกีวตัน) และความสำคัญต่อประเทศไทย และเพื่อจัดการความรู้ (Knowledge Management) ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีในประเทศไทย เพื่อให้เกิดการพัฒนาและบูรณาการข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนสำหรับการพัฒนาองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนและกระแสเงินกีวตันอย่างเหมาะสม การศึกษาวิจัยนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นวิธีการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrative Research) ประกอบด้วยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความเห็น และสังเคราะห์ร่วมกันระหว่างนักวิจัย และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย โดยมุ่งเสนอและจัดทำยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคนเพื่อรองรับกระแสเงินกีวตัน

ผลการวิจัย พบว่า ในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีการศึกษาวิจัยและการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนเพิ่มมากขึ้นในเชิงปริมาณ แต่ยังมีได้มีหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีคุณภาพเท่าที่ควร และมีได้มีการผลิตนักศึกษาหรือบุคลากรจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องมากนัก และในด้านการศึกษายังมิได้ครอบคลุมประเด็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนและเงินกีวตันในมิติเชิงลึกด้านต่างๆ ที่ครบถ้วน เช่น สาขาการเงิน สาขาการธนาคาร สาขาบริการ สาขาขนส่งโลจิสติกส์ สาขาประกันภัยในจีน สาขาพลังงาน เป็นต้น และขาดการศึกษารวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจจีนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีข้อจำกัดในการเข้าถึงฐานข้อมูลของหลายหน่วยงานที่ไม่ได้มีการเผยแพร่ผลงานวิชาการหรืองานวิจัยอย่างแพร่หลายทั่วไป นอกจากนี้ งานส่วนใหญ่เป็นผลงานของนักวิจัยที่วิจัยเศรษฐกิจจีนผ่านภาษาอังกฤษ โดยมีนักวิชาการหรือนักวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยที่มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลางไม่มากนัก ที่สำคัญ การศึกษาจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยยังขาดยุทธศาสตร์และไรทิศทาง ทั้งด้านวิชาการและการจัดการงบประมาณ จึงมิได้มีการนำข้อมูลเหล่านั้นไปศึกษาต่อยอดหรือใช้ประโยชน์เท่าที่ควร ตลอดจนไม่สามารถครอบคลุมการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การกำหนดและติดตามนโยบายที่มีประสิทธิภาพได้

นอกจากนี้ ด้วยความสำคัญด้านเศรษฐกิจจีนต่อประเทศไทย ทั้งการเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 และแหล่งนำเข้าอันดับ 2 ของไทย รวมทั้งเป็นนักลงทุนต่างชาติที่สำคัญอันดับต้น ๆ ในประเทศไทย การพัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีน และพัฒนากำลังคนในการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนจึงกลายเป็นอีกหนึ่งความจำเป็นเร่งด่วน ในขณะนี้ บุคลากรด้านจีนศึกษาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจ

จีนยังคงมีอยู่อย่างจำกัด ทั้งยังขาดการประสานงานและทำงานในลักษณะเครือข่ายเพื่อให้เกิดทิศทางและประสิทธิภาพของการวิจัย แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มมีการตื่นตัวเพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน แต่ยังไม่เพียงพอ และขาดยุทธศาสตร์ภาพรวม ตลอดจนยังมิได้มีความร่วมมือและการทำงานเชื่อมโยงระหว่างกันอย่างเป็นระบบ

จากการประมวลและสังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา และจากการสังเคราะห์งานร่วมกับศูนย์จีนศึกษาและสถาบันหน่วยงานพันธมิตรต่างๆ สามารถกำหนดเป้าหมายในการติดต่อด้านเศรษฐกิจและความสัมพันธ์กับจีน รวมทั้งประเด็นโจทย์วิจัยที่ควรมีการศึกษาริเริ่มหรือต่อยอดเพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน และเพื่อการร่วมมือและเติบโตไปกับจีนในด้านต่างๆ สรุปในตารางได้ดังนี้

ประเด็น	เป้าหมายของยุทธศาสตร์	ประเด็นด้านโอกาส (Opportunity)	ประเด็นด้านความท้าทายและคุกคาม (Threat)	ตัวอย่างประเด็นวิจัย
การค้า	การส่งออกสู่ตลาดประเทศจีนและการนำเข้าจากประเทศจีน	การใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี ASEAN-China FTA และศักยภาพของขนาดผู้บริโภคจีนที่มีกำลังซื้อมากขึ้นและมีตลาดขนาดใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะชนชั้นกลางยุคใหม่ของจีน	การเตรียมมาตรการรองรับการนำเข้าสินค้าจีนอย่างเหมาะสม โดยต้องเน้นการนำเข้าเฉพาะสินค้าจีนที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน	(1) การค้าชายแดนไทย-จีน กับการทำ RMB Trade Settlement ภายใต้ ACFTA : อนาคต โอกาส และอุปสรรค (2) ศักยภาพด้านการส่งออกพืชเศรษฐกิจและสินค้าเกษตรที่ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน เช่น --ศักยภาพของการส่งออกน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ไปตลาดจีน --การขยายตลาดผลิตภัณฑ์จากนํ้ายางขึ้นในตลาดจีน (3) ศักยภาพด้านการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญที่ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน เช่น --การต่อยอดและพัฒนาการส่งออกอิเล็กทรอนิกส์ของไทยไปจีน --การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทยเพื่อขยายการค้ากับจีน เป็นต้น (4) ด้านการนำเข้า เช่น --การศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับและจัดตั้งหน่วยงานด้านมาตรฐานในระดับกระทรวงของไทย โดยศึกษาจากกรณีศึกษาหน่วยงาน AQSIQ ระดับกระทรวงของจีน --การศึกษารูปแบบและกลยุทธ์ในการนำมาตรการด้านมาตรฐานสินค้ามาใช้เป็น Non-Tariff Measures ในการป้องกันการนำเข้าสินค้าไร้คุณภาพจากจีน
การลงทุน	การกระชับความร่วมมือ	การออกไปลงทุนใน	การเตรียมรับมือกับ	การศึกษาต่อยอดและวิเคราะห์เชิงลึกด้านการลงทุนจีน

โครงการพัฒนายุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินกวีตัน
โดย อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ

ประเด็น	เป้าหมายของยุทธศาสตร์	ประเด็นด้านโอกาส (Opportunity)	ประเด็นด้านความท้าทายและคุกคาม (Threat)	ตัวอย่างประเด็นวิจัย
	ร่วมมือด้านการลงทุน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือด้านการเงินระหว่างประเทศ	ประเทศจีนของธุรกิจไทยที่มีความพร้อมและมีความสามารถในการแข่งขัน	ผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของรัฐบาลกิจและบริษัทจีนในประเทศไทย ซึ่งอาจจะกระทบต่อธุรกิจไทยที่มีอยู่แล้วและต้องแข่งขันกับทุนจากจีน โดยเฉพาะ SMEs ไทย	ในไทย เช่น --ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและไม่ใช่เศรษฐกิจจากการเข้ามาลงทุนของจีนในประเทศไทย โดยอาจจะหิบบกกรณีศึกษาในระดับจังหวัดหรือภูมิภาคของไทย --การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและพฤติกรรมของนักลงทุนจีนในไทยโดยเปรียบเทียบกับนักลงทุนจากประเทศอื่น เป็นต้น
การบริการ	การส่งเสริมการท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและการศึกษาระหว่างกัน	การรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจากจีน และศักยภาพของนักศึกษาจีนในการเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย	ปัญหาคุณภาพของการจัดการการท่องเที่ยว และต้องเพิ่มมาตรการดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนที่มีฐานะและกำลังซื้อสูง เช่น กลุ่มเศรษฐีจีน	(1) การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับภาคบริการสาขาอื่นๆ ของจีนที่สำคัญมากขึ้น เช่น ด้านการศึกษา ด้านการก่อสร้าง เป็นต้น (2) ด้านการท่องเที่ยวได้มีงานศึกษาจำนวนหนึ่งแล้ว แต่ควรมีการศึกษาต่อยอดและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรม ภาพลักษณ์และอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวจีนในระดับมณฑล โดยเฉพาะมณฑลชายฝั่งของจีนที่มีรายได้และอำนาจซื้อสูง
เกษตรและอุตสาหกรรม	ความร่วมมือด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม	การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้เทคโนโลยีจากจีน ทั้งด้านการวิจัยทางการเกษตร และการพัฒนาเทคโนโลยี เช่น การคิดค้นวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช การพัฒนาพลังงานทางเลือก	ภาคเกษตรของจีนมีศักยภาพมากขึ้นและผลผลิตทางการเกษตรของจีนอาจจะเป็คู่แข่งสำคัญของสินค้าเกษตรไทยในตลาดจีน เช่น ข้าว ตลอดจนการพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมของจีนที่มีคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น	--การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับสินค้าเกษตรในสาขาที่สำคัญแต่ไม่เคยมีผลงานศึกษาไว้ก่อน เช่น ปาล์มน้ำมัน --ศึกษาวิเคราะห์อุตสาหกรรมศักยภาพของไทยในการส่งออกปจีน ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เช่น อาหารกระป๋อง อาหารแช่เย็นแช่แข็ง --ศึกษาวิเคราะห์อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ที่สำคัญในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน --ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการต่อยอดและเชื่อมโยงการพัฒนากับ 7 อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของจีน
คมนาคม โลจิสติกส์	การสร้างความร่วมมือด้านการสื่อสารและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์	การเชื่อมโยง (Connectivity) กับจีน ทั้งทางถนนผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และทาง	กฎระเบียบด้านการคมนาคมขนส่งในประเทศจีนและประเทศเพื่อนบ้าน ในภูมิภาคที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเดิน	--การศึกษาระบบการขนส่งและกระจายสินค้าไทยในประเทศจีน ทั้งสินค้าเกษตรและอาหารสด และสินค้าแปรรูป ตลอดจนสินค้าอุตสาหกรรม ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ในแง่ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข และร่วมมือกับจีน เป็นต้น --การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการขนส่ง

โครงการพัฒนายุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินกีวตัน
โดย อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ

ประเด็น	เป้าหมายของยุทธศาสตร์	ประเด็นด้านโอกาส (Opportunity)	ประเด็นด้านความท้าทายและคุกคาม (Threat)	ตัวอย่างประเด็นวิจัย
	ตลอดจนความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศโดยผ่านประเทศเพื่อนบ้าน	แม่น้ำโขง ทางทะเลทางอากาศ ตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาระบบรางโดยเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงจีนกับภูมิภาคอาเซียนในอนาคต	รถและการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน	ระบบรางในภูมิภาค (Trans Asian Railways) โดยเฉพาะการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน และรถไฟความเร็วสูงของจีนในประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งเส้นรถไฟจีน-ลาว (ยูนนาน-บอร์เนียว) รถไฟจีน-พม่า (ยูนนาน-มูเซ-เจียวเพียว) และรถไฟจีน-เวียดนาม (หนานหนิง – ฮานอย) เช่น การศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการหลั่งไหลเข้ามาของชาวจีนผ่านรถไฟความเร็วสูง ทั้งด้านแรงงานข้ามชาติ โรคภัย ยาเสพติด อนามัย ซึ่งจะเป็นต้นทุนและภาระของไทยในอนาคต เป็นต้น
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ/ภูมิภาค	ความร่วมมือในกรอบ ASEAN+1 และกรอบอื่นๆ เช่น ASEAN+3, ASEAN+ 6, APEC และ ASEM ตลอดจนกรอบอนุภูมิภาค เช่น GMS และ PBG	การผนึกกำลังเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทั้งในฐานะประเทศกำลังพัฒนาและประเทศในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน	โอกาสที่อาจจะเกิดขึ้นขัดแย้งระหว่างจีนกับประเทศอาเซียนอื่นที่ต่างอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของหมู่เกาะในทะเลจีนใต้	การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึก เช่น --ผลกระทบและโอกาสในการขยายการค้าและการลงทุนกับจีนหลังจัดทำกลุ่ม AEC ประเด็นที่เกี่ยวกับกลุ่มอนุภูมิภาคใหม่ เช่น --การใช้ประโยชน์จากความร่วมมือกับจีนภายใต้กรอบ PBG ในด้านการค้าและการลงทุน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่มีความสำคัญมากขึ้น เช่น --บทบาทของจีนในด้านการเงินในภูมิภาคและผลกระทบจากการทำ RMB trade settlement เป็นต้น
ความสัมพันธ์ทวิภาคี	การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทยในสายตาชาวจีน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนด้านวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ในประเทศไทย	รากฐานความสัมพันธ์ที่ดีและใกล้ชิดระหว่างรัฐบาลภาคเอกชนและประชาชนของไทยและจีน	การขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีนอาจก่อให้เกิดประเด็นต่อต้านหรือขัดแย้งจากบางภาคส่วนในประเทศไทย เช่น กลุ่มเกษตรกรที่ต้องแข่งขันกับสินค้าจีนหรือประเด็นแม่น้ำโขงแห้ง เป็นต้น	การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกในด้านความสัมพันธ์ทวิภาคีกับจีน เช่น --อนาคตความสัมพันธ์ไทย-จีน ภายใต้กรอบ GMS ในบริบทของการจัดการปัญหาแม่น้ำโขง --การประเมินความร่วมมือไทย-จีนที่มีอยู่แล้ว และความคุ้มค่าเชิงงบประมาณกับประโยชน์ที่เอกชนไทยได้รับ --การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทวิภาคีกับจีนในบริบทแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของจีน (2011-2015) เป็นต้น

แนวทางและหัวข้อวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนทั้งในด้านการวิจัยเริ่มต้นและการวิจัยต่อยอด

จากการศึกษารวบรวมและทบทวนเอกสารผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ ทั้งในรูปแบบหนังสือที่มีการตีพิมพ์ 110 เล่ม วิทยานิพนธ์ 65 เล่ม งานวิจัย 71 โครงการ และบทความวิชาการอีกประมาณ 200 บทความ (ตารางแนบ 1) พบว่า มีประเด็นโจทย์วิจัยเริ่มต้นและวิจัยต่อยอดที่ควรจะเน้น เพื่อให้มีการขยายการศึกษาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนเชิงลึกในมิติต่างๆ ที่หลากหลายและรอบด้านมากขึ้น โดยมีสาขาที่ขาดแคลนซึ่งควรจะพัฒนาหัวข้อ/โจทย์วิจัยเริ่มต้น และการวิจัยต่อยอด หรือเพิ่มการศึกษาวิจัยให้มากขึ้น ทั้งในระยะสั้น 1-2 ปี และระยะกลางถึงระยะยาว 3-5 ปี ได้แก่

หัวข้อการวิจัย	ประเด็นสำคัญ	ตัวอย่างโจทย์วิจัยเริ่มต้น/ต่อยอด
ตัวอย่างโจทย์วิจัยเริ่มต้น/ต่อยอดในระยะ 1-2 ปี		
ค่าเงินหยวน และบทบาทด้านการเงิน	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างลึกซึ้งและจริงจัง ในขณะที่ประเด็นด้านค่าเงินหยวนและบทบาทด้านการเงินของจีนในภูมิภาคและในระดับโลกเป็นเรื่องสำคัญมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเริ่มต้นในด้านการเงินจีนภายในระยะ 1-2 ปีนี้	-ศักยภาพและอนาคตเงินหยวน (Renminbi) ในการเป็นเงินสกุลหลักของโลก -บทบาทจีนต่อสถาปัตยกรรมทางการเงินในภูมิภาค: ศักยภาพ อุปสรรค และข้อจำกัด
การธนาคาร	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างจริงจัง ในขณะที่ประเด็นด้านการธนาคารและบทบาทของธนาคารจีนในภูมิภาคและในระดับโลกทวีความสำคัญมากขึ้น	-อุตสาหกรรมธนาคารของจีนภายใต้การนำของรัฐบาล : ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะ -ศักยภาพของธนาคารขนาดใหญ่ของจีน (Big Four) ในการลงทุนในต่างประเทศ
พลังงาน	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประเด็นด้านพลังงานและการออกไปลงทุนด้านพลังงานของจีนตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลกได้ขยายตัวและทวีความสำคัญมากขึ้น	-การออกไปลงทุน FDI ในธุรกิจพลังงานของจีน: นัยทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ -ยุทธศาสตร์พลังงานทางเลือกของจีนและเศรษฐศาสตร์พลังงานทางเลือกของจีน -อนาคตอุตสาหกรรมพลังงานของจีนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
เศรษฐกิจจีนมหภาค	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง ในขณะที่ประเด็นการจัดการเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาลจีนกำลังถูกจับตามองและอาจจะมีความเสี่ยงจากปัญหาเศรษฐกิจมหภาคต่างๆ เช่น ปัญหาเงินเฟ้อ การจ้างงานและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างคนในเมืองและชนบท เป็นต้น	-รูปแบบและกลยุทธการจัดการเศรษฐกิจมหภาคของจีน : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต -บทบาทรัฐบาลกลางจีนกับการควบคุมเศรษฐกิจมหภาค และประเด็นผลประโยชน์ของรัฐบาลท้องถิ่น: สอดคล้องหรือขัดแย้ง
เศรษฐกิจจีนจุลภาค	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างลึกซึ้ง ในขณะที่เศรษฐกิจจุลภาคและ	-รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนจีนกับการพัฒนาเศรษฐกิจจุลภาคของจีน : กรณีศึกษารายอุตสาหกรรม

หัวข้อการวิจัย	ประเด็นสำคัญ	ตัวอย่างโจทย์วิจัย เริ่มต้น/ต่อยอด
	บทบาทของเอกชนจีนได้มีความโดดเด่นและมีผลต่อเศรษฐกิจจีนและเศรษฐกิจภูมิภาคมากขึ้น ทั้งด้านการค้าและการลงทุน	-บทบาทของเอกชนจีนในการพัฒนา Global และ Regional supply chain : โอกาสและอุปสรรค -อนาคตและความสามารถในการแข่งขันของเอกชนจีนในภูมิภาค ภายใต้บริบท AEC 2015
ขนส่งโลจิสติกส์	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในขณะที่รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งกับภูมิภาคอาเซียนโดยเฉพาะระบบราง	-ต้นทุนการขนส่ง โลจิสติกส์และการพัฒนาการอุตสาหกรรมขนส่งจีน : ปัจจุบันและอนาคต -ศักยภาพของอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ของจีนในการเชื่อมโยง ASEAN Connectivity : ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและด้านที่ไม่ใช่เศรษฐกิจ
ตัวอย่างโจทย์วิจัยเริ่มต้น/ต่อยอดในระยะ 3-5 ปี		
การประกันภัย	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างจริงจัง ในขณะที่ธุรกิจการประกันภัยในจีนได้รับการพัฒนาและเปิดเสรีมากขึ้น	-บทวิเคราะห์ธุรกิจประกันภัยในจีน : การแข่งขันและการเปิดเสรี -โอกาสจากขนาดตลาดประกันภัยในจีน และอนาคตของบริษัทเอกชนจีนและบริษัทต่างชาติในธุรกิจประกันภัย
กฎหมายเศรษฐกิจ	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างจริงจัง ในขณะที่ประเด็นด้านกฎหมายเศรษฐกิจของจีนเป็นเรื่องสำคัญและมีความซับซ้อนจำเป็นต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง	-การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเศรษฐกิจจีนกับไทยและประเทศตะวันตก เช่น การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา -การบังคับใช้กฎหมายเศรษฐกิจจีนในระดับประเทศและระดับมหภาค
อุตสาหกรรมบริการ	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในขณะที่อุตสาหกรรมบริการของจีนได้รับความสำคัญจากรัฐบาลจีนมากขึ้น โดยเฉพาะในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีการตั้งเป้าหมายที่จะพัฒนาภาคบริการของจีนให้คิด 1 ใน 3 ของโลกให้ได้ภายในปี 2015	-ภาคบริการของจีน: จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถในการแข่งขัน -อนาคตภาคบริการของจีนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

นอกจากนี้ จะต้องมีการทบทวนในการจัดการงานวิจัยด้านจีน เช่น การจัดเวทีสนทนากลุ่มหรือจัดการเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและรับฟังความต้องการของผู้ใช้งานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุกๆ 3 เดือน หรือปีละ 2-3 ครั้ง ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจต่างๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนให้มีความสอดคล้องกับอุปสงค์ของผู้ใช้ข้อมูล และสอดคล้องกับการนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น รวมทั้งการเพิ่มมาตรการจูงใจให้มีการพัฒนาศักยภาพทักษะและเครือข่ายของนักวิจัยรุ่นอาวุโส และรุ่นกลางไปยังนักวิจัยรุ่นใหม่ เช่น การใช้ระบบพี่เลี้ยงและมีมาตรการจูงใจต่างๆ

ที่สำคัญ จำเป็นต้องสนับสนุนให้มีการเผยแพร่งานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินในวงกว้าง โดยเฉพาะการเข้าถึงฐานข้อมูลผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดการวิจัยต่อยอด และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนเกิดความตระหนักความสำคัญของเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินกู้ และการกระจายการใช้ประโยชน์งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในภาคส่วนต่างๆ ทั้งสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในวงกว้างเพิ่มขึ้น

แผนพัฒนากำลังคนสำหรับภาคการศึกษาและการวิจัย ด้วยบทบาทของเงินต่อพลวัตเศรษฐกิจโลกและความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการขยายตัวของความต้องการบุคลากรด้านเศรษฐกิจเงิน จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมแผนพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจเงินในประเทศไทย ทั้งนักวิชาการในรุ่นเยาว์ นักวิจัยรุ่นกลาง และรุ่นอาวุโส โดยอาจแบ่งแผนพัฒนากำลังคนออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

(1) แผนการพัฒนากุศลกรุ่นเยาว์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการคัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งไปศึกษาต่อและเรียนภาษาจีนกลางที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีน และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ยังคงขาดแคลน ได้แก่ สาขาการเงิน/การธนาคาร สาขาประกันภัย สาขาขนส่งโลจิสติกส์ สาขาบริการ เศรษฐกิจเงินในระดับมหภาค เศรษฐกิจเงินในระดับจุลภาค สาขาพลังงาน และกฎหมายเศรษฐกิจ เช่น ระบบทรัพย์สินทางปัญญาในจีน รวมระยะเวลา ประมาณ 4- 6 ปี รวม 16 คน โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ 17,280,000 บาท (ตารางแนบ 2)

(2) แผนการพัฒนากุศลกรุ่นใหม่ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี โดยการคัดเลือกนักศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้านเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจ เพื่อส่งไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีน โดยเริ่มจากการเรียนภาษาจีนกลางประมาณ 2 ปี และหลังจากนั้นเป็นการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทระยะเวลา 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี เพื่อเป็นการต่อยอดทางองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาที่จบปริญญาตรีในประเทศไทย และช่วยให้นักศึกษาเหล่านี้มีความพร้อมและมีทักษะการใช้ภาษาจีนกลางในระดับดี มีโอกาสได้คุ้นเคยกับเพื่อนนักศึกษาชาวจีน เกิดเครือข่ายและเกิดความเชี่ยวชาญ ทั้งในแง่ของการสื่อสารภาษาจีนกลางและในแง่ขององค์ความรู้ในสาขาต่างๆ รวม 16 คน โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายประมาณ 12,600,000 บาท(ตารางแนบ 3)

(3) แผนการพัฒนากุศลกรุ่นกลางและรุ่นอาวุโสด้านเศรษฐกิจเงิน โดยการคัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจในประเทศไทย เพื่อพัฒนาเป็นนักวิชาการเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจเงิน ในรุ่นกลางและรุ่นอาวุโส และส่งไปฝึกทักษะและศึกษาอบรมในประเทศจีน โดยจะต้องมีการเจรจาจัดทำข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิจัยของเงินเพื่อจัดการเดินทางไปศึกษาแลกเปลี่ยนด้านการวิจัย อบรม และการเรียนการสอน ตลอดจนการฝึกทักษะในประเทศจีน ซึ่งจะเป็นการพัฒนากำลังคนหรือเป็นการต่อยอดให้กับกำลังคนในระดับวัย

ทำงานและบุคลากรด้านจีนศึกษาในประเทศไทย ในระดับรุ่นกลางและรุ่นอาวุโส ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา นักวิจัยในสถาบันวิจัย หรือ กระทรวง/กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน การส่งไปศึกษาภาษาจีนกลางในประเทศจีน จะช่วยให้สามารถสื่อสารกับคนจีนในชีวิตประจำวันได้ เข้าใจในสิ่งที่คนจีนพูด เพื่อเป็นการรับรู้และสามารถเก็บข้อมูลข่าวสารได้ รวมทั้งการเข้าไปร่วมฝึกงาน/ทำงานกับสถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษาในประเทศจีนในลักษณะการแลกเปลี่ยนบุคลากร เช่น การร่วมมือทำวิจัย การฝึกอบรม หรือการร่วมพัฒนาประเด็น/หัวข้อวิจัย เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ดีในอนาคต รวมประมาณ 24 คน ระยะเวลา 1-2 ปี โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายประมาณ 4,800,000 บาท (ตารางแนบ 4)

(4) แผนการพัฒนาศูนย์กลางด้านเศรษฐกิจจีนโดยการฝึกอบรมในประเทศไทย โดยการคัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานและมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจ เข้าร่วมโครงการ และการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรจากประเทศจีนให้เดินทางมาสอน/ให้การฝึกอบรมในประเทศไทย โดยอาจจะจัดเป็นหลักสูตรวันเสาร์และอาทิตย์ ด้วยการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาของไทย ซึ่งการอบรมจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งด้านภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสาร และวิชาเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจจีน เมื่อจบหลักสูตรอบรม มีการมอบประกาศนียบัตร รวมประมาณ 60 คน ระยะเวลา 1-2 ปี โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายประมาณ 2,400,000 บาท (ตารางแนบ 5)

แผนพัฒนาศูนย์กลางทั้ง 4 ด้านดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ทันทีภายในระยะเวลา 2-6 ปี ข้างหน้า หากได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลไทย และจะสามารถผลิตกำลังคนด้านจีนศึกษาออกสู่ตลาดแรงงานได้ประมาณ 100 คน ซึ่งจะครอบคลุมสาขาต่างๆ ที่ขาดแคลนและเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน และเป็นการผลิตบุคลากรอย่างเป็นระบบ คือ มีทั้งรุ่นเยาว์ รุ่นกลางและรุ่นอาวุโส ซึ่งจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ทั้งด้านการวิจัย การศึกษา ค้นคว้า ผลิตผลงานเพื่อเผยแพร่ และเพื่อเป็นบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนที่มีคุณภาพของไทยต่อไป

ข้อเสนอแนะด้านยุทธศาสตร์

คณะวิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ทั้งในด้านการวิจัย ด้านการเรียนการสอนและด้านกำลังคน ตลอดจนการประเมินและชี้แนะหนทางผลได้/ผลเสียของการดำเนินยุทธศาสตร์ในแต่ละด้านพบว่า แม้จะต้องมีการใช้งบประมาณในการดำเนินการเป็นจำนวนไม่น้อย การดำเนินการและผลักดันยุทธศาสตร์จีนศึกษาด้านเศรษฐกิจเป็นภารกิจที่ล่าช้าไม่ได้ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและสร้างบุคลากร และเตรียมพัฒนาองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจจีนในเชิงลึกให้มากขึ้น เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนและความสัมพันธ์ไทย-จีนด้านเศรษฐกิจต่อไป โดยสรุปข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์ในแต่ละด้าน ดังนี้

(1) ยุทธศาสตร์งานวิจัย เพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

ยุทธศาสตร์งานวิจัย	ประเด็น	จุดเด่น/จุดด้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยกระดับการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินในประเทศไทย เพื่อการวิเคราะห์เศรษฐกิจเงินอย่างรอบด้านมากขึ้น และพัฒนาโจทย์วิจัยให้สอดคล้องกับกระแสเงินภีวทัศน์ต่อไป	สามารถดำเนินการได้ทันที โดยการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมีการผลักดันอย่างจริงจัง
ยุทธศาสตร์ที่ 2	สร้างและการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจของเงินในภูมิภาคและในระดับโลก	สามารถดำเนินการได้ทันที โดยมีหน่วยงานเจ้าภาพในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
ยุทธศาสตร์ที่ 3	พัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลงานวิจัยเพื่อสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในประเทศไทยโดยตั้งเป็น“ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจเงิน”เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลในการรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ และผลงาน/เอกสารวิชาการต่างๆ	อาจจะใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 1 ปี และต้องมีงบประมาณ ตลอดจนมอบหมายเจ้าภาพที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถประสานงานรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
ยุทธศาสตร์ที่ 4	สร้างความเชื่อมโยงการวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินเข้ากับการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยการรับฟังและประสานงานกับหน่วยงานผู้ใช้ข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสเงินภีวทัศน์	จะต้องมีกลไกการประสานงานและรับฟังความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการขับเคลื่อนผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

(2) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน เพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน	ประเด็น	จุดเด่น/จุดด้อย
ยุทธศาสตร์	ปรับเน้นคุณภาพของหลักสูตรเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจเงินและระบบการพัฒนากำลังคน เพื่อให้มีกำลังคนที่เพียงพอ สามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านเศรษฐกิจไทย-เงินที่ขยายตัวมากขึ้น	ดำเนินการได้ทันทีโดยมีการประสานงานรวบรวมข้อมูลจากสถาบันการศึกษา/หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องและมีการผลักดันอย่างจริงจัง

(3) ยุทธศาสตร์กำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

ยุทธศาสตร์กำลังคน	ประเด็น	จุดเด่น/จุดด้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 1	กำหนดยุทธศาสตร์และพัฒนากลไกในการส่งเสริมและพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจเงินและความสามารถในการสื่อสารภาษาเงินกลางผ่านการมอบทุนการศึกษาและการฝึกอบรมโดยการตั้งคณะกรรมการเพื่อเชื่อมประสานให้เกิดการวางแผนและพัฒนากำลังคนด้านเงินศึกษาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	อาจจะใช้เวลาในการดำเนินการไม่น้อยกว่า 1 ปี และต้องมีงบประมาณรองรับ รวมทั้งจะต้องมีการผลักดันอย่างจริงจัง
ยุทธศาสตร์ที่ 2	สร้างระบบความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายการผลิตและส่งเสริมศักยภาพกำลังคนด้านเศรษฐกิจเงินโดยมีกลไกที่เป็นรูปธรรมและการร่วมกันจัด“งานสัมมนาวิชาการประจำปีด้านเศรษฐกิจเงิน”เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนักวิชาการในประเทศไทย เพื่อพัฒนากำลังคน	อาจจะใช้เวลาในการดำเนินการไม่น้อยกว่า 1 ปี และต้องมีงบประมาณรองรับ ตลอดจนมีเจ้าภาพที่ชัดเจนเพื่อสามารถประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอทุกปี
ยุทธศาสตร์ที่ 3	ส่งเสริมและสร้างผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญระดับแนวหน้าทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่มีความรู้ความสามารถด้านเศรษฐกิจเงินและมีภาวะผู้นำสูงเพื่อมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและผลักดัน	สามารถดำเนินการได้ทันที โดยมีมาตรการจูงใจและระบบผลตอบแทนที่มั่นคง

ภาคผนวก

ตารางแนบ 1 จำนวนผลงานเอกสารด้านเศรษฐกิจเงินในประเทศไทย

	หนังสือ (เล่ม)	วิทยานิพนธ์ (เล่ม)	งานวิจัย (โครงการ)	บทความ (บทความ)
เศรษฐกิจเงิน ความสัมพันธ์ไทยและเงินในภาพกว้าง	58	11	28	126
ด้านการค้า	12	39	23	18
ด้านการลงทุน	5	9	3	25
ด้านการเงิน	4	1	0	14
ด้านการค้าบริการ ท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และอื่นๆ	3	5	17	17
แนวธุรกิจ	28	0	0	0
รวม	110	65	71	200

ที่มา : รวบรวมโดยคณะนักวิจัย, 2553

ตารางแนบ 2 แผนพัฒนาบุคลากรรุ่นเยาว์สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาขาที่ขาด แคลน	จำนวน คน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา ศึกษา ภาษาจีน กลางในจีน	ระยะเวลาศึกษา ปริญญาตรีด้าน เศรษฐกิจ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณใช้จ่าย
เศรษฐกิจเงิน มหภาค	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี	สอบคัดเลือกนักเรียน มัธยมศึกษาปีที่6 เพื่อ ส่งไปศึกษาต่อที่ มหาวิทยาลัยในจีน โดยเริ่มจากภาษาจีน กลาง และระดับ ปริญญาตรีใน สาขาวิชาต่างๆ เป็น ระยะเวลา ไม่นเกิน 6 ปี	ค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทางระหว่าง ประเทศ/ในประเทศจีน ค่าเบี้ยเลี้ยง 180,000บาทต่อปีต่อคน
เศรษฐกิจเงิน จุลภาค	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
กฎหมาย เศรษฐกิจ	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
การเงิน/ การธนาคาร	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
การประกันภัย	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
พลังงาน	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
ขนส่ง โลจิสติกส์	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
ภาคบริการ	2	นักเรียนมัธยม ศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
รวม	16 คน					17,280,000 บาท ต่อ16 คนต่อ 6 ปี

ตารางแนบ 3 แผนพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

สาขาที่ขาดแคลน	จำนวนคน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาศึกษาภาษาจีนกลางในจีน	ระยะเวลาศึกษาปริญญาตรีด้านเศรษฐกิจ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณใช้จ่าย
เศรษฐกิจจีนมหภาค	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี	สอบคัดเลือกนักศึกษาปีที่4 ที่เรียนด้าน เศรษฐ ศาส ตร์ / บริหารธุรกิจเพื่อส่ง ศึกษาต่อที่ มหาวิทยาลัยในจีน โดยเรียนภาษาจีน กลางประมาณ 2 ปี หลังจากนั้น เข้า ศึกษาต่อในระดับ ปริญญาโท ระยะเวลา 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	ค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทางระหว่างประเทศ / ในประเทศจีน ค่าเบี้ยเลี้ยง 157,500บาทต่อปี ต่อคน
เศรษฐกิจจีนจุลภาค	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
กฎหมายเศรษฐกิจ	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
การเงิน/ การธนาคาร	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
การประกันภัย	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
พลังงาน	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
ขนส่ง โลจิสติกส์	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
ภาคบริการ	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
รวม	16 คน					12,600,000 บาท ต่อ16 คนต่อ5 ปี

ตารางแนบ 4 แผนพัฒนาบุคลากรรุ่นกลางและรุ่นอาวุโสด้านเศรษฐกิจจีน

หน่วยงาน/องค์กรของ ไทย	จำนวนคน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาศึกษาภาษาจีนกลางในจีน	ระยะเวลาศึกษา/วิจัยด้านเศรษฐกิจจีน	วิธีดำเนินการ	งบประมาณใช้จ่าย
สถาบันการศึกษา	8	อาจารย์ที่สอน เศรษฐศาสตร์	1 ปี	1 ปี	คัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์ ทำ งาน และ มี ค ว า ม ร ู้ ค ำ น าน เศรษฐ ศาส ตร์ / บริหารธุรกิจ และ ทำ ข้อ ตกลง กับ มหาวิทยาลัยหรือ สถาบันวิจัยของ จีน เพื่อเป็นการ แลกเปลี่ยนด้าน	ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทาง 200,000 บาท ต่อคนต่อปี
กระทรวงต่างๆ	8	ทำงานด้าน เศรษฐกิจจีน	1 ปี	1 ปี		
สถาบันวิจัย	8	ทำงานวิจัย ด้านเศรษฐกิจจีน	1 ปี	1 ปี		

โครงการพัฒนายุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์
โดย อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ

หน่วยงาน/องค์กรของ ไทย	จำนวน คน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา ศึกษา ภาษาจีน กลางในจีน	ระยะเวลา ศึกษา/วิจัย ด้าน เศรษฐกิจจีน	วิธีดำเนินการ	งบประมาณใช้จ่าย
					การร่วมวิจัย ร่วม ปฏิบัติงาน หรือ ด้านการเรียนการ สอน	
รวม	24 คน					4,800,000 บาท ต่อ24 คนต่อ 2 ปี

ตารางแนบ 5 แผนพัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนโดยการฝึกอบรมในประเทศไทย

หน่วยงานในไทย	จำนวน คน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา อบรม	วิธีดำเนินการ	งบประมาณค่าใช้จ่าย
สถาบันการศึกษา	20	อาจารย์ที่สอน เศรษฐศาสตร์	1-2 ปี	คัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์ ทำงาน และ มีความรู้ด้าน เศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจเพื่อเข้า อบรม โดยการเชิญวิทยากรจากจีน มาสอนที่ประเทศไทยหลักสูตร 1- 2 ปี จัดเป็นหลักสูตรวันเสาร์และ อาทิตย์ โดยร่วมมือกับ สถาบันการศึกษา ของไทย เนื้อหาครอบคลุมภาษาจีนกลาง เพื่อการสื่อสาร และ วิชาเฉพาะ ทางด้านเศรษฐกิจจีน เมื่อจบ หลักสูตร มี การ ม อบ ประกาศนียบัตร	ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าสอนของวิทยากรชาว จีน 800,000 บาท/ปี/ วิทยากร 1 ท่าน เชิญวิทยากร 8 ท่าน ภายใน 2 ปี
กระทรวงต่างๆ	20	ทำงานด้าน เศรษฐกิจจีน	1-2 ปี		
สถาบันวิจัย	20	ทำงานวิจัย ด้าน เศรษฐกิจ จีน	1-2 ปี		
รวม	60 คน				2,400,000 บาทต่อ60 คน ต่อ 2 ปี

Executive Summary

The main objective of this research is to analyze China's economy and its roles in the global economy, as well as its importance to Thailand. The study involves literature reviews of the existing academic works and knowledge of China's economy in Thailand in order to further develop an academic database on China's economy and the China-rising trend, as well as to disseminate and distribute works and information on such academic works and researches to a wider audience with an aim to create more awareness of the importance of China's economy and the China-rising trend among various stakeholders in Thailand. In addition, this research aims to revise and analyze manpower capacity and human resources in Thai government agencies and in the academic and research sectors in order to prepare the country for the rapid expansion of the China-Thailand economic relations and the greater role that China will play in the global economy in the near future.

The research applies the integrated qualitative research methodology consisting of documentary research and field surveys, as well as several focus groups, organized to gather views from various stakeholders and to consult with other Thai researchers and stakeholders from many Chinese Studies Centers and academic institutions in Thailand. Results from the study are analyzed to develop strategic plans on research and manpower development in order to prepare Thailand for the emerging China-rising trend.

The main research results reveal that despite an increase in the quantity of academic and research works, as well as the rise in the teaching of China's economy in Thailand, the quality of these works and curricula is still far from perfect, especially since many curricula and courses on China's economy are still unable to produce a steady stream of high-quality graduates and human resources in the field of China economic studies in Thailand.

With regards to the existing academic and research works, there is a lack of an effective knowledge management that methodically gathers information on the economy of China and also a lack of an in-depth and profound works on China's economy and the China-rising trend. In-depth research on several related topics still need to be conducted such as in the disciplines of energy, trade in services, finance and banking, and insurance in China.

In addition, there exists a problem of the limitation for the public to access information and databases of some Thai institutions which conduct academic works in the China-related area but which do not disseminate those research findings to a wider audience. On top of this, there are rather few academics and researchers in Thailand who are adequately proficient in Mandarin Chinese.

Most importantly, the academic works on China's economy in Thailand are conducted with the lack of proper strategies and directions, both in terms of academic management and budget allocation. Accordingly, new researches are not able to build up on existing works on China's economy to further generate new and comprehensive knowledge for greater and wider uses. Nor are Thai researchers and policy makers

able to utilize the existing knowledge to effectively analyze current trends on China's economy, to generate suitable policy options for the country, and to formulate appropriate policies for Thailand to follow.

At present, China is becoming highly important to Thailand both as the country's largest export market and second largest source of imports, and also as one of Thailand's top source of foreign investment. The implication of China's increasing importance to Thailand suggests that the development of human resources and the creation of a pool of Thai academic experts and researchers on China's economy have become increasingly important to Thailand, given the currently limited availability of Thai experts on China's economy.

In addition, there is a lack of effective coordination and networking among Thai researchers in this field, which is a crucial element for the steering of clear directions and efficiency of China-related researches in Thailand. Even though relevant Thai agencies have become more aware of the importance of the China-rising trend, such awareness remains inadequate, especially when it lacks a clear direction and strategy, as well as a systematic network of cooperation among various agencies involved in the field.

Based on our analysis derived from existing academic works and researches, as well as from a collaborative analytical work conducted with several academic centers of China's Studies and other allied institutions, the research team has analyzed current problems of researches and teaching on China's economy in Thailand and suggested strategic plans for Thailand's research, teaching and human resources development in the field of China Studies, as presented below.

Fields	Strategic Objectives	Opportunities	Threats	Examples of Research Topics
International Trade	To enhance export to and import from China.	Focus on ASEAN-China FTA and the potential of tapping into the large Chinese consumers' market, with increasing purchasing power and China's expanding market size, especially the market of the new middle-income consumers.	Appropriate administration and prompt preparation for the influx of Chinese imports to Thailand, to be achieved by focusing on the importation of quality products from China that meet international standards.	1. The prospects, opportunities and obstacles of cross-border trade between China and Thailand and the RMB Trade Settlement related to the ACFTA framework. 2. The export potential of crops /commodities and agricultural products that have never been studied /focused on, such as - The export potential of palm oil and related products to China's market. - Export and potential market expansion of rubber products, especially using latex as main inputs, to China's market. 3. The export potential of industrial products that have never been studied/focused on, such as - The potentials for export expansion and development of Thai electronics and parts to China. - The development of Thai petro-chemical industry for trade expansion with China, etc. 4. Import related topics such as: - Research on the feasibility of improving/upgrading and unifying Thai standard agencies to be at the ministry-level to be responsible for quarantine and standard approval of imported

Fields	Strategic Objectives	Opportunities	Threats	Examples of Research Topics
				products by studying the case of China's AQSIQ which is an effective ministry-level standard organization. - Research on means and strategies to effectively implement standard approval procedures to be used as Non-Tariff Measures (NTMs) to prevent the import of China's low-quality products and others.
Investment	To strengthen bilateral cooperation in investment and to forge cooperation in international finance.	Outward FDI of Thai businesses those are internationally and regionally competitive and qualified in doing business in China.	The impact of inward FDI from Chinese companies and businesses in Thailand, which could adversely affect existing Thai businesses, especially SMEs.	Extensive researches and in-depth analysis on Chinese FDI in Thailand such as: -Economic and non-economic impacts of Chinese FDI in Thailand by focusing on a case study of a particular Thai province or region. - Comparative studies of patterns and behaviors of Chinese investors in Thailand in comparison with investors from other countries/regions, etc.
Services	To promote tourism and bilateral cultural and education exchanges.	Provision of facilities to respond to the expanding number of Chinese tourists traveling to Thailand, as well as the potential growth in Chinese students pursuing	Problems of the quality and poor management of guided tour services for Chinese tourists.	1. On tourism services, researches and in-depth analysis should be focused on middle class and high income Chinese tourists and analyze perceptions and demands of Chinese travelers at the provincial level, particularly China's

Fields	Strategic Objectives	Opportunities	Threats	Examples of Research Topics
		higher education in Thailand.		coastal provinces. 2. New researches and in-depth analysis of other service sectors in China that have been increasingly significant and competitive such as construction services.
Agriculture and Industry	To promote bilateral cooperation on technology and other forms of cooperation on agriculture and industry.	Exchanges on and learn from China's technologies both in agricultural researches and technological development; for example, the development of plant varieties and alternative sources of energy.	The fast development of China's agricultural sector strengthens the country's potential in agricultural exports to the world market. Such development can put China as Thailand's major competitor in the export of agricultural products. At the same time, the development of China's industrial sector will help the country to produce better quality products with higher value added.	-New researches and in-depth analysis of significant agricultural products that have not been studied/focused on, such as palm oil and other strategic crops for energy production. -Analytical studies of Thailand's potential industrial products that can be exported to China including processed foods such as canned and frozen food. - Analytical studies of significant strategic industries in the future such as the renewable/alternative energy industry. - Analytical studies of the possibility of extending and linking Thailand's industrial development with new seven strategic industries emphasized on China's 12 th Economic and Development Five-Year Plan.

Fields	Strategic Objectives	Opportunities	Threats	Examples of Research Topics
Transport and Logistics	To enhance bilateral cooperation in the fields of telecommunication, transport and logistics, as well as cooperation in trade facilitation among neighboring countries.	Connectivity with China through land routes in the North and Northeastern regions of Thailand, through the Mekong River, as well as by sea, and air transport, with a potential of the development of the railways/high speed trains that physically connect China with ASEAN in the future.	Transport rules and regulations of China and Thailand's neighboring countries continue to pose major obstacles to the travel of natural persons and cross-border transportation of goods.	-Studies of transportation and distribution process of Thai products in China including agricultural products, fresh foods, processed foods, and industrial products with regards to land, sea and air transportation. These studies should focus on problems, obstacles, solutions, suggestions and collaboration with the Chinese, etc. - New studies and in-depth analysis on Trans-Asian Railway, especially the studies of the economic and social impacts resulted from Thailand-China's high-speed rail and China's high-speed rails in neighboring countries which include China-Laos, China-Myanmar, and China-Vietnam. An example is the study on the social effects of the mass arrival of the Chinese through these transportation means, e.g. transnational labors, diseases, drugs, gambling, all of which are costs and burdens for Thailand's future, to name a few.
International/ Regional Relations	To continue international cooperation under the frameworks of ASEAN + 1 and other	Collaboration with China to create a strong bargaining power as developing countries and as Asian countries.	A risk in the possible break-out of international disputes between China and some ASEAN countries which claim	New studies and in-depth analysis such as: -The effect and opportunities of trade and investment expansion with China in the context of AEC 2015.

Fields	Strategic Objectives	Opportunities	Threats	Examples of Research Topics
	frameworks such as ASEAN+3, ASEAN+6, APEC and ASEM, as well as the sub regional frameworks such as GMS and PBG		ownership in the islands of the Southern China Sea, such as Spratly and Paracel islands.	Topics on emerging sub-regional groups such as: -Seeking benefits from our collaboration on trade and investment with China under the framework of PBG. Collaborative efforts in other increasingly significant issues such as: - China's role in the financial sector of the region and the effects of RMB trade settlement, etc.
Bilateral and Regional Relations	To create a good image of Thailand for the Chinese people in terms of economic, social, cultural and political areas.	A profound foundation in good and close relations between the two governments, private sectors, and the general public of China and Thailand.	The fast expansion of the roles and economic influence of China in Thailand may lead to resentment and possible disputes in certain sectors, such as Thai farmers, and Thai SMEs whose products are in intense competition with Chinese products.	New research and in-depth analysis of the bilateral relationship between Thailand and China such as: -The prospects of Thailand-China relationship under the GMS framework in the context of the Mekong river's potential conflict management. - The evaluation of existing projects/agreements regarding Thailand – China cooperation in view of budget spending and the benefits that Thai private sectors would gain from such collaborations. - The strategic analysis of the bilateral relationship with China under the framework of China's 12 th Five Year Plan (2011-2015), etc.

Trends and Proposed Research Topics on China's Economy in the Short and Long Run

Based on our stock-taking and reviews of Thai academic literature on China's economy covering over 100 books, more than 60 thesis papers and 70 research reports, as well as over 200 journal articles, it was found that the areas of focus for future researches both at a preliminary and advanced level should be the expansion of researches on China's economy into an in-depth manner. The fields that remain insufficiently researched and need further studies both in the short run (1-2 years) and in the long run (3-5 years) are:

Research Topics	Importance	Examples of Research Topics
Examples of Research Topics: New / Extensive (1-2 years)		
RMB and Financial Issues	There have not yet been in-depth Thai academic works on this subject, while China's currency, RMB, and role of China on financial issues are increasingly significant. Thus, it is necessary to support and start research projects on this subject within 1-2 years.	-Potential and future of RMB in becoming a major regional and global currency. -China's role in building financial architecture in the region: potential, obstacle, and challenges.
Banking	There have not yet been substantive Thai academic works on this subject, while the issues of Chinese banking and the role of Chinese banks within regional and global financial and banking sectors have become increasing significant.	-Government-led Chinese banking industry: facts and future. -Outward foreign investment of the "Big Four" Chinese banks: patterns and impacts.
Energy	There have not been enough Thai academic works on this subject, while Chinese outward FDI in the energy sector has expanded and thus roles of China's energy sector have become increasingly significant.	-Chinese outward FDI in the energy sector: economic and political implications. - Strategies of China on alternative energy and the economic analysis of roles and future of China's alternative energy. - Future of China's energy industry under the 12 th Five-Year Plan.
Macro Economy	There have not been in-depth and enough Thai academic works on this subject, while the issues of macro-economic	-Patterns and strategies in managing China's micro-economy: Past, Present, and Future. - Role of the Chinese central

Research Topics	Importance	Examples of Research Topics
	management by the Chinese government are interesting important. It is also possible that there are risks derived from macro-economic problems and risk such as inflation, employment, income disparity between the rural and urban areas, etc.	government in controlling macro-economic stabilities in comparison with the local interests of provincial governments.
Micro Economy	There have not yet been in-depth Thai academic works on the subject, while the micro-economic management and the role of the Chinese private sectors have become increasingly significant as these issues have affected the China's and Asian economy both in term of trade and investment.	-The role of Chinese SOEs and private sectors in developing China's micro-economy: case studies of particular industry. - The role of the Chinese private sectors in developing global and regional supply chain: opportunities and obstacles. - Future and competitiveness of Chinese private sectors within the region in the context of AEC 2015.
Transportation and Logistics	There have not yet been substantive Thai academic works on this subject, while the Chinese government increasingly focuses on transportation and logistics development, in addition to linking rail transportation from China to the ASEAN region.	-Transportation and logistics costs in China and the development of China's transportation and logistics industry: present and future. - Potential of China's transportation and logistics industry in the context of ASEAN connectivity: economic and non-economic effects.
Examples of Research Topics: New / Extensive (3-5 years)		
Insurance	There have not yet been Thai academic works on this subject, while insurance businesses in China has been increasingly developed and liberalized.	-Analysis of China's insurance industry: competition and liberalization -Opportunities derived from the huge size of China's insurance market and future of Chinese private sectors and foreign enterprises in entering China's insurance market.
Economic Law	There have not yet been substantive Thai academic works on this subject, while Chinese economic law is a	-Comparative studies of Chinese economic law and Thai or/and Western economic law, such as case study of economic law on

Research Topics	Importance	Examples of Research Topics
	subject of great importance and so complexity that need to be thoroughly researched.	intellectual property protection. -Enforcement of Chinese economic law at the national and provincial level.
Service Industry	There have not yet been substantive Thai academic works on this subject, while the China's service industry has been increasingly emphasized by the Chinese government, especially in the 12 th Five-Year Plan (2011-2015). In this Five-Year Plan, the Chinese government puts forward a goal of developing China's service sector to be one of the world top three highest in trade in services by 2015.	- China's service industry: strength, weakness and competitiveness. - Future of China's service sector under the 12 th Five-Year Plan.

In addition to the above suggestions, there is a need for setting up an effective mechanism to manage China-related researches in Thailand, such as regular discussion seminars for information exchange and the gathering of views of research users, for example every 3 months or 2-3 times annually. There is also a need to develop various measures to encourage the conduct of China-related researches that respond to the demand of end-users and that also promotes the use of research results among the general public. Measures that encourage knowledge transfer from senior researchers to junior academicians/researchers, such as a research mentor scheme should also be created.

Moreover, mechanisms to support dissemination of research results on China's economy to a wider audience are highly essential, especially the access of information through the use of information technology. Establishment of such mechanisms will be for the benefits of future researches, knowledge creation, and the raising of public awareness of the importance of China's economy and the China-rising trend. Additionally, greater information access will support a wider use of China-related researches among various sectors such as academic institutions, government agencies, and the private sector.

Human Resource Development Plan for the Academic and Research Sectors

The increasing and continued importance of China's economic role to the dynamic of the global economy as well as the economy of Thailand, coupled with the expansion of demand for experts in China's economy, means that a plan for the development of Thai experts in this field at all levels (junior, middle-level and senior experts) is

highly crucial. A suggested human development plan can be divided into 4 areas, as follows:

- 1) **Human Resources Development Plan for Young Experts at High School Level.** This plan can be achieved through the offering of scholarships to selected M.6 high-school Thai students to enroll in Chinese language courses at universities in China and later to pursue higher education in China in the fields related to China's economy in which Thailand still lacks expertise, such as China's macro and micro economy, finance, banking, insurance, transport and logistics, trade in services, energy, and economic laws such as China's intellectual property law. The total duration of the study in China under this plan ranges from 4 to 6 years. The number of students to be selected annually is around 16 students. The expected annual budget to be allocated under this plan is around 17,280,000 Baht.
- 2) **Human Resources Development Plan for Young Experts at Undergraduate Level,** through the selection of 4th year undergraduate students in the Faculty of Economics/Business Administration in Thailand to pursue their studies in China starting from around 2 years Chinese language training and followed by not longer than 3 years postgraduate studies, totally not exceeding 5 years. This plan is aimed at enhancing the knowledge of Thai undergraduate students and equipping them with a high level of the Chinese language skills. In addition, the plan will also support the expansion of networks between Thai students and their fellow Chinese counterparts, which will enhance Thai students' Chinese language ability and their knowledge in various fields in which Thailand still lacks expertise, such as China's macro and micro economy, finance, banking, insurance, transport and logistics, trade in services, energy, and economic laws such as China's intellectual property law. The total number of Thai students to be selected annually is projected at around 16 students, with an anticipated annual budget of about 12,600,000 Baht.
- 3) **Human Resources Development Plan for Middle-level and Senior Experts on China's Economy,** through the selection of people with experiences and knowledge of China's economy in Thailand to become middle-level and senior academic experts in the study of China's economy. The selected Thai experts will be dispatched to trainings and advanced studies in China. Prior mutual agreements with academic institutions in China should be well pre-arranged before sending of Thai personnel to China for research exchanges, trainings, studies, as well as for skill development in China. This scheme will enhance the knowledge on China's economy for Thai personnel who work either in the middle or senior level in the fields of China Studies, such as university lecturers, and researchers at research institutions or government departments/divisions

whose works are related to China's economy. Importantly, sending this group of Thai personnel to China for Chinese language trainings will enhance their ability to communicate with the Chinese counterparts and Chinese people on a day-to-day basis, to better understand what is spoken, and to gather news and information related to China from original sources in China. Joint academic trainings, researches and staff exchange with Chinese institutions, as well as joint development of research topics with the Chinese counterparts will also be encouraged to lay ground for an establishment of collaborative networks with China in the future. The expected number of Thai personnel to be supported under this plan is around 24 persons, with the duration of 1-2 years and the expected annual budget of about 4,800,000 Baht.

- 4) Human Resources Development Plan for Thai Personnel in the Field of China's Economy through Trainings in Thailand.** This plan can be achieved through the selection of Thai personnel with work experiences and knowledge in economics/ business administration to join the training project. The plan also includes invitation of Chinese experts/guest speakers from China to teach/ conduct trainings in Thailand. The courses may be offered during weekends, and be jointly organized with other Thai academic institutions. The trainings may cover Chinese language training for day-to-day communication, as well as specialized courses on China's economy. Upon completion of the courses, participants will receive a graduation certificate. The expected number of participants for this plan is around 60 persons, with the duration of 1-2 years and an annual budget of around 2,400,000 Baht.

The suggested plans can be implemented in the next 2-6 years, given that sufficient financial support from the Thai government can be secured. It is expected that the plans will produce at least 100 Thai personnel whose expertise will cover various Chinese economy-related fields which Thailand currently lacks, such as China's macro and micro economy, finance, banking, insurance, transport and logistics, trade in services, energy, and economic laws such as China's intellectual property law. Development of such personnel will also be done in a systematic manner, covering all ranges of levels of expertise, from young and middle-level experts, to senior experts who will be able to conduct researches and studies on China's economy and whose works will reach a wide audience. These future Thai experts will eventually enter the valuable human resources pool in Thailand in the field of China's economy.

Proposed Strategic Plan Development on Research and Manpower in the context of China-rising

Based on our analysis, we propose the following strategic plans for future research, teaching, training, and human resources development in Thailand in the context of China-rising, as well as to offer a cost-benefit analysis of the implementation of each strategy. The conclusion derived from this research analysis is that implementation of

strategic plans on the study of China's economy in Thailand cannot be delayed any longer, even though it requires a considerable sum of budget. At present, there is an urgent need for the development of Thai experts on China's economy and for the development of more profound knowledge on China's economy, in order to prepare Thailand for the rapid expansion of China's economic roles and influences in Thailand and the ASEAN region and for the strengthening of economic relations between the two countries. These suggested strategic plans are summarized as follows:

(1) Proposed Strategic Plan Development on Research

Research Strategic Plans	Issues	Strengths/Weaknesses
Strategy 1	Increase and enhance more researches and studies on China's economy in Thailand to produce higher quality analytical works on the various aspects of China's economy, and to develop research topics that related to and continue to respond to the China-rising trend.	Implementation can be executed immediately through cooperation among various involved agencies. A serious policy push/ support from the responsible agency will be necessary.
Strategy 2	Knowledge management for the existing works and further developments of effective researches on China's economy which correspond to the context of China in the region and in the world.	Implementation can be executed immediately if there is an agency acting as a main host for the coordination with other involved agencies.
Strategy 3	Develop an integrated research database on China's economy in Thailand through an establishment of the so-called 'China's Economy Consulting and Training Centre of which principle role is to collect and disseminate knowledge, information, researches and academic works in the China-related fields to public users.	Implementation may take approximately 1 year and will need an allocation of budget for this purpose. There also needs to be a host agency that coordinates with other involved agencies in the collection of information.
Strategy 4	Put academic researches on China's economy into practical use by gathering views from and coordinating with end users in order to gear the researches to respond to the China-rising trend.	A coordination mechanism that also gathers views and demands from various involved agencies, and which seriously pushes forward the strategy for its actual realization is necessary.

(2) Proposed Strategic Plan Development on Academic Curricula and Courses

Teaching Strategic Plan	Issue	Strengths/Weaknesses
Strategy	Improve the quality of academic curricula on China's economy and the quality of human	Implementation can be executed immediately through

Teaching Strategic Plan	Issue	Strengths/Weaknesses
	resources in this field, in order to produce an adequate number of Thai personnel who can respond to the increased demand of knowledgeable personnel in China-related fields as a result of the expanding economic relations between Thailand and China.	the coordination with various academic institutions in the collection and gathering of information, and with a serious policy push/ support from the responsible agency.

(3) Proposed Strategic Plan on Manpower and Human Resources Development

Human Resources Strategic Plans	Issues	Strengths/Weaknesses
Strategy 1	Develop a Strategy and mechanism to promote and develop personnel with knowledge and expertise in China's economy and with the language ability to communicate in Chinese. This is to be achieved through the awarding of scholarships for higher education and trainings. A committee to oversee the planning and development of Thai personnel in this field to correspond to the growing need of the country will also be established.	Implementation may take no less than 1 year and will need a budget allocation for this purpose. There is also a need for a serious policy push in this area.
Strategy 2	Establish a network of production of human resources in the field of China's economy. Jointly organising an 'Annual Academic Seminar on China's economy' with member institutions in order to create/strengthen a network of cooperation among Thai academicians for the purpose of human resources development.	Implementation may take no less than 1 year and will need a budget allocation for this purpose. A host institution working as a network coordinator will be necessary. Activities must be carried out regularly on a yearly basis.
Strategy 3	Promote the development of leading experts with profound analytical knowledge of China's economy, who demonstrates leadership with potentials to influence policies in the future.	Implementation can begin immediately if incentives are provided and an attractive remuneration system is in place.

สารบัญเรื่อง

หน้า

บทนำ	วัตถุประสงค์ ขอบเขตงาน และแผนงานวิจัย	
	1. วัตถุประสงค์	บทนำ-1
	2. กรอบแนวคิดของการวิจัย	บทนำ-1
	3. การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ	บทนำ-3
	4. ขอบเขตของการวิจัย	บทนำ-4
	5. วิธีการดำเนินการวิจัย	บทนำ-5
	6. ระยะเวลาทำการวิจัยและแผนการดำเนินงาน	บทนำ-8
	7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	บทนำ-9
บทที่ 1	เส้นทางปฏิรูปเศรษฐกิจจีน ด้นตามมติเป่ย์จิง (Beijing Consensus) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
	1.1 การปฏิรูปเศรษฐกิจจีน	1-1
	1.1.1 ขั้นตอนการปฏิรูปเศรษฐกิจสู่กลไกตลาดของจีน	1-2
	1.1.2 กรณีสึกษา เขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน (Special Economic Zone: SEZ)	1-2
	1.2 รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจแบบจีน : ด้นตามมติเป่ย์จิง (Beijing Consensus)	1-3
	1.2.1 ด้นตามมติเป่ย์จิง (Beijing Consensus) คืออะไร	1-3
	1.2.2 สารสำคัญของด้นตามมติเป่ย์จิง	1-5
	1.2.3 หลัก 10 ประการของด้นตามมติเป่ย์จิง	1-6
	1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และทิศทางในอนาคตของเศรษฐกิจจีน	1-7
	1.3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน	1-7
	1.3.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน ฉบับที่ 11 (ค.ศ. 2006 – 2010)	1-9
	1.3.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน ฉบับที่ 12 (ค.ศ. 2011 – 2015)	1-10
	1.3.4 ทิศทางในอนาคตของเศรษฐกิจจีน	1-17
บทที่ 2	การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทยและต่างประเทศ	
	2.1 การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ	2-1
	2.1.1 หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	2-3
	2.1.2 วิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	2-26
	2.1.3 โครงการวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	2-53
	2.1.4 บทความภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	2-95
	2.2. การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ	2-146
	2.2.1 หนังสือวิชาการ	2-147

2.2.2 หนังสือเชิงธุรกิจ	2-155
2.3 “นักสังเกตการณ์ด้านเงิน” ในต่างประเทศ	2-157
บทที่ 3 การสำรวจสภาพสถานะกำลังคน และหลักสูตรการเรียนการสอนจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย	
3.1 การเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย	3-1
3.1.1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล	3-15
3.1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ	3-16
3.1.3 กำลังคนและบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนในภาครัฐ	3-17
3.1.4 มหาวิทยาลัยของเอกชน	3-26
3.1.5 กำลังคนและบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนในภาคเอกชน	3-26
3.1.6 ข้อเสนอแนะและเหตุผลด้านประวัติศาสตร์การเมือง	3-27
3.1.7 สถาบันวิจัยและสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ	3-45
3.1.8 นักวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย	3-45
3.2 การพัฒนากำลังคน: ทักษะการศึกษา	3-46
3.2.1 ทักษะการศึกษาจากหน่วยงานของไทย	3-46
3.2.2 ทักษะการศึกษาของหน่วยงานจีน	3-51
บทที่ 4 พลวัตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากจีน (เงินกู้วัฒน์) และความสำคัญต่อไทย	
4.1 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน	4-1
4.1.1 ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีน	4-2
4.1.2 การลงทุนของไทยในจีน	4-3
4.1.3 การลงทุนของจีนในไทย	4-5
4.1.4 ด้านภาคบริการ	4-6
4.2 สถานะเศรษฐกิจจีน	4-7
4.3 บทบาทจีนในเศรษฐกิจโลก	4-9
4.3.1 ด้านการค้าระหว่างประเทศ	4-9
4.3.2 ด้านการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ	4-12
4.3.3 ด้านการเงินระหว่างประเทศ	4-19
4.3.4 ด้านการท่องเที่ยว	4-29
4.3.5 ด้านพลังงาน	4-37
บทที่ 5 บทวิเคราะห์ : ยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคนเพื่อรองรับกระแสเงินกู้วัฒน์	
5.1 แนวทาง และหัวข้อการวิจัยเกี่ยวกับจีน ทั้งในด้านการวิจัยเริ่มต้น และการวิจัยต่อยอด	5-1
5.1.1 นักวิชาการไทยที่มีผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจจีน	5-7

5.1.2 ประเด็นศึกษาวิจัยและเป้าหมายในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย-จีน	5-16
5.1.3 โจทย์วิจัยเริ่มต้นและการวิจัยต่อยอด	5-39
5.1.4 กลไกในการจัดการงานวิจัยด้านเศรษฐกิจจีน	5-48
5.2 แผนพัฒนากำลังคน สำหรับภาคการศึกษา และการวิจัย	5-49
5.2.1 แผนการพัฒนาศูนย์กลางการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	5-51
5.2.2 แผนการพัฒนาศูนย์กลางการเรียนรู้ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี	5-52
5.2.3 แผนการพัฒนาศูนย์กลางการเรียนรู้ กลางและรุ่นอาวุโส ด้านเศรษฐกิจจีน	5-53
5.2.4 แผนการพัฒนาศูนย์กลางการเรียนรู้ ด้านเศรษฐกิจจีน โดยการฝึกอบรมในประเทศไทย	5-54
5.2.5 โอกาสและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากแผนพัฒนากำลังคนในการรองรับกระแสเงินกิวตัน	5-55
5.3 ยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน	5-56
5.3.1 ยุทธศาสตร์งานวิจัย เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน	5-56
5.3.2 ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน	5-61
5.3.3 ยุทธศาสตร์กำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน	5-63
5.4 สรุป ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ และจุดเด่น/จุดด้อย	5-67
5.5 ประโยชน์สำหรับภาคเอกชน	5-69

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1	รายงานผลการเดินทางไปเก็บข้อมูล ณ มหานครเป่ย์จิงและเทียนจิน
ภาคผนวก 2	สรุปประเด็นการสนทนากลุ่ม: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวและการเกษตรจีน
ภาคผนวก 3	สรุปประเด็นการสนทนากลุ่ม: Beijing Consensus และบทบาทจีน
ภาคผนวก 4	ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์ศึกษาจีน-GMS สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ภาคผนวก 5	ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ด้านการท่องเที่ยวและการเกษตรจีน ส่วนที่ 1 “การท่องเที่ยวจีน” นัยต่อไทย ส่วนที่ 2 การเติบโตและการพัฒนาการเกษตรของประเทศจีนกับนัยยะ ที่มีต่อภาคเกษตรของประเทศไทย
ภาคผนวก 6	ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ งานวิชาการด้านจีนศึกษาของโครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มหาวชิราวุธธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 – ปี พ.ศ. 2553

ภาคผนวก 7 ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร
ศูนย์จันศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติคณณนักวิจัย

สารบัญตาราง

หน้า

บทที่ 1

ตารางที่ 1-1 เป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับ 12 ของจีน (2011-2015)	1-15

บทที่ 2

ตารางที่ 2-1 จำนวนผลงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท	2-2
ตารางที่ 2-2 จำนวนหนังสือด้านเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท	2-4
ตารางที่ 2-3 หนังสือวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	2-5
ตารางที่ 2-4 หนังสือแนวธุรกิจ/ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	2-22
ตารางที่ 2-5 จำนวนวิทยานิพนธ์ด้านเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท	2-27
ตารางที่ 2-6 วิทยานิพนธ์ด้านเศรษฐกิจจีน	2-28
ตารางที่ 2-7 จำนวนโครงการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภทและแหล่งทุนงบประมาณ	2-55
ตารางที่ 2-8 โครงการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีน	2-57
ตารางที่ 2-9 รายชื่อวารสารที่ทำการรวบรวมและทบทวนการศึกษา	2-95
ตารางที่ 2-10 จำนวนบทความด้านเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท	2-97
ตารางที่ 2-11 บทความวิชาการและกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	2-98
ตารางที่ 2-12 ผลงานแยกตามชื่อนักวิชาการต่างประเทศ	2-158

บทที่ 3

ตารางที่ 3-1 ตัวอย่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เปิดหลักสูตรด้านเศรษฐกิจจีน	3-2
ตารางที่ 3-2 ตัวอย่างข้อมูลมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชนที่เปิดหลักสูตรด้านเศรษฐกิจจีน	3-19
ตารางที่ 3-3 ตัวอย่างสถาบันด้านการวิจัยและสถาบันอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจ	3-28

บทที่ 4

ตารางที่ 4-1 มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน ปี 1994 – 2009	4-1
ตารางที่ 4-2 มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน ปี 2010	4-2
ตารางที่ 4-3 การลงทุนของไทยในจีนเปรียบเทียบกับบางประเทศในอาเซียน ปี 2008 และ 2009(ม.ค. – มิ.ย.)	4-4
ตารางที่ 4-4 การลงทุนของจีนในไทยปี 2003 ถึง 2009 (ม.ค. – มิ.ย.)	4-5
ตารางที่ 4-5 จำนวนนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติอื่นที่เดินทางไปจีนปี 2006-2009	4-6
ตารางที่ 4-6 จำนวนคนต่างชาติและคนจีนมาเที่ยวประเทศไทย ปี 2006-2009	4-7
ตารางที่ 4-7 สัดส่วนรายได้ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ต่อ GDP ของประเทศจีน	4-8
ตารางที่ 4-8 ดัชนีเศรษฐกิจของจีนปี 2010	4-9
ตารางที่ 4-9 มูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน	4-13
ตารางที่ 4-10 สาขาภาคธุรกิจในการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน	4-14

หน้า

ตารางที่ 4-11 ประเทศ/พื้นที่เป้าหมายในการออกไปลงทุนโดยตรงของจีน	4-14
ตารางที่ 4-12 ภูมิภาค/ทวีปเป้าหมายในการออกไปลงทุนโดยตรงของจีน	4-15
ตารางที่ 4-13 มูลค่าการออกไปลงทุนโดยตรงของจีนในภูมิภาคอาเซียน ปี 2008	4-16
ตารางที่ 4-14 รูปแบบและประเภทของผู้ออกไปลงทุนในต่างประเทศของจีน จนถึงปี 2008	4-17
ตารางที่ 4-15 มูลค่าการลงทุนโดยตรงของจีนในไทย	4-17
ตารางที่ 4-16 สาขาการลงทุนของจีนที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในไทย	4-18
ตารางที่ 4-17 รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปี 2009	4-29
ตารางที่ 4-18 จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ	4-30
ตารางที่ 4-19 แหล่งท่องเที่ยวในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวจีน (ปี 2008)	4-31
ตารางที่ 4-20 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติในประเทศจีน ปี 2006-2009	4-32
ตารางที่ 4-21 นักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศจีน (ปี 2008)	4-32
ตารางที่ 4-22 รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติในมณฑลจีน 10 อันดับแรก (ปี 2009)	4-33

บทที่ 5

ตารางที่ 5-1 จำนวนงานเขียนรวมแยกตามประเด็น และประเภทของงานเขียน	5-2
ตารางที่ 5-2 ตัวอย่างรายชื่อนักวิชาการไทยที่มีผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจจีน (งานวิจัย และหนังสือ)	5-8
ตารางที่ 5-3 มูลค่าการค้าและการใช้สิทธิลดภาษีศุลกากรภายใต้กรอบ ASEAN-China FTA ปี 2010	5-17
ตารางที่ 5-4 สินค้าส่งออกสำคัญที่ประเทศไทยส่งออกไปจีนปี 2007-2010	5-18
ตารางที่ 5-5 สินค้านำเข้าสำคัญที่ประเทศไทยนำเข้าจากจีน 2007-2010	5-19
ตารางที่ 5-6 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการค้าสินค้าเกษตรไทย-จีน (รายสินค้า)	5-21
ตารางที่ 5-7 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการค้าสินค้าอุตสาหกรรมไทย-จีน (รายสินค้า)	5-23
ตารางที่ 5-8 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการลงทุน (FDI) ระหว่างไทย-จีน	5-25
ตารางที่ 5-9 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการท่องเที่ยวไทย-จีน	5-28
ตารางที่ 5-10 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านเกษตรและการค้าสินค้าเกษตรไทย-จีน	5-30
ตารางที่ 5-11 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านอุตสาหกรรมและการค้า-การลงทุนอุตสาหกรรมไทย-จีน	5-31
ตารางที่ 5-12 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ไทย-จีน	5-33
ตารางที่ 5-13 ประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์เศรษฐกิจไทย-จีน: โอกาส และความท้าทาย และตัวอย่างโจทย์วิจัย	5-36
ตารางที่ 5-14 พัฒนาการด้านอัตราแลกเปลี่ยนและค่าเงินหยวนจีน	5-40
ตารางที่ 5-15 ตัวอย่างผลงานภาษาไทยด้านค่าเงินหยวน	5-41
ตารางที่ 5-16 ตัวอย่างผลงานภาษาไทยด้านการธนาคารจีน	5-42
ตารางที่ 5-17 หัวข้อการวิจัยเริ่มต้นและการวิจัยต่อยอดในระยะ 1-2 ปี และ 3-5 ปี	5-46

หน้า

ตารางที่ 5- 18 แผนพัฒนาบุคลากรรุ่นเยาว์ด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	5-52
ตารางที่ 5- 19 แผนพัฒนาพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีน สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี	5-53
ตารางที่ 5- 20 แผนพัฒนาบุคลากรรุ่นกลางและรุ่นอาวุโสด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีน	5-54
ตารางที่ 5- 21 แผนพัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีน โดยการฝึกอบรมในประเทศไทย	5-54

สารบัญญภาพ

	หน้า
บทที่ 4	
รูปภาพที่ 4-1 สัดส่วนของทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าในจีน (ปี 2006)	4-38
บทที่ 5	
รูปภาพที่ 5-1 จำนวนงานเขียนรวมแยกตามประเภทของงานเขียนรายปี	5-3
รูปภาพที่ 5-2 สัดส่วนหนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น	5-4
รูปภาพที่ 5-3 จำนวนหนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา	5-4
รูปภาพที่ 5-4 สัดส่วนวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น	5-5
รูปภาพที่ 5-5 จำนวนวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา	5-5
รูปภาพที่ 5-6 สัดส่วนงานวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น	5-6
รูปภาพที่ 5-7 จำนวนงานวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา	5-6
รูปภาพที่ 5-8 สัดส่วนบทความภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น	5-7
รูปภาพที่ 5-9 จำนวนบทความภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา	5-7

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อที่ใช้ในการวิจัย

เงินกู้	พลวัตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากจีน ทั้งในแง่บทบาทและอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนที่มีต่อเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจภูมิภาค และเศรษฐกิจไทย
ACFTA	ASEAN-China Free Trade Agreement (ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน)
Beijing Consensus	ฉันทามติเป่ย์จิง
Washington Consensus	ฉันทามติวอชิงตัน
CSC	China Scholarship Council
TVEs	Township and Villages Enterprises (วิสาหกิจรวมหมู่ในท้องถิ่น)
SEZ	Special Economic Zone (เขตเศรษฐกิจพิเศษ)
WTO	World Trade Organization (องค์การการค้าโลก)
CEPA	Mainland and Hong Kong Closer Economic Partnership Arrangement (ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างจีน – ฮ่องกง)

บทนำ

1. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อจัดการความรู้ (Knowledge management) ที่เกี่ยวข้องกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีในประเทศไทย
- 2) เพื่อเสนอแนวทาง และหัวข้อการวิจัยเกี่ยวกับจีน ทั้งในด้านการวิจัยเริ่มต้น และการวิจัยต่อยอด
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนากำลังคนในส่วนของการศึกษา และการวิจัยของรัฐ เพื่อรองรับการขยายตัวของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนและไทย
- 4) เพื่อเสนอยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนสำหรับภาคการศึกษา และการวิจัย

2. กรอบแนวคิดของการวิจัย

ด้วยบทบาทและความสำคัญของจีนที่มีต่อเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทยที่เพิ่มมากขึ้น การบูรณาการความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระแสเงินกู้ และการสร้าง/ฝึกฝนบุคลากรที่เข้าใจกระแสเงินกู้ตัวอย่างรอบด้านจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อประเทศไทย เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนด หรือ ปรับยุทธศาสตร์เพื่อที่จะได้ประโยชน์จากพลวัตเศรษฐกิจโลกที่เกิดจากจีน

ทั้งนี้ ถ้อยแถลงของคำว่า “เงินกู้” ในงานวิจัยชิ้นนี้ หมายถึง พลวัตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากจีน ทั้งในแง่บทบาทและอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีนที่มีต่อเศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจภูมิภาค และเศรษฐกิจไทย โดยพิจารณาจากมูลค่า/ปริมาณการขยายตัวด้านการค้าระหว่างประเทศ ด้านการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ ด้านการเงินระหว่างประเทศ ด้านการท่องเที่ยว และด้านพลังงาน (บทที่ 4) ซึ่งการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการขยายบทบาทของจีนในด้านการค้า/การลงทุนระหว่างประเทศ และด้านอื่นๆ ดังกล่าว ได้มีนัยต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งในระดับโลก

สำหรับประเทศไทย ที่ผ่านมามีการพัฒนาด้านวิชาการเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจภายในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง มีผลงานวิจัย และเริ่มมีการจัดการเรียนการสอนด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจจากสถาบันการศึกษาชั้นนำรวมถึงหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยมีนักวิชาการผู้มีความรู้ความสามารถและมีความสนใจในการศึกษาวิจัยด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจจำนวนหนึ่ง

อย่างไรก็ดี จากการศึกษาทบทวนและสำรวจในเบื้องต้น พบว่า มีการจัดการเรียน การสอน และการวิจัยเกี่ยวกับจีนมากขึ้นในเชิงปริมาณ หากแต่ยังไม่เคยมีการรวบรวมหลักสูตรการเรียนการสอน การศึกษาวิจัยต่างๆ อย่างเป็นระบบและครอบคลุมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนและเงินกู้ในมิติด้านต่างๆ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของการศึกษาด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย พบว่ายังขาดเอกภาพ ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายที่สำคัญของการศึกษาวิจัยด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรมในเชิงบูรณาการ แนวทางการศึกษาด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจของแต่ละหน่วยงานยังคงมีความซ้ำซ้อนและเหลื่อมล้ำกัน ทำให้ขาดประสิทธิภาพทั้งด้านวิชาการและการจัดการงบประมาณ รวมทั้งมิได้มี

การจัดทำฐานข้อมูลบุคลากรวิชาการด้านเงินกู้ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีผลต่อเป้าหมายและแนวทางการศึกษาด้านเงินกู้ด้านเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

จากข้อจำกัดเกี่ยวกับข้อมูลการศึกษาวิจัย รวมทั้งความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เศรษฐกิจเงิน และความเข้าใจในกระแสเงินกู้เป็นอย่างดี การศึกษานี้จึงมีกรอบแนวคิดในการสำรวจ ทบทวน และรวบรวม เพื่อสังเคราะห์การศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินกู้ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างกันขึ้น และเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการศึกษาวินิจฉัยเงินกู้ในด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย รวมถึงการพัฒนากำลังคน โดยการศึกษาวิเคราะห์ และสังเคราะห์ผลงานวิชาการเงินกู้ด้านเศรษฐกิจที่มีการดำเนินงานในปัจจุบันและอนาคต เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสเงินกู้ โดยเฉพาะที่มีผลกระทบต่อประเทศไทย

ทั้งนี้ ในการสำรวจสถานะความรู้และสำรวจงานวิจัยเกี่ยวกับเงินกู้ด้านเศรษฐกิจที่ผ่านมาจะเน้นการสำรวจ และทบทวนการศึกษาเฉพาะเจาะจงที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินกู้ตามขอบเขตการศึกษาที่ระบุไว้ ได้แก่ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการเงิน ประกอบการสังเคราะห์ความรู้ที่ได้ร่วมกับผลจากการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นในด้านการพัฒนาการวิจัย และการพัฒนากำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินกู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อเป็นฐานความรู้ ในการศึกษาวินิจฉัย การกำหนดท่าที หรือยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนพัฒนากำลังคน เพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ และเพื่อรองรับการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับเงินกู้ในด้านเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องได้ต่อไปในอนาคต

ดังนั้น แนวทางการศึกษาของการวิจัยนี้ เพื่อรวบรวมและจัดทำยุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินกู้ ดังนี้

- (1) ยุทธศาสตร์งานวิจัยเกี่ยวกับเงินกู้ด้านเศรษฐกิจ
- (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคน เพื่อให้สอดคล้องและรองรับกระแสเงินกู้

โดยมีกรอบแนวคิดของการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

- (1) ทบทวนและรวบรวมงานวิจัยเงินกู้ด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่ภายในประเทศ และจัดแบ่งกลุ่มตามประเภทขององค์ความรู้ที่ได้พัฒนาขึ้น โดยเน้นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ (Economic sector)
- (2) สำรวจหลักสูตรการเรียนการสอนเงินกู้ด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางเงินกู้ในด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่ในปัจจุบัน เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวินิจฉัยเงินกู้ในด้านเศรษฐกิจ โดยเน้นการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจของประเทศเป็นสำคัญ
- (3) สำรวจบุคลากรด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้ในด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่ตามสถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ภายในประเทศที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อจัดทำเป็นฐานข้อมูลต่อไป
- (4) ศึกษาและเสนอยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคน ในด้านเศรษฐกิจเงิน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการบุคลากรที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.การทบทวนวรรณกรรม/สารสนเทศ

เอกสารภาษาอังกฤษ

จากการศึกษาทบทวนเอกสารและหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในมิติต่างๆ ทำให้พบว่าการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีนมีลักษณะเฉพาะเป็นเอกลักษณ์ของจีนเอง ซึ่งแตกต่างไปจากแนวคิดการพัฒนากระแสหลักของตะวันตกที่รู้จักกันในนามของ “ฉันทามติวอชิงตัน” (Washington Consensus) นอกจากนี้ ยังพบว่าในรอบทศวรรษที่ผ่านมา จีนมีบทบาทและความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โลกและภูมิภาคเอเชียสูงขึ้นเป็นอย่างมากจนไม่อาจมองข้ามได้ ตัวอย่างเอกสารและหนังสือเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่เป็นที่รู้จักในวงวิชาการนานาชาติ เช่น

Barry Naughton (2007) ได้อธิบายถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีนอย่างละเอียดในหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการพัฒนาเมือง การพัฒนาชนบท การพัฒนาการเกษตร การพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นต้น ทั้งนี้ ได้เน้นให้เห็นแนวทางการพัฒนาของจีนที่มีความแตกต่างจากรูปแบบการพัฒนาของภูมิภาคยุโรปตะวันออก กล่าวคือ จีนเน้นบทบาทของรัฐในการออกนโยบายและมาตรการเพื่อส่งเสริมให้เกิดแรงจูงใจในระบบตลาด (Market incentives) อย่างค่อยเป็นค่อยไป (Gradualism) แทนที่จะปฏิรูปเพื่อเปลี่ยนผ่านสู่ระบบตลาดอย่างรวดเร็วทันที (Shock Therapy) ดังเช่นแนวทางของยุโรปตะวันออก

Justin Yifu Lin (2009) ได้เน้นย้ำถึงแนวทางการพัฒนาอันมีเอกลักษณ์เฉพาะของจีน โดยได้วิเคราะห์ทั้งด้านความเหมือนและความแตกต่างจากการพัฒนาตามแนวทาง “ฉันทามติวอชิงตัน” (Washington Consensus) และได้มุ่งเน้นวิเคราะห์โครงสร้างสถาบันการเมืองซึ่งมีลักษณะเฉพาะของจีนเอง และได้ส่งผลกระทบต่อแนวทางการตัดสินใจของรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีน นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์ถึงจุดแข็งของจีนในการเรียนรู้และสามารถดัดแปลงเทคโนโลยีทางการผลิตจากประเทศอุตสาหกรรมอื่นๆ ส่งผลให้จีนสามารถเพิ่มขีดความสามารถทางการผลิตได้ในอัตราก้าวกระโดด ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาที่มีลักษณะเฉพาะของจีนยังมีอุปสรรคต่อการพัฒนาทางทฤษฎีของแวดวงวิชาการเศรษฐศาสตร์พัฒนา เพื่อใช้เป็นแบบจำลองหรือโมเดลการพัฒนาสำหรับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ ต่อไป

Loren Brandt et al. (2008) มีเนื้อหาสำคัญส่วนหนึ่งกล่าวถึงบทบาทของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีน และยังคงกล่าวถึงบทบาทของจีนในตลาดโลกที่เพิ่มมากขึ้น โดยที่จีนได้กลายมาเป็นผู้เล่นสำคัญในเวทีเศรษฐกิจการเงินของโลกยุคใหม่ โดยเป็นทิศทางตรงกันข้ามกับการโดดเดี่ยวทางเศรษฐกิจ (Isolation) ในช่วงก่อนปี ค.ศ. 1979 ซึ่งจีนในยุคเหมาเจ๋อตงนั้นยังมีแนวคิดทางการเมืองที่ต่อต้านระบบตลาดและระบบทุนนิยม

เอกสารภาษาไทย

จากการทบทวนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจีนในประเทศไทย ส่วนใหญ่การศึกษาเกี่ยวกับกระแสเงินกิวตันที่ผ่านมาส่วนใหญ่เน้นให้ความสำคัญในมิติด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการ รวมถึงด้านสังคม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หากแต่ยังไม่เคยมีการศึกษารวบรวมการศึกษาวิจัยต่างๆ อย่างเป็นระบบ ครอบคลุมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเงินกิวตันในมิติด้านต่างๆ อย่างครบถ้วน การศึกษาเกี่ยวกับจีนใน

ประเทศไทย แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ (Economic Sector) และด้านที่ไม่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ (Non-economic Sector)

ตัวอย่าง การศึกษาเกี่ยวกับกระแสเงินกู้ที่เน้นให้ความสำคัญในมิติด้านเศรษฐกิจ ด้านการค้าการลงทุน เช่น การศึกษาของ อักษรศรี พานิชสาส์น (2546) ที่ได้วิจัยเรื่องความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลกภายหลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO

การศึกษาของชโยดม สรรพศรี และคณะ (2548) ที่ได้ศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน เพื่อนำเสนอต่อกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และการศึกษาของ อักษรศรี พานิชสาส์น (2549) ที่ได้ศึกษาถึงโอกาส ปัญหา และอุปสรรคทางการค้าเพื่อเสนอแนะแนวทางการแสวงหาโอกาสของไทยการเข้าสู่ตลาดจีนที่เป็นผลมาจากการเปิดการค้าเสรีการค้าอาเซียน-จีน โดยเจาะลึกเป็นรายหมวด เป็นต้น

ในด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย ได้มีการรวบรวมไว้บ้างในงานสำรวจของอักษรศรี พานิชสาส์น (2551) ศึกษาสภาพของจีนศึกษาในประเทศไทยในด้านการเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน โดยการสำรวจและรวบรวมผลงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทยจาก 5 แหล่งสำคัญ ได้แก่ (1)หลักสูตร/สถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่มีการเรียนการสอนด้านเศรษฐกิจจีน (2)หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน (3)วิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน (4)งานวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน และ(5)บทความภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน

4.ขอบเขตของการวิจัย

1) ทบทวนงานวิจัยที่มีอยู่ในประเทศไทยเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ และสังเคราะห์ให้เข้าใจถึงกระแสเงินกู้ และผลกระทบที่จะมีต่อประเทศไทย และการเตรียมตัวด้านกำลังคนของไทย รวมทั้งชี้ประเด็นงานวิจัยที่จะต้องทำต่อไป

โดยให้มีสถาบันการศึกษาที่มีศูนย์ศึกษาจีนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมด้านเศรษฐกิจการค้า การลงทุน การบริการ อย่างรอบด้านโดยในแต่ละหัวข้อให้พิจารณาบทบาทจีนในบริบทโลก บริบทอาเซียน และที่จะมีต่อไทย ในเชิงเศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์การเมือง (Geopolitics)

2) รวบรวม และจัดทำฐานข้อมูลกำลังคนที่สอน และวิจัยด้านจีนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ

3) จัดประชุมสัมมนา (ไตรภาคี เอกชน รัฐ มหาวิทยาลัย) กลุ่มย่อยระหว่างกลุ่มนักวิชาการด้านจีน เพื่อเสนอยุทธศาสตร์วิจัยเกี่ยวกับจีนในอนาคต และนโยบายอื่นๆ ของไทย ที่เกี่ยวข้องกับจีน

4) จัดประชุมใหญ่ไตรภาคี เพื่อเสนอยุทธศาสตร์กำลังคน และงานวิจัยในด้านการพัฒนากำลังคนและการศึกษาเพื่อรับฟังความคิดเห็นในด้านการพัฒนาการวิจัย และการพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับกระแสเงินกู้

5) จัดทำและส่งมอบรายงานวิจัย 4 ครั้ง ได้แก่ รายงานการศึกษาเบื้องต้น รายงานความก้าวหน้าของ
การวิจัย ครั้งที่ 1 ร่างรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

5.วิธีการดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัยเป็นวิธีการวิจัยเชิงบูรณาการ (Integrative Research) ประกอบด้วยการศึกษาทบทวน
เชิงเอกสาร (Documentary Research) และการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เพื่อระดมความคิดเห็น
และสังเคราะห์ร่วมกันระหว่างนักวิจัย และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเงิน และกระแสเงิน
กีวตัน คือ

- 1) คณะนักวิจัย ดำเนินการในฐานะเป็นทีมกลางและเป็นผู้จัดการการดำเนินการโครงการ
- 2) ทีมกลางจะเป็นผู้ประสานงานกับศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจเงินในสถาบันการศึกษาต่างๆ ทั้งที่เป็น
สถาบันการศึกษาของภาครัฐ เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รวมทั้งสถาบันการศึกษาของภาคเอกชน เพื่อให้แต่ละสถาบันฯ ทบทวน รวบรวมและ
สังเคราะห์ผลงานในอดีตของแต่ละสถาบันดังกล่าว เพื่อเขียนเป็นบทความหลัก ในแต่ละเรื่องตามที่สถาบัน
นั้นๆ ถนัด และจะจัดให้มีการระดมสมองเพื่อวิพากษ์งาน/บทความสังเคราะห์ต่อไป
- 3) การศึกษาทบทวนเชิงเอกสาร (Documentary Research) ที่มีอยู่ในประเทศไทยเกี่ยวกับเงิน และ
สังเคราะห์ให้เข้าใจถึงกระแสเงินกีวตัน และผลกระทบที่จะมีต่อประเทศไทย และการเตรียมตัวด้านกำลังคน
ของไทย รวมทั้งชี้ประเด็นงานวิจัยที่จะต้องทำต่อไป โดยการศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Research) จะมี
การศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกระแสเงินกีวตันโดยเน้นกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ (Economic
Sector) ได้แก่
 - ด้านการค้า
 - ด้านการลงทุน
 - ด้านการค้าบริการ โดยเน้นด้านการท่องเที่ยว และบทบาทเงินในการเงินโลก

แนวทางของการดำเนินการ ได้แก่ การศึกษาสถานะของเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจ โดยการสำรวจ
และรวบรวมผลงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทยจาก 5
แหล่งสำคัญ ได้แก่

- (1) หลักสูตร/สถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่มีการเรียนการสอนด้านเงินศึกษาเน้น
เศรษฐกิจเงิน
- (2) หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน
- (3) วิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน
- (4) งานวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน
- (5) บทความภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน

ทั้งนี้ เพื่อสังเคราะห์ และบูรณาการความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทเงินในบริบทโลก บริบทอาเซียน และที่จะมีต่อไทย ทั้งในเชิงเศรษฐศาสตร์ และภูมิศาสตร์การเมือง (Geopolitics)

4) จัดสัมมนาระดมสมองร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา เพื่อนำเสนอผลการทบทวนวรรณกรรมตามการศึกษาในขั้นตอนก่อนหน้านี้ และร่วมระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยเกี่ยวกับเงินต่อไปในอนาคต รวมถึงนโยบายอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยจัดเป็นสัมมนากลุ่มย่อย เพื่อรับฟังความคิดเห็นทิศทางการพัฒนาของจีน รวมทั้งประเด็น ฉันทามติเป่ย์จิง (Beijing Consensus)¹

5) ศึกษา และรวบรวมข้อมูลกำลังคนที่สอน และวิจัยด้านเงินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจในสถาบันการศึกษาต่างๆ

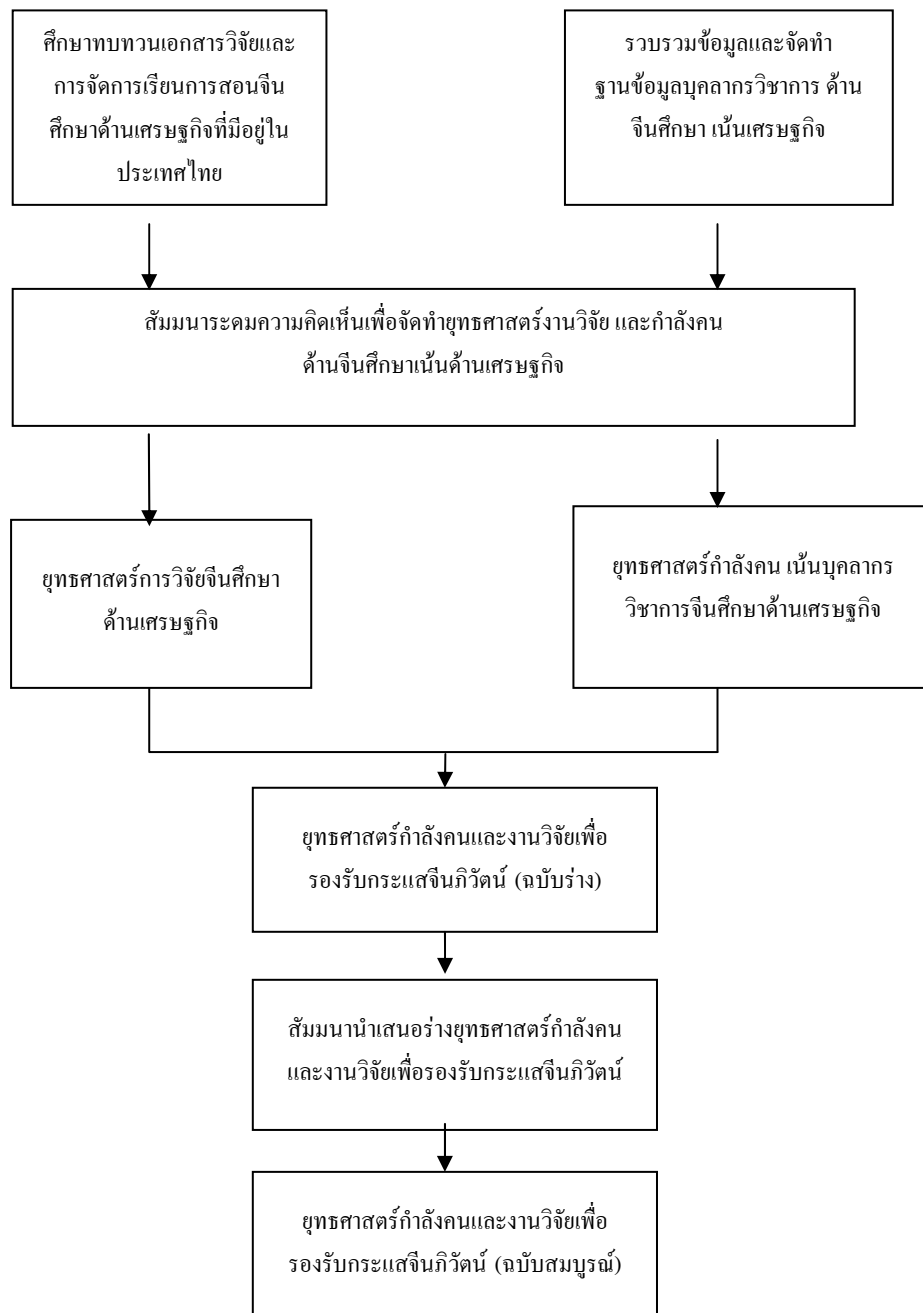
6) ศึกษาแนวทางการพัฒนากำลังคน เพื่อให้การกำหนดยุทธศาสตร์ด้านกำลังคนและยุทธศาสตร์การวิจัยเกี่ยวเศรษฐกิจเงินเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกัน

7) นำผลการศึกษา และผลการสัมมนาระดมความคิดเห็นที่ได้จากการสัมมนาย่อยจัดทำเป็นร่างรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report) และจัดสัมมนาใหญ่ ในส่วนกลางเพื่อนำเสนอข้อสรุปด้านยุทธศาสตร์การวิจัยเกี่ยวกับเงิน และยุทธศาสตร์พัฒนากำลังคนด้านวิชาการ (การเรียนการสอนและการวิจัย) เน้นจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ และร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อการสังเคราะห์ผลที่ได้เพื่อนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคนด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ เพื่อรองรับกระแสเงินกู้ต่อไป

8) รวบรวม และประมวลองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา เพื่อการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด และจัดทำเป็นรายงานส่งทั้งหมดรวม 4 ครั้ง

¹ คำว่า ฉันทามติเป่ย์จิง (Beijing Consensus) หรือ ฉันทามติปักกิ่ง เป็นคำเรียกแบบจำลองหรือรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นแนวทางเลือกใหม่นอกจากแนวทางฉันทมติวอชิงตัน (Washington Consensus) ซึ่งสหรัฐฯ มักจะใช้แนะนำประเทศโลกที่สาม/ประเทศด้อยพัฒนาในการทำการปฏิรูปและพัฒนาเศรษฐกิจ เนื้อหาอยู่ในบทที่ 1

ผังแสดงแนวทางการดำเนินการวิจัย

6. ระยะเวลาทำการวิจัยและแผนการดำเนินงาน

10 เดือน (นับตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2553 ที่ลงนามในสัญญา)

ตารางแสดงแผนการดำเนินงาน ระยะเวลา 10 เดือน นับตั้งแต่วันที่ลงนามในสัญญา

เดือน	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.	มค.
สำรวจผลงานวิจัยและวิชาการจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจภายในประเทศ	X	X	X							
ส่งรายงานการศึกษาเบื้องต้น (Inception Report)	X									
สำรวจข้อมูลบุคลากรด้านวิชาการจีน ศึกษาด้านเศรษฐกิจ	X	X	X							
จัดสัมมนาระดมความคิดเห็น 8 กรกฎาคม 2553			X	X						
เดินทางไปเก็บข้อมูล ณ มหานครเป่ย์จิง และเทียนจิน				X						
ส่งรายงานความก้าวหน้าของการวิจัย ครั้งที่ 1 (Progress Report)				X						
จัดสัมมนาระดมความคิดเห็น 20 สิงหาคม 2553					X	X				
ปรับปรุงผลการศึกษาและแนวความคิด ตามที่ได้จากการจัดสัมมนาร่วมระดม ความคิดเห็นและจัดทำ ร่างยุทธศาสตร์ กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแส เงินกู้					X	X	X			
ส่งร่างรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Draft Final Report)							X			
จัดสัมมนาใหญ่เพื่อนำเสนอผลการ ศึกษาวิจัย ร่างยุทธศาสตร์ฯ								X		
ปรับปรุงผลการวิจัย เพื่อจัดทำเป็น รายงานผลการศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำฐานข้อมูลหลักสูตรการเรียน การสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนและ กำลังคนที่สอนและวิจัยด้านจีนในส่วน ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจในสถาบันการศึกษา ต่างๆ เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์ฯ								X	X	X

ส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Final Report)										X

สำหรับรายงานผลการเดินทางไปเก็บข้อมูล ณ มหานครเปียงจิงและเทียนจินในระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน – 3 กรกฎาคม 2553 อยู่ในภาคผนวก 1

การสรุปประเด็นการสนทนากลุ่ม วันที่ 8 กรกฎาคม 2553 อยู่ในภาคผนวก 2

การสรุปประเด็นการสนทนากลุ่ม วันที่ 20 สิงหาคม 2553 อยู่ในภาคผนวก 3

เอกสารผลงานที่ผ่านมาของหน่วยงานพันธมิตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคผนวก 4 และผลการสังเคราะห์งานด้านการท่องเที่ยวและการเกษตรเงินอยู่ใน ภาคผนวก 5

เอกสารผลงานที่ผ่านมาของหน่วยงานพันธมิตร ศูนย์จีนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาคผนวก 6 และ

เอกสารผลงานที่ผ่านมาของหน่วยงานพันธมิตร ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาคผนวก 7

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เกิดองค์ความรู้รอบยอดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของเศรษฐกิจไทย-จีน
- 2) เกิดฐานข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับสถานภาพ กำลังคน และงานวิจัยในภาคอุดมศึกษาเกี่ยวกับจีน
- 3) ได้ประเด็นงานวิจัยในอนาคตเพื่อเพิ่มศักยภาพของระบบเศรษฐกิจไทยในการแสวงหาประโยชน์สูงสุดภายใต้กระแสเงินกู้

บทที่ 1

เส้นทางปฏิรูปเศรษฐกิจจีน ด้านทามติเป่ยจิง (Beijing Consensus)¹

และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.1 การปฏิรูปเศรษฐกิจจีน

นับตั้งแต่มีการปฏิรูปเศรษฐกิจในปี 1979 รัฐบาลจีนเริ่มต้นการปฏิรูปจากระบบที่เคยมีการวางแผนจากส่วนกลาง และรัฐบาลเข้าไปควบคุมทุกอย่าง (Centrally Controlled) มาเป็นระบบที่ค่อยๆ ผ่อนคลายและทดลองนำกลไกตลาด (Market Mechanism) และระบบการสร้างแรงจูงใจ (Incentive) มาใช้ ในบางพื้นที่ก่อนที่จะขยายผลไปใช้ในพื้นที่อื่นๆของประเทศอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยผู้นำจีนเลือกเดินเส้นทางปฏิรูปสู่ระบบตลาดโดยคำนึงถึงสภาพภายในของจีนเองเป็นหลัก และมีได้นำสูตรสำเร็จในการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบตลาดตามแนวทางของนักเศรษฐศาสตร์กระแสหลักมาใช้ เช่น แนวทาง“ฉันทามติวอชิงตัน” (Washington Consensus) หากแต่ผู้นำจีนเลือกที่จะใช้นโยบายและมาตรการต่างๆตามแนวทางของจีนเอง ทำให้มีผู้กล่าวเรียกว่าเป็น “ฉันทามติเป่ยจิง” (Beijing Consensus)

เส้นทางสู่ระบบตลาดของจีนจึงค่อนข้างแตกต่างไปจากแนวคิดกระแสหลัก แม้ว่าผู้นำจีนได้ศึกษาตัวอย่างการพัฒนาเศรษฐกิจจากกรณีสิงคโปร์ และมีการนำนโยบายที่เสนอแนะโดยนักเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกมาใช้บ้าง เช่น นโยบายเปิดประเทศสู่ตลาดโลก การส่งเสริมการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และการรักษาเสถียรภาพของนโยบายมหภาค แต่มาตรการในหลายด้านที่ทางการจีนนำมาใช้ถือเป็นมาตรการที่เกิดขึ้นจากแนวคิดของจีนเอง เช่น วิธีการสร้างแรงจูงใจทางธุรกิจให้กับวิสาหกิจจีนในระดับท้องถิ่นจนเกิดการขยายตัวของธุรกิจที่เรียกว่า “วิสาหกิจรวมหมู่ในท้องถิ่น” (Township and Villages Enterprises: TVEs) ซึ่งถือเป็นพลังขับเคลื่อนภาคการผลิตที่สำคัญของเศรษฐกิจจีนในช่วง 10 ปีแรกของการปฏิรูป

กลุ่มเศรษฐศาสตร์สถาบัน จึงได้อธิบายเส้นทางปฏิรูปของจีนว่า “เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงสถาบันที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน และคำนึงถึงปัจจัยแรกเริ่มและพื้นฐานที่มีอยู่เดิมของจีนเอง พร้อมนำระบบแรงจูงใจมาใช้ และกระตุ้นให้เกิดการแข่งขันระหว่างมณฑลต่างๆ”

¹ เนื้อหาบางส่วนจาก อักษรศรี พานิชสาส์น, เอกสารคำสอน วิชา ศ. 362 วิชา เศรษฐกิจประเทศในเอเชีย จัดพิมพ์โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553 และร่างสำเนาหนังสือ อักษรศรี พานิชสาส์น, เศรษฐกิจจีน ในมุมมองนักเศรษฐศาสตร์ไทย . กรุงเทพมหานคร, 2554

1.1.1 ขั้นตอนการปฏิรูปเศรษฐกิจสู่กลไกตลาดของจีน

ช่วงแรก (1979-1994) เป็นการปฏิรูปใช้ระบบตลาดควบคู่ไปกับการวางแผนจากรัฐ เช่น การให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างแรงจูงใจ การส่งเสริมให้มีการสร้างวิสาหกิจใหม่ๆ ที่ไม่ใช่ของรัฐ (Non-state enterprises) การกระตุ้นให้มีการแข่งขันระหว่างมณฑลต่างๆ การรักษาเสถียรภาพทางการเงิน โดยใช้ระบบราคาคู่ (Financial dualism) และการกระจายอำนาจไปสู่รัฐบาลท้องถิ่น (Decentralization) เป็นต้น ที่สำคัญ คือ การวางแผนจากส่วนกลางยังคงมีบทบาทสำคัญควบคู่ไปกับการค่อยๆ ปฏิรูป และนำกลไกตลาดและระบบจูงใจมาใช้

ผลในภาพรวมของการปฏิรูปในระยะนี้ ปรากฏว่า ภาคที่อยู่นอกการควบคุมหรือวางแผนจากรัฐ สามารถมีผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จมากกว่าส่วนที่ยังคงเป็นของรัฐ โดยเฉพาะการขยายตัวของวิสาหกิจแบบ TVEs อย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐบาลจีนเริ่มมั่นใจกับ “ผลการทดลอง” นำระบบตลาดมาใช้ในประเทศจีน

ช่วงที่สอง (1994-ปัจจุบัน) ได้เริ่มนำระบบตลาดที่อิงกฎกติกาที่เป็นสากลมาใช้มากขึ้น ที่สำคัญ คือ การปฏิรูประบบการคลังและภาษี (Fiscal and tax reform) โดยการแยกหน่วยงานด้านภาษีของรัฐบาลท้องถิ่นออกจากรัฐบาลกลาง และมีการปฏิรูปอย่างเต็มรูปแบบในหลายด้าน เช่น การปรับอัตราแลกเปลี่ยนลงเหลืออัตราเดียว (Unified exchange rate) การเปิดเสรีของดุลบัญชีเดินสะพัด แต่ยังคงควบคุมบัญชีทุน (Capital account control)

มาตรการที่ชัดเจน คือ การยอมให้มีการนำเงินหยวนที่ได้จากการค้าขายระหว่างประเทศมาแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศได้ (แต่ยังคงควบคุมการไหลเวียนของเงินตราต่างประเทศภายใต้บัญชีทุน) การปฏิรูประบบบริหารของธนาคารกลาง (People's Bank of China: PBOC) พร้อมตั้งสาขาในมณฑลสำคัญ การลดขนาดของหน่วยงานราชการ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็กให้เป็นของเอกชน และการปลดคนงานที่สิ้นเกินอยู่ในรัฐวิสาหกิจเหล่านั้น (แต่ยังคงมีปัญหาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่มีขนาดใหญ่) การตั้งระบบสวัสดิการแบบ Social safety net เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า เรื่องของ “ลำดับขั้นตอน” ในการปฏิรูปเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะหากดำเนินการไปอย่างรวดเร็วเกินไป อาจจะทำให้ล้มทั้งระบบ ดังนั้น หากรัฐบาลจีนนำระบบ “สถาบันที่สมบูรณ์แบบ” ตามมาตรฐานของกลุ่มเศรษฐศาสตร์กระแสหลักมาใช้อย่างผิดจังหวะเวลา และขาดการเตรียมความพร้อม ก็อาจทำให้เกิดผลในทางลบแก่ระบบเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมโดยรวมได้ (อย่างเช่นกรณีที่เกิดขึ้นกับอดีตสหภาพโซเวียตที่นำมามาตรการ “Shock Therapy” ตามคำแนะนำของนาย Jeffrey Sachs นักเศรษฐศาสตร์ชื่อดังมาใช้)

1.1.2 กรณีศึกษา เขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน (Special Economic Zone: SEZ)

จีนได้นำกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เฉพาะทางด้านเศรษฐกิจมาใช้ตั้งแต่ปี 1980 โดยผู้นำจีนหัวปฏิรูปในยุคต่อมา คือ เติ้ง เสี่ยวผิง ได้ประกาศเปิด “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” (Special Economic Zone: SEZ) ใน 4 พื้นที่สำคัญของประเทศ ได้แก่ 3 พื้นที่ในมณฑลกวางตุ้ง (กวางตุ้ง) คือ เซินเจิ้น ช่านไหว (ซัวเถา) และจูไห่

และอีก 1 พื้นที่ในมณฑลฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) คือ เมืองเซี่ยเหมิน ซึ่งล้วนแต่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ

ในการเลือกพื้นที่ที่จะมาเปิดเป็นเขต SEZ ทางการเงินได้คำนึงถึงลักษณะทางกายภาพ ศักยภาพทางเศรษฐกิจ และที่ตั้งในเชิงยุทธศาสตร์ของพื้นที่เหล่านั้นเป็นสำคัญ เริ่มตั้งแต่เส้นเงินซึ่งมีพื้นที่ติดกับฮ่องกง ภูเขาให้ติดกับมาเก๊า ส่วนเซี่ยเหมินก็อยู่ใกล้กับไต้หวัน สำหรับซานโถวก็เป็นดินแดนบ้านเกิดเมืองนอนของบรรดานักธุรกิจจีนโพ้นทะเลที่ประสบความสำเร็จในภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ ทั้ง 4 พื้นที่ล้วนแต่เป็นเขตชายฝั่งที่มีทางออกทะเลสามารถเชื่อมโยงไปสู่ตลาดโลกได้สะดวก ตลอดจนมีประวัติศาสตร์และประสบการณ์ในการติดต่อกับต่างประเทศมาก่อนแล้ว

ภายใต้บริบทของระบบการปกครองแบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางของจีน (Decentralization) ทางการเงินได้กระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับรัฐบาลท้องถิ่นของ SEZ เหล่านั้น โดยเฉพาะอำนาจในการอนุมัติโครงการสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อสร้างความคล่องตัวและลดขั้นตอน ทำให้รัฐบาลเหล่านั้นเกิดความคิดริเริ่มในเชิงนโยบาย และคิดค้นมาตรการส่งเสริมการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนแข่งขันกันในการดึงดูดทุนจากต่างชาติ

การเปิดเขต SEZ ของจีนจึงมีความ “พิเศษ” ในแง่ของการให้อำนาจรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อใช้ประโยชน์จากระบบตลาดได้เต็มที่กว่าพื้นที่อื่นๆของจีน และเปิดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรต่างๆทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ และนอกจากเขต SEZ ทั้ง 4 แห่งแล้ว ในเวลาต่อมา ทางการเงินยังได้เปิดเขต SEZ เพิ่มอีก 1 แห่ง คือ เขต SEZ ในมณฑลไห่หนาน (ไหหลำ) และเขตเศรษฐกิจใหม่ (New Area) ในเขตผู้ต่งของมหานครเซี่ยงไฮ้ รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะในลักษณะอื่นๆ เช่น การประกาศเมืองเปิดชายฝั่ง (Open Coastal Cities) อีก 14 เมือง เป็นต้น

1.2 รูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจแบบจีน: ฉันทามติเป่ย์จิง (Beijing Consensus)²

หลังจากที่จีนได้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้เริ่มมีความสนใจศึกษาแนวทางในการพัฒนาและปฏิรูปเศรษฐกิจของจีน และมีการกล่าวถึงด้วยคำว่า “ฉันทามติเป่ย์จิง” (Beijing Consensus)

1.2.1 ฉันทามติเป่ย์จิง (Beijing Consensus) คืออะไร

ในขณะนี้ ยังไม่มีคำจำกัดความที่ชัดเจน สำหรับคำอธิบายฉันทามติเป่ย์จิงที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไป คือ แนวทางของโจชัว คูเปอร์ ราโม (Joshua Cooper Ramo)³ โดยที่ราโมเป็นผู้เริ่มใช้คำศัพท์

² จากเอกสาร Ramo, Joshua Cooper. 2004. “The Beijing Consensus.” *The Foreign Policy Centre*, Turin, Dustin R. 2010. “China and the Beijing Consensus: An Alternative Model for Development”. *Student Pulse Academic Journal* และ Leonard, Andrew. 2006. “No consensus on the Beijing Consensus.” *Salon*

³ Joshua Cooper Ramo โจชัว คูเปอร์ ราโม เป็นอดีตบรรณาธิการอาวุโส และบรรณาธิการต่างประเทศของนิตยสารไทม์ (Time) และเป็นหุ้นส่วนในบริษัทที่ปรึกษา Kissinger

ว่า “ฉันทามติเป่ย์จิง” ในวงวิชาการอย่างเป็นทางการขึ้นเป็นครั้งแรก ในบทความเรื่อง “The Beijing Consensus: Notes on the New Physics of Chinese Power” ตีพิมพ์โดยศูนย์นโยบายต่างประเทศ (Foreign Policy Center) ของประเทศอังกฤษ บทความนี้กล่าวถึงฟิสิกส์แห่งอำนาจและการพัฒนา ซึ่งจะสร้างที่ยืนให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในโลกที่แรงดึงดูดของสหรัฐอเมริกาอ่อนแอลง โดยราโม วิเคราะห์ว่า ฉันทามติเป่ย์จิงมีเนื้อหาสำคัญ 3 ด้าน ได้แก่

1. การให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและการทดลอง
2. การให้ความสำคัญกับจุดหมายในการพัฒนาที่หลากหลาย
3. มีอำนาจการตัดสินใจอย่างอิสระ

จุดเด่นของฉันทามติเป่ย์จิง คือ การที่ไม่มีชุดของนโยบาย (Policy Menu) ที่ชัดเจน เป็นเพียงกรอบความคิดกว้างๆ และเป็นนามธรรม จึงไม่ใช่ชุดนโยบายที่เป็นรูปธรรมชัดเจนตายตัวดังเช่นฉันทามติวอชิงตัน ในขณะที่ ฉันทามติเป่ย์จิงเป็นเพียงฐานความคิดในการสร้างนโยบายอื่นๆ ที่เป็นรูปธรรมขึ้นมา

ฉันทามติเป่ย์จิงเป็นเรื่องของการหาทางเลือกใหม่จากกระแสหลักที่มีอยู่เดิม และโดยเหตุที่จีนไม่ได้เดินตามฉันทามติวอชิงตัน แต่ยังคงประสบความสำเร็จ จีนจึงเป็นผู้นำในกระแสทางเลือกในการพัฒนา นี้ ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ความน่าเชื่อถือและอำนาจของจีนที่เพิ่มขึ้น ได้ส่งผลให้ “ฉันทามติเป่ย์จิง” เป็นคำศัพท์ที่ติดตลาด และได้รับการสนใจเป็นอย่างมาก

ฉันทามติวอชิงตัน (Washington Consensus)

จอห์น วิลเลียมสัน (John Williamson) เขียนบทความเรื่อง “What Washington Means by Policy Reform”⁴ และนำเสนอในงานสัมมนาเรื่องการปรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจในละตินอเมริกา ซึ่งจัดโดย Institute for International Economics และต่อมาได้ลงตีพิมพ์ในหนังสือชื่อ Latin American Adjustment: How Much Has Happened? (1990) ซึ่งประมวลชุดของนโยบาย (Policy Menu) ที่สถาบันวิจัยในสหรัฐฯ หลายแห่งมีความเห็นร่วมกันว่า เป็นนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการปฏิรูปและพัฒนาเศรษฐกิจ

วิลเลียมสันคัดสรรเฉพาะนโยบายที่มีผู้เห็นร่วมกันเป็นส่วนใหญ่ โดยเจาะจงว่าเป็นการปฏิรูประบบเศรษฐกิจในละตินอเมริกา และต่อมาได้รับการนำไปใช้เป็นโมเดลการพัฒนาสำหรับประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคอื่นๆ ด้วย

ชุดนโยบาย 10 ด้าน ได้แก่ วินัยทางการคลัง (Fiscal Discipline) การจัดลำดับความสำคัญของรายจ่ายรัฐบาล การปฏิรูปภาษีอากร (Tax Reform) นโยบายอัตราดอกเบี้ยเสรี นโยบายอัตราแลกเปลี่ยนที่เกื้อกูลการแข่งขัน/การส่งออก (Competitive Exchange Rate) การเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศ (Trade Liberalization) การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment) การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

⁴ Williamson, John. 2002. “What Washington means by policy reform.” *Peterson Institute for International Economics*

(Privatization) การลดการควบคุมและการกำกับ (Deregulation) และการกำหนดกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้ชัดเจน (Property Rights Assignment)

ฉันทามติวอชิงตัน เป็นชุดนโยบายที่ชัดเจนตายตัว และเป็นชุดนโยบายที่เขียนขึ้นตามแนวทางเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก (Neoclassical Economics) และถูกนำไปใช้เป็นคำแนะนำเชิงนโยบายของธนาคารโลกและองค์กรการเงินระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม มีหลายประเทศที่ดำเนินการตามฉันทามติวอชิงตัน แต่กลับเกิดวิกฤติทางการเงินและเกิดการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในช่วงวิกฤตทางเศรษฐกิจในยุคทศวรรษ 1990 จนนำไปสู่ความล้มเหลวของระบบเศรษฐกิจในบางประเทศ เช่น กรณีของอาร์เจนตินา ซึ่งปฏิบัติตามแนวทางของฉันทามติวอชิงตันอย่างจริงจัง แม้จะมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วงต้นทศวรรษ 1990 แต่จากนั้นก็ค่อยๆ ชะลอตัวลงจนถึงขีดสุดในราวปี 2001 จึงมีการประเมินว่า ระยะเวลาเจ็ดปีที่เศรษฐกิจเติบโตในช่วงต้นทศวรรษ 1990 ตามมาด้วยช่วงเวลาเจ็ดปีของการชะลอตัวและการชะงักทางเศรษฐกิจ ทำให้ช่วงเวลารวมสิบปีดังกล่าว อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศที่ใช้แนวทางฉันทามติวอชิงตันต่ำกว่าในช่วง 1950-1970 เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีใช้นโยบายการพัฒนาในแนวทางอื่น

ในช่วงวิกฤติเศรษฐกิจการเงินโลกปี 2008 ยังได้มีการวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นผลมาจากแนวคิดเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกที่ให้ความเชื่อมั่นในตลาดเสรีมากเกินไป รวมทั้งฉันทามติวอชิงตันถูกโจมตีว่าเป็นแนวทางที่ประเทศพัฒนาแล้วใช้อำนาจเปรียบเปรยประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย จึงเป็นเสมือนลัทธิจักรวรรดินิยมทางเศรษฐกิจ (Economic Imperialism) ที่มีสหรัฐฯ และประเทศพัฒนาแล้วทั้งหลายเป็นผู้นำ

ดังนั้น ปัญหาความล้มเหลวและการถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักของฉันทามติวอชิงตัน ทำให้แวดวงวิชาการเศรษฐศาสตร์พัฒนามีการเคลื่อนไหวเพื่อแสวงหาแนวทางพัฒนาที่เป็นทางเลือกต่างๆ รวมทั้ง แนวคิดฉันทามติเป่ย์จิง (Beijing Consensus)

1.2.2 สารสำคัญของฉันทามติเป่ย์จิง

อาจสรุปจากการสังเกตและสรุปกรอบความคิดในการพัฒนาของประเทศจีน โดยเสนอว่าฉันทามติเป่ย์จิง มีสาระสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

1) การให้ความสำคัญกับนวัตกรรมและการทดลอง กรอบความคิดนี้เน้นแนวคิดแบบปฏิบัตินิยม (pragmatism) กล่าวคือ ในขณะที่ชุดนโยบายของฉันทามติวอชิงตันมีความแน่นอนตายตัว ราวกับกลับเห็นว่า แนวทางการพัฒนาที่ได้ผลต้องมีการทบทวนและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้เหมาะสมกับพื้นที่และสภาพการณ์ที่แตกต่างกัน เพราะไม่มีชุดนโยบายใดๆ ที่ใช้ได้เป็นสัจธรรมในทุกที่ ทุกเวลา

ตัวอย่างเช่น ชุดนโยบายบางอย่างของจีน ซึ่งดูเหมือนจะไม่ถูกต้องตามทฤษฎีที่เป็นที่ยอมรับทั่วไป แต่กลับใช้ได้ดีในบริบทของจีนเอง เช่น การที่รัฐเข้ามามีบทบาทในทางเศรษฐกิจ เป็นผู้จำหน่ายตลาดแทนที่จะปล่อยให้กลไกตลาดเสรีทำงานอย่างเต็มที่ หรือ นโยบายลูกคนเดียว (One Child Policy) ซึ่งเป็นนโยบายที่อาจถูกมองว่ามีปัญหาในเชิงจริยธรรม แต่กลับใช้ได้ผลในกรณีของจีน

2) การให้ความสำคัญกับจุดหมายในการพัฒนาที่หลากหลาย ไม่เน้นเฉพาะการเติบโตของตัวเลขผลผลิตประชาชาติต่อหัวประชากร (GDP per capita) เพียงอย่างเดียว แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาในมิติอื่นๆ ด้วย เช่น ความยั่งยืนของการพัฒนาเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ล้วนเป็นจุดหมายสำคัญในการพัฒนาประเทศ ตัวอย่างเช่น นายกรัฐมนตรีเวิน เจียเป่า ประกาศนโยบายการสร้างสมดุลที่หลากหลาย ได้แก่

ความสมดุลระหว่างเมืองและชนบท

ความสมดุลในการพัฒนาระหว่างพื้นที่ในภูมิภาคต่างๆ

ความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจและการพัฒนาทางสังคม

ความสมดุลระหว่างการพัฒนาภายในประเทศกับการเปิดสู่โลกภายนอก

กรอบความคิดนี้ ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์เช่นกัน เช่น มีบางรายชี้ว่า เราไม่ให้ความสำคัญกับ “คำพูด” ที่สวาทของผู้นำจีนมากกว่าจะมองสภาพความเป็นจริง และ “ความไม่สมดุล” ต่างๆ ในจีนยังคงมีอยู่ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความไม่เป็นธรรมในสังคม และช่องว่างทางรายได้ เป็นต้น

3) อำนาจในการตัดสินใจอย่างอิสระ (Self determination) กล่าวคือ เป็นอิสระจากอำนาจ/แรงกดดันภายนอกของประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐฯ เราเห็นว่า ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในทางการเมืองระหว่างประเทศ มีความสอดคล้องอย่างใกล้ชิดกับความสัมพันธ์ของประเทศต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายต้องใช้ไฟที่อยู่ในมือ หรือปัจจัยต่างๆ ในการต่อรองที่ตนมี เพื่อช่วยให้สามารถกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจที่เป็นอิสระ ยึดประโยชน์ของประเทศตนเป็นสำคัญ ไม่ใช่เพื่อสนองประโยชน์ของประเทศมหาอำนาจ

ฉันทามติเป่ย์จิงมีคุณค่าต่อสาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เนื่องจากเป็นแนวคิดที่เปิดโอกาสให้ประเทศต่างๆ สามารถลงความหลากหลายทางการเมืองและวัฒนธรรมไว้ในกระแสโลกาภิวัตน์ที่เศรษฐกิจเชื่อมโยงกันได้ง่าย

1.2.3 หลัก 10 ประการของฉันทามติเป่ย์จิง

ในปี 2009 มีนักวิชาการอีกกลุ่มที่ได้พยายามอธิบายฉันทามติเป่ย์จิง โดยเป็นผลงานของ Xin Li Kjeld Erik Brødsgaard และ Michael Jacobsen ซึ่งได้เสนอ “หลักการสิบประการของฉันทามติเป่ย์จิง” ดังนี้⁵

1. การหยิบยืมแนวทางที่เป็นเลิศมาปรับเข้ากับเงื่อนไขท้องถิ่น (Localization of Best Practices borrowed)
2. การผสมผสานระบบตลาดและระบบวางแผน (Combination of market and plan)

⁵ Turin, Dustin R. 2010. "China and the Beijing Consensus: An Alternative Model for Development". *Student Pulse Academic Journal*

3. การใช้วิธีการที่ยืดหยุ่นแตกต่างเพื่อเป้าหมายปลายทางเดียวกัน (Flexible means to a common end)
4. การมีสิทธิในการกำหนดนโยบายด้วยตนเอง (Policy rights)
5. การมีบรรยากาศทางการเมืองที่มีเสถียรภาพ (Stable political environment)
6. การพึ่งพาตนเอง (Self - reliance)
7. การยกระดับอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง (Constantly upgrading industry)
8. การพัฒนานวัตกรรมของท้องถิ่นตนเอง (Indigenous innovation)
9. การเปิดเสรีทางการเงินอย่างระมัดระวัง (Prudent financial liberalization)
10. การเติบโตทางเศรษฐกิจเพื่อสังคมสมานฉันท์ (Economic growth for social harmony)

กล่าวโดยสรุป มีนักวิชาการกลุ่มต่างๆ ได้เริ่มกล่าวถึงจันทามติเป่ย์จิง ควบคู่ไปกับจันทามติวอชิงตัน อย่างไรก็ดี ยังคงเป็นที่ถกเถียงกันว่า จันทามติเป่ย์จิงคืออะไร และหลักการ 10 ประการที่กล่าวมาจะเป็นคำอธิบายรูปแบบหรือโมเดลการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนได้ครบถ้วนหรือไม่

1.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และทิศทางในอนาคตของเศรษฐกิจจีน

เนื้อหาในส่วนนี้เป็นการศึกษาสำรวจแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต่างๆ ของจีนจนถึงปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ทิศทางและอนาคตเศรษฐกิจจีน รวมทั้งความเห็นและทัศนะของนักวิชาการจีนต่ออนาคตเศรษฐกิจจีนและบทบาทของจีนต่อเศรษฐกิจโลก

1.3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน⁶

นับตั้งแต่ปี 1953 รัฐบาลจีนได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Five-Year Plan for National Economic and Social Development) ในการพัฒนาประเทศจีนเป็นระยะเวลานาน 5 ปี โดยมีสาระสำคัญของการพัฒนาประเทศของจีนตามแนวทางในแผนพัฒนาฯ ในแต่ละฉบับดังนี้

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 (ค.ศ. 1953 – 1957) เน้นส่งเสริมการสร้างและพัฒนาการผลิตภาคอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยในขณะนั้น ได้ยึดรูปแบบตามแนวทางของสหภาพโซเวียต เพื่อสร้างรากฐานให้ประเทศจีนภายใต้ระบบสังคมนิยมได้พัฒนาไปเป็นประเทศที่มีการผลิตภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น จากเดิมที่เป็นฐานผลิตด้านเกษตรกรรม

⁶ เนื้อหาบางส่วนจาก อักษรศรี พานิชสาส์น, เอกสารคำสอน วิชา ศ. 362 วิชา เศรษฐกิจประเทศในเอเชีย จัดพิมพ์โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 (ค.ศ. 1958 – 1962) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 แบ่งเป็น 2 ช่วงระยะย่อย ได้แก่ ช่วงปี 1958 – 1960 ซึ่งเป็นช่วงระยะของ “การก้าวกระโดดใหญ่” (Great Leap Forward)⁷ และช่วงปี 1961 – 1962 โดยที่การประกาศนโยบาย “การก้าวกระโดดใหญ่” (Great Leap Forward) ของผู้นำเหมาเจ๋อตงเริ่มในปี 1958 เพื่อเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมของจีนขนานใหญ่ แต่ผลที่ได้กลับกลายเป็นการสร้างความเสียหายต่อภาคเศรษฐกิจ และมีความขัดแย้งทางความคิดต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 (ค.ศ. 1966 – 1970) มีความพยายามที่จะเริ่มแผนฯ ฉบับที่ 3 ในปี 1966 แต่การประกาศ “การปฏิวัติวัฒนธรรม” (Cultural Revolution) ในเดือนพฤษภาคม 1966 ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3 ได้อย่างเป็นทางการ

ผลของความไม่สงบที่เกิดขึ้นในช่วงการเคลื่อนไหวจาก “การปฏิวัติวัฒนธรรม” โดยเฉพาะในปี 1967 และ 1968 นั้น ได้ก่อให้เกิดการทำลายเศรษฐกิจของประเทศอย่างรุนแรง และเศรษฐกิจถดถอยส่งผลให้ในปี 1968 ไม่ได้มีการวางแผนประจำปี และในปี 1969 เกิดการปะทะกันด้วยกองกำลังติดอาวุธที่ชายแดนจีนกับโซเวียต เป็นเหตุให้สถานการณ์ตึงเครียดยิ่งขึ้น

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 (ค.ศ. 1971 – 1975) มีการประกาศแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 เพื่อพยายามเยียวยาและแก้ไขผลพวงและผลกระทบจาก “การปฏิวัติวัฒนธรรม” รวมทั้งสถานการณ์ตึงเครียดระหว่างประเทศ ต่อมาในปี 1973 คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีนได้ปรับยุทธศาสตร์หันมาเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (1976 – 1980) เกิดขึ้นหลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญของจีน ทั้งการเสียชีวิตของโจวเอินไหลและเหมาเจ๋อตงในปี 1976 และการจัด “แก๊ง 4 คน” ในเวลาต่อมา และหลังเปิดการประชุมคณะกรรมการกลางเต็มคณะ ครั้งที่ 3 สมัยที่ 11 ของพรรคฯ ในเดือนธันวาคม 1978 มีการประกาศนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศจีน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 (1981 – 1985) ปรับยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจตามนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดประเทศ โดยตั้งเป้าหมายให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าภายใน 20 ปี ตั้งแต่ปี 1981 และได้สรุปบทเรียนจากอดีตที่ผิดพลาด และได้เพิ่มเนื้อหาการพัฒนาสังคมและปรับชื่อแผนพัฒนาดังกล่าว เป็น “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ซึ่งแผนพัฒนาฯ ที่แล้วมาจะเน้นเพียงแผนพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น ลักษณะพิเศษอีกประการของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 คือ การเน้นการยกระดับประสิทธิภาพและผลประโยชน์เป็นสำคัญ

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 (1986 – 1990) การดำเนินการตาม “แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7” แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ช่วง 1986 – เดือนกันยายน 1988 ซึ่งเศรษฐกิจจีนมีความร้อนแรงอย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหาเงินเฟ้ออย่างรุนแรง และมีปัจจัยของความไม่มั่นคงเพิ่มขึ้น ส่วนระยะหลัง คือ ช่วงกันยายน 1988 – 1990 ซึ่งนับเป็นช่วงบริหารจัดการและปรับปรุงเศรษฐกิจจีนให้มั่นคง ทั้งนี้ ในเดือนมิถุนายน 1989 เกิดการจลาจลที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน ทำให้หลายประเทศได้มีการคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจกับจีน

⁷ ในเดือน มีนาคม 1959 กองทัพแดงของจีน บุกยึดทิเบต และผู้นำทิเบต คือ ทะไล ลามะ ผู้นำทางจิตวิญญาณ ได้หลบหนีไปอินเดีย

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 (1991 – 1995) ร่างขึ้นภายใต้แรงกดดันในการลดความร้อนแรงของเศรษฐกิจจีน โดยตั้งเป้าหมายให้เศรษฐกิจจีนเติบโตเพียงร้อยละ 6 และเน้นการปฏิรูปและปรับปรุงประสานเศรษฐกิจแบบวางแผนเข้ากับเศรษฐกิจแบบกลไกการตลาดให้มากขึ้น ซึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 นับเป็นช่วงระยะเวลาที่ประเทศจีนได้มีการขับเคลื่อนการเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจที่ชัดเจน มีการตั้งเป้าหมายและแนวทางที่ชัดเจนโดยการประกาศระบบเศรษฐกิจที่เรียกว่า “*Socialist market economy with Chinese characteristics*” หรือ เศรษฐกิจสังคมนิยมกลไกตลาดแบบจีน

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (ค.ศ. 1996 – 2000) มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายนอกประเทศหลายอย่าง เช่น กระแสโลกาภิวัตน์ และวิกฤติทางการเงินในเอเชีย ปี 1997 และได้ลุกลามไปทั่วทวีปเอเชียอย่างรวดเร็ว สำหรับสภาพภายในของจีน ในระยะแรกของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 ได้เน้นการแก้ไขและยับยั้งภาวะเงินเฟ้อ เพื่อปรับสมดุลเศรษฐกิจมหภาค และปัญหาอุปสงค์ล้นเกิน เป็นต้น

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (ค.ศ. 2001 – 2005) ในการร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ได้พยายามลดการแทรกแซงหรือบทบาทของรัฐในการจัดสรรทรัพยากร โดยได้หันมาเน้น “กลไกตลาด” มากขึ้น และลดการวางแผนจากส่วนกลางในลักษณะออกคำสั่ง ให้เป็นเพียงการวางแผนแนวทางแบบกว้างๆ รวมทั้งการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ โดยคำนึงถึงการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนประเด็นทางสังคมอื่นๆ เช่น ด้านการศึกษา วัฒนธรรม การรักษาพยาบาล สุขอนามัย และการกีฬา เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมีความสมดุลมากขึ้น

นอกจากนี้ ได้เริ่มต้นให้ความสนใจในการลดช่องว่างทางรายได้ของภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ โดยการมุ่งเน้นพัฒนาภาคตะวันตกของจีน หรือ นโยบาย Xibu Da Kaifa

1.3.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน ฉบับที่ 11 (ค.ศ. 2006 – 2010)

แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้เน้นพัฒนาที่เป็นวิทยาศาสตร์รอบด้านโดยยึดถือ “ทฤษฎีเติ้งเสี่ยวผิง” และแนวคิด “สามตัวแทน” ของเจียงเจ๋อหมิน เพื่อเป็นสิ่งชี้นำในทิศทางการพัฒนาที่สมดุลมากขึ้น โดยเน้นใน 2 ประเด็นหลัก คือ

(1) การสร้างให้จีนเป็นสังคมกลมกลืนและปรองดอง

(2) การเน้นการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

นอกจากนี้ ยังได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการค้ากับต่างประเทศอย่างสมดุล การกระตุ้นความต้องการในประเทศ และการส่งเสริมให้บริษัทจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศ เป็นต้น

เป้าหมายหลัก ของแผนพัฒนาฯ ฉบับ 11 อาทิ

- ผลผลิตมวลรวมเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 8 นั่นคือ ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศในปี 2010 อยู่ที่ 2.3 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ

- การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วง (2006-2010) จะรักษาระดับอยู่ที่ร้อยละ 8

- การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในช่วง (2010-2020) จะรักษาระดับอยู่ที่ร้อยละ 7

GDP ของปี 2010 จะเป็น 2 เท่าของ GDP ของปี 2000

GDP ของปี 2018 จะเป็น 4 เท่าของ GDP ของปี 2000

- อัตราการใช้พลังงานลดลงประมาณร้อยละ 4
- ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 3
- การชำระหนี้ระหว่างประเทศสมดุล

1.3.2.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน ฉบับที่ 11: ระดับมหภาค

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน ฉบับที่ 11 ของแต่ละมหภาค จะเป็นแผนแม่บทประจำมหภาคที่รัฐบาลและเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลท้องถิ่นในระดับต่างๆ ต้องยึดเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป ตัวอย่างเช่น

- **มหานครเซี่ยงไฮ้** เน้นการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ การเงิน การค้า และการเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งระดับโลก พร้อมตั้งเป้าหมายเพิ่มงบประมาณด้านงานวิจัยและพัฒนา และการเตรียมความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพจัดงาน World Expo ปี 2010

- **มหานครฉงชิ่ง** ซึ่งเป็นมหานครทางตะวันตกของจีน ได้ตั้งเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในบริเวณพื้นที่ตอนบนของแม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง) โดยจะกระตุ้นอัตราการเติบโตของ GDP ให้ถึงร้อยละ 10 ต่อปี และจะจัดสรรงบประมาณด้านงานวิจัยและพัฒนา เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.7 ต่อ GDP

- **มณฑลกวางตุ้ง** จะเน้นการพัฒนาด้านนวัตกรรม และตั้งเป้าหมายอัตราการเติบโตของ GDP ให้เหลือร้อยละ 9 ต่อปี (ลดลงจากร้อยละ 13 ในช่วงห้าปีที่ผ่านมา) และส่งเสริมความร่วมมือกับฮ่องกงและมาเก๊าภายใต้ความตกลงว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดระหว่างจีน-ฮ่องกง (Mainland and Hong Kong Closer Economic Partnership Arrangement: CEPA)

- **เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกวางซี** จะเน้นการกระตุ้นการพัฒนาภาคการบริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการจัดงานแสดงสินค้า เนื่องจากกวางซีได้รับเป็นเจ้าภาพจัดงานแสดงสินค้า China-ASEAN Expo เป็นประจำทุกปี และตั้งเป้าอัตราการเติบโตของ GDP ให้ได้มากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี โดยจะเพิ่มระดับรายได้ของประชาชนทั้งในเขตเมืองให้ถึงร้อยละ 6 และในเขตชนบทร้อยละ 5 ต่อปี

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงตัวอย่างแนวทางกว้างๆ ในการพัฒนาภายใต้แผนฯ 11 ของแต่ละมหภาค ซึ่งพบว่าแต่ละมหภาคยังคงมีเป้าหมายหลักในการผลักดันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของมหภาคของตนต่อไป พร้อมกับลด/ขจัดปัญหาต่างๆ เช่น ปัญหาว่างงาน หรือปัญหาขาดแคลนพลังงาน เป็นต้น

1.3.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน ฉบับที่ 12 (ค.ศ. 2011 – 2015)

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน ฉบับล่าสุด คือ แผนฯ ฉบับที่ 12 เริ่มมีผลตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2011 เป็นต้นไปจนถึงปี 2015

แผนพัฒนาฯ ฉบับปัจจุบันของจีนนี้มีความยาวประมาณ 60,000 ตัวอักษรจีน โดยมีพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศจีน (Chinese Communist Party: CCP) เป็นผู้กำหนดแผนฯ และใช้เวลาในการดำเนินการร่างและจัดทำแผนฯ ประมาณ 2.6 ปี โดยมี 11 ขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประเมินผลดำเนินการของแผนฯ 11 ระยะกลาง (มี.ค. 2008 – ธ.ค.2008)

ขั้นที่ 2 ศึกษาสถานการณ์เบื้องต้น (ปลายปี 2008 - ปลายปี 2009)

ขั้นที่ 3 เกิดแนวคิดพื้นฐาน (ธ.ค. 2009 – ก.พ.2010)

ขั้นที่ 4 ยกร่างข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการกลางพรรค CCP (ก.พ.2010 – ต.ค.2010)

ขั้นที่ 5 คณะกรรมการกลางพรรค CCP เห็นชอบข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 6 ร่างแผนฯ 12 (ต.ค.2010 – ก.พ.2011)

ขั้นที่ 7 ประชาพิจารณ์โดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (ต.ค.2010 – ม.ค.2011)

ขั้นที่ 8 รับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากบุคคลจากวงการต่าง ๆ

ขั้นที่ 9 สภา NPC พิจารณาและเห็นชอบแผนฯ ฉบับร่าง (ตามมาตรา 62 ของรัฐธรรมนูญจีน)

ขั้นที่ 10 ประกาศแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 15 มี.ค.2011

ขั้นที่ 11 วางแผนการปฏิบัติ และนำไปปฏิบัติโดยรัฐบาลจีน

ทั้งนี้ แนวความคิดในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับ 12 ของจีนได้เน้นใน 2 ประเด็น คือ

(1) การเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ประเทศแข็งแกร่ง ประชาชนร่ำรวย

(2) การปฏิรูป เพื่อให้มีประชาชนมีหลักประกัน มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้
-ยึดถือการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเชิงยุทธศาสตร์ของเศรษฐกิจเป็นทิศทางของการเปลี่ยนรูปแบบวิธีการพัฒนาเศรษฐกิจ

-ยึดถือความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นเสาหลักของการเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการพัฒนาเศรษฐกิจ

-ยึดถือการสร้างหลักประกันและยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นจุดเริ่มต้นและจุดหลายปลายทางของการปรับเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการพัฒนาเศรษฐกิจ

-ยึดถือการสร้างสังคมแบบประหยัดพลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นภารกิจสำคัญของการเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการพัฒนาเศรษฐกิจ

-ยึดถือการเปิดประเทศ ปฏิรูปเป็นแรงขับเคลื่อนของการเปลี่ยนรูปแบบ วิธีการพัฒนาเศรษฐกิจ

สำหรับสาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของจีน แบ่งเป็น 16 หมวด 62 บท ดังนี้
หมวดที่ 1 ปรับเปลี่ยนวิธีใหม่ สร้างโฉมหน้าใหม่ที่มีการพัฒนาตามหลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

第一章发展环境 สถานการณ์ในการพัฒนา

第二章指导思想 แนวความคิด

第三章主要目标 เป้าหมายสำคัญ

第四章政策导向 นโยบายหลัก

หมวดที่ 2 การเกษตรเข้มแข็ง เกษตรกรได้ประโยชน์ เร่งสร้างสรรค์ชนบทใหม่ในสังคมนิยม

第五章加快发展现代农业 เร่งพัฒนาให้การเกษตรมีความทันสมัย

第六章拓宽农民增收渠道 ขยายช่องทางให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

第七章改善农村生产生活条件 ปรับปรุงปัจจัยการดำรงชีวิตให้ชนบทให้ดีขึ้น

第八章完善农村发展体制机制 ปรับปรุงกลไกของการพัฒนาชนบทให้ยังสมบูรณ์

หมวดที่ 3 เปลี่ยนรูปแบบใหม่ ยกระดับ เพิ่มศักยภาพของการแข่งขันของวิสาหกิจ

第九章改造提升制造业 พัฒนา ยกระดับอุตสาหกรรมการผลิต

第十章培育发展战略性新兴产业 พัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ที่มีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์

第十一章推动能源生产和利用方式变革 ปฏิรูปวิธีการผลิตและการใช้ทรัพยากรพลังงาน

第十二章构建综合交通运输体系 สร้างระบบการคมนาคมแบบครบวงจร

第十三章全面提高信息化水平 ยกระดับระบบสารสนเทศ

第十四章推进海洋经济发展 ผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจทางทะเล

หมวดที่ 4 สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการพัฒนาภาคบริการ

第十五章加快发展生产性服务业 เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมบริการภาคการผลิต

第十六章大力发展生活性服务业 พัฒนาอุตสาหกรรมบริการที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต

第十七章营造有利于服务业发展的环境 สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมภาคบริการ

หมวดที่ 5 ส่งเสริมการพัฒนาอย่างสมดุลระหว่างภูมิภาคและส่งเสริมการพัฒนาของความเป็นเมืองอย่างแข็งแกร่ง

第十八章实施区域发展总体战略 ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์พัฒนาภูมิภาคอย่างสมดุล

第十九章实施主体功能区战略 ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์พัฒนาเขตที่มีบทบาทเฉพาะด้าน

第二十章积极稳妥推进城镇化 ผลักดันความเป็นเมืองอย่างมั่นคง

หมวดที่ 6 พัฒนาแบบสีเขียว สร้างสรรค์สังคมแบบประหยัดพลังงาน เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

第二十一章积极应对全球气候变化 รับมือกับโลกร้อน

第二十二章加强资源节约和管理 เสริมสร้างความเข้มแข็งในการประหยัดและบริหารจัดการทรัพยากร

第二十三章大力发展循环经济 พัฒนาเศรษฐกิจแบบหมุนเวียน

第二十四章加大环境保护力度 เพิ่มความเข้มข้นในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

第二十五章促进生态保护和修复 ส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ

第二十六章加强水利和防灾减灾体系建设 ส่งเสริมการสร้างสรรคระบบ

ชลประทานและระบบป้องกันภัยพิบัติ

หมวดที่ 7 นวัตกรรมขับเคลื่อนการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ว่าด้วยวิทยาศาสตร์ การศึกษาทำให้ชาติเจริญ
และยุทธศาสตร์ว่าด้วยบุคลากรทำให้ชาติเจริญ

第二十七章增强科技创新能力 เพิ่มขีดความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างนวัตกรรมด้าน
วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี

第二十八章加快教育改革发展 เร่งพัฒนา ปฏิรูปการศึกษา

第二十九章造就宏大的高素质人才队伍 สร้างทีมบุคลากรที่มีคุณภาพที่มีจำนวน
มาก

หมวดที่ 8 ปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน สร้างระบบบริการสาธารณะที่สมบูรณ์แบบ

第三十章提升基本公共服务水平 ยกยระดับการให้บริการสาธารณะให้สูงขึ้น

第三十一章实施就业优先战略 ปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับการจ้างงาน

第三十二章合理调整收入分配关系ปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการจัดสรรรายได้

第三十三章健全覆盖城乡居民的社会保障体系 สร้างระบบประกันสังคม
ครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม

第三十四章完善基本医疗卫生制度 ปรับปรุงระบบสาธารณสุขขั้นพื้นฐานให้
สมบูรณ์

第三十五章提高住房保障水平 ยกยระดับการให้หลักประกันในที่อยู่อาศัย

第三十六章全面做好人口工作 ทำงานด้านประชากรให้ได้อย่างครบด้าน

หมวดที่ 9 เสริมสร้างและสร้างสรรคระบบบริหารสังคม

第三十七章创新社会管理体制 สร้างสรรคระบบบริหารสังคม

第三十八章强化城乡社区自治和服务功能 เสริมสร้างศักยภาพในการบริหาร
ตนเองของชุมชน

第三十九章加强社会组织建设 สร้างองค์การทางสังคมให้เข้มแข็ง

第四十章完善维护群众权益机制 ปรับปรุงระบบคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้มีความสมบูรณ์แบบมากยิ่งขึ้น

第四十一章加强公共安全体系建设 เสริมสร้างระบบความปลอดภัยสาธารณะให้มีความเข้มแข็ง

หมวดที่ 10 สืบสาน สร้างสรรค์และผลักดันการพัฒนาวัฒนธรรมให้เจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น

第四十二章提高全民族文明素质 ยกย่องคุณภาพของคนในชาติให้สูงขึ้น

第四十三章推进文化创新 ผลักดันการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม

第四十四章繁荣发展文化事业和文化产业 พัฒนากิจการและอุตสาหกรรมวัฒนธรรมให้มีความเจริญรุ่งเรือง

หมวดที่ 11 ปฏิรูป พิชิตอุปสรรค สร้างระบบเศรษฐกิจกลไกการตลาดแบบสังคมนิยมให้สมบูรณ์แบบ

第四十五章坚持和完善基本经济制度 ยืนหยัดและปรับปรุงระบบเศรษฐกิจพื้นฐานให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

第四十六章推进行政体制改革 ผลักดันการปฏิรูปทางการเมือง

第四十七章加快财税体制改革 เร่งปฏิรูประบบการคลังการภาษี

第四十八章深化金融体制改革 ปฏิรูประบบการเงินให้ยิ่งลึกซึ้ง

第四十九章深化资源性产品价格和环保收费改革 ปฏิรูประบบราคาของสินค้าที่ใช้ทรัพยากรเป็นหลักและการเก็บค่าใช้จ่ายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

หมวดที่ 12 อำนวนวประโยชน์เก้กันและกัน (win-win) ยกย่องการเปิดประเทศให้สูงขึ้น

第五十章完善区域开放格局 ปรับปรุงโครงสร้างเชิงภูมิภาคในการเปิดประเทศ

第五十一章优化对外贸易结构 ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศ

第五十二章统筹“引进来”与“走出去” เชิญเข้ามา ก้าวออกไปสู่ขนานไป

第五十三章积极参与全球经济治理和区域合作 มีส่วนร่วมในการจัดการเศรษฐกิจระหว่างประเทศและความร่วมมือในภูมิภาคอย่างกระตือรือร้น

หมวดที่ 13 พัฒนาประชาธิปไตย ผลักดันการสร้างสรรค์อารยธรรมทางการเมืองในระบบสังคมนิยม

第五十四章发展社会主义民主政治 พัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตยในระบบสังคมนิยม

第五十五章全面推进法制建设 ผลักดันการสร้างระบบนิติรัฐอย่างครบถ้วน

第五十六章加强反腐倡廉建设 เสริมสร้างความเข้มแข็งในการปราบปรามคอร์รัปชัน

หมวดที่ 14 ขยายความร่วมมือ ร่วมกันสร้าง “ครอบครัวของชนชาติจีน” ด้วยกัน

第五十七章保持香港澳门长期繁荣稳定รักษาความเจริญรุ่งเรือง ความมีเสถียรภาพของฮ่องกง มาเก๊า

第五十八章推进两岸关系和平发展和祖国统一大业ผลักดันการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างสองฝั่งช่องแคบและกิจการอันใหญ่หลวงในการรวมแผ่นดินเป็นหนึ่งเดียวกัน

หมวดที่ 15 ทหาร ประชาชนกลมกลืน เสริมสร้างการป้องกันประเทศและกองทัพให้มีความทันสมัยยิ่งขึ้น
第五十九章加强国防和军队现代化建设 เสริมสร้างการป้องกันประเทศและกองทัพให้มีความทันสมัย

第六十章推进军民融合式发展 ผลักดันการพัฒนาแบบกลมกลืนระหว่างทหารและประชาชน

หมวดที่ 16 ปฏิบัติอย่างเข้มแข็งเพื่อบรรลุเป้าหมายอันยิ่งใหญ่

第六十一章完善规划实施和评估机制ปรับปรุงระบบการวางแผน ปฏิบัติและระบบประเมิน

第六十二章加强规划协调管理เสริมสร้างการบริหารในการประสานปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ แผนฯ 12 ของจีนยังได้มีการกำหนดเป้าหมายของการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจแห่งชาติ ภายในระยะ 5 ปีอย่างชัดเจน ดังนี้

ตารางที่ 1-1 เป้าหมายตามแผนพัฒนาฯ ฉบับ 12 ของจีน (2011-2015)

ด้านเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่	2011	2015	เปลี่ยนแปลง %
GDP (ล้านล้านหยวน)	39.8	55.8	+7
สัดส่วนของมูลค่าเพิ่มภาคบริการต่อ GDP	43	47	+4
อัตราความเป็นเมือง	47.5	51.5	
รายได้ของคนในเมือง (หยวน)	19,109	มากกว่า 26,810	มากกว่า 7

ด้านเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่	2011	2015	เปลี่ยนแปลง %
รายได้ของคนในชนบท (หยวน)	5,919	มากกว่า 8,310	มากกว่า 7
อัตราการว่างงานที่ขึ้นทะเบียนไว้	4.1	5	
เพิ่มการจ้างงาน (หมื่นคน)			4,500
เข้าโครงการประกันเบี้ยยังชีพแก่ชรา (ร้อยละคน)	2.57	3.57	1
เข้าโครงการประกันสุขภาพ			3
บ้านเอื้ออาทร (หมื่นชุด)			3,600
ประชากร (หมื่นคน)	134,100	139,000	น้อยกว่า 0.72
อายุคนโดยเฉลี่ย	73.5	74.5	1
วิทยาศาสตร์และการศึกษา	2011	2015	เปลี่ยนแปลง %
อัตราส่วนสำเร็จการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี	89.7	93	3.3
อัตราส่วนการเข้าเรียนในมัธยมตอนปลาย	82.5	87	4.5
สัดส่วนของงบ R&D ต่อ GDP	1.75	2.2	0.45
สิทธิบัตร / หมื่นคน	1.7	3.3	1.6
ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	2011	2015	เปลี่ยนแปลง %
พื้นที่เพาะปลูก (ร้อยละหนุ่)	18.18	18.18	0

ทรัพยากรและลิ่งแวดลอม	2011	2015	เปลี่ยนแปลง %
ลดการใช้น้ำต่อมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมการผลิต			30
สัดส่วนของพลังงานที่มิใช่ fossil ต่อการใช้พลังงาน	8.3	11.4	3.1
อัตราส่วนลดของการใช้พลังงานต่อ GDPแต่ละหน่วย			16
ลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์			17
สัดส่วนพื้นที่ป่า	20.36	21.66	1.3

1.3.4 ทิศทางในอนาคตของเศรษฐกิจจีน

คณะผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์นักวิชาการจีนในมหาวิทยาลัยชั้นนำ⁸ ได้แก่ มหาวิทยาลัย Peking University และ NanKai University ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์จีนเหล่านั้นได้ให้ข้อคิดเห็นและวิเคราะห์ทิศทางและอนาคตเศรษฐกิจจีน สรุปได้ดังนี้

1) นักวิชาการจากมหาวิทยาลัย Peking University

ศาสตราจารย์ซุน นีเสียง (Sun Qixiang) รองคณบดี และผู้อำนวยการศูนย์วิจัยประกันภัยและประกันสังคม คณะเศรษฐศาสตร์ Peking University และรองศาสตราจารย์ ดร.ต่ง จื่อหย่ง (Dong Zhiyong) ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ Peking University

มีความคิดเห็นต่อทิศทางในอนาคตของเศรษฐกิจจีนว่า มีความจำเป็นต้องปรับโมเดลการปฏิรูปเศรษฐกิจ จากการเน้นปริมาณมาเป็นการเน้นคุณภาพ ซึ่งมีการใช้โมเดลและแนวทางแบบเดิมเดิมมาร่วม 3 ทศวรรษ

อย่างไรก็ดี สาเหตุสำคัญที่ไม่มีการปรับโมเดลการปฏิรูปของจีน เนื่องจากระบบการเมืองของจีนยังเป็นแบบเดิมและไม่เคยได้รับการปฏิรูป กล่าวคือ การเลือกและเลื่อนตำแหน่งบุคลากรของจีนจะวัดจากผลงานตัวชี้วัดที่จับต้องได้ทางกายภาพและเน้นปริมาณเป็นหลัก เช่น ตัวเลขจีดีพี จำนวนถนนและสาธารณูปโภคต่างๆ ส่งผลให้รัฐบาลท้องถิ่นแข่งขันกันมุ่งทำตัวเลขทางเศรษฐกิจ แต่ไม่ได้มุ่งเน้นคุณภาพในการพัฒนา ซึ่งแตกต่างจากระบบการเมืองการปกครองในประเทศตะวันตก ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นมีบทบาทรับผิดชอบต่อประชาชนในเขตเลือกตั้ง (Constituency) ไม่ใช่ทำเพื่อสนองต่อเจ้านายเบื่องบน (Boss)

⁸ การเดินทางไปสัมภาษณ์ระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน – 3 กรกฎาคม 2553 รายละเอียดในภาคผนวก 1

ดังนั้น การปฏิรูประบบการเมืองจึงเป็นปัจจัยรากฐานสำคัญที่จะช่วยให้การปรับโมเดลทางเศรษฐกิจของจีนในอนาคตมีความเป็นไปได้

สำหรับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ได้แก่

1) การปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจให้หันมาพึ่งพิงตลาดภายในประเทศมากขึ้น และปรับโมเดลทางเศรษฐกิจมาเน้นด้านคุณภาพ (Quality-oriented) ในการพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น

2) การพัฒนาระบบประกันสังคม ซึ่งจะเห็นว่ารัฐบาลจีนได้เริ่มมีความพยายามในการดำเนินการเรื่องนี้มาอย่างต่อเนื่อง ตัวอย่างเช่น ในปี 1997 ได้มีการออกกฎหมายให้วิสาหกิจ/บริษัทหักเงินร้อยละ 20 ของเงินเดือนที่จ่าย และให้พนักงานสมทบเงินอีกร้อยละ 8 ของเงินเดือนที่ได้ เพื่อจัดสรรเข้าเก็บในบัญชีประกันสังคม

ทั้งนี้ จากสถิติพบว่า ชาวจีนมีสัดส่วนการออมเงินมากเกินไป ซึ่งนอกจากจะเป็นเพราะค่านิยมการออมตามวัฒนธรรมจีนแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากความรู้สึกไม่มั่นคงในอนาคตของตนเอง อันเกิดจากระบบประกันสังคมที่ไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อเนื่องให้มีการใช้จ่ายใช้สอยในระบบเศรษฐกิจจีนน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ส่งผลให้อุปสงค์ภายในประเทศจีนมีไม่มากพอและการใช้จ่ายต่ำกว่าศักยภาพที่มี

3) การพัฒนาระบบสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ จะเห็นได้ว่ารัฐบาลจีนได้ทุ่มงบประมาณด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้นทุกปี และในปี 2009 ได้ออกเอกสารว่าด้วยแนวทางการปฏิรูประบบประกันสุขภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายสร้างระบบประกันสุขภาพครบวงจรขึ้นภายในปี 2020

4) การมุ่งแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้

5) การมุ่งแก้ไขปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งรัฐบาลชุดปัจจุบันได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นพิเศษ

6) การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ดังเช่นการแก้ไขปัญหา “โรงงานเล็กห้อยย้อยที่สร้างมลพิษ” ได้แก่ โรงงานผลิตไฟฟ้าเล็ก เหมือนถ่านหินเล็ก โรงผลิตกระดาษขนาดเล็ก โรงผลิตเคมีขนาดเล็ก โรงงานย้อมสีขนาดเล็ก โดยเฉพาะใน 10-15 ปีก่อนนับเป็นปัญหาสำคัญ เนื่องจากในประเทศจีนยังขาดการกำกับควบคุมที่ดี มีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ สร้างผลเสียแก่สิ่งแวดล้อม แต่ปัญหานี้ไม่ได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมเนื่องจากเป็นกิจการที่สามารถสร้างกำไรให้รัฐบาลท้องถิ่นหรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่นของจีน

7) การปฏิรูประบบการเมืองอย่างค่อยเป็นค่อยไป

สำหรับมุมมองต่อบทบาทของรัฐ เห็นว่า บทบาทของรัฐบาลจีนควรมีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้สั่งการหรือผู้จัดการมาเป็นผู้กำกับดูแลระบบเศรษฐกิจ และหันมาเน้นแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางรายได้ โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในสังคม ในขณะนี้ เห็นว่า บทบาทของรัฐบาลไม่ควรเป็นการมุ่งสร้างสาธารณูปโภค และอาคาร เป็นต้น แต่ควรปล่อยให้สิ่งเหล่านี้เป็นบทบาทของเอกชนตามกลไกการตลาด

นอกจากนี้ รัฐบาลกลางควรเปลี่ยนตัวชี้วัดผลงานของบุคลากรของรัฐ หันมาใช้ตัวชี้วัดที่คำนึงถึงมิติด้านคุณภาพของการพัฒนา ไม่ใช่เพียงแค่ปริมาณ เนื่องจากที่ผ่านมา แรงจูงใจในเรื่องของการเลื่อน

ตำแหน่งทางการเมืองของบุคลากร อันเป็นผลมาจากดัชนีหรือตัวชี้วัดของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น ล้วนให้ความสำคัญกับปริมาณ เช่น อัตราเติบโต จำนวนอาคาร จำนวนสะพานและจำนวนถนน เป็นต้น

ดังนั้น การที่จะเปลี่ยนโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจจีนมามุ่งเน้นคุณภาพได้สำเร็จนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลกลางต้องทำการเปลี่ยนตัวชี้วัดผลงานของบุคลากรเสียใหม่

2) นักวิชาการจากสถาบันวิจัยระดับประเทศ Chinese Academy of Social Sciences (CASS)

ดร. เฟิง เหว่ยเจียง (Feng Weijiang) นักวิจัยประจำสถาบัน Institute of Asia-Pacific Studies (IAPS) สังกัด Chinese Academy of Social Sciences (CASS)

มีความคิดเห็นต่อทิศทางการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนว่า ในปัจจุบัน จีนต้องพึ่งพาตลาดภายนอกประเทศ ทั้งต้นน้ำและปลายน้ำ ด้านต้นน้ำ คือการพึ่งพาวัตถุดิบและพลังงานจากต่างประเทศ และปลายน้ำ คือ เมื่อจีนผลิตสินค้าแล้ว ก็ต้องการตลาดภายนอกประเทศเพื่อการส่งออกไป ดังนั้น โดยสุทธิแล้ว สิ่งที่จีนได้กลับเป็นเพียงกำไรส่วนน้อยจากความได้เปรียบด้านค่าจ้าง หากแต่มูลค่าเพิ่มที่แท้จริงกลับไม่ได้อยู่ในประเทศจีน จึงจำเป็นต้องมีการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Restructure)

กล่าวคือ จีนต้องลดการพึ่งพิงอุปสงค์จากภายนอก แล้วหันมากระตุ้นอุปสงค์ภายในประเทศ และปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตมาสู่ภาคเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative economy) มากยิ่งขึ้น

3) นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยหนานไค (NanKai University)

ศาสตราจารย์เซี่ย ซื่อฉวน (Xie Siqun) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเศรษฐกิจ และ ดร.จิน ไห่อิง (Qin Haiying) ผู้ช่วยคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ และคณาจารย์นักเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหนานไค (NanKai University)

มีความคิดเห็นต่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจจีนว่า เนื่องจากจีนพึ่งพาตลาดภายนอกประเทศเป็นสัดส่วนที่สูงมากขึ้นใน 3 ทศวรรษที่ผ่านมา ดังนั้น ภายใต้บริบทภายในและภายนอกประเทศที่ต้องคำนึงถึงวิกฤตการเงินโลกและปัญหาเศรษฐกิจภายนอกประเทศซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีน จึงมีแนวโน้มที่จะเน้นปฏิรูประบบเศรษฐกิจในสองด้านด้วยกัน กล่าวคือ

1) ปรับแนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ จากเดิมที่พึ่งพาการส่งออกและการลงทุนจากต่างประเทศ มาเป็นการใช้ “รถม้าสามล้อ” โดยที่ล้อทั้งสาม ได้แก่ การส่งออก การลงทุนจากต่างประเทศ และการกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ

2) ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ (Restructure) โดยให้ความสำคัญกับการกระตุ้นตลาดภายในประเทศ และมุ่งเน้น “การพัฒนาอย่างสมานฉันท์” โดยเน้นการสร้างสรรค์ทางสังคม การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำ เปลี่ยนจากเดิมที่มุ่งเน้นแต่ปริมาณการเพิ่มขึ้นของตัวเลขจีดีพีมากเกินไป จนขาดความสมดุลในการพัฒนา

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใหม่ จึงกำหนดเป้าหมายการเติบโตของจีดีพีไว้ที่ร้อยละ 7 อย่างไม่ดี ในทางปฏิบัติอาจจะสูงถึงร้อยละ 9-10 เนื่องจากรัฐบาลท้องถิ่นจีนต่างแข่งขันกันเติบโต และที่สำคัญ

จีนยังคงเป็นประเทศกำลังพัฒนา และยังมีแรงงานมากกว่าร้อยละ 40 อยู่ในภาคการเกษตร มีจำนวนแรงงานมากกว่าครึ่งอาศัยอยู่ในชนบท จึงมีศักยภาพในการพัฒนาเมือง (Urbanization) และพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตอีกมาก

การพัฒนาเมืองและอุตสาหกรรมจะช่วยกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่สำคัญ แต่ควรมุ่งเน้นการพัฒนาในเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ เพื่อให้สามารถพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน รัฐบาลต้องให้ความสนใจปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสังคม การพัฒนาต้องควบคุมให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสม และเป็นการพัฒนาอย่างรอบด้าน

ในส่วนของการเงินและบทบาทของเงินหยวนในอนาคต นับว่าเป็นทั้งปัจจัยและผลของการพัฒนาอุตสาหกรรม ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใหม่ ทั้งนี้ รัฐบาลจีนยังไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการผลักดันให้เงินหยวนเป็นเงินสกุลหลักของโลกเช่นเดียวกับเงินเยนหรือเงินเหรียญสหรัฐหรือไม่ เนื่องจากยังเร็วเกินไปที่เงินหยวนจะได้รับการยอมรับในเวทีการเงินระหว่างประเทศหรือเข้ามาแทนที่เงินสกุลหลักในขณะนี้

ในส่วนของการเคลื่อนย้ายการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) รัฐบาลจีนเน้นเรื่อง “การเดินออกไป” ในลักษณะของ Outward FDI ลงทุนในสาขาการผลิต มากกว่าจะเข้าไปลงทุนในภาคการเงิน เช่น ในตลาดหลักทรัพย์ หรือพันธบัตร ในต่างประเทศ เป็นต้น

โดยสรุป ในอนาคตประเทศจีนจะเข้ามามีบทบาทในเศรษฐกิจภูมิภาคและเศรษฐกิจโลกมากขึ้น ทั้งในด้านการค้า การลงทุน การผลิต การบริโภค เป็นต้น แนววงวิชาการไทยจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับพลวัตของโลกที่เกิดจากจีน (เงินกู้) โดยจะมีการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ในบทสุดท้ายต่อไป

บทที่ 2

การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ ในประเทศไทยและต่างประเทศ

เนื้อหาในบทนี้เป็นการศึกษาสำรวจและรวบรวมเอกสารวิชาการและผลงานวิชาการเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ โดยแบ่งเป็นแหล่งข้อมูลภาษาไทยในประเทศไทย และภาษาต่างประเทศ ดังนี้

2.1 การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ

การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ คณะนักวิจัยได้ศึกษาทบทวนและสำรวจผลงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนจากเอกสารที่ปรากฏ และสามารถสืบค้นได้ในรูปแบบงานเขียนต่างๆ ที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทย จาก 4 แหล่งสำคัญ¹ ได้แก่

- (1) หนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน
- (2) วิทยานิพนธ์ภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน
- (3) โครงการวิจัยภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน
- (4) บทความวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน

โดยคณะนักวิจัยได้กำหนดขอบเขตของกรอบวิเคราะห์ และแนวทางการจำแนกประเด็นหลักของเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ เป็น 5 ประเด็น ได้แก่ 1) เศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง 2) ด้านการค้า 3) ด้านการลงทุน 4) ด้านการเงิน และ 5) ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ ทั้งนี้ เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาความรู้รูปแบบงานเขียนต่างๆ ที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทย และแสวงหาประเด็นการวิจัยในอนาคตต่อไป โดยแบ่งช่วงเวลาด้วยการพิจารณาจากลำดับตามเหตุการณ์สำคัญทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ได้แก่ การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนในเดือนธันวาคม 2001 และการเริ่มลงนามในข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน ที่เรียกว่า “ข้อตกลงเร่งลดภาษีนำเข้าผัก-ผลไม้ระหว่างไทย-จีน” หรือที่เรียกกันโดยย่อว่า “เอฟทีเอไทย-จีน” โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2003 ซึ่งพบว่า กระแสการตื่นตัวในแวดวงวิชาการไทยในด้านเศรษฐกิจจีน ได้เริ่มขึ้นภายหลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิกของ WTO ในช่วงปลายปี 2001 และได้มีการตื่นตัวอย่างจริงจังและขยายเพิ่มมากขึ้นหลังจากที่ไทยและจีนได้มีข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลในรูปธรรมตั้งแต่ปี 2003

¹ สิ้นสุด เดือน กันยายน 2553 โดยการจำแนกตามฐานข้อมูลของศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผลจากการสำรวจผลงานและเอกสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่มีการเผยแพร่ตั้งแต่อดีตจนถึงเดือนกันยายน 2553 โดยจำแนกฐานข้อมูลตามประเภทสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ 4 แหล่งสำคัญ ดังตารางที่ 2-1 ดังนี้

หนังสือภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีนที่เผยแพร่และวางจำหน่ายในปัจจุบัน ทั้งหนังสือแปล และหนังสือรวบรวมบทความ มีจำนวน 110 เล่ม

วิทยานิพนธ์ภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน มีจำนวน 65 เล่ม

โครงการวิจัยภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน มีจำนวน 71 โครงการ

และบทความวิชาการภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน มีจำนวน 200 บทความ

ตารางที่ 2-1 จำนวนผลงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท

เอกสารวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	จำนวน
หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	110 เล่ม
วิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	65 เล่ม
โครงการวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	71 โครงการ
บทความวิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน	200 บทความ

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

ทั้งนี้ สำหรับผลงานของคนไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่มากนัก เท่าที่สามารถสำรวจพบ อาทิ

Supachai Panitchpakdi and Mark L. Clifford. (2002). ที่มีเนื้อหาสำคัญอธิบายถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่มีบทบาทเพิ่มขึ้น และทิศทางการค้าโลกกับความท้าทายของจีนจากการเร่งการปฏิรูปเศรษฐกิจในประเทศจีนต่อกระแสโลกาภิวัตน์ และบทบาทขององค์การการค้าโลกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางการค้าในอนาคต และต่อบทบาทของจีนที่เพิ่มขึ้น

Social Research Institute Chulalongkorn University. (2006). เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงรูปแบบของลักษณะทางสังคม และเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความสัมพันธ์ของจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการวิเคราะห์บทบาทที่เพิ่มขึ้นของจีนต่อการพัฒนาทางสังคม และเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง และการวิเคราะห์ทิศทางการพัฒนาความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และประเทศจีนในอนาคต

Mingsarn Kaosa-ard. And Adam, Andrew. (2009) เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงผลการศึกษาเรื่องนโยบายเกษตรของจีน และการพัฒนาการเกษตรของจีน โดยวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพการผลิตที่ผ่านมา และแนวโน้มในอนาคต รวมทั้งเรื่ององค์การการค้าโลกและการเกษตรของจีน ตลอดจนการเจริญเติบโตผลผลิตทางการเกษตรในเอเชียและประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง และประเด็นการค้าสินค้าเกษตรกับประเทศจีน และผลกระทบของจีนต่อประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง

สำหรับรายละเอียดผลจากการสำรวจ ผลงานและเอกสารเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่มีเผยแพร่จนถึงเดือนกันยายน 2553 โดยจำแนกฐานข้อมูลตามประเภทสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ 4 แหล่งสำคัญ มีดังนี้

2.1.1 หนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน²

หนังสือฯ ด้านเศรษฐกิจจีนที่เผยแพร่และวางจำหน่ายในปัจจุบัน มีทั้งหนังสือแปล และหนังสือรวบรวมบทความ จากที่คณะนักวิจัยรวบรวมได้ พบว่า มีจำนวน 110 เล่ม ส่วนใหญ่นั้นมีการเผยแพร่และตีพิมพ์ภายใน หรือหลังจากปี 2003 ที่ไทยได้มีข้อตกลงการค้าเสรีกับจีน โดยมีจำนวน 64 เล่ม (ก่อนหน้าปี 2003 มีจำนวน 46 เล่ม) ซึ่งแม้ว่าส่วนหนึ่งอาจจะมาจากผลที่จีนได้เข้าเป็นสมาชิกของ WTO ในปี 2001 แต่ก็เห็นได้ชัดเจนว่า การตื่นตัวในการผลิตหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนได้ขยายเพิ่มมากขึ้น หลังจากที่ข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-จีนได้มีผลอย่างเป็นทางการ ซึ่งส่งผลให้การผลิตหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่มีการเผยแพร่ และตีพิมพ์มีจำนวนที่มากขึ้น และมีประเด็นการศึกษาที่หลากหลายมากขึ้นด้วย

หนังสือด้านเศรษฐกิจจีนทั้ง 110 เล่ม³ สามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มแรก หนังสือในเชิงวิชาการ และกึ่งวิชาการที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน จำนวน 82 เล่ม และกลุ่มที่สอง หนังสือแนวธุรกิจ/ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ซึ่งเป็นหนังสือเชิงแนะนำ หรือให้ความรู้ในเชิงธุรกิจ หรือความรู้โดยทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน จำนวน 28 เล่ม

หนังสือด้านเศรษฐกิจจีนกลุ่มแรก คือ หนังสือในเชิงวิชาการ และกึ่งวิชาการที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน เมื่อพิจารณาแยกย่อยไปตามเนื้อหาสาระสำคัญ สามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังแสดงในตารางที่ 2-2 พบว่า หนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน ที่มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 58 เล่ม ส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่มีเนื้อหากว้างๆ คลอบคลุมเรื่องเศรษฐกิจจีน พัฒนาการทางเศรษฐกิจ นโยบายทางเศรษฐกิจ ทั้งด้านการค้า การลงทุน การเงิน ความเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจของจีน และบทบาททางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ซึ่งเนื้อหาหมักจะ

² หนังสือเกี่ยวกับจีนในประเทศไทยสามารถจำแนกออกได้เป็น 5 แนว ได้แก่ ภาษาจีน, วัฒนธรรมจีน วรรณกรรมจีน การท่องเที่ยวในจีน และธุรกิจ/เศรษฐกิจจีน ซึ่งหนังสือในแนวธุรกิจ/เศรษฐกิจจีนนั้น ถือได้ว่ามีจำนวนอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ หนังสือเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเน้นไปด้านภาษาจีน และการท่องเที่ยว

³ ฐานข้อมูลหลักสืบค้นในการสำรวจเอกสารและหนังสือด้านเศรษฐกิจจีน ประกอบด้วย

1. ฐานข้อมูลออนไลน์ร้านหนังสือ ศูนย์หนังสือจุฬา
2. ฐานข้อมูลออนไลน์ร้านหนังสือ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. ฐานข้อมูลออนไลน์ร้านหนังสือซีเอ็ดบุ๊คเซ็นเตอร์
4. สำนักหอสมุด กลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. คลังปัญญาจุฬาฯ เพื่อประเทศไทย
6. ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

มีการกล่าวรวมถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ แนวโน้ม และโอกาสการเพิ่มความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยด้วย

ขณะที่หนังสือในเชิงวิชาการ และกึ่งวิชาการที่มีเนื้อหาสาระในด้านอื่นๆ ยังมีจำนวนไม่มากนัก กล่าวคือ หนังสือด้านเศรษฐกิจเงินที่มีเนื้อหาสาระด้านความสัมพันธ์ทางการค้า มีจำนวน 12 เล่ม หนังสือด้านเศรษฐกิจเงินที่มีเนื้อหาสาระด้านการลงทุนมีจำนวน 5 เล่ม หนังสือด้านเศรษฐกิจเงินที่มีเนื้อหาสาระความรู้เกี่ยวกับการเงินเงิน มีจำนวน 4 เล่ม และหนังสือด้านเศรษฐกิจเงินที่มีเนื้อหาสาระด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ มีจำนวน 3 เล่ม ตามลำดับ

สำหรับหนังสือด้านเศรษฐกิจเงินกลุ่มที่สอง เป็นหนังสือที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในเชิงธุรกิจ หรือแนะนำ หรือนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในภาพกว้างโดยทั่วไป มีจำนวน 28 เล่ม ส่วนใหญ่เนื้อหาในหนังสือกลุ่มนี้นั้นจะแนะนำข้อมูลเศรษฐกิจเงินในภาพรวม โครงสร้างทางเศรษฐกิจ ธุรกิจ วัฒนธรรมการทำธุรกิจการค้าการลงทุน กลยุทธ์ประกอบธุรกิจ รวมทั้งโอกาสทางธุรกิจในเงินในแง่มุมต่างๆ ในเชิงธุรกิจให้ประสบความสำเร็จโดยทั่วไป

ตารางที่ 2-2 จำนวนหนังสือด้านเศรษฐกิจเงินแยกตามประเภท

ประเภทหนังสือด้านเศรษฐกิจเงิน	จำนวน (เล่ม)
1) หนังสือวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน	82
1.1) เศรษฐกิจเงินในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน	58
1.2) ด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน	12
1.3) ด้านการลงทุน	5
1.4) ด้านการเงิน	4
1.5) ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ	3
1.5.1) ด้านการค้าบริการ	-
1.5.2) ด้านการท่องเที่ยว	-
1.5.3) ด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์	3
1.5.4) ด้านพลังงาน และอื่นๆ	-
2) หนังสือแนวธุรกิจ/ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน	28
รวมทั้งสิ้น	110

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

ตารางที่ 2-3 หนังสือวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	1. หนังสือวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน
1972	สมิธ, เอ็ดเวิร์ด เอลลิส. (2515). <i>เศรษฐกิจและการเมืองในยุคปัจจุบันของสาธารณรัฐประชาชนจีน</i> . แปลโดย ประเวศ ศรีพิพัฒน์. นครหลวงฯ: โอเดียนสโตร์. หนังสือเล่มนี้เนื้อหาสำคัญเป็นการวิเคราะห์เศรษฐกิจของจีนทั้งด้านผลการเกษตร ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ประชาชนเบื้องต้น และนำเสนอข้อมูลสถิติภาวะเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งด้านการค้าต่างประเทศ การเงินการธนาคาร และการเติบโตของประชากร รวมทั้งสถานการณ์ของการเมืองภายใน การต่างประเทศ และการคาดการณ์การพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองจีนในอนาคต
1976	วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ และจรินทร์ วงศ์หาญเชาว์. (2519). <i>เศรษฐกิจจีนจากประสบการณ์และการค้นคว้า</i> . ชมรมวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีนในระยะเวลาดังกล่าว ประกอบด้วย เรื่องแนวคิดหลักในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ความขัดแย้งในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจของจีนในระยะเวลาดังกล่าว การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของจีน ความแตกต่างของรายได้ของประชากร ปัญหาสิ่งแวดล้อม อุตสาหกรรมน้ำมัน และบอกเล่าประสบการณ์จากการเดินทางไปประเทศจีนของผู้เขียน
1978	จันทรฉาย กัคอธิคม. (2521). <i>บทบาทของจีนต่อกิจการโลก</i> . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ และบทบาทของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในระยะต่างๆ คือ สมัยจักรวรรดิจีน สมัยสาธารณรัฐจีน และสมัยสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเน้นประเด็นสำคัญในเรื่อง ลักษณะ บทบาท และความสำคัญทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของจีน รวมทั้งอิทธิพล และบทบาทความสัมพันธ์กับต่างประเทศในด้านต่างๆ ในระยะต่างๆ ดังกล่าว
1979	โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. (2522). <i>ชนบทจีน ระบบและการวางแผน</i> . กรุงเทพฯ: บรรณกิจ. เนื้อหาสำคัญหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคมของประเทศจีน ระบบและแนวคิดหลักในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจ และการพัฒนาชนบทของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนใน ระยะเวลาดังกล่าวซึ่งกำลังอยู่ในการเปลี่ยนแปลง เพื่อสะท้อนภาพของระบบ และข้อเท็จจริงในเขตชนบทของจีนในขณะที่ระบบต่างๆ ในชนบทส่วนใหญ่ของจีนยังเป็นระบบเศรษฐกิจเดิมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิธีการพัฒนาชนบทของจีน
1982	วิชนา สังข์ศรี. (2525). <i>ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน</i> . กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. หนังสือเล่มนี้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับภูมิหลังทางประวัติศาสตร์จีน โดยอธิบายถึงความเป็นมาทางเศรษฐกิจ รูปแบบการดำเนินกลยุทธ์ทางเศรษฐกิจของยุคเหมาเจ๋อตง และนโยบายและการวางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างทางเศรษฐกิจซึ่งเน้นการควบคุมจากส่วนกลาง และลักษณะเศรษฐกิจของประเทศจีนทั้งภาคอุตสาหกรรม เกษตรกรรม และแรงผลักดันทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของจีน
1982	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2525). <i>เศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน</i> . กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่เน้นให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจของจีน โดยกล่าวถึง ลักษณะเศรษฐกิจเหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน นโยบายวางแผนและการวางแผนในระยะเวลาต่างๆ และ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	พัฒนาการของนโยบายเศรษฐกิจของจีน รวมทั้งวิธีการพัฒนาเศรษฐกิจ ในภาคการเกษตร อุตสาหกรรม ระบบการเงินการธนาคาร ระบบงบประมาณและการคลัง จำนวนประชากร และอัตราการเพิ่มของประชากร ระบบสาธารณสุข ตลอดจนการค้าระหว่างประเทศของจีน
1983	นฤมิตร สอดสุข. (2526). <i>การเมือง การต่างประเทศและเศรษฐกิจรัฐประชาชนจีน</i> . นครปฐม: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่เน้นให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทางนโยบายของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ผ่านการวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศ และแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจจีนครั้งใหญ่ยุคสี่ทันสมัยหลังยุคเหมา เจ๋อตง รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงบทบาทของจีนในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ และการวิเคราะห์การคาดการณ์ นโยบายต่างประเทศของจีนในอนาคต
1985	สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2528). <i>ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน: การลงทุนและการค้า</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความจากนักวิชาการด้านจีนในประเทศไทย ซึ่งมีการวิเคราะห์ถึง การลงทุนของจีนในประเทศต่างๆ การส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย และประเทศจีน การลงทุนของจีนในประเทศไทย กฎหมายและระเบียบที่ใช้ควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ความตกลงระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนเพื่อการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน เขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน ตลอดจนปัญหาการค้าระหว่างไทย-จีน รวมทั้งนโยบายหลักเกี่ยวกับการใช้เงินทุนต่างประเทศของจีน
1989	นฤมิตร สอดสุข. (2532). <i>ข้างกับมังกร: การเมืองการต่างประเทศและเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน กับผลกระทบต่อไทย</i> . กรุงเทพฯ: บารุงสาส์น. หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงการพัฒนา นโยบายเศรษฐกิจ การเมืองและการปกครอง ภาวะเศรษฐกิจของประเทศจีน และการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศของประเทศไทย ที่ชี้ให้เห็นแนวทางการตัดสินใจด้านนโยบายของผู้นำจีนในการพัฒนาโครงสร้างสถาบันทางเศรษฐกิจและการเมือง และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และบทบาททางเศรษฐกิจที่มีต่อประเทศไทย
1993	ฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์จีน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). (2536). <i>ภาพรวมเศรษฐกิจจีน</i> . กรุงเทพฯ: ฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์จีน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความ และข้อมูลเศรษฐกิจจีนเพื่อนำเสนอภาพรวมทางเศรษฐกิจจีนในด้านต่างๆ ประกอบด้วย บทความเกี่ยวกับ การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนค่าเงินหยวนของประเทศจีน ระบบเศรษฐกิจการตลาดแบบสังคมนิยมของจีน และนโยบายเศรษฐกิจของจีนซึ่งเน้นกลยุทธ์ความมั่นคงเป็นหลัก รวมทั้งการอธิบายถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ รวมทั้งทิศทางการพัฒนา และการเติบโตทางเศรษฐกิจในอนาคต
1993	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, บรรณาธิการ. (2536). <i>การค้าและการลงทุน ไทย-จีนตอนใต้</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความจากการสัมมนา ซึ่งประกอบด้วย บทความที่กล่าวถึง การปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศของจีน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง นโยบายดึงดูดทุนต่างชาติกับภาวะถดถอยในประเทศจีน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างภาคใต้ของจีนกับไทย และบทความเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลทางตอนใต้ของจีน เช่น กวางสี และยูนนาน รวมทั้งบทความเกี่ยวกับเส้นทางเชื่อมเศรษฐกิจไทยกับจีนภาคใต้
1993	สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. (2536). <i>สาธารณรัฐประชาชนจีน : ภาวะปัจจุบันและสู่ทางการขยายความสัมพันธ์เศรษฐกิจทวิภาคี ไทย-จีน</i> . กรุงเทพฯ: สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือหนังสือรวบรวมบทความที่ให้ข้อมูล รายละเอียด และแนวทางการเพิ่มความสัมพันธ์ทางการค้ากับประเทศจีน ในเรื่องเกี่ยวกับภูมิหลังเศรษฐกิจจีน ภาวะอัตราเงินเฟ้อของจีน สิทธิพิเศษสำหรับนักลงทุนต่างชาติในจีน ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในจีน หน่วยงานที่มีอำนาจในการนำเข้าของจีน การลงทุนร่วมไทย-จีน ปัญหาการค้าและการลงทุนในจีน และข้อมูลเมืองสำคัญต่างๆ ของจีน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ความรู้ และส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวทางการค้า การลงทุนทั้งภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และการบริการระหว่างประเทศไทยและจีนให้มากขึ้น

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
1995	จีน: <i>มหาอำนาจเศรษฐกิจโลก 2001</i> . (2538). กรุงเทพฯ: คู่แข่ง. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงพื้นฐานแห่งการก้าวสู่ความเป็นมหาอำนาจของจีน โดยมีเนื้อหาครอบคลุมถึง กระบวนการปฏิรูปเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมจีนใหม่ภายใต้ นโยบายการพัฒนาสู่ความทันสมัย และความสำเร็จของ นโยบาย “เปิดประเทศ” ที่ต้อนรับเงินทุน เทคโนโลยีจากต่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจของจีนเติบโตอย่างรวดเร็ว
1995	ธนสวรรค์ เจริญเมือง. (2538). <i>ไทย-พม่า-ลาว-จีน : สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรม</i> . กรุงเทพฯ: คบไฟ. หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะโดยทั่วไป ความเป็นอยู่และประเพณี ภาวะเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศของประเทศกลุ่มสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรม คือ ไทย ลาว พม่า และ จีน รวมทั้งผลกระทบทางวัฒนธรรม และยุทธศาสตร์ชายแดนของจีนซึ่งเน้นเรื่องความมั่นคง ตลอดจนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจกับกระแสโลกาภิวัตน์
1995	ศุภกิจ นิมมานนรเทพ. (2538). <i>โฉมหน้าใหม่ของเศรษฐกิจการเมืองจีน</i> . กรุงเทพฯ: สายใจ. เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้กล่าวถึง สภาวะเศรษฐกิจของจีนในระยะต่างๆ และการวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศจีนที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายของจีนผ่านการปฏิรูปโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งส่งผลให้สภาพเศรษฐกิจการเมืองจีนมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
1996	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก. (2539). <i>แนวทางพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน: กรณีความร่วมมือระหว่างไทยกับมณฑลยูนนาน ในภาคบริการทางการเงิน และภาคอุตสาหกรรม</i> . กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก. เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความ ที่กล่าวถึง แนวทางพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีนในยุคเศรษฐกิจไร้พรมแดน แนวทางความร่วมมือในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับจีน ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยกับจีนในภาคบริการทางการเงิน และภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนประสบการณ์การส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน จากการประชุมเชิงวิชาการถึงแนวทางพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีนในกรณีกับมณฑลยูนนาน
1997	ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2540). <i>สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ: มุมมองของไทยและจีน</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความ ในการสัมมนาเกี่ยวกับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจของ ไทย-เมียนมาร์-ลาวและจีน ประกอบด้วยบทความการวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาเศรษฐกิจประเทศไทยกับการพัฒนา "สี่เหลี่ยมทองคำ" เพื่อกำหนดท่าที และการพิจารณาความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาแม่น้ำโขง จีนกับสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ และข้อเสนอเรื่อง โครงสร้างการก่อตั้งเขตความร่วมมือ "สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจแห่งความเจริญ" เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาสาธารณรัฐประชาชนจีน สปป.ลาว เมียนมาร์และไทยแห่งลุ่มแม่น้ำหลานชาง-แม่น้ำโขง
1997	อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์, บรรณาธิการ. (2540). <i>ฮ่องกง-จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง</i> . กรุงเทพมหานคร: โครงการสิ่งพิมพ์ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความที่นำเสนอผลการวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์และการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างฮ่องกง และจีน ในมิติต่างๆ ทั้งด้านพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ แนวโน้มทางเศรษฐกิจของฮ่องกงหลังการส่งมอบให้จีนการดำเนินนโยบาย นโยบายหนึ่งประเทศสองระบบกับเศรษฐกิจไทย การพัฒนาการของจีนกับองค์การการค้าโลก (WTO) บทบาทของเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการนำไปสู่ความทันสมัยของจีน และบทบาทการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของจีนกับสังคมโลกที่มีเพิ่มขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโลก
1998	โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ. (2541). <i>ฮ่องกง 1997 : จีนหนึ่งประเทศสองระบบ</i> . กรุงเทพฯ: โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับ กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ.

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความในการสัมมนาการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางการเมืองและเศรษฐกิจของจีน และฮ่องกงภายใต้ระบบหนึ่งประเทศสองระบบ ภายหลังการปกครองของจีน ประกอบด้วยบทความฮ่องกง 1997 ผลกระทบทางการเมือง กล่าวถึง ผลกระทบทางการเมืองที่จะเกิดขึ้นต่อทั้งฮ่องกงและสาธารณรัฐประชาชนจีนภายหลังฮ่องกงคืนสู่จีนและนำระบบหนึ่งประเทศสองระบบมาใช้ บทความฮ่องกงดาวแดง กล่าวถึงแนวคิดที่มาจากระบบหนึ่งประเทศสองระบบ บทความฮ่องกง 1997 มุมมองจากฮ่องกง กล่าวถึงมุมมองของฮ่องกงเกี่ยวกับการกลับคืนสู่จีน รวมทั้งการปรับตัวของไทย บทความอนาคตของเกาะฮ่องกง กล่าวถึงประวัติของเกาะฮ่องกงในอดีต กระบวนการส่งมอบเกาะฮ่องกงคืนสู่จีน และอนาคตของเกาะฮ่องกง และ Party Political Situation of Hong Kong 1997 One Country, Two Systems and the Prospects of Hong Kong after 1997 และบทความฮ่องกง 1997 และผลกระทบทางเศรษฐกิจ กล่าวถึงการพัฒนาทางการเมืองของฮ่องกง อนาคตของฮ่องกงทางการเมือง เศรษฐกิจและความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะไทย ทั้งผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยตรงและผลกระทบทางเศรษฐกิจที่สืบเนื่องจากการเมือง
1998	จุลชีพ ชินวรรโณ. (2541). <i>ประเทศไทยกับจีนตอนใต้: ความร่วมมือในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงผลการศึกษาเกี่ยวกับสถานการณ์ความร่วมมือในปัจจุบันของประเทศไทยกับจีนตอนใต้ โดยเฉพาะยูนนาน รวมทั้งทิศทางสถานการณ์ความร่วมมือของประเทศไทยกับจีนตอนใต้ในอนาคต โดยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจีนตอนใต้กับไทยในกรอบความร่วมมือแบบพหุภาคี อนุภูมิภาคที่เหลื่อมเศรษฐกิจและเหลื่อมเศรษฐกิจ ความคืบหน้า และปัญหาในความร่วมมือดังกล่าว และการวิเคราะห์ถึงแนวโน้ม และทิศทางของความร่วมมือในอนาคต
1999	กรณิกัร เกิดประดิษฐ์. (2542). <i>การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจีนในรอบ 50 ปี: นัยสำคัญต่อประเทศไทย</i> . กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. หนังสือเล่มนี้เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของจีนในด้านต่างๆ ในระยะเวลาที่ผ่านมา โดยมุ่งกล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน และผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีนจากวิกฤตการเงินโลก โครงสร้างเศรษฐกิจและรูปแบบการพัฒนา และความเสี่ยงของภาคการเงิน รวมทั้งข้อขัดแย้งและปัญหาในระดับลึกในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนผลการคาดการณ์ถึงแนวโน้มการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจีน และกล่าวถึงบทบาทความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลก และประเทศไทยในอนาคต
1999	ประทุมพร วัชรเสถียร และไชยวัฒน์ คำชู, บรรณาธิการ. (2542). <i>จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเมืองสาธารณรัฐประชาชนจีนของสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในประเด็นต่างๆ โดยแบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคแรก กล่าวถึงความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับจีน ได้แก่ การเมืองสาธารณรัฐประชาชนจีน: อดีต ปัจจุบันและอนาคต การปฏิรูปจีน: ยุทธศาสตร์พื้นที่เศรษฐกิจ แผนยุทธศาสตร์ในการเปิดพื้นที่ในส่วนต่างๆ ของจีนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อรองรับนโยบายเปิดประเทศ และรองรับทุนและวิทยาการจากต่างชาติ และการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของวงการสื่อสารมวลชน ภาคสอง กล่าวถึง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างจีนกับสังคมโลก ได้แก่ ความสำคัญของจีนต่อสังคมโลก และพัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างจีนและประเทศต่างๆ ในยุโรป เอเชีย สหรัฐอเมริกา อาเซียน และไทย
1999	วรศักดิ์ มหัทธโนบล, บรรณาธิการ. (2542). <i>จีนในศตวรรษที่ 21</i> . กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความการวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการเมืองสาธารณรัฐประชาชนจีนหลายด้านพร้อมทั้งบทวิเคราะห์ โดยประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนแรก การศึกษาจีนในยุคปฏิรูป กล่าวถึงความสำคัญของจีนศึกษา ความเข้าใจพื้นฐาน เศรษฐกิจจีนและนโยบาย ความมั่นคงของจีน ความสัมพันธ์กับต่างประเทศ การพัฒนาการ การฟื้นตัว การปฏิวัติวัฒนธรรม เข้าสู่ยุคปฏิรูปของเติ้งเสี่ยวผิง โครงสร้างทางการเมืองจีนกับปัญหาชนชั้นนำทางอำนาจ กล่าวถึง โครงสร้างทางการเมืองและสถาบันทางการเมืองของจีน ยุทธศาสตร์พื้นที่กับความขัดแย้งเชิงนโยบาย กล่าวถึง ความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลจากการเปิดพื้นที่ทางเศรษฐกิจเพื่อรับทุนจากต่างชาติเพื่อพัฒนาประเทศ และความขัดแย้งเชิงนโยบายกับมิติด้านวัฒนธรรม และส่วนที่สอง บทบาทของจีนกับการเปลี่ยนแปลงในเศรษฐกิจโลก กล่าวถึง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บทบาทของจีนที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจการเมืองโลก และความสัมพันธ์ไทย-จีนกับการพัฒนาที่เหลื่อมเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การลงทุนข้ามชาติของกลุ่มทุนเชื้อสายจีนในไทยในจีน และฮ่องกง และผลกระทบจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในเอเชีย และปัญหาการขยายการลงทุนของไทยในจีน รวมทั้งพัฒนาความสัมพันธ์ไทย-จีน และสถานการณ์ในศตวรรษที่ 21
2000	กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). <i>ความตกลงสองฝ่ายไทย-จีนภายใต้กระบวนการสมัครเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน</i> . กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงรายละเอียดของกระบวนการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก การปรับตัวเพื่อการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน และรายละเอียดของการเจรจาความตกลงสองฝ่ายคือระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน ภายใต้กระบวนการสมัครเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน.
2000	เขียน ชีระวิทย์ และเจีย แชนจง, บรรณาธิการ. (2543). <i>ความสัมพันธ์ไทย-จีน: เหนือหลังแลหน้า</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความที่มีเนื้อหาสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างไทย-จีน ความร่วมมือไทย-จีนในการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งกล่าวถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกในช่วงก่อนและหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงิน ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของไทยและจีน และผลกระทบของวิกฤตการณ์ดังกล่าวต่อประเทศทั้งสอง ความร่วมมือทางการค้าระหว่างไทยกับจีน ภาพรวมความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างไทย-จีนตลอด 25 ปีที่ผ่านมา ปัญหาและอุปสรรค และพัฒนาการตลอดระยะเวลาดังกล่าว และแนวโน้มการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับไทยในอนาคต โดยแบ่งเป็นประเด็นด้านวัฒนธรรม การศึกษา วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง และยุทธศาสตร์เกี่ยวกับแนวโน้มของการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับจีนต่อไปในอนาคต
2000	สมภพ มานะรังสรรค์ และ ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2543). <i>จีน - อินเดีย-ไทยในกระแสเศรษฐกิจการเมืองโลก</i> . โครงการเมธีวิจัยอาวุโส-สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความจากการสัมมนาเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจการเมือง และความร่วมมือของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ประเทศไทย และประเทศอินเดียในด้านต่างๆ โดยบทความต่างๆ ได้อธิบายสรุปข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพรวมของการพัฒนาเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ ปัญหาและแนวโน้ม ความสำเร็จทางเศรษฐกิจของประเทศดังกล่าว และการวิเคราะห์เปรียบเทียบลักษณะทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมที่เหมือนและแตกต่างกันในแต่ละประเทศ และผลกระทบต่อประเทศไทย
2002	กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2545). <i>เส้นทางอนาคตความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ไทย-จีน</i> . กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับ บทบาทและศักยภาพทางเศรษฐกิจของจีนด้านต่างๆ ทั้งด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจของจีน บทบาทของจีนในเวทีเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กระบวนการและการปรับตัวของจีนในการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน รวมทั้งข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน และการวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบต่อไทยจากการที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO และเส้นทางอนาคตความสัมพันธ์ไทย-จีน ซึ่งกล่าวถึงส่วนที่เป็นโอกาสและอุปสรรคที่ประเทศไทยควรมีการศึกษาศักยภาพจีน และกำหนดแนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับผลกระทบ และแสวงหาประโยชน์จากการที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกอย่างมีประสิทธิภาพ
2002	ชลธิรา สัตยวิวัฒนา, บรรณาธิการ. (2545). <i>จีนในกระแสการเปลี่ยนแปลง</i> . กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมบทความต่างๆ ที่กล่าวถึงแนวคิดกระบวนการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม และการเมืองของประเทศจีน สถานการณ์เศรษฐกิจการเมืองจีนในกระแสการเปลี่ยนแปลง คำปราศรัยและคำให้สัมภาษณ์ของเจียงเจ๋อหมิน ศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนในปัจจุบัน และแผนฟื้นฟูประชาชนชาวจีน รวมทั้งฐานะและบทบาททางเศรษฐกิจของจีนและผลกระทบต่อไทย ผ่านการวิเคราะห์ด้วยแนวคิดสามตัวแทน และการบูรณาการทฤษฎีเด็งเสี่ยวผิง ด้วย 3 ตัวแทน และแนวทางการศึกษาค้นคว้าประเทศจีนยุคปัจจุบัน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2002	สันติ ตั้งพิพากร. (2545). <i>จีนจะเปลี่ยนโลกหรือโลกจะเปลี่ยนจีน</i> . กรุงเทพฯ: มติชน. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การพัฒนาเศรษฐกิจของจีนและของโลกจาก "กระแสโลกาภิวัตน์" ที่ปรับเปลี่ยนไปสู่กระแส "จีนาภิวัตน์" โดยกล่าวถึงการเชื่อมโยงตลาดจีนเข้ากับตลาดอาเซียน และตลาดโลกที่ก่อให้เกิดแรงกระตุ้นให้มีการปรับตัวของกิจกรรมการผลิต การค้า การลงทุน และการไหลเคลื่อนของความรู้ ข้อมูลข่าวสารและสำนึกความคิด วิสัยทัศน์ของจีน และหน่วยสังคมโลกเข้าหากัน ภายใต้บริบทของความหลากหลายทางเศรษฐกิจและสังคมที่เพิ่มขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์
2003	พินิจ เจริญมหาสาร. (2546). <i>จีน : หุ่นส่วนใหญ่นำไทยมั่ง</i> . กรุงเทพมหานคร: สภาธุรกิจไทย-จีน. เนื้อหาสำคัญของหนังสือเล่มนี้กล่าวถึง การพัฒนาเศรษฐกิจ และการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีน แนวทางการพัฒนาจีนตะวันตก ความเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจของจีนด้านต่างๆ การดำเนินการสมัครเป็นสมาชิก WTO ของจีน ตลอดจนโอกาสและผลกระทบต่อไทย รวมทั้งการวิเคราะห์แนวทางการขยายความสัมพันธ์เศรษฐกิจไทย-จีน ในกรอบความร่วมมือต่างๆ ทั้งการค้าเสรีของจีน และเขตการค้าเสรี (FTA) ระหว่างกัน และเขตการค้าเสรีอาเซียน – จีน เพื่อประโยชน์ทางการค้าการลงทุนของไทย
2003	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2546). <i>ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจจีนหลังเปลี่ยนผู้นำ: ผลกระทบต่อประเทศไทย</i> . สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความจากการสัมมนาวิชาการ โดยเนื้อหาเป็นการอธิบายสรุปถึงข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพรวมของการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ความสัมพันธ์ ปัญหาและแนวโน้ม ความสำเร็จทางเศรษฐกิจจีน และความเคลื่อนไหวด้านเศรษฐกิจของจีนด้านต่างๆ ภายหลังจากการเปลี่ยนผู้นำ รวมทั้งแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองของจีน ตลอดจนการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่มีต่อประเทศไทย
2003	สมภพ มานะรังสรรค์. (2546). <i>จีน: มหาอำนาจในศตวรรษที่ 21</i> . กรุงเทพฯ: วิถีทรรศน์. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง พัฒนาการเศรษฐกิจจีนหลังยุคปฏิรูปอย่างรอบด้าน ทั้งประเด็นเกี่ยวกับ ศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจจีน พลวัตของภาคการเงินของจีนในยุคปฏิรูป การเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) บทบาททางเศรษฐกิจของจีนในศตวรรษที่ 21 จีนกับโอกาสการก่อปัญหาเงินฝืด (Deflation) และการแข่งขันและคู่ทางการลงทุนระหว่างทุนไทยและทุนต่างชาติในจีน รวมทั้งความร่วมมือไทย-จีนทางเศรษฐกิจ เป็นต้น
2003	อดุลย์ รัตนมณีเกษม. (2546). <i>ทุนนิยมดาวแดง (Changing China)</i> . กรุงเทพฯ: Nut Republic. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง บทบาทเกี่ยวกับบทบาทการเมืองจีน การพัฒนาจีนบนเส้นทางการเปลี่ยนแปลงทั้งอดีต ปัจจุบันและอนาคต ความสำเร็จทางด้านเศรษฐกิจและปัญหาที่รอแก้ไข การพัฒนาเศรษฐกิจ และ โครงการพัฒนาภาคตะวันตก ปัญหาเอ็นพีแอล (NPL) ของภาคการเงินจีน บทบาทการพัฒนาสู่การเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจของโลก บทบาทของพรรคคอมมิวนิสต์จีนกับการลงทุนจากต่างประเทศ บทเรียนจากประเทศอดีตสังคมนิยม ผลกระทบต่อเอเชีย ทฤษฎี "ตัวแทนสามประการ" ต่อการเปลี่ยนแปลงของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ต่างๆ ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการแก้ไขความยากจน ศักยภาพทางเศรษฐกิจของจีน ปัญหาการทุจริตฉ้อฉล เส้นทางการเมืองของหูจิ่นเทา และนายกรัฐมนตรีเวินเจียเป่า ปัญหาไต้หวัน นโยบายต่างประเทศของจีน บทบาทของจีนในศึกสหรัฐ-อิรัก และหุ่นส่วนทางยุทธศาสตร์รัสเซียและจีน โครงสร้างกองทัพจีนในปัจจุบัน แนวโน้มความสำคัญในการปรับปรุงกองทัพ และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนากองทัพของจีน การพัฒนาอำนาจทางทหารในภูมิภาคแปซิฟิก รวมทั้งบทความการวิเคราะห์ผลของโรซาร์ตกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจของจีน
2004	วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2547). <i>เศรษฐกิจการเมืองจีน</i> . กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเมืองจีน ประกอบด้วย บทความเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาเศรษฐกิจการเมืองจีน เศรษฐกิจการเมืองจีนก่อนปี 1949 การสถาปนา "จีนใหม่" : กำเนิดสาธารณรัฐประชาชนจีน การฟื้นฟูประเทศ เศรษฐกิจการเมืองระยะผ่านสู่การสร้างสรรค์เศรษฐกิจการเมืองสังคมนิยม ก้าวกระโดดไกลและคอมมูนิสประชาชน การต่อสู้สองแนวทาง : จุดเริ่มของรอยปริ้วทางการเมือง การปฏิวัติวัฒนธรรม เศรษฐกิจที่ปฏิวัติ - สิ้นสมัยซายจัด : การต่อสู้สองแนวทางระยะสุดท้าย การสิ้นสุดของสมัยซายจัด การชำระสะสางแนวทางปฏิรูปสมัยแรก : แนวคิดและแนวทางการปฏิรูปรากฐานเศรษฐกิจใหม่รากฐานทางการเมือง ภาวะหลังสมัยซายจัดและวิกฤติการณ์ ปฏิรูปสมัยหลัง : สู่เศรษฐกิจตลาดสังคมนิยม ตลาดการเมืองในเศรษฐกิจตลาด เศรษฐกิจการเมืองเพื่อเสถียรภาพ และปัจฉิมกถา : สู่เศรษฐกิจการเมืองของผู้นำรุ่นที่ 4 และจีนในศตวรรษที่ 21
2004	วิทยากร เชิงกุล. (2547). <i>เศรษฐกิจจีนในระบบเศรษฐกิจโลก</i> . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สายธาร. หนังสือเล่มนี้เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง “เศรษฐกิจจีนในระบบเศรษฐกิจโลก” ซึ่งผู้เขียนเน้นอธิบายเรื่องนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจของจีน เพื่อทำความเข้าใจแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจจีนในภาพรวม บทบาททางเศรษฐกิจของจีนต่อประเทศไทย การค้าและการลงทุนระหว่างจีนและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการวิเคราะห์ความอ่อนแอของเศรษฐกิจจีน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจของจีนกับไทย
2004	สมภพ มานะรังสรรค์. (2547). <i>จีน: ยุคเศรษฐกิจร้อนแรงและภัยคุกคามจากฟองสบู่</i> . มูลนิธิวิถีธรรม และบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้อธิบายถึงสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคมของจีนนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 ที่จีนได้เผชิญกับความผันผวนทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเรื่องเศรษฐกิจหลังเปิดประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยวิเคราะห์ถึงความร้อนแรงของเศรษฐกิจจีน และผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจจีน และปฏิสัมพันธ์ของจีนต่อเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันที่เป็นประโยชน์ในการเพิ่มปฏิสัมพันธ์กับจีนอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย บทความเกี่ยวกับการปฏิรูปเศรษฐกิจจีน การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจของจีน พัฒนาการของธนาคารพาณิชย์ในจีน สงครามค่าเงินระหว่างสหรัฐฯ กับจีน การปฏิรูประบบราชการจีน การผูกขาดการค้าต่างประเทศของทางการจีน การค้าต่างประเทศของจีนบนเส้นทางปฏิรูป การเปลี่ยนแปลงภาวการณ์นำเข้าหลังยุคเปิดประเทศจีน พัฒนาการของระบบกฎหมายของจีน และบทบาทของนักธุรกิจกับพรรคคอมมิวนิสต์จีน
2004	สุรกิจ จุฑาเทศ. (2547). <i>เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ : จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา</i> . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อินฟอร์มีเดีย บุคส์. หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงความสำคัญของหกเหลี่ยมเศรษฐกิจซึ่งประกอบด้วย จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา และไทย ซึ่งรัฐบาลทุกประเทศต่างมีนโยบายที่ชัดเจนที่จะผลักดันเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน ตลอดจนสาธารณูปโภคให้มีความเชื่อมโยงกันเพื่อนำไปสู่การขยายตัวด้านการค้า การลงทุนระหว่างกัน และวิเคราะห์ถึงสู่ทางเข้าไปทำการค้า และลงทุนในประเทศเหล่านั้น และ กฎระเบียบ ขั้นตอนพิธีการ และธรรมเนียมปฏิบัติที่ทำให้การทำการค้าและลงทุนในประเทศเหล่านั้นเป็นไปอย่างราบรื่น
2004	สันติ ตั้งพิพาการ. (2547). <i>ยุทธศาสตร์ 3 ก้าว สู่ความสำเร็จแบบจีน</i> . กรุงเทพฯ: มติชน. หนังสือเล่มนี้มีเนื้อหาสำคัญกล่าวถึงพัฒนาการความคิด ทฤษฎี แผนนโยบายเศรษฐกิจ และพัฒนาการด้านการเมือง และสังคมของประเทศจีน ในประเด็นต่างๆ เช่น การสร้างขุมพลังอำนาจทางเศรษฐกิจของจีน พัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีน เส้นทางพัฒนาอุตสาหกรรม การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก อุตสาหกรรมหนักของจีน ธรรมชาติเศรษฐกิจตลาดของจีน และการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ของประเทศจีนในประเด็นต่างๆ ที่เป็นที่น่าสนใจในระยะเวลาดังกล่าว
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). <i>มองจีน มองไทย</i> . กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครกิจนิพนธ์. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญ ผู้เขียนมุ่งเน้นอธิบาย และให้ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองจีน และระบบการตลาดเงินในระดับประเทศ และระดับมหภาคจีน ความสัมพันธ์ทางการค้าการลงทุนระหว่าง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ประเทศไทยกับประเทศจีน บทบาทและความสำเร็จของธุรกิจไทยในประเทศจีน รวมทั้งข้อเสนอแนะยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการเข้าสู่ตลาดในระดับประเทศ และระดับมณฑลจีน และการวิเคราะห์ถึง ความสำคัญของเงินในระบบเศรษฐกิจโลก
2006	กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2549). <i>เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน : Asian-China free trade agreement : ACFTA</i> . นนทบุรี : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจการค้า สังคมของประเทศจีน และอาเซียน และรายละเอียดการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และข้อผูกพัน รวมทั้งโอกาส ข้อจำกัด และ แนวโน้มการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนภายใต้ข้อตกลงเขตการค้าเสรีดังกล่าว
2006	เขียน ชิริวิทย์. (2549). <i>จีนใหม่ในศตวรรษที่ 21 : สรรพนิพนธ์เรื่องจีนช่วงปี ค.ศ. 1999-2005</i> . กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน. หนังสือนี้ เป็นหนังสือรวมบทวิเคราะห์ของผู้เขียนประกอบด้วยบทความการวิเคราะห์เรื่อง จีนศึกษาของไทย บทบาทของประเทศไทยตั้งแต่ระดับภูมิภาค และระดับโลกตั้งแต่ประเทศจีนเริ่มเปิดประเทศ รวมทั้ง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน และความร่วมมือในการพัฒนาอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง รวมทั้งบทความการวิเคราะห์เรื่องจีนกับการเจรจา 6 ฝ่าย เพื่อแก้ไขวิกฤตการณ์เกาหลี
2006	บุญศักดิ์ แสงระวี. (2549). <i>จีน: ลัทธิสังคมนิยมหรือลัทธิทุนนิยม</i> . กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ. หนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอข้อมูล และข้อวิจารณ์เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจการเมืองการปกครองของประเทศจีน โดยกล่าวถึงลัทธิสังคมนิยมขั้นตอนขั้นต้น เศรษฐกิจตลาดลัทธิสังคมนิยม และลักษณะจำเพาะทาง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศจีน ทั้งส่วนของระบบชนชั้นกรรมกรและระบบเกษตรของจีน รวมทั้งการวิเคราะห์การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมนิยม ในแง่มุมต่างๆ
2006	วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2549). <i>ศตวรรษจีน</i> . กรุงเทพฯ : Openbooks. บทความในหนังสือเล่มนี้ เนื้อหาเป็นการวิเคราะห์ และมุ่งให้ข้อมูลรายละเอียดพื้นฐานโดยทั่วไปของประเทศจีน ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ประวัติศาสตร์ การเมืองและการปกครอง ความเป็นอยู่และประเพณีในด้าน ต่างๆ และการเปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา
2006	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุระทองไทย.(2549). <i>หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ: เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย</i> . สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้จัดการ. เนื้อหาสำคัญของหนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอรายงานการศึกษาเศรษฐกิจจีนโดยแยกเป็นรายเขตปกครอง/มณฑล ซึ่งประกอบด้วย 6 มณฑลทางตะวันตก ได้แก่ มหานครฉงชิ่ง ชี้อชวน กุ้ยโจว หยุนหนาน ส่านซี และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วง กว่างซี 2 มณฑลทางตะวันออก คือ ฝูเจี้ยน และเจ้อเจียง 1 มณฑลทางตะวันออกเฉียงเหนือ คือ เหลียวหนิง และ 2 มณฑลทางใต้ คือ กว่างตง และไห่หนาน โดยในแต่ละมณฑล ประกอบด้วยหัวข้อการศึกษาชุดเดียวกัน แต่มีรายละเอียดทั่วไปและรายละเอียดจำเพาะที่ต่างกัน คือด้านภาพรวมทางเศรษฐกิจ ภาพรวมสังคมและการปกครอง เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน การค้าภายใน การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจเมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษ นโยบาย และมาตรการของรัฐบาล จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในประเทศจีนและนัยต่อประเทศไทย ซึ่ง พบว่า โดยเปรียบเทียบแล้วมณฑลทางตะวันตกของจีนมีศักยภาพ และมีโอกาสที่จะขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยมากกว่ามณฑลชายฝั่งทะเลทางตะวันออกซึ่งมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่สูง กว่า และมีการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับประเทศอุตสาหกรรมอื่นค่อนข้างก้าวหน้าไปมากแล้ว
2006	สมภพ มานะรังสรรค์. (2549). <i>จีน: เศรษฐกิจการเมืองหลังยุคปฏิรูป</i> . กรุงเทพฯ : สถาบันวิสิทธรณ์. หนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจและการเมืองของ “จีน” หลังยุคปฏิรูป ครอบคลุมความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับจีน การปฏิรูปรัฐธรรมนูญและการเมือง ระบบทุนนิยมรัฐและทุนนิยมเอกชน ระบบเศรษฐกิจ และด้านพลังงาน รวมทั้งการพัฒนาภาคการเงินของจีน ตลอดจนบทเรียนการพัฒนาเศรษฐกิจในด้านต่างๆ อย่างรอบด้านโดยภาคการเมืองกล่าวถึง องค์ประกอบของสมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์จีน

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	การปฏิรูปรัฐธรรมนูญของจีน การขมวดอำนาจทางการเมืองของเด็งเสี่ยวผิง การสืบทอดอำนาจทางการเมืองของจินหล่งชุนปฏิรูป และการปฏิรูปกองทัพและการทหารของผู้นำจีนยุคปฏิรูป สำหรับภาคเศรษฐกิจกล่าวถึง ปัจจัยจากจีนกับระบบทุนนิยมโลก บทบาททุนนิยมโดยรัฐ และ ทุนนิยมเอกชน ความต้องการทรัพยากรธรรมชาติของจีน รวมทั้งการเผชิญหน้าด้านพลังงานระหว่างจีนและญี่ปุ่น และแนวโน้มการใช้พลังงานทางเลือกในจีน
2007	ทวิ ชีระวงศ์เสรี, บรรณาธิการ. (2550). <i>จีน-อินเดีย มหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ของเอเชีย</i> . กรุงเทพฯ: ศรีบุรณคัมภีร์- การพิมพ์. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจของจีนและอินเดีย ซึ่งมีความสัมพันธ์ติดต่อกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งได้รับการกล่าวขวัญและถูกจับตามองจากทั่วโลกในปัจจุบัน เพราะเศรษฐกิจจีนและอินเดียกำลังเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และนอกจากนี้ยังได้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจไทยแล้วอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้ความสำเร็จของการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจของจีนและอินเดียนั้นได้ทำให้ทั้งจีนและอินเดียต่างก็มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวโน้มเศรษฐกิจโลกด้วยกันทั้งสิ้น
2007	ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2550). <i>รากเหง้าอิทธิพลการค้าจีนในอุษาคเนย์</i> . กรุงเทพมหานคร: ยูเรก้า. บทความในหนังสือเล่มนี้ประเด็นสำคัญกล่าวถึงการพัฒนาอิทธิพลทางการค้าของจีนผ่านทางชาวจีนโพ้นทะเลตั้งแต่สมัยอดีตยุคราชวงศ์ ยุคอาณานิคม และยุคปัจจุบันในดินแดนบริเวณทะเลจีนใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และการวิเคราะห์ถึงทิศทางการเปลี่ยนแปลงของอิทธิพลทางการค้าของชาวจีนโพ้นทะเลในดินแดนบริเวณทะเลจีนใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จากกระแสโลกาภิวัตน์
2007	วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2550). <i>จีนในกระแสโลกาภิวัตน์</i> . กรุงเทพมหานคร: openbooks. หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของจีนเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ ในประเด็นต่างๆ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายต่างประเทศ และความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ที่ชี้ให้เห็นแนวทางการตัดสินใจด้านนโยบายของผู้นำจีน ในการพัฒนาโครงสร้างสถาบันทางเศรษฐกิจและการเมือง ภายใต้บริบทของความหลากหลายทางเศรษฐกิจและสังคมที่เพิ่มขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์
2007	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และอวยพร สุราทองไทย. (2550). <i>หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ: เศรษฐกิจจีนอีก ๑ มณฑล</i> . สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้จัดการ. หนังสือนี้เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สักยภาพของมณฑลของจีนในแง่มุมต่างๆ ให้นักลงทุนหรือผู้สนใจต่อเศรษฐกิจจีนทั่วไปได้รู้จักต่อระเบียบปฏิบัติ และภาพรวมของเศรษฐกิจและมณฑลจีนให้ดีขึ้น เนื่องจากในระดับมณฑลนั้นรัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละมณฑลมีอำนาจการบริหารระดับท้องถิ่นค่อนข้างเป็นอิสระตามระบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น และในบางมณฑลก็ยังมีปัญหาการกีดกันสินค้าจากมณฑลอื่นด้วย จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในประเทศจีนและนัยต่อประเทศไทย โดยแยกเป็นรายเขตปกครอง/มณฑล ได้แก่ มณฑลเหอเป่ย์ มณฑลซานซี มณฑลจี๋หลิน มณฑลเจียงซู มณฑลอันฮุย มณฑลเจียงซี มณฑลชานตง มณฑลเหอหนาน และมณฑลหูเป่ย์
2007	สมภพ มานะรังสรรค์. (2550). <i>จีน: กลยุทธ์การพัฒนา SME's</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันวิสิทธรรณ์. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญเน้นถึงความสำเร็จของนโยบายของรัฐบาลจีนที่มีนโยบายส่งเสริมทุนขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยการออกกฎหมายปกป้องคุ้มครอง SME's การส่งเสริมระบบสหกรณ์ การยกระดับเทคนิคฝีมือและเทคโนโลยี นโยบายการพัฒนารายได้เกษตรกรแบบสองขา ที่มีรายได้จากผลผลิตการเกษตรโดยตรง และรายได้จากการแปรรูปสินค้าเกษตรหรือนอกภาคเกษตร ซึ่งไม่เพียงเจริญเติบโตรวดเร็วเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างงานให้ชาวชนบท และแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคเกษตรสู่เมืองได้ในระดับหนึ่งอีกด้วย โดยประกอบด้วย บทความเกี่ยวกับ ความรู้เกี่ยวกับพลวัตของภาคเกษตรจีน พัฒนาการของปศุสัตว์ในจีน ผักกับภาคการเกษตรจีน เศรษฐกิจระหว่างประเทศกับภาคเกษตรจีน จีนกับความจำเป็นในการพัฒนาชนบท ระบบการเงินและการธนาคารในชนบทจีน เงินกู้ยืมในระบบเงิน สหกรณ์สินเชื่อเพื่อพัฒนาชนบทในระบบการคลังท้องถิ่นของจีน และระบบการเงินส่งในชนบทจีน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2007	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2550). <i>เศรษฐกิจมณฑลจีน</i> . กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญเป็นการนำเสนอรายละเอียดสภาพเศรษฐกิจจีนในภาพรวม และในระดับมณฑล รวมทั้งศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 7 มณฑลมั่งคั่งทางชายฝั่งตะวันออก ประกอบด้วย มณฑลชางไห่ (เซี่ยงไฮ้) มณฑลเจียงซู มณฑลเจ้อเจียง มณฑลเป่ย์จิง (ปักกิ่ง) มณฑลเทียนจิน (เทียนสิน) และมณฑลเหลียวหนิงและบทวิเคราะห์สภาพทางการค้า และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและมณฑลจีนต่างๆ ทั้งในด้านโอกาส ศักยภาพ อุปสรรคและการท้าทาย เพื่อให้เกิดการเข้าถึงข้อมูล และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจมณฑลจีนมากขึ้น
2008	ชนัญญิษฐ์ ลาภวิไล. (2551). <i>จีนกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าเป็นสมาชิก WTO รายงาน USTR ปี 2550</i> . กรุงเทพฯ: โครงการ WTO Watch (จับกระแสองค์การการค้าโลก) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงบทบาทของจีนในการยอมรับพันธผูกพันที่สำคัญในการเข้าเป็นสมาชิก WTO ซึ่งต้องอยู่บนพื้นฐานความคิดเช่นเดียวกับการเจรจาเพื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิกครั้งอื่นๆ คือ ต้องแสดงข้อมูลทางด้านการค้าต่อคณะกรรมการ และต้องปรับปรุงภายใน 15 ปีเพื่อแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทิศทางและนโยบายการค้าของประเทศ ซึ่งจีนต้องเปิดการเจรจาทวิภาคีกับสมาชิก WTO ในเรื่องการเปิดตลาดเสรีและพันธผูกพันในด้านการค้าสินค้าและบริการ โดยการเจรจาดังกล่าวจะถูกรายงานไปยังสมาชิก WTO ทั้งหมด และขณะที่จีนต้องเจรจาการค้าทวิภาคีกับชาติสมาชิกอื่นๆ จีนต้องเจรจาการค้าพหุภาคีในเรื่องการเปิดเสรีบริการการค้าในเวทีพหุภาคี เพื่อกำจัดอุปสรรคการค้าของจีนตามข้อผูกพันที่ระบุไว้ในสนธิสัญญาเบื้องต้นของการเปิดตลาดจีนด้วย ซึ่งจะต้องรายงานควบคู่ไปกับรายงานของคณะกรรมการ WTO พร้อมทั้งกำหนดตารางเวลาในการปฏิบัติตามกฎกติกาเหล่านั้น ซึ่งการเจรจายประเทศนั้นเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่มีสมาชิกรายใดคัดค้านการเข้าเป็นสมาชิกของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะในขั้นตอนการพิจารณา สาธารณรัฐประชาชนจีนต้องได้รับคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์จากมวลสมาชิก ดังนั้นสาธารณรัฐประชาชนจีนจึงจำเป็นต้องบรรลุข้อตกลงทวิภาคีกับสมาชิกรายสำคัญๆ ขององค์การการค้าโลก การบรรลุข้อตกลงกับสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปซึ่งจะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกได้ โดยกล่าวถึงพันธผูกพันที่จีนยอมรับเพื่อเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก การปฏิบัติตามพันธผูกพันของจีนที่มีต่อ WTO และบทสรุปความเห็นของ USTR ที่มีต่อการปฏิบัติตามพันธผูกพันของจีนที่มีต่อ WTO
2008	สมภพ มานะรังสรรค์. (2551). <i>ทุนโลกยุคจีน</i> . กรุงเทพฯ: มติชน. หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนได้อธิบายถึงบทบาทการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีน โดยเน้นกล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจจากมณฑลชายฝั่งทะเลตะวันออกสู่ชนบททางตะวันตกของประเทศ และประสิทธิภาพการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งทำให้จีนก้าวสู่ความเป็นผู้นำทางธุรกิจโลกทั้งด้านการผลิต และส่งออกได้ โดยเนื้อหาในหนังสือกล่าวถึงแนวโน้มของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของจีนตั้งแต่เริ่มเปิดประเทศ การวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจีนขยายตัวในระดับสูง ความสำคัญของการพัฒนาของระบบการขนส่งกับการพัฒนาเศรษฐกิจจีน การส่งเสริมการลงทุนต่างประเทศในมณฑลด้านในของจีน และการวิเคราะห์การทบทวนสิทธิพิเศษด้านภาษีของจีนแก่กลุ่มทุนต่างชาติ และการเพิ่มกรรมสิทธิ์การถือครองทรัพย์สินในจีน
2008	สมภพ มานะรังสรรค์. (2551). <i>ธุรกิจจีนในต่างแดน</i> . กรุงเทพฯ: มติชน. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ และการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ทำให้จีนมีฐานะทางการเงินที่แข็งแกร่ง ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายการลงทุนสู่ต่างประเทศ และวิถีทางการปรับตัวต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกของประเทศไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ประกอบด้วย บทความเกี่ยวกับบทเรียนจากความยิ่งใหญ่ของจีนในอดีต บทบาทของจีนกับการค้าทุนระบบทุนนิยมโลก ปัจจัยจากจีนกับระบบทุนนิยมโลก และ"อำนาจซื้อ" กับเกมการทูตของจีน ปาฐกถาของนายกรัฐมนตรีเวินเจียเป่าในที่ประชุม "DAVOS" ความสัมพันธ์ของจีนกับประเทศต่างๆ ได้แก่ จีนและรัสเซีย ออสเตรเลียกับจีน จีนกับเม็กซิโก รวมทั้งความสัมพันธ์ของจีนและอินเดียในประชาคมเศรษฐกิจโลก และเรื่องพลังงาน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2008	สุนทร ดันมันทอง. (2551). <i>จีนกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าเป็นสมาชิก WTO รายงาน USTR ปี 2549</i> . กรุงเทพฯ: โครงการ WTO Watch (จับกระแสการค้าโลก) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการเป็นสมาชิก WTO ของจีน ซึ่งในกระบวนการสมัครเป็นสมาชิก สาธารณรัฐประชาชนจีนต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับระบบและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ แก่บรรดาประเทศสมาชิก ขณะที่จีนต้องเจรจาการค้าทวิภาคีกับชาติสมาชิกอื่นๆ ด้วย เพื่อกำหนดพันธกรณีของสาธารณรัฐประชาชนจีนในการปฏิบัติตามกฎกติกาของ WTO พร้อมกำหนดตารางเวลาในการปฏิบัติเพื่อเป็นหลักประกันว่าจะไม่มีสมาชิกรายใดคัดค้านการเข้าเป็นสมาชิกของสาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะในขั้นตอนการพิจารณา สาธารณรัฐประชาชนจีนต้องได้รับคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์จากมวลสมาชิก สาธารณรัฐประชาชนจีนจำต้องบรรลุข้อตกลงทวิภาคีกับสมาชิกรายสำคัญขององค์การการค้าโลก ซึ่งการบรรลุข้อตกลงกับสหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปนั้นจะเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกได้ โดยกล่าวถึงพันธะผูกพันที่จีนปฏิบัติในช่วงครึ่งทศวรรษแรก และพันธะผูกพันที่จีนยังมิได้ปฏิบัติ รวมทั้งนโยบายของสหรัฐฯ ในการบังคับให้จีนปฏิบัติตามพันธะผูกพัน
2009	สมภพ มานะรังสรรค์. (2552). จาก <i>The great depression</i> สู่วิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์: การเคลื่อนตัวของศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกจากสหรัฐอเมริกาสู่จีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจจีนที่มีการปรับเปลี่ยนจากแนวทางสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์ มาเป็นทุนนิยมโดยรัฐ และการวิเคราะห์ผลของวิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์ต่อเศรษฐกิจจีน รวมทั้งโอกาสในการเติบโตท่ามกลางการถดถอยของตะวันตก โดยเนื้อหาสำคัญประกอบด้วย ส่วนที่ 1 การเลื่อนชั้นในลำดับขั้นของการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ส่วนที่ 2 ศึกษาประวัติศาสตร์การเงินจาก The Great Depression ส่วนที่ 3 เหตุการณ์ใหญ่ที่นำไปสู่วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ ส่วนที่ 4 วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่กับความเป็นไปได้ในการกอบกู้ ส่วนที่ 5 เมื่อวิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์ลุกลามมาถึง ไทยเตรียมรับมืออย่างไร และส่วนที่ 6 โอกาสการเติบโตใหญ่ของเอเชียตะวันออกท่ามกลางการถดถอยของตะวันตก
2009	สมภพ มานะรังสรรค์. (2552). <i>มังกรฝ่าวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันวิจิตรศิลป์ มูลนิธิวิจิตรศิลป์. เนื้อหาหนังสือเล่มนี้ได้มุ่งเน้นวิเคราะห์ผลของวิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์ต่อการเปลี่ยนทิศทางของตลาดสินค้าจีน พลวัตใหม่ของภาคการเงินจีน บทบาทของจีนในวิกฤตการณ์การเงินโลก และแนวโน้มเศรษฐกิจจีน ตลอดจนวิธีการการกระตุ้นเศรษฐกิจสไคจีน โดยเปรียบเทียบเศรษฐกิจจีนและอินเดีย ภายใต้วิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์ และบทเรียนในการแก้ไขปัญหา โดยประกอบด้วยบทความวิเคราะห์ถึงสาเหตุ The Great Depression และ Hamburger Crisis โดยเปรียบเทียบ และวิเคราะห์เปรียบเทียบสถานะของจีนในทศวรรษนี้ เทียบกับสหรัฐอเมริกาเมื่อศตวรรษก่อน การเปลี่ยนทิศของตลาดสินค้าจีน ปัญหาเงินเฟ้อในจีน นโยบายการกีดกันต่างประเทศของจีน พลวัตใหม่ของภาคการเงินจีน ตลอดจนผลการประชุมเรื่องความร่วมมือทางการเงินที่เชียงใหม่ และความสำคัญของเชียงใหม่ที่กำลังพัฒนาเป็นศูนย์กลางการเงินใหม่ของโลก รวมทั้งบทบาทของจีนในวิกฤตการณ์การเงินโลกในปัจจุบัน
2010	ศูนย์นโยบายโลกมุสลิม คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). <i>จีน อินเดีย และตะวันออกกลาง: ศูนย์กลางเศรษฐกิจโลก?</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์นโยบายโลกมุสลิม คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจีน อินเดีย และตะวันออกกลาง และวิเคราะห์ถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจ การเมืองของทั้งจีน อินเดีย และตะวันออกกลาง ซึ่งมีทั้งทรัพยากรธรรมชาติและจำนวนแรงงานที่อุดมสมบูรณ์ แสดงให้เห็นว่าถ้าทั้งจีน อินเดีย และตะวันออกกลางจับมือกันทางด้านเศรษฐกิจแล้วก็จะกลายเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกได้ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตขนาดใหญ่และเป็นผู้บริโภคขนาดใหญ่ ซึ่งจะมียุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของโลกและเศรษฐกิจไทยในอนาคต

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	2. หนังสือวิชาการ และสิ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน
1997	วันรักษ์ มิ่งมณีนานิน. (2540). <i>แนวปฏิบัติการติดต่อค้าขายกับประเทศจีน</i> . กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการติดต่อค้าขายกับจีนซึ่งเป็นประเทศที่มีรูปแบบการค้าขายที่ค่อนข้างจะแตกต่างจากการค้าขายกับประเทศอื่นเนื่องจากเป็นระบบที่วางแผนกึ่งเสรีนิยม มีผลให้ ระบบการค้าของจีนอันประกอบด้วยนโยบายการค้า การจัดองค์กรภาครัฐ การออกกฎระเบียบ การชำระค่าสินค้า การจัดการด้านเงินตราต่างประเทศ และระบบภาษีศุลกากรมีลักษณะเฉพาะตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลไกของรัฐที่เน้นการควบคุมการนำเข้า และไม่ปรับตัวให้บริการแก่รายย่อยทำให้ผู้ประกอบการรายย่อยขาดโอกาสในการติดต่อการค้ากับต่างประเทศ
1998	วันรักษ์ มิ่งมณีนานิน. (2541). <i>ปริมาณการค้าของจีนตอนใต้ (ยูนนาน เสฉวน กวางสี) กับประเทศไทย พม่า และลาว</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่รวบรวมบทความ ที่ให้ข้อมูลและสรุปข้อคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างมณฑลทางตอนใต้ของประเทศไทย คือ ยูนนาน เสฉวน กวางสี กับประเทศไทย พม่า และลาว โดยกล่าวถึงสภาพ การค้าการลงทุนระหว่างกัน ปัญหา และอุปสรรค และวิเคราะห์ทิศทางการค้าขายระหว่างกันในอนาคต รวมทั้งข้อเสนอแนะในการขยายการค้าการลงทุนระหว่างกันให้มากขึ้น
2001	สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ. (2544). <i>ศักยภาพอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของจีนหลังจีนเข้า WTO: ผู้ประกอบการไทยควรปรับกลยุทธ์อย่างไร</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ. เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงสถานการณ์อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของจีน ศักยภาพ และบทบาทของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของจีน และการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยภายหลังจีนเข้า WTO รวมทั้งข้อเสนอแนะถึงกลยุทธ์ของผู้ประกอบการไทยในการเตรียมความพร้อมรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจีนเข้า WTO
2004	ศูนย์ศึกษาธุรกิจไทย-จีน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2547). <i>จีน...ตลาดปราบเซียนของนักการตลาด</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาธุรกิจไทย-จีน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลในการทำธุรกิจกับจีนในภาพโดยรวม ครอบคลุมทั้งแนวทางการปฏิบัติ กฎหมายและระเบียบข้อบังคับต่างๆ และกล่าวถึงปัญหา และอุปสรรค รวมทั้งการเข้าสู่ตลาดจีน และยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ในการทำธุรกิจในประเทศจีนให้ประสบความสำเร็จ และเป็นไปด้วยความราบรื่น
2005	พิชญ เจริญมหาสาร และอักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). <i>ถอดเกร็ดมังกร ตอน ถัดเลาะรายมณฑล</i> . กรุงเทพมหานคร: ไซออน มีเดีย บ. คำสากสิเมนต์ไทย จำกัด (SCT) และ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. หนังสือเล่มนี้นำเสนอเนื้อหาที่สำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนรายกลุ่มมณฑล และรายมณฑล โดยกล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจปีละ 1-3 ของจีน รวมทั้งข้อมูลพื้นฐานทางเศรษฐกิจ และวิธีการเจาะตลาดจีนรายกลุ่มมณฑล ทั้งในเขตสามเหลี่ยมปากแม่น้ำฉางเจียง สามเหลี่ยมปากแม่น้ำจูเจียง เขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน จีนฮิสตัน ในสามเขตเศรษฐกิจ และในระดับรายมณฑล ผ่านการวิเคราะห์ประโยชน์จากการลดภาษี การวิเคราะห์ปัจจัยที่ช่วยให้การค้าผลไม้ไทย-จีนขยายตัวเพิ่มขึ้น เพื่อศึกษาข้อได้เปรียบ และการวางแผนสร้างกลยุทธ์เจาะตลาดจีนเป็นรายมณฑล เพื่อชี้ให้เห็นถึงช่องทาง แหล่งนำเข้า และขั้นตอนการนำสินค้าไทยเข้าสู่ตลาดจีนรายมณฑล
2005	จิราพรพรรณ วรพงศ์. (2548). <i>น้องเต๋พ่ายตลาดสาธารณรัฐประชาชนจีน</i> . กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. หนังสือเล่มนี้เสนอเนื้อหาที่สำคัญเกี่ยวกับ ข้อมูลเศรษฐกิจจีน โอกาส และวิธีการเจาะตลาดจีนทั้งที่เป็นตลาดเก่า และตลาดใหม่ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน รวมทั้งวิเคราะห์สภาพตลาดของสินค้า และแนะนำช่องทาง และขั้นตอนการเข้าสู่ตลาดจีนของผู้ส่งออกไทยที่ทำการค้าและลงทุนในจีนให้ประสบความสำเร็จด้วยดี และเป็นไปอย่างราบรื่น

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2005	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2548). <i>สารานุกรมเศรษฐกิจจีน: คู่มือสำหรับนักธุรกิจไทย</i> . พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่อธิบายข้อมูลในการทำธุรกิจกับจีนในภาพรวม มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในแง่มุมต่างๆ ทั้งในเชิงมหภาคและจุลภาค อาทิ ประวัติศาสตร์จีนโดยละเอียด โครงสร้างการเมืองการปกครอง การติดต่อค้าขายกับประเทศจีน การลงทุนโดยตรงในประเทศจีน การค้าภายในจีนในแง่มุมต่างๆ เช่น ระบบการขนส่ง การค้าส่งและค้าปลีก การเกษตร ตลาด ตัวอย่างตลาดค้าส่งที่สำคัญ ระบบการเงิน ระบบการคลัง แนวทางการดำเนินงานของจีนกับการปฏิบัติตามพันธกรณีใน WTO เทคโนโลยีสารสนเทศ รัฐวิสาหกิจจีน และความเคลื่อนไหวในการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน เป็นต้น
2005	สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). <i>จีน: ตลาดข้าวขนาดใหญ่หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO</i> . กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง ความผูกพันของจีนที่จะต้องเปิดตลาดข้าวตามข้อผูกพันหลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ไทยสามารถขยายตลาดส่งออกข้าวไปจีนได้ในปริมาณมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติแล้วพบว่ายังมีปัญหาหลายประการเกี่ยวกับการจัดสรรและบริหารโควตาข้าว อาจทำให้การนำเข้าข้าวของจีนมีอุปสรรคได้ โดยเฉพาะในปีที่จีนมีผลผลิตข้าวเพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้จีนเองก็ได้เร่งพัฒนาการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณข้าว และลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งการผลิตสินค้าเกษตรอื่นๆ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ไทยควรมีการศึกษาและติดตามการดำเนินการของจีนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้จีนดำเนินการตามข้อผูกพัน และกล่าวถึงคู่แข่งในตลาดจีน เช่น เวียดนามและสหรัฐอเมริกา ซึ่งแม้ว่าจะมีการพัฒนาคุณภาพข้าวพันธุ์ดีมากขึ้น แต่ข้าวของไทยยังคงได้เปรียบอยู่มากเนื่องจากความนิยมข้าวหอมมะลิในตลาดจีน และการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต และการใช้นโยบายการเจรจาต่อรองรัฐเพื่อการค้าได้เปรียบในการแข่งขันมากยิ่งขึ้น
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). <i>ข้อเท็จจริง ปัญหา และ โอกาสในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไทย-จีน: กรณีศึกษาการค้าไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน</i> . กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหา และโอกาสในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับมณฑลจินของผู้เขียน โดยเป็นกรณีศึกษาการค้าระหว่างไทยกับมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ Interconnecting Diamonds โดยประยุกต์จากกรอบแนวคิด Diamond Model โดยการเก็บข้อมูลโดยวิธีเชิงคุณภาพทั้งทางเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม ในมณฑลช้อชวน มหานครฉงชิ่ง มณฑลหูหนาน และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี ซึ่งผู้เขียนได้วิเคราะห์ถึงปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งความแตกต่างของตลาดแต่ละตลาด และแนวทางการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจระหว่างกันว่า สามารถเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบของความร่วมมือระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือเอกชนต่อเอกชน รวมทั้งเอกชนกับรัฐบาลขึ้นอยู่กับสาขาหรือความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะมีความร่วมมือกัน และข้อเสนอแนะการส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้เพิ่มพูนขึ้น โดยการใช้ประโยชน์จากลักษณะการเกื้อกูลทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ทั้งสองประเทศได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันมากขึ้น
2007	พินญู เจริญมหาสาร. (2550). <i>ถอดเกร็ดมังกร ตอน Mr. China พว SMEs ไทยหาช่องรวย</i> . กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. หนังสือเล่มนี้ได้วิเคราะห์ถึงศักยภาพของประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในวงการการค้าระดับโลกที่เป็นทั้งประเทศผู้ผลิตและผู้บริโภครายใหญ่ จึงเป็นช่องทางที่ผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะ SMEs ไทยได้หันมาทำความเข้าใจ และให้ความสนใจในการแสวงหาโอกาสโดยการมุ่งสู่ตลาดจีนอย่างจริงจัง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าผู้ประกอบการจะต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านพัฒนาคุณภาพและบริการ ข้อมูล และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนให้มากที่สุด รวมทั้งศึกษาถึงเรื่องกฎระเบียบการนำเข้าของจีนอย่างละเอียด โดยเฉพาะเรื่องภาษีเพราะมีความซับซ้อนมาก พร้อมด้วยข้อมูลแนะนำเครือข่ายและการเปิดช่องกระจายสินค้าในจีน ซึ่งสาระสำคัญในเล่มจะช่วยเป็นแนวทางให้นักธุรกิจของไทยได้ใช้เป็นช่องทางในการเพิ่มโอกาสในการลงทุนและการสรรหาหุ้นส่วนในจีน
2007	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2550). <i>ปักธงรุกตลาดจีน (Doing business in China)</i> . กรุงเทพฯ: มูลนิธิหอการค้าไทยและการพิมพ์ จำกัด.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	หนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนให้ข้อมูลในการประกอบธุรกิจในประเทศจีน ด้วยข้อเท็จจริง ทั้งประสบการณ์ของนักลงทุนชาวไทย ประสบการณ์ของนักลงทุนต่างชาติ และนำเสนอข้อมูลการประกอบธุรกิจในตลาดจีน สำหรับเจาะตลาดการค้าและการลงทุนจีน ทั้งด้านกฎระเบียบ ขั้นตอน วัฒนธรรม รวมทั้งการวิเคราะห์แนวทางการค้าและการลงทุนในประเทศจีน และข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินธุรกิจในประเทศจีนให้ประสบความสำเร็จ
2007	อัคร พิศาลวานิช และคณะ. (2550). <i>โครงการศึกษาการอำนวยความสะดวกทางการค้าและมาตรการรองรับภายใต้การเจรจา FTA อาเซียนจีน</i> . กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงสภาพทางเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของอาเซียนกับประเทศจีนการเตรียมการเพื่อรองรับผลกระทบภายใต้การเจรจา FTA อาเซียนจีน และการอำนวยความสะดวกทางการค้า รวมทั้งนำเสนอข้อเสนอแนะมาตรการต่างๆ เพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความผูกพันภายใต้กรอบการเจรจาความตกลง FTA ระหว่างอาเซียนและจีน
	3. หนังสือวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการลงทุน
1985	ภูวดล ทรงประเสริฐ, บรรณาธิการ. (2528). <i>คู่มือการลงทุนร่วมระหว่างไทยกับจีน</i> . กรุงเทพฯ: โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความต่างๆ เกี่ยวกับพัฒนาการด้านเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของจีน ประกอบด้วยบทความเกี่ยวกับ นโยบายการใช้เงินทุนต่างประเทศของจีน การลงทุนของจีนในดินแดนโพ้นทะเลและประเทศไทย เขตเศรษฐกิจพิเศษและเขตพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ปัญหาการค้าระหว่างประเทศไทยกับจีน คู่มือการลงทุนของประเทศไทยในประเทศจีน กฎหมายและระเบียบต่างๆ รวมทั้งนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในประเทศไทยและประเทศจีน ตลอดจนบทความเกี่ยวกับ การส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทย
1993	สมชัย วิทิตวรางค์กูร, บรรณาธิการ. (2536). <i>จีน ขุมทองของนักลงทุน</i> . กรุงเทพฯ: ชมสมชัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความด้านการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับไทยในมิติต่างๆ ซึ่งบทความในหนังสือเล่มนี้นำเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับบทความการวิเคราะห์ถึงสภาพการค้าการลงทุนระหว่างจีนกับไทย การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจีน และแนวโน้มการค้า การลงทุนไทย-จีน และเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้
1995	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2538). <i>คู่มือการลงทุนในจีน</i> . กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. หนังสือเล่มนี้เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง ข้อมูลพื้นฐานของจีนในภาพรวมทางการเมือง และเศรษฐกิจของจีน ทั้งโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การค้า การเงิน แรงงาน ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานของจีน และการลงทุนจากต่างประเทศของจีน ประกอบด้วยเรื่องเกี่ยวกับ นโยบาย กฎระเบียบ และขั้นตอนการลงทุนต่างๆ และด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน ทั้งด้าน การค้า การลงทุน การเงิน การลงทุน และโอกาสและคู่มือในการลงทุนของไทย รวมทั้งปัญหา และอุปสรรคด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกัน
2003	สันติ ตั้งพิพากร. (2546). <i>จีนก้าวคืน...สู่ตลาดโลก คู่มือการลงทุนของไทยในตลาดจีน</i> . กรุงเทพฯ: สถาบันวิสิทธรรณ. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนในประเทศจีนต่างๆ ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินการแบบค่อยเป็นค่อยไป จากเศรษฐกิจจุลภาค และต่อเนื่องไปยังเศรษฐกิจมหภาค โดยประกอบด้วย 2 เสาหลัก คือ เศรษฐกิจส่วนรวม และจุดมุ่งหมายความมั่งคั่งร่วมกัน บนเสาหลักทั้งสองนี้ การแบ่งปันรายได้ในหมู่ประชาชนจะอิงอยู่กับเศรษฐกิจส่วนรวม ซึ่งประสานกับการแบ่งปันรายได้ในเศรษฐกิจภาคเอกชน ซึ่งจะทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีขึ้นเรื่อยๆ ทั้งนี้โดยใช้การพัฒนากระบวนเศรษฐกิจตลาดจีนเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจโดยยังคงรูปแบบการถือครองกรรมสิทธิ์ในปัจจัยการผลิตร่วม ซึ่งผลจากการพัฒนาระบบรัฐวิสาหกิจของจีนและบทบาทที่เพิ่มขึ้นของเศรษฐกิจภาคเอกชนได้เป็นพลังผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจชาติทำให้เศรษฐกิจจีนเติบโตใหญ่ และมีบทบาทต่อเศรษฐกิจโลก

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2004	กิติ ปิณฑนติก. (2547). <i>กฎหมายการลงทุนในประเทศจีน</i> . กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยยูเนี่ยนกราฟฟิกส์ จำกัด. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับข้อกฎหมายทางด้านเศรษฐกิจของจีน ประกอบด้วยกฎหมายวิสาหกิจทุนต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน กฎหมายวิสาหกิจการลงทุนประกอบกระหว่างเงินกับต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ข้อบังคับการปฏิบัติตามกฎหมายวิสาหกิจร่วมทุนประกอบกระหว่างเงินกับต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน กฎหมายวิสาหกิจร่วมมือประกอบกระหว่างเงินกับต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และรายละเอียดการปฏิบัติตามกฎหมายวิสาหกิจร่วมมือประกอบกระหว่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนกับต่างประเทศของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
	4. หนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการเงิน
2004	สมภพ มานะรังสรรค์. (2547). <i>หยวน: ว่าที่สกุลเงินตราหาอำนาจ</i> . กรุงเทพฯ: บริษัท แบรนต์เอจ. หนังสือเล่มนี้เสนอบทความเกี่ยวกับบทบาทที่แท้จริงของเงินหยวนผ่านการเคลื่อนไหวในภาคการเงินระดับโลก รวมทั้งการวิเคราะห์ถึงโอกาสที่เงินหยวนจะกลายเป็นสกุลเงินที่มีบทบาทสำคัญในเอเชีย และในตลาดโลกประกอบด้วยบทความ 9 บทความ ได้แก่ บทความเกี่ยวกับแนวทางการปฏิรูปธนาคารพาณิชย์ของจีน ความจำเป็นในการปฏิรูปภาคการเงินของจีน แนวโน้มค่าเงินหยวน หลังวิกฤตการณ์เงิน 2540 วิวาทะว่าด้วยค่าเงินหยวน การปฏิรูประบบการเงินของจีน การต่อสู้เรื่องค่าเงิน ระหว่างสหรัฐฯ กับจีน บทบาทของฮ่องกงในฐานะปากประตูการเงินของจีน ความร่วมมือของจีนในอาเซียน ภายใต้การเติบโตทางเศรษฐกิจและบทบาทของเงินกับกลุ่มเอเปก
2005	สมภพ มานะรังสรรค์. (2548). <i>จีน: เศรษฐกิจการเงิน การธนาคาร</i> . มูลนิธิอิทธิพรธน และบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). หนังสือเล่มนี้ ประกอบด้วยบทความเกี่ยวกับพัฒนาการภาคการเงิน (Financial sector) ของประเทศจีน ได้แก่ บทบาทเกี่ยวกับบทบาทของเงินกับการเป็น “หลังอิง” ทุนนิยมโลก ปัจจัยที่เร่งความเจริญเติบโตของเศรษฐกิจจีน ปัจจัยจากจีน (China factor) กับพลวัตเศรษฐกิจโลก ความไร้สมดุลทางเศรษฐกิจมหภาคของจีน อำนาจแห่งทุนที่ได้จากการปฏิรูประบบภาษีอากรของจีน แนวโน้มนโยบายการคลังของจีน ปัญหาการเกินดุลชำระหนี้ของจีน และพัฒนาการของภาคการเงินจีนหลังเปิดประเทศ เพื่ออธิบายถึงรูปแบบของตลาดเงิน (Money market) ความเป็นมาและความเป็นไปของระบบการเงินและการธนาคารจีน และแนวโน้มพัฒนาการของภาคการเงินจีนในปัจจุบันและอนาคต ของระบบการเงินจีน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาคการเงินของประเทศจีน
2006	หลิว, หมิงกิง. (2549). <i>มิติใหม่ของระบบการเงินการธนาคารจีน</i> . กรุงเทพฯ : ธนาคารกรุงเทพ. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวบรวมข้อคิดเห็นของผู้บรรยายความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการภาคการเงินของประเทศจีน รูปแบบของตลาดเงิน และแนวโน้มพัฒนาการของภาคการเงินจีนในอนาคต ซึ่งรวบรวมจากการปาฐกถาพิเศษประจำปี ชิน โสภณพานิช อนุสรณ์ ครั้งที่ 7 วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2548 ของธนาคารกรุงเทพ
2007	สมภพ มานะรังสรรค์. (2550). <i>ทุนการเงินจีนยุคใหม่</i> . นครปฐม: เพ็ชรประเสริฐ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความเกี่ยวกับบทบาทการเงินของจีน ประกอบด้วย บทความเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูประบบการเงินการธนาคารของจีน การพัฒนาระบบการกำกับและตรวจสอบธนาคารพาณิชย์ในจีน การบริหารทุนสำรองต่างประเทศของจีน ปัญหาการจัดสรรเงินทุนเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจจีน พลวัตของอัตราแลกเปลี่ยนเงิน การขึ้นขึ้นทางเศรษฐกิจของจีน และแนวโน้มการลงทุน การส่งออกของจีนและ กลยุทธ์ในการดูดซับสภาพคล่องของแบงก์ชาติจีน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	5. หนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ
	5.1 หนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ
	ไม่ปรากฏหนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ
	5.2 หนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการท่องเที่ยว
	ไม่ปรากฏหนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการท่องเที่ยว
	5.3 หนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์
1993	สมเกียรติ ออสถสภา. (2536). <i>เส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้</i> . กรุงเทพฯ : ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง ผลการศึกษาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้ในกรณีศึกษาโครงการสร้างถนนเชียงรุ่ง-แม่สาย การเชื่อมทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง โครงการผลิตกระแสไฟฟ้า และการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย พบว่า มีผลกระทบทั้งด้านดีและด้านลบหลายประการ ที่สำคัญเช่น โครงการสร้างถนนเชียงรุ่ง-แม่สาย จะก่อให้เกิดผลกระทบที่สำคัญ คือ ส่วนใหญ่จะเกิดด้านผลดีต่อการขยายการค้าระหว่างกันตามแนวเส้นทางและกับจีนตอนใต้เพิ่มขึ้น แต่ก็จะมีผลทำลายแนวป้องกันทางการค้าให้สินค้าจากต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้นเช่นกัน โครงการการเชื่อมทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง พบว่า การเดินเรือโดยสารนั้นมีผลกระทบที่จำกัดเพราะจะมีผู้เดินทางไม่มากนัก ส่วนการขนส่งสินค้านั้นจะมีผลกระทบคล้ายโครงการสร้างถนนเชียงรุ่ง-แม่สาย โดยจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของจีนในการขนส่งตามเส้นทางดังกล่าวเพิ่มขึ้น โครงการผลิตกระแสไฟฟ้า พบว่า ยังไม่มีความแน่นอนมากนัก โดยยังต้องมีการศึกษาผลกระทบเพิ่มเติมในหลายเรื่อง เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและคุณภาพของน้ำในแม่น้ำโขง และความคุ้มทุนในด้านวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า เป็นต้น โครงการการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย พบว่า มีศักยภาพในด้านบรรยากาศ ประเพณี และวัฒนธรรมชนชาติ แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องโครงสร้างพื้นฐานอยู่มาก ผู้วิจัยเห็นว่ามาตรการที่ไทยควรดำเนินการในการร่วมมือกับมณฑลยูนนาน (และจีนตอนใต้) ที่สำคัญนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญ คือ นโยบายของรัฐบาลจีนที่ต้องการดำเนินนโยบายเปิดประตูสู่ผู้ได้โดยไม่เปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนาจีนภาคใต้ และความสำคัญของประเทศไทยในการเป็นประตูสู่ภาคใต้ของจีน และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับจีนซึ่งมีความสำคัญต่อความมั่นคงของไทยอย่างยิ่ง
2005	ธนิต โสรัตน์. (2548). <i>Logistics Case Study : แม่น้ำโขง...เส้นทางสายไหมโลจิสติกส์ยุคใหม่ของการค้าจีน-อาเซียน</i> . กรุงเทพมหานคร : ธารบริการ, บจก. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงกรณีศึกษาของการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีประเด็นเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับความสำคัญเกี่ยวกับแม่น้ำโขงในฐานะเส้นทางโลจิสติกส์ โครงการพัฒนาแม่น้ำโขงของประเทศจีน การพัฒนาโลจิสติกส์ของไทยในอาเซียนกับประเด็นทางการเมืองของภูมิภาค และระหว่างประเทศ การพัฒนาเส้นทางขนส่งที่สำคัญเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และเส้นทางหลวงเอเชียหมายเลข 9 การวิเคราะห์การพัฒนาโลจิสติกส์ของลาวกับเส้นทางโลจิสติกส์ทางหลวงอาเซียน หมายเลข 12 การเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ และความรู้เกี่ยวกับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ
2009	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2552). <i>ถนนการค้าสู่จีน</i> . กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครธุรกิจบริษัท. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงรายละเอียดการสำรวจเส้นทางการค้าสายใหม่ "ไทย-จีน" ของผู้เขียนอย่างรอบด้าน ทั้งสาย R12 สาย R13 เชื่อมสาย R8 และสาย R9 ซึ่งเป็นเส้นทางโลจิสติกส์ของประเทศไทยและประเทศจีน รวมถึงยุทธศาสตร์การค้าสำคัญ โดยประกอบด้วย 6 ภาค ได้แก่ ภาค 1 ถัดละเส้นทางโลจิสติกส์การค้าไทย-จีน ภาค 2 ครอบคลุมความร่วมมือเพื่อนบ้าน ภาค 3 ครอบคลุมประเทศเพื่อนบ้านใกล้จีน ภาค 4 ครอบคลุมพลวัตของเพื่อนบ้านของไทย ภาค 5 วัฏจักรระบบเงินกู้ยืม และภาค 6 วัฏจักรกองทุนเงินกู้ยืม เพื่อให้สามารถเข้าใจ สามารถประเมินจุดอ่อน-จุดแข็ง และเพื่อให้เข้าใจถึงตลาดจีน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	5.4 หนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน ด้านพลังงาน และอื่นๆ
	ไม่ปรากฏหนังสือวิชาการ และหนังสือเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน ด้านพลังงาน และอื่นๆ

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

ตารางที่ 2-4 หนังสือแนวธุรกิจ/ทั่วไปเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
1990	ผิง, เลียง นู. (2533). ใช้สมองพิชิตการค้าแบบจีน: กลยุทธ์การสร้างความสำเร็จ ตามแบบฉบับของนักธุรกิจจีน. แปลและเรียบเรียงโดย ม. อึ้งอรุณ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง. หนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทำธุรกิจ และธรรมเนียมปฏิบัติทางการค้าต่างๆ ที่ใช้ในการทำธุรกิจของนักธุรกิจจีน รวมทั้งกลวิธีการค้าตามแบบฉบับของนักธุรกิจจีนเพื่อให้การดำเนินธุรกิจประสบความสำเร็จ
1990	หลักสงครามการค้าของจีน. (2533). แปลและเรียบเรียงโดย จำลอง พิสนาคะ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงสภาพทั่วไปของประเทศจีน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การทำธุรกิจ รวมทั้งวิธีการทำธุรกิจของนักธุรกิจจีน
1990	สก็อต ดี. เซลิกแมน. (2533). การเจรจาธุรกิจกับชาวจีน. แปลและเรียบเรียงโดย อิศราวัตร. กรุงเทพฯ: แม่น้ำ. หนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับมารยาท และธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ ทั่วไป และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิธีการติดต่อธุรกิจกับคนจีน เทคนิคของการสื่อสารพบปะทักทาย รวมถึงเทคนิคการติดต่อเจรจา และทัศนคติของชาวจีนต่อชาวต่างชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการเจรจาธุรกิจทำการค้ากับคนจีนให้ประสบความสำเร็จ
1993	สก็อต ดี. เซลิกแมน. (2536). ทำธุรกิจกับคนจีน. แปลและเรียบเรียงโดย นำชัย ศรีสันาลัย. นุรพา แสงตะวัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: เรจินา. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการทำธุรกิจ และธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ ทั่วไปในการทำธุรกิจการค้ากับคนจีน รวมทั้งช่องทางการทำธุรกิจในประเทศจีน เพื่อเป็นแนวทางให้นักธุรกิจได้ใช้เป็นช่องทางการเพิ่มโอกาสในการทำธุรกิจในจีน
1994	เข้จื่ออิว. (2537). คู่มือทางธุรกิจจีน. แปลและเรียบเรียงโดยธานี ปิติกุช. กรุงเทพฯ: นานมี. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญ กล่าวถึงสภาพทั่วไปของประเทศจีน ทั้งด้าน การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งคู่มือทางการทำธุรกิจในประเทศจีนให้ประสบความสำเร็จ
1995	China 1996. (2538). กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ม.ไทย กรุ๊ป จำกัด. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือรวมบทความที่มุ่งวิเคราะห์ถึงอนาคตของประเทศจีนที่มีการพัฒนามุ่งสู่การเป็นประเทศมหาอำนาจ และปัญหาในเศรษฐกิจมหภาคของจีน การพัฒนาของเศรษฐกิจการเมืองจีน "ยุคหลังเติ้ง เสี่ยวผิง" การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรและความต้องการอาหารในจีน เครือข่ายธุรกิจจีนในต่างประเทศ ตลอดจนปัญหาการขาดแคลนผู้บริหารที่มีศักยภาพ อุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์ในจีน รวมทั้งการวิเคราะห์ทิศทางการลงทุนในประเทศจีนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น
1996	ฮวง, กวาง กว๊ว. (2539). กระบวนการผู้นำทางธุรกิจ: แบบฉบับของคนจีน ตามปรัชญาจีน. แปลและเรียบเรียงโดย พิชินัย ไชยแสงสุขกุล. กรุงเทพฯ: โนเบิลมีเดีย. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงพื้นฐานแนวคิดการทำธุรกิจแบบจีน รวมทั้งกลยุทธ์ทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จแบบจีน หรือการทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จตามปรัชญาจีน
1997	สก็อต ดี. เซลิกแมน. (2540). ยุทธวิธีคู่ค้ากับมังกรและอ่องกง. แปลและเรียบเรียงโดย กวีต นาทอง. กรุงเทพฯ: ธนฤต. เนื้อหาในหนังสือเล่มนี้ให้ข้อมูลรายละเอียดวัฒนธรรมการค้าของคนจีน ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการค้าของประเทศจีน และอ่องกง รวมทั้งในการทำธุรกิจของคนจีนมิติด้านต่างๆ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
1998	ภักพจน์ ใจเจริญกุล. (2541). <i>รู้เรื่องจีนรายแบบจีน</i> . ชีสา สรวินุตร, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : กังหัน. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ รูปแบบการทำธุรกิจ และช่องทางการทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ และข้อเสนอแนะถึงแนวทางในการติดต่อทำธุรกิจกับคนจีนแบบไหนให้ได้ผลสำเร็จแบบคนจีน
2002	สุทัศน์ นพรัตน์. (2545). <i>ค้าขายกับจีนไม่ยากอย่างที่คิด</i> . กรุงเทพฯ: อินฟอร์มีเดีย บั๊คส์. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงความรู้เกี่ยวกับบทบาทความสำคัญของจีนในเศรษฐกิจโลก และความสำคัญที่มีต่อประเทศไทย โดยมีประเด็นเนื้อหาสำคัญกล่าวถึงระบบคอมมิวนิสต์การตลาด การพัฒนาของเศรษฐกิจ-สังคมจีนที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และนโยบายการค้าต่างประเทศของจีนที่เน้นความมั่นคงเป็นหลัก รวมทั้งสถานการณ์การลงทุนในจีน การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ-เมืองเปิด ซึ่งให้สิทธิพิเศษของนักลงทุนต่างชาติเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ปัญหาการค้าและการลงทุนในจีน ตลอดจนเป้าหมายการเป็นสมาชิก WTO ของจีน และการวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบต่อไทยหลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก
2003	เต็ง, หยง. (2546). <i>เด็งเสี่ยวผิง : ว่าด้วยการปฏิวัติวัฒนธรรมและเค้าโครงความคิดเศรษฐกิจจีนใหม่</i> . แปลโดย สุขสันต์ วิเวกเมธากร. กรุงเทพฯ: เอลท์แคร์ พลั๊บลิชชิ่ง. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงประวัติศาสตร์เศรษฐกิจการเมืองการปกครองของจีน การปฏิวัติวัฒนธรรมและเค้าโครงความคิดเศรษฐกิจจีนใหม่ โดยเน้นกล่าวถึงปัญหาเศรษฐกิจการเมืองจีนในระบอบเติ้งถ่าฮง และการปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคมจีน ซึ่งนำไปสู่การนำมาซึ่งเค้าโครงความคิดเศรษฐกิจจีนใหม่
2005	สมพร ภาวิจิตร. (2548). <i>เปิดโลกมังกรราย</i> . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุภาพใจ. หนังสือเล่มนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง การพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีน รูปแบบและลักษณะของงานด้านงานรัฐวิสาหกิจจีน การปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศ ศักยภาพและการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรม รวมทั้งบทความเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเงินของจีนในปัจจุบัน
2006	เชนคาร์, โอเค็ด. (2549). <i>The Chinese Century : จีน...มหาอำนาจโลก?</i> . แปลโดย ศิลปกร แสงสินชัย. กรุงเทพมหานคร :บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด. หนังสือเล่มนี้เนื้อหาสำคัญ กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของประเทศจีนในประเด็นต่างๆ ทั้งในเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรม การถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร การเคลื่อนย้ายแรงงาน การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ซึ่งมีผลให้จีนเติบโตอย่างรวดเร็วจนมีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจการเมืองของโลก
2006	ไชยกร ปลื้มเจริญกิจ จรินทร์ ดันติกิจศิริวงศ์ และรัชนิกร บรรลือศิลป์. (2549). <i>รวยด้วยสินค้าจีน</i> . กรุงเทพมหานคร: Busy-day. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน และความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการหาสินค้า และติดต่อค้าขายกับพ่อค้าชาวจีนแก่ผู้ที่สนใจเรียนรู้เกี่ยวกับประเทศจีน และการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน
2006	วริษฐ์ ลิ้มทองกุล. (2549). <i>China inside-out นังกรกลางคลื่น โลกานุวัตร</i> . สุปรานี คงนิรันดร์สุข, บรรณาธิการ.กรุงเทพมหานคร: Manager Classic. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศจีนในประเด็นต่างๆ โดยทั่วไป อันเป็นผลมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของจีนในภาพรวม และกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศจีนที่เกิดขึ้นในระบอบเติ้งถ่าฮง
2006	Anuradha Dayal-Gulati & Angela Y. Lee, editors. (2549). <i>เจาะตลาดจีน: คู่มือการค้าการลงทุนในจีนอย่างประสบผลสำเร็จ: Kellogg on China</i> . แปลและเรียบเรียงโดย วิทยาภรณ์ วงศ์ศรีสุข. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท. หนังสือเล่มนี้ นำเสนอสาระที่สำคัญๆ ของการค้าการลงทุนในจีนให้ประสบความสำเร็จ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่มีผลต่อสถานะทางการตลาดในประเทศจีน ที่เป็นผลมาจากการเข้าเป็นสมาชิก WTO การ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เปลี่ยนแปลงของเขตเศรษฐกิจจีน การเติบโตของบริษัทธุรกิจการค้าของจีน และโอกาสที่เกิดขึ้นสำหรับบริษัทที่ทำธุรกิจอยู่ในประเทศจีน โดยกล่าวถึงการจัดการและการวางแผนกลยุทธ์สำหรับการแข่งขันในตลาดประเทศจีน การต่อสู้กับปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ รวมทั้งการทำความเข้าใจการตลาดในประเทศจีน ตลอดจนกลยุทธ์สำหรับบริษัทที่ต้องการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืนในตลาดที่กำลังพัฒนาอย่างรวดเร็วของประเทศจีน
2007	จรีนพร ดันติกสิริวงศ์ ฌณัฐ เชมโสภณ และธนาทิพ ฉัตรภูติ. (2550). <i>จัดหาสินค้าจากแฟร์จีน</i> . บริษัท บิสซิเนส จำกัด. เนื้อหาหนังสือเล่มนี้กล่าวถึงรายละเอียดของงานแสดงสินค้าต่างๆ ที่จัดขึ้นในจีน และข้อเสนอแนะในการติดต่อจัดหาสินค้า ทั้งในเรื่องของงานแสดง ประเภทสินค้า เวลา สถานที่ที่จัดงาน และข้อเสนอแนะการเตรียมตัวก่อนเข้าชมงาน เป็นต้น
2007	ชาติเมธิ แซ่หย่ง และพชร แซ่หงส์. (2550). <i>Branding พญามังกร: วิถีใหม่สินค้าจีนบนลุ่มน้ำเจ้าพระยา : กรณีศึกษา 8 แบรินด์มังกรทรงอิทธิพลระดับโลกที่จะถูกจดจำของคนไทยในอนาคต</i> . กรุงเทพฯ: โขง ชี มูล. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การสร้างแบรนด์สินค้าของจีนให้มียี่ห้อในระดับโลก 8 แบรินด์สินค้า คือ “ไฮเออร์, เลอโนโว, ทีวีแอล, ฉางฮง, จิงเต่า, หัวเหว่ย, วูหลิงและหลี่หลิง” ซึ่งได้ปรับทิศทางการตลาดโดยหันมาใช้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางรุกตลาดในเอเชียมากขึ้น จากเดิมที่มุ่งเน้นส่งสินค้าไปจำหน่ายในตลาดสหรัฐฯและยุโรป
2007	<i>ทางลัดสู่ธุรกิจจีน</i> . (2550). กรุงเทพฯ: ไอ เอ็ม บุ๊คส์. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือคู่มือการทำธุรกิจกับธุรกิจจีนในแง่มุมต่างๆ เช่น คำแนะนำแหล่งธุรกิจในประเทศจีน รายชื่อผู้ผลิต ผู้จัดหาสินค้าจีน วิธีการการเริ่มต้นนัดหมาย เทคนิคต่อรองราคาหรือวิธีชำระเงิน และขนส่งสินค้าจนถึงขั้นตกลงซื้อขายและเซ็นสัญญาร่วมกัน รวมทั้งเมืองเศรษฐกิจที่น่าจับตามองของจีน เป็นต้น
2007	ทีมธุรกิจ busy-day. (2550). <i>Sourcing in China : How-To คู่มือจัดหาสินค้าจีน</i> . บริษัท บิสซิเนส จำกัด. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่แนะนำการนำเข้าสินค้าจีนเพื่อนำมาจำหน่ายในประเทศไทย โดยเนื้อหาภายในเล่มจะอธิบายถึงวิธีการ ขั้นตอนต่างๆ ในการติดต่อ และคำแนะนำในการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับสินค้าจีนที่เป็นที่นิยมในประเทศไทย แหล่งผลิต และตลาดสินค้าในจีน เคล็ดลับการติดต่อและนำเข้าสินค้าจีน เส้นทางนำเข้าสินค้าจากจีนมาไทย และแหล่งจำหน่ายสินค้าจีนในไทย
2007	ฟิชแมน, เท็ด ซี. (2550). <i>เปิดมุมมองจีน: China Inc.</i> แปลโดย วัฒนา มานะวิบูลย์. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์. เนื้อหาในหนังสือเน้นกล่าวถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีน โดยเน้นกล่าวถึง สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศจีน ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายเศรษฐกิจ การแข่งขันทางการค้าของจีน ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่มีต่อสหรัฐอเมริกา และต่อประเทศต่างๆ ของประเทศจีน ในประเด็นทั่วไปต่างๆ ที่เป็นที่สนใจในระยเวลาดังกล่าว
2007	สำนักธุรกิจสัมพันธ์ บมจ. ซี.พี. เซเวนอีเลฟเวน. (2550). <i>Knowing the Chinese ล้วงลึกธรรมเนียมการค้าจีน</i> . กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บิสซิเนส. หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอความรู้จากประสบการณ์ในประเทศจีน โดยเน้นถึงในประเด็นการทำธุรกิจในจีนทั้งด้าน ธรรมเนียมการค้า การติดต่อพบปะชาวจีน เทคนิคการเจรจากับชาวจีน ความรู้เรื่อง Guan Xi ในการทำธุรกิจ และวิธีการทำงานร่วมกับชาวจีน รวมทั้งคำแนะนำเรื่องวิถีจีนซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมของชาวจีน เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงวัฒนธรรมทางธุรกิจในการทำการค้ากับจีนอย่างรอบด้าน
2008	พงษ์อนันต์ จิรธราวัฒน์ และกรภัทร์ สุทธิคารา. (2551). <i>หยวน หยวน รู้ทันเล่ห์ค้าจีน</i> . กรุงเทพฯ: ไอดีซี อินโฟ ดิสทริบิวเตอร์ เซ็นเตอร์. หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมข้อมูลการค้า ธรรมเนียมการค้า คู่ทางธุรกิจการค้ากับประเทศจีน และประสบการณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านเงินจากศูนย์พัฒนาการค้าการลงทุนแผนใหม่ (ITDC)
2008	ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร. (2551). <i>เจาะตลาดจีน</i> . กรุงเทพฯ: ท็อป.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่กล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจจีน และการเปลี่ยนแปลง ในกรณีศึกษา ตลาดสิ่งคัดเย็บเสื้อผ้าในนครเซี่ยงไฮ้ ช่องทางจัดจำหน่ายสมัยใหม่ในจีนในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต และวิธีการทำธุรกิจในจีนใน "ตลาดที่ตีพอ" ในจีน และคำแนะนำเรื่องข้อควรปฏิบัติในการเดินทาง และทำธุรกิจในจีนให้ประสบความสำเร็จ
2008	ว. พลกุล. (2551). <i>จีน : สังคมนิยมหรือทุนนิยม</i> . กรุงเทพมหานคร: คิดไทยใหม่. หนังสือเล่มนี้นำเสนอรายละเอียดของลัทธิมาร์กซ์ การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจจีน การปฏิรูปเศรษฐกิจของจีน และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท่ามกลางการปฏิรูปรวมทั้งการแก้ไขของรัฐบาลจีนในแง่มุมต่างๆ
2009	พีระ บุญจริง. (2552). <i>กลยุทธ์การลงทุนของนักธุรกิจ จีน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น</i> . กรุงเทพฯ: ธรรมรักษ์การพิมพ์. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึง วิถีคิดและการทำธุรกิจของนักธุรกิจจีน สิงคโปร์ และญี่ปุ่น ที่ประยุกต์มาจากศิลปะการทำสงคราม ของซุนวู ดำเนินเรื่องสามก๊กและกลยุทธ์การทำสงครามต่างๆ ในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นกำลังผลักดันให้คนจีนมีชัยชนะในการทำธุรกิจแตกต่างจากชาวตะวันตก เนื่องจากคนจีนได้นำมาปรับใช้ในทางธุรกิจ เพื่อเอาชนะคู่แข่ง รวมทั้งกลยุทธ์ที่นักธุรกิจ จีน สิงคโปร์ ญี่ปุ่นใช้เพื่อให้ประสบความสำเร็จทางการค้า
2009	วิรัช ลิ้มทองกุล. (2552). <i>China Vision มังกรฝ่าวิกฤต</i> . กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ 360. หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศจีนในประเด็นทั่วไปต่างๆ ที่เป็นที่สนใจในระบอบดังกล่าว เช่น กรณีนมผงผสมเมลามีนกับคุณธรรมสำนึกของสังคม การเปลี่ยนแปลงของเซี่ยงไฮ้ สภาพเศรษฐกิจจีนปัญหาเงินเฟ้อของจีน กรณีปัญหาโรงไฟฟ้านิวเคลียร์ เป็นต้น
2009	Plaiker, Ted. (2552). <i>การทำธุรกิจในประเทศจีน (Doing Bussiness in China) วิธีทำกำไรในตลาดที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก</i> . แปลโดย กนิษฐ์ ฉินสิน. กรุงเทพฯ: ดวงกมลพับลิชชิ่ง. หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงกระบวนการประกอบธุรกิจในประเทศจีน โดยกล่าวถึง โอกาส ธรรมเนียมปฏิบัติ การเจรจาต่อรอง วิถีคิดและการทำธุรกิจของจีน และคำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการทำธุรกิจเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดจีนซึ่งเป็นตลาดที่มีการเติบโตเร็วที่สุดในโลกได้อย่างสมดุล และรอบคอบ

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

2.1.2 วิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน

จากการสำรวจวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน พบทั้งสิ้น 65 เล่ม แบ่งเป็น วิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาเอก 2 เล่ม และวิทยานิพนธ์ในระดับปริญญาโท 63 เล่ม หากแบ่งตามช่วงเวลาในการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีการตีพิมพ์หลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ขณะที่การตีพิมพ์ก่อนที่จีนจะมีข้อตกลงการค้าเสรีกับจีนนั้นมีไม่มากนัก และเริ่มตีพิมพ์มากขึ้นภายหลังจากที่ไทยมีข้อตกลงการค้าเสรีกับจีนในปี 2003 โดยมีประมาณ 56 เล่ม

วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่จะเน้นการศึกษาในด้านที่เกี่ยวข้องกับการค้า ผลกระทบ และโอกาสทางการค้าจากกรอบความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างไทย และจีนในด้านต่างๆ รวมทั้งความสามารถในการแข่งขันในการส่งออกของสินค้าของไทย เป็นต้น สำหรับการตีพิมพ์ในช่วงก่อนปี 2001 ซึ่งเป็นระยะเวลาดีก่อนที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิก WTO นั้น พบว่า มีจำนวนน้อยมาก เพียง 4 เล่ม นอกจากนี้ มีข้อสังเกตว่ามีผลงานวิชาการของนักศึกษาไทยระดับปริญญาโทในหลายสถาบันที่เป็นงานในลักษณะสารนิพนธ์ และกึ่งวิทยานิพนธ์ หรือกงานวิจัยส่วนบุคคลด้วย⁴ โดยการศึกษาจะเน้นการสำรวจวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนเป็นหลัก

หากพิจารณาวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ

- 1) วิทยานิพนธ์ที่นำเสนอผลการวิเคราะห์ เศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน
- 2) วิทยานิพนธ์ที่นำเสนอผลการวิเคราะห์ด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีนเฉพาะเรื่อง
- 3) วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเศรษฐกิจจีนด้านการลงทุน
- 4) วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาด้านการเงิน
- 5) วิทยานิพนธ์ที่ศึกษา ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ

⁴ ฐานข้อมูลหลักสืบค้นในการสำรวจวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

1. ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
 2. โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (Thai Digital Collection: ThaiLIS)
 3. สำนักหอสมุด กลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 4. คลังปัญญาจุฬาฯ เพื่อประเทศไทย
 5. ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 6. สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 7. สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 8. สำนักบรรณสารสนเทศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
 9. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- และห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นต้น

พบว่า ส่วนใหญ่ของวิทยานิพนธ์เป็นการศึกษาและนำเสนอผลการวิเคราะห์ทางการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 37 เล่ม รองลงมาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน และความสัมพันธ์กับประเทศไทยในภาพรวม 11 เล่ม ด้านเกี่ยวกับการลงทุนมีจำนวน 9 เล่ม ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ มีจำนวน 5 เล่ม และการศึกษาเศรษฐกิจจีนเกี่ยวกับการเงินจีน 1 เล่ม⁵ ตามลำดับ ดังตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 จำนวนวิทยานิพนธ์ด้านเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท

ประเภทวิทยานิพนธ์ด้านเศรษฐกิจจีน	จำนวน (เล่ม)
1) เศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน	11
2) ด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน	39
3) ด้านการลงทุน	9
4) ด้านการเงิน	1
5) ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่งและโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ	5
5.1) ด้านการค้าบริการ	-
5.2) ด้านการท่องเที่ยว	1
5.3) ด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์	3
5.4) ด้านพลังงาน และอื่นๆ	1
รวมทั้งสิ้น	65

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

⁵ เดิมศักดิ์ โอภาษานนท์. (2552). *ความเป็นไปได้และโอกาสของการเข้าไปลงทุนในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของไทยในประเทศจีน*. งานวิจัยเฉพาะเรื่อง, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ตารางที่ 2-6 วิทยานิพนธ์ด้านเศรษฐกิจจีน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	1 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน
1997	ศิริเพชร อิงควินุญพันธ์. (2540). <i>การพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน ในทศวรรษที่ 1990</i> . วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการระหว่างประเทศและการทูต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การศึกษาเรื่อง การพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ นี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน ทางด้าน เศรษฐกิจ ในกรอบของการพัฒนาสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจโดยทำการศึกษาถึงพัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนในทศวรรษที่ 1990 โดยได้นำเอาแนวคิดเรื่องผลประโยชน์แห่งชาติ แนวคิดเรื่องการเมืองเกี่ยวพัน แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ และกล่าวด้วยประโยชน์เปรียบเทียบในการผลิตมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ ส่วนในกรอบของแนวคิดเรื่องการเมืองเกี่ยวพันได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลให้รัฐบาลประเทศต่างๆ ดำเนินนโยบายของตน ซึ่งแบ่งเป็นปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยทางด้านทัศนคติของผู้นำ ปัจจัยด้านภูมิศาสตร์และเศรษฐกิจ และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นๆ ในการวิเคราะห์ พบว่า แนวคิดการพัฒนาสามเหลี่ยมเศรษฐกิจเป็นการนำเอาลักษณะเกี่ยวพันระหว่างกัน หรือความได้เปรียบทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมาจัดสรรร่วมกันเป็นแบบอย่างในการพัฒนาโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ โดยทั้ง 4 ประเทศจะมีจุดเด่นที่แตกต่างกันออกไป และได้มีการเชื่อมโยงกันอีก 2 ประเทศในกรอบของหกเหลี่ยมเศรษฐกิจด้วย การเกิดการรวมกลุ่มของความร่วมมือในกรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจนั้นจะทำให้เกิดการพึ่งพาทางเศรษฐกิจกันโดยการพึ่งพาอาศัยและเกื้อกูลประโยชน์ซึ่งกันและกัน ในลักษณะของการ แลกเปลี่ยนความได้เปรียบอันเป็นศักยภาพของแต่ละประเทศ นอกจากนั้นอิทธิพลของปัจจัยด้าน ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองและความมั่นคงที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน ในโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม ให้ใกล้ชิดกันยิ่งขึ้นด้วย
1999	กิตติภัทร วีระเดชะ. (2542). <i>ความสัมพันธ์ระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน: ศึกษากรณีนโยบายสหรัฐอเมริกาต่อจีน ระหว่าง ค.ศ. 1989-1998</i> . วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนของสหรัฐอเมริกาต่อจีนระหว่าง ค.ศ. 1989-1998 เพื่อแสดงให้เห็นว่าสหรัฐอเมริกานั้นมีข้อจำกัดในการใช้นโยบายทางด้านการค้าเพื่อสนับสนุนนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศจีน ทั้งนี้โดยนำกรอบความคิดเรื่อง อำนาจ และการพึ่งพาอาศัยกันมาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย ผลการศึกษาพบว่า สหรัฐซึ่งมีนโยบายที่สำคัญประการหนึ่ง คือการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนไปทั่วโลก ได้ดำเนินนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนต่อจีน โดยการใช้เครื่องมือทางการค้าเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสิทธิมนุษยชนของจีนมีข้อจำกัด เนื่องจากสหรัฐอเมริกามีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจำนวนมากทั้งในด้านการค้า และการลงทุนในจีน
2001	ชนาธิป กุสวัสดิรัตน์. (2544). <i>จีนกับการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก : ศึกษาเฉพาะกรณี ผลได้และผลเสียทางเศรษฐกิจ</i> . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การศึกษานี้เป็นการมุ่งศึกษาถึงผลกระทบทั้งด้านผลประโยชน์ และผลเสียจากการที่ประเทศจีนได้รับจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกที่มีต่อภาคเศรษฐกิจต่างๆ ภายในประเทศ รวมทั้งขั้นตอน และกระบวนการดำเนินการในการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของประเทศจีน โดยอธิบายถึงปัจจัยของความล้มเหลวของจีนในการสมัครเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกในระบอบการปกครองก่อน เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชน และความล่าช้าในการปรับปรุงกฎหมายของจีน และพัฒนาการในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ซึ่งทำให้จีนใกล้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกมากขึ้น ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า การประเมินประโยชน์การเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกคาดว่าจะทำให้จีนได้รับประโยชน์จากการลงทุนจากต่างประเทศที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลทำให้รายได้ประชาชาติ รายได้ ค่าครองชีพสูงขึ้น และมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2001	ดวงกมล สุนทรชัย. (2544). <i>การศึกษาผลกระทบของไทยเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกโดยใช้แบบจำลอง GTAP</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยศึกษาถึงผลกระทบของประเทศไทยจากการที่ประเทศจีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกทั้งที่มีต่อเศรษฐกิจของไทยทั้งในระดับมหภาค และภาคเศรษฐกิจต่างๆ โดยมุ่งเน้นผลกระทบทั้งในด้านการผลิตและส่งออกของไทย โดยใช้แบบจำลองคำนวณดุลยภาพแบบทั่วไป (GTAP) เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลได้ ผลเสีย และแนวทางการในการปรับตัวของประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า การลดภาษีนำเข้าของจีนจะทำให้การเติบโตทางเศรษฐกิจไทยลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเมื่อจีนลดภาษีจะทำให้ต้นทุนการผลิต และราคาสินค้าลดลงส่งผลให้การส่งออกของจีนเพิ่มขึ้น ส่วนแบ่งตลาดของไทยจึงมีแนวโน้มลดลง โดยในระยะยาวยังมีผลให้รายได้ครัวเรือน และการลงทุนลดลงด้วย สินค้าที่มีการขยายตัวการส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตร สำหรับสินค้าส่งออกที่ใช้แรงงานเข้มข้นจะมีแนวโน้มลดลง ทำให้ค่าแรงงานลดลงด้วย โดยจะมีผลทำให้การค้าระหว่างไทยและจีนขยายตัว แต่จะทำให้การส่งออกไปตลาดอื่นๆของไทยลดลง เนื่องจากการส่งออกของจีน ผลการศึกษาโดยใช้แบบจำลองคำนวณดุลยภาพแบบทั่วไป (GTAP) แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยจำเป็นต้องเตรียมพร้อมในการรองรับผลกระทบดังกล่าวให้เหมาะสมกับแต่ละภาคการผลิต และพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในสินค้าที่ไทยเสียเปรียบด้านราคาเพื่อแข่งขันกับผู้ประกอบจากจีน รวมทั้งอาจย้ายฐานการผลิตไปประเทศจีนเพื่อแสวงหาประโยชน์ในการแข่งขันด้วย ซึ่งภาครัฐจำเป็นต้องให้ความรู้ข้อมูล และการพัฒนาแก่ผู้ประกอบการไทยด้วย ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้เสนอแนะให้มีการศึกษาเพิ่มขึ้นต่อไปด้วยว่าเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก แล้วจะมีผลกระทบต่อประเทศอื่นอย่างไรบ้าง โดยวิเคราะห์ถึงมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีด้วย
2003	ชัชวาล วรเชษฐวรวิตร. (2546). <i>จีนเข้าองค์การการค้าโลก: ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้</i> . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การศึกษานี้มุ่งศึกษาถึงกระบวนการเพื่อการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของประเทศไทย และการปฏิรูปโครงสร้างด้านเศรษฐกิจและสังคมของจีน รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบต่อการค้า และการลงทุนในภูมิภาคต่างๆ จากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน โดยเฉพาะผลที่เกิดขึ้นต่อประเทศในกลุ่มในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินการเพื่อการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีนนั้นจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกในวงกว้าง เนื่องจากประเทศจีนเป็นตลาดใหญ่ มีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลก ทำให้มีศักยภาพในการผลิตสินค้าส่งออกสูง และยังมีความต้องการสินค้าเพื่อการบริโภคอุปโภคจำนวนมาก เมื่อจีนเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกจะช่วยให้จีนกลายเป็นประเทศที่ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจ และมีบทบาทมากขึ้นในเศรษฐกิจโลก ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าผลจากการที่จีนเข้าสู่การเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกจะมีผลทำให้ทำให้จีนและประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ผลประโยชน์ร่วมกันจากการค้าที่เพิ่มขึ้น
2004	ประพิน ประดิษฐากร. (2547). <i>การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของสาธารณรัฐประชาชนจีน (China's accession to WTO)</i> . วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยเน้นศึกษาถึงกระบวนการในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) และการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจและกฎหมายของจีนเพื่อรองรับการเข้าเป็นสมาชิก รวมถึงผลกระทบภายหลังจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ผลการศึกษาพบว่า จากการศึกษาก่อนการเข้าเป็นสมาชิก WTO ตามมาตรา 12 ของความตกลงจัดตั้ง WTO จีนต้องยอมรับพันธกรณีบางประการมากและน้อยไปกว่าที่ระบุไว้ใน WTO ทั้งนี้พันธกรณีที่มากไปกว่าที่ระบุไว้ในความตกลง WTO อาทิเช่น การดำเนินการตอบข้อซักถามต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดในทุกกรณี ในทางตรงกันข้าม พันธกรณีที่จีนต้องยอมรับซึ่งน้อยไปกว่าที่บัญญัติไว้ใน WTO ได้แก่ การไม่สามารถกล่าวอ้างสิทธิประโยชน์และการปฏิบัติเป็นพิเศษและแตกต่างบางประการในฐานะประเทศกำลังพัฒนาได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีนต้องตกลงปฏิบัติตามความตกลงว่าด้วยมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ความตกลงว่าด้วยอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า ความตกลงว่าด้วยมาตรการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการค้า และความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้าที่ที่เข้าเป็นสมาชิก WTO โดยไม่อาศัยระยะเวลาในการ ปรับตัวแต่อย่างใด พันธกรณีเหล่านี้แม้ว่าจะอยู่นอกเหนือไปจากที่บัญญัติไว้ในความตกลง WTO แต่มีคำบังคับทางกฎหมายและสามารถดำเนินการระงับข้อพิพาทผ่านกระบวนการของ WTO ได้เช่นกัน เนื่องจากเป็นพันธกรณีที่จีนตกลงกับประเทศสมาชิก WTO ในระหว่างการเจรจาเพื่อเข้าเป็นสมาชิกตามมาตรา 12 ของความตกลงจัดตั้ง WTO โดยผลการวิเคราะห์ผลจากการเข้าเป็นสมาชิกของจีนซึ่งภายหลังจาก การเข้าเป็นสมาชิก พบว่า จีนสามารถปรับใช้มาตรการภายใต้ความตกลง WTO ต่อความเสียหายทางการค้าที่

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เกิดขึ้นจากการกระทำของประเทศสมาชิก WTO ได้ เช่น การปรับใช้มาตรการตอบโต้ การทุ่มตลาดหากพบว่าสินค้านำเข้ามีราคาต่ำกว่าราคาปกติในประเทศผู้ส่งออกเป็นต้น หรือการปรับใช้มาตรการป้องกันสภาวะการฉ้อฉลค่านศุลกากรหากมีการนำเข้าสินค้าเป็นจำนวนมากและก่อให้เกิดความเสียหายต่อผู้ผลิตในประเทศ นอกจากนี้ จีนยังยอมสามารถใช้กลไกการระงับข้อพิพาทของ WTO ได้เนื่องจากจีนมิได้เป็นสมาชิก ดังนั้นการระงับข้อพิพาทจึงเป็นไปตามความตกลงทวิภาคีแต่ละฉบับซึ่งมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้จีนถูกตอบโต้ทางการค้า โดยไม่เป็นธรรม ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าในปัจจุบัน จีนอาศัยกลไกการระงับข้อพิพาท ภายใต้ WTO ในการระงับข้อพิพาททางการค้าระหว่างจีนและสหรัฐอเมริกาในคดี The Definitive Safeguard Measures of Certain Steel Products ซึ่งได้แก่ประเด็นเรื่องการปรับใช้มาตรการปกป้องต่อผลิตภัณฑ์เหล็กนำเข้าจากจีน ดังนั้น เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO จีนต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ WTO รวมทั้งข้อผูกพันที่ตกลงไว้ในพิธีสารการเข้าเป็นสมาชิก WTO เพื่อแสดงให้เห็นว่าจีนยอมรับ WTO ในฐานะเป็นองค์กรที่ชี้ขาดข้อกฎหมายและใช้กฎหมายในการดำเนินการ
2004	โสภิต นาสืบ. (2547). นโยบายของไทยต่อจีน สมัยรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร: ศึกษาการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-จีน. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ถึงนโยบายของไทยต่อจีนในช่วงสมัยรัฐบาลทักษิณ ชินวัตรต่อการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-จีน ใช้ทฤษฎีเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศเป็นกรอบในการวิเคราะห์ รวมทั้งศึกษาบทบาทของกลุ่มทุนต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการผลักดันการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-จีน ผลการศึกษาพบว่า การจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-จีนนั้นส่วนหนึ่งมาจากแรงผลักดันของกลุ่มทุนธุรกิจที่เข้าไปมีบทบาททางการเมืองโดยตรงในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดยเฉพาะกลุ่มทุนขนาดใหญ่ของประเทศ สืบเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจภายในและภายนอกประเทศ และการเปลี่ยนแปลงด้านการเมือง ทำให้กลุ่มทุนขนาดใหญ่เข้ามามีบทบาททางการเมืองเพิ่มขึ้น และมีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายของประเทศ โดยเฉพาะนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศให้เอื้อต่อกลุ่มทุนของตน โดยเครื่องมือสำคัญที่กลุ่มทุนใช้ในการผลักดันให้เกิดเขตการค้าเสรีไทย-จีน คือ สายสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกับรัฐบาล สภาธุรกิจไทย-จีน และหอการค้าไทย และยังเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีนด้วย นอกจากนี้การศึกษานี้ยังพบว่า กลุ่มที่ได้ประโยชน์จากการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีน คือ กลุ่มธุรกิจการเกษตรรายใหญ่ของประเทศที่มีระบบธุรกิจการเกษตรครบวงจร ซึ่งทำให้ได้เปรียบในการแข่งขัน และมีความพร้อมในการแสวงหาประโยชน์ได้มากกว่ากลุ่มทุนผู้ประกอบการรายย่อย และเกษตรกรรายย่อย
2006	ชนา ไชยศิริรัตน์. (2549). เขตการค้าเสรีไทย-จีน: วิเคราะห์ในเชิงกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและจีนในบางส่วนของข้อตกลงที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า การลดภาษีสินค้าส่วนแรก กฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า และกลไกการระงับข้อพิพาท เนื่องจากลักษณะต่างๆ ที่ตกลงกันไว้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการในเขตการค้าเสรีไทย-จีน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของเขตการค้าเสรีในกฎหมายระหว่างประเทศด้วย เพื่อเสนอแนวทางดำเนินการในกรอบความตกลงนี้ ผลการศึกษาพบว่า การตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-จีนเป็นการให้ประโยชน์แก่กันด้านภาษีศุลกากร ซึ่งโดยหลักแล้วประเทศสมาชิกองค์การการค้าโลกจะต้องให้การปฏิบัติตามสมาชิกอย่างเท่าเทียมกันและปราศจากการเลือกปฏิบัติซึ่งการจัดทำเขตการค้าเสรีแม้ว่าจะเป็นการให้สิทธิพิเศษแก่ประเทศในกลุ่มการค้าเสรีด้วยกัน แต่ก็ได้รับการยกเว้นให้สามารถทำได้ ดังนั้นจึงไม่ขัดต่อหลักการการค้าโลก แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาเมื่อมีการเปิดเขตการค้าเสรีแล้วพบว่า มีปัญหาที่สำคัญคือการกีดกันทางการค้าที่มีไข่มุก โดยเฉพาะมาตรการสุขอนามัยพืช เนื่องจากประเทศจีนมีกฎระเบียบที่เข้มงวดมากทำให้เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกของไทย ขณะที่ประเทศไทยมีกฎเกณฑ์ที่ไม่เข้มงวดเท่า ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเสนอแนะให้ประเทศไทยควรผลักดันให้มีการตกลงกันในเรื่องดังกล่าวด้วย เพื่อให้มีแนวปฏิบัติเดียวกัน และเกิดความเสมอภาคกันต่อไป
2006	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน: ความเป็นไปได้ โอกาส และอุปสรรค. วิทยานิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความสัมพันธ์และศักยภาพของมณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีนที่มีต่อประเทศไทย และวิเคราะห์โอกาสและข้อได้เปรียบของไทยในการเพิ่มพูนความสัมพันธ์ทางด้านการเศรษฐกิจกับจีนให้มากขึ้น โดยการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับมณฑลจิน นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ ความเป็นไปได้ โอกาส ปัญหา และอุปสรรคในการเชื่อมโยงและความร่วมมือในระดับทวิภาคีกับมณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีนเพื่อประโยชน์ร่วมของทั้งสองฝ่าย โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ Interconnecting Diamonds โดยประยุกต์จากกรอบแนวคิด Diamond Model โดยการเก็บข้อมูลโดยวิธีเชิงคุณภาพทั้งทางเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม เน้นพื้นที่ศึกษาในประเทศจีน ได้แก่ มณฑลช้อชวน มณฑลฉงชิ่ง มณฑลยูนหนาน และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วง กว่างซี ผลการศึกษาสามารถสรุปประเด็นบ่งชี้ได้ 4 ประการ คือ ประการแรก ตัวแปรที่สะท้อนความเป็นไปได้ในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน มี 4 ประการ คือ เงินทุนด้านปัจจัย เงินทุนด้านอุปสงค์ อุตสาหกรรมหลักและเกี่ยวข้อง และตัวแปรรัฐบาล สำหรับผลการศึกษาอุตสาหกรรมหลักและเกี่ยวข้องของมณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีนที่มีโอกาสและมีศักยภาพในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับประเทศไทย ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมสมุนไพร/ชาจีน อุตสาหกรรมท่องเที่ยว อุตสาหกรรมพลังงาน และระบบขนส่งและโลจิสติกส์ ประการที่สอง คือ ตัวแปรที่สะท้อนปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและบริบททางธุรกิจ และตัวแปรที่ไม่ใช่ทางเศรษฐกิจอื่นๆ เช่น วัฒนธรรม และสายสัมพันธ์ เป็นต้น ประการที่สาม แนวทางการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจระหว่างกัน สามารถเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบของความร่วมมือระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือเอกชนต่อเอกชน รวมทั้งเอกชนกับรัฐบาลขึ้นอยู่กับสาขาหรือความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะมีความร่วมมือกัน ประการที่สี่ การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกันจะเป็นการส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้เพิ่มพูนขึ้น โดยการใช้ประโยชน์จากลักษณะการเกื้อกูลทางเศรษฐกิจที่เกิดจากความแตกต่างในเงื่อนไขของปัจจัยของแต่ละฝ่าย ซึ่งจะช่วยขยายบริบทของเงินทุนอุปสงค์ให้ครอบคลุมตลาดของมณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีนและตลาดของไทย ซึ่งจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ทั้งสองประเทศได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันมากขึ้น
2008	บุปผชาติ แก่นวิจิตร. (2551). <i>สถานภาพเงินศึกษาในประเทศไทยด้านการเมือง และเศรษฐกิจ (ค.ศ.1995-2005)</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เงินในระบบเศรษฐกิจโลก), วิทยาลัยรังสิต, มหาวิทยาลัยรังสิต. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงสถานภาพเงินศึกษาในประเทศไทยด้านต่างๆ ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และเศรษฐกิจการเมือง ในช่วงระหว่างปี ค.ศ.1995-2005 โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาจากงานเขียนเรื่องเงินทางการเมือง เศรษฐกิจ และเศรษฐกิจการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวถึง ปัญหา ข้อจำกัด และแนวทางเสนอแนะของการศึกษาด้านเงินในด้านต่างๆ ผลการศึกษพบว่า การศึกษาด้านเงินศึกษาในประเทศไทย มีอุปสรรคหลายประการ ที่สำคัญ คือ การขาดนักวิชาการเกี่ยวกับเงินในบางด้าน การขาดตำราด้านเงินศึกษา และผลงานวิจัย การขาดเงินทุนอุดหนุนในกิจกรรมด้านเงินศึกษา ความซ้ำซ้อนในหลักสูตรด้านเงินศึกษา และความลำบากในการทำเป็นสหวิทยาการ ซึ่งแม้ผู้ศึกษามีความเห็น ว่า แม้ว่าสถานภาพของเงินศึกษานั้นจะมีความก้าวหน้ามากขึ้นเทียบกับในอดีตแล้ว แต่งานศึกษาเกี่ยวกับเงินศึกษานั้นยังคงอยู่ในวงจำกัด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรให้มีการขยายการศึกษาเกี่ยวกับเงินศึกษาออกไปในวงกว้าง และรวมไปถึงการศึกษาจะลึกในประเด็นต่างๆ ในรายละเอียดให้มากขึ้น รวมทั้งให้มีการจัดการศึกษาเรื่องเงินในหลายๆระดับ และรวบรวมฐานข้อมูลในที่เดียวกันเพื่อเป็นฐานความรู้ในการศึกษาต่อๆไป
2008	พิมพ์สุ จวบความสุข. (2551). <i>การระงับข้อพิพาทในเขตการค้าเสรีที่ประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิก: เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) เขตการค้าเสรีไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEPA) และเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA)</i>. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงกระบวนการการระงับข้อพิพาทในเขตการค้าเสรีที่ประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิก ทั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) เขตการค้าเสรีไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEPA) และเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA) เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการระงับข้อพิพาทนั้นๆ รวมทั้งศึกษาข้อบกพร่อง และเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผลการศึกษพบว่ารูปแบบ และกระบวนการระงับข้อพิพาทภายใต้เขตการค้าเสรีดังกล่าวนี้มีความใกล้เคียงกัน หากแต่มีรายละเอียดต่างกันในแต่ละเขตการค้าเสรี โดยผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงข้อบกพร่องในบางเรื่อง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ซึ่งควรได้รับการแก้ไขต่อไปด้วย เช่น การดำรงตำแหน่งของบุคคลดำรงตำแหน่งผู้พิจารณาคดี กรณีไม่สามารถเลือกบุคคลมาดำรงตำแหน่งอนุญาตตุลาการได้ เป็นต้น ซึ่งหากมีการแก้ไขประเด็นต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้กระบวนการระงับข้อพิพาทนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีความสมบูรณ์มากกว่าเดิม
	2 วิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยและจีน
1999	ชายฉัตร ชีรวัฒน์. (2542). ผลกระทบการลดภาษีนำเข้าข้าวต่อปริมาณการนำเข้าข้าวของ สาธารณรัฐประชาชนจีนจากประเทศไทยภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้า. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงสภาวะการผลิต การตลาดของการค้าข้าวไทยและจีน โดยวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าข้าวของจีนจากประเทศไทย ได้แก่ ปริมาณบริโภคข้าวของจีนต่อคนต่อปี ผลผลิตขั้นพื้นฐานต่อหัวของจีนราคานำเข้าข้าวเฉลี่ยทุกประเทศยกเว้นไทย และราคานำเข้าข้าวของจีนจากไทย รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบจากการลดภาษีนำเข้าที่มีต่อปริมาณการนำเข้าของจีน โดยสถิติเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณ โดยอาศัยสมการกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้าข้าวของจีนจากไทยในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ ปริมาณการบริโภคข้าวต่อคนต่อปีของจีน ผลผลิตขั้นพื้นฐานต่อหัวของจีน ราคาสินค้านำเข้าข้าวเฉลี่ยทุกประเทศยกเว้นไทย ขณะที่ปัจจัยที่มีผลกระทบในทิศทางตรงกันข้าม ได้แก่ ราคานำเข้าข้าวของจีนจากไทย โดยปัจจัยต่างๆ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงปริมาณการนำเข้าข้าวจากไทยได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติถึงร้อยละ 78.3 สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบจากการลดภาษี พบว่า การลดภาษีที่ระดับต่างๆ จะมีผลให้ราคานำเข้าข้าวลดลงไปตามภาษีที่ลดลง และส่งผลให้ปริมาณนำเข้าข้าวเพิ่มขึ้นตามระดับภาษีที่ลดลงไป
2002	ชลทรัพย์ คิตรงสรณ์. (2545). การศึกษาการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจากไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะอุตสาหกรรมกุ้งสดแช่แข็งทั้งในด้านการผลิตและด้านการตลาด โดยเน้นศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีน และความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากไทย และอินเดียโดยเปรียบเทียบ รวมทั้งประมาณผลจากการลดอัตราภาษีนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนที่มีต่อการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยและอินเดียด้วย ตั้งแต่ปี ค.ศ.2002-2004 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากไทย คือ ปัจจัยราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากอินเดีย ปัจจัยราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากไทย และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อหัวของจีน โดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 3.89 3.81 และ 1.02 ตามลำดับและปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากอินเดีย คือปัจจัย ราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากอินเดีย ปัจจัยราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากไทย และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อหัวของจีน โดยมีค่าความยืดหยุ่นเท่ากับ 4.381.53 และ 0.69 ตามลำดับ สำหรับผลการศึกษาจากการลดอัตราภาษีนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนที่มีต่อมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากไทยและอินเดีย พบว่า ตั้งแต่ปี ค.ศ.2002-2004 มูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากไทย เท่ากับ 8,981,857 และ 46.13 ล้านดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 ที่มีมูลค่าการนำเข้าเท่ากับ 5.16 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ส่วนมูลค่าการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากอินเดีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 – 2547 เท่ากับ 44,649,47 และ 269.13 ล้านดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 ที่มีมูลค่าเท่ากับ 24.15 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้เนื่องมาจากความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคานำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของจีนจากไทยและอินเดียมีค่าความยืดหยุ่นสูง
2003	ชัยยันต์ คิตติวิสิญ์. (2546). ความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างไทยกับจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทางการผลิตและการค้าสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ(ไอที) ของไทยและจีน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าไอที ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ(RCA) และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของมูลค่าการส่งออก สินค้าไอทีของไทยและจีน ด้วยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (CMS) ในสินค้าไอทีที่ทำการศึกษา มี 13 ชนิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มสินค้า คือ เครื่องคอมพิวเตอร์, อุปกรณ์โทรคมนาคม และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ในตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ, สหภาพยุโรป

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	และญี่ปุ่น ในช่วงปี 1995-2000 ผลการวิเคราะห์ด้วย RCA พบว่า สินค้าโอท็อปของไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในทุกตลาด แต่ค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) นั้นมีแนวโน้มลดลง ขณะที่จีนมีความได้เปรียบในตลาดสหรัฐและสหภาพยุโรป และมีแนวโน้มค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) เพิ่มขึ้นทั้งสามตลาด ส่วนการวิเคราะห์ด้วยวิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ (CMS) พบว่า การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของไทยเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงของตลาดส่งออกเป็นสำคัญ ขณะที่การส่งออกของจีนเป็นผลจากความสามารถในการแข่งขันเป็นสำคัญ แสดงให้เห็นได้ว่าสินค้าโอท็อปของไทยมีแนวโน้มมีความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกของไทยลดลง โดยไม่มีการสร้างปัจจัยได้เปรียบในการแข่งขันใหม่ๆ ขึ้นมา ขณะที่สินค้าโอท็อปของจีนมีแนวโน้มมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้นจากข้อได้เปรียบที่มทดแทนสินค้าโอท็อปไทย โดยมีการสร้างปัจจัยได้เปรียบอย่างอื่นขึ้นมาด้วย โดยเฉพาะการได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากภาครัฐและการลงทุนจากต่างชาติ
2003	ปาริฉัตต์ อัครราชันย์. (2546). การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในอุตสาหกรรมรถไถเดินตามของประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดอินโดจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในอุตสาหกรรมรถไถเดินตามของประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดอินโดจีนในช่วงปี 1994-2001 ด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความได้เปรียบเชิงแข่งขันภายในประเทศที่มีต่ออุตสาหกรรมรถไถเดินตาม จาก 4 ปัจจัยหลัก คือ สภาพการผลิตภายในประเทศ อุปสงค์ภายในประเทศ อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องภายในประเทศ โครงสร้างบริษัทและสภาพแข่งขันภายในประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ทั้งประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนต่างมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในอุตสาหกรรมรถไถเดินตามในตลาดอินโดจีนในระดับต่ำ แต่โดยเฉลี่ยนั้นประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบสูงกว่าไทย หากแต่ประเทศไทยยังมีความได้เปรียบบางประการ คือ มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า มีกฎหมายแรงงานที่เอื้อต่อการจ้างงานมากกว่า มีคุณภาพของสินค้าที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคมากกว่า ทำให้สามารถเข้าถึงตลาดได้ดีกว่า รวมทั้งมีความยืดหยุ่นในการผลิตมากกว่าประเทศจีน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้เสนอแนะให้ประเทศไทยรักษาข้อได้เปรียบนั้นต่อไป ซึ่งทั้งภาครัฐและเอกชนจำเป็นต้องร่วมมือกันสร้างข้อได้เปรียบดังกล่าวให้เป็นข้อได้เปรียบที่มีความยั่งยืนต่อไป
2003	วรรณิ เชาว์กิตติโสภณ. (2546). ผลกระทบการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน ที่มีต่อการส่งออกเครื่องใช้เซรามิกบนโต๊ะอาหาร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีนที่มีต่อการส่งออกเครื่องใช้เซรามิกบนโต๊ะอาหารของประเทศไทย รวมทั้งศึกษาถึงทัศนคติ ปัญหา และอุปสรรค และแนวโน้มการพัฒนาการส่งออกเครื่องใช้เซรามิกบนโต๊ะอาหารของประเทศไทยในอนาคต จากกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจผลิตและส่งออกสินค้าเครื่องใช้เซรามิกบนโต๊ะอาหาร 40 ราย จากนั้นประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS ผลการศึกษาพบว่า การส่งออกเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารเซรามิกของไทยหลังจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ในปี 2002 และ 2003 ยังคงขยายตัวอยู่ร้อยละ 12 และ ร้อยละ 15 ตามลำดับ ผลการสำรวจทัศนคติของผู้ประกอบการ พบว่า การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีนจะทำให้เกิดผลกระทบมาก คือ 1. ทำให้ผู้ประกอบการต้องหากกลุ่มลูกค้าใหม่เพิ่มเติม 2. ทำให้ต้องใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสูงขึ้น 3. ทำให้ต้องเพิ่มรูปแบบผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้น 4. ทำให้ราคาผลิตภัณฑ์ลดลง สำหรับผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อส่งออกมาก คือ 1. ราคาวัตถุดิบที่สูง 2. การขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ 3. การขาดการพัฒนาเทคโนโลยี ขณะที่ผลการศึกษาพัฒนาการทางการตลาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาการตลาดค่อนข้างมาก โดยสาเหตุที่ยังไม่มีความพร้อมในการขยายการส่งออก คือ การขาดบุคลากร ความรู้ และเงินทุน เป็นหลัก
2004	จิตติสุตา สายมาลา. (2547). ผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ต่อปริมาณนำเข้าข้าว 100 เปอร์เซ็นต์ จากประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่มีต่อปริมาณนำเข้าข้าว 100 เปอร์เซ็นต์ จากประเทศไทย โดยใช้แบบจำลองถดถอยแบบพหุคูณ และประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี 1988-2001 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดปริมาณนำเข้าข้าว 100 % จากไทยของจีน คือ ราคานำเข้าข้าว และรายได้ประชากรต่อคนของจีนโดยมีความยืดหยุ่นทั้งต่อรายได้และราคาค่อนข้างสูง (-1.67 และ 1.84 ตามลำดับ) ส่วนตัวแปรผลผลิตข้าวของจีนนั้น ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับผลการวิเคราะห์ผลด้านราคาและปริมาณนำเข้า 100 % จากไทยของจีน พบว่า การลดภาษีจากการผูกพันตามข้อตกลงการลดภาษีในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีนจะทำให้ราคาข้าวนำเข้าจากไทยลดลง ร้อยละ 52.80 กรณีนำเข้าข้าวในโคเวตา และร้อยละ 20.29 กรณีนำเข้าข้าวนอกโคเวตา ในขณะที่ความต้องการนำเข้าข้าว 100% จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 88.80 กรณีนำเข้าข้าวในโคเวตา และเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.49 กรณีนำเข้าข้าวนอกโคเวตา ในปีแรกที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และในปีสิ้นสุดการลดภาษี ซึ่งจะทำให้ราคาข้าวนำเข้าจากไทยลดลง ร้อยละ 22.90 กรณีนำเข้าข้าวนอกโคเวตา ในขณะที่ความต้องการนำเข้าข้าว 100% จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.16 นอกเหนือจากนั้นพบว่า การที่จีนต้องขยายโควตานำเข้าข้าวเพิ่มขึ้น และลดอุปสรรคทางการค้าจะทำให้การค้าข้าวของจีนนั้นมีความยืดหยุ่นมากขึ้น และส่งผลต่อการส่งออกข้าว 100 % ของไทยมากขึ้นด้วย
2004	จิตทิพย์ พิงอสรีย์. (2547). <i>ผลจากการลดอัตราภาษีศุลกากรผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีต่อการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากประเทศไทย</i>. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา ศึกษาภาวะการผลิต การแปรรูป และการตลาดมันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ของไทย ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของจีนจากไทย และศึกษาผลจากการลดอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของจีนที่มีต่อมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของจีนจากไทย จากการที่จีนต้องลดอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้กับไทยจากอัตราร้อยละ 10-30 ในปี พ.ศ. 2001 เหลืออัตราร้อยละ 5-20 ในปี พ.ศ. 2004 โดยวิธีการประมาณสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด และมีผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ มันเส้นและมันอัดเม็ด และสารทำจากมันสำปะหลัง ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งสองชนิดของจีนจากไทย ได้แก่ ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของจีนจากไทย ราคานำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของจีนจากประเทศคู่แข่ง ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเฉลี่ยต่อหัวของจีนและอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างไทยกับจีน ส่วนผลจากการลดอัตราภาษีนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของจีนที่มีต่อมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของจีนจากไทย พบว่าเมื่อจีนลดอัตราภาษีนำเข้าให้กับไทยแล้ว มูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งสองชนิดของจีนจากไทยระหว่างปี พ.ศ. 2002-2004 เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคานำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังทั้งสองชนิดของจีนจากไทยมีค่าสูง
2004	ปิยธิดา ฉิระณรงค์. (2547). <i>ผลของการลดภาษีนำเข้าของจีนที่มีต่อการส่งออกผลไม้ของไทย</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยศึกษาถึงส่วนแบ่งการตลาดผลไม้ของจีนกับประเทศคู่แข่งของไทย คือเวียดนาม และฟิลิปปินส์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีต่อปริมาณการส่งออกผลไม้จากไทยไปประเทศจีน ในช่วงปี 1992—2003 รวมทั้งประมาณผลจากการลดอัตราภาษีนำเข้าของจีนจากการที่จีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกต่อการส่งออกผลไม้ของไทยไปประเทศจีน โดยวิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ พบว่า ประเทศเวียดนามมีมูลค่าการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด รองลงมา คือ ไทย และฟิลิปปินส์ โดยมูลค่าการส่งออกของไทยที่เพิ่มขึ้นเป็นผลจากการขยายตัวของการส่งออกโลกเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่เป็นผลจากการแข่งขัน และเป็นผลการส่งเสริมการส่งออกค่อนข้างน้อย ส่วนผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกผลไม้ไปจีนคือ ทูเรียน มังคุด และลำไย โดยวิธีการประมาณสมการถดถอยด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกผลไม้ทั้ง 3 คือ ราคานำเข้าผลไม้ไปไทยในจีน และจำนวนประชากรจีน ผลการวิเคราะห์ความยืดหยุ่น พบว่า มังคุดจะมีค่าความยืดหยุ่นมากที่สุด รองลงมา คือ ลำไย และทุเรียน โดยมีค่าเท่ากับ -1.59 -2.46 และ -3.48 ตามลำดับ ผลการประมาณการการส่งออกผลไม้ไปจีน ในปี 2547 พบว่า การลดภาษีนำเข้าของจีนจะทำให้มูลค่าส่งออกผลไม้ทั้ง 3 ชนิด เพิ่มขึ้น โดยมังคุดจะมีมูลค่าส่งออกเพิ่มมากที่สุด รองลงมา คือ ลำไย และทุเรียน ตามลำดับ
2004	พราวพรรณ ประทุมชาติ. (2547). <i>การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างประเทศไทยและจีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาที่มาของการเติบโตในมูลค่าการค้ารวมในอุตสาหกรรมหลักที่มีมูลค่าการค้าระหว่างไทยและจีนสูงที่สุด และอุตสาหกรรมที่คาดว่าจะมีการขยายตัวในอนาคต ด้วยการคำนวณดัชนีที่ใช้วัดระดับการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน แล้วนำมาคำนวณหาที่มาของการเติบโตทางการค้า (Decomposition of Total Trade : Contributions of Inter-Industry and Intra-Industry Trade) โดยศึกษาในช่วงปี 1998- 2002 ผลการศึกษา พบว่า อุตสาหกรรมที่มีการเติบโตทางการค้าจากการค้าระหว่างอุตสาหกรรมมากกว่าการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน ได้แก่ ปิโตรเคมี และเคมีอินทรีย์ โดยเป็นผลมาจากการค้าระหว่างอุตสาหกรรมร้อยละ 24.54 และ 6.27 และอุตสาหกรรมที่มีการเติบโตทางการค้าจากการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันมากกว่าการค้าระหว่างอุตสาหกรรม ได้แก่ พลาสติก เครื่องจักรกล คอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์ โดยเป็นผลมาจากการเติบโตของการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันร้อยละ 10.87, -4.29, 7.83 และ -0.04 จึงสามารถสรุปได้ว่า การค้าในอุตสาหกรรมที่สำคัญของไทยและจีนนั้นมีการเติบโตมาจากการค้าภายในอุตสาหกรรม โดยผลการวิเคราะห์ พบว่า การค้าภายในอุตสาหกรรมที่มีอยู่ในปัจจุบันในอุตสาหกรรมที่ทำการศึกษามีส่วนมากเป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันแบบแนวตั้ง (Vertical Intra-Industry Trade) แบบ Superior Vertical หรือเป็นการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันแบบที่สินค้าที่ความแตกต่างกันในด้านคุณภาพซึ่งสะท้อนออกมาในราคาที่แตกต่างกัน โดยที่ประเทศไทยผลิตสินค้าคุณภาพดีกว่า หรือมีการผลิตชิ้นส่วนที่มีมูลค่าสูงกว่าโดยอาจเกิดจากการค้าของบริษัทข้ามชาติที่ตั้งฐานการผลิตในประเทศจีนและส่งออกเข้ามาประกอบเป็นสินค้าสำเร็จรูปในประเทศไทยอีกต่อหนึ่ง ในด้านปัจจัยที่กำหนดการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างประเทศไทยและจีนนั้น พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญคือ ความแตกต่างของสินค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน การประหยัดต่อขนาดและความไม่สมดุลทางการค้าสอดคล้องกับสมมติฐานในการค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันแบบแนวตั้ง
2004	พลภัทร อุปถัมภ์นารกร. (2547). <i>การวิเคราะห์ผลกระทบภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน ต่อการนำเข้าผลไม้ไทยของจีน</i>. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมีเป้าหมายศึกษา และอธิบายถึงผลกระทบภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน ต่อการนำเข้าผลไม้ไทยของจีน จากความตกลงเร่งลดภาษีผักและผลไม้ระหว่างไทยและจีนที่มีต่อการส่งออกลำไยอบแห้ง ลำไยสด ทุเรียนสด มังคุด และมะพร้าวสดของประเทศไทยไปจีน ในช่วงปี 1994-2002 โดยการประมาณสมการด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษา พบว่า การเปิดเขตการค้าเสรีไทย-จีน กระทบความตกลงเร่งลดภาษีผัก-ผลไม้ระหว่างประเทศไทยและจีนนำไปสู่การเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างกัน จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกสินค้าผลไม้ของไทยไปจีน ได้แก่ ราคาส่งออกผลไม้ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศจีน และรายได้ประชากรต่อบุคคลของประเทศจีนปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภค โดยค่าความยืดหยุ่นของปริมาณสินค้าส่งออกต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกผลไม้ต่างๆ ซึ่งได้แก่ ลำไยอบแห้ง ลำไยสด ทุเรียนสด มังคุดและมะพร้าวสด มีค่าเท่ากับ 2.560 3.136 3.937 2.911 และ 1.176 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ผลกระทบต่อรายได้รวมจากการส่งออกผลไม้ของไทยไปจีน จากค่าความยืดหยุ่นของปริมาณส่งออกต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาส่งออกผลไม้ พบว่า มีค่ามากกว่าหนึ่งในทุกสินค้าที่ศึกษา นั่นคือ เมื่อปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้น เนื่องจากการเปิดเขตการค้าเสรี จะส่งผลให้รายได้รวมจากการส่งออกเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างปี 2003 และ 2004 ในช่วงเดือนมกราคมถึงกันยายน ก็พบว่า เป็นไปตามผลการศึกษาดังกล่าว ยกเว้น ลำไยอบแห้ง ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษาได้เสนอแนะให้แนวทางการส่งเสริมการส่งออกผลไม้ไปจีนต่อไปควรเน้นมีการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น และควรส่งเสริมในสินค้าที่มีความยืดหยุ่นสูงก่อน รวมทั้งสร้าง และพัฒนามูลค่าเพิ่มสินค้าผลไม้ดังกล่าวให้มีคุณภาพ ซึ่งเมื่อปริมาณการส่งออกเพิ่มขึ้นก็จะมีผลให้รายได้รวมจากการส่งออกผลไม้ของไทยเพิ่มขึ้นได้ในที่สุด
2004	อัญญาณี ชัยสุวรรณ. (2547). <i>การค้าเสรีผลไม้ระหว่างไทย-จีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการค้าสินค้าระหว่างไทยและจีน โดยเฉพาะสินค้าเกษตร คือ ลำไย และแอปเปิ้ล และผลจากการเปิดเสรีการค้าไทย-จีน ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายไตรมาส ระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี 2000 ถึงไตรมาส 2 ปี 2004 วิเคราะห์ด้วยวิธีทางเศรษฐมิติโดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยเชิงเส้น (Multiple Analysis) ทำการประมาณด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษา พบว่า ราคาเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อปริมาณการค้าผลไม้ทั้งสองชนิดอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นต่อคนของจีน และนโยบายการค้าเสรีมีความสัมพันธ์ในทิศทาง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เดียวกันกับปริมาณการส่งออกลำไยแห้งอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิเคราะห์การนำเข้าแอปเปิ้ลจากจีน พบว่า ราคานำเข้าแอปเปิ้ลจากจีนมีความสัมพันธ์กับปริมาณการนำเข้าแอปเปิ้ลในทิศทางตรงกันข้าม ขณะที่อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทไทยต่อเงินสกุลหยวนจีนมีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 95 ส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมเบื้องต้นต่อคนของประเทศไทยมีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 90 และนโยบายการค้าเสรีมีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ร้อยละ 99 โดยทั้งสามปัจจัยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณนำเข้าแอปเปิ้ล โดยสรุปผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการเปิดเสรีการค้ามีแนวโน้มที่จะส่งผลให้ปริมาณการค้าผลไม้ทั้งสองชนิดของทั้งสองประเทศเพิ่มสูงขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากเป็นปัจจัยบวกก่อให้เกิดการขยายตัวทางด้านการค้าระหว่างกัน
2005	จุฑารัตน์ รื่นภาคเพ็ชร. (2548). <i>การวิเคราะห์อุปสงค์นำเข้าแอปเปิ้ลจากจีน ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย-จีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ และศึกษาความสัมพันธ์เชิงคุณภาพระยะสั้น และระยะยาวของปัจจัยราคาและรายได้ของสมการอุปสงค์นำเข้าแอปเปิ้ลจากจีนด้วยข้อมูลรายไตรมาส ที่หนึ่ง ปี 1998 ถึงไตรมาสที่สามปี 2004 รวม 27 ไตรมาส ด้วยเทคนิค cointegration ตามวิธี two-step approach ของ Engle-Granger แล้วประมาณสมการด้วยแบบจำลอง Error Correction Mechanism (ECM) และศึกษาแนวโน้มการนำเข้าแอปเปิ้ลจากจีนจากข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม 1998 ถึง ธันวาคม 2004 รวม 84 เดือน โดยเปรียบเทียบปริมาณนำเข้าแอปเปิ้ลนำเข้าจากจีน กับข้อมูลปริมาณนำเข้าแอปเปิ้ลจากจีนที่ปรับด้วยดัชนีฤดูกาล โดยวิเคราะห์ด้วยสมการแนวโน้มถดถอยเชิงเส้น และสมการ piecewise regression รวมทั้งศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการนำเข้าแอปเปิ้ล และผลกระทบต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตภายในประเทศจากการนำเข้าผักและผลไม้ พบว่า ปริมาณนำเข้า รายได้เปรียบเทียบ และราคาเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพในระยะยาว ซึ่งตัวแปรรายได้เปรียบเทียบมีค่าความยืดหยุ่นมากกว่าตัวแปรความยืดหยุ่นของราคาเปรียบเทียบ แสดงให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงรายได้ของประเทศไทยที่เพิ่มขึ้นจะมีผลต่อการนำเข้าแอปเปิ้ลจากจีนมากกว่าการเปลี่ยนแปลงราคานำเข้าแอปเปิ้ลจากจีน ดังนั้นการดำเนินนโยบายด้านรายได้จึงมีผลต่อนโยบายด้านราคา การศึกษาแนวโน้มปริมาณนำเข้าแอปเปิ้ลจากจีน พบว่า แนวโน้มการนำเข้าแอปเปิ้ลนั้นมีทิศทางเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนภายหลังการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน เช่นเดียวกับการค้าผัก และผลไม้ทั่วไป โดยเกษตรกรไทยที่ปลูกกระเทียมนั้นจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบค่อนข้างมากเนื่องจากต้นทุนการผลิตของจีนต่ำกว่า ส่วนผู้บริโภคจะเป็นผู้ได้รับประโยชน์จากราคาผักผลไม้ที่ลดลง เพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น ผลการศึกษานี้ชี้ว่ารัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการนำเข้าผักผลไม้จากจีนโดยเน้นมาตรการสุขอนามัยเพื่อลดผลกระทบต่อเกษตรกร และคุ้มครองผู้บริโภค และประสานความร่วมมือกันเพื่อปรับตัว และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์การค้าเสรี และกำหนดแนวทางการดำเนินนโยบายเพื่อให้การค้าเสรีเกิดประโยชน์มากที่สุด
2005	พิชญ กรุณานันต์. (2548). <i>การวิเคราะห์ความสามารถ ในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงความสามารถ ในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จากการที่ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มมีการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและเปิดเสรีการค้ามากขึ้นทำให้ประเทศจีนมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโลกมากขึ้น โดยศึกษาในสินค้าส่งออกสำคัญ 3 ประเภท คือ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ แผงวงจรไฟฟ้า และชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งในอาเซียน 3 ประเทศ คือ สิงคโปร์ มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ และดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการวิเคราะห์กับประเทศคู่แข่งในตลาดจีนในช่วงปี 1998-2003 ผลการศึกษาพบว่า สินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ของไทยมีแนวโน้มมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการขยายตัวของความต้องการนำเข้าของจีน สำหรับสินค้าแผงวงจรไฟฟ้าของประเทศไทยมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบมาโดยตลอด แต่มูลค่าส่งออกยังคงเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลจากการขยายตัวของการนำเข้าของจีน สำหรับสินค้าชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ พบว่าประเทศไทยมีแนวโน้มมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบลดลง แต่ยังมีแนวโน้มได้เปรียบโดยเปรียบเทียบอยู่ ซึ่งปัจจัยหลักที่ทำให้มูลค่าการส่งออกลดลง คือ ผลจากการแข่งขันที่แท้จริง ดังนั้นในการส่งเสริมการส่งออก ภาครัฐควรส่งเสริมการพัฒนา และวิจัยเพื่อเพิ่มคุณภาพสินค้าให้มากขึ้น และให้มีการวางแผนด้านการตลาดการส่งออก และสนับสนุนข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ส่งออกเพื่อให้การส่งออกสินค้าของไทยเป็นไปอย่าง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	มีศักยภาพ
2005	ยูพาวดี อินต๊ะยังยืน. (2548). การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในตลาดส่งออกสำคัญระหว่างไทยกับจีน โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และแบบจำลองแรงผลักดัน 5 ประการในการวิเคราะห์ปัญหาหลักที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของไทย ในช่วงปี 1995 -2004 ผลการศึกษาพบว่า อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทยมีการพัฒนาจากอุตสาหกรรมครัวเรือนไปสู่การผลิตที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดย่อม ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ และพัฒนาฝีมือในการเจียระไนพลอยจนได้รับการยอมรับไปทั่วโลก ส่วนอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับจีนได้เปลี่ยนรูปแบบการผลิตที่เป็นแบบการเพิ่มผลผลิตมาเป็นการผลิตที่เน้นการยกระดับการใช้เทคโนโลยี และการเพิ่มอัตราผลตอบแทน ผลการศึกษาค้นคว้าได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ พบว่า อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดโลก ส่วนการวิเคราะห์เปรียบเทียบในตลาดคู่ค้าสำคัญ พบว่า จีนไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดคู่ค้า สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ขณะที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทั้งสามตลาด สำหรับการศึกษาส่วนแบ่งตลาดของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับโดยรวม พบว่า จีนมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าไทยทั้งในตลาดโลกและตลาดประเทศคู่ค้า ส่วนสินค้าพลอย และเครื่องประดับทั้งสามตลาดคู่ค้า ไทยมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่า แต่จีนมีแนวโน้มมีส่วนแบ่งเพิ่มขึ้น โดยปัจจัยที่มีผลต่อการส่งออกของไทยคือการเข้ามาตลาดของคู่แข่งรายใหม่ การขยายตัวของประเทศคู่แข่งปัจจุบัน อำนาจการต่อรองของประเทศผู้ส่งออกวัตถุดิบและประเทศคู่ค้า และภาวะการแข่งขันในตลาดโลก ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของจีน ได้แก่ การแข่งขันด้านการตลาด การผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ ปัญหาหลักของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทยได้แก่ การขาดแคลนวัตถุดิบ และแรงงานที่มีฝีมือ ซึ่งแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทย คือ การพยายามหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ การพัฒนาฝีมือแรงงาน และการขยายช่องทางการตลาดใหม่
2006	จินดามาส ไชยจันทร์. (2549). วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทยในตลาดจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. - ไม่สามารถเข้าถึง/ปรากฏรายละเอียด ของรายงานการศึกษา
2006	ชาคริต ศิริรัตน์. (2549). ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ และดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแบบพลวัต ในการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรของไทยในตลาดจีนที่มีมูลค่าสูงสุด 24 อันดับแรก ในช่วงปี 2000 -2004 พบว่าสินค้าที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นในระบะเวลาดังกล่าวมี 21 ชนิด แต่ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจัยผลการขยายตัวของตลาด การเปลี่ยนแปลงทางราคาสินค้า และความสามารถในการแข่งขันร่วมกันมีเพียง 6 ชนิด ได้แก่ น้ำมันปาล์มและเศษของน้ำมันปาล์ม มันสำปะหลัง น้ำยางธรรมชาติ สารสกัดจากมันสำปะหลัง ฝรั่ง มังคุด และปลายข้าว โดยผลการศึกษาพบว่า สินค้าที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมีจำนวน 23 ชนิด โดยมีเพียง น้ำมันปาล์มเท่านั้นที่ประเทศไทยมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ และเมื่อพิจารณา การเปลี่ยนแปลงของค่า ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ พบว่า สินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปจีนส่วนใหญ่อยู่ในสถานการณ์สวนกระแสซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 6 ชนิด คือ เนื้อปลาแบบฟิเล่ และเนื้อปลาแบบอื่นๆ พืชมีชีวิตรอดอื่นๆ ดอกไม้สดชนิดที่เหมาะสมจัดทำเป็นช่อดอกไม้หรือเพื่อการประดับ กล้วย รวมถึงกล้วยสดหรือแห้ง ผลไม้แห้งยกเว้นประเภท 0801-0806 และครั้ง โดยสินค้าที่อยู่ในกลุ่มดาวรุ่งพุ่งแรง มี 4 ชนิด ได้แก่ มันสำปะหลัง ฝรั่ง มะม่วง มังคุด ปลายข้าว และปาล์มน้ำมันละเษของปาล์มน้ำมัน ผลการศึกษาดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่าแม้สินค้า

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	หลายชนิดประเทศไทยจะมีส่วนแบ่งตลาด และมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ แต่ความได้เปรียบ หรือส่วนแบ่งตลาดดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีนักเนื่องจากศักยภาพของคู่แข่งที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นประเทศไทยจึงควรมีการพัฒนาคุณภาพสินค้า ศึกษาตลาด และคู่แข่ง รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อใช้ประโยชน์ในศึกษาในอนาคต ตลอดจนให้มีการศึกษาในเชิงลึกในระดับรายการสินค้าเพิ่มขึ้น
2006	บุญวรรณ คำบุตร. (2549). <i>อุปสงค์การนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ถึงอุปสงค์การนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน รวมทั้งศึกษาความยืดหยุ่นของอุปสงค์ของการนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศทั้งสาม เพื่อศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการกำหนดอุปสงค์การนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน ในช่วงระหว่างไตรมาสที่ 1 ปี 1996 ถึงไตรมาสที่ 4 ปี 2005 โดยทำการประมวลผลด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษา พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และดัชนีราคาสินค้านำเข้าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเข้าสินค้าของไทยจากทุกประเทศ โดยผลการศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการกำหนดอุปสงค์การนำเข้าสินค้าของไทยจากจีน พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนที่จริงมีความสัมพันธ์กับความต้องการนำเข้าในทิศทางตรงกันข้าม โดยการวิเคราะห์ในรายอุตสาหกรรม พบว่า ผลผลิตขั้นมูลรวมประชาชาติมีอิทธิพลต่อสินค้ากลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงมีผลต่อสินค้ากลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ สินค้ากลุ่มเหล็กและเหล็กกล้า และดัชนีราคาสินค้านำเข้ามีอิทธิพลต่อสินค้ากลุ่มชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ สินค้ากลุ่มเหล็กและเหล็กกล้า สินค้ากลุ่มคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ส่วนประกอบ สินค้ากลุ่มเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ สำหรับการนำเข้าจากญี่ปุ่น พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงบาทต่อ 100 เยน ดัชนีราคาสินค้านำเข้า และผลผลิตขั้นมูลรวมประชาชาติไม่มีอิทธิพลที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ แต่การวิเคราะห์รายกลุ่มสินค้า พบว่า ผลผลิตขั้นมูลรวมประชาชาติมีอิทธิพลต่อความต้องการนำเข้าสินค้ากลุ่มเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงบาทต่อ 100 เยน มีอิทธิพลต่อการนำเข้าเครื่องจักรที่ไม่ใช่ไฟฟ้าและส่วนประกอบ และดัชนีราคาสินค้านำเข้ามีผลต่อการนำเข้าสินค้าเครื่องจักรที่ไม่ใช่ไฟฟ้าและส่วนประกอบ สินค้ากลุ่มชิ้นส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์ และสินค้ากลุ่มเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ การศึกษาก่อนประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงบาทต่อดอลลาร์สหรัฐ มีอิทธิพลในทิศทางตรงกันข้ามอย่างมีนัยสำคัญต่อการนำเข้าของไทย สำหรับการวิเคราะห์รายกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า ผลผลิตขั้นมูลรวมประชาชาติมีอิทธิพลต่อความต้องการนำเข้าเครื่องจักรที่ไม่ใช่เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงไม่มีอิทธิพลกับสินค้ากลุ่มใดเลย และดัชนีราคาสินค้านำเข้ามีอิทธิพลต่อการนำเข้าสินค้ากลุ่มเคมีภัณฑ์และพลาสติก ตามลำดับ
2006	ณรงค์ คงสังข์. (2549). <i>ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้ายางพาราไทย ของประเทศจีน ญี่ปุ่น และมาเลเซีย</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การนำเข้ายางพาราไทยของจีน ญี่ปุ่น และมาเลเซีย ในช่วงปี ค.ศ.1977-2004 และพยากรณ์อุปสงค์การนำเข้ายางพาราไทยของจีน ญี่ปุ่นและมาเลเซียในปี ค.ศ.2005-2014 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การนำเข้ายางพาราไทยของประเทศจีน และมาเลเซีย มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของทั้งสองประเทศ ปริมาณการนำเข้ายางพาราไทยในปีก่อนหน้า และมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาส่งออกยางพาราของไทย นอกจากนี้การนำเข้ายางพาราของประเทศจีนยังมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณผลผลิตยางพาราและรถจักรยานยนต์ในจีน ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การนำเข้ายางพาราไทยของประเทศญี่ปุ่น มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของญี่ปุ่น ปริมาณการนำเข้ายางพาราไทยของญี่ปุ่นในปีก่อนหน้า และราคาส่งออกยางพาราของราคาส่งออกยางพาราของไทย ซึ่งผู้ศึกษาดังข้อสังเกตว่าการที่ราคายางพาราของไทยกับการนำเข้าของญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันอาจเป็นเพราะการนำเข้ายางพาราของญี่ปุ่นขึ้นกับการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่น ประกอบกับราคายางพาราในตลาดโลกถูกกำหนดโดยประเทศผู้บริโภครายใหญ่ของโลกอย่างสหรัฐอเมริกาและจีน ส่วนอัตราการแลกเปลี่ยนของญี่ปุ่นเงินเยนต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทิศทางตรงกันข้ามกัน เมื่อทำการพยากรณ์ปริมาณการนำเข้ายางพาราไทยของจีน ญี่ปุ่น และมาเลเซียระหว่างปี ค.ศ.2005-2014 พบว่า มีปริมาณเฉลี่ย 1,595.81, 647.10 และ 786.29 พันตัน หรือ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 16.2, 3.5 และร้อยละ 14.4 ต่อปีตามลำดับ
2006	ชนันรัตน์ พ่วงนุ่น. (2549). <i>ปัจจัยกำหนดปริมาณการส่งออกยางพาราของไทย ไปยังประเทศจีน</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดปริมาณการส่งออกยางพาราไทยไปประเทศจีน โดยใช้ข้อมูลสถิติแบบอนุกรมเวลา ครอบคลุมระยะเวลาระหว่างในช่วงปี 1983-2004 โดยวิธีกำลังสองเชิงซ้อน ในรูปแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกยางพาราไทยไปประเทศจีนที่สำคัญ คือ ราคาส่งออกยางพาราของไทย FOB กรุงเทพมหานคร และปริมาณการผลิตยางพาราของประเทศไทย โดยมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการส่งออกยางพาราไทยรวมกันร้อยละ 90.56 ของการเปลี่ยนแปลงทั้งหมด โดยผลการศึกษาปรากฏว่า ราคาส่งออกยางพาราของไทย FOB กรุงเทพมหานคร และปริมาณการผลิตยางพาราของประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับปริมาณการส่งออกยางพาราไทยไปจีนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2006	ปจิริยา โนนทิง. (2549). ปัจจัยกำหนดการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้วิเคราะห์ปัจจัยกำหนดปริมาณการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงปี 1991-2005 และศึกษาว่าปัจจัยต่างๆ นั้นจะมีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยอย่างไรด้วยวิธีการประมาณค่าสมการวิถีกาลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา ด้วยโปรแกรม E-VIEWS ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ประกอบด้วย ราคาส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของจีน และปริมาณเงินทุนในสาธารณรัฐประชาชนจีนในปีที่ผ่านมา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 ร้อยละ 95 และร้อยละ 99 ตามลำดับ
2006	พลพจน์ กิจชัยสวัสดิ์. (2549). อุปสงค์การส่งออกยางธรรมชาติของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดปริมาณการส่งออกยางพาราไทยไปประเทศจีนในช่วงปี 2001-2005 และพัฒนาแบบจำลองโดยวิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด แบบจำลองที่ใช้คือแบบจำลองถดถอยแบบพหุคูณ สมการไม่เชิงเส้น โดยใช้สมการในรูป Double-log Model เพื่อหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ เพื่อใช้วิเคราะห์อิทธิพลของปัจจัยเศรษฐกิจต่างๆ ต่อปริมาณการส่งออกยางพาราไทยไปประเทศจีนในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์การส่งออกยางธรรมชาติจากไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนในทิศทางเดียวกัน คือ ปริมาณผลผลิตยางรถยนต์ทุกชนิดของสาธารณรัฐประชาชนจีน ราคา F.O.B. ยางรมควันแผ่นชั้น 3 ของประเทศไทย ผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของสาธารณรัฐประชาชนจีน ปริมาณยางรมควันแผ่นชั้น 3 ของประเทศไทย อัตราแลกเปลี่ยนเงินเหรียญสหรัฐกับเงินบาท ส่วนตัวแปรราคาของยางรมควันชั้น 3 ตลาดล่วงหน้าโดยที่เวลานั้นมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์การส่งออกยางธรรมชาติจากไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีนในทิศทางตรงกันข้าม
2006	มณีนรัตน์ อัสวฤกษ์นันท์. (2549). ตลาดส้มในประเทศไทยหลังเปิดเสรีทางการค้าไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ศึกษาการเปลี่ยนแปลงตลาดส้มในประเทศจากการเปิดเสรีการค้าไทย-จีนโดยเปรียบเทียบ ในด้านราคา วิธีการตลาด ส่วนเหลือการตลาด และความสัมพันธ์ของราคาส้มในประเทศกับราคาส้มนำเข้าทั้งราคาขายส่ง ราคาขายปลีก ราคาที่เกษตรกรได้รับ ทั้งก่อนและหลังการเปิดเขตเสรีการค้าไทย-จีน โดยศึกษาจากข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วง เดือนมกราคม 2002 –เดือนมิถุนายน 2005 ผลการศึกษาพบว่า หลังจากประเทศไทยเปิดเขตการค้าเสรีกับจีน การก่อตัวของราคาและวิธีการตลาดยังคงเป็นไปในลักษณะเดิม แม้จะมีการนำเข้าเพิ่มขึ้น แต่พบว่าการนำเข้าส้มจากจีนยังมีส่วนแบ่งตลาดน้อยมากเพียงร้อยละ 0.01 ของตลาดส้มในประเทศทั้งหมด โดยราคาส้มจะถูกกำหนดที่ตลาดขายส่งที่กรุงเทพ แล้วส่งผ่านไปตลาดท้องถิ่น และเกษตรกรตามลำดับ ส่วนส้มนำเข้า การก่อตัวของราคาจะเริ่มที่ท่าเรือ ส่วนวิถีตลาดยังคงเดิม เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ด้วยวิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least square:OLS) พบว่า ส่วนเหลือทางการตลาดระหว่างราคาฟาร์มกับราคาขายส่งกรุงเทพมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญหลังการเปิดเสรีการค้าระหว่างไทย-จีน ขณะที่ราคาขายส่ง-ขายปลีกก่อนและหลังการเปิดเสรีไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากส้มนำเข้าและส้มภายในประเทศอยู่คนละตลาดกัน ดังนั้นการเปิดตลาดจึงไม่มีผล

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ต่อส่วนเหลือการลดค่าระหว่างราคาขายส่งและราคาขายปลีก
2006	มารยาท อุบลสอาด. (2549). <i>การวิเคราะห์อุปสงค์ต่อสินค้าส่งออกจากไทยไปจีนและอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าจากจีนมาไทย</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีเป้าหมายเพื่อศึกษาธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศไทยกับจีน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ต่อสินค้าส่งออกจากไทยไปจีนและอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าจากจีนมาไทย โดยสินค้าส่งออกที่ศึกษา ได้แก่ ยาง น้ำตาล และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์จากประเทศไทยไปจีน และสินค้านำเข้าที่ศึกษา ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์ และส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ ในช่วงปี 1999-2004 ด้วยวิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least square: OLS) ผลการศึกษาพบว่า สินค้าส่งออกของไทยไปจีน ได้แก่ ยางพารา และน้ำตาล เป็นสินค้าที่ไทยเป็นแหล่งผลิตรายใหญ่ และมีการผลิตมากกว่าบริโภคภายในประเทศ ขณะที่ส่วนประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นไทยเป็นฐานการผลิตให้กับบริษัทต่างชาติที่เข้ามาลงทุน โดยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกยางพาราและน้ำตาล ได้แก่ ราคาเปรียบเทียบ ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ต่อสินค้าส่งออกชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ราคาเปรียบเทียบ ผลถดถอยรวมที่แท้จริงของจีน และอัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อเงินหยวน ส่วนสินค้านำเข้าจากจีนมาไทย ได้แก่ แผงวงจรไฟฟ้า และส่วนประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ พบว่าเป็นการนำเข้าเพื่อการผลิตเพื่อส่งออก ส่วนเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์เป็นการนำเข้ามาใช้ภายในประเทศ ซึ่งปัจจัยกำหนดอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้า แผงวงจรไฟฟ้า ได้แก่ ราคาเปรียบเทียบ สำหรับปัจจัยกำหนดอุปสงค์นำเข้าเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ได้แก่ ราคาเปรียบเทียบ ผลถดถอยรวมภายในประเทศ ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้าส่วนประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้แก่ ราคาเปรียบเทียบ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน ซึ่งการศึกษานี้ชี้ว่าผู้ประกอบการส่งออกและนำเข้าของไทยควรมีการติดตามสถานการณ์ราคาเปรียบเทียบ อัตราแลกเปลี่ยน และสถานการณ์เศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อประโยชน์ในการวางแผนธุรกิจ ส่วนภาครัฐควรให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องแก่ผู้นำเข้าและส่งออก
2006	ศรัณยา ประไพพงษ์. (2549). <i>การวิเคราะห์การส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ของไทยไปจีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. การศึกษานี้เป็นวิเคราะห์ถึงความสามารถในการส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ของไทยไปจีนเปรียบเทียบกับประเทศสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยศึกษาการค้าในอุตสาหกรรมเดียวกันของไทยและจีน รวมทั้งปัจจัยที่กำหนดการส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ของไทยไปจีน ทั้งในระดับภาพรวม และรายสินค้าในช่วงปี 1996-2004 ทั้งในช่วงก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้าไทย-จีน โดยการเปรียบเทียบค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และการศึกษาการค้าสินค้าในกลุ่มเดียวกัน ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบทั้งในช่วงก่อน และหลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก โดยสินค้าส่วนประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นสินค้าที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากที่สุด แต่ประเทศไทยเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสายไฟคอมพิวเตอร์ไปตลาดจีนทั้งสองช่วงเวลา สหรัฐอเมริกามีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบทั้งในช่วงก่อน และหลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ญี่ปุ่นมีความได้เปรียบในการส่งออกส่วนประกอบคอมพิวเตอร์เฉพาะช่วงก่อนที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก แต่สินค้าสายไฟคอมพิวเตอร์ญี่ปุ่นมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบกับจีนทั้งสองช่วงเวลา โดยประเทศไทยมีการค้าสินค้าในกลุ่มเดียวกันในสินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์ ชิ้นส่วนและชิ้นส่วนอุปกรณ์ แต่มีการค้าต่างกลุ่มกับประเทศจีนในสินค้าสายไฟคอมพิวเตอร์ ประเทศสหรัฐอเมริกามีการค้าสินค้ากลุ่มเดียวกันในสินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์ก่อนที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ญี่ปุ่นมีการค้าสินค้ากลุ่มเดียวกับจีนเฉพาะในกลุ่มส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ สำหรับสินค้าสายไฟคอมพิวเตอร์นั้นญี่ปุ่นมีการค้าสินค้าต่างกลุ่มกับจีนทั้งในช่วงก่อน และหลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ผลการศึกษายืนยันปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การนำเข้าสินค้าในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ทุกชนิดจากประเทศไทยของจีน คือ รายได้ประชาชาติเฉลี่ยต่อหัวที่แท้จริงของจีน แต่ราคานำเข้าสินค้าเฉลี่ยของจีนจากไทยจะมีอิทธิพลเฉพาะต่อสินค้าเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ สายไฟคอมพิวเตอร์ และปัจจัยอัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวนจะมีอิทธิพลต่อสินค้าส่วนประกอบเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงสินค้าเดียว ดังนั้นผลการศึกษาดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการและภาครัฐควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การนำเข้าสินค้า

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วนของเงินจากไทยเพื่อกำหนดแนวทางการส่งเสริมการส่งออกให้เหมาะสมกับสินค้าแต่ละกลุ่มด้วย
2006	ทิชากร เกษรบัว. (2549). <i>การนำเข้าผ้าผืนจากประเทศจีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ถึงอุปสงค์ต่อการนำเข้าผ้าผืนจากประเทศจีน เพื่อหาปัจจัยกำหนดการนำเข้าผ้าผืน ทั้งที่เป็นผ้าทอ และถักจากประเทศจีนมาประเทศไทยในช่วงปี 1991-2005 โดยวิธีการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีการถดถอย (regression) แบบ log linear ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการนำเข้าผ้าผืน ทั้งผ้าทอ และถักจากประเทศไทยจากจีน ได้แก่ รายได้ประชาชาติต่อคน ปริมาณการบริโภคผ้าผืน อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อหยวน การส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป และข้อตกลงเปิดเสรีการค้าไทย-จีน นอกจากนี้ พบว่า มูลค่านำเข้าผ้าผืนจากประเทศจีนจะผันแปรในทิศทางเดียวกับผลิตภัณฑ์ประชาชาติต่อคน ปริมาณการบริโภคผ้าผืนของประเทศไทย มูลค่าการส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูป และอัตราแลกเปลี่ยนอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนผลการศึกษาอุตสาหกรรมผ้าผืนเปรียบเทียบกับประเทศจีนพบว่าอุตสาหกรรมผ้าผืนของประเทศไทยมีความได้เปรียบกว่าประเทศไทย ทั้งด้านต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่าประเทศไทย และมีประสิทธิภาพการผลิตที่ดีกว่า
2007	กนกรัตน์ ชุมภูนา. (2550). <i>การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทย ไปยังประเทศจีนก่อนและหลังการทำข้อตกลงการค้าเสรี</i>. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นวิเคราะห์ความสามารถในการส่งออกผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทย คือ ลำไยแห้ง ลำไยสด มังคุด ทุเรียนสด และลิ้นจี่สดไปประเทศจีน และศึกษาถึงปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการส่งออกผลไม้สำคัญของไทย รวมทั้งผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าไทย-จีนต่อความสามารถในการส่งออกผลไม้ของไทยไปจีน โดยใช้ข้อมูลในช่วงปี 2000-2006 โดยใช้ค่าดัชนีค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการวิเคราะห์ โดยภาพรวมก่อนการมีข้อตกลง FTA มีผลบังคับใช้ ผลการศึกษานั้นพบว่า ประเทศไทยนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบอยู่แล้ว อย่างไรก็ตามผลจากการเปิดเสรีทำให้ประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากขึ้น โดยเฉพาะลำไยแห้ง ลำไยสด และทุเรียน อย่างไรก็ตามผลการศึกษานั้นชี้ให้เห็นว่าความได้เปรียบดังกล่าวนี้มีแนวโน้มลดลงซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้นจากข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการแข่งขันพบว่า การทำ FTA ไทย-จีน ทำให้ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของการส่งออก ลำไยแห้ง ลำไยสด และทุเรียนสดเพิ่มขึ้น แต่ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของมังคุดสดกลับลดลง และไม่มีผลต่อความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของลิ้นจี่สด โดยที่มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศจีนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในทางบวกต่อค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของลำไยแห้ง และมีอิทธิพลทางลบต่อความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของลำไยสด ราคาส่งออกเฉลี่ยของประเทศไทยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในทางลบต่อความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของมังคุดสด และทุเรียนสด ราคาเฉลี่ยของลำไยสดของเวียดนามมีอิทธิพลทางลบต่อความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของลำไยสดของไทย โดยปัจจัยอื่นที่มีความสำคัญ และมีผลกระทบต่อค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบยังรวมถึง อัตราแลกเปลี่ยนและราคาน้ำมันด้วย เป็นต้น จากผลการศึกษาข้างต้นผู้ศึกษา ได้มีข้อเสนอแนะการส่งเสริมการส่งออก คือ ควรให้ประเทศไทยวางตำแหน่งทางการตลาดสินค้าของไทยให้เหมาะสมมากขึ้น และส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางการค้ามากขึ้น และผลักดันมาตรการในการลดอุปสรรคทางการค้าต่างๆ เพื่อรักษา และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้มากขึ้น
2007	ฉวีวรรณ โคอินทร์. (2550). <i>การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน (พ.ศ. 2539-2548)</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีนระหว่างปี 1996-2005 โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ และปฐมภูมิในการอธิบาย และวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขัน และความได้เปรียบเชิงแข่งขันในการส่งออกรถจักรยานยนต์ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ผลการศึกษพบว่า

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ประเทศไทยนั้นมีความได้เปรียบทางด้าน โครงสร้างพื้นฐานที่ดีกว่าประเทศจีน แต่ประเทศจีนมีความได้เปรียบที่มีอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องและสนับสนุนมากกว่าประเทศไทย โดยอุตสาหกรรมทั้งสองประเทศมีลักษณะเป็นอุตสาหกรรมที่การแข่งขันน้อยราย ซึ่งผลการศึกษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดสหรัฐอเมริกา พบว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบในการส่งออก แต่ประเทศจีนมีความเสียเปรียบ โดยเปรียบเทียบ ทั้งนี้ในตลาดอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์นั้นประเทศไทยและจีนต่างมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออก แต่ประเทศจีนนั้นจะมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเฉลี่ยสูงกว่าประเทศไทย เนื่องจากการส่งออกของจีนจะเน้นการใช้กลยุทธ์ทางด้านราคาที่ต่ำกว่า ส่งผลให้รถจักรยานยนต์ในประเทศจีนเป็นที่ต้องการในตลาดที่มีมาตรฐานยานยนต์ต่ำ ขณะที่ผู้ประกอบการไทยมาจากบริษัทร่วมทุนต่างชาติ จะอาศัยกลยุทธ์ราคา และการโฆษณาเป็นหลัก
2007	ทัศนัวรรณ ขาวอุปถัมภ์. (2550). <i>การค้าอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างไทยและจีนกับบทบาทการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่น</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างไทยและจีนกับบทบาทการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่น ในช่วงปี 1991-2006 โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ การศึกษาการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างไทยและจีน และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันกับการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่น ผลการศึกษาการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันโดยใช้ดัชนี GL และการแบ่งแยกรูปแบบการค้าโดยวิธีวัดความต่างของมูลค่าต่อหน่วยสินค้า พบว่า อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเป็นการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันสูง รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ตามลำดับ จากการศึกษาการแบ่งแยกรูปแบบการค้าพบว่าอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมยานยนต์เป็นการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันรูปแบบแนวดิ่งที่สินค้าส่งออกจากไทยมีคุณภาพสูงกว่าสินค้านำเข้าจากจีน สำหรับอุตสาหกรรมปิโตรเคมีเป็นการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันรูปแบบแนวดิ่งที่สินค้าส่งออกจากไทยมีคุณภาพต่ำกว่าสินค้านำเข้าจากจีน สำหรับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันกับการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่นพบว่า การค้าอุตสาหกรรมเดียวกันในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เกิดจากการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่นในจีนในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่นในไทยในภาคอุตสาหกรรมยกเว้นอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันในอุตสาหกรรมยานยนต์เกิดจากการลงทุนทางตรงจากต่างประเทศในจีน และการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่นในไทยในภาคอุตสาหกรรมยกเว้นอุตสาหกรรมยานยนต์ และการค้าในอุตสาหกรรมเดียวกันในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีเกิดจากการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่นในจีนในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี การลงทุนจากญี่ปุ่นในไทยในภาคอุตสาหกรรมยกเว้นอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และความแตกต่างระหว่างรายได้ต่อหัวของไทยและจีน แสดงให้เห็นได้ว่าการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่นในภาคอุตสาหกรรมมีบทบาทต่อการค้าอุตสาหกรรมเดียวกันในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งการค้าในอุตสาหกรรมเดียวกันที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากบริษัทข้ามชาติ (MNCs) ที่เข้ามาสร้างเครือข่ายทางการผลิตในประเทศไทยและจีนและทำการค้าในสินค้าขั้นกลางที่ใช้เป็นปัจจัยการผลิต
2007	นงนุช เลี่ยมสุวรรณ. (2550) <i>การวิเคราะห์ผลกระทบของข้อตกลงการค้าเสรีไทยจีนต่อสาขาการผลิตในภาคเกษตรกรรมของไทย</i>. วิทยาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร), ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกฎระเบียบ ขั้นตอนการนำเข้าผักและผลไม้ของจีนจากไทยในช่วงก่อนและหลังข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีน และวิเคราะห์ผลกระทบของข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีนต่อมูลค่าการส่งออก อุปสงค์ขั้นสุดท้ายและการใช้ปัจจัยการผลิตของไทย ในสินค้าที่ทำการศึกษา 7 รายการ ได้แก่ มันเส้น ลำไยแห้ง ลำไยสด ทุเรียนสด มังคุดสด ลิ้นจี่สด และมะพร้าว โดยใช้ตารางปัจจัยการผลิตผลผลิตภาคเกษตรกรรมปี 2538 ที่จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผลการศึกษพบว่า กฎระเบียบและขั้นตอนการนำเข้าผักและผลไม้ของจีนจากไทยในช่วงหลังมีข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีนมีข้อแตกต่างจากช่วงก่อนมีข้อตกลงการค้าเสรีที่สำคัญ 3 ประการ คือ การเพิ่มอายุใบอนุญาตนำเข้าจาก 3 เดือนเป็น 6 เดือน การปรับเปลี่ยนการเก็บภาษีอากรโดยศุลกากรของจีนจะทำการเรียกเก็บภาษีผักและผลไม้ที่นำเข้าจากไทยเพียงชนิดเดียว คือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และการกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องยื่นเอกสารรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าเพื่อใช้ในการยกเว้นภาษีนำเข้าด้วย ส่วนผลการวิเคราะห์

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ผลกระทบของข้อตกลงการค้าเสรีนั้น พบว่า หลังจากมีข้อตกลงการค้าเสรี การส่งออกสินค้าทั้ง 7 รายการของไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์ขั้นสุดท้ายของสาขาการผลิตทั้ง 7 เพิ่มขึ้นด้วย และทำให้การผลิตสินค้าต้องใช้องค์การผลิตในประเทศเพิ่มขึ้นทั้งปัจจัยขั้นต้น และปัจจัยขั้นกลาง
2007	พรทิพย์ ป้อมสุวรรณ. (2550). มูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรกรรมหลังจากการเจรจาการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรกรรมหลังจากการเจรจาการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน มีข้อตกลงในโครงการเก็บเกี่ยวล่วงหน้า (Early Harvest Program: EHP) ซึ่งเริ่มต้นลดภาษีสินค้าในกลุ่ม HS07 และ HS08 เหลือร้อยละศูนย์ ในวันที่ 1 ตุลาคม 2003 โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงปี 2003-2005 โดยอาศัยวิธีการวิเคราะห์แบบ S.W.O.T. เพื่อศึกษาถึงจุดแข็งและจุดอ่อนและวิเคราะห์แบบสมการอุปทานการส่งออกโดยแบบสมการอุปทานการส่งออกด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่ออุปสงค์การนำเข้าและอุปทานการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมของไทย ผลการศึกษาพบว่า อุปทานการส่งออกสินค้าภาคเกษตรกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการเก็บเกี่ยวล่วงหน้า (Early Harvest Program: EHP) ในหมวดสินค้าผัก และผลไม้ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาและการค้าเสรีผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีน ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางด้านมูลค่าการส่งออกลำไยอบแห้งและการนำเข้าแอปเปิ้ล สำหรับระดับราคาของลำไยอบแห้งและแอปเปิ้ลมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับมูลค่าการส่งออกลำไยอบแห้งจากไทยไปจีน และมูลค่าการนำเข้าแอปเปิ้ลจากจีนมาไทยอย่างมีนัยสำคัญ ผลการศึกษา สมการอุปสงค์การนำเข้า พบว่า อัตราแลกเปลี่ยนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาสินค้า แต่มีผลในทิศทางเดียวกันกับการส่งออกสินค้าไทยไปจีน เมื่อเงินบาทแข็งตัวจึงมีผลต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปจีนให้ลดลง ขณะที่การนำเข้าแอปเปิ้ลกลับเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ เช่นเดียวกับสินค้าเกษตรกรรมที่อยู่ภายใต้โครงการเก็บเกี่ยวล่วงหน้า (Early Harvest Program: EHP)
2007	สมศักดิ์ สังข์รังสิตสกุล. (2550). การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยเปรียบเทียบในตลาดส่งออกสำคัญ รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทยในช่วงปี 2001-2007 โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และแนวคิด Diamond Model เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ค่า RCA เฉลี่ยในสินค้าพลอยเนื้อแข็งที่เจียระไนแล้วของประเทศไทยในตลาดสหรัฐอเมริกา มีค่า 28.07 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 17.42 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 24.11 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดสหรัฐอเมริกาเท่ากับ 0.01 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 0.08 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 0.03 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเฉลี่ยสินค้าเครื่องประดับเงินของประเทศไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 21.82 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 4.59 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 64.60 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดสหรัฐอเมริกาเท่ากับ 1.88 ตลาดญี่ปุ่นมีค่าเท่ากับ 0.34 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่าเท่ากับ 4.42 ค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเฉลี่ยสินค้าเครื่องประดับทองค่าประเทศไทย ในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่าเท่ากับ 7.95 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 1.87 ตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 8.04 ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มีค่าดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดสหรัฐอเมริกามีค่า 0.68 ตลาดญี่ปุ่นมีค่า 0.17 และตลาดสหราชอาณาจักรมีค่า 0.9 ดังนั้นผลการศึกษาจึงแสดงว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่าประเทศจีนในทุกๆ ตลาด โดยผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเครื่องอัญมณีและเครื่องประดับของไทย พบว่า คือ ฝีมือช่างแรงงานที่มีความละเอียด ปราณีต และเทคนิคการเผาพลอยเป็นหลัก ดังนั้น การศึกษานี้จึงได้เสนอแนวทางให้มีการพัฒนาคุณภาพแรงงาน และกรรมวิธีการผลิตอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสร้างตราสินค้าของตนเองให้มากขึ้น เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันดังกล่าว และเพื่อให้สามารถขยายการส่งออกได้มากขึ้น
2007	สายชล สุโขทัย. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการส่งออกมั่งคุด ของประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิเคราะห์สถานการณ์การส่งออก และปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการส่งออกมั่งคุดของประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปี 2000-2005 โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด (Constant Market Share) ในการวิเคราะห์สถานการณ์การส่งออกมั่งคุด รหัส HS 080450031 (ทั้งมังคุดสดและแห้ง) ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน ผู้ส่งออกไทยประสบกับปัญหามาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เนื่องจากภายหลังจากการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน การนำเข้ามีความซับซ้อน และมีขั้นตอนมากขึ้น โดยเฉพาะการขึ้นทะเบียนเกษตรกร ทำให้ต้นทุนการผลิตมั่งคุดเพิ่มขึ้นเป็น 13,428 บาทต่อตันในปี 2548 จาก 3,413 บาทต่อตันในปี 2545 และปัญหาการกระจายสินค้าในตลาดจีน เนื่องจากตลาดจีนถูกแบ่งตามเขตการปกครอง สำหรับผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการส่งออกมั่งคุดของประเทศไทย พบว่า การส่งออกที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นนั้น เป็นผลมาจากการขยายตัวของตลาดนำเข้าของจีนเองมากกว่าความสามารถในการแข่งขันของไทย ดังนั้นการศึกษานี้จึงได้เสนอแนะให้มีการเพิ่มคุณภาพ ทักษะในการผลิตของเกษตรกรไทยให้มากขึ้นเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และควรให้มีการศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีการค้าไทย-จีนเพิ่มขึ้นในระยะต่อไปอย่างต่อเนื่องเพื่อติดตาม และเพื่อกำหนดแนวทางการจัดการที่เหมาะสมต่อไป
2007	แสน กิรินานันท์. (2550). นโยบายเขตการค้าเสรีไทย-จีนพิกัด 07-08 เรื่องผัก และผลไม้: ศึกษาผู้ได้ประโยชน์ และผู้เสียประโยชน์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิเคราะห์นโยบายเขตการค้าเสรีไทยจีนในเรื่องความตกลงลดภาษีผักและผลไม้ในพิกัด 07-08 และผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการจัดทำเขตการค้าเสรีดังกล่าว โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีขนานนำ กลุ่มผลประโยชน์ การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และเสรีนิยมใหม่เป็นกรอบการวิเคราะห์งานวิจัยชิ้นนี้ บนสมมติฐานที่ว่านโยบายเขตการค้าเสรีไทย-จีนจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรส่วนใหญ่ในเชิงลบ โดยเฉพาะเกษตรกรที่ปลูกพืชเมืองหนาว ส่วนเกษตรกรที่ได้ประโยชน์คือ เกษตรกรผู้ปลูกพืชเมืองร้อน และกลุ่มธุรกิจเอกชนรายใหญ่ โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรผู้ปลูกพืชผลไม้ 4 ชนิด ได้แก่ เกษตรกรผู้ปลูกลำไย ทุเรียน มังคุด และลิ้นจี่ และกลุ่มธุรกิจเอกชนอย่างเครือเจริญโภคภัณฑ์ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ คือการศึกษาข้อมูลเอกสาร และการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกพืชข้างต้น ผลการศึกษาพบว่า ภายใต้นโยบายเขตการค้าเสรีไทย-จีนนี้ได้ก่อให้เกิดผู้เสียประโยชน์คือ เกษตรกรผู้ปลูกพืชเมืองหนาว โดยเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกหอม กระเทียมและแครอท ซึ่งผลวิจัยพบว่าเกษตรกรต้องลดพื้นที่เพาะปลูกลงรวมทั้งเลิกประกอบอาชีพในที่สุด ส่วนฝ่ายได้ประโยชน์ คือ เกษตรกรผู้ปลูกพืชเมืองร้อน และกลุ่มธุรกิจเอกชนรายใหญ่ เนื่องจากกลุ่มธุรกิจเอกชนอย่างเครือเจริญโภคภัณฑ์นั้นมีความพร้อม ทั้งด้านศักยภาพ และเงินทุน รวมทั้งสายสัมพันธ์ทางการเมือง ส่งผลให้เครือเจริญโภคภัณฑ์ได้รับประโยชน์มากที่สุดจากนโยบายเขตการค้าเสรีไทย-จีนนี้
2007	อุทัยวรรณ พูลทรัพย์. (2550). การส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่กำหนดปริมาณการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงปี 1993-2005 โดยใช้แบบจำลองสมการถดถอยเชิงเส้นทำการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด ผลการศึกษาพบว่า ในการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ราคาส่งออก มูลค่าการส่งออกลำไยสด ณ ปีที่ผ่านมา ปริมาณการผลิตลำไยของไทย ราคาส่งออกลำไยสดของไทย การใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าการส่งออกลำไยสดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยที่ ราคาส่งออก มูลค่าการส่งออกลำไยสด ณ ปีที่ผ่านมา และการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 ส่วนปริมาณผลผลิตลำไยของไทย และการใช้มาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชนั้นมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95
2008	จารุตร สมวงศ์. (2551). ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศไทยในประเทศจีน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2542-2549. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศไทยในประเทศจีน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 1999-2006 ในสินค้าอุตสาหกรรม 6 หมวด ได้แก่ หมวด

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เคมีภัณฑ์อินทรีย์ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยาง เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรกล และเครื่องใช้ไฟฟ้า ด้วยดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share) การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันโดยเปรียบเทียบด้วย ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (RCA) และแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share) พบว่า สินค้าที่มีค่าดัชนีค่าความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากกว่าประเทศคู่แข่งได้แก่ สินค้าในหมวดยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง รองลงมา ได้แก่ สินค้าหมวดเครื่องใช้ไฟฟ้า และการเปลี่ยนแปลงมูลค่าการนำเข้าของจีนที่สูงขึ้นเป็นผลมาจากการขยายตัวของตลาดของจีนเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่สินค้าหมวดยางพารา และผลิตภัณฑ์ยาง รองลงมาได้แก่ สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า โดยส่วนใหญ่การส่งออกสินค้าของไทยไปจีนมีปัญหาในเรื่องกฎระเบียบ การขนส่ง และมาตรการกีดกันที่มีใช้ภายใน ซึ่งผู้ศึกษาได้เสนอแนะให้ภาครัฐควรมีการเจรจาเพิ่มเติมเพื่อลดขั้นตอน กฎระเบียบ และการกีดกันทางการค้ากับจีน และพร้อมกับการเร่งพัฒนาการขนส่งและประสิทธิภาพการผลิตในประเทศ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในการส่งออก และส่วนแบ่งการตลาดให้กับผู้ส่งออกไทย
2008	ประติ จิรวิงศ์. (2551). การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน ของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน-ญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการผลิต การจำหน่าย และความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน-ญี่ปุ่น รวมทั้งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของประเทศไทย และศึกษาการแข่งขันของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของประเทศไทย โดยใช้ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ และแบบจำลองผลกระทบจากแรงกดดัน 5 ประการ และแบบจำลองโคมอนส์ ในการศึกษาการส่งออกรถจักรยานยนต์ในตลาดโลก ตลาดสหรัฐอเมริกา เยอรมนี อิตาลี ออสเตรเลีย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ผลการศึกษา พบว่า ประเทศไทยสามารถผลิตรถจักรยานยนต์ได้เฉลี่ยปีละ 1,633,326 คันจำหน่ายในประเทศ และส่งออกเฉลี่ย 312,038 คัน โดยประเทศญี่ปุ่นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบมากที่สุดระหว่างประเทศทั้ง 3 รองลงมาคือประเทศไทย และจีน โดยการส่งออกจักรยานยนต์ส่งออกของประเทศไทยมีค่า RCA >1 ในตลาดโลก สหรัฐอเมริกา มาเลเซีย อินโดนีเซีย การส่งออกจักรยานยนต์ของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีค่า RCA>1 ในตลาดเยอรมนี มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ส่วนการส่งออกจักรยานยนต์ของญี่ปุ่นมีค่า RCA>1 ในทุกตลาดยกเว้นตลาดมาเลเซีย และอินโดนีเซีย สำหรับการส่งออกชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ของไทยมีค่า RCA >1 ในตลาดโลก อิตาลี มาเลเซีย และอินโดนีเซีย การส่งออกชิ้นส่วนจักรยานยนต์ส่งออกของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีค่า RCA>1 ในตลาดอิตาลี และอินโดนีเซีย ส่วนการส่งออกชิ้นส่วนจักรยานยนต์ส่งออกของญี่ปุ่นมีค่า RCA>1 ในตลาดคู่ค้าสำคัญทุกตลาด ยกเว้นตลาดโลก โดยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกของไทยเป็นผลมาจากความสามารถในการแข่งขันเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ การขยายตัวการค้าโลก การกระจายตลาด และส่วนประกอบของสินค้าตามลำดับ สำหรับผลการศึกษาศึกษาการแข่งขันของรถจักรยานยนต์ภายในประเทศ พบว่า ผู้ประกอบการรายใหม่ ผู้ขายปัจจัยการผลิต ผู้ซื้อ ผลิตภัณฑ์ทดแทนและการแข่งขันที่รุนแรงต่างส่งผลให้การจำหน่ายรถจักรยานยนต์เพิ่มขึ้น ส่วนการแข่งขันรถจักรยานยนต์ไทยในต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยการผลิต อุปสงค์ต่อธุรกิจ อุตสาหกรรมสนับสนุน กลยุทธ์ทางธุรกิจ นโยบายรัฐบาลและเหตุผลวิสัยต่างส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันการส่งออกจักรยานยนต์ของไทยไปยังต่างประเทศ
2008	ปวีณา พันธุ์กล้า. (2551). การศึกษาการเชื่อมโยงราคามันสำปะหลังของไทยก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้า ASEAN-China. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดมันสำปะหลังของประเทศไทยและจีน รวมทั้งการส่งผ่านราคามันสำปะหลังในตลาดท้องถิ่น ตลาดขายส่ง และตลาดส่งออกทั้งก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้า ASEAN-China เพื่อศึกษาความเชื่อมโยงราคาส่งออกกับราคาภายในประเทศของไทย กับการเปิดเสรีการค้า ASEAN-China โดยเทคนิคการวิเคราะห์อนุกรมเวลา Cointegration และ Error Correction Model (ECM) จากข้อมูลอนุกรมเวลา ในช่วง มกราคม 1998 –กรกฎาคม 2007 ผลการศึกษาพบว่า ก่อนและหลังมี FTA ไทย-จีน ราคาระหว่างตลาด มีความสัมพันธ์เชิงคุณภาพทั้งในระยะยาว และในระยะสั้น แต่การ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ส่งผ่านระดับราคายังไม่สมบูรณ์ ซึ่งทิศทางการส่งผ่านราคามีทิศทางจากระดับตลาดส่งออกมายังตลาดระดับขายส่งและผ่านมาระดับตลาดท้องถิ่น แสดงให้เห็นว่าราคาส่งออกเป็นตัวกำหนดราคาภายในประเทศ เพราะมันสำหรับหลังที่ผลิตได้ผูกติดกับการส่งออกเป็นส่วนใหญ่ การที่มี FTA ไทย-จีนทำให้ราคาที่เกษตรกรได้รับและราคาที่พ่อค้าขายส่งได้รับมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจากก่อนที่มี FTA ไทย-จีน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐควรมีการกำหนดโควตาการส่งออกเพื่อให้มีปริมาณมันสำปะหลังเพียงพอต่อการใช้ภายในประเทศ ซึ่งหากมีการแทรกแซงราคา ก็ควรต้องพิจารณาถึงความสำคัญของตลาดส่งออก และตลาดภายในประเทศด้วย รวมทั้งควรสนับสนุนให้มีการขยายตัวของตลาดภายในประเทศเพื่อลดการพึ่งพิงตลาดส่งออกด้วย
2009	นันทพงศ์ นานอน. (2552). <i>ปัจจัยที่มีผลกระทบการทำ FTA ASEAN-China ที่มีต่อการส่งออกมั่งคุดของไทยไปจีน</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาผลกระทบการทำ FTA ASEAN-China ที่มีต่อการส่งออกมั่งคุดของไทยไปจีน โดยใช้แบบจำลองถดถอยแบบพหุคูณ ดัชนีความได้เปรียบที่ปรากฏ และแบบจำลอง BCG Model ในการศึกษาผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าต่อ ระบบการผลิต การแปรรูป และการส่งออกมั่งคุดของไทย จากข้อมูลหุตุภูมิรายไตรมาสของปี 2000 – 2007 ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงหลังที่ข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีน มีผลบังคับใช้ทำให้เกิดมาตรการที่มิใช่ภาษีมากขึ้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิต ระบบการแปรรูป และการส่งออกเพิ่มขึ้น ส่วนในเรื่องของความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบพบว่า ไทยมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทั้งในช่วงก่อนและหลังข้อตกลงการค้าเสรีมีผลบังคับใช้ จากแบบจำลอง Boston Model โดยทำการศึกษายเปรียบเทียบกับประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ก่อนข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีนมีผลบังคับใช้ การส่งออกมั่งคุดของไทยได้อยู่ในตำแหน่ง Star ส่วนการส่งออกมั่งคุดของอินโดนีเซียอยู่ในตำแหน่ง Dog แต่หลังข้อตกลงมีผลบังคับใช้ ตำแหน่งของการส่งออกมั่งคุดของไทยอยู่ในตำแหน่ง Cash Cow และการส่งออกมั่งคุดของอินโดนีเซียอยู่ในตำแหน่ง Question Mark ในส่วนการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณนำเข้ามั่งคุดของเงินจากไทย พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของจีนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในด้านบวก และราคาส่งออกเฉลี่ยของประเทศไทยเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในด้านลบต่อปริมาณการนำเข้ามั่งคุดของเงินจากไทยอย่างมีนัยสำคัญ
2009	สุทธาสิณี เกียงขวา. (2552). <i>การส่งออกมันเส้นของไทยไปประเทศจีน : ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกและการปรับตัวของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกมันเส้นของไทยไปประเทศจีน และการปรับตัวของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกมันเส้นไปจีน กรณีศึกษา วิชาหกิจชุมชนคนรักเกษตร เอี่ยมเสง อำเภอสว่าง จังหวัดนครราชสีมา โดยอาศัยสมการถดถอยเชิงซ้อน ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด โดยอาศัยแนวคิดของ Leamer and Stern (1970) ในช่วงปี 1998-2007 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการส่งออกมันเส้นของไทยไปจีน คือ ราคาข้าวโพด ราคาถั่วเหลือง ตัวแปรหุ่นที่แสดงความต้องการมันในการผลิตสุราของจีนและตัวแปรหุ่นที่แสดงผลข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน สำหรับสินค้ากลุ่มที่มีการเร่งลดภาษีระหว่างกัน ภายใต้กลุ่ม Early Harvest หมวดพืชผักผลไม้ ผลการศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรต่อการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ของมันเส้น โดยอาศัยกรอบแนวคิดการปรับตัวของ John W. Bennett (1969) มาพิจารณาร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ สมาคมการค้ามันสำปะหลังไทย สมาคมโรงงานผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทย สมาคมโรงงานผู้ผลิตมันสำปะหลังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ วิชาหกิจชุมชนคนรักเกษตร เอี่ยมเสง พบว่า เกษตรกรสามารถรับรู้ได้จากปัจจัยด้านราคา และสามารถปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงนั้นได้ โดยมีผลกระทบทำให้เกษตรกรเพิ่มพื้นที่เพาะปลูก และพัฒนาเทคนิคการผลิตเพิ่มขึ้น เพราะได้รับผลตอบแทนจากการขายหัวมันสำปะหลังสดมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงการปรับตัวภายใต้ภาวะการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออก และพัฒนาเทคนิคการปลูกมันสำปะหลัง ดังนั้นจากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าหากเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลังใดสามารถปรับตัว และปรับปรุงการผลิตได้เหมือนชุมชนคนรักเกษตรเอี่ยมเสงก็ย่อมได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีการค้าไทย-จีน ภายใต้กรอบอาเซียนจีน และความต้องการมันเส้นที่ขยายตัวของประเทศจีนเพื่อผลิตสุราและเอทานอลต่อไป

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	3 วิทยานิพนธ์ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการลงทุน
1998	จิตติวรณ์ ศรีเจริญ. (2541). <i>ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนของไทยในจีน</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัยที่กำหนดการลงทุนในจีน รวมทั้งลักษณะ และโอกาสการลงทุน โดยวิเคราะห์จากบริษัทตัวอย่างที่สัมฤทธิ์ 15 ราย แบ่งเป็น 3 ภาค คือ ภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และบริการ ครอบคลุมระยะเวลาดังปี 1978 โดยอาศัยทฤษฎีการสังเคราะห์ปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดการลงทุนในต่างประเทศ ผลการศึกษาพบว่า มีปัจจัย 3 ประการสำคัญ คือ 1.ความได้เปรียบในการเป็นเจ้าของสินทรัพย์บางประเภท พบในกรณีการลงทุนในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ ธุรกิจพลังงาน ธุรกิจเบียร์ ธุรกิจอะไหล่และประกอบรถยนต์ และธุรกิจเฟอร์นิเจอร์ 2.ความได้เปรียบในการทำให้เป็นประโยชน์แก่องค์กรด้วยตนเอง พบในธุรกิจนำเข้าน้ำมันข้าว และ 3.ปัจจัยด้านความได้เปรียบเฉพาะด้านแหล่งที่ตั้ง พบในธุรกิจธุรกิจเฟอร์นิเจอร์และเมลามีน โดยเฉพาะปัจจัยด้านทรัพยากร สำหรับปัจจัยด้านขนาดและอัตราการเติบโตของตลาดประเทศจีน พบใน ธุรกิจปิโตรเลียม ธุรกิจอะไหล่และการประกอบรถยนต์ ธุรกิจเบียร์ ธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค ธุรกิจแปรรูปน้ำมันมะพร้าวและส่งออกข้าวหอมมะลิ ธุรกิจธนาคาร และธุรกิจค้าปลีก ปัจจัยด้านนโยบายรัฐบาล พบในธุรกิจพลังงาน โดยลักษณะการลงทุนในจีนส่วนใหญ่เป็นการร่วมมือทางธุรกิจตามสัญญา และการร่วมลงทุน ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าไม่มีโอกาสการลงทุนของไทยในภาคอุตสาหกรรมของจีนนั้นมีแนวโน้มสูงขึ้น แต่ก็มีความเสี่ยงสูง ขณะที่ภาคเกษตรจะมีโอกาสสูงกว่าเพราะไทยมีความชำนาญและเงินสนับสนุน สำหรับภาคบริการไทยมีโอกาสไม่มาก ทั้งยังมีความเสี่ยงและการแข่งขันที่สูงด้วย
2002	โชติรส เพชรประเสริฐ. (2545). <i>สนธิสัญญาส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทย-จีน: วิเคราะห์ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ</i> . วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษา และวิเคราะห์มาตรการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนที่สำคัญภายใต้สนธิสัญญาส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทยและจีน และผลกระทบต่อการลงทุนของประเทศทั้งสอง รวมทั้งประเด็นของผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีนด้วย โดยวิเคราะห์ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงสนธิสัญญาดังกล่าวให้เหมาะสมมากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า สนธิสัญญานี้มีความแตกต่างจากสนธิสัญญาอื่นๆ ที่ประเทศไทยทำกับประเทศต่างๆ เนื่องจากจัดทำขึ้นจากความแตกต่างกันระหว่างการเมืองการปกครองของทั้งสองประเทศ ทั้งด้านกฎเกณฑ์การลงทุนระหว่างประเทศ กลไกทางกฎหมายที่รัฐผู้รับการลงทุน และรัฐผู้ส่งออกการลงทุนใช้เป็นเครื่องมือส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน มาตรการระงับข้อพิพาทจากการลงทุน นอกจากนี้ผลการศึกษา ยังแสดงให้เห็นว่าสนธิสัญญาส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทยและจีนนั้นจัดทำก่อนการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน ดังนั้นจึงมีประเด็นที่ต้องพิจารณาตามสนธิสัญญาเวียนนา ค.ศ.1969 เพื่อปรับปรุงเพิ่มเติม และควรที่จะมีการปรับปรุง แก้ไขให้มีความสอดคล้องกัน และทันสมัยกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจในปัจจุบันด้วย
2004	จิตติวิทย์ มงคลหล้า. (2547). <i>บรรษัทข้ามชาติไทยกับการลงทุนในประเทศจีน: ปัญหาและอุปสรรค</i> . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ในการส่งเสริมการลงทุนของประเทศไทยในประเทศจีน การพัฒนาของการลงทุนของประเทศไทยในประเทศจีน ปัญหา และอุปสรรคในการลงทุนของนักธุรกิจไทยในประเทศจีน และเสนอแนะแนวทางแก้ไขที่นักลงทุนต้องศึกษาและทำความเข้าใจกฎระเบียบ และการเลือกธุรกิจให้เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า นักลงทุนไทยเริ่มเข้าไปลงทุนในจีนตั้งแต่ปี 1979 โดยอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ขณะที่รัฐบาลเริ่มส่งเสริมการลงทุนในประเทศจีนในปี 1984 เป็นต้นมา ผลการศึกษายังถึงความสำเร็จในการลงทุนของนักลงทุนไทยในประเทศจีน พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการมีสายสัมพันธ์ที่ดี และความลงตัวในผลประโยชน์ร่วมกัน สำหรับปัญหาในการลงทุน ส่วนใหญ่จะเกิดจากปัญหาความเข้มงวดจากกฎระเบียบ ความไม่ชัดเจนของกฎหมาย อีกทั้งยังมีแนวโน้มส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจที่ไทยมีความชำนาญลดลง รวมทั้งในเขตหลายในมากขึ้น ซึ่งผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะถึงแนวทางแก้ไข คือ นักลงทุนจะต้องมีการศึกษากฎระเบียบกฎหมาย ธรรมเนียมปฏิบัติ และข้อจำกัดต่างๆ อย่างถี่ถ้วน และจะต้องรอบคอบ และเลือกธุรกิจที่คุ้มค่ากับความเสี่ยงที่มีมากด้วย

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2005	หัตถพร ทองแดง. (2548). <i>ผลของการลงทุนโดยตรงจากจีนต่อการค้าระหว่างประเทศไทย-จีน</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ผลของการลงทุนโดยตรงจากจีนต่อการค้าระหว่างประเทศไทย-จีน ทั้งผลต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปจีน และผลต่อการนำเข้าสินค้าของไทยจากจีนในช่วงปี 1982-2003 โดยใช้วิธี cointegration และตัวแบบ error correction ศึกษาตามวิธี two-step approach เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ กับการลงทุนในประเทศไทย และจีนโดยเปรียบเทียบในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่า การลงทุนโดยตรงจากประเทศจีน อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นต่อคนของประเทศจีน มีความสัมพันธ์เชิงลบในระยะยาวกับมูลค่าการส่งออกของไทยไปประเทศจีนในทิศทางเดียวกัน และการลงทุนโดยตรงจากประเทศจีน อัตราแลกเปลี่ยนเงินบาทต่อเงินหยวน ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นต่อคนของประเทศไทยมีความสัมพันธ์ในระยะยาว กับมูลค่าการนำเข้าสินค้าของไทยจากจีนในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญ สำหรับผลการทดสอบการปรับตัวของตัวแปรเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาวตามแบบจำลอง ECM พบว่า ค่าดุลยภาพของมูลค่าการส่งออกจากไทยไปจีนจะถูกปรับให้ลดลงในแต่ละช่วงเวลาเท่ากับ 75.22% และผลการทดสอบการปรับตัวของตัวแปรเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาวตามแบบจำลอง ECM พบว่า ค่าดุลยภาพของมูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากจีนจะถูกปรับให้ลดลงในแต่ละช่วงเวลาเท่ากับ 22.07% .ในการปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพในระยะยาวตามลำดับ
2006	พิทยา สุวพันธ์. (2549). <i>การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน</i> . วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทย และผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีนว่ามีแรงจูงใจใดบ้าง เพื่อศึกษาปัจจัยการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยว่ามีส่วนสนับสนุนการลงทุนของจีนในไทยส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีนอย่างไร ผลการศึกษาพบว่า มีข้อค้นพบสำคัญ 3 ประการ คือ 1. ประเทศไทยและจีนมีความสัมพันธ์กันมาอย่างยาวนาน ในช่วงปี 1975-2002 จีนลงทุนในไทยเป็นอันดับ 5 ในระดับโลก และอันดับ 1 ในอาเซียน เนื่องด้วยความได้เปรียบด้านการเมืองเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้การลงทุนของจีนในไทยถูกกำหนดด้วยยุทธศาสตร์หลายประการ คือ ยุทธศาสตร์การก้าวไปลงทุนนอกประเทศ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียนและจีน เป็นต้น 2. การลงทุนของจีนในไทยมีการขยายตัวในช่วงหลังที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก เนื่องจากการที่จีนเข้ามามีบทบาทในเศรษฐกิจการเมืองโลกมากขึ้น กอปรกับปริมาณทุนสำรองที่มีมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก และมีการส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ ทำให้จีนเข้ามาลงทุนในไทยมากขึ้นเพื่อแสวงหาตลาดทรัพยากรธรรมชาติ และวัตถุดิบของไทยและอาเซียน 3. การลงทุนของจีนในไทยมีความได้เปรียบทั้งปัจจัยทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เนื่องจากความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างไทยและจีนมีความใกล้ชิดกันเป็นพิเศษ เพราะผลประโยชน์ทางการเมืองและความมั่นคง ในการเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ ทำให้การเข้ามาลงทุนของจีนในไทยเพิ่มมากขึ้น สำหรับผลกระทบจากการลงทุนในประเทศไทยของจีนนั้น ผู้ศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าจะมีผลให้การลงทุนที่เพิ่มขึ้นนั้นจะช่วยส่งเสริมผลประโยชน์ร่วมกัน และจะมีผลให้เกิดการลงทุนที่ต่อเนื่องเพิ่มขึ้นอีกมาก ควรคู่ไปกับการดำเนินนโยบายความสัมพันธ์ไทยจีนที่ใกล้ชิดบนพื้นฐานที่เอื้อประโยชน์ร่วมกันทั้งความมั่นคง การเมือง และเศรษฐกิจ
2007	ภคมน สุตถิพันธ์. (2550). <i>การลงทุนโดยตรงของธุรกิจไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน</i> . วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การลงทุนของธุรกิจไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน และศึกษาปัจจัยกำหนดการลงทุนโดยตรงของธุรกิจไทยในจีน โดยทำการศึกษาทั้งเชิงพรรณนา และเชิงปริมาณโดยใช้แบบจำลองเศรษฐมิติ แบบถดถอยเชิงซ้อนในการประมาณความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเศรษฐกิจต่างๆ กับการลงทุนโดยตรงของธุรกิจไทยในจีนในปี 1993-2005 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ กับการลงทุนของธุรกิจไทยในจีนว่ามีปัจจัยใดบ้าง และเป็นไปในทิศทางใด ผลการศึกษาพบว่า ประเทศจีนมีความสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติและค่าแรงงานที่ต่ำ ตลาดสินค้าเป็นตลาดที่ใหญ่ การเข้าถึงตลาดทำให้บริษัทสามารถสร้างความได้เปรียบคู่แข่ง โดยผลการศึกษาปัจจัยกำหนดการลงทุนโดยตรงของธุรกิจไทยในจีนพบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ อัตราดอกเบี้ยของการเข้ากู้ยืมเงินกู้ยืม และอัตราดอกเบี้ยของค่าจ้างเฉลี่ยสามารถอธิบายการลงทุนของธุรกิจไทยในจีนได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้พบว่าค่าจ้างแรงงานนั้นมีการปรับตัวสูงขึ้นเฉพาะในส่วนของบริษัทพิเศษ ขณะที่

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมากค่าแรงยังอยู่ในระดับที่ต่ำ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าแม้ว่าเศรษฐกิจจีนจะมีอัตราการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง มีศักยภาพในการลงทุนที่ดี แต่ผู้ลงทุนก็ควรศึกษาข้อมูลต่างๆ อย่างละเอียด เช่น ประเภทของธุรกิจ พื้นที่เป้าหมาย และนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งข่าวสารการสนับสนุนจากภาครัฐด้วย
2008	เมตดา วงศ์ใจหาญ. (2551). <i>ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงของไทยในจีน</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (จีนในระบบเศรษฐกิจโลก), วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา, มหาวิทยาลัยรังสิต. การศึกษานี้ผู้วิจัยมีจุดประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและความสำคัญของความสัมพันธ์ที่มีต่อการลงทุนในประเทศจีน โดยเริ่มจากการศึกษา “แบบจำลองความสัมพันธ์ในบริบทของจีน” ของ Wong and Leung และการใช้แบบจำลองดังกล่าวในการศึกษาผลกระทบการลงทุนโดยตรงของธุรกิจไทยในจีน ใน 8 กรณีศึกษา ซึ่งมีทั้งประสบความสำเร็จ และล้มเหลว โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพทั้งการศึกษาเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกรณีศึกษาต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า บทบาทและความสำคัญของความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับ ระยะเวลาของการลงทุน ซึ่งในช่วงการเปิดประเทศระยะแรกต้องอาศัยความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น แต่ถดถอยลงไปเมื่อทางการจีนมีการปรับปรุงกฎระเบียบมากขึ้น ซึ่งความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจมีผลทำให้ความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นของจีนต้องสร้างความสัมพันธ์ที่มากกว่าธุรกิจขนาดเล็ก และรูปแบบการลงทุนซึ่งการลงทุนโดยต่างชาติถือหุ้นทั้งหมดต้องสร้างความสัมพันธ์ที่มากกว่า รูปแบบการลงทุนแบบร่วมทุน ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุที่ทำให้การลงทุนโดยตรงในจีนล้มเหลวจากการขาดความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่รัฐแล้ว ยังเกิดจากปัญหาอื่นๆ อีกหลายด้านด้วย เช่น ต้นทุนการผลิตสูง ไม่ได้ชำระค่าสินค้า และปัญหาค่าเงินบาทจีนที่ผันผวนซึ่งขาดการปรับตัวความเข้าไประหว่างกันด้วย ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าเพื่อให้การลงทุนในจีนให้ประสบความสำเร็จ และเป็นไปอย่างราบรื่น ผู้ลงทุนจึงจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์ให้หลากหลายมากขึ้นนอกจากสร้างความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่ อีกทั้งยังต้องอาศัยความสามารถในการบริหารจัดการ การผลิต การตลาดด้วย ซึ่งจะทำให้การค้าการลงทุนเป็นไปได้อย่างดี
2008	อรอรพ มภาพง. (2551). <i>ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการลงทุนโดยตรงกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีการทดสอบความสัมพันธ์เชิงคุณภาพในระยะยาวของ Johansen-Juselius ในช่วงระหว่างปี 1997-2006 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย โดยเปรียบเทียบว่ามีปัจจัยใดที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนจากต่างประเทศในแต่ละประเทศบ้าง และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางใดในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศเปรียบเทียบ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่แท้จริง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศโดยเปรียบเทียบ และมูลค่าการส่งออกของแต่ละประเทศ ผลการศึกษาพบว่า กรณีประเทศจีน มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศโดยเปรียบเทียบ และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ สำหรับมูลค่าการส่งออก และอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศโดยเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ สำหรับผลการศึกษากรณีประเทศไทย พบว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด มีเพียงอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ส่วนผลการศึกษากรณีประเทศไทย พบว่า อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศโดยเปรียบเทียบ และมูลค่าการส่งออกมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่แท้จริง อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศโดยเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
2008	มานิต เจริญรุ่ง. (2551). <i>ความสัมพันธ์ของการลงทุน กับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจศึกษาเปรียบเทียบ: ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการลงทุนที่มีต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และปัจจัยที่กำหนดการลงทุนของประเทศไทยเปรียบเทียบกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในระหว่างปี 1987-2006 โดยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square: OLS) ผลการศึกษาการลงทุนกรณีของไทย พบว่า อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ปริมาณสินเชื่อบริหารภายในประเทศ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	และปริมาณการกู้ยืมจากต่างประเทศสุทธิ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนรวมภายในประเทศ ส่วนอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย และอัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนรวมภายในประเทศ ส่วนผลการศึกษาศมการการลงทุนรวมของประเทศจีนพบว่า การลงทุนรวมภายในประเทศมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ย การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ปริมาณสินเชื่อรวมภายในประเทศ และปริมาณการกู้ยืมจากต่างประเทศสุทธิ ส่วนอัตราแลกเปลี่ยนเฉลี่ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนรวมภายในประเทศ
	4 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการเงิน
2009	เดิมศักดิ์ โอภาสยานนท์. (2552). <i>ความเป็นไปได้และโอกาสของการเข้าไปลงทุนในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของไทยในประเทศจีน</i> . งานวิจัยเฉพาะเรื่องเศรษฐศาสตร์มหัพัต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบและโครงสร้างของภาคธนาคารในประเทศจีน รวมทั้งการเปิดเสรีและสภาพการแข่งขันของธนาคารในประเทศจีน ประสพการณ์การดำเนินงาน รูปแบบและกลยุทธ์การลงทุนที่ใช้ของธนาคารต่างชาติและของธนาคารไทยที่ได้เข้าไปลงทุนแล้วในประเทศจีน รวมทั้งวิเคราะห์โอกาสความเป็นไปได้ และอุปสรรค รวมถึงกลยุทธ์ที่เป็นข้อจำกัดในการเข้าไปลงทุนธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของธนาคารต่างชาติ ตลอดจนเสนอแนะรูปแบบและกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการเข้าไปลงทุนของธนาคารไทยในประเทศจีน โดยใช้ข้อมูลช่วงปี 2002 ซึ่งเป็นช่วงตั้งแต่ประเทศจีนมีการเปิดเสรีภาคการเงิน หลังจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก จนกระทั่งอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติสามารถให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนแก่บริษัทท้องถิ่นในเดือนธันวาคม ปี 2003 และช่วงภายหลังจากเดือนธันวาคม ปี 2003 จนถึงปัจจุบัน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Method) ซึ่งจะมีการผสมผสานระหว่างการวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ และนำ Diamond Model มาใช้เป็นแนวคิดในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า ธนาคารจีนอยู่ภายใต้การกำกับและควบคุมจากทาง PBOC มาโดยตลอดในช่วงหลายทศวรรษ ธนาคารเป็นธนาคารรัฐโดยทั้งหมด และต้องทำตามนโยบายของทาง PBOC ในการจัดสรรเงินทุนให้แก่บริษัทรัฐวิสาหกิจในจีน โดยไม่ได้สนใจในเรื่องความเสี่ยงด้านเครดิต ก่อให้เกิดปัญหานี้เสียในระบบธนาคารจีนจำนวนมาก จนรัฐบาลจีนต้องเข้ามาช่วยเหลือ ทั้งนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงให้เป็นไปตามระบบสากล โดยระบบการเงินจีน กลุ่มธนาคารรัฐวิสาหกิจ กลุ่มธนาคารร่วมหุ้นและกลุ่มธนาคารนโยบายรัฐ มีขนาดส่วนแบ่งตลาดประมาณสามในสี่ ทำให้มีอิทธิพลต่อตลาดและการแข่งขันระหว่างธนาคารเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามส่วนแบ่งตลาดของธนาคารทั้ง 3 กลุ่มมีแนวโน้มที่ลดลง ซึ่งชี้ให้เห็นว่าสภาพการแข่งขันระหว่างธนาคารนั้นมีการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น เนื่องจากรัฐบาลมีการเปิดเสรีให้ธนาคารต่างชาติเข้ามาแข่งขันได้มากขึ้น โดยธนาคารต่างชาติช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันผ่านการเข้าถึงทุนซื้อหุ้นในธนาคารพาณิชย์จีนหลายแห่ง ทำให้ธนาคารพาณิชย์จีนมีการปรับตัวเพื่อตอบรับกับการแข่งขันที่มากขึ้น และทำให้ภาคอุตสาหกรรมธนาคารในประเทศจีนสามารถยกระดับบริการ ผลิตภัณฑ์ทางการเงิน และการบริหารจัดการขึ้นมาเทียบเท่ากับระดับสากลมากขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งรัฐบาลได้มีนโยบายแปรรูปธนาคารรัฐสู่ความเป็นธนาคารพาณิชย์ เพื่อสร้างประสิทธิภาพในระบบธนาคารผ่านการแข่งขันกันระหว่างธนาคาร แต่ยังคงมีการกำหนดอัตราขั้นต่ำของดอกเบี้ยเงินกู้ และอัตราขั้นสูงของดอกเบี้ยเงินฝาก ซึ่งทำให้สภาพการแข่งขันทางด้านราคาเป็นไปอย่างจำกัด โดยธนาคารพาณิชย์ไทยมีบทบาทน้อยมากในระดับสากล จึงทำให้ชื่อเสียงไม่เป็นที่รู้จักในประเทศจีน อย่างไรก็ตามกรอบการค้าบริการอาเซียน-จีนเป็นอีกหนึ่งตัวแปรที่ช่วยผลักดันให้เกิดธุรกรรมการค้าการลงทุนระหว่างประเทศขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ธนาคารพาณิชย์ไทยมีความเป็นไปได้และมีโอกาสของการเข้าไปลงทุนในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของไทยในประเทศจีนเพิ่มมากขึ้น
	5 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ
	5.1 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ
	ไม่ปรากฏวิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ
	5.2 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการท่องเที่ยว
2009	จิตติพร กลางสวัสดิ์. (2552). <i>ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวประเทศจีน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย หลังการแข่งขันโอลิมปิกปักกิ่งเกมส์ 2008</i> . วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหัพัต, มหาวิทยาลัย

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	นเรศวร. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวประเทศจีน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย หลังการแข่งขัน โอลิมปิกปักกิ่งเกมส์ 2008 เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุง หรือกำหนดนโยบายการทำการตลาดเพื่อตอบสนองนักท่องเที่ยวชาวไทย โดยมีขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 400 คน และเครื่องมือในการศึกษาคือ แบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแจกแจงค่าถี่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ANOVA และเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีนหลังการแข่งขัน โอลิมปิกเกมส์ 2008 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนอาชีพ และรายได้มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศจีนหลังการแข่งขัน โอลิมปิกปักกิ่งเกมส์ 2008 แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ แหล่งงบประมาณการท่องเที่ยว และแหล่งข้อมูลประเทศจีนที่ได้รับ ขณะที่วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว และบุคคลที่ร่วมเดินทางมีผลต่อการตัดสินใจไม่ต่างกัน
	5.3 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์
2006	วีรพงศ์ ชุมพลบุญชร. (2549). การศึกษากลยุทธ์โลจิสติกส์ในการส่งออกมะพร้าว น้ำหอมผลสดไปประเทศจีนภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษากลยุทธ์โลจิสติกส์ในการส่งออกมะพร้าว น้ำหอมผลสดไปประเทศจีนภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และปัญหาด้านโลจิสติกส์ที่มีผลกระทบต่อโซ่อุปทานการส่งออกมะพร้าว น้ำหอมผลสดไปประเทศจีน เพื่อกำหนดกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ในการแก้ปัญหาการส่งออก ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการส่งออกมะพร้าว น้ำหอมผลสดไปประเทศจีนนั้นเกิดจากความไม่สม่ำเสมอของคุณภาพ การขนส่งล่าช้า ปัญหาผู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศมีจำนวนไม่เพียงพอ และการขาดข้อมูลสำหรับพยากรณ์ความต้องการของจีน ซึ่งงานวิจัยนี้ได้เสนอให้มีการนำเอาระบบการทำการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสมมาใช้ในการทำสวนมะพร้าวน้ำหอม และพัฒนาระบบประกันคุณภาพผลผลิต เช่น การทำสัญญาฟาร์ม การขึ้นทะเบียนเพื่อประกันคุณภาพที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาคุณภาพ และให้มีการพัฒนาการขนส่งหลายรูปแบบมาใช้เพื่อเพิ่มทางเลือกในการส่งออก สร้างระบบการวางแผนการบริหารจัดการ และสร้างเครือข่ายผู้นำเข้าของจีนเพื่อสร้างเป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์และวางแผน และการจัดหาผู้คอนเทนเนอร์ปรับอากาศที่เหมาะสม ซึ่งผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลยุทธ์การวางแผนการจัดหาผู้คอนเทนเนอร์ควบคุมอุณหภูมิจะมีผลต่อระบบการขนส่งมะพร้าวน้ำหอมไปจีนมากที่สุด
2006	วันเพ็ญ ไกรเกียรติสกุล. (2549). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการระวางการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศ: กรณีศึกษาเส้นทางไทย-เซี่ยงไฮ้. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตลาดของการบริการการขนส่งทางทะเลโดยเปรียบเทียบโดยศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการระวางการขนส่งสินค้าทางทะเลแต่ละเส้นทางบ้าง และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของค่าระวางเรือโดยเปรียบเทียบ ผลการศึกษาพบว่า อัตราค่าระวางในเส้นทางไทย-สิงคโปร์ และไทย-เซี่ยงไฮ้ จะถูกกำหนดจากกลุ่มบริษัทเรือที่ให้บริการในตลาดเอเชีย เนื่องจากสภาพการแข่งขันในตลาด และไม่มีการกีดกันการเข้าสู่ตลาด ทำให้การแข่งขันอยู่ในระดับสูงและส่งผลกระทบต่อค่าระวางมีแนวโน้มลดราคาลง โดยเฉพาะค่าระวางในเส้นทางไทย-เซี่ยงไฮ้ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากปัจจัยทางการค้าระหว่างประเทศที่ขยายตัวทำให้อุปสงค์การขนส่งสินค้าเพิ่มขึ้น และทำให้มีการขยายตัวด้านอุปทานการแข่งขันที่มากกว่าอุปสงค์ส่งผลทำให้ค่าระวางปรับตัวลดลง
2007	องอาจ เลี้ยงพันธุ์สกุล. (2550). ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ธุรกิจส่งออกยางพาราไปยังจีนตอนใต้ผ่านทางท่าเรือเชียงแสน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	การศึกษานี้ เป็นการศึกษากลยุทธ์โลจิสติกส์ในธุรกิจส่งออกยางพาราไปยังจีนตอนใต้ผ่านทางท่าเรือเซี่ยงไฮ้ เพื่อให้เห็นถึงโครงสร้างสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ คุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ เปรียบเทียบ และวิเคราะห์ถึงต้นทุนการขนส่งของกลุ่มตัวอย่างและเสนอแนะแนวทางกลยุทธ์โลจิสติกส์ในธุรกิจส่งออกยางพาราไปยังจีนตอนใต้ผ่านทางท่าเรือเซี่ยงไฮ้ ผลการศึกษาพบว่า หน่วยธุรกิจส่งออกยางพารามีรูปแบบขั้นตอนการส่งออกที่แตกต่าง 4 ลักษณะ คือ 1. การจัดซื้อยางพาราแล้วแปรสภาพส่งให้ลูกค้า 2.การจัดซื้อยางพาราแล้วแปรสภาพ ตรวจสอบแล้วส่งให้ลูกค้า 3.เป็นคนกลางจัดซื้อตามคำสั่งซื้อของลูกค้า และ 4.การจัดซื้อยางพาราจากตลาดกลางมาแปรสภาพ และส่งออกด้วยตนเอง ผลการศึกษาด้านการจัดการพบว่า ผู้ประกอบการตอบสนองคำสั่งซื้อเร็วที่สุด 3 วัน และมีเวลาดำเนินการจัดส่งเร็วที่สุด คือ 47 วัน 7 ชั่วโมง โดยมีส่วนใหญ่ผู้ประกอบการจะมีต้นทุนทางด้านการจัดการขนส่ง และการจัดการโลจิสติกส์ย้อนกลับสูงที่สุด รองมาคือต้นทุนการบริหารจัดการ สำหรับผลการศึกษาประสิทธิภาพต้นทุน พบว่า ทุกธุรกิจมีส่วนของการใช้ต้นทุนจัดการโลจิสติกส์ในการส่งออกทั้งทางแผ่นดินรบกวัน และทางแห่งที่ส่งออกอยู่ในช่วงผลได้เพิ่มต่อขนาด (Increasing return to scale) ดังนั้นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการโลจิสติกส์จึงจะต้องเพิ่มการใช้ปัจจัยดำเนินการด้านโลจิสติกส์ให้มากขึ้น
	5.4 วิทยานิพนธ์ที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านพลังงาน และอื่นๆ
2008	วิชชุดา กุลมาโนวงศ์. (2551). การวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงแข่งขัน ของอุตสาหกรรมโทรคมนาคม : กรณีศึกษาประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการวิเคราะห์เปรียบเทียบความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน บนพื้นฐานทฤษฎีการลงทุนระหว่างประเทศ และจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความได้เปรียบเชิงแข่งขันของปัจจัยทั้ง 4 ประการ และนำผลจากดัชนีมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในปี 2001-2005 เพื่อเปรียบเทียบสภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน และความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในระยะเวลาดังกล่าว พบว่า สภาพทั่วไปของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมในประเทศไทยและจีนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยผู้ให้บริการในตลาดโทรคมนาคมทุกรายมีการพัฒนาธุรกิจบนปัจจัยที่มีข้อจำกัด สัดส่วนการตลาดส่วนใหญ่เป็นของบริษัท AIS ส่วนภาวะตลาดของสาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นตลาดผู้ขายน้อยราย China Union และ China Mobile ซึ่งเป็นผู้ประกอบการ 2 รายหลักที่ดำเนินกิจการในตลาดโทรคมนาคม ส่วนผลการศึกษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันของอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของปัจจัยทั้ง 4 ประการ และนำผลจากดัชนีมาวิเคราะห์โดย SWOT เพื่อศึกษาถึง จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ปรากฏว่าประเทศไทยเสียเปรียบประเทศจีนในทุกด้าน ยกเว้นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง ทำให้เห็นได้ว่าศักยภาพในการที่ประเทศไทยจะเป็นผู้นำทางด้านเทคโนโลยีในภูมิภาคในอุตสาหกรรมโทรคมนาคมนั้น ประเทศไทยยังต้องปรับปรุงอย่างมากในทุกๆ ด้าน เนื่องจากประเทศไทยยังขาดศักยภาพทั้งในด้านเงินทุน ขนาดอุปสงค์ รวมถึงสภาวะการแข่งขันจากภาครัฐอย่างต่อเนื่อง

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

2.1.3 โครงการวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน

จากการสืบค้นโครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ในฐานข้อมูลงานวิจัยแหล่งต่างๆ⁶ ในอดีตจนถึงสิ้นสุค ๓ เดือน กันยายน 2553 ที่มีเผยแพร่ พบว่า โครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่เป็นภาษาไทย มีจำนวน 71 โครงการ โดยมีทั้งที่เป็น โครงการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และไม่ปรากฏรายละเอียดของโครงการวิจัย และกำลังอยู่ระหว่างการศีกษา มีรายละเอียดดังนี้

1) โครงการวิจัยที่มีการดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และมีการเผยแพร่ในฐานข้อมูลต่างๆ ที่สามารถสืบค้น (๓ กันยายน 2553) และสามารถศีกษารายละเอียดของรายงานโครงการวิจัยได้ มีจำนวน 57 โครงการ

2) โครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างศีกษาวิจัย (๓ กันยายน 2553) มีจำนวน 7 โครงการ

3) โครงการวิจัยที่ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าถึงรายละเอียดได้ เนื่องจากการเผยแพร่จำกัดเฉพาะหน่วยงาน และ/หรือ จำกัดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลรายละเอียดจากภายนอกหน่วยงาน โดยไม่ปรากฏรายละเอียดของรายงานโครงการวิจัยในฐานข้อมูลต่างๆ ที่คณะนักวิจัยได้ทำการทบทวน และรวบรวม มีจำนวน 7 โครงการ

เมื่อพิจารณาตามช่วงระยะเวลาในการศีกษา พบว่า เป็นโครงการวิจัยที่ทำการศีกษาก่อนปี 2003 จำนวน 17 โครงการ โครงการวิจัยที่ทำการศีกษาหลังปี 2003 จำนวน 47 โครงการ และเป็นโครงการวิจัยที่อยู่ระหว่างการศึกษา 7 โครงการ ซึ่งสะท้อนถึงการเติบโตของการศีกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่เกิดจากกระแสการตื่นตัวหลังจากที่ไทยได้ทำข้อตกลงการค้าเสรีกับจีน โดยหัวข้อที่ศีกษาวิจัยมีการขยายตัวในลักษณะหลากหลายมากขึ้น และมีการศีกษาในเชิงลึกมากขึ้น ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนได้มากขึ้น และ โครงการวิจัยบางส่วนได้รับการตีพิมพ์เป็นหนังสือเพื่อเผยแพร่ในวงกว้างเพิ่มขึ้นด้วย

⁶ ฐานข้อมูลหลักสืบค้นในการสำรวจรายงานโครงการวิจัยภาษาไทยที่เกี่ยวกับจีนศีกษา ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ เป็นหลัก ได้แก่

1. ฐานข้อมูลออนไลน์งานวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
2. ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
3. โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (Thai Digital Collection: ThaiLIS)
4. สำนักหอสมุด กลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
5. คลังปัญญาจุฬาฯ เพื่อประเทศไทย
6. ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
8. โครงการจีนศีกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อศีกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
9. ศูนย์จีนศีกษา สถาบันเอเชียศีกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. กลุ่มศีกษาจีน (Center for China-GMS studies) สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประเด็นของการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษา และวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสทางการค้า จากกรอบความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างไทย และจีน ทั้งระดับทวิภาคี และพหุภาคี เพื่อศึกษาวิธีการแสวงหาผลประโยชน์รวมทั้งข้อขัดข้อง และแนวทางการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจต่างๆ ระหว่างไทย และจีน ในกรอบต่างๆ ที่ได้จัดทำขึ้นนั้น ซึ่งหากพิจารณางานวิจัย หรือโครงการวิจัยเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยทั้ง 71 โครงการ แยกตามประเภท และแหล่งทุนงบประมาณ ดังตารางที่ 2-7 พบว่า

โครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย และจีน มีจำนวนมากที่สุด 28 โครงการ

โครงการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้า มีจำนวน 23 โครงการ

โครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว และอื่นๆ มีจำนวน 17 โครงการ

โครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการลงทุนมีจำนวน 3 โครงการ

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า จากการทบทวนงานวิจัย หรือโครงการวิจัยเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย จากฐานข้อมูลต่างๆ ในปัจจุบันนั้น คณะนักวิจัยไม่พบรายงาน หรือโครงการวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การวิจัยทางการเงินจีนเลย

ตารางที่ 2-7 จำนวนโครงการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท และแหล่งทุนงบประมาณ

	รวม	งานวิจัยในอดีต		อยู่ระหว่าง ศึกษา
		มีการเผยแพร่ ทั่วไป	การเผยแพร่จำกัด / ไม่ปรากฏรายละเอียด	
1) เศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน	28	23	2	3
1.1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	7	4	1	2
1.2) กระทรวงอุตสาหกรรม	5	5		
1.3) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	1	1		
1.4) อื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน	15	13	1	1
2) ด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้า ระหว่างไทยกับจีน	23	20	2	1
2.1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	2	2		
2.2) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	6	6		
2.3) กระทรวงอุตสาหกรรม	3	2		1
2.4) กระทรวงพาณิชย์	5	4	1	
2.5) อื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน	7	6	1	
3) ด้านการลงทุน	3	1	1	1
4) ด้านการเงิน				
5) ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ	17	13	2	2
5.1) ด้านการค้าบริการ	1	1		
5.2) ด้านการท่องเที่ยว	9	7	1	1
5.2.1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	1	1		
5.2.2) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	3	2		1
5.2.3) สำนักงานคณะกรรมการวิจัย แห่งชาติ (วช.)	1	1		
5.2.4) อื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน	4	3	1	
5.3) ด้านการขนส่ง โลจิสติกส์และ	7	5	1	1

	รวม	งานวิจัยในอดีต		อยู่ระหว่าง ศึกษา
		มีการเผยแพร่ ทั่วไป	การเผยแพร่จำกัด / ไม่ปรากฏรายละเอียด	
โทรคมนาคม				
5.3.1) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	3	3		
5.3.2) กระทรวงพาณิชย์	1	1		
5.3.3) สำนักงานนโยบายและแผนการ ขนส่งและจราจร (สนข.)	1			1
5.3.4) อื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน	2	1	1	
5.4) ด้านพลังงาน และอื่นๆ				
รวมทั้งสิ้น	71	57	7	7

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาสน์และคณะ, 2553

ตารางที่ 2-8 โครงการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	1 โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน
	1.1 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
2004	ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. (2547). “โครงการสำรวจฐานข้อมูลความสัมพันธ์ไทย-จีน ในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และคณะศิลปศาสตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สกว.). รายงานการวิจัยโครงการนี้เป็นการสำรวจฐานข้อมูลความสัมพันธ์ไทย-จีน ทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ โดยมีการรวบรวมรายชื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือมีการเรียนการสอนภาษาจีนและไทยในแต่ละฝ่าย และการทำบรรณนิทรรศน์เอกสารเกี่ยวกับจีน และไทยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในฝ่ายจีน และฝ่ายไทย ในส่วนของการแสดงผลการศึกษา ได้ทำการแบ่งเป็นข้อมูลในส่วนของประเทศจีน และส่วนของประเทศไทย โดยที่ในส่วนของจีนสามารถแบ่งออกเป็น 4 หน่วยงาน คือหน่วยงานราชการ ซึ่งแบ่งเป็น กระทรวง กรม และสำนัก หน่วยงานไม่สังกัดราชการ สื่อมวลชน และสถาบันการศึกษา ในส่วนของฝ่ายไทยจะแบ่งออกเป็นหน่วยงานราชการ สื่อสารมวลชน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานเอกชน เพื่อให้เห็นถึงโครงสร้าง และองค์ประกอบของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศไทย และจีน อย่างเป็นระบบ
2005	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุทธาทองไทย. (2548). “รายงานศักยภาพทางเศรษฐกิจของมณฑลจินตตะวันตก.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การวิจัยโครงการนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนารอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเศรษฐกิจไทย-จีน โดยเน้นตำแหน่งและการเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ (CTC) นำเสนอข้อมูลพื้นฐานการพัฒนากิจกรรมของประเทศไทย โดยวิเคราะห์โอกาสการพัฒนา และขยายความร่วมมือของ ไทยทางด้านการค้า การลงทุน การเกษตร การท่องเที่ยว ทรัพยากรมนุษย์ และระบบคมนาคมขนส่ง โดยการประสาน โอบายเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการพัฒนาจีนตะวันตก ซึ่งพบว่า ศักยภาพของจีนตะวันตกได้มีความสำคัญมากขึ้นจากการปฏิรูปประเทศ และเปิดประเทศ รวมทั้งจากกลยุทธ์การพัฒนาจีนตะวันตกที่เรียกว่า Xibu Da Kaifa ที่ครอบคลุมมณฑลต่าง ๆ ได้แก่ 1 มณฑล 6 มณฑล และ 5 เขตปกครองตนเอง ซึ่ง สำคัญสำคัญของแผนพัฒนากิจกรรมของจีน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 10 จะเน้นการส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บุคลากร และการปรับโครงสร้างการผลิตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับสากล โดยเน้นการส่งเสริมการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ การพัฒนาโครงสร้างสิ่งก่อสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการเชื่อมโยงแหล่งน้ำ การคมนาคม ขนส่ง เพื่อเชื่อมโยงกับภาคอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้าน เป็นหลัก ในการพัฒนากิจกรรมของจีน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าประเทศไทยควรให้ความสนใจโอกาสการพัฒนาและขยายความร่วมมือทางด้านการค้า การลงทุน การเกษตร การท่องเที่ยว ทรัพยากรมนุษย์ และการขนส่งระหว่างกันมากขึ้น ซึ่งจะเป็นโอกาสอันดีในการขยายการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและจีนตะวันตกเนื่องจากอาณาบริเวณดังกล่าวอยู่ใกล้ประเทศไทย โดยทั้งนี้ต้องประสานโอบายการพัฒนาเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับการพัฒนาจีนตะวันตกด้วย โดยเฉพาะเส้นทางเชื่อมโยงแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ เส้นทางเชียงราย กุนหมิง สปป.ลาว และการเดินเรือเชิงพาณิชย์ในแม่น้ำโขง ซึ่งจะเป็นตัวเชื่อมตลาดใหม่ตามนโยบายสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของจีนในคอนได้และตะวันตกเข้ากับตลาดของประเทศลุ่มน้ำโขง โดยอาศัยเส้นทางคมนาคมและการบริการที่สะดวกผ่านประเทศไทย
2005	วารินทร์ วงศ์หาญชาวี และคณะ. (2548). “โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนารอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเศรษฐกิจไทย-จีน โดยเน้นตำแหน่งและการเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ (CTC).” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมูลนิธิสถาบันที่ดิน.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษา องค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศจีน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือทางเทคโนโลยี และเศรษฐกิจในสาขาที่มีศักยภาพ โดยศึกษาถึงรูปแบบ กระบวนการ และโอกาสทางการตลาดสินค้าที่เกี่ยวข้องกัน และอุปสรรคระหว่างกันเพื่อเสนอแนะนโยบายและมาตรการสนับสนุนการค้า การผลิต และการท่องเที่ยวให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างกัน และพัฒนาเครือข่ายการสื่อสารข้อมูลข่าวสารกันในระยะต่อไป โดยใช้แนวคิดการเชื่อมโยงของความสัมพันธ์ที่เป็นองค์รวมในการศึกษา คือ การเชื่อมโยงความสัมพันธ์รายสาขาซึ่งเกี่ยวพันกัน ความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์เชื่อมโยงแบบองค์รวม ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย พะเยา ลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน น่าน มณฑลกว่างซี กุ้ยโจว ซานซี ยูนนาน เสฉวน มหานครฉงชิ่ง ผลการศึกษา พบว่า หลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การค้าโลกได้ส่งผลเกื้อหนุนให้ทำให้เศรษฐกิจจีนมีอิทธิพลอย่างมากต่อเศรษฐกิจโลกและระหว่างประเทศ ด้วยขนาดและศักยภาพที่มีมากของจีนก่อให้เกิดทั้งโอกาสทางการค้าและการลงทุนในตลาดจีนที่เปิดกว้างขึ้น และมีผลต่อประเทศอื่นๆ เนื่องจากความสามารถในการแข่งขันของจีนที่มีความได้เปรียบด้านแรงงาน และวัตถุดิบ สำหรับประเทศไทยถือเป็นโอกาสที่ดีในการขยายการส่งออกสินค้าและบริการ เนื่องจากตลาดจีนนั้นมีขนาดใหญ่ แต่ละมณฑล มีปัจจัยแวดล้อม และการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน ทำให้บางมณฑลน่าจะเป็นตลาดสำหรับสินค้าและบริการของไทยได้ ขณะที่ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียนเนื่องจากอยู่ใกล้จีนตอนใต้ ซึ่งจีนให้ความสำคัญกับไทยในความร่วมมือเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคทั้งในกรอบ GMS และ อาเซียนเพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจจีนกับประเทศในภูมิภาคอย่างใดก็ตามในการพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันต้องคำนึงถึงประเทศในภูมิภาคอื่นๆ คือ พม่า และสปป.ลาว ด้วย เนื่องจากประเทศไทยและจีนไม่มีพรมแดนติดกัน โดยผู้ศึกษาเห็นว่าแนวทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยตอนเหนือ ประเทศจีนตอนใต้ และกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงจะต้องมีหลักการที่จะต้องสร้างสรรค์การพัฒนาอย่างยั่งยืนและต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประโยชน์ เพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน และเอื้อประโยชน์แก่ประเทศในอนุภูมิภาค โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการโลจิสติกส์ในการเชื่อมโยงให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดระบบห่วงโซ่อุปทานการผลิตที่เชื่อมโยงกันระหว่างกัน รวมถึงกฎระเบียบการขนส่ง การตรวจคนเข้าเมือง และระบบศุลกากร ทั้งนี้การพัฒนาความร่วมมือกันจะต้องคำนึงถึงการพัฒนาาร่วมกันของประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เช่น การสร้างฐานการผลิตด้านการแปรรูปสินค้าทางการเกษตร การลงทุนด้านการเพาะปลูกพืชที่เป็นวัตถุดิบ การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต การเกษตร อุตสาหกรรม การบริการ เพื่อสร้างงานและรายได้ของประชากรในอนุภูมิภาค การลดความยากจนเพื่อความมั่นคงและความมั่งคั่งของประเทศในอนุภูมิภาคด้วย โดยนำผลการศึกษาการเชื่อมโยงปัจจัยความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบซึ่งกันและกันมาเป็นแนวทางในการวางแผน โครงการ และนโยบายด้านการพัฒนาศักยภาพ และปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคระหว่างกัน เพื่อให้สามารถนำมาปฏิบัติได้จริง และแนวคิดการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจจะต้องมุ่งเน้นทางด้านการคมนาคมขนส่ง การสื่อสารและสาธารณูปโภคเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันของโลกได้ ซึ่งจะมีผลให้เกิดการเพิ่มปริมาณการค้า การลงทุน และการค้าบริการระหว่างกัน และนำมาซึ่งการจัดการทรัพยากรของประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงที่สามารถนำมาพัฒนาาร่วมกันได้ และก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่ออนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ภายใต้ความร่วมมือที่มีความเสมอภาค มั่นคง และยั่งยืนได้ โดยคณะผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ 3 ประการ คือ 1.ยุทธศาสตร์เน้นความยั่งยืนของการพัฒนาอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ประกอบด้วย การมีสันติสุข และการใช้ประโยชน์จากแม่น้ำโขงอย่างมีประสิทธิภาพ การประสานงานระหว่างประเทศเพื่อแก้ปัญหาเสถียรภาพ 2.ยุทธศาสตร์เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ประกอบด้วย การสร้างประโยชน์การใช้ลำนน้ำโขงด้วยการตั้งกรมการค้าจากประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อใช้ประโยชน์จากลำนน้ำโขงอย่างชัดเจน ส่งเสริมความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทางการค้า อุตสาหกรรม ท่องเที่ยว การส่งเสริมการค้า โลจิสติกส์ ความร่วมมือด้านการจัดการน้ำของแม่น้ำโขง และ3.ยุทธศาสตร์นำโดยการสร้างและปรับปรุงโครงสร้างกายภาพ ประกอบด้วย ความปลอดภัยในการใช้เส้นทาง การจัดทำโครงการร่วมพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคมในเส้นทางเชื่อมโยง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ และการพัฒนาระบบนํ้ามันเชื้อเพลิง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2005	ศิริเพ็ชร ทฤษณาวาลิ. (2548). “กลไกและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่นของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในกรอบการตกลงเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน: ศึกษากรณีมณฑลที่มีนัยยะสำคัญต่อประเทศไทย.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. - ไม่สามารถเข้าถึงรายละเอียด ของรายงานการศึกษา
2007	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และอวยพร สุทธาทองไทย. (2550). “โครงการวิจัยภาพรวมเศรษฐกิจจีน 17 มณฑล.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาพรวมเศรษฐกิจมณฑลจีน ซึ่งกล่าวถึง ลักษณะ และสภาพแวดล้อมของจีนซึ่งเป็นประเทศใหญ่ที่ประกอบด้วย 22 มณฑล 5 เขตปกครองตนเอง และ 4 เขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งแต่ละมณฑลล้วนมีขนาดใหญ่ มีจำนวนประชากรมาก มีความแตกต่างในมิติต่างๆ เช่น แหล่งที่ตั้ง เศรษฐกิจ สังคม และการบริหารจัดการในระดับมณฑลซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละมณฑลมีอำนาจการบริหารระดับท้องถิ่นค่อนข้างเป็นอิสระตามระบบกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ท้องถิ่น และในบางมณฑลก็ยังมีปัญหาการกีดกันสินค้าจากมณฑลอื่นด้วย และศึกษาโดยแยกเป็นรายเขตปกครอง/มณฑลใน 17 มณฑล ได้แก่ มณฑลเหอเป่ย์ ซานซี มณฑลโกเลียใน จีหลิน เฮยหลงเจียง เจียงซู อานฮุย เจียงซี ซานตง เหอหนาน หูเป่ย์ หูหนาน ฉีเป่ย์ กานซู ชิงไห่ หกซิงเจียง และซินเจียง เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ ศักยภาพของแต่ละมณฑล และโอกาสที่จะเพิ่มพูนความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับไทย โดยในแต่ละมณฑลประกอบด้วยหัวข้อการศึกษาชุดเดียวกัน แต่มีรายละเอียดทั่วไปและรายละเอียดเฉพาะที่ต่างกัน คือ ด้านภาพรวมทางเศรษฐกิจ ภาพรวมสังคมและการปกครอง เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การลงทุน การค้าภายใน การค้าระหว่างประเทศ เศรษฐกิจเมืองสำคัญและเขตเศรษฐกิจพิเศษ นโยบาย และมาตรการของรัฐบาล จากการวิเคราะห์ศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่ศึกษาในประเทศจีนและนัยต่อประเทศไทย ซึ่งคณะผู้วิจัย พบว่า โดยเปรียบเทียบแล้วมณฑลทางตะวันตกของจีนมีศักยภาพ และมีโอกาสที่จะขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยมากกว่ามณฑลชายฝั่งทะเลทางตะวันออกซึ่งมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่สูงกว่า และมีการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับประเทศอุตสาหกรรมอื่นค่อนข้างก้าวหน้าไปมากแล้ว
-	ยศ สันตสมบัติ. (อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย). “แนวคิดสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. - อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย
-	สุเทพ นิมสาข. (อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย). “การศึกษาและวิเคราะห์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการค้าและการลงทุนของกลุ่มประเทศในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. - อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย
1.2 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก กระทรวงอุตสาหกรรม	
1997	บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล คอนซัลแทนซี เน็ทเวอร์ค จำกัด. (2540). “โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม ระดับอนุภูมิภาค ระหว่างไทย-สปป.ลาว-จีนตอนใต้ กรณีพื้นที่จังหวัดน่าน พะเยา เขื่อนโขง สปป.ลาว และจีนตอนใต้.” เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. การวิจัยนี้เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมของไทยในภาคเหนือตอนบน (น่าน และพะเยา) ถึงแนวทางการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมที่เหมาะสมในระดับอนุภูมิภาคสำหรับจังหวัดภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย กับลาว และจีนตอนใต้ (หยุนนาน) ผลการศึกษาพบว่า ในพื้นที่ศึกษานั้นมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะด้านพื้นที่การเกษตร การท่องเที่ยว และมีแรงงานราคาถูกจำนวนมาก หากแต่โครงสร้างสาธารณูปโภคในพื้นที่ยังคงมีไม่มากนัก ซึ่งเป็นอุปสรรคในการคมนาคมขนส่ง และขาดสิ่งอำนวยความสะดวกหลายอย่าง รวมทั้งตลาดในพื้นที่ศึกษาซึ่งมีขนาดเล็กอยู่มาก สำหรับการศึกษาประเมินผลความร่วมมือในโครงการดังกล่าว พบว่า จะมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงศักยภาพของการผลิตในแต่ละพื้นที่ ที่ทำให้การผลิตสินค้าและบริการในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากขึ้น เนื่องจากทั้งไทย สปป.ลาว และจีนตอนใต้จะผลิตสินค้าที่ตนเองมีความได้เปรียบมากขึ้น ก่อให้เกิดการจัดสรรสินค้าและทรัพยากรที่เหมาะสมและเป็นไปตามศักยภาพที่แท้จริงมากขึ้น ผลการศึกษาดูอุตสาหกรรมที่มี

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ศักยภาพ สำหรับประเทศไทย พบว่า อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพได้แก่ อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบเป็นหลัก เช่น อุตสาหกรรมแปรรูปผักผลไม้ โรงสีข้าว ปาล์มน้ำมัน ยางพารา เครื่องไฟฟ้า และอุตสาหกรรมที่ใช้อาศัยตลาดเป็นหลัก เช่น เครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ส่วน สปป.ลาว อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ได้แก่ อุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรแร่ธาตุและพืชผลเกษตรในการผลิต เช่น อุตสาหกรรมถ่านหิน ไฟฟ้า และ อุตสาหกรรมที่มีการเคลื่อนย้ายได้ง่าย เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป และประเทศจีนตอนใต้ อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพได้แก่ อุตสาหกรรมที่ใช้ทรัพยากรแร่ธาตุและพืชผลเกษตรเป็นหลัก เช่น อุตสาหกรรมเหมืองแร่ อุตสาหกรรมอาหาร และแปรรูปการเกษตร และอุตสาหกรรมที่อาศัยตลาดเป็นหลัก เช่น เครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมที่มีการเคลื่อนย้ายได้ง่าย เช่น อุตสาหกรรมสิ่งทอ รองเท้า และเสื้อผ้าสำเร็จรูป รวมทั้งบริการและท่องเที่ยว ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อได้เปรียบเสียเปรียบและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ผู้วิจัยเห็นว่าควรพัฒนาอุตสาหกรรมร่วมกันนั้นจะต้องร่วมมือและเกื้อหนุนกัน โดย รูปแบบและยุทธศาสตร์ความร่วมมือ ควรตั้งอยู่ในหลักการ คือ การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งความเข้าใจกันในพื้นที่ ทั้งนี้โดยจะต้อง สอดคล้องกับสถานการณ์ความต้องการและการแข่งขันในตลาดโลก และสอดคล้องกับความร่วมมือในกรอบความร่วมมืออื่นๆ เช่น องค์การการค้าโลก และเขตการค้าเสรีอาเซียน รวมทั้งต้องมีความโปร่งใสในการดำเนินการภายใต้ความสัมพันธ์อันดีต่อกันด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทุกประเทศอย่างเป็นธรรมและสร้างสรรค์ต่อไป
2004	สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. (2547). “โครงการศึกษาวิจัยแนวทางความร่วมมือของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างไทย-จีน.” สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. การศึกษานี้เน้นศึกษาในเรื่องของขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของไทยเปรียบเทียบกับจีนทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพื่อเสนอช่องทางในการแข่งขันแก่ผู้ประกอบการไทยในกลุ่มอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องเผชิญกับการแข่งขันทั้งจากจีนและประเทศอื่นๆ รวมถึงการเตรียมความพร้อมในการเปิดประเทศไปสู่ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในรูปแบบต่างๆ. โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาผลิตภัณฑ์เป้าหมายจากมูลค่าการนำเข้า-ส่งออกของสินค้าทั้งของ ไทย-จีน และเป็นผลิตภัณฑ์ที่ปัจจุบันผู้ประกอบการไทยดำเนินกิจการอยู่แล้ว รวมทั้งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีอุตสาหกรรมต้นน้ำหรือเป็นอุตสาหกรรมต่อเนื่องภายในประเทศ โดยแบ่งผลการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 3 กลุ่ม รวม 9 ผลิตภัณฑ์ พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ไทยมีศักยภาพด้านการแข่งขันสูงกว่า หรือมีแนวโน้มที่จะสามารถส่งออกไปจีน ได้แก่ วงจรพิมพ์ที่มีการประกอบชิ้นส่วนแล้ว หลอดภาพโทรทัศน์ และคอมพิวเตอร์เครื่องทำความเย็น ซึ่งผู้ประกอบการไทยสามารถผลิตสินค้าได้มาตรฐานสูงภายใต้ต้นทุนที่ต่ำ เนื่องจาก มีการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม แนวโน้มในอนาคต จีนได้เร่งพัฒนาผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้และมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะ หลอดภาพโทรทัศน์ ที่ปัจจุบันตลาดผู้บริโภคมีความต้องการ เครื่องโทรทัศน์แบบจอภาพ LCD : Liquid Crystal Display และ PDP : Plasma Display แทนที่จอภาพแบบหลอดแก้ว ดังนั้น ผู้ประกอบการจำเป็นต้องทำการวิจัยและพัฒนา [R&D] ที่ใช้เทคโนโลยีใหม่มากขึ้น สำหรับผลิตภัณฑ์ที่จีนมีศักยภาพการผลิตสูงกว่าไทย พบว่า ได้แก่ เครื่องรับโทรทัศน์ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ เซมิคอนดักเตอร์ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการที่ กลุ่มผลิตภัณฑ์นี้ยังขาดอุตสาหกรรมต้นน้ำ และ ปลายน้ำ เพื่อรองรับการบริหารจัดการสินค้า ทำให้โครงสร้างต้นทุนของผู้ประกอบการและการวิจัยและพัฒนาไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร ส่วนผลิตภัณฑ์ที่ไทยและจีนเป็นคู่แข่งกันในตลาดโลก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน ได้แก่ เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น และเครื่องซักผ้า โดยผู้ประกอบการได้เปรียบด้านความประหยัด คุณภาพ และมาตรฐานสินค้า ประกอบกับ สินค้าประเภทนี้เป็นสินค้าที่ถูกกำหนดตลาดการกระจายสินค้าโดยบริษัทแม่ซึ่งเป็นบริษัทข้ามชาติที่มีฐานการผลิตอยู่ในประเทศไทยเป็นหลัก ซึ่งปัจจัยดังกล่าวจะทำให้ไทยและจีนถูกจำกัดไม่ให้เกิดการแข่งขันในตลาดเดียวกันทั้งในแง่ของพื้นที่ และกำลังซื้อของกลุ่มลูกค้า ซึ่งผู้ศึกษาพบว่า การลงทุนในเขตส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันออก เช่น มณฑลยูนนาน และนครคุนหมิง จะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้รับประโยชน์อย่างมาก โดยเฉพาะ พื้นที่ภาคเหนือของไทย เช่น จ.เชียงราย ที่เป็นศูนย์กลางในการผลิตและแหล่งกระจายสินค้าออกของจีนเข้าสู่เขตการค้าเสรีอาเซียน [AFTA] ซึ่งจะช่วยให้สามารถใช้ประโยชน์จากความร่วมมืออนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง [GMS] และเขตการค้าเสรีไทย-จีนที่มีอยู่ได้ อย่างไรก็ตามจากผลการศึกษา พบว่า ในระยะยาวผู้ประกอบการไทยอาจต้องเผชิญกับปัจจัยหลายด้านที่ไม่เอื้อต่อการขยายตลาด กล่าวคือ โครงสร้างต้นทุนที่ต่ำกว่าของจีน การวิจัยและพัฒนา

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ และการกำหนดนโยบายของรัฐบาลจีนที่มีเป้าหมายชัดเจน ดังนั้น แนวทางที่จะทำให้ผู้ประกอบการไทยได้ประโยชน์ คือการสร้างความร่วมมือทางการค้าระหว่างไทย-จีนมากกว่าจะเป็นการแข่งขัน โดยจีนจะได้รับประโยชน์จากการใช้พื้นที่ภาคเหนือ จังหวัดเชียงราย เป็นฐานการผลิตและเป็นแหล่งกระจายสินค้าที่มีศักยภาพให้จีนสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และตลาดโลก ส่วนไทยจะได้รับประโยชน์จากการส่งออกสินค้า โดยเฉพาะ ชิ้นส่วนไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เข้าสู่ตลาดจีนได้
2008	บริษัท บาลานซ์ โนว์เล็จ ดีไซน์ จำกัด. (2551). “โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน แผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวพัฒนาเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor: NSEC).” เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. การวิจัยฉบับนี้ศึกษา วิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะ นโยบาย มาตรการและแผน ปฏิบัติการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับจีนตอนใต้ และจีนตะวันตกในภาพรวมตามแนวพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (NSEC) ภายใต้กรอบ GMS ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน (สหภาพเมียนมา สปป.ลาว จีนตอนใต้ และจีนตะวันตก) ในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอริวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (Ayeyawady - ChaoPhraya - Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS) และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่นๆ ผลการศึกษาพบว่า ในประเทศไทยนั้นการให้สิทธิประโยชน์ด้านการค้าและการลงทุนเป็นมาตรการหนึ่งในการส่งเสริมและดึงดูดให้มีการลงทุนจากต่างประเทศ สำหรับสหภาพเมียนมาในปี 2540 คณะผู้บริหารประเทศได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจมากขึ้น มีการให้กรรมสิทธิ์ที่ดินแก่เกษตรกร เลิกควบคุมราคาสินค้าหลายรายการ และมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนที่ชัดเจน เช่น การพัฒนาภาคเกษตรให้เป็นฐานของเศรษฐกิจ การพัฒนาระบบเศรษฐกิจไปสู่การอาศัยกลไกทางการตลาดเป็นหลัก การพัฒนาเศรษฐกิจด้วยการร่วมพัฒนาเทคโนโลยีและการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ และการริเริ่มนโยบายเพื่อกำหนดรูปแบบทางเศรษฐกิจของชาติ สำหรับมาตรการและสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนของ สปป.ลาว นั้น มีนโยบายการเปิดเสรีในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งเน้นระบบเศรษฐกิจแบบตลาด และทำการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกมากขึ้น ส่วนสาธารณรัฐประชาชนจีนได้กำหนดนโยบายพื้นฐานในการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น นโยบายด้านภาษี โดยมีการนำนโยบายการลดหย่อนภาษีมาใช้ในการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมหรือพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมและการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุนจากต่างประเทศ โดยมีแนวโน้มที่จะปรับลดสิทธิประโยชน์การลงทุนลงเพื่อให้เกิดความเสมอภาคระหว่างนักลงทุนต่างชาติ และนักลงทุนท้องถิ่น ผลการศึกษาความเชื่อมโยงกับมาตรการส่งเสริมการลงทุนของไทย พบว่า รัฐบาลไทยโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำกรอบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนให้ครอบคลุมเมืองชายแดนหลักซึ่งเป็นเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน นำร่องในลักษณะเขตเศรษฐกิจชายแดนแห่งแรกของประเทศไทย ด้วยเหตุผลของลักษณะทางภูมิศาสตร์ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ที่มีความได้เปรียบด้านที่ตั้งที่อยู่ในแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ - ใต้ เชื่อมโยงไทย - เมียนมา/ลาว - จีน และมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นฐานการค้า การลงทุนอุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว ประกอบกับมีการขนส่งตามลำน้ำโขงจากเชียงรุ่ง - เชียงแสนอยู่แล้วในปัจจุบัน และมีการก่อสร้างถนนเชื่อมโยงซึ่งจะส่งผลให้ภาคเหนือตอนบนเป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญ สำหรับข้อเสนอแนะการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวพัฒนาเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor: NSEC) ในอนาคตนั้นพบว่าการศึกษาได้มีข้อเสนอแนะภาครัฐและเอกชนในหลายระดับด้วยกัน โดยในระดับภาพรวม ผู้ศึกษาได้เสนอแนะให้การพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมนั้นควรร่วมมือกันในการพัฒนาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์การขับเคลื่อนอุตสาหกรรม ควบคู่ไปกับการพิจารณาขีดความสามารถของโครงสร้างพื้นฐาน ลักษณะภูมิประเทศ และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่โดยเน้นการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมทั้งการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การคมนาคมขนส่ง ระบบการสื่อสาร ให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการ ในอนาคต เพื่อรองรับกิจกรรมใหม่ที่จะเกิดขึ้น นอกจากนี้ยังต้องเสริมสร้างศักยภาพมหาวิทยาลัยในแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรตามความต้องการของนักลงทุนด้วย

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2008	ราชนันท์ ชินทรารังสรรค์ และคณะ. (2551). “โครงการศึกษาศักยภาพการแข่งขัน ผลกระทบและแนวทางการปรับตัวของอุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานของไทย ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน.” ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจระหว่างประเทศและการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เสนอ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม. การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อการวิเคราะห์ถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานของไทยภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรม ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ แบบจำลองดุลยภาพแบบทั่วไป และการคำนวณอัตราคุ้มครองที่แท้จริง จากข้อมูลทั้งที่เป็นแบบ ปฐมภูมิ ทดลองภูมิ และการสัมภาษณ์ เพื่อวิเคราะห์ถึงโอกาส ปัญหา อุปสรรค และศักยภาพ เพื่อกำหนดแนวทางการปรับตัว และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานของไทย ผลการศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมพบว่า ประเทศไทยค่อนข้างขาดแคลนทรัพยากรในด้านเหมืองแร่ โดยเฉพาะแร่โลหะ ที่เป็นแร่พื้นฐานสำคัญ คือ เหล็ก อะลูมิเนียม และทองแดง ขณะที่แร่โลหะที่นำมาใช้ประโยชน์ได้หลายชนิด เช่น หินปูน และอิปซัม หากแต่บางชนิดยังมีข้อขัดแย้งในการนำไปใช้ประโยชน์อยู่ เช่น โปแตช เป็นต้น โดยรวมโครงสร้างของอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงเป็นกลุ่มที่นำเข้าสุทธิ และมีความเชื่อมโยงในประเทศค่อนข้างต่ำ ผลการศึกษาโครงสร้างอุตสาหกรรมพื้นฐาน พบว่า อุตสาหกรรมเหล็กไม่มีการผลิตเหล็กขั้นต้นภายในประเทศจึงทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีได้อย่างเต็มที่ เช่นเดียวกับอุตสาหกรรมทองแดง และอะลูมิเนียม โดยส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขั้นกลางและขั้นปลายมากกว่า หากแต่อุตสาหกรรมอะลูมิเนียมของไทยเป็นอุตสาหกรรมที่ประสบความสำเร็จสูงสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้ดี สำหรับอุตสาหกรรมอลูมิเนียมของไทยนั้นมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงแต่ยังไม่สามารถส่งออกได้มากนักเนื่องจากมีต้นทุนขนส่งสูง การศึกษาด้านการค้าการลงทุนระหว่างประเทศของไทย พบว่า ประเทศไทยและจีนนั้นมีการค้าสินค้าในกลุ่มแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานไม่มากนัก เนื่องจากจีนผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศเป็นหลัก ขณะที่ไทยนั้นไม่มีความสามารถในการผลิตและส่งออกแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานมากนัก โดยสินค้าส่วนใหญ่นั้นเป็นสินค้าที่ประเทศไทยไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ซึ่งผู้ศึกษาพบว่าในอนาคตมีแนวโน้มที่จีนจะระบายสินค้าและส่งออกสินค้าในกลุ่มนี้ได้มากขึ้น สำหรับผลการศึกษาอัตราการคุ้มครองที่แท้จริง พบว่า อุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานของไทยส่วนใหญ่มีอัตราการคุ้มครองที่แท้จริงในอัตราสูงสอดคล้องกับอุตสาหกรรมที่จัดอยู่ในกลุ่มรายการสินค้าอ่อนไหวภายใต้กรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีจะทำให้อัตราการคุ้มครองที่แท้จริงลดลงได้ ซึ่งการทยอยการลดอัตราภาษีและการเจรจาในมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีจึงเป็นช่องทางในการช่วยอุตสาหกรรมให้ปรับตัวและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้ ผลการศึกษาผลกระทบจากการลดภาษีนำเข้า พบว่าจะมีผลให้ราคาอุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานในประเทศลดลง และส่งผลให้การผลิตลดลงเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากการนำเข้าที่เพิ่มขึ้น ผลการศึกษาโดยแบบจำลอง GTAP พบว่า โดยรวมแล้ว การทำความตกลงการค้าเสรีการค้าไทย-จีนภายใต้กรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจ จะส่งผลทำให้ประเทศไทยและจีนได้ประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ โดยอุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานของประเทศไทยนั้นจะได้รับประโยชน์จากผลตอบแทนจากราคาปัจจัยการผลิตที่เพิ่มขึ้น ขณะที่อุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานของจีนนั้นจะได้รับผลตอบแทนลดลง ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่ ในปัจจุบันการลงทุนในต่างประเทศของจีนจะเน้นในการลงทุนเพื่อหาวัตถุดิบ เช่นกิจการเหมืองแร่ แหล่งพลังงาน แต่ในอนาคตจีนมีแนวโน้มการขยายการลงทุนไปด้านอื่นๆ มากขึ้น ไทยจึงควรกำหนดนโยบายที่จะใช้ประโยชน์จากการลงทุนของจีนในอนาคตให้มากขึ้น และควรมีการกำหนดยุทธศาสตร์การปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขต่างๆ และกระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน เช่น ยุทธศาสตร์ความร่วมมือระหว่างไทยและจีนในการแลกเปลี่ยน หรือการร่วมลงทุนอุตสาหกรรมเมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานร่วมกัน การเชื่อมต่อการขนส่งทางบกในภูมิภาค และการตกลงในเรื่องการกำหนดกฎเกณฑ์ในเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า เป็นต้น

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2009	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2552). “โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) ในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋ยปู้ (Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation: PBG).” ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. รายงานการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสในการแสวงหาประโยชน์จากกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋ยปู้ (Pan-Beibu Gulf Economic cooperation: PGB) รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับโครงสร้างทางเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของพื้นที่พัฒนาในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS โดยการศึกษาวิจัยเชิงเอกสารโดยเฉพาะเอกสารในพื้นที่ศึกษา กรอบความร่วมมือที่เกี่ยวข้องระดับอนุภูมิภาคต่างๆ ความตกลงการค้าเสรีระหว่างพื้นที่ที่ศึกษา และรายงานจากองค์กรระหว่างประเทศระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงในพื้นที่ศึกษาทั้ง กวางสี เวียดนาม สปป.ลาว และไทย ผลการศึกษาพบว่า กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋ยปู้มีศักยภาพของโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในการเชื่อมต่อโลจิสติกส์ระหว่างกัน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกับกวางสีมาก โดยได้รับสนับสนุนจากทางจีน หากแต่ยังมีปัญหาความไม่ชัดเจนในการประสานงานและการทำงานมากนักเนื่องจากเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทยและอาเซียน โดยกรอบ PBG นั้นถือเป็นอีกช่องทางที่ไทยควรใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมการค้าการลงทุนของไทยเพิ่มเติมจากกรอบความร่วมมืออื่นๆ ที่ไทยยังประสบปัญหาอยู่ ซึ่งรัฐบาลไทยควรมีการศึกษาข้อดีข้อเสียอย่างรอบคอบเพื่อการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือนี้ โดยผลการศึกษาคาดว่ากรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋ยปู้น่าจะมีการส่งเสริมกรอบความร่วมมือเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ในทางบวกเพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นกลไกเสริมการเปิดเสรีอาเซียน-จีน โดยเฉพาะหลังข้อตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน-จีนมีผลบังคับใช้ ทั้งนี้แม้ว่ากรอบความร่วมมือต่างๆ เหล่านี้จะสามารถเอื้อประโยชน์ให้เศรษฐกิจไทยและประเทศอื่นๆ ในอาเซียนให้มีความเชื่อมโยงกันมากขึ้น แต่ขณะเดียวกันประเทศไทยก็ต้องแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ในด้านการค้า การลงทุน เช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าภาครัฐและเอกชนไทยต้องร่วมมือกันในการพัฒนาการค้าการลงทุนให้มากขึ้น รวมทั้งภาคการผลิต โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การผลิต การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการส่งเสริมให้ภาคเอกชนตระหนักถึงความสำคัญของกรอบความร่วมมือดังกล่าวให้มากขึ้น โดยเฉพาะการขยายเครือข่ายความร่วมมือในการผลิตทั้งในประเทศและระหว่างประเทศในกรอบความร่วมมือดังกล่าว เพื่อสร้างศักยภาพการแข่งขันให้มากขึ้นขึ้นด้วย ผลการศึกษาการสำรวจและวิเคราะห์อุตสาหกรรมสำคัญของทั้ง 3 พื้นที่ศึกษา เพื่อกำหนดอุตสาหกรรมเป้าหมายในสาขาหลักและสาขาย่อย ทั้งนี้ โดยนำแนวคิดการวิเคราะห์ “โซ่คุณค่า” (Value Chain Analysis) มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพเพื่อเป็นกรณีศึกษา ปรากฏว่า อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารทะเลแปรรูป ซึ่งไทยควรออกไปลงทุนในเวียดนาม โดยมีตลาดเป้าหมาย คือ ตลาดจีนตะวันตกซึ่งเป็นพื้นที่ Land Lock รวมทั้งตลาดหลักอื่นๆ ของโลก เช่น ญี่ปุ่น และยุโรป อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยาง ซึ่งควรมีการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางแปรรูปขั้นสูงเพื่อการส่งออก โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ยางจากน้ำยางข้น เช่น ถุงมือยาง ถุงยางอนามัย โกลด์แห่งปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น หนองคาย โดยมีตลาดเป้าหมาย คือ จีน อุตสาหกรรมแปรรูปมันสำปะหลัง ควรส่งเสริมให้มีการลงทุนในอุตสาหกรรมพลาสติกชีวภาพแปรรูปจากมันสำปะหลังในไทย โดยมีตลาดในมณฑลกวางสี โดยเฉพาะในนครหนานหนิงซึ่งมีนโยบายอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการส่งเสริมการใช้บรรจุภัณฑ์พลาสติกที่ย่อยสลายได้ สำหรับอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์ไม้ อุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า และอุตสาหกรรมรถยนต์ ผู้ศึกษาเห็นว่าผู้ประกอบการไทยยังไม่ควรออกไปลงทุนในเวียดนามและจีนในพื้นที่ศึกษาในขณะนี้ เนื่องจากยังไม่มีรายได้เปรียบในด้านวัตถุดิบและค่าแรงงาน โดยเฉพาะในเวียดนามที่ผู้ประกอบการต้องแบกรับต้นทุนค่าใช้จ่ยด้านสวัสดิการแรงงานที่สูงกว่าในไทย นอกจากนี้ ในส่วนของอุตสาหกรรมเหล็กและเหล็กกล้า ไทยยังไม่มีความสามารถในการแข่งขันเชิงเปรียบเทียบเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้าไปลงทุนในเวียดนาม โดยเฉพาะเกาหลีใต้ และอินเดีย ส่วนอุตสาหกรรมรถยนต์ควรสนับสนุนการเข้ามาลงทุนของผู้ผลิตรายใดจากจีนในไทย เนื่องจากอุตสาหกรรมรถยนต์ในจีนมีการปกป้องสูง และมีเงื่อนไขทางด้านการร่วมทุนและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบกับไทยมิได้มีตราสินค้ารถยนต์เป็นของตนเองและยังพึ่งพิงการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ส่งผลให้การผลิตและการตลาดยังคงต้องอิงกับการตัดสินใจของบริษัทแม่เป็นหลัก สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมในเส้นทาง Eastern Sub-corridor ภายใต้กรอบ GMS จากการ

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ขณะที่สินค้าเกษตรสำคัญอื่นๆ เช่น ข้าวหอมและยางพารานั้นจะส่งไปทางเรือไปขึ้นที่ท่าเรือกวังโจว โดยผลการศึกษา นโยบายส่งเสริมเศรษฐกิจ หรือ นโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้าที่ผ่านมานั้น พบว่ามีเพียงเป้าหมายและวัตถุประสงค์โดยขาดการวิเคราะห์ทั้งด้านเศรษฐกิจและนโยบายของประเทศเพื่อนบ้านอย่างถ่องแท้ทำให้ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นจากงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ประเทศไทยควรมีการจัดการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศที่ไทยให้ไว้กับประเทศเพื่อนบ้านเป็นการปูทางไปสู่ความสัมพันธ์ที่เป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้โดยให้ความร่วมมือเป็นการสร้างความรู้ และฐานข้อมูลเกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านของไทย และยังเป็นการเตรียมทรัพยากรมนุษย์ เพื่อขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ และเป็นการเพิ่มมิตรไมตรีที่ดีต่อกันด้วย
	1.4 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนอื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน
1987	จุลชีพ ชินวรรณ. (2530). “พัฒนาการด้านการศึกษาในประเทศไทย ค.ศ. 1970-1988.” โครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การวิจัย นี้มุ่งวิเคราะห์การพัฒนาการของความรู้และสถานภาพของความรู้เกี่ยวกับจีนศึกษาในปัจจุบันทั้งในด้านหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ตลอดจนกิจกรรมวิชาการต่างๆ ทั้งที่เป็นงานวิจัย งานเขียนตำรา หนังสือ บทความวิชาการ และการจัดสัมมนา อภิปรายทางวิชาการ เพื่อให้ทราบถึงสภาพทิศทางและปัญหาตลอดจนแนวโน้มอันจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดแนวทางและนโยบายในการศึกษาวิจัยและเพิ่มพูนองค์ความรู้เกี่ยวกับจีนให้รอบด้านและลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยเน้นเฉพาะในช่วงทศวรรษที่ 1970 คือ ตั้งแต่ ค.ศ. 1971 จนถึง ค.ศ. 1984 โดย การวิจัยนี้จะเป็นการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ตลอดจนงานเขียน งานวิจัย ที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการและหนังสือต่างๆ ผลการศึกษาพบว่า ความสนใจเกี่ยวกับจีนในประเทศไทยได้มีมานานแล้ว แต่การศึกษาเกี่ยวกับจีนในอดีตเป็นไปด้วยความยากลำบากจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองภายในประเทศและระหว่างประเทศ ผู้วิจัยเห็นว่าพัฒนาการของจีนศึกษาในประเทศไทยอาจแบ่งได้เป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรกก่อนทศวรรษที่ 1970 ซึ่งเป็นช่วงที่การเรียนการสอนเกี่ยวกับจีนมีอุปสรรคมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจีนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การสอนเกี่ยวกับจีนในช่วงนี้มักเน้นความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมโดยผู้สอนมักสอนจีนร่วมกับญี่ปุ่นและเกาหลี ในวิชาที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ช่วงที่สอง ระหว่าง ค.ศ. 1971-1975 (พ.ศ. 2514-2518) เป็นช่วงที่การศึกษาเกี่ยวกับจีนเฟื่องฟูมาก มีนักวิชาการรุ่นใหม่ ที่สนใจจีนโดยเฉพาะ (specialists) และได้นำเสนอผลงานทางวิชาการ ทั้งที่เป็นหนังสือและบทความ ทำให้มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับจีนดีขึ้น ช่วงที่สาม เป็นช่วงหลัง ค.ศ. 1975 (พ.ศ. 2518) จนถึงปัจจุบัน การศึกษาเกี่ยวกับจีนในช่วงนี้ขยายตัวมากขึ้น ทำให้ความรู้เกี่ยวกับจีนมีมากขึ้น มีมหาวิทยาลัยหลายแห่งเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับจีนในระดับปริญญาตรี ส่วนในระดับปริญญาโท มีอยู่เพียง 2 สาขา คือ รัฐศาสตร์และประวัติศาสตร์ สำหรับด้านการวิจัยงานวิจัยเกี่ยวกับจีนมีน้อยมาก ส่วนใหญ่จะเป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท ปัจจุบันมหาวิทยาลัยหลายแห่งได้จัดตั้งสถาบันศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจีนขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจะมีส่วนช่วยกระตุ้น การค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับจีนต่อไปในอนาคต อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าแม้ว่าพัฒนาการของจีนศึกษาที่ผ่านมาจะมีส่วนช่วยให้องค์ความรู้ (Body of knowledge) ที่เกี่ยวกับจีนเพิ่มมากขึ้น แต่การศึกษาเกี่ยวกับจีนก็ยังมียุทธศาสตร์อีกหลายประการ เช่น การขาดนักวิชาการที่เชี่ยวชาญจีนศึกษาในหลายๆ ด้าน ส่วนผลงานวิจัยเกี่ยวกับจีนก็ยังมียุทธศาสตร์น้อย นอกจากนั้น ในด้านการเรียนการสอนยังมีปัญหาเรื่องความซ้ำซ้อนของหลักสูตร และความลำบากในการศึกษาเกี่ยวกับจีนในเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะให้การพัฒนาจีนศึกษาในอนาคตน่าจะมีเป้าหมายในการเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับจีนให้ “รอบด้าน” โดยกำหนดทิศทางให้ชัดเจน พัฒนาหลักสูตรวิชาที่เกี่ยวกับจีน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและสร้างลักษณะ “สหวิทยาการ” อีกทั้งควรขยายการเผยแพร่ความรู้ในรูปการอภิปราย บรรยาย สัมมนา หรือการอบรมพิเศษให้มากขึ้น ควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับจีน และที่สำคัญที่สุด ก็น่าจะมีการ ร่วมมือและประสานงานระหว่างสถาบันวิชาการในประเทศและต่างประเทศ ในการทำกิจกรรมวิชาการบางอย่างร่วมกัน ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันดี และสัมพันธ์ไมตรีระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนอีกด้วย
1989	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคน. (2532). “รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาชนจีน: ศึกษาเปรียบเทียบยุคเหมาและยุคเติ้ง.” โครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	รายงานการศึกษาลำดับนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยวิเคราะห์ถึงสภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจและสังคมของจีน แนวคิดและหลักการในการพัฒนาชนบทของประเทศจีน กลยุทธ์และรูปแบบการพัฒนาชนบทจีน การพัฒนาชนบทของจีนกับผลกระทบทางเศรษฐกิจเปรียบเทียบก่อนและหลัง ค.ศ.1976 ผลกระทบของนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ และสรุปความขัดแย้งของการปฏิรูปโครงสร้างและอนาคตการพัฒนาชนบทจีน โดยผลจากการศึกษาผู้วิจัยสรุปว่า แนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งสองยุคนี้มีมีความแตกต่างกันมาก ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นความขัดแย้งในเชิงโครงสร้าง เพราะเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในตัวระบบความรับผิดชอบที่นำมาใช้ คือ ความขัดแย้งระหว่างกรรมสิทธิ์หมู่ในที่ดินที่มีมานานกับการขยายตัวของกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในเครื่องจักร ความขัดแย้งระหว่างการวางแผนจากส่วนกลางกับการขยายตัวของตลาดเสรี และความขัดแย้งระหว่างการขยายตัวของกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลในทรัพย์สินและกิจการวิสาหกิจ กับวิสาหกิจขององค์กรรวมหมู่และของรัฐ ซึ่งปัจจุบันฝ่ายนำของรัฐไม่สามารถควบคุมการปฏิรูปนี้ให้อยู่ภายในกรอบที่พึงประสงค์ได้
1990	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2533). “นโยบายสี่ทันทสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน: บทเรียนและแนวโน้ม.” โครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาลำดับนี้เป็นการศึกษาถึงการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศจีน การใช้นโยบายสี่ทันทสมัยเพื่อการพัฒนาประเทศ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองและกระบวนการของความสำเร็จในการพัฒนาระบบสังคม และเศรษฐกิจของประเทศจีน ผู้วิจัยได้ศึกษาถึง สถานการณ์การประกาศใช้นโยบายสี่ทันทสมัยเพื่อพัฒนาประเทศจีนให้เป็นประเทศที่ทันสมัยใน 4 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการป้องกันประเทศภายใน ค.ศ. 2000 และวิเคราะห์ปัญหาหลังจากการดำเนินการ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า เป็นผลจากการขาดการเตรียมการทั้งในด้านการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ฝ่ายต่างๆ ขาดการปรับปรุงการจ้ององค์กร ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านวิทยาการสมัยใหม่ ขาดระบบการเงินการธนาคารที่ทันสมัยเพื่อรองรับการลงทุนที่ขยายตัว ดังนั้นจึงมีการประกาศใช้ “แผนปรับปรุงทางเศรษฐกิจระยะ 3 ปี ค.ศ. 1981-1983” ซึ่งเป็นช่วงแห่งการปฏิรูปทางเศรษฐกิจขึ้น ซึ่งผู้ศึกษาชี้ให้เห็นว่าการที่ทางการจีนตัดสินใจประกาศใช้แผนปรับปรุงทางเศรษฐกิจในปลายปี 1980 แสดงถึงข้อบกพร่องในการกำหนดนโยบายของจีน เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาล และมีจำนวนประชากรมากมายมหาศาล การนำประเทศจีนไปสู่ความเจริญทางเศรษฐกิจโดยการดำเนินการปฏิรูปเศรษฐกิจจึงจะต้องมีการศึกษาทำความเข้าใจสภาพแวดล้อมเศรษฐกิจอย่างถี่ถ้วนครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาระบบสังคมและการเมืองของประเทศอุตสาหกรรมเหล่านี้ด้วย เพื่อค้นหาคำตอบถึงแนวทางในการพัฒนาระบบสังคมเศรษฐกิจที่เหมาะสมของประเทศ
1992	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2535). “รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเสริมหลักสูตรเรื่องเส้นทางการปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีน : ทฤษฎีและการปฏิบัติ.” คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการศึกษาลำดับนี้เป็นการศึกษาการปฏิรูปประเทศของจีนซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ปี 1978 โดยผ่านการศึกษานโยบาย และบทบาทของนักวิชาการในประเทศจีน ซึ่งนักวิชาการในประเทศจีนนั้นจะมีบทบาทในการผลิตแนวทางสำหรับการปฏิรูปเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นการศึกษากระแสแนวคิดเชิงวิชาการและข้อถกเถียงต่างๆ ซึ่งจะเปลี่ยนประเด็นและหัวข้อไปเรื่อยๆ ตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงผู้นำประเทศ โดยเอกสารวิจัยนี้แบ่งเป็น 6 หัวข้อ ประกอบด้วย 1.สาเหตุของความล่าช้าในการประกาศแผนปฏิรูปเศรษฐกิจ 2.วิวัฒนาการของวิาทะเกี่ยวกับแนวคิดและการปฏิรูประบบเศรษฐกิจ 3.วิาทะในระยะแรก ระหว่าง ค.ศ. 1978-1982 4.การอภิปรายในระยะที่ 2 ระหว่าง ค.ศ.1983-1986 และ 5.สรุปปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดจากการปฏิรูป ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า การเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจโดยที่ยังไม่มีความพร้อมทางด้านแนวคิดเชิงทฤษฎีและขาดการวิเคราะห์ปัญหาอย่างรอบด้าน จะทำให้การปฏิรูปดำเนินไปโดยขาดหลักวิชาการที่ชัดเจนถูกต้องเป็นต้นๆจะส่งผลให้เกิดปัญหาตามมาทั้งเศรษฐกิจสังคม และการเมือง
1994	นิรมล สุธรรมกิจ. (2537). “รายงานการวิจัยบทบาททางเศรษฐกิจจีนในอาเซียน (China's economic role in ASEAN).” โครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายที่จะศึกษาบทบาททางเศรษฐกิจจีนในอาเซียน (ยกเว้นบรูไน) โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการ คือ (1) เพื่อศึกษาภาพรวมทางเศรษฐกิจของจีนและอาเซียน (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียน (3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคทางความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับอาเซียน โดยอาศัยการวิจัยเอกสารและใช้ข้อมูลตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1967-1996 ผล

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	การศึกษาพบข้อคิดเห็น 6 ประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ (1) ประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจ พบว่า จีนมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจช้ากว่า มีรายได้ต่อหัวต่ำกว่า ขนาดการเปิดประเทศต่ำกว่าอาเซียน (ยกเว้น เวียดนาม และพม่า) และโครงสร้างการผลิตของจีนเน้นภาคเกษตรมากกว่าภาคอุตสาหกรรม (2) ประเด็นความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างจีนกับอาเซียน พบว่า อาเซียนและจีนมีใช้ลูกค้าที่สำคัญซึ่งกันและกัน เมื่อเทียบกับประเทศคู่ค้าสำคัญอย่าง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและฮ่องกง แต่เศรษฐกิจจีนมีบทบาททางการค้าระหว่างประเทศของอาเซียนเพิ่มขึ้น (อาเซียนมีสัดส่วนการค้ากับจีนเพิ่มขึ้นตลอดช่วงปี ค.ศ. 1970-1996) โดยเฉพาะบทบาทในฐานะเป็นแหล่งนำเข้าของอาเซียน อย่างไรก็ตาม จีนกับอาเซียน มีการแข่งขันทางการค้าในตลาดนำเข้าของญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป (3) ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนด้านการลงทุนโดยตรง พบว่า มูลค่าการลงทุนโดยตรงของอาเซียนในจีนมีมากกว่าการลงทุนโดยตรงของจีนในอาเซียนประมาณ 56 เท่า ลักษณะการลงทุนของอาเซียนในจีนและของจีนในอาเซียน ส่วนใหญ่เป็นการร่วมทุนและเป็นการลงทุนในด้านการก่อสร้าง อุตสาหกรรม และการค้า การลงทุนโดยตรงของอาเซียนในจีนมีความสำคัญต่ออาเซียนมากขึ้น เนื่องจาก สินค้าที่ผลิตในอาเซียนมีต้นทุนการผลิตแพงขึ้น ดังนั้น จึงมีการย้ายฐานการผลิตจากอาเซียนไปยังจีน โดยเฉพาะกิจการอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้นและเทคโนโลยีขั้นกลาง นอกจากนี้ จีนยังต้องการพึ่งพิงการลงทุนโดยตรงจากอาเซียนในด้านผลิตภัณฑ์อาหาร และการเกษตรเชิงพาณิชย์ ในขณะที่ อาเซียนต้องการพึ่งพิงการลงทุนโดยตรงจากจีนในด้านการก่อสร้างเป็นหลัก แม้กระนั้นก็ตาม อาเซียนแข่งขันกับจีนในการรับทุนต่างชาติ โดยเฉพาะการรับทุนโดยตรงจากเอเชียนิกส์ และประเทศสมาชิกอาเซียนโดยประเทศเจ้าของทุนเหล่านี้หันไปลงทุนในจีนเพิ่มขึ้น(4) ประเด็นการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียนมีโอกาสขยายตัวออกไปอีก เนื่องจากการประสานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิชาการระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีอาณาเขตติดต่อกับจีน และระหว่างจีนกับองค์กรอาเซียน(5) ประเด็นอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ จีนเข้มงวดด้านการนำเข้าและส่งออกสินค้ากับเงินตราต่างประเทศ ตลอดจนกฎระเบียบของจีนด้านกรรมสิทธิ์ในอสังหาริมทรัพย์ และการขาดแคลนเงินทุน วัตถุดิบ และระบบสาธารณูปโภค นอกจากนี้ อาเซียนมีการพัฒนาเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ค่อนข้างน้อย และอาเซียนมีโครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสมาชิกอาเซียนด้วยกันอยู่แล้ว และ(6) ประเด็นปัญหาของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับอาเซียน พบว่า อาเซียนมีแนวโน้มขาดดุลการค้ากับจีนเพิ่มขึ้น การลงทุนโดยตรงของอาเซียนในจีนมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับการลงทุนของญี่ปุ่นและเอเชียนิกส์ ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนมีข้อจำกัด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะด้านนโยบาย คือ รัฐบาลควรส่งเสริมความสัมพันธ์แบบทวิภาคีระหว่างจีนกับสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศ (ด้านการค้า การลงทุน และความช่วยเหลือทางเทคนิค เพราะจีนมีได้มีอาณาเขตติดต่อกับทุกประเทศสมาชิกอาเซียน การแบ่งงานกันทำระหว่างสมาชิกอาเซียนยังไม่ชัดเจน และระดับการพัฒนาเทคโนโลยีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนไม่เท่าเทียมกัน โดยในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นว่า ควรศึกษาบทบาทของจีนต่อสมาชิกอาเซียนในแต่ละประเทศให้เชิงลึกมากขึ้น ควรศึกษาพฤติกรรมการลงทุนโดยตรงของบริษัทข้ามชาติ สัญชาติสมาชิกอาเซียนในจีน และศึกษาเปรียบเทียบกลยุทธ์ของบริษัทข้ามชาติสัญชาติญี่ปุ่น (หรือสหรัฐอเมริกา หรือสหภาพยุโรป) ในอาเซียนกับจีน รวมทั้งควรศึกษาระดับความเข้มข้นของความสัมพันธ์ด้านการลงทุนโดยตรงระหว่างจีนกับสมาชิกอาเซียนแต่ละประเทศด้วย
1994	สุทิน สายสงวน. (2537). “ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีนและญี่ปุ่น.” โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุน ในอดีตและปัจจุบัน เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการล่มสลายของพหุภาคีนิยมในสหภาพโซเวียตต่อสถานภาพ ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ จีนและญี่ปุ่น และภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ เพื่อศึกษาทิศทางและวิธีการปรับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลจีนและญี่ปุ่นในการถ่วงดุลอำนาจและผลประโยชน์ของตนในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ และ เพื่อวิเคราะห์ทิศทางและวิธีการปรับตัวของไทยผ่านความร่วมมือกับจีนและญี่ปุ่น โดยใช้ การวิจัยเอกสารและวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า ก่อนวิกฤตเศรษฐกิจเอเชีย เมื่อปี 1997 ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีนมีมานาน อาจมีบางช่วงชะงักมักเป็นผลมาจากอิทธิพลทางการเมืองระหว่างประเทศ แต่ได้มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นใหม่ในระยะต่อมา ส่วนด้านการลงทุนนั้น ภายหลังจีนเปิดประเทศ จีนได้รับความสนใจจากนักธุรกิจต่างประเทศจำนวนมากรวมทั้งนักธุรกิจไทย สำหรับความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น พบว่าการค้าระหว่างไทยและญี่ปุ่นได้ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องกลายเป็คู่ค้าที่สำคัญของไทยตามลำดับ โดยที่ไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามาตลอด ขณะเดียวกัน ญี่ปุ่นได้ลงทุนในไทย เพิ่มขึ้น หลังวิกฤต การค้าไทย-จีนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี เนื่องจากเศรษฐกิจของจีนมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ทำให้เงินกลายเป็นคู่ค้าที่สำคัญกับไทยเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ นำไปสู่การทำความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-จีน ขณะเดียวกัน จีนกลายเป็นแหล่งดึงดูดการลงทุนโดยตรงต่างประเทศ เนื่องจากเป็นตลาดขนาดใหญ่ มีความต้องการสินค้าและบริการหลายประเภทหลากหลาย มีผลให้การลงทุนของบริษัทข้ามชาติญี่ปุ่นหลายสาขาได้ขยายฐานการผลิตหรือเคลื่อนย้ายทิศทางเงินลงทุนสู่จีนซึ่งมีบรรยากาศลงทุนดีกว่าและมีตลาดภายในขนาดใหญ่ที่ต้องการสินค้าและบริการหลายประเภทหลากหลาย อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาชี้ให้เห็นว่าภายหลังการล่มสลายของพรรคคอมมิวนิสต์ในสหภาพโซเวียตได้นำไปสู่การส่งเสริมอิทธิพลของสหรัฐอเมริกา ทำให้จีนได้รับความกดดันจากสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นมากขึ้น เช่นในกรณีไต้หวัน กรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการกีดกันการเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก เป็นต้น โดยผลการศึกษาทิศทางและวิธีการปรับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของรัฐบาลจีนและญี่ปุ่นในการถ่วงดุลอำนาจและผลประโยชน์ของตนในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ พบว่า หลังจากจีนเปิดประเทศ จีนได้เปิดความสัมพันธ์กับภูมิภาคเอเชียอาคเนย์เพิ่มขึ้น โดยมีจุดยืนที่มั่นคง โดยแสดงบทบาทเป็นผู้ให้กับมิตรประเทศในภูมิภาค สำหรับท่าทีของญี่ปุ่นต่อภูมิภาคเอเชียอาคเนย์พบว่า ญี่ปุ่นให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือกับอาเซียนอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วมการประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงแห่งภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก หรือ การประชุมเอเชียยุโรป การจัดการประชุมสุดยอดอาเซียน + เป็นต้น นำไปสู่ การหาหรือของผู้นำประเทศต่าง ๆ ในเอเชียตะวันออก เพื่อสร้าง “ประชาคมเอเชียตะวันออก” เป็นเวทีความร่วมมือร่วมใจเพื่อการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของภูมิภาค สำหรับผลการศึกษาทิศทางและวิธีการปรับตัวของไทยผ่านความร่วมมือกับจีนและญี่ปุ่น พบว่า ไทยพยายามใช้ความสัมพันธ์เชิงวัฒนธรรมเพื่อ กระชับความสัมพันธ์ไทยจีนผ่านภาคเอกชนและสถาบันหลักของประเทศ ทั้งเพื่อผลทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างสมดุลกับมหาอำนาจในเวทีโลก อาทิ การเปิดเสรีสินค้าผักและผลไม้ระหว่างไทย-จีนเมื่อปี 2546 ซึ่งคาดกันว่าจะส่งเสริมให้ภาคธุรกิจของไทยได้มีโอกาสพัฒนาตัวเองโดยที่ภาครัฐให้การสนับสนุนในเรื่องเงินทุน เพื่อนำไปสู่การเปิดเสรีของสินค้าอุตสาหกรรมอื่นๆ รวมทั้งการบริการ และการลงทุนตามมา ขณะที่ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทยญี่ปุ่นถือเป็นรากฐานของความสัมพันธ์ของทั้งสองชาติ โดยญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าและผู้ลงทุนที่สำคัญของไทยซึ่งไทยขาดดุลทางการค้ากับญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง และแม้ว่าไทยอยู่ในฐานะของผู้เสียเปรียบในความสัมพันธ์นี้แต่จำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและเงินลงทุนจากญี่ปุ่น ซึ่งผู้ศึกษาเสนอแนะให้ไทยใช้กรอบความสัมพันธ์ อาเซียน + 3 เสริมสร้างความร่วมมือกับจีนและญี่ปุ่นทั้งระดับพหุภาคีและทวิภาคีโดยผ่านช่องทาง Track 2 และ Track 3 เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างกันให้มากขึ้น
1995	วันรักษ์ มิ่งมณีนคิน และชุนพิณ คล้ายมนต์. (2538). “การปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีนสมัยเติ้งเสี่ยวผิง: ภาพรวม และข้อสรุป.” โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการวิจัยนี้ เป็นการเสนอภาพรวมการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของจีนในสมัยเติ้งเสี่ยวผิง โดยกล่าวถึงการดำเนินงานปฏิรูปสาขาเศรษฐกิจหลัก อันได้แก่ การเกษตร อุตสาหกรรม การค้าและบริการ การติดต่อทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิรูปเครื่องมือหรือกลไกทางเศรษฐกิจที่สำคัญ อันได้แก่ ระบบราคา ระบบกรรมสิทธิ์ ระบบค่าจ้าง ระบบภาษี ระบบการเงิน นโยบายการเงิน นโยบายการคลัง และอื่นๆ รวมทั้งการประมวลปัญหาที่เป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิรูป และการคาดการณ์เกี่ยวกับภาวะการเมืองภายหลังยุคเติ้งเสี่ยวผิงโดยทั่วไป ซึ่งผู้ศึกษาแสดงให้เห็นว่าการปฏิรูปทางเศรษฐกิจของจีนนับว่าประสบความสำเร็จสูงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสังคมนิยมทั้งหลาย ดังเห็นได้จากอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจซึ่งนับว่าสูงที่สุดในโลกในช่วงตั้งแต่ปี 1993 จนถึงขณะนี้ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าท่วงท่าของการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนที่มีส่วนสร้างความสำเร็จดังกล่าวเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษาสำหรับประเทศสังคมนิยมอื่นๆ แต่ขณะเดียวกันก็มีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นเช่นกัน เช่น ความเหลื่อมล้ำของระดับรายได้ เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไป โดยการศึกษานี้ได้ข้อมูลสำคัญ 2 ชิ้น ได้แก่ Mario Blejer, et. Al., China : Economic Reform and Macroeconomic Management และ William H. Overholt, China : The Next Economic Superpower.เป็นหลัก ประกอบกับข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการศึกษา
1998	พรพิมล ตรีโชติ. (2541). “สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ : ความเป็นจริงและผลกระทบ : รายงานการวิจัย.” กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงกรอบความร่วมมือ“สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ” ซึ่งประกอบไปด้วยจีน พม่า ลาว และไทย รวม 4 ประเทศ ซึ่งแนวคิดของความร่วมมือนี้เริ่มปรากฏขึ้นเมื่อต้นทศวรรษ 1990 ซึ่งนับแต่ที่แนวคิดนี้ถูกนำมาปฏิบัติอย่างจริงจังในปี 1993 โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ การแสวงหาช่องทางในการเปิดใช้เส้นทางคมนาคมร่วมกันในระหว่างประเทศทั้งสี่ โดยเส้นทางคมนาคมในกรอบความคิดสี่เหลี่ยม

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เศรษฐกิจประกอบด้วยเส้นทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ เส้นทางบกคือ การเชื่อมต่อถนนระหว่างชายแดนจีน พม่า และลาวส่วนหนึ่ง กับชายแดนพม่า และชายแดนไทย และลาวอีกส่วนหนึ่ง รวมทั้ง เส้นทางรถไฟ เส้นทางน้ำ คือ เส้นทางที่ใช้ผ่านแม่น้ำโขง และเส้นทางอากาศ คือ ผ่านทางเครื่องบิน ผลการศึกษาโดยแยกพิจารณาเป็นรายประเทศ พบว่า ปัจจุบัน (1998) เส้นทางบกได้มีการปรับปรุงและหรือสร้างใหม่ไปแล้ว ส่วนหนึ่งที่อยู่ในเชียงตุงของพม่าและหลวงน้ำทาของลาว โดยเส้นทางที่อยู่ในส่วนของจีนและไทยมีความพร้อมที่จะเชื่อมต่อกับสองส่วนนั้น เส้นทางแม่น้ำโขงมีการเปิดใช้ไ้ระหว่างซือเหมาและจิ่งหงของจีนกับพม่า ลาว และไทย แต่เฉพาะกรณีลาวนั้นใช้ได้เฉพาะบางส่วน ส่วนเส้นทางอากาศมีการเปิดใช้เป็นปกติ ด้วยเหตุนี้ เส้นทางบก (ถนน) กับเส้นทางแม่น้ำโขงจึงเป็นส่วนที่สำคัญที่สุดของสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ โดยผลการศึกษาพบว่าปัญหาสำคัญที่ทำให้เส้นทางทั้งสองส่วนเกิดความล่าช้าหรือไม่บรรลุผลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็นใหญ่ ๆ คือ ผลประโยชน์ที่แต่ละประเทศคาดหวังมีความแตกต่างกัน และพื้นฐานหรือเงื่อนไขปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองของแต่ละประเทศที่แตกต่างกันทำให้กรอบความคิดสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจมีความสับสนวุ่นวายมาก : สำหรับการศึกษาผลกระทบจากการดำเนินการผู้วิจัยเห็นว่า จะทำให้เกิดผลกระทบซึ่งอาจแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ผลกระทบที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากพลังทางเศรษฐกิจที่แต่ละประเทศมีอยู่ไม่ถูกปลดปล่อยออกมาโดยเฉพาะไทยและจีน และ ผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากที่มีการเชื่อมต่อกันระหว่าง 4 ประเทศทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ หมายถึงปัญหาหาเสด็จ โสเกณี การลักลอบเข้าเมือง เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อคิดเห็นว่า การพัฒนากรอบความร่วมมือสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจให้ประสบความสำเร็จได้ แต่ละประเทศนั้นควรยอมรับความจริงว่า แต่ละประเทศยังมีความแตกต่างทางด้านผลประโยชน์และพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจการเมืองอยู่มาก นอกจากนั้นการพัฒนาจะต้องหาทางในการลดความแตกต่างดังกล่าวลงภายใต้หลักการที่แต่ละฝ่ายมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันและพึงได้รับการเคารพระหว่างกันและกันทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมด้วยไม่เช่นนั้น ก็ยากที่จะพัฒนากรอบความร่วมมือสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจให้ประสบความสำเร็จได้
1998	มิ่งสรรพ ขาวสอาด, บรรณาธิการ. (2541). “โครงการศึกษาการจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำโขงไทย-ญานาน.” สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และศูนย์เศรษฐกิจและเทคโนโลยี มณฑลยูนนาน เสนอกรมวิเทศสหการ กระทรวงต่างประเทศ. การวิจัยโครงการร่วมไทยยูนนาน เรื่อง การจัดการทรัพยากรในลุ่มแม่น้ำโขงนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกรมวิเทศสหการมีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีความร่วมมือด้านการวิจัยระหว่างองค์กรวิจัยในยูนนานและองค์กรในประเทศไทย ได้แลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเศรษฐกิจในลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลเศรษฐกิจภาคเหนือของประเทศไทยและมณฑลยูนนานที่ได้จากการศึกษาร่วมกันที่จะสามารถใช้ในการตัดสินใจ ทั้งในด้านนโยบายการค้าและการลงทุนได้ ผลการศึกษาพบว่า ทั้งยูนนาน และภาคเหนือตอนบนของไทยต่างเป็นภูมิภาคที่ทำการเกษตรเป็นหลัก ทำให้เป็นคู่แข่งด้านการผลิตด้านการเกษตร โดยเฉพาะเกษตรในที่สูง ซึ่งแม้จะไม่มีผลกระทบโดยตรงเพราะมีอุปสรรคการขนส่ง แต่การศึกษาในปัจจุบันก็ยังไม่มีการประเมินผลกระทบที่ชัดเจน เนื่องจากการขาดข้อมูลต่างๆ ในการศึกษา ด้านสินแร่ พบว่า ความต้องการพลังงานของไทย ทำให้ยูนนานกับไทยมีโครงสร้างด้านทรัพยากรแร่ที่เกื้อหนุนกัน แต่การแลกเปลี่ยนยังไม่สามารถทำได้เนื่องจากไม่มีเส้นทางรถไฟที่สมบูรณ์และเชื่อมต่อกัน สำหรับด้านโครงสร้างการผลิต พบว่า อุตสาหกรรมสำคัญของยูนนานได้แก่ การแปรรูปยาสูบ โดยค่าแรงในยูนนานค่อนข้างถูกทำให้มีศักยภาพในการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคในราคาถูก นอกจากนี้ยูนนานยังเป็นเส้นทางออกทะเลของมณฑลที่ไม่มีเส้นทางออกทะเล ดังนั้นการเปิดพรมแดนทางเศรษฐกิจระหว่างยูนนานกับไทยจึงมีแนวโน้มว่าจะมีผลให้สินค้าอุตสาหกรรมจากยูนนานสามารถเข้ามาสู่ประเทศไทยได้มากขึ้น ขณะที่สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของไทยยังไม่มีสามารถส่งเข้าไปขายในจีนได้หลากหลายเท่าจีน เนื่องจากความไม่สะดวกในการขนส่ง และกฎระเบียบการนำเข้าที่เคร่งครัดของจีน โดยประเทศจีนและยูนนานเป็นประเทศที่ค้าขายกันติดกับต่างประเทศ เพราะรัฐบาลสนับสนุนการส่งออกและควบคุมการนำเข้า ดังนั้นเมื่อมีการเปิดสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจแล้วจะทำให้ประเทศไทยเสียเปรียบดุลการค้ากับจีนมากขึ้น นอกจากนี้ผลการศึกษาด้านการลงทุนของไทยในยูนนานของไทย พบว่า การลงทุนของไทยในยูนนานของไทยยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากกฎระเบียบต่างๆ และการขาดการศึกษาตลาดที่ดี ผลจากการศึกษานี้นอกจากจะให้ความรู้ถึงศักยภาพ ปัญหา และทิศทางการค้าระหว่างกันแล้ว ผลการศึกษายังชี้ให้เห็นว่า สมควรที่จะมีการศึกษาราคา และนโยบายการค้า เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจระหว่างกันต่างๆระหว่างกันให้มากขึ้น

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เพื่อการพัฒนาความรู้ระหว่างกันให้เข้าใจถึงสภาพแวดล้อมทางการค้าการลงทุนที่แท้จริงระหว่างกันและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง
1998	วันรักษ์ มิ่งมณีนาน. (2541). “รายงานการวิจัยเรื่องเศรษฐกิจมณฑลยูนนาน (จีน) : ข้อมูลสำหรับนักธุรกิจไทย.” โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การวิจัยโครงการนี้เป็นการศึกษาข้อมูลมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นมณฑลที่อยู่ใกล้กับภาคเหนือของไทย และเป็นมณฑลที่มีศักยภาพในการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนกับต่างประเทศ รวมทั้งประเทศไทย อีกทั้งยังมีวัฒนธรรมใกล้เคียงกับคนไทยด้วย ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากหลายแหล่ง โดยนำเสนอข้อมูลมณฑลยูนนานออกเป็น 6 บทด้วยกัน คือ บทที่เกี่ยวกับภาพรวมภาวะเศรษฐกิจ การค้าชายแดน เขตพื้นที่พิเศษ พัฒนาธุรกิจและเทคโนโลยี ภาวะการค้าการลงทุนกับต่างประเทศ ศักยภาพทางเศรษฐกิจ และบทที่เกี่ยวกับการค้าและการลงทุนของไทย-ยูนนาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจของมณฑลยูนนาน
2002	สุรัช ศรีไกร. (2545). “บทบาทของจีนในเอเชียแปซิฟิกในศตวรรษที่ 21.” สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาอำนาจทางทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีของประเทศจีนที่ส่งผลกระทบต่อดุลอำนาจทางการเมือง การทหารและเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกและของโลก โดยงานวิจัยนี้ได้ศึกษาถึงบทบาทของจีนเริ่มเปิดประเทศในปี ค.ศ.1978 ภายใต้แผนนโยบายการพัฒนา “สี่ทันสมัย” ใน 4 ด้านคือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร และวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี ซึ่งพบว่า มีผลให้ ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นถึง 2 เท่าภายในระยะเวลาเพียง 10 ปี โดยมีอัตราการพัฒนาศรษฐกิจสูงร้อยละ 11 และ 10.5 ในปี ค.ศ.1987 และ 1988 จีน ทั้งนี้เนื่องจากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนเป็นรากฐานของการพัฒนาอำนาจทางทหาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอิทธิพลทางการเมืองที่ปูพื้นฐานไปสู่การเป็นประเทศมหาอำนาจของจีนในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และการเป็นประเทศอภิมหาอำนาจระดับโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้ศึกษาพบว่า ประเทศมหาอำนาจตะวันตกและประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียที่เป็นประเทศเพื่อนบ้านของจีน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศเพื่อนบ้านที่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกับประเทศจีนโดยตรงเกี่ยวกับปัญหาพรมแดน ปัญหาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ต่างประสบปัญหาเกี่ยวกับการพัฒนากองทัพและอาวุธของจีนซึ่งเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการแข่งขันทางเศรษฐกิจ เนื่องจากจีนได้พัฒนากองทัพเรือและกองทัพอากาศให้ทันสมัย และมีศักยภาพในการปกป้องผลประโยชน์ได้มากขึ้น โดยความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและการทหารของจีนไม่เพียงทำให้ประเทศที่มีผลประโยชน์ขัดแย้งโดยตรงกับประเทศจีนเกี่ยวกับดินแดนและพรมแดนมีความวิตกกังวลเท่านั้น แต่ประเทศมหาอำนาจอื่นๆ เช่น สหรัฐ ญี่ปุ่น อินเดีย กลุ่มประเทศประชาคมยุโรป และกลุ่มประเทศอาเซียนยังมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของจีนที่กลายเป็นประเทศมหาอำนาจระดับโลกด้วย ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการศึกษาการเจริญเติบโตของจีน (The Rise of China) ต่อดุลอำนาจทางการเมือง การทหารและเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียและของโลก จะเป็นประเด็นการศึกษาวิจัยที่สำคัญ
2003	เมธี ครองแก้ว. (2546). “การปรับตัวทางสังคมเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกในองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชียแปซิฟิก.” สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. โครงการวิจัยเรื่อง “การปรับตัวทางสังคมเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกในองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชียแปซิฟิก” มีจุดมุ่งหมายเพื่อการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเทศสมาชิกเอเปค 11 ประเทศที่ผู้วิจัยเลือกขึ้นมาคือ ออสเตรเลีย จีน อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไต้หวัน ไทย และสหรัฐอเมริกา โดยมีประเด็นศึกษาในแต่ละประเทศในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ ประสิทธิภาพ เกี่ยวข้องของประเทศดังกล่าวกับการเป็นสมาชิกของเอเปค กลไกกำหนดนโยบายสาธารณะของประเทศนั้นๆ โดยทั่วไป และที่เกี่ยวกับเอเปคโดยตรง หัวข้อหรือประเด็นนโยบาย หรือข้อตกลงต่างๆ ในเอเปคที่ประเทศนั้นมีประสบการณ์เกี่ยวข้องด้วย และความสนใจในประเด็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และวิชาการในเอเปค (Economic and Technical Cooperation หรือ E OTECH) โดยผลการศึกษารวบรวมนโยบายจีนต่อ APEC พบว่า จีนได้มีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเศรษฐกิจและความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับต่างๆ โดยมีจุดประสงค์และพัฒนานโยบายในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจีนนั้น ได้มีการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวทางสังคมเศรษฐกิจในองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชียแปซิฟิกอย่างดี

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2009	สันติ ตั้งพิพาทร. (ระยะเวลาศึกษา 1 มิถุนายน 2550 - 31 พฤษภาคม 2552). “พัฒนาการทางความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของจีน.” ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. - ไม่สามารถเข้าถึง/ปรากฏรายละเอียดของรายงานการวิจัย/โครงการวิจัย
2009	กรวรรณ สังขกร. (2552). “การวิเคราะห์งานวิจัยด้านจีน-GMS ของสถาบันวิจัยสังคม.” สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ของรายงานการวิจัย/โครงการวิจัยนี้เป็นการกล่าวถึงสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการวิเคราะห์การกิจวิจัยสถาบันวิจัยสังคม และ วิเคราะห์การกิจวิจัยของศูนย์ศึกษาจีน-GMS รวมทั้งการวิเคราะห์การกิจวิจัยของนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาจีน-GMS เพื่อนำไปสู่การสรุปการกิจวิจัยของศูนย์ศึกษาจีน-GMS และข้อเสนอแนะของผู้ศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาจีน-GMS
-	ณศรา สุขพานิช, พิชญ เจริญมหาสาร, วิบูลย์ ตั้งกิตติภากรณ์, อักษรศรี พานิชสาส์น, และ ศักดิพล เจือศรีกุล. (อยู่ระหว่างการศึกษา). “โครงการศึกษาโอกาสและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนด้านอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) -อยู่ระหว่างการศึกษา
2 โครงการวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยและจีน	
2.1) โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)	
2005	ธราธร รัตนภูมิตร และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2548). “ข้อตกลง FTA ไทย-จีน : ผลกระทบและความเข้าใจคิดบางประการ: รายงานการวิจัยในโครงการ FTAdigest.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI). การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประเศไทยมีข้อตกลงการค้าเสรี(เอฟทีเอ) กับจีนในรายการสินค้าเร่งลคภายี (Early Harvest) พิกัด 01-08 (ผักและผลไม้) ผลการศึกษาพบว่า ไทยกับจีนได้ทำความตกลงเปิดเสรีสินค้าโดยอยู่ภายใต้กรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจอาเซียน-จีน(Framework Agreement on ASEAN-China Comprehensive Economic Cooperation) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ครอบคลุมทั้งเรื่องการเปิดเสรีการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ ข้อตกลงดังกล่าวส่งผลให้มีการลดภาษีสินค้าบางส่วนทันที (Early Harvest Program) ครอบคลุมสินค้าเกษตรภายใต้พิกัด HS 01-08 ที่มีผลเฉพาะกับประเทศที่ตกลงกันสองฝ่ายเท่านั้น โดยให้ลดอัตราภาษีให้เหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 ตุลาคม 2546 ผลการศึกษาพบว่า การที่ไทยขาดดุลการค้ากับจีนเพิ่มขึ้น ในปี 2003- 2005 เป็นผลจากการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าจากจีน โดยเฉพาะสินค้าทุนและวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมที่สูงขึ้น อาทิ ผลิตภัณฑ์เหล็กสำเร็จรูป ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เป็นส่วนใหญ่ โดยสินค้าเหล่านี้บางรายการมีการเริ่มลดภาษีนับจากวันที่ 20 กรกฎาคม 2548 ดังนั้น การขาดดุลการค้าโดยรวมจากจีนที่เพิ่มขึ้นในช่วงที่ผ่านมา จึงไม่ได้เกิดจากการความตกลงเปิดเสรีการค้าแต่อย่างใด แต่เป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นก่อนหน้านั้นแล้ว สำหรับสถานการณ์การค้า ไทยเกินดุลการค้ากับจีนทั้งในสินค้าผักและผลไม้ ยกเว้นช่วงแรกของการเปิดเสรีคือ คือ ตุลาคม 2546-ธันวาคม 2546 ที่ไทยขาดดุลการค้าผลไม้ สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากสินค้าที่เคยลคภายีกลับเข้าสู่ระบบศุลกากรหลังเปิดเสรี และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการลดภาษีสินค้านำเข้าตามกรอบความตกลง FTA ไทย-จีน ทำให้ไทยนำเข้าผลไม้จากจีนได้แก่ แอปเปิ้ลและลูกแพร์เข้ามาเป็นจำนวนมาก โดยขยายตัวเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 214.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน ในขณะที่ในช่วง 3 เดือนแรกหลังลดภาษีนี โดยที่ไทยยังไม่ได้ใช้ประโยชน์จากการลดภาษีนำเข้าของจีนเท่าที่ควร ซึ่งเกิดจากการไม่ทราบข้อมูลอย่างทั่วถึง แต่ภายหลังเปิดเสรีไป 1 ปี (เดือนมกราคม 2547-ธันวาคม 2547) พบว่า ไทยเกินดุลการค้าผลไม้กับจีน ส่วนการนำเข้าหอมกระเทียมจากจีนที่เพิ่มขึ้นมากภายหลังความตกลงลดภาษียศผลไมระหว่างไทยกับจีน ไม่ได้เกิดจากการลดภาษีตามความตกลง FTA ไทย-จีน แต่เกิดจากต้นทุนการผลิตของจีนที่ต่ำกว่าไทยมาก และแนวโน้มการนำเข้ากระเทียมที่เพิ่มขึ้นได้เกิดขึ้นก่อนหน้าการเปิดเสรีการค้าไทย-จีนแล้ว ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภายหลังการเปิดเสรีการค้าผักผลไม้ไทย-จีน ไทยเกินดุลการค้ากับจีนในสินค้าผักมาโดยตลอด

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	โดยสินค้าในหมวดผักที่ไทยส่งออกมากที่สุดได้แก่ มันสำปะหลัง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 99.78 ของมูลค่าการส่งออกผักของไทยไปจีน ทั้งนี้ เป็นผลจากประเทศจีนผลิตมันสำปะหลังไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ภายในประเทศ ดังนั้นแม้ FTA ไทย-จีน อาจมีผลสนับสนุนการส่งออกมันสำปะหลังจากไทยไปจีนก็ตาม แต่ปัจจัยหลักที่มีความสำคัญมากกว่าก็คือ ความต้องการนำเข้ามันสำปะหลังที่เพิ่มขึ้นของจีนเองเป็นหลัก จากผลการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาเห็นว่าสาเหตุหนึ่งของความเข้าใจผิดต่อผลกระทบของ FTA ไทย-จีนน่าจะเนื่องมาจากการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมกำหนดนโยบายการเปิดเสรีทางการค้า ซึ่งทำให้ประชาชนขาดการได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และไม่มีการเตรียมการอย่างเหมาะสม รัฐจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการ การมีส่วนร่วมที่มีความโปร่งใส และการให้ข้อมูลที่รอบด้านต่อสาธารณะทั้งช่วงก่อน ระหว่าง และช่วงหลังการทำความตกลง
2007	นิสิต พันธมิตร. (2550). “โครงการผลกระทบของการค้าชายแดนภาคเหนือจากข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Area), รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.” สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อวิเคราะห์รูปแบบการค้าชายแดน บทบาทของเงินบาท และปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดน โดยเฉพาะจากข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยจีนว่าผลกระทบต่อการค้าชายแดนภาคเหนืออย่างไร และมีผลกระทบต่อสวัสดิการของประชาชนในภาคเหนือในสาขาการผลิต การบริโภคอย่างไร โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการวิจัยเชิงเอกสารจากข้อมูลทุติยภูมิ ผลการศึกษาพบข้อค้นพบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1.รูปแบบการค้าระหว่างไทยและจีนตอนใต้ประกอบด้วย 2 ฝ่าย คือ ผู้ประกอบการไทยและจีนซึ่งมีการพัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้ากันมาระยะเวลานาน 2.รูปแบบการทำธุรกรรมทางการเงินของการค้าชายแดนจะชำระค่าสินค้าผ่านผู้แทนจากคู่ค้ารายใหญ่ซึ่งต่อมาเป็นผู้ที่เป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนเงินตราทั้ง 2 สดกเป็นผู้ชำระค่าสินค้าระหว่างกัน 3.ระบบการชำระโดยเงินตราสกุลบาทจำกัดอยู่เฉพาะการค้าชายแดนไทยที่ผู้ประกอบการติดต่อการค้าระหว่างกัน 4.รูปแบบการชำระค่าสินค้าไม่นิยมผ่านระบบธนาคารแต่เป็นการกำหนดการแลกเปลี่ยนระหว่างคู่ค้าเอง 5.อุปสรรคการค้าชายแดนที่สำคัญได้แก่ ปัญหาในเรื่องการจัดการการค้าชายแดน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้า ส่วนผลการศึกษาผลกระทบจากข้อตกลงทางการค้าเสรี พบว่าก่อนมีข้อตกลงดังกล่าวผู้ประกอบการไทยมีการส่งออกอย่างเป็นทางการผ่านด่านศุลกากรเนื่องจากได้รับประโยชน์จากภาษี แต่การนำเข้ามักกระทำผ่านการค้านอกระบบ ภายหลังข้อตกลงเร่งลดภาษีสินค้าผักและผลไม้ไม่มีผลบังคับใช้ การนำเข้าทั้งผักและผลไม้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนการส่งออกสินค้าสำคัญจากไทยไปจีนนั้นยังมีเพียงสินค้าสำคัญ คือ ลำไยที่มีการเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่าข้อตกลงการค้าเสรีมิได้มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการค้าชายแดน เพียงแต่ทำให้มูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นเท่านั้น ส่วนผลการศึกษาโดยแบบสอบถามจากผู้ประกอบการ 128 ตัวอย่าง และเกษตรกร 400 ตัวอย่าง พบว่า ทั้งสองกลุ่มต่างมีการรับรู้เกี่ยวกับข้อตกลงดังกล่าวน้อยมาก รวมถึงปราศจากความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อตกลงดังกล่าวด้วย
	2.2 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
2003	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2546). “มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และโครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาบทบาทรูปแบบความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีนที่เคยปฏิบัติมา ทั้งในระดับรัฐบาลและเอกชน และความสัมพันธ์ภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ ที่มีอยู่ตลอดจนนโยบายและพันธกรณีของจีนหลังเข้าเป็นสมาชิก WTO เพื่อวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งข้อได้เปรียบและศักยภาพของไทย เพื่อเพิ่มพูนผลประโยชน์ร่วมทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้มากยิ่งขึ้น ผลการศึกษาพบว่า แม้ว่าไทยจะมีข้อได้เปรียบในความสัมพันธ์กับจีนและมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ดีต่อกันในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลกในระดับต่างๆ ในขณะนี้ แต่กลับปรากฏว่า กิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีนก็ยังคงประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ทั้งด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกันหลายประการ คือ ทางด้านการค้า แม้ว่าจีนจะได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันใน WTO ในหลายๆ ด้าน แต่ทางจีนก็ได้นำเครื่องมือและมาตรการแอบแฝง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บางอย่างมาใช้เป็นอุปสรรคในการนำเข้าสินค้าที่เป็นผลประโยชน์ของจีนหรือสินค้าที่มีความอ่อนไหวทางการเมือง ดังนั้นปริมาณและมูลค่าการค้าไทย-จีนจึงยังคงอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าสถานะที่ควรจะเป็น ส่วนด้านการลงทุน นักลงทุนชาวจีนได้ให้ความสนใจและเข้ามาขยายการลงทุนในไทยเพิ่มมากขึ้น โดยผลจากการสัมภาษณ์พบว่า นักธุรกิจไทยที่เข้าไปลงทุนในประเทศจีนส่วนใหญ่ประสบกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เช่น ปัญหาด้านข้อสัญญา ข้อกฎหมาย/กฎระเบียบของรัฐบาลกลาง/รัฐบาลท้องถิ่น ตลอดจนข้อกีดกันด้านการตลาด การไม่เข้าใจลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของจีนในประเทศจีน เป็นต้น ผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากการทำข้อตกลงการค้าผูกและผลไม่ปลอดภาษีระหว่างกัน พบว่า การเปิดเสรีระหว่างกันจะทำให้สินค้านำเข้ามีราคาถูกลง และเป็นการช่วยจูงใจให้มีการนำเข้าสินค้าลักลอบตามแนวชายแดนกลับเข้าสู่ระบบมากยิ่งขึ้น โดยสินค้าส่งออกของไทยไปตลาดจีนส่วนใหญ่เป็นสินค้าในภาคอุตสาหกรรม ในขณะที่สินค้าเกษตรมีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 20 และมีการขยายตัวของส่วนแบ่งตลาดที่ลดลงในระยะหลังด้วย เนื่องจากทางกรจีนได้นำมาตรการและกฎระเบียบต่างๆ มาเป็นอุปสรรคทางเทคนิคในการนำเข้าสินค้าผักและผลไม้ของไทย รวมทั้งรัฐบาลจีนยังคงมีการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราสูงด้วย ผู้วิจัยจึงได้มีข้อเสนอแนะสำหรับภาคเอกชนและภาครัฐที่สำคัญ คือ สำหรับภาคเอกชน ผู้ประกอบการไทยควรตระหนักถึงข้อเท็จจริงของสภาพการแข่งขันทางธุรกิจ ตลาดจีน ข้อจำกัดในด้านช่องทางการกระจายสินค้า ตลอดจนกฎระเบียบรัฐบาลท้องถิ่นในมณฑลต่างๆ ของจีน และควรมีการรวมตัวเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน เพื่อให้สามารถอ้างอิงได้ในกรณีที่เกิดปัญหา และควรมีที่ปรึกษาทางกฎหมาย ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐ คือ รัฐบาลไทยจำเป็นต้องดำเนินการ และนำมาตรการต่างๆ มาใช้ด้วยความรอบคอบ โดยการเตรียมความพร้อม ทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณของเจ้าหน้าที่ราชการ รวมทั้งการมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจสภาพเศรษฐกิจ การเมือง สังคมจีนอย่างถ่องแท้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินนโยบายและมาตรการไปในทิศทางที่จะเกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อประเทศโดยรวมมากที่สุด พร้อมกับลดผลกระทบทางลบที่อาจจะเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด โดยผู้ศึกษาได้เสนอแนะรูปแบบมิติใหม่ของการร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-จีน โดยให้พิจารณาจากบริบททางภูมิเศรษฐศาสตร์เป็นหลัก โดยเสนอแนะให้มีการสร้างความร่วมมือในรูปแบบของการสร้างความเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับมณฑลทางตะวันตกของจีนที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจ โดยการสร้างความเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจระหว่างกัน เพื่อใช้ประโยชน์จากลักษณะเกื้อกูลทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน ตลอดจนศักยภาพทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้มากขึ้น
2007	อักษรพงศ์ อ้นทอง และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงศักยภาพของสินค้าส่งออกของไทยในตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้ากับประเทศกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของไทยไปตลาดกลุ่มประเทศดังกล่าว โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ พลวัตความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ และแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ ในช่วงระหว่างปี 2003-2006 ผลการศึกษาส่วนแบ่งตลาด พบว่าประเทศไทยสามารถส่งสินค้าออกไปยังตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงได้มากกว่า หนึ่งหมื่นล้านเหรียญสหรัฐ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการส่งออกสินค้าไทยส่วนใหญ่มากกว่าครึ่งของมูลค่าการส่งออกทั้งหมดเป็นการส่งออกไปประเทศจีน ผลการศึกษาสินค้าที่ไทยมีความได้เปรียบในการแข่งขัน พบว่า สินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาด สปป.ลาว ได้แก่ รถยนต์นั่ง ผ้าอ้อมแบบนิคหรือแบบโครเชต์ และเครื่องจักรที่ใช้ในการก่อสร้าง เป็นต้น สินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดกัมพูชา มีสินค้าประมาณ 25 ชนิด ได้แก่ ปูนซีเมนต์ รถจักรยานยนต์ เป็นต้น สินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดพม่า ได้แก่ ผลไม้แห้ง หัวเชื้อของกาแฟ และน้ำมันสำเร็จรูป เป็นต้น สินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดเวียดนาม ได้แก่ แผ่นเหล็กรีดกว้าง จากการรีดร้อน ส่วนประกอบของรถแทรกเตอร์ เม็ดพลาสติก เครื่องปรับอากาศ และส่วนประกอบรถยนต์ เป็นต้น ส่วนสินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดจีน ได้แก่ มันสำปะหลัง เม็ดพลาสติก วงจรพิมพ์ และแผงวงจรไฟฟ้า เป็นต้น ผลการศึกษาที่มาของการเติบโตของการนำเข้าสินค้าไทยในตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง พบว่า ส่วนใหญ่เกิดจากการขยายตัวของตลาด ยกเว้นตลาดพม่าซึ่งปัจจัยทางด้านการแข่งขันเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าของไทยมากที่สุด สำหรับปัจจัยด้านอื่นๆ นั้น พบว่ามี ผลรองลงมา

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2008	ปิยะลักษณ์ พุทรวงศ์ และคณะ. (2551). “โครงการศึกษาพลวัตตลาดสินค้าผลไม้ อันเนื่องมาจากความตกลงการค้าเสรีอาเซียนระหว่างไทยกับจีน.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และ สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการผลิต การค้าผลไม้ และศักยภาพการค้าผลไม้ ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน ก่อนและหลังความตกลงการค้าเสรีอาเซียนบางส่วนที่ รวมทั้งประเมินพฤติกรรมการบริโภคผลไม้ของผู้บริโภคชาวไทยที่อาจหันไปบริโภคผลไม้เมืองหนาวราคาต่ำที่นำเข้าจากจีน จนทำให้เกิดการแข่งขันกันระหว่างผลไม้เมืองร้อนภายในประเทศและผลไม้เมืองหนาวจากจีน โดยเครื่องมือการวิจัยได้แก่ การสำรวจ การจัดประชุม การกึ่งกวี และการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการค้าผลไม้ไทย – จีน ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าการค้าระหว่างไทยกับจีนมีการขยายตัวมากขึ้นหลังจากที่ไทยและจีนได้ตกลงให้มีการลดอัตราภาษีสินค้าระหว่างกันเหลือร้อยละ 0 ในหมวดผักและผลไม้ โดยไทยสามารถส่งออกผลไม้เขตร้อน เช่น ทุเรียน มังคุด และลำไย ไปยังจีนได้มากขึ้นและจีนสามารถส่งออกผลไม้เขตหนาว เช่น แอปเปิลและสาลี่ มายังประเทศไทยได้มากขึ้น ทำให้ปัจจุบันแอปเปิลและสาลี่จากจีนมีส่วนแบ่งการตลาดสูงสุดในตลาดไทย โดยเฉพาะสาลี่ที่ครองส่วนแบ่งการตลาดเกือบทั้งหมด ทั้งนี้ นอกจากจะมีสาเหตุหลักจากการลดลงของราคาสินค้านำเข้าที่ขายในแต่ละประเทศแล้ว ผู้ศึกษายังพบว่ามีสาเหตุอื่นๆ อีกด้วย เช่น การเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าระหว่างประเทศ และการเปลี่ยนช่องทางการนำเข้าผ่านเส้นทางอื่นแล้วค่อยส่งต่อไปยังประเทศจีนมาเป็นการส่งออกมายังจีนโดยตรงมากขึ้น ซึ่งจีนนำเข้าผลไม้จากไทยเพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวหลังจากที่ไทยและจีนมีการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรีบางส่วนทำให้ราคาโดยเฉลี่ยของผลไม้ไทยในตลาดจีนลดลง แม้ราคายังคงอยู่ในระดับที่สูงกว่าผลไม้ที่จีนผลิตได้ ทำให้ผู้บริโภคจีนมีโอกาสนำเข้าผลไม้จากไทยมากขึ้น โดยเห็นได้จากการนำเข้าผลไม้ไทยผ่านท่าเรือในมณฑลอื่นมากขึ้น จากเดิมที่นำเข้าผ่านมณฑลกว่างตงเป็นหลัก ผู้ศึกษาพบว่าแม้จะไม่มีอุปสรรคด้านภาษีนำเข้าระหว่างกัน แต่ผู้ประกอบการค้ายังประสบปัญหาเรื่องมาตรการกีดกันการค้า ที่สำคัญเช่น ความเข้มงวดในการตรวจสอบนำเข้าผลไม้ และระบบการค้าผลไม้ในตลาดขายส่งจีนที่ค่อนข้างผูกขาดและไม่โปร่งใสเท่าที่ควรก็ตาม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาเห็นว่าตลาดจีนนั้นยังถือเป็นตลาดที่มีศักยภาพจากกำลังซื้อของผู้บริโภคจีนที่เพิ่มขึ้น ตามการเติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องของเศรษฐกิจจีน และโอกาสด้านการตลาดของผลไม้ไทย เนื่องจากมีความแตกต่างด้านฤดูกาล รวมทั้งคุณภาพและสภาพภูมิอากาศที่ดีในสายตาของผู้บริโภคจีน
2008	อักษรศรี อ้นทอง อร จุนศิริพงศ์ และนรินทร์ พันธุ์เขียว. (2551). “โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ปีที่ 2: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษานี้เป็นการศึกษาถึงศักยภาพของสินค้าส่งออกของไทยในตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยไปตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้ากับตลาดดังกล่าว โดยพิจารณาจากแบบแผนการนำเข้าของตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง การประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกไทยในตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง การวิเคราะห์ศักยภาพในการส่งออก และระบบโลจิสติกส์ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ผลการศึกษาพบว่า สินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาด สปป.ลาว กัมพูชา และพม่า เป็นสินค้าอุปโภคบริโภคพื้นฐาน เช่น ปูนซีเมนต์ น้ำมันสำเร็จรูป รถยนต์นั่ง รถจักรยานยนต์ เป็นต้น ขณะที่ตลาดเวียดนาม และจีน สินค้าประเภทวัตถุดิบพื้นฐานที่ใช้ในอุตสาหกรรม เช่น แผ่นเหล็ก เม็ดพลาสติก และมันสำปะหลัง เป็นต้น จะเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูงกว่าสินค้าประเภทอื่นๆ โดยการส่งออกส่วนใหญ่จะเป็นผลมาจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจมากกว่าความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยแม้ผลการศึกษาจะพบว่าไทยมีส่วนแบ่งตลาดสูงในหลายสินค้า แต่ผู้ศึกษาเห็นว่าไทยก็เผชิญกับคู่แข่งที่เป็นเพื่อนบ้านเช่น จีน และเวียดนาม และประเทศในภูมิภาคอื่นๆ อีกหลายประเทศ ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่า ไทยควรแบ่งตลาดในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตลาดกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภคพื้นฐาน กับตลาดกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมการผลิต และควรมีการดำเนินกลยุทธ์ที่แตกต่างกันไป โดยเห็นว่า กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคแม่น้ำโขงนั้นถือเป็นโอกาสสำคัญสำหรับไทยในด้านการค้า การลงทุน โลจิสติกส์ และการท่องเที่ยวในการเข้าไปเปิดตลาดจีนตอนใต้

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	และเพิ่มโอกาสในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมเพื่อผลิตสินค้าป้อนตลาดจีนและประเทศในกลุ่มน้ำโขง ดังนั้นภาครัฐ และเอกชนไทยจึงควรพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อเชื่อมโยงภูมิภาคนี้ให้ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรเร่งวางกลยุทธ์ส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ในอนุภูมิภาคน้ำโขง
2009	พุทธกาล รัชชโร ไสตติธโร มัลลิกะมาส และสมชาย รัตนโกมุท. (2552). “การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนและประเทศอินเดียและ โอกาสในการเพิ่มธุรกรรมทางเศรษฐกิจการค้าสำหรับประเทศไทย.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนและประเทศอินเดีย ซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มธุรกรรมทางการค้ากับประเทศไทย โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้า ประเมินความตกลงการค้าเสรีและโอกาสทางการค้า และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงการค้าของภาคเหนือของไทย ภาคใต้ของจีน ภาคเหนือของพม่า และตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่าปัจจุบันประเทศทั้ง 3 มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกรอบการเจรจาทุกกรอบต่างมีความก้าวหน้าเป็นลำดับ อย่างไรก็ตามพบว่า อุปสรรคการกีดกันทางการค้าของทั้ง 3 ประเทศนั้นยังค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว การค้าในพื้นที่รอยต่อระหว่างไทย-จีนนั้นมีศักยภาพสูง แต่ในพื้นที่รอยต่อการค้าไทย-อินเดียยังมีศักยภาพต่ำ ส่วนใหญ่จะเป็นการลักลอบทำการค้า สำหรับผลการศึกษาโอกาสและศักยภาพทางการค้าของประเทศไทย จีน และอินเดีย พบว่าศักยภาพการค้าไทย-จีนผ่านเส้นทาง R3a นั้นไม่มีศักยภาพในการส่งสินค้าสู่ตลาดโลกมากนัก ขณะที่เส้นทางการค้าไทย-อินเดียผ่านพม่านั้นยังมีอุปสรรคทางการเมือง และเรื่องความปลอดภัย จึงเป็นเรื่องยากในการพัฒนาเส้นทางการค้านี้ได้ในระยะสั้น ดังนั้นข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้จึงเน้นการเร่งรัดการเจรจาความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีน และไทย-อินเดียเพื่อให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ที่สำคัญผู้ศึกษาเห็นว่าภาครัฐ และเอกชนต้องศึกษา และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงต่างๆ อย่างเหมาะสม และอาจทบทวนยุทธศาสตร์ การเป็นศูนย์กลางการขนส่งในภูมิภาคให้เป็นจุดเชื่อมโยงหลักแทน
2010	อริยา เฝ้าเครื่อง และคณะ. (2553). “โครงการศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.. การศึกษานี้ได้ศึกษาถึงศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรไทยในตลาดจีน คือ ข้าว มันสำปะหลัง น้ำตาล ผลไม้ และยางพารา เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งสำคัญของไทย โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ การวิเคราะห์แนวโน้มการส่งออก ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ การกระจุกตัวของตลาด และแบบจำลอง GTAP ในการคาดการณ์ และพยากรณ์ความต้องการสินค้าของจีนในอนาคต ผลการศึกษาพบว่าสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญ คือ ข้าว มันสำปะหลัง และน้ำตาล ของไทย แม้ว่าจะมีส่วนแบ่งตลาดในตลาดจีนมาก แต่กลับมีความสามารถในการแข่งขันกลับมีทิศทางที่ลดลง ขณะที่สินค้าประเภทผลไม้ และยางพารา นั้นเป็นสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดมาก และมีความสามารถในการแข่งขันที่สูง ยกเว้นยางธรรมชาติ และยางวัลโคน ที่มีความสามารถลดลง โดยผลการพยากรณ์ความต้องการสินค้าเกษตรจากไทยของประเทศจีน พบว่า ประเทศจีนนั้นจะมีความต้องการสินค้าเกษตรของไทยเพิ่มสูงขึ้นในอนาคตตามการขยายตัวของการค้าระหว่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าภาคเกษตรของไทยจะได้รับประโยชน์จากการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนเพิ่มขึ้นได้ในอนาคต
	2.3 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก กระทรวงอุตสาหกรรม
2007	อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายการเข้าสู่ตลาดจากการเปิดเสรีทางการค้าสำหรับ SMEs.” สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เสนอ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงอุตสาหกรรม. รายงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นศึกษา และวิเคราะห์ถึงแนวทาง และวิธีการที่จะนำสินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยเข้าสู่ตลาดมณฑลจีน โดยใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน และ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ประเมินศักยภาพ ปัญหา อุปสรรคของ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย ในการเข้าสู่ตลาดมณฑลพื้นที่ศึกษา 4 แห่ง คือ มณฑลฝูเจี้ยน มหานครจิงจี้ มณฑลช้อชว่น และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี โดยศึกษาวิเคราะห์เชิงเอกสารเน้นศึกษาวิเคราะห์รายงานเอกสาร China Statistics Yearbook 2006 และ Provincial Statistics Yearbook 2006 ของพื้นที่ศึกษาทั้ง 4 แห่ง และการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน ทั้งชาวไทยและชาวจีน รวมทั้งการเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนามในพื้นที่ศึกษา ผลการศึกษาพบว่า เศรษฐกิจของประเทศไทยมีขนาดของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่ำกว่ามณฑลทั้ง 4 รวมกัน หากแต่มีรายได้ต่อคนต่อปีสูงกว่า ในด้านการติดต่การค้า พบว่าปริมาณการค้าของไทยสูงกว่ามณฑลทั้ง 4 รวมกัน เนื่องจากทั้ง 4 มณฑลเป็นมณฑลภายในทำให้มีการค้าระหว่างประเทศไม่มากนัก สำหรับด้านการลงทุนโดยตรง พบว่า ทั้ง 4 มณฑลมีปริมาณการลงทุนโดยตรงสูงกว่าประเทศไทย เนื่องจากนโยบายรัฐบาลในการดึงดูดการลงทุนให้เข้าไปพัฒนาพื้นที่ทางตะวันตกของจีน จากผลการศึกษาพบว่า สินค้าที่มีศักยภาพในการเข้าสู่ตลาดมณฑลที่ศึกษา ประกอบด้วยสินค้า 4 กลุ่ม คือ กลุ่มวัตถุดิบที่ไทยได้เปรียบในการผลิต คือ ยางพารา มันสำปะหลัง กลุ่มเม็ดพลาสติก กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้ายที่มีศักยภาพ คือ ผลไม้แปรรูป อาหารแช่แข็งและแปรรูป สินค้าเครื่องประดับ/อัญมณี สินค้าของฝาก/ที่ระลึกและกลุ่มบริการไทยที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ คือ โรงเรียนสอนการท่องเที่ยว บริการด้านโลจิสติกส์ ร้านอาหารไทย และความงาม/เสริมสวย/สปา ซึ่งผลการศึกษาอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดมณฑลจีน พบว่าการนำเข้าของไทยนั้นยังประสบปัญหาอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีหลายประการ คือ ภาวะบีบคั้นการนำเข้า การกำหนดโควตาภาษี มาตรการด้านความปลอดภัยและสุขอนามัย มาตรการด้านมาตรฐานสินค้า มาตรการด้านฉลากสินค้า และกฎระเบียบอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จากการผลศึกษาขึ้นต้น ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะแนวทางการปรับตัวสำหรับ SME ไทย ในแต่ละสินค้า คือ สินค้าที่ได้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ภาครัฐต้องสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพและปริมาณการผลิตให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด ขณะที่สินค้าที่มีศักยภาพแต่ไม่ได้รับประโยชน์จากข้อตกลงดังกล่าวรัฐบาลก็ควรเข้ามาส่งเสริมคุณภาพการผลิต และการตลาดเช่นกันเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและเพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดมณฑลจีนที่เพิ่มขึ้น โดยภาครัฐควรเข้ามาให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎระเบียบของจีนเกี่ยวกับการนำเข้าสินค้าและบริการต่างๆ ในการเข้าสู่ตลาดมณฑลจีนผู้วิจัยได้เสนอแนะให้ผู้ประกอบการควรมีเป้าหมายพื้นที่ในการขยายตลาดเฉพาะมณฑลสำหรับเริ่มต้นโดยมีการศึกษาทำความเข้าใจอย่างแท้จริง โดยอาจผ่านงานแสดงสินค้าก่อนเพื่อทดสอบตลาด และแสวงหาพันธมิตรทางการค้าที่มีความชำนาญในการกระจายสินค้า และเลือกสินค้าให้เหมาะกับลูกค้าเป้าหมายและศักยภาพของ SMEs ไทย รวมทั้งสร้างเครือข่ายและรวมกลุ่มระหว่าง SMEs ภายในประเทศและในกลุ่มอาเซียน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ทั้งนี้ภาครัฐควรมีบทบาทสนับสนุนให้ SMEs เข้าใจการใช้ประโยชน์ของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน และศึกษาพัฒนาเส้นทางทางการกระจายสินค้า รวมทั้งผลักดัน และแก้ไขอุปสรรคการค้าระหว่างกันเพื่อแสวงหาประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนให้มากที่สุด
2009	อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2552). “โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบในการส่งออกสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยางไปยังประเทศจีน.” ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. รายงานการวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาภาคทฤษฎีและระบบมาตรฐานของจีน และขั้นตอนการขอเครื่องหมายรับรอง CCC Mark และประเมินและคัดเลือกผลิตภัณฑ์ยางที่มีศักยภาพในการส่งออกตลาดจีน รวมทั้งจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบในการส่งออกสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยางไปประเทศจีน โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสารจากงานวิจัย บทความ สถิติการค้าจาก World Trade Atlas รวมทั้งการเดินทางไปเก็บข้อมูลภาคสนาม ณ กรุงปักกิ่ง และเมืองชิงเต่า มณฑลซานตง ตลอดจนการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ที่มีประสบการณ์ตรงในการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ยางไปตลาดจีนและตลาดโลก ผลการศึกษาพบว่า จีนนั้นเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทย โดยยางธรรมชาติเป็นสินค้าส่งออกอันดับ 3 ที่ไทยส่งออกไปจีน และจีนนำเข้ายางพาราจากไทยมากเป็นอันดับ 1 โดยจีนนั้นเป็นผู้บริโภคยางพาราอันดับ 1 ของโลก ผลิตภัณฑ์ยางของไทยที่มีศักยภาพในการผลิตและส่งออกตลาดจีนมากที่สุด คือ ยางผสม (คอมพาวด์) ค่ายยางยี่ห้อ และยางของอนามัย ขณะที่ผลิตภัณฑ์อื่นๆที่มีศักยภาพรองลงมาได้แก่ ท่อยาง ปะเก็น/แหวนรอง/ซีล ยางมียาง ยางล้อ ยานพาหนะ ยางรัดของ และสายพาน อย่างไรก็ตามพบว่าการส่งออกยางไปจีนนั้นยังมีปัญหาหลายประการ คือ ปัญหาด้านราคา ปัญหาด้านอัตราภาษี และอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี อุปสรรคในระดับมณฑล

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ปัญหาช่องทางในการกระจายสินค้า ปัญหาการแข่งขัน ปัญหาจุดอ่อนของผู้ประกอบการไทยในการใช้ภาษาจีนกลาง อุปนิสัยทางการค้าของชาวจีน ปัญหาภาวะเบียดเบียนของรัฐบาล ซึ่งอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภายในที่สำคัญ คือ ข้อกำหนดให้มีการติดเครื่องหมายรับรอง China Compulsory Certification หรือ CCC Mark ก่อนการนำเข้าจำหน่ายในประเทศ ซึ่งหากไม่มีเครื่องหมายรับรองอาจถูกกักกันที่ศุลกากรของจีน หรือต้องเสียค่าปรับ ดังนั้นผู้ประกอบการที่มีรายชื่ออยู่ในบัญชีที่ต้องมีเครื่องหมาย CCC Mark กำกับจึงจะต้องขอรับเครื่องหมายรับรอง CCC Mark ก่อนส่งสินค้าไปประเทศจีนได้ โดยการขอรับเครื่องหมายรับรอง CCC Mark ดังกล่าวนั้นก็มีอุปสรรคหลายประการ คือ ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสารรับรอง ปัญหาภาษาในเอกสาร ปัญหาการส่งตัวอย่างสินค้า และขั้นตอนการตรวจสอบสินค้า เป็นต้น ซึ่งจากผลการศึกษาดังกล่าว ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐและเอกชน ดังนี้ คือ ภาคเอกชนต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพบุคลากร และผลิตภัณฑ์ให้มีความสามารถในการแข่งขัน และควรมีการรวมกลุ่มเป็นคลัสเตอร์เพื่อประโยชน์ในการสร้างเครือข่ายโดยตรง และลดต้นทุนในการทำธุรกิจกับจีน และแสวงหาพันธมิตรการค้าที่มีศักยภาพ รวมทั้งศึกษาภาวะเบียดเบียน มาตรฐานของรัฐบาลจีนทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นอย่างถี่ถ้วน สำหรับภาครัฐควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางพาราอย่างเป็นรูปธรรม โดยในการเจรจาการค้ากับจีนภาครัฐควรตระหนักถึงจุดแข็งจุดอ่อนของไทยอย่างรอบด้านเพื่อแสวงหาความร่วมมือร่วมกัน ก่อนทำความตกลงต่างๆเพิ่มเติม และร่วมมือกับภาคเอกชนในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนให้มากที่สุด
-	อักษรศรี พานิชสาส์น, สุกชัย ศรีสุชาติ และ Li Renliang. (อยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้า). “โครงการวิจัยจัดทำข้อมูลการเจาะตลาดเชิงลึกเพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้/ตะวันตก ภายใต้โครงการ ASEAN SMEs Partnership Roadmap.” ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว). -อยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้า
	2.4 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก กระทรวงพาณิชย์
2002	ชโยดม สรรพศรี และคณะ. (2545). “โครงการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อรองรับการที่จีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกและการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน.” ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถทางการแข่งขันในสินค้าต่างๆ ระหว่างไทยและจีนประกอบไปด้วย สินค้าเกษตร (ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ผลไม้สด) อุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเครื่องหนัง และธุรกิจบริการ เพื่อเป็นฐานข้อมูลประกอบการเจรจาเพื่อนำไปสู่เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และรวมถึงการศึกษาลักษณะการที่จีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก ผลการศึกษา พบว่า เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกจะส่งผลกระทบต่อไทยในสองประการหลักคือ ผลทางด้านภาษีศุลกากรที่มีการปรับตัวลดลง และผลกระทบต่อด้านอื่นที่ใช้ภาษาก็จะมีการปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งการลดภาษีและขยายโควตาของจีนน่าจะทำให้สินค้าเกษตรเข้าสู่ตลาดจีนได้มากขึ้น โดยการส่งออกสินค้าเกษตร (ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ผลไม้สด) ของไทยก็น่าจะขยายตัวมากขึ้นและสามารถแข่งขันกับสินค้าเกษตร จีนได้ดีขึ้นด้วย เช่นเดียวกันกับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอาหารแปรรูป อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของไทยบางรายการที่มีศักยภาพซึ่งน่าจะเป็นไปในทิศทางที่เอื้อประโยชน์แก่ผู้ผลิต หากแต่ภาครัฐก็ควรคำนึงถึงผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอื่นๆ ด้วยเช่นกัน สำหรับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ไทย พบว่า ข้อดีคือ ไทยสามารถนำเข้าชิ้นส่วนและวัตถุดิบในราคาที่ต่ำลง ขยายตลาดสินค้าของไทยในจีน และมีโอกาสร่วมมือกับผู้ผลิตจีนมากขึ้นเพื่อเสริมความพร้อมด้านการผลิตและการตลาด ข้อเสียคือ ผู้ประกอบการไทยที่ต้องแข่งขันกับสินค้าและชิ้นส่วนราคาถูกจากจีนที่จะเข้ามาขายในไทยเพิ่มขึ้น ส่วนผู้ที่ต้องการส่งสินค้าไปขายหรือลงทุนในจีน เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและตลาดขนาดใหญ่ในประเทศ ควรเตรียมความพร้อมให้มากเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจและกฎหมายของจีน สำหรับผลกระทบต่ออุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม พบว่า จะมีผลให้ไทยสามารถนำเข้าวัตถุดิบจากจีนได้ในราคาถูกลง ในขณะที่สามารถเพิ่มช่องทางการขายในจีนได้มากขึ้น แต่ก็มีข้อเสียคือสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มราคาถูกจากจีนจะเข้ามาในตลาดไทยมากขึ้น

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมเครื่องหนังของไทย พบว่า จีนอาจกลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทย เพราะนอกจากผลิตสินค้าระดับเดียวกับไทยคือระดับกลางลงไปแล้ว จีนยังมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าไทย มีขนาดการผลิตที่ใหญ่ซึ่งทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด จีนมีความพร้อมทั้งวัตถุดิบและแรงงานจึงอาจเข้ามาแย่งส่วนแบ่งตลาดผลิตภัณฑ์ในตลาดระดับกลางและล่างของไทยได้ และสามารถกลายเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทยได้ในตลาดสินค้าระดับบน ทางด้านการผลิต พบว่า จีนอาจเป็นแหล่งวัตถุดิบประเภทส่วนประกอบของเครื่องหนังได้ สำหรับผลต่ออุตสาหกรรมบริการ พบว่า จากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก จีนอนุญาตให้ต่างชาติเข้าร่วมทุนกับบริษัทของจีน และอนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นรายใหญ่ได้ จะทำให้นักลงทุนไทยมีโอกาสที่จะเข้าไปร่วมทุนธุรกิจบริการในจีนมากขึ้น แต่ทั้งนี้ความเป็นไปได้ในการเข้าไปดำเนินธุรกิจในจีนจะเป็นไปได้อย่างไร เนื่องจากบริษัทของไทยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก ยังไม่สามารถเข้าไปแข่งขันกับธุรกิจจีนได้ อีกทั้งประเทศไทยไม่ใช่ประเทศเป้าหมายหลักที่จีนจะร่วมลงทุนในธุรกิจ สำหรับข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนสมาชิก จะทำให้การค้าระหว่างประเทศมีการแข่งขันกันสูงขึ้น แต่ก็ทำให้ทราบถึงศักยภาพของตน ผู้ประกอบการจึงควรต้องปรับตัวโดยใช้กลยุทธ์ในการสร้างภาพลักษณ์เฉพาะตัวในการแข่งขันต่อไปและติดตามทิศทางความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาและเพิ่มส่วนแบ่งตลาดในต่างประเทศต่อไป สำหรับรัฐบาลนั้นควรมีการวางแผนนโยบายที่ชัดเจนมากขึ้น นอกเหนือจากการเร่งพัฒนาคุณภาพสินค้าแล้ว ภาครัฐควรมุ่งไปที่การพัฒนากระบวนการขนส่งเพื่อลดต้นทุนการขนส่งของผู้ประกอบการด้วย และควรทำการประชาสัมพันธ์ในเชิงกว้างและเชิงลึกให้มากขึ้น รวมทั้งควรเร่งให้มีการเจรจาเพื่อเปิดการค้าเสรีอาเซียน-จีน ในขณะที่ภาคเอกชนต้องมีการรักษามาตรฐานของสินค้า โดยเฉพาะในเรื่องของความสะอาดให้อยู่ในระดับสูง โดยควรผลักดันให้เกิดความเข้าใจร่วมกันระหว่างอาเซียนและจีนในมาตรฐานการนำเข้าสินค้าเกษตรและกระบวนการตรวจสอบโรคพืชและสิ่งปลอมปนต่างๆ รวมทั้งควรส่งเสริมการค้าสินค้าเกษตรผ่านชายแดนให้เป็นระบบมากขึ้น รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในตลาดต่างประเทศ หรือให้การสนับสนุนรองรับต่อบริษัทไทยที่มีศักยภาพในการออกไปลงทุนในต่างประเทศ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่บริษัท รวมทั้งเมื่อรัฐบาลไทยให้ความช่วยเหลือด้านการเงินในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแก่ประเทศเพื่อนบ้าน ควรจะมีเงื่อนไขที่กำหนดให้บริษัทเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการนั้นด้วย ในส่วนของภาคเอกชนควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารที่ชัดเจนและทันเวลาให้แก่ผู้ประกอบการไทย เพื่อให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลมากเพียงพอต่อการตัดสินใจ รวมทั้งเป็นการลดต้นทุนในการแสวงหาข้อมูลของผู้ประกอบการ และควรเพิ่มประสิทธิภาพและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ไทยยังไม่สามารถเข้าถึงได้ เนื่องจากในอนาคตการแข่งขันจะมุ่งไปที่ระดับเทคโนโลยีและคุณภาพของงานเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการไทยควรเพิ่มความสัมพันธ์กับบริษัทจีนให้มากขึ้น โดยอาจจะเป็นการร่วมทุนหรือร่วมสัญญากับบริษัทรับเหมาจีน เพื่อเพิ่มโอกาสในการหาประโยชน์ทั้งในไทยและจีน และพัฒนาคุณภาพให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการหลีกเลี่ยงการแข่งขันทางด้านต้นทุนที่ไทยเสียเปรียบ
2005	ชโยดม สรรพศรี และคณะ. (2548). “โครงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน.” ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสนอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผลการเปิดเสรีที่ได้ดำเนินการไปแล้วภายใต้กรอบอาเซียน-จีน รวมทั้งที่กำลังจะเปิดเสรีต่อไป และประมวลผลประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรคต่อการส่งออกและการใช้ประโยชน์จากการเปิดเสรี ผลกระทบที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและกำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต และเสนอแนะยุทธศาสตร์และแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ไทยได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีมากที่สุด โดยสินค้าที่ทำการศึกษาประกอบไปด้วยสินค้าเกษตร ได้แก่ ข้าว ไม้ตัดดอก ขางพารา มันสำปะหลัง และสินค้าอุตสาหกรรม ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ รองเท้าและเครื่องหนัง ยานยนต์และชิ้นส่วน เฟอร์นิเจอร์ เหล็กและผลิตภัณฑ์ พลาสติกขึ้นรูป ปูนซีเมนต์และผลิตภัณฑ์น้ำมัน อัญมณีและเครื่องประดับ กระดาษและผลิตภัณฑ์และรวมถึงศูนย์กลางการกระจายสินค้า ด้วยการใช้วิธีการเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยแบบจำลอง Global Trade Analysis Project (GTAP) และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) ผลการศึกษพบว่า การค้าเสรีอาเซียน-จีน นั้นมิได้ส่งผลกระทบต่อตัวแปรทางเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทยมากนัก แต่อย่างไรก็ตาม ผลของข้อตกลงฯ จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.13 ทั้งนี้ การเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์มวลรวมดังกล่าว จะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการลดภาษีสำหรับกลุ่มสินค้าปกติเป็นหลัก นั่นคือ ระหว่างปี 2548-2553 เมื่อพิจารณาการส่งออกของประเทศไทยหลังเปิดการค้าเสรี พบว่า ประเทศไทยจะมีการ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 23.62 แต่ในขณะเดียวกัน ประเทศไทยจะส่งออกไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศคู่ค้าอื่นในตลาดโลกลดลงด้วยอัตราร้อยละ 0.62 และ อัตราร้อยละ 0.26 ตามลำดับ สำหรับผลการศึกษาผลกระทบต่อการนำเข้า พบว่า ประเทศไทยจะมีการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนเพิ่มขึ้นถึงอัตราร้อยละ 95.79 แต่จะนำเข้าจากกลุ่มประเทศอาเซียนและประเทศอื่นๆ ลดลงในอัตราร้อยละ 4.25 และ 2.92 ตามลำดับ โดยสรุปแล้วผู้ศึกษาเห็นว่า ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนจะทำให้ประเทศไทยมีการค้าขายกับกลุ่มประเทศอาเซียนลดลง ในขณะที่จะมีการค้ากับประเทศจีนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก แสดงให้เห็นถึงการเบี่ยงเบนทางการค้าระหว่างประเทศที่จะเกิดระหว่างประเทศไทย กลุ่มประเทศอาเซียนอื่นๆ ไปยังประเทศจีน นอกจากนี้ ผลโดยรวมของเขตการค้าเสรี จะทำให้ดุลการค้าของไทยต่อจีนเปลี่ยนแปลงลดลงกว่า 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีการเปลี่ยนแปลงดุลการค้าลดลงอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ช่วงของการลดภาษี โดยพบว่า เมื่อข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนมีผลบังคับใช้เต็มรูปแบบในปี 2561 สินค้าที่ประเทศไทยจะได้ดุลการค้าเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น คือ ยาง พลาสติกและปิโตรเคมี และ ยานยนต์ ตามลำดับ กลุ่มสินค้าที่ประเทศไทยจะได้รับผลกระทบจากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน เพียงเล็กน้อยประกอบไปด้วย ไม้ตัดดอก ชา และ มันสำปะหลัง สำหรับสินค้าที่ประเทศไทยจะมีการขาดดุลการค้ากับประเทศจีนมากยิ่งขึ้น ประกอบไปด้วย กระดาษ ไขมันดิบ อัญมณีและเครื่องประดับ และ เฟอร์นิเจอร์ ตามลำดับ โดยข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน จะส่งผลให้ประเทศไทยมีการขาดดุลการค้ากับประเทศจีน อย่างมากในกลุ่มสินค้าที่ประเทศจีนมีความได้เปรียบทางการผลิตและความสามารถในการแข่งขันสูง ได้แก่ สินค้าเหล็ก เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และ รองเท้าตามลำดับ สำหรับการศึกษาการเลือกสถานที่เพื่อจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าสำหรับประเทศไทย พบว่า มณฑลที่มีลำดับกำลังซื้อสูงได้แก่ Guangdong Zhejiang Shanghai Beijing และ Jiangsu ตามลำดับ มีความเหมาะสมกับการแสดงสินค้าที่มุ่งหวังตลาดระดับบน (High-end Market) แต่หากภาครัฐต้องการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าที่มุ่งหวังตลาดระดับกลางหรือล่าง ก็ควรจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าในสถานที่ที่เป็นศูนย์กระจายสินค้าอยู่แล้ว เช่น ตลาด Yiwu เป็นต้น ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานสำหรับนำเสนอสินค้าให้แก่คู่ค้าชาตินอื่นๆ ซึ่งนิยมมาเลือกสินค้าในตลาดค้าส่งหลักๆ ของประเทศจีน ซึ่งจะเป็นการขยายตลาดไปยังประเทศหรือภูมิภาคอื่นๆ ได้อีกทางหนึ่งด้วย
2006	อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2549). “โครงการการศึกษาโอกาส ปัญหา และอุปสรรคทางการค้าในการเข้าสู่ตลาดจีนอันเป็นผลมาจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน โดยเจาะลึกเป็นรายมณฑล.” สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) เสนอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาโอกาส ปัญหา และอุปสรรคทางการค้าในการเข้าสู่ตลาดจีนอันเป็นผลมาจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน โดยเจาะลึกเป็นรายมณฑล โดยครอบคลุมพื้นที่ทั้งสิ้น 18 มณฑล เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศไทยและมณฑลที่ศึกษา และศึกษาสินค้าที่เป็นผลประโยชน์ของไทยในการค้าขายกับมณฑลจีนภายใต้กรอบข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์กรณีศึกษาการเข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมบริการของจีน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและขนส่ง พบว่า จากการศึกษาวิเคราะห์พื้นที่ที่ศึกษามณฑลจีน ในแง่โอกาส และศักยภาพในการเป็นตลาดของสินค้าไทย และการเข้าไปลงทุนในมณฑลจีน โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสและศักยภาพของมณฑล/เมืองสำคัญของจีนในการเป็นตลาดของสินค้าไทย และเป็นแหล่งในการจัดซื้อจัดหาสินค้านำเข้าของไทย โดยจีนนั้นเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก แต่เมื่อพิจารณารายได้เฉลี่ยต่อคนแล้วพบว่ายังมีรายได้เฉลี่ยต่อคนค่อนข้างต่ำ ประชากรที่มีอำนาจซื้อส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในเมืองชายฝั่งด้านตะวันออก ซึ่งมีสะท้อนผ่านลักษณะการใช้ของของกลุ่มผู้บริโภคชาวจีนที่แตกต่างกันในเขตเมืองและชนบท ดังนั้นการเข้าสู่ตลาดจีนจึงจำเป็นต้องศึกษาทำความเข้าใจตลาดในแต่ละกลุ่มอย่างลึกซึ้ง จากการศึกษาและสำรวจพบว่ามณฑลที่สำคัญ และมีศักยภาพทางเศรษฐกิจส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งตะวันออกเป็นส่วนใหญ่ ประมาณร้อยละ 70 เป็นการค้าระหว่างประเทศไทยกับ มณฑลกว่างตง เจียงซู และ ชางไฮ้ โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้า โดยสินค้าที่ไทยมีความได้เปรียบและมีศักยภาพสูงได้แก่ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ และมันสำปะหลัง สำหรับผลการศึกษาเส้นทางขนส่งสินค้า พบว่า แม้จะมีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งทางบก ทางน้ำ (แม่น้ำโขงและทะเล) และทางอากาศ แต่เส้นทางหลักนั้น คือ เส้นทางขนส่งทางเรือเดินทะเล ไปยังท่าเรือสำคัญของจีนทางตอนใต้ แล้วลำเลียงต่อไปยังมณฑลภายในต่อไปซึ่งมีรูปแบบที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับมณฑล และประเภทของสินค้าที่ขนส่ง เช่น ข้าวจะถูกลำเลียงจากท่าเรือจากมณฑลกว่างโจว และกว่างตง ก่อนถูกลำเลียงไปยังตลาดชายฝั่งขนาดใหญ่เช่น เจียงหนาน และหลิ่วซู่ ก่อนกระจาย

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ไปสู่ผู้บริโภคต่อไป ส่วนการวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรค จากพื้นที่ศึกษาพบว่า ในทางปฏิบัติในการติดต่อทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลจีนยังคงมีปัญหาทั้งด้านการค้าการลงทุน หลายประการ ที่สำคัญคือ ปัญหาโครงสร้างตลาดจีนซึ่งขาดการบริหารจัดการที่เป็นสากล ปัญหาช่องทางการจัดจำหน่ายที่มีไม่มาก อุปสรรคการค้าในการนำเข้า ด้านกฎระเบียบ ด้านคู่แข่ง ปัญหาตัวสินค้า และปัญหาของผู้ประกอบการไทยเองที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องมากนัก โดยผู้วิจัยได้เสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์สำหรับภาครัฐในการลดปัญหาและส่งเสริมการค้าการลงทุนกับมณฑลจีนใน 7 ขั้นตอน คือ 1. การรวบรวมและทบทวนความตกลง/ความร่วมมือระหว่างกันที่จัดทำขึ้น 2. ผลักดันให้หน่วยงานต่างๆ ประสานงานกัน 3. ประเมินตนเองเพื่อค้นหาจุดอ่อนจุดแข็ง เพื่อการบริหารจัดการให้ถูกต้อง 4. ผลักดันให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น 5. ศึกษาและจัดวางตำแหน่งของตัวเองเพื่อร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการเติบโตของจีน 6. ส่งเสริมความร่วมมือระดับมณฑล และ 7. ส่งเสริมการเชื่อมโยงกับภาคเศรษฐกิจจีน ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดอุปสรรคการค้าระหว่างกัน และเป็นแสวงหาประโยชน์ร่วมกันจากการเติบโตของเศรษฐกิจจีนต่อไป
2007	วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุกของไทยในมณฑลสำคัญของจีน.” บริษัท โซซิโอ เอกโคโนมิก คอนซัลแตนท์ จำกัด เสนอ สำนักยุทธศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. เนื้อหาการวิจัยในการศึกษานี้เป็นสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศจีนและสร้างสรรค์ประโยชน์ทางวิชาการ ในการกำหนดยุทธศาสตร์ ทิศทาง กระบวนการในการส่งเสริม และพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจบนรากฐานความมิตรแต่อย่างยั่งยืนเพื่อวางแผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจไทย-จีน ในสาขาที่มีศักยภาพ เช่น การคมนาคมขนส่ง การค้า การลงทุน อุตสาหกรรมบริการเกษตร ท่องเที่ยว และทรัพยากรมนุษย์ โดยกำหนดยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุก รายนามของจีนที่สามารถนำไปใช้ในการขยายการส่งออกสินค้าและบริการของไทยในประเทศจีน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พร้อมทั้งสร้างโอกาสและสร้างช่องทางการทำการค้ากับมณฑลต่างๆของจีน ให้แก่ผู้ประกอบการรายเล็ก/รายใหม่ที่มีศักยภาพ โดยมีพื้นที่การศึกษาของโครงการ ได้แก่ เมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน (Kunming : Yunnan) เมืองเฉิงตู มณฑลเสฉวน (Chengdu : Sichuan) เมืองกวางโจว มณฑลกวางตุ้ง (Guangzhou : Guangdong) เมืองหังโจว มณฑลเจ้อเจียง (Hangzhou) เมืองชิงเต่า มณฑลซานตง (Qingdao : Shandong) เมืองต้าเหลียน มณฑลเหลียวหนิง (Dalian : Liaoning) เมืองซีอาน มณฑลชานซี (Xi'an : Shanxi) มหานครเป่ย์จิง มหานครเทียนจิน มหานครชั่งไห่ เมืองหนานจิง และมณฑลเจียงซู เพื่อสร้างจัดทำยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุกของไทยในมณฑลสำคัญของจีน และกรณีศึกษาการลงทุนร้านอาหารไทย และสปาในจีน และสรุปเป็นคู่มือสำหรับผู้ประกอบการใหม่ที่สนใจทำธุรกิจนี้ ผลการศึกษาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระดับชาติ และภาคส่วนที่จีนส่งเสริมการลงทุนกับต่างชาติ ซึ่งพบว่า ภาคส่วนที่จีนเน้นส่งเสริมการลงทุนกับต่างชาติประกอบด้วย ด้านการเกษตร ทรัพยากร การสื่อสาร พลังงาน วัตถุดิบ เทคโนโลยีขั้นสูง และอุตสาหกรรมที่เน้นการส่งออก เป็นหลัก สำหรับผลการศึกษาระบบโลจิสติกส์สินค้าไทยในจีน พบว่า เส้นทางขนส่งสินค้าไทยที่สำคัญจากเชียงรายไปคุนหมิงปัจจุบันมีหลายเส้นทาง ที่สำคัญคือ ทางแม่น้ำทางน้ำโขง ทางบก ประกอบด้วย จากไทยผ่านประเทศมาเลเซียและจากไทยผ่าน สปป.ลาว และทางอากาศ สำหรับเส้นทางการกระจายสินค้านั้นประกอบด้วยหลายเส้นทางด้วยกัน ที่สำคัญ คือ เส้นทางเชียงราย-คุนหมิง-เฉิงตู-ซีอาน เส้นทางแหลมฉบัง-กวางโจว เส้นทางแหลมฉบัง-ชิงไห่ เส้นทางแหลมฉบัง-ชิงเต่า เส้นทางแหลมฉบัง-ต้าเหลียน ผลการศึกษาสินค้าที่มีศักยภาพ พบว่า สินค้าไทยที่มีศักยภาพในตลาดจีนที่ทำการค้า คือ สินค้าสปา ร้านอาหารไทย ซึ่งมีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดจีนได้ในหลายพื้นที่ในพื้นที่ศึกษา อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาเห็นว่าในการดำเนินธุรกิจในจีนนั้นผู้ลงทุนควรต้องศึกษารอบระเบียบ ขั้นตอนทางกฎหมายธุรกิจจีนอย่างรอบคอบ เนื่องจากในแต่ละพื้นที่มีกฎระเบียบข้อบังคับที่แตกต่างกัน นอกจากนั้นจะต้องทำการสำรวจตลาดคู่แข่ง พื้นที่การลงทุน พันธมิตร และสภาพการดำเนินธุรกิจในจีนอย่างถ่องแท้ด้วย ซึ่งจะช่วยให้การลงทุนไทยสามารถตัดสินใจและดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จ และมีอุปสรรคน้อยที่สุด

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2007	วิบูลย์ ตั้งจิตติภากรณ์ และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายการค้าการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.” บริษัท โซซิโอ-เอกโค โนมิก คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัทที่ปรึกษากฎหมายฟาร์อีสต์ จำกัด.เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงพาณิชย์. - ไม่สามารถเข้าถึง/ปรากฏรายละเอียด ของรายงานการวิจัย/โครงการวิจัย
	2.5 โครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน อื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน
2004	บุญสาวาท พฤทธิกานนท์ และคณะ. (2547). “รายงานการวิจัยการขยายสู่ทางการค้าระหว่างประเทศจีนตอนใต้กับภาคเหนือของประเทศไทย.” คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษาเรื่อง การขยายสู่ทางการค้าระหว่างประเทศจีนตอนใต้กับภาคเหนือของประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การค้า ตลอดจนแนวทางการขยายปริมาณการค้าและรูปแบบการค้าและบริการระหว่างภาคเหนือของประเทศไทยกับประเทศจีนตอนใต้ โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงพรรณนา ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการเอกชนที่ทำการค้ากับประเทศจีนตอนใต้ และข้อมูลทุติยภูมิโดยการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสารในด้านการค้า การบริการ กฎระเบียบ และข้อมูลสถิติ ตลอดจนนโยบายของรัฐในด้านการค้าระหว่างประเทศไทยและจีน ผลการศึกษาพบว่า มณฑลยูนนานตั้งอยู่ใกล้ประเทศไทยมากที่สุดเมื่อเทียบกับมณฑลอื่นๆ ของประเทศจีน และมีความใกล้ชิดทางด้านวัฒนธรรม เนื่องจากมีแม่น้ำโขงเชื่อมโยงมณฑลยูนนานกับประเทศพม่า ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม การดำเนินกิจกรรมความร่วมมือระหว่างไทยกับมณฑลยูนนานโดยการจัดตั้งคณะกรรมการทำงาน และกลไกความร่วมมือระดับทวิภาคี ระหว่างไทย-ยูนนาน และการพยายามให้มีการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนโดยเร็วโดยมีเป้าหมายร่วมกันที่จะส่งเสริมและอำนวยความสะดวกให้แก่ภาคเอกชนทั้งสองฝ่ายในการเพิ่มพูนกิจกรรมทางการค้าการลงทุนระหว่างกันและเพื่อจัดอุปสรรคทางการค้าในลักษณะต่างๆ จากความร่วมมือข้างต้น จะทำให้ประเทศไทยมีโอกาสในการลงทุนและขยายตลาดสินค้าไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนโดยผ่านมณฑลยูนนานมากขึ้น ส่วนผลการศึกษาสาขาความร่วมมือที่ไทยมีศักยภาพ ได้แก่ ธุรกิจบริการท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจบันเทิงโฆษณา และการประชาสัมพันธ์ ธุรกิจโรงพยาบาลและบริการทางการแพทย์ ธุรกิจการเงินการธนาคาร ธุรกิจด้านการบริหารจัดการ หรือบริษัทบริหาร ธุรกิจการบิน ธุรกิจแปรรูปสินค้าสินค้าเกษตร และธุรกิจการให้บริการจำหน่ายปลีกน้ำมัน และก๊าซหุงต้ม เป็นต้น สำหรับสินค้าที่ประเทศไทยควรส่งออกไปยังมณฑลยูนนานเพิ่มขึ้น ได้แก่ ข้าวหอมมะลิ ข้าวสาลี ข้าวโพด ลำไยแห้งลำไยสด ขิงพารา ขิงรอนด์ น้ำมันปาล์ม อาหารทะเล ผลิตภัณฑ์ชิ้นส่วนไก่ ผลไม้ไทย เครื่องประดับ สินค้าตกแต่งบ้าน และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ใหม่ๆ เช่น เนื้อจระเข้ เนื้อนกกระทาเทศ สำหรับสิ่งที่นักลงทุนควรระวังและพิจารณาก่อนการลงทุนในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนผู้ศึกษาเห็นว่า ได้แก่ ความแตกต่างในเรื่องกฎระเบียบทางการค้า และความแตกต่างที่หลากหลายในแต่ละมณฑล โดยการเรียนรู้กลยุทธ์ทางธุรกิจที่เน้นการเจาะตลาดในระดับมณฑล หรือท้องถิ่นในธุรกิจที่มีโอกาสหรือมีศักยภาพในการแข่งขันโดยคำนึงถึงพฤติกรรมผู้บริโภคของคนในแต่ละพื้นที่ที่สำคัญ โดยผู้ศึกษาเห็นว่าผู้ประกอบการควรคำนึงธุรกิจโดยคำนึงถึงจริยธรรมควบคู่ไปด้วยเพื่อความเป็นหุ้นส่วนทางการค้าที่มั่นคง และยั่งยืนต่อไปในอนาคตระหว่างประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนด้วย
2004	วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์ และคณะ. (2547). “ยุทธศาสตร์การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง.” กรุงเทพฯ: สถาบันยุทธศาสตร์การค้า มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการค้าชายระหว่างประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้าน และการค้าผ่านแดน กับมณฑลทางตอนใต้ของประเทศไทย รวมทั้งโอกาส และแนวทางการค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในอนาคต โดยการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ผลการศึกษา พบว่า การค้าชายแดน/ผ่านแดนและการค้า/การลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านจะมีสิทธิ อัตราภาษี ช่องทางการกระจายสินค้าในอนุญาดนำเข้าและส่งออกสินค้า กฎระเบียบในการนำเข้าสินค้า การนำเข้าสินค้าระบบโควตาที่แตกต่างกันซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการค้าการลงทุนสำหรับนักธุรกิจไทย ซึ่งการที่นักธุรกิจไทยต้องการทำการค้าการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านด้วยตนเองอาจจะขาดอำนาจการต่อรอง ขาดพันธมิตร การกีดกันในรูปแบบต่างๆ และยังคงแข่งขันกันในการทำตลาดกับประเทศคู่ค้าที่มีเครือข่ายและการสนับสนุนจากรัฐบาลตนเองอย่างเต็มที่ ทำให้นักธุรกิจไทยมีขีดจำกัดในการแข่งขัน และเสียเปรียบด้านการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่า ยุทธศาสตร์การค้า

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ชายแดนและการค้าผ่านแดนประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงจะต้องใช้นโยบายเชิงรุก และนโยบายคู่ขนานมากำหนดเป็นแนวทางในการทำการค้าการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับนักธุรกิจไทย การทำการค้าและการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านจะกำหนดรูปแบบและบทบาทของแต่ละภาคให้ชัดเจนและโปร่งใสเพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำการค้าการลงทุนรวมทั้งสองฝ่าย โดยภาคเอกชนและภาครัฐจะต้องมีการรวมตัว สร้างพันธมิตร และเครือข่ายให้เกิดความแข็งแกร่งและมีประสิทธิภาพเพื่อทำการค้าและการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้าน และเร่งการสร้างห่วงโซ่อุปทานโดยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การร่วมมือของอุตสาหกรรมต้นน้ำสู่อุตสาหกรรมปลายน้ำ และการปฏิสัมพันธ์กับระหว่างภาคเอกชนเพื่อนำมาสร้างผลิตภัณฑ์จากการลดต้นทุนให้มากขึ้น ซึ่งการขยายตลาดสินค้าสู่ประเทศเพื่อนบ้านต้องอาศัยความร่วมมือของภาคเอกชนด้วยกันเอง ส่วนภาครัฐนั้นจะต้องตอบสนองต่อความต้องการของภาคเอกชนที่รวดเร็ว เพื่อจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน และความสามารถเปรียบของภาคเอกชนในประเทศคู่ค้าและประเทศอื่นๆที่เข้ามาลงทุนในประเทศคู่ค้า ยิ่งไปกว่านั้นภาคเอกชนและภาครัฐจะต้องสร้างรูปแบบความร่วมมือและพัฒนากรอบแผนและนโยบายในการค้าการลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านร่วมกัน ทั้งนี้รูปแบบความร่วมมือดังกล่าวจะต้องมีประสิทธิผลต่อวัตถุประสงค์ของทั้งสองฝ่าย และสามารถพัฒนาาร่วมกันได้อย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งที่ยั่งยืนด้วย
2005	สำนักงานภาค และสาขานโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2548). “การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ : มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา.” กรุงเทพฯ : สำนักงานภาค และสาขานโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. รายงานการศึกษานี้กล่าวถึงสถานการณ์การค้าชายระหว่างประเทศและการค้าผ่านแดนของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา และแนวทางการค้าชายแดนในอนาคต โดยศึกษาถึงพฤติกรรมการค้าชายแดน และรูปแบบการชำระเงินและบทบาทของเงินบาทในการค้าชายแดน โดยศึกษารวบรวมจากงานวิจัยต่างๆ แบบสอบถาม และการสำรวจภาคสนามผู้ประกอบการภายใน และภายนอกประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง พบว่า การทำการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น ไม่ได้จำกัดเฉพาะประชาชนตามแนวชายแดน โดยพ่อค้าชายแดนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการทำการค้า โดยมีรูปแบบการค้า 2 วิธี คือ การค้าผ่านพิธีการศุลกากร และการค้าที่ไม่ผ่านพิธีการศุลกากร สินค้าที่ไทยส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภคบริโภค ส่วนสินค้านำเข้าเป็นวัตถุดิบ ทรัพยากรธรรมชาติ โดยไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้าชายแดนกับจีน ลาว มาเลเซีย และกัมพูชา ยกเว้นพม่า สำหรับการชำระเงินมีทั้งที่เป็นแบบผ่านระบบธนาคารพาณิชย์ และไม่ผ่านระบบธนาคารพาณิชย์ โดยใช้เงินสด ตลาดแลกเปลี่ยนเงินตรา และการหักบัญชีในกลุ่มพ่อค้า โดยมีสกุลเงินหลักที่ใช้ คือเงินบาท ดอลลาร์สหรัฐ และสกุลคู่ค้า ทั้งนี้พบว่า การใช้เงินบาทในการชำระค่าสินค้ายังมีข้อจำกัดเรื่องการเงินตราออกนอกประเทศ โดยเฉพาะการค้ากับจีนนั้นจะประสบปัญหาเรื่องการเงินส่ง การตรวจสอบ การกระจายสินค้า และระบบการชำระเงิน ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะถึงแนวทางแก้ไขเพื่อลดอุปสรรคการค้าที่สำคัญ คือ การพัฒนาคุณภาพสินค้า ให้ความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบแก่ผู้ประกอบการ จัดตั้งศูนย์กระจายสินค้า พัฒนาการเดินเรือเชิงพาณิชย์ในการขนส่งสินค้า และ โครงสร้างการคมนาคมขนส่งต่างๆ รวมทั้งการประสานงานกับธนาคารกลางของประเทศต่างๆ ให้ร่วมมือกันส่งเสริมการให้บริการธุรกรรมทางการเงินในระบบเพิ่มขึ้น และการขอความร่วมมือกับธนาคารพาณิชย์ในประเทศเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดนมากขึ้นด้วย
2006	กนกวรรณ จงเจริญยิ่งยง. (2549). “รายงานการวิจัยผลที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยจากการเปิดเสรีการค้าไทย-จีน : กรณีศึกษาสินค้าผักและผลไม้ พิกัด 07-08.” มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. รายงานการวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎีการรวมตัวทางเศรษฐกิจ การจัดทำเขตการค้าเสรีไทยจีน สถานการณ์การค้าผัก และผลไม้ระหว่างประเทศไทยและจีน ภายใต้โปรแกรมการเร่งลดภาษีตามกรอบข้อตกลงการค้าเสรี ที่มีต่อมูลค่าการค้า ปริมาณการค้า และดุลการค้าของไทยโดยเปรียบเทียบ กรณีศึกษาสินค้าผักและผลไม้ พิกัด 07-08 ช่วงก่อนเปิดเสรีการค้าไทย-จีน (2002) และหลังการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน (2004) ผลการศึกษาพบว่า หลังการเปิดเสรี มูลค่าการส่งออกและการนำเข้าของไทยและจีนในสินค้าผักและผลไม้มีการเติบโตสูงชันอย่างมาก โดยการนำเข้าผักนั้น พบว่าไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้าสินค้าผัก หากแต่การนำเข้านั้นพบว่ามีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งสินค้าสำคัญที่มีการนำเข้าเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ สินค้าจำพวกกระเทียม หอมหัวใหญ่ และแครอท ขณะที่สินค้าส่งออกสำคัญ จะกระจุยตัวในการส่งออกมัน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	สำปะหลัง มากกว่าร้อยละ 90 ของการส่งออกพืชผักทั้งหมด แสดงให้เห็นว่าหลังการเปิดเสรี พืชผักชนิดอื่นจะได้รับผลกระทบอย่างชัดเจน สำหรับการค้าสินค้าผลไม้ พบว่า การเปิดการค้าเสรีทำให้การค้าผลไม้ของไทยและจีนเพิ่มสูงขึ้น เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง 2 ช่วงเวลา พบว่า การเปิดเสรี ทำให้ประเทศไทยขาดดุลการค้าผลไม้เพิ่มขึ้น จากการนำเข้าผลไม้ที่ขยายตัวสูงขึ้น โดย สินค้านำเข้าสำคัญได้แก่ แอปเปิ้ล ลูกแพร์ องุ่น สำหรับสินค้าส่งออกสำคัญ คือ ลำไย โดยการศึกษาภาพรวม พบว่า การเปิดเสรีการค้าไทย-จีนนั้นจะส่งผลดีให้เกษตรกรผู้ปลูกพืชผักผลไม้ส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ โดยเฉพาะมันสำปะหลัง ซึ่งทำให้มีตลาดขนาดใหญ่รองรับ ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกพืชผักชนิดอื่น โดยเฉพาะกระเทียมจะได้รับผลกระทบทางลบเนื่องจากการแข่งขันจากกระเทียมจีนนำเข้าที่ราคาถูกกว่า ทำให้ราคากระเทียมในประเทศลดลง นอกจากนั้น ผลการเปิดเสรีการค้ายังส่งผลให้ประเทศไทยต้องพึ่งตลาดจีนสูงขึ้น โดยเฉพาะมันสำปะหลัง สำหรับผลการศึกษาผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภค พบว่า อาจทำให้ประชาชนผู้บริโภคผลไม้ที่มีสารพิษตกค้างได้ เนื่องจากประเทศไทยไม่ได้มีการป้องกันทางด้านมาตรฐานสุขอนามัยเตรียมพร้อมไว้ ส่วนผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการค้าไทย-จีน พบว่า ประเทศไทยยังต้องประสบปัญหาการค้ากับประเทศจีนอีกหลายประการ ที่สำคัญคือ ภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดจีน การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้านำเข้าในอัตราสูง การถูกสวมสิทธิจากพ่อค้าจีน และมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีไข่มุก เช่น มาตรฐานสุขอนามัย เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาได้เสนอให้ประเทศไทยควรมีการนำมาตรการกีดกันทางการค้ามาใช้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรไทยที่ได้รับผลกระทบโดยการปรับมาตรฐานสุขอนามัยให้เข้มงวดมากขึ้น เพื่อป้องกันการทะลักเข้ามาของสินค้าจากจีน และยังเป็น การคุ้มครองผู้บริโภคด้วย ขณะเดียวกันรัฐบาลไทยก็ควรเจรจาผลักดันให้ทางจีนลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีในลักษณะต่างๆ เพิ่มขึ้น เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างกันเพิ่มขึ้นด้วย
2006	ประโชชน์ เจริญสุข. (2549). "โครงการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน: กรณีศึกษาเกษตรกรในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน." กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงผลจากการจัดทำเขตการค้าเสรีไทยจีนที่มีต่อการผลิตและการค้าผลไม้ของเกษตรกรไทยตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน โดยการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยการรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ โดยการออกสำรวจภาคสนาม และการสัมภาษณ์บุคคลในจังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ประชากรในพื้นที่โครงการหลวงประกอบด้วยชาวไทยภูเขาเผ่าต่างๆ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีที่ดินเป็นของตนเองน้อยกว่า 10 ไร่ต่อครัวเรือน ผลการสอบถามการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ประชากร 2 ใน 3 ไม่ทราบว่า มีข้อตกลงทางการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน โดยผู้ที่ทราบว่า มีข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีนมีความเชื่อว่าจะมีผลทำให้ราคาผลผลิตของตนเองลดลง โดยเกษตรกรอยากให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ โดยลดการนำเข้าสินค้าผลไม้จากจีน และช่วยสนับสนุนการผลิต ราคา และตลาดส่งออกให้ โดยเกษตรกรร้อยละ 60 มีความพร้อมในการพัฒนาการผลิตเพื่อเพิ่มคุณภาพผลผลิตของตน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การเปิดเสรีการค้าไทย-จีนนั้น มีผลให้พืชผักผลไม้จากจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยมากขึ้น และมีราคาต่ำกว่าผลผลิตในประเทศ หากแต่ยังไม่สามารถสรุปได้ว่า มีผลกระทบต่อตลาดสินค้าของมูลนิธิโครงการหลวงหรือไม่ เพราะพบว่ารายได้ของการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของโครงการหลวงยังคงเพิ่มขึ้นทุกปีหลังการเปิดการค้าเสรี ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผลผลิตของโครงการหลวงเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจของผู้บริโภคทำให้มีลูกค้าเฉพาะกลุ่ม และมีลูกค้าใหม่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนหนึ่งนี้เป็นผลจากวิสัยทัศน์ ความสามารถ และการจัดการของหน่วยงาน และมูลนิธิโครงการหลวงเอง
2006	วาสนา ศิลปธรรม. (2549). "โครงการศึกษาการส่งออกสินค้าของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน (A study of exporting of Thailand to the People's republic of China)." คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. - ไม่สามารถเข้าถึงรายละเอียดของรายงานการวิจัย

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2007	Julawadee Worasakyothin and Vilailuk Tiranutti. (2550). <i>“Non –tariff Measures in China: Cases of Thailand-china Fruit Trade and CCC Mark Requirements on Industrial Products.”</i> The International Institute for Trade and Development (ITD). การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงตลาดที่ดีขึ้นสำหรับการเกษตรไทย และอุตสาหกรรมส่งออกไปยังประเทศจีนภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน (ACFTA) โดยศึกษามาตรการที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรที่ดำเนินการโดยประเทศจีน รวมทั้งมาตรการตรวจสอบ ความสอดคล้องกับองค์การการค้าโลก และข้อเสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมเพื่อรัฐบาลและการปรับตัวของภาคเอกชนดังกล่าว ใน 2 กรณีศึกษา คือ ปัญหาใบรับรองมาตรฐาน CCC Mark ในสินค้าอุตสาหกรรมรวมทั้ง SPS ของจีนกับผลไม้ไทย โดยการสัมภาษณ์กับกงสุลไทย รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐบาลจีนกับฝ่ายต่างๆ ใน กวางโจว และ คุนหมิง รวมทั้งขุนนาง พบว่า มาตรการตรวจสอบในผลไม้ไทยส่งออกไปยังประเทศจีนมีความเข้มงวดกว่าการส่งออกผลไม้ของประเทศจีนไปประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีระเบียบเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตนำเข้า ใบอนุญาตกักกันการตรวจสอบกักกันศุลกากร การประเมินและมูลค่าที่เพิ่มเข้ามาเป็นอุปสรรคต่อการค้าเพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกจากประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ นอกจากนี้ยังพบปัญหาการปลอมแปลงผลไม้ด้วย ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่าปัจจัยเหล่านี้จำเป็นต้องแก้ไขเพื่อส่งเสริมการค้าของไทย สำหรับผลการศึกษาการกำหนดมาตรฐาน CCC พบว่าจะมีผลให้การส่งออกสินค้ามีกระบวนการที่ซับซ้อน และมีภาระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากปัญหาใบรับรองมาตรฐาน CCC Mark ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่า การส่งเสริมการส่งออกสินค้าของประเทศไทย นอกจากจะต้องพัฒนาคุณภาพของสินค้าไทยให้สามารถแข่งขันได้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดจีน และจะต้องแก้ไขปัญหามาตรการกีดกันของที่ไม่ใช่ภาษีดังกล่าวด้วย ซึ่งภาครัฐอาจต้องผลักดันทั้งในทั้งระดับทวิภาคี ระดับภูมิภาค หรือระดับพหุภาคีเพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรอง นอกจากนี้ประเทศไทยควรให้มีการกำหนดมาตรฐานการตรวจสอบคุณภาพและรูปแบบการตรวจสอบเพื่อความปลอดภัยของสินค้าและอาหารที่นำเข้าจากประเทศจีนด้วย ทั้งนี้เพื่อปกป้องอุตสาหกรรมภายในประเทศจากการนำเข้าสินค้าจีนเพิ่มเติมด้วย และเพื่อปกป้องผู้บริโภคชาวไทยอีกทางหนึ่งด้วย
	3 โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการลงทุน
1998	ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา. (2541). <i>“การวิเคราะห์กลยุทธ์ มาตรการการลงทุนส่งเสริมธุรกิจ การลงทุนไทย ในมณฑลยูนนานและเสฉวน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.”</i> สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. - ไม่สามารถเข้าถึง/ปรากฏรายละเอียดของรายงานการวิจัย/โครงการวิจัย
2002	สุนิสา สุขชี. (2545). <i>“บทบาทบริษัทข้ามชาติไทยในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน พ.ศ.2524-2539.”</i> โครงการวิจัยและพัฒนาวิจัย ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาบทบาทบริษัทข้ามชาติของไทยที่ไปลงทุนในจีนที่มีอิทธิพลทำให้เกิดการขยายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีนจากการค้าไปสู่การลงทุนซึ่งมีส่วนในการผลักดันทำให้รัฐบาลไทยต้องกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการลงทุนของไทยในจีน โดยเฉพาะนโยบายส่งเสริมการลงทุนของไทยในจีน ผลการศึกษพบว่า นโยบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ยุค โดยอาศัยปัจจัยทางเศรษฐกิจและการเมืองภายในประเทศของไทยเป็นหลัก คือช่วงปี 1981-สิงหาคม 1988 และยุคที่สอง ปี 1988 ถึงปี 1996 ในยุคแรกบริษัทข้ามชาติของไทยได้อาศัยเครื่องมือคือกลไกต่างๆ ที่รัฐบาลไทยเปิดให้และอาศัย สายสัมพันธ์ ที่มีอยู่กับผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายในเวลานั้นทำการผลักดันให้รัฐบาลไทยกำหนดนโยบายการลงทุนของไทยในจีน โดยประจำกับการที่รัฐบาลไทยได้รับการเสนอจากรัฐบาลจีนให้ทำความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนของไทยในจีน เพื่อแลกกับการซื้อสินค้าเกษตรจากไทย ส่วนในยุคที่สองบริษัทข้ามชาติรายย่อยของไทยได้อาศัยเครื่องมือชนิดเดียวกันกับในยุคแรกผลักดันให้มีการริเริ่มโครงการที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจ และในยุคเดียวกันนี้ก็มีบริษัทข้ามชาติอีกประเภทหนึ่งที่มิบทบาทในการผลักดันให้เกิดนโยบายส่งเสริมการลงทุนของไทยในจีน โดยการแลกเปลี่ยนกับการยอมรับร่วมมือกับรัฐวิสาหกิจสำคัญของไทยในการลงทุนขยายกิจการรัฐวิสาหกิจนั้นในจีน อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนของไทยในจีนยังประสบปัญหาหลายประการทั้งที่มีสาเหตุ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	จากฝ่ายไทยและฝ่ายจีน นอกจากนั้นการลงทุนของไทยในจีนยังได้รับผลกระทบอย่างมากจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชียด้วย
-	อักษรศรี พานิชสาส์น. (ระยะเวลาศึกษา September 2009 – August 2010.). “โครงการศึกษา Policies for Investment in China – GMS Cross-Border Economic Zones Development : Incentive Effects and Re-design.” received a research grant under the GMS Phnom Penh Plan for Development Management (PPP) Phase III from the Asian Development Bank (ADB). - อยู่ระหว่างการศึกษา
	4 โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการเงิน
	- ไม่ปรากฏงานวิจัย/โครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการเงิน และความสัมพันธ์ทางด้านการเงินกับประเทศไทย
	5. โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ
	5.1 โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ
2009	วิจิตรา ส.เฉลิมชัยชนะ และคณะ. (2552). “เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน: การเข้าสู่ตลาดจีนของภาคบริการไทย.” สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์ธุรกิจบริการในตลาดจีนและการเข้าสู่ตลาดจีนของธุรกิจบริการของไทย โดยศึกษาข้อตกลงการค้าเสรีที่มีต่อการค้า การลงทุน และการบริการของไทยในตลาดจีน ศึกษาศักยภาพและความน่าลงทุนในตลาดจีนของธุรกิจบริการของไทย ตลอดจนกำหนดกลยุทธ์การเข้าสู่ตลาดของธุรกิจภาคบริการไทย ธุรกิจสาขาการศึกษา ธุรกิจโรงพยาบาล ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจร้านอาหารไทย และธุรกิจสปา ซึ่งเป็นธุรกิจที่ผู้ประกอบการไทยมีศักยภาพในการแข่งขันและมีแนวโน้มที่จะเติบโตได้ในตลาดจีนและพื้นที่การศึกษา คือ กวางโจว เซิ่นเจิ้น เซี่ยงไฮ้ หางโจว และซูโจว ด้วย การวิเคราะห์เชิงพรรณนา สถานการณ์ทางการค้าบริการและการลงทุนในแต่ละสาขาในตลาดจีน ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และกรอบความตกลงที่เกี่ยวข้อง จากข้อมูลทฤษฎีและประมุขที่รวบรวมได้ ตามแบบจำลอง Diamond Model และ Five Forces Model ผลการศึกษาพบว่า ภาคบริการจีนมีแนวโน้มที่จะมีการเติบโตได้มาก เนื่องจากปัจจุบันยังมีการเติบโตไม่มากนักเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งทางการจีนได้ให้ความสำคัญและบรรจุภาวะการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 และส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศเพื่อเร่งการพัฒนาภาคบริการของประเทศ สำหรับความผูกพันกับไทยนั้น พบว่าจีนได้มีข้อตกลงการค้าเสรีภาคบริการใน 2 บริบท คือ ในกรอบของ GATS :ซึ่งเป็นข้อตกลงในฐานะสมาชิก WTO ครอบคลุมประเทศทั่วโลก และในกรอบอาเซียน-จีน ซึ่งเป็นความตกลงเฉพาะกลุ่มประเทศอาเซียนกับจีนที่เพิ่มขึ้นจากข้อตกลง GATS ซึ่งผลการศึกษาศักยภาพการเข้าสู่ตลาดจีนของภาคบริการไทย พบว่า ธุรกิจนำเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีศักยภาพมากที่สุดเนื่องจากความต้องการมีมาก และมีต้นทุนการจัดตั้งธุรกิจต่ำ รองลงมาคือ ธุรกิจศึกษา ธุรกิจสปา ร้านอาหารไทย ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจโรงพยาบาล และธุรกิจโรงแรม ตามลำดับ สำหรับผลการศึกษากรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และกรอบความตกลงที่เกี่ยวข้อง พบว่า การเปิดเสรีการค้าบริการของจีนรอบแรกนั้น จะครอบคลุมบริการบางประเภทเท่านั้นโดยข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนนั้นยังไม่ได้ให้สิทธิประโยชน์กับไทยในสาขาที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร สปา เพิ่มเติมจากที่เคยได้ในฐานะสมาชิก WTO ทำให้ธุรกิจไทยไม่สามารถใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนได้อย่างเต็มที่ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับธุรกิจบริการไทยในการเข้าสู่ตลาดจีน คือ ธุรกิจไทยควรศึกษา และใช้ประโยชน์จากความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดขึ้นในกรอบอาเซียน-จีนในการขจัดอุปสรรคทางการค้าเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้าให้ได้มากที่สุด สำหรับข้อเสนอแนะต่อภาครัฐนั้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะทางนโยบายสำหรับภาครัฐ 3 ประการ ดังนี้ คือ ควรผลักดันจีนให้เปิดเสรีเพิ่มเติมขึ้นในสาขาที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขันในการเจรจาต่อไป การเร่งจัดทำข้อตกลงยอมรับมาตรฐานร่วมกัน และการศึกษาการใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือที่มีอยู่ในการอำนวยความสะดวกทางการค้า เพื่อขจัดอุปสรรคสำหรับธุรกิจไทย และประโยชน์ต่อการเข้าสู่ตลาดจีนของภาคบริการไทยให้ได้มากที่สุด

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	5.2 โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการท่องเที่ยว
	5.2.1 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
1994	กิตติ ลิ้มสกุล และคณะ. (2537). “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย พม่า และจีนตอนใต้.” คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. รายงานการวิจัยฉบับนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลการสำรวจศักยภาพการท่องเที่ยวระหว่างไทย พม่า และจีนตอนใต้ พฤติกรรมการท่องเที่ยว การเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งประเมินศักยภาพและแนวทางการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันโดยการศึกษาจาก โครงสร้างพื้นฐาน นโยบายเศรษฐกิจ การเปิดเสรีต่อการประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว นวัตกรรม ความคงเส้นคงวาและเสถียรภาพทางการเมือง และความเพียงพอต่อบริการ ผลการศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นประตูสู่แหล่งเศรษฐกิจสูง โดยเฉพาะจังหวัดเชียงรายที่เป็นศูนย์กลางของแหล่งเศรษฐกิจ และมีศักยภาพในการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว เนื่องจากมีบริการท่องเที่ยวในพื้นที่เพียงพอต่อการส่งเสริมโดยมีความหลากหลายในแหล่งท่องเที่ยว มีความได้เปรียบในเชิงบุคลากร มีสถานที่พักได้มาตรฐาน และเป็นศูนย์กลางการจำหน่ายของที่ระลึก รวมทั้งได้เปรียบทางด้านคมนาคมทั้งทางบก ทางอากาศ และทางน้ำ ตลอดจนมีพิธีการศุลกากรที่สะดวก และมีความปลอดภัย โดยผู้วิจัยเห็นว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านพม่าจะมีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวมากกว่าเส้นทางผ่านลาว เนื่องจากมีสถานที่ท่องเที่ยวที่หลากหลายมากกว่า ขณะที่เส้นทางผ่านลาวจะเหมาะสมสำหรับการขนส่งสินค้ามากกว่า ทั้งนี้การส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านพม่า ผู้วิจัยมีความเห็นว่ารัฐบาลต้องมีนโยบายที่แน่ชัด ในขณะที่เดียวกันก็ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันของทุกฝ่าย โดยส่งเสริมการพัฒนาที่เป็นรูปธรรม โดยรวมกันสร้างตลาดท่องเที่ยวให้มีขนาดใหญ่มีทรัพยากรหลากหลาย เป็นที่สนใจของหน่วยงานระหว่างประเทศที่จะให้ความสนับสนุน โดยควรมีมาตรการส่งเสริม โดย การผ่อนคลายนโยบายเกี่ยวกับพิธีการในการผ่านแดน โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ และการพัฒนาเส้นทางเพื่อให้เข้าถึงแก่การเข้าถึงในการพัฒนาโครงการควรจัดทำเป็นโครงการร่วมทุนระหว่างประเทศ โดยความเห็นชอบขององค์กรระหว่างประเทศ และประเทศผู้บริจาคเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และจะต้องมีการจัดอันดับความเร่งด่วนในการดำเนินการของแต่ละโครงการด้วย
	5.2.2 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
2006	ปรมิษฐ์ อริเดช และคณะ. (2549). “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน จังหวัดเชียงราย: กรณีเปรียบเทียบเชียงรายกับนครนุหมิง.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. การศึกษานี้เป็นการศึกษารูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนระหว่างจังหวัดเชียงรายกับนครนุหมิง เพื่อศึกษาถึงแนวทางการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยชุมชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เหมาะสม โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน ของผู้นำชุมชน กลุ่มบุคคลในชุมชนที่เข้าไปบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างจังหวัดเชียงรายกับนครนุหมิง ผลการศึกษาพบว่า ระดับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนในจังหวัดเชียงรายโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับดีมาก รองลงมาคือ การดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน วิธีการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่เริ่มจากการที่ภาครัฐให้ทุนสนับสนุน และด้วยความร่วมมือขององค์กรพัฒนาเอกชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้มีการจัดการอย่างเป็นระบบ และมีการจัดตั้งในรูปแบบคณะกรรมการในการจัดการจากการเลือกตั้งและความสมัครใจด้วย รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวของเชียงรายแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ รูปแบบที่ได้รับการสนับสนุนจากภายนอก เช่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรเอกชน และรูปแบบหน่วยงานที่จัดการกันภายในชุมชน สำหรับรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวของนครนุหมิงจะมี 3 ระดับ คือ ระดับรัฐบาลมณฑล ที่ให้คำปรึกษา และร่วมพัฒนา ระดับรัฐบาลท้องถิ่นที่จะทำงานประสานระหว่างระดับมณฑลและระดับหมู่บ้าน และระดับหมู่บ้าน ที่เป็นทั้งการระดมความคิด จนถึงขั้นตอนการร่วมบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและจัดการได้ด้วยชุมชนเอง ผลการเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการเชิงนิเวศโดยชุมชนระหว่างจังหวัดเชียงรายกับนครนุหมิง พบว่า การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนของจังหวัดเชียงรายเป็นการจัดการที่เริ่มต้นด้วยทุนสนับสนุนจาก

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ภาครัฐและดำเนินการต่อเนื่องโดยการสนับสนุนจากภาคเอกชน ส่วนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนครคุนหมิง นั้นเริ่มจากทุนวิจัยจากภาคเอกชน แล้วจึงเกิดการดำเนินการต่อเนื่องโดยความร่วมมือของภาครัฐ ในจังหวัดเชียงรายชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการในรูปของคณะกรรมการจากเลือกตั้งและความสมัครใจ ส่วนนครคุนหมิงนั้นชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารในรูปแบบกรรมการเช่นเดียวกัน โดยแบ่งออกเป็นฝ่ายต่างๆ ซึ่งตำแหน่งการบริหารก็ได้มาจากการสรรหาของคณะกรรมการเช่นเดียวกัน
2007	สิริโฉม พิเศษบุญเกียรติ. (2550). “พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติในนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติในนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยศึกษาเปรียบเทียบความต้องการการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับต่างชาติในมณฑลยูนนาน และศึกษาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงรายเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับมณฑลยูนนาน จากกลุ่มนักท่องเที่ยว 400 คนโดยการสำรวจจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ค่าความถี่ ความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่จะเดินทางไปคุนหมิงครั้งแรก โดยไปกับบริษัทนำเที่ยว มีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนโดยสิ่งทีนักท่องเที่ยวในนครคุนหมิง มีความต้องการมากและ มากที่สุด ตามลำดับคือ มาตรฐานการอำนวยความสะดวกของสนามบิน การให้ข้อมูลข่าวสารต้องถูกต้องทันสมัย ความสะดวก และความสะอาดของโรงแรม ที่พัก รวดเร็ว สำหรับผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งสองกลุ่ม พบว่า มีพฤติกรรมที่คล้ายคลึงกัน แต่ที่แตกต่างกัน คือ มาตรฐานการครองชีพของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สูงกว่า ไม่ว่าจะเป็นด้านรายได้ การใช้จ่าย โดยพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติมีความสัมพันธ์กับ อายุ รายได้ จำนวนครั้งของการเดินทางท่องเที่ยว และจำนวนประเทศที่เดินทาง ส่วนความต้องการของนักท่องเที่ยวพบว่า มีลักษณะคล้ายกันเป็นส่วนใหญ่ คือ มาตรฐานเรื่องความปลอดภัย และมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว โดยความต้องการของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมีความสัมพันธ์กับพิธีการเข้าเมือง มาตรฐานรถรับจ้าง มาตรฐานแหล่งบันเทิงยามราตรี มาตรฐานความสะดวกในการซื้อสินค้าและบริการ การจัดการให้มีเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างนครคุนหมิงกับจังหวัดเชียงรายและจังหวัดใกล้เคียงของไทย สำหรับผลการศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวของเชียงรายกับนครคุนหมิงของจีน พบว่า สามารถแบ่งได้เป็น 3 เส้นทาง คือ เส้นทางทางบก ซึ่งประกอบด้วยเส้นทางหลัก 2 เส้นทาง คือ เส้นทางบกหลักที่ 1 ประกอบด้วย เส้นทาง คุนหมิง ลิบสองปันนา ของจีน เมืองของ พะเยา และท่าลี่เหล็กของพม่า และแม่สายของไทย และเส้นทางคุนหมิงลิบสองปันนา เชียงตุง ท่าลี่เหล็ก และแม่สาย และเส้นทางบกหลักที่ 2 เส้นทางคุนหมิง เชียงรุ่ง บ่อเต็น หลวงน้ำทา ห้วยทราย เชียงของ เส้นทางทางน้ำ คือ เชียงรุ่ง ผ่านด่านหัวโขงลาว ทำเรือสบลวงผ่านด่านสี่ล้อ ทำเรือเชียงก ทำเรือเมืองมอมของลาว และทำเรือเชียงแสนของไทย และเส้นทางอากาศจากท่าอากาศยานเชียงราย คุนหมิง ซึ่งพบว่า ท่าอากาศยานเชียงราย มีความพร้อมมากกว่าท่าอากาศยานเชียงใหม่ และมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางทางอากาศมากกว่า ตลอดจนแหล่งท่องเที่ยวจึงมีศักยภาพในการพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวโดยตรงสู่คุนหมิงได้
-	ยศ สันตสมบัติ. (อยู่ระหว่างการศึกษา). “โครงการศึกษาการท่องเที่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ: แนวคิดสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจกับปัญหาการพัฒนาในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงตอนบน.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. - อยู่ระหว่างการศึกษา

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	5.2.3 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
2008	กรวรรณ สังขกรและกาญจนา จิรัตน์. (2551). “กลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้สภาวะการณ์ขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีน.” สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. งานวิจัยนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษารวมของการท่องเที่ยวในภูมิภาคแม่น้ำโขงและความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน ตลอดจนทัศนคติของนักท่องเที่ยวจีน เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของไทย และสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคแม่น้ำโขง ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศในกลุ่มประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงหรือ GMS นั้นจะให้ความสำคัญกับเรื่องทางกายภาพ เรื่อง ความปลอดภัย สนามบิน โรงแรมมากที่สุด ด้านการเงิน เรื่องการชำระค่าสินค้า ความปลอดภัยในการแลกเปลี่ยนเงินตรา และการใช้บัตรเครดิต มากที่สุด สำหรับการสำรวจด้านสารสนเทศ พบว่า จะให้ความสำคัญกับเรื่องข้อมูลสถานที่พัก อาหารเครื่องดื่มมากที่สุด ซึ่งนักท่องเที่ยวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่เดินทางมาประเทศไทยครั้งแรก โดยมีสิ่งดึงดูดสำคัญคือ ชายทะเล แหล่งอาหาร แหล่งช้อปปิ้ง และอุปนิสัยของคนไทย เป็นต้น ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการส่งเสริมการท่องเที่ยวใน GMS ให้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นนั้น ควรมีการศึกษาถึงพฤติกรรมกรท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจีน เพื่อปรับกลยุทธ์การแข่งขันของการท่องเที่ยวของตนเอง และให้เกิดความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว เพื่อให้ทุกประเทศนั้นได้รับประโยชน์ร่วมกัน
	5.2.4 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุน อื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน
2005	สุศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2548). “การเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของไทยและจีนตอนใต้.” เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยกับจีนตอนใต้ โดยภาคเหนือตอนบน หมายถึง จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย จีนตอนใต้หมายถึง มณฑลยูนนาน โดยการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างไทยและจีน และเก็บข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของไทยและจีนตอนใต้มีการเชื่อมโยงกันในหลายประเด็น ได้แก่ นโยบายและแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของไทยและจีนที่เหมือนกันในการที่จะร่วมกันพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวในกลุ่ม GMS การมีเส้นทางเดินทางติดต่อกันหลายวิธีโดยทางเครื่องบิน ทางน้ำผ่านแม่น้ำโขง และทางถนน และการมีแหล่งทรัพยากรท่องเที่ยวที่คล้ายกันทั้งด้านธรรมชาติ ด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรม และแหล่งสร้างขึ้นเอง โดยฝ่ายจีนมีการสร้างประเด็นแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าไทย และการมีขึ้นตอนและเอกสารการเดินทางระหว่างประเทศใช้ร่วมกัน แต่ยังไม่มีประสิทธิภาพเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากประเทศเพื่อนบ้าน จึงเกิดความไม่สะดวกในการเดินทาง การประกอบธุรกิจอยู่ภายใต้กฎหมายจีนในการร่วมทุน โดยการศึกษาการเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยกับจีนตอนใต้ พบว่า ตลาดท่องเที่ยวจีนมีโอกาสขยายตัวจากการที่จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาจีนมากขึ้น และสามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ไทยได้ นอกจากนี้ธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวมีโอกาสขยายตัวสูงเช่นกัน เช่น ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจสอนการจัดการโรงแรมและการจัดการท่องเที่ยว เป็นต้น จากฝ่ายจีนต้องการวิทยาการด้านนี้ซึ่งฝ่ายไทยมีความพร้อมและศักยภาพสูงอยู่แล้วโดยผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยกับจีนตอนใต้ ประกอบด้วยหลายประเด็น ที่สำคัญเช่น ด้านเส้นทางเดินทางติดต่อ ควรมีการเพิ่มเที่ยวบินตรงระหว่างกัน และมีการพัฒนาการเดินทางผ่านแม่น้ำโขงร่วมกันกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดอุปสรรคการเดินทาง ส่วนการเดินทางโดยรถยนต์ รัฐบาลไทยควรมีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเพื่อรองรับเส้นทางที่จะเสร็จในอนาคตอันใกล้ ด้านแหล่งท่องเที่ยวของไทยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาสร้างจุดเด่นที่สำคัญให้เห็นความแตกต่างและสามารถเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของประเทศเพื่อนบ้านได้ ในด้านนักท่องเที่ยว ฝ่ายไทยไม่ควรเน้นเพียงชาวจีนมณฑลยูนนานเท่านั้น ควรมองคนจีนในมณฑลใกล้เคียงและนักท่องเที่ยวจากต่างชาติด้วย และในด้าน

ปีทีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ผู้ประกอบการควรมีความรู้เกี่ยวกับเงินทั้งด้านภาษาจีนและวัฒนธรรมการค้ากับจีนด้วย
2005	วิชา อุดมฉันท และคณะ. (2548). “สภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน.” ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. งานวิจัยนี้เป็นการนำเสนอผลการศึกษากาพรวมของการท่องเที่ยว และวิถีจัดการท่องเที่ยวของบริษัทนำเที่ยวทั้งสองฝ่าย รวมทั้งปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นกับการท่องเที่ยวทั้งสองฝ่าย ตลอดจนทัศนคติและความเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งสองฝ่าย เพื่อเข้าใจปัญหา และ นำเสนอมาตรการส่งเสริมและมาตรการแก้ปัญหาต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ ผลการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยและจีนได้มีการพัฒนาตั้งแต่ปี 1988 โดยประเทศไทยนั้นถือเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวชาวจีนนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นอันดับหนึ่ง และนักท่องเที่ยวชาวไทยก็นิยมเดินทางไปเที่ยวประเทศจีนอย่างต่อเนื่อง แต่พบว่ามีปัญหาการหลอกลวงที่ไม่พึงประสงค์เกิดขึ้น คือ ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ ซึ่งเป็นผลจากการที่รัฐบาลจีนผ่อนคลายการท่องเที่ยวนอกประเทศให้กับประชาชน พร้อมกับการเปิดเสรีให้บริษัทเอกชนตั้งบริษัทท่องเที่ยวได้ ทำให้เกิดบริษัทท่องเที่ยวจำนวนมาก และขาดความรู้ในการจัดการท่องเที่ยว ขณะที่สภาพการท่องเที่ยวยังของนักท่องเที่ยวจีนส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มิระดับรายได้น้อย จึงให้ความสำคัญกับระดับราคามากกว่าคุณภาพ ทำให้เกิดการหลอกลวงให้ซื้อทัวร์ราคาถูก และที่มีการบังคับให้ซื้อของแพงและรายการอื่นๆเพิ่มเติม ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดจากการทำผิดกฎหมายจากกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องซึ่งมีผลประโยชน์จำนวนมาก และขยายตัวเรื่อยมาจนกลายเป็นปัญหาหลักด้านการท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั้งสอง และกำลังมีบทบาทในการทำลายความเข้าใจอันดีระหว่างทั้งสองประเทศด้วย ซึ่งฝ่ายจีนเห็นว่าปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญเป็นพัฒนาการที่สอดคล้องกับความเป็นจริงของตลาดจีนที่จะต้องได้รับการแก้ไขและจะหมดสิ้นไปในที่สุด โดยการให้การศึกษาแก่ประชาชนในเรื่องสิทธิผู้บริโภค และปล่อยให้กลไกตลาดเข้ามาจัดการ เมื่อคุณภาพการท่องเที่ยวของจีนยกระดับสูงขึ้นผู้สากปัญหาดังกล่าวก็จะหมดสิ้นไป อย่างไรก็ตาม ผลการวิเคราะห์โดยหลักการตลาดวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค พบว่า ประเทศไทยยังมีโอกาสมากจากการที่มีจุดแข็งที่มีพื้นฐานทางประวัติศาสตร์คอยรองรับไว้เป็นจำนวนมาก แต่จุดอ่อนดังกล่าวก็เป็นปัญหาที่สำคัญมากเช่นกัน ซึ่งคณะวิจัยเห็นว่า จำเป็นต้องแก้ไขอย่างจริงจัง โดยไม่อาจอาศัยกลไกตลาดเพียงอย่างเดียวได้ โดยคณะวิจัยเห็นว่า การท่องเที่ยวจะยั่งยืนได้ถ้ารัฐเข้ามาแทรกแซงและบังคับใช้กฎหมายควบคุมให้ธุรกิจท่องเที่ยวดำเนินการอย่างถูกต้อง โดยจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ระบบการบริหารท่องเที่ยวไทยเป็นไปอย่างโปร่งใสและให้ประโยชน์ทั้งแก่ นายทุน ผู้บริโภคและผู้ที่เกี่ยวข้อง การแก้ไขจึงจะเป็นไปได้และทำให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืน
2006	ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2549). “การจัดการการท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดล้านนาและกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS).” เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดล้านนา และกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS) โดยสินค้าท้องถิ่นหมายถึงสินค้าผลิตและจำหน่ายให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติในแหล่งท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดล้านนา หมายถึง จังหวัดเชียงใหม่และเชียงราย และกลุ่มประเทศ GMS หมายถึง ประเทศจีนตอนใต้และประเทศเวียดนาม ผลการศึกษาพบว่า การจัดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดล้านนาประเทศไทย ดำเนินการ โดยธุรกิจนำเที่ยวซึ่งเป็นของเอกชน จะบรรจุแหล่งขายสินค้าท้องถิ่นเป็นรายการนำเที่ยวเพื่อชมเอกลักษณ์วัฒนธรรมของสินค้าหัตถกรรมท้องถิ่น โดยมีข้อตกลงจะได้ตอบแทนจากรัฐกิจขายสินค้า แหล่งขายสินค้าลักษณะนี้มักเป็นกิจการเดี่ยวขนาดใหญ่ มีสินค้าหลักที่มีชื่อเสียง เช่น ผ้าไหม ร่มกระดาดสา การแสดงช้าง เป็นต้น มีกลยุทธ์การตลาดโดยการนำเสนอประวัติความเป็นมาของสินค้าและกิจการ รวมทั้งมีการแสดงกระบวนการผลิตให้เห็น มีสถานที่สวยงาม พนักงานสามารถสื่อสารภาษาของนักท่องเที่ยวได้ รวากำหนดคงที่ เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวเห็นคุณค่าและเกิดการตัดสินใจซื้อ นักท่องเที่ยวชาวตะวันตกจะชอบซื้อสินค้าประเภทนี้ ส่วนนักท่องเที่ยวจีนไม่ชอบซื้อแต่ชอบของกิน ในปัจจุบันนี้นักท่องเที่ยวซื้อสินค้าน้อยลง เนื่องจากไม่ได้สัมผัสบรรยากาศของวิถีชีวิตของชุมชนที่แท้จริง นักท่องเที่ยวจึงนิยมไปแหล่งขายสินค้าท้องถิ่นอิสระที่ไม่มีข้อตกลงกับธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งเป็นชุมชนที่แสดงเอกลักษณ์การค้าเนินชีวิตคนในชุมชน ที่มีทั้งร้านค้าหลายร้าน สินค้าคล้ายคลึงกัน เช่น สินค้าไม้แกะสลักที่หมู่บ้านถวาย เป็นต้น สำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นของประเทศจีน ดำเนินการโดยธุรกิจนำเที่ยวที่กำกับโดย

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	รัฐบาล จึงมีการนำนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทุกกลุ่ม ไปยังร้านขายสินค้าท้องถิ่น ซึ่งเหมือนกันทั้งประเทศ เช่น ร้านขายยาสมุนไพรจีน ร้านขายชา ร้านผ้าไหมรังไหม เป็นต้น มีกลยุทธ์การตลาดที่สำคัญโดยให้นักท่องเที่ยวมีส่วนในการพิสูจน์คุณภาพของสินค้า เพื่อกระตุ้นให้เกิดการตัดสินใจซื้อในขณะที่เยี่ยมชม ส่วนการจัดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นของประเทศเวียดนามมีลักษณะคล้ายประเทศไทย ซึ่งมีการดำเนินการโดยเอกชน มีทั้งแหล่งขายสินค้าที่บรรจุในรายการนำเที่ยวและแหล่งชุมชนที่ขายสินค้าโดยอิสระ เมื่อประเมินศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นล้านนา พบว่านักท่องเที่ยวต่างชาติและชาวจีนมีแนวโน้มเดินทางมาในกลุ่ม GMS มากขึ้น และเดินทางต่อมาประเทศไทยมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะเข้ามาจังหวัดเชียงใหม่และเชียงรายของประเทศไทยเพราะเดินทางติดต่อกันสะดวก โดยกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญจะเป็นนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ซึ่งชอบชมแหล่งวัฒนธรรมแสดงวิถีคนในท้องถิ่นล้านนา จึงสามารถเชื่อมโยงไปสู่การขายตัวของสินค้าท้องถิ่น โดยผู้ศึกษาได้เสนอแนวทางการเพิ่มศักยภาพการจัดการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นล้านนาของไทยกับกลุ่มประเทศ GMS คือ ด้านระบบการจัดการท่องเที่ยวในกลุ่มล้านนาควรพัฒนาไปสู่ลักษณะการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยเน้นการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชน ด้านธุรกิจนำเที่ยวควรเลือกนักท่องเที่ยวระดับบนที่มีรายได้สูงมากขึ้น และจัดรายการท่องเที่ยวทั่วกลุ่มประเทศ GMS โดยให้จังหวัดล้านนาเป็นแหล่งสุดท้าย ด้านผู้ประกอบการร้านขายสินค้าท้องถิ่นควรเก็บข้อมูลเกี่ยวกับลูกค้า เพื่อทราบสิ่งที่ดึงดูดในนักท่องเที่ยวชอบ แล้วนำมาปรับปรุงสินค้าให้ตรงความต้องการ รวมทั้งมีการใช้กลยุทธ์การตลาดเพื่อสนับสนุนให้เกิดการซื้อขาย ด้านรัฐบาลควรมีนโยบายการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยรักษาเอกลักษณ์วัฒนธรรมของท้องถิ่น และมีข้อตกลงระหว่างกลุ่มประเทศในด้านมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการเดินทางเชื่อมโยงกัน
2009	กรวรรณ สังขกร. (2552). “การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในลุ่มน้ำโขง.” สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. - ไม่สามารถเข้าถึง/ปรากฏรายละเอียดของรายงานการวิจัย/โครงการวิจัย
	5.3 โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์
	5.3.1 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
2006	แก้วดา โรหิตรัตนะ เมตตา วงศ์จงใจหาญ และอักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). “การศึกษาและสำรวจระบบโลจิสติกส์ของประเทศจีนในบริบทของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว). การศึกษานี้เป็นการศึกษาและสำรวจระบบโลจิสติกส์ของประเทศจีนในบริบทของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนเพื่อศึกษาถึงรูปแบบการกระจายสินค้าและการเข้าถึงตลาดในประเทศจีน โดยใช้ทุเรียนกับมังคุดและยางพารา เป็นกรณีศึกษา รวมทั้งนำเสนอผลการศึกษา และแนวทางการส่งออก และเส้นทางการส่งออกผลไม้ในแต่ละพื้นที่ ผลการศึกษาพบว่า การส่งออกผลไม้สดของไทยไปจีนโดยผ่านมณฑลกว่างตงนั้นถือเป็นเส้นทางนำเข้าหลักเนื่องจากกว่างตงเป็นศูนย์กลางขนส่งผลไม้ที่สำคัญของจีนก่อนที่จะมีการกระจายต่อไปยังมณฑลอื่นๆ ของจีน โดยรูปแบบการนำเข้าผลไม้เข้าไปจำหน่ายในจีน คือการขายฝาก ทั้งนี้ผู้นำเข้าผลไม้ของจีนเกือบทั้งหมดจะมีผู้ซื้อหรือผู้ร่วมทุนฝ่ายไทยในการรวบรวมผลไม้ไทยก่อนส่งมายังจีน ซึ่งส่วนใหญ่จะผ่านทางฮ่องกง โดยบริษัทขนส่งในฮ่องกงจะเป็นตัวแทนการดำเนินการขนถ่ายสินค้าลงเรือ ก่อนถ่ายขึ้นรถบรรทุกมายังตลาดค้าส่งผักผลไม้สำคัญ คือ ตลาดเจียงหนานในกว่างตง นอกจากนี้ยังพบว่า การส่งออกผลไม้ส่วนใหญ่เป็นการส่งออกโดยไม่มีการวางแผนการตลาดของผู้ส่งออก โดยเป็นการส่งออกตามวิธีปฏิบัติกันมา ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการส่งเสริมการส่งออกควรมีการศึกษาความต้องการของตลาด และมุ่งเน้นเฉพาะตลาดส่งออกที่มีความเป็นไปได้ซึ่งจะทำให้สามารถกำหนดตลาดและวิธีการทำตลาดที่เหมาะสมได้ รวมทั้งควรเร่งเจรจาความร่วมมือในการขนถ่ายสินค้าจากท่าเรืออื่นๆ ด้วย โดยเฉพาะท่าเรือเซี่ยเหมิน ท่าเรือเซี่ยงไฮ้ ซึ่งจะทำให้ใช้เวลาในการขนส่งน้อยลง และเป็นผลดีกับสินค้าประเภทผลไม้ โดยผักผลไม้ไทยส่วนใหญ่มีคุณภาพไม่คงที่ ทำให้มีปัญหาจากการตรวจสอบคุณภาพของศุลกากรจีน ในส่วนของยางพารานั้น พบว่า มีการเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากความต้องการของจีนที่เพิ่มสูงขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จากการสำรวจพบว่าตลาดส่งออกยางของไทยนั้นตั้งอยู่อย่างกระจัดกระจายหลายมณฑล ส่งผลให้มีต้นทุนการขนส่งและกระจายสินค้าสูง หากแต่โรงงานผลิตอย่างยานยนต์ส่วนใหญ่จะอยู่ในมณฑล

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เหลียวหนิง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการส่งเสริมการส่งออกควรเน้นการเจรจาการส่งออกไปที่ท่าเรือค้าเหลียวหนิง และตั้งศูนย์กระจายสินค้าที่มณฑลดังกล่าวเพื่อให้ระยะทางและเวลาการขนส่งน้อยที่สุด และลดการกระจายไปยังมณฑลทางใต้เนื่องจากความต้องการต่ำและเป็นพื้นที่ปลูกยางพาราของจีน ผลการศึกษาหลังจากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีนมีผลบังคับใช้ พบว่า แม้จะมีผลให้จีนต้องลดภาษีหลายรายการแล้วแต่การส่งออกของไทยยังต้องประสบปัญหามาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีหลายประการ เช่น เงื่อนไขทางศุลกากร ความเข้มงวดมาตรฐานสินค้าส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการกระจายสินค้า เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาเห็นว่า การที่ทางจีนนั้นมีการเร่งการพัฒนา ระบบโลจิสติกส์เพิ่มขึ้นอย่างเร่งด่วนอย่างมาก ทำให้ลักษณะกายภาพอาจไม่ใช่ประเด็นปัญหาต่อการจัดการโลจิสติกส์ต่อการส่งออกของไทยในอนาคต หากแต่ประเทศไทยควรศึกษาเชิงลึกถึงระดับความต้องการและการตอบสนองต่อสินค้าไทยจากลูกค้าชาวจีน เพื่อเป็นแนวทางการกำหนดนโยบายการกระจายสินค้าและตลาดสินค้าให้เหมาะสมกับประเภทสินค้ามากกว่าเพื่อลดระยะเวลา และส่งเสริมให้สินค้าไทยมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และทำให้สินค้าไทยเข้าไปสู่ตลาดจีนได้มากขึ้น
2008	เจริญชัย โขมพัตราภรณ์. (2551). “การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กรณีศึกษาสินค้าส่งออกไปยังจีน.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบโลจิสติกส์ของไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าไทย-จีนในปัจจุบันและอนาคต เพื่อรองรับการค้าระหว่างไทยกับจีนภายใต้กรอบการค้าเสรีอาเซียน-จีน เพื่อวิเคราะห์เส้นทางขนส่งและค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมในการขนส่งสินค้าจากไทยไปจีน รวมทั้งข้อจำกัดและอุปสรรคการจัดการโลจิสติกส์ในประเทศไทย ในสินค้า ผลไม้ ขงพารา มันสำปะหลัง และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โดยการศึกษาเชิงบุกเบิก (Exploratory research) เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานและศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative data) เพื่อเสนอแนะนโยบายการจัดการระบบโลจิสติกส์ของไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าไทย-จีนในปัจจุบันและอนาคต เพื่อรองรับการค้าระหว่างไทยกับจีนภายใต้กรอบการค้าเสรีอาเซียน-จีน ผลการศึกษา พบว่า สินค้าแต่ละชนิดมีจุดกำเนิดที่แตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค โดยการขนส่งสินค้าในประเทศที่มีน้ำหนักเบาจะใช้รถบรรทุก แต่การขนส่งสินค้าระหว่างประเทศจะมีทั้งทางอากาศ และทางน้ำ โดยการขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักมากจะใช้การขนส่งทางรถไฟ และเรือ หากแต่การขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักมาก แต่มีราคาต่ำจะไม่เอื้ออำนวยให้ผู้ส่งออกเท่าที่ควร สำหรับสินค้าที่นำเข้าง่ายมีข้อจำกัดด้านเวลา โดยพบว่าข้อจำกัดของรูปแบบการขนส่งสินค้าส่วนใหญ่เป็นการขนส่งทางบก และปัญหาคูคลองถนนแออัดของถนนเป็นหลัก ขณะที่บางประเทศจะใช้การขนส่งทางอากาศ สำหรับการศึกษาประเด็นปัญหาที่สำคัญของระบบโลจิสติกส์ของไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าไทย-จีน คือ การขาดการพัฒนามูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ การขาดการพัฒนากระบวนการขนส่งหลายรูปแบบ การศึกษาการใช้นโยบายตอบโต้ข้อกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี และการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ทางโลจิสติกส์ โดยผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะทางนโยบายทั้งยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าของไทยที่สำคัญ คือ การให้มีการจัดโครงสร้างพื้นฐานที่ลดต้นทุน ส่งเสริมการขนส่งในหลายรูปแบบ สนับสนุนการจัดตั้งกองเรือขนส่ง และส่งเสริมให้มีการเพิ่มมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่อุตสาหกรรมท้องถิ่นเพิ่มขึ้น และรวมถึงข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับศึกษาระบบโลจิสติกส์ของไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าไทย-จีนในปัจจุบันและอนาคตเพิ่มเติม เพื่อรองรับการค้าระหว่างไทยกับจีนภายใต้กรอบการค้าเสรีอาเซียน-จีนในเชิงโลกาภิวัตน์ที่เพิ่มขึ้น และให้มีการขยายผลการศึกษาไปปฏิบัติและศึกษาต่อยอดให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งศึกษาและทบทวนการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีด้วย เนื่องจากที่ผ่านมามีผู้ประกอบการต้องประสบกับปัญหาการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีจากประเทศอื่นๆ
2009	รุจิรี พนมยงค์. (2552). “การศึกษาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีนเพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กรณีศึกษา การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน.” สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอบทวิเคราะห์ด้านระบบโลจิสติกส์เพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมในพื้นที่จริง โดยนำเสนอบทวิเคราะห์ความสามารถของผู้ส่งออกและนำเข้า และผู้ให้บริการด้านโลจิสติกส์ของไทย วิเคราะห์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบโลจิสติกส์ และวิเคราะห์กฎหมายระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการค้าเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบายสำหรับผู้มีส่วนได้เสียต่อไป ผลการศึกษาค้นพบว่า ผู้ส่งออกนำเข้าไทยไม่ได้มีความสามารถในการแข่งขันมากกว่าผู้ประกอบการรายอื่นๆ ตามมาตรฐานสากลทั้งในเรื่องระยะเวลาการ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ส่งมอบสินค้า การตอบสนองลูกค้า การรับสินค้าคืน ผลการศึกษาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ไทย พบว่า ไม่ได้มีความสามารถในการแข่งขันเหนือผู้ประกอบการรายอื่นๆ เช่นกัน ทั้งในมิติต้นทุน รอบการชำระหนี้ เนื่องจากมีอำนาจต่อรองต่ำในระบบโซ่อุปทาน ซึ่งผู้ประกอบการทั้งโลจิสติกส์ และนำเข้าส่งออกขนาดกลางและเล็กควรรวมตัวกันเพื่อสร้างความเข้มแข็ง และอำนาจการต่อรองในลักษณะของโซ่อุปทาน โดยอาจให้ภาครัฐเป็นตัวกลางในการสนับสนุนในด้านการเงินและข้อมูลข่าวสาร ซึ่งจะมีผลให้เกิดความสำเร็จมากกว่าการรวมตัวในลักษณะแนวราบ จากการสำรวจการเคลื่อนย้ายสินค้าไทยไปมาฉะลุนาน พบว่า การค้าชายแดนของไทยจะใช้เส้นทางผ่านทางจังหวัดเชียงรายใน 3 เส้นทาง คือ ด่านศุลกากรแม่สาย เชียงแสน และเชียงของ โดยส่งออกสามประเทศ คือ ลาว พม่า และจีนตอนใต้ ซึ่งสินค้าส่งออกที่มีมูลค่าสูงสุด คือ ยางพาราโดยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่าการขนส่งโดยเส้นทางสายเหนือ-ใต้นั้นมีต้นทุนต่ำกว่าการขนส่งรูปแบบอื่นๆ โดยใน 3 เส้นทางที่ขนส่งผ่านจังหวัดเชียงรายนั้นพบว่า ผู้ประกอบการนิยมขนส่งทางน้ำมากที่สุด สำหรับเส้นทางผ่านพม่า นั้นไม่เป็นที่นิยม เพราะปัญหาด้านความปลอดภัย ส่วนการขนส่งผ่านเส้นทาง R3E ผ่านประเทศลาว พบว่าจะส่งผลกระทบต่อรายตัวของธุรกิจการค้าชายแดนเส้นทางหนึ่ง เพราะมีความยืดหยุ่น และใช้เวลาต่ำกว่าจึงเหมาะกับการขนส่งสินค้าไปยังประเทศจีน แต่พบว่า ต้นทุนการขนส่งเส้นทางนี้ขึ้นอยู่กับภาวะราคาน้ำมันสูง ในอนาคตถ้าราคาน้ำมันต่ำลงตลอดจนมีการจัดทำข้อตกลงเพื่ออำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและศุลกากรมากขึ้นแล้ว ก็จะมีผลให้การขนส่งเส้นทางนี้มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นได้ สำหรับเรื่องการลงทุนในระบบโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า การพัฒนาระบบการขนส่งทั้งผ่านแม่น้ำโขง และทางบกอย่างเต็มรูปแบบจะส่งผลให้เกิดการลงทุนในประเทศไทยและจีนมากกว่าพม่าและลาวที่เป็นแค่ทางผ่าน โดยการพัฒนาการลงทุนในกิจกรรมที่น่าสนใจได้แก่กิจการโกดังและศูนย์การกระจายสินค้าทางรถยนต์ ผลการวิเคราะห์กฎระเบียบและนโยบายที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังอุปสรรคหลายประการ คือ ความไม่สอดคล้องระหว่างข้อกำหนดกฎระเบียบ กับการปฏิบัติจริง และบทบาทของหน่วยงานราชการประสานงานกัน โดยประเทศที่เกี่ยวข้องนั้นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ และตระหนักถึงโอกาสและการทำหายที่จะเกิดจากการบูรณาการทางเศรษฐกิจที่กำลังจะเกิดขึ้น รวมทั้งยังขาดโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพียงพอที่จะรองรับการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่านโยบายการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ในเส้นทางดังกล่าวนี้จะต้องคำนึงถึงพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทั้งระบบให้ครอบคลุมและมีการบูรณาการทุกส่วนเข้าด้วยกัน โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพการแข่งขันด้านการบริการ การส่งสินค้า รวมทั้งสร้างการตระหนักรู้ถึงปัจจัยแวดล้อมของเส้นทางและรูปแบบการขนส่งเพื่อการบริหารจัดการให้เกิดการขนส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพ และผลักดันให้มีการเร่งรัดการปรับปรุงระเบียบและข้อตกลงให้มีความสอดคล้องกัน เพื่อเอื้อประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้เสียของไทยให้มากที่สุด
	5.3.2 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนกระทรวงพาณิชย์
2007	อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์จุดเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างไทย-จีนตอนใต้บนเส้นทางและบริเวณสองฝั่งคุน-ม้งก่ง ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้.” ศูนย์บริการวิชาการ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงพาณิชย์. รายงานฉบับนี้นำเสนอการวิจัยเกี่ยวกับการค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้ แนวนโยบายโลจิสติกส์ การค้าและการลงทุน ไทย-ลาว-จีน ตามแนวนอนคุน-ม้ง ก่ง รวมทั้งการวิเคราะห์จุดเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างไทย-จีนตอนใต้บนเส้นทางและบริเวณสองฝั่งคุน-ม้งก่งในแนวระเบียง เศรษฐกิจ และแนวทางการใช้ประโยชน์จากเส้นทางคุน-ม้งก่งอย่างเหมาะสม ผลการศึกษาพบว่า ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการเปิดใช้เส้นทางนั้นจะมีผลให้ ศักยภาพการค้าการลงทุนของพื้นที่ในแนวนอนคุน-ม้งก่ง คือ หุยนาน หลวงน้ำทาง บ่อแก้ว และภาคเหนือของไทยเพิ่มขึ้น โดยมีผลให้ผู้ประกอบการไทยมีทางเลือกมากขึ้น ในการใช้เส้นทางขนส่งเชื่อมโยงข้ามพรมแดนให้เหมาะสมกับลักษณะสินค้า แหล่งผลิตและตลาดเป้าหมาย ส่งผลให้มีทางเลือกในการลดต้นทุนด้านเวลา และลดภาระการขนถ่ายสินค้าหลายรอบเมื่อเปรียบเทียบกับเส้นทางแม่น้ำโขง และเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศไทย ซึ่งทำให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจการค้าการลงทุนตามแนวเส้นทาง/จุดเชื่อมโยงขึ้น และเอื้อต่อการค้าภายในภูมิภาคและส่งเสริมการค้าต่อข้ามพรมแดนระหว่างกันทำให้การพัฒนาภาคท่องเที่ยวของท้องถิ่นให้ขยายตัวมากขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสและปรับปรุงศักยภาพของผู้ประกอบการขนส่งไทย และเพิ่มการแข่งขันในพื้นที่ซึ่งจะ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ช่วยสร้างรายได้และลดความยากจนด้วย โดยสินค้าที่คาดว่าจะเป็นตัวผลักดันการค้าการขนส่งเส้นทางคุน-ม้งก่งได้แก่ สินค้าส่งออกจากไทย คือ สินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูป สินค้าอาหาร วัตถุดิบอุตสาหกรรม และสินค้ากลุ่มพลังงาน และสินค้านำเข้าจากจีนตอนใต้ คือ ผลิตภัณฑ์เกษตร เช่น ผักปลอดสารพิษ จาก Yunnan ผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูป จาก Sichuan ผลไม้แปรรูป จาก Shaanxi และยานยนต์ จาก Chongqing ทั้งนี้ในการนำเข้าสินค้าจากจีนตอนใต้ประเทศไทยผู้ศึกษาเห็นว่าประเทศไทยควรมีความเข้มงวดในกำหนดมาตรฐานสินค้านำเข้าในการตรวจสอบเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันการระบายสินค้าด้อยคุณภาพจากจีนด้วย อย่างไรก็ตามผู้ศึกษา พบว่า การดำเนินการดังกล่าวยังมีข้อจำกัดหลายประการ คือ การพัฒนาจุดเชื่อมต่อการค้าการขนส่งที่ล่าช้า ความไม่พร้อมของผู้ประกอบการโลจิสติกส์ในพื้นที่ การเจรจาทางจีน ลาว และไทยยังไม่แล้วเสร็จปัญหาการระเบียบที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ปัญหาทางเทคนิคการจัดการ ข้อจำกัดเรื่องโควตาการผ่านแดนในกลุ่ม GMS การอำนวยความสะดวกทางการค้าต่างๆ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะ การใช้ประโยชน์จากเส้นทางคุน-ม้งก่งว่า ภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันในการศึกษาและเตรียมความพร้อมในการใช้ประโยชน์จากเส้นทางคุน-ม้งก่งที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยภาคเอกชนควรมีการพัฒนาจุดเชื่อมโยงทางการค้า สถานีขนถ่ายสินค้านำเข้าระหว่างประเทศ และภายในประเทศ ดั่งศูนย์รวบรวมและกระจายสินค้า และสร้างศูนย์แปรรูปสินค้า เพื่อส่งเสริมความสามารถในส่งออกเพิ่มขึ้น สำหรับภาครัฐควรพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบอำนวยความสะดวกทางการค้าส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการและเร่งพัฒนาโครงข่ายการกระจายสินค้า ทั้งนี้เพื่อการใช้ประโยชน์จากเส้นทางคุน-ม้งก่งที่จะส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้น
	5.3.3 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.)
-	บริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด (Lead Firm) บริษัท เอฟซีลอน จำกัด และบริษัท พิสุทธิ เทคโนโลยี. (อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย). “โครงการสำรวจออกแบบรายละเอียดและการบริหารจัดการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า (Feasibility study on Intermodal Facilities) ที่เชียงแสน และเชียงของ จังหวัดเชียงราย.” เสนอ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.). - อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย
	5.3.4 โครงการวิจัย ที่ได้รับทุนสนับสนุน อื่นๆ และไม่ระบุแหล่งทุน
2006	ปรีชา เพ็ชรวงศ์. (2549). “แม่น้ำโขง : เส้นทางคมนาคมศักยภาพเพื่อรองรับการค้าไทย-จีนและการค้าระหว่างจีน-ประเทศที่สาม.” กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. - ไม่สามารถเข้าถึง/ปรากฏรายละเอียด ของรายงานการวิจัย/โครงการวิจัย
2008	ชูศรี เทียศิริเพชร และ โกสุมภ์ สายจันทร์. (2551). “การศึกษาการระเบียบเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ กรณีการค้าชายแดนและผ่านด่านระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน: รายงานการวิจัย.” เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงสภาพการค้าผ่านแดน-ข้ามแดน ระหว่างไทย-จีนที่อำเภอเชียงแสนและเชียงของจังหวัดเชียงราย และการพัฒนาโครงข่ายระบบโลจิสติกส์ในกรอบ GMS North-South Economic Corridor ทั้งกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องระบบโลจิสติกส์เพื่อการค้าชายแดนและผ่านแดนระหว่างไทย-จีน และ อุปสรรคต่อการค้าข้ามแดนไทย-จีน ตลอดจนความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง เพื่อประโยชน์ในเสนอแนะด้านกฎระเบียบเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ต่อการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน โดยใช้วิธีการเดินทางสำรวจเส้นทางขนส่งแต่ละเส้นทางทั้งแม่น้ำโขง และทางถนนตามเส้นทาง R3W และ R3E เข้าสู่ยูนนานและจีนตอนใต้ และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องด้านโลจิสติกส์การขนส่งในลาว ไทย จีน และพม่า ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ส่งออกนำเข้า ยังประสบปัญหาความหลากหลายของมุมมอง และมาตรการและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการค้าไทยจีนอยู่มาก แต่ส่วนใหญ่เห็นว่าจีนยังไม่มีมีการพัฒนาไปสู่ความเป็นสากลในด้านกฎระเบียบและมาตรการต่างๆ ทั้งที่ได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกแล้ว ทั้งยังมีกฎระเบียบของแต่ละมณฑลที่มีลักษณะการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีอยู่ สำหรับการศึกษาในด้านการพัฒนาโครงข่ายการขนส่งในกรอบ GMS North-South

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	Corridor นั้น ผู้ศึกษาพบว่า การขนส่งสินค้าตามเส้นทาง R3E ผ่านประเทศลาวไปคุนหมิงน่าจะส่งผลดีต่อการขายข้าวเศรษฐกิจการค้าชายแดน เนื่องจากใช้เวลาการขนส่งที่สั้นกว่าทั้งยังมีความยืดหยุ่นในการขนส่งมากกว่าเส้นทาง R3W ในประเทศพม่า แต่ปัจจัยที่จะทำให้การขนส่งทางเส้นทางนี้ขยายตัวเพิ่มขึ้นได้นั้นจะขึ้นอยู่กับราคาน้ำมัน และการจัดทำข้อตกลงระหว่างประเทศด้านการขนส่งและพิธีการศุลกากรเป็นสำคัญ ซึ่งจะมีผลให้ผู้ประกอบการหันมาใช้เส้นทางขนส่งทางบกผ่านลาวมากขึ้น
	5.4 โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านพลังงาน และอื่นๆ
	ไม่ปรากฏงานวิจัยเกี่ยวกับที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านพลังงาน และอื่นๆ

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

2.1.4 บทความภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน

สำหรับการสำรวจบทความภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน คณะนักวิจัยได้ทำการทบทวนและรวบรวมจากวารสารวิชาการ และสิ่งวิชาการ ทั้งที่เป็นของสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ และหน่วยงานเอกชนต่าง ๆ (ณ กันยายน 2553) รวม 27 ฉบับ ดังนี้

ตารางที่ 2-9 รายชื่อวารสารที่ทำการรวบรวมและทบทวนการศึกษา

ชื่อวารสาร	หน่วยงาน
จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์วารสาร	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
รัฐศาสตร์สาร	คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วารสารเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วารสารเศรษฐศาสตร์ธรรมศาสตร์	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วารสารเศรษฐศาสตร์ประยุกต์ (วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)	คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วารสารสังคมศาสตร์	คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
เอเชียปริทัศน์	สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร	สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตร
วารสารการเงินการคลัง	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
รายงานเศรษฐกิจพม่า จีนตอนใต้ และโครงการGMS	ธนาคารแห่งประเทศไทย
วารสารธรรมศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา	สถาบันเอเชียศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วารสารสังคมกลุ่มน้ำโขง	มหาวิทยาลัยขอนแก่น
วารสารกฎหมาย	คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วารสารกรมบัญชีกลาง	กรมบัญชีกลาง
วารสารการงบประมาณ	สำนักงานงบประมาณ
สรรพากรสาส์น	กรมสรรพากร

ชื่อวารสาร	หน่วยงาน
วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (สังคมศาสตร์)	สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
วารสารบริหารธุรกิจ	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วารสารเศรษฐกิจและสังคม	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
วารสารส่งเสริมการลงทุน	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์	ศูนย์สารสนเทศเศรษฐกิจการค้า สำนักงานเศรษฐกิจการพาณิชย์
วารสารการเงินธนาคาร	บริษัท มีเดีย แอสโซซิเอตเต็ด จำกัด
วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

จากการสำรวจบทความด้านเศรษฐกิจจีนที่ผ่านมา จากวารสารวิชาการ และกึ่งวิชาการทั้ง 27 ฉบับข้างต้น (ณ กันยายน 2553) พบว่า บทความที่กล่าวถึงเศรษฐกิจจีน มากถึง 200 บทความ ซึ่งการตีพิมพ์เผยแพร่ส่วนใหญ่เป็นการเผยแพร่ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมาหลังจากที่มีการทำข้อตกลงการค้าเสรีกับจีน และมีการกล่าวถึงเศรษฐกิจจีนในประเด็นด้านต่างๆ ที่หลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน ยังมีบทความที่น่าสนใจประเด็นอื่นๆ เช่น การเงิน ด้านการลงทุน การท่องเที่ยว การขนส่ง และความสำคัญของเศรษฐกิจจีนด้านต่างๆ และแนวโน้มในอนาคต เป็นต้น โดยสามารถแบ่งตามเนื้อหาสาระสำคัญได้ดังนี้

- 1) บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีนซึ่งมีจำนวนมากที่สุด 126 บทความ โดยบทความบางบทความเป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ หรือกล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจจีนโดยทั่วไป
- 2) บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจด้านการลงทุน มีจำนวน 25 บทความ
- 3) บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีนมีจำนวน 18 บทความ
- 4) บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจด้านการเงินมีจำนวน 14 บทความ
- 5) บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ 17 บทความตามลำดับ

ตารางที่ 2-10 จำนวนบทความด้านเศรษฐกิจจีนแยกตามประเภท

ประเภทบทความด้านเศรษฐกิจจีน	จำนวน
1) เศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน	126
2) ด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน	18
3) ด้านการลงทุน	25
4) ด้านการเงิน	14
5) ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ	17
5.1) ด้านการค้าบริการ	-
5.2) ด้านการท่องเที่ยว	6
5.3) ด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์	4
5.4) ด้านพลังงาน และอื่นๆ	7
รวมทั้งสิ้น	200

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

ตารางที่ 2-11 บทความวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	1. บทความวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน
1986	“จีน-ธุรกิจใหม่.” (2529). <i>วารสารบริหารธุรกิจ</i> , 10(37), 17-20. บทความนี้ กล่าวถึง ลักษณะพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีน และการพัฒนาของนโยบายการพัฒนาประเทศของยุคเติ้งเสี่ยวผิงที่มีการดำเนินการ โดยการปรับปรุงกฎระเบียบการค้าการลงทุน การจัดตั้งหน่วยงาน ส่งเสริมการลงทุนและการเปิดเขตเศรษฐกิจเพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ และสภาพการค้าระหว่างไทยกับจีนซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น และกล่าวถึงปัญหาการค้าระหว่างกันที่สำคัญในช่วงเวลาดังกล่าว คือ ปัญหาการควบคุมการปริวรรตเงินตรา และปัญหาความแตกต่างของระบบการเมืองการปกครอง เป็นต้น
1986	“17 คำถามกับการพัฒนาธุรกิจของจีนในปัจจุบัน.” (2529). <i>วารสารบริหารธุรกิจ</i> , 10(37), 21-25. บทความนี้เป็นการนำเสนอลักษณะต่างๆ ของประเทศจีนในรูปแบบของคำถามและคำตอบ โดยสรุปเนื้อหาสำคัญกล่าวถึง ภาระหน้าที่ หน่วยงานที่รับผิดชอบวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ขั้นตอนการลงทุน โอกาส รูปแบบการลงทุน ระบบการศึกษา แรงงาน นโยบายด้านเศรษฐกิจ กฎเกณฑ์ต่างๆ การตลาด สภาพการเกษตร และอุตสาหกรรมภายในประเทศจีน
1991	เอนก เพิ่มวงศ์เสนีย์. (2534). “รูปโฉมใหม่ของความร่วมมือทางการเมืองและเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 12(3), 80-93. บทความนี้กล่าวถึงความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างประเทศที่เอื้ออำนวยต่อความร่วมมือระหว่างประเทศ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน และการวิเคราะห์ความคิดความร่วมมือทางการเมืองและเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือในระดับต่างๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และแนวทางการจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาภูมิภาค
1992	เขียน ชีระวิทย์. (2535). “การปรับตัวของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ในเอเชีย (จีน เกาหลีเหนือ และอินโดจีน).” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 13(2), 21-26. บทความนี้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลง และปรับตัวของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ในวิกฤติการณ์สังคมนิยม คือ จีน เกาหลีเหนือ และประเทศอินโดจีน ในระยะต่างๆ และการวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองระหว่างประเทศที่มีต่อประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเอเชีย
1993	สมเกียรติ โอสธสกา. (2536). “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับมณฑลภาคใต้ของจีน.” <i>Chulalongkorn Journal of Economics</i> , 5(1), 75-84. บทความนี้เป็นกล่าวถึงการศึกษาการปรับตัวของจีนภายใต้บรรยากาศของระเบียบทางเศรษฐกิจใหม่ซึ่งเน้นการแข่งขันเพื่อหาทางจับกลุ่มพันธมิตรเพื่อทางเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์จากการลด Transaction cost เพื่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่อไป พบว่า จีนนั้นต้องการความร่วมมือในหลายด้าน ได้แก่ การเปิดทางออกสู่ทะเล การขยายตลาดการค้าสินค้าและบริการ การลงทุนจากต่างประเทศและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ การเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจแบบใหม่ และการร่วมมือทางวิชาการในการปรับเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบตลาด ซึ่งประเทศไทยนั้นมีขีดความสามารถที่จำกัดในการให้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับมณฑลภาคใต้ของจีน คือ ความสามารถในการรองรับสินค้าของท่าเรือน้ำลึกของไทย ความสามารถในการเงินทุนและเทคโนโลยี บริษัทที่มีศักยภาพที่สามารถไปลงทุนต่างประเทศได้ ผลตอบแทนจากการลงทุนที่อาจไม่คุ้มต่อการลงทุน และความสามารถในการแข่งขันที่อาจไม่เพียงพอ ซึ่งจำเป็นต้องมีการศึกษาประเด็นต่างอย่างรอบด้าน
1993	สมเกียรติ โอสธสกา. (2536). “เส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนภาคใต้.” <i>Chulalongkorn Journal of Economics</i> , 5(3), 274-316. บทความนี้กล่าวถึงผลการศึกษาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้ในกรณีศึกษาโครงการสร้างถนนเชียงรุ่ง-แม่สาย การเชื่อมทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง โครงการผลิตกระแสไฟฟ้า และการส่งเสริมการ

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ท่องเที่ยวกับไทย พบว่า แต่ละโครงการมีผลกระทบทั้งด้านดีและด้านลบหลายประการ ที่สำคัญเช่น โครงการสร้างถนนเชิงรุ้ง-แม่สาย จะก่อให้เกิดผลกระทบด้านผลดีต่อการขยายการค้าระหว่างกันตามแนวเส้นทางและกับจีนตอนใต้เพิ่มขึ้น แต่ก็จะมีผลทำลายแนวป้องกันทางการค้าให้สินค้าจากต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้นเช่นกัน สำหรับการเชื่อมทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง ด้านการเดินเรือโดยสารนั้นมีผลกระทบที่จำกัดเพราะจะมีผู้เดินไม่มากนัก ส่วนการขนส่งสินค้านั้นจะมีผลกระทบคล้ายโครงการสร้างถนนเชิงรุ้ง-แม่สาย โดยจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของจีนในการขนส่งตามเส้นทางดังกล่าวเพิ่มขึ้น ส่วนโครงการผลิตกระแสไฟฟ้า ยังไม่มีความแน่นอนมากนัก โดยยังต้องมีการศึกษาผลกระทบเพิ่มเติมในหลายเรื่อง เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสนธิสัญญาแม่น้ำโขง และความคุ้มทุนในด้านวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า เป็นต้น สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวกับไทย พบว่า มีศักยภาพในด้านบรรยากาศ ประเพณี และวัฒนธรรมชนชาติ หากแต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานอยู่มาก ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า การดำเนินการในการร่วมมือกับมณฑลยูนนาน (และจีนตอนใต้) ที่สำคัญนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญ คือ นโยบายของรัฐบาลจีนที่ต้องการดำเนินนโยบายเปิดประตูสู่ผู้ได้ โดยไม่เปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนา ภูมิภาคได้ และความสำคัญของประเทศไทยในการเป็นประตูภาคใต้ของจีน และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับจีน ซึ่งมีความสำคัญต่อความมั่นคงของไทยอย่างยิ่ง ทั้งนี้ยังได้มีการนำเสนอข้อมูลโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศของ ABD ประกอบบทความนี้ด้วย
1994	สุทธิพันธุ์ จิราธิวัฒน์. (2537). “จีนกับเศรษฐกิจโลกในยุคโลกาภิวัตน์.” <i>เอเชียปริทัศน์</i>, 15(2), 75-92. บทความนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีนที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจโลกที่เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ไม่เพียงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก แต่ยังส่งผลกระทบต่อภูมิภาคอื่นๆ ทั้งเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคงด้วย ซึ่งการขยายตัวของจีนเกิดจากการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนตั้งแต่ปี 1978 เป็นต้นมา มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การปรับใช้การจัดฟาร์มโดยภาคเอกชน โดยความควบคุมของรัฐ การกระตุ้นการประกอบธุรกิจภาคเอกชน การปรับโครงสร้างรัฐวิสาหกิจ การสนับสนุนการค้าต่างประเทศ การจัดหาเงินจากแหล่งภายนอก การบริหารที่เน้นการกระจายสู่ท้องถิ่น การปฏิรูป ซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนนั้นก็ทำให้จีนต้องยอมรับและเข้าไปส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลกด้วย และประเทศต่างๆ ต่างต้องการที่จะเพิ่มความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศจีนมากขึ้น อย่างไรก็ตามผลการพัฒนาดังกล่าวก็นำมาซึ่งปัญหาทางเศรษฐกิจสังคม เช่น ความเหลื่อมล้ำของภาคเมืองและชนบทด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าทางการเงินนั้นจะต้องระมัดระวัง และบริหารจัดการการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม และให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจของโลกในปัจจุบันด้วย
1995	“คุนหมิง เมืองอุตสาหกรรมไฮเทคฯ สู่อุตสาหกรรมไฮเทคระบบเศรษฐกิจเสรี.” (2538). <i>การเงินธนาคาร</i>, 14(164), 206-209. บทความนี้กล่าวถึงเศรษฐกิจของเมืองคุนหมิง ในมณฑลยูนนานของจีน ซึ่งขณะนี้กลายเป็นมณฑลที่มีศักยภาพการพัฒนาอุตสาหกรรมสูงที่สุด เนื่องจากความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ การเร่งพัฒนาการเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันมานาน มีการนำนโยบายประตูสู่เหลี่ยมเศรษฐกิจมาใช้เพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะการดึงดูดเศรษฐกิจซึ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยี และการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตามพบว่า ภาคธนาคารจีนนั้นยังคงเข้มงวดและจำกัดการทำธุรกรรมการเงินอยู่มากทั้งนี้เพื่อชะลอเงินเพื่อ และการต่อรองกับองค์การค้าโลก
1996	ลัดดาวัลย์ สมิตชาติ. (2539). "การค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับจีน." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i>, 27(260), 40-50. บทความนี้เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง สถานการณ์เศรษฐกิจการค้าการลงทุนระหว่างไทยกับจีนที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านการค้าและการลงทุน ซึ่งการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ 8 ของไทย (ในปี 1995) เนื่องจากโครงสร้างทางการค้าของไทยและจีนเกื้อหนุนกัน ซึ่งไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับจีนมาโดยตลอด สำหรับด้านการลงทุน นักลงทุนไทยเข้าไปลงทุนในจีนเป็นอันดับที่ 7 ส่วนใหญ่จะเข้าไปลงทุนเพื่อผลิตสินค้าตอบสนองต่อตลาดภายในของจีนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งปัญหาที่สำคัญของการค้าการลงทุนระหว่างไทยและจีน ได้แก่ ภาษีนำเข้า การควบคุมการนำเข้า และมาตรการสุขอนามัย

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
1996	สมเกียรติ ใสธสภ. (2539). “เส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนภาคใต้.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 17(3), 32-76. บทความนี้แสดงถึงผลการศึกษาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้ในกรณีศึกษาโครงการสร้างถนนเชียงรุ่ง-แม่สาย การเชื่อมทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง โครงการผลิตกระแสไฟฟ้า และการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย พบว่า มีผลกระทบทั้งด้านดีและด้านลบหลายประการ ที่สำคัญเช่น โครงการสร้างถนนเชียงรุ่ง-แม่สาย จะเกิดด้านผลดีต่อการขยายการค้าระหว่างกันตามแนวเส้นทางและกับจีนตอนใต้เพิ่มขึ้น แต่ก็จะมีผลทำลายแนวป้องกันทางการค้าให้สินค้าจากต่างประเทศเข้ามาสู่ประเทศไทยเพิ่มขึ้นเช่นกัน การเชื่อมทางคมนาคมทางแม่น้ำโขง การเดินเรือโดยสารนั้นมีผลกระทบที่จำกัดเพราะจะมีผู้เดินไม่มากนัก ส่วนการขนส่งสินค้านั้นจะมีผลกระทบคล้ายโครงการสร้างถนนเชียงรุ่ง-แม่สาย โดยจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของจีนในการขนส่งตามเส้นทางดังกล่าวเพิ่มขึ้น ส่วนโครงการผลิตกระแสไฟฟ้า ยังไม่มีความแน่นอนมากนัก โดยยังต้องมีการศึกษาผลกระทบเพิ่มเติมในหลายเรื่อง เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนภาพของสนธิสัญญาแม่น้ำโขง และความคุ้มทุนในด้านวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไฟฟ้า เป็นต้น สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย พบว่า มีศักยภาพในด้านบรรยากาศ ประเพณี และวัฒนธรรมชนชาติ หากแต่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานอยู่มาก ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินการในการร่วมมือกับมณฑลยูนนาน (และจีนตอนใต้) ที่สำคัญนั้นจะต้องคำนึงถึงเงื่อนไขสำคัญ คือ นโยบายของรัฐบาลจีนที่ต้องการดำเนินนโยบาย เปิดประตูสู่ได้ โดยไม่เปลี่ยนแปลง เพื่อพัฒนา จีนภาคใต้ และความสำคัญของประเทศไทยในการเป็นประตูสู่ภาคใต้ของจีน และความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับจีนซึ่งมีความสำคัญต่อความมั่นคงของไทยอย่างยิ่ง
1996	วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2539). “เชียงไฮ้ กับบทบาททางเศรษฐกิจของไทย.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 17(3), 77-97. บทความนี้กล่าวถึงสภาพทั่วไปของเมืองเชียงไฮ้ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจีน ซึ่งมีพัฒนาการมาตั้งแต่เป็นอาณานิคมของต่างชาติ ทำให้เป็นศูนย์รวมของอุตสาหกรรม การเงิน และการค้าที่สำคัญของประเทศจีนมาโดยตลอด นอกจากนั้นยังได้รับการประกาศให้เป็นเมืองเปิดตามแนวชายฝั่งเพื่อตอบสนองต่อนโยบายการปฏิรูปเศรษฐกิจด้วย ประกอบกับการส่งเสริมการค้าสร้างโครงสร้างพื้นฐานเครือข่ายคมนาคมสาธารณูปโภค พลังงาน และการสื่อสาร ส่งผลให้เชียงไฮ้กลายเป็นเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจของจีนที่มีการลงทุนจากต่างชาติจำนวนมาก โดยมีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติสูงถึงร้อยละ 4.8 ของทั้งประเทศในปี 1992 ซึ่งแสดงถึง ความสำคัญ และศักยภาพทางเศรษฐกิจ รวมทั้งบทบาทที่มีต่อการค้า การลงทุนของเชียงไฮ้ได้เป็นอย่างดี
1997	“กลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมของ 11 ประเทศในเอเชีย.” (2540). <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 8(7), 87-91. บทความนี้ได้นำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในเอเชีย 11 ประเทศ คือ เกาหลีใต้ ฮ่องกง สิงคโปร์ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม จีน และอินเดีย ซึ่งพบว่า แต่ละประเทศนั้นมีรูปแบบ และแนวทางที่ต่างกัน คือ เกาหลีจะเน้นอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง ส่งเสริมอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยส่งออกผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมหนัก ปิโตรเคมี และรถยนต์ ใต้หวัน เน้นอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูง เป็นต้นมา ฮ่องกง ปัจจุบันจะเน้นอุตสาหกรรมบริการเป็นหลัก สิงคโปร์ จะเน้นอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง การวิจัย และพัฒนา และการเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจ ไทยมุ่งเน้นอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมไฮเทคที่มีมูลค่าสูง และมีความสามารถในการแข่งขันสูง เช่นเกษตร มาเลเซีย เน้นอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง อินโดนีเซีย เน้นอุตสาหกรรมสนับสนุนที่สร้างความแข็งแกร่งกับ อุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดย่อม อุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยี และการผลิตสินค้าทุน ฟิลิปปินส์ เน้นระบบเศรษฐกิจแบบเสรี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบุคลากร เวียดนาม เน้นการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมจากการลงทุนจากต่างประเทศ จีน เน้นอุตสาหกรรม 4 สาขา คือ เครื่องจักรและอิเล็กทรอนิกส์ ปิโตรเคมี รถยนต์ และการก่อสร้าง และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง และอินเดีย เน้นการผ่อนคลายการควบคุม ยกเลิกระบบลิขสิทธิ์ ลดอากรนำเข้า และส่งเสริมการเปิดเสรีทางการค้า เป็นต้น
1998	ดวงใจ อ้าวจินตจิตร. (2541). “รัฐวิสาหกิจจีน ถึงเวลาเครื่อง.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 9(1), 73-76. บทความนี้กล่าวถึง รัฐวิสาหกิจในประเทศจีนซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญต่อเศรษฐกิจจีนหลายด้าน และมีจำนวนมาก โดยมีสัดส่วนการผลิตเกือบครึ่งหนึ่งของการผลิตภาคอุตสาหกรรมทั้งหมด ซึ่งมีลักษณะ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	หลายประการที่สืบทอดจากระบบสังคมนิยมที่เป็นปัญหาต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระบบเศรษฐกิจเสรี คือ การตัดสินใจที่ไม่มีการกระจายอำนาจ โรงงานที่เก่า และคนงานมีอายุมาก และการประกอบการไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจีนจำเป็นต้องปฏิรูปรัฐวิสาหกิจเหล่านี้เพื่อให้เป็นปัญหาต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้นก็มีปัญหาหลายประการ เช่น ปัญหาการว่างงาน ข้อขัดแย้งเรื่องกรรมสิทธิ์ และระบบประกันสังคมเป็นต้น ทำให้การปฏิรูปรัฐวิสาหกิจของจีนนั้นไม่ราบรื่นมากนัก
1998	ยุทธศักดิ์ ฌณาสวัสดิ์. (2541). “กระแสการควบและซื้อกิจการกำลังคนจากตะวันตกสู่เอเชีย.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 9(1), 44-55. บทความนี้ผู้เขียนได้วิเคราะห์กระแสการควบรวมกิจการในประเทศต่างๆ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ รวมทั้งในเอเชีย เมื่อบริษัทต่างๆขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรงทำให้ต้องมีการควบรวมกิจการเพื่อความอยู่รอดของบริษัท ทั้งในกรณีภาคการเงินของประเทศญี่ปุ่น ภาคการผลิตของเกาหลีใต้ และภาคการผลิตเงินที่ประสบปัญหาขาดสภาพคล่องอย่างมาก โดยเฉพาะในกรณีการควบรวมอุตสาหกรรมเหล็กของจีนที่เป็นรัฐวิสาหกิจที่มีการวางแผนที่จะควบรวมกิจการกันตามนโยบายของรัฐบาลจีนที่พยายามให้บริษัทที่ประสบความสำเร็จมากช่วยเหลือบริษัทที่ใกล้ล้มละลาย
1999	อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ และจรินทร์ เทพานิช. (2542). “โครงการศึกษาแนวทางความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระดับอนุภูมิภาค ระหว่างไทย-สปป.ลาว-จีนตอนใต้ กรณีพื้นที่จังหวัดน่าน พะเยา เชียงใหม่ สปป.ลาวและจีนตอนใต้.” <i>วารสารสุโขทัยธรรมาราช</i> , 12(2), 126-139. บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยในโครงการศึกษาแนวทางความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระดับอนุภูมิภาค ระหว่างไทย-สปป.ลาว-จีนตอนใต้ กรณีพื้นที่จังหวัดน่าน พะเยา เชียงใหม่ สปป.ลาวและจีนตอนใต้ของผู้เขียน พบว่า ในพื้นที่ศึกษานั้นมีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะด้านพื้นที่การเกษตร การท่องเที่ยว และมีแรงงานราคาถูกจำนวนมาก หากแต่โครงสร้างสาธารณูปโภคในพื้นที่ยังคงมีไม่มาก และตลาดในพื้นที่ยังมีขนาดเล็ก การศึกษาประเมินผลความร่วมมือในโครงการดังกล่าว พบว่าจะมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงศักยภาพของการผลิตในแต่ละพื้นที่ ทำให้การผลิตสินค้าและบริการในพื้นที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมมากขึ้น ทั้งไทย สปป.ลาว และจีนตอนใต้จะผลิตสินค้าที่ตนเองมีความได้เปรียบมากขึ้น ก่อให้เกิดการจัดสรรสินค้าและทรัพยากรที่เหมาะสมและเป็นไปตามศักยภาพที่แท้จริงมากขึ้น ซึ่งจากข้อได้เปรียบเสียเปรียบและศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ผู้วิจัยเห็นว่าการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้นจะต้องร่วมมือและเกื้อหนุนกัน โดยรูปแบบและยุทธศาสตร์ของความร่วมมือนั้นควรตั้งอยู่ในหลักการ คือ การเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ การเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งความเข้าใจกันในพื้นที่ ทั้งนี้โดยจะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์ความต้องการและการแข่งขันในตลาดโลก และสอดคล้องกับความร่วมมือในกรอบความร่วมมืออื่นๆ เช่น องค์การการค้าโลก และเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน รวมทั้งต้องมีความโปร่งใสในการดำเนินการภายใต้ความสัมพันธ์อันดีต่อกันด้วย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ทุกประเทศอย่างเป็นธรรมและสร้างสรรค์ต่อไป
1999	สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ. (2542). “การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนและผลต่อไทย.” <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 30(278), 18-21. บทความนี้กล่าวถึงการประเมินผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน ต่อประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่าประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการลดภาษีและลดมาตรการที่ไม่ใช่ภาษีของจีน เนื่องจากในการเจรจาสองฝ่ายระหว่างไทยกับจีน จีนได้เสนอลดอัตราภาษีที่ไทยเสนอไปหลายรายการ ซึ่งคาดว่าจะสินค้าที่ไทยจะได้ประโยชน์ ได้แก่ กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง และเส้นใยสังเคราะห์ เป็นต้น สำหรับด้านการแข่งขันกับสินค้าจีน จีนได้ประโยชน์จากอัตราภาษีที่ลดลง ซึ่งจะทำให้จีนมีฐานะการแข่งขันที่ดีขึ้น โดยเฉพาะสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น ซึ่งการขยายตลาดของจีนนั้นจะทำให้มีผลกระทบในทางลบต่ออุตสาหกรรมไทยที่ใช้แรงงานเข้มข้น นอกจากนั้นผลจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีนนั้นจะมีผลดีต่อประเทศที่พัฒนาแล้วมากกว่าประเทศกำลังพัฒนาเช่นประเทศไทย เนื่องจากจะทำให้สามารถส่งสินค้าที่ใช้เทคโนโลยีไปตลาดจีนได้สะดวกขึ้น
1999	สำนักเจรจาการค้าทวิภาคี. (2542). “มาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน.” <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 30(278), 26-29.

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บทความนี้กล่าวถึงการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน ในช่วงปี 1999 ซึ่งรัฐบาลจีนได้ใช้มาตรการหลายรูปแบบในการกระตุ้นเศรษฐกิจเริ่มต้นตั้งแต่การลดอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ การผ่อนคลายกฎระเบียบควบคุมปริวรรตเงินตราของธุรกิจร่วมทุนต่างชาติ การลดภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับสินค้าส่งออกบางประเภท และการให้การสนับสนุนเงินกู้สำหรับธุรกิจที่ไปลงทุนต่างประเทศ เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกของจีน ซึ่งหากการส่งออกขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นก็จะมีส่วนช่วยเพิ่มผลิตภัณฑ์มวลรวมของจีนด้วย
2000	พรณี เชิงสุทธา. (2543). “อนุภูมิภาคแม่น้ำโขงโอกาสที่รอคอยการแสวงหา.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 11(1), 40-54. บทความนี้กล่าวถึงเส้นทาง โอกาสทางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง 6 ประเทศ คือ กัมพูชา จีน(ยูนนาน) ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ประกอบด้วยพื้นที่การเกษตร แหล่งประมง ป่าไม้ เมืองแร่ และแหล่งพลังงาน ทั้งยังเป็นตลาดการค้าที่มีขนาดใหญ่ด้วย จึงเป็นที่ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ เพื่อสร้างแสวงหาประโยชน์จากการแสวงหาทรัพยากร และการเข้าถึงตลาด นอกจากนั้นกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงยังมีแรงงานจำนวนมาก ที่มีค่าแรงต่ำเพื่อรองรับการลงทุนที่เน้นการใช้แรงงานในการผลิตเป็นหลัก เช่น สิ่งทอ และอุตสาหกรรมเบาอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งนำไปสู่การส่งออกที่นำเงินตราต่างประเทศของผู้ลงทุนและของผู้รองรับการลงทุนด้วย อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าความแตกต่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศในกลุ่มน้ำโขงนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญที่นักลงทุนไทยจะต้องคำนึงถึง โดยจะต้องศึกษาภาวะเศรษฐกิจ การค้า การลงทุนของแต่ละประเทศควบคู่กันไปด้วย
2000	เขียน ชิริวิทย์. (2543). “เศรษฐกิจจีนกับวิกฤตการณ์เศรษฐกิจเอเชีย.” <i>วารสารสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</i> , 31(1), 1-16. บทความนี้กล่าวถึงนโยบาย และมาตรการที่จีนใช้เพื่อบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจในเอเชีย ซึ่งประกอบด้วยมาตรการทั้งเชิงรุกและรับ 4 ประการ คือ การเพิ่มเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและ การเมือง การเพิ่มกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การลงทุนใหม่เพื่อเพิ่มอำนาจซื้อให้แก่ประชาชน การเปิดพรมแดนทางเศรษฐกิจมากขึ้น และระมัดระวังยิ่งขึ้น และการรักษาเสถียรภาพของค่าเงินหยวน ซึ่งผลจากการดำเนินมาตรการเหล่านี้ให้จีนสามารถรอดพ้นจากวิกฤตการณ์นี้ได้
2000	สำนักงานเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). "รายงานสรุปการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อสหรัฐอเมริกาในการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 31(281), 13-24. บทความนี้กล่าวถึงผลการประเมินผลกระทบของการลดภาษีจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน และผลต่อการค้าสินค้ารายสาขาต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดย USITC โดยใช้ China-WTO Model พบว่า จะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสหรัฐอเมริกาในเชิงบวกแต่มีผลน้อย และผลการศึกษาในรูปการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การส่งออก นำเข้า การบริโภค และการจ้างงานก็พบว่ามีผลน้อยมากเช่นกัน ขณะที่พบว่า การลดภาษีจะทำให้เศรษฐกิจจีนมีการขยายตัวประมาณร้อยละ 4 โดยมีการส่งออกขยายตัวร้อยละ 12 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิผลที่ได้รับจากการเปิดเสรีของจีน อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าผลกระทบส่วนใหญ่จะมีผลในระยะยาวจากการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนในระยะต่อไปมากกว่า
2000	นิรัชรา บุญจนริตติชัย. (2543). "เขตการค้าเสรีระหว่างฮ่องกงกับจีน: เป็นไปได้หรือไม่?" <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 31(281), 43-46. บทความนี้เป็นบทวิเคราะห์ถึงการจัดตั้งเขตการค้าเสรีระหว่างฮ่องกงกับประเทศจีน ซึ่งจะมีส่วนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าการลงทุนของทั้งฮ่องกงและจีน และช่วยลดความแตกต่างของระดับการพัฒนาเศรษฐกิจของทั้ง 2 ประเทศ จากปัจจัยที่เกี่ยวพันกัน อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากข้อเท็จจริง พบว่าฮ่องกงนั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของประเทศจีน การเจรจาระดับทวิภาคีระหว่างกันจึงเป็นไปได้น้อย แนวทางที่มีความเป็นไปได้คือ การจัดทำเขตการค้าเสรีเฉพาะพื้นที่ส่วนที่เป็นพื้นที่ทางธุรกิจ ซึ่งหากเกิดขึ้นก็จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศจีน และเป็นกรณีตัวอย่างสำหรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นก่อนที่จีนจะเข้าเป็นสมาชิก WTO ด้วย

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2000	สำนักงานเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). "รายงานสรุปการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อสหรัฐอเมริกาในการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 31(282), 22-34. บทความนี้กล่าวถึงผลของการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน และผลต่อการค้าสินค้ารายสาขาต่างๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพ และแบบจำลองคำนวณดุลยภาพแบบทั่วไปในการศึกษา พบว่า การยกเลิกข้อกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีจะทำให้การส่งออกสินค้า และการลงทุนไปจีนเพิ่มขึ้น โดยจะมีผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของสหรัฐอเมริกา และ สัดส่วนของราคาส่งออกต่อราคานำเข้าของสหรัฐอเมริกาดีขึ้น สำหรับผลต่อการค้าบริการ พบว่า จีนนั้นยังมีข้อจำกัดในเรื่องรูปแบบการตั้งธุรกิจ อุตสาหกรรมการบริการบางประเภท เช่น การค้าส่งค้าปลีก เป็นต้น ซึ่งหากจีนค่อยๆ ยกเลิกข้อจำกัด จะทำให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาลงทุน และขยายตลาดได้มากขึ้น
2000	สำนักความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าภูมิภาค กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). "ผลการประชุมอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 31(282), 63-65. บทความนี้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุน และอื่นๆ ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ซึ่งมีการพึ่งพากันทางเศรษฐกิจอย่างลึกซึ้งจากกระแสโลกาภิวัตน์ และแนวทางการร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าภูมิภาคอาเซียนอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ เช่น การเสริมสร้างความแข็งแกร่งด้านการค้าการลงทุน และการถ่ายทอดเทคโนโลยี การร่วมมือกันด้านการเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว การประสานความร่วมมือกันในเวทีระหว่างประเทศ เป็นต้น
2000	สมภพ มานะรังสรรค์. (2543). "โอกาสการเกิดความร่วมมือแบบภูมิภาคนิยมในเอเชียตะวันออก." <i>รัฐศาสตร์สาร</i> , 22(3), 84-100. บทความนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงโอกาสในการเกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจแบบภูมิภาคนิยมในเอเชียตะวันออก คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ซึ่งจากการวิเคราะห์ถึงข้อมูลสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งด้านความมั่นคง การเมือง ทางเลือกในการดำเนินนโยบายของจีน ความจำเป็นในการสร้างความร่วมมือของภาคการเงินในเอเชียตะวันออก และลักษณะ และแนวโน้มการลงทุนของญี่ปุ่นในจีน ผู้เขียน พบว่า มีโอกาสที่จะมีความร่วมมือกันได้มาก เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญหลายประการ คือ ตลาดจีนเป็นตลาดใหญ่ทำให้เป็นฐานรองรับสินค้าได้มาก และรวมไปถึงปัจจัยด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ต่างกัน ปัจจัยความเหมาะสมทางปัจจัยการเมือง ปัจจัยภูมิศาสตร์ และปัจจัยความมั่นคงทางการเมืองด้วย
2001	สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี. (2544). "ไทยได้อะไรจากจีนเข้า WTO." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(286), 41-46. บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงผลจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน พบว่า จะมีผลให้ไทยสามารถส่งสินค้าออกไปประเทศจีนได้เพิ่มขึ้น จากการที่จีนลดภาษีนำเข้า และผู้ส่งออกของไทยจะได้รับความสะดวกจากการที่สามารถติดต่อกับผู้นำเข้าได้โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านภาครัฐ นอกจากนี้ไทยยังได้ประโยชน์จากการที่จีนเปิดตลาดการค้าบริการให้แก่ไทยใน ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจนำเที่ยวด้วย อย่างไรก็ตามจีนนั้นยังเป็นคู่แข่งที่สำคัญที่ไทยต้องปรับตัวให้ทันด้วย เนื่องจากจีนมีความได้เปรียบทั้งด้านแรงงาน และทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งเป็นตลาดขนาดใหญ่ที่สามารถดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศด้วย จึงอาจเป็นคู่แข่งที่สำคัญของไทยได้ในอนาคต ซึ่งภาคการผลิตไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะการนำเอาเทคโนโลยีมาปรับใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิตลง รวมทั้งความโปร่งใสของกฎระเบียบและการดำเนินการของรัฐด้วย
2001	สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. (2544). "การปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจของจีนก่อนเข้า WTO." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(286), 47-52. บทความนี้กล่าวเป็นการปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนก่อนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน พบว่า แม้จะมีผลให้ไทยสามารถส่งสินค้าออกไปประเทศจีนได้เพิ่มขึ้น แต่การที่ประเทศอื่นๆ ต้องเปิดตลาดให้แก่จีนมากขึ้นอาจส่งผลกระทบต่อไทยต้องสูญเสียตลาดสินค้าบางประเภทได้ ทั้งนี้ เนื่องจากความสามารถในการแข่งขันของจีน และการสนับสนุนจากฮ่องกงซึ่งจะเป็นการเพิ่มศักยภาพการส่งออกของจีนให้

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	สูงกว่าไทยได้ ด้านการลงทุนนั้นจะมีผลให้จีนต้องเปิดตลาดทำให้ไทยสามารถเข้าไปลงทุนในจีนได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตามในอนาคตไทยอาจเสียความสามารถในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศได้ เนื่องจากความได้เปรียบของตลาดเงินที่ใหญ่กว่า และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ซึ่งไทยจะต้องปรับตัวโดยปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การตลาดเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขัน และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น
2001	สำนักเจรจาการค้าทวิภาคี. (2544). "นครเซี่ยงไฮ้กับโอกาสในการขยายการค้าการลงทุนกับไทย." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(286), 57-60. บทความนี้กล่าวถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจของเซี่ยงไฮ้ซึ่งถือเป็นเขตเศรษฐกิจที่น่าสนใจมากที่สุดแห่งหนึ่ง เนื่องจากถูกกำหนดจากรัฐบาลจีนให้เป็นศูนย์กลางทางการเงิน ทั้งยังเป็นศูนย์กลางการผลิตสินค้า และเป็นศูนย์กลางการคมนาคมที่สำคัญของจีน โดยมีท่าเรือใหญ่ และท่าอากาศยานที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน และมีชุมทางรถไฟที่เชื่อมโยงกับเมืองสำคัญทั่วประเทศอีกด้วย เซี่ยงไฮ้จึงเป็นเมืองที่มีศักยภาพในการเข้าไปลงทุนสูงอีกเมืองหนึ่งของจีน
2001	"หน้าต่างลงทุนไทยในต่างประเทศกับพหุชา เวียดนาม จีน." (2544). <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(4), 64-72. เนื้อหาในบทความนี้เป็นการนำเสนอมุมมองความเคลื่อนไหวประเทศกับพหุชา เวียดนาม และจีน ในการดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ พบว่า การที่จีนที่ต้องการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประเทศอื่นๆ ในเอเชีย และอาเซียนอย่างมาก เนื่องจากจีนได้มีการปรับเปลี่ยนกฎหมายหลายฉบับ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ เช่น กฎหมายว่าด้วยการร่วมทุนเรือนหุ้น กฎหมายว่าด้วยการร่วมทุนในเรื่องการบริหารระหว่างจีนและต่างชาติ และนอกจากนั้นยังมีการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนหลายประการ คือ สำหรับสิทธิประโยชน์ที่ให้กับโครงการที่ลงทุนในจีนรวมถึงการยกเว้นภาษีเงินได้ใน 2 ปีแรก นับแต่เปิดดำเนินการและลดหย่อนได้กึ่งหนึ่งนับจากปีที่ 3 ถึงปีที่ 5 ในส่วนของกิจการที่ใช้เทคโนโลยีสูงได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ใน 2 ปีแรก และหลังจากนั้นลดหย่อนได้กึ่งหนึ่งเป็นเวลา 6 ปี สำหรับกิจการที่ผลิตเพื่อการส่งออกจะได้รับพิจารณาเป็นพิเศษ โดยนอกจากจะได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ใน 2 ปีแรก และลดหย่อนให้กึ่งหนึ่งเป็นเวลา 3 ปี แล้ว ยังได้รับการลดหย่อนให้กึ่งหนึ่งในปีใดก็ตามที่บริษัทสามารถส่งออกได้เกินกว่าร้อยละ 70 นอกจากนี้กิจการที่จีนให้ความสำคัญเป็นพิเศษยังได้รับสิทธิพิเศษอื่นๆเพิ่มเติมด้วย เช่น โครงการที่มีการพัฒนาเทคโนโลยี หรือโครงการที่ตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ หรือโครงการที่ลงทุนในภาคกลางและภาคตะวันตกของจีน เป็นต้น
2001	สำนักความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าภูมิภาค. (2544). "ผลการหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนกับรัฐมนตรีการค้าของจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 3." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(287), 7-9. บทความนี้กล่าวถึงผลการประชุม และแนวทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าภูมิภาคอาเซียนและจีน จากการประชุมเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของรัฐมนตรีอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ครั้งที่ 3 เพื่อขยายความร่วมมือของอาเซียนด้าน IT และ e-Asian เพื่อปูทางไปสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ของอาเซียน และสนับสนุนการเจรจาการค้าในกรอบพหุภาคีเพื่อเป็นพื้นฐานเพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจโลก
2001	สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. (2544). "จีนได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกไม่มากนัก." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(288), 35-36. บทความนี้กล่าวถึง ผลกระทบของเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลงที่มีต่อประเทศต่างๆ แต่ประเทศจีนกลับได้รับผลกระทบไม่มาก เนื่องจากได้มีการพยายามปรับตัวให้มีการเติบโตทางเศรษฐกิจให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การขยายการลงทุน โครงสร้างพื้นฐาน การรักษาสถิติภาพค่าเงินหยวน การปรับปรุงการบริหารงานรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ไทยจึงยังมีโอกาสสูงในการขยายการค้ากับจีน เนื่องจากเศรษฐกิจจีนยังคงมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2001	สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ. (2544). "โอกาสเข้าตลาดจีนหลังเป็นสมาชิก WTO." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(288), 37-38. บทความนี้กล่าวถึงการเปิดตลาดการค้าสินค้าและบริการของจีนอันเป็นผลมาจากเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน ซึ่งเป็นการสร้างโอกาสให้ประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยในด้านการขยายตลาดส่งออกสินค้า รวมถึงการขยายการลงทุนในจีนมากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าและบริการของไทยที่มีศักยภาพ อย่างไรก็ตามการเปิดตลาดการค้าสินค้าและบริการของจีนจะทำให้ประเทศไทยจะต้องประสบกับการแข่งขันที่มากขึ้นด้วย ดังนั้น ไทยจึงต้องเร่งสร้างความสามารถในการแข่งขันโดยการพัฒนาคุณภาพสินค้า และสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศจีน และประเทศอื่นๆ ได้
2001	สำนักเจรจาการค้าทวิภาคี. (2544). "สรุปผลการสัมมนาเรื่อง จีนเข้า WTO: โอกาสที่ต้องรีบฉกฉวย." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(288), 71-74. บทความนี้กล่าวถึงผลของการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีนที่จะมีผลให้สินค้าจีนที่ใช้แรงงานเป็นหลัก เช่น กลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ สิ่งทอ จะเข้ามาแข่งขันกับไทยมากขึ้น ซึ่งจะมีผลให้การแข่งขันระหว่างไทย-จีนในตลาดที่สามจะรุนแรงมากขึ้น และอาจทำให้ไทยสูญเสียการลงทุนจากต่างประเทศแก่จีนในอนาคต เนื่องจากจีนมีความได้เปรียบด้านแรงงานและวัตถุดิบ สำหรับไทยนั้นยังคงมีช่องทางหรือโอกาสในการแข่งขันอยู่ หากแต่จะต้องมีการปรับตัว เร่งการดำเนินนโยบายเชิงรุกมากขึ้นโดยแสวงหาความร่วมมือใหม่ และพัฒนาคุณภาพสินค้ามากขึ้นเพื่อลดการแข่งขันทับกับจีน และร่วมมือกับจีนและอาเซียนอย่างเข้มข้นเพื่อดึงดูดความสนใจในการลงทุนจากต่างประเทศ
2001	สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ. (2544). "จีน: ตลาดข้าวขนาดใหญ่หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(289), 38-45. บทความนี้กล่าวถึง ความผูกพันของจีนที่จะต้องเปิดตลาดข้าวมากขึ้น หลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ไทยสามารถขยายตลาดส่งออกข้าวไปจีนได้ในปริมาณมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติแล้วพบว่า ยังมีปัญหาหลายประการเกี่ยวกับการจัดสรรและบริหารโควตาข้าว อาจทำให้การนำเข้าข้าวของจีนมีความล่าช้าได้ โดยเฉพาะในปีที่จีนมีผลผลิตข้าวเพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้จีนเองยังมีการเร่งพัฒนาการผลิตเพื่อเพิ่มปริมาณข้าว และลดต้นทุนการผลิต รวมทั้งการผลิตสินค้าเกษตรอื่นๆ ด้วย จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ไทยควรมีการศึกษาและติดตามการดำเนินการของจีนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้จีนดำเนินการตามข้อผูกพัน สำหรับคู่แข่งในตลาดจีน เช่น เวียดนามและสหรัฐอเมริกา แม้ว่าจะมีการพัฒนาคุณภาพข้าวพันธุ์ดีมากขึ้น แต่ข้าวของไทยยังคงได้เปรียบอยู่มากเนื่องจากความนิยมข้าวหอมมะลิในตลาดจีน อย่างไรก็ตาม เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดจีน ตามประเทศไทยก็ควรเร่งการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต และใช้นโยบายการเจรจารัฐต่อรัฐเพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากที่ผ่านมาการเจรจาระหว่างรัฐต่อรัฐมีส่วนช่วยให้จีนนำเข้าข้าวจากไทยมากกว่าประเทศอื่นๆ ดังนั้น ภาครัฐจึงควรมีการใช้นโยบายนี้อย่างต่อเนื่อง
2001	ไพนุลย์ อาชารุ่งโรจน์. (2544). "จีนเข้า WTO: โอกาสและความเสี่ยง." <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(11), 14-16. บทความนี้กล่าวถึงการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน ซึ่งหลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกจะมีผลให้จีนได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ซึ่งจะผลกระทบต่อภูมิภาคเอเชียอย่างมาก โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานราคาถูก การเงิน อสังหาริมทรัพย์ เกษตร และบริการ สำหรับผลกระทบต่อประเทศไทย ผู้เขียนมีความเห็นว่าทั้งด้านที่เป็นโอกาส และความเสี่ยง คือ ด้านการลงทุนจะมีผลกระทบต่อไทยให้ต้องแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น ซึ่งหากไทยไม่สามารถหามาตรการ หรือกลยุทธ์ใหม่ๆ ในการดึงดูดการลงทุนได้แล้วก็จะไม่สามารถแข่งกับจีนได้ ด้านการส่งออก ผู้เขียนมีความเห็นว่าจะมีผลให้ไทยเสียความสามารถในการแข่งขันการส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานมากจากจีน อย่างไรก็ตามสินค้าเกษตรของไทยสามารถเข้าถึงตลาดจีนได้มากขึ้น ดังนั้นไทยต้องเร่งปรับตัวรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น และแสวงหาโอกาสเพื่อเข้าไปมีส่วนร่วมกับการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจจีนในลักษณะคู่ค้า หรือผู้ร่วมลงทุนแทนคู่แข่ง เพื่อลดผลกระทบดังกล่าว
2001	อุทัยวรรณ เดชมรงค์. (2544). "ไทยจะรับมืออย่างไร กับการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน." <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(11), 17-20. บทความนี้กล่าวถึงการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน ซึ่งจะทำให้จีนเป็นประเทศที่น่าดึงดูดการลงทุนกว่าประเทศอื่นๆ เนื่องจากประเทศจีน มีตลาดขนาดใหญ่ มีแรงงานราคาถูก ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ทั้งที่เป็นด้านโอกาสและภัยคุกคาม เนื่องจากการค้าการลงทุนมีสินค้าหลายประเภทที่จีนเป็นคู่แข่ง โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในการผลิต ขณะเดียวกันก็มีสินค้าหลายชนิดที่เป็นโอกาสเปิดกว้างของนักธุรกิจไทย ดังนั้นนักธุรกิจไทยต้องแสวงหาโอกาสที่เกิดขึ้นและปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ ทั้งนี้ภาครัฐ เอกชนจำเป็นต้องร่วมมือกัน และสนับสนุนช่วยเหลือธุรกิจที่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องโอกาสการลงทุนในจีนเพื่อแสวงหาโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ SMEs โดยจะต้องมีกลยุทธ์และการกระทำในลักษณะแนวร่วม โดยอาศัยความได้เปรียบที่ประเทศไทยมีรอบความสัมพันธ์ทางการเมืองอันดีกับประเทศจีน
2001	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2544). “จีนเป็นสมาชิก WTO ความท้าทายของอุตสาหกรรมไทย.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(11), 21-26. บทความนี้กล่าวถึงการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลกทั้งด้านบวก และลบ คือ จะส่งผลให้กระดุนระบบเศรษฐกิจของเอเชียให้เติบโตอย่างรวดเร็วจากการเปิดตลาดของจีนซึ่งมีขนาดใหญ่ และทำให้ภาคอุตสาหกรรมของไทยสามารถเข้าไปลงทุนในจีนได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็จะส่งผลกระทบต่อการลงทุนในประเทศต่างๆ จากการดึงดูดการลงทุนของจีน และทำให้สินค้าจีนจะกลายเป็นคู่แข่งสำคัญในตลาดโลกมากขึ้น สำหรับประเทศไทย สินค้าเกษตรของไทยส่วนใหญ่จะได้ประโยชน์จากการเปิดตลาดจีน แต่สินค้าอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะได้รับผลกระทบจากการแข่งขันจากจีนมากขึ้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ประเทศไทยน่าจะได้ประโยชน์มาก แต่สิ่งสำคัญ คือ ต้องแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ โดยต้องปรับตัวเพื่อให้ได้รับความสนใจในการลงทุน โดยเฉพาะการเร่งการค้าเน้นการเจรจาการค้าเสรีอาเซียนจีนเพื่อเพิ่มขนาดของตลาด และต้องแสวงหาโอกาสในการทำธุรกิจร่วมกับจีน และลดต้นทุนเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้มากขึ้นด้วย
2001	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2544). “จีนกับเส้นทางก้าวไปสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจ.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(12), 32-38. บทความนี้กล่าวถึงนโยบาย และพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีน และปัญหาข้อจำกัดการพัฒนาของจีน และการกระจุกตัวของการลงทุนในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และความล้มเหลวกับนโยบายก้าวกระโดดที่เน้นหนักการก่อตั้ง SMEs ในรูปแบบคอมมูน ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจทั้งประเทศต้องชะงักงัน นำมาซึ่งการ นโยบายการพัฒนาประเทศแบบสมดุลหรือ นโยบายสี่ทันสมัย ที่เน้นการกระจายความมั่งคั่งเพื่อปฏิรูปประเทศให้เป็นประเทศที่ทันสมัยทั้ง 4 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร และวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งเน้นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติโดยให้สิทธิและประโยชน์ด้านต่างๆ แก่นักลงทุน ซึ่งประกอบด้วย การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตท่าเรือชายฝั่งทะเลตะวันออก และเขตเศรษฐกิจเปิดบริเวณสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ 3 สาย เพื่อรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งทำให้จีนมีบรรยากาศที่ส่งเสริมการลงทุนสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาค
2001	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2544). “จีนกับความยิ่งใหญ่ด้านอุตสาหกรรม.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(12), 39-44. บทความนี้กล่าวถึงสถานการณ์การพัฒนากอุตสาหกรรมของจีนที่กำลังรุดหน้าอย่างรวดเร็ว โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมของจีนนั้นจะเน้นการพัฒนาทั้งอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานมาก และอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น เทคโนโลยีชีวภาพ สารสนเทศ เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันอุตสาหกรรมของจีนที่สำคัญ ประกอบด้วยอุตสาหกรรมสิ่งทอ และเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมปิโตรเลียม อุตสาหกรรมต่อเรือ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ อย่างไรก็ตามผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าแม้อุตสาหกรรมจีนจะมีความแข็งแกร่งมาก แต่ก็ยังคงมีข้อจำกัดหลายประการ คือ ปัญหานี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ อัตราการว่างงาน การขยายตัวของเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาที่ลดลง และความต่อเนื่องของนโยบาย เป็นต้น
2001	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2544). “จีนกับการก้าวสู่แนวหน้าของโลก ด้านเวเฟอร์วงจรรวม.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(12), 45-49. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตเวเฟอร์แผงวงจรรวมซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญของจีน ตามโครงการ 909 ซึ่งจะเร่งรัดการก่อสร้างโรงงานผลิตเวเฟอร์วงจรรวม 5 แห่ง และ ศูนย์ออกแบบและพัฒนาไอซี จำนวน 20 แห่ง ภายในปี 2000 ซึ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตเวเฟอร์แผงวงจรรวมของจีนได้รับปัจจัยสนับสนุนหลายประการ เช่น การสนับสนุนจากภาครัฐ ทรัพยากรมนุษย์ที่มีจำนวนมาก การ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เป็นฐานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่ และการมีอุตสาหกรรมสนับสนุนจำนวนมาก แม้ว่าจะต้องเผชิญกับปัญหาภาวะเปราะบางของการห้ามการส่งออกเทคโนโลยีผลิตเวเฟอร์ขึ้นสูงของประเทศสหรัฐอเมริกาก็ตาม เนื่องจากส่งผลกระทบต่อการผลิตเวเฟอร์ของจีนไม่มากนัก ส่งผลให้จีนมีแนวโน้มที่จะพัฒนากลายเป็นผู้ผลิตเวเฟอร์วงจรรวมรายใหญ่ของโลกได้ในอนาคต
2001	พรณี เชิงสุทธา. (2544). “ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมจีน หลังเป็นสมาชิก WTO.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(12), 50-52. บทความนี้กล่าวถึงแผนยุทธศาสตร์ห้าปีว่าด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีน ซึ่งประกอบด้วย การเปิดเสรีและพัฒนาการอย่างอิสระ เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดภายในประเทศ การพัฒนารถยนต์รุ่นประหยัด การปรับโครงสร้างองค์กร การผลิตที่ประหยัดขนาด การจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีระดับรัฐเพื่อยกระดับเทคโนโลยีให้ทันสมัย การส่งเสริมนวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่ การปรับปรุงกลไกการตลาด การเสริมสร้างกฎระเบียบที่เหมาะสม การปรับปรุงการจำหน่าย การกระจายสินค้าและหาแหล่งวัตถุดิบ การใช้พลังงานในรูปแบบต่างๆ การส่งเสริมการพัฒนาการใช้วัสดุใช้แล้วเพื่อส่งเสริมสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเพื่อการเข้าสู่การแข่งขันในตลาดโลก และการขยายความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและเศรษฐกิจกับบริษัทรถยนต์ต่างชาติ โดยสอดคล้องกับกฎระเบียบของ WTO โดยส่วนของรัฐบาลจะทำหน้าที่ในการสนับสนุนโครงการยานยนต์ที่สำคัญเพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการพัฒนา รวมทั้งสร้างระบบการกระจายสินค้า การส่งเสริมการส่งออก เพื่อให้เกิดการยกระดับของอุตสาหกรรมนี้อีกด้วย
2002	Suthiphand Chirathivat. (2545). “ASEAN-China economic partnership in an integrating world economy.” <i>จุฬาลงกรณ์วารสาร</i> , 14(54), 98-114. บทความนี้ กล่าวถึง แนวทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจของประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีทิศทางไปสู่ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของจีน เอเชียตะวันออก และในกลุ่มอาเซียนนี้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในเอเชีย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการดึงดูดการลงทุนโดยตรงมากขึ้น และยังเป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน และรองรับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกได้เพิ่มขึ้นด้วย อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่า การพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของจีนกับอาเซียนต้องมีการศึกษาปัจจัยต่างๆ อย่างรอบคอบ โดยเฉพาะเนื่องจากประเทศจีนมีศักยภาพในการแข่งขันที่มากกว่าประเทศต่างๆ จึงจำเป็นต้องศึกษาการปรับตัวแสวงหาโอกาสทางการค้า และการรองรับผลกระทบจากความสามารถในการแข่งขันกับจีนด้วย
2002	สมภพ มานะรังสรรค์. (2545). “พัฒนาการเศรษฐกิจจีนหลังยุคปฏิรูปฯ.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 23(1), 73-88. บทความนี้กล่าวถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีนในแต่ละช่วงเวลาต่างๆ โดยวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงแนวโน้มการค้า การลงทุน พลังงาน การเงินของจีนที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และกล่าวถึงทิศทางการความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของจีนกับต่างประเทศ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน
2002	นิตยา กมลวาทินนิสา และมนนิภา สังข์ศักดิ์. (2545). “จีน” ผู้สร้างโอกาสทองให้ “ไทย” ภายใต้กรอบความร่วมมือในภูมิภาค.” <i>วารสารเศรษฐกิจและสังคม</i> , 39(2), 17-23. บทความนี้เป็นการนำเสนอแนวคิดและความเห็นของ ดร.พิสิษฐ ภัคเกษม ถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีนที่กำลังก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในระดับทวีป และโอกาสจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีนซึ่งจะเป็นผู้สร้างโอกาสทางการค้าให้ประเทศไทยมากกว่าที่จะเป็นคู่แข่งทางการค้าและการลงทุน โดยกล่าวถึงกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาค หกเหลี่ยมเศรษฐกิจที่จะเป็นปัจจัยที่ช่วยผลักดันเพื่อเชื่อมโยงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัน
2002	"การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน." (2545). <i>วารสารเศรษฐกิจและการพาณิชย์</i> , 33(293), 1-2. บทความนี้กล่าวถึงการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน โดยการกำหนดกรอบความตกลงเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานทางกฎหมาย และการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน รวมทั้งการวางแผนและการเจรจาทำข้อตกลงทั้งในด้านการเปิดเสรี และความร่วมมือในด้านต่างๆ ได้แก่ การค้า การลงทุน และการบริการ ตลอดจนมาตรการอำนวยความสะดวกอื่นๆ ด้วย
2002	สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2545). “ผลจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนต่อสินค้าเกษตรไทย: กรณีเงินเป็นคู่ค้า.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร</i>

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	, 21(1), 43-88. บทความนี้เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงผลการศึกษาผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนต่อการค้าสินค้าเกษตรของประเทศไทยกับประเทศจีน โดยแสดงให้เห็นว่าการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีนนั้นจะส่งผลกระทบให้เกิดการขยายตัวทางการค้าเกษตรระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน อันเนื่องมาจากมีอุปสรรคทางการค้าที่ลดลง ทำให้สินค้าไทยมีโอกาสขยายการส่งออกมากขึ้น โดยเฉพาะ ข้าว น้ำตาลทราย ยางพารา มันสำปะหลังและผลิตภัณฑ์ กุ้งสดแช่เย็นแช่แข็ง และผลไม้เมืองร้อนต่างๆ สำหรับสินค้าเกษตรจีนที่มีโอกาสขยายการส่งออกมาไทยเพิ่มขึ้น ได้แก่ เส้นไหมดิบ ขาใบ/ขาผง และกระเทียม อย่างไรก็ตามการค้าระหว่างกันนั้นก็ยังมีข้อจำกัดหลายประการ คือ คุณภาพสินค้า มาตรการสุขอนามัย ของจีน และปริมาณที่จำกัดของโควตา และภาษีของไทย เป็นต้น ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่าการค้าไทยต้องปรับตัวโดยกำหนดมาตรการทั้งในเชิงรับและรุก เพื่อรองรับผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน เช่น ต้องเร่งพัฒนาคุณภาพสินค้า ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ และปรับเปลี่ยนมาตรการนำเข้าสินค้าให้สอดคล้องกับความตกลง WTO เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อเกษตรกรไทยน้อยที่สุด และปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถแข่งขันกับสินค้าที่นำเข้า เป็นต้น
2002	MBA Young Executive รุ่นที่ 7. (2545). “เศรษฐกิจจีน และการเข้าเป็นสมาชิก WTO.” <i>การเงินการคลัง</i> , 17(51), 114-120. บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและการเมืองของจีน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมากหลังการเปิดประเทศ และมีการพัฒนาจนกลายเป็นประเทศที่มีศักยภาพในการแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากการใช้นโยบาย 1 ประเทศ 2 ระบบที่มีประสิทธิภาพ และกล่าวถึงผลจากการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน ที่ต้องจะมีข้อผูกพันให้จีนต้องมีการปรับเปลี่ยนการบริหารงาน กฎระเบียบต่างๆ ให้สอดคล้องกับหลักการขององค์การการค้าโลก ซึ่งจะเป็นการลดกำแพงอุปสรรคทางการค้าต่างๆ และเปิดโอกาสให้เกิดการนำเข้าวัตถุดิบในภาคอุตสาหกรรมของจีนเพิ่มขึ้น อันจะก่อให้เกิดการขยายตัวในภาคการผลิต อุตสาหกรรมและบริการแก่ทั้งประเทศจีน และประเทศคู่ค้าอื่นๆ เพิ่มขึ้นด้วย
2002	พรณี เชิงสุทธา. (2545). “สำรวจการค้าและการลงทุนในมณฑลกว่างซี.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 13(10), 42-44. บทความนี้กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจสังคมของมณฑลกว่างซีของประเทศจีนซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว จากนโยบายการส่งเสริมการพัฒนามณฑลตะวันตกของจีน และวิเคราะห์ถึงศักยภาพ และโอกาสในการทำการค้าการลงทุนของนักลงทุนไทยในมณฑลกว่างซี
2002	ศิริพร ดาบเพชร และอนงค์นา มานิตพิสิฐกุล. (2545). “นโยบายสิทธิสัมกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน.” <i>วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</i> , (2545), 47-67. - ไม่สามารถเข้าถึง/ปรากฏรายละเอียดของรายงานการวิจัย/โครงการวิจัย
2003	“จีนกับการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์.” (2546). <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(3), 27-31. บทความนี้ได้กล่าวถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของจีน ซึ่งรัฐบาลได้มีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และกำหนดแผนการดำเนินการต่างๆ หลายประการ เช่น ตั้งเป้าหมายในการเพิ่มส่วนแบ่งตลาดอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในตลาดโลกเป็นร้อยละ 3 ในปี 2005 เป็นต้น โดยกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของจีนนั้นจะเน้นการพัฒนาบนระบบปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นเองในประเทศ เพื่อลดต้นทุน ส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศ และช่วยรักษาความปลอดภัยแก่เครือข่ายสารสนเทศของภาครัฐ นอกจากนี้การที่จีนมีการพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านซอฟต์แวร์จำนวนมาก ส่งผลให้จีนมีศักยภาพสูงมากที่จะพัฒนาด้านซอฟต์แวร์ อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่า การส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศจีนนั้น ยังอุปสรรคอยู่บ้าง คือ ข้อจำกัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษ การละเมิดลิขสิทธิ์ และบริษัทขนาดเล็กทำให้มีความน่าเชื่อถือ เป็นต้น

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2003	“Exclusive ใช้การทูตลดการค้า ไทยเปิดการค้าเสรี 6 ชาติอาหรับแล้วเตรียมเปิดจีน-ญี่ปุ่น-อินเดีย-ออสเตรเลีย-อียู-อเมริกาเหนือ/ใต้.” (2546). <i>การเงินธนาคาร</i> , 22(252), 208-215. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงนโยบายการเปิดเขตการค้าเสรีจากการสัมพันธรัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศของไทยถึงทิศทางและยุทธศาสตร์การเปิดเขตเสรีทางการค้ากับประเทศต่างๆ รวมทั้งการเปิดเขตเสรีทางการค้าระหว่างไทย-จีน และอาเซียน-จีน โดยเป้าหมายการเจรจา FTA 2 ฝ่ายกับประเทศต่างๆ 3 กลุ่มประกอบด้วย กลุ่มที่เป็นตลาดเดิมของไทย เช่น ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย กลุ่มที่เป็นตลาดใหม่ ที่ระบบเศรษฐกิจยังไม่เปิดกว้างมากนัก คือ จีน อินเดีย และการเป็นหุ้นส่วนกับประเทศที่เป็นทางผ่านซึ่งเชื่อมโยงกับประเทศอื่นๆ ได้ เช่น บาร์เรน โดยยึดหลักการบนผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย โดยกล่าวถึง FTA ไทย-จีน ที่มีการทำสัญญาลดอัตราภาษีนำเข้ารายการผักผลไม้เหลือ ร้อยละศูนย์ ซึ่งทำให้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยจีนพัฒนาเพิ่มขึ้นมาโดยลำดับ
2003	พรณี เชิงสุทธา และไพฑูรย์ เจตธำรงชัย. (2546). “เศรษฐกิจจีนภายใต้การบริหารของประธานาธิบดีคนใหม่.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(6), 10-14. บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงเศรษฐกิจจีนภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองสู่การบริหารงานของประธานาธิบดี หูจิ่น เต่า ซึ่งไม่มีผลต่อความต่อเนื่องของนโยบายปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมการค้าและโทรคมนาคม การบิน ไฟฟ้า พลังงาน และการเงินและธนาคารเพื่อรองรับการเปิดประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงการบริหารงานของรัฐบาล ที่ทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการขยายตัวทางการค้าเติบโตสูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ารัฐบาลไทยควรศึกษาถึงประโยชน์ที่ไทยจะได้รับจากการขยายตัวของเศรษฐกิจจีน และกำหนดทิศทางความสัมพันธ์ทางการค้ากับจีนให้เหมาะสมและสอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต
2003	พรณี เชิงสุทธา. (2546). “ความสัมพันธ์ไทย-จีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(6), 15-18. บทความนี้กล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของจีนที่ได้รับผลกระทบจากโรค SARS ซึ่งแม้ว่าจีนจะเป็นแหล่งแพร่ระบาดของโรค แต่อุตสาหกรรมต่างๆ กลับไม่ได้ผลกระทบมากนัก รวมทั้งความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-จีน ซึ่งไทยและจีนได้มีความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนและการเก็บภาษีซ้อนเพื่อส่งเสริมการขยายการลงทุนระหว่างไทยกับจีนให้มากขึ้น ซึ่งพบว่าการลงทุนของไทยในจีน และจากจีนมาไทยนั้นมีทิศทางเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ โดยยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนไทย-จีนจะมุ่งสู่ความเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจ อุตสาหกรรมหลักที่ไทยมีศักยภาพเข้าไปลงทุนในจีน ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิต เช่น ชิ้นส่วนยานยนต์ สิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป วัสดุก่อสร้างและตกแต่งภายใน และร้านอาหาร โรงแรม และการท่องเที่ยว เป็นต้น อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าในการเข้าไปลงทุนนั้นผู้ลงทุนควรจะต้องมีการศึกษากฎระเบียบ และพื้นที่การลงทุนอย่างรอบคอบ รวมทั้งศึกษาธุรกิจ วัฒนธรรมจีน และกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสม เพื่อให้ธุรกิจนั้นประสบความสำเร็จได้ด้วยดี
2003	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2546). “จีนกับเส้นทางสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจ.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(6), 19-24. บทความนี้กล่าวถึงนโยบาย และพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีนในระยะต่างๆ ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ และปัญหาข้อจำกัดการพัฒนาของจีนเนื่องจากวัฒนธรรม และการกระจุกตัวของการลงทุนในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 และความล้มเหลวกับนโยบายก้าวกระโดด ซึ่งเน้นหนักการก่อตั้ง SMEs ในรูปแบบคอมมูน ซึ่งส่งผลให้เศรษฐกิจทั้งประเทศต้องชะงักงัน นำมาซึ่งการทบทวนนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของจีนคือ นโยบายการพัฒนาประเทศแบบสมดุลหรือ นโยบายสี่ทันสมัย ที่เน้นการกระจายความมั่งคั่ง เพื่อปฏิรูปประเทศให้เป็นประเทศที่ทันสมัยทั้ง 4 ด้าน คือ เกษตรกรรม อุตสาหกรรม การทหาร และวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และนโยบาย 863 ซึ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งไฮเทค และโลว์เทค โดยให้อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของ HTRDC ขณะเดียวกันก็ได้พยายามเชื่อมโยงระหว่างสถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา และอุตสาหกรรมเข้าด้วยกันเพื่อนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ให้มากขึ้น ส่งผลให้เศรษฐกิจจีนขยายตัว และกลายเป็นผู้ผลิตสินค้ารายใหญ่ของโลก เช่น สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป และอิเล็กทรอนิกส์ ในปัจจุบัน
2003	สกนธ์พรณี นิยมประดิษฐ์. (2546). “ฮ่องกงประตูสู่จีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(6), 25-30.

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บทความนี้ ผู้เขียนวิเคราะห์ถึงการใช้นโยบายหนึ่งประเทศสองระบบของฮ่องกงหลังจากที่จีนได้รับฮ่องกงจากอังกฤษ โดยรัฐบาลให้สิทธิแก่ฮ่องกงปกครองตนเองและดำเนินนโยบายด้านต่างๆ ทั้งเศรษฐกิจ การเงินการคลัง อุตสาหกรรม บริการสาธารณะอย่างอิสระ ซึ่งความต่อเนื่องของนโยบายเศรษฐกิจเสรีนี้ ส่งผลให้อังกฤษกลายเป็นดินแดนที่มีสภาพเศรษฐกิจเสรีที่สุดในโลก โดยฮ่องกงนั้นเป็นเมืองท่าปลอดภาษีไม่มีการเรียกเก็บภาษีใดๆ ยกเว้นภาษีสรรพสามิต 3 ชนิด ส่วนภาษีประเภทอื่นๆ จัดเก็บในอัตราต่ำ เพื่อจูงใจนักธุรกิจ นักลงทุนต่างชาติ ซึ่งผลจากการที่ฮ่องกงรวมกับจีน และผลจากการพัฒนาความร่วมมือกับดินแดนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำซูเจียง ซึ่งจะครอบคลุมฮ่องกง มาเก๊า และกวางตุ้งของจีนเข้าด้วย จะ ทำให้บทบาทของฮ่องกงมีบทบาทสำคัญเพิ่มขึ้นในฐานะเป็นสะพานที่เชื่อมตลาดจีนและตลาดโลกเข้าด้วยกันด้วย
2003	ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์. (2546). “จีน: ศูนย์กลางอุตสาหกรรมรถยนต์ของเอเชีย.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(6), 38-47. บทความนี้กล่าวถึงอุตสาหกรรมรถยนต์ของจีน ที่มีพัฒนาการเริ่มตั้งแต่ภายหลังจีนเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งการคุ้มครองอุตสาหกรรมรถยนต์จีนนั้นมีรูปแบบที่พิเศษ คือรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละมณฑลจะพยายามคุ้มครองผู้ประกอบการท้องถิ่นของตนเอง ด้วยการกีดกันการนำเข้ารถยนต์ที่ผลิตจากมณฑลอื่นๆ โดยรัฐบาลกำหนดให้การผลิตรถยนต์นั้นถือเป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศ โดยส่งเสริมการรวบรวมบริษัท และการร่วมลงทุนจากต่างชาติ โดยการผลิตส่วนใหญ่เป็นการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศ ซึ่งตามข้อผูกพันขององค์การการค้าโลกนั้นจีนจะต้องเปิดเสรีในอุตสาหกรรมรถยนต์มากขึ้น อย่างไรก็ตามในตลาดรถยนต์จีน รถยนต์จากต่างประเทศนั้นมีส่วนแบ่งตลาดค่อนข้างต่ำ เนื่องจากจีนยังคงมีข้อกีดกันเพื่อปกป้องอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศอยู่
2003	ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์. (2546). “100 ปี อุตสาหกรรมเบียร์จีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(6), 48-51. บทความนี้กล่าวถึงอุตสาหกรรมเบียร์ของจีนซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ปี 1923 ซึ่งได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วภายหลังการเปิดประเทศ จนมีสัดส่วนสูงถึง ร้อยละ 78 ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งหมดในปี 2000 วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตส่วนใหญ่ต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ส่วนการผลิตสอปซึ่งมีการใช้ในการผลิตเบียร์นั้นกลับมีการผลิตได้มากและสามารถส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศด้วย ซึ่งแม้ว่าจะมีบริษัทต่างประเทศเข้ามาแย่งตลาด แต่เบียร์เบียร์จีน คือ ชิงเต่า ยังคงครองตลาดเป็นอันดับหนึ่งของจีน และสามารถส่งออกไปยังต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยใช้กลยุทธ์ 3 ประการ คือ การซื้อโรงงานในจีน ความตกลงร่วมมือกับต่างประเทศในการผลิตเบียร์ และการลงทุนตั้งโรงงานผลิตเบียร์ในต่างประเทศ
2003	ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์. (2546). “จีนกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเวเฟอร์วงจรรวม.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(6), 59-63. บทความนี้กล่าวถึงการกำหนดเป้าหมาย และการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตเวเฟอร์แผงวงจรรวมของจีน ซึ่งได้รับปัจจัยสนับสนุนหลายประการ เช่น การสนับสนุนจากภาครัฐ ทรัพยากรมนุษย์ที่มีจำนวนมาก การเป็นฐานผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์รายใหญ่ และการมีอุตสาหกรรมสนับสนุนจำนวนมาก แม้ว่าจะต้องเผชิญกับปัญหาภาวะเบียดเบียนการส่งออกเทคโนโลยีผลิตเวเฟอร์ขั้นสูงของสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และไต้หวัน ก็ตาม เนื่องจากส่งผลกระทบต่อการผลิตเวเฟอร์ของจีนไม่มากนัก เพราะสามารถซื้อเครื่องจักรจากประเทศอื่นๆ ได้ ซึ่งจะมีผลให้จีนพัฒนาเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลก
2003	พรณี เชิงสุทธา. (2546). “เขตการค้าเสรีจีน-ฮ่องกง.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(8), 69-71. บทความนี้กล่าวถึงความตกลงเขตการค้าเสรีจีน-ฮ่องกง ซึ่งจะมีผลให้อังกฤษได้ประโยชน์จากความร่วมมือนี้หลายประการ ที่สำคัญจะเป็นส่วนช่วยเหลือหนุนเศรษฐกิจฮ่องกงที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรค SARS โดยจะทำให้สินค้าจากฮ่องกงถึงร้อยละ 90 สามารถส่งไปจีนได้อย่างเสรี และจะแก้ปัญหาการกระจายสินค้าที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาได้ และรวมทั้งจะสร้างโอกาสในระยะยาวแก่ฮ่องกงในการจัดตั้งฐานธุรกิจแก่บริษัท และโอกาสในการเข้าไปทำงานในจีนได้อย่างเสรี ซึ่งสำหรับประเทศไทยและอาเซียนจำเป็นต้องศึกษาข้อตกลงนี้อย่างรอบคอบ เพราะอาจใช้เป็นพื้นฐานในการเจรจากับจีนในการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนต่อไป
2003	“กวางโจว: เมืองรถยนต์ที่น่าลงทุน.” (2546). <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 14(8), 72-73.

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บทความนี้กล่าวถึงการเปิดเสรีอุตสาหกรรมรถยนต์และชิ้นส่วนรถยนต์ของจีนอันเป็นผลจากการที่จีนมีข้อผูกพันในการเปิดตลาดตามกรอบ WTO ซึ่งจะมีผลให้รัฐบาลเปิดโอกาสให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์มากขึ้น แม้ว่าจีนยังไม่อนุญาตให้ต่างชาติถือหุ้นข้างมากในอุตสาหกรรมผลิตรถยนต์เพื่อจำหน่ายในประเทศ ส่วนนครกวางโจว รัฐบาลท้องถิ่นได้กำหนดให้อุตสาหกรรมผลิตรถยนต์เป็นอุตสาหกรรมหลักโดยตั้งเป้าหมายให้อุตสาหกรรมรถยนต์เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงการขยายตัวของเศรษฐกิจโดยรวม จากศักยภาพการผลิตที่เพิ่มขึ้น ประกอบกับเศรษฐกิจของกวางโจวที่มีการเติบโตสูงขึ้นอย่างมาก และรถยนต์ได้กลายเป็นสินค้าที่เป็นที่นิยมของประชาชน ส่งผลให้ตลาดรถยนต์ในกวางโจวขยายตัวอย่างรวดเร็ว
2004	วันเพ็ญ หรุจิตตวิวัฒน์. (2547). “เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ใครได้ใครเสีย.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(2), 28-29. บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงรายละเอียดการทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และประโยชน์ รวมทั้งวิเคราะห์ถึงผลได้ ผลเสีย โอกาสในการแข่งขันของธุรกิจไทย ข้อจำกัด และผลกระทบทางเศรษฐกิจ ของประเทศไทยในการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน
2004	จักรมณห์ พาสูกวนิช. (2547). “ภาคตะวันตกของจีน ...เปลี่ยนไป.” <i>วารสารเศรษฐกิจและสังคม</i> , 41(2), 82-84. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงนโยบายการพัฒนาภาคตะวันตกของจีน ที่มุ่งเน้นการก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานที่ขาดแคลน การออกนโยบายเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน และการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อส่งเสริมการส่งออก และดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ส่งผลให้เศรษฐกิจของภาคตะวันตกมีการพัฒนาเพิ่มขึ้นอย่างมากในปัจจุบัน
2004	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2547). “จีนผู้ผลิตเหล็กอันดับ 1 ของโลก.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(4), 47-50. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กของจีนภายหลังการเปิดประเทศที่ได้อนุญาตให้ภาคเอกชนเข้าลงทุนมากขึ้นได้ ส่งผลให้อุตสาหกรรมเหล็กของจีนเติบโตอย่างก้าวกระโดด และเป็นผู้ผลิตเหล็กอันดับ 1 ของโลกในปี 1996 ซึ่งแม้จะมีผลผลิตจำนวนมากแต่จีนก็เป็นผู้บริโภคเหล็กมากที่สุดด้วยเช่นกัน ขณะเดียวกันจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมเหล็กที่มีมากขึ้น รัฐบาลจีนก็ได้มีความพยายามปฏิรูปอุตสาหกรรมเหล็กและจำกัดการลงทุนในอุตสาหกรรมเหล็กมากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพ และป้องกันปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นด้วย
2004	จุลชีพ ชินวรโร. (2547). “มังกรในศตวรรษที่ 21 การทะยานขึ้นของจีนและการลงทุนโดยตรงของจีนในต่างประเทศ.” <i>วารสารการงบประมาณ</i> , 1(2), 35-53. บทความนี้กล่าวถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีน ซึ่งเติบโตเป็นไปรวดเร็วหลังการปฏิรูปเศรษฐกิจตลาดสังคมนิยม ทั้งนี้โดยได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในเอเชียอย่างมาก เนื่องจากความสามารถในการบริหารจัดการที่ทำให้การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศขยายตัวเพิ่มขึ้นรวมถึงความต่อเนื่องจากการถ่ายโอนอำนาจการบริหาร อย่างไรก็ตามจีนนั้นยังมีปัญหาการพัฒนาทางเศรษฐกิจอยู่หลายประการ คือ การขยายตัวของเศรษฐกิจที่ร้อนแรงเกินไป ปัญหาการปรับตัวของค่าเงิน และหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ที่มีจำนวนมาก ทั้งนี้จากศักยภาพทางเศรษฐกิจ และการที่จีนมีการลงทุนในต่างประเทศจำนวนมากเพื่อแสวงหาวัตถุดิบ ขยายตลาด เข้าถึงเทคโนโลยี และการขยายกิจการไปด้านอื่นๆ มากขึ้นได้ ส่งผลทำให้จีนมีบทบาทมากขึ้นในเศรษฐกิจโลกในปัจจุบัน
2004	พรณี เชิงสุทธา ยวรณ์ ธรรมารักษ์ และจักรสิทธิ์ แก้ววิไล. (2547). “ไทยกับการเตรียมการเจรจา จัดทำ FTA กับต่างประเทศ.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(5), 18-23. บทความนี้กล่าวถึงแนวโน้มการจัดทำ FTA กับประเทศต่างๆ ประกอบด้วย เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน เขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย เขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย เขตการค้าเสรีไทย-นิวซีแลนด์ เขตการค้าเสรีไทย-สหรัฐอเมริกา เขตการค้าเสรีไทย-เปรู เขตการค้าเสรีไทย-บาห์เรน เขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น และเขตการค้าเสรีกับกลุ่มประเทศ BIMST-EC โดยรัฐบาลถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ เพื่อเพื่อดำเนินการเชิงรุกในการเปิดตลาดการค้ากับต่างประเทศ
2004	วันเพ็ญ หรุจิตตวิวัฒน์. (2547). “ผลดี-ผลเสียการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(5), 61-63.

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บทความนี้เป็นกรณีศึกษาผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกต่อเศรษฐกิจจีน ซึ่งมีผลให้จีนต้องปรับปรุงกฎระเบียบภายในประเทศให้สอดคล้องกับ WTO และต้องเปิดตลาดสินค้าและบริการของตนเอง ซึ่งพบว่า จะเกิดผลเสียสำคัญ คือ ทำให้อุตสาหกรรมที่พึ่งพัฒนาจะไม่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ และจะต้องแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้มีการแข่งขันมากขึ้น ซึ่งทำให้ต้องปิดกิจการรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีประสิทธิภาพ อันจะก่อให้เกิดปัญหาการว่างงานตามมา สำหรับผลดีที่จีนจะได้ประโยชน์ คือ ประเทศจีนจะสามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น จากอัตราภาษีที่ลดลง และจากหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศที่เป็นสมาชิก ซึ่งจะทำให้จีนก็จะกลายเป็นประเทศคู่แข่งที่สำคัญของไทย และอาเซียนทั้งในตลาดภายในประเทศ และตลาดโลกทั้งด้านการค้า การลงทุน
2004	พรณี เชิงสุทธา. (2547). “บีโอไอ นำคณะนักธุรกิจไทย สํารวจศักยภาพการลงทุนคุณหมิง.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(6), 12-15. บทความนี้เป็นรายงานการศึกษาการสำรวจศักยภาพการลงทุน โอกาส แนวทางการลงทุนในเมืองคุนหมิง มณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นมณฑลที่อยู่ใกล้ประเทศไทยมากที่สุด และเป็นมณฑลที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ที่มีประโยชน์ต่อการผลิตและภาคเศรษฐกิจ โดยยูนนานมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างต่อเนื่องเพื่อเชื่อมโยงมณฑลอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้านและรวมถึงประเทศไทยด้วย ซึ่งรัฐบาลจีนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเขตยูนนานเป็นอันดับต้นๆ ภายใต้กรอบการพัฒนาภาคตะวันตก อีกทั้งยังมีการเปิดเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนซึ่งจะมีผลช่วยขยายตลาดส่งออกของไทยในมณฑลภาคตะวันตกได้เพิ่มมากขึ้นด้วย ดังนั้นยูนนานจึงเป็นที่น่าสนใจของนักลงทุนต่างชาติมาก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการผลิต และบริการทางสังคม โดยฮ่องกงมีการลงทุนมากที่สุดในยูนนาน รองลง คือ ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร เป็นต้น สำหรับนักลงทุนไทยมีการลงทุนในยูนนานมากในอุตสาหกรรมเกษตร เสื้อผ้าสำเร็จรูป และเครื่องประดับ อย่างไรก็ตามการค้าการลงทุนระหว่างกันยังมีอุปสรรคบางประการอยู่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการแก้ไขเพื่อให้การค้าการลงทุนขยายตัวเพิ่มขึ้นต่อไป
2004	ศัลยา อักษรมัต. (2547). “บีโอไอรุกเชียงใหม่-เจียงซู สานพันธมิตรการลงทุนในจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(8), 10-12. บทความนี้กล่าวถึงการสำรวจศักยภาพทางเศรษฐกิจ เชียงใหม่ และเจียงซู ซึ่งเชียงใหม่ถือเป็นมหานครที่มีความเจริญมากที่สุดแห่งหนึ่งของจีน มีอุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ ชิ้นส่วนและอุปกรณ์ยานยนต์ ปิโตรเคมี เหล็ก ยา เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น สำหรับมณฑลเจียงซูนั้นเป็นมณฑลที่มีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจเป็นอันดับ 2 รองจากมณฑลกวางตุ้ง โดยเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติสำคัญ ได้แก่ ถ่านหิน ปิโตรเคมี ก๊าซธรรมชาติ เชียงใหม่ และเจียงซู จึงมีศักยภาพสูงที่นักธุรกิจไทยจะเข้าไปลงทุน ผู้เขียนเห็นว่าจีนในขณะนี้ยังเป็นประเทศที่น่าเข้าไปลงทุนเนื่องจากมีตลาดขนาดใหญ่ มีแรงงานราคาถูก และมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และมีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมที่ครบวงจรในทุกๆ ด้าน อย่างไรก็ตามในการลงทุน นักลงทุนไทยนั้นจำเป็นต้องเรียนรู้ ศึกษากฎระเบียบ วัฒนธรรมของจีน และสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับทุกๆ ฝ่าย เพื่อให้การลงทุนนั้นเป็นไปอย่างราบรื่น เนื่องจากกฎระเบียบหลายอย่างนั้นยังไม่มีความชัดเจน ซึ่งการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับฝ่ายต่างๆ จะทำให้ได้รับความสะดวกในการทำธุรกิจมากขึ้น
2004	จักรสิทธิ์ แก้ววิไล. (2547). “อินเดีย..จีน..ญี่ปุ่น...ครึ่งปีแรกคู่ทางสดใส.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(9), 36-39. บทความนี้กล่าวถึงสถานะเศรษฐกิจของประเทศอินเดีย จีน และญี่ปุ่น โดยเปรียบเทียบในช่วงปี 2004 พบว่า เศรษฐกิจอินเดียมีการเจริญเติบโตที่ดี มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยกิจการที่มีศักยภาพในการเข้ามาลงทุนส่วนใหญ่ได้แก่ ธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีสูง ปัจจัยหลักในการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ คือ การขยายตัวของภาคเกษตร สำหรับเศรษฐกิจจีนนั้นมีการปรับตัวดีขึ้นอย่างมากนับแต่ปี 2003 เนื่องจากผลกระทบด้านบวกของการลงทุน นอกจากนี้จีนยังมีนโยบายรักษาการเติบโตทางเศรษฐกิจให้คงที่ โดยมีการควบคุมการเติบโตของการลงทุนทำให้เศรษฐกิจจีนมีความมั่นคงสูง ส่วนเศรษฐกิจประเทศญี่ปุ่น พบว่า อยู่ในระยะฟื้นตัวอย่างต่อเนื่อง โดยธุรกิจเอกชนมีการขยายตัวขึ้นมาก โดยมีการส่งออก และการผลิตภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ด้านสถานการณ์การจ้างงาน แม้ว่าอัตราการว่างงานยังคงสูงอยู่ แต่ก็มีแนวโน้มลดลงตามลำดับ
2004	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2547). “อุตสาหกรรมรถยนต์จีน...ความท้าทายที่ไม่หยุดนิ่ง.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(11), 35-41.

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บทความนี้กล่าวถึงอุตสาหกรรมรถยนต์ของจีนที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีการลงทุนจากต่างประเทศจำนวนมาก ซึ่งรัฐบาลจีนได้มีกำหนดให้รถยนต์เป็นอุตสาหกรรมหลักของประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 10 เพื่อจะสร้างสร้างความแข็งแกร่งให้อุตสาหกรรมรถยนต์เพื่อรองรับการเปิดเสรีการค้ามากขึ้น โดยกำหนดมาตรการการพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์ขึ้นหลายประการ คือ การพยายามกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ การควบคุมการตั้งโรงงานประกอบรถยนต์อย่างเข้มงวด การส่งเสริมให้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การสนับสนุนการใช้ชิ้นส่วนภายในประเทศ การมุ่งผลิตรถยนต์ประหยัดพลังงาน และการส่งเสริมการส่งออกเป็นต้น ทั้งนี้อุตสาหกรรมรถยนต์ของจีนนั้นเป็นการผลิตเพื่อจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก เนื่องจากรถยนต์ที่ผลิตโดยบริษัทท้องถิ่นยังมีคุณภาพต่ำ ทำให้สามารถส่งออกไปยังตลาดประเทศกำลังพัฒนาเท่านั้น ยังสามารถส่งออกไปตลาดประเทศพัฒนาแล้วได้
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “เคล็ดลับการทำธุรกิจกับจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(3), 68-71. บทความนี้กล่าวถึงขั้นตอน วิธีการทำธุรกิจกับนักธุรกิจจีน ให้ประสบความสำเร็จ โดยเริ่มตั้งแต่การแนะนำตัว ซึ่งต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า หรืออาจต้องผ่านทางบุคคลที่สามเป็นผู้แนะนำ และต้องมีเอกสารประกอบการพิจารณา เนื่องจากฝ่ายจีนต้องการความมั่นใจ และความได้เปรียบในการติดต่อสื่อสาร และวิธีการนัดหมายของชาวจีนที่ส่วนใหญ่หมกมุ่นกับความไม่แน่นอน และมักนัดหมายในช่วงเวลาสุดท้ายของการเจรจา รวมทั้งมารยาทในงานเลี้ยงชาวจีนทั้งในกรณีที่เป็นเจ้าภาพ และได้รับเชิญ และวิธีที่จะเป็นเจ้าภาพรับคณะจากจีนที่ดี ตลอดจนข้อควรระวังเกี่ยวกับมารยาทในการทำธุรกิจกับนักธุรกิจจีน
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย: เศรษฐกิจมณฑลเสฉวน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(4), 62-68. บทความนี้กล่าวถึง ความสำคัญของมณฑลยูนนานซึ่งเป็นมณฑลทางใต้ของจีนที่เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของไทย เนื่องจากความใกล้ชิดด้านทำเลที่ตั้ง และการดำเนินนโยบายของรัฐบาลยูนนานที่ให้ความสำคัญต่อการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้านในลุ่มน้ำโขง เนื่องจากมณฑลยูนนานไม่มีทางออกติดทะเล การลงทุนและการติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการกระตุ้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ จึงถือเป็นโอกาสที่ไทยควรใช้ประโยชน์ โดยเฉพาะจากความสัมพันธ์ที่ไทยกับรัฐบาลยูนนานมีความร่วมมือกันต่อกันภายใต้กรอบ คณะทำงานไทย-ยูนนาน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและมิติอื่นๆต่อไป
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “เส้นทางสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 14-19. บทความนี้กล่าวถึงนโยบาย และพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีนในระยะต่างๆ ตั้งแต่สมัยราชวงศ์ และปัญหาข้อจำกัดการพัฒนาของจีนเนื่องจากวัฒนธรรม และการกระจุกตัวของการลงทุนในสมัยก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งเริ่มจากความชะงักงันของเศรษฐกิจจากความตึงเครียดทางการเมือง และการปฏิวัติวัฒนธรรม นำมาซึ่งการปฏิรูปเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายสี่ทันสมัย โดยให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมหนัก ภาคการเกษตร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการป้องกันประเทศ และปรับเปลี่ยนไปสู่นโยบายการพัฒนาแบบไม่สมดุล คือ การใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่จากความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของแต่ละพื้นที่ โดยใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง และพยายามหลีกเลี่ยงจุดอ่อน สำหรับการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมนั้น กล่าวถึง ความพยายามของรัฐบาลที่ได้พยายามดำเนินนโยบายต่างๆ เพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ มาตรการหนึ่ง คือการเปิดพื้นที่ และเมืองต่างๆ ให้เป็นแหล่งรองรับการลงทุนจากต่างประเทศซึ่งจะอำนวยความสะดวก และให้สิทธิประโยชน์ด้านต่างๆ แก่นักลงทุน ทั้งการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 6 แห่ง และเปิดเมืองท่าชายฝั่งทะเลตะวันออก 14 แห่ง ก็เพื่อรองรับการขยายตัวของการค้าระหว่างประเทศ และให้เป็นศูนย์กลางด้านพาณิชยกรรม และการให้รัฐบาลท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจอนุมัติโครงการลงทุนได้ในระดับหนึ่งโดยไม่ต้องผ่านรัฐบาลกลางเพื่อเพิ่มความสะดวกในการลงทุน รวมทั้งการส่งเสริมการลงทุนในภาคตะวันตกของประเทศโดยให้สิทธิพิเศษ และก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวของประเทศจีนนั้นมีจุดเด่นหลายด้านที่มีส่วนสำคัญต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะบรรยากาศที่ส่งเสริมผู้ประกอบการสูงกว่าประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและเล็กเติบโตได้อย่างรวดเร็วมาจนทุกวันนี้

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “เศรษฐกิจจีน ก้าวสู่ยุคใหม่.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 20-22. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนซึ่งได้ปรับเปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบปิดภายใต้ระบบคอมมิวนิสต์มาสู่เศรษฐกิจทันสมัยแบบการตลาด ขณะเดียวกันก็เริ่มพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมอย่างรวดเร็ว จากนโยบายการเน้นการขยายตัวของการลงทุนจากต่างชาติ และความสำเร็จของนโยบายการพัฒนาบริษัทท้องถิ่น ส่งผลให้เศรษฐกิจของจีนขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมากจนใหญ่เป็นอันดับ 6 ของโลก ในปี 2003 ซึ่งรัฐบาลจีนก็ได้พยายามลดความร้อนแรงของเศรษฐกิจนี้ลงโดยการปรับอัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น และพยายามปฏิรูปเศรษฐกิจ เพิ่มประสิทธิภาพของภาคธนาคาร และรัฐวิสาหกิจเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และเศรษฐกิจฟองสบู่ด้วย
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “การพัฒนาเทคโนโลยีของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 28-37. บทความนี้กล่าวถึงความก้าวหน้าของการพัฒนาเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีของจีน และวิเคราะห์ถึงความสำเร็จที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นผลจากการกำหนดนโยบาย และมาตรการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีของประเทศจีนอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “นครเทียนสิน: ศูนย์กลางธุรกิจฝั่งตะวันออกของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 38-41. บทความนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง กล่าวถึง สภาพทางเศรษฐกิจของนครเทียนสินซึ่งเป็นเมืองท่าชายฝั่งทะเลตะวันออกซึ่งตั้งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์สำคัญเนื่องจากเป็นเมืองท่าของกรุงปักกิ่ง และยังเป็นเส้นทางสำคัญทางน้ำสำหรับขนถ่ายสินค้าระหว่างภาคเหนือและภาคใต้ของจีนด้วย โดยเป็นเมืองที่มีปริมาณการขนถ่ายสินค้ามากที่สุดในภาคเหนือของประเทศจีน ทั้งยังได้มีการรับการพัฒนาเครือข่ายคมนาคม และจัดตั้งพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเพื่อการส่งเสริมการลงทุนของนครเทียนสินอีกด้วย ส่งผลให้นครเทียนสินเป็นอีกเมืองหนึ่งที่มีศักยภาพในการลงทุน
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “จีนรุกคืบสู่ธุรกิจซอฟต์แวร์.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 42-49. บทความนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง ความพยายามในการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของประเทศจีนที่รัฐบาลได้มีการประกาศแผนพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ ให้มีขนาดเพิ่มขึ้นเป็นไม่ต่ำกว่า 250,000 ล้านบาท และมีส่วนแบ่งตลาดภายในประเทศไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2005 ทั้งนี้โดยมีการกำหนดมาตรการส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ต่างๆ หลายมาตรการ เช่น การลดภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับบริษัทที่ทำธุรกิจด้านซอฟต์แวร์ เหลือร้อยละ 3 และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น ซึ่งจุดเด่นของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของจีนนั้นคือ ต้นทุนต่ำ เนื่องจากมีค่าแรงต่ำ แต่ก็มีจุดด้อยที่สำคัญคือ การละเมิดลิขสิทธิ์ ทำให้เป็นที่กังวลของนักธุรกิจต่างชาติ โดยกลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ของจีนนั้นจะเน้นการพัฒนาแบบระบบปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นมาเองในประเทศ รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานซอฟต์แวร์ที่ทางจีนกำหนด ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุน ช่วยรักษาความปลอดภัยแก่เครือข่ายสารสนเทศของภาครัฐ และเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ในประเทศ
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “จีนก้าวสู่ตำแหน่งผู้ผลิตเหล็กอันดับ 1 ของโลก.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 50-59. บทความนี้กล่าวถึงพัฒนาการของอุตสาหกรรมเหล็กของจีนตั้งแต่ก่อนเปิดประเทศ ซึ่งเริ่มต้นภายหลังญี่ปุ่นเข้ามาครอบครองแมนจูเรียของจีน การพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กของจีนเริ่มต้นขึ้นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองโดยที่มีการควบคุมการผลิตอย่างเข้มงวดภายใต้การวางแผนจากส่วนกลาง แต่ในปี 2541 รัฐบาลได้คลายความเข้มงวดลง ทำให้อุตสาหกรรมเหล็กจีนมีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดกลายเป็นผู้ผลิตรายสำคัญของโลก แต่ขณะเดียวกันจากการที่จีนเป็นผู้บริโภครายใหญ่ด้วยทำให้มีการผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการและต้องนำเข้าเหล็กเพิ่มขึ้นทุกปี การที่จีนเป็นตลาดใหญ่ก็ทำให้บริษัทต่างชาติพยายามนำเหล็กเข้ามาจำหน่าย แต่จีนพยายามคุ้มครองอุตสาหกรรมเหล็กโดยหากมีการทุ่มตลาดโดยใช้การเก็บภาษีการทุ่มตลาดตอบโต้ ทั้งนี้ปัจจุบันจีนมีนโยบายเน้นการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเหล็กมากกว่าการสร้าง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	โรงงานใหม่ โดยมุ่งผลิตเหล็กที่มีคุณภาพดี และจำกัดการลงทุนในอุตสาหกรรมนี้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อป้องกันปัญหา NPL และปัญหาความต้องการพลังงาน
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 2: เศรษฐกิจมหานครฉงชิ่ง.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 67-71. บทความนี้กล่าวถึงมหานครฉงชิ่ง ซึ่งถือเป็นเมืองแห่งอนาคตที่รัฐบาลจีนให้ความสำคัญเป็นอันดับต้นและทุ่มงบประมาณจำนวนมากในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสร้างบรรยากาศทางธุรกิจเพื่อให้เป็นศูนย์กลางของจีนตอนใน เพื่อการช่วยกระจายรายได้และการจ้างงานเพื่อลดความแตกต่างทางเศรษฐกิจระหว่างจีนตอนในและจีนชายฝั่งทะเล ด้วยความโดดเด่นเรื่องอุตสาหกรรมหนัก และเป็นฐานการผลิตรถยนต์ที่ใหญ่อันดับ 4 ของจีน มหานครฉงชิ่งจึงเป็นอีกเมืองหนึ่งที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจอย่างยิ่งที่ไทยควรให้ความสนใจในการพัฒนาความสัมพันธ์เพื่อเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกัน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมชิ้นส่วนและยานยนต์ และการท่องเที่ยว
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “การพัฒนาความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนไทย-จีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(6), 13-15. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนไทย-จีนจากเศรษฐกิจภายในของจีนที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และขนาดของตลาดภายในที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ คู่ทางการค้าและการลงทุนของจีนในไทย และการลงทุนของไทยในจีนยังมีโอกาสอีกมาก โดยปัจจุบันนักลงทุนจีนยังได้หันมาลงทุนนอกประเทศเพิ่มขึ้นเพื่อใช้เป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกด้วย ซึ่งจีนเห็นว่าไทยเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน ดังนั้น หากจีนมีการลงทุนในภูมิภาคนี้จะพิจารณาประเทศไทยเป็นอันดับแรกๆ ซึ่งแสดงถึงศักยภาพในการแข่งขันการดึงดูดการลงทุนของไทย สำหรับโอกาสการเข้าสู่ตลาดจีนของไทยนั้น ผู้เขียนเห็นว่าจะขึ้นอยู่กับนโยบายเศรษฐกิจของจีน ซึ่งตามเป้าหมายตามข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน จีนจะต้องเปิดตลาดการค้าบริการและการลงทุนในปี 2563 ทั้งนี้การทำการค้าการลงทุนกับจีนจะต้องมีการศึกษากฎระเบียบ อุปสรรค การตลาดอย่างถ่องแท้เพื่อให้การค้าเมื่อนั้นเป็นไปอย่างราบรื่น
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 3: เศรษฐกิจมณฑลยูนนาน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(6), 62-67. บทความนี้กล่าวถึงความสำคัญของมณฑลยูนนานทางการท่องเที่ยว เนื่องจากมีความหลากหลายของภูมิประเทศและสภาพอากาศ โดยรัฐบาลจีนทั้งระดับประเทศและท้องถิ่นได้ส่งเสริมและผลักดันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของยูนนานขยายตัวอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามเนื่องจากบริษัทที่ให้บริการท่องเที่ยวในจีนนั้นยังมีจำนวนจำกัดอยู่ จึงถือเป็นโอกาสที่ธุรกิจท่องเที่ยวไทยจะเข้าไปลงทุน ซึ่งความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับจีนนั้นถือเป็นประเด็นที่รัฐบาลให้ความสำคัญ เนื่องจากตระหนักถึงศักยภาพของตลาดท่องเที่ยวในจีนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่อุปสรรคสำคัญคือกฎระเบียบที่ปิดกั้นการเข้าไปประกอบธุรกิจการให้บริการท่องเที่ยวของต่างชาติ ดังนั้น ในการขยายความร่วมมือกับจีนด้านการท่องเที่ยว หากรัฐบาลสามารถผลักดันในการเจรจาแก้ไขอุปสรรคเหล่านี้โดยอาศัยความสัมพันธ์ และข้อตกลงตามกรอบความร่วมมือต่างๆ ได้แล้วก็จะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้ธุรกิจไทยสามารถเข้าไปลงทุนในธุรกิจการท่องเที่ยวได้มากขึ้น
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “Hope: ยักษ์ใหญ่อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(7), 37-41. บทความนี้กล่าวถึงอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของจีน บริษัท Hope ซึ่งเป็นราชาแห่งอาหารสัตว์ของจีนและเป็นกลุ่มธุรกิจเอกชนที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศจีน โดยมีกลยุทธ์การทำธุรกิจคือ จำหน่ายอาหารสัตว์คุณภาพดีแต่มีราคาถูกกว่า CP โดยมีความเปรียบจากการที่มีความรู้ความเข้าใจตลาดจีนมากเพราะเป็นบริษัทท้องถิ่น และมีการบริหารต้นทุนที่ดี ทำให้มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และมีการขยายธุรกิจไปยังสาขาอื่นๆ อย่างมากมาย เช่น อสังหาริมทรัพย์ ก่อสร้าง ผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น โดยปัจจุบันผู้ผลิตอาหารสัตว์รายใหญ่ของจีน ทั้ง Hope และ CP มีส่วนแบ่งตลาดรวมกันประมาณร้อยละ 15 ส่วนที่เหลือเป็นผู้ประกอบการรายย่อย ซึ่งจากอุปสงค์ของอาหารสัตว์ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้รัฐบาลได้สนับสนุนอย่างเต็มที่ ซึ่งมีผลทำให้จีนนั้นกลายเป็นผู้ผลิตอาหารสัตว์อันดับ 2 ของโลก นับเป็นความพยายามในการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานให้ครบวงจรของจีน

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “จีนกับการก้าวขึ้นระดับโลกด้านการต่อเรือ.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(7), 50-53. บทความนี้กล่าวถึงอุตสาหกรรมต่อเรือของจีน ซึ่งเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วสู่การเป็นประเทศผู้ต่อเรือมากเป็นอันดับที่ 3 ของโลก โดยจีนมีเป้าหมายให้นครกวางโจว และนครเซี่ยงไฮ้เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมต่อเรือของประเทศ และมีแนวโน้มพัฒนาการการต่อเรือที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงมากขึ้นจากเดิมที่ต่อเรือใช้บรรทุกสินค้าเทกองเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพการต่อเรือของจีน อย่างไรก็ตามอุตสาหกรรมการต่อเรือของจีนยังมีปัญหาสำคัญ คือ จุดอ่อนด้านอุตสาหกรรมผลิตอุปกรณ์สำหรับติดตั้งในเรือ และการควบคุมคุณภาพ ทำให้บริษัทผู้ว่าจ้างต้องเสียค่าใช้จ่ายในการควบคุมคุณภาพสูง ทำให้ส่วนต่างของค่าใช้จ่ายในการต่อเรือของจีนกับเกาหลี และญี่ปุ่นไม่แตกต่างกันมากนัก
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “ความสัมพันธ์และศักยภาพทางเศรษฐกิจไทย-จีน ตอน: มณฑลกวางตุ้ง.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(7), 54-56. บทความนี้เป็นการกล่าวถึง ความสำคัญของมณฑลกวางตุ้งที่มีบทบาทต่อการค้าระหว่างประเทศของจีน และเป็นแหล่งผลิตสิ่งทอ หัตถกรรม ธุรกิจที่สำคัญ และความพร้อมของระบบสาธารณูปโภคการคมนาคมขนส่ง รวมทั้งความสัมพันธ์ทางการค้าและธุรกิจที่เพิ่มขึ้นจากนโยบายการส่งเสริมธุรกิจไทย-จีน และความสัมพันธ์ ทางเชื้อชาติ ตลอดจนการพัฒนาเมืองชัวเถาที่มีการเร่งรัดการพัฒนาอุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีสูง การขยายพื้นที่แนวตะวันออก-ตะวันตก-เหนือ-ใต้ของเมืองชัวเถาตามเขตเศรษฐกิจ 3 เขต เพื่อสร้างมหานครชัวเถา และการพัฒนาอุตสาหกรรมชายท่าเรือโดยใช้ท่าเรือเป็นฐานสร้างความเจริญในการนำเข้าโครงการขนาดใหญ่ เพื่อรองรับการย้ายอุตสาหกรรมของฮ่องกง มาเก๊า ญี่ปุ่น เกาหลีและประเทศในอาเซียน และรองรับการย้ายอุตสาหกรรมจากพื้นที่สามเหลี่ยมแม่น้ำโขง
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 4: เขตปกครองตนเอง กวางสี.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(7), 57-63. บทความนี้กล่าวถึงศักยภาพของเขตปกครองตนเองกวางสี ซึ่งเป็นศูนย์กลางการกระจายและลำเลียงสินค้าที่สำคัญของตอนในทางตะวันตกของจีน และเป็นเส้นทางขนส่งกระจายสินค้าที่ผลิตจากมณฑลตอนใต้ของจีนออกสู่ตลาดโลกโดยผ่านทางท่าเรือน้ำลึก โดยมีเส้นทางรถไฟเชื่อมจากมณฑลต่างๆ ทางตอนในจีน รวมทั้งนโยบายของจีนที่ได้วางตำแหน่งของกวางสีให้เป็นประตูสู่อาเซียน โดยมีนโยบายและมาตรการต่างๆที่เปิดโอกาสให้รัฐบาลระดับมณฑลของกวางสีได้มีบทบาท ทำให้กวางสีมีศักยภาพสามารถเป็นตัวเชื่อมโยงไทยในการเข้าตลาดจีนได้
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “อู่ฮั่น ดิทรอยด์แห่งเมืองจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(7), 64-66. บทความนี้กล่าวถึงความสำคัญของอู่ฮั่นซึ่งเป็นเมืองสำคัญในมณฑลหูเป่ย์ ซึ่งเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยี วัฒนธรรม การศึกษาในประเทศจีน ซึ่งมีแนวโน้มการพัฒนาอุตสาหกรรมยานยนต์ไปสู่การเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมยานยนต์แทนเซี่ยงไฮ้ได้ในอนาคต เซี่ยงไฮ้จึงถือเป็นอีกเมืองหนึ่งที่ความพร้อม และมีศักยภาพในการลงทุน
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “นักธุรกิจจีน ยังไม่นิยมใช้บัตรเครดิต.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(7), 67. บทความนี้เป็นการนำเสนอผลการสำรวจการใช้บัตรเครดิตในประเทศจีน จากชาวจีน 2,210 คนใน 7 เมืองใหญ่ของจีน พบว่า ประชาชนจีนมีเพียงร้อยละ 7 เท่านั้นที่นิยมใช้บัตรเครดิต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้บัตรเครดิตนั้นยังไม่เป็นที่นิยมแพร่หลายมากนักในประเทศจีน โดยสามารถใช้ได้เฉพาะตามโรงแรมใหญ่ ห้างสรรพสินค้า และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในบางพื้นที่เท่านั้น

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีนและนัยต่อไทย.” <i>วารสารการงบประมาณ</i> , 2(6), 54-70. บทความนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงการพัฒนาศรษฐกิจของประเทศจีนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคตะวันตกของประเทศเพื่อสร้างความเท่าเทียมกันและสมดุลในการพัฒนาภูมิภาคต่างๆ ของจีน โดยมีมาตรการที่สำคัญ คือการกระตุ้นและส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อเน้นสร้างสภาวะแวดล้อมของการลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันตกให้ดีขึ้น ด้วยคาดว่า การลงทุนจากต่างชาติจะเป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความพร้อมในการเปิดภูมิภาคนี้สู่โลกภายนอกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับโครงการอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง GMS ทางจีนจึงให้ความสำคัญกับ โครงการ GMS และสนับสนุนทางการเงินเป็นอย่างดี ดังนั้น จากความสอดคล้องของนโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีน และโครงการ GMS จึงเป็นการเสริมข้อได้เปรียบของไทยในเชิงยุทธศาสตร์ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในภูมิภาคนี้ นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีนจึงนับเป็นโอกาสสำคัญของไทยในการขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมณฑลต่างๆ โดยเฉพาะ 4 มณฑลใกล้ไทย คือ ชี้อาน ฉงชิ่ง หยุนหนาน และกว่างซี เนื่องจากเป็นมณฑลที่มีศักยภาพสูง มีการแข่งขันที่ไม่รุนแรงมากนัก รวมทั้ง มีเส้นทางเชื่อมโยงกันหลายเส้นทาง ซึ่งในระยะยาว ความร่วมมือกันก็จะสามารถขยายผลไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ด้านอื่นๆ และนำไปสู่ความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากขึ้นด้วย
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “รู้ทันโลกธุรกิจจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(8), 63-67. บทความนี้ผู้เขียนได้วิเคราะห์การทำธุรกิจในประเทศจีน ในกรณีคาร์ฟูร์ ซึ่งไม่ประสบความสำเร็จมากนัก ซึ่งนำไปสู่การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ของคาร์ฟูร์ในการสร้างเครือข่ายเพื่อให้เหมาะสมกับตลาดท้องถิ่น และสภาพแวดล้อมทางธุรกิจจีน คือ มีแนวโน้มการจ้างที่ปรึกษาท้องถิ่นเพื่อการลงทุนเพิ่มขึ้น และกล่าวถึงนโยบายขยายตัวของจีน การจัดระเบียบความเติบโต รวมทั้งแนวโน้มการขึ้นค่าแรงขั้นต่ำของเซี่ยงไฮ้ และเซินเจิ้น
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “เคล็ดลับการทำธุรกิจกับชาวจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(8), 68-70. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงลักษณะ และรูปแบบการทำธุรกิจกับชาวจีน โดยอธิบายถึงพิธีการ มารยาท และวัฒนธรรมการติดต่อกับชาวจีน และวิธีการจะเป็นเจ้าภาพรับคณะจากจีนที่ดี
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “เชิงดู...ศูนย์กลางอิเล็กทรอนิกส์ของจีนในอนาคต.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(9), 64-67. บทความนี้กล่าวถึง เศรษฐกิจของมณฑลเสฉวนซึ่งมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว และความสำคัญของภาคการผลิตของมณฑลเสฉวนซึ่งเป็นฐานการเพาะปลูกพืชชนิดต่างๆ การผลิตน้ำมันและการเลี้ยงหมูของประเทศ และกล่าวถึงการพัฒนาศาหรณอิเล็กทรอนิกส์ของมณฑลเสฉวนซึ่งเป็นผลจากการลงทุนของต่างชาติโดยบริษัท Intel จากสหรัฐอเมริกาและ Unisem Bhd จากมาเลเซีย จากการส่งเสริมการลงทุนของรัฐบาลท้องถิ่น และความตกลงระหว่างจีน และสหรัฐอเมริกา ซึ่งส่งผลให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ต่อเนื่องต่างๆ ตามมา จนทำให้เฉิงตูกลายเป็นศูนย์กลางของอุตสาหกรรมการผลิตแผงวงจรรวมที่ใหญ่เป็นอันดับ 4 ของจีน
2005	“จีน-อินเดีย สองชาติเอเชีย ก้าวสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลก.” (2548). <i>การเงินธนาคาร</i> , 24(281), 92-93. บทความนี้กล่าวถึงศักยภาพ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีนและอินเดียซึ่งเป็นเศรษฐกิจขนาดใหญ่ และมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน ซึ่งทั้งประเทศจีนและอินเดียต่างมีปัจจัยเด่นปัจจัยด้อยทางด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน และกล่าวถึงแนวโน้มการขยายตัวของตลาดภายในประเทศ และการบริหารจัดการเศรษฐกิจเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น
2005	จิตต์ศิริ กลิ่นบุญนาค. (2548). “สมคิดจับมือมาดามซูอิ ดันไทยเปิดประตูการค้า-ลงทุนสู่อาเซียน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(10), 9-12. บทความนี้กล่าวถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน ซึ่งรัฐบาล ถิ่นนโยบายสำคัญในการต้องการให้ประเทศไทยเป็นเกตเวย์หรือประตูการค้าของอาเซียน ทั้งนี้ไทยถือเป็นประตูการค้าไปสู่อาเซียน และ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ยังเป็นหัวใจของกลุ่มประเทศ GMS ด้วย ซึ่งการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-จีน ในด้านการขยายการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว จะเป็นการกระชับความสัมพันธ์ และส่งเสริมบรรยากาศการค้าการลงทุนที่ดีของทั้ง 2 ประเทศ ต่อไป
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “จงซึ่ง...จุดยุทธศาสตร์สำคัญของนโยบาย go west.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(10), 38-41. บทความนี้กล่าวถึงความสำคัญของมหานครจงซึ่ง ซึ่งรัฐบาลจีนมีนโยบายการปรับปรุงให้เป็นศูนย์กลางในด้านเศรษฐกิจในภาคตะวันตกตามนโยบายพัฒนาภาคตะวันตก โดยมีการปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการขนส่งหลายประการ เช่น การก่อสร้างระบบรถไฟฟ้ามหานครของนครจงซึ่ง และการก่อสร้างสนามบินเพื่อให้เป็นสนามบินนานาชาติ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงความสำคัญของมหานครจงซึ่งเป็นฐานผลิตรถยนต์ที่สำคัญในอันดับ 4 ของประเทศ และยังเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมสำคัญอื่นๆ เช่น อุตสาหกรรมเคมีภัณฑ์ที่สำคัญซึ่งมีการร่วมลงทุนจากต่างชาติ อุตสาหกรรมโลหะเครื่องจักรกล และอุตสาหกรรมอื่นๆ อีกด้วย
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “จงซึ่ง...เมืองหลวงแห่งอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของโลก.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(10), 42-45. บทความนี้กล่าวถึงพัฒนาการของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของจีน ซึ่งมีการเติบโต และมีการขยายเครือข่ายการผลิตชิ้นส่วนรถจักรยานยนต์ที่จงซึ่งอย่างมาก จนพัฒนาเป็นคลัสเตอร์การผลิตรถจักรยานยนต์ที่ใหญ่ที่สุดของโลก แต่อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์จีนกลับประสบความสำเร็จในตลาดระดับล่างเท่านั้น โดยเฉพาะตลาดเวียดนาม และตลาดอินโดนีเซีย ขณะที่ไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ในประเทศไทย แสดงให้เห็นว่า เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันในตลาดบนมากขึ้น อุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์จีนจะต้องพยายามสร้างแบรนด์ของตนเองเพื่อสร้างคุณค่า Value Creation พร้อมกับพยายามสร้างภาพลักษณ์สินค้าใหม่จากที่มีภาพลักษณ์มีคุณภาพต่ำให้เป็นสินค้าดีและมีราคาสูงขึ้น
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “สำรวจเศรษฐกิจการลงทุนของมณฑลเสฉวน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(10), 46-51. บทความนี้กล่าวถึงการสำรวจเศรษฐกิจการลงทุนของมณฑลเสฉวน ซึ่งพบว่า ปัจจุบันรัฐบาลท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญกับธุรกิจโลจิสติกส์อย่างมากจากนโยบายของรัฐบาลจีน โดยรัฐบาลมณฑลเสฉวนมีนโยบายกระตุ้นให้ธุรกิจหันมาใช้บริการโลจิสติกส์สมัยใหม่มากขึ้นโดยส่งเสริมการบริการแบบครบวงจร ในลักษณะ Supply Chain Management ซึ่งบริษัทต่างๆ ที่ตั้งอยู่ในจีน ก็ได้พยายามปรับปรุงประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันมากขึ้นด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่า เป็นโอกาสของประเทศไทยสำหรับการร่วมมือกับมณฑลเสฉวนในการพัฒนาด้านโลจิสติกส์
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “วิเคราะห์เศรษฐกิจการลงทุนของมณฑลเสฉวน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(10), 52-58. บทความนี้กล่าวถึงมณฑลเสฉวนซึ่งถือเป็นมณฑลที่เป็นที่น่าสนใจในการลงทุนเนื่องจากเป็นมณฑลที่มีประชากรจำนวนมาก มีเศรษฐกิจที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว โดยเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญด้านการค้าการลงทุนของภาคตะวันตก ซึ่งมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ และเป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญหลายประเภท ประกอบด้วย อุตสาหกรรมผลิตอาวุธ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมรถยนต์ อุตสาหกรรมผลิตโทรทัศน์ อุตสาหกรรมผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้า อุตสาหกรรมผลิตเวเฟอร์แผงวงจรรวม และอุตสาหกรรมยาแผนโบราณที่ใหญ่ที่สุดของจีน และมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างมากทั้งด้านการคมนาคมขนส่งไฟฟ้า และสาธารณูปโภคต่างๆ นอกจากนี้ยังมีนโยบายเปิดกว้างทางการค้า และการลงทุนด้วย จึงทำให้มณฑลเสฉวนเป็นมณฑลที่มีศักยภาพการลงทุนในระดับสูง และมีจุดแข็งจำนวนมาก
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “นโยบาย Xibu Da Kaifa และศักยภาพมณฑลจีนตะวันตก: ตอน 1.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(10), 63-68. บทความนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงนโยบายและกลยุทธ์การพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจในระดับภูมิภาคของจีนหลังจากการปฏิรูปประเทศ ที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่หลั่งมั่งคั่งมากขึ้น ทำให้รัฐบาลจีนปรับเปลี่ยนนโยบายโดยให้ความสำคัญกับนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจกับภูมิภาคตะวันตกมากขึ้น ภายใต้นโยบาย Xibu Da Kaifa โดยครอบคลุมพื้นที่ มณฑลกานซู ชิงไห่ ซานซี ชี้อชวน กุ้ยโจว ยูนนาน และเขต

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ปกครองตนเอง 3 เขต ได้แก่ เขตปกครองตนเองซินเจียง หนังสือรวมทั้งหมดนครลงซึ่ง และรวมถึง มองโกเลียใน และกวางสี โดยมาตรการที่นำมาใช้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ การส่งเสริมการลงทุนของเอกชน โดยให้ความสำคัญกับการค้า การลงทุนจากต่างชาติ และการลงทุนภาครัฐโดยเน้นด้านการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคมขนส่ง และการสื่อสารโทรคมนาคม เป็นสำคัญ
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “นโยบาย Xibu Da Kaifa และศักยภาพของมณฑลจินตตะวันตก: ตอน 2.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(11), 55-60. บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของมณฑลจินตตะวันตกที่สำคัญ คือ มณฑลเสฉวน มณฑลฉงชิ่ง มณฑลยูนนาน และ มณฑลกวางสี ซึ่งจากการศึกษาพบว่าแต่ละมณฑลนั้นมีปัจจัยทางเศรษฐกิจ ตลอดจนนโยบายที่โดดเด่น มีรายได้ต่อหัวเฉลี่ยไม่สูงนัก และมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นทุกปี ตลอดจนมีการลงทุนจากต่างชาติอย่างต่อเนื่อง ทำให้มณฑลเหล่านี้มีศักยภาพ และมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจต่อไป ที่สำคัญคือ ทั้ง 4 มณฑลนั้นมีความสนใจที่จะร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศไทย เนื่องจากหวังจะใช้ประโยชน์จากประเทศไทยในการเชื่อมต่อไปยังประเทศอาเซียนอื่นๆ ด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าจากความโดดเด่นและมีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่ไม่ห่างจากประเทศไทย รวมทั้งความเชื่อมโยงกับนโยบาย Xibu Da Kaifa ถือเป็นโอกาสของประเทศไทยที่ควรเข้าไปส่งเสริมสร้างความสัมพันธ์กับรัฐบาลมณฑลนั้นๆ เพื่อขยายความร่วมมือทั้งการค้าการลงทุน ซึ่งจะประโยชน์แก่ทั้งฝ่ายจีน ฝ่ายไทย ตลอดจนประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคต่อไป
2005	ศัลยา อักษรมัต. (2548). “เปิดประตูการลงทุนสู่มณฑลซานซี.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(12), 56-57. บทความนี้กล่าวถึงความสำคัญของมณฑลซานซี ซึ่งเป็นแหล่งพลังงาน และทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ซึ่งมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานที่จะรองรับการลงทุนทั้งระบบขนส่งคมนาคมทางเรือ และทางรถไฟกับเมืองอุตสาหกรรมหลักอื่นๆ ทั้งรัฐบาลท้องถิ่นยังให้สิทธิพิเศษต่างๆ เช่น ภาษีที่ดิน ภาษีเงินได้ และการโอนเงินกลับประเทศผู้ลงทุนด้วย ทำให้การลงทุนในมณฑลซานซีนี้น่าสนใจเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ดังนั้น ผู้เขียนจึงเห็นว่า มณฑลซานซีนี้น่าเป็นอีกมณฑลที่มีศักยภาพในการเข้าไปลงทุนสำหรับนักลงทุนต่างชาติ และชาวไทย
2006	ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2549). “พัฒนาการทางเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจของจีนฉบับที่ 1-10.” <i>รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS</i> , 1(ม.ค.-มี.ค.2549), 19-25. เนื้อหาบทความนี้เป็นการอธิบายภาพรวมเศรษฐกิจของมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นมณฑลที่มีความสำคัญในการผลิตสินค้าเกษตรหลายชนิด โดยเฉพาะใบยาสูบ และกล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นตามลำดับตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจต่างๆ โดยเฉพาะหลังการเข้าสู่ระบบตลาด และการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วจากนโยบายดำเนินมาตรการมุ่งตะวันตกที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าแม้เศรษฐกิจยูนนานยังมีการพัฒนาในระดับต่ำกว่ามณฑลทางตะวันออกโดยเปรียบเทียบ แต่ก็เป็นมณฑลที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง อีกทั้งยูนนานยังสามารถเชื่อมโยงประเทศไทยได้ในหลายทาง ทั้งไทยยังเป็นจุดเชื่อมต่อสำคัญในอนุภูมิภาคนี้ ประเทศไทยจึงควรใช้โอกาสนี้หาประโยชน์จากการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับยูนนานอย่างต่อเนื่องและจริงจังเพื่อประโยชน์ทางการค้าการลงทุนระหว่างกัน
2006	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). “มองเศรษฐกิจจีน ปีจอ.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 17(1), 70-71. บทความนี้เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงการคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ปี 2005, 2006 และ 2007 ซึ่งผู้เขียนคาดว่าจะมีการขยายตัวต่อไปได้เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งจากการวิเคราะห์ของธนาคารโลก ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียและองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา และนิตยสาร Economist เนื่องจากปัจจัยสำคัญ คือ การขยายตัวของอุปสงค์ภายในประเทศจีนเอง หากแต่จะไม่ขยายตัวมากนักเนื่องจากจากรัฐบาลจีนมีนโยบายชะลอความร้อนแรงของเศรษฐกิจ และหันมาเน้นการเติบโตแบบสมดุล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์มากขึ้น ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 11
2006	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). “การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไทย-จีน: กรณีศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหาและโอกาสในการเชื่อมโยงการค้าไทย-จีนตามมติของคณะรัฐมนตรี.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทัศน์</i> , 24

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	(1), 51-112. บทความชิ้นนี้เป็นการศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหา และ โอกาสในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับมณฑลจินของผู้เขียน โดยเป็นกรณีศึกษาการค้าระหว่างไทยกับมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ Interconnecting Diamonds โดยประยุกต์จากกรอบแนวคิด Diamond Model โดยการเก็บข้อมูลโดยวิธีเชิงคุณภาพทั้งทางเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม เน้นพื้นที่ศึกษาใน มณฑลช้อชวน มหานครฉงชิ่ง มณฑลหูหนาน และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วง กว่างซี ผลการศึกษาสามารถสรุป แนวทางการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจระหว่างกันว่า สามารถเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบของความร่วมมือระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือเอกชนต่อเอกชน รวมทั้งเอกชนกับรัฐบาลขึ้นอยู่กับสาขาหรือความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะมีความร่วมมือกัน อย่างไรก็ตามแม้ว่าประเทศไทยและจีนจะมีความตกลงร่วมมือทางการค้าระหว่างกันแล้วก็ตาม แต่การค้าระหว่างกันนั้นยังคงมีปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งความแตกต่างของตลาดแต่ละตลาด ซึ่งการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกันจะเป็นการส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้เพิ่มพูนขึ้น โดยการใช้ประโยชน์จากลักษณะการเคลื่อนย้ายทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ทั้งสองประเทศได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันมากขึ้น
2006	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). “จับตาแผน 11 ของมณฑลจิน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i>, 17(4), 57-59. บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึง เนื้อหาสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศจีนฉบับที่ 11 ที่เน้นการพัฒนาประเทศใน 2 ประเด็นหลัก คือ การสร้างเงินให้เป็นสังคมที่กลมกลืนและปรองดอง และเน้นการพัฒนาแบบวิทยาศาสตร์ ตลอดจนส่งเสริมการค้ากับต่างประเทศอย่างสมดุล กระตุ้นความต้องการในประเทศ และส่งเสริมให้บริษัทจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศเป็นต้น ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดการพัฒนาจากเชิงปริมาณมาเป็นการพัฒนาเชิงคุณภาพมากขึ้น
2006	ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2549). “นโยบายพัฒนามณฑลยูนนานภายใต้แผนพัฒนาฉบับที่ 11.” <i>รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS</i>, 2(ม.ย.-มิ.ย.), 18-22. เนื้อหาสำคัญของบทความนี้เป็นการอธิบายแนวทางการพัฒนาของมณฑลยูนนานภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจีนฉบับที่ 11 ที่เน้นการ เปิดเสรีการค้า และสนับสนุนให้นักลงทุนที่มีศักยภาพออกไปลงทุนนอกประเทศ เนื่องจากข้อจำกัดในเรื่องสภาพที่ตั้ง และโครงสร้างการผลิตที่เน้นการผลิตและส่งออกวัตถุดิบ และสินค้าเกษตร ดังนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 11 ยูนนานจึงได้กำหนดนโยบาย และแนวทางการพัฒนามณฑลยูนนานในระยะ 5 ปี ขึ้น ประกอบด้วยนโยบายสำคัญ คือ 2 วงล้อขับเคลื่อน 4 นอกเป็นดัวนำ 5 ญูญแจสำคัญ และ 1 วง 5 โซน 3 สาย ขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เส้นทางคมนาคมเพื่อเชื่อมต่อความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับมณฑลอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้าน เป็นหลัก
2006	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2549). “ฐานผลิตจักรยานยนต์ของซีพีในจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i>, 17(5), 55-58. บทความนี้กล่าวถึงพัฒนาการของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของจีนซึ่งพัฒนาความสามารถในการแข่งขันอย่างรวดเร็วจนเป็นทั้งฐานการผลิตและจำหน่ายจักรยานยนต์ใหญ่ที่สุดในโลก โดยมียอดการผลิตมากกว่า 14 ล้านคัน ในปี 2004 โดย สามารถแข่งขันกับญี่ปุ่น ได้อย่างมีคุณภาพ ขณะเดียวกันก็มีต้นทุนการผลิตที่ต่ำมาก ซึ่งแม้แต่บริษัทรถจักรยานยนต์ฮอนด้าซึ่งไปตั้งฐานการผลิตในจีนก็ยังมีส่วนแบ่งตลาดไม่ถึงร้อยละ 10 สำหรับบริษัท ซีพี ของไทยก็ได้เข้าไปลงทุนในอุตสาหกรรมดังกล่าวในประเทศจีนเช่นกัน โดยมีการดำเนินการผลิตทั้งแบบใช้แบรนด์ของตนเองและแบบรับจ้างการผลิต ปัจจุบันนอกจากนั้นยังเป็นที่ฐานการผลิตรถจักรยานยนต์รายใหญ่ของโลกแล้ว ทั้งนี้เนื่องจากนโยบายของจีนที่เมืองขนาดใหญ่ในจีนมีมากกว่า 100 เมืองห้ามมีการใช้จักรยานยนต์แบบเครื่องยนต์เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ทำให้รถจักรยานยนต์แบบใช้ไฟฟ้าสามารถครองตลาดเมืองใหญ่ได้เกือบทั้งหมด
2006	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2549). “เหอหนาน...มณฑลที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i>, 17(5), 59-65. บทความนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงความสำคัญของมณฑลเหอหนาน ซึ่งเป็นฐานการผลิตสินค้าเกษตรของจีนมาตั้งแต่อดีต และได้รับการพัฒนาเป็นฐานการผลิตสำคัญของอุตสาหกรรมต่างๆ ในปัจจุบัน เช่น

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	อุตสาหกรรมอาหาร เครื่องจักรกล การถลุงโลหะ เคมี และวัสดุก่อสร้าง เป็นต้น ซึ่งแม้จะมีการพัฒนาช้ากว่ามณฑลชายฝั่งทะเล แต่ปัจจุบันได้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยนับเป็นมณฑลที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมากเป็นอันดับ 5 ของจีน ซึ่ง ผู้เห็นว่า มณฑลเหอหนานเป็นอีกมณฑลที่มีศักยภาพในการลงทุนของนักลงทุนไทย โดยปัจจุบันมีบริษัทไทยลงทุนในมณฑลเหอหนานหลายบริษัท เป็นต้นว่า เครือเจริญโภคภัณฑ์ กลุ่มบ้านปู และกลุ่มเบทาโกร เป็นต้น
2006	วรานนท์ สิทธิพิทักษ์. (2549). “จีนจะเข้าโลกได้หรือไม่.” <i>วารสารกรมบัญชีกลาง</i> , 47(4), 61-67. บทความนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงลักษณะความยิ่งใหญ่ และศักยภาพของเศรษฐกิจประเทศจีน ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาทางยุทธศาสตร์ในระยะยาวที่ใช้การพัฒนาทางเศรษฐกิจเป็นฐานใหญ่รองรับการขับเคลื่อนทุกด้าน และเป้าหมายและการกิจหลักในการพัฒนาประเทศของจีน รวมทั้งกล่าวถึงการขยายบทบาทอิทธิพลต่อประเทศอื่นๆ ในสังคมโลกทั้งความมั่นคง การทหาร และการต่างประเทศ
2006	“จีน...กับโฉมใหม่ของเศรษฐกิจโลก.” (2549). <i>การเงินธนาคาร</i> , 292(2549), 215-217. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีน ซึ่งได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าในเอเชียอย่างมาก จากการนำเข้าวัตถุดิบแล้วผลิตเพื่อส่งออกของบริษัทต่างชาติในจีน ซึ่งทำให้เกิด Pan-Asia Supply และ Chain Economic Integration ในเอเชีย ซึ่งส่งผลให้การค้าในเอเชียขยายตัวเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนไปด้วย ซึ่งการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจโลกของจีนนั้นมีผลกระทบต่ออุปสงค์และอุปทานด้านการค้า แรงงาน การเงิน และพลังงานต่อเศรษฐกิจจีน และเศรษฐกิจโลก ในด้านต่างๆ ที่แตกต่างกัน ประโยชน์ที่แต่ละประเทศในเอเชียได้รับก็แตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจและการพัฒนาด้วย ซึ่งผู้เขียนเห็นว่ายากที่จะระบุลงไปได้ เนื่องจากจีนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ทั้งนี้ผู้เขียนเห็นว่าจากนโยบายของผลกระทบของจีนที่มีต่อเศรษฐกิจโลกนั้น แสดงให้เห็นว่าแต่ละประเทศจะต้องกำหนดแนวทางการจัดการเศรษฐกิจของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ซึ่งนอกจากเพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจแล้ว และยังคงคำนึงถึงเสถียรภาพด้วย
2006	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). “นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีนและนโยบายต่อไทย.” <i>รัฐศาสตร์สาร</i> , 27(3), 154-182. บทความนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาคตะวันตกของประเทศเพื่อสร้างความเท่าเทียมและสมดุลในการพัฒนาภูมิภาคต่างๆ ของจีน โดยมีมาตรการที่สำคัญ คือการกระตุ้นและส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติในพื้นที่ดังกล่าว โดยเน้นสร้างสภาวะแวดล้อมของการลงทุนในพื้นที่ภาคตะวันตกให้ดีขึ้น ด้วยคาดว่า การลงทุนจากต่างชาติจะเป็นปัจจัยเอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความพร้อมในการเปิดภูมิภาคนี้ออกสู่โลกภายนอกต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับโครงการอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง GMS ดังนั้น จากความสอดคล้องของนโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีน และโครงการ GMS จึงเป็นข้อได้เปรียบของไทยในเชิงยุทธศาสตร์ในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาในภูมิภาคนี้ และเป็นโอกาสสำคัญของไทยในการขยายความร่วมมือทางการค้าและการลงทุนกับมณฑลต่างๆ โดยเฉพาะ 4 มณฑลใกล้ไทย คือ ชี้อวหน ฉงชิ่ง หยุนหนาน และกว่างซี ซึ่งแม้ไม่มีพรมแดนติดกัน แต่ก็มีเส้นทางเชื่อมโยงกันหลาย ซึ่งในระยะยาว ความร่วมมือกันก็จะสามารถขยายผลไปสู่การมีปฏิสัมพันธ์ด้านอื่นๆ และนำไปสู่ความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากขึ้นด้วย
2006	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). “การศึกษาวิจัยการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยใช้แนวคิด Interconnecting diamonds.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร</i> , 25(2), 57-84. บทความชิ้นนี้เป็นการศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหา และโอกาสในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจกับมณฑลจินของจีน โดยเป็นกรณีศึกษาการค้าระหว่างไทยกับมณฑลทางตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ Interconnecting Diamonds โดยประยุกต์จากกรอบแนวคิด Diamond Model โดยการเก็บข้อมูลโดยวิธีเชิงคุณภาพทั้งทางเอกสารและการเก็บข้อมูลภาคสนาม เน้นพื้นที่ศึกษาใน มณฑลชี้อวหน มณฑลฉงชิ่ง มณฑลหยุนหนาน และเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วง กว่างซี ผลการศึกษาสามารถสรุปว่า แนวทางการเชื่อมต่อทางเศรษฐกิจระหว่างกัน สามารถเป็นไปได้ทั้งในรูปแบบของความร่วมมือระหว่างรัฐบาลต่อรัฐบาล หรือเอกชนต่อเอกชน รวมทั้งเอกชนกับรัฐบาลขึ้นอยู่กับสาขาหรือความเหมาะสมของกิจกรรมที่จะมีความร่วมมือกัน อย่างไรก็ตามแม้ว่าประเทศไทยและจีนจะมีความตกลงร่วมมือทางการค้าระหว่างกัน

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	แล้วก็ตาม แต่การค้ำระหว่างกันนั้นยังคงมีปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งความแตกต่างของแต่ละตลาด การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างกันจะเป็นการส่งเสริมศักยภาพทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่ายให้เพิ่มพูนขึ้น และจะช่วยขยายบริบทของเงื่อนไขอุปสงค์ให้ครอบคลุมตลาดของมณฑลตะวันออกเฉียงใต้ของจีนและตลาดของไทย ซึ่งจะเป็นปัจจัยเกื้อหนุนให้ทั้งสองประเทศได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันมากขึ้น
2007	ศักดิ์ชัย เหลืองสถิตกุล. (2550). “มีอะไรในการประชุมสุดยอดผู้นำเรื่องการลงทุนจีน-อาเซียนที่หนานหนิง.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(1), 58-60. บทความนี้ผู้เขียนได้กล่าวถึงการประชุมสุดยอดผู้นำเรื่องการลงทุนจีน-อาเซียนที่หนานหนิง และนโยบายสนับสนุนวิสาหกิจที่มีความพร้อมของจีนให้ออกไปลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน และการสนับสนุนทางการเงินต่อวิสาหกิจที่ออกไปลงทุนในกลุ่มประเทศอาเซียน รวมถึงความสำคัญของงานแสดงสินค้า CAEXPO ซึ่งเกิดจากความร่วมมือระหว่างจีนกับอาเซียน ในการกระชับความสัมพันธ์ทางด้านการค้า การลงทุนระหว่างกัน ซึ่งจีนใช้เป็นกลยุทธ์หนึ่งในการพัฒนามณฑลกว่างสี และพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน
2007	พิทยา สุวคันธ์. (2550). “การทะยานขึ้นของจีนในศตวรรษที่ 21 การก้าวไปสู่ระดับโลก.” <i>รัฐศาสตร์สาร</i> , 28(1), 191-242. บทความนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอบทวิเคราะห์ถึงกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน และพัฒนาการของการลงทุนของจีนในต่างประเทศ ซึ่งเริ่มต้นขึ้นหลังการปฏิรูปเศรษฐกิจให้เป็นแบบตลาดสังคมนิยม ทำให้เศรษฐกิจขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้การเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ทำให้มีเงินลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้จีนมีเงินทุนสำรองจำนวนมาก รัฐบาลจีนจึงอนุญาตให้มีการนำเงินไปลงทุนในต่างประเทศได้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการส่งออก และแสวงหาวัตถุดิบเทคโนโลยี และแหล่งพลังงานในต่างประเทศ ทั้งนี้การลงทุนของจีนจะตั้งอยู่บนพื้นฐานในเรื่องผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ โดยประกอบด้วยทั้งปัจจัยทางการเมือง และปัจจัยเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตามรัฐบาลได้มีการผ่อนคลายข้อจำกัดในการควบคุมการลงทุนในต่างประเทศลง และอนุญาตให้บริษัทจีนแลกเปลี่ยนเงินตราโดยตรงในตลาดต่างประเทศได้ ซึ่งเป็นการแสวงหาประโยชน์ในการสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ส่งผลให้จีนมีบทบาทและอิทธิพลทั้งในการเมือง และเศรษฐกิจโลก
2007	สมภพ มานะรังสรรค์. (2550). “บทบาทของจีนและอินเดียในเศรษฐกิจโลก.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 28(1), 3-6. บทความนี้ผู้เขียนวิเคราะห์ถึงความสำคัญของจีนและอินเดียที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และกลายเป็นประเทศที่มีบทบาทต่อเศรษฐกิจโลกและไทยสูง โดยผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัจจัยความเสี่ยงด้านต่างๆ ของจีนและอินเดียจากข้อมูลของ Economist Intelligence Unit พบว่าทั้งสองประเทศต่างมีคะแนนความเสี่ยงโดยรวมใกล้เคียงกัน โดยมีข้อได้เปรียบเสียเปรียบที่ต่างกัน ถึงแม้ว่าปัจจุบันจีนจะเป็นประเทศที่บทบาทต่อเศรษฐกิจโลกสูง แต่อินเดียก็มีโอกาสเข้ามาช่วงชิงความได้เปรียบดังกล่าวได้ และถึงแม้จีนและอินเดียจะมีความได้เปรียบเสียเปรียบกันอย่างไร แต่จีนและอินเดียนั้นก็มีเป้าหมายที่เหมือนกัน คือ การพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโต และยกระดับการพัฒนาประเทศของตนเช่นเดียวกัน การดำเนินนโยบายของประเทศไทย ผู้เขียนเห็นว่าประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศทั้งสอง ทั้งผ่านทางข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างกัน และความร่วมมือด้านอื่นๆ ด้วย เพื่อกระชับความสัมพันธ์ดังกล่าวให้ดีขึ้น
2007	ศุภชัย วรรณเลิศสกุล. (2550). “จีน-อินเดีย : โอกาสและข้อท้าทายในการชิงความได้เปรียบในเอเชีย.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 28(1), 7-30. บทความนี้กล่าวถึงความสำคัญของเศรษฐกิจจีนและอินเดียซึ่งเป็นประเทศที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ซึ่งพลวัตความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจีนและอินเดียนั้นทำให้จีนและอินเดียมีบทบาทความสำคัญต่อเศรษฐกิจการเมืองในภูมิภาคเพิ่มสูงขึ้น โดยทั้งสองประเทศต่างมีข้อได้เปรียบเสียเปรียบทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “ทิศทางธุรกิจบริษัทการค้าระหว่างประเทศของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(3), 32-36. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาธุรกิจบริษัทการค้าระหว่างประเทศของจีน ซึ่งจากการที่รัฐบาลได้พยายามส่งเสริมการจัดตั้งบริษัทการค้าระหว่างประเทศเพื่อคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศ และรักษา

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เสถียรภาพด้านราคาภายในประเทศ ได้มีผลทำให้มีการก่อตั้งบริษัทการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นหลายบริษัท โดยบริษัทการค้าขนาดใหญ่ส่วนมากเป็นของรัฐ ปัจจุบันการส่งเสริมธุรกิจบริษัทการค้าระหว่างประเทศของจีนมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ คือ มีการเปิดให้มีการแข่งขันมากขึ้น มีการส่งเสริมบริษัทการค้าระหว่างประเทศให้ควมรวมกิจการกัน รวมทั้งให้มีการขยายกิจการไปด้านอื่นๆมากขึ้น และมีการผ่อนคลายการลงทุนของต่างชาติ ตลอดจนส่งเสริมให้บริษัทการค้าระหว่างประเทศออกไปลงทุนต่างประเทศเพิ่มขึ้นด้วย
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “จีนกับการเร่งปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(3), 37-42. บทความนี้กล่าวถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของจีน ซึ่งทำให้จีนต้องมีการแก้ไขปัญหาล้างสิ่งแวดล้อมอย่างเร่งด่วนหลายประการ ประการแรก คือ การยกหน่วยงานสิ่งแวดล้อมจากรัฐบาลเป็นระดับกระทรวง ประการที่สอง คือ การออกกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการใช้พลังงาน ประการที่สาม คือ การออกกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อม ประการที่สี่ คือ การก่อสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อม ประการที่ห้า คือ การใช้ระเบียบว่าด้วยผู้ก่อมลพิษให้เป็นผู้จ่ายนโยบาย และประการที่หก คือ การปิดโรงงานที่มีมาตรการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้มาตรการแก้ไขปัญหาล้างสิ่งแวดล้อมจะครอบคลุมอุตสาหกรรมต่างๆ ที่สำคัญ ทั้งการ ผลิตเหล็กและเหล็กกล้า ปูนซีเมนต์ ถ่านหิน กระจก และอุตสาหกรรมฟอกย้อม เป็นต้น
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “การพัฒนาอุตสาหกรรมอากาศยานในจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(4), 54-61. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมอากาศยานในประเทศจีน ซึ่งรัฐบาลได้พยายามส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมอากาศยานหลายประการ เนื่องจากเศรษฐกิจจีนเติบโตอย่างรวดเร็วทำให้ตลาดเครื่องบินของจีนเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากแต่ความพยายามในการผลิตเครื่องบินในขนาดใหญ่และขนาดกลางนั้นยังไม่ประสบความสำเร็จมากนัก เนื่องจากเครื่องบินที่ผลิตได้มีสมรรถนะต่ำกว่าเครื่องบินโบอิง และแอร์บัส ทั้งนี้ จีนตั้งเป้าหมายการพัฒนาอุตสาหกรรมอากาศยานไว้ว่าจะผลิตเครื่องบินขนาดระหว่างมากกว่า 100 คัน ที่มีที่นั่งมากกว่า 200 ที่นั่งในปี 2018
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “จับตาธุรกิจสายการบินในจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(4), 62-65. บทความนี้กล่าวถึงอุตสาหกรรมสายการบินในประเทศจีนที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็วเนื่องจากเศรษฐกิจที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เป็นผลจากการที่จีนยกเลิกการผูกขาด โดยเปิดให้มีการก่อตั้งสายการบินได้โดยเสรี ทำให้มีผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เปิดดำเนินการจำนวนมาก ทั้งในส่วนที่เป็นรัฐบาลกลาง รัฐบาลท้องถิ่น และบริษัทเอกชน อย่างไรก็ตามผลจากการแข่งขันที่รุนแรงก็ส่งผลให้หลายสายการบินต้องประสบปัญหาทางการเงิน รัฐบาลจึงได้ดำเนินการปรับโครงสร้างสายการบินโดยให้ควมรวมกิจการสายการบินของรัฐบาลกลางเข้าด้วยกันให้เหลือ 3 สายการบิน เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ ซึ่งภายหลังการควมรวมกิจการกันนั้นได้ทำให้สายการบินทั้ง 3 เป็นสายการบินขนาดใหญ่ ที่มีส่วนแบ่งมากถึงร้อยละ 80 ของการขนส่งทางอากาศภายในประเทศ
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “การพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพในประเทศจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(5), 42-45. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพของจีน ซึ่ง การพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพของจีนนั้นมีข้อได้เปรียบหลายประการ ที่สำคัญ คือ การมีต้นทุนการวิจัยและทดลองที่ต่ำ การได้รับสนับสนุนจากรัฐบาลในการลงทุนและก่อตั้งศูนย์วิจัย การที่มีบุคลากรที่มีความสามารถ การที่เป็นแหล่งพืชสมุนไพรที่สำคัญของโลก และการมีการลงทุนจากบริษัทต่างประเทศ ส่งผลให้จีนมีความก้าวหน้าในพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพมากกว่าประเทศอื่นๆ ในทวีปเอเชีย โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีชีวภาพทางการเกษตร
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “มหัศจรรย์หนึ่งกับการพัฒนาอุตสาหกรรม.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(9), 45-54. บทความนี้ เนื้อความกล่าวถึง ความสำคัญของมหัศจรรย์หนึ่งที่เป็นฐานผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของจีน ประกอบด้วย อุตสาหกรรมการผลิตถ่านหิน น้ำมัน อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมเครื่องบิน อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมต่อเรือ และอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล เป็นต้น ทั้งมหัศจรรย์หนึ่งยังเป็นฐานของอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์ที่สำคัญของจีนอีกด้วย

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2008	ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์. (2551). “จีน ผู้ผลิตเหล็กมากอันดับ 1 ของโลก.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 19(4), 40-45. บทความนี้กล่าวถึง อุตสาหกรรมเหล็กของจีนซึ่งได้ก้าวขึ้นมาเป็นอุตสาหกรรมเหล็กรายใหญ่ของโลก ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กที่มีประสิทธิภาพของจีน อย่างไรก็ตาม อุตสาหกรรมเหล็กของจีนก็ยังมีจุดอ่อนอยู่หลายประการ คือ ประการแรก บริษัทเหล็กผู้ผลิตเหล็กส่วนใหญ่ยังใช้เทคโนโลยีที่ล้าหลังมีประสิทธิภาพต่ำ ประการที่สอง สินแร่เหล็กในประเทศจีนนั้นมีประสิทธิภาพต่ำ และประการที่สาม การควบคุมการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนที่ส่งผลให้อุปสงค์ของเหล็กในประเทศลดลง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องถึงอุตสาหกรรมเหล็กได้
2008	ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์. (2551). “การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเหล็กของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 19(4), 46-50. บทความนี้กล่าวถึง การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเหล็กของจีนซึ่งแม้ว่าผู้ผลิตเหล็กขนาดใหญ่ของจีนจะมีประสิทธิภาพสูง แต่จีนมีผู้ผลิตเหล็กขนาดเล็กจำนวนมากที่มีประสิทธิภาพการผลิตต่ำ รัฐบาลจีนจึงมีนโยบายปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเหล็กเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโรงงานเดิม หลายประการ เช่น กำหนดให้มีการปิดโรงงานที่มีเตาหลอมเหล็กที่มีประสิทธิภาพต่ำ การเปลี่ยนเตาหลอมเหล็กให้เป็นแบบที่มีประสิทธิภาพสูง การเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงาน และการควบรวมกิจการ เป็นต้น รวมทั้งการจำกัดการผลิต ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และพัฒนาไปสู่การผลิตเหล็กที่มีมูลค่าสูงขึ้น โดยการลดการส่งเสริมการส่งออกเพื่อลดความขัดแย้งในการค้าระหว่างประเทศ และเพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอีกด้วย
2008	สำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน ณ นครเซี่ยงไฮ้. (2551). “การลงทุนจีน ก้าวสู่เวทีโลก.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 19(9), 62-66. บทความนี้ กล่าวถึงความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ที่ทำให้จีนก้าวสู่การเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของโลก ซึ่งปัจจุบันนอกจากนโยบายการส่งเสริมการลงทุนในประเทศแล้ว รัฐบาลจีนยังได้มีนโยบายส่งเสริมธุรกิจที่มีศักยภาพไปลงทุนในต่างประเทศด้วย ตามนโยบาย Going Global Policy ทั้งในแบบการร่วมลงทุน การควบรวม และการเข้าซื้อกิจการ ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งกับประเทศผู้นำเข้าสินค้า ขยายตลาดสินค้า ลดภาวะการแข่งขันที่รุนแรงภายในประเทศ และส่งเสริมให้ธุรกิจสามารถเข้าถึงนวัตกรรมใหม่ๆ ได้ และเพื่อการเข้าถึงแหล่งวัตถุดิบ และพลังงาน ของธุรกิจจีน ซึ่งปัจจุบัน นโยบายส่งเสริมธุรกิจที่มีศักยภาพไปลงทุนในต่างประเทศประสบความสำเร็จเป็นอย่างมากเพราะสามารถผลักดันให้ธุรกิจ และรัฐวิสาหกิจออกไปลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นได้ทุกปี
2009	ธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล. (2552). “ถึงเวลาที่จีนจะแสดงความเป็นผู้นำ.” <i>การเงินธนาคาร</i> , (323), 52-60. บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึง บทบาท และความสำคัญของเศรษฐกิจจีนซึ่งมีการพัฒนา และยกระดับความสำคัญขึ้นอย่างรวดเร็ว และวิเคราะห์ถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของจีนในระบบเศรษฐกิจโลกที่จะมีบทบาทความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกเพิ่มขึ้น
2009	ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร. (2552). “เศรษฐกิจจีนปี 2009...ปีหุโหดที่รอคอยอยู่ข้างหน้า.” <i>การเงินธนาคาร</i> , 323 (มี.ค.), 174-177. บทความนี้กล่าวถึงการพัฒนาทางเศรษฐกิจจีนที่การพัฒนาอย่างรวดเร็ว และปัญหาและอุปสรรคการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน และวิเคราะห์ถึงความผันผวนของเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจจีน และทิศทางของการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจจีนที่จะเกิดขึ้น
2009	ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์. (2552). “การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 20(6), 41-49. บทความนี้กล่าวถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของจีน ซึ่งทำให้จีนต้องมีการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างเร่งด่วนหลายประการ ตัวอย่างเช่น การยกระดับความรับผิดชอบของหน่วยงานสิ่งแวดล้อม การออกกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อลดการใช้พลังงาน รวมทั้งการออกกฎระเบียบกระทรวงด้านสิ่งแวดล้อม และการใช้ระเบียบว่าด้วยผู้ก่อมลพิษให้เป็นผู้จ่ายนโยบาย การก่อสร้างสิ่งก่อสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกด้านสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปิดโรงงานที่มีมาตรการสิ่งแวดล้อมที่ไม่ได้มาตรฐาน ทั้งนี้มาตรการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจะมีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมต่างๆ โดยเฉพาะ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	อุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษมาก เช่น อุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า ปูนซีเมนต์ ถ่านหิน กระดาษ และอุตสาหกรรมฟอกย้อม เป็นต้น
	2. บทความวิชาการ และถึงวิชาการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยและจีน
1984	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2527). “ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน.” <i>วารสารธรรมศาสตร์</i> , 13(4), 154-165. บทความนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีนตั้งแต่สมัยอดีต ซึ่งได้หยุดลงไปในบางระยะเนื่องจากปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศ แต่กลับฟื้นตัวได้เมื่อปัญหาการเมืองระหว่างประเทศนั้นผ่อนคลายลง และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จากการที่ประเทศจีนเพิ่งเปิดกว้างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้น โดยโครงสร้าง สินค้าส่งออกของไทยมีลักษณะที่เสียเปรียบจีน เพราะไทยจำหน่ายสินค้าเกษตรเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มว่าไทยจะขาดดุลกับจีนเพิ่มขึ้นเนื่องจากภาคการผลิตของจีนที่มีการผลิตสินค้าเพียงพอกับความต้องการทำให้มีความต้องการสินค้าจากไทยลดลงขณะที่ อุตสาหกรรมส่งออกของจีนที่มีความหลากหลาย มีขนาดใหญ่ และมีความได้เปรียบจากการพัฒนาเทคโนโลยีมากกว่า อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าจากการเติบโตทางเศรษฐกิจจีนที่มีมากขึ้นนั้นจะส่งผลให้ความต้องการสินค้าบางประเภทเพิ่มขึ้นจึงเป็นโอกาสของไทยที่จะขยายการส่งออกสินค้าที่จีนต้องการได้ ซึ่งภาครัฐควรมีการส่งเสริมและเจรจาเพื่อให้จีนซื้อสินค้าจากไทยเพิ่มขึ้น เพื่อลดการดุลการค้า และขยายการค้าระหว่างกันให้มากขึ้น เนื่องจากการค้าของจีนและไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำ แสดงว่าจีนและไทยยังมีการใช้ประโยชน์จากการค้าซึ่งกันและกันไม่มากนัก
1990	วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2533). “15 ปีแห่งความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน.” <i>วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา</i> , 3(1), 51-74. บทความนี้ผู้เขียนกล่าวถึงประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีนตั้งแต่สมัยอดีต ซึ่งได้หยุดลงไปในบางระยะเนื่องจากปัญหาทางการเมืองระหว่างประเทศ แต่กลับฟื้นตัวได้เมื่อปัญหาการเมืองระหว่างประเทศนั้นผ่อนคลายลง และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จากการที่ประเทศจีนเพิ่งเปิดกว้างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศมากขึ้น โดยโครงสร้าง สินค้าส่งออกของไทยไปจีนประกอบด้วย สินค้าเกษตร ขณะที่สินค้าเข้าจากจีนส่วนใหญ่เป็น สินค้าวัตถุดิบและสินค้ากึ่งสำเร็จรูปพวกเคมีภัณฑ์เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามผู้เขียนเห็นว่าจากนโยบายของทั้งสองประเทศที่เน้นการส่งเสริมการค้าส่งออกเหมือนกันอาจทำให้ประเทศไทยอยู่ในฐานะที่เสียเปรียบทางการค้าได้เนื่องจากโครงสร้างสินค้าส่งออกของไทยไปจีนนั้นเป็นสินค้าเกษตรที่มีการแข่งขันสูง และจากอุตสาหกรรมส่งออกของจีนที่มีความหลากหลาย มีขนาดใหญ่ และมีความได้เปรียบจากการพัฒนาเทคโนโลยีมากกว่า ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการค้าระยะต่อไป ประเทศไทยควรมีมาตรการเชิงรุกกับจีนเพิ่มขึ้นและควรการศึกษาข้อมูลอย่างรอบคอบเพื่อหาโอกาสทางการค้าในการเปิดตลาดจีนที่เพิ่งเปิดกว้างทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
2000	สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). "การให้สถานะ PNTR แก่จีน." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 31(282), 35-38. บทความนี้กล่าวถึงผลจากการได้รับสถานะความสัมพันธ์ทางการค้าปกติอย่างถาวรจากประเทศสหรัฐอเมริกา และการเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลกของจีน ซึ่งจะมีผลให้ประโยชน์แก่ทั้งประเทศจีนและประเทศอื่นๆ ที่เป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก โดยเฉพาะประเทศไทยในการทำการค้าการลงทุนกับจีนมากขึ้น เช่นจากการลดภาษีนำเข้า ความสะดวกในการดำเนินการส่งออกและนำเข้าสินค้าที่ไม่ต้องผ่านภาครัฐ และประโยชน์จากการที่จีนจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของ WTO เมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิก เช่น การลดต้นทุนการส่งออก การเปิดเสรีการค้าบริการ การยกเลิกมาตรการด้านสุขอนามัย และสุขอนามัยพืชที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของหลักการของ WTO เป็นต้น
2001	สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี. (2544). "โอกาสของไทยจากกรณีจีนตอบโต้ทางการค้าต่อญี่ปุ่น." <i>วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์</i> , 32(288), 32-33. บทความนี้ เนื้อหาสำคัญกล่าวถึง สถานการณ์ความขัดแย้งทางการค้าระหว่างประเทศจีนกับญี่ปุ่นเนื่องจาก ญี่ปุ่นได้ประกาศนโยบายปกป้องทางการค้าเพื่อชะลอการนำเข้าสินค้าเกษตรจากจีนที่เพิ่มขึ้นสูงมาก 3 รายการ และห้ามนำเข้าสัตว์ปีกจากจีนเนื่องจากโรคระบาด ทำให้จีนตอบโต้ด้วยการประกาศตัดโควตาการนำเข้าจากญี่ปุ่น ไทยจึงควรใช้ประโยชน์จากโอกาสดังกล่าวโดยการเร่งการส่งออกสินค้าดังกล่าวให้มากขึ้น

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2002	กฤษณ์ รื่นรมย์ และสาวิกา อุณหนันท์. (2545). “การรับรู้และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า International brand name: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้บริโภคชาวไทยและจีน.” <i>จุฬาลงกรณ์วารสาร</i>, 15(57), 66-80. บทความนี้เป็นการศึกษาถึงการรับรู้และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า International brand name โดยการศึกษาเปรียบเทียบ ระหว่างผู้บริโภคชาวไทยและจีน เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างของพฤติกรรม การตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคทั้งสองกลุ่มอันเป็นการนำไปสู่การปรับปรุงกลยุทธ์และแผนการตลาดที่เหมาะสมต่อไป โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยแบบสอบถาม กลุ่มเป้าหมายในปักกิ่งและกรุงเทพฯ พบว่า ผู้บริโภคทั้งชาวไทยและจีนมีการรับรู้ถึงคุณภาพของสินค้า International brand name ไม่ต่างกัน และรับรู้ถึงราคา ความทันสมัย และอิทธิพลของชื่อสินค้าไม่ต่างกัน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อมากที่สุด คือ คุณภาพ ราคา และชื่อเสียงของสินค้า จากการศึกษาพฤติกรรม การเลือกซื้อสินค้า International brand name ทำให้รับรู้ได้ถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้า ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ผู้ประกอบการหรือนักธุรกิจที่ ต้องการทำธุรกิจในประเทศจีนนั้นจะต้องมีการศึกษาการตลาดอย่างรอบคอบเนื่องจากเศรษฐกิจจีนมีความก้าวหน้าแตกต่างจากในอดีตมาก ทำให้พฤติกรรม การตัดสินใจซื้อสินค้า International brand name อาจเปลี่ยนไปได้ นอกจากนั้นจะต้องคำนึง ข้อมูล ราคาที่ทัดเทียมกับคุณภาพ ชื่อเสียงของสินค้า ความทันสมัย และการประชาสัมพันธ์ เป็นสิ่งสำคัญ
2002	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2545). “เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เติบโตขึ้นจากจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i>, 13(12), 49-52. บทความนี้กล่าวถึงสภาพอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย ในปี 2002 ซึ่งมีแนวโน้มฟื้นตัวตามตลาดโลก หากแต่จะต้องประสบปัญหาการแข่งขันจากอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ของจีนซึ่งมีการพัฒนาอย่างรวดเร็วอย่างมากในหลายอุตสาหกรรม ทั้งอุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ อุตสาหกรรมแผงวงจรรวม อุตสาหกรรมกลุ่ม White Goods ซึ่งประกอบด้วย เครื่องซักผ้า ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ เตาไมโครเวฟ และอุตสาหกรรมชิ้นส่วนเครื่องไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
2004	ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2547). “การเร่งลดภาษีศุลกากรไม่ระหว่างไทย-จีน ภายใต้กรอบอาเซียน-จีน.” <i>รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และ โครงการ GMS</i>, 3(ก.ค.-ก.ย.), 16-20. บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงผลจากการเร่งลดภาษีศุลกากรไม่ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีนที่มีต่อการค้าระหว่าง 2 ประเทศ โดยการเปรียบเทียบจากสถิติการค้าระหว่างกัน พบว่า ผลจากการเร่งลดภาษีศุลกากรไม่ระหว่างไทย-จีนจะส่งผลให้มีการขยายปริมาณการค้าระหว่างกันมากขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงระบบการค้าไปสู่ระบบที่เป็นสากล และการเบี่ยงเบนการค้าให้เกิดการนำเข้าผักผลไม้จากจีนเพิ่มขึ้น และลดการนำเข้าจากตลาดอื่นๆ เนื่องจากราคาที่ลดลงนอกจากนี้ยังส่งผลให้ผู้ผลิตบางส่วนที่นำเข้าวัตถุดิบจากจีนนั้นสามารถผลิตและส่งออกได้มากขึ้น ขณะที่ผู้ผลิตที่ผลิตสินค้าชนิดเดียวกับจีนต้องเผชิญกับการแข่งขันของสินค้านำเข้าจากจีน สำหรับผู้บริโภคที่พบว่าจะมีผลดีต่อผู้บริโภค คือ จะทำให้ได้รับสินค้าที่มีคุณภาพมากขึ้น และมีราคาที่ลดลงจากการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น
2004	กมลกลานต์ วิจิตรพันธ์. (2547). “ความสัมพันธ์การค้าไทย-จีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i>, 15(9), 33-35. บทความนี้กล่าวถึงสถานการณ์ทางการค้า การลงทุนระหว่างไทยกับจีน ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่ดีกันมานาน อย่างไรก็ตามนับแต่ประเทศจีนมีการปฏิรูปเศรษฐกิจ และเปิดเสรีทางเศรษฐกิจนั้น ประเทศจีนนั้นมีการเติบโต และมีบทบาทในเศรษฐกิจโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ไทยมีปัญหาและอุปสรรคในการทำการค้ากับจีนมากขึ้น โดยไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้ามาโดยตลอด และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากสินค้าที่ไทยนำเข้าเป็นสินค้าประเภทอุตสาหกรรม และถึงอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูง นอกจากนี้ในระยะหลังจีนยังได้พัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรจนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทำให้ความต้องการสินค้าเกษตรไทยลดลงด้วย ในด้านการลงทุน นักลงทุนต่างประเทศก็ได้เข้าไปลงทุนในประเทศจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจส่งผลต่อประเทศไทยทำให้เงินทุนจากต่างชาติไหลเข้าสู่ประเทศไทยได้ ดังนั้นเพื่อรับมือสถานการณ์ดังกล่าว ผู้เขียนเสนอแนะให้ประเทศไทยจำเป็นต้องสร้างกลยุทธ์ใหม่ๆ ขึ้น โดยต้องครอบคลุมในทุกระดับ ทั้งระดับธุรกิจ และระดับชาติ เนื่องจากแต่ละธุรกิจจะได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันไป

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2005	ชัยพร มานะกิจจก. (2548). “ไทย & จีน คู่แข่งในอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศโลก.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(9), 52-58. บทความนี้กล่าวถึงสภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศของไทยและจีน จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีส่วนแบ่งตลาดคงที่ พบว่า การขยายตัวของการส่งออกของไทยส่วนใหญ่จะเป็นผลจากการขยายตัวของตลาดโลก ขณะที่การขยายตัวของการส่งออกของจีนจะเป็นการแข่งขันที่สูงขึ้น ซึ่งปัจจุบันนี้จีนนั้นถือเป็นผู้ส่งออกเครื่องปรับอากาศอันดับ 1 ของโลก โดยที่อุตสาหกรรมจีนจะได้เปรียบในด้านแรงงาน วัตถุดิบที่มีราคาถูก แต่ประเทศไทยนั้นได้เปรียบจากการมีอุตสาหกรรมสนับสนุนที่เข้มแข็ง ทำให้สามารถดึงดูดบริษัทต่างชาติให้เข้ามาใช้ไทยให้เป็นฐานการผลิตเพื่อการส่งออกเป็นจำนวนมาก จากแนวโน้มความต้องการเครื่องปรับอากาศโลกที่เพิ่มขึ้น ทำให้ศักยภาพของเครื่องปรับอากาศไทยยังมีโอกาสขยายตลาดได้อีกมาก แต่ทั้งนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือกับทุกฝ่าย รวมทั้งจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้มากขึ้น และสร้างความเข้มแข็งของระบบห่วงโซ่อุปทาน ปรับปรุงภาษีขาเข้าวัตถุดิบ และขยายตลาดส่งออกใหม่เพิ่มขึ้นด้วย
2006	กนกวรรณ จงเจริญยิ่งยง. (2549). “การค้าพืชผักผลไม้ไทย-จีนหลังเปิดเสรีการค้า.” <i>วารสารสังคมผู้นำโขง</i> , 2(1), 193-205. บทความนี้นำเสนอรายงานถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดเสรีการค้ากับประเทศจีนในกรณีการค้าพืชผักและผลไม้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคทางการค้าระหว่าง 2 ประเทศ โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ช่วงเวลา คือ ช่วงก่อนเปิดเสรีการค้าไทย-จีน (2002) และหลังการเปิดการค้าเสรีไทย-จีน(2004) ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า หลังการเปิดเสรี มูลค่าการส่งออกและการนำเข้าของไทยและจีนในสินค้าผักและผลไม้มีการเติบโตสูงชันอย่างมาก โดยไทยเป็นฝ่ายได้ดุลการค้าสินค้าพืชผัก สินค้านำเข้าสำคัญที่เพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ สินค้าจำพวกกระเทียม หอมหัวใหญ่ และแครอท ขณะที่สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 90 แสดงให้เห็นว่าพืชชนิดอื่นได้รับผลกระทบอย่างชัดเจน สำหรับการค้าสินค้าผลไม้พบว่า การเปิดการค้าเสรีทำให้การค้าผลไม้ของไทยและจีนเพิ่มสูงขึ้น เช่นกัน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง 2 ช่วงเวลา พบว่า กลับทำให้ประเทศไทยขาดดุลเพิ่มขึ้นโดยสินค้าส่งออกสำคัญ คือ ลำไย สินค้านำเข้าสำคัญได้แก่ แอปเปิ้ล ลูกแพร์ องุ่น โดยการศึกษาภาพรวมพบว่า การเปิดเสรีการค้าไทย-จีนนั้นจะส่งผลดีให้เกษตรกรผู้ปลูกผักผลไม้ส่วนใหญ่ได้รับประโยชน์ โดยเฉพาะมันสำปะหลัง ซึ่งทำให้มีตลาดขนาดใหญ่รองรับ ขณะที่เกษตรกรผู้ปลูกพืช ชนิดอื่น เช่น กระเทียมจะได้รับผลกระทบทางลบเนื่องจากการแข่งขันจากกระเทียมจีนนำเข้าที่ราคาถูกกว่า นอกจากนี้ยังส่งผลให้ประเทศไทยต้องพึ่งตลาดจีนสูงขึ้น โดยเฉพาะมันสำปะหลัง สำหรับผลการศึกษาผลกระทบต่อประชาชนผู้บริโภคพบว่าทำให้ประชาชน บริโภคผักผลไม้ที่มีสารพิษตกค้าง เนื่องจากประเทศไทยไม่ได้มีการป้องกันทางด้านมาตรฐานสุขอนามัยสินค้าจากจีน ผลการศึกษาปัญหาอุปสรรคทางการค้า พบว่า ในการค้ากับจีน ประเทศไทยยังต้องประสบปัญหาการค้ากับประเทศจีนอีกหลายประการ คือ สภาวะการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดจีน การเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสินค้านำเข้าในอัตราสูง การถูกสวมสิทธิ์จากพ่อค้าจีน และมาตรการกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภายใน เช่น มาตรฐานสุขอนามัย เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาดังกล่าวผู้ศึกษาได้เสนอให้ประเทศไทยควรมีการนำมาตราการกีดกันทางการค้ามาใช้เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรไทยที่ได้รับผลกระทบโดยการปรับมาตรฐานสุขอนามัยให้เข้มงวดมากขึ้น และเพื่อป้องกันการทะลักของสินค้าจากจีน และยังเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคจากพืชผักผลไม้ที่มีสารพิษตกค้างด้วย ขณะเดียวกันรัฐบาลไทยควรเจรจาผลักดันให้ทางจีนลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีในลักษณะต่างๆ เพิ่มขึ้นด้วยเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างกันเพิ่มขึ้น
2006	สุทธิเกตุศักดิ์ ทัศนพิทักษ์กุล. (2549). “พีวีซีไทยแข่งได้หรือไม่ในตลาดจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 17(2), 26-30. บทความนี้ ผู้เขียนได้นำเสนอรายละเอียดของการส่งออกพีวีซีของประเทศไทยในประเทศจีน ซึ่งไทยเป็นผู้ส่งออกอันดับ 6 ในตลาดจีน ผู้เขียนเห็นว่าปัจจัยโดยรวมของอุตสาหกรรมพีวีซีของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถแข่งขันได้เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ โดยกำลังการผลิตของไทยอยู่ในช่วงขนาดการผลิตที่เหมาะสมที่เรียกว่า Economy of Scale และมีสายการผลิตที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างวัตถุดิบหลักคือ วัสดุเม็ด และ พีวีซี โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่แข่งขันกับประเทศอื่นได้ ซึ่งจีนนั้นมีความต้องการนำเข้าเพิ่มขึ้นทุกปี ทั้งนี้การขยายกิจการของผู้ผลิตไทยยังมีข้อได้เปรียบหลายประการ คือ มีเงินทุนที่ต่ำกว่า ผู้ผลิตสามารถผลิต วัสดุเม็ด ได้และบุคลากรมีความชำนาญ ดังนั้นหากภาครัฐมีมาตรการที่จูงใจให้เกิดการเชื่อมโยงการผลิตมากขึ้น จะช่วยพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยให้สูงขึ้น และสนับสนุนการ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	พัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ และจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้ผลิตไทยด้วย
2006	สมพร อิศวิลานนท์. (2549). “การค้าพืชผักและผลไม้ของไทยภายใต้ เขตการค้าเสรีกับประเทศจีน ออสเตรเลีย และอินเดีย.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร</i> , 25(2), 29-57. บทความนี้ ผู้เขียนได้ทำการศึกษา สถานการณ์การค้าพืชผักผลไม้ของไทยกับประเทศต่างๆ ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรี กรณีการค้ากับประเทศจีน ออสเตรเลีย และอินเดีย การค้ากับประเทศจีน พบว่า ประเทศไทยได้ดุลการค้าผักแต่ขาดดุลการค้าผลไม้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่วนการค้าออสเตรเลีย พบว่า ไทยได้ดุลการค้าผักเล็กน้อยแต่ขาดดุลการค้าผลไม้โดยตลอด สำหรับการการค้าผักผลไม้กับอินเดียนั้นมีการค้าไม่มากนัก และไทยเป็นฝ่ายได้ดุลทั้งผักและผลไม้ โดยผู้เขียนเห็นว่าภายใต้กรอบของข้อตกลงการค้าเสรีผักผลไม้ นั้น ประเทศไทยควรเตรียมความพร้อมให้มากขึ้นทั้งในด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และขยายตลาดให้ประเทศคู่ค้ารู้จักสินค้าของไทยมากขึ้น ทั้งนี้ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาในห่วงโซ่คุณค่าโดยคำนึงถึงมาตรฐานความปลอดภัยในตัวสินค้าเพื่อให้สอดคล้องกับกฎกติกาทางการค้าที่ประเทศคู่ค้านำมาใช้ และควรตระหนักว่าพืชผักผลไม้เป็นสินค้าที่ทดแทนกันได้ การขยายตัวของปริมาณนำเข้าอย่างก้าวกระโดดย่อมส่งผลกระทบต่อผู้ผลิตของไทย ซึ่งสะท้อนว่าภาคการผลิตของไทยอาจไม่สามารถแข่งขันได้ในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพชีวิตและพื้นที่การเพาะปลูกของประเทศตามมาได้
2007	ชาคริต ศิริรัตน์ มิ่งสรรพ ขาวสอาด คมสัน สุริยะ และปิยะลักษณ์ พุทธวงศ์. (2550). “ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</i> , 11(1-3), 50-70. บทความนี้คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาศักยภาพสินค้าส่งออกไทยกับประเทศคู่แข่งในตลาดจีนในสินค้าเกษตรส่งออกของไทย 24 ประเภท โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ และดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบแบบพลวัต ในการวิเคราะห์ และเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรของไทยในตลาดจีนที่มีมูลค่าสูงสุด 24 อันดับแรก ในช่วงปี 2000 -2004 พบว่า ประเทศมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเป็นส่วนใหญ่ หากสินค้าแต่ละประเภทนั้นมีความได้เปรียบ และความสามารถในการแข่งขันที่แตกต่างกันออกไป ผลการศึกษาดังกล่าวยังแสดงให้เห็นว่าแม้สินค้าหลายชนิดประเทศไทยจะมีส่วนแบ่งตลาด และมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ แต่ความได้เปรียบ หรือส่วนแบ่งตลาดดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีนักเนื่องจากศักยภาพของกลุ่มที่เพิ่มขึ้น ดังนั้นประเทศไทยจึงควรมีการพัฒนาคุณภาพสินค้า ศึกษาตลาด และคู่แข่งอย่างเป็นระบบเพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขัน
2007	พัฒพงษ์ ภูสุวรรณ. (2550). “การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าผักและผลไม้ ภาคเหนือ-จีนตอนใต้.” <i>รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS</i> , 2(เม.ย.-มิ.ย.), 19-23. บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าผักและผลไม้ของประเทศไทยและประเทศจีนอันเป็นผลจากการเร่งลดภาษีผักผลไม้ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน และผลที่มีต่อการส่งออก การนำเข้า และดุลการค้าของประเทศไทยและประเทศจีน รวมทั้งข้อสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการเตรียมมาตรการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงนั้น พบว่า โครงสร้างการค้าสินค้าเกษตรของไทยนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปมากโดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าประเภทผักที่มีการผลิตในชุนานเนื่องจากมีความได้เปรียบด้านต้นทุนการผลิต และจากอัตราภาษีที่ลดลง จึงมีความจำเป็นที่เกษตรกร และภาครัฐจะต้องวางแผนปรับเปลี่ยนการผลิตผลผลิตให้แตกต่างออกไปจากสินค้าจีน และผลผลิตสินค้าที่จีนผลิตไม่ได้โดยภาครัฐควรให้การสนับสนุนทั้งด้านการวิจัยและงบประมาณ
2007	ไพจิตร วัฒนชัยนสาร. (2550). “จีน...ตลาดที่ดีพอ.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(12), 45-51. บทความนี้กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจสังคมของประเทศจีนที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคในจีนมีรายได้มากขึ้น และมีความต้องการบริโภคสินค้ามากขึ้น โดยเฉพาะสินค้าที่อยู่ในตลาดระดับกลางเพิ่มขึ้นขึ้น ทั้งนี้การตระหนักรู้ถึงความสำคัญของตลาดระดับกลางของจีนเป็นเรื่องสำคัญ โดยที่ผู้ทำธุรกิจจะต้องกำหนดเวลาในการทำตลาดที่เหมาะสม และจำเป็นต้องทำการตลาดโดยศึกษาข้อมูล กลุ่มลูกค้า และความต้องการของผู้บริโภคอย่างรอบคอบ เนื่องจากตลาดระดับกลางนั้นเป็นตลาดที่มีการแข่งขันสูง โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพสินค้า และลดต้นทุนนั้นถือเป็นปัจจัยสำคัญในการทำตลาดระดับกลางนี้

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2008	สมชนก ภาสกรจรัส (คุ้มพันธุ์) พรกมล มานะกิจ และวันดี มานะศรีสุข. (2551). “การศึกษาตลาดอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีนเพื่อกระตุ้นความต้องการบริโภคพลอยสีของไทย.” <i>จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์</i>, 30(115-116), 147-177. บทความนี้เป็นการศึกษาตลาดอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน พฤติกรรมทางการค้าและพฤติกรรมการบริโภคพลอยเนื้อแข็งจำพวกทับทิมและแซฟไฟร์ในหมู่ผู้บริโภคชาวจีน และวิเคราะห์โอกาสและอุปสรรคสำหรับผู้ประกอบการธุรกิจพลอยสีของไทยในการรุกเข้าสู่ตลาดอัญมณีและเครื่องประดับของจีน เพื่อกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดที่เหมาะสมสำหรับการรุกเข้าสู่ตลาดอัญมณีและเครื่องประดับจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ในตลาดจีนและไทย รวมทั้งจากข้อมูลทฤษฎีต่างๆ พบว่า ความนิยมพลอยสีในตลาดจีนเริ่มลดลงเป็นลำดับตั้งแต่ ปี 1993 ที่ บริษัทเดอร์เบียร์ส ซึ่งเป็นผู้ค้าเพชรรายใหญ่ของโลกได้เริ่มรุกเข้าสู่ตลาดจีน อีกทั้งยังมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องทำให้ส่วนแบ่งตลาดพลอยสีในประเทศจีนลดลงเหลือร้อยละ 10 เท่านั้น อย่างไรก็ตามผลการสำรวจตลาดจีน พบว่า ยังมีความต้องการพลอยสีที่แพงเร้นอยู่ ดังนั้นผู้เขียนจึงได้เสนอให้ภาครัฐและเอกชนจะต้องประสานความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาระหว่างตัวผู้ผลิต และโฆษณาประชาสัมพันธ์ รวมทั้งจัดกิจกรรมส่งเสริมการขายในการกระตุ้นความต้องการบริโภคพลอยสีในตลาดจีนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ภาครัฐยังควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยรับรู้และใช้สิทธิประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน และเร่งเจรจาต่อรองในประเด็นที่เป็นอุปสรรคให้ได้มากที่สุด เพื่อขยายตลาดพลอยสีของไทยในประเทศจีน
2008	อัครพงศ์ อันทอง. (2551). “ศักยภาพสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</i>, 12(3). บทความนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษาถึงสินค้าส่งออกไทยที่มีศักยภาพ และโอกาสในการทำการตลาดในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง คือ ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม และจีน โดยการเก็บข้อมูลทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการค้าในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง และข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการส่งสินค้าไปยังตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ และแบบจำลองการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดในการวิเคราะห์ และที่มาของความเจริญเติบโตของการนำเข้าสินค้าของไทยในตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง พบว่า สินค้าที่มีศักยภาพในการส่งออก ส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทเครื่องอุปโภคบริโภค เช่น ปูนซีเมนต์ น้ำมันสำเร็จรูป รถยนต์นั่ง รถจักรยานยนต์ เป็นต้น ขณะที่สินค้าที่มีแนวโน้มส่งออกตลาดเวียดนามและจีน คือ สินค้าประเภทวัตถุดิบที่ใช้ในอุตสาหกรรม เช่น แผ่นเหล็ก เม็ดพลาสติก มันสำปะหลัง เป็นต้น จะเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการแข่งขันมากกว่าสินค้าประเภทอื่นๆ นอกจากนี้พบว่า ปัจจัยที่ทำให้การส่งออกสินค้าจากไทยในตลาดกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง คือ การขยายตัวของตลาด ขณะที่ความสามารถในการแข่งขันเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมา ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าสินค้าไทยนั้นยังคงมีศักยภาพสูงในตลาดอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยไทยจะต้องแบ่งตลาดในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ตลาดกลุ่มสินค้าอุปโภคบริโภค และตลาดกลุ่มสินค้าอุตสาหกรรมการผลิต ซึ่งในแต่ละตลาดควรมีการดำเนินกลยุทธ์การส่งออกที่แตกต่างกัน
2009	พุทธรถ รัชกร โสติดิธ มัลลิกะมาส และสมชาย รัตนโกมุท. (2552). “การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนและประเทศอินเดียและโอกาสในการเพิ่มธุรกรรมทางเศรษฐกิจการค้าสำหรับประเทศไทย.” <i>วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมศาสตร์</i>, 41(2), 139-150. บทความนี้กล่าวถึงการวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนและประเทศอินเดีย ซึ่งจะมีผลต่อการเพิ่มธุรกรรมทางการค้ากับประเทศไทย โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจการค้า ประเมินความตกลงการค้าเสรีและโอกาสทางการค้า และวิเคราะห์ความเชื่อมโยงการค้าของภาคเหนือของไทย ภาคใต้ของจีน ภาคเหนือของพม่า และตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพจากการวิเคราะห์เนื้อหา และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก พบว่าปัจจุบันประเทศทั้ง 3 มีความสำคัญต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกรอบการเจรจาทุกกรอบมีความก้าวหน้าเป็นลำดับ อย่างไรก็ตามพบว่า อุปสรรคการกีดกันทางการค้าของทั้ง 3 ประเทศนั้นยังค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว การค้าในพื้นที่รอยต่อระหว่างไทย-จีนนั้นมีความสำคัญสูง แต่ในพื้นที่รอยต่อการค้า

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ไทย-อินเดียยังมีศักยภาพต่ำ ส่วนใหญ่เป็นการลักลอบทำการค้าเป็นส่วนใหญ่ ผลการศึกษาพบว่าศักยภาพการค้าไทย-จีนผ่านเส้นทาง R3a นั้นไม่มีศักยภาพในการส่งสินค้าสู่ตลาดโลกมาก ขณะที่เส้นทางการค้าไทย-อินเดียผ่านพม่านั้นยังมีอุปสรรคทางการเมือง ความปลอดภัย จึงเป็นเรื่องยากในการพัฒนาเส้นทางการค้านี้ได้ในระยะสั้น ดังนั้นข้อเสนอแนะจากการศึกษานี้จึงเน้นการเร่งรัดการเจรจาความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีน และไทย-อินเดียเพื่อให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ที่สำคัญภาครัฐ และเอกชนต้องศึกษา และส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงต่างๆ อย่างเหมาะสม และอาจทบทวนยุทธศาสตร์ การเป็นศูนย์กลางการขนส่งในภูมิภาคเป็นจุดเชื่อมโยงเป็นหลักแทน
	3. บทความวิชาการ และกึ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการลงทุน
1995	ดวงใจ อัสวจินตจิตร. (2538). “การลงทุนไทย-จีน ความสัมพันธ์สองทางที่สานประโยชน์ร่วมกัน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 6(10), 31-38. บทความนี้กล่าวถึงสถานการณ์การลงทุนในจีน ซึ่งมีการขยายตัวอย่างรวดเร็วในระยะเวลาที่ผ่านมา โดยส่วนใหญ่เป็นการลงทุนของนักลงทุนจากฮ่องกง สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น โดยสิงคโปร์นั้นเป็นประเทศที่มีการลงทุนมากที่สุดในอาเซียน สำหรับประเทศไทยเป็นนักลงทุนลำดับที่ 8 ในจีน ผู้เขียนมีความเห็นว่าแม้บริษัทจากไทยจำนวนมากจะประสบความสำเร็จในการลงทุนในจีน แต่กฎระเบียบและโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมหลายประการก็ยังคงเป็นอุปสรรคสำหรับการลงทุน คือ ปัญหาการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศอย่างเข้มงวด ปัญหาการร่วมทุนกับรัฐวิสาหกิจ ปัญหาการจ้างงาน ปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการทางราชการ ปัญหาการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น สำหรับการลงทุนในไทยของจีน จีนเป็นนักลงทุนอันดับที่ 5 ในไทย ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในอุตสาหกรรมขนาดกลางและเล็ก โดยมุ่งเน้นการตอบสนองตลาดภายในประเทศเป็นหลัก สาขาที่จีนให้ความสนใจในระยะที่ผ่านมา ได้แก่ เหมืองแร่ โลหะ เซรามิกส์ เคมีภัณฑ์ และกระดาษ
1997	“จีน ยังคงครองแชมป์แหล่งลงทุนจากต่างประเทศในเอเชีย.” (2540). <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 8(11), 92-95. บทความนี้ได้นำเสนอสถานการณ์การลงทุนของประเทศไทย จากข้อมูล และสถิติการลงทุนจากต่างประเทศของจีนในช่วงปี 2522-2539 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการลงทุนมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมากภายหลังการเปิดประเทศ ทำให้จีนเป็นแหล่งรองรับเงินลงทุนจากต่างประเทศเป็นอันดับหนึ่งของประเทศกำลังพัฒนา โดยส่วนใหญ่ให้ความสนใจในภาคการผลิตและภาคบริการ โดยสาขาที่จีนให้ความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ อุตสาหกรรมรถยนต์ ปิโตรเลียม อุตสาหกรรมพื้นฐาน อิเล็กทรอนิกส์ พลังงาน โดยเฉพาะคมนาคมขนส่ง เนื่องจากรัฐบาลต้องการปรับปรุงและเร่งสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ด้านการขนส่งเพื่อรองรับการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้การลงทุนส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่บริเวณชายฝั่ง อย่างไรก็ตามพบว่าการลงทุนในมณฑลภายในมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลในการกระตุ้นการลงทุนในมณฑลดังกล่าว
1999	อลิซามเมท แมทแลนด์, สตีเฟน มอร์แกน และสตีเฟน นิโคลัส. (2542). “บริษัทข้ามชาติจากออสเตรเลียในประเทศจีน: แรงจูงใจในการถ่ายโอนเทคโนโลยีและการดำเนินงาน (Australian Multinational Enterprises in China: Motivations, Technology Transfer and Operations)”. <i>วารสารเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ</i> , 17(1), 90-115. บทความนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจ การถ่ายโอนเทคโนโลยี และการดำเนินงานของบริษัทข้ามชาติ (MNE) จากประเทศออสเตรเลียในจีน โดยใช้กรอบทฤษฎีด้านฐานทรัพยากรของ MNE ซึ่งพัฒนาต่อเนื่องจากจากแนวคิดด้านต้นทุนการธุรกรรม และหน่วยปฏิบัติงาน ในการอธิบายสาเหตุการถ่ายโอนความสามารถเฉพาะด้านเป็นการภายใน ซึ่งแบบจำลองได้ตั้งคำถามเกี่ยวกับการต่อรองก่อนและหลังทำสัญญาในการดำเนินงานของบริษัทร่วมทุน และบริษัทเหมารับช่วงต่อ โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทางไปรษณีย์จากบริษัทในประเทศออสเตรเลียที่ได้ทำสัญญาเป็นระยะยาวในจีน โดยใช้วิธีทดสอบแบบ Mann-Whitney และ Kruskal .ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ นอกจากนี้ยังได้สำรวจถึงแรงจูงใจในการถ่ายโอนทักษะความชำนาญ การเลือกหุ้นส่วนร่วมทุน และการบริหารงานในบริษัทร่วมทุนและบริษัทในเครือ การวิเคราะห์ถึงการแก้ไขข้อขัดแย้งต่างๆ และการควบคุมจากบริษัทแม่ รวมถึงการวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง บทบาท ทำเลที่ตั้งและการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของบริษัทแม่

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
1999	Hui, Gao. Nongnooch Poramacom and Thanwa Jitsanguan. (2542). “Foreign direct investment from Thailand to China.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์</i> , 6(2), 38-43. บทความนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย และไทย เกี่ยวกับรูปแบบการลงทุนโดยตรงจากประเทศไทยไปยังประเทศจีน เพื่อทำความเข้าใจความสำคัญสถานการณ์ แนวโน้มการลงทุนของประเทศไทยในประเทศจีน พบว่า ปัจจัยต่างๆ ที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนโดยตรงจากประเทศไทยไปยังประเทศจีน ได้แก่ แรงจูงใจ สถานที่ กิจกรรม ผลิตภัณฑ์ ขนาด และพันธมิตร รวมทั้งการถ่ายทอดเทคโนโลยี การส่งออก และการไหลของเงินทุน เป็นสำคัญ
2000	“ตลาดจีน... ขุมทรัพย์ใหม่ของธุรกิจไทย.” (2543). <i>การเงินธนาคาร</i> , 19(224), 111-113. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงการเปิดตลาดการค้าปลีกของจีนในโครงการ Super Brand Mall ของเครือ ซีพี ที่จะเป็นตัวประสานนำสินค้าไทยไปสู่ผู้บริโภคในเซี่ยงไฮ้ ทั้งในด้านของกลยุทธ์ การคิดต่อการทำธุรกิจ และแนวปฏิบัติในประเทศจีน โดยมุ่งเน้นการทำธุรกิจผ่านทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากมีผู้บริโภคมีแนวโน้มการสั่งซื้อสินค้าผ่านทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ทั้งแบบ B2C ผ่านทางเว็บไซต์ที่จะพัฒนาขึ้นเป็นภาษาจีน และภาษาอังกฤษในอนาคต และแบบ B2B เพื่อเป็นตัวกลางในการส่งออกสินค้า และบริหารจัดการซื้อวัตถุดิบ ระหว่างผู้สั่งซื้อกับผู้ผลิต
2000	“ซีพี ประกาศศักยภาพธุรกิจไทย เจาะตลาดจีนก่อนเปิดเสรี.” (2543). <i>การเงินธนาคาร</i> , 19(224), 136-138. บทความนี้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การทำธุรกิจของกลุ่ม ซีพี เพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรีของจีนที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้ประเทศต่างๆ รวมถึงกลุ่ม ซีพี ต้องเร่งสร้างฐานกำลังเพื่อเตรียมรับการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มขึ้น ซึ่งปัจจุบันกลุ่ม ซีพี มีโรงงานอาหารสัตว์ครอบคลุมถึง 29 เมืองทั่วประเทศ และยังมีโครงการอื่นๆ อีกมากกว่า 170 โครงการทั่วประเทศ โดยกล่าวถึงยุทธศาสตร์การขยายฐานธุรกิจของไทยในจีน ในการเปิดศูนย์การค้าขนาดใหญ่ในเขตเศรษฐกิจผู้ส่ง และการเปิดตลาดธุรกิจค้าปลีกในจีนก่อนการเปิดเสรีทางการค้า
2001	ดวงใจ อัสวจินตจิตร. (2544). “จีนปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ การลงทุนหลังเป็นสมาชิก WTO.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 12(11), 59. บทความนี้เป็นการวิเคราะห์ถึงการปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ของจีนด้านการลงทุนหลังจากจีนเป็นสมาชิก WTO ซึ่งปัจจุบันนโยบายสิทธิพิเศษที่จีนให้อยู่จะให้ประโยชน์แก่ชาวต่างชาติมากกว่าชาวจีนท้องถิ่นเอง ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่เรียกว่า Round tripping คือ การที่ชาวจีนไปตั้งบริษัทที่ฮ่องกงแล้วกลับเข้ามาลงทุนเพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์นั้น ซึ่งหลังเป็นสมาชิก WTO พันธกรณีที่จีนต้องปฏิบัติ ก็จะต้องไม่เลือกปฏิบัติระหว่างบริษัทต่างชาติ และบริษัทท้องถิ่น ดังนั้นการกำหนดอัตราภาษีใหม่ของจีนหลังเป็นสมาชิก WTO ย่อมทำให้การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศมีความยากลำบากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่ด้านในของประเทศ อย่างไรก็ตามผู้เชี่ยวชาญคาดว่าแนวโน้มการลงทุนจากต่างประเทศยังคงเพิ่มขึ้นต่อไป เนื่องจากการเปิดเสรีการลงทุนจะทำให้บริษัทต่างชาติสามารถเข้าถึงตลาดจีนได้มากขึ้น
2002	ช่อผกา แก้วใหญ่ และสุมิตรา พูลทอง. (2545). “โอกาสการลงทุนไทย-จีน กับ ดร.สารสิน วีระผล รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัทเครือซีพี จำกัด.” <i>วารสารเศรษฐกิจและสังคม</i> , 39(2), 28-31. บทความนี้เป็นการนำเสนอแนวคิดและความเห็นของ ดร.สารสิน วีระผล ถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีน ศักยภาพทางเศรษฐกิจ การลงทุนของไทยในจีนข้อสังเกต และปัจจัยที่จะสนับสนุนการผลิตและการตลาดและการขยายตลาดของไทยในจีน และโอกาสการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษไทย-จีน รวมทั้งโอกาสในการลงทุนร่วมกับจีน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมต่างๆ
2002	ศัลยา อักษรมัต. (2545). “เส้นทางการลงทุนในจีนของซีพี.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 13(11), 61-64. บทความนี้กล่าวถึงพัฒนาการลงทุนทำธุรกิจของบริษัท ซีพี ในประเทศจีน ซึ่งเริ่มต้นด้วยการทำธุรกิจอาหารสัตว์จนประสบความสำเร็จ และได้ขยายไปยังธุรกิจห้างสรรพสินค้าโลตัส และธุรกิจพืชครบวงจร ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจชา ธุรกิจไวน์ และธุรกิจข้าว ซึ่งมีแนวโน้มขยายตัวได้ดี เนื่องจากเศรษฐกิจจีนยังคงมีแนวโน้มขยายตัวไปได้ และกล่าวถึงปัญหาการลงทุนในจีนซึ่งเกิดจากการมีเส้นทางและขั้นตอนการค้าที่แตกต่างกันในแต่ละเมือง ซึ่งทำให้ขั้นตอนการค้าแตกต่างกัน ถ้าเข้าใจ การดำเนินการต่างๆ จึงต้องอาศัยทั้งพหุความสัมพันธ์ส่วนบุคคลสูง

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2003	พรณี เชิงสุทธา. (2546). “ขุนนางเปิดรับการลงทุนจากไทย.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 15(2), 30-36. บทความนี้กล่าวถึงศักยภาพการลงทุนของมณฑลยูนนาน ซึ่งเป็นมณฑลที่มีลักษณะพิเศษเนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ มีแรงงานจำนวนมาก ทั้งยังเป็นศูนย์กลางการคมนาคมของภาคตะวันตกที่มี การพัฒนาเครือข่ายคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นประตูเชื่อมโยงจีนกับอาเซียน นอกจากนี้รัฐบาลยูนนานยังมีนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติภายใต้กรอบ การพัฒนาภาคตะวันตกของรัฐบาลกลางด้วย ดังนั้นยูนนานจึงเป็นมณฑลที่ศักยภาพสำหรับนักลงทุนโดยกิจการที่ไทยน่าจะมีความสนใจในการลงทุนจากการสำรวจประกอบด้วย อุตสาหกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร และแปรรูปอาหาร การพัฒนามล็ดพันธุ์พืช อุตสาหกรรมไม้ดอก และร้านอาหารไทย เป็นต้น
2004	สรนันท์ ฉัตรภรณ์ และกลยุทธ พินขาว. (2547). “สาธารณรัฐประชาชนจีน: ชุมทองของนักลงทุนไทย.” <i>วารสารการเงินการคลัง</i> , 17(53), 82-88. บทความนี้ได้กล่าวถึงสภาพความน่าสนใจในการเข้าไปลงทุนในประเทศจีน ซึ่งหลังการเปิดประเทศ จีนได้มีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างมาก จากใช้ระบบตลาดแบบสังคมนิยม ด้วยมีจุดเด่นที่มีจำนวนแรงงานมาก ต้นทุนการผลิตต่ำ และมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน ทำให้มีอุตสาหกรรมเกิดใหม่ และการขยายฐานการผลิตจากประเทศต่างๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการทดสอบส่วนแบ่งตลาด พบว่า โอกาสในการลงทุนของไทย ยังคงมีช่องทางอยู่มาก หลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ขณะเดียวกัน จีนก็มีการดำเนินนโยบายเชิงรุกโดยการเปิดการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ เพิ่มขึ้นด้วย โดยสินค้าที่มีแนวโน้มประสบความสำเร็จสูง ได้แก่ ยางพารา วัสดุก่อสร้าง เนื่องจากจีนต้องนำเข้าวัตถุดิบจากไทย อย่างไรก็ตามผู้เขียน เห็นว่า การลงทุนของไทยยังมีอุปสรรคอยู่มาก คือ ขาดความรู้ความเข้าใจ ความแตกต่างของกฎระเบียบที่มี มาก ระบบขั้นตอนที่ไม่ชัดเจน และอุตสาหกรรมที่จีนเน้นส่งเสริมต้องใช้เงินลงทุนมากซึ่งไม่สอดคล้องกับนักลงทุนขนาดเล็กและกลางของไทยที่ไม่มีความพร้อม ดังนั้นซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการลงทุนในจีนนั้น นัก ลงทุนจะต้องมีการศึกษาพิจารณาประเภทสินค้า และอุตสาหกรรมอย่างเหมาะสมจึงจะประสบความสำเร็จได้
2004	ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2547). “สู่ทางการลงทุนในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน.” <i>รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS</i> , 4(ต.ค.-ธ.ค.), 22-24. บทความนี้เป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจของมณฑลยูนนาน กล่าวถึง เศรษฐกิจของยูนนานที่มีการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ โดยที่ประเทศไทยเป็น ประเทศผู้ลงทุนอันดับ 6 ในยูนนาน ด้านการเงินนั้น พบว่า เนื่องจากมีสถาบันการเงินไทยเพียงแห่งเดียว คือ ธนาคารกรุงไทย นอกจากนี้โดยทางการจีนยังคงเข้มงวดกับภาคการเงินมากทำให้ นักลงทุนไทยไม่มี ความสะดวกในการทำธุรกรรมทางการเงินมากนัก โดยอุปสรรคในการทำธุรกิจของนักลงทุนไทยในยูนนานที่สำคัญ คือ ปัญหาผู้ร่วมทุน กฎหมายที่แตกต่างกัน ค่าครองชีพที่สูง และความยุ่งของนโยบายของ รัฐบาลที่ไม่แน่นอน เป็นต้น ในการเข้าไปลงทุนในยูนนานผู้เขียนเห็นว่า ผู้ลงทุนจึงควรต้องมีความรู้ความเข้าใจ มีการศึกษากฎระเบียบ มีการหาผู้ร่วมทุนที่ดี และศึกษาความเสี่ยง และความเป็นไปได้ในการลงทุน ในยูนนานอย่างรอบคอบและระมัดระวัง
2005	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2548). “นโยบายส่งเสริมการลงทุนของจีน...กำลังจะพลิกโฉม.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 60-63 บทความนี้กล่าวถึงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของนโยบายส่งเสริมอุตสาหกรรมของประเทศจีน ซึ่งเน้นการส่งเสริมการลงทุนจากต่างชาติ โดยการให้สิทธิและประโยชน์ทางด้านภาษีแก่บริษัทต่างชาติที่เข้ามา ลงทุนในกิจการและพื้นที่ที่รัฐบาลให้การสนับสนุนเป็นพิเศษเป็นการเฉพาะ ซึ่งมีผลให้เกิดการลงทุนจากต่างชาติในจีนเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตามเนื่องจากข้อผูกพันทางการค้าในการเข้าเป็นสมาชิก WTO จะ ผลักดันจีนต้องใช้อัตราภาษีที่เท่าเทียมกัน Unified Tax Regime : ดังนั้นจึงมีผลให้จีนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่
2005	พรณี เชิงสุทธา. (2548). “ภาวะการลงทุนของต่างชาติในจีนและยุทธศาสตร์การ “ก้าวออกไป” ของรัฐบาล.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(5), 64-66. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงพัฒนาการของประเทศจีนหลังจากการเปิดและปฏิรูปประเทศซึ่งได้รับผลอย่างมาก โดยอาศัยการลงทุนจากต่างชาติ ทำให้สามารถขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว ขณะเดียวกันก็ได้

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	พยายามปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างและวิธีการต่างๆ ให้ดีขึ้น ทำให้เศรษฐกิจจีนแข็งแกร่ง และสามารถแข่งขันในตลาดโลกได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อจีนเข้าสู่การเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก ทำให้ข้อจำกัดในการทำธุรกิจของชาวต่างชาติลดลง ส่งผลให้มูลค่าการลงทุนในจีนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งเงินเองก็ได้สนับสนุนบริษัทจีนที่มีความพร้อมไปลงทุนในต่างประเทศด้วย ดังยุทธศาสตร์การ "ก้าวออกไป" ของธุรกิจจีนทำให้การลงทุนของจีนในต่างประเทศเพิ่มขึ้นมาเป็นลำดับ ด้านความร่วมมือด้านการค้า การลงทุนระหว่างไทยและจีนพบว่าได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมั่นคงเนื่องจากเศรษฐกิจไทยและจีนมีส่วนเกื้อหนุนกันสูง ซึ่งส่วนใหญ่การลงทุนของจีนในไทยจะอยู่ในธุรกิจ เกี่ยวกับเคมีภัณฑ์ กระดาษ อุตสาหกรรมเบา สิ่งทอ อุตสาหกรรมเกษตรตามลำดับ และจากการที่ไทยและจีนมีความตกลงการค้าเสรีร่วมกันจะยิ่งทำให้ความร่วมมือทางด้านการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้นด้วย
2005	นุชนารถ วงษ์เกษม และสุนันทา อักษรกิจ. (2548). “บทเรียนและข้อคิดการลงทุนในจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(12), 38-41. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงสถานการณ์การลงทุนในจีนจากประสบการณ์ ซึ่งเป็นประเทศที่นักลงทุนต่างชาติจำนวนมากต้องการเข้าไปลงทุนหรือขยายตลาดเนื่องจากมีตลาดที่ใหญ่ แต่ในทางปฏิบัติพบว่าการเข้าไปลงทุนหรือขยายตลาดอาจไม่สามารถทำธุรกิจให้ประสบความสำเร็จได้โดยง่ายนัก เพราะความแตกต่างในหลายๆ ด้าน เช่น กฎระเบียบ วัฒนธรรม รวมทั้งความหลากหลายของแต่ละพื้นที่ โดยผู้เขียนมีความเห็นว่าปัจจัยที่การเข้าไปลงทุนหรือขยายตลาดให้ประสบความสำเร็จ ข้อสำคัญคือ ต้องมีการศึกษา และสำรวจตลาดสำหรับการผลิต เลือกผู้ร่วมลงทุน และการกระจายสินค้าที่ดี รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานราชการของไทยและของจีนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ธุรกิจสามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี
2006	“บริษัทจีนคิดบ่วงซื้อกิจการ ไม่ทันเกมธุรกิจต่างแดน.” (2549). <i>การเงินธนาคาร</i> , 293(ก.ย.), 87. บทความนี้กล่าวถึงปัญหา อุปสรรค และกลยุทธ์ ความผิดพลาดในการดำเนินธุรกิจของนักธุรกิจจีนในการขยายตลาด และรวบรวมกิจการกับธุรกิจต่างชาติ คือ บริษัท ทีซีแอล คอร์ป ที่ต้องรับภาระขาดทุนการเข้าไปซื้อกิจการ อาร์ซีแอล และคอมปีสัน และกรณีเลอโนโว กรุ๊ปที่ซื้อกิจการคอมพิวเตอร์จากไอบีเอ็มจนกลายเป็นผู้ผลิตคอมพิวเตอร์รายใหญ่ของโลก ซึ่งกำลังประสบปัญหาส่วนแบ่งตลาดลดลง ซึ่งเป็นผลจากการใช้กลยุทธ์ผิดจังหวะ ความล้มเหลวของการดำเนินธุรกิจดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความลำบากในการบริหารงาน และการจัดการทางธุรกิจให้ประสบความสำเร็จของบริษัทจีน
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “การลงทุนไทยในจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(2), 13-25. บทความนี้กล่าวถึงการลงทุนของไทยในประเทศจีนในธุรกิจต่างๆ ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่จีนเปิดประเทศในปี 1979 นับแต่ประเทศจีนเปิดประเทศ เพื่อแสวงหาโอกาสทางธุรกิจ โดยมีเครือเจริญโภคภัณฑ์เป็นบริษัทไทยบริษัทแรกที่เข้าไปลงทุนในจีน จากนั้นก็ได้มีกลุ่มบริษัทไทยอื่นๆ เข้าไปลงทุนเพิ่มเติมจำนวนมาก เช่น ธนาคารกรุงเทพ ห้างสรรพสินค้าโลตัส กลุ่มคอมลิ่ง กลุ่มไมเนอร์ ชีเมนต์ไทย กลุ่มแคล-คอมพ์ สหยูเนียน บ้านปู มิตรผล ไทยเพรซิเดนซ์ และกระทิ้งแดง เป็นต้น อย่างไรก็ตามการลงทุนของนักลงทุนหลายรายกลับไม่สามารถประสบความสำเร็จมากนักเช่น กรณีห้างสรรพสินค้าโลตัส และยิ่งไปกว่าบางรายยังต้องถอนตัวในเวลาต่อมาด้วย เช่น กลุ่มนีโอซูกิ ชีเมนต์ไทย และ ไทยเพรซิเดนซ์ฟู้ดส์ เป็นต้น
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “บัญญัติ 15 ประการเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(2), 26-37. บทความนี้ผู้เขียนสรุปถึงปัจจัยที่ส่งเสริมการเข้าไปลงทุนในประเทศจีนให้ประสบความสำเร็จ 15 ประการ คือ 1. ต้องมีความสามารถในการแข่งขัน 2.ต้องให้ความสำคัญกับการลงทุน 3.ต้องศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน 4.ต้องมีเงินทุนเพียงพอ 5.ต้องยอมรับความแตกต่างในการทำธุรกิจ 6.ต้องเลือกผู้ร่วมลงทุนอย่างระมัดระวัง 7.ต้องมีความพร้อมในการแก้ไขปัญหา 8.ต้องมีการศึกษาตลาดอย่างต่อเนื่อง 9.ต้องมีการสร้างสัมพันธ์แบบกาวนซ์ 10.ต้องมีการพัฒนาบุคลากร 11.ต้องมีการสร้างภาพลักษณ์องค์กรเชิงบวก 12. ต้องพยายามรับชำระเงินค่าสินค้าล่วงหน้า 13. ต้องตั้งข้อผลิตภัณฑ์ที่เป็นมงคล 14.ต้องออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับรสนิยม และ15. ต้องเตรียมพร้อมรับการถอนตัวจากตลาดหากไม่ประสบความสำเร็จ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
2007	กาญจนา นพพันธ์ และสุนันทา อักษรกิจ. (2550). “จีนกับการพัฒนาและส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(3), 8-16. บทความนี้กล่าวถึงสภาพเศรษฐกิจ แนวคิด การพัฒนาในช่วงระยะเวลาต่างๆ ของประเทศจีน และการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศจากการสัมภาษณ์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมภพ มานะรังสรรค์ ซึ่งมีเนื้อหาสำคัญเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาของจีน ซึ่งได้มีการวางแนวทางการพัฒนาออกเป็นขั้นตอน คือ ระยะแรก เริ่มต้นจากการเน้นการส่งเสริมการลงทุนจากชาวจีนโพ้นทะเล และผู้ประกอบการภายในประเทศ และระยะที่สอง คือการปรับเปลี่ยนนโยบายการลงทุนไปสู่การส่งเสริมการลงทุนในกิจการที่รัฐบาลกำหนด และการเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และระยะที่สาม คือ การส่งเสริมธุรกิจที่มีศักยภาพให้ออกไปลงทุนในต่างประเทศ
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “ทิศทางใหม่ของนโยบายส่งเสริมการลงทุนในจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(3), 17-20. บทความนี้กล่าวถึง นโยบายส่งเสริมการลงทุนของจีนที่มีเอกลักษณ์สำคัญ คือ การส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ที่กำหนดไว้เพื่อเกิดการลงทุนที่กระจุกตัวเป็นคลัสเตอร์ ขณะเดียวกันก็เน้นให้สิทธิพิเศษแก่บริษัทต่างชาติเท่านั้น ขณะที่บริษัทท้องถิ่นต้องเสียภาษีในอัตราสูง อย่างไรก็ตามเนื่องจากข้อผูกพันทางการค้าในการเข้าเป็นสมาชิก WTO จะผลักดันจีนต้องใช้อัตราภาษีที่เท่าเทียมกันหรือ Unified Tax Regime : ดังนั้นจึงมีผลให้จีนจะต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายส่งเสริมการลงทุนใหม่ แต่ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่น่าจะมีผลกระทบต่อการลงทุนจากต่างประเทศของจีนมากนัก เนื่องจากปัจจัยสำคัญในการดึงดูดการลงทุนของจีนไม่ใช่สิทธิประโยชน์ด้านภาษี แต่เป็นสถานการณ์การเมืองที่มั่นคง จำนวนแรงงานที่มาก และตลาดที่มีขนาดใหญ่มากกว่า
2007	ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์. (2550). “ทิศทางการลงทุนต่างประเทศของจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(3), 21-31. บทความนี้กล่าวถึงนโยบายการส่งเสริมบริษัทจีนไปลงทุนต่างประเทศของรัฐบาลจีนซึ่งมีการสานต่อนโยบายอย่างต่อเนื่องหลังการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารประเทศ 2006 โดยมีการตั้งเป้าหมายให้บริษัทจีนไปลงทุนต่างประเทศมากถึง 60,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปี 2006-2010 ทั้งนี้วัตถุประสงค์สำคัญของการส่งเสริมการลงทุนไปต่างประเทศ มีหลายประการ คือ การขยายตลาดส่งออก การเข้าถึงนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง การเพิ่มความสามารถทางการตลาด การแสวงหาวัตถุดิบและแหล่งพลังงานของจีน โดยประเภทของธุรกิจที่ออกไปลงทุนต่างประเทศจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กิจการทั่วไปที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน และกิจการที่เป็นสถาบันการเงิน ซึ่งรูปแบบการลงทุนในต่างประเทศจะอยู่ในรูปแบบของการควบรวม และการซื้อกิจการ มากกว่ากรณีของบริษัทเกาหลีใต้และญี่ปุ่นซึ่งเน้นการลงทุนด้วยตนเองเป็นหลัก
2008	อรรถพล มาพวง นิสิต พันธมิตร ไพรซ์ กาญจนการุณ และประพัฒน์ จริยะพันธุ์. (2551). “ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย.” <i>วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</i> , 12(1-2), 59-75. บทความนี้ผู้วิจัยได้แสดงผลการศึกษาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการลงทุนโดยตรงกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยใช้วิธีการทดสอบความสัมพันธ์เชิงคุณภาพในระยะยาวของ Johansen-Juselius ในช่วงระหว่างปี 1997-2006 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย โดยเปรียบเทียบว่ามีปัจจัยใดที่เป็นตัวกำหนดการลงทุนจากต่างประเทศในแต่ละประเทศบ้าง และมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางใดในช่วงระยะเวลาดังกล่าว โดยปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศเปรียบเทียบ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่แท้จริง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศโดยเปรียบเทียบ และมูลค่าการส่งออกของแต่ละประเทศ ผลการศึกษาพบว่า ในประเทศจีน มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศโดยเปรียบเทียบ และอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริง มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ สำหรับมูลค่าการส่งออกและอัตราเงินเฟ้อภายในประเทศโดยเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในประเทศเวียดนามปัจจัยด้านเศรษฐศาสตร์มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศทั้งหมด มีเพียงอัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ส่วนประเทศไทย อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ภายในประเทศโดยเปรียบเทียบ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	และมูลค่าการส่งออกมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการลงทุน โดยตรงจากต่างประเทศ สำหรับมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้น อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราที่แท้จริง อัตราเงินเฟ้อภายในประเทศโดยเปรียบเทียบมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการลงทุนจากต่างประเทศ
2008	สำนักยุทธศาสตร์และนโยบายการลงทุน. (2551). “สถานการณ์การลงทุนจากต่างประเทศ เจาะลึกนักลงทุนญี่ปุ่น - สหรัฐฯ - ยุโรป - จีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 19(9), 29-33. บทความนี้กล่าวถึงสถานการณ์การลงทุนของประเทศต่างๆ ในประเทศไทยของนักลงทุนจากประเทศ ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ - ยุโรป - จีน. ในช่วงปี 2004-2007 ซึ่งเป็นประเทศที่ไทยให้ความสำคัญเพราะมีศักยภาพด้านเงินทุน และอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยพบว่า ญี่ปุ่นเป็นผู้ลงทุนรายใหญ่ที่สุด รองลงมา คือ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และจีน ตามลำดับ
2008	“การลงทุนจีน ก้าวสู่เวทีโลก.” (2551). <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 19(9), 62-66. บทความนี้กล่าวถึง ความสำเร็จของพัฒนาการทางธุรกิจของจีนซึ่งมีการเติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ทั้งยังได้มีการขยายการค้าและการออกไปสู่ตลาดโลก เพื่อการขยายตลาด และการแสวงหาความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี พลังงาน และวัตถุดิบ
2009	ศพร ชื่นชลพฤกษ์. (2552). “ประสบการณ์การลงทุนในไทยของนักลงทุนจีน.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 20(2), 16-17. บทความนี้กล่าวถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน และความสำคัญของเงินจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกที่เกิดจากการวางแผนอย่างมียุทธศาสตร์ของภาครัฐ และการดำเนินยุทธศาสตร์ก้าวออกไปของจีนที่จะส่งเสริมการลงทุนในต่างประเทศ เพื่อให้อุตสาหกรรมของจีนสามารถเข้าถึงนวัตกรรม และเทคโนโลยีขั้นสูง และแสวงหาพลังงาน และวัตถุดิบเพื่อเป็นปัจจัยหลักในการสร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนได้ ปัจจุบันประเทศที่เป็นแหล่งรองรับการลงทุนของจีน ได้แก่ กลุ่มอาเซียน ประเทศกลุ่มตะวันออกกลาง ทวีปอเมริกา และทวีปแอฟริกา เป็นต้น ซึ่งจากประสบการณ์การลงทุนในไทยของนักลงทุนจีนพบว่า ประเทศไทยถือเป็นประเทศในอันดับต้นในกลุ่มอาเซียนที่จีนนิยมลงทุนทำธุรกิจ เนื่องจากมีต้นทุนที่เหมาะสม มีความสะดวกในการดำเนินธุรกิจเนื่องจากมีระบบตลาดที่สมบูรณ์ จึงมีศักยภาพในการเป็นแหล่งรองรับการลงทุนของจีนที่สำคัญในอาเซียน
	4. บทความวิชาการ และสิ่งวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการเงิน
1993	วิญญู เตโชวานิชย์. (2536). “การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินจีน.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 14(3), 55-61. บทความนี้กล่าวถึงพัฒนาการของค่าเงินหยวนของจีน 3 ขั้นตอน คือระยะแรกเริ่มออกธนบัตร ซึ่งเป็นช่วงที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ระยะที่ 2 (1953-1980) ซึ่งเป็นช่วงที่ค่าเงินหยวนจีนมีการเคลื่อนไหวไม่มากนัก และช่วงที่ 3 (1981-1992) เป็นช่วงที่จีนใช้อัตราแลกเปลี่ยน 2 อัตรา และใช้อัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ สำหรับทิศทางการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนของเงินหยวน ผู้เขียนพบว่าจะมีแนวโน้มที่จะต้องเปลี่ยนแปลง เนื่องจากมีค่าไม่สอดคล้องต่อค่าเงินที่แท้จริงมากนัก และในอนาคตยังต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของโลกด้วย
1997	ปิยรัตน์ กฤษณามระ. (2540). “ธุรกิจการเงินในเซี่ยงไฮ้ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.” <i>จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์</i> , 19(71), 12-16. บทความนี้ ผู้เขียนได้กล่าวถึงพัฒนาการทางเศรษฐกิจของเซี่ยงไฮ้ซึ่งถือเป็นเขตเศรษฐกิจที่นำเสนองานมากที่สุดเนื่องจากถูกกำหนดให้เป็นศูนย์กลางทางการเงิน โดยปัจจัยที่ทำให้เซี่ยงไฮ้มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วมาก คือ การขยายตัวของโครงการขนาดใหญ่ การขยายตัวของธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ และการเพิ่มขึ้นของการลงทุนจากต่างประเทศ เป็นหลัก ซึ่งจากการปฏิรูปและการพัฒนาระบบการเงินที่ผ่านมาทำให้ให้เมืองเซี่ยงไฮ้มีระบบการเงินที่สมบูรณ์ขึ้นเป็นลำดับ และเป็นที่ยังดูดธนาคารต่างชาติให้เข้ามาทำธุรกิจในเซี่ยงไฮ้เป็นจำนวนมาก ในปัจจุบัน ทั้งนี้เซี่ยงไฮ้ยังมีแผนพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางการเงินที่ให้บริการระดับสากลในทุกรูปแบบในระดับภูมิภาค และระดับโลกในอนาคตต่อไป ด้วย

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
1999	ฝ่ายวิชาการ ธนาคารนครน. (2542). "สื่อจีนลดค่าเงินหยวน ตลาดเอเชียปั่นอีกรอบ." <i>การเงินธนาคาร</i> , 18(208), 76-80. บทความนี้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจของจีนและของโลก รวมทั้งวิเคราะห์ถึงการกำหนดค่าเงินของจีน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงลดค่าเงินหยวนของจีน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในเอเชีย
2000	วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2543). "เศรษฐกิจการเมืองว่าด้วย "เงินหยวน"." <i>วารสารสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</i> , 31(1), 17-46. บทความนี้กล่าวถึงความเป็นมา การปฏิรูปค่าเงินหยวน สถาบันการเงินของจีน พัฒนาการของระบบการเงินในแต่ละช่วงเวลา และบทบาทที่สำคัญของเงินในการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากวิกฤติเศรษฐกิจในเอเชีย ซึ่งจีนได้ตัดสินใจเลือกดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการปฏิรูปเศรษฐกิจ และสถาบันการเงินที่มีปัญหา และเพิ่มการลงทุนในการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และกระตุ้นอำนาจซื้อของประชาชนภายในประเทศแทน โดยที่ไม่เลือกแนวทางการลดค่าเงินหยวนเพื่อช่วยเหลือประเทศในภูมิภาค เนื่องจากการลดค่าเงินหยวนจะก่อให้เกิดปัญหาที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประเทศในภูมิภาคอย่างมาก
2001	"พลิกโฉมหน้าระบบการเงินจีนปาฏิหาริย์! หรือ ความจริง!." (2544). <i>การเงินธนาคาร</i> , 20(228), 138-140. บทความนี้กล่าวถึงปัญหาของภาคการเงินของจีนที่มีปัญหานี้เสียสูงเนื่องจากการปล่อยกู้ให้กับภาครัฐ และปัญหาประสิทธิภาพของตลาดทุนที่รัฐบาลมีปัญหการปกป้องนักลงทุนจากการขายตัวอย่างรวดเร็วของนักลงทุนรายย่อย และการถือโง่งในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งแม้ว่าทางการเงินจะมีนโยบายในการปฏิรูปแล้ว แต่ก็มีปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการอยู่มาก ซึ่งผู้เขียนคาดว่า การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก น่าจะมีส่วนให้จีนเร่งรัดการปฏิรูปให้รวดเร็วมากขึ้น เนื่องจากจีนต้องเปิดเสรีให้เกิดการแข่งขันภายในประเทศ โดยเฉพาะในภาคการเงิน อย่างไรก็ตามการปฏิรูประบบการเงินการธนาคารยังมีอุปสรรคอยู่มากจากการเมืองและกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินซึ่งเกือบทุกอุตสาหกรรมถูกควบคุมโดยภาครัฐ
2001	เกตุสุธา สุประดิษฐ์ สุขุมลย์ ลัดพลี และพิสิทธิ์ พัวพันธ์. (2544). "โครงการแลกเปลี่ยนเงินตราทวิภาคีกับประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้." <i>วารสารการเงินการคลัง</i> , 16(49), 27-32. บทความนี้ได้กล่าวถึงแนวทาง โครงการความตกลงแลกเปลี่ยนเงินตราอาเซียน ซึ่งเป็นความพยายามในการขยายโครงการความตกลงแลกเปลี่ยนเงินตราให้ครอบคลุมถึงประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ และรายละเอียดของความตกลงแลกเปลี่ยนเงินตราทวิภาคี ซึ่งผู้เขียนคาดว่าโครงการความตกลงว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเงินตรานี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาค และส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจประเทศในภูมิภาค
2005	"บริษัทจีนตามรอยธนาคารแบร์ริง ขาดทุนตราสารอนุพันธ์มหาศาล." (2548). <i>การเงินธนาคาร</i> , 24(273), 186-188. บทความนี้กล่าวถึงความผิดพลาดของการบริหารจัดการของบริษัท ไชน่า เอวิเอชั่น ออยล์ (ลิงคโพร) ซึ่งเป็นบริษัทลูกของ ไชน่า เอวิเอชั่น ออยล์ โฮลดิ้ง ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจจีนที่ขาดทุนจากการซื้อขายตราสารอนุพันธ์น้ำมันอย่างมหาศาล ซึ่งก่อให้เกิดก่อให้เกิดความสงสัยต่อธรรมาภิบาลของบริษัทจีน รวมทั้งความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นจากการที่รัฐวิสาหกิจจีนดำเนินการในเชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้น แสดงถึงปัญหาเรื่องความโปร่งใสในการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจ แม้ว่าทางการเงินได้เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมมากขึ้นก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่าหากทางการจีนยังคงแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้วยการนำกิจการเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์แล้ว จีนต้องดำเนินการในเรื่องการเปิดเผยข้อมูล ปัญหา และมาตรฐานการจัดการดูแลของรัฐบาลจีนอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว
2005	"เงินถ่วงปรับค่าเงินหยวน คาดถ่วงช่วงซื้อขายพฤศจิกายน." (2548). <i>การเงินธนาคาร</i> , 24(275), 187-188. บทความนี้กล่าวถึงสถานการณ์ค่าเงินหยวนของจีนซึ่งได้รับการกดดันจากต่างชาติให้มีการปรับค่าเงินให้ยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมาจีนได้มีการผ่อนคลายการปรับลดเงินตราด้วยการอนุญาตให้ธุรกิจบริการบาง

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ประเภทถือครองเงินตราต่างประเทศได้ และให้คำมั่นในการปรับเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย และการปรับโครงสร้างระบบธนาคารพาณิชย์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้โดยยังคงนโยบายรักษาค่าเงินหยวนให้มีเสถียรภาพ โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นว่าจีนนั้นมีทางเลือก 2 ทางในการปรับเปลี่ยนค่าเงินหยวนให้มีความยืดหยุ่นมากขึ้น คือ การเปลี่ยนไปใช้ระบบตะกร้าเงิน และขยายช่วงของค่าเงินหยวนให้มากขึ้น แต่ทั้งนี้การเลือกวิธีใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของจีนเอง
2005	“เงินหยวน & แบงก์จีน.” (2548). <i>การเงินธนาคาร</i> , 276(เม.ย.), 14-20. บทความนี้กล่าวถึงสถานการณ์ค่าเงินหยวน ซึ่งได้รับแรงกดดันให้เพิ่มค่าเงินหยวน และปัญหาการคอร์รัปชันของผู้บริหารในธนาคารจีน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในระบบธนาคารจีน ซึ่งแม้ทางการเงินจะได้เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมมากขึ้น และแก้ปัญหานี้เสียแก่ธนาคารแล้ว แต่ผู้เขียนเห็นว่าทางการเงินควรต้องดำเนินการปฏิรูประบบธนาคารให้เร็วขึ้น และจัดการเรื่องการคอร์รัปชันอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพื่อให้ระบบธนาคารจีนมีความมั่นคงแข็งแกร่งต่อวิกฤตฟองสบู่ที่อาจเกิดขึ้นได้
2005	วีรพงษ์ รามางกูร. (2548). “จีนจะขึ้นค่าเงินหยวนไปทำไม?.” <i>การเงินธนาคาร</i> , 24(278), 210-212. บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึงสถานการณ์ค่าเงินหยวน ซึ่งถูกกดดันให้มีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นจากประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นผลจากการที่จีนได้ดุลการค้าและดุลการชำระเงินจำนวนมาก แต่จากการบริหารจัดการค่าเงินหยวนของจีนทำให้ค่าเงินหยวนไม่สอดคล้องกับปัจจัยที่แท้จริง อย่างไรก็ตามผู้เขียนมีความเห็นว่าจากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของจีนที่การขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ยังไม่ถึงจุดที่มีการจ้างงานเต็มที่มีแนวโน้มให้จีนยังไม่มีเหตุผลที่จะเปลี่ยนแปลงค่าเงินจากปัจจุบัน
2005	นิตินัย ศิริสมรรถการ. (2548). “ลอยตัวค่าเงินหยวน...การเปลี่ยนแปลงที่ต้องจับตามอง.” <i>วารสารการงบประมาณ</i> , 2(6), 43-52. บทความนี้กล่าวถึงกล่าวถึงการขยายตัวทางเศรษฐกิจจีนที่เป็นไปอย่างก้าวกระโดดภายหลังการเปิดประเทศ และการปฏิรูปเศรษฐกิจ รวมทั้งจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ซึ่งทำให้การค้าระหว่างประเทศของจีนมีการขยายตัวอย่างมาก เนื่องจากความได้เปรียบเรื่องต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ยังเป็นผลจากการที่จีนผูกค่าเงินหยวนกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกาก็ทำให้ส่งสินค้าออกได้จำนวนมาก โดยเฉพาะก่อนหน้าที่ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาค่อนข้างต่อเนื่อง โดยผลการศึกษาการเปลี่ยนอัตราแลกเปลี่ยนจากการตรึงหยวนไว้กับดอลลาร์สหรัฐอเมริกามาเป็นระบบลอยตัวแบบจัดการอ้างอิงตะกร้าเงินก่อนมีการขยายช่วงจากเดิมที่ร้อยละ 1.5 มาเป็นร้อยละ 3 นั้น พบว่า มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีนไม่มากนักเพราะเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป การปรับแข็งค่าขึ้นจึงส่งผลกระทบต่อผลกระทบการส่งออกไม่มากนัก โดยในระยะสั้นนั้นจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยไม่มากนักเพราะการปรับค่าเงินหยวนนั้นยังอยู่ต่ำกว่าปัจจัยพื้นฐานของจีนอยู่มาก หากแต่ในระยะยาวเมื่อเงินหยวนเริ่มปรับแข็งค่าขึ้นนั้นจะส่งผลกระทบต่อส่งออกประเทศไทย เนื่องจากได้เปรียบด้านต้นทุนกับจีน โดยเฉพาะชิ้นส่วนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นสินค้าหลักที่ไทยส่งไปจีน ขณะเดียวกันก็อาจส่งผลกระทบต่อผลผลิตสินค้าของไทยที่ต้องนำวัตถุดิบเข้าจากจีนได้ ดังนั้น ในระยะยาวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาติดตามผลกระทบซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ตลอด ซึ่งล้วนส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก และเศรษฐกิจไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
2005	“รุกแดนมังกรฉบับไทยพาณิชย์.” (2548). <i>การเงินธนาคาร</i> , 280(ส.ค.), 74-76. บทความนี้กล่าวถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการเงินระหว่างธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าของประเทศจีนและธนาคารไทยพาณิชย์ของประเทศไทยจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารธนาคารไทยพาณิชย์ ในด้านรูปแบบความสัมพันธ์ของธนาคารไทยพาณิชย์และธนาคารของจีน และรายละเอียดความตกลงต่างๆ
2006	“ทุนสำรองเงินปี 2010 พุ่งแตะ 2 ล้านล้านดอลลาร์.” (2549). <i>การเงินธนาคาร</i> , 295(พ.ย.), 81. บทความนี้กล่าวถึงสถานการณ์การเติบโตของทุนสำรองระหว่างประเทศของจีนซึ่งเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และรูปแบบการบริหารจัดการทุนสำรองซึ่งปัจจุบันอยู่ภายใต้การดูแลของคณะกรรมการทุนสำรอง

ปีที่พิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	แลกเปลี่ยนเงินตราที่อยู่ภายใต้การกำกับของธนาคารกลางจีน ซึ่งส่วนใหญ่ถูกนำไปลงทุนในพันธบัตรที่ออกโดยรัฐบาลกลางและหน่วยงานต่างๆ ของสหรัฐอเมริกา
2009	“เศรษฐกิจจีนใหญ่อันดับ 3 หนุนธุรกิจแบงก์ด้านวิกฤติ.” (2552). <i>การเงินธนาคาร</i> , 322(ก.พ.), 98. บทความนี้กล่าวถึงการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนซึ่งเติบโตจนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดวิกฤตการเงิน ประเทศจีนเป็นประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่เพียงประเทศเดียวที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทั้งยังมีสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้นสะท้อนความแข็งแกร่งของภาคการเงินการธนาคารของจีน และพร้อมจะเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นการใช้จ่ายของนักลงทุนชาวจีนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตาม ส่วนหนึ่งนั้นเป็นเพราะการดำเนินธุรกิจของธนาคารจีนยังไม่ก้าวหน้าเต็มรูปแบบเหมือนระบบของต่างชาติทำให้ธนาคารจีนรอดพ้นจากวิกฤตซ้ำไปพร้อมได้
	5. บทความวิชาการ และเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ
	5.1 บทความวิชาการ และเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ
	ไม่ปรากฏบทความวิชาการ และเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการค้าบริการ
	5.2 บทความวิชาการ และเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการท่องเที่ยว
2002	สิฏฐากร สุทธิพิศ. (2545). “กลยุทธ์การตลาดธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.” <i>วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ</i> , (2545), 76-82. บทความนี้ผู้เขียนกล่าวถึงสภาพทั่วไปของการท่องเที่ยว และอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศจีน ปัญหา อุปสรรค แนวโน้ม และวิเคราะห์ถึงการกำหนดกลยุทธ์การตลาดธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจีน และนักท่องเที่ยว ตอนที่ 1.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(11), 49-54. บทความนี้ ผู้เขียนกล่าวถึง ภาพรวมของการท่องเที่ยวของจีนซึ่งมีการเติบโตอย่างมาก ซึ่งรัฐบาลจีนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่นนั้นมีบทบาทอย่างมากในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจีน โดยมีการใช้งบประมาณจำนวนมากเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและระบบคมนาคมขนส่ง นอกจากนี้ ตามข้อผูกพันในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก รัฐบาลจีนยังได้เริ่มเปิดกว้างให้ผู้ร่วมลงทุนต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจท่องเที่ยวได้ด้วย ส่งผลให้เอกชนเข้ามามีบทบาทในภาคการท่องเที่ยวมากขึ้น อย่างไรก็ตามผู้เขียนพบว่าหากพิจารณาในรายละเอียดของข้อผูกพันเหล่านี้พบว่า รัฐบาลจีนนั้นยังคงกำหนดเงื่อนไขปลีกย่อยอื่นๆ เพื่อจำกัดนักลงทุนจากต่างชาติอยู่มาก สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของภาคตะวันตกนั้นผู้เขียนพบว่าได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสะท้อนจากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นทุกปี โดยเฉพาะยูนนานซึ่งเป็นมณฑลที่สามารถผลักดันให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลายเป็นแหล่งรายได้หลักของมณฑล
2005	อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยูนนาน และนักท่องเที่ยว.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 16(12), 51-55. บทความนี้เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานซึ่งมีการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมากที่สุดในภาคตะวันตก ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่ารัฐบาลยูนนานเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมณฑล โดยมณฑลยูนนานมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติมากเป็นอันดับ 7 ของประเทศ สำหรับความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างมณฑลยูนนานและไทย ส่วนใหญ่เป็นกรอบความร่วมมือในระดับอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ซึ่งเน้นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางขนส่งสินค้า และการเดินทางของนักท่องเที่ยว ผู้เขียนเห็นว่าความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวระหว่างจีนกับไทยเป็นประเด็นที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากศักยภาพของตลาดจีนที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นโอกาสที่ดีสำหรับธุรกิจไทยต่อไป อย่างไรก็ตามเนื่องจากทางจีนยังมีกฎระเบียบปลีกย่อยที่ปิดกั้นการเข้าไป

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	ลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยวอยู่ ดังนั้น การขยายความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวกับจีน รัฐบาลไทยจำเป็นต้องเน้นการเจรจาให้ฝ่ายจีนลดอุปสรรคเหล่านี้ด้วย เพื่อให้ทั้งสองฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน
2010	อัครพงศ์ อันทอง และมิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2553). “โครงสร้างความสัมพันธ์ของภาพลักษณ์ คุณค่าที่ได้รับ ความพึงพอใจ และความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในตลาดที่สำคัญของประเทศไทย.” สถาบันวิจัยนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และตรวจสอบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างภาพลักษณ์ คุณค่า ความพึงพอใจ และความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในตลาดที่สำคัญของประเทศไทยทั้งก่อน ระหว่าง ภายหลัง และพฤติกรรมในอนาคตว่ามีความเหมือนและแตกต่างกันอย่างไรระหว่าง กลุ่มตลาดใหม่อย่างจีนและเกาหลีใต้ และตลาดอย่างญี่ปุ่น ฝรั่งเศส และเยอรมนี โดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ผลการศึกษา พบว่า บรรยากาศของความเป็นไทย ทั้งวิถีของความเป็นไทย ผู้คน และคุณภาพในการให้บริการเป็นภาพลักษณ์ที่สำคัญที่สุดของการท่องเที่ยวไทย หากแต่จะแตกต่างกันไปตามตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ นอกจากนี้ยังมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคคลที่ใกล้ชิดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยด้วย ดังนั้น การปรับปรุงภาพลักษณ์ให้ดีขึ้นจึงจะทำให้นักท่องเที่ยวที่เป็นตลาดใหม่ และตลาดเก่ามีความพึงพอใจ และมีความภักดีต่อการท่องเที่ยวไทยมากขึ้น เดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำและทำให้บุคคลใกล้ชิดนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยเพิ่มขึ้น ซึ่งจะนำมาซึ่งการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในท้ายที่สุดด้วย
2010	Akarapong Untong, Vicente Ramos, Mingsarn Kaosa-ard and Javier Rey-Maqueira “The seasonal pattern and the effects of unexpected events on Outbound Chinese tourism: the case of Chinese tourist arrivals to Thailand.” In Thailand Tourism: From Policy to Grassroots. . (2008-2011). Mingsarn Kaosa-ard (eds) The Thailand Research Fund (TRF) under TRF research-Team Promotion Grant (TRF Senior Research Scholar). เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงผลการศึกษาการวิเคราะห์ความเป็นฤดูกาลของนักท่องเที่ยวของประเทศจีนในยังประเทศไทยในช่วงปี 1985 -- 2008 โดยใช้ดัชนี Gini-Coefficient วัดการกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว และใช้เทคนิค X12 ARIMA และ SARIMA ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง พฤติกรรมปริมาณนักท่องเที่ยวจีนกับการกระจุกตัวตามฤดูกาล ผลการศึกษาพบว่าปริมาณการเดินทางของนักท่องเที่ยวจีนมายังประเทศไทยมีการกระจุกตัวตามฤดูกาลสูงมากกว่านักท่องเที่ยวชาตินอื่นๆ โดยปัจจัยที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวจากจีนมากที่สุด คือสถานการณ์ความวุ่นวาย และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภายในประเทศเป็นหลัก ขณะที่ปัจจัยภายนอก เช่นกรณี 9/11 ไม่มีผลกระทบมากนัก:ซึ่งประโยชน์จากงานวิจัยนี้ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการกำหนด แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวที่เหมาะสมในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวจากจีนต่อไป
2010	Li Yu, Akarapong Untong, Javier Rey and Vicente Ramos. (2008-2011). “The Demand Analysis of China Outbound Tourism: Thailand Cast Study.” Master in Tourism and Environment Economics. In Thailand Tourism: From Policy to Grassroots. Mingsarn Kaosa-ard (eds) The Thailand Research Fund (TRF) under TRF research-Team Promotion Grant (TRF Senior Research Scholar). เนื้อหาสำคัญกล่าวถึงผลการศึกษาการวิเคราะห์ปริมาณนักท่องเที่ยวของประเทศจีนไปยังประเทศไทยในช่วงปี 1985 -- 2008 โดยใช้ Butler 's Life Cycle Model X12 ARIMA SARIMA. ในการวิเคราะห์ และใช้ Gini-Coefficientในการวิเคราะห์การกระจุกตัวของนักท่องเที่ยว เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน ปัจจัยกำหนดของปริมาณนักท่องเที่ยวประเทศจีนไปยังประเทศไทย และการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลและผลกระทบของความไม่แน่นอนต่างๆ ผลการศึกษาพบว่าปริมาณการเดินทางของนักท่องเที่ยวจีนมายังประเทศไทยมีการเติบโตขึ้นอย่างสำคัญจากปี 2005 แต่ก็ลดลงอย่างมากในปี 2008 เนื่องจากการขาดเสถียรภาพทางการเมืองในประเทศไทย นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับระดับความผันแปรตามฤดูกาลด้วย แต่แนวโน้มความผันแปรตามฤดูกาลนั้นมีทิศทางทางที่ลดลงในระยะยาว โดยพบว่าปริมาณนักท่องเที่ยวจากจีนนั้นมีความอ่อนไหวต่อภัยพิบัติธรรมชาติสูง และยังมีความยืดหยุ่นของรายได้และราคาด้วย ซึ่งหมายถึงการเพิ่มขึ้นของราคาจะทำให้เกิดการลดลงของจำนวนของขาออกจีนในประเทศไทย หากแต่ในระยะสั้นการ

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เปลี่ยนแปลงราคาและรายได้ไม่มีผลกระทบต่อการเล่นแปลงในจำนวนของนักท่องเที่ยวจีนมากนัก ซึ่งท้ายที่สุดนั้นผลการวิจัยนั้นแสดงให้เห็นว่าแม้ว่าปริมาณนักท่องเที่ยวจากจีนมีความอ่อนไหวต่อบางภัยพิบัติธรรมชาติสูง แต่ก็สามารถกลับสู่ภาวะปกติอย่างรวดเร็วเช่นกัน :ซึ่งประโยชน์จากงานวิจัยนี้ทำให้ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดกลยุทธ์การจัดกิจกรรมการส่งเสริม การจัดการการท่องเที่ยว นอกฤดูกาลที่เหมาะสมต่อไป
	5.3 บทความวิชาการ และเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านการขนส่ง และโลจิสติกส์
2001	กมลชนก สุทธิวานฤพดี. (2544). “พาณิชย์นาวิ (ไทย) กับการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ: ไทย-เส้นทางลัดสู่อินโดจีนและจีนตอนใต้.” <i>จุฬาลงกรณ์วารสาร</i> , 13(51), 5-10. บทความนี้ กล่าวถึงความเป็นมาของพาณิชย์นาวิของไทย แรงจูงใจ และความสำคัญในการพัฒนาการพาณิชย์นาวิเส้นทางอินโดจีนและจีนตอนใต้ผ่านไทย เนื่องจากเป็นเส้นทางขนส่งสินค้าที่สำคัญ การพัฒนาขีดความสามารถทางด้านพาณิชย์นาวิจะทำให้ประเทศไทยมีรายได้เข้าประเทศมหาศาล ทั้งยังส่งผลดีต่อสายเคเบิลเรือไทย ท่าเรือไทย และผู้ประกอบการบริหารจัดการขนส่งสินค้าด้วย อย่างไรก็ตามการพัฒนาพาณิชย์นาวิยังปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหลายประการ เช่น ปัญหาเงินทุน กำลังคน ด้านการตลาด หน่วยงานภาครัฐซึ่งถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิภาพของกิจการพาณิชย์นาวิ ซึ่งผู้เขียนได้เสนอแนะให้มีการศึกษาอย่างรอบคอบในการพัฒนาพาณิชย์นาวิเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพการให้บริการ ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกของภาครัฐ และความพร้อมในการพัฒนา ซึ่งหากว่าสามารถพัฒนาพาณิชย์นาวิไทยได้ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพแล้วก็จะส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศเติบโตเพิ่มขึ้น และได้ประโยชน์จากการพัฒนาอย่างเต็มที่
2006	ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2549). “ทุน-ม่าน กงถู่ เส้นทางแห่งอนาคต.” <i>รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS</i> , 4(ต.ล.-ช.ล.), 20-23. บทความนี้กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้านที่เกี่ยวข้องในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคเหนือของไทยกับจีน โดยกล่าวถึงโครงข่ายการคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ ตามกรอบ GMS โดยเฉพาะเส้นทางคุนหมิง เชียงราย กรุงเทพฯ ซึ่งพบว่า การเชื่อมโยงในบางเส้นทางยังไม่คืบหน้า และเป็นอุปสรรคต่อการขนส่งสินค้า อีกทั้งจีนยังให้ความสำคัญกับการขนส่งสินค้าตามแม่น้ำโขงมากกว่า ซึ่งอาจทำให้การขนส่งสินค้าผ่านเส้นทางบกนั้นน้อย และอาจทำให้ต้นทุนการขนส่งสูงขึ้นได้ อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาคาดว่าหากการปรับปรุงเส้นทางนี้แล้วเสร็จนั้นจะมีผลช่วยส่งเสริมการขนส่งในเส้นทางดังกล่าวมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลช่วยส่งเสริมการค้า และการท่องเที่ยวระหว่างกันมากขึ้น และถือเป็นโอกาสที่ดีของนักธุรกิจ นักลงทุนไทยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้สิ่งสำคัญคือ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องมีการศึกษาเพื่อเตรียมการรองรับกับผลกระทบ และแสวงหาโอกาสจากการพัฒนาเส้นทางนี้
2007	วรินทร์ ชัยวิรัตน์. (2550). “ยูนาน: หนทางสู่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน.” <i>รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS</i> , 1(ม.ล.-มี.ล.), 18-25. บทความนี้กล่าวถึงมณฑลยูนานซึ่งเป็นมณฑลที่เป็นเมืองหน้าด่านของจีนที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ และเอเชียใต้ ซึ่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมจะเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจของมณฑล และทำให้การคมนาคมทางถนน รถไฟ ทางอากาศ และทางน้ำที่เชื่อมโยงในมณฑล ระหว่างมณฑล และประเทศเพื่อนบ้านมีความสะดวกสบายมากขึ้น ผู้เขียนเห็นว่าการขยายเครือข่ายคมนาคมของมณฑลยูนานนั้นจะมีผลทำให้ยูนานเป็นมีความสำคัญเพิ่มขึ้นในฐานะศูนย์กลางในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจขนาดใหญ่ 2 เขตของจีน ทั้งยังเป็นประตูการค้าเชื่อมประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน จะทำให้ยูนานมีความเหมาะสมสำหรับการเป็นศูนย์กลางโลจิสติกส์ที่สำคัญแห่งหนึ่งในภูมิภาคได้ในอนาคต
2007	ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือ. (2550). “เชียงราย ประตูสู่จีนตอนใต้.” <i>วารสารส่งเสริมการลงทุน</i> , 18(5), 66-68. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงศักยภาพของจังหวัดเชียงรายที่ความสำคัญในฐานะเป็นจุดยุทธศาสตร์เป็นประตูเชื่อมต่อการค้าชายแดน รวมทั้งประเทศจีน ซึ่งมีเส้นทางเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านและจีนตอนใต้ หลายเส้นทางด้วยกัน คือ แม่น้ำโขง ซึ่งเป็นเส้นทางขนส่งหลักของการขนส่งสินค้าทางเรือระหว่างไทยและจีนตอนใต้ ถนนไทย-พม่า-จีน (R3B) และถนน (R3A) ซึ่งผู้เขียนคาดว่าหากการปรับปรุงเส้นทางนี้แล้ว

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	เสร็จ และมีการลงทุนสร้างระบบโลจิสติกส์ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกผู้ใช้ทางแล้ว จะมีผลช่วยส่งเสริมการขนส่งในเส้นทางดังกล่าวให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการค้า และการท่องเที่ยวระหว่างกันมากขึ้นด้วย
	5.4 บทความวิชาการ และเชิงวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน ด้านพลังงาน และอื่นๆ
1999	อรพรรณ พันธ์พัฒนา. (2542). “กฎหมายลิขสิทธิ์เปรียบเทียบ: ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน.” <i>วารสารกฎหมาย (จุฬาฯ)</i> , 19(1), 211-234. บทความนี้ผู้เขียนได้ทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยและประเทศจีน โดยกล่าวถึงความเป็นมา และการพัฒนาของกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศไทยและจีน และวิเคราะห์บทบัญญัติของกฎหมายของประเทศทั้งสองเปรียบเทียบกันว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร พบว่า มาตรฐานในการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาสาขาลิขสิทธิ์ของประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความสอดคล้องกับอนุสัญญาเบิร์นเพราะต่างเป็นภาคีของอนุสัญญาเบิร์นทั้งคู่ แม้จะมีรายละเอียดที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างกันในเรื่องความเป็นอยู่ สังคม วัฒนธรรม ของแต่ละประเทศ และแม้ว่าในขณะนี้สาธารณรัฐประชาชนจีนจะอยู่ระหว่างขั้นตอนการขอเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ซึ่งมีพันธกรณีที่ จะให้ความคุ้มครองแก่ลิขสิทธิ์ให้ชนชาติของตนและชาติสมาชิกไม่น้อยกว่าข้อตกลง TRIPs ในอนาคต สาธารณรัฐประชาชนจีนก็น่าจะพบกับความขัดข้องใดๆ ในการปฏิบัติตามพันธกรณี ทั้งนี้เพราะบทบัญญัติของความตกลง TRIPs กำหนดให้นามบทบัญญัติของอนุสัญญาเบิร์นซึ่งมีความสอดคล้องกันกับกฎหมายลิขสิทธิ์ปัจจุบันของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่แล้วบังคับใช้นั่นเอง
2000	Bruggen, Edwin van der. (2543). “การวางแผนภาษีสำหรับนักลงทุนไทยในประเทศจีน.” <i>สรรพากรสาส์น</i> , 47(11), 41-50. บทความนี้เป็นการนำเสนอวิธีการ การปฏิบัติ และการภาษีของวิสาหกิจต่างประเทศที่เข้าไปลงทุนในจีน ซึ่งโดยปกติแล้วอัตราภาษีเงินได้ในประเทศจีนคือ ร้อยละ 33 ของกำไรสุทธิ อย่างไรก็ตามบริษัทที่ได้รับ การส่งเสริมการลงทุน เช่นในเขตเศรษฐกิจพิเศษ และบริษัทที่ดำเนิน โครงการเกี่ยวกับสาธารณูปโภค และเทคโนโลยีอาจได้ระบบสิทธิเสียภายในอัตราพิเศษ ซึ่งส่วนมากเท่ากับ ร้อยละ 15 รวมทั้งรายละเอียดคำแนะนำ โดยให้ได้รับประโยชน์สูงสุด โดยเสนอเทคนิคการโอนกำไรจากประเทศจีนกลับมายังประเทศไทย และกล่าวถึงภาระภาษีของวิสาหกิจต่างๆ ที่ต่างประเทศเข้าไปลงทุนในประเทศจีน และนำเสนอเทคนิคและกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อลดภาระภาษีในประเทศจีน
2000	ธนภณ แก้วสถิตย์ และคัมโพส-ดอร์โดชา, แพตริเซีย. (2543). “คำอธิบายหลักการสำคัญของความตกลงภาษีซ้อนไทย-จีน.” <i>สรรพากรสาส์น</i> , 47(11), 53-70. บทความนี้เป็นการกล่าวถึงอนุสัญญาหรือความตกลงภาษีซ้อนที่ประเทศไทยได้จัดทำไว้กับประเทศจีน โดยอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของอนุสัญญา หรือความตกลงภาษีซ้อน ซึ่งเป็นมาตรการหนึ่งที่ประเทศต่างๆ นำมาใช้เพื่อส่งเสริมปริมาณการค้าการลงทุนระหว่างกัน โดยมีเนื้อหาครอบคลุม ลักษณะการจัดเก็บ เงื่อนไขการเสียภาษี การเสียภาษีประเภทต่างๆ วิธีการจัดภาษีซ้อน การขอรับหนังสือการเสียภาษี การไม่เลือกปฏิบัติ การร้องเรียน เอกสิทธิ์ การมีผลบังคับใช้ และหลักการปฏิบัติต่างๆ ตามความตกลงภาษีซ้อนระหว่างไทยและจีน
2000	โกมุณ. (2543). “ระบบราชการจีนซึ่งจะด้ารรณธุรกิจดอตคอมจะรุ่งหรือร่วง.” <i>การเงินธนาคาร</i> , 19(220), 138-142. บทความนี้กล่าวถึงการขยายตัวของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย และข้อจำกัด ปัญหา อุปสรรค ของกฎระเบียบ ความมั่นคง และกฎหมายอิเล็กทรอนิกส์ของระบบราชการของจีนที่ทำให้ธุรกิจนี้ไม่สามารถขยายตัวได้เท่าที่ควร รวมทั้งปัญหาเรื่องรายได้ต่อประชากรที่ยังต่ำอยู่มาก ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งทำให้ประเทศจีนอาจยังไม่พร้อมสำหรับธุรกิจอินเทอร์เน็ต อย่างไรก็ตามผู้เขียน คาดว่าหลังที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกแล้วจะมีแนวโน้มให้ธุรกิจดังกล่าวนี้เติบโตได้มากขึ้นจากการผ่อนคลายความเข้มงวดลง
2005	เขียน ชีระวิทย์. (2548). “การสร้างเขื่อนพลังน้ำไฟฟ้าในลำน้ำล้านช้างของจีน.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 26(1), 75-76.

ปีพิมพ์	รายชื่อและรายละเอียด
	บทความนี้ผู้เขียนกล่าวถึงแนวคิดจีนที่ได้กำหนดแผนที่จะสร้างเขื่อนในแม่น้ำล้านช้างทั้งหมดระหว่าง 13 ถึง 15 เขื่อน ซึ่งเป็นแผนระยะยาวซึ่งไม่จำกัดเวลา บางเขื่อนเคยอยู่ในแผนและถูกยกเลิกในเวลาต่อมา ในขณะที่บางเขื่อนได้ถูกค้นคิดขึ้นมาใหม่ อย่างไรก็ตามปัจจุบันจีนได้สร้างเขื่อนสำเร็จแล้ว 2 เขื่อน กำลังสร้าง 4 เขื่อน และที่มีแผนการสร้างอย่างแน่นอนอีก 2 เขื่อน รวมเป็น 8 เขื่อน วัตถุประสงค์ของการสร้างเขื่อนของจีนในปัจจุบันมีเป้าประสงค์เพื่อประโยชน์ในการใช้กระแสไฟฟ้าเป็นสำคัญ มิใช่เพื่อเป้าหมายทางการชลประทานเพื่อการเกษตร หากแต่ในอนาคตก็มีความเป็นไปได้ในการขยายไปสู่การกักน้ำเพื่อการชลประทาน อย่างไรก็ตามพบว่าจีนทั่วไปถูกปลูกฝังให้มีความนิยมในการสร้างเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ โดยขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ว่า เป็นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างเห็นได้ชัดในราคาถูกกว่ากับจีนภายใต้ระบบสังคมนิยม นั้น เน้นการศึกษาในด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิศวกรรมศาสตร์ ทั้งสองประการนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการสร้างเขื่อน และอ่างเก็บน้ำแพร่หลายในประเทศจีน
2005	จันทร์จุฑา สุขจี. (2548). “จีนกับความมั่นคงด้านพลังงาน.” <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 26(1), 97-113. บทความนี้กล่าวถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนซึ่งเป็นผลทำให้ความต้องการด้านพลังงานสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว จีนจึงต้องสร้างความมั่นใจในเรื่องของความมั่นคงด้านพลังงานในบทความนี้ผู้เขียนได้ศึกษาสถานการณ์การใช้พลังงานของจีนและพบว่าความต้องการของจีนมากกว่าปริมาณพลังงานที่มีอยู่ภายในประเทศ ดังนั้นจีนจึงจำเป็นต้องมีนโยบายในด้านพลังงาน อาทิ การแสวงหาแหล่งพลังงานใหม่ การแสวงหาพลังงานทดแทนน้ำมัน การลดทอนการพึ่งพาน้ำมันจากตะวันออกกลาง ตลอดจนการณรงค์ให้ประชาชนช่วยกันประหยัดน้ำมัน
2009	“ปีฉลูวัวคู่ ขวิดแรงงานจีน.” (2552). <i>การเงินธนาคาร</i> , 322(ก.พ.), 36. บทความนี้กล่าวถึงภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาเนื่องจากวิกฤตซับไพรม์ ทำให้โรงงานหลายแห่งของจีนต้องหยุดการผลิตลง เพราะ ไม่ได้รับคำสั่งซื้อสินค้าจากสหรัฐ ส่งผลให้แรงงานชาวจีนจำนวนมากต้องตกงาน ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสถานการณ์ว่างงานอย่างรุนแรง และส่งผลกระทบต่อแรงงานอพยพย้ายถิ่นในประเทศจีน โดยรัฐบาลจีนได้พยายามแก้ปัญหาโดยการกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านโครงการลงทุนขนาดใหญ่ โดยเฉพาะการสร้างถนนและรถไฟ ซึ่งทำให้เศรษฐกิจจีนยังคงขยายตัวอยู่ได้

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

โดยสรุปจากการรวบรวมผลการศึกษา หากพิจารณาสถานะปัจจุบันของการพัฒนาองค์ความรู้ และผลงานวิจัยเกี่ยวกับเงินด้านเศรษฐกิจ พบว่า หนังสือภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีนที่เผยแพร่และวางจำหน่ายในปัจจุบัน ทั้งหนังสือแปล และหนังสือรวบรวมบทความ มีจำนวน 110 เล่ม วิทยานิพนธ์ภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน มีจำนวน 65 เล่ม โครงการวิจัยภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน มีจำนวน 71 โครงการ และบทความวิชาการภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน มีจำนวน 200 บทความ มีรายละเอียดดังนี้

หนังสือภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน 110 เล่ม หนังสือด้านเศรษฐกิจจีนในเชิงวิชาการ และกึ่งวิชาการที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 58 เล่ม หนังสือด้านเศรษฐกิจจีนที่เน้นด้านความสัมพันธ์ทางการค้า มีจำนวน 12 เล่ม หนังสือด้านเศรษฐกิจจีนที่เน้นด้านการลงทุนมีจำนวน 5 เล่ม หนังสือด้านเศรษฐกิจจีนที่เน้นด้านการเงินจีน มีจำนวน 4 เล่ม และหนังสือด้านเศรษฐกิจจีนที่มีเนื้อหาด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ มีจำนวน 3 เล่ม ตามลำดับ สำหรับหนังสือด้านเศรษฐกิจจีนที่เน้นในเชิงธุรกิจ หรือแนะนำ หรือนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้างโดยทั่วไป มีจำนวน 28 เล่ม

วิทยานิพนธ์ภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน 65 เล่ม วิทยานิพนธ์ภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน เกี่ยวกับการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน มีจำนวนมากที่สุด คือ 37 เล่ม รองลงมาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน และความสัมพันธ์กับประเทศไทยในภาพรวม 11 เล่ม ด้านเกี่ยวกับการลงทุนมีจำนวน 9 เล่ม ด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ มีจำนวน 5 เล่ม และด้านเศรษฐกิจจีนเกี่ยวกับการเงินจีนมีเพียง 1 เล่ม

โครงการวิจัยภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน 71 โครงการ โครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีน มีจำนวนมากที่สุด 28 โครงการ รองลงมา คือ โครงการวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้า ซึ่งมีจำนวน 23 โครงการ โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว และอื่นๆ มีจำนวน 17 โครงการ และโครงการวิจัย เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการลงทุนมีจำนวน 3 โครงการ โดยที่ไม่พบโครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการเงินเลย ส่วนใหญ่งานวิจัยจะเป็นโครงการวิจัยที่เป็นการริเริ่ม หรือได้รับการสนับสนุนหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการศึกษา นั้นโดยตรง เช่น กระทรวงพาณิชย์ และกระทรวงอุตสาหกรรม ประเด็นการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ศักยภาพและโอกาสทางการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว รวมทั้งการศึกษาถึงอุปสรรคข้อจำกัด และการศึกษาเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ เพื่อดำเนินการผลักดัน หรือแสวงหาประโยชน์จากกรอบความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างไทย และจีน ทั้งระดับทวิภาคี และ พหุภาคีในกรอบต่างๆ ที่ได้จัดทำขึ้นนั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ หรือความต้องการของหน่วยงานนั้นๆ ในระยะดังกล่าวเป็นหลัก เช่น การศึกษาของโครงการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุกของไทยในมณฑลสำคัญของจีนของวารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ และคณะ. (2547). โครงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน ของชโยดม สรรพศรี และคณะ. (2548). และโครงการการศึกษาโอกาส ปัญหา และอุปสรรคทางการค้าในการเข้าสู่ตลาดจีนอันเป็นผล

มาจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน โดยเฉพาะถือเป็นรายมณฑล ของอักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2549) เป็นต้น

สำหรับโครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย พบว่า มีจำนวน 22 โครงการ จะมีประเด็นการวิจัยที่หลากหลายมากกว่างานวิจัยที่เป็นการริเริ่มหรือ ได้รับการสนับสนุนหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการศึกษาขึ้น โดยตรง โดยโครงการวิจัยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ที่ให้การสนับสนุนทุนวิจัย มีทั้งด้านการค้า การค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ เป็นต้น ตัวอย่างงานวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ให้การสนับสนุนที่ผ่านมา เช่น การศึกษาโครงการมิติใหม่ ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ของอักษรศรี พานิชสาส์น. (2546). โครงการศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีนของอิตาลี เฟอร์เรอ และคณะ. (2553) โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ของ อัครพงศ์ อ้นทอง อร จุนธิระพงศ์ และนรินทร์ พันธุ์เขียว. (2552). และโครงการศึกษาการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนและประเทศอินเดียและโอกาสในการเพิ่มธุรกรรมทางเศรษฐกิจการค้าสำหรับประเทศไทย ของพุทธกาล รัชทร โสติดิธร มัลลิกะมาส และสมชาย รัตนโกมุท. (2552). เป็นต้น สำหรับตัวอย่างงานวิจัยที่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ให้การสนับสนุนที่ผ่านมา เช่น การศึกษาข้อตกลง FTA ไทย-จีนเกี่ยวกับผลกระทบและความเข้าใจผิดบางประการของธรรมา รัตนภูมิบุตร และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2548) การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กรณีศึกษาสินค้าส่งออกไปยังจีนของ เจริญชัย โขมพัฒนารักษ์. (2551). และการศึกษากลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขงภายใต้สถานการณ์ขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีนของกรวรรณ สังขกรและกาญจนา จีรัตน์. (2551) เป็นต้น

สำหรับผลการสำรวจ บทความวิชาการภาษาไทยด้านเศรษฐกิจจีน จำนวน 200 บทความ บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพกว้าง และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและจีนมีจำนวนมากที่สุด 126 บทความ ส่วนใหญ่เป็นการกล่าวถึงเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญที่นาสนใจที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ หรือกล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจจีนโดยทั่วไป บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการลงทุน มีจำนวน 25 บทความ บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีนมีจำนวน 18 บทความ บทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการเงินมีจำนวน 14 บทความ และบทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้าบริการ การท่องเที่ยว การขนส่ง และโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน และอื่นๆ 17 บทความตามลำดับ

ผลจากการสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจ มีข้อสังเกต ดังนี้

1. เอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจในระยะแรก ส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวถึงพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจ และการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนโดยทั่วไป โดยที่มิการศึกษาเฉพาะเรื่อง หรือในบางประเด็นนั้นมีย่อยอย่างจำกัด

2. การศึกษาด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยขยายเพิ่มมากขึ้น หลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี 2001 และเพิ่มมากขึ้นอย่างสำคัญหลังจากที่มีการทำข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน ในปี 2003

3. เอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะนำเสนอการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนในภาพรวม ความสัมพันธ์ทางด้านการเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ซึ่งเกือบทั้งหมดจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ และโอกาสในการเพิ่มความสัมพันธทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยด้านต่างๆ ด้วย

4. ตั้งแต่ปี 2003 หัวข้อที่มีการศึกษาวิจัยพบว่ามีหลากหลายมากขึ้น และช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านต่างๆ และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยได้มากขึ้น ทั้งนี้ส่วนมากเป็นการศึกษาแนวทางแสวงหาประโยชน์ทางด้านการเศรษฐกิจจากกรอบความร่วมมือ และข้อตกลงทางเศรษฐกิจกับประเทศจีนในกรอบต่างๆ

5. สำหรับวิทยานิพนธ์ที่เป็นภาษาไทย ส่วนใหญ่จะเน้นการศึกษาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน โดยเฉพาะการค้าสินค้าประเภทต่างๆ ระหว่างประเทศไทย-จีน มากกว่าการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ความสัมพันธ์ทางด้านการเศรษฐกิจกับประเทศไทยในภาพรวม

6. แม้หัวข้อที่มีการศึกษาวิจัยมีความหลากหลายมากขึ้น แต่การศึกษาส่วนใหญ่ยังเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนในภาพรวม ความสัมพันธ์ด้านการค้า การลงทุน กับประเทศไทยมากกว่า อย่างไรก็ตามการศึกษาในเชิงลึกเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนยังคงมีจำกัด โดยเฉพาะการศึกษาในเชิงลึกด้านการค้าบริการ พลังงาน และการเงิน เป็นต้น

7. งานวิจัยที่เป็นการริเริ่มหรือได้รับการสนับสนุนหน่วยงานที่เป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการศึกษา นั้นโดยตรงส่วนใหญ่ไม่มีการศึกษาติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการศึกษาในประเด็นทางการค้า การเงินนั้น จำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก สภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การศึกษานั้นอาจไม่ทันสมัยเพียงพอต่อการนำไปใช้ประโยชน์ได้

สำหรับปัญหา และอุปสรรคการสำรวจเอกสารวิชาการเกี่ยวกับเงินกู้คืนด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ

1. จากการทบทวนเอกสาร คณะนักวิจัยพบว่าไม่มีการรวบรวมฐานข้อมูลการศึกษาด้านเศรษฐกิจเงินอย่างบูรณาการ และไม่มีการจัดประเภทการศึกษาอย่างชัดเจน
2. การศึกษาบางชิ้นไม่ได้มีการเผยแพร่อย่างแพร่หลายทั่วไป หรือจำกัดการเข้าถึงฐานข้อมูลเฉพาะบางหน่วยงาน ทำให้ผู้วิจัย หรือผู้ที่สนใจศึกษาสามารถเข้าถึงได้ลำบาก หรือไม่สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลได้

ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการรวบรวมข้อมูลการศึกษาด้านเศรษฐกิจเงินอย่างบูรณาการ และจัดประเภทการศึกษาอย่างชัดเจน โดยควรมีการเผยแพร่การศึกษาเรื่องเงินอย่างแพร่หลาย และไม่จำกัดการเข้าถึงฐานข้อมูลเฉพาะบางหน่วยงานเท่านั้น เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงได้ฐานข้อมูลได้ ทั้งนี้ควรมีการขยายการศึกษาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน ทั้งในทุกระดับทั้งด้านความหลากหลาย และเชิงลึกให้มากขึ้น และอย่างต่อเนื่อง

2.2 การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับเงินกู้คืนด้านเศรษฐกิจ

นอกเหนือจากเอกสารวิชาการและผลงานศึกษาวิจัยและหนังสือต่างๆ ที่เป็นภาษาไทยที่มีการเผยแพร่ในประเทศไทยแล้ว คณะนักวิจัยยังได้ศึกษาสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการภาษาต่างประเทศเกี่ยวกับเงินกู้คืนด้านเศรษฐกิจ โดยมีข้อสังเกตและผลการวิเคราะห์ดังนี้

ในภาษาอังกฤษ มีคำศัพท์เฉพาะว่า “China Watcher” ซึ่งอาจแปลเป็นไทยได้ว่าผู้สังเกตการณ์ด้านจีน คำๆ นี้ใช้แพร่หลายในช่วงยุคสงครามเย็น ซึ่งผู้สังเกตการณ์ด้านจีนในสมัยนั้นมักอาศัยอยู่ในฮ่องกง ส่วนมากได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลกลางสหรัฐอเมริกาและสื่อมวลชนชาวอเมริกัน เนื่องมาจากความสัมพันธ์ที่ตึงเครียดระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนในขณะนั้น ทำให้บรรดาผู้สังเกตการณ์เหล่านี้ไม่สามารถเดินทางไปศึกษาและเก็บข้อมูลในประเทศจีนได้ ดังนั้น จึงต้อง “จับตา” จีนจากฮ่องกง และทำความเข้าใจจีนจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น คำประกาศของพรรคคอมมิวนิสต์ รายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ เป็นต้น จนกระทั่งภายหลังจากที่จีนทำการเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตอย่างเป็นทางการกับสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1979 ผู้สังเกตการณ์ด้านจีนจึงสามารถเข้ามาเก็บข้อมูลปฐมภูมิและทำการศึกษาวิจัยภายในจีนแผ่นดินใหญ่ได้

ปัจจุบัน นักวิชาการและสื่อมวลชนตะวันตกที่เป็น “ผู้สังเกตการณ์ด้านจีน” มีจำนวนมากขึ้น ส่งผลให้มีการตีพิมพ์เผยแพร่เอกสารและผลงานเกี่ยวกับเงินกู้คืนด้านเศรษฐกิจ ในภาษาอังกฤษ เพิ่มขึ้นในช่วงสิบปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับบทบาทของจีนที่เพิ่มมากขึ้นในเวทีเศรษฐกิจโลก

จากการสำรวจพบว่า หนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเงินกู้คืนด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่เกี่ยวกับการปฏิรูปทางเศรษฐกิจหลังการเปิดประเทศและปฏิรูปของจีนในปี ค.ศ. 1979 ซึ่งมีทั้ง

ประเภทที่ให้ข้อมูลในภาพกว้าง ประเภทที่เน้นการเปรียบเทียบกับประเทศอื่นหรือเขตเศรษฐกิจอื่น
ประเภทที่กล่าวถึงการปฏิรูปเฉพาะด้าน และประเภทที่กล่าวถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิรูป

2.2.1 หนังสือวิชาการ

2.2.1.1 ตัวอย่างหนังสือภาษาอังกฤษซึ่งเป็นหนังสือวิชาการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิรูป ทางเศรษฐกิจในภาพกว้าง ซึ่งเรียงตามลำดับปีที่พิมพ์

- **The World Bank, *The East Asian Miracle*, World Bank, 1993** เป็นรายงานของธนาคารโลกที่เขียนขึ้นสำหรับบุคคลทั่วไป เพื่ออธิบายแนวทางที่ประเทศเอเชียตะวันออกใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจในช่วง ค.ศ. 1965 – 1990 โดยชี้ถึงนโยบายการพัฒนาที่เป็นรูปธรรมที่นำไปสู่การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในอัตราที่ก้าวกระโดด นอกจากนั้น ยังวิเคราะห์นโยบายด้านการกระจายความเจริญและรายได้ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรมีความเท่าเทียมและเป็นธรรมมากขึ้น
- **Barry Naughton, *Growing out of the Plan: Chinese Economic Reform 1978-1993*, Cambridge University Press, 1995** เป็นงานที่ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิรูปของจีนอย่างครบวงจร นับแต่เริ่มต้นในปี ค.ศ. 1978 จนกระทั่งความเปลี่ยนแปลงช่วงแรกในปี ค.ศ. 1993 ผู้เขียนเน้นนโยบายภาคอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจมหภาค และใช้การวิเคราะห์นโยบายสองด้านนี้มาช่วยทำความเข้าใจแนวทางการปฏิรูปของจีนในภาพรวม ประเด็นสำคัญของหนังสือเล่มนี้ คือ การเปลี่ยนผ่านอย่างค่อยเป็นค่อยไปจากเศรษฐกิจระบบวางแผน และเป็นรูปแบบกรณีศึกษาสำหรับประเทศกำลังพัฒนาอื่นๆ สามารถนำไปเป็นตัวอย่าง
- **Nicholas Lardy, *China's Unfinished Economic Revolution*, Institution Press, 1998** หนังสือพยายามให้คำอธิบายถึง 1) การปฏิรูปของจีนใน 2 ด้าน คือ การปฏิรูปวิสาหกิจของรัฐและการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ และระบบธนาคาร 2) โครงสร้างและธรรมเนียมการปฏิบัติของระบบธนาคารในจีน 3) วิกฤติการเงินที่อาจจะเกิดขึ้นในจีน หนังสือเล่มนี้ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจถึงความผิดพลาดทางนโยบายในการปฏิรูปของจีนบางประการ และข้อคิดที่ได้จากความผิดพลาดดังกล่าว
- **Laurence J. Brahm, *China's Century: The Awakening of the Next Economic Powerhouse*, John Wiley & Sons, 2001** หนังสือรวมบทความหลายเรื่องจากนักวิชาการชั้นนำทั้งชาวจีนและชาวตะวันตก เช่น Ezra Vogel, Brent Scowcroft, and Zhou Nan ซึ่งล้วนอธิบายแนวโน้มที่จีนจะก้าวขึ้นมาแทนที่สหรัฐฯ ในฐานะผู้นำทางเศรษฐกิจโลกในศตวรรษนี้ ผ่านการวิเคราะห์เหตุการณ์ร่วมสมัยที่หลากหลาย
- **Barry J. Naughton, *Holding China Together: Diversity and National Integration in the Post-Deng Era*, Cambridge University Press, 2004** นับจากเหตุการณ์วิกฤตการณ์เทียนอันเหมิน ในปี ค.ศ. 1989 แม้จะมีการคาดการณ์เกี่ยวกับการล่มสลายทางเศรษฐกิจของจีน แต่กลับปรากฏว่าจีนสามารถสร้างความเป็นปึกแผ่นทางการเมือง และยกฐานะตัวเองในระดับโลกได้

หนังสือเล่มนี้เป็นกรรวบรวมงานเขียนหลายๆ ชิ้น ที่ชี้ให้เห็นแนวทางการตัดสินใจด้านนโยบายของผู้นำเงิน ในการพัฒนาโครงสร้างสถาบันทางเศรษฐกิจและการเมือง และการบังคับใช้นโยบายที่มีความซับซ้อน ในการแทรกแซงการดำเนินงานทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ด้านการจ้างงานและเคลื่อนย้ายที่อยู่ การควบคุมจำนวนประชากร การปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม และการลดช่องว่างความเจริญในแต่ละพื้นที่ เป็นต้น ภายใต้บริบทของความหลากหลายทางเศรษฐกิจและสังคมที่เพิ่มขึ้น

- **Peter Nolan, *Transforming China: Globalization, Transition and Development*, Anthem Press, 2004** หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์ความท้าทายต่างๆที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่ปลายทศวรรษที่ 1970 ซึ่งในช่วงระยะเวลาดังกล่าว เกิดการเปลี่ยนผ่านครั้งใหญ่ในจีนจากเดิมในปลายทศวรรษที่ 1970 ที่เศรษฐกิจจีนยังขับเคลื่อนโดยการวางแผนโดยตรงจากส่วนกลางซึ่งได้แก่พรรคคอมมิวนิสต์ และยังเป็นเศรษฐกิจที่โดดเดี่ยวจากนานาชาติ โดยแบ่งความท้าทายเป็น 3 ด้าน คือ โลกาภิวัตน์ (Globalization) การเปลี่ยนผ่าน (Transition) และการพัฒนา (Development) ซึ่งโลกาภิวัตน์ท้าทายจีนในแง่ของการเชื่อมประสานระบบเศรษฐกิจของจีนกับของโลกในช่วงเวลาที่เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของระบบธุรกิจโลก ขณะที่ความท้าทายในการเปลี่ยนผ่าน มี 2 ประเด็น คือ ประเด็นความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และประเด็นการค้นหาแนวทางปฏิรูปที่ถูกต้องเหมาะสม ส่วนด้านการพัฒนานั้น เป็นการท้าทายจีนในเชิงนโยบายการแก้ปัญหาความยากจนและอดอยากของประเทศ และวิเคราะห์ความท้าทายในอนาคตอีกด้วย
- **Yasheng Huang, William Kirby (Series Editor), *Selling China*, Cambridge University Press, 2005** หนังสือที่วิพากษ์วิจารณ์ระบบเศรษฐกิจของจีน ผ่านมุมมองการวิเคราะห์ปริมาณการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) โดยเสนอว่าจีนไม่เพียงแต่ได้ประโยชน์จาก FDI เท่านั้น แต่ยังจำเป็นต้องพึ่งพา FDI เพราะพื้นฐานของระบบเศรษฐกิจของจีนเองไม่มีความแข็งแกร่งมากพอ และโมเดลดังกล่าวจะกลับกลายเป็นปัญหาสำคัญของจีนในระยะยาว
- **Yasheng Huang, *Capitalism With Chinese Characteristics: Entrepreneurship and the State*, Cambridge University Press, 2008** ผู้เขียนวิพากษ์วิจารณ์การพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศ และการเน้นสร้างสาธารณูปโภคของจีน โดยกล่าวว่าจีนควรหันมาพัฒนาตลาดภายในประเทศ ด้วยการพัฒนาชนบทและส่งเสริมการประกอบการ ดังตัวอย่างโมเดลของอินเดีย และวิเคราะห์ว่าช่วงเวลาทองของการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนคือช่วงแรกของการปฏิรูป ซึ่งมีการปฏิรูปชนบทและสนับสนุนให้ชาวชนบทสร้างกิจการของตนเองอย่างจริงจัง
- **Justin Yifu Lin, *Economic Development and Transition: Thought, Strategy, and Viability*, Cambridge University Press, 2009** ผู้เขียนเห็นว่าการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนเป็นผล

มาจากลักษณะสถาบันการเมืองที่พิเศษของจีน รวมถึงแนวความคิดด้านเศรษฐศาสตร์ที่มีอิทธิพลต่อผู้นำจีน นอกจากนี้ยังนำเสนอข้อคิดจากประสบการณ์ของจีนที่อาจมีต่อการเศรษฐศาสตร์พัฒนา นั่นคือการที่จีนให้ความสำคัญกับการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีการผลิตก้าวหน้า และการสร้างแรงจูงใจทางตลาด ผู้เขียนชี้ให้เห็นถึงความพิเศษของจีนและความท้าทายในอนาคต

2.2.1.2 ตัวอย่างหนังสือเกี่ยวกับการปฏิรูปในภาพรวมที่เป็นผลงานแนวสารคดี

- **Ted C. Fishman, *China, Inc.*, Scribner, 2005** เป็นการถ่ายทอดความเปลี่ยนแปลงในรอบสามสิบปีของจีน จากยุคหลังการปฏิวัติวัฒนธรรมมาถึงการเปลี่ยนแปลงประเทศจากหน้ามือเป็นหลังมือ ภายในเล่มมีสถิติสำคัญ มีกรณีศึกษาต่างๆ พร้อมเรื่องราวเกี่ยวกับการปฏิรูปและเปิดประเทศของจีน
- **Daniel Burstein, *BIG DRAGON: The Future of China*, Free Press, 1999** เสนอว่า ภายในปี ค.ศ. 2030 ประเทศจีนไม่เพียงแต่จะเป็นประเทศที่มีประชากรมากที่สุดในโลก หากยังจะเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลกอีกด้วย ซึ่งจะทำให้จีนกลายเป็นมหาอำนาจในทุกมิติ ผู้เขียนได้อธิบายทิศทางความสำเร็จของจีนในอนาคตอันใกล้ และเสนอแผนการอนาคตสำหรับการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน หนังสือมีเนื้อหากว้างๆ ครอบคลุมหลากหลายด้าน ทั้งการค้าระหว่างประเทศ การเงิน การเมือง รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

2.2.1.3 ตัวอย่างหนังสือภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการปฏิรูป ที่เน้นเปรียบเทียบการปฏิรูปของจีนกับประเทศอื่นหรือเขตเศรษฐกิจอื่น ซึ่งเรียงตามลำดับปีที่พิมพ์

- **Masahiko Aoki, Hyung-Ki Kim, Masahiro Okuno Fujiwara, *The Role of Government in East Asian Economic Development*, Oxford University Press, 1998** เป็นหนังสือรวบรวมบทความซึ่งได้รับทุนการวิจัยจากธนาคารโลก โดยมุ่งวิเคราะห์นโยบายของภาครัฐว่ามีส่วนสำคัญในการสร้างปรากฏการณ์ “ปาฏิหาริย์เอเชีย” (Asian Miracle) ของกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกหรือไม่ บทความต่างๆ ได้สรุปข้อคิดเกี่ยวกับการแทรกแซงเศรษฐกิจของภาครัฐ และอธิบายภาพรวมของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในเอเชียตะวันออกจากมุมมองดังกล่าว โดยเปรียบเทียบลักษณะของการแทรกแซงที่เหมือนและแตกต่างกันในแต่ละประเทศ
- **Willem Van Kemenade, *China, Hong Kong, Taiwan, Inc.: The Dynamics of a New Empire*, Vintage Books, 1998** การปกครองที่นำโดยพรรคคอมมิวนิสต์ของจีน ได้ประสบความสำเร็จในการนำจีนสู่ยุคแห่งความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งขัดแย้งกับความเชื่อของตะวันตกที่ว่าตลาดเสรีจะนำไปสู่สังคมเปิดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้เขียนวิเคราะห์เบื้องหลังความสำเร็จดังกล่าว ในมุมมองของการประสานพลังทางเศรษฐกิจของเขตเศรษฐกิจสามแห่ง ได้แก่ จีน ฮองกง และไต้หวัน

- **Peter Nolan, *China at the Crossroads*, Polity Press, 2003** หนังสือเล่มนี้ เสนอแนวคิดที่ว่าจีนกำลังอยู่บนทางเลือกแห่งการพัฒนา และกล่าวถึงความท้าทายต่างๆ ในอนาคต เช่น ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ การเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของระบบธุรกิจโลก ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความสามารถและบทบาทของรัฐและพรรคคอมมิวนิสต์ เป็นต้น โดยชี้ว่า ทางเลือกแห่งการพัฒนาของจีนนั้น ส่งผลต่อแนวทางการพัฒนาของโลก โดยผู้เขียนได้สรุปว่า แนวทางของจีนจะเป็นการผกผันระหว่างแนวคิดของขงจื้อและอดัม สมิท
- **Oded Shenkar, *The Chinese Century: The Rising Chinese Economy and its Impact on the Global Economy, Balance of Power and Your Job*, Wharton School Publishing, 2004** ผู้เขียนพยายามชี้ให้เห็นข้อแตกต่างระหว่างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนกับของญี่ปุ่น อินเดีย และเม็กซิโก และลักษณะพิเศษของจีนจะนำไปสู่การปรับโครงสร้างของระบบธุรกิจโลกใหม่ โดยมีข้อคิดเห็นว่า เหตุใดสหรัฐฯ จึงจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการเติบโตของจีน และการเจริญเติบโตของจีนมีผลกระทบต่อธุรกิจและผู้บริโภคทุกรายของโลกอย่างไร นอกจากนั้น ยังมีคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้โอกาสจาก “ศตวรรษจีน”

2.2.1.4 ตัวอย่างหนังสือที่เกี่ยวกับการปฏิรูปเฉพาะด้าน/เฉพาะเรื่อง

1) ด้านการปฏิรูปสถาบันการเมือง

- **Dali L. Yang, *Remaking the Chinese Leviathan: Market Transition* Stanford University Press, 2004** ผู้เขียนได้วิเคราะห์การปฏิรูประบบธรรมาภิบาลของประเทศจีน เช่น การปฏิรูปหน่วยงานด้านปกครอง การขายกิจการที่ถือครองโดยหน่วยทหาร และการสร้างระบบการป้องกันและปราบปรามทุจริต เพื่ออธิบายแนวทางที่จีนใช้ในการปฏิรูปสถาบันทางการเมือง และการสร้างสถาบันใหม่เพื่อรับมือกับตลาดที่ยังไม่สมบูรณ์ ตลอดจนแก้ไขปัญหาการทุจริตที่เริ่มแพร่กระจายในวงกว้าง เพื่อประกันการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

2) ด้านการปฏิรูปภาคอุตสาหกรรม

- **Atul Kohli, *State-Directed Development: Political Power and Industrialization in the Global Periphery*, Cambridge University Press, 2004** กล่าวถึงบทบาทนำในการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนาต่างๆ ทั้งในแถบแอฟริกาและเอเชีย ซึ่งเดิมต่างเคยเป็นประเทศอาณานิคม โดยยกตัวอย่างประเทศที่ประสบความสำเร็จและล้มเหลวในการพัฒนา รวมทั้งประเทศที่พัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป และวิเคราะห์สาเหตุของความสำเร็จและความล้มเหลวของการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมในแต่ละกรณี
- **Peter Nolan, *China and the Global Economy: National Champions, Industrial Policy and the Big Business Revolution*, Palgrave Macmillan, 2001** ผู้เขียนเป็นหนึ่งในผู้เชี่ยวชาญ

ชาวตะวันตกที่ได้รับการเชิญจากรัฐบาลจีนให้เป็นผู้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎเกณฑ์ต่างๆ ภายในประเทศจีนเพื่อให้สอดคล้องกับการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก จึงทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมงานกับอุตสาหกรรมชั้นนำของจีน และผู้บริหารบริษัทข้ามชาติทั้งหลายที่เข้าไปลงทุนในจีน

3) ด้านการปฏิรูปภาคการเงิน

- **Carl E. Walter, Fraser J. T. Howie, *Privatizing China*, John Wiley & Sons, 2003** หนังสือเล่มนี้ได้นำเสนอวิวัฒนาการของตลาดตราสารทุนในระบบเศรษฐกิจจีนซึ่งไม่มีประวัติการประกันกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลมาก่อน นอกจากนั้นยังกล่าวถึงวิวัฒนาการการแลกเปลี่ยนเงินตราในจีน กระบวนการในการแปรรูป และขั้นตอนการออกสัมปทานบัตร

4) ด้านตลาดแรงงาน

- **Mary Elizabeth Gallagher, *Contagious Capitalism : Globalization and the Politics of Labor in China*, Princeton University Press, 2005** เป็นหนังสือที่เสนอแนวคิดที่แตกต่างเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเมืองและการปฏิรูปของจีน ผู้เขียนได้อาศัยผลงานวิจัยจำนวนมาก เพื่อชี้ให้เห็นความเข้าใจผิดเกี่ยวกับผลกระทบของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI) ที่มีต่อวิวัฒนาการการปฏิรูประบบแรงงานในจีน ซึ่งส่งผลให้เข้าใจตลาดแรงงานและระบบเศรษฐกิจของจีนในมุมมองใหม่

5) ด้านการประกันกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

- **Jean C. Oi, *Property Rights and Economic Reform in China*, Stanford University Press, 1999** วงการเศรษฐศาสตร์ทั่วไปเชื่อว่า เศรษฐกิจระบบตลาดจำเป็นต้องมีการประกันกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ชัดเจน เพื่อให้บุคคลและบริษัทสามารถประกอบกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและทราบความเสี่ยงที่แน่นอน โดยผู้เขียนยืนยันหลักการดังกล่าว และเห็นว่าประเด็นการถกเถียงเกี่ยวกับแนวทางในการประกันกรรมสิทธิ์ สำหรับในกรณีของจีนเช่นกัน เป็นเพียงการถกเถียงในเรื่องรายละเอียดและวิธีการ ภายใต้หลักการที่จะต้องสร้างความชัดเจนดังกล่าว หนังสือเรื่องนี้วิเคราะห์แนวทางการปฏิรูปเชิงโครงสร้างเพื่อให้เกิดการประกันกรรมสิทธิ์อย่างชัดเจนในจีน

6) ด้านเทคโนโลยี

- **Adam Segal, *Digital Dragon: High-Technology Enterprises in China*, Cornell University Press, 2002** ในช่วงยี่สิบปีของการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ รัฐบาลจีนพยายามที่จะออกนโยบายต่างๆ เพื่อช่วยพัฒนาขีดความสามารถทางเทคโนโลยี โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความเจริญเติบโตในภาคอุตสาหกรรม ผู้เขียนรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และพนักงานท้องถิ่น

ของรัฐ และเอกสารอ้างอิงจำนวนมาก จึงเป็นหนังสือที่มุ่งวิเคราะห์แนวการทดลองทางนโยบายและความพยายามของจีนในการสร้างประเทศที่มีเทคโนโลยีระดับสูง

7) หนังสือที่เกี่ยวกับปัญหาจากการปฏิรูป

7.1) ปัญหาในภาพรวม

- **Nicholas D. Kristof, *China Wakes: The Struggle for the Soul of a Rising Power*, Vintage Books, 1995** โดยนำเสนอปัญหาที่ขัดแย้งในตัวเอง ได้แก่ การสร้างธุรกิจจำนวนมหาศาลภายใต้ระบบเศรษฐกิจที่ใหญ่เป็นอันดับต้นของโลก ซึ่งเกิดขึ้นภายใต้รัฐเผด็จการที่จำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ผู้เขียนเสนอภาพปัญหานานาประการของสังคมจีน เช่น ขบวนการต่อต้านรัฐบาล ปัญหาความยากจนในชนบท การทุจริตคอร์รัปชัน การกีดกันเพศหญิงในที่ทำงาน การข่มขืนและทารุณกรรมสตรีและเด็ก นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงเมล็ดพันธุ์แห่งสังคมพลเมือง (“The Embryo of A Civil Society”) ซึ่งในอนาคตอาจเป็นจุดเริ่มต้นของการล้มระบบเผด็จการของพรรคคอมมิวนิสต์จีน
- **Peter Nolan, *Integrating China: Transition into Global Economy*, Anthem Studies in Development and Globalization, 2007** หนังสือเล่มนี้วิเคราะห์ความขัดแย้งของเศรษฐกิจแบบตลาดของโลกซึ่งนำโดยสมาชิกกว่า 70 ล้านคนของพรรคคอมมิวนิสต์จีน วิเคราะห์นโยบายของจีนในการบ่มเพาะกลุ่มธุรกิจที่มีความสามารถในการแข่งขันระดับโลก และระบุปัญหาที่เศรษฐศาสตร์การเมืองของจีนกำลังเผชิญในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งแนวทางการแก้ปัญหาโดยวิธีการกำหนดตลาดของจีน และวิเคราะห์การพัฒนาของจีนในบริบทของทุนนิยมโลก ซึ่งได้สะท้อนความเป็นแรงผลักดันสำคัญของทุนนิยม โดยมองว่า ช่วงระยะเวลาแห่งการพัฒนาของจีนนั้นเป็นการปลดปล่อยแรงผลักดันดังกล่าว และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน โดยเสนอว่า ความร่วมมือกันระหว่างสองประเทศดังกล่าวสามารถนำไปสู่ความหวังของการพัฒนาที่ยั่งยืนของมนุษยชาติ

7.2) ปัญหาสิ่งแวดล้อม

- **Vaclav Smil, *China's Environmental Crisis: An Inquiry into the Limits of National Development*, M.E. Sharpe, 1997** หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศของจีน โดยมีเนื้อหาครอบคลุมหลายสาขา เช่น ประชากรศาสตร์ เกษตรศาสตร์ การป่าไม้ การชลประทาน และพลังงาน เป็นต้น

7.3) ปัญหาคอร์รัปชัน

- **Yan Sun, *Corruption And Market In Contemporary China*, Cornell University Press, 2004** หนังสือตั้งคำถามว่า คอร์รัปชันเป็นเรื่องหลีกเลี่ยงไม่ได้ในการเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบบตลาดเสรีใช่หรือไม่ โดยได้วิเคราะห์ให้เห็นว่าการปฏิรูประบบตลาดในจีนนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1978 ได้มีส่วนก่อให้เกิดปัญหาคอร์รัปชันอย่างไร และยังวิเคราะห์ว่าการคอร์รัปชันเองได้มีอิทธิพลต่อแนวทางการปฏิรูปอย่างไร ซึ่งปัญหาการทุจริตในปัจจุบันล้วนเป็นผลมาจากการปฏิรูป เนื่องจากเน้นการสร้างแรงจูงใจทางเศรษฐกิจ และโอกาสจากโครงสร้างที่ไม่สมบูรณ์ในระบบตลาด

7.4) ปัญหาสิทธิมนุษยชน สวัสดิการ และความยุติธรรมในสังคม

- **Ethan Gutmann, *Losing the New China: A Story of American Commerce, Desire and Betrayal*, Encounter Books, 2005** งานนี้กล่าวถึงปัญหาสิทธิมนุษยชนในจีน และการกล่าวอ้างของนักธุรกิจต่างชาติส่วนใหญ่ที่เห็นว่าการลงทุนที่จีนจะส่งผลดีในระยะยาวต่อการแก้ไขปัญหา ดังกล่าว ผู้เขียนอธิบายว่าเหตุใดการกล่าวอ้างเช่นนี้จึงไม่อาจเป็นจริง โดยเล่าถึงประสบการณ์ของผู้เขียนที่ครั้งหนึ่งก็เคยเชื่อความฝันลวงลวงนี้เช่นกัน
- **Hui Wang, Theodore Hutters (Editor), *China's New Order*, Harvard University Press, 2003** หนังสือเล่มนี้วิพากษ์วิจารณ์จีนในประเด็นประชาธิปไตยและความยุติธรรมทางสังคม โดยชี้ว่า จีนในปัจจุบันมุ่งแต่จะพัฒนาฐานะตนเองในเวทีโลกโดยการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยไม่คำนึงถึงการพัฒนาทางการเมืองและสังคม ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหามานาประการ เช่น ความไม่เท่าเทียมในการจัดสรรทรัพยากร การทุจริตและประพฤติดิบยโสที่แพร่หลาย เป็นต้น

7.5) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม

- **Kang Liu, Liu Kang, *Globalization and Cultural Trends in China*, University of Hawaii Press, 2003** ผู้เขียนเสนอภาพวัฒนธรรมจีนที่เปลี่ยนแปลงไปนับจากปี ค.ศ. 1989 ซึ่งเป็นยุคการเปลี่ยนแปลงไปสู่รัฐทุนนิยมที่มีความแตกต่างจากช่วงสมัยแห่งการปฏิวัติโดยสิ้นเชิง โดยนำเสนอภาพของจีนในฐานะมหาอำนาจใหม่ ซึ่งสถาบันต่างๆ ภายในรัฐยังไม่ประสบความสำเร็จในการสร้างสาระทางวัฒนธรรมและค่านิยมของรัฐที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นสังคมนิยมหรือทุนนิยม โมเดิร์นหรือโพสต์โมเดิร์น สังคมจีนเป็นสังคมที่วัฒนธรรมในรัฐมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอด และสะท้อนถึงการเข้าสู่กระบวนการโลกาภิวัตน์

จากการศึกษารวบรวมหนังสือต่างๆ ข้างต้น มีข้อสังเกตว่า ในขณะนี้ มีหนังสือภาษาต่างประเทศด้านเศรษฐกิจจีนและจีนศึกษาเป็นจำนวนมาก และมีจุดเด่นในการนำเสนอโดยใช้แนวทางการสำรวจ

ข้อมูลจากสถานที่จริง สัมภาษณ์บุคคลจริง รวมทั้งเก็บข้อมูลจากเอกสารทั้งที่เปิดเผยและเอกสารลับ และเขียนขึ้นในรูปแบบสารคดี

2.2.1.5 ตัวอย่างหนังสือสารคดีที่เ้าภาพการพัฒนาของจีนในภาพรวม

- **Thomas G Moore, *China in the World Market*, Cambridge University Press, 2002.** ผู้เขียนอธิบายการเปิดสู่โลกภายนอกของจีนซึ่งนำมาสู่ความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ โดยการเดินทางไปสำรวจและสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และนำมาวิเคราะห์ตามแนวทางเศรษฐศาสตร์การเมือง ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ เพื่อให้เห็นกระบวนการการเข้าสู่ตลาดโลกของจีน และการพยายามพัฒนาของจีนขึ้นเป็นประเทศอุตสาหกรรม

2.2.1.6 ตัวอย่างหนังสือสารคดี ที่มีเนื้อหาเฉพาะเรื่อง

1) เกี่ยวกับปัญหาความยากจน

- **Jasper Becker, *Hungry Ghosts: Mao's Secret Famine*, Owl Books, 1998** เขียนจากประสบการณ์ที่ได้เดินทางไปตามมณฑลต่างๆ ของจีน ในช่วงยุคการปกครองของเหมา และถ่ายทอดเรื่องราวความอดอยากของชาวนาจีน เนื่องจากเกษตรกรไม่ได้รับการฝึกฝนเทคนิคทางการเกษตรที่ถูกต้อง แต่กลับต้องถูกสั่งการให้เร่งการสร้างผลผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมแบบก้าวกระโดดของรัฐบาล ซึ่งภาครัฐพยายามโฆษณาชวนเชื่อถึงความฝันที่จะก้าวนำสหรัฐฯ ในขณะที่ชาวนาจีนกลับต้องประสบความทุกข์ยาก

2) เกี่ยวกับอุตสาหกรรมรถยนต์

- **Jim Mann, *Beijing Jeep: The Short, Unhappy Romance of American Business in China*, Simon & Schuster, 1989** โดยเป็นกรณีศึกษาในปี ค.ศ. 1979 ที่บริษัทอเมริกันมอเตอร์ (American Motor) เริ่มโครงการร่วมกับกลุ่มเป่ย์จิงอโตเวิร์ค (Beijing Auto Work) เพื่อร่วมกันผลิตรถจี๊ปขึ้นในประเทศจีน แต่ต่อมา ทั้งสองฝ่ายกลับพบว่าตนมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันโดยสิ้นเชิง จึงเป็นเรื่องราวที่น่าสนใจเกี่ยวกับการร่วมมือของธุรกิจต่างชาติกับธุรกิจจีน ซึ่งนำไปสู่ความขัดแย้งในด้านต่างๆ

3) เกี่ยวกับรัฐวิสาหกิจ

- **Edward S. Steinfeld, *Forging Reform in China: The Fate of State-Owned Industry*, Cambridge University Press, 2000** ผู้เขียนยกตัวอย่างโรงงานเหล็กสามโรง ซึ่งสร้างความเสียหายให้แก่ผู้คนจำนวนมาก จากความผิดพลาดในการบริหารจัดการของผู้จัดการโรงงาน โดยวิเคราะห์ถึงปัญหานานาประการของรัฐวิสาหกิจจีน ซึ่งมีอำนาจในการถือครองทรัพยากรมหาศาลแต่ขาดการบริหารจัดการที่ดี

4) เกี่ยวกับผู้นำทางการเมือง

- **Cheng Li, *China's Leaders*, Roman and Littlefield Publishers, 2001** โดยนำเสนอเรื่องราวของผู้ที่จะขึ้นมามีอำนาจบริหารประเทศจีน กล่าวถึงประวัติ ภูมิหลังของผู้นำรุ่นที่สี่ และวิเคราะห์ว่า เป็นผู้นำรุ่นใหม่ มีแนวทางการรับมือกับปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่รุนแรงไว้อย่างแตกต่างจากผู้นำรุ่นก่อนอย่างไร
- **Andrew J. Nathan, Bruce Gilley, *China's New Rulers: The Secret files*, NYREV, 2003** หนังสืออ้างว่าเขียนจากข้อมูลลับจากแหล่งข่าวในพรรคคอมมิวนิสต์จีนในช่วงเวลาการคัดเลือกผู้นำรุ่นใหม่สืบต่อจากประธานาธิบดีเจียงเจ๋อหมิน ทำให้เห็นภาพเบื้องหลังในการเปลี่ยนถ่ายอำนาจที่ได้ชื่อว่าเป็นไปอย่างเรียบร้อยที่สุดในประวัติศาสตร์จีน โดยผู้เขียนได้วิเคราะห์ภูมิหลัง ลักษณะบุคลิก และวิสัยทัศน์ที่แตกต่างของผู้นำรุ่นที่สี่ รวมทั้งประวัติบุคคลที่มีอำนาจอยู่เบื้องหลังทั้งในพรรค รัฐบาลและทหาร

2.2.2 หนังสือเชิงธุรกิจ

หนังสือภาษาอังกฤษอีกแนวหนึ่งที่เป็นที่นิยมมาก คือ หนังสือแนะนำแนวทางการประกอบธุรกิจในจีน

2.2.2.1 ตัวอย่างหนังสือที่นำเสนอภาพรวมของบรรยากาศและโอกาสทางธุรกิจในจีน

- **Tim Clissold, *Mr. China*, Collins, 2005** ผู้เขียนเป็นนักธุรกิจชาวอังกฤษที่มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลาง โดยเล่าเรื่องราวของผู้เขียนเองในช่วงทศวรรษ 1990 ในบทบาทของผู้ประสานระหว่างนักลงทุนจากสหรัฐอเมริกาแก่นักธุรกิจจีน จนเกิดเป็น “สงครามเวียดนามเพื่อแย่งชิงธุรกิจสหรัฐอเมริกา” (“the Vietnam War of American business”)
- **Russell Smyth, *China's Business Reforms; Institutional Challenges in a Globalized Economy* Routledge Curzon, 2004** หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของธุรกิจจีนในประเด็นการบริหารจัดการ ศักยภาพสังคม และทรัพยากรมนุษย์ ความเปลี่ยนแปลงในด้านเหล่านี้เกิดจากนโยบายการต่างประเทศที่เปิดรับการค้าและกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งสร้างความท้าทายและความสับสนคลอนให้แก่รัฐวิสาหกิจแบบดั้งเดิม และกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูป
- **Joe Studwell, *The China Dream: The Quest for the Last Great Untapped Market in the World*, Grove Press, 2003** หนังสือเล่มนี้เล่าถึงหลากหลายเรื่องราวเกี่ยวกับธุรกิจอเมริกันและยุโรปในประเทศจีน และโดยเฉพาะปัญหาการลงทุนเกินตัวของธุรกิจหลายแห่งที่ฝืนจะสร้างอาณาจักรขนาดใหญ่ในจีน ผู้เขียนได้แนะนำข้อควรระวังในการทำธุรกิจที่จีน และสาเหตุที่ทำให้หลายกิจการของธุรกิจตะวันตกต้องล้มเหลว

- **Peter Nolan, *China and the Global Business Revolution*, Palgrave Macmillan, 2001** หนังสือเล่มนี้ศึกษาภาคอุตสาหกรรมและนโยบายด้านอุตสาหกรรมของจีนในช่วงเปลี่ยนผ่าน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ การเปลี่ยนผ่านภายในประเทศหมายถึงนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจของจีนซึ่งเกิดขึ้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของระบบธุรกิจโลก จึงได้สร้างความท้าทายต่อภาคอุตสาหกรรมของจีนที่กำลังเผชิญการเปลี่ยนผ่านภายในประเทศไปพร้อมกัน และศึกษาความท้าทายที่เกิดขึ้นภายหลังจากจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมของจีนจะต้องแข่งขันกับบริษัทชั้นนำของโลกตามกฎระเบียบของ WTO การปรับตัวของภาคอุตสาหกรรมจีนต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นนี้เป็นหนึ่งในประเด็นหลักของเศรษฐศาสตร์การเมืองในศตวรรษที่ 21 และมีการนำเสนอกรณีศึกษาเชิงลึกของบริษัทขนาดใหญ่ของภาคอุตสาหกรรมจีนที่ดำเนินการปรับตัวภายใต้การปฏิรูปเศรษฐกิจภายในประเทศและการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของระบบธุรกิจโลก โดยการศึกษาใช้ทฤษฎีการบริหารจัดการหลักเศรษฐศาสตร์ และการวิเคราะห์เชิงประจักษ์จากกรณีศึกษาต่างๆ

2.2.2.2 ตัวอย่างหนังสือที่แนะนำวิธีการทำธุรกิจในจีนที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งแนะนำมารยาท และธรรมเนียมในการติดต่อเจรจาธุรกิจกับชาวจีน

- **Harvard Business Review Series (Editor), et al, *Harvard Business Review on Doing Business in China*, Harvard Business School Press, 2004** หนังสือแนะนำกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจในจีนเพื่อแสวงหาประโยชน์จากตลาดผู้บริโภคขนาดใหญ่ซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็ว และนโยบายส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศของรัฐบาลจีน หัวข้อบทความในเล่ม เช่น การเจรจาความแบบจีน การปรับให้เข้ากับวัฒนธรรมจีน (กั๋วลิ่ง) เพื่อดึงดูดผู้บริโภค เป็นต้น
- **George Haley, *New Asian Emperors : The Overseas Chinese, Their Strategies and Competitive Advantages*, Butterworth-Heinemann, 1998** หนังสือที่จะช่วยให้นักธุรกิจชาวตะวันตกเข้าใจปรัชญาและแนวทางการดำเนินธุรกิจของชาวจีนโพ้นทะเลมากขึ้น ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่านักธุรกิจข้ามชาติจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินธุรกิจของตน หากต้องการแข่งขันหรือร่วมมือกับธุรกิจของชาวจีนโพ้นทะเล
- **Scott D. Seligman, *Chinese Business Etiquette: A Guide to Protocol, Manners, and Culture in the People's Republic of China*, Warner Books, 1999** หนังสือเล่มนี้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับมารยาทและธรรมเนียมทางธุรกิจของจีน ตั้งแต่บนโต๊ะเจรจาไปจนถึงบนโต๊ะอาหาร และชี้ให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าชาวจีนจะพยายามเรียนรู้เทคโนโลยีการผลิตจากตะวันตก แต่ในส่วนของพิธีการและธรรมเนียมทางธุรกิจแล้ว ชาวจีนยังคงรักษาวีธีการของตนไว้

2.3 “นักสังเกตการณ์ด้านเงิน” ในต่างประเทศ

นอกจากการสำรวจหนังสือภาษาอังกฤษข้างต้นแล้ว คณะนักวิจัยยังได้ทำการสำรวจประวัติและผลงานของ “นักสังเกตการณ์ด้านเงิน” ชาวต่างประเทศที่มีชื่อเสียง โดยคัดเลือกที่เป็นนักวิชาการชั้นนำในสายเศรษฐศาสตร์ ซึ่งทำงานในมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยชั้นนำต่างๆ ทั่วโลก โดยแยกศึกษาวิเคราะห์เป็นรายบุคคล ดังนี้

ตารางที่ 2-12 ผลงานแยกตามชื่อนักวิชาการต่างประเทศ

ชื่อ	สัญชาติ	การศึกษา	สถานที่ทำงาน	ตัวอย่างผลงานที่มีชื่อเสียง	หมายเหตุ
1. Steven N. S. Cheung	จีน,ฮ่องกง	Ph.D., University of California Los Angelis (economics)	University of Washington (1969-1982) University of Hong Kong (1982-2000)	- <i>"Economic Interactions: China vis-à-vis Hong Kong,"</i> Contemporary Economic Policy, Vol. 13, Issue 1, 1995, pp. 1-9 - <i>"Deng Xiaoping's Great Transformation,"</i> Contemporary Economic Policy, Vol. 16, Issue 2, 1996, pp. 125-35.	- นักเศรษฐศาสตร์สายสถาบันใหม่ (New Institutional Economics) ที่มีชื่อเสียง เป็นผู้ริเริ่มใช้การนำข้อสมมติฐานเกี่ยวกับต้นทุนธุรกรรม (Transaction Cost) มาใช้วิเคราะห์ระบบเศรษฐกิจจีน และเป็นผู้บุกเบิกการวิจัยวิจารณ์รัฐวิสาหกิจจีน และเสนอแนะแนวทางในการปฏิรูป - คำทำนายของสตีเฟ่น ชุงเกี่ยวกับการปฏิรูปด้านสถาบันในระบบ นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1982 ได้รับการยอมรับว่าแม่นยำ ผลงานส่วนใหญ่หลังปี ค.ศ. 1982 เป็นภาษาจีน
2. Peter Nolan	อังกฤษ	PhD, SOAS, Univ. of London	Judge Business School, Cambridge University	- <i>China's rise, Russia's fall: politics, economics and planning in the transition from Stalinism.</i> Basingstoke: Macmillan, 1995 - <i>China and the global business revolution.</i> Houndsmill: Palgrave, 2001 - <i>China and the global economy: national champions, industrial policy and the big business revolution.</i> Houndsmill: Palgrave, 2001 - <i>China at the crossroads.</i> Cambridge: Polity Press, 2003 - <i>Transforming China: globalization, transition and development.</i> London: Anthem, 2004	- มีความสนใจในเรื่องบรรษัทข้ามชาติขนาดใหญ่และโลกาภิวัตน์ วิสาหกิจขนาดใหญ่ของจีน การเปรียบเทียบการปฏิรูปทางเศรษฐกิจระหว่างจีนและสหภาพโซเวียต และการปรับปรุงโครงสร้างบรรษัทขนาดใหญ่ให้สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ - ในเดือนมกราคม ปี ค.ศ. 2000 นิตยสาร Financial Times ได้ยกย่องให้โนแลนเป็นผู้รู้เกี่ยวกับวิสาหกิจของจีน และการแข่งขันของวิสาหกิจจีนในระดับโลกที่ดีที่สุดในปัจจุบัน - เป็นที่ปรึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนให้กับองค์กรชั้นนำต่างๆ เช่น ธนาคารโลก มูลนิธิ Ford Coca-Cola และธนาคาร Standard Chartered เป็นต้น

ชื่อ	สัญชาติ	การศึกษา	สถานที่ทำงาน	ตัวอย่างผลงานที่มีชื่อเสียง	หมายเหตุ
3.Nicholas R Lardy	อเมริกัน	PhD, University of Michigan, 1975 (economics)	The Peterson Institute for International Economics	- <i>China's Unfinished Economic Revolution</i>, The Brookings Institution, 1998 - <i>Integrating China into the Global Economy</i>, The Brookings Institution, 2002 - (With Daniel Rosen), <i>Prospects for a US-Taiwan Free Trade Agreement</i>, Peterson Institute for International Economics, 2004 - (With Morris Goldstein), <i>The Future of China's Exchange Rate Policy</i>, Peterson Institute for International Economics, 2009	- ลาร์ดี มีความสนใจเกี่ยวกับภาคการค้าระหว่างประเทศของจีน การเข้าร่วม WTO และนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของจีน นอกจากนี้ ยังมีความสนใจการปฏิรูปธนาคารและสถาบันการเงินของจีน และการปฏิรูปรัฐวิสาหกิจของจีน - ลาร์ดีมีผลงานบทความขนาดสั้นตีพิมพ์ตามนิตยสารและวารสารชั้นนำจำนวนมาก เช่น Foreign Affairs, New York Times เป็นต้น
4.Joseph Stiglitz	อเมริกัน	PhD, MIT, 1967	Columbia University	- (Edited with Gerald M. Meier), <i>Frontiers of Development Economics: The Future in Perspective</i>, World Bank, 2000 - (Edited with Shahid Yusuf), <i>Rethinking the East Asian Miracle</i>, World Bank and Oxford University Press, 2001 - "China: Toward a New Model of Development", China Economic Journal, Volume 1, Issue 1 February 2008 , pp. 33 – 52	- ได้รับรางวัลโนเบล สาขาเศรษฐศาสตร์ ในปี ค.ศ. 2001 - มีความสนใจด้านนโยบายการเงินการคลัง เศรษฐศาสตร์พัฒนา (Development Economics) เศรษฐศาสตร์ Economics of Information โดยงานส่วนใหญ่เป็นการวิพากษ์วิจารณ์ระบบตลาดแบบเสรีนิยม และชี้ให้เห็นข้อดีของการแทรกแซงของรัฐที่มีต่อตลาด - เป็นนักเศรษฐศาสตร์รางวัลโนเบลที่สนใจศึกษาเศรษฐกิจจีน จนได้รับการแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์พิเศษที่มหาวิทยาลัยชิงหัว

ชื่อ	สัญชาติ	การศึกษา	สถานที่ทำงาน	ตัวอย่างผลงานที่มีชื่อเสียง	หมายเหตุ
5.Barry J. Naughton	อเมริกัน	Ph.D., Yale University, 1986 (economics)	School of International Relations and Pacific Studies, University of California San Diego	- <i>Growing Out of the Plan: Chinese Economic Reform, 1978-1993</i>, Cambridge University Press 1995 - (Editor and contributor), <i>The China Circle: Economics and Technology in the PRC, Taiwan, and Hong Kong</i>, The Brookings Institution, 1997 - (Co-edited with Dali Yang) and contributor, <i>Holding China Together: Diversity and National Integration in the Post-Deng Era</i>, Cambridge University Press, 2004. - <i>The Chinese Economy: Transitions and Growth</i>, MIT Press, 2007	- มีความสนใจด้านอุตสาหกรรม การค้า การเงินการคลังของจีน รวมถึงการปฏิรูประบบเศรษฐกิจของจีนเป็นระบบเศรษฐกิจตลาด - มีการศึกษาวิเคราะห์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาคของจีน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค นอกจากนั้น ยังให้ความสนใจเป็นพิเศษด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของจีน และการพัฒนาทางเทคโนโลยีของจีนเพื่อจุดประสงค์ด้านการค้า - เป็นผู้เขียนหนังสือตำราพื้นฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่ได้รับความนิยมในระดับโลก (<i>The Chinese Economy: Transitions and Growth</i>)
6.Justin Lin Yifu	จีน	Ph.D., University of Chicago, 1986 (economics)	Chief Economist, World Bank (2008- Present) The China Centre for Economic Research (CCER), Peking University	- <i>The China Miracle: Development Strategy and Economic Reform</i>, Shanghai People's Publishing House and Shanghai Sanlian Sudian, 1994 (for Mainland China); <i>The Chinese University of Hong Kong Press</i>, 1995 (for overseas), 1996 (English edition) - <i>Economic Development and Transition: Thought, Strategy and Viability</i>, Cambridge University Press 2009	- ผลงานส่วนใหญ่เป็นเรื่องการปฏิรูปชนบท การวิเคราะห์เหตุผลที่สังคมจีนไม่เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรม การอธิบายความสำเร็จทางเศรษฐกิจของจีน แนวทางการปฏิรูปเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจจีน ข้อคิดที่ได้จากการพัฒนาของจีน โดยเน้นวิพากษ์แนวคิดเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิก - หนังสือ “The China Miracle: Development Strategy and Economic Reform” ซึ่งเดิมเขียนเป็นภาษาจีน ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เกาหลี และเวียดนาม โดยได้รับการยอมรับว่าเป็นหนังสืออ้างอิงสำคัญในการศึกษาเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน

ชื่อ	สัญชาติ	การศึกษา	สถานที่ทำงาน	ตัวอย่างผลงานที่มีชื่อเสียง	หมายเหตุ
7.Yingyi Qian	อเมริกันเชื้อสายจีน	Ph.D., Harvard University, 1990 (economics)	Department of Economics, University of California Berkeley	(With Hehui Jin and Barry Weingast), “Regional Decentralization and Fiscal Incentives: Federalism, Chinese Style”, <i>Journal of Public Economics</i>, 2005 “The Institutional Foundations of China's Market Transition,” in Boris Pleskovic and Joseph Stiglitz (eds.) <i>Annual World Bank Conference on Development Economics</i>, 2000 (With Lawrence Lau and Gerard Roland), “Reform without Losers: An Interpretation of China's Dual-Track Approach to Transition”, <i>Journal of Political Economy</i>, 2000	- เป็นชาวจีนโดยกำเนิด จบการศึกษาด้านคณิตศาสตร์จากมหาวิทยาลัยชิงหัว ก่อนไปศึกษาต่อ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา - เป็นผู้ศึกษาเศรษฐกิจจีนจากแง่มุมของเศรษฐศาสตร์เปลี่ยนผ่าน (Transitional Economics) โดยเน้นศึกษาลักษณะพิเศษของการเปลี่ยนผ่านของเศรษฐกิจจีนจากระบบวางแผนมาสู่ระบบตลาด
8.Gregory C Chow	อเมริกันเชื้อสายจีน	Ph.D., University of Chicago, 1955 (economics)	Princeton University	<i>The Chinese Economy</i>, Harper & Row, New York, 1985 <i>Understanding China's Economy</i>, World Scientific Publishing Co., New Jersey, 1994 - Co-edited with Paula K. Chow, <i>Asia in the Twenty-first Century</i>, World Scientific Publishing Co., New Jersey, 1997 <i>China 's Economic Transformation</i>, Blackwell, 2002 <i>Knowing China</i>, World Scientific, 2004	- เป็นนักเศรษฐศาสตร์ชั้นนำที่มีชื่อเสียงในด้านเศรษฐมิติ ต่อมาภายหลังจึงหันมาสนใจศึกษาเศรษฐกิจจีนนับแต่กลางทศวรรษ 1960 โดยใช้มุมมองเศรษฐศาสตร์การเมือง และเศรษฐศาสตร์พัฒนา - หนังสือเรื่อง China 's Economic Transformation เป็นหนังสือตำราเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่ได้รับการยอมรับว่ามีอิทธิพลสูงสุด และเป็นงานสำคัญที่สุดของไขว้เอง โดยพยายามอธิบายการพัฒนาของเศรษฐกิจจีนผ่านมุมมองทางประวัติศาสตร์ นโยบายของรัฐ และแรงจูงใจในระบบตลาด

ชื่อ	สัญชาติ	การศึกษา	สถานที่ทำงาน	ตัวอย่างผลงานที่มีชื่อเสียง	หมายเหตุ
9.Jinglian Wu	จีน	Fudan University	Chinese Academy of Social Sciences	(With Xiaochuan Zhou etc.), <i>Zhongguo Jingji Gaige De Zhengti Sheji (An Integrated Design for China's Economic reform)</i>, Beijing: The Chinese Prospect Publishing House, 1988 (With Bruce Reynolds), "Choosing a Strategy for China's Reforms," <i>American Economic Review</i>, 1988 <i>Understanding and Interpreting Chinese Economic Reform</i>, Mason, OH: Thomson, South-Western, 2005	- นักเศรษฐศาสตร์ที่มีอิทธิพลทางความคิดมากที่สุดท่านหนึ่งในจีน เป็นผู้สนับสนุนการปฏิรูปเศรษฐกิจ โดยเชื่อว่าระบบสังคมนิยมก็สามารถใช้ประโยชน์จากเศรษฐกิจระบบตลาดได้ - หนังสือ "Understanding and Interpreting Chinese Economic Reform" ซึ่งเดิมเขียนเป็นภาษาจีนและต่อมาแปลเป็นภาษาอังกฤษ ถือเป็นตำราเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่ได้รับความนิยมมาก โดยมีเนื้อหาหลักว่าครอบคลุมการปฏิรูปในทุกด้าน ทั้งด้านการปฏิรูปชนบท รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน ภาคการเงิน ระบบการคลังและภาษี การค้ากับต่างประเทศ นโยบายเศรษฐกิจมหภาค และผลกระทบของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่อภาคสังคม
10.Yasheng Huang	อเมริกันเชื้อสายจีน	Ph.D., Harvard University (economics)	Sloan School of Management, Massachusetts Institute of Technology	<i>Inflation and Investment Control in China, The Political Economy of the Central-Local Relations During the Reform Era</i>, Cambridge University Press, 1999 <i>Selling China: Foreign Direct Investment during the Reform Era</i>, Cambridge University Press 2002 <i>Capitalism with Chinese Characteristics: Entrepreneurship and the State</i>, Cambridge University Press, 2008	- เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีนและอินเดีย งานของหวงมักเปรียบเทียบลักษณะเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจที่แตกต่างกันของจีนและอินเดีย โดยหวงให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับผลกระทบของการลงทุนจากต่างประเทศ และนโยบายของรัฐ - หนังสือ <i>Capitalism with Chinese Characteristics: Entrepreneurship and the State</i> วิพากษ์วิจารณ์การพึ่งพาการลงทุนจากต่างประเทศและการเน้นสร้างสาธารณูปโภคของจีน โดยกล่าวว่าจีนควรหันมาพัฒนาตลาดภายในประเทศด้วยการพัฒนาชนบทและส่งเสริมการประกอบการดังเช่นโมเดลของอินเดีย

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

บทที่ 3

การสำรวจสภาพสถานะกำลังคน และหลักสูตรการเรียนการสอน จีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย

3.1 การเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย

ในขณะนี้ สถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้มีการเปิดหลักสูตรที่มีการเรียนการสอนด้านจีนศึกษามากขึ้น เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้เปิดหลักสูตรจีนศึกษาในระดับปริญญาตรี ชื่อหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจีนศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ ส่วนมหาวิทยาลัยรังสิตเปิดหลักสูตรด้านจีนศึกษาในระดับปริญญาโทโดยใช้ชื่อว่า จีนในระบบเศรษฐกิจโลก รวมทั้งสถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ ในเครือเจริญโภคภัณฑ์ เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาภาษาจีนธุรกิจ) และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติได้เปิดหลักสูตรจีนศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นต้น

ทั้งนี้ หลักสูตรที่มีการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยในประเทศไทยส่วนใหญ่เน้นสอนภาษาจีนกลาง และวิชาที่เกี่ยวกับการเมือง ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมจีน และการแลกเปลี่ยนนักศึกษา โดยความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยในจีนในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนความร่วมมือจัดตั้งสถาบันขงจื่อเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีน และวัฒนธรรมจีนในประเทศไทย เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรด้านจีนศึกษาต่อไป โดยในขณะนี้ สถาบันขงจื่อในประเทศไทย มีประมาณ 12 แห่ง

อย่างไรก็ดี สถาบันการศึกษาของไทยที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนที่เน้นด้านเศรษฐกิจจีน โดยตรงยังมีไม่มากนัก โดยมีสถาบันการศึกษาของไทยที่เปิดสอนหลักสูตรที่เกี่ยวกับธุรกิจและเศรษฐกิจจีนไม่ถึง 10 หลักสูตร แบ่งเป็นหลักสูตรระดับปริญญาโทไม่ถึง 5 หลักสูตร และหลักสูตรในระดับปริญญาตรีในจำนวนที่น้อยกว่า และหลักสูตรส่วนใหญ่เกิดขึ้นหลังจากปี 2003 ซึ่งรัฐบาลไทยได้มีการลงนามในข้อตกลงการค้าเสรีกับประเทศจีน

นอกเหนือจากสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอน ประเทศไทยยังมีการตั้งสถาบันวิจัยและสถาบันวิชาการที่มีการศึกษาวิจัยและดำเนินกิจกรรมด้านจีนศึกษา เช่น

- ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ศูนย์ศึกษาจีน-จีเอ็มเอส สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สถาบันจีนศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- ศูนย์จีนศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ตารางที่ 3-1 ตัวอย่างมหาวิทยาลัยของรัฐบาล และมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เปิดหลักสูตรด้านเศรษฐกิจจีน

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
1.	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	X				โครงการอบรมหลักสูตรเกษตรมินิ เอ็มบีเอ (Kaset MiniMBA) คณะบริหารธุรกิจ มีเปิดสอนวิชาที่เกี่ยวกับโอกาสทางการค้า กับสิบสองปีนนา http://minimba.bus.ku.ac.th/
2.	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	X		จำนวน 6 ท่าน อาจารย์คนไทย 3 ท่าน อาจารย์คนจีน 3 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ, คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ปริญญาตรี โครงการ พิเศษ) 2) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน, คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (ปริญญาตรี ภาคปกติ) 3) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีนในฐานะ ภาษาต่างประเทศ, คณะศึกษาศาสตร์ (ปริญญาตรี โครงการพิเศษ) www.kku.ac.th
3.	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ อักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอกภาษาจีน และสาขาวิชาโท ภาษาจีน www.chula.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
4.	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1) Master's of Business Administration Program in International Business – International Program (IMBA) 2)หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจีนศึกษา (หลักสูตร นานาชาติ) วิทยาลัยนานาชาติปริดี พนมยงค์ (Pridi Banomyong International College)	2005 2009 (ปี การศึกษา 2552)	ไม่ได้ระบุ -คณะกรรมการ บริหารหลักสูตรจีน ศึกษา จำนวน 8 ท่าน -ผู้อำนวยการ หลักสูตรจีนศึกษา 1 ท่าน และอาจารย์ ประจำหลักสูตรจีน ศึกษา 3 ท่าน (อาจารย์คนไทย 1 ท่าน และอาจารย์ คนจีน 2 ท่าน) หมายเหตุ: กำลังอยู่ ระหว่างคัดเลือก อาจารย์ประจำ หลักสูตรจีนศึกษา เพิ่มอีก 1 อัตรา	ประมาณ 20 คน ประมาณ 100 คน	http://www.tbs.tu.ac.th/shareviews/general-content2.rails?cid=30&sid=7 http://www.tic-tu.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538823674 หรือ http://www.tic-tu.com

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
5.	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	X		8 ท่าน คนไทย 5 ท่าน คนจีน 3 ท่าน	30	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ Bachelor of Arts Program in Chinese (หลักสูตรภาษาไทย ปริญญาตรี ภาคปกติ), คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาภาษา ตะวันออก สาขาภาษาจีน www.cmu.ac.th
6.	มหาวิทยาลัยทักษิณ	X		15 ท่าน คนไทย 7 ท่าน คนจีน 8 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาวิชาเกี่ยวกับจีน เช่น ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (ปริญญาตรี ภาคปกติ) www.tsu.ac.th
7.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี	X				www.kmutt.ac.th
8.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ	X				www.kmutnb.ac.th
9.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี	X				www.sut.ac.th
10.	มหาวิทยาลัยนเรศวร	X		15 ท่าน คนไทย 3 ท่าน คนจีน 2 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา: ภาษาจีน (ปริญญาตรีหลักสูตร ภาษาไทย) www.nu.ac.th
11.	มหาวิทยาลัยนครพนม	X				www.npu.ac.th
12.	มหาวิทยาลัยบูรพา	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีน (ปริญญาตรี ภาคปกติ) คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ www.buu.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
13.	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	X		9 ท่าน คนไทย 5 ท่าน คนจีน 4 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ศศ.บ. สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ www.msu.ac.th
14.	มหาวิทยาลัยมหิดล	X				www.mahidol.ac.th
15.	มหาวิทยาลัยแม่โจ้	X				www.mju.ac.th มีศูนย์การศึกษาได้หวัน มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (Taiwan Education Center , Maejo University) ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลการให้ทุน ศึกษาต่อที่ได้หวัน ของรัฐบาลได้หวันเช่น ทุนเพื่อไป แลกเปลี่ยน ณ National Chung Hsing University และทุน ศึกษาต่อที่ National Chiayi University (NCYU) และเปิด หลักสูตรการอบรมภาษาจีนแก่ผู้สนใจ เป็นต้น http://www.tec.mju.ac.th/2008/default.asp?lg=th
16.	มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง	X	2551 2553	15 ท่าน (สำนัก วิชาศิลปศาสตร์)		มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีน 2) สำนักวิชาศิลปศาสตร์ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ, สำนักวิชาศิลป ศาสตร์ 3) Master of Arts (Teaching Chinese as a Foreign Language) www.mfu.ac.th
17.	มหาวิทยาลัยรามคำแหง	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกภาษาจีน, คณะศึกษาศาสตร์ www.ru.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
18.	มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	X	2547	8 ท่าน คนไทย 4 ท่าน คนจีน 4 ท่าน (เป็นอาจารย์ ประจำ 3 ท่าน)	140	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน, สำนักวิชาศิลปศาสตร์ www.wu.ac.th
19.	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	X		5 ท่าน คนไทย 4 ท่าน คนจีน 1 ท่าน	100	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาจีน) คณะมนุษยศาสตร์ www.swu.ac.th
20.	มหาวิทยาลัยศิลปากร	1) หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา (หลักสูตรสห วิทยาการ) เป็นการบูรณาการองค์ ความรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม และด้าน ภาษา ที่เกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียเข้าไว้ ด้วยกัน ซึ่งจะรวมการศึกษาเกี่ยวกับ เข้าไว้ในหลักสูตรด้วย เนื่องจากอยู่ใน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง	2547	9 ท่าน คนไทย 5 ท่าน (อยู่ ระหว่างการลาไป ศึกษาต่อ 1 ท่าน) คนจีน 4 ท่าน	รับนักศึกษาปี การศึกษาละ ประมาณ 200 คน (แบ่งเป็นการ เลือกศึกษา ภาษาจีน 70 คน, ภาษาญี่ปุ่น 70 คน และภาษา เกาหลี 60 คน)	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีนในฐานะ ภาษาต่างประเทศ, คณะศึกษาศาสตร์ 2) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ (มีชุดวิชาภาษาจีน ภายใต้กลุ่มวิชา ภาษาต่างประเทศเพื่อการท่องเที่ยว เป็นกลุ่มวิชาบังคับ เอกให้เลือกเรียนได้) บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ และภาษาจีนเบื้องต้น www.su.ac.th
21.	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	1) Bachelor of Arts in International Business: China or IBC (B.A. in International Business) คณะวิเทศ ศึกษา (International Studies) วิทยา เขตภูเก็ต ใช้ภาษาอังกฤษในการ		20 ท่าน - อาจารย์คนไทย จำนวน 5 ท่าน (อยู่ ระหว่างการลาไป ศึกษาต่อ 2 ท่าน)	ประมาณ 60 คน	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร), คณะศิลปศาสตร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ www.psu.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
		เรียนการสอน และนักเรียนจะต้องมี ความรู้ภาษาจีนเป็น ภาษาต่างประเทศภาษาที่สอง		- อาจารย์ชาวจีน 15 ท่าน		
22.	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	X				www.stou.ac.th
23.	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	X	2548			มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน, คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (มีวิชาเลือกกลุ่มวิชาภาษา เช่น การแปลจีน-ไทย, ปริญญาโทภาษาจีนเชิงประวัติ, ปริญญาโทวาทศาสตร์จีน, ปริญญาโทภาษาจีน เชิงสังคม, ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว, ภาษาจีนเพื่อการ โรงแรม, ภาษาจีนเพื่อธุรกิจ และภาษาจีนเพื่อการค้า ระหว่างประเทศ เป็นต้น www.ubu.ac.th
24.	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	X				www.nida.ac.th
25.	สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (Asian Institute of Technology: AIT)	X				www.ait.ac.th
26.	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร	X				www.kpru.ac.th
27.	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจท่องเที่ยว แขนงวิชาภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน, คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ www.kru.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
28.	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน มีการให้ทุน โดย Taipei Medical University (TMU) กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเอกชนของไต้หวันที่เปิดสอนระดับปริญญาตรี จะให้ ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติในระดับปริญญาโท ศึกษา ด้าน Health Care www.rru.ac.th
29.	มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	X		5 ท่าน (ศิลปศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชา ภาษาจีนธุรกิจ) คนไทย 3 ท่าน คนจีน 2 ท่าน	60	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (ปริญญาตรี 5 ปี) 2) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ (ปริญญาตรี 4 ปี) 3) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (ปริญญาตรี 4 ปี) www.chandra.ac.th
30.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน โปรแกรมวิชา ภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ 2) บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจคณะวิทยาการ จัดการ (มีวิชาภาษาจีนให้เลือกรเรียน) 3) ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีน (หลักสูตรใหม่ พ.ศ.2552) คณะมนุษยศาสตร์ www.ricr.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
31.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	X	2548	8 ท่าน (ศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชา ภาษาจีน) คนไทย 6 ท่าน คนจีน 2 ท่าน	50	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1) ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (ปริญญาตรีภาคปกติ) 2) ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน (มีวิชาเลือกเกี่ยว ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว, ภาษาจีนเพื่อการเลขานุการ, ภาษาจีนเพื่อการโรงแรม, ภาษาจีนธุรกิจ, ภาษาจีนเพื่อการ สื่อสารมวลชน และมีกลุ่มวิชาชีพวิทยาการจัดการเกี่ยวกับ ธุรกิจให้เลือกศึกษาคู่ด้วย เช่น ความรู้เบื้องต้นในการ ประกอบธุรกิจ, การเป็นผู้ประกอบการ, การจัดการธุรกิจ ขนาดกลางและขนาดเล็ก เป็นต้น) www.cmru.ac.th
32.	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ	X				www.cpru.ac.th
33.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ www.tru.ac.th
34.	มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี	X		8 ท่าน คนไทย 5 ท่าน คนจีน 3 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาเกี่ยวข้องกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ www.dru.ac.th
35.	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม	X	2549	5 ท่าน คนไทย 4 ท่าน คนจีน 1 ท่าน	40	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
						ทุนปริญญาตรี โท เอก แก่นักศึกษาไทย กัมพูชา พม่า ลาว เวียดนาม ศึกษาในมณฑลยูนหนาน ด้วยการสนับสนุนของ รัฐบาลมณฑลยูนหนาน www.npru.ac.th
36.	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	X				www.npu.ac.th
37.	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช	X				www.nstru.ac.th
38.	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ-ภาษาจีน คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ www.nsru.ac.th
39.	มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาจีน) คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ www.bsru.ac.th
40.	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	X				www.bru.ac.th
41.	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร	X				www.pnru.ac.th
42.	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา					www.aru.ac.th
43.	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม	X	2539	4 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ www.psru.ac.th
44.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ www.pbru.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
45.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	X				www.pcru.ac.th
46.	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร คณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ www.pkru.ac.th
47.	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	X		7 ท่าน คนไทย 5 ท่าน คนจีน 2 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย - โฟร์แมสและจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ www.rmu.ac.th
48.	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ปริญญาตรีภาคปกติ สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ www.yru.ac.th
49.	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	X		3 ท่าน คนจีนทั้ง 3 ท่าน	8 คน	เปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ www.reru.ac.th
50.	มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์	X				www.rru.ac.th
51.	มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี	X	2552	5 ท่าน	40	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ปริญญาตรี (4ปี) สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (มีวิชาภาษาจีนธุรกิจให้เลือกเรียน) (ไม่ถูกระบุไว้ ในสาขาที่เปิดสอนของคณะ แต่ถูกระบุไว้ในหัวข้อหลักสูตร ของมหาวิทยาลัย) www.rbru.ac.th
52.	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง	X	2550		40	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ www.lpru.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
53.	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย	X				มหาวิทยาลัยหัวเฉียว มณฑลฟูเจี้ยน สาธารณรัฐประชาชนจีน จะมอบทุนการศึกษาให้แก่หน่วยงานราชการและภาคเอกชน ไทย เพื่อศึกษาภาษาจีนเป็นระยะเวลา 1 ปี www.lru.ac.th
54.	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ (เพชรบุรีวิทยาเขต)	X				www.vru.ac.th
55.	มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ www.ssku.ac.th
56.	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	X				www.snru.ac.th
57.	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	X				กำลังอยู่ระหว่างดำเนินโครงการจัดตั้งสาขาวิชาภาษาตะวันออก มีทุนการศึกษาระดับปริญญาเอก ต่างประเทศ (ออสเตรเลีย จีน มาเลเซีย และอินโดนีเซีย) ในเขตพัฒนาเฉพาะกิจจังหวัด ชายแดนภาคใต้สาขานี้ 1. การบริการ การท่องเที่ยว 2. โลจิสติกส์ การขนส่ง ธุรกิจระหว่างประเทศ 3. การจัดการ บริหารธุรกิจ 4. มนุษยศาสตร์ 5. สังคมศาสตร์ 6. ภาษาศาสตร์ 7. ภาษาอังกฤษ www.skru.ac.th
58.	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ มีกลุ่มวิชาภาษาจีนคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดย นักศึกษาหลักสูตรโปรแกรมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ของคณะ วิทยาการจัดการสามารถเลือกเรียนภาษาจีนเบื้องต้น, ภาษาจีน เพื่อการสื่อสาร, ภาษาจีนธุรกิจ, ภาษาจีนเพื่อบริการ (แต่ไม่มี

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
						หลักสูตรปริญญาตรี เช่น ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน เหมือนมหาวิทยาลัยราชภัฏอื่นๆ) www.dusit.ac.th
59.	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	X				มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ 1)ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ 2)มีวิชาเลือกเกี่ยวกับภาษาจีน เช่น Chinese for Daily Life, Chinese for Business Communication, Chinese for Hospitality and Tourism ให้เลือกเรียนสำหรับนักศึกษาหลักสูตร Hospitality and Tourism Management Program ซึ่งเป็น หลักสูตรที่เปิดสอนโดยวิทยาลัยนานาชาติ (Suan Sunandha Rajabhat University International College) www.sru.ac.th
60.	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี	X				www.sru.ac.th
61.	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์	X				www.srru.ac.th
62.	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง	X	2549			มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ โปรแกรมวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ทั้งปริญญาตรีและปริญญาโท) www.mcru.ac.th
63.	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	X				www.udru.ac.th
64.	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์	X	2549		30	มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ หลักสูตรภาษาจีนธุรกิจ โดยวิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุดรดิตถ์ www.uru.ac.th
65.	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี	X	2549	5 ท่าน		มีเปิดสอนสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่

ลำดับ	มหาวิทยาลัยของรัฐ/ มหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
				คนไทย 2 ท่าน คนจีน 3 ท่าน		ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ (กำลังอยู่ระหว่างการปรับปรุงหลักสูตร) www.ubru.ac.th

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

จากการรวบรวมข้อมูลหลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐตามตารางข้างต้น จากสถาบันการศึกษาของรัฐ และมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งหมด 65 แห่ง พบว่า มีหลักสูตรเกี่ยวกับจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจโดยตรงเพียง 2 สถาบัน และมีทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท

3.1.1 มหาวิทยาลัยของรัฐบาล

ในขณะนี้ แม้ว่า มหาวิทยาลัยต่างๆ ของรัฐ ได้มีการพัฒนาและเปิดหลักสูตรอื่นๆ ที่เกี่ยวกับจีน อยู่เป็นจำนวนมาก แต่ส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรด้านภาษาจีนกลาง โดยมีสถาบันการศึกษาของรัฐที่เปิด สอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนโดยตรงไม่มากนัก เท่าที่มีการสอนด้านเศรษฐกิจจีนโดยตรงในขณะนี้ ใน 2 สถาบัน ซึ่งจะมีทั้งหลักสูตรที่เป็นภาษาไทยและหลักสูตรที่เป็นโปรแกรมภาษาอังกฤษ จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่

1) หลักสูตรปริญญาตรี Bachelor of Arts in International Business: China (IBC) ของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน และ นักเรียนจะต้องมีความรู้ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่สอง

2) หลักสูตรปริญญาโท Master's of Business Administration Program in International Business (IMBA) ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งมีสาขา China Track ให้เลือก เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีบางหลักสูตรที่ไม่ได้เน้นสอนเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แต่ได้มีการเปิดให้มีวิชาเลือก เกี่ยวกับการทำธุรกิจการค้ากับจีน เช่น โครงการอบรมหลักสูตรเกษตรมินิ เอ็มบีเอ (Kaset MiniMBA) คณะ บริหารธุรกิจ ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่เปิดสอนเกี่ยวกับโอกาสทางการค้ากับสิบสองปันนาของจีน เป็นต้น หรือบางแห่งจะเปิดสอนหลักสูตรจีนศึกษา ซึ่งจะมีวิชาให้เลือกรเรียนในหลายด้านที่เกี่ยวกับ ประเทศจีน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ ศิลปวัฒนธรรม สังคม ตลอดจนด้านภาษา เป็นต้น ตัวอย่าง หลักสูตรเหล่านี้ ได้แก่

- หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจีนศึกษา (หลักสูตรนานาชาติ) โดยหลักสูตรนี้จะเป็น หลักสูตรที่เปิดสอนโดยวิทยาลัยนานาชาติปริดิ พนมยงค์ (Pridi Banomyong International College) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- ศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาจีน) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชียศึกษา (หลักสูตรสหวิทยาการ) ของคณะอักษร ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ของคณะ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

- ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (มีวิชาเลือก กลุ่มวิชาภาษา เช่น การแปลจีน-ไทย ปรัชญาภาษาศาสตร์จีนเชิงประวัติ ปรัชญานวภาษสัมพันธ์จีน

ปริทรรศน์ภาษาศาสตร์จีนเชิงสังคม ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาจีนเพื่อการโรงแรม ภาษาจีนเพื่อธุรกิจ และภาษาจีนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

3.1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏ

สำหรับหลักสูตรของมหาวิทยาลัยราชภัฏที่เกี่ยวกับจีนศึกษาในด้านเศรษฐกิจ โดยตรง พบว่า ยังไม่มีการเปิดหลักสูตรในลักษณะดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าหลักสูตรเกี่ยวกับจีนศึกษา จะไม่มีเปิดสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีการเปิดสอนหลักสูตรด้านจีนศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย หลายแห่ง แต่หลักสูตรเท่าที่มีในมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่จะเป็นการสอนด้านภาษาจีนกลาง เช่นเดียวกับกรณีของมหาวิทยาลัยของรัฐอื่นๆ

หลักสูตรที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นจำนวนมาก คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนกลาง นอกจากนี้ บางแห่งเปิดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน โดยหลักสูตรดังกล่าวแม้จะไม่ได้เปิดสอนเศรษฐกิจจีนเป็นหลัก แต่จะมีการเปิดวิชาเลือกที่เกี่ยวกับธุรกิจควบคู่ไปด้วย

นอกจากภาษาจีนกลางโดยตรงแล้ว หลักสูตรที่มีเปิดสอนอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอีกหลักสูตรที่สำคัญ คือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวไม่ได้เน้นด้านเศรษฐกิจโดยตรง แต่จะเป็นการสอนภาษาจีนที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจได้ โดยบางแห่งจะเปิดวิชาเลือกให้นักศึกษาเลือกเรียนเกี่ยวกับภาษาจีนที่เกี่ยวกับธุรกิจทั่วไป ในขณะที่บางมหาวิทยาลัยจะเปิดวิชาเลือกเกี่ยวกับภาษาจีนที่ใช้สำหรับธุรกิจบางประเภทโดยเฉพาะเพิ่มเติมด้วย เช่น ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาจีนเพื่อการโรงแรม และภาษาจีนเพื่อการสื่อสารมวลชน เป็นต้น นอกจากนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏบางแห่งเปิดสอนหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต โดยมีวิชาภาษาจีนให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความสนใจ ซึ่งหลักสูตรนี้แม้ว่าจะไม่ได้เน้นการเรียนการสอนธุรกิจเกี่ยวกับจีนโดยตรง แต่สามารถแสดงให้เห็นว่า ผู้จัดทำหลักสูตรเล็งเห็นความสำคัญของการสื่อสารภาษาจีนกลางเพื่อการทำธุรกิจกับจีนและคู่ค้าชาวจีนในโลกธุรกิจการค้าในปัจจุบัน

จากหลักสูตรดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่าสถาบันการศึกษาภาครัฐของไทยได้ให้ความสนใจต่อการพัฒนาองค์ความรู้ด้านจีนศึกษา แม้ว่าจะยังมุ่งเน้นด้านภาษาจีนกลางเป็นส่วนใหญ่ และใช้วิธีการเปิดวิชาเลือกที่เกี่ยวกับด้านอื่นๆ เช่นธุรกิจ แทรกไว้ในหลักสูตร ในขณะที่ หลักสูตรเฉพาะด้านเศรษฐกิจและธุรกิจจีนยังไม่ได้รับการพัฒนาไปมากนัก อย่างไรก็ตาม มีแนวโน้มว่าจะมีการพัฒนาหลักสูตรมากขึ้นในอนาคต

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น จากจำนวนหลักสูตรด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจที่มีอยู่ไม่มากในปัจจุบัน จึงอาจกล่าวได้ว่ากำลังคนที่จะจบการศึกษาในด้านดังกล่าวโดยตรงย่อมมีสัดส่วนน้อยตามไปด้วย

3.1.3 กำลังคนและบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนในภาครัฐ

สำหรับจำนวนกำลังคนในสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจนั้น ในเบื้องต้นพบว่า คณาจารย์ที่สอนและนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับจีนด้านเศรษฐกิจในสถาบันของรัฐนั้นมีไม่มากนัก จากข้อมูลที่รวบรวมและสามารถเข้าถึงได้ จำนวนอาจารย์อยู่ที่ประมาณ 20 คน (หลักสูตรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์) โดยสำหรับจำนวนนักศึกษาที่หลักสูตรจีนด้านเศรษฐกิจของ 2 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เปิดสอนในขณะนี้ยังคงมีไม่มากนัก อยู่ที่ประมาณ 80 คน ทั้งนี้เนื่องจากส่วนมากจะเป็นหลักสูตรที่เน้นด้านภาษาจีน ทำให้บุคลากรส่วนใหญ่จึงเป็นอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาจีน อีกทั้งจำนวนอาจารย์และนักศึกษามีมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด หลักสูตรด้านภาษาจีนที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยราชภัฏเปิดรับนักศึกษากว่า 700 คน

นอกเหนือจากคณาจารย์ที่เป็นบุคลากรประจำคณะต่างๆ ที่เปิดการเรียนการสอนเกี่ยวกับจีนด้านเศรษฐกิจแล้ว ในมหาวิทยาลัยของรัฐหลายแห่งจะมีสถาบัน หรือศูนย์ต่างๆ ที่มีภารกิจศึกษาวิจัยด้านจีนศึกษา เช่น ศูนย์ศึกษาจีน-จีเอ็มเอส (GMS) ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ศูนย์จีนศึกษาของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการจีนศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยตามสถาบันหรือศูนย์เหล่านี้ก็จะมีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจอยู่พอสมควร และส่วนใหญ่แล้วจะเป็นนักวิจัยที่ทำหน้าที่ศึกษาค้นคว้า อย่างไรก็ตาม พบว่าบางสถาบันฯ ยังต้องเผชิญกับภาวะการขาดกำลังคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านจีน

จากกรณีศึกษาของศูนย์ศึกษาจีน-จีเอ็มเอส (GMS) หน่วยงานภายใต้สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ของประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ รวมไปถึงบทบาททางเศรษฐกิจของประเทศจีน แต่ในด้านบุคลากรนั้น ที่ศูนย์แห่งนี้ไม่มีนักวิจัยประจำ โดยสามารถแบ่งกำลังคนออกเป็น 2 ลักษณะ คือ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ และเครือข่ายนักวิจัยสมทบจากภายนอกเป็นหลัก เนื่องจากภารกิจของศูนย์ศึกษาจีน-จีเอ็มเอสฯ คือ การจัดการความรู้เป็นหลัก โดยนักวิจัยสมทบหรือนักวิจัยในเครือข่าย ซึ่งมีทั้งนักวิจัยชาวไทย และนักวิจัยชาวต่างประเทศ และส่วนใหญ่จะเป็นนักวิจัยที่มาจากประเทศในกลุ่มจีเอ็มเอสเป็นหลัก (ไทย ลาว พม่า กัมพูชา เวียดนาม และจีนยูนนาน/กวางสี)

ตัวอย่างกรณีของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประสบปัญหาเรื่องบุคลากรส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นพนักงานประจำ และมีเพียง 1 คนเท่านั้นที่เป็นนักวิจัยที่ได้รับเงินเดือนจากงบประมาณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยสำหรับบุคลากรส่วนที่เหลือต้องอาศัยการสนับสนุนทางการเงินจากหน่วยงานภายนอกเป็นหลัก ดังนั้นจึงจะไม่สามารถจ้างบุคลากรได้ในอัตราที่สูงตามความรู้ความสามารถที่มีได้ ด้วยเหตุนี้ อัตราค่าจ้างหรือเงินเดือนอาจจะไม่น่าดึงดูดให้บุคลากรทำงานกับหน่วยงานในระยะยาวมากนัก และอาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานวิจัยด้านจีนในอนาคตได้

โครงการจีนศึกษา ซึ่งอยู่ภายใต้การดูแลของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง คือ เพื่อส่งเสริมการ

ค้นคว้าด้านจีนศึกษา สนับสนุนด้านการเรียนการสอน จัดการฝึกอบรม และสัมมนา เผยแพร่ความรู้และให้บริการวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน โดยสำหรับอัตรากำลังคนที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับงานด้านจีนศึกษาของสถาบันเอเชียศึกษา มีประมาณ 22 อัตรา จากอัตรากำลังทั้งหมด 37 อัตรา ซึ่งจะเป็นอัตรากำลังที่เป็นข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย อย่างไรก็ตาม นอกจากใช้อัตรากำลังของบุคลากร ของสถาบันเอเชียฯ ดำเนินงานด้านจีนศึกษาแล้ว สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษายังมีคณะกรรมการโครงการจีนศึกษาที่มาจากคณะต่างๆของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาเป็นประธานและกรรมการบริหารงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆของโครงการจีนศึกษา โดยบุคลากรจำนวน 2-3 คนที่เป็นกรรมการ เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ นอกจากจะรับผิดชอบและดูแลงานโครงการจีนศึกษาแล้ว ยังต้องรับงานในตำแหน่งที่ตนเองดำรงอยู่และหน้าที่อื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ด้วย

ตารางที่ 3-2 ตัวอย่างข้อมูลมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชนที่เปิดหลักสูตรด้านเศรษฐกิจจีน

ลำดับ	มหาวิทยาลัยเอกชน	หลักสูตรจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ	ปีที่เปิดหลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
1.	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	X				คณะมนุษยศาสตร์ 1). สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศ 2). สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม www.bu.ac.th
2.	มหาวิทยาลัยเกริก	X				คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีน หลักสูตรภาษาจีนกลางด้านธุรกิจ ระยะเวลา การเรียน 30 ชม. ค่าเรียน 3,600 บาท *เปิดสอนเป็นบางช่วง ไม่มีการสอนประจำ, อาจารย์ 8 ท่าน(ไม่รวมอาจารย์พิเศษ) www.krirk.ac.th
3.	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	X				คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีน www.kbu.ac.th
4.	มหาวิทยาลัยชินวัตร	X				www.siu.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยเอกชน	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
5.	มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น	X				www.stjohn.ac.th
6.	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	X				www.mut.ac.th
7.	มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์	X				หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ, อาจารย์ชาวไทยจำนวน 7 ท่าน อาจารย์ชาวจีน 6 ท่าน รวม 13 ท่าน www.dpu.ac.th
8.	มหาวิทยาลัยรังสิต	1)วิทยาลัยนวัตกรรมการสังคม หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจีนในระบบเศรษฐกิจ โลก 2)วิทยาลัย Chinese Business School ปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ	1) ปี2548 2) ปี2552	1)อาจารย์ประจำ 1 คน 2)ไม่มีบุคลากรประจำ แต่มีอาจารย์ พิเศษ ผลัดเปลี่ยนกันมาสอน 38 ท่าน	1) 6 คน 2) 30 คน	คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีน แบ่งเป็น 1.1 หลักสูตร ศึกษาที่มหาวิทยาลัยรังสิต 4 ปี 1.2 หลักสูตร ศึกษาที่มหาวิทยาลัยรังสิต 2-3 ปี และศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยภาษาและ วัฒนธรรมหรือมหาวิทยาลัยครูทางสี่ 1-2 ปี, มีอาจารย์ชาวไทย 3 ท่าน อาจารย์ชาวจีน 3 ท่าน อาจารย์ชาวไทยลาศึกษาต่อ จำนวน 3 ท่าน www.rsu.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยเอกชน	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
9.	มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งเอเชีย	X				www.asianust.ac.th
10.	มหาวิทยาลัยศรีปทุม	X				หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการ จัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว www.east.spu.ac.th
11.	มหาวิทยาลัยสยาม	X				คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการโรงแรมและ การท่องเที่ยว(ภาษาจีน), ยังไม่มีอาจารย์ประจำ อาจารย์พิเศษจำนวน 1 ท่าน www.siam.edu
12.	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับผู้บริหาร (CEO MBA)	ปี 2550	8 ท่าน	85	คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีน, มี อาจารย์ประจำ 10 ท่าน www.utcc.ac.th
13.	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	1) หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (B.B.A) ภาษาจีน 2)หลักสูตร โดจิตศึกษาไทย-จีน 3) หลักสูตรSMEs ไทย-จีน 4)หลักสูตรบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต (MBA) เน้นธุรกิจจีน	1) ปี2553 2) ปี2553 3) ปี2553 4) ปี2552	5 ท่าน 3 ท่าน 3 ท่าน 5 ท่าน	30 30 - 40	คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีน หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา การแพทย์แผนจีน www.hcu.ac.th

ลำดับ	มหาวิทยาลัยเอกชน	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
14.	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	X				Teaching Chinese as a Foreign Language (MA-TCFL/ Beijing Language and Culture University, China) -หลักสูตร ปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ -หลักสูตร ปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อ เศรษฐกิจและการค้า อาจารย์ประมาณ 26 ท่าน www.au.edu
15.	มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย	X				สถาบันภาษาและวัฒนธรรมเอเชียตะวันออก สาขาวิชาจีนศึกษา ระดับปริญญาตรี www.eau.ac.th
16.	มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	X				www.sau.ac.th
17.	มหาวิทยาลัยพายัพ	X				คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาภาษาและ วัฒนธรรมจีน, มีอาจารย์จำนวน 5 ท่าน

ลำดับ	มหาวิทยาลัยเอกชน	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
						www.payap.ac.th
18.	มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต	X				คณะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว สาขาการโรงแรมและการท่องเที่ยว (วิชาเอก เลือกภาษาจีน), 3 ท่าน www.rbac.ac.th
19.	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	X				www.neu.ac.th
20.	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	X				คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการท่องเที่ยวและ การโรงแรม, ยังไม่มีอาจารย์ประจำ www.ptu.ac.th
21.	มหาวิทยาลัยเว็บสเตอร์(ประเทศไทย)	X				www.webster.ac.th
22.	มหาวิทยาลัย นานาชาตินแสดมปีฟอร์ด	X				www.stamford.edu
23.	มหาวิทยาลัยคริสเตียน	X				www.christian.ac.th
24.	มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น	X				www.western.ac.th
25.	มหาวิทยาลัยภาคกลาง	X				www.tuct.ac.th
26.	มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา	X				การท่องเที่ยวและการโรงแรม, ยังไม่มี

ลำดับ	มหาวิทยาลัยเอกชน	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
						อาจารย์ประจำ www.cpu.ac.th
27.	มหาวิทยาลัย นอร์ท-เชียงใหม่	X				คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาจีน www.northcm.ac.th
28.	มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	X				www.vu.ac.th
29.	มหาวิทยาลัยราชธานี	X				www.rtu.ac.th
30.	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่	X				www.hu.ac.th
31.	สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์	Master of Business Administration Program in Retail Business Management	ปี 2552	8 ท่าน	92	www.pit.ac.th
32.	มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี	X				www.bkkthon.ac.th
33.	วิทยาลัยดุสิตธานี	X				อุตสาหกรรมบริการและการโรงแรม เปิดสอนวิชาเลือกภาษาจีนในสาขาต่างๆ, มีอาจารย์พิเศษจำนวน 1 ท่าน ยังไม่มีอาจารย์ประจำ

ลำดับ	มหาวิทยาลัยเอกชน	หลักสูตรจีนศึกษาด้าน เศรษฐกิจ	ปีที่เปิด หลักสูตร	จำนวนบุคลากร		หมายเหตุ
				อาจารย์	นักศึกษา	
						www.dtc.ac.th
34.	วิทยาลัยพินูโลก	X				คณะศิลปศาสตร์ 1).สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร 2). สาขาวิชาท่องเที่ยวและโรงแรม(วิชาเอก เลือกภาษาจีน), ยังไม่มีอาจารย์ประจำ เนื่องจาก มีนักศึกษาที่ เข้าเรียนในหลักสูตรนี้เป็นจำนวนน้อยมาก www.plc.ac.th
35.	วิทยาลัยคาลัย	X				คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาการบริการและการท่องเที่ยว (วิชาเอกเลือกภาษาจีน) www.tapee.ac.th
36.	วิทยาลัยนครราชสีมา	X				หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา แพทย์แผนจีน} ,มีอาจารย์ ประจำ 1 ท่าน www.nmc.ac.th

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

3.1.4 มหาวิทยาลัยของเอกชน

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรด้านเศรษฐกิจจีนที่เปิดสอนในสถาบันการศึกษาเอกชนของไทย โดยการสืบค้นข้อมูลและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

1) ในจำนวนมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยเอกชน 36 แห่ง พบว่า มีการเปิดหลักสูตรด้านเศรษฐกิจจีนโดยตรง รวมถึงการบริหารธุรกิจเกี่ยวกับจีน ประมาณ 10 หลักสูตร โดยเปิดในมหาวิทยาลัยเพียง 5 แห่ง จากทั้งหมด 36 แห่ง ในขณะที่ มีมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยที่มีเปิดสอนหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง (ไม่ใช่ด้านเศรษฐกิจจีนโดยตรง) มีมากถึง 19 หลักสูตร และเปิดสอนในมหาวิทยาลัยเอกชนรวม 17 แห่งจากทั้งหมด 36 แห่ง โดยส่วนใหญ่เปิดสอนหลักสูตรด้านภาษาจีนกลาง ตัวอย่างหลักสูตร ได้แก่

- คณะมนุษยศาสตร์สาขาวิชาภาษาจีนเพื่อธุรกิจระหว่างประเทศและสาขาวิชาภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- เปิดหลักสูตรด้านจีนศึกษาในระดับปริญญาโทโดยใช้ชื่อว่า จีนในระบบเศรษฐกิจโลกของมหาวิทยาลัยรังสิต

2) สำหรับหลักสูตรเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการโรงแรมมีเปิดสอนค่อนข้างมาก และเป็นที่ยอมรับเปิดสอนในมหาวิทยาลัยเอกชนหลายแห่ง และในคณะศิลปศาสตร์ มนุษยศาสตร์ หรือ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ยังได้เปิดสอนวิชาเลือกภาษาจีนกลาง ภาษาจีนเพื่อธุรกิจการค้า (Business Chinese) ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยวและการโรงแรม (Chinese for Tourism and Hotel Management) เช่น หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการโรงแรมและการท่องเที่ยว(ภาษาจีน) มหาวิทยาลัยสยาม เป็นต้น

3) หลักสูตรด้านจีนศึกษาด้านต่างๆ ที่กล่าวมาในข้อ 1 และ 2 ที่เปิดสอนในมหาวิทยาลัยเอกชนส่วนมากยังเป็นหลักสูตรใหม่ เพิ่งเริ่มเปิดสอนในไม่กี่ปีมานี้

3.1.5 กำลังคนและบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนในภาคเอกชน

หากเปรียบเทียบข้อมูลหลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับจีนด้านเศรษฐกิจระหว่างสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนจากข้อมูลที่รวบรวมได้แล้ว พบว่า หลักสูตรดังกล่าวจะมีการเปิดสอนในมหาวิทยาลัยเอกชนมากกว่า จากข้อมูลที่รวบรวมได้และได้รับการเปิดเผยจากสถาบันการศึกษาเอกชนพบว่าจำนวนอาจารย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้องมีจำนวนมากพอสมควรประมาณ 86 คน ในขณะที่จำนวนนักศึกษาที่เปิดรับในหลักสูตรจีนด้านเศรษฐกิจมีประมาณ 171 คน ซึ่งจะเห็นได้ว่าจำนวนบุคลากรเกี่ยวกับจีนด้านเศรษฐกิจในอนาคตมีแนวโน้มว่าจะมาจากสถาบันการศึกษาเอกชนค่อนข้างมาก

3.1.6 ข้อสังเกตและเหตุผลด้านประวัติศาสตร์การเมือง

สาเหตุหนึ่งจากการที่หลักสูตรการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับจีนและภาษาจีนในประเทศไทยเพิ่งจะเริ่มขยายตัวเมื่อไม่นานมานี้ ส่วนหนึ่งน่าจะมาจากเหตุผลทางประวัติศาสตร์ เนื่องจากในอดีตมีช่วงหนึ่งที่เคยมีการห้ามสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทย ประกอบกับในอดีตที่ผ่านมา ประเทศจีนมีเศรษฐกิจที่ค่อนข้างล่าช้า คนไทยในขณะนั้นจึงไม่ค่อยให้ความสนใจที่จะเรียนภาษาจีนกลางรวมทั้งประเด็นด้านเศรษฐกิจ และสังคมจีน ต่อมา หลังจากทีเศรษฐกิจจีนได้ขยายตัว จากการเปิดประเทศและดำเนินนโยบายปฏิรูปเศรษฐกิจ ประกอบกับขนาดของตลาดของจีนที่มีประชากรกว่า 1,300 ล้านคน เริ่มเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักลงทุน และนักธุรกิจจากทั่วโลกในการแสวงหาโอกาสการเข้าถึงตลาดจีน และการเรียนรู้ภาษาจีนกลาง ตลอดจนระบบกลไกด้านเศรษฐกิจของจีน

ที่สำคัญ ภาษาจีนกลางนับเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารกับภาครัฐและภาคเอกชนจีน ตลอดจนการติดต่อค้าขายและลงทุนกับจีน ต่อมา รัฐบาลไทยได้เริ่มอนุญาตให้มีการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้เมื่อปี 1992 และมีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกที่เปิดสอนภาษาจีนกลาง และต่อมา มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนได้เปิดหลักสูตรภาษาจีนกลางในลักษณะต่างๆ เช่น ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร ภาษาจีนเพื่อการท่องเที่ยว ภาษาจีนเพื่อธุรกิจ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่าสถาบันการศึกษาในประเทศไทยหลายแห่งได้เริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเกี่ยวกับจีน

ทั้งนี้ การมีหลักสูตรด้านภาษาจีนกลางนับว่าเป็นการเริ่มต้นที่ดีในการสนับสนุนให้เกิดการใช้ภาษาจีน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และค้นคว้าองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับจีน เช่น เศรษฐกิจจีน ที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต และการเริ่มเปิดหลักสูตรที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนมากขึ้น จะเป็นทั้งการต่อยอดการเรียนการสอนภาษาจีนกลาง และพัฒนาทักษะการใช้ภาษาจีนกลางให้สูงขึ้น ตลอดจนเป็นการเปิดโอกาสให้คนที่รู้ภาษาจีนได้ใช้ประโยชน์จากภาษาจีนในด้านธุรกิจการค้ามากขึ้นอีกด้วย

ตารางที่ 3-3 ตัวอย่างสถาบันด้านการวิจัย และสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาด้านเงินกวีตน์ด้านการเศรษฐกิจ

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวนนักวิจัย	หมายเหตุ
1.	ฝ่ายวิจัยเศรษฐกิจ	ธนาคารแห่งประเทศไทย	1) รายงานเศรษฐกิจเงินกวีตน์ได้ 2) ข้อมูลพื้นฐานของเงินกวีตน์ได้ (ยูนนาน) 3) ข้อมูลเศรษฐกิจการเงินของเงินกวีตน์ได้ (ยูนนาน) - รายงานภาวะเศรษฐกิจเงินกวีตน์ได้ (มณฑลยูนนาน) - รายงานการค้าชายแดนไทย - เงินกวีตน์ได้ - ข้อมูลสถิติเศรษฐกิจการเงินมณฑลยูนนาน เช่น เครื่องจักรเศรษฐกิจที่สำคัญของมณฑลยูนนาน, มูลค่าผลผลิตเกษตรเบื้องต้น, ผลผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญ, มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น - บทความและสาระน่ารู้ เช่น นโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 11, ู่ทางการลงทุนในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน, การเร่งลดภาษีศัศัและผลไม่ระหว่างไทย-จีนภายใต้กรอบ FTA อาเซียน-จีน เป็นต้น	1) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2547 ถึง 2550 (เท่าที่มีข้อมูลแสดงอยู่บนเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย) 2) มีข้อมูลที่เป็นปี 2548 และบางข้อมูลเป็นปี 2550 - รายงานเป็นรายไตรมาส ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2547 ถึง 2550 ไตรมาส 1 (เท่าที่มีข้อมูลแสดงอยู่บนเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย) - รายงานเป็นรายไตรมาส ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2546 ถึง 2550 ไตรมาส 2 (เท่าที่มีข้อมูลแสดงอยู่บนเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย) - ข้อมูลมีหลากหลาย บางเรื่องจะมีตั้งแต่ปี 2001 ถึง 2004 แต่บางเรื่องจะมีตั้งแต่ปี 1997 ถึง 2007 เป็นต้น - ไม่ได้ระบุปีที่ดำเนินการจัดทำ แต่ข้อมูลที่ปรากฏอยู่ในเนื้อหาของบทความจะมีตั้งแต่ปี 2545 ไปถึง 2550	ไม่ระบุ	www.bot.or.th

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีทีดำเนินการโครงการ	จำนวนนักวิจัย	หมายเหตุ
2.	ฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์จีน	ธนาคารกรุงเทพ	1) บริการด้านข้อมูลเศรษฐกิจการเงินของไทยเป็นภาษาจีน ข่าวสาร บทความที่น่าสนใจ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นภาษาจีน 2) ข้อมูลเศรษฐกิจจีน 3) ร่วมกับหนังสือพิมพ์เดอะเนชั่น ในการเสนอข่าวสารและสาระน่ารู้เกี่ยวกับประเทศจีนที่ทันเหตุการณ์ กับหนังสือพิมพ์ The China Business Weekly และบทความเจาะลึกการทำธุรกิจในประเทศจีน	2) เป็นข้อมูลเศรษฐกิจจีนประจำเดือนกุมภาพันธ์ (16 มีนาคม 2555) 3) บทความเจาะลึกการทำธุรกิจในประเทศจีน โดย คุณประสงค์ อุทัยแสงชัย, ประธานบริหารอาวุโส การธนาคารระหว่างประเทศ	ไม่ระบุ	www.bangkokbank.com
3.	- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย - กลุ่มวิจัยธุรกิจไทย-จีน	- บริษัทในเครือธนาคารกสิกรไทย - หน่วยงานภายใต้ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, บริษัทในเครือธนาคารกสิกรไทย	1) การค้าไทยกับจีน (ในวารสารมองเศรษฐกิจ) 1) ด้านเศรษฐกิจ ธุรกิจ การเงิน การลงทุน กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ของเงินรวมทั้งสถิติการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างจีนและไทย	1) ข้อมูลลงในวารสารล่าสุดในเดือนเมษายน 2010	1) ไม่ได้ระบุ 1) ไม่ได้ระบุ	www.kasikornresearch.com www.thailand-china.com

[illegible]

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีทีดำเนินการโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
	ต่างประเทศ		ข้อมูลเกี่ยวกับเงินในภาพรวมและเงิน (ยูนนาน) เช่น ข้อมูลพื้นฐาน โครงสร้างและนโยบายเศรษฐกิจ มาตรการ กฏระเบียบ การลงทุนของต่างประเทศใน จีน การค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับจีน และ ปัญหาอุปสรรคทางการค้าและการลงทุน เป็นต้น 2)สถิติการค้าชายแดนและการการค้าผ่านแดน ระหว่างไทยกับจีนตอนใต้			
6.	- สำนักงานเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม	กระทรวงอุตสาหกรรม	1) รายงานด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมระหว่าง ประเทศ รายไตรมาส (ซึ่งจะรวมถึงมูลค่าการค้า ระหว่างไทยกับจีน) 2) บทความถึงวิชาการ มีรายงานเกี่ยวกับจีน เช่น - รายงานการสำรวจและจัดเก็บข้อมูล อุตสาหกรรม เคมีชีวภาพ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน - รายงานการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลอุตสาหกรรมกึ่ง แปรรูปและได้แปรรูป ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันที่ 11 – 17 มิถุนายน 2551 (ภายใต้ โครงการพัฒนาฐานข้อมูลอุตสาหกรรมเชิง เปรียบเทียบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน	รายไตรมาสของทุกปี ปี 2552 ปี 2551	ไม่ได้ระบุ ไม่ได้ระบุ ไม่ได้ระบุ	www.oie.go.th

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
	- สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริม การลงทุน (BOI)		สาขาอุตสาหกรรมอาหาร) - รายงานผลการศึกษา ดูงาน และสำรวจตลาดรองเท้าและเครื่องหนัง ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน (ภายใต้โครงการพัฒนาฐานข้อมูลอุตสาหกรรมเชิงเปรียบเทียบ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสาขาอุตสาหกรรมรองเท้าและเครื่องหนัง) 1) มีศูนย์ข้อมูลจีน (China Information Center) เป็นศูนย์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเทศจีน ได้แก่ - ห้องสมุดข้อมูลจีน - ข้อมูลเศรษฐกิจมหภาค - คู่มือการลงทุนในจีน - ความสัมพันธ์จีนกับต่างประเทศ - ความสัมพันธ์ไทย-จีน	ปี 2551	ไม่ได้ระบุ ไม่ได้ระบุ	http://chineseinfo.boigo.th/cic/

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
			- การค้าและการลงทุนต่างประเทศของจีน - สถานภาพอุตสาหกรรมและโอกาสสู่ทางการลงทุนในจีน ประกอบด้วยข้อมูลต่างๆ ได้แก่ - รายงานสถานภาพอุตสาหกรรมของจีน - การลงทุนไทยในจีน - การลงทุนจีนในไทย - Top 500 Chinese Companies - สถิติการลงทุนของจีนในไทยที่ผ่าน BOI - เว็บไซต์ที่สำคัญของจีน 2) บทความเกี่ยวกับประเทศจีน - การสรุปข่าวเศรษฐกิจประจำเดือน	ประจำทุกเดือน ปี 2551	ไม่ได้ระบุ	

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
	- สำนักงานส่งเสริม วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (สสว.)		- รายงานสถานภาพอุตสาหกรรมต่างๆ ของจีน 3) โครงการส่งเสริมการลงทุนไทย-สาธารณรัฐ ประชาชนจีน 4) บทความ เรื่องข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน และผลกระทบต่อการลงทุนของจีนในไทย 5) บทความ เรื่องเส้นทางสายไหม คุณมันคงรู้ R3A (ภายใต้โครงการที่ปรึกษาส่งเสริมการลงทุนไทย-จีน ประจำปี 2550) 6) บัญชีรายการสินค้าที่ประเทศจีนห้ามวิสาหกิจ ภายในประเทศส่งออกต่างประเทศ 1) FTA และ ผลกระทบ - การเข้าสู่ตลาดภายหลังการเปิดเสรีทางการค้า สำหรับ SMEs (กรณีศึกษาตลาดประเทศจีน)	ปี 2553 ไม่ได้ระบุ ปี 2551 ไม่ได้ระบุ ปี 2550	ไม่ได้ระบุ ไม่ได้ระบุ ไม่ได้ระบุ ไม่ได้ระบุ ผศ.ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น และ คณะ (ไม่ได้ระบุ จำนวน)	http://cms.sme.go.th/cms/c/portal/layout?p_id=47.30

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวนนักวิจัย	หมายเหตุ
			(ดำเนินการโดยสถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์) 2) โครงการจัดทำข้อมูลการเจาะตลาดเชิงลึก เพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้และตะวันตก ภายใต้โครงการ ASEN SMEs Partnership Roadmap (ดำเนินการโดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)	ปี 2552	ผศ.ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น, อ.ดร. ศุภชัย ศรีสุชาติ และอาจารย์หทัย เจริญ	http://www.econ.tu.ac.th/ertc/php/view_research.php?id=152
7.	-สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	กระทรวงการคลัง	Global Economic Monitor (มีข้อมูลเศรษฐกิจเกี่ยวกับจีน)	ประจำสัปดาห์	ไม่ได้ระบุ	www.fpo.go.th
8.	สถาบันวิจัยยาง	กรมวิชาการเกษตร, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	1) ศักยภาพการผลิตและการส่งออกยางและผลิตภัณฑ์ยางของสาธารณรัฐประชาชนจีน 2) การจัดการโลจิสติกส์และการขนส่งยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยสู่ประเทศจีนโดยผ่านประเทศเพื่อนบ้าน (ดำเนินการวิจัยโดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์)	ปี 2547 ปี 2553	3 ท่าน 11 ท่าน	http://www.rubberthai.com/emag/test.php

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
			มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ERTC))			
9.		สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สกว)	1) ฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ (ฝ่าย 1) สนับสนุนการวิจัยด้าน Managing Regional Integration ซึ่งมีขอบเขตและเนื้อหา เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งรวมถึงประเทศจีน ภายใต้โครงการ China Watch 2) โครงการกลไกและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล กลางและรัฐบาลท้องถิ่นของประเทศสาธารณรัฐ ประชาชนจีน ในกรอบการตกลงเขตการค้าเสรี จีน-อาเซียน: ศึกษากรณีมณฑลที่นี่ยะสำคัญต่อ ประเทศไทย 3) โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มี นัยสำคัญต่อไทย 4) โครงการปรับปรุงแก้ไขหนังสือ “สารานุกรม เศรษฐกิจจีน: คู่มือสำหรับนักธุรกิจไทย” 5) โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนารอบยุทธศาสตร์	เริ่มดำเนินโครงการ 15 สิงหาคม 2548 และ อยู่ระหว่างดำเนินการ ปี 2548 ปี 2548 ปี 2548	หัวหน้า 1 ท่าน แต่ไม่ได้ระบุ จำนวนคณะ นักวิจัย 3 ท่าน 1 ท่าน 18 ท่าน	www.trf.or.th

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
			ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและ เศรษฐกิจไทย-จีน โดยเน้นตำแหน่งและการ เชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ 6) โครงการการสำรวจฐานข้อมูลความสัมพันธ์ไทย- จีน ในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ 7) โครงการวิจัยภาพรวมเศรษฐกิจ 17 มณฑล 8) โครงการจัดทำต้นฉบับหนังสือ เรื่อง “การปฏิรูป จีน”	ปี 2547 ปี 2550 ปี 2542	1 ท่าน หัวหน้า 1 ท่าน แต่ไม่ได้ระบุ จำนวนคณะ นักวิจัย 1 ท่าน	
10.	สถาบันระหว่างประเทศ เพื่อการค้าและการ พัฒนา (องค์การ มหาชน) (ITD)	ในกำกับดูแลของ กระทรวงศึกษาธิการ	เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนและการเข้าสู่ตลาดจีนของ ภาคบริการไทย	ปี 2551	6 ท่าน	www.itd.or.th
11.	สถาบันวิจัยและพัฒนา อัญมณีและ เครื่องประดับแห่งชาติ	ในกำกับดูแลของกระทรวง พาณิชย์	การศึกษาโอกาสและอุปสรรคทางการค้าและการ ลงทุนด้านอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน (ดำเนินการวิจัยโดย ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์	ปี 2552	5 ท่าน	

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวนนักวิจัย	หมายเหตุ
	(องค์การมหาชน)		มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ERTC))			
12.	- สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TU RAC) - ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ (ERTC)	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1)รายงานส่งเสริมการลงทุนไทย-จีน ประจำปี 2551 (ศึกษาให้สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน) 1)การศึกษาวเคราะห์จุดเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างไทย-จีนตอนใต้บนเส้นทางและบริเวณ 2 ฟัง คุณมั่งกงคู่ (Kunming-Bangkok Highway) ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) (ดำเนินการโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงพาณิชย์) 2) การศึกษาวิจัยและจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบในการส่งออกสินค้ายางและสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยางไปยังประเทศจีน (ดำเนินการโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม) 3)การศึกษาโอกาสและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนด้านอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน	ปี 2551 ปี 2550 ปี 2551	17 ท่าน ผศ.ดร. อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ ผศ.ดร. อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ	http://turac.tu.ac.th/research/research2551_t.html www.econ.tu.ac.th/ertc

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีทีดำเนินการโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
			(ดำเนินการโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สถาบันวิจัยและพัฒนาอณูเคมีและเครื่องประดับ แห่งชาติ (องค์การมหาชน))	ปี 2552	5 ท่าน	
			4) การเจาะตลาดเชิงลึก เพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้และตะวันตก ภายใต้ โครงการ ASEAN SMEs Partnership Roadmap (ดำเนินการโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.))	ปี 2552	3 ท่าน	
			5) การจัดการ โลจิสติกส์และการขนส่งทางพาราใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยสู่ประเทศ จีนโดยผ่านประเทศเพื่อนบ้าน (ดำเนินการโดยได้รับ งบประมาณสนับสนุนจากสถาบันวิจัยยาง กรม วิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)	ปี 2553 (กำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ)	11 ท่าน	
	- สถาบันเอเชีย ตะวันออกศึกษา		1)พัฒนาการของจีนศึกษาในประเทศไทย ค.ศ. 1970- 1984	ปี 2528	8 ท่าน	http://www.asia.tu.ac.th/research/End_Research.htm
			2)การพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาชนจีน	ปี 2530		

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
			3)ความสัมพันธ์ไทย-จีน : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต 4)ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียน 5)อิทธิพลวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทย 6)นโยบายสีทันสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน : บทเรียนและแนวโน้ม 7)ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน : แนวโน้มและปัญหา 8)การปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีนสมัยเติ้งเสี่ยวผิง : บทเรียนและข้อสรุป 9)นโยบายต่างประเทศของจีน : กลุ่มอินโดจีน 10)ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-จีนและ ญี่ปุ่น 11)ลัทธิความเชื่อทางศาสนาของชาวจีนในประเทศไทย 12)การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างภาษาจีนและ ภาษาไทย 13)การลงทุนโดยตรงระหว่างไทย-จีนและญี่ปุ่น 14)พัฒนาการคำเงินที่มีในภาษาไทย 15)บทบาทของเงินในเอเชียแปซิฟิกในศตวรรษที่ 21 16)ผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีต่อนัก	ปี 2530 ปี 2532 ปี 2532 ปี 2533 ปี 2534 ปี 2535 ปี 2535 ปี 2537 ปี 2537 ปี 2537 ปี 2537 ปี 2538 ปี 2539 ปี 2543		

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
			ธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีน 17)นโยบายการรวมประเทศของจีนและไต้หวัน 18)มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจ การค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO (New Dimensions of Sino-Thai Economic Relations: After China's WTO Entry) 19)ความสัมพันธ์ไทย-จีน : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต 20)การเปรียบเทียบแนวโน้มการแก้ปัญหา (AQ) และ เขื่อนอาร์ม (EQ) ระหว่างนักธุรกิจเชื้อสายจีนใน ประเทศไทยกับนักธุรกิจเชื้อสายจีนในประเทศ จีน	ปี 2545 ปี 2546 ปี 2548 ปี 2550		
13.	- คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ - คณะ โลกคดีศึกษา	มหาวิทยาลัยบูรพา	- รูปแบบการเรียนภาษาจีนของนิสิตคณะ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา - ศึกษาเพื่อจัดทำความตกลงการขยายความร่วมมือ ภาคีทางเศรษฐกิจและการค้าในเชิงกว้างและเชิงลึก ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน - ความสัมพันธ์ไทย-จีน	ปี 2551 ปี 2552	ไม่ระบุ	http://www.buu.ac.th/index1.php?link=research http://www.buu.ac.th/index1.php?link=research

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
			- ข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA)			
14.	คณะบริหารธุรกิจ (สถาบันธุรกิจไทย-จีน กวิวัฒน์)	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิม พระเกียรติ	โลจิสติกส์ไทย-จีน	ไม่ระบุ	6 ท่าน	http://ba.hcu.ac.th/Research/groupresearch.html
15.	สถาบันวิจัยสังคม หน่วยงานวิจัยและวิเทศ สัมพันธ์ คณะมนุษย ศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ ศูนย์ศึกษาจีน – GMS	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	1). กลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและ ประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้สภาวะการ ขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีน 2). ตำราสาธน์ไพรของไทลื้อในจีน 3). โครงการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาการปลอมปนข้าว หอมมะลิไทยในตลาดจีน การศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างหลักสูตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ The Study on trade situation between southeast China and Northern Thailand	ปี 2550 ปี 2551 ปี 2553 ปี 2553 ปี 2548	ไม่ระบุ 13 ท่าน	http://www.sri.cmu.ac.th/dbsri/research/project_detail_project_page.php http://www.human.cmu.ac.th/~research/research/ http://www.ba.cmu.ac.th/mis/information/upload/5/research/research44.pdf

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีที่ดำเนินโครงการ	จำนวนนักวิจัย	หมายเหตุ
	(Center for China-GMS Studies),		1)ท่องเที่ยว 2)เกษตร/อาหาร			
16.	ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา สถาบันการขนส่งแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1). คู่ทางความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-จีน ด้านการท่องเที่ยว 2). ศัพท์ใหม่ที่ใช้ในศตวรรษที่ 21 : เปรียบเทียบจีน-ไทย-อังกฤษ 3). หลักสูตรและการเรียน-การสอนภาษาจีนในระดับประถมศึกษา Road Transport in the People's Republic of China	ปี 2548 ปี 2552 ปี 2552 ปี 2546	12 ท่าน	http://www.ias.chula.ac.th/Thai/modules.php?name=WorkBoard http://www.tri.chula.ac.th/twwwroot/library/research1.html
17.	คณะรัฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยปทุมธานี	นโยบายเปิดการค้าเสรีไทยจีน	ปี 2549		

ลำดับ	สถาบัน	หน่วยงานต้นสังกัด	หัวข้อการวิจัย	ปีเพื่อดำเนินโครงการ	จำนวน นักวิจัย	หมายเหตุ
18.	สาขาวิชาสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยพายัพ	บทบาทผู้หญิงในสังคมชานาต่อการจัดการครัวเรือน : กรณีศึกษา ผู้หญิงจ้าว : 'โตดำ (ผู้โต)' ในมณฑลกวาง สี ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการแบบเงิน : กรณีศึกษานักธุรกิจชาวไทยเชื้อสายจีนในจังหวัด เชียงใหม่	ปี 2544 ปี 2549		

ที่มา : อักษรศรี พานิชสาส์นและคณะ, 2553

3.1.7 สถาบันวิจัยและสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ

ในปัจจุบัน ประเทศไทยมีหน่วยงานวิจัย ทั้งในภาครัฐและเอกชน และสถาบันอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากกระแสความตื่นตัวในด้านเศรษฐกิจจีนและการเล็งเห็นถึงความสำคัญของจีนที่มีบทบาทต่อไทย ตลอดจนบทบาทจีนในอาเซียนและเศรษฐกิจโลก

ในขณะนี้ มีหลายหน่วยงานที่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนและมีงบประมาณในการจัดจ้างให้มีการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจจีน โดยมีทั้งหน่วยงานภาครัฐของไทย เช่น กระทรวงที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านเศรษฐกิจ และหน่วยงานเอกชน เช่น ธนาคารต่างๆ ตลอดจนหน่วยงานทางวิชาการที่ศึกษาและทำการวิจัยเกี่ยวกับจีน ที่สำคัญไปกว่านั้น แม้ว่าบางหน่วยงานจะไม่ได้มีการกิจเกี่ยวเศรษฐกิจจีนโดยตรง แต่ก็มีกำเนินการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน และมีบุคลากรที่ดูแลด้านดังกล่าวโดยเฉพาะ อีกทั้งมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่น่าสนใจเกี่ยวกับจีน เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (www.thaiechamber.com) สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย(www.fti.or.th) และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (Exim Bank) (www.exim.go.th)

นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานภาคเอกชนอื่นที่มีการกิจเกี่ยวกับจีน อาทิ สภาธุรกิจไทย-จีน ภายใต้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย (www.tcbc.or.th) สมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย-จีน (www.thaizhong.org) สมาคมมิตรภาพไทย-จีน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานเหล่านี้ไม่ได้มีการกิจในการศึกษาวิจัย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น หน่วยงานเหล่านี้มีการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างไทยและจีนในด้านต่างๆ และเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศจีนให้กับภาคส่วนต่างๆ และผู้สนใจทั่วไป อาทิ สมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย-จีน ที่มีการให้คำปรึกษาด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว และความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน อีกทั้งเป็นศูนย์กลางในการพบปะหารือเพื่อสร้างความร่วมมือในการค้า การลงทุน ตลอดจนด้านวิชาการ กับเมืองต่างๆ ของจีน นอกจากนี้ สภาธุรกิจไทย-จีน (Thailand-China Business Council) มีการเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับประเทศจีนทั้งด้านภาษาและเศรษฐกิจ รวมไปถึงบทความสั้นๆ ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบของความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจจีนที่มีต่อประเทศไทย เป็นต้น โดยเป็นการเผยแพร่ทาง Newsletter ทั้งทางเอกสารและทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ผ่านทางหน้าเว็บไซต์ของหน่วยงาน

3.1.8 นักวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย

จากการรวบรวมรายละเอียดเกี่ยวกับนักวิจัยที่ดำเนินโครงการวิจัยเกี่ยวกับประเทศจีนดังแสดงในตารางข้างต้น อาจกล่าวได้ว่านักวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยในขณะนี้ เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับความสำคัญที่เพิ่มขึ้นของเศรษฐกิจจีน สำหรับกำลังคนที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนในหน่วยงานที่ทำการสำรวจข้อมูลในเบื้องต้น มีทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวเศรษฐกิจจีน ที่เป็นผู้นำองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจจีนไปใช้ในการปฏิบัติงานและนำแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจจีนไปปฏิบัติ

เช่น เจ้าหน้าที่ของกระทรวงพาณิชย์ ตลอดจนหน่วยงานส่งเสริมการลงทุนอย่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน รวมทั้งบุคลากรที่ทำหน้าที่วิเคราะห์วิจัยประเด็นด้านเศรษฐกิจจีน ทั้งที่ทำงานให้กับหน่วยงานเอกชน และสถาบันการศึกษาต่างๆ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานต่างๆ มิได้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนกำลังคนด้านเศรษฐกิจจีนอย่างเป็นระบบไว้มากนัก

3.2 การพัฒนากำลังคน: ทุนการศึกษา

ในการศึกษาข้อมูลพัฒนาด้านกำลังคนเพื่อรองรับกระแสเงินภักดิ์ ประเด็นหนึ่งที่สำคัญ คือ การให้ทุนการศึกษากับนักศึกษาไทยเพื่อไปศึกษาต่อในประเทศจีน จากการรวบรวมข้อมูลและการสัมภาษณ์พบว่า ทุนการศึกษาสำหรับนักศึกษาไทยเพื่อไปศึกษาต่อในประเทศจีนในปัจจุบันมีอยู่พอสมควร และมีแนวโน้มว่าจะมีเพิ่มมากขึ้น ตามความสำคัญและบทบาททางเศรษฐกิจจีนของจีนที่มีมากขึ้น ทำให้เกิดกระแสการตื่นตัวและสนใจที่จะไปศึกษาต่อในประเทศจีน สำหรับทุนการศึกษาฯ มีทั้งที่เป็นทุนจากหน่วยงานของไทย และทุนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทุนของรัฐบาลจีนเอง

3.2.1 ทุนการศึกษาจากหน่วยงานของไทย

จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ทูตไทยประจำกรุงเป่ย์จิง พบว่าในปัจจุบันนักเรียนและนักศึกษาชาวต่างชาติที่กำลังศึกษาอยู่ในประเทศจีนมีจำนวนประมาณ 500,000 คน ในจำนวนนี้ สัดส่วนนักเรียนนักศึกษาไทยมีจำนวนมากเป็นอันดับที่ 5 (รองจาก เกาหลี ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม)

จากข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ในปี 2009 นักเรียนไทยในประเทศจีนมีจำนวน 11,073 คน โดยแบ่งเป็นนักเรียนนักศึกษาที่ได้รับทุนรัฐบาลไปศึกษาต่อร้อยละ 60 และอีกร้อยละ 40 เป็นการเดินทางไปศึกษาต่อด้วยทุนส่วนตัว เมืองที่นักเรียนนักศึกษาไทยนิยมเลือกเดินทางไปศึกษาต่อ ได้แก่ กรุงเป่ย์จิง มหานครเซี่ยงไฮ้ กว่างโจว กว่างซี และคุนหมิง เป็นต้น โดยกรุงเป่ย์จิงเป็นเมืองที่มีนักเรียนนักศึกษาไทยมากที่สุดคิดเป็นจำนวนประมาณ 1,000 คน และสาขาวิชาที่เป็นที่นิยมเลือกเรียนมากที่สุดได้แก่ ภาษาจีน เศรษฐศาสตร์ บริหาร และการแพทย์แผนจีน

3.2.1.1 ทุนการศึกษาจากหน่วยงานราชการไทย

สำหรับทุนการศึกษาจากหน่วยงานของไทยสามารถแบ่งได้เป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

1) ทุนให้กับข้าราชการไทย

ในลักษณะเป็นทุนแลกเปลี่ยนกับข้าราชการจีน โดยเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 1981 และเป็นทุนแลกเปลี่ยนระหว่างข้าราชการไทย-จีน จำนวนปีละ 7 ทุน ซึ่งจะเป็นการให้ทุนแก่ข้าราชการทั้งสองประเทศ

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาจะเป็นการให้ทุนแก่อาจารย์ของมหาวิทยาลัยของไทยซึ่งสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อไปเรียนต่อภาษาจีนในประเทศจีน หรืออาจารย์ของจีนมาเรียนต่อที่ไทยมากกว่า โดยที่ทุนที่ไปของทุนดังกล่าวเริ่มจากหลังจากที่ประเทศไทยกับประเทศจีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตเมื่อปี 1975 สามปีหลังจากนั้น คือ ในปี 1978 รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีนได้ลงนามในข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการเริ่มประวัติศาสตร์ใหม่ของการแลกเปลี่ยนนักเรียนนักศึกษาทุน

ในปีแรกมีการแลกเปลี่ยนทุนรัฐบาล ปีละ 3 ทุน กล่าวคือรัฐบาลจีนส่งคนจีนมาเรียน 3 ทุน และรัฐบาลไทยก็ส่งคนไปเรียนที่จีน 3 ทุน โดยในปัจจุบันได้เพิ่มจำนวนทุนเป็นปีละ 7 ทุน โดยในส่วนของประเทศไทย กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานคัดเลือกคนไทยเพื่อไปเรียนที่จีน เมื่อคัดเลือกเสร็จเรียบร้อยแล้วจะให้กรมวิเทศสหการเป็นผู้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป เช่น ประสานงานกับฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถานทูตจีนประจำประเทศไทย และเมื่อนักเรียนเดินทางไปถึงจีนแล้ว ก็จะอยู่ในความดูแลของ China Scholarship Council (CSC) ต่อไป

2) ทุนจากกระทรวง

กระทรวงต่างๆ ของไทย จะมีการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาไทยเพื่อไปเรียนต่อที่ประเทศจีน กระทรวงหลักที่มีการให้ทุนการศึกษาเพื่อไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน คือ กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยในแต่ละปีจะมีการให้ทุนการศึกษาจำนวน 2-3 ทุน อย่างไรก็ตาม การให้ทุนการศึกษาของแต่ละกระทรวงจะแตกต่างกันไปตามภารกิจและความจำเป็นในด้านบุคลากรของแต่ละแห่ง

3) หนึ่งอำเภอหนึ่งทุนการศึกษา

โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งทุนเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2004 ในปีแรกของการให้ทุนนี้มีนักเรียนนักศึกษาที่ได้รับทุน จำนวน 109 คน และในปี 2005 มีนักเรียนนักศึกษาไทยที่ได้รับทุนศึกษาต่อที่ประเทศจีนจำนวน 130 คน สำหรับระยะเวลาการศึกษาภายใต้โครงการดังกล่าวจะมีระยะเวลาการศึกษาไม่เกิน 7 ปี โดยส่วนมากแล้วจะเป็นการเรียนภาษาประมาณ 2 ปี และจึงเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรระดับปริญญาตรีประมาณ 4 ปี โดยหลักสูตรที่นักเรียนนักศึกษาไทยศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีนั้น อาทิ หลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ เศรษฐศาสตร์ และการแพทย์แผนจีน เป็นต้น

การดำเนินการของทุนประเภทนี้อยู่ในความรับผิดชอบของ 3 หน่วยงานด้วยกัน คือ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการต่างประเทศ และสำนักงานข้าราชการพลเรือนหรือ ก.พ. ในกระบวนการคัดเลือกเป็นความรับผิดชอบของกระทรวงศึกษาธิการดูแล การประสานงานกับต่างประเทศจะเป็นภารกิจของกระทรวงการต่างประเทศ และการดูแลชีวิตความเป็นอยู่ เรื่องการเรียน และการบรรจุตำแหน่งหลังสำเร็จการศึกษาจะเป็นหน้าที่ของก.พ. ที่ผ่านมานักเรียนที่ได้รับทุนไปนับว่าค่อนข้างประสบความสำเร็จ โดยสามารถผ่านหลักสูตรภาษาจีนได้ภายในเวลา 1 ปีและสามารถเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชา

อื่น ๆ ในระดับปริญญาตรีได้ ทั้งนี้จะสามารถแบ่งนักเรียนได้เป็นสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่เลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศที่เป่ย์จิง และอีกกลุ่มหนึ่งเลือกศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยจี้ ที่ซางไห่ เน้นการบริหารธุรกิจ และวิศวกรรมศาสตร์เป็นต้น

4) ทุนรัฐบาลไทย (ทุนก.พ.) และหน่วยงานรัฐต่างๆ

มีนักเรียนที่ได้รับทุนรัฐบาลไทย (ทุนก.พ.) และทุนที่เรียกว่า “ไทยพัฒน์” ไปศึกษาต่อในประเทศจีนในจำนวนที่มากขึ้นเช่นกัน นอกจากนี้ มีหน่วยงานภาครัฐของไทย เช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) หน่วยงานสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างบุคลากรครูที่มีความรู้ความสามารถด้านจีน โดยในปี 2008 เป็นปีแรกที่ได้ประกาศให้ทุนศึกษาต่อที่ประเทศจีนมากถึง 100 ทุน ซึ่งเป็นการให้ทุนกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังเรียนเอกภาษาจีนอยู่ในคณะต่างๆ รวมถึงผู้ที่เรียนจบวิชาเอกภาษาจีนมาแล้วไม่เกิน 5 ปี แต่ต้องมีอายุไม่เกิน 30 ปี โดยวัตถุประสงค์ของการให้ทุนดังกล่าว คือ เพื่อแก้ปัญหาเร่งด่วนเรื่องการขาดแคลนครูสอนภาษาจีนทั้งนี้การให้ทุนดังกล่าวเป็นความร่วมมือระหว่าง สพฐ. และสำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (The Office of Chinese Language Council International-Hanban) โดยฝ่ายไทยจะรับผิดชอบค่าเครื่องบิน และค่าใช้จ่ายส่วนตัวต่างๆของนักเรียน ในขณะที่ฝ่ายจีนจะรับผิดชอบเรื่องค่าเล่าเรียนและค่าที่พัก ซึ่งจะมีการให้ทุนภายใต้โครงการเป็นระยะเวลา 3 ปี (ปี 2008 – 2010) ปีละ 100 ทุน และมีเงื่อนไขการให้ทุน คือ หลังจากเรียนจบแล้วจะต้องกลับมารับราชการเป็นครูในสังกัด สพฐ. เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 เท่าของระยะเวลาที่ได้รับทุน¹

นอกจาก สพฐ. แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่มอบหมายส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรของไทยในด้านต่างๆ รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนให้ไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ ภายใต้โครงการพัฒนากำลังคนด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ทุนเรียนดุษฎีศาสตรและสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย) ซึ่งหนึ่งในประเทศที่ให้ทุนไปศึกษาต่อ ก็คือ ประเทศจีน โดยในปีการศึกษา 2010 มีทั้งการให้ทุนระดับปริญญาตรีในต่างประเทศ และ ระดับปริญญาโท-เอกในต่างประเทศ โดยทุนการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีที่มีให้เลือกศึกษาต่อที่ประเทศจีนได้นั้น จะเกี่ยวกับสาขาวิชาด้านภาษา สาขาวิชาด้านมนุษยศาสตร์ รวมทั้งสาขาวิชาอื่นๆ ที่มีความต้องการเฉพาะกิจ เช่น การแปลและล่ามภาษาจีน แต่สำหรับสาขานี้ ไม่ได้มีการกำหนดมาชัดเจนว่าสามารถเลือกศึกษาต่อที่ประเทศใดได้บ้างเหมือนสาขาอื่นๆ สำหรับทุนระดับปริญญาโท-เอก นั้น จะมีสาขาที่เปิดโอกาสให้เลือกไปศึกษาที่ประเทศจีนที่หลากหลายมากกว่า และที่สำคัญคือ มีการให้ทุนศึกษาต่อในด้านเศรษฐศาสตร์ ที่สามารถเลือกศึกษาต่อที่จีนได้ แบ่งเป็นด้านเศรษฐศาสตร์นโยบายสาธารณะและการเงิน และเศรษฐศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ของจีนโดยเฉพาะ ซึ่งจากการระบุข้อกำหนดในลักษณะดังกล่าว ทำให้เห็นได้ว่าองค์ความรู้ด้านจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจกำลังได้รับความสนใจจากภาคการศึกษาของไทยเพิ่มมากขึ้น

¹ ผู้จัดการออนไลน์ (11 มีนาคม 2551), “อยากไปเรียนจีนไม่ควรพลาด! รัฐ-เอกชน ให้ทุนอื้อ-จบแล้วมีงานทำ” จาก

<http://www.boybdream.com/manager-news-content.php?newid=29104>

5) ทุนจากสถาบันการศึกษาของไทย

ในกรณีของสถาบันการศึกษาของไทยนั้น จากการสำรวจข้อมูลในเบื้องต้น แม้ว่าจะไม่ค่อยมีการให้ทุนสำหรับนิสิตหรือนักศึกษา ในลักษณะที่เป็นการระบุว่าต้องเป็นประเทศจีนเท่านั้น แต่ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยต่างๆ มีการให้ทุนศึกษาต่อต่างประเทศสำหรับอาจารย์เป็นจำนวนมาก ซึ่งส่วนมากแล้วจะไม่ได้มีการจำกัดประเทศที่จะเดินทางไปศึกษาต่อ ดังนั้น ช่องทางการให้ทุนในลักษณะนี้ จะช่วยส่งเสริมให้ผู้สนใจด้านจีนศึกษา รวมทั้งด้านอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศจีน มีโอกาสได้พัฒนาองค์ความรู้ได้มากขึ้น

ตัวอย่างเช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีการให้ทุนศึกษาต่อระดับปริญญาเอก ณ ต่างประเทศกับอาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย เป็นประจำทุกปี โดยมีเงื่อนไขว่าต้องปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี ซึ่งการให้ทุนดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้ไปศึกษาต่อที่ประเทศใดเป็นการเฉพาะ จึงเปิดโอกาสให้คณาจารย์ที่มีความสนใจด้านจีนศึกษามีโอกาสไปศึกษาต่างประเทศจีนได้มากขึ้น

ดังนั้น จากการประมวลข้อมูลที่ได้รวบรวม จึงกล่าวได้ว่าการให้ทุนของสถาบันการศึกษา ของไทย อาทิ สถาบันการศึกษาของรัฐบาลจะไม่ได้มีการให้ทุนการศึกษาโดยกำหนดชัดเจนว่าต้องไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน แต่จะเป็นการให้ทุนโดยไม่เจาะจงประเทศหรือสาขาที่เรียนมากกว่า แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น การให้ทุนการศึกษาโดยระบุสาขาวิชาที่เรียนและประเทศที่ให้เลือก ซึ่งรวมประเทศจีนไว้ด้วย เริ่มมีมากขึ้น ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงความต้องการองค์ความรู้เฉพาะด้านที่กำลังขยายตัวในยุคปัจจุบัน

โดยสรุป คาดว่าในอนาคตประเทศไทยจะมีบุคลากรในด้านดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ที่จะมาพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนให้กับประเทศและบุคลากรของประเทศในรุ่นหลังต่อไป ทั้งนี้ ผู้ให้ทุนเองก็ได้มีการกำหนดเงื่อนไขไว้อย่างชัดเจนว่าเมื่อผู้สมัครรับทุนสำเร็จการศึกษาแล้วจะต้องกลับมาปฏิบัติงาน เพื่อขอใช้ทุนในสถาบันอุดมศึกษาที่ได้รับการจัดสรรทุน ติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 เท่าของระยะเวลาที่ได้รับทุน²

ทั้งนี้ จากการสำรวจแหล่งทุนจากหน่วยงานต่างๆ พบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่ยังมีข้อกำหนดในการให้ทุน เช่น ระบุว่า ต้องไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ หรือสหรัฐอเมริกาเท่านั้น ยังมีไม่มากที่ได้ระบุให้ทุนไปศึกษาต่อที่ประเทศจีนโดยตรง หรือในกรณีที่มิประเทศจีนให้เลือก หน่วยงานเจ้าของทุนก็จะเป็นตัวเลือกในลำดับรองจากสหรัฐอเมริกา หรืออังกฤษ

² ข้อมูลจาก “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง รับสมัครสอบแข่งขันเพื่อรับทุน โครงการพัฒนากำลังคนด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ทุนเรียนคิมนุชยศาสตร์และสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย) ระดับปริญญาตรี (ในต่างประเทศ)” และ “ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง รับสมัครสอบแข่งขันเพื่อรับทุน โครงการพัฒนากำลังคนด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ทุนเรียนคิมนุชยศาสตร์และสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย) ระดับปริญญาโท-เอก (ในต่างประเทศ)”

ดังนั้น หากหน่วยงานที่เป็นแหล่งทุน เปิดโอกาสให้ผู้ขอรับทุนสามารถเลือกสมัครเรียนประเทศใดก็ได้ตามความเหมาะสม คาดว่า จะเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาต่อที่ประเทศจีนได้มีทางเลือกมากขึ้น แต่ในการพิจารณาตามความเหมาะสม จะขึ้นอยู่กับหลักสูตรที่เจ้าของได้กำหนดไว้เป็นหลักด้วย

3.2.1.2 ทุนการศึกษาจากหน่วยงานเอกชนไทย

นอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว หน่วยงานในภาคเอกชน ได้ให้ความสำคัญในการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาต่อที่ประเทศจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งบริษัทหรือองค์กรที่มีธุรกิจเกี่ยวข้องกับจีน ซึ่งโดยมากแล้วจะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ เช่น ธนาคารพาณิชย์ บริษัทรายใหญ่ที่มีธุรกิจอยู่ที่จีน

ตัวอย่างของกลุ่มธนาคารพาณิชย์ที่ให้ทุนกับบุคลากรเพื่อไปศึกษาต่อที่จีน เช่น ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงไทย ธนาคารทหารไทย ธนาคารออมสิน ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นต้น

สำหรับบริษัทขนาดใหญ่ เช่น ปูนซีเมนต์ไทย บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ (ซีพี) และการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เป็นต้น

จากกรณีศึกษาธนาคารกสิกรไทย ซึ่งให้ทุนศึกษาต่อในหลายประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ญี่ปุ่น และจีน โดยธนาคารฯ ให้ทุนศึกษาต่อในประเทศจีน งบประมาณปี 2010 จำนวน 1 ทุน ซึ่งกำหนดให้ศึกษาด้านการจัดการและการตลาด³ สำหรับธนาคารกรุงไทยก็มีการให้ทุนสนับสนุนการศึกษาต่อต่างประเทศเช่นกัน ทั้งที่สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และจีน โดยไม่ได้กำหนดเป็นพิเศษว่าจะให้จำนวนกี่ทุนต่อหนึ่งประเทศ ธนาคารกรุงไทยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการศึกษาต่อที่จีน เนื่องจากมีการเปิดสาขาที่จีนหลายสาขา และมีแนวโน้มว่าจะมีความสัมพันธ์กับจีนเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เช่นเดียวกับธนาคารกรุงเทพ ซึ่งเป็นธนาคารที่ขยายเข้าไปลงทุนในประเทศจีนเป็นรายแรกๆ และเป็นธนาคารไทยที่มีการเปิดสาขาในประเทศจีนมากที่สุด ตลอดจนมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักเป็นอย่างดี ก็ได้มีการให้ทุนการศึกษาในต่างประเทศในทุกปี แต่ในปี 2010 ธนาคารระบุประเทศที่ให้ทุนเพื่อไปศึกษาต่อ คือ สหรัฐอเมริกาและอังกฤษ เพียง 2 ประเทศเท่านั้น ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าธนาคารกรุงเทพซึ่งเป็นธนาคารที่มีสาขาและการติดต่อทางธุรกิจกับประเทศจีนมาก แต่กลับไม่ได้ให้ทุนศึกษาต่อที่ประเทศจีน แต่กลับเป็นสหรัฐอเมริกาหรืออังกฤษ

นอกจากหน่วยงานขนาดใหญ่แล้ว ยังมีทุนของมูลนิธิเพื่อศึกษาต่อในจีน เช่น มูลนิธิดิ้งชานฮัก ตั้งแต่ปี 1980 จนถึงปี 2008 ให้ทุนการศึกษาให้คนจีนมาเรียนเกษตรกรรมที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีละ 5 ทุน ในขณะเดียวกัน ให้ทุนการศึกษาให้คนไทยไปเรียนที่จีน จนหลายคนได้ทุนไปเรียนจนสำเร็จ การศึกษาปริญญาตรีบัณฑิตกลับมาและเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของไทย

สำหรับแหล่งทุนอื่นๆ ของภาคเอกชน เช่น แหล่งทุนการศึกษาของศูนย์แนะแนวการศึกษาต่อต่างๆ ตัวอย่างเช่น

³ ธนาคารกสิกรไทย (2553), “รายละเอียดทุนการศึกษาระดับปริญญาโท ณ สถาบันการศึกษาต่างประเทศ ประจำปี 2553” จาก

http://www.kasikornbank.com/TH/Careers/Pages/Detail_%20Capital.aspx

- ทุนของ Oriental Education Network Co., Ltd ที่ให้ทุนเรียนภาษาจีนที่ประเทศจีนแบบให้เปล่า จำนวน 7 ทุน
- ทุนของศูนย์การศึกษาไต้หวัน (Taiwan Education Center) ซึ่งจะมีศูนย์อยู่ตามมหาวิทยาลัย เช่น ที่มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เป็นต้น โดยศูนย์นี้ จะเป็นแหล่งข้อมูลเรื่องทุนการศึกษาต่อที่ไต้หวันของรัฐบาลไต้หวัน อาทิ ทุนแลกเปลี่ยนที่ National Chung Hsing University และทุนศึกษาต่อที่ National Chiayi University (NCYU) เป็นต้น

3.2.2 ทุนการศึกษาของหน่วยงานจีน

สำหรับข้อมูลทุนการศึกษาของหน่วยงานจีน รวบรวมจากการสัมภาษณ์ฝ่ายการศึกษา สถานทูตจีนประจำประเทศไทย⁴ พบว่าทางสถานทูตได้มีการรวบรวมสถิติที่นักเรียน นักศึกษาไทยที่ได้ทุนรัฐบาลจีนไปศึกษาต่อที่ประเทศจีน ในปี 2009 ทั้งหมด 862 คน ดังนี้

1) **ทุนรัฐบาลจีน** ผ่าน China Scholarship Council (CSC) จำนวน 440 ทุน ไปเรียนต่อระดับปริญญาตรี (380 ทุน) เรียนภาษาจีน ระดับปริญญาโท (48 ทุน) เรียนภาษาจีน ประวัติศาสตร์จีน วรรณคดี การสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างประเทศและระดับปริญญาเอก (12 ทุน) เรียนในสาขาวิชาภาษาจีน การสอนภาษาจีน วรรณคดีจีน กระจายในมหาวิทยาลัยของจีนทั่วประเทศ

2) **ทุนสถาบันขงจื้อ** ทั้งหมด 130 ทุนการศึกษา สถาบันขงจื้อในประเทศไทยเสนอรายชื่อ นักเรียน นักศึกษาไปเรียนต่อที่จีน โดยประเทศไทยมีสถาบันขงจื้อทั้งหมด 12 แห่ง แต่ละแห่งให้ทุนการศึกษาประมาณ 10 ทุน ซึ่งเป็นทุนให้เรียนในทุกระดับการศึกษา ตั้งแต่เรียนภาษาจีนเป็นระยะเวลา 1 ปี จนถึงระดับปริญญาเอก โดยส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในสาขาภาษาจีน

3) **ทุน Chinese Bridge** สถาบันอุดมศึกษา และโรงเรียนทั่วประเทศไทยมีการจัดประกวดภาษาจีนภายใต้ชื่อ Chinese Bridge และคัดเลือกผู้ชนะเลิศ เพื่อส่งไปเรียนที่จีนในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท โดยในปี 2008 ส่งนักเรียนไปทั้งหมด 50 คน

4) **ทุนอาเซียน** เป็นทุนที่ไม่ได้ผ่านสถานทูตจีนประจำประเทศไทย แต่ผ่านสำนักงานเลขาธิการอาเซียน เป็นทุนของรัฐบาลจีนที่ให้นักเรียนและนักศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียนไปเรียนที่จีน ในปี 2008 มีนักเรียนและนักศึกษาไทยได้ทุนอาเซียนไปเรียนที่จีนทั้งหมด 100 คน

5) **ทุนส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนของสำนักงานกิจการชาวจีนโพ้นทะเล** เป็นการให้ทุนผ่านมหาวิทยาลัยสองแห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียว และมหาวิทยาลัยจีหนานที่กวางโจว เป็นการให้ทุนเรียนภาษาจีนและระดับปริญญาตรี ในปี 2008 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวรับนักเรียนทุนจากประเทศไทย 20 คน และมหาวิทยาลัยจีหนาน 12 ทุน

⁴ รวบรวมจากการสัมภาษณ์คุณผาง ลี เลขานุการเอก ฝ่ายการศึกษา สถานทูตจีนประจำประเทศไทยเมื่อ 11 กรกฎาคม 2553 เวลา 10.00-12.00 น.

6) **ทุนของรัฐบาลจีนประเภทอื่นๆ** อีกประมาณ 10 ทุน เช่น ทุนมณฑลหยุนหนาน โดยผ่านมหาวิทยาลัยหยุนหนานจำนวน 5 ทุน และทุนมหานครเซี่ยงไฮ้จำนวน 5 ทุน โดยผ่านมหาวิทยาลัยเซี่ยงไฮ้ 5 ทุน

7) **ทุนพัฒนาครูจีน** โดยรัฐบาลจีนภายใต้ความร่วมมือพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยระหว่างสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮั่นเป่ียน กับสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือ สพฐ. โดยสพฐ.คัดเลือกนักศึกษาเอกภาษาจีนปีที่ 4 ไปเรียนและฝึกการสอนที่มหาวิทยาลัยที่จีนเป็นเวลา 1 ปี ปีละ 100 คน โดยเริ่มมาแล้วสามปี ตั้งแต่ปี 2008 ถึงปัจจุบัน

สำหรับตัวเลขทุนการศึกษาในปี 2009 ยังไม่ได้มีการรวบรวม แต่คาดการณ์ว่าในปี 2009 จำนวนทุนการศึกษาจะใกล้เคียงกับปี 2008 แต่อาจจะน้อยกว่า เพราะ ทุน CSC ให้เฉพาะปริญญาโท โดยไม่ได้ให้ระดับปริญญาตรี และปริญญาเอก ดังนั้น ปริมาณทุนจะลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2008 แต่อย่างไรก็ตาม สถิติที่ได้มายังไม่สมบูรณ์ทั้งหมด เนื่องจากมีบางกรณีที่มีมหาวิทยาลัยรับนักเรียนและนักศึกษาทุนโดยตรง โดยไม่ผ่านสถานทูตจีน

ทั้งนี้ ส่วนของบทวิเคราะห์สถานะกำลังคน และหลักสูตรการเรียนการสอนจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย และแผนพัฒนากำลังคนจะอยู่ในบทสุดท้ายต่อไป

บทที่ 4

พลวัตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากจีน (จีนกู้วัน) และความสำคัญต่อไทย

4.1 ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน

ไทยมีการติดต่อและมีความสัมพันธ์กับประเทศจีนมาเป็นเวลายาวนาน หากแต่ในการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทย-จีนอย่างเป็นทางการเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 1975 โดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช นายกรัฐมนตรีของไทยได้เดินทางไปเยือนประเทศจีนและร่วมลงนามใน “แถลงการณ์ร่วมสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต” ร่วมกับนายโจวเอนไห่ นายกรัฐมนตรีจีน โดยที่ไทยเป็นประเทศลำดับที่ 101 ที่รับรองรัฐบาลจีนในแผ่นดินใหญ่ และเป็นลำดับที่ 3 ในกลุ่มอาเซียน ทั้งสองฝ่ายได้ยอมรับในหลัก 5 ประการของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ และหลักการจีนเดียว (One China Policy) ส่วนจีนได้ประกาศไม่ยอมรับการถือสองสัญชาติของคนจีนในประเทศไทย

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา 3 ทศวรรษที่ผ่านมา ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทั้งสองได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการแลกเปลี่ยนการเยือนระหว่างกัน นับตั้งแต่ระดับราชวงศ์ ระดับรัฐบาล ไปจนถึงระดับนักธุรกิจ และประชาชนทั่วไปอย่างสม่ำเสมอ

สำหรับบทบาททางเศรษฐกิจของจีนที่มีต่อไทยได้ขยายตัวมากขึ้น นับตั้งแต่ปี 2003 ซึ่งไทยและจีนได้มีการลงนามและจัดทำความตกลงการค้าเสรีที่สำคัญหลายฉบับ ทั้งที่เป็นความตกลงการค้าเสรีสองฝ่าย ได้แก่ ความตกลงเร่งลดภาษีศุลกากรนำเข้าผักและผลไม้ (HS 07-08) และความตกลงการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียน-จีน (ASEAN-China FTA: ACFTA) ครอบคลุมการจัดทำความตกลงด้านเศรษฐกิจทั้งด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน การระงับข้อพิพาท และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ เป็นต้น

หลังจากที่ได้มีการเปิดตลาดและเปิดการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน และภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน นี้ ส่งผลให้การค้าระหว่างไทย-จีน ขยายตัวมากขึ้น ทั้งด้านการส่งออกและการนำเข้า ดังแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1

มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน ปี 1994 – 2009

หน่วยเงิน : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ไทยส่งออก		ไทยนำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	% Δ	มูลค่า	% Δ	มูลค่า	% Δ	
1994	2,318.0	2.3	41.1	932.0	71.8	1,386.0	26.3	-454.0
1995	3,743.40	2.9	59.8	1,649.30	75.1	2,090.00	49.5	-444.7
1996	3,827.80	3.0	2.3	1,876.90	13.8	1,950.90	-6.8	-74.0
1997	4,046.60	3.3	5.7	1,774.50	-5.5	2,272.10	16.5	-497.6

	ปริมาณการค้ารวม			ไทยส่งออก		ไทยนำเข้า		
ภายหลังวิกฤตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย ปี 1997								
1998	3,568.70	3.7	-11.8	1,766.70	-0.4	1,801.90	-20.7	-35.2
1999	4,333.10	4.0	21.4	1,860.90	5.3	2,472.20	37.2	-611.2
2000	6,226.20	4.7	43.7	2,836.60	52.4	3,389.70	37.1	-553.1
2001	6,569.70	5.2	5.5	2,873.70	1.3	3,696.00	9.0	-822.2
2002	8,452.90	6.3	28.7	3,555.40	23.7	4,897.50	32.5	-1,342.1
2003	11,691.20	7.5	38.3	5,688.90	60.0	6,002.30	22.6	-313.4
2004	15,259.50	8.0	30.5	7,115.10	25.1	8,144.30	35.7	-1,029.2
2005	20,327.40	8.9	33.3	9,167.40	29.1	11,159.80	37.0	-1992.30
2006	25,154.60	9.8	23.7	11,708.90	27.7	13,445.70	20.5	-1736.80
2007	31,071.64	9.8	24.91	14,846.75	26.12	16,224.90	22.69	-1,378.15
2008	36,246.70	9.9	16.66	16,190.84	9.05	20,055.86	23.61	-3,865.01
2009	33,152.83	10.8	-8.79	16,123.88	-41	17,028.95	-12.73	-905.07

ที่มา : กระทรวงพาณิชย์

4.1.1 ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีน

สำหรับสถานะความสัมพันธ์ทางการค้า ล่าสุดจากข้อมูลในปี 2010 ไทยมีมูลค่าการค้ากับจีนจำนวน 45,989.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.49

จีนเป็นตลาดส่งออกอันดับที่ 1 ของไทย ในปี 2010 การส่งออกไปจีนมีมูลค่า 21,470.92 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 33.70 ในขณะที่จีนเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 2 ของไทย ในปี 2010 ไทยมีการนำเข้าจากจีนมูลค่า 24,518.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.98 ทำให้ไทยขาดดุลการค้าจีน 3,047.81 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ตารางที่ 4-2

มูลค่าการค้าระหว่างไทย-จีน ปี 2010

การค้าไทย-จีน	ปี 2010 (ม.ค.-ธ.ค.)	การเปลี่ยนแปลง
การค้ารวม	45,989.65	38.49
การส่งออก	21,470.92	33.70

การค้าไทย-จีน	ปี 2010 (ม.ค.-ธ.ค.)	การ เปลี่ยนแปลง
การนำเข้า	24,518.73	42.98
ดุลการค้า	-3,047.81	179.78

รายการสินค้าสำคัญที่ค้าขายกับจีนในปี 2010 แบ่งเป็น สินค้าส่งออกสำคัญไปจีน ได้แก่ หน่วยเก็บของเครื่องประมวลผล ยางธรรมชาติ (ทีเอสเอ็นอาร์) ส่วนประกอบของเครื่องจักร ยางผสมอื่นๆ และมันสำปะหลัง เป็นต้น ส่วนสินค้านำเข้าสำคัญจากจีน ได้แก่ ส่วนประกอบของเครื่องจักร เครื่องประมวลผลฯ แบบดิจิทัล เครื่องโทรศัพท์ไร้สาย สายอากาศ และวงจรพิมพ์ เป็นต้น

นอกจากนี้ หลังจากที่มีความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China FTA: ACFTA) ได้มีผลเต็มที่ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2010 โดยการลดภาษีสินค้านำเข้าการปกติ (Normal Track) จำนวน 7,000 กว่ารายการ หรือ (ร้อยละ 90 ของสินค้าที่มีการค้าระหว่างกัน) ลดภาษีเป็นร้อยละ 0 พบว่า ในช่วงครบ 1 ปีดังกล่าว ไทยส่งออกไปจีนตามรายการสินค้าที่ได้รับสิทธิ มูลค่า 11,453.06 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในจำนวนนี้ มีการขอใช้สิทธิ ACFTA อาเซียน-จีน (แนบ Form E) มูลค่า 7,372.26 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.37 ของมูลค่าการส่งออกเฉพาะรายการที่ได้รับสิทธิฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.78 เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

สำหรับสินค้าสำคัญที่มีการขอใช้สิทธิ ACFTA อาเซียน-จีน ได้แก่ มันสำปะหลัง พักดฯ 071410) ยางผสมอื่นๆ (พักดฯ 400599) กรดเทรฟทาลิก (พักดฯ 291736) โพลีเมอร์ของเอทิลีน (พักดฯ 390190) พารา-ไซลีน (พักดฯ 290243) โพลีคาร์บอนเนต (พักดฯ 390740) แป้งมันสำปะหลัง (พักดฯ 110814) ฟีนอลและเกลือของฟีนอล (พักดฯ 290711) และน้ำมันปิโตรเลียมอื่นๆ (พักดฯ 271019) เป็นต้น

4.1.2 การลงทุนของไทยในจีน

ในด้านการลงทุน เมื่อพิจารณาการลงทุนของไทยในจีน แม้ว่านักธุรกิจจากประเทศไทย (เครือเจริญโภคภัณฑ์) จะเป็นนักลงทุนต่างชาติรายแรกตั้งแต่จีนเริ่มเปิดประเทศและปฏิรูปเศรษฐกิจในปี 1979 หากแต่การลงทุนของไทยในจีนได้มีการเปลี่ยนแปลงและไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสถานการณ์เศรษฐกิจไทย เศรษฐกิจภูมิภาค และเศรษฐกิจโลก

ตัวอย่างเช่น ในช่วงปี 2001 ถึง 2003 การลงทุนของไทยในจีนเพิ่มขึ้นอย่างมากจากข้อมูลปี 2001 มูลค่า 13.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นเป็น 64.2 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2003 (เพิ่มขึ้นเกือบ 4.9 เท่า) แต่ต่อมา ในช่วงปี 2005 และ 2006 ลงทุนของไทยในจีนลดลงเป็น 51.1 และ 34.3 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ตามลำดับ และกลับมาเพิ่มขึ้นอีกครั้งในปี 2006 เป็น 65.3 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็นต้น

สำหรับมูลค่าเฉลี่ยของการลงทุนของไทยในจีน ในช่วง ปี 2001-2006 พบว่า ไทยลงทุนในจีน เพิ่มขึ้นเฉลี่ยประมาณปีละ 40 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ และมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 73.0 ต่อปี ทั้งนี้ เป็นอัตราการเติบโตที่น้อยกว่าการลงทุนของไทยในต่างประเทศในภาพรวมในช่วงเวลาเดียวกัน

ต่อมา ในปี 2007 พบว่า การลงทุนของไทยในจีนลดลงมาก และเป็นปีแรกที่มูลค่าการลงทุนติดลบ (-12.8 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ) กล่าวคือ มูลค่าที่บริษัทไทยถอนทุนคืนมาจากจีนมากกว่ามูลค่าที่บริษัทไทยเข้าไปลงทุนในจีน

เมื่อพิจารณารายสาขาที่ไทยไปลงทุนในจีน พบว่า อุตสาหกรรมหลักที่ไทยเข้าไปลงทุนในจีน ได้แก่ อุตสาหกรรมการเกษตรและเกษตรแปรรูป อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอสังหาริมทรัพย์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ ปศุสัตว์ ผลิตน้ำตาล เป็นต้น¹ ทั้งนี้ ตัวอย่างบริษัทของไทยที่เข้าไปลงทุนในจีน เช่น เครือเจริญโภคภัณฑ์ บริษัท สหยูเนี่ยน จำกัด บริษัท น้ำตาลมิตรผล จำกัด และบริษัท เครื่องดื่มกระเทียมแดง จำกัด เป็นต้น สำหรับตัวเลขการลงทุนของไทยในจีน ในปี 2009 ปรากฏในตารางที่ 4-3

ตารางที่ 4-3

การลงทุนของไทยในจีนเปรียบเทียบกับบางประเทศในอาเซียน ปี 2008 และ 2009 (ม.ค. – มิ.ย.)

หน่วย : ล้านเหรียญสหรัฐฯ

ประเทศ	จำนวนโครงการ					
	2009 (ม.ค. – มิ.ย.)	2008 (ม.ค. – มิ.ย.)	ส่วนต่าง (+/-)	สัดส่วนปี 2009	สัดส่วนปี 2009	ส่วนต่าง (+/-)
รวม	10,419	14,544	-28.36			
อินโดนีเซีย	25	28	-10.71	0.24	0.19	0.05
มาเลเซีย	91	103	-11.65	0.87	0.71	0.16
ฟิลิปปินส์	19	22	-13.64	0.18	0.15	0.03
สิงคโปร์	285	406	-29.8	2.74	2.79	-0.05
ไทย	26	31	-16.13	0.25	0.21	0.04
	มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ					
	2009 (ม.ค. – มิ.ย.)	2008 (ม.ค. – มิ.ย.)	ส่วนต่าง (+/-)	สัดส่วนปี 2009	สัดส่วนปี 2009	ส่วนต่าง (+/-)
รวม	43,008.58	52,387.94	-17.9			
อินโดนีเซีย	65.54	58.44	12.15	0.15	0.11	0.04
มาเลเซีย	228.80	138.91	64.71	0.53	0.27	0.26

¹ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และกระทรวงการต่างประเทศ

ฟิลิปปินส์	62.41	80.05	-22.04	0.15	0.15	-
สิงคโปร์	1,904.47	2,521.58	-24.47	4.43	4.81	-0.38
ไทย	11.26	35.66	-68.42	0.03	0.07	-0.04

ที่มา : The Foreign Investment Department, Ministry of Commerce of China

4.1.3 การลงทุนของจีนในไทย

ในทางกลับกัน เมื่อพิจารณาการลงทุนของจีนในไทย พบว่า มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน พบว่า ในปี 2008 มีโครงการลงทุนจากจีนที่ยื่นขอรับการส่งเสริมการลงทุนมากกว่า 17,000 ล้านบาท หรือมากกว่า 450 ล้านเหรียญสหรัฐ ซึ่งเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 40 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ซึ่งลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรคิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 69.92 รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมเหมืองแร่และโลหะ สัดส่วนร้อยละ 9.83 ตามมาด้วยอุตสาหกรรมผลิตผลิตภัณฑ์จากโลหะและเครื่องจักร และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า สัดส่วนร้อยละ 7.6 และ 5.96 ตามลำดับ โดยที่ทั้ง 4 กลุ่มนี้คิดเป็นมูลค่าการลงทุนรวมมากกว่าร้อยละ 90 ของมูลค่าทั้งหมด

สำหรับตัวเลขการลงทุนของจีนในไทย ในปี 2009 ปรากฏในตารางที่ 4-4

ตารางที่ 4-4

การลงทุนของจีนในไทยปี 2003 ถึง 2009 (ม.ก. – ม.ย.)

หน่วย : ล้านบาท

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2008 (ม.ก. – ม.ย.)	2009 (ม.ก. – ม.ย.)
จำนวนคำร้อง								
จำนวนโครงการ	15	20	18	26	31	21	7	10
มูลค่าการลงทุนรวม	2,258.0	3,482.6	2,773.3	12,306.5	17,175.3	1,505.0	180.0	507.5
มูลค่าทุนจดทะเบียนรวม	489.0	1,283.2	732.3	3,864.1	7,275.7	286.8	57.7	241.5
- ทุนจดทะเบียนของ ฝ่ายจีน	186.4	530.6	406.7	715.0	4,033.8	248.9	43.9	149.2
- ทุนจดทะเบียนของ ฝ่ายไทย	302.6	708.6	292.9	3,048.	1,446.8	23.6	9.3	91.9
จำนวนโครงการที่ได้รับการอนุมัติ								
จำนวนโครงการ	10	20	15	16	26	27	13	9
มูลค่าการลงทุนรวม	1,389.6	4,432.5	2,285.6	2,455.7	15,855.9	3,473.8	2,254.2	456.5

มูลค่าทุนจดทะเบียนรวม	496.5	1,464.0	730.4	497.6	2,992.0	630.1	218.2	52.0
- ทุนจดทะเบียนของฝ่ายจีน	227.2	782.9	286.5	276.1	1,294.0	494.2	178.4	50.8
- ทุนจดทะเบียนของฝ่ายไทย	266.8	630.0	414.8	130.2	1,562.0	124.0	37.2	1.2

หมายเหตุ: โครงการลงทุนของจีน หมายถึง โครงการลงทุนที่ประกอบด้วยเงินทุนของฝ่ายจีนอย่างน้อย 10%

ที่มา : คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กองวิเทศสัมพันธ์ ข้อมูล ณ วันที่ 14 กรกฎาคม 2552

นอกจากนี้ จีนและไทย รวมทั้งประเทศอาเซียนอื่นได้มีการลงนามความตกลงด้านการลงทุนที่สำคัญ ได้แก่ ความตกลงด้านการลงทุนอาเซียน-จีน (ASEAN - China Investment Agreement: ACIA) เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2009 โดยเน้นประเด็นการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันของนักลงทุนของประเทศภาคี รวมไปถึงข้อตกลงด้านการโอนเงินและการส่งกลับกำไร เป็นต้น ซึ่งสามารถเป็นปัจจัยเอื้อต่อการลงทุนเนื่องจากความตกลงดังกล่าวเพิ่มความเชื่อมั่นของการลงทุนระหว่างไทย-จีน

4.1.4 ด้านภาคบริการ

ในด้านบริการ โดยเฉพาะการท่องเที่ยว เป็นอีกกิจกรรมสำคัญในการติดต่อระหว่างไทยและจีน โดย แต่ละปีมีประชาชนไทยและจีนเดินทางท่องเที่ยวระหว่างกันจำนวนมาก จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยระบุว่า ในแต่ละปีมีคนไทยประมาณ 5 แสนกว่าคนเดินทางไปท่องเที่ยวในจีน

ตารางที่ 4-5

จำนวนนักท่องเที่ยวไทย และต่างชาติอื่นที่เดินทางไปจีนปี 2006 -2009

นักท่องเที่ยว	ปี2006	% เปลี่ยนแปลง	ปี2007	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2008	% เปลี่ยนแปลง	ปี2009	% เปลี่ยนแปลง
จากทั่วโลก (ล้านคน)	124	+3.40	131	+5.6	130	-1.40	126	-3.07
จากไทย (ล้านคน)	0.59	+2.40	0.611	+3.32	0.554	-9.38	0.541	-2.25

ที่มา : China Statistical Yearbook 2008 China National Tourism Administration

www.tcc.org.cn/article.asp?id=806,

www.cnta.com.cn/html/2009-1/2009-1-23-1...

www.tcc.org.cn/article.asp?id=804,

<http://tcc.org.cn/article.asp?id=742>

ในทางกลับกัน ข้อมูลนักท่องเที่ยวจีนในไทยนั้น จากสถิติของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า นักท่องเที่ยวจีนมาไทยประมาณ 8 แสนคนต่อปี และคิดอันดับสามรองลงมาจากมาเลเซีย และญี่ปุ่น

ตารางที่ 4-6

จำนวนคนต่างชาติและคนจีนมาเที่ยวประเทศไทย ปี 2006 - 2009

นักท่องเที่ยว		ปี2006	% เปลี่ยนแปลง	ปี2007	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2008	% เปลี่ยนแปลง	ปี2009	% เปลี่ยนแปลง
จากทั่วโลก (ล้านคน)	ทั่วโลก	13.82	-	14.46	+ 4.65	14.5	-	14.5	-
จากจีน (ล้านคน)	จีน	1.033	-	1.003	- 2.92	0.818	-18.3	0.84	+2.50

ที่มา : สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว, กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และ

www.52udl.com/xinwen/detail.php?tid=9667 , www2.tat.or.th/stat/web/static_download.php?Rpt=cre

จะเห็นได้ว่า มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนและความสำคัญของจีนต่อเศรษฐกิจไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการค้าและการลงทุน จึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ของจีนอย่างรอบด้านเพื่อกำหนดหรือปรับยุทธศาสตร์ของประเทศไทยเพื่อที่จะได้รับประโยชน์จากพลวัตโลกที่เกิดจากจีนต่อไป

4.2 สถานะเศรษฐกิจจีน

ในปี 2010 เศรษฐกิจจีนสามารถก้าวขึ้นมาเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากสหรัฐฯ โดยที่ GDP จีน มีสัดส่วนราวร้อยละ 8.8 ของ GDP โลก นอกจากนี้ จีนมีทุนสำรองเงินตราต่างประเทศมากเป็นอันดับ 1 ของโลกด้วย

การขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนอย่างรวดเร็วภายใน 3 ทศวรรษที่ได้เริ่มปฏิรูปและเปิดกว้างทางเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 1979 ส่งผลให้รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (GDP per capita) ของจีนเพิ่มขึ้นจาก 190 เหรียญสหรัฐ ในปี 1978 เป็น 4,300 เหรียญสหรัฐ ในปี 2010² และยังสะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่มีการปรับเปลี่ยนไปจากภาคปฐมภูมิหรือภาคการเกษตร (Primary Sector) ไปสู่ภาคทุติยภูมิหรือภาคอุตสาหกรรม (Secondary Sector) และภาคตติยภูมิหรือภาคบริการ (Tertiary Sector)³ มากขึ้น ซึ่ง

² [http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_\(nominal\)](http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_countries_by_GDP_(nominal))

³ การผลิตขั้นปฐมและเกษตร ประกอบด้วย การเกษตร ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง และการบริการที่สนับสนุนอุตสาหกรรมเหล่านี้ สำหรับการผลิติดภาคอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การทำเหมืองแร่ การทำเหมืองหิน อุตสาหกรรมการผลิตสินค้า การผลิตไฟฟ้า การผลิตน้ำประปา และการก่อสร้าง ส่วนการผลิตภาคบริการ ประกอบด้วย โรงแรม ธุรกิจบันเทิง การเงิน อสังหาริมทรัพย์ การขนส่ง การจัดเก็บสินค้า การค้าส่งและค้าปลีก และงานราชการ

ส่งผลให้มีรูปแบบการการลงทุนที่ซับซ้อนมากขึ้น เชื่อมโยงไปสู่การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศที่ขยายตัวมากขึ้น และภาคบริการของจีนขยายตัวเติบโตตามอย่างรวดเร็วเช่นกัน

ตารางที่ 4-7

สัดส่วนรายได้ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ ต่อ GDP ของประเทศจีน

ปี	สัดส่วนการผลิตขั้นปฐม และเกษตร (%)	สัดส่วนการผลิต ภาคอุตสาหกรรม (%)	สัดส่วนการผลิต ภาค บริการ (%)
1978	28.2	47.9	23.9
1989	25.1	42.8	32.1
1997	18.3	47.5	34.2
2005	12.2	47.7	40.1
2007	11.3	48.6	40.1
2009	10.6	46.8	42.6

ที่มา: National bureau of Statistics of China (2010)

ในด้านเศรษฐกิจภายในประเทศของจีนเอง การเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจของจีน โดยประเทศจีนมีสัดส่วน GDP ทางการเกษตรลดลงจากร้อยละ 28.2 ในปี 1978 เหลือประมาณร้อยละ 10.6 ในปี 2009 โดยผู้ผลิตจีนหันไปผลิตสินค้าอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น (Labor-intensive products) ในปี 2009 จีนมีสัดส่วนของ GDP ด้านอุตสาหกรรมประมาณร้อยละ 46.8 และสัดส่วนของ GDP ด้านบริการเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.6 ทั้งนี้ แม้ว่าสัดส่วน GDP ทางการเกษตรของจีนจะลดลง หากแต่จีนยังคงเป็นผู้ส่งออกอาหารสุทธิ และปริมาณการส่งออกอาหารยังเพิ่มขึ้น (NSBC, 1978-2008)

ทางด้านการค้าระหว่างประเทศ จีนได้เปรียบดุลการค้ากับทั่วโลก จีนได้ก้าวขึ้นมาเป็นประเทศผู้ส่งออกอันดับ 1 ของโลก (แซงหน้าเยอรมนีได้สำเร็จในปี 2009) และเป็นประเทศผู้นำเข้าอันดับ 2 ของโลก จีนจึงเป็นประเทศที่มีบทบาทและอิทธิพลทางเศรษฐกิจทั้งในภูมิภาคเอเชียและในโลก

ตารางที่ 4-8

ดัชนีเศรษฐกิจของจีนปี 2010

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ	ปี 2009		ปี 2010	
	มูลค่า	การขยายตัว (%)	มูลค่า	การขยายตัว (%)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) (พันล้านหยวน)	34,090.3	9.2 ¹	39,798.3	10.3 ¹
รายได้สุทธิเฉลี่ยของชาวจีนในเขตเมือง (หยวน)	17,175.0	9.8 ¹	19,109	7.8 ¹
รายได้สุทธิเฉลี่ยของชาวจีนในเขตชนบท (หยวน)	5,153.0	8.5 ¹	5,919	10.9 ¹
มูลค่าการค้าปลีก (พันล้านหยวน)	13,267.8	15.5	15,455.4	18.4
อัตราว่างงานในเขตเมือง (%)	4.3		4.2 ²	
มูลค่าการส่งออก (พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)	1,201.7	- 16.0	1,577.9	31.3
มูลค่าการนำเข้า (พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)	1,005.6	- 11.2	1,394.8	38.7
ดุลการค้า (พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)	+196.0		+183.1	
มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างชาติ (FDI) ที่ใช้ จริง (พันล้านเหรียญสหรัฐฯ)	90.0	- 2.6	105.7	17.4
ทุนสำรองเงินตราต่างประเทศ (พันล้านเหรียญ สหรัฐฯ)	2,399.2	23.3	2,847.3	18.7

หมายเหตุ: ¹ Real growth ² As of June 2010

ที่มา : The National Bureau of Statistics, Ministry of Commerce, and General Administration of Customs.

จะเห็นได้ว่า เศรษฐกิจจีนได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงระยะเวลาเพียง 30 ปีเศษ นับตั้งแต่การปฏิรูปเศรษฐกิจโดยเริ่มทดลองนำกลไกตลาดมาใช้ในปี 1979 ในช่วงสามทศวรรษดังกล่าว อัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีของ GDP จีนสูงถึงร้อยละ 9.5

4.3 บทบาทจีนในเศรษฐกิจโลก

4.3.1 ด้านการค้าระหว่างประเทศ

นับตั้งแต่ปี 2001 หลังจากที่จีนได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) รัฐบาลจีนได้ค่อยๆ ทบอเปิดเสรีทางการค้าโดยการลดภาษีศุลกากรขาเข้า ทั้งสินค้าอุตสาหกรรม

และสินค้าเกษตร รวมทั้งการเปิดกว้างด้านการลงทุนในภาคบริการมากขึ้น จนในขณะนี้เงินได้เข้าไปมีบทบาทในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลกมากขึ้น

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนได้หันมาให้ความสำคัญกับการทำความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) กับแต่ละประเทศในระดับทวิภาคี และระดับกลุ่มภูมิภาคต่างๆ ซึ่งมีความตกลงการค้าเสรีที่รัฐบาลจีนได้ลงนามแล้ว ดังนี้

- 1) ความตกลง Closer Economic Partnership Agreement (CEPA) กับฮ่องกง ลงนามเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2003
- 2) ความตกลง Closer Economic Partnership Agreement (CEPA) กับมาเก๊า ลงนามเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2003
- 3) ความตกลงการค้าเสรี ASEAN-China FTA (ACFTA) กับ 10 ประเทศอาเซียน ลงนามเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2004
- 4) ความตกลงการค้าเสรี China-Chile FTA กับชิลี ลงนามเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2005
- 5) ความตกลงการค้าเสรี China-Pakistan FTA กับปากีสถาน ลงนามวันที่ 24 พฤศจิกายน 2006
- 6) ความตกลงการค้าเสรี China-New Zealand กับนิวซีแลนด์ ลงนามเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2008
- 7) ความตกลงการค้าเสรี China-Singapore กับสิงคโปร์ ลงนามเมื่อวันที่ 23 ตุลาคม 2008
- 8) ความตกลงการค้าเสรี China-Peru กับเปรู ลงนามเมื่อวันที่ 28 เมษายน 2009
- 9) ความตกลงการค้าเสรี China-Costa Rica กับคอสตาริกา ลงนามกุมภาพันธ์ 2010
- 10) ความตกลงกรอบงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจ China-Taiwan ECFA (Economic Cooperation Framework Agreement) กับไต้หวัน ลงนามมิถุนายน 2010

จะเห็นได้ว่า นอกเหนือจากฮ่องกงและมาเก๊า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของจีนในฐานะเขตบริหารพิเศษ (Special Administrative Region) และได้หวันในฐานะส่วนหนึ่งของจีนเช่นกัน รัฐบาลจีนยังได้เน้นกลยุทธ์ด้านการทำความตกลงการค้าเสรี FTA โดยมุ่งเน้นไปที่ประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน ซึ่ง (อดีต) นายกรัฐมนตรีของจีน นายจูหรงจีได้เป็นผู้เสนอให้มีการจัดทำความตกลงการค้าเสรีระหว่างจีนกับประเทศในกลุ่มอาเซียน (ASEAN-China FTA) ตั้งแต่ปี 2000 โดยมีเหตุผลมุ่งใจทั้งด้านภูมิศาสตร์ทำเลที่ตั้ง ด้านเศรษฐกิจและการเมือง รวมทั้งประเด็นความสำคัญของภูมิภาคอาเซียนในเชิงยุทธศาสตร์สำหรับจีน

นอกจากนี้ ยังมีความตกลงการค้าเสรีที่จีนอยู่ในขั้นตอนการเจรจากับประเทศและภูมิภาคต่างๆ กว่า 27 ประเทศ อีกราว 9 ฉบับ เช่น อินเดีย และออสเตรเลีย คิดเป็นมูลค่าการค้าระหว่างประเทศราว 1 ใน 4 ของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดของจีน ทั้งนี้ การดำเนินการจัดทำความตกลงการค้าเสรี FTA ของจีนมิได้มีผลกระทบต่อข้อผูกพันต่างๆ ที่ให้ไว้กับ WTO เนื่องจากเป็นการดำเนินการตามมาตรา 24 ของความตกลง GATT ที่อนุญาตให้ประเทศสมาชิก WTO จัดทำความตกลงการค้าเสรี FTA ได้หากเป็น

การดำเนินการที่ไม่ขัดกับความตกลงใน WTO ที่มีอยู่แล้ว และสอดคล้องกับพันธกรณีต่างๆ ที่จีนได้ให้ไว้กับ WTO

สำหรับนัยทางการเมืองระหว่างประเทศ รัฐบาลจีนต้องการที่จะใช้ความตกลง FTA เพื่อแสดงความเป็นผู้นำด้านเศรษฐกิจและเสริมบทบาทของจีน โดยเฉพาะในภูมิภาคเอเชีย ตลอดจนด้านเศรษฐกิจเพื่อใช้ความตกลง FTA เพื่อเข้าสู่ตลาดของประเทศคู่ค้า และการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติต่างๆ ของประเทศคู่สัญญา FTA เหล่านั้นด้วย โดยเฉพาะในด้านการนำเข้าสินค้าโภคภัณฑ์สำคัญต่างๆ รวมไปถึงด้านพลังงาน

4.3.1.1 กรณีสึกษาความสัมพันธ์ทางการค้า/การลงทุนจีน-อาเซียน และความตกลง

ACFTA

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2010 ซึ่งความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ASEAN-China FTA: ACFTA) มีผลบังคับในการลดภาษีศุลกากรนำเข้าสินค้าในบัญชีปกติ (Normal list) ลงเหลือร้อยละศูนย์ ส่งผลให้สินค้าจากอาเซียนร้อยละ 91.5 ที่ส่งเข้าสู่ตลาดจีน ได้มีโอกาสรับประโยชน์จากการลดภาษีดังกล่าว ในทางกลับกัน อัตราภาษีสินค้าของอาเซียนในการนำเข้าสินค้าจีนก็ได้ลดลงจากอัตราเฉลี่ยร้อยละ 9.8 เหลือร้อยละ 0.1 โดยที่ประเทศอาเซียนเดิม 6 ประเทศได้ลดภาษีนำเข้าในจีนตั้งแต่ มกราคม 2010 ส่งผลให้สินค้าจากจีนประมาณร้อยละ 90 ที่ส่งไปยังอาเซียน 6 ประเทศดังกล่าว ก็ได้รับการลดภาษีเหลืออัตราศูนย์ ในขณะที่ อีก 4 ประเทศอาเซียนใหม่ คือ กัมพูชา ลาว พม่าและเวียดนาม จะลดภาษีนำเข้าเหลืออัตราศูนย์ในปี 2015 ต่อไป

ภายใต้กรอบความตกลง ACFTA ได้มีผลในการทยอยลดภาษีนำเข้าสินค้าให้แก่กันและกันมาตั้งแต่ปี 2005 ส่งผลให้การค้าอาเซียน-จีนเพิ่มมากขึ้น จนในขณะนี้ จีนได้กลายเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ 1 ของอาเซียน ส่วนอาเซียนก็ได้ก้าวขึ้นเป็นคู่ค้าอันดับ 3 ของจีน

จากรายงานของที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจและพาณิชย์ของสถานทูตจีนในประเทศไทย⁴ ระบุว่า ในช่วงปี 2003 -2007 การค้าระหว่างอาเซียน-จีน ได้ขยายตัวเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 30 และในช่วงเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลกช่วง 2008-2009 ส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างจีน-อาเซียน โดยขยายตัวเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 3 ต่อปี โดยที่ในปี 2009 ภาษีนำเข้าที่รัฐบาลจีนลดให้แก่สินค้าอาเซียนที่เข้าสู่ตลาดจีน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

หลังจากที่ความตกลง ACFTA มีผลอย่างเต็มที่ตั้งแต่ 1 มกราคม 2010 พบว่า ในปี 2010 การค้ารวมระหว่างจีนอาเซียน มีมูลค่าประมาณ 292,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.85 ของการค้าทั้งหมดของจีน และการค้าจีน-อาเซียนในปี 2010 เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.5 โดยแบ่งเป็นการนำเข้าสินค้าจากอาเซียนของประเทศจีนมูลค่าประมาณ 154,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 40.8 และ

⁴ กาว เหวินควาน “ครึ่งปีแรกของ CAFTA : ปรากฏการณ์ได้ทั้งคู่” กรุงเทพฯธุรกิจ, 25 สิงหาคม 2553.

มูลค่าการส่งออกจากจีนไปตลาดอาเซียน มูลค่า 138,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 30 ส่งผลให้จีนเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ากับอาเซียน

สำหรับรายการสินค้าสำคัญที่จีนนำเข้าจากอาเซียน ได้แก่ พลาสติก เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์ยางพารา ผักผลไม้ เป็นต้น ทั้งนี้ ในบรรดาประเทศในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ มาเลเซียมีมูลค่าการค้ากับจีนมากที่สุด จึงเป็นคู่ค้าหลักของจีน

ในด้านการลงทุนระหว่างจีน-อาเซียน จากมูลค่าช่วงปี 2003-2009 พบว่า มีการขยายตัวมากขึ้น แบ่งเป็นมูลค่าการลงทุนของประเทศจากอาเซียนในจีนเพิ่มขึ้นจาก 2,930 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 4,680 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ขณะที่การลงทุนของจีนในอาเซียนก็ได้ขยายตัว 13 เท่า กล่าวคือ ได้เพิ่มขึ้นจาก 230 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เป็น 3,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับครึ่งปีแรกของปี 2010 จีนได้รับการลงทุนโดยตรงจากอาเซียนมูลค่าประมาณ 3,131 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.9 เทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ในขณะที่ช่วงเดียวกัน การลงทุนโดยตรงจากจีน (ไม่รวมการลงทุนด้านการเงิน) มาสู่อาเซียนก็สูงถึง 1,221 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 125.7 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ยอดมูลค่าการลงทุนโดยรวมระหว่างกัน จนถึงสิ้นเดือนมิถุนายนของปีนี้ คิดเป็นมูลค่า 69,400 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แบ่งเป็นการลงทุนของอาเซียนในจีนมูลค่า 59,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และการลงทุนของจีนในเอเชียเป็น 9,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จึงจะเห็นได้ชัดเจนว่าประเทศต่างๆ ในอาเซียน เช่น สิงคโปร์ และมาเลเซีย ได้เข้าไปลงทุนในประเทศจีน มากกว่าการออกไปลงทุนในอาเซียนของจีน

4.3.2 ด้านการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศ

4.3.2.1 การลงทุนโดยตรงของต่างประเทศในจีน

ในระยะแรกของการปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดกว้างของจีน รัฐบาลจีนได้เน้นส่งเสริมการลงทุนโดยตรงของต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) เพื่อดึงดูดทุนต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในประเทศจีน เช่น การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economic Zones) การประกาศเมืองชายฝั่งตะวันออกเป็นเมืองเปิด การกำหนดพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และเขตนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น ตลอดจนการให้สิทธิประโยชน์พิเศษ เช่น สิทธิในการใช้ที่ดิน หรือการลดหย่อนภาษี เพื่อดึงดูดต่างชาติเข้าประเทศ หรือที่เรียกว่า นโยบาย “เชิญเข้ามา”

ผลจากนโยบายดังกล่าว ในปี 1983 มูลค่า FDI ในจีนอยู่ที่ประมาณ 916 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และในปี 2008 การลงทุน FDI ในจีนคิดเป็น 92,395 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 81 เท่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังปี 1992 อัตราการเพิ่มของ FDI ในจีนค่อนข้างสูง จนกระทั่งสิ้นปี 2008 ยอดการลงทุน FDI ในจีนคิดเป็นมูลค่า 862,395 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ⁵

⁵ www.mofcom.gov.cn/static/v/tongjiziliao/v.html/1

4.3.2.2 การออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน (Outward FDI)

ต่อมา ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 ของจีน (2006-2010) รัฐบาลจีนได้หันมาส่งเสริมและสนับสนุนให้รัฐวิสาหกิจและบริษัทของจีนออกไปลงทุนในต่างประเทศ (Overseas Direct Investment: ODI) มากขึ้น ภายใต้ยุทธศาสตร์ “เดินออกไป” ส่งผลให้มีรัฐวิสาหกิจและบริษัทจีนออกไปลงทุนต่างประเทศมากขึ้น

สำหรับพัฒนาการของยุทธศาสตร์ “เดินออกไป” เริ่มตั้งแต่ในที่ประชุมครั้งที่ 3 ของสมัชชาผู้แทนประชาชนจีนทั่วประเทศ (National People's Congress: NPC) สมัยที่ 9 ของจีนเมื่อเดือนมีนาคม 2000 ประธานาธิบดี เจียง เจ๋อ หมิน ได้เสนอว่า “ ตามที่เศรษฐกิจจีนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เราต้องมีส่วนร่วมในการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจบนเวทีโลก และต้องเป็นฝ่ายที่สามารถคุมเกม ดังนั้น ต้องไม่พลาดโอกาสที่จะเดินก้าวออกไป ยุทธศาสตร์เชิงรุกเข้ามามีกับเดินออกไปประสานกัน เพื่อได้ประโยชน์จากสองตลาดสองสถานที่ จากทรัพยากรสองแหล่ง ”

สำหรับสถานการณ์ออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีนจากรายงานของกระทรวงพาณิชย์จีน ในปี 2008 พบว่า มีผู้ออกไปลงทุนของจีนจำนวน 8,500 ราย โดยออกไปลงทุนในต่างประเทศในรูปแบบบริษัทกว่า 12,000 บริษัท และกระจายอยู่ใน 174 ประเทศและเขตพื้นที่เฉพาะต่างๆ และมีมูลค่าเงินลงทุน 55,910 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และมูลค่าเงินลงทุนสะสมจนถึงสิ้นปี 2008 อยู่ที่ 183,790 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ และรวมมูลค่าสินทรัพย์แล้วเกิน 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ จึงพอจะสรุปลักษณะสำคัญของการออกไปลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน ได้ดังนี้

1) มีการขยายตัวของการออกไปลงทุนในต่างประเทศของจีนอย่างมาก ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4-9

มูลค่าการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน

หน่วย : ร้อยล้านเหรียญสหรัฐฯ

ปี	การลงทุนในปี	ยอดสะสมของการลงทุน
2002	27.0	299
2003	28.5	332
2004	55.0	448
2005	122.6	572
2006	211.7	906.3
2007	265.1	1179.1
2008	559.1	1839.7

ที่มา : Ministry of Commerce, PRC

2) มีการกระจายการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีนในหลากหลายภาคธุรกิจ

ตารางที่ 4-10

สาขาภาคธุรกิจในการลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของจีน

ภาคธุรกิจ	ยอดการลงทุน (ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ)	สัดส่วน (ร้อยละ)
บริการเชิงพาณิชย์	217	38.8
การเงิน	140.5	25.1
ค้าปลีกและค้าส่ง	65.1	11.7
เหมืองแร่	58.2	10.4
ขนส่ง กระจายสินค้า	26.6	4.8
การผลิต	17.7	3.2
ผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า ก๊าซ น้ำ	13.1	2.3
ก่อสร้าง	7.3	1.3
อสังหาริมทรัพย์	3.4	0.6
บริการด้านคอมพิวเตอร์ และsoftware	3	0.5
วิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สํารวจทางธรณี	1.7	0.3
การเกษตรกรรม ป่าไม้ ปศุสัตว์ ประมง	1.7	0.3
อื่น ๆ	3.6	0.7

ที่มา : Ministry of Commerce, PRC

3) มีการกระจายจำนวนประเทศและเขตพื้นที่เป้าหมายในการออกไปลงทุนของจีน

ตารางที่ 4-11

ประเทศ/พื้นที่เป้าหมายในการออกไปลงทุนโดยตรงของจีน

อันดับ	ประเทศและเขตพื้นที่	ยอดการลงทุน (ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ)
1	ฮ่องกง จีน	386.4
2	แอฟริกาใต้	48.08
3	United States Virgin Islands	21.04
4	ออสเตรเลีย	18.92
5	สิงคโปร์	15.51

อันดับ	ประเทศและเขตพื้นที่	ยอดการลงทุน (ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ)
6	Cayman Islands	15.24
7	มาเก๊า จีน	6.43
8	คาซัคสถาน	4.96
9	อเมริกา	4.62
10	รัสเซีย	3.95
11	ปากีสถาน	2.65
12	มองโกเลีย	2.39
13	พม่า	2.33
14	ลิเบีย	2.14
15	กัมพูชา	2.05
16	เยอรมัน	1.93
17	อินโดนีเซีย	1.74
18	ไทย	2,283.29 ล้านบาท (จากข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทย) หรือ 71 ล้านเหรียญสหรัฐ

ที่มา : Ministry of Commerce, PRC

4) มีการกระจายตัวของภูมิภาคหรือทวีปของโลกที่เงินออกไปลงทุนโดยตรง

ตารางที่ 4-12

ภูมิภาค/ทวีปเป้าหมายในการออกไปลงทุนโดยตรงของจีน

ทวีป	มูลค่าการลงทุน (ร้อยล้านเหรียญสหรัฐ)	สัดส่วน (ร้อยละ)
เอเชีย	435	77.9 %
แอฟริกา	54.9	9.8
อเมริกาใต้	36.8	6.6

ทวีป	มูลค่าการลงทุน (ร้อยล้านเหรียญสหรัฐฯ)	สัดส่วน (ร้อยละ)
ทวีปออสเตรเลีย	19.5	3.5
ทวีปยุโรป	8.8	1.6
อเมริกาเหนือ	3.6	0.6

ที่มา : Ministry of Commerce, PRC

5) จีนมีการออกไปลงทุนโดยตรงในภูมิภาคอาเซียนมากขึ้น

ตารางที่ 4-13

มูลค่าการออกไปลงทุนโดยตรงของจีนในภูมิภาคอาเซียน ปี 2008

อันดับ	ประเทศ	มูลค่าการลงทุน (ล้านเหรียญสหรัฐฯ)
1	สิงคโปร์	3334.77
2	อินโดนีเซีย	543.33
3	เวียดนาม	521.73
4	พม่า	499.71
5	ไทย	437.16
6	กัมพูชา	390.66
7	มาเลเซีย	361.20
8	ลาว	305.19
9	ฟิลิปปินส์	86.73
10	บรูไน	6.51

ที่มา : Ministry of Commerce, PRC

6) รูปแบบและประเภทของผู้ออกไปลงทุนของจีนส่วนใหญ่เป็นบริษัทจำกัดถึงกว่าร้อยละ 50

ตารางที่ 4-14

รูปแบบและประเภทของผู้ออกไปลงทุนในต่างประเทศของจีน จนถึงปี 2008

ประเภทธุรกิจตามทีจดทะเบียน	จำนวน (แห่ง)	สัดส่วน (ร้อยละ)
รัฐวิสาหกิจ	1380	16.1
วิสาหกิจส่วนรวม	130	1.5
บริษัทร่วมทุน	553	6.5
บริษัทต่างชาติ	297	3.5
บริษัทจำกัด	4299	50.2
หุ้นส่วนจำกัด	755	8.8
บริษัทเอกชน	802	9.4
บริษัททุนจากฮ่องกงมาเก๊า ไต้หวัน	156	1.8
อื่นๆ	185	2.2
รวม	8557	100.0

ที่มา : Ministry of Commerce, PRC

4.3.2.3 การลงทุนโดยตรงของจีนในไทย

สำหรับการลงทุนโดยตรงของจีนในไทย มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 4-15

มูลค่าการลงทุนโดยตรงของจีนในไทย

หน่วย: ล้านบาท

FDI จีนในไทยที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนจาก BOI	จำนวนโครงการ	มูลค่า FDI
2009	15 โครงการ	มูลค่าลงทุนรวม 7,009 ล้านบาท
2010	28 โครงการ	มูลค่าการลงทุน 17,312 ล้านบาท

ที่มา : คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) กองวิเทศสัมพันธ์ ข้อมูล ณ กุมภาพันธ์ 2554

รายงานล่าสุดปี 2010 จากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) เกี่ยวกับกิจการของเงินในไทยที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุน ซึ่งเพิ่มขึ้นมากจนมีมูลค่าถึง 17,312 ล้านบาท สำหรับโครงการขนาดใหญ่ของเงินที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในไทยอยู่ในสาขาบริการและสาขารูปโลก สาขาผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง สาขาอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า ดังนี้

ตารางที่ 4-16

สาขาการลงทุนของเงินที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนในไทย

อันดับ	สาขาธุรกิจ	มูลค่าการลงทุน (ล้านบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
1	บริการและสาขารูปโลก	1,283.5	36.9
2	ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ขนส่ง	627.9	18.1
3	อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า	553.3	16
4	เหมืองแร่ เซรามิกส์และโลหะขั้นพื้นฐาน	351.2	10.1
5	เกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร	312	10

ที่มา: www.boi.go.th/thai/download/investment_foreign/.../PRC08.pdf

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2000 รัฐบาลจีนมีนโยบายส่งเสริมรัฐวิสาหกิจและเอกชนเงินให้ออกไปลงทุน FDI ในต่างประเทศ ส่งผลให้การลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของเงินขยายเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด รวมทั้งการลงทุนของเงินในประเทศไทย และนอกเหนือจากนโยบายของรัฐบาลจีน ซึ่งเป็นเสมือนปัจจัยผลักดัน (Push factor) ที่สำคัญแล้ว ยังมีเหตุผลสำคัญอื่นๆ ที่ผลักดันให้รัฐวิสาหกิจและเอกชนเงินออกไปลงทุน FDI ในหลายประเทศทั่วโลก มีตัวอย่างดังนี้

(1) ความต้องการเข้าถึงวัตถุดิบและทรัพยากร รวมทั้งพลังงาน ส่งผลให้ทุนเงินออกไปลงทุนในหลายประเทศในแอฟริกา เพื่อเข้าถึงแหล่งน้ำมัน หรือแม้กระทั่งในออสเตรเลีย เพื่อเข้าถึงแหล่งแร่เหล็ก เป็นต้น

(2) ความต้องการเข้าถึงเทคโนโลยีส่งผลให้ทุนเงินออกไปลงทุนในประเทศชั้นนำทางเทคโนโลยี เช่น เยอรมนี

(3) ความต้องการเข้าถึงแหล่งตลาดขนาดใหญ่ เช่น การออกไปลงทุนในโปแลนด์ เพื่อใช้เป็นประตูเชื่อมสู่ตลาดของสหภาพยุโรปทั้ง 27 ประเทศ เป็นต้น

(4) ด้านอื่นๆ เช่น ความต้องการหลีกเลี่ยงการกีดกันการค้า ส่งผลให้กิจการของเงินออกไปลงทุนตั้งโรงงานผลิตในสหรัฐฯ เป็นต้น

4.3.3 ด้านการเงินระหว่างประเทศ

นอกเหนือจากภาคการผลิตและการส่งออกแล้ว ภาคบริการด้านการเงินระหว่างประเทศของจีนก็ได้ขยายตัวมากขึ้น โดยเฉพาะหลังจากที่ตลาดเงินและตลาดทุนของจีนได้มีการเปิดกว้างมากขึ้นตามข้อผูกพันของจีนในฐานะสมาชิก WTO โดยทั้งตลาดหลักทรัพย์ ตลาดพันธบัตร และตลาดล่วงหน้าของจีนได้เปิดให้ทุนจากต่างชาติเข้ามาลงทุนหรือมีส่วนร่วมได้ ส่งผลให้เศรษฐกิจจีนมีความเชื่อมโยงทางการค้าการลงทุน และการเงินกับประเทศอื่นทั่วโลกเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ภายหลังจากวิกฤติการเงินโลกในปี 2008 ซึ่งมีผลกระทบที่สำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงฐานอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาค่อยๆ ลดลง มาตรการการแก้ไขวิกฤติเศรษฐกิจและการเงินของสหรัฐฯ ที่ใช้นโยบายกระตุ้นซึ่งก่อให้เกิดภาวะขาดดุลการคลังจำนวนมหาศาล ต้องมีการออกพันธบัตรรัฐบาลเพื่อรองรับนโยบายขาดดุลการคลังดังกล่าว ได้มีผลต่อความเชื่อมั่นของค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ และเริ่มมีกระแสที่ประเทศต่างๆ ต้องการที่จะลดการถือเงินสกุลดอลลาร์ลง โดยหันไปถือเงินสกุลอื่น หรือสิ่งอื่นที่มีความสามารถรักษามูลค่าได้ เช่น ทองคำ และเงิน เป็นต้น ในขณะที่ระบบเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยเฉพาะจากประเทศจีน ยังคงมีเสถียรภาพและมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ทำให้จีนเริ่มเป็นอีกประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการเงินระหว่างประเทศ

นอกจากนี้ หากรัฐบาลจีนสามารถผลักดันให้มีการใช้เงินหยวน (Renminbi: RMB) เพื่อเป็นเงินสกุลหลักของโลกและเป็นที่ยอมรับให้ใช้ในการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศได้ ประเทศจีนจะได้รับประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยขนาดของภาคการค้าระหว่างประเทศของจีนที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดจากการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

ในปัจจุบัน การค้าระหว่างประเทศของจีนส่วนใหญ่ยังต้องใช้เงินสกุลดอลลาร์สหรัฐ เงินยูโร และเงินเยน ดังนั้น หากสามารถผลักดันให้มีการใช้เงินหยวนเป็นสกุลเงินหลักในการทำการค้าโดยตรงก็จะสามารถลดความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลที่ใช้ทำการค้าได้ รวมทั้งช่วยลดต้นทุนและขั้นตอนในการทำธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ ทั้งด้านการคำนวณบัญชีที่สามารถทำได้ง่ายขึ้น โดยไม่ต้องคำนวณการแลกเปลี่ยนสกุลเงินและค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการแลกเปลี่ยนเงินต่างๆ รวมถึงลดภาระที่ผู้นำเข้าหรือส่งออกสินค้าจะซื้ออนุพันธ์การเงิน (Derivatives) กับธนาคารพาณิชย์เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากความผันผวนของค่าเงิน

นอกจากนี้ หากรัฐบาลจีนประสบความสำเร็จในการผลักดันให้มีการใช้เงินหยวนเป็นเงินสกุลหลักของโลก จะเอื้อให้จีนมีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจโลกมากขึ้น และมีโอกาสที่จะทำให้เงินกลายเป็นศูนย์กลางทางการเงินของโลก ซึ่งจะเป็นการคานอำนาจทางเศรษฐกิจกับสหรัฐฯ ด้วย

จากปัจจัยดังที่ได้กล่าวแล้วข้างต้น ทั้งด้านปัจจัยภายนอกของทิศทางเศรษฐกิจโลก และปัจจัยภายในของจีน รวมทั้งทิศทางเชิงนโยบายของรัฐบาลจีน จะเห็นได้ว่าเงินหยวนของจีนมีโอกาสนในการเป็นที่ต้องการของนักลงทุนและได้รับการยอมรับเพิ่มมากขึ้น ในขณะที่ ประเทศจีนก็ได้รับประโยชน์จากการ

เพิ่มค่าสำคัญของเงินหยวนที่มีในระบบเศรษฐกิจโลกด้วย ซึ่งเมื่อพิจารณาจากนโยบายการผ่อนคลายและขยายขอบเขตการใช้เงินหยวนที่มากขึ้นของรัฐบาลจีนตามลำดับในหลายมิติ อาจสามารถพิจารณาได้ว่า รัฐบาลจีนเริ่มส่งสัญญาณในการเพิ่มบทบาทด้านการเงินของเงินในเวทีโลกมากขึ้น โดยมุ่งหวังให้เงินหยวนเป็นอีกหนึ่งสกุลเงินหลักของโลกในอนาคตอันใกล้

อย่างไรก็ตาม ด้วยค่าสำคัญและศักยภาพของเงินหยวนในระบบเศรษฐกิจการเงินโลก ทำให้ประเทศจีนต้องได้รับแรงกดดันจากประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอื่นๆ ของโลกให้มีการพัฒนาระบบการเงินภายในประเทศจีน รวมถึงการดำเนินนโยบายที่เกี่ยวกับเงินหยวนให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ และสอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจโลกที่เป็นอยู่ในปัจจุบันให้มากขึ้นด้วย

ทั้งนี้ รัฐบาลจีนมีเป้าหมายในการผลักดันให้เงินหยวนสามารถใช้เป็นสกุลเงินหลักที่ใช้ระหว่างประเทศ โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาเงินหยวนเป็น 3 ระยะ คือ

- 1) ระยะแรก ใช้เงินหยวนเพื่อการชำระหนี้สำหรับการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งทางการเงินเร่งขยายขอบเขตการทำธุรกรรมชำระหนี้สกุลหยวน โดยได้มีการทำ SWAP กับธนาคารกลางของหลายประเทศ เช่น มาเลเซีย และสิงคโปร์ในกลุ่มอาเซียน
- 2) ระยะที่สอง พัฒนาเงินหยวนให้สามารถทำธุรกรรมทางการเงินต่างๆ ได้ ซึ่งทางการเงินอยู่ระหว่างการพัฒนาตลาดเงินหยวนทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะตลาดฮ่องกงและตลาดเซี่ยงไฮ้
- 3) ระยะที่สาม พัฒนาให้เงินหยวนสามารถใช้เป็นทุนสำรองเงินตราระหว่างประเทศได้สกุลหนึ่งของโลก

ความพยายามในการผลักดันให้เงินหยวนมีความสำคัญในภาคการค้าและการเงินระหว่างประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นเงินสกุลหลักของโลก เริ่มจากโครงการใช้เงินหยวนเป็นสกุลเงินในการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นนโยบายของธนาคารกลางของจีน กล่าวคือ ธนาคารประชาชนจีน (People Bank of China: PBC) ที่ต้องการเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการนำเข้าส่งออกของจีนในการที่จะลดความเสี่ยงจากความผันผวนของเงินสกุลหลักอื่นๆ โดยเฉพาะเงินดอลลาร์สหรัฐภายหลังการเกิดวิกฤตการเงินโลก ทั้งนี้ การที่ผู้ประกอบการธุรกิจนำเข้าส่งออกจะสามารถติดต่อซื้อขายกันโดยคำนวณราคาระหว่างสกุลเงินของประเทศคู่ค้าและเงินหยวนโดยตรง ไม่ต้องคำนวณผ่านเงินสกุลดอลลาร์ของสหรัฐ นอกจากจะได้รับประโยชน์จากการลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยนแล้ว ยังเป็นการลดต้นทุนทางการค้าจากการลดขั้นตอนในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มความคล่องตัวในการซื้อขายสินค้าระหว่างกันมากขึ้น

ประกอบกับ การทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) กับหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย จึงทำให้รัฐบาลจีนเกิดแนวคิดในการใช้สกุลเงินที่มีอยู่ในภูมิภาคสำหรับชำระบัญชีทางการค้าแทนสกุลเงินหลักทางตะวันตก ซึ่งจะเป็นการสร้างเสถียรภาพทางการเงินในภูมิภาคได้ และเงินหยวนของประเทศจีนก็มีความเหมาะสม โดยหากพิจารณาจากความแข็งแกร่งของสกุลเงินที่คาดว่าเงินหยวนจะเป็นสกุลเงินที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นในตลาดโลก ประกอบกับดุลการค้าระหว่างประเทศจีนและประเทศคู่ค้าในภูมิภาค ซึ่ง

ส่วนใหญ่ประเทศจีนเป็นฝ่ายเกินดุลแล้ว ทำให้มีแนวโน้มที่จะมีการใช้เงินหยวนในการชำระบัญชีการค้าระหว่างประเทศภายในภูมิภาคนี้ได้

จนถึงขณะนี้ จีนได้พยายามปรับปรุงระบบ โครงสร้าง และพัฒนาภาคการเงินของประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการเปิดเสรีทางการเงินของประเทศเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ตั้งแต่ช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 โดยส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากผลกระทบของวิกฤตการเงินในเอเชียในปี 1997 ซึ่งทำให้เกิดการล่มสลายทางเศรษฐกิจจากความอ่อนแอของสถาบันทางการเงินในประเทศต่าง ๆ ประกอบกับการดำเนินนโยบายตลาดทุนภายในประเทศของจีนที่ผิดพลาดจากความพยายามแปรรูปรัฐวิสาหกิจที่อ่อนแอให้เป็นบริษัทมหาชน ทำให้นักลงทุนขาดความมั่นใจในตลาดหลักทรัพย์ของจีน ตลอดจนการที่ประเทศจีนได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO ในปี 2001 ซึ่งมีข้อผูกพันให้มีการเปิดตลาดสินค้าและบริการ รวมถึงภาคการเงินด้วย อย่างไรก็ตาม ยังคงมีข้อจำกัดบางประการเกิดขึ้น โดยเฉพาะจากความไม่แน่นอนในการปฏิบัติตามข้อผูกพันใน WTO ส่งผลให้มีความล่าช้าในการปฏิรูปภาคธนาคารและระบบการเงินของจีน

ตารางสรุปพัฒนาการเปิดเสรีภาคการเงินและการธนาคารในจีน และการส่งเสริมการใช้เงินหยวนสำหรับการค้าระหว่างประเทศ ของรัฐบาลจีน มีดังนี้

- 1996 รัฐบาลจีนได้ผ่อนคลायกฎระเบียบด้านปริวรรตเงินตรา โดยให้มีการซื้อขายเงินตราต่างประเทศสำหรับรายการในบัญชีเดินสะพัด (Current account) เพื่อชำระเป็นค่าสินค้าและบริการ ได้อย่างเสรี นอกจากนี้ ยังอนุญาตให้บริษัทต่างชาติเปิดบัญชีเป็นเงินสกุลต่างประเทศได้ แต่รายการที่เกี่ยวข้องกับบัญชีทุน (Capital account) ยังถูกควบคุมอยู่ รวมถึงการส่งผลกำไรออกนอกประเทศต้องมีการแสดงหลักฐานและต้องได้รับการอนุมัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน โดยในระหว่างนั้น จีนได้มีระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ผูกค่าไว้ที่ประมาณ 8.3 หยวนต่อเหรียญสหรัฐ - 2001 หลังเข้าเป็นสมาชิก WTO จีนได้ประกาศยกเลิกข้อจำกัดในการให้บริการธุรกรรมสกุลเงินต่างประเทศของธนาคารต่างชาติ ยกเลิกข้อจำกัดการให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนแก่บริษัทและผู้ที่อยู่อาศัยในประเทศจีนในมหานครเซี่ยงไฮ้ เซินเจิ้น เทียนจิน และต้าเหลียน และอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติเข้าลงทุนซื้อหุ้นกิจการธนาคารจีนได้ไม่เกินร้อยละ 15 - 2002 มีการผ่อนคลायมากขึ้นและอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติเปิดให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนแก่บริษัทและผู้ที่อยู่อาศัยในประเทศจีนเพิ่มเติมในนครกว่างโจว จูไห้ เซินเจิ้น และอู่ฮั่น - 2003 มีการปรับปรุงระบบธนาคารพาณิชย์ครั้งสำคัญ โดยจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลภาคธนาคารแห่งประเทศจีน (China Banking Regulator Commission: CBRC) ทำหน้าที่กำกับดูแลธนาคารพาณิชย์แยกออกจากการดำเนินงานของธนาคารกลางจีน ซึ่งช่วยเพิ่มความแข็งแกร่งของสถาบันการเงินของจีนให้พร้อมรับมือกับการเปิดเสรีทางการเงินในอนาคต พร้อมยกเลิกข้อจำกัดในการให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนของธนาคารต่างชาติแก่บริษัทในประเทศจีน และอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติเปิดให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนแก่บริษัทและผู้ที่อยู่อาศัยในประเทศจีนเพิ่มเติมในจี๋หนาน ฝูโจว เจิ้งตู และฉงชิ่ง - 2004 อนุญาตให้ธนาคารต่างชาติสามารถเปิดให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนแก่บริษัทและผู้ที่อยู่อาศัยในประเทศจีนเพิ่มเติมในนครคุนหมิง กรุงเป่ย์จิง เซี่ยเหมิน เลียนหยาง และซีอาน

- **2005** ปรับเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ซึ่งผูกกับค่าเงินเหรียญสหรัฐฯ เพียงสกุลเดียว เป็นระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัวแบบมีการจัดการ โดยผูกกับตะกร้าเงิน (currency basket) และกำหนดให้เงินหยวนต่อสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ สามารถเคลื่อนไหวได้ในช่วงบวก/ลบไม่เกินร้อยละ 0.3 จากค่ากลางที่กำหนด (trading band) และอนุญาตให้ธนาคารต่างชาติสามารถเปิดให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนแก่บริษัทและผู้ที่อยู่อาศัยในประเทศจีนเพิ่มเติม ได้แก่ เมืองชานไฮ (เซี่ยงไฮ้) หิงโป ฮาร์บิน นานหนิง ฉางชุน หลานชุน และอื่น ๆ
- **2006** ธนาคารกลางจีนประกาศให้มิตลาดซื้อขายเงินตราต่างประเทศระหว่างธนาคาร ซึ่งส่งผลให้เกิดการแข่งขันในตลาดการเงิน นอกจากนี้ ยังได้ยกเลิกข้อจำกัดในการให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนของธนาคารต่างชาติ โดยให้ธนาคารต่างชาติสามารถเปิดให้บริการธุรกรรมสกุลเงินหยวนแก่บริษัทและผู้ที่อยู่อาศัยในประเทศจีนได้ทั่วประเทศ และปรับเพิ่มสัดส่วนการเข้าถึงหุ้นของธนาคารต่างชาติในกิจการธนาคารจีน เป็นร้อยละ 25 โดยจำกัดเพดานให้ธนาคารต่างชาติหนึ่งแห่งเข้าถึงหุ้นในธนาคารพาณิชย์จีนหนึ่งแห่งได้ไม่เกินร้อยละ 20 และธนาคารต่างชาติรวมกันหลายแห่งถือหุ้นในธนาคารพาณิชย์จีนหนึ่งแห่งได้ไม่เกินร้อยละ 25
- **2007** จีนบรรลุข้อตกลงเพื่อเสริมสร้างทุนสำรองระหว่างประเทศในภูมิภาค และข้อตกลงด้านระบบตะกร้าเงิน ร่วมกับกลุ่มประเทศอาเซียน 10 ประเทศ รวมทั้งญี่ปุ่น และเกาหลีใต้
- **2008** รัฐบาลจีนได้กำหนดให้การชำระระหว่างเมืองชายฝั่งตะวันออกบริเวณปากแม่น้ำแยงซีเกียง (ฉางเจียง) และพื้นที่ปากแม่น้ำไข่มุก (จูเจียง) เป็นเขตนำร่องชำระเงินเพื่อการค้าด้วยสกุลหยวนกับฮ่องกงและมาเก๊า พร้อมกับส่งเสริมการใช้เงินหยวนชำระเงินเพื่อการค้าแทนสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ และจัดทำข้อตกลงทวิภาคีแลกเปลี่ยนสกุลเงิน เพื่อปรับสภาพคล่องระยะสั้นในระบบการเงิน และเพื่อส่งเสริมการค้าทวิภาคี อย่างไรก็ตาม ในปี 2008 นี้ รัฐบาลจีนประกาศใช้นโยบายผูกค่าเงินหยวนกับสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐฯ อีกครั้งที่ระดับ 6.83 หยวนต่อเหรียญสหรัฐฯ
- **2009** รัฐบาลจีนกำหนดให้พื้นที่เมืองชายฝั่งตะวันออก ได้แก่ มณฑลชางไห่ กว่างโจว เสินเจิ้น จูไห่ และตงก่วน นำร่องชำระเงินเพื่อการชำระระหว่างประเทศด้วยสกุลหยวนได้ และได้มีการลงนามในข้อตกลงทวิภาคีแลกเปลี่ยนสกุลเงิน (Currency swap arrangement) กับฮ่องกง มาเลเซีย อินโดนีเซีย อาร์เจนตินา และเบลารุส เพื่อส่งเสริมการค้าทวิภาคีและชำระบัญชีการค้าระหว่างกัน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เงินหยวนของจีนมีการหมุนเวียนและมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนกับสกุลเงินอื่นๆ ได้มากขึ้น นอกจากนี้ กระทรวงการคลังจีนยังได้ออกประกาศลดภาษีให้กับบริษัทที่ชำระเงินเพื่อการค้าเป็นสกุลหยวน และไม่จำเป็นต้องนำเงินสกุลหยวนที่ได้รับจากการส่งออกเข้าประเทศ สามารถฝากเป็นสกุลหยวนไว้ที่ธนาคารในประเทศได้
- **ปี 2010** รัฐบาลจีนได้ยกเลิกนโยบายการผูกค่าเงินไว้กับสกุลดอลลาร์สหรัฐฯ และขยายช่วงการเคลื่อนไหวให้อยู่ในช่วงบวก/ลบ ไม่เกินร้อยละ 0.5 จากค่ากลางที่กำหนด (trading band) ซึ่งมีผลให้เงินหยวนมีค่าแข็งขึ้นทันทีร้อยละ 0.4 อยู่ที่ระดับ 6.80 หยวนต่อเหรียญสหรัฐฯ ในวันที่ 21 มิถุนายน 2010 นอกจากนี้ จีนได้ลงนามทวิภาคีข้อตกลงการชำระเงินสกุลท้องถิ่นกับบางประเทศ เช่น เบลารุส เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจ และอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน ทำให้สามารถใช้สกุลเงินท้องถิ่นสกุลใดสกุลหนึ่งในการชำระเงิน (เงินหยวนของจีนหรือเงินรูเบิลของเบลารุส)

ผลจากการดำเนินมาตรการต่างๆ และการขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจของจีน ทำให้ปัจจุบันเงินหยวนเป็นที่ยอมรับในการแลกเปลี่ยนทางการค้าระหว่างประเทศมากขึ้น หลายประเทศมีการถือครองเงินหยวนเพิ่มขึ้น เช่น เวียดนาม รัสเซีย เกาหลีเหนือ พม่า ลาว สมอง อินโดนีเซีย มาเลเซีย อาร์เจนตินา เกาหลีใต้ เป็นต้น ประกอบกับการเกิดวิกฤติทางเศรษฐกิจในสหรัฐฯ ส่งผลให้ค่าเงินดอลลาร์เมื่อเปรียบเทียบกับสกุลเงินต่างๆ มีความผันผวน ทำให้ต้องมีการพิจารณาเงินสกุลอื่นสำหรับการค้าระหว่างประเทศ หรือเพื่อใช้เป็นทุนสำรองเพิ่มเติม จึงเป็นโอกาสของจีนในการส่งเสริมให้เงินหยวนเป็นสกุลเงินหลักระหว่างประเทศ ภายใต้การปฏิรูประบบอัตราแลกเปลี่ยนให้มีความยืดหยุ่นเพิ่มขึ้น

4.3.3.1 การใช้เงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

สำหรับความคืบหน้าในการใช้เงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

1) การชำระเงินหยวนเพื่อการค้าชายแดน

จีนเป็นประเทศที่มีพรมแดนติดกับประเทศต่างๆ จำนวนมาก และมีการค้าชายแดนกับหลายประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกัน เช่น เวียดนาม มองโกเลีย ลาว พม่า เนปาล รัสเซีย คีร์กีซสถาน เกาหลีเหนือ และคาซัคสถาน ผ่านด่านการค้าชายแดนกว่า 240 ด่าน และมีบริษัทที่ทำการค้าชายแดนประมาณ 3,000 กว่าบริษัท โดยรัฐบาลจีนได้เริ่มอนุญาตให้มณฑลที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านสามารถชำระเงินหยวนเพื่อการค้าชายแดนกับประเทศที่มีพรมแดนติดต่อกันได้ตั้งแต่ปี 2004 เป็นต้นมา จากเดิมก่อนหน้านี้ที่ไม่สามารถโอนชำระเงินสกุลหยวนได้

2) การชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

รัฐบาลจีนมีนโยบายให้ใช้เงินหยวนในการชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2008 ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยมีนโยบายให้พื้นที่บริเวณปากแม่น้ำแยงซีเกียง (เช่น ชางไห่) และปากแม่น้ำจูเจียง (เช่น มณฑลกว่างตง) ทำการค้าเป็นเงินหยวนกับฮ่องกง มาเก๊า และมีนโยบายให้มณฑลหยุนหนาน และกว่างซี ทำการค้าสกุลเงินหยวนกับประเทศในอาเซียน และเริ่มทดลองให้มีการชำระเงินหยวนเพื่อการค้าอย่างเป็นทางการระหว่างมหานครชางไห่ และ 4 เมืองในมณฑลกว่างตง ได้แก่ กว่างโจว เลียนเจิน จูไห่ ตงกว่าน กับฮ่องกง มาเก๊า และประเทศอาเซียน ในเดือนกรกฎาคม 2009

ผลจากการดำเนินนโยบายดังกล่าวทำให้มูลค่าการค้าระหว่างประเทศด้วยเงินหยวนของประเทศจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในช่วงระหว่างเดือนกรกฎาคม 2009 – มิถุนายน 2010 มีการชำระเงินสกุลหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศแล้ว 106.6 พันล้านหยวน

สำหรับครั้งแรกของปี 2010 มีการชำระเงินสกุลหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศแล้ว 70.6 พันล้านหยวน เป็นการค้าระหว่างประเทศของมณฑลกว่างตง 51.1 พันล้านหยวน และของมหานครชางไห่ 19.5 พันล้านหยวน คิดเป็นร้อยละ 72.3 และ 27.7 ของมูลค่าการค้าชำระเงินสกุลหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศตามลำดับ ซึ่งเพิ่มขึ้นเกือบเท่าตัวจากช่วงครึ่งปีหลังของปี 2009 ที่มีมูลค่าเพียง 36 พันล้านหยวน

อย่างไรก็ดี การชำระเงินสกุลหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศของจีนส่วนใหญ่ยังคงเป็นธุรกรรมการค้ากับฮ่องกงถึงร้อยละ 75 ของปริมาณการชำระเงินสกุลหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศทั้งหมดก็ตาม

3) การชำระเงินหยวนเพื่อการค้าในอนาคต

ในอนาคต คาดว่าการชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างจีนกับประเทศคู่ค้าจะมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น จากมาตรการการส่งเสริมการใช้เงินหยวนชำระเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศ ดังนี้

3.1 การขยายพื้นที่นำร่องชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

หลังจากที่จีนได้มีโครงการนำร่องชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2009 ต่อมา เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2010 ธนาคารกลาง กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ สศกการ สรรพากร และคณะกรรมการกำกับดูแลสถาบันการเงินของจีน ได้ร่วมกันแถลงข่าวขยายพื้นที่นำร่องชำระเงินหยวนสำหรับธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศ เพื่อส่งเสริมการค้าและอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน โดยขยายจาก 5 เมืองหลักเป็น 20 มณฑล/มหานคร/เขตปกครองตนเอง ได้แก่ กรุงเป่ย์จิง เทียนจิน มงโกเลียใน เหลียวหนิง เจียงซู เจ้อเจียง ผู้เจี้ยน ซานตง เหอเป่ย์ กว่างซี ไห่หนาน จงชิ่ง หยุนหนาน ซื่อชวน จีหลิน เฮยหลงเจียง ทิเบต ชินเจียง และกว่างตง

3.2 การขยายจำนวนบริษัทนำร่องเพิ่มขึ้น

เดือนสิงหาคม 2009 รัฐบาลจีนอนุญาตให้ผู้ประกอบการในจีน 365 บริษัท แยกเป็นบริษัทในมณฑลกว่างตง 273 บริษัท (นครกว่างโจว เลิ่นเจิ้น จูไห่ และตงกว่าน) และจากมหานครเซี่ยงไฮ้ 92 บริษัท เป็นบริษัทนำร่องชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

ล่าสุด วันที่ 1 กรกฎาคม 2010 รัฐบาลจีนอนุญาตให้มหานคร/มณฑล/เขตการปกครองตนเอง จำนวน 20 พื้นที่ดังกล่าว (ข้อ 3.1) สามารถกำหนดรายชื่อบริษัทนำร่องที่จะทำธุรกรรมการค้าด้วยเงินหยวนได้เอง ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

- 1) ต้องเป็นบริษัทที่มีที่ตั้งอยู่ใน 20 พื้นที่ดังกล่าว ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำการค้าระหว่างประเทศได้ และไม่ถูกขึ้นบัญชีดำของรัฐบาลจีน
- 2) บริษัทตามข้อ 1) ต้องจดทะเบียนกับกระทรวงพาณิชย์ เพื่อขออนุญาตเป็นบริษัทที่สามารถชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

3.3 การขยายประเทศคู่ค้านำร่องที่ใช้เงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2010 ธนาคารกลางของจีน และหน่วยงานภาครัฐของจีนได้ออกประกาศไม่จำกัดประเทศในการชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ จากเดิมซึ่งจำกัดประเทศคู่ค้าที่สามารถชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศนำร่องเฉพาะฮ่องกง มาเก๊า และประเทศในอาเซียน จึงเป็นการสร้างขอบเขตการค้าด้วยเงินหยวนให้กว้างขึ้น

3.4 มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

เพื่อรองรับการขยายพื้นที่นำร่องชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศและขยายช่องทางการใช้เงินหยวน วันที่ 17 สิงหาคม 2010 ธนาคารกลางของจีนได้ออกประกาศจัดตั้ง “Offshore Renminbi Clearing Bank” เพื่อรองรับการลงทุนในตลาดพันธบัตรสกุลหยวน โดยอนุญาตให้สถาบันต่างประเทศที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าร่วมโครงการนำร่องการลงทุนสกุลหยวนในตลาด inter-bank bond โดยรัฐบาลจีนได้กำหนดขอบเขตการลงทุนที่ชัดเจนกำกับไว้ด้วย

ปัจจุบัน มีการซื้อขายพันธบัตรระหว่างธนาคารในตลาด inter-bank bond ได้แก่ พันธบัตรตัวเงินคลัง พันธบัตรธนาคาร พันธบัตรนโยบายการเงิน เป็นต้น รวมประมาณ 10 กว่าชนิด และเพื่อให้นักลงทุนต่างประเทศสามารถจัดการกับสภาพคล่องเงินหยวนได้สะดวกขึ้น รัฐบาลจีนจึงอนุญาตให้นักลงทุนสถาบันต่างประเทศสามารถลงทุนในตลาด inter-bank bond ได้ตามระเบียบของสถาบันลงทุนต่างประเทศ ซึ่งเป็นมาตรการสำคัญในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกการชำระเงินหยวนเพื่อการค้าระหว่างประเทศ

3.5 มาตรการอื่นๆ

เช่น การยกเว้นภาษีนำเข้าและภาษีส่งออกสำหรับการค้าชายแดน โดยที่หน่วยงานด้านศุลกากรของจีนได้ประกาศยกเว้นภาษีนำเข้าสินค้าเครื่องใช้ในครัวเรือนจากชายแดนทั่วประเทศจีน และยกเว้นภาษีส่งออกสินค้าผ่านแดน ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2010 ซึ่งคาดว่าจะส่งผลให้การใช้เงินหยวนสำหรับการค้าชายแดนระหว่างจีนกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีพัฒนาการด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดตั้งศูนย์กลางการเงิน ณ นครคุนหมิง โดยรัฐบาลมณฑลยูนหนานและคุนหมิงมีแผนจัดตั้งศูนย์กลางทางการเงินคุนหมิง เพื่อเป็นศูนย์บริการทางการเงิน รองรับการใช้เงินหยวนในการชำระการค้าในภาคตะวันตกของจีน โดยจัดแถลงข่าวเปิดตัวโครงการนำร่องใช้เงินหยวนชำระเงินเพื่อการค้ามณฑลยูนหนาน และแผนงานเปิดศูนย์บริการทางการเงินคุนหมิง (Financial Service Center และ RMB Settlement Center) ในเดือนกรกฎาคม 2010 และได้มีการลงนามความร่วมมือการชำระเงินหยวนระหว่างสถาบันการเงินต่างๆ และธุรกิจภาคเอกชนด้วย

4.3.3.2 ข้อสังเกตและบทวิเคราะห์ห้บทบาทรูด้านการเงินระหว่างประเทศ

1) ประเด็นพิจารณาที่สำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับโอกาสการพัฒนาศักยภาพของเงินหยวนไปสู่เงินสกุลหลักของระบบเศรษฐกิจโลก และผลกระทบที่มีต่อเศรษฐกิจการเงินโลก ได้แก่ การดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนและการรักษาระดับราคาค่าเงินหยวนของจีน ซึ่งหลายประเทศได้ออกมาเรียกร้องให้เงินหยวนแข็งค่าขึ้นมากกว่านี้ โดยมองว่า เงินหยวนมีราคาต่ำกว่าความเป็นจริง (Undervaluation) ด้วยนโยบายของรัฐบาลจีนที่ต้องการรักษาเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยน และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศของจีน จึงมีแรงกดดันจากมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ เช่น สหรัฐฯ และสหภาพยุโรปที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินหยวนของ

รัฐบาลจีน โดยต้องการให้ค่าเงินหยวนของจีนมีความยืดหยุ่นและมีราคาสอดคล้องกับพื้นฐานเศรษฐกิจที่เป็นจริงมากขึ้น

รัฐบาลจีนได้พยายามประนีประนอมและดำเนินนโยบายให้เงินหยวนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น เพื่อลดแรงกดดันจากประเทศดังกล่าว และเพื่อลดความร้อนแรงของเศรษฐกิจภายในประเทศจีนเอง ซึ่งอาจก่อให้เกิดเป็นวิกฤติทางเศรษฐกิจขึ้นได้ โดยตั้งแต่ปี 2005 รัฐบาลจีนได้มีการปรับเปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ผูกค่าเงินหยวนกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ เป็นระบบลอยตัวแบบมีการจัดการโดยใช้ระบบตะกร้าเงิน และกำหนดช่วงการเคลื่อนไหวไม่เกินร้อยละ 0.3 จากค่ากลางที่กำหนด ซึ่งเป็นการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไปและมีการควบคุม ทำให้ค่าเงินหยวนปรับค่าแข็งขึ้นบ้างจากระดับ 8.28 หยวนต่อเหรียญสหรัฐ ก่อนการใช้ระบบตะกร้าเงิน จนถึงระดับ 6.81 หยวนต่อเหรียญสหรัฐ แต่ก็ได้กลับมาใช้นโยบายผูกกับค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ อีกครั้งในปี 2008 และล่าสุด เพิ่งจะยกเลิกระบบผูกค่าเงินเมื่อเดือนมิถุนายน 2010 และขยายช่วงการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยนเป็นร้อยละ 0.5 จากค่ากลางที่กำหนด ทำให้เงินหยวนมีค่าแข็งขึ้นเป็น 6.77 หยวนต่อเหรียญสหรัฐ ในช่วงต้นเดือนกรกฎาคม 2010

ที่จริงแล้ว การดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อให้ค่าเงินหยวนมีความยืดหยุ่นมากขึ้นจะเป็นประโยชน์ต่อจีนเอง ซึ่งจะทำให้จีนสามารถใช้นโยบายการเงินได้อย่างมีอิสระและมีความยืดหยุ่นซึ่งจะเป็นผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของจีน แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีความระมัดระวังการไหลเข้าและออกของเงินหยวนด้วย ทั้งนี้ ด้วยเงินหยวนที่แข็งค่าขึ้นถือเป็นโอกาสในการออกไปลงทุนยังต่างประเทศของนักลงทุนจีน (Outward FDI) ประกอบกับเงินทุนจากนักลงทุนต่างชาติอาจไหลเข้าจีนน้อยลง เนื่องจากเห็นว่าการได้เปรียบในการส่งออกของจีนได้ลดลง รวมถึงการไหลออกของเงินจากจีนในรูปแบบอื่น เช่น การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การเก็งกำไรหรือคาดการณ์ว่าเงินหยวนจะมีการแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง ก็อาจมีนักลงทุนในค่าเงินหันมาซื้อเงินหยวนเพื่อเก็งกำไร ซึ่งการไหลของกระแสเงินดังกล่าวหากเป็นไปอย่างรวดเร็วอาจสร้างปัญหาด้านเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การว่างงาน ดุลบัญชีเดินสะพัด และดุลการชำระเงินของจีน รวมถึงผลกระทบต่อค่าเงินบาทของเศรษฐกิจจีนในระยะต่อไปได้

การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนของเงินหยวน จึงควรเป็นในลักษณะการค่อยๆ ปรับตัว เพื่อจะได้ไม่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจจีนมากนัก เนื่องจากค่าเงินก็มีปัจจัยสำคัญเพียงปัจจัยเดียวที่กำหนดความสามารถในการแข่งขันของจีน แต่ยังมีปัจจัยอื่นซึ่งทำให้ประเทศจีนมีความได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศอยู่มาก เช่น ต้นทุนการผลิตในระดับต่ำของจีน จากค่าจ้างแรงงาน และการผลิตแบบประหยัดจากขนาด รวมทั้งการปรับโครงสร้างระบบเศรษฐกิจ และการเปิดตลาดจากการเข้าเป็นสมาชิก WTO

สำหรับผลกระทบต่อเศรษฐกิจการเงินโลก หากเงินหยวนมีค่าสูงขึ้น น่าจะทำให้ภาวะความไม่สมดุล (Imbalance) ของระบบเศรษฐกิจโลก และการขาดดุลการค้าของประเทศสำคัญ เช่น สหรัฐฯ และญี่ปุ่น ลดลงได้บ้าง ซึ่งจะเป็นผลดีที่ทำให้การค้าระหว่างประเทศในภาพรวมมีการปรับตัวในทิศทางที่ส่งเสริมให้เกิดการค้ามากขึ้น และเป็นโอกาสของประเทศที่ผลิตสินค้าแข่งขันโดยตรงกับจีน

อย่างไรก็ดี ยังมีผลกระทบด้านอื่นๆ ที่ควรระมัดระวัง เช่น การปรับขึ้นของราคาพลังงาน โดยเฉพาะราคาน้ำมัน เนื่องจากการปรับขึ้นของค่าเงินหยวนทำให้ราคาน้ำมันนำเข้าของจีนถูกลง ซึ่งอาจทำให้จีนมีการบริโภคน้ำมันเพิ่มขึ้น จากปัจจุบันจีนเป็นผู้นำเข้าน้ำมันรายใหญ่อันดับ 2 ของโลกอยู่แล้ว และย่อมส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ในตลาดน้ำมันของโลก อาจจะทำให้ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับสูงขึ้นในทิศทางที่สอดคล้องกับการเคลื่อนไหวของราคาเงินหยวนก็เป็นไปได้ ดังนั้น ด้วยทิศทางราคาน้ำมันที่สูงขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อปัจจัยวัตถุดิบในการผลิตและต้นทุนในการผลิตของประเทศต่างๆ ที่สูงขึ้น เป็นต้น

2) ในประเด็นความเป็นไปได้และอุปสรรคในการใช้เงินหยวนเป็นเงินสกุลหลัก จะเห็นได้ว่ามีความเป็นไปได้สูงที่เงินหยวนจะสามารถพัฒนาเป็นเงินสกุลหลักของโลกได้ในอนาคต เนื่องจากจีนมีระบบเศรษฐกิจขนาดใหญ่ มีเสถียรภาพสูง และมีการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีอุปสรรคที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยเฉพาะการเปิดเสรีในตลาดเงิน และความแตกต่างของระบบเศรษฐกิจของจีนกับระบบเศรษฐกิจทุนนิยม ประกอบกับจีนยังคงต้องเผชิญกับการปกป้องฐานะของสกุลเงินหลักของประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในปัจจุบันอีกด้วย

สำหรับปัจจัยส่งเสริมให้มีการใช้เงินหยวนเป็นเงินสกุลหลัก สรุปได้ดังนี้

1) ขนาดเศรษฐกิจของจีน (Size of economy) คาดว่าในปี 2010 มูลค่า GDP ของจีนจะอยู่ที่ระดับ 5.4 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ (IMF, 2010) นอกจากนี้ จีนยังมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศมากกว่า 2.2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2009 ทำให้จีนเป็นประเทศที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจสูง และมีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของโลก

2) ประเทศจีนมีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจค่อนข้างสูง เนื่องจากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องประกอบกับความสามารถในการดำเนินนโยบายเพื่อควบคุมอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจจีนมีอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ระดับต่ำเฉลี่ยร้อยละ 1.75 ต่อปี ขณะที่เงินเฟ้อของสหรัฐฯ และกลุ่มประเทศยูโรเฉลี่ยร้อยละ 2.83 และ 2.21 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าเงินหยวนมีความผันผวนอยู่ในระดับใกล้เคียงกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ แต่มีความผันผวนต่ำกว่าเมื่อเทียบกับค่าเงินยูโรและเงินเยน

3) รัฐบาลจีนให้ความสำคัญต่อการพัฒนาตลาดเงินและตลาดทุนมากขึ้น และมีแผนการดำเนินงานในการเปิดเสรีทางการเงินอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ จีนยังมีภาคการธนาคารขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นผลจากการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจที่ผ่านมามีทำให้สามารถดึงดูดเงินทุนมหาศาลจากทั่วโลกเข้ามาในประเทศ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งสำคัญของภาคการเงินจีน

4) ปัจจัยสนับสนุนจากภาครัฐ เนื่องจากรัฐบาลจีนได้ออกมาตรการต่างๆ เพื่อผลักดันนโยบายการใช้เงินหยวนเพื่อการชำระเงินระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เช่น การคืนภาษีส่งออกให้กับบริษัทที่ทำการส่งออกและรับชำระเงินด้วยเงินหยวน รวมทั้งการนำระบบออนไลน์มาใช้ทั่วประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าด้วยเงินหยวน ทำให้ผู้ประกอบการจีนมีโอกาสได้รับประโยชน์ ทั้งด้านภาษี

และการลดความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยเร่งกระบวนการผลักดันให้เงินหยวนเป็นเงินสกุลหลักได้เร็วขึ้น

อย่างไรก็ดี ยังคงมีอุปสรรคในการพัฒนาเงินหยวนเป็นเงินสกุลหลักของโลก สรุปได้ดังนี้

1) ตลาดการเงินจีนยังไม่มีเสรีเพียงพอ รัฐบาลจีนยังมีการควบคุมระบบการเงินของประเทศอย่างมาก โดยเฉพาะบัญชีทุน (Capital account openness) ยังไม่ได้เปิดให้มีการเคลื่อนย้ายโดยเสรี รัฐบาลจีนยังคงมีการควบคุมระบบปริวรรตเงินตราอย่างเข้มงวด การนำเงินทุนเข้า-ออกจีนยังอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และเงื่อนไขหลายประการ นอกจากนี้ จีนยังมีข้อจำกัดในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Not fully convertible) มีการดำเนินนโยบายการควบคุมอัตราแลกเปลี่ยน และมีการควบคุมอัตราดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้ แม้ว่าจีนจะเริ่มผ่อนคลายโดยการออกกฎระเบียบต่างๆ ให้เอื้อต่อการค้าการลงทุนมากขึ้น แต่ยังไม่เห็นความก้าวหน้าเท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีให้มีการไหลเวียนเงินทุนระหว่างประเทศอย่างเสรี จะทำให้ความเสี่ยงของระบบการเงินจีนจะเพิ่มสูงขึ้น เช่น เมื่อเกิดภาวะเงินเฟ้อในประเทศ ภาวะเงินเฟ้อดังกล่าวจะแพร่เข้าสู่จีนอย่างรวดเร็ว ซึ่งในปัจจุบันระบบการเงินจีนยังไม่มีคุณสมบัติเพียงพอที่จะรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากรอบด้านได้

2) ระบบและกลไกของเศรษฐกิจจีนยังคงมีความแตกต่างกับระบบเศรษฐกิจทุนนิยมอื่นๆ ในหลายด้าน ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญทำให้จีนไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับระบบเศรษฐกิจโลกในมิติด้านการเงินได้อย่างเต็มที่

3) ประเทศผู้เป็นเจ้าของเงินสกุลหลักในปัจจุบันย่อมต้องปกป้องฐานะสกุลเงินของประเทศตนเอง ดังเช่นการที่สหรัฐฯ เคยกดดันให้เงินเยนอ่อนค่าลงเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ หลังทศวรรษที่ 1990 ซึ่งเป็นนโยบายที่มีผลกระทบกว้างขวางในเวทีการเงินระหว่างประเทศ

ทั้งนี้ ความสามารถในการเป็นเงินสกุลหลักของโลก จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากนานาประเทศ เนื่องจากธนาคารกลางของแต่ละประเทศจะเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสมและประโยชน์สูงสุดที่ประเทศของตนจะได้รับจากการมีเงินทุนสำรองเป็นสกุลเงินหยวน

นอกจากนี้ แม้ว่าจีนจะมีความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจมากขึ้น ในขณะที่ความเชื่อมั่นต่อระบบเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ลดลงอยู่บ้าง แต่ความเชื่อของประเทศต่างๆ ที่มีต่อสกุลเงินดอลลาร์ยังคงปรากฏอยู่ จากอิทธิพลทางเศรษฐกิจและการเมืองของสหรัฐฯ ที่ได้แผ่ขยายไปทั่วโลกมาเป็นเวลานาน ประกอบกับสหรัฐฯ ได้พยายามอย่างเต็มที่ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจภายในประเทศของตนเอง และไม่ยินยอมที่จะลดบทบาทของตนในฐานะประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจด้วย

สำหรับเงินสกุลหลักในอันดับรองลงมา เช่น ปอนด์สเตอร์ลิง ยูโร หรือ เยน เป็นต้น ก็ยังมีความแข็งแกร่งไม่น้อย และกลุ่มประเทศเหล่านี้ก็ยังคงกุมอำนาจในองค์กรเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่สำคัญไว้ได้อย่างเหนียวแน่น ดังนั้น จากเป้าหมายของรัฐบาลจีนที่จะผลักดันให้เงินหยวนเป็นเงินสกุลหลักยังคงต้องใช้เวลาและความพยายามในการดำเนินงานอีกมาก แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ว่าเงินหยวน

กำลังเพิ่มศักยภาพของตนเองมากขึ้นไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาของประเทศไทย ทั้งนี้ ในระยะเวลาอันใกล้ คาดว่าเงินหยวนจะเป็นที่ต้องการเพิ่มขึ้นในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบประเทศจีน โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน หากรัฐบาลจีนมุ่งมั่นในการผลักดันการใช้เงินหยวนกับประเทศใกล้เคียงต่อไปอย่างต่อเนื่อง คาดว่า เงินหยวนของจีนน่าจะมีการใช้อย่างแพร่หลายในภูมิภาคนี้ได้ภายในระยะเวลา 5-10 ปี โดยมีความตกลงการค้าเสรี ACFTA ระหว่างอาเซียน-จีน เป็นปัจจัยส่งเสริมที่สำคัญ

4.3.4 ด้านการท่องเที่ยว

บทบาทของจีนในภาคบริการด้านการท่องเที่ยวเป็นอีกประเด็นที่มีความสำคัญต่อพลวัตของเศรษฐกิจโลก ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศไทยที่ได้ขยายเพิ่มมากขึ้นถึง 126 ล้านคนในปี 2009 และการเดินทางออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวจีน ซึ่งได้ขยายตัวเป็น 47.66 ล้านคนในปี 2009 เช่นกัน ซึ่งการขยายตัวและเติบโตของภาคบริการการท่องเที่ยวดังกล่าว ย่อมส่งผลกระทบต่อไปยังอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและอุตสาหกรรมสนับสนุนต่างๆ ตามมาทั้งในประเทศไทย และในต่างประเทศ

1) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีน

ในปี 2009 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีนมีมูลค่า 1,297,507 ล้านหยวน แบ่งเป็นการนำเที่ยวภายในประเทศ 1,020,000 ล้านหยวน และการนำเที่ยวจากต่างประเทศ 267,975 ล้านหยวน และส่วนของการนำเที่ยวไปยังต่างประเทศ 9,532 ล้านหยวน ซึ่งส่วนหลังนี้คิดเป็นร้อยละ 0.74 ของมูลค่าของทั้งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีน จึงถือว่า มีสัดส่วนน้อยมากเมื่อเทียบกับการนำเที่ยวภายในประเทศของจีนเอง

ตารางที่ 4-17

รายได้ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในปี 2009

ประเภทธุรกิจ	รายได้ (ล้านหยวน)	สัดส่วน (%)
นำเที่ยวภายในประเทศ	1,020,000	78.61
นำเที่ยวจากต่างประเทศ	267,975	20.65
นำเที่ยวไปยังต่างประเทศ	9,532	0.74
รวม	1,297,507	100

ที่มา : Ministry of Commerce, PRC

2) นักท่องเที่ยวจีนเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ

ด้วยขนาดของประชากรจีนที่มีจำนวนมากที่สุดในโลก และด้วยรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีของชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังจากที่ได้มีการปฏิรูปเศรษฐกิจและเปิดกว้างติดต่อกับต่างประเทศมากขึ้น ทำให้ในขณะนี้ นักท่องเที่ยวจีนมีอำนาจซื้อและมีกำลังทรัพย์ในการออกเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศมากขึ้น จากเดิมที่เคยมีเพียงชาวจีนในบางมณฑลทางตะวันออกของจีนซึ่งมีรายได้เพียงพอต่อการออกเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยส่วนใหญ่ในอดีตจะกระจุกตัวในเมืองเศรษฐกิจตามแนวชายฝั่งของจีน

ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ จากปี 2002 มีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศประมาณ 16.6 ล้านคน เพิ่มขึ้นเป็น 47.66 ล้านคนในปี 2009 ซึ่งเพิ่มมากกว่า 3 เท่าตัว และตัวเลขดังกล่าวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่เว้นแม้แต่ในปี 2008 ที่เกิดวิกฤตการณ์การเงินโลก

ตารางที่ 4-18

จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่ไปท่องเที่ยวต่างประเทศ (ล้านคน)
2002	16.60
2003	20.20
2004	28.50
2005	31.02
2006	34.52
2007	40.95
2008	45.84
2009	47.66

ที่มา : www.china.com.cn/travel/txt/2010-01/26/content_19309094.htm

สำหรับแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีน จากข้อมูลปี 2008 ได้แก่ อันดับหนึ่งฮ่องกง 17.56 ล้านคน อันดับสอง มาเก๊า 15.52 ล้านคน และอันดับสาม ญี่ปุ่น 1.56 ล้านคน ตามมาด้วยเวียดนาม เกาหลีใต้ รัสเซีย สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ไทย และมาเลเซีย

ตารางที่ 4-19

แหล่งท่องเที่ยวในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวจีน (ปี 2008)

อันดับ	ประเทศ/เขต	จำนวนนักท่องเที่ยวจีน (ล้านคน)
1	ฮ่องกง	17.56
2	มาเก๊า	15.52
3	ญี่ปุ่น	1.56
4	เวียดนาม	1.45
5	เกาหลีใต้	1.37
6	รัสเซีย	0.85
7	สหรัฐอเมริกา	0.81
8	สิงคโปร์	0.72
9	ไทย	0.63
10	มาเลเซีย	0.62

ที่มา : www.cnta.gov.cn/html/2009-9/2009-9-28-9-30-78465_2.html

ทั้งนี้ ประเทศที่รัฐบาลจีนได้อนุญาตให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางไปได้ ที่เรียกว่า การกำหนดสถานะจุดหมายการเดินทางที่ได้รับอนุญาต (Approved Destination Status-ADS) มีทั้งสิ้น 139 ประเทศ แต่ในปี 2009 มีการเดินทางไปท่องเที่ยวจริง 104 ประเทศ โดยมีมูลค่าการใช้จ่ายสำหรับท่องเที่ยวในต่างประเทศทั้งสิ้นประมาณ 48,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

สำหรับทิศทางในอนาคต จากรายงานขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) ซึ่งคาดการณ์ว่า ภายในปี 2020 จีนจะเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวออกเดินทางไปต่างประเทศมากเป็นอันดับ 4 ของโลก รองจากสหรัฐฯ เยอรมนี และ ญี่ปุ่น และรัฐบาลจีนตั้งเป้าหมายไว้ว่า ภายในปี 2015 จะมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ 83 ล้านคน โดยมีอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 9 ต่อปี ดังนั้น ด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ชาวจีนเป็นอีกกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอิทธิพลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของโลก

3) นักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศจีน

ในอีกด้านหนึ่ง การเดินทางมาท่องเที่ยวในจีนของชาวต่างชาติมีความสำคัญต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวจีนเช่นกัน โดยในขณะนี้ชาวต่างชาตินิยมเดินทางท่องเที่ยวในจีนมากขึ้น เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ มีความหลากหลายเชิงภูมิศาสตร์ และมีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและอารยธรรมเก่าแก่และมีเอกลักษณ์ ส่งผลให้จีนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมายของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั่วโลก นอกจากนี้ ยังมีกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนเองที่นิยมเดินทางไปท่องเที่ยวในมณฑลและภูมิภาคต่างๆ ของจีนมากขึ้น

จากข้อมูลปี 1979 ซึ่งจีนเพิ่งเริ่มเปิดประเทศให้ชาวต่างชาติเข้าไปท่องเที่ยวในจีน มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติมาท่องเที่ยวในจีนเพียง 4.2 ล้านคน และในปี 2009 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาเยือนจีนได้เพิ่มขึ้นเป็น 126 ล้านคน ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศไทยประมาณ 5.4 แสนคน

ตารางที่ 4-20

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศจีน ปี 2006-2009

นักท่องเที่ยว	ปี 2006	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2007	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2008	% เปลี่ยนแปลง	ปี 2009	% เปลี่ยนแปลง
จากทั่วโลก (ล้านคน)	124	+3.40	131	+5.6	130	-1.40	126	-3.07
จากไทย (ล้านคน)	0.59	+2.40	0.611	+3.32	0.554	-9.38	0.541	-2.25

ที่มา : China Statistical Yearbook 2009, China National Tourism Administration

สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจีนมากที่สุดในปี 2008 ได้แก่ ฮองกง ตามมาด้วย มาเก๊า และได้หวัน ในขณะที่ นักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ (ไม่รวมฮองกง มาเก๊า และได้หวัน) ได้แก่ เกาหลีใต้ 3.96 ล้านคน ญี่ปุ่น 3.45 ล้านคน รัสเซีย 3.12 ล้านคน ตามมาด้วยสหรัฐฯ มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มองโกเลีย ออสเตรเลีย และไทย

ตารางที่ 4-21

นักท่องเที่ยวต่างชาติในประเทศจีน (ปี 2008)

ประเทศ/เขต	จำนวนนักท่องเที่ยว(ล้านคน)	เทียบกับปีก่อน %
ฮองกง	78.35	0
มาเก๊า	22.97	-1.0
ไต้หวัน	4.39	-5.2
เกาหลีใต้	3.96	-17.09
ญี่ปุ่น	3.45	-13.36
รัสเซีย	3.12	3.98
สหรัฐอเมริกา	1.79	-6.04
มาเลเซีย	1.04	-2.02
สิงคโปร์	0.88	-5.01
ฟิลิปปินส์	0.79	-4.53

ประเทศ/เขต	จำนวนนักท่องเที่ยว(ล้านคน)	เทียบกับปีก่อน %
มองโกเลีย	0.71	3.42
ออสเตรเลีย	0.57	-5.9
ไทย	0.54	-9.38

ที่มา : www.cnta.gov.cn/html/2009-9/2009-9-28-9-30-78465_2.html

ในแง่การนำรายได้เข้าประเทศ จากเดิมในปี 1979 จีนมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ 4.49 ล้านเหรียญสหรัฐ เมื่อเทียบกับปี 2009 ซึ่งมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเข้ามาเที่ยวในจีนทั้งสิ้น 126 ล้านคน ได้นำรายได้เข้าประเทศจีนถึง 39,700 ล้านเหรียญสหรัฐ

นอกจากนี้ เมื่อจำแนกตามพื้นที่ พบว่า มณฑลที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวต่างชาติสูงสุด ได้แก่ มณฑลกวางตุ้ง โดยมีรายได้จากการท่องเที่ยวถึงประมาณ 10,000 ล้านเหรียญสหรัฐ ตามมาด้วยมหานครเซี่ยงไฮ้ 4,740 ล้านเหรียญสหรัฐ กรุงเป่ย์จิง 4,360 ล้านเหรียญสหรัฐ มณฑลเจียงซู 4,020 ล้านเหรียญสหรัฐ มณฑลเจ้อเจียง 3,220 ล้านเหรียญสหรัฐ และมณฑลฝูเจี้ยน 2,600 ล้านเหรียญสหรัฐ

ตารางที่ 4-22

รายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติในมณฑลจีน 10 อันดับแรก (ปี 2009)

อันดับ	เมืองหรือมณฑล	รายได้จากการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวต่างชาติ (พันล้านเหรียญสหรัฐ)
1	กวางตุ้ง	10.02
2	นครเซี่ยงไฮ้	4.74
3	กรุงเป่ย์จิง	4.35
4	เจียงซู	4.01
5	เจ้อเจียง	3.22
6	ฝูเจี้ยน	2.60
7	เหลียวหนิง	1.86
8	ซานตง	1.77
9	เทียนจิน	1.18
10	หยุนหนาน	1.17

ที่มา : www.cnta.gov.cn/html/2010-2/2010-2-10-15-19-74778.html

สำหรับบทบาทของจีนในอนาคตด้านการท่องเที่ยว องค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization) คาดการณ์ว่า ภายในปี 2020 จีนจะเป็นประเทศเป้าหมายที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเลือก

เดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุดในโลก โดยในปี 2009 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีน มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 9 ของ GDP จีนทั้งหมด และในปี 2015 คาดว่าจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12 ของ GDP จีน

4) พัฒนาการและนโยบายด้านการท่องเที่ยวของจีน

นโยบายด้านการท่องเที่ยวของรัฐบาลจีนแบ่งเป็น 5 ระยะ ดังนี้

ระยะที่หนึ่ง (1949-1966) การเดินทางท่องเที่ยวถูกสงวนไว้เพื่อกิจกรรมทางการเมือง เพื่อมุ่งตอบสนองนโยบายด้านการเมืองเป็นหลัก เนื่องจากถูกมองว่า ขัดต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ ผู้ที่จะสามารถเดินทางออกนอกประเทศจีนจึงมีเพียงนักการทูตและเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยรัฐบาลจีนเป็นผู้จัดการเดินทางให้เท่านั้น

ระยะที่สอง (1966-1978) เนื่องจากเป็นช่วงการปฏิวัติวัฒนธรรม และเกิดความวุ่นวายทางการเมือง การเดินทางเข้า-ออกประเทศจีนทั้งโดยชาวจีนและชาวต่างชาติในช่วงเวลานี้แทบจะหยุดชะงักลงทั้งหมด

ระยะที่สาม (1978-1985) หลังสิ้นสุดการปฏิวัติวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเริ่มมีบทบาทเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญมากขึ้น ประกอบกับการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศของจีนในปี 1979 เอื้อให้มีการเดินทางท่องเที่ยวติดต่อกับประเทศมากขึ้น และเริ่มมีการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีน

ระยะที่สี่ (1986-2000) ช่วงเวลาที่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ และมีการระบุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน และรัฐบาลมณฑลและรัฐบาลท้องถิ่นของจีนหลายแห่งได้ประกาศจัดให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักของท้องถิ่นตน นอกจากนี้ ในระดับประเทศ ยังได้มีการกำหนดให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นส่วนสำคัญของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนในระยะต่อไป

ระยะที่ห้า (2000-ปัจจุบัน) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้รับการเปิดเสรีมากขึ้นหลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO มีการผ่อนคลายข้อจำกัดต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องการเข้าเมืองของผู้มาเยือนที่เป็นชาวต่างชาติ และเปิดกว้างให้ชาวจีน และธุรกิจท่องเที่ยวในจีนได้มีการลงทุนจากต่างชาติได้อย่างเสรีขึ้น

ในปี 1978 รัฐบาลจีนเริ่มผ่อนคลายกฎระเบียบในการเดินทางออกไปต่างประเทศของจีน โดยการกำหนดสถานะจุดหมายการเดินทางที่ได้รับอนุญาต (Approved Destination Status-ADS) เป็นรายประเทศไป ซึ่งในปัจจุบัน รัฐบาลจีนมีการกำหนดสถานะ ADS ดังกล่าวให้กับประเทศทั่วโลกประมาณ 139 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนได้ลงนามในความตกลงด้านการท่องเที่ยวกับหลายประเทศ เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐฯ เป็นต้น

สำหรับหน่วยงานหลักด้านการท่องเที่ยวของจีน ได้แก่ องค์การการท่องเที่ยวจีน (China National Travel Association) ซึ่งมีสถานะเทียบเท่ากระทรวง เพื่อดูแลจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจีน และในปี 1994 องค์การการท่องเที่ยวจีนจัดตั้งสำนักงานควบคุมด้านคุณภาพ (Quality Supervision Office) เพื่อควบคุมดูแลคุณภาพของบริษัทนำเที่ยวต่อชาวต่างชาติ และยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับร้องทุกข์จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอีกด้วย

5) ทิศทางและอนาคตการท่องเที่ยวจีน⁶

ประเทศจีนมีจุดเด่นและข้อได้เปรียบในการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ทั้งด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ตลอดจนความหลากหลายและกว้างใหญ่ของพื้นที่เชิงภูมิศาสตร์ และในด้านการออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศของชาวจีน มีปัจจัยเอื้อที่สำคัญ ดังนี้

-รายได้ของชาวจีนที่เพิ่มขึ้น เนื่องด้วยการเติบโตทางเศรษฐกิจส่งผลให้ชาวจีนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะชนชั้นกลางจีนและชาวจีนรุ่นใหม่ในเขตเมือง ซึ่งมีรายได้และอำนาจซื้อมากขึ้น จึงมีศักยภาพในการเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ ในขณะที่ มณฑลจีนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (GDP Income Per Capita) สูงเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ มหานครเซี่ยงไฮ้ โดยมีรายได้สูงถึง 65,473 เหรียญสหรัฐฯ รองลงมาได้แก่ กรุงเป่ย์จิง นครเทียนจิน มณฑลเจ้อเจียง และมณฑลเจียงซูตามลำดับ จึงเป็นตลาดหลักของประเทศต่างๆ ในการประชาสัมพันธ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวจีน

อย่างไรก็ดี จากการที่จีนยังคงมีปัญหาของความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างคนจีนในเมืองใหญ่ และในชนบท ประชาชนจีนส่วนใหญ่ประมาณอีก 800-900 ล้านคนที่อยู่ในชนบทจึงยังคงไม่มีศักยภาพในการเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ

-วันหยุดเทศกาลเป็นช่วงระยะยาว จีนมีนโยบายวันหยุดเทศกาลนานประมาณ 7 วัน ปีละ 3 ครั้ง ที่เรียกว่า Golden Week ได้แก่ ช่วงเทศกาลตรุษจีน ช่วงวันแรงงาน และช่วงวันชาติจีน ดังนั้น ในช่วงเวลาดังกล่าว ชาวจีนจะเดินทางท่องเที่ยวเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งรวมไปถึงการเดินทางไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ

-ความสะดวกสบายในการเดินทาง จากนโยบายของรัฐบาลที่หันมามุ่งผลักดันให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ จึงเกิดบริษัทนำเที่ยวของจีนจำนวนมาก และมีการแข่งขันทั้งด้านการบริการและด้านราคา ตลอดจนการจัดรายการท่องเที่ยวที่หลากหลายมากขึ้น เน้นการอำนวยความสะดวกในการเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวจีน ทั้งนี้ รัฐบาลจีนกำหนดให้บริษัทท่องเที่ยวของจีนเท่านั้นที่จะสามารถนำชาวจีนออกไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ

-ค่านิยม ชาวจีนยุคใหม่โดยเฉพาะวัยหนุ่มสาวตามเมืองใหญ่มีค่านิยมที่ทันสมัย ติดตามกระแสหรือการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงแตกต่างจากคนจีนในรุ่นก่อนหน้าอย่างมาก โดยชาวจีนรุ่นใหม่มีแนวโน้มเปิดรับกระแสความคิดและวัฒนธรรมจากต่างประเทศ และด้วยฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงสนใจและต้องการเดินทางออกไปท่องเที่ยวในต่างประเทศตามไปด้วย

-รางวัลหรือสวัสดิการ องค์กรธุรกิจสมัยใหม่ในจีนได้เริ่มมีการให้สวัสดิการหรือรางวัลแก่พนักงานโดยการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำพนักงานเดินทางไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ ซึ่งโดยปกติ จะมีการนำพนักงานไปท่องเที่ยวปีละ 1 ครั้ง นอกจากนี้ เนื่องจากสวัสดิการสำหรับพนักงานเกษียณอายุของจีน

⁶ รวบรวมเนื้อหาจากงานของกรวรรณ สังขกร (2552) และการสังเคราะห์งานด้านการท่องเที่ยวของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ค่อนข้างสูง พนักงานเกษียณอายุจึงค่อนข้างมีอำนาจในการใช้จ่าย โดยมีการท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในเป้าหมายของการใช้นั้น

-**ค่าใช้จ่ายที่ไม่สูงเกินไป** เนื่องจากการจัดรายการทัวร์ท่องเที่ยวต่างประเทศในบางแห่งให้กับชาวจีนในราคาที่ต่ำเกินไป เช่น ประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ส่งผลให้มีชาวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย สิงคโปร์ มาเลเซีย และอีกหลายประเทศในอาเซียนมากขึ้น ประกอบกับมีระยะเวลาในการเดินทางที่ไม่นานเกินไป และอาจจะประหยัดและใช้ระยะเวลาน้อยกว่าการเดินทางภายในประเทศของจีนเอง เช่น ชาวจีนในหยุนหนานสามารถเดินทางมายังประเทศไทย โดยเครื่องบินจากนครคุนหมิงถึงเชียงใหม่ ใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง หรือกรุงเทพฯ ใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมง ในขณะที่ การเดินทางไปกรุงเป่ย์จิง ต้องใช้เวลาถึง 3.5 ชั่วโมง

ดังนั้น สำหรับชาวจีนทางตอนใต้ การเดินทางมาท่องเที่ยวในบางประเทศในอาเซียน จึงเป็นทางเลือกที่ประหยัดค่านักท่องเที่ยวชาวจีนกลุ่มนี้ เป็นต้น ประกอบกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไทย-มาเลเซีย-สิงคโปร์ รวมประเทศ มีราคาของแพ็คเกจการท่องเที่ยวครบทั้ง 3 ประเทศ ระยะเวลา 8 วัน ที่ประมาณ 3,300 หยวน เป็นต้น

6) บทวิเคราะห์บทบาทด้านการท่องเที่ยวของจีนต่อโลก

จากที่กล่าวมาข้างต้น นอกจากจะเป็นประเทศเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวของต่างชาติติดอันดับต้นของโลก จีนยังได้กลายเป็นประเทศผู้ส่งออกนักท่องเที่ยวจีนไปยังภูมิภาคต่างๆ ของโลกด้วย ซึ่งการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจีน และการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจีนได้มีผลต่อภาคบริการการท่องเที่ยวของโลกในอนาคต และจีนจะกลายเป็นประเทศที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยวของโลกต่อไป

ด้านรายได้จากการท่องเที่ยวของจีนที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลายเป็นอุตสาหกรรมสำคัญของหลายมณฑลของจีน และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจจีน โดยส่งผลให้ในหลายมณฑลที่มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมาก มีสัดส่วนของอุตสาหกรรมภาคบริการเพิ่มสูงขึ้น เช่น มณฑลหยุนหนาน นอกจากนี้ การเติบโตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังส่งผลต่อเนื่องไปยังอุตสาหกรรมอื่นๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึก ไปจนถึงธุรกิจสายการบิน เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน การที่นักท่องเที่ยวชาวจีนนิยมเดินทางออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีส่วนช่วยต่อเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเป้าหมาย เช่น ภาคการท่องเที่ยวของไทยก็มีการตั้งเป้าหมายที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวจีน เนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวที่สูงขึ้น จะส่งผลต่อเนื่องไปยังเศรษฐกิจสาขาอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นสายการบิน โรงแรม ร้านอาหาร และธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ด้วยเหตุนี้ หลายประเทศจึงพยายามปรับตัวเน้นส่งเสริมนักท่องเที่ยวชาวจีน รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวจีน เป็นต้น ซึ่งการออกไปท่องเที่ยวและใช้จ่ายใช้สอยในต่างประเทศของนักท่องเที่ยวชาวจีน คาดว่าจะส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศปลายทางเหล่านั้นต่อไป

4.3.5 ด้านพลังงาน

บทบาททางเศรษฐกิจและยุทธศาสตร์ของจีนด้านพลังงานเป็นอีกสาขาที่จะมีผลต่อพลวัตเศรษฐกิจโลกมากขึ้น โดยในขณะนี้ จีนได้กลายเป็นประเทศผู้บริโภคพลังงานมากเป็นอันดับต้นๆ ของโลก

สำหรับสถานการณ์ด้านความมั่นคงทางพลังงานของจีน สามารถแบ่งออกเป็น 3 ช่วงสำคัญ⁷ ได้แก่

(1) ช่วงพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจและปิดประเทศ (ปี 1949 – 1977) เป็นช่วงที่จีนมีความมั่นคงด้านพลังงานสูง เนื่องจากยังมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่ำ และสามารถผลิตพลังงานได้เป็นจำนวนมาก และมากเกินกว่าความต้องการในการบริโภคภายในประเทศ

(2) ช่วงเร่งพัฒนาเศรษฐกิจและการเปิดประเทศ (ปี 1978 - 1992) เป็นยุคที่จีนมองว่า ปัญหาด้านความมั่นคงด้านพลังงานเป็นเรื่องสำคัญที่มองข้ามไม่ได้ เนื่องจากปริมาณพลังงานที่เคยมีเกินความต้องการการบริโภคในประเทศกลับเริ่มไม่เพียงพอ เช่น น้ำมัน และก๊าซธรรมชาติ

(3) ช่วงนำเข้าพลังงาน (ปี 1993 – ปัจจุบัน) เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและมีความต้องการบริโภคพลังงานเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะน้ำมัน ส่งผลให้จีนเปลี่ยนจากผู้ส่งออกน้ำมันราคา ต้องกลายเป็นผู้นำเข้าน้ำมัน

จากข้อมูลความต้องการบริโภคพลังงานในประเทศจีนตั้งแต่อดีต พบว่า ความต้องการเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 1990 เป็นต้นมา โดยในปี 1990 จีนต้องการบริโภคพลังงาน 987.03 ล้านตัน และคาดการณ์ว่าจะเพิ่มถึง 2,173 ล้านตันในปี 2010⁸ โดยประเภทพลังงานที่จีนบริโภคมากที่สุด คือ ถ่านหิน และรองลงมาเป็นน้ำมัน ปัจจุบัน จีนกลายเป็นประเทศที่บริโภคพลังงานมากเป็นอันดับที่ 2 ของโลกรองจากสหรัฐฯ และคาดการณ์ว่า ความต้องการในการบริโภคพลังงานของประเทศจีนจะเพิ่มมากขึ้นประมาณ 2 เท่าในช่วง 20 ปีข้างหน้า ทั้งนี้ แหล่งพลังงานหลักของจีนในขณะนี้ คือ ถ่านหิน⁹

⁷ จันทจุฑา สุขจิ (2548), “จีนกับความมั่นคงด้านพลังงาน” ในเอเชียปริทัศน์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2548

⁸ จันทจุฑา สุขจิ (2548), “จีนกับความมั่นคงด้านพลังงาน” ในเอเชียปริทัศน์ ปีที่ 26 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2548 และ

Crompton, Paul and Yanrui Wu (2004), “Energy Consumption in China: Past Trends and Future Directions” จาก

<http://ideas.repec.org/p/uwa/wpaper/04-22.html>

⁹ U.S. Energy Information Administration Independent Statistics and Analysis (July 2009), “China: Background” จาก

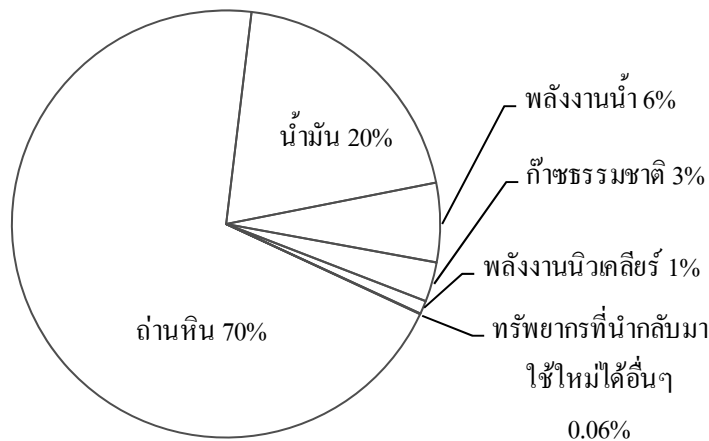
<http://www.eia.doe.gov/cabs/China/Background.html> และ EcoWorld, “China’s Energy Demand” จาก

<http://www.ecoworld.com/energy-fuels/chinas-energy-demand.html>

รูปภาพที่ 4-1

สัดส่วนของทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้าในจีน (2006)

ที่มา: EIA International Energy Annual 2006

ที่มา: U.S. Energy Information Administration Independent Statistics and Analysis (July 2009), “China: Background” จาก <http://www.eia.doe.gov/cabs/China/Background.html>

ด้วยความต้องการพลังงานอย่างมหาศาลของจีน ส่งผลให้ประเด็นด้านพลังงานกลายเป็นวาระในระดับยุทธศาสตร์แห่งชาติของจีน และมีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินนโยบายต่างๆ ของจีนทั้งด้านเศรษฐกิจ และการต่างประเทศของจีน จนมีการกล่าวถึง นโยบายการทูตพลังงานของจีน เป็นต้น เนื่องจากรัฐบาลจีนได้ผลักดันและพยายามแสวงหาแหล่งพลังงานเพื่อความมั่นคงของจีน เช่น น้ำมันและทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เนื่องด้วยการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีนทำให้การบริโภคพลังงานเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเป้าหมายสูงสุด คือ การสร้างความมั่นคงทางพลังงานให้กับประเทศจีนเป็นสำคัญ

ในขณะนี้ จีนได้ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศกำลังพัฒนาที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งน้ำมันที่จีนต้องการ ทั้งในภูมิภาคเดียวกัน และประเทศนอกภูมิภาค เช่น เอเชียกลาง ตะวันออกกลาง รัสเซีย อเมริกาใต้ และแอฟริกา เป็นต้น โดยเฉพาะทวีปแอฟริกาถูกจับตามองมากเป็นพิเศษ

การดำเนินนโยบายด้านพลังงานของจีนมาจากทั้ง 2 ภาคส่วน คือ ภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ต้องการบริโภคพลังงานในกระบวนการผลิตมากกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินนโยบายของทั้งสองภาคส่วนนี้ จะไปในทิศทางเดียวกัน คือ มุ่งเพื่อเข้าถึงแหล่งทรัพยากรด้านพลังงาน ที่สามารถตอบสนองความต้องการในการบริโภคของภาคเศรษฐกิจของจีนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคการผลิตเพื่อการส่งออก ซึ่งเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่บริโภคพลังงานมากที่สุด

ของจีน¹⁰ นอกจากนี้ ความต้องการในการบริโภคของชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องด้วยการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้ประชาชนชาวจีนมีกำลังซื้อสูงขึ้น จึงเป็นปัจจัยผลักดันให้ปริมาณการบริโภคพลังงานในรูปแบบต่างๆ มีเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมัน

แนวนโยบายของรัฐบาลจีนเป็นไปเพื่อการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนจีนที่จะเข้าไปลงทุนในประเทศเป้าหมายด้านพลังงาน ซึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ในระดับรัฐบาลภายใต้กรอบข้อตกลงต่างๆ ที่ลงนามโดยรัฐบาลจีน เช่น กรณีรัฐบาลจีนกับทวีปแอฟริกาที่มีข้อตกลงในระดับทวิภาคีเพื่อสนับสนุนและรับรองการลงทุน ตลอดจนเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาเรื่องการเก็บภาษีซ้ำซ้อน (Double Taxation)¹¹ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการสร้างเวทีในการหารือด้านต่างๆ ระหว่างจีนกับแอฟริกา เช่น การจัดประชุมระหว่างประเทศ China-Africa Forum

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากทวีปแอฟริกา ภูมิภาคละตินอเมริกาก็เป็นอีกเป้าหมายสำคัญของจีน เช่น รัฐบาลจีนได้บรรลุข้อตกลงกับอาร์เจนตินาในหลายประเด็นระหว่างการเดินทางไปเยือนกรุงเปย์อิงของประธานาธิบดีอาร์เจนตินา และหนึ่งในความร่วมมือที่เกิดขึ้น คือ จีนตกลงที่จะออกไปลงทุนในการก่อสร้างระบบรถไฟและรถไฟใต้ดินในอาร์เจนตินา นอกเหนือจากความร่วมมือระดับรัฐบาลแล้ว ยังเกิดความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนของทั้งสองประเทศอีกด้วย อาทิ ความร่วมมือระหว่างบริษัท Enarsa ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจด้านพลังงานของอาร์เจนตินา กับรัฐวิสาหกิจของจีน คือ China Petroleum & Chemical Corp. หรือที่รู้จักในนาม Sinopec และบริษัท Sinohydra Corp. จึงกล่าวได้ว่ารัฐบาลจีนและภาคเอกชนของจีนกำลังใช้ศักยภาพทางด้านการเงินของตนในการขยายอำนาจในการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในภูมิภาคต่างๆ¹²

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือประเทศในกลุ่มอาเซียนในด้านพลังงานด้วย เนื่องจากหลายประเทศในอาเซียนยังมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติ จึงเป็นการดำเนินนโยบายของจีนเพื่อตอบสนองความต้องการหาแหล่งพลังงานและแร่ธาตุที่สำคัญต่างๆ¹³ เช่น รัฐบาลจีนลงนามในข้อตกลงด้านพลังงานกับพม่า ซึ่งครอบคลุมถึงโครงการผลิตกระแสไฟฟ้าพลังน้ำ ความร่วมมือด้านพลังงานดังกล่าวยังสะท้อนถึงความสัมพันธ์ของรัฐบาลจีนในฐานะเป็นพันธมิตรที่ดีของคณะปกครองทหารพม่า¹⁴ ทั้งนี้ในช่วงปลายปี 2009 บริษัทน้ำมันแห่งชาติจีน ได้เริ่มก่อสร้างแนวท่อก๊าซธรรมชาติและท่อน้ำมันจากพม่าไปยังมณฑลยูนนานของจีน เพื่อกระจายความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการขนส่งน้ำมันผ่านทางช่องแคบมะละกา ซึ่งเป็นหนึ่งใน

¹⁰ Kahrl, Friedrich and David Roland-Holst, Energy and exports in China. China Economic Review 19, 4 (December 2008): 649 – 658 [Online]. Available from:

http://www.sciencedirect.com/science?_ob=PublicationURL&_cdi=6534&_pubType=J&_auth=y&_acct=C000030318&_version=1&_urlVersion=0&_userid=591295&md5=6a546d654bbef32b793f7d16b9479631&jchunk=19#19 [2010, June 14]

¹¹ ข้อมูลจากบทความเรื่อง “นโยบายต่างประเทศจีนต่อแอฟริกา ค.ศ.2000 – 2007”

¹² The Wall Street Journal (Wednesday, July 14, 2010), “China plans \$10 billion investment in Argentina’s railways”

¹³ ASEAN AFFAIRS Magazine (May – June 2010), “The ‘Threat’ of China’s Domination”

¹⁴ ข้อมูลจาก “จีน-พม่า บรรลุข้อตกลงพลังงาน” (3 มิถุนายน 2553) จาก <http://www.chaoprayanews.com>

เส้นทางหลักในการขนส่งน้ำมันสู่ประเทศจีน เนื่องจากหากกรณีเกิดความขัดแย้งในช่องแคบมะละกาดังกล่าว หรือหากเกิดการปิดเส้นทางของเรือบรรทุกน้ำมัน เพื่อตัดทอนกำลังอำนาจของจีนก็เป็นได้ เนื่องจากสัดส่วนการนำเข้าน้ำมันของจีน ต้องขนส่งผ่านเส้นทางนี้มากถึงร้อยละ 80 ของปริมาณการนำเข้าทั้งหมด¹⁵

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังได้สร้างความร่วมมือกับประเทศที่พัฒนาแล้วเช่นกัน เช่น ความร่วมมือกับสหภาพยุโรป โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และประเด็นความร่วมมือด้านพลังงานได้กลายเป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกขึ้นมาหารืออย่างจริงจังในการประชุมสุดยอดจีน-สหภาพยุโรป และได้ตกลงที่จะตั้งศูนย์อบรมการบริหารด้านพลังงานจีน-สหภาพยุโรป เป็นต้น และในปี 2010 มีการเปิดศูนย์พลังงานสะอาดจีน-สหภาพยุโรปขึ้น ทั้งนี้ มีการจัดประชุมเกี่ยวกับความร่วมมือด้านพลังงานระหว่างจีนและสหภาพยุโรปมาตั้งแต่ปี 1994 โดยเป็นเวทีที่มีการอภิปรายเกี่ยวกับประเด็นการพัฒนาพลังงานหมุนเวียน การสร้างเครือข่ายพลังไฟฟ้าที่ใช้เทคโนโลยีทันสมัย และการวิจัยเชื้อเพลิงทดแทน¹⁶

สำหรับบทบาทของภาคเอกชนจีนในการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นคงด้านพลังงานนั้น มุ่งเน้นกลยุทธ์การเข้าไปลงทุนเพื่อสำรวจและขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นสำคัญ โดยที่จีนมีรัฐวิสาหกิจด้านน้ำมันขนาดใหญ่หลายแห่งที่มีการขยายการลงทุนยังประเทศต่างๆ ได้แก่ กลุ่ม China National Petroleum Corporation (CNPC) กลุ่ม PetroChina กลุ่ม China National Offshore Oil Corporation (CNOOC) และกลุ่ม China Petroleum & Chemical Corporation (Sinopec) เป็นต้น

นอกเหนือจากการขยายแหล่งพลังงานโดยการลงทุนขุดเจาะน้ำมันแล้ว จีนยังสร้างความมั่นคงทางด้านพลังงานโดยใช้กลยุทธ์การขยายแหล่งอุปทานด้านพลังงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำมัน ซึ่งจีนใช้แนวทางการหาแหล่งน้ำมันใหม่ๆ ไม่ได้จำกัดเฉพาะแหล่งน้ำมันที่มีอยู่เดิม เช่น เพิ่มสัดส่วนการนำเข้าน้ำมันจากจากซาอุดีอาระเบีย มาเป็นการนำเข้าจากแอฟริกาในสัดส่วนที่เพิ่มสูงขึ้น เป็นต้น แนวทางดังกล่าวได้กลายเป็นวาระแห่งชาติสำคัญของจีน ประกอบกับแนวนโยบายให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านโครงสร้างพื้นฐานในประเทศเป้าหมาย เช่น แอฟริกา เพื่อใช้เป็นข้อต่อรองในการได้สิทธิการสำรวจและการขุดเจาะทรัพยากรในพื้นที่ ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือในด้านอื่นๆ เช่น¹⁷

(1) ความช่วยเหลือด้านการเงิน เช่น การเพิ่มการให้ความช่วยเหลือ ODA (Official Development Assistance) จากปี 2006 มากขึ้นเป็นสองเท่าในปี 2009 การให้เงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำเป็นพิเศษ การให้สินเชื่อพิเศษสำหรับผู้ที่ตั้งซื้อสินค้าจากจีน การจัดตั้งกองทุนจีน-แอฟริกาเพื่อการพัฒนา ตลอดจนการ

¹⁵ ข้อมูลจาก “จีนเดินหน้า ‘การทูตพลังงาน’ จับมือ ‘พม่า’ วางท่อก๊าซ – น้ำมัน” (7 กุมภาพันธ์ 2553) จาก

<http://www.thaipost.net/sunday/070210/17550>

¹⁶ Beibu Bay Online Guangxi Radio (2010), “จีนและสหภาพยุโรปจะกระชับความร่วมมือด้านพลังงาน” (เผยแพร่ 7 กรกฎาคม 2010) จาก <http://www.bbrmedia.com/2010/0707/21743.html>

¹⁷ “เจาะลึกเศรษฐกิจ: แอฟริกา สมรภูมิแย่งชิงน้ำมันแห่งใหม่ (1)” จาก

http://www.thaiafrica.net/th/business/economy/detail.php?ELEMENT_ID=326

ยกเลิกหนี้เงินกู้ของรัฐบาลที่ครบกำหนดชำระ เป็นต้น ทั้งนี้ ประเทศในทวีปแอฟริกาที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีน ล้วนแต่มีภาระหนี้สินจำนวนมาก และเป็นประเทศด้อยพัฒนา

(2) ความช่วยเหลือด้านการส่งเสริมการส่งออกให้กับประเทศในทวีปแอฟริกา เช่น การเพิ่มรายการสินค้าส่งออกจากแอฟริกาไปยังจีนที่จะได้รับสิทธิพิเศษยกเว้นภาษีจาก 190 รายการ เป็น 440 รายการ โดยเน้นประเทศที่ด้อยพัฒนาที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีน

(3) ความช่วยเหลือด้านเทคนิคและการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรของประเทศในแอฟริกา เช่น การจัดส่งผู้เชี่ยวชาญไปให้การฝึกอบรมที่ศูนย์ทดลองทางการเกษตร ซึ่งเป็นศูนย์ที่จีนช่วยจัดตั้งขึ้นในแอฟริกา

สาเหตุและปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้จีนหันมาให้ความสำคัญในด้านพลังงานประการหนึ่ง คือ ความพยายามที่จะไม่พึ่งพาการนำเข้าจากชาติใดชาติหนึ่งมากเกินไป และจีนยังต้องการสร้างความมั่นคงด้านแหล่งพลังงานของตัวเองให้ได้มากที่สุด จึงต้องหาวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ได้มาซึ่งแหล่งพลังงาน คล้ายคลึงกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหารของจีนซึ่งมุ่งเน้นนโยบายการเลี้ยงตัวเองให้ได้เป็นหลัก

สำหรับประเด็นความมั่นคงทางพลังงานและประเด็นความมั่นคงทางอาหาร นับว่ามีความเกี่ยวโยงต่อกัน เนื่องจากจีนมีข้อจำกัดด้านที่ดินที่จะใช้ในการเพาะปลูกผลิตผลทางการเกษตร ซึ่งพืชผลที่จะต้องตัดสินใจเลือกปลูก ต้องครอบคลุมทั้งพืชที่ใช้เป็นอาหารและพืชพลังงาน จึงเกิดประเด็นเรื่องการควบคุมการปลูกพืชพลังงานที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเกรงว่าจะสร้างปัญหาให้กับผลผลิตทางการเกษตรที่จะนำมาใช้เป็นอาหาร เป็นต้น ทั้งนี้ ประเด็นเรื่องความมั่นคงด้านอาหารจัดเป็นหนึ่งในวัตถุประสงค์หลักของการปฏิรูปการเกษตรของจีนอีกด้วย¹⁸

นอกจากนี้ จีนให้ความสำคัญและส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือก เพื่อลดการสร้างมลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจีนกำลังถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นประเทศที่สร้างมลพิษให้กับโลกจากการที่จีนมีการใช้พลังงานประเภทต่างๆ ในการผลิตสินค้าปริมาณมหาศาล ส่งผลให้รัฐบาลจีนหันมาลงทุนด้านพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยในปี 2009 จีนกลายเป็นประเทศที่มีการลงทุนด้านพลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมหรือพลังงานหมุนเวียนมากเป็นอันดับ 1 ของโลก ซึ่งมีมูลค่ามากกว่าการลงทุนของสหรัฐฯ เป็นเท่าตัว¹⁹ นอกจากนี้ รัฐบาลจีนยังได้มีมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การกระตุ้นให้ประชาชนชาวจีนหันมาซื้อรถยนต์คันใหม่แทนคันเก่าที่จะสร้างปัญหามลพิษทางอากาศ โดยการให้เงินอุดหนุนกับประชาชน และจากเดิมที่การอุดหนุนดังกล่าวจะสิ้นสุดในวันที่ 1 มิถุนายน 2010 ก็ได้ขยาย

¹⁸ ข้อมูลจากการนำเสนอเรื่อง “การเติบโตและการพัฒนาการเกษตรของประเทศจีน กับนโยบายที่มีต่อภาคเกษตรของประเทศไทย”

โดย อาจารย์จักรี เดชะวารี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในงาน “การสนทนากลุ่มรับกระแสเงินกู้: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวและการเกษตรจีน” ภายใต้โครงการพัฒนายุทธศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินกู้ วันที่ 8 กรกฎาคม 2553

¹⁹ “จีนมุ่งสู่พลังงานธรรมชาติ” (30 เมษายน 2553) จาก <http://www.green.in.th/node/2148>

เวลาการให้เงินอุดหนุนไปถึงสิ้นปี 2010²⁰ นอกจากนี้ ในเมืองต่างๆ ของจีนได้เริ่มมีการกำหนดแนวทางในการส่งเสริมให้ชาวจีนช่วยกันลดปัญหามลภาวะต่อสิ่งแวดล้อม โดยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เช่น ที่เมืองเสิ่นเจิ้นเริ่มทดลองให้เงินสนับสนุนกับผู้ซื้อรถยนต์พลังงานสีเขียว โดยประชาชนที่ซื้อรถยนต์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าหรือรถยนต์ไฮบริด จะได้รับเงินช่วยเหลือประมาณ 120,000 หยวน หรือประมาณ 17,700 เหรียญสหรัฐฯ ทั้งนี้โครงการให้เงินช่วยเหลือดังกล่าวจะครอบคลุมพื้นที่อื่นๆ ด้วย ได้แก่ นครหางโจว นครเหอเฟย์ในมณฑลอันฮุย นครฉางชุน ในมณฑลจี๋หลิน และมหานครเซี่ยงไฮ้ เป็นต้น²¹

ในการส่งเสริมการใช้พลังงานธรรมชาติ พลังงานหมุนเวียน หรือพลังงานทดแทนอย่างเป็นทางการ รัฐบาลจีนได้มีแผนการดำเนินการตามนโยบายพลังงานทดแทนของจีนที่สำคัญ ดังนี้²²

- 1) เป้าหมายการดำเนินการนโยบาย แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้
 - เป้าหมายระยะกลาง: สัดส่วนการใช้พลังงานจากแหล่งพลังงานทดแทนของจีนจะมีสัดส่วนร้อยละ 10 ในปี 2010
 - เป้าหมายระยะยาว: สัดส่วนการใช้พลังงานจากแหล่งพลังงานทดแทนของจีนจะมีสัดส่วนร้อยละ 16 ในปี 2020
- 2) เป้าหมายการผลิตพลังงานทดแทนประเภทต่างๆ แบ่งเป็น
 - ศักยภาพในการผลิตพลังงานน้ำ 300 กิกาวัตต์
 - ศักยภาพในการผลิตพลังงานลม 30 กิกาวัตต์
 - ศักยภาพในการผลิตพลังงานชีวมวล (Biomass) 30 กิกาวัตต์
 - ศักยภาพในการผลิตพลังงานแสงอาทิตย์ 1.830 กิกาวัตต์
 - ศักยภาพในการผลิตเอทานอล (Ethanol) 10 ล้านตัน
 - ศักยภาพในการผลิตไบโอดีเซล (Biodiesel) 2 ล้านตัน
- 3) การพัฒนาพลังงานแสงอาทิตย์ใน 3 ด้าน คือ การพัฒนาเพื่อความร้อน (Solar Heating) เพื่อพลังงานไฟฟ้า (Solar PV Photovoltaic) และเพื่อพลังงานไอน้ำ (Solar Thermal Power)

²⁰ Shanghai Daily (18 มิถุนายน 2553), “จีนขยายเวลาให้เงินอุดหนุนผู้ซื้อรถยนต์ต่อไปจนถึงสิ้นปี 2553” จาก

[http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-](http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=470&ELEMENT_ID=4979)

[business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=470&ELEMENT_ID=4979](http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=470&ELEMENT_ID=4979)

²¹ “เมืองเซินเจิ้นเริ่มทดลองการให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ซื้อรถยนต์พลังงานสีเขียว” (7 กรกฎาคม 2553) จาก

[http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-](http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=475&ELEMENT_ID=5144)

[business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=475&ELEMENT_ID=5144](http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=475&ELEMENT_ID=5144)

²² “นโยบายพลังงานทดแทนของจีน” (28 เมษายน 2552) จาก

http://www.thaibizchina.com/thaibiz/index.php?option=com_content&task=view&id=293&Itemid=282

- 4) นโยบายส่งเสริมพลังงานชีวมวล (Biomass) โดยมีมาตรการต่างๆ เช่น การให้เงินอุดหนุนแก่ผู้ผลิต การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา (R&D) การดำเนินโครงการสาธิต ตลอดจนการออกกฎหมายเพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานชีวมวล เป็นต้น
- 5) นโยบายส่งเสริมการผลิตอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตพลังงานลม โดยเน้นส่งเสริมให้ผู้ผลิตจีนเข้ามามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมได้ และกำหนดว่าร้อยละ 70 ของอุปกรณ์ดังกล่าวจะต้องประกอบไปด้วยชิ้นส่วนที่ผลิตภายในประเทศ รวมทั้งการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และสนับสนุนบริษัทที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตพลังงานลม เป็นต้น โดยขณะนี้ จีนส่งเสริมการสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานลม มีการก่อสร้างโรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า โดยเริ่มผลิตและส่งจ่ายกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลมเพิ่มมากขึ้น เช่น ในมณฑลหูหนาน มณฑลยูนหนาน และมหานครชางไห่ ซึ่งประสบความสำเร็จในการก่อสร้างโรงผลิตไฟฟ้ากังหันลมทะเลตะวันออก หรือทะเลแดงไห่ ที่มีกำลังการผลิต 100 เมกะวัตต์ และถือว่าเป็นโครงการแรกของเอเชีย โดยมหานครชางไห่กำลังวางแผนสร้างโรงผลิตกระแสไฟฟ้าจากพลังงานลมในทะเลเพิ่มอีกประมาณ 4 แห่ง ทั้งนี้ จีนถูกจัดว่าเป็น 1 ใน 3 ประเทศที่มีทรัพยากรทางลมมากที่สุดในโลกอีกด้วย²³

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน โดยการจัดงาน International Trade Fair: China New Energy and Energy – Saving & Emission Reduction Products เป็นประจำทุกปี เพื่อเป็นศูนย์รวมการแสดงผลนวัตกรรมและเครื่องจักรที่มีความทันสมัยของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมพลังงานทดแทนจากทั่วโลก²⁴

ในขณะนี้ รัฐบาลจีนยังเน้นย้ำเรื่องนโยบายประหยัดพลังงานควบคู่ไปกับการลดการปล่อยมลพิษ²⁵ โดยนักวิชาการของจีนมีการเสนอแนวทางในการประหยัดพลังงานในหลายลักษณะด้วยกัน อาทิ²⁶

²³ Oriental Morning Post (8 มิถุนายน 2553), “ชางไห่เตรียมสร้างโรงผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมในทะเลเพิ่มอีก 4 แห่ง” จาก

http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=459&ELEMENT_ID=4978

²⁴ “บีโอไอจัดทัพผู้ประกอบการลุยจีน เปิดโอกาสสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรม พร้อมร่วมงานแฟร์สุดยอดเทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนจากทั่วโลก” จาก <http://www.bangkokbiznews.com>

²⁵ “มณฑลไห่หนานจะผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยพลังงานสะอาดมากถึง 60% ภายใน 2563” (1 กรกฎาคม 2553) จาก

http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=459&ELEMENT_ID=5081

²⁶ นิตยสารผู้จัดการ (สิงหาคม 2548) , “ “จีน” ในยุคน้ำมันแพง” โดยวิรัช ลิ้มทองกุล จาก

<http://www.gotomanager.com/news/details.aspx?id=36271>

- 1) การออกกฎหมายห้ามผลิตและห้ามนำเข้ารถยนต์ที่ไม่มีประสิทธิภาพในการเผาผลาญน้ำมันของเครื่องยนต์ตามที่กำหนด
- 2) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเครื่องยนต์ดีเซลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- 3) การกำหนดให้รถโดยสารใช้เครื่องยนต์ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติแทน
- 4) การเร่งการวิจัยและการพัฒนาเครื่องยนต์พลังงานไฟฟ้าและไฮโดรเจน
- 5) การสนับสนุนการใช้รถยนต์ขนาดเล็กที่ช่วยประหยัดน้ำมัน

จากแนวทางการดำเนินนโยบายด้านพลังงานของจีนที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า จีนมีแรงผลักดันในการดำเนินนโยบายพลังงานจากทั้งปัจจัยภายในประเทศและปัจจัยจากภายนอกประเทศ สำหรับปัจจัยภายในประเทศ คือ การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีนเอง ที่ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของภาคการผลิตจนเกิดการขยายตัวของการใช้และความต้องการพลังงานประเภทต่างๆ อีกทั้งความต้องการในการใช้พลังงานเพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นๆ ที่นอกเหนือจากภาคการผลิต เช่น กิจกรรมในอุตสาหกรรมบริการ เช่น ธุรกิจท่องเที่ยว และธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงแรมที่พัก ห้างสรรพสินค้า ตลอดจนสถานบันเทิงอื่นๆ ตลอดจนธุรกิจบริการขนส่งและโลจิสติกส์ เป็นต้น รัฐบาลจีนจึงจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งทรัพยากรด้านพลังงานจากที่ต่างๆ เพื่อมาตอบสนองความต้องการทางเศรษฐกิจเหล่านี้ให้ได้เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งน้ำมัน ส่งผลให้เกิดการขยายการลงทุนเพื่อสำรวจและขุดเจาะพลังงานไปในประเทศต่างๆ ที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรมากขึ้น

สำหรับปัจจัยภายนอกที่ผลักดันให้จีนต้องพัฒนาด้านพลังงาน คือ ความตื่นตัวด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม หรือภาวะโลกร้อน เนื่องจากจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่มีการใช้พลังงานมากเป็นอันดับต้นและมีการปล่อยมลภาวะสู่สิ่งแวดล้อมมากตามมา จึงเป็นที่จับตามองของนานาประเทศ รัฐบาลจีนจึงหันมามุ่งส่งเสริมการพัฒนาพลังงานสะอาด หรือพลังงานทดแทน มากขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการขยายตัวของโครงการการลงทุนเพื่อพัฒนาพลังงานสะอาด หรือพลังงานทดแทน หรือพลังงานหมุนเวียน ในเมืองต่างๆ ของจีน ตลอดจนมีมาตรการที่เข้มงวดในการพิจารณาอนุมัติการลงทุนทั้งจากต่างประเทศและจากนักลงทุนในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการการลงทุนที่มีความเสี่ยงของการปล่อยมลภาวะ และหันมาเน้นส่งเสริมอุตสาหกรรมสะอาดและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

อย่างไรก็ดี การมุ่งเน้นพัฒนาด้านพลังงานของจีน นับว่าเป็นอีกโอกาสสำคัญของนักลงทุนทั้งจากในประเทศจีนหรือจากต่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการผลิตพลังงานทางเลือก หรือการดำเนินธุรกิจที่ไม่ส่งผลทางลบต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางของการส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ของจีน กิจกรรมเหล่านี้หากเข้าไปลงทุน หรือร่วมทุนกับนักลงทุนจีนก็จะได้รับการส่งเสริมการลงทุน เป็นต้น

จึงกล่าวได้ว่า การดำเนินนโยบายด้านพลังงานของจีน มิได้มีผลกระทบต่อการขยายการลงทุนของนักลงทุนจีนและวิสาหกิจจีนไปในต่างประเทศเท่านั้น หากยังรวมไปถึงการขยายการลงทุนภายในประเทศจีนเอง ตลอดจนผลกระทบต่อนักลงทุนต่างชาติที่สนใจเข้ามาลงทุนในประเทศจีน อีกทั้ง

การที่รัฐบาลจีนมุ่งมั่นในการพัฒนาแหล่งพลังงาน ย่อมส่งผลให้มีการออกมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและการใช้พลังงาน เพื่อเป็นแนวปฏิบัติมากขึ้น และเป็นแรงผลักดันให้ภาคส่วนอื่นๆ เช่น ภาคเอกชนจีนมีการตื่นตัวในเรื่องพลังงานมากขึ้นตามไปด้วย

โดยสรุป การเติบโตและการเปิดกว้างทางเศรษฐกิจจีน ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของโลกในหลายด้านที่สำคัญ ได้แก่

-- ผลกระทบด้านการค้าระหว่างประเทศ และผลต่อการค้าโลก เนื่องมาจากมูลค่าการส่งออกของจีนที่ขยายเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากข้อมูลในปี 2000 จีนเคยมียอดส่งออกเพียง 200 พันล้านเหรียญสหรัฐ แต่หลังจากที่ได้เข้าเป็นสมาชิก WTO ในปี 2001 มูลค่าการส่งออกของจีนได้ขยายตัวมากขึ้น และในปี 2009 จีนมีมูลค่าการส่งออกสูงถึง 1,201.7 พันล้านเหรียญสหรัฐ และได้กลายมาเป็นประเทศผู้ส่งออกที่ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของโลก แซงหน้าเยอรมนี

-- ผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและรูปแบบกระบวนการผลิตสินค้าในหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นคู่แข่งของสินค้าจีน เนื่องจากอุตสาหกรรมการผลิตของจีนส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น มีการผลิตในเชิงปริมาณ และมีการส่งออกสินค้าจากภาคอุตสาหกรรมของจีนดังกล่าวไปทั่วโลก ส่งผลให้สินค้าที่จีนมีการส่งออกมากมีราคาที่ลดลง กลายเป็นสินค้าราคาถูกที่วางจำหน่ายไปทั่วโลก และในด้านเศรษฐกิจมหภาค สินค้าราคาถูกดังกล่าวของจีนได้ช่วยพยุงภาวะเงินเฟ้อของโลก

นอกจากนี้ ด้วยบทบาทของจีนในวงการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมดังกล่าว ทำให้ประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นคู่แข่งต่างๆ ต้องพิจารณาทบทวนกลยุทธ์การพัฒนาที่เคยอาศัยการส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น ต้องหันมาปรับตัวและปรับรูปแบบการผลิต เนื่องจากต้องแข่งขันกับสินค้าจีนซึ่งราคาถูกกว่า และมีการผลิตมากในเชิงปริมาณ

-- ผลกระทบต่อปัจจัยการผลิตหรือสินค้าโภคภัณฑ์ที่สำคัญของโลก เนื่องด้วยการขยายขนาดการผลิตสินค้าของจีนเพื่อส่งออกไปตลาดโลก และขนาดประชากรของจีนที่ต้องการสินค้าเพื่อบริโภคในประเทศเช่นกัน ทำให้ภาคการผลิตสินค้าสำเร็จรูปหรืออุตสาหกรรมกลางน้ำและปลายน้ำของจีนจำเป็นต้องนำเข้าปัจจัยการผลิตและสินค้าโภคภัณฑ์ในอุตสาหกรรมต้นน้ำมากขึ้น เช่น จีนเป็นประเทศที่นำเข้ายางพารามากที่สุดในโลก เพื่อนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ของจีนที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทำให้ในปี 2009 จีนมีการผลิตรถยนต์มากที่สุดในโลก เป็นต้น

สำหรับสินค้าโภคภัณฑ์อื่นๆ เช่น การบริโภคหลักของจีนมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 32 ของโลก และการบริโภคอู๋นิยมร้อยละ 25 ทองเหลืองร้อยละ 22 สังกะสีร้อยละ 3 และนิกเกิลร้อยละ 18 ของโลก เป็นต้น รวมไปถึงการบริโภคพลังงานของจีน ซึ่งจีนได้กลายเป็นผู้บริโภคน้ำมันมากเป็นอันดับ 2 ของโลก โดยในปี 2000 การบริโภคน้ำมันของจีนมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 4.7 แต่ปี 2006 ได้เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7.1 ของโลก และยังมีการคาดการณ์ว่า ในปี 2010 จีนจะกลายเป็นประเทศที่บริโภคพลังงานมากที่สุดในโลก

ดังนั้น ด้วยขนาดการผลิตและการบริโภคของจีนทำให้มีการขยายตัวของอุปสงค์ และความ ต้องการนำเข้าปัจจัยการผลิตและสินค้าโภคภัณฑ์ในปริมาณมหาศาลของจีน ย่อมส่งผลกระทบต่อราคาปัจจัยการผลิตและสินค้าโภคภัณฑ์ดังกล่าวในตลาดโลก และส่งผลต่อเนื่องไปยังภาคการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์และ ปัจจัยการผลิตดังกล่าวในประเทศแหล่งผลิต เช่น ราคายางพาราในประเทศไทยที่สูงขึ้น เนื่องด้วยความ ต้องการของจีนและมีการขยายตัวของการส่งออกยางพาราจากไทยไปประเทศจีน เป็นต้น

-- ผลกระทบต่อการลงทุนของโลก ในช่วงระยะที่ผ่านมา บัญชีเดินสะพัดระหว่างประเทศของ จีนได้เพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด และในขณะนี้ จีนกลายเป็นประเทศที่มีการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดระหว่าง ประเทศมากที่สุดในโลก

สรุป

จากบทบาทต่างๆของจีนด้านเศรษฐกิจที่ทวีความสำคัญมากขึ้น ทั้งต่อเศรษฐกิจประเทศไทยและ เศรษฐกิจโลกในด้านต่างๆ เช่น ด้านการค้าระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ การเงินระหว่าง ประเทศ การท่องเที่ยว และด้านพลังงาน จึงสะท้อนว่า การเคลื่อนไหวหรือเปลี่ยนแปลงใดๆ ทางเศรษฐกิจ ของจีน สามารถเป็นตัวแปรสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงและพลวัตทางเศรษฐกิจของโลก ซึ่งเกิดจากปัจจัย จีน ทั้งด้านการผลิตและการบริโภค เป็นต้น

ที่สำคัญ ในขณะนี้ ประเทศต่างๆในโลก คงไม่สามารถหลีกเลี่ยงพลวัตการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิด จากการเปลี่ยนแปลงและการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจีนไปได้ หากแต่จำเป็นต้องเรียนรู้และติดตามการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจของจีนอย่างใกล้ชิดต่อไป สำหรับข้อเสนอแนะต่อประเทศไทย จะอยู่ในบท สรุptyท้าย

บทที่ 5

บทวิเคราะห์: ยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคนเพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วถึงบทบาททางเศรษฐกิจของเงินที่ทวีความสำคัญมากขึ้น และความจำเป็นในแวดวงวิชาการไทยที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับพลวัตของโลกที่เกิดจากเงิน (เงินภีวทัศน์) และจากการจัดการความรู้เกี่ยวกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจ โดยการศึกษารวบรวมและทบทวนเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทย ทั้งในรูปแบบของหนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย/โครงการวิจัย และบทความวิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน ในบทที่ 2 ตลอดจนการรวบรวมข้อมูลด้านกำลังคนและบุคลากรด้านเศรษฐกิจเงินในประเทศไทย และศึกษาทบทวนหลักสูตรที่เปิดให้มีการเรียนการสอนเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจในสถาบันการศึกษาของไทย ในบทที่ 3 โดยได้มีการสังเคราะห์ร่วมกันระหว่างนักวิจัย ศูนย์เงินศึกษาที่เป็นพันธมิตร และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเงินและกระแสเงินภีวทัศน์ในประเทศไทย (รายละเอียดในภาคผนวก) สามารถสรุปผลการศึกษาวิเคราะห์และข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ ได้ดังนี้

5.1 แนวทาง และหัวข้อการวิจัยเกี่ยวกับเงิน ทั้งในด้านการวิจัยเริ่มต้น และการวิจัยต่อยอด

จากการศึกษารวบรวมและทบทวนเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทย ทั้งในรูปแบบของหนังสือ วิทยานิพนธ์ งานวิจัย/โครงการวิจัย และบทความวิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน (รายละเอียดในบทที่ 2) มีข้อสังเกตและผลการศึกษาวิเคราะห์ ดังนี้

การศึกษาด้านเงินศึกษาในประเด็นเศรษฐกิจระยะแรกของไทย ส่วนใหญ่จะเป็นการกล่าวถึงพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจของเงินโดยทั่วไป

ต่อมา การศึกษาด้านเศรษฐกิจเงินในประเทศไทยขยายวงกว้างมากขึ้นหลังจากที่เงินเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ในปี 2001 และหลังจากที่มีการทำข้อตกลงการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน ในปี 2003 โดยงานส่วนใหญ่เป็นผลงานของนักวิจัยที่วิจัยเศรษฐกิจเงินผ่านภาษาอังกฤษ เนื่องจากประเทศไทยมีนักวิชาการหรือนักวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินที่มีความสามารถในการใช้ภาษาจีนกลางไม่มากนัก

เอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจส่วนใหญ่จะนำเสนอการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของเงินในภาพรวม ความสัมพันธ์ทางด้านการเศรษฐกิจกับประเทศต่างๆ ซึ่งเกือบทั้งหมดจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและโอกาสในการเพิ่มความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยด้านต่างๆ

อย่างไรก็ดี ตั้งแต่ปี 2003 หัวข้อที่มีการศึกษาวิจัยพบว่า เริ่มมีความหลากหลายมากขึ้น และช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินด้านต่างๆ และความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทยได้มากขึ้น ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาแนวทางแสวงหาประโยชน์ทางด้านการเศรษฐกิจจากกรอบความ

ร่วมมือ และความตกลงทางเศรษฐกิจกับประเทศจีนในกรอบต่างๆ เช่น กรอบ ASEAN-China FTA และ กรอบ GMS เป็นต้น

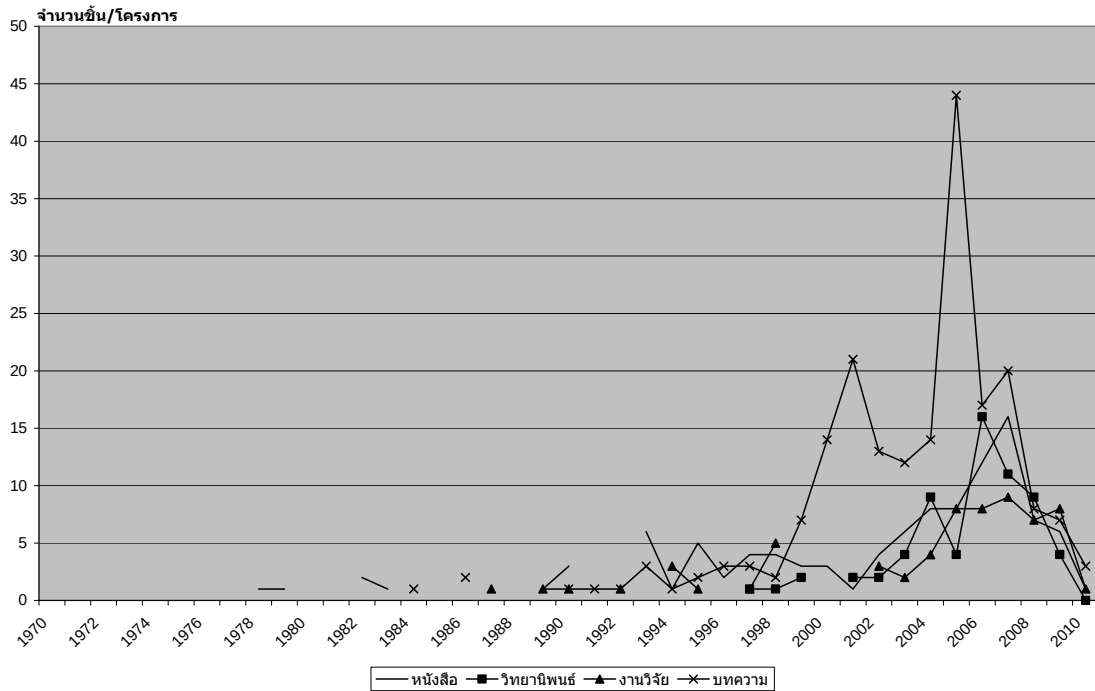
สำหรับวิทยานิพนธ์ที่เป็นภาษาไทย ส่วนใหญ่จะเน้นการศึกษาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านการค้า และความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน โดยเฉพาะการค้าสินค้าประเภท/รายการต่างๆระหว่าง ไทย-จีน มากกว่าจะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน หรือความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจ กับประเทศไทยในภาพรวม

โดยสรุป แม้ว่าหัวข้อที่มีการศึกษาวิจัยเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยจะมีความหลากหลายมากขึ้น แต่การศึกษาส่วนใหญ่ยังคงเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในภาพรวม ความสัมพันธ์ด้านการค้าและการลงทุน กับ ประเทศไทย ในขณะที่ การศึกษาในเชิงลึกเฉพาะเรื่อง/เฉพาะด้านเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนยังคงมีจำกัด โดยเฉพาะการศึกษาวิเคราะห์เศรษฐกิจจีนเชิงลึกเกี่ยวกับ ภาคบริการของจีน ในสาขาการเงิน การธนาคาร สาขาส่งโลจิสติกส์ และด้านพลังงาน เป็นต้น

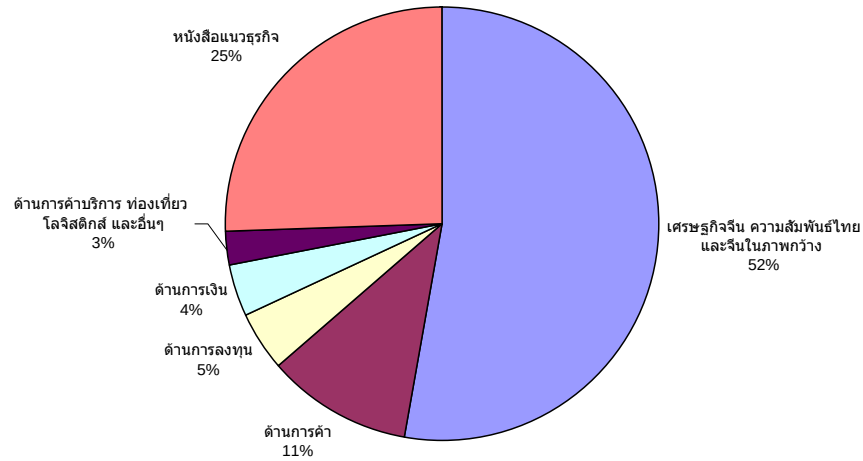
ตารางที่ 5- 1 จำนวนงานเขียนรวมแยกตามประเด็น และประเภทของงานเขียน

	หนังสือ (เล่ม)	วิทยานิพนธ์ (เล่ม)	งานวิจัย (โครงการ)	บทความ (บทความ)
เศรษฐกิจจีน ความสัมพันธ์ไทยและจีนในภาพกว้าง	58	11	28	126
ด้านการค้า	12	39	23	18
ด้านการลงทุน	5	9	3	25
ด้านการเงิน	4	1	0	14
ด้านการค้าบริการ ท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และอื่นๆ	3	5	17	17
แนวธุรกิจ	28	0	0	0
รวม	110	65	71	200

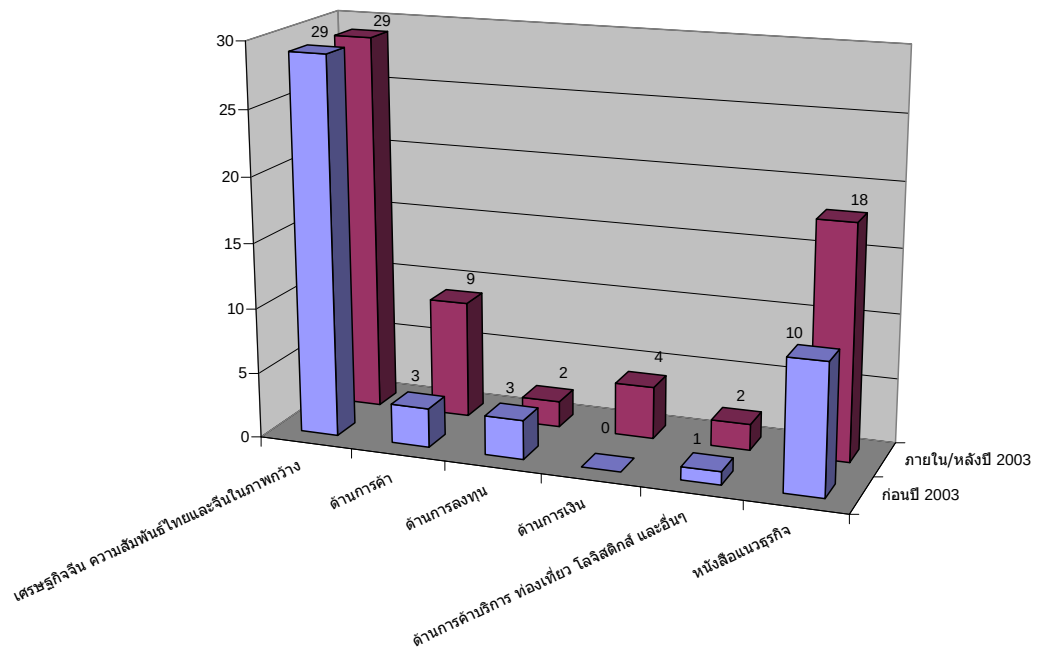
รูปภาพที่ 5- 1 จำนวนงานเขียนรวมแยกตามประเภทของงานเขียนรายปี

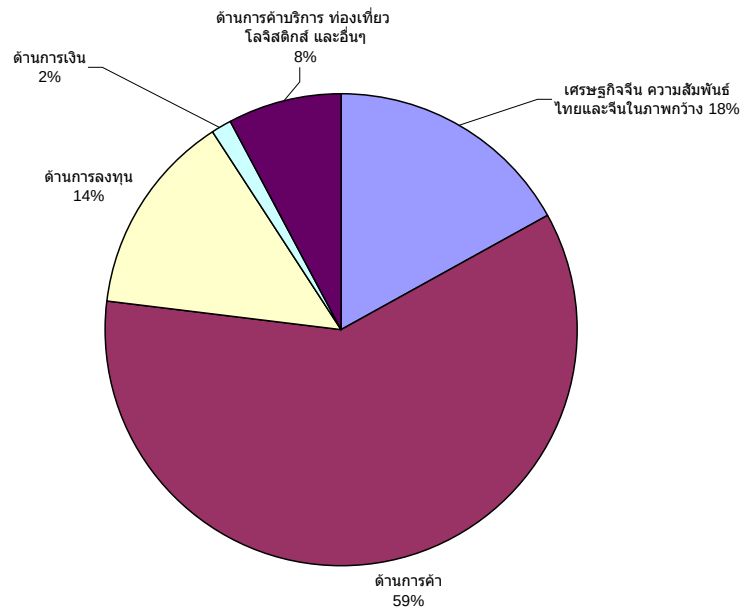
รูปภาพที่ 5-2 สัดส่วนหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น

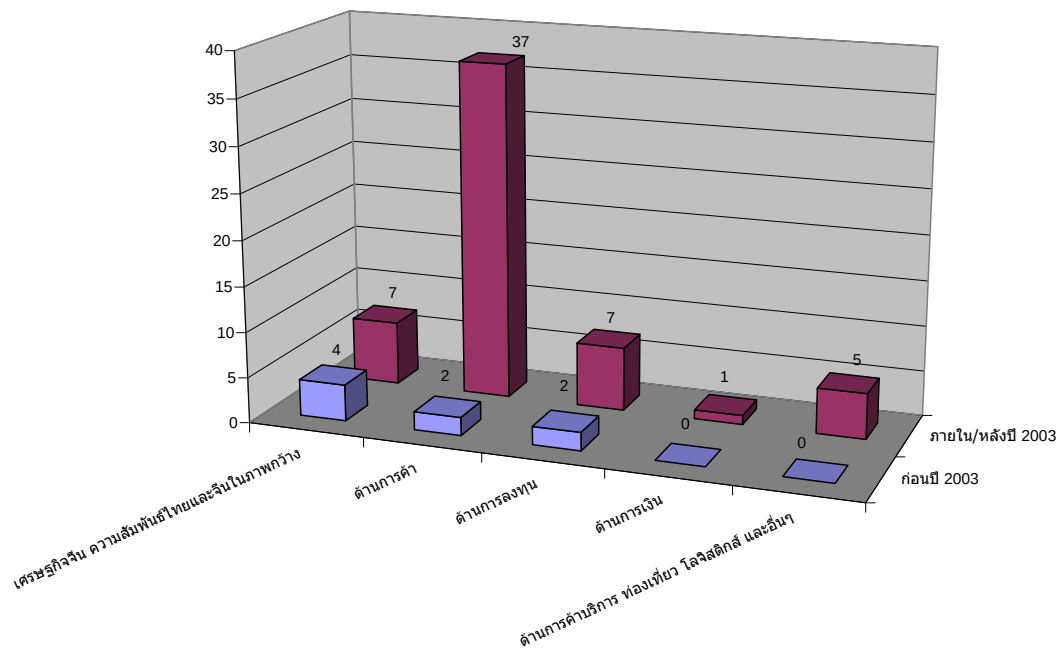
รูปภาพที่ 5-3 จำนวนหนังสือภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา

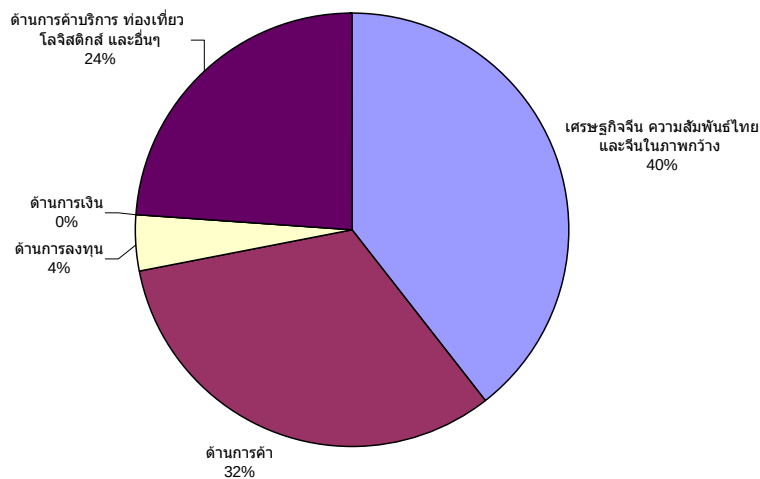
รูปภาพที่ 5-4 สัดส่วนวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น

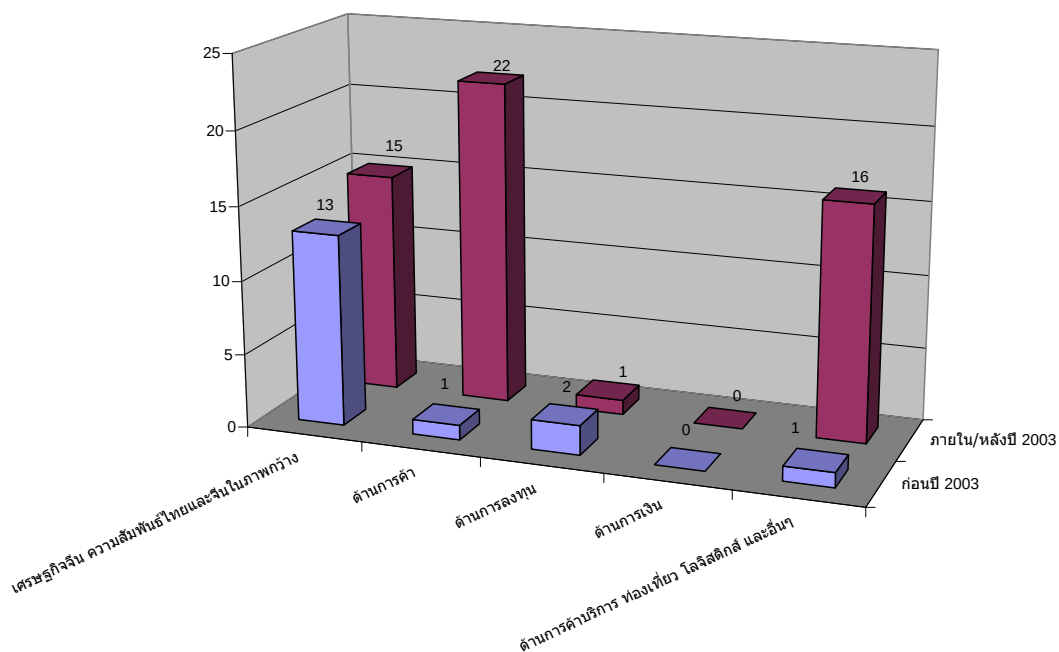
รูปภาพที่ 5-5 จำนวนวิทยานิพนธ์ภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา

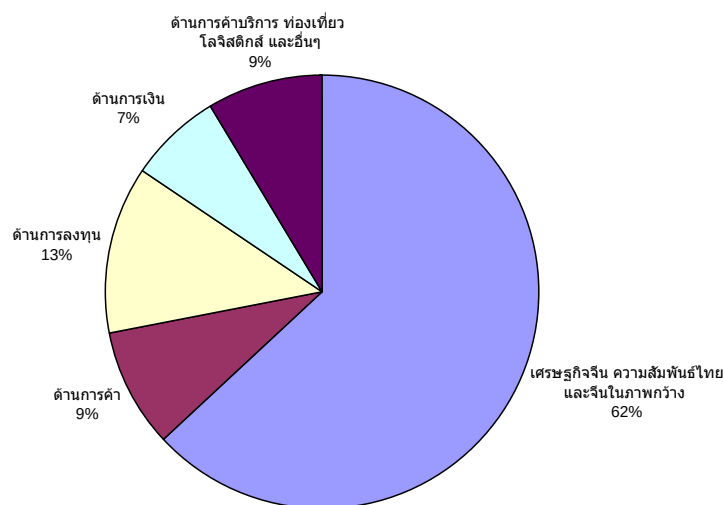
รูปภาพที่ 5-6 สัดส่วนงานวิจัยภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น

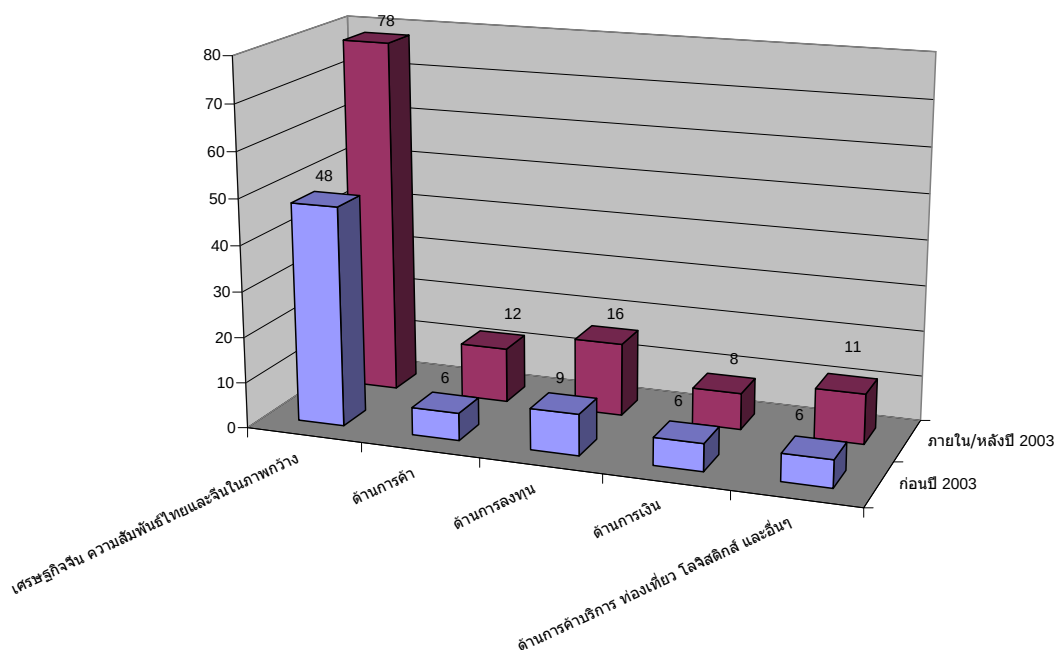
รูปภาพที่ 5-7 จำนวนงานวิจัยภาษาไทยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา

รูปภาพที่ 5-8 สัดส่วนบทความภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น

รูปภาพที่ 5-9 จำนวนบทความภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน แยกตามประเด็น และปีที่ศึกษา

5.1.1 นักวิชาการไทยที่มีผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจจีน

จากการศึกษารวบรวมและทบทวนเอกสารและผลงานวิชาการภาษาไทยเกี่ยวกับจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจที่เผยแพร่อยู่ในประเทศไทย ยังทำให้สามารถรวบรวมผลงานของนักวิชาการไทยบางรายที่ได้มีการผลิตผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนมากกว่า 1 ผลงาน เช่น ผลงานหนังสือ และ/หรือ ผลงานวิจัย/โครงการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 5- 2 ตัวอย่างรายชื่อนักวิชาการไทยที่มีผลงานวิชาการด้านเศรษฐกิจจีน (งานวิจัย และหนังสือ)

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน	งานวิจัย (หัวหน้าโครงการ) -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2532). “รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาชนจีน: ศึกษาเปรียบเทียบยุคเหมาและยุคเติ้ง”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2533). “นโยบายสี่ทันสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน: บทเรียนและแนวโน้ม”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2535). “รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเสริมหลักสูตรเรื่องเส้นทางการปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีน : ทฤษฎีและการปฏิบัติ”. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และยุพิน คล้ายมนต์. (2538). “การปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีนสมัยเติ้งเสี่ยวผิง: ภาพรวม และข้อสรุป”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2541). “รายงานการวิจัยเรื่องเศรษฐกิจมณฑลยูนนาน (จีน) : ข้อมูลสำหรับนักธุรกิจไทย”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุระทองไทย. (2548). “รายงานศักยภาพทางเศรษฐกิจของมณฑลจินตวันตง”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และอวยพร สุระทองไทย. (2550). “โครงการวิจัยภาพรวมเศรษฐกิจจีน 17 มณฑล”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์	หนังสือ -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2525). <i>เศรษฐกิจสาธารณสุขรัฐประชาชนจีน</i>. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, บรรณาธิการ. (2536). <i>การค้าและการลงทุน ไทย-จีนตอนใต้</i>. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2540). <i>แนวปฏิบัติการติดต่อค้าขายกับประเทศจีน</i>. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2541). <i>ปริมาณการค้าของจีนตอนใต้ (ยูนนาน เสฉวน กวางสี) กับประเทศไทย พม่า และลาว</i>. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2548). <i>สารานุกรมเศรษฐกิจจีน: คู่มือสำหรับนักธุรกิจไทย</i>. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุงเพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ. -วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย. (2549). <i>หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ: เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย</i>. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้จัดการ. งานวิจัย (หัวหน้าโครงการ) -วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ และคณะ. (2547). <i>"ยุทธศาสตร์การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนประเทศไทยกับประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง"</i>. กรุงเทพฯ: สถาบันยุทธศาสตร์การค้า มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. -วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ และคณะ. (2548). <i>"โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนารอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเศรษฐกิจไทย-จีน โดยเน้นตำแหน่งและการเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ (CTC)"</i>. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมูลนิธิสถาบันที่ดิน.

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
สมภพ มานะรังสรรค์	-วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์ และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุกของไทยในมณฑลสำคัญของจีน”. บริษัท โซซิโอ เอกโคโนมิก คอนซัลแตนต์ จำกัด เสนอ สำนักยุทธศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. หนังสือ -วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์ และจรินทร์ วงศ์หาญเขาว์. (2519). <i>เศรษฐกิจจีนจากประสบการณ์และการค้นคว้า</i>. ชมรมวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หนังสือ -สมภพ มานะรังสรรค์ และ ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2543). <i>จีน - อินเดีย-ไทยในกระแสเศรษฐกิจการเมืองโลก. โครงการเมธีวิจัยอาวุโส-สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)</i>. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2546). <i>จีน: มหาอำนาจในศตวรรษที่ 21</i>. กรุงเทพฯ: วิถีธรรม. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2547). <i>หยวน: ว่าที่สกุลเงินตรามหาอำนาจ</i>. กรุงเทพฯ: บริษัท แบรนต์เอจ. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2547). <i>จีน: ยุคเศรษฐกิจร้อนแรงและภัยคุกคามจากฟองสบู่</i>. มูลนิธิวิถีธรรม และบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). -สมภพ มานะรังสรรค์. (2548). <i>จีน: เศรษฐกิจการเงิน การธนาคาร</i>. มูลนิธิวิถีธรรม และบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน). -สมภพ มานะรังสรรค์. (2549). <i>จีน: เศรษฐกิจการเมืองหลังยุคปฏิรูป</i>. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถีธรรม. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2550). <i>จีน: กลยุทธ์การพัฒนา SME's</i>. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถีธรรม.

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
มิ่งสรรพ ขาวสอาด	-สมภพ มานะรังสรรค์. (2550). <i>ทุนการเงินจีนยุคใหม่</i>. ฌรณค์ เพ็ชรประเสริฐ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2551). <i>ทุนโลกยุคจีน</i>. กรุงเทพฯ: มติชน. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2551). <i>ธุรกิจจีนในต่างแดน</i>. กรุงเทพฯ: มติชน. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2552). จาก <i>The great depression</i> สู่วิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์: การเคลื่อนตัวของศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกจากสหรัฐอเมริกาสู่จีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์เศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -สมภพ มานะรังสรรค์. (2552). <i>มังกรฝ่าวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์</i>. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจิตรศิลป์ มูลนิธิวิจิตรศิลป์. งานวิจัย -มิ่งสรรพ ขาวสอาด, บรรณาธิการ. (2541). “โครงการศึกษาการจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำโขงไทย-ญูนนาน.” สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และศูนย์เศรษฐกิจและเทคโนโลยี มณฑลญูนนาน เสนอ กรมวิเทศสหการ กระทรวงต่างประเทศ. -มิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2541). “โครงการกลยุทธ์และแนวทางการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตรในระยะยาว : รายงานฉบับสมบูรณ์”. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เสนอ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
อักษรศรี พานิชสาส์น	งานวิจัย (หัวหน้าโครงการ) -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2546). “มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และโครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
	-อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์จุดเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างไทย– จีนตอนใต้บนเส้นทางและบริเวณสองฝั่งคุน-ม้งกู่ ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงพาณิชย์. -อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายการเข้าสู่ตลาดจากการเปิดเสรีทางการค้าสำหรับ SMEs”. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เสนอ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงอุตสาหกรรม. -อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2552). “โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบในการส่งออกสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยางไปยังประเทศจีน”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม . -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2552). “โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) ในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋อหู่ (Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation: PBG)”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. -อักษรศรี พานิชสาส์น, ศุภชัย ศรีสุชาติ และหิเล่ เหมินเหลียง. (2553). “โครงการวิจัยจัดทำข้อมูลการเจาะตลาดเชิงลึกเพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้/ตะวันตก ภายใต้โครงการ ASEAN SMEs Partnership Roadmap”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). หนังสือ -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). ข้อเท็จจริง ปัญหา และโอกาสในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไทย-จีน: กรณีศึกษาการค้าไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
ชโยดม สรรพศรี	-อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). <i>มองจีน มองไทย</i>. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯธุรกิจบิซบุ๊ก. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2550). <i>ปักธงรุกตลาดจีน (Doing business in China)</i>. กรุงเทพฯ: ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2550). <i>เศรษฐกิจมณฑลจีน</i>. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2552). <i>ถนนการค้าสู่จีน</i>. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพฯธุรกิจบิซบุ๊ก. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2554). <i>เศรษฐกิจจีนในมุมมองนักเศรษฐศาสตร์ไทย</i>. กรุงเทพมหานคร: โอเพ่นบุ๊กส์. งานวิจัย -ชโยดม สรรพศรี และคณะ. (2545). “โครงการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพื่อรองรับการที่เงินเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกและการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน”. ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์. -ชโยดม สรรพศรี และคณะ. (2548). “โครงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน”. ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสนอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.
ชูศรี เทียศิริเพชร	งานวิจัย -ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2548). “การเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของไทยและจีนตอนใต้”. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2549). “การจัดการการท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดล้านนาและกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS)”. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
ศิริเพชร ทฤษฎาวดี	-บุศรี เทียศิริเพชร และโกสมุฏ์ สายจันทร์. (2551). “การศึกษาภาวะเปรียบเทียบเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ กรณีการค้าชายแดนและผ่านด่านระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน: รายงานการวิจัย”. เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. งานวิจัย -ศิริเพชร ทฤษฎาวดี. (2547). “โครงการสำรวจฐานข้อมูลความสัมพันธ์ไทย-จีน ในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -ศิริเพชร ทฤษฎาวดี. (2548). “กลไกและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่นของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในกรอบการตกลงเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน: ศึกษากรณีมณฑลที่มีนัยยะสำคัญต่อประเทศไทย”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
กรวรรณ สังขกร	งานวิจัย -กรวรรณ สังขกรและกาญจนา จีรัตน์. (2551). “กลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขงภายใต้สภาวะการณ์ขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีน”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -กรวรรณ สังขกร. (2552). “การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในลุ่มน้ำโขง”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -กรวรรณ สังขกร. (2552). “การวิเคราะห์งานวิจัยด้านจีน-GMS ของสถาบันวิจัยสังคม”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชื่อ	ตัวอย่างผลงานภาษาไทย
อัครพงศ์ อันทอง	งานวิจัย -อัครพงศ์ อันทอง และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -อัครพงศ์ อันทอง, อร จุนธิระพงศ์ และนรินทร์ พันธุ์เขียว. (2551). “โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ปีที่ 2 : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ที่มา : รวบรวมโดยคณะนักวิจัย

นอกเหนือจากงานวิจัย และหนังสือแล้ว จากการสำรวจ คณะนักวิจัยยังพบว่านักวิชาการไทยจำนวนหนึ่ง ได้มีผลงานบทความเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนอย่างต่อเนื่องด้วย เช่น สมภพ มานะรังสรรค์ อักษรศรี พานิชสาส์น พรณิ เชิงสุทธา และยุทธศักดิ์ คุ้มสวัสดิ์ เป็นต้น (รายละเอียดในบทที่ 2) ซึ่งบทความเหล่านั้นได้ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ และ/หรือวารสารของหน่วยงานราชการไทย เช่น วารสารการส่งเสริมการลงทุน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

จะเห็นได้ว่า นักวิชาการไทยยังมีตัวอย่างรายชื่อและผลงานในตารางเหล่านี้ ทั้งที่เป็นรุ่นใหญ่ รุ่นกลาง และรุ่นเล็ก น่าจะมีศักยภาพในการพัฒนาและส่งเสริมให้เป็น “นักสังเกตการณ์เศรษฐกิจจีน” ในประเทศไทยได้ โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญ ดังนี้

- (1) เป็นนักวิชาการไทยที่มีผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ “เศรษฐกิจจีน” มากกว่า 1 ผลงาน โดยเฉพาะผลงานหนังสือ และผลงานวิจัย
- (2) เป็นนักวิชาการไทยที่สามารถรักษาความต่อเนื่องในการศึกษาติดตามวิเคราะห์ “เศรษฐกิจจีน” ในปัจจุบันและในอนาคต
- (3) เป็นนักวิชาการที่สามารถผลิตงานเขียนและผลงานด้าน “เศรษฐกิจจีน” อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องอย่างน้อยปีละ 1 ชิ้น ติดต่อกันไม่น้อยกว่า 3-4 ปี

ดังนั้น หากประเทศไทยสามารถพัฒนาและส่งเสริมให้มี “นักสังเกตการณ์เศรษฐกิจจีน” ได้อย่างแท้จริง ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากำลังคนในแวดวงเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจจีนต่อไป

5.1.2 ประเด็นศึกษาวิจัยและเป้าหมายในการพัฒนายุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจไทย-จีน

จากการทบทวนวรรณกรรม (บทที่ 2) และการประมวล/สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา และจากการสังเคราะห์งานร่วมกับศูนย์จีนศึกษาและสถาบันหน่วยงานพันธมิตรต่างๆ (ภาคผนวก) สามารถสรุปประเด็นที่เคยมีการศึกษาและประเด็นที่ควรจะมีการศึกษาต่อยอด และการกำหนดเป้าหมายในการติดต่อด้านเศรษฐกิจกับจีน เพื่อรองรับกระแสเงินกู้ รวมทั้งเพื่อการร่วมมือและเติบโตไปกับประเทศจีนในด้านต่างๆ (Rise with the Dragon) ด้วยการวิเคราะห์ทั้งด้านที่เป็นโอกาส (Opportunities) และประเด็นความท้าทายหรือคุกคาม (Threats) ดังนี้

5.1.2.1 ด้านการค้าไทย-จีน

จากการที่ประเทศไทยและประเทศสมาชิกในอาเซียนได้ลงนามในความตกลงการค้าเสรี ASEAN-China FTA กับจีนนับเป็นโอกาสที่ดีและความตกลงการค้าเสรีฉบับนี้สามารถเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญในการที่ประเทศไทยสามารถใช้ประโยชน์ในการขยายการค้ากับจีนทั้งในแง่มูลค่าและปริมาณการค้า โดยเฉพาะตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2010 เป็นต้นไป สินค้าที่อยู่ในบัญชีปกติ (Normal list) กว่า 7,000 รายการจะได้รับการลดภาษีนำเข้าลงเหลืออัตราร้อยละ 0

อย่างไรก็ดี การใช้สิทธิพิเศษทางภาษีฯ ภายใต้ความตกลงฯ นี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ แต่จำเป็นต้องมีการแสดงเอกสารแสดงสิทธิฯ ที่เรียกว่า Form E แนบไปแสดงต่อหน่วยงานศุลกากรของประเทศผู้นำเข้าต่อไป ทั้งนี้ ในปี 2010 ที่ผ่านมา จากการสัมภาษณ์ฝ่ายศุลกากรของประเทศจีน¹ พบว่าสินค้าจากประเทศไทยได้มีการยื่นเอกสาร Form E ในการขอใช้สิทธิลดภาษีนำเข้าจากประเทศจีนมากที่สุดในการบรรดาประเทศในอาเซียนทั้งหมด และในขณะนี้ ประเทศจีนได้กลายมาเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทย

จากการประเมินผลของความตกลง ASEAN-China FTA เมื่อครบ 1 ปี พบว่า การค้าระหว่างจีน-ไทย ได้ขยายตัวเพิ่มถึงร้อยละ 38.6 ในปี 2010 และมีมูลค่า 52,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นอกจากนี้ ไทยยังได้มีการยื่นขอใช้สิทธิในการลดภาษีนำเข้าจากจีนภายใต้กรอบ ACFTA โดยวัดจากมูลค่าและจำนวน Form E ที่แนบมากับสินค้าจากไทยไปจีนมีมากถึงประมาณ 1 ใน 3 ของมูลค่าและจำนวน Form E จากอาเซียนทั้งหมดที่ยื่นกับหน่วยงานศุลกากรจีน และอัตราการใช้สิทธิลดภาษีฯ ของไทยดังกล่าวในปี 2010 เพิ่มถึงร้อยละ 69 ในส่วนนี้ทำให้ไทยเป็นประเทศที่มีการขอใช้สิทธิลดภาษีนำเข้าจากประเทศจีนมากที่สุดในการบรรดาประเทศในอาเซียนทั้งหมด และไทยสามารถประหยัดภาษีนำเข้าที่เคยจะต้องเสียให้ศุลกากรจีนได้ถึง 3,700 ล้านบาท (คำนวณโดยศุลกากรจีน) เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าถึงร้อยละ 77 ดังแสดงในตาราง

ตารางที่ 5-3 มูลค่าการค้าและการใช้สิทธิลดภาษีศุลกากรภายใต้กรอบ ASEAN-China FTA ปี 2010

2010	มูลค่า (ล้านเหรียญ สหรัฐฯ)	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่าการค้า ที่แนบ Form E ภายใต้ ACFTA (ล้านเหรียญ สหรัฐฯ)	เปลี่ยนแปลง (%)	จำนวน Form E ที่ใช้แนบ ในปี 2010 (ฉบับ)	เปลี่ยนแปลง (%)
จีนส่งออก ไปอาเซียน	138,200	+30%	18,200	+133.76%	520,000	+84.6 %
จีนส่งออก ไปไทย	19,700	+48.6%	5,387	+30%	165,300	+32%
จีนนำเข้า จากอาเซียน	154,600	+40.8%	18,400	+75%	175,900	อาเซียนประหยัดภาษีที่ เคยจะต้องเสียให้จีน มูลค่า 11,184 ล้าน หยวน เพิ่ม +80%

¹ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์นเดินทางไปสัมภาษณ์หน่วยงานศุลกากรจีนและกระทรวงพาณิชย์จีน ณ กรุงปักกิ่ง เกี่ยวกับความตกลง ASEAN-China FTA และผลกระทบต่ออาเซียนและจีน ระหว่างวันที่ 17 – 20 มกราคม 2554

2010	มูลค่า (ล้านเหรียญ สหรัฐ*)	เปลี่ยนแปลง (%)	มูลค่าการค้า ที่แนบ Form E ภายใต้ ACFTA (ล้านเหรียญ สหรัฐ*)	เปลี่ยนแปลง (%)	จำนวน Form E ที่ใช้แนบ ในปี 2010 (ฉบับ)	เปลี่ยนแปลง (%)
เงินนำเข้า จากไทย	33,200	+33.3%	6,200	+69%	62,400	ไทยประหัดภักย์ที่เคย จะต้องเสียให้เงิน มูลค่า 3,700 ล้านหยวน เพิ่ม +77%

ที่มา : กระทรวง MOFCOM และหน่วยงานศุลกากรจีน, 2011

เมื่อพิจารณารายการสินค้าสำคัญที่ค้าขายกับจีน กระทรวงพาณิชย์ไทยรายงานว่ สินค้าส่งออกของไทยไปจีน 10 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีสัดส่วนร้อยละ 23.57 ตามมาด้วย ยางพารา สัดส่วนร้อยละ 11.35 เคมีภัณฑ์ สัดส่วนร้อยละ 8.3 และสินค้าสำคัญอื่นๆ คือ เม็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง แผงวงจรไฟฟ้า น้ำมันสำเร็จรูป ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ

ตารางที่ 5-4 สินค้าส่งออกสำคัญที่ประเทศไทยส่งออกไปจีนปี 2007-2010

หน่วย: ล้านบาท

รายการสินค้า	2007	2008	2009	2010	หมายเหตุ
1.เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	135,915.83	158,581.87	147,428.59	159,944.23	สัดส่วน 23.57 %
2.ยางพารา	54,684.28	63,938.04	52,729.42	77,039.29	สัดส่วน 11.35 %
3.เคมีภัณฑ์	44,642.76	26,882.53	46,269.99	56,450.17	สัดส่วน 8.3 %
4.เม็ดพลาสติก	34,257.01	35,199.25	36,939.73	51,361.92	สัดส่วน 7.57 %
5.ผลิตภัณฑ์ยาง	11,926.36	15,807.83	26,656.17	44,614.55	สัดส่วน 6.57 %
6.ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	16,388.99	11,177.54	26,775.14	36,705.65	สัดส่วน 5.4 %
7.แผงวงจรไฟฟ้า	30,029.29	25,721.96	25,123.51	26,971.10	สัดส่วน 3.97 %
8.น้ำมันสำเร็จรูป	22,961.33	38,926.82	22,671.08	25,589.78	
9.ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	9,247.03	9,464.33	13,671.93	20,310.04	
10.เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	7,453.73	9,114.24	11,420.70	14,970.17	
อื่นๆ	143,603.00	137,504.63	139,073.80	164,674.96	
รวม	511,109.61	532,319.04	548,760.05	678,631.84	

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

ในขณะที่ สินค้านำเข้าจากจีนที่สำคัญ 10 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 13.93 ตามมาด้วยเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ผ้าผืน แผงวงจรไฟฟ้าและผลิตภัณฑ์โลหะตามลำดับ

ตารางที่ 5-5 สินค้านำเข้าสำคัญที่ประเทศไทยนำเข้าจากจีน 2007-2010

หน่วย: ล้านบาท

รายการสินค้า	2007	2008	2009	2010	Intra Industry Trade
1.เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	87,829.53	92,672.80	94,957.26	108,057.49	สัดส่วน 13.93 %
2.เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	73,482.27	79,067.86	84,175.15	103,005.12	
3.เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	47,061.66	60,143.06	56,759.22	68,445.31	
4.เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	42,850.03	53,869.28	48,014.88	68,393.93	
5.เคมีภัณฑ์	35,304.47	48,743.18	39,427.69	53,849.60	สัดส่วน 6.94 %
6.เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	39,807.67	49,060.04	15,620.76	33,545.57	
7.เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด	16,379.82	21,767.88	19,865.77	25,340.83	
8.ผ้าผืน	20,145.07	22,615.65	18,328.63	25,039.43	
9.แผงวงจรไฟฟ้า	9,293.15	9,375.14	11,868.42	20,638.51	สัดส่วน 2.66 %
10.ผลิตภัณฑ์โลหะ	13,325.82	21,285.58	16,337.30	20,479.49	
อื่นๆ	179,086.75	211,742.27	180,772.00	248,655.36	
รวม	564,566.24	670,342.74	586,127.09	775,450.63	

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

มีข้อสังเกตว่า สินค้าที่มีมูลค่าการค้าขายระหว่างไทย-จีนในอันดับสูง ส่วนใหญ่เป็นสินค้าในลักษณะ “การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกัน” (Intra Industry Trade) กล่าวคือ เป็นทั้งสินค้าส่งออกและสินค้านำเข้าสำคัญระหว่างไทย-จีน ได้แก่ หมวดเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์/ส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ และแผงวงจรไฟฟ้า

เมื่อพิจารณาในแง่ของโอกาสทางการค้ากับจีน ด้วยศักยภาพของขนาดผู้บริโภครวมที่มีกำลังซื้อมากขึ้น และมีตลาดขนาดใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะชนชั้นกลางรุ่นใหม่ของจีน จึงเป็นตลาดที่มีศักยภาพที่สำคัญสำหรับประเทศไทย และเพื่อเติบโตไปกับการขยายตัวของเศรษฐกิจจีน ประเทศไทยควรเน้นการผลิตเพื่อส่งสินค้าไปป้อนตลาดจีน ทั้งในกลุ่มอุตสาหกรรมต้นน้ำและกลางน้ำ เพื่อเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการผลิตของจีน (Production process) และในกลุ่มอุตสาหกรรมปลายน้ำ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งใน

กระบวนการบริโภคของจีน (Consumption process) โดยเฉพาะกลุ่ม Niche market ที่เป็นชนชั้นกลาง เช่น การผลิตสินค้าในตลาดบนที่เน้นความประณีตและการออกแบบดีไซน์

อย่างไรก็ดี ยังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการส่งออกไปตลาดจีน เช่น รัฐบาลจีนมีการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) จากสินค้านำเข้าในอัตราสูงถึงร้อยละ 13-17 (ขึ้นอยู่กับประเภทของสินค้า) แม้ว่าจะมีการลดภาษีศุลกากรเข้าตามความตกลง ASEAN-China FTA รวมไปถึงอุปสรรคด้านมาตรฐานสินค้า เช่น ผลิตภัณฑ์ยางบางรายการ ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานบังคับ CCC ของจีน เช่น ยางล้อรถยนต์ เป็นต้น ตลอดจนปัญหาและข้อจำกัดอื่นๆ เช่น ปัญหาด้านการกระจายสินค้าภายในประเทศจีน ปัญหาด้านอำนาจต่อรองของผู้ประกอบการไทยและระบบฝากขายสินค้าของจีน ตัวอย่างเช่น ข้อจำกัดจากกรณีผลไม้ไทยส่งออกไปตลาดจีนส่วนใหญ่จะถูกส่งไปรวบรวมไว้ที่ตลาดขายส่งผลไม้ขนาดใหญ่ที่สุดของจีนในนครกวางโจว (ตลาดเจียงหนาน) ก่อนที่จะกระจายต่อไปยังมณฑลอื่นๆ ของจีน เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นท้าทายในด้านการค้ากับจีน โดยเฉพาะการขยายตัวของ การนำเข้าสินค้าจากจีนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว อาจจะมีผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยที่ต้องแข่งขันกับสินค้าจีน โดยเฉพาะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย (SMEs) รวมทั้งมีประเด็นที่จะต้องตระหนักและระมัดระวัง ในด้านคุณภาพของสินค้านำเข้าจากจีน จึงควรที่จะมีการเตรียมมาตรการรองรับการนำเข้าสินค้าจีนอย่างเหมาะสม มีการกำหนดและเข้มงวดในเรื่องมาตรฐานสินค้า โดยต้องเน้นการนำเข้าเฉพาะสินค้าจีนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เป็นต้น

สำหรับประเด็นด้านการค้าที่ควรจะมีการศึกษาวิจัยในอนาคตต่อไปนั้น จากการศึกษาทบทวนผลงานวิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับการค้าไทย-จีนนั้น พบว่าได้เคยมีการศึกษาวิจัยด้านการค้าไทย-จีน และกรอบความตกลง ASEAN-China FTA ไว้แล้วเป็นจำนวนมาก จึงควรเพิ่มการศึกษาด้านการค้าชายแดนไทย-จีนให้มากขึ้น เช่น การค้าชายแดนไทย-จีน กับการทำ RMB Trade Settlement ภายใต้ ACFTA : อนาคต โอกาส และอุปสรรค

นอกจากนี้ โจทย์วิจัยในอนาคตด้านการส่งออกและนำเข้ากับจีนสามารถแบ่งเป็นด้านเกษตร และอุตสาหกรรม ดังนี้

1) **ด้านเกษตร** สินค้าเกษตรส่งออกไปจีนที่ได้มีการศึกษาวิจัยไว้แล้วเป็นจำนวนมากไม่น้อย เช่น ยางพารา และผลไม้ และบางสาขาที่พอจะมีงานศึกษาไว้แล้ว เช่น มันสำปะหลัง และข้าว (แต่เป็นงานที่ค่อนข้างเก่า) จึงควรมีการศึกษาต่อยอดและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพด้านการส่งออกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญรายการอื่นๆ เช่น ปาล์มน้ำมัน โดยมีตัวอย่างประเด็นวิจัย เช่น

--ศักยภาพของการส่งออกน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ไปตลาดจีน

--การขยายตลาดผลิตภัณฑ์ยางจากน้ำยางข้นในตลาดจีน

ตารางที่ 5-6 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการค้าสินค้าเกษตรไทย-จีน (เน้นรายสินค้า)

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
ข้าว	-ชายจักร ชีรวัฒน์. (2542). ผลกระทบการลดภาษีนำเข้าข้าวต่อปริมาณการนำเข้าข้าวของ สาธารณรัฐประชาชนจีนจากประเทศไทยภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากรและการค้า. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ. (2544). "จีน: ตลาดข้าวขนาดใหญ่หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO". วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 32(289), 38-45. -จิตติสุตา สายมาลา.(2547). ผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของสาธารณรัฐประชาชนจีน ต่อปริมาณนำเข้าข้าว 100 เปอร์เซ็นต์จากประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). จีน: ตลาดข้าวขนาดใหญ่หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์.	4 ชิ้นงาน และเป็น ผลงานที่ ค่อนข้าง เก่าช่วงปี 2542- 2548
มันสำปะหลัง	-จิตติพิชญ์ พึ่งอาศรัย. (2547). ผลจากการลดอัตราภาษีศุลกากรผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีต่อการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -ปจิริยา โนนทิง. (2549). ปัจจัยกำหนดการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -ปิวิภา พันธุ์กล้า. (2551). การศึกษาการเชื่อมโยงราคามันสำปะหลังของไทยก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้า Asean-China. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -สุธาสิณี เจริญขาว. (2552). การส่งออกมันเส้นของไทยไปประเทศจีน : ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกและการปรับตัวของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.	4 ชิ้นงาน
ยางพารา	-จินดามาส ไชยจันทร์. (2549). วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทยในตลาดจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. -ณรงค์ คงสังข์. (2549). ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้ายางพาราไทย ของประเทศจีน ญี่ปุ่น และมาเลเซีย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -ธนนันต์ พ่วงน่วม. (2549). ปัจจัยกำหนดปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -นันทน์ พ่วงน่วม. (2549). ปัจจัยกำหนดปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2552). “โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบในการส่งออกสินค้ายางและผลิตภัณฑ์ยางไปยังประเทศจีน”. ศูนย์บริการวิชาการ เศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.	5 ชิ้นงาน ส่วนใหญ่ เป็น ผลงาน ช่วงปี 2549

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
ผลไม้	-คณิง โยธาใหญ่. (2541). การวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกผลไม้ของประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -ปิยธิดา ธีระณรงค์. (2547). ผลของการลดภาษีนำเข้าของจีนที่มีต่อการส่งออกผลไม้ของไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -พลภัทร อุบัติมณฑกร. (2547). การวิเคราะห์ผลกระทบภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน ต่อการนำเข้าผลไม้ไทยของจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2547). “การเร่งลดภาษีผักผลไม้ระหว่างไทย-จีน ภายใต้กรอบอาเซียน-จีน”. รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS, 3(ก.ค.-ก.ย.), 16-20. -อัญญาณี ชัยสุวรรณ. (2547). การค้าเสรีผลไม้ระหว่างไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -กนกวรรณ จงเจริญยิ่งยง. (2549). “การค้าพืชผักผลไม้ไทย-จีนหลังเปิดเสรีการค้า”. วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง, 2(1), 193-205. -กนกวรรณ จงเจริญยิ่งยง. (2549). “รายงานการวิจัยผลที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยจากการเปิดเสรีการค้าไทย-จีน : กรณีศึกษาสินค้าผักและผลไม้ พิกัด 07-08”. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -สุริย์ ถั่วตระกูล. (2549). แผนธุรกิจการส่งออกทุเรียนไปจำหน่ายยังประเทศจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยบูรพา. -สมพร อิศวิลานนท์. (2549). “การค้าพืชผักและผลไม้ของไทยภายใต้ เขตการค้าเสรีกับประเทศจีน ออสเตรเลีย และอินเดีย. “ วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร, 25(2), 29-57. -กนกรัตน์ ชมภูณาค. (2550). การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศจีนก่อนและหลังการทำข้อตกลงการค้าเสรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -พัฒนพงษ์ ภูสุวรรณ. (2550). “การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าผักและผลไม้ภาคเหนือ-จีนตอนใต้”. รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS, 2(เม.ย.-มิ.ย.), 19-23. -แสน กิรินวนันท์. (2550). นโยบายเขตการค้าเสรีไทย-จีนพิกัด 07-08 เรื่องผักและผลไม้: ศึกษาผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -อุทัยวรรณ พูลทรัพย์. (2550). การส่งออกผลไม้สดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -นันทพงศ์ นานอน. (2552). ปัจจัยที่มีผลกระทบการทำ FTA Asean-China ที่มีต่อการส่งออกมังคุดของไทยไปจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -ปิยะลักษณ์ พุททวงศ์ และคณะ. (2551). โครงการศึกษาพลวัตตลาดสินค้าผลไม้ อันเนื่องมาจากความตกลงการค้าเสรีสินค้าที่ระหว่างไทยกับจีน. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.	15 ชิ้นงาน

2) **ด้านอุตสาหกรรม** สาขาที่ได้มีการศึกษาวิจัยไว้แล้ว เช่น อุตสาหกรรมอัญมณี อุตสาหกรรม IT และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (ดังแสดงในตาราง) จึงควรมีการศึกษาวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอื่นๆ และอุตสาหกรรมที่ไทยมีการส่งออกไปจีนมาก เช่น การศึกษาโอกาสในการต่อยอดและพัฒนารส่งออกอิเล็กทรอนิกส์ของไทยไปจีน การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทยเพื่อขยายการค้ากับจีน เป็นต้น

ตารางที่ 5-7 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการค้าสินค้าอุตสาหกรรมไทย-จีน (รายสินค้า)

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
อุตสาหกรรม IT และ คอมพิวเตอร์	- ชัยยันต์ กิตติวิศิษฐ์. (2546). ความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างไทยกับจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. - สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. (2547). “โครงการศึกษาวิจัยแนวทางการร่วมมือของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างไทย-จีน”. สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม. - ศรีธนา ประไพพงษ์. (2549). การวิเคราะห์การส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ของไทยไปจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. - วิชชุตา กลุมาโนวงศ์. (2551). การวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงแข่งขัน ของอุตสาหกรรมโทรคมนาคม : กรณีศึกษาประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.	4 ชิ้นงาน
อุตสาหกรรมอัญมณี	- สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ. (2544). รายงานการสัมมนาเรื่อง ศักยภาพอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของจีนหลังจีนเข้า WTO: ผู้ประกอบการไทยควรปรับกลยุทธ์อย่างไร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ. - ยุพาวิดิ อินดิยังอิน. (2548). การวิเคราะห์ความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. - สมศักดิ์ สัจจรังสิตสกุล. (2550) . การศึกษาความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบ และขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. - เนศรา สุขพานิช, อักษรศรี พานิชสาส์น, และ ศักดิพล เจือศรีกุล. (2553). “โครงการศึกษาโอกาสและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนด้านอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน).	4 ชิ้นงาน
อุตสาหกรรมยานยนต์และ	- ธีรพรรณ ไคอินทร์. (2550). การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน (พ.ศ. 2539-2548).	2 ชิ้นงาน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
อื่นๆ	วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหัศจรรย์, สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. -ปริญญ์ อัครราชย์. การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในอุตสาหกรรมรถไถเดินตามของประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดอินโดจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหัศจรรย์, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.	

นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับโจทย์วิจัยด้านการนำเข้าจากจีนเช่นกัน ตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- การศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับและจัดตั้งหน่วยงานด้านมาตรฐานในระดับกระทรวงของไทย โดยศึกษาจากกรณีศึกษาหน่วยงาน AQSIQ ระดับกระทรวงของจีน
- การศึกษารูปแบบและกลยุทธ์ในการนำมาตรการด้านมาตรฐานสินค้ามาใช้เป็น Non-Tariff Measures ในการป้องกันการนำเข้าสินค้าไร้คุณภาพจากจีน

5.1.2.2 ด้านการลงทุนไทย-จีน

จากการทบทวนวรรณกรรมและการประเมินการลงทุนระหว่างไทย-จีน พบว่า ในขณะนี้ นักธุรกิจจีนได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น โดยที่รัฐบาลจีนมีนโยบายให้การสนับสนุน และส่งเสริมให้นักธุรกิจชาวจีนให้ไปลงทุนยังต่างประเทศมากขึ้นภายใต้ยุทธศาสตร์ “เดินออกไป” และบริษัทจีนให้ความสนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น เนื่องจากปัจจัยความพร้อมของไทยและความเหมาะสมในการลงทุน

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีโครงการของจีนยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนเฉลี่ยประมาณ 25-27 โครงการต่อปี มูลค่าเงินลงทุนเฉลี่ย 17,000 ล้านบาท โดยในปี 2008-2009 เป็นปีที่ประเทศไทยกำหนดให้เป็นปีแห่งการลงทุน มีการให้สิทธิประโยชน์เพิ่มขึ้นสำหรับอุตสาหกรรมที่เป็นเป้าหมาย ส่งผลให้นักลงทุนจากต่างประเทศ รวมถึงจีนให้ความสนใจยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนเป็นจำนวนมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน โดยในปี 2008 มีโครงการจากจีนยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนรวม 21 โครงการ มูลค่าเงินลงทุน 1,505 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน

ต่อมา ในปี 2009 มีโครงการจากจีนยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนรวม 25 โครงการ มูลค่าเงินลงทุน 43,189.2 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน และในปี 2010 มีโครงการจากจีนยื่นขอรับส่งเสริมการลงทุนรวม 31 โครงการ มูลค่าเงินลงทุน 10,698.4 ล้านบาท ไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน

ในช่วง ปี 2009-2010 ค่าขอรับส่งเสริมการลงทุนจากจีนมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งโครงการส่วนใหญ่จะเป็นโครงการขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่มีมูลค่าน้อยกว่า 50 ล้านบาท และไม่เกิน 500 ล้านบาท และล่าสุดในปี 2010 การลงทุนจากจีนในไทยได้ขยายตัวขึ้นมาจัดอยู่ในอันดับที่ 5 ของการลงทุนต่างประเทศในไทยทั้งหมด (ญี่ปุ่น อันดับ 1)

ในขณะเดียวกัน การออกไปลงทุนของไทยในจีนนับเป็นโอกาสที่ดีเช่นกัน เนื่องด้วยการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนและด้วยขนาดของตลาดจีน ประกอบกับระบบกลไก/นโยบาย/มาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักลงทุนต่างชาติของรัฐบาลจีนที่มีความโปร่งใสและมีความเป็นสากลมากขึ้น และมาตรการส่งเสริมการลงทุนในบางพื้นที่ของจีน เช่น ภูมิภาคจีนตะวันตก จึงเป็นโอกาสของนักธุรกิจไทยในการออกไปลงทุนในประเทศจีน

อย่างไรก็ดี เนื่องจากการแข่งขันที่เข้มข้นในประเทศจีน ทั้งการแข่งขันกับนักธุรกิจจีนเอง นักธุรกิจจากประเทศตะวันตก หรือนักธุรกิจจากกลุ่มอาเซียนด้วยกัน ดังนั้น นักธุรกิจไทยที่จะออกไปลงทุนในประเทศจีนจำเป็นต้องมีความพร้อมในทุกๆ ด้าน และเป็นธุรกิจที่มีความสามารถในการแข่งขันในธุรกิจที่ตนจะเข้าไปลงทุนในจีน มิฉะนั้นแล้ว อาจจะต้องเผชิญกับการแข่งขันจนอาจจะต้องล้มเลิกกิจการไปก็เป็นได้

ในทางกลับกัน ยังมีประเด็นปัญหาหรือความท้าทายในด้านการลงทุนไทย-จีน โดยเฉพาะการเข้ามาลงทุนของทุนจีนในประเทศไทย ทั้งที่เป็นการลงทุนโดยรัฐวิสาหกิจจีนหรือเอกชนจีนในประเทศไทย อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจไทยที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ไทย และอาจจะเป็นกิจการหรือธุรกิจที่อาจจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรือการมาใช้ประโยชน์สวามิภักดิ์เพื่อใช้ไทยเป็นฐานในการส่งออก เป็นต้น รัฐบาลไทยจึงควรมีมาตรการกลั่นกรองและพิจารณาให้การส่งเสริมเฉพาะกิจการจีนที่จะเป็นประโยชน์และมีความเหมาะสมเป็นสำคัญ

ในด้านบทบาทของรัฐบาลไทยและเป้าหมายยุทธศาสตร์ด้านการลงทุนกับจีน ควรเน้นการกระชับความร่วมมือด้านการลงทุน ทั้งในระดับรัฐบาลกลางและรัฐบาลมณฑล

สำหรับประเด็นด้านการลงทุนโดยตรงระหว่างประเทศ (FDI) ที่ควรจะมีการศึกษาวิจัยในอนาคตต่อไปนั้น จากการศึกษาทบทวนผลงานวิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนไทย-จีนนั้น พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานศึกษาเกี่ยวกับการออกไปลงทุนของไทยในประเทศจีน (ดังแสดงในตารางที่ 5-8) จึงควรมีการศึกษาต่อยอดและวิเคราะห์เชิงลึกด้านการลงทุนจีนในไทย เช่น

--ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและไม่ใช่เศรษฐกิจจากการเข้ามาลงทุนของจีนในประเทศไทย โดยอาจจะหยิบยกกรณีศึกษาในระดับจังหวัดหรือภูมิภาคของไทย

--การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและพฤติกรรมของนักลงทุนจีนในไทยโดยเปรียบเทียบกับนักลงทุนจากประเทศอื่น เป็นต้น

ตารางที่ 5-8 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการลงทุน (FDI) ระหว่างไทย-จีน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
การลงทุนไทยในจีน	-จิตติวรรณ ศรีเจริญ. (2541). <i>ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนของไทยในจีน</i> . วิทยานิพนธ์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา. (2541). <i>“การวิเคราะห์กลยุทธ์ มาตรการการส่งเสริมธุรกิจ การลงทุนไทย ในมณฑลยูนนานและเสฉวน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”</i> . ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.	6 ชิ้นงาน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
	-จิตรีย์ มงคลหล้า. (2547). <i>บริษัทข้ามชาติไทยกับการลงทุนในประเทศจีน : ปัญหาและอุปสรรค (Thai Multinational Corporations and Investment in China : Problems and Obstacles)</i>. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -ภกมน สุทธิพันธุ์. (2550). <i>การลงทุนโดยตรงของธุรกิจไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน</i>. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -เมตตา วงศ์ใจหาญ. (2551). <i>ความถี่กับการลงทุนโดยตรงของไทยในจีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (จีนในระบบเศรษฐกิจโลก), วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา, มหาวิทยาลัยรังสิต. -เดมศักดิ์ โอภาสยานนท์. (2552). <i>ความเป็นไปได้และโอกาสของการเข้าไปลงทุนในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของไทยในประเทศจีน</i>. งานวิจัยเฉพาะเรื่อง. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.	
การลงทุน จีนในไทย	-หัสพร ทองแดง. (2548). <i>ผลของการลงทุนโดยตรงจากจีนต่อการค้าระหว่างประเทศไทย-จีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -พิทยา สุวพันธ์. (2549). <i>การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน</i>. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.	2 ชิ้นงาน
ด้านการ ลงทุน FDI ไทย-จีน โดยรวม	-สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2538). <i>คู่มือการลงทุนในจีน</i>. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. -อรรถพล มาพวง. (2547). <i>ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -มานิต เจริญรุ่ง. (2551). <i>ความสัมพันธ์ของการลงทุน กับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจศึกษาเปรียบเทียบ : ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน</i>. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -อรรถพล มาพวง นิธิติ พันธมิตร ไพรัช กาญจนการุณ และประพัฒน์ จริยะพันธุ์. (2551). “ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย”. <i>วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่</i>, 12(1-2). จาก -พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิวัฒน์, ม.ร.ว. (2552). <i>โครงการส่งเสริมการลงทุนไทย-จีน ประจำปี 2551</i>. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.	5 ชิ้นงาน
ด้าน กฎระเบียบ การลงทุน FDI ไทย- จีน	-Bruggen, Edwin van der. (2543). “การวางแผนภาษีสำหรับนักลงทุนไทยในประเทศจีน”. <i>สรรพากรสาส์น</i>, 47(11), 41-50. -ขวัญทิศา เชื้อดี. (2545). <i>แรงจูงใจในด้านภาษีและราคาโอนเพื่อการลงทุนในประเทศจีน</i>. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -โชติรส เพศประเสริฐ. (2545). <i>สนธิสัญญาส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทย-จีน (Agreement between the government of the Kingdom of Thailand and the government of the People's Republic of China for promotion and protection of investments): วิเคราะห์ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ</i>. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต,	5 ชิ้นงาน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -กิติ ปิณฑนดิลก. (2547). กฎหมายการลงทุนในประเทศจีน. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยยูเนี่ยนกราฟฟิกส์ จำกัด. -วิบูลย์ ตั้งกิตติภากรณ์ และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายการค้าการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. บริษัท โซซิโอ-เอกโคโนมิก คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัทที่ปรึกษากฎหมายฟาร์อีสต์ จำกัด.เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงพาณิชย์.	

5.1.2.3 ด้านการบริการ

ประเด็นที่เป็นโอกาสจากภาคบริการ โดยเฉพาะการเข้ามาใช้บริการของชาวจีนในประเทศไทย ทั้งในด้านการท่องเที่ยว และด้านการศึกษาต่อในประเทศไทย จึงเป็นโอกาสอันดีในการแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและการศึกษาระหว่างกัน

ในด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยนับเป็นเป้าหมายด้านการท่องเที่ยวสำคัญอีกแห่งหนึ่งของชาวจีน ด้วยราคาค่าใช้จ่ายที่ไม่แพง ไทยมีแหล่งท่องเที่ยวสวยงาม โดยเฉพาะชายทะเลต่างๆ ของไทย รวมทั้งรสชาติและความหลากหลายของอาหารไทย ตลอดจนการเป็นแหล่งจับจ่ายซื้อของ (shopping) เป็นต้น ล้วนเป็นปัจจัยดึงดูดให้นักท่องเที่ยวจีนสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหลังจากที่สถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยได้สงบลงในปี 2010 นักท่องเที่ยวจีนเริ่มเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น

ส่วนด้านการศึกษาต่อในประเทศไทย ในขณะนี้ มีชาวจีนเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทยมากขึ้น ทั้งในมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชนของไทย ที่อยู่ในกรุงเทพมหานครและในภูมิภาคต่างๆ ของไทย โดยนักศึกษาจีนที่เข้ามามีทั้งการเข้าเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ และหลักสูตรที่เป็นภาษาไทย โดยเรียนร่วมกับนักศึกษาไทยอื่นๆ ดังนั้น การส่งเสริมและทำตลาดนักศึกษาจากประเทศจีนจึงเป็นเป้าหมายของมหาวิทยาลัยหลายแห่งในประเทศไทย

อย่างไรก็ดี มีประเด็นที่จะต้องตระหนักและสามารถเป็นประเด็นท้าทายในด้านบริการ โดยเฉพาะปัญหาคุณภาพของการจัดการทัวร์ท่องเที่ยว ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ นอกจากนี้ ควรปรับใช้กลยุทธ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนที่มีฐานะและกำลังซื้อสูง เช่น กลุ่มเศรษฐีจีน เพื่อให้มาใช้บริการต่างๆ ในประเทศไทย เช่น สนามกอล์ฟ เป็นต้น และในด้านการศึกษา ควรที่จะมีการตรวจสอบคุณสมบัติของนักศึกษาอย่างเข้มงวดก่อนรับเข้า เพื่อป้องกันปัญหาการปลอมแปลงเอกสาร เป็นต้น

ดังนั้น เป้าหมายด้านยุทธศาสตร์และบทบาทของรัฐบาลไทย ควรที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวในเชิงคุณภาพ และมีมาตรการรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจากจีน ตลอดจนการส่งเสริมและสนับสนุนนักศึกษาจีนในการเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย เป็นต้น

สำหรับประเด็นด้านการค้าบริการที่ควรจะมีการศึกษาวิจัยในอนาคตต่อไปนั้น จากการศึกษา ทบทวนผลงานวิชาการภาษาไทยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานศึกษาเกี่ยวกับสาขาการท่องเที่ยว จึงควรมีการศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับภาคบริการสาขาอื่นๆ ที่สำคัญมากขึ้น เช่น ด้าน ก่อสร้าง และการศึกษา เป็นต้น (ดังแสดงในตารางที่ 5-9)

ตารางที่ 5-9 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการท่องเที่ยวไทย-จีน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
ท่องเที่ยว	-กิตติ ลิ้มสกุล และคณะ. (2537). “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย พม่า และจีนตอนใต้”. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, มกราคม 2537. -สิทธิกร ชูทรัพย์. (2545). “กลยุทธ์การตลาดธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีน”. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, (2545), 76-82. -วิภา อุดมพันธ์ และคณะ. (2548). “สภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวระหว่าง ไทยกับจีน”. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจีน และนโยบายไทย ตอนที่ 1”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 16(11), 49-54. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยูนิาน และนโยบาย ไทย”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 16(12), 51-55. -ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2548). “การเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ระหว่างภาคเหนือตอนบนของไทยและจีนตอนใต้”. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2549). “การจัดการการท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงกับ สินค้าท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดล้านนาและกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS)”. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549. -ปรมินทร์ อริเดช และคณะ. (ระยะเวลาศึกษา 1 ก.ค. 2548 - 30 มิ.ย. 2549). “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน จังหวัดเชียงราย : กรณีเปรียบเทียบกับนครคุนหมิง”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. -สิริโสม พิเชษฐบุญเกียรติ. (ระยะเวลาศึกษา 1 ก.ค. 2548 - 2 เม.ย. 2550). “พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติในนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. -กรวรรณ สังขกรและกาญจนา จีรัตน์. (2551). “กลยุทธ์การแข่งขันด้านการ ท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้สภาวะการณ์ขยายตัวของตลาด ท่องเที่ยวจีน”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -ชาลิณี ศิริรักษา. (2551). พฤติกรรมการใช้จ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวจีนใน ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัย หอการค้าไทย. -Zhou Li Qing. (2552). ภาพลักษณ์เขตหุ่ยหลินมณฑลกว่างสี ประเทศจีน ใน มุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม, คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.	16 ชิ้นงาน

ประเภท	ข้อมูลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
	- จัตุรพร กลางสวัสดิ์. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวประเทศจีน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย หลังการแข่งขันโอลิมปิกปักกิ่งเกมส์ 2008. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนครสวรรค์. - กรวรรณ สังขกร. (2552). “การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในกลุ่มน้ำโขง”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. - ยศ สันตสมบัติ. (อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย). “โครงการศึกษาการท่องเที่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ: แนวคิดที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจกับปัญหาการพัฒนาในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขงตอนบน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. - อัครพงศ์ อันทอง และมิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2553). “โครงสร้างความสัมพันธ์ของภาพลักษณ์ คุณค่าที่ได้รับ ความพึงพอใจ และความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในตลาดที่สำคัญของประเทศไทย.” สถาบันวิจัยนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.	

นอกจากนี้ ผลงานวิชาการในด้านการท่องเที่ยวไทย-จีนที่ผ่านมาได้เคยศึกษาด้านศักยภาพภาพลักษณ์ และการประมาณอุปสงค์ในระยะสั้น ระยะยาว จึงควรมีการศึกษาต่อยอดและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรม ภาพลักษณ์และอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวจีนในระดับมหภาค โดยเฉพาะมหภาคชายฝั่งที่มีอำนาจซื้อสูงและมีกลุ่มตลาดผู้บริโภคที่มีความสนใจและความพร้อมในการออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศ

5.1.2.4 ด้านเกษตรและอุตสาหกรรม

ในขณะนี้ ประเทศจีนได้มีการพัฒนาทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตสินค้าเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) มากขึ้น

สำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตภาคการเกษตรก็ได้ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องและมีงบประมาณสนับสนุนจำนวนมาก ตลอดจนการสร้างห้องทดลองทางการเกษตรที่ทันสมัย เป็นต้น จึงเป็นโอกาสสำหรับประเทศไทยในการร่วมมือกับจีน เพื่อแลกเปลี่ยนและเรียนรู้เทคโนโลยีจากจีน ทั้งด้านการวิจัยทางการเกษตร และการพัฒนาเทคโนโลยี เช่น การคิดค้นวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช การพัฒนาพลังงานทางเลือก นอกจากนี้ หน่วยงานราชการของทั้งสองประเทศอาจจะจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่วิจัย / วิชาการเพื่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยทางการเกษตรร่วมกัน เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในขณะเดียวกัน ก็มีประเด็นที่จะต้องตระหนักและสามารถเป็นประเด็นท้าทาย โดยเฉพาะในด้านการเกษตร เนื่องจากการที่ภาคเกษตรของจีนมีศักยภาพมากขึ้น และมีผลผลิตทางการเกษตรที่ผ่านการค้นคว้าวิจัยโดยการสนับสนุน/อุดหนุนของรัฐบาลจีนมากขึ้น จึงอาจจะเป็นคู่แข่งสำคัญของสินค้าเกษตรไทย เช่น กล้วยข้าว เนื่องจากประเทศจีนได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิตข้าวอย่างต่อเนื่อง อาจจะมีผลกระทบต่อผลผลิตข้าวของไทย และส่งผลกระทบต่อไปกระทบการส่งออกข้าวของไทย ทั้งด้านการแข่งขันและคุณภาพสินค้า เป็นต้น

นอกจากนี้ ในด้านการพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรม รัฐบาลจีนได้สนับสนุนและกระตุ้นให้เอกชนจีนหันไปเน้นการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่มีคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น รวมไปถึงการพัฒนาตราสินค้าของจีนให้เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศให้มากขึ้น

ดังนั้น เป้าหมายของยุทธศาสตร์ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมต่อจีน ควรเน้นความร่วมมือและเรียนรู้ด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมร่วมกัน มากกว่าที่จะไปแข่งขันกับประเทศจีน

สำหรับประเด็นด้านเกษตรและอุตสาหกรรมที่ได้เคยมีการศึกษาวิจัยไว้แล้ว (ดังแสดงในตารางที่ 5-10) เช่น จากงานศึกษาของนางสาวอริยา เผ่าเครื่อง ด้านการเกษตร สรุปได้ว่า “นักวิจัยจีนได้ประเมินศักยภาพและความต้องการพืชเกษตรหลักใน 20 ปีข้างหน้า พบว่า จีนจะผลิตข้าวเหลืองเล็กน้อย แต่มีความต้องการสินค้าอย่างพารา มันสำปะหลัง อ้อย น้ำตาล และปาล์มน้ำมัน เป็นจำนวนมาก” จึงควรมีการศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับสินค้าเกษตรเหล่านั้น โดยเฉพาะการศึกษาเกี่ยวกับสินค้าเกษตรในสาขาที่สำคัญแต่ไม่เคยมีผลงานศึกษาไว้ก่อน เช่น ปาล์มน้ำมัน และการศึกษาวิเคราะห์อุตสาหกรรมที่มีศักยภาพของไทยในการส่งออกปาล์ม ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เช่น อาหารกระป๋อง อาหารแช่เย็น แช่แข็ง และโอกาสในการส่งออกอาหารทะเลไปเจาะตลาดมณฑลจินตอโนน เป็นต้น

ตารางที่ 5-10 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านเกษตร และการค้าสินค้าเกษตรไทย-จีน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปีพ.ศ.)	หมายเหตุ
เกษตร	-มิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2541). “โครงการกลยุทธ์และแนวทางการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตรในระยะยาว : รายงานฉบับสมบูรณ์”. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เสนอ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. -สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2545). “ผลจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนต่อสินค้าเกษตรไทย: กรณีจีนเป็นคู่ค้า”. วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร, 21(1), 43-88. -ชาคริต ศิริรัตน์. (2549). ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -ชาคริต ศิริรัตน์ มิ่งสรรพ ขาวสอาด คมสัน สุริยะ และปิยะลักษณ์ พุทธรังษี. (2550). “ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน”. วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 11(1-3), 50-70. -ประโยชน์ เจริญสุข. (2549). “โครงการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน: กรณีศึกษาเกษตรกรในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน”. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -พรทิพย์ ป้อมสุวรรณ. (2550). มูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรกรรมหลังจากการเจรจาการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง. -อริยา เผ่าเครื่อง และคณะ. (ระยะเวลาศึกษา ก.ย. 2551- ก.ย.2552). “โครงการศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).	8 ชิ้นงาน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปีพ.ศ.)	หมายเหตุ
	-จักรี เตชะวารี. (2553). “การเติบโตและการพัฒนาการเกษตรของประเทศจีนกับนโยบายที่มีต่อภาคเกษตรของประเทศไทย.” รายงานเรื่องศูนย์ศึกษาจีน – GMS และ บทความวิชาการเรื่องการเกษตรและการท่องเที่ยวจีน, 12-31	

ตารางที่ 5-11 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านอุตสาหกรรม และการค้า-การลงทุนอุตสาหกรรมไทย-จีน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปี พ.ศ.)	หมายเหตุ
อุตสาหกรรม	-พราวพรรณ ประทุมชาติ. (2547). การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างประเทศไทยและจีน (Intra-industry trade between Thailand and China). วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -พิชญ์ กรุณานวัตร. (2548). การวิเคราะห์ความสามารถ ในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. -ทัศนวรรณ ชาวอุบลรัตน์. (2550). การค้าอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างไทยและจีนกับบทบาทการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. -จารุตร สมวงศ์. (2551). ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศไทยในประเทศจีน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2542-2549. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.	4 ชิ้นงาน

ทั้งนี้ ในด้านสินค้าอุตสาหกรรม พบว่า ภายได้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ของจีน (2011-2015) รัฐบาลจีนจะมุ่งเน้นส่งเสริม 7 อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ใหม่ภายใน 5 ปีจากนี้ ได้แก่

- (1) อุตสาหกรรมประหยัดพลังงานเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Energy saving and environmental protection)
- (2) อุตสาหกรรมสารสนเทศรุ่นใหม่ (Next generation information technology)
- (3) อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ (Biotechnology)
- (4) อุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูง (High-end manufacturing) เช่น การบิน และรถไฟความเร็วสูง
- (5) อุตสาหกรรมพลังงานใหม่ (New energy) เช่น นิวเคลียร์ แสงอาทิตย์ พลังลม และชีวมวล
- (6) อุตสาหกรรมวัสดุใหม่ (New materials)
- (7) อุตสาหกรรมยานยนต์พลังงานสะอาด (Clean energy vehicles)

ดังนั้น จึงควรมีการติดตามและร่วมมือกับจีนในอุตสาหกรรมทั้ง 7 สาขาดังกล่าว ซึ่งเป็นพัฒนาการที่น่าจะเป็นประโยชน์สำหรับไทยและอาเซียน เนื่องจาก จะเป็นโอกาสสำคัญที่จะทำให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสีเขียวและสะอาดของจีนที่จะพัฒนาใหม่ ด้วยราคาน่าจะอยู่ในระดับที่ทำให้

เข้าถึงได้ง่าย และเป็นทางเลือกเพิ่มขึ้นจากเดิมที่ประเทศไทยต้องซื้อเทคโนโลยีจากประเทศตะวันตกเป็นหลัก

สำหรับตัวอย่างโจทย์วิจัยด้านสินค้าอุตสาหกรรม เช่น

--ศึกษาวิเคราะห์อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ที่สำคัญในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน

--ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการต่อยอด และเชื่อมโยงการพัฒนาทั้ง 7 อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของจีน

5.1.2.5 ด้านคมนาคมและโลจิสติกส์

ในขณะนี้ รัฐบาลจีนมีนโยบายส่งเสริมการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน และจากการที่ประเทศไทยมีทำเลที่ตั้งไม่ห่างกับจีน แม้จะไม่มีพรมแดนติดต่อกับจีนโดยตรง ตลอดจนไทยมีระบบโครงข่ายและโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่งที่ค่อนข้างดี เมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกับจีนโดยตรง เช่น พม่า ลาว และเวียดนาม จึงนับเป็นประเด็นที่เป็นโอกาสสำหรับไทยในการที่จะเชื่อมโยง (connectivity) กับจีน โดยผ่านประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งทางบก โดยเส้นทางถนนผ่านภาคเหนือ ได้แก่ เส้นทาง R3A (ผ่านลาว) และ R3B (ผ่านพม่า) และเส้นทางถนนจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ได้แก่ เส้นทาง R9 เส้นทาง R12 เส้นทาง R8 เป็นต้น ตลอดจนการขนส่งทางแม่น้ำโขง ทางทะเล และทางอากาศ

นอกจากนี้ ไทยยังมีศักยภาพในการพัฒนาระบบรางโดยเส้นทางรถไฟเชื่อมโยจีนกับภูมิภาคอาเซียนในอนาคต ซึ่งในขณะนี้ รัฐบาลจีนได้ผลักดันโครงการรถไฟความเร็วสูงในประเทศเพื่อนบ้านจีนในภูมิภาค GMS เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูงจีน-ลาว ซึ่งลงนามบันทึกความเข้าใจกับรัฐบาลลาวตั้งแต่เดือนเมษายน 2010 และโครงการรถไฟความเร็วสูงจีน-พม่า ที่ก่อสร้างแล้วตั้งแต่ปี 2009 และคาดว่าจะแล้วเสร็จในปี 2013 นอกจากนี้ ยังมีเส้นทางรถไฟที่เชื่อมโยระหว่างจีน-เวียดนาม ซึ่งเปิดให้บริการมานานแล้ว ตามเส้นทางหนานหนิง (กว่างซี)-ฮานอย (เวียดนาม) เป็นต้น และล่าสุด รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีนกำลังจะลงนามในบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อก่อสร้างรถไฟความเร็วสูงในประเทศไทย จากหนองคาย-กรุงเทพ และกรุงเทพ-ปาดังเบซาร์ จึงเป็นประเด็นโอกาสที่สำคัญในด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์

อย่างไรก็ดี ยังคงมีประเด็นปัญหาและอุปสรรคในการเชื่อมโยงการขนส่งและโลจิสติกส์กับประเทศจีน โดยผ่านประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากแม้ว่าในทางกายภาพจะมีถนนและหลากหลายเส้นทางเชื่อมโยงประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเรียบร้อยแล้ว หากแต่ในขณะนี้กฎระเบียบด้านการคมนาคมขนส่งในประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในประเทศเวียดนามและในประเทศจีนเอง ยังไม่อนุญาตให้รถจากประเทศอื่นเข้าไปวิ่งในประเทศตนได้อย่างเต็มที่ และต้องขออนุญาตเป็นกรณีไป จึงนับเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเดินทาง การเดินทางของผู้โดยสาร และการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดนในภูมิภาคนี้

ดังนั้น รัฐบาลไทยควรเน้นสร้างความร่วมมือด้านการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งและด้านโลจิสติกส์ ตลอดจนความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่าง

ประเทศ โดยผ่านประเทศเพื่อนบ้านและประเทศจีน เพื่อให้สามารถเดินทางเชื่อมโยงระหว่างกันได้อย่างแท้จริงและสะดวก ปลอดภัย

สำหรับประเด็นด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ไทย-จีนที่ได้เคยมีการศึกษาไว้แล้ว (ดังแสดงในตารางที่ 5-12) พบว่า ส่วนใหญ่เป็นงานศึกษาเกี่ยวกับเส้นทางโลจิสติกส์การค้า โดยเฉพาะเส้นทางถนน จึงควรมีการศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการขนส่งระบบราง โดยเฉพาะการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากโครงการรถไฟความเร็วสูงของจีนในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

-การศึกษากระบวนการขนส่งและกระจายสินค้าไทยในประเทศจีน ทั้งสินค้าเกษตรและอาหารสด และสินค้าแปรรูป ตลอดจนสินค้าอุตสาหกรรม ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ในแง่ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข และร่วมมือกับจีน

--การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการขนส่งระบบรางในภูมิภาค (Trans Asian Railways) โดยเฉพาะการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน และรถไฟความเร็วสูงของจีนในประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งเส้นทางไฟจีน-ลาว (ยูนนาน-บ่อเต็น) รถไฟจีน-พม่า (ยูนนาน-มูเซ-เจียวเพียว) และรถไฟจีน-เวียดนาม (หนานหนิง – ฮานอย)

--การศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการหลั่งไหลเข้ามาของชาวจีนผ่านรถไฟความเร็วสูง ทั้งด้านแรงงานข้ามชาติ โรคภัย ยาเสพติด อบายมุข ซึ่งจะเป็นต้นทุนและภาระของไทยในอนาคต เป็นต้น

ตารางที่ 5-12 ตัวอย่างผลงานวิชาการด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ไทย-จีน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปีพ.ศ.)	หมายเหตุ
คมนาคม ขนส่งและ โลจิสติกส์	-แก้วดา โรหิตรัตน์ อักษรศรี พานิชสาส์น และเมตตา วงศ์ใจหาญ. (2549). “การศึกษา และสำรวจระบบ โลจิสติกส์ของประเทศจีนในบริบทของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน - จีน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว). -ปริชา เพ็ชรวงศ์. (2549). “แม่น้ำโขง : เส้นทางคมนาคมศักยภาพเพื่อรองรับการค้าไทย-จีนและการค้าระหว่างจีน-ประเทศที่สาม”. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร. -วิรพงษ์ ชุมพลบุญชร. (2549). การศึกษากลยุทธ์โลจิสติกส์ในการส่งออกมะพร้าว น้ำหอมผลสดไปประเทศจีนภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยขอนแก่น. -วันเพ็ญ ไกรเกียรติสกุล. (2549). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการระวางการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศ: กรณีศึกษาเส้นทางไทย - เขียงไฮ้. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. -วรินทร์ ชัยวิรัตน์. (2550). “ยูนาน: หนทางสู่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมภาคตะวันออกเฉียงใต้ของจีน”. รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS, 1(ม.ค.-มี.ค.), 18-25. -องอาจ เลี้ยงพันธุ์สกุล. (2550). ประสิทธิภาพการจัดการ โลจิสติกส์ธุรกิจส่งออกยางพาราไปยังจีนตอนใต้ผ่านทางท่าเรือเขียงแสน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร,มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -อักษรศรี พานิชสาส์น. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์จุดเชื่อมโยงทางการค้า	12 ชิ้นงาน

ประเภท	ข้อมูลงานภาษาไทย (เรียงตามปีพ.ศ.)	หมายเหตุ
	ระหว่างไทย-จีนตอนใต้บนเส้นทางและบริเวณสองฝั่งคุน-มันกงดู ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้". ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงพาณิชย์. -เจริญชัย โจมพัฒนารักษ์. (2551). "การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กรณีศึกษาสินค้าส่งออกไปยังจีน". สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). -บุศรี เทียศิริเพชร และโกสุเมก สายจันทร์. (2552).. "การศึกษากฎระเบียบเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ กรณีการค้าชายแดนและผ่านด่านระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน: รายงานการวิจัย". เชียงใหม่:มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. -รุจิร พนมยงค์. (ระยะเวลาศึกษา 15 ก.พ. 2549 -1 ต.ค. 2552). "การศึกษาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีนเพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กรณีศึกษา การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน". สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). -บริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด (Lead Firm) บริษัท เอฟซิลอน จำกัด และบริษัท พิสุทธิ เทคโนโลยี. (2553). "โครงการสำรวจออกแบบรายละเอียดและการบริหารจัดการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า (Feasibility study on Intermodal Facilities) ที่เชียงใหม่และเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย". เสนอ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.). -จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันการขนส่ง. (2553). "รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและโลจิสติกส์. จาก www.tri.chula.ac.th/twwwroot/library/research1.html, 2553.	

5.1.2.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ในขณะนี้ ประเทศจีนยังคงเป็นประเทศกำลังพัฒนาแม้ว่าจะมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ดังนั้น การที่จีนเป็นประเทศกำลังพัฒนาและเป็นประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเอเชียเช่นเดียวกับไทย จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ไทยและจีนจะได้ร่วมมือกันและผนึกกำลังกัน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองในเวทีความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งในฐานะประเทศกำลังพัฒนา และในฐานะประเทศในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกันในการเจรจาต่อรองกับประเทศในภูมิภาคอื่น เป็นต้น

นอกจากนี้ ไทยและอาเซียนกำลังมุ่งสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) ในปี 2015 และไทย-จีนก็ได้ร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มความตกลงที่สำคัญ เช่น ความร่วมมือในกรอบ ASEAN+ 1 ระหว่าง 10 ประเทศในอาเซียนและจีน ซึ่งมีวาระครบ 20 ปีความสัมพันธ์อาเซียน-จีน ในปี 2011 รวมทั้งกรอบความร่วมมืออื่นๆ เช่น กรอบ ASEAN+3 (รวมเกาหลีและญี่ปุ่น) กรอบ ASEAN+ 6 (เพิ่มอินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์) กรอบ APEC มีสมาชิก 21เศรษฐกิจ (รวมไต้หวันฮ่องกง) และกรอบ ASEM ระหว่างประเทศในเอเชียและสหภาพยุโรป ตลอดจนกรอบอนุภูมิภาค เช่น กรอบ GMS ระหว่างประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง และกรอบ Pan Beibu Gulf หรือ PBG ซึ่งมี 3 มณฑลของจีนเข้าร่วม คือ กว่างตง กว่างซี และไห่หนาน โดยมีประเทศในอาเซียนเข้าร่วมตามความสมัครใจ และประเทศไทยได้เข้าร่วม ตั้งแต่ปี 2009 เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในแง่ของอุปสรรคหรือประเด็นท้าทายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในระดับภูมิภาคเอเชีย ในขณะนี้ ยังคงมีประเด็นอ่อนไหวที่สามารถเป็นชนวนแห่งความขัดแย้งในภูมิภาค เช่น โอกาสเกิดข้อขัดแย้งระหว่างจีนกับประเทศอาเซียนอื่นที่ต่างอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของหมู่เกาะในทะเลจีนใต้ ในขณะที่ ประเทศไทยมิได้มีการอ้างสิทธิในประเด็นดังกล่าวด้วย

ดังนั้น รัฐบาลไทยจำเป็นต้องมีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีต่อจีนอย่างเหมาะสมต่อไป

สำหรับประเด็นที่ควรมีการศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึก เช่น

--ผลกระทบและโอกาสในการขยายการค้าและการลงทุนกับจีนหลังการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC

ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มอนุภูมิภาคใหม่ เช่น

--การใช้ประโยชน์จากความร่วมมือกับจีนภายใต้กรอบ Pan Beibu Gulf (PBG) ในด้านการค้าและการลงทุน

ตลอดจนการสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆที่ทวีความสำคัญมากขึ้น เช่น

--บทบาทของจีนในด้านการเงินในภูมิภาคและผลกระทบจากการทำ RMB trade settlement เป็นต้น

5.1.2.7 ด้านความสัมพันธ์ทวิภาคี

ประเด็นที่เป็นโอกาสด้านความสัมพันธ์ทวิภาคีไทย-จีน เริ่มจากรากฐานของความสัมพันธ์ที่ดีและใกล้ชิด ทั้งในระดับราชวงศ์ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล ภาคเอกชน และประชาชนไทยและจีน รวมทั้งการมีประวัติศาสตร์ของความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ราบรื่นมาโดยตลอด ไม่เคยมีความขัดแย้งใดๆ ระหว่างกันโดยตรง และความสัมพันธ์ในด้านเชื้อชาติและบทบาทของชาวจีนโพ้นทะเลในไทย และชาวไทยเชื้อสายจีนในปัจจุบัน เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ปฏิเสธไม่ได้ว่า ยังคงมีประเด็นที่จะต้องตระหนักและระมัดระวังเพื่อไม่ให้เกิดภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อกัน เช่น การเข้ามาขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของกลุ่มทุนจีนและการทะลักเข้ามาของสินค้าจีน อาจก่อให้เกิดประเด็นต่อต้านหรือขัดแย้งจากบางภาคส่วนในประเทศไทย เช่น กลุ่มเกษตรกรไทยหรือผู้ประกอบการ SMEs ของไทยที่ต้องแข่งขันกับสินค้าจีน เป็นต้น รวมทั้งประเด็นอ่อนไหวอื่นๆ เช่น ปัญหาแม่น้ำโขงแห้ง เป็นต้น

ดังนั้น รัฐบาลของทั้งสองประเทศควรมีเป้าหมายของยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ทวิภาคีที่ดีต่อกัน เช่น การสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกันและกันในสายตาของประชาชนของสองประเทศ โดยเป็นภาพลักษณ์ที่ดีทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง ตลอดจนด้านวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ และด้านอื่นๆ เช่น ด้านการศึกษา การท่องเที่ยว เป็นต้น ตัวอย่างประเด็นที่ควรมีการศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกในด้านความสัมพันธ์ทวิภาคีกับจีน เช่น

--อนาคตความสัมพันธ์ไทย-จีน ภายใต้กรอบ GMS ในบริบทของการจัดการปัญหาแม่น้ำโขง

--การประเมินความร่วมมือไทย-จีนที่มีอยู่แล้ว และความคุ้มค่าเชิงงบประมาณกับประโยชน์ที่เอกชนไทยได้รับ

--การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทวิภาคีกับจีนในบริบทแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของจีน (2011-2015) เป็นต้น

สำหรับตารางสรุปประเด็นที่สำคัญต่างๆ ทั้งด้านที่เป็นโอกาส (Opportunity) และประเด็นความท้าทายหรือคุกคาม (Threat) ดังที่กล่าวมาข้างต้น มีดังนี้

ตารางที่ 5- 13 ประเด็นเป้าหมายยุทธศาสตร์เศรษฐกิจไทย-จีน:

โอกาสและความท้าทาย และตัวอย่างโจทย์วิจัย

ประเด็น	เป้าหมายของยุทธศาสตร์	ประเด็นด้านโอกาส (Opportunity)	ประเด็นด้านความท้าทายและคุกคาม (Threat)	ตัวอย่างประเด็นวิจัย
การค้า	การส่งออกสู่ตลาดประเทศจีน และการนำเข้าจากประเทศจีน	การใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี ASEAN-China FTA และศักยภาพของขนาดผู้บริโภคจีนที่มีกำลังซื้อมากขึ้นและมีตลาดขนาดใหญ่ขึ้น โดยเฉพาะชนชั้นกลางยุคใหม่ของจีน	การเตรียมมาตรการรองรับการนำเข้าสินค้าจีนอย่างเหมาะสม โดยต้องเน้นการนำเข้าเฉพาะสินค้าจีนที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน	(1) การค้าชายแดนไทย-จีน กับการทำ RMB Trade Settlement ภายใต้ ACFTA : อนาคตโอกาส และอุปสรรค (2) ศักยภาพด้านการส่งออกพืชเศรษฐกิจและสินค้าเกษตรที่ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน เช่น --ศักยภาพของการส่งออกน้ำมันปาล์มและผลิตภัณฑ์ไปตลาดจีน --การขยายตลาดผลิตภัณฑ์จากน้ำยางขึ้นในตลาดจีน (3) ศักยภาพด้านการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมสำคัญที่ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน เช่น --การต่อยอดและพัฒนาการส่งออกอิเล็กทรอนิกส์ของไทยไปจีน --การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมีของไทยเพื่อขยายการค้ากับจีน เป็นต้น (4) ด้านการนำเข้า เช่น --การศึกษาความเป็นไปได้ในการยกระดับและจัดตั้งหน่วยงานด้านมาตรฐานในระดับกระทรวงของไทย โดยศึกษาจากกรณีศึกษาหน่วยงาน AQSIQ ระดับกระทรวงของจีน --การศึกษารูปแบบและกลยุทธ์ในการนำมาตรการด้านมาตรฐานสินค้ามาใช้เป็น Non-Tariff Measures ในการป้องกันการนำเข้าสินค้าไร้คุณภาพจากจีน

ประเด็น	เป้าหมายของยุทธศาสตร์	ประเด็นด้านโอกาส (Opportunity)	ประเด็นด้านความท้าทายและคุกคาม (Threat)	ตัวอย่างประเด็นวิจัย
การลงทุน	การกระชับความร่วมมือด้านการลงทุน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือด้านการเงินระหว่างประเทศ	การออกไปลงทุนในประเทศจีนของธุรกิจไทยที่มีความพร้อมและมีความสามารถในการแข่งขัน	การเตรียมรับมือกับผลกระทบจากการเข้ามาลงทุนของรัฐบาลกิจและบริษัทจีนในประเทศไทย ซึ่งอาจจะกระทบต่อธุรกิจไทยที่มีอยู่แล้วและต้องแข่งขันกับทุนจากจีน โดยเฉพาะ SMEs ไทย	การศึกษาต่อยอดและวิเคราะห์เชิงลึกด้านการลงทุนจีนในไทย เช่น --ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและไม่ใช่เศรษฐกิจจากการเข้ามาลงทุนของจีนในประเทศไทย โดยอาจจะหยิบยกกรณีศึกษาในระดับจังหวัดหรือภูมิภาคของไทย --การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและพฤติกรรมของนักลงทุนจีนในไทยโดยเปรียบเทียบกับนักลงทุนจากประเทศอื่น เป็นต้น
การบริการ	การส่งเสริมการท่องเที่ยว การแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรมและการศึกษาระหว่างกัน	การรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจากจีน และศักยภาพของนักศึกษาจีนในการเข้ามาศึกษาต่อในประเทศไทย	ปัญหาคุณภาพของการจัดการการทัวร์ท่องเที่ยว และต้องเพิ่มมาตรการดึงดูดนักท่องเที่ยวจีนที่มีฐานะและกำลังซื้อสูง เช่น กลุ่มเศรษฐีจีน	(1) การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับภาคบริการสาขาอื่นๆ ของจีนที่สำคัญมากขึ้น เช่น ด้านการท่องเที่ยว เป็นต้น (2) ด้านการท่องเที่ยว ควรศึกษาต่อยอดและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับพฤติกรรม ภาพลักษณ์ และอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวจีนในระดับมหภาค โดยเฉพาะมณฑลชายฝั่งของจีนที่มีรายได้และอำนาจซื้อสูง
เกษตรและอุตสาหกรรม	ความร่วมมือด้านการเกษตรและการเกษตรและอุตสาหกรรม	การแลกเปลี่ยนและเรียนรู้เทคโนโลยีจากจีน ทั้งด้านการวิจัยทางการเกษตร และการพัฒนาเทคโนโลยี เช่น การคิดค้นวิจัยพัฒนาพันธุ์พืช การพัฒนาพลังงานทางเลือก	ภาคเกษตรของจีนมีศักยภาพมากขึ้นและผลผลิตทางการเกษตรของจีนอาจจะเป็นคู่แข่งสำคัญของสินค้าเกษตรไทยในตลาดจีน เช่น ข้าว ตลอดจนการพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรมของจีนที่มีคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น	--การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับสินค้าเกษตรในสาขาที่สำคัญแต่ไม่เคยมีผลงานศึกษาไว้ก่อน เช่น ปาล์มน้ำมัน --ศึกษาวิเคราะห์อุตสาหกรรมศักยภาพของไทยในการส่งออกป็นจีน ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป เช่น อาหารกระป๋อง อาหารแช่เย็นแช่แข็ง --ศึกษาวิเคราะห์อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ที่สำคัญในอนาคต เช่น อุตสาหกรรมพลังงานทดแทน --ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการต่อยอดและเชื่อมโยงการพัฒนาทั้ง 7 อุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของจีน

ประเด็น	เป้าหมายของยุทธศาสตร์	ประเด็นด้านโอกาส (Opportunity)	ประเด็นด้านความท้าทายและคุกคาม (Threat)	ตัวอย่างประเด็นวิจัย
คมนาคม โลจิสติกส์	การสร้างความร่วมมือด้านการสื่อสารและการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ตลอดจนความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางและขนส่งสินค้าระหว่างประเทศโดยผ่านประเทศเพื่อนบ้าน	การเชื่อมโยง (Connectivity) กับจีน ทั้งทางถนนผ่านภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย และทางแม่น้ำโขง ทางทะเล ทางอากาศ ตลอดจนศักยภาพในการพัฒนาระบบรางโดยเส้นทางรถไฟเชื่อมโยงจีนกับภูมิภาคอาเซียนในอนาคต	กฎระเบียบด้านการคมนาคมขนส่งในประเทศจีนและประเทศเพื่อนบ้าน ในภูมิภาคที่ยังเป็นอุปสรรคต่อการเดินทางและการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน	-การศึกษากระบวนการขนส่งและกระจายสินค้าไทยในประเทศจีน ทั้งสินค้าเกษตรและอาหารสด และสินค้าแปรรูป ตลอดจนสินค้าอุตสาหกรรม ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ในแง่ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข และร่วมมือกับจีน เป็นต้น --การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการขนส่งระบบรางในภูมิภาค (Trans Asian Railways) โดยเฉพาะการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากโครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน และรถไฟความเร็วสูงของจีนในประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งเส้นทางรถไฟจีน-ลาว (ยูนนาน-บ่อเต็น) รถไฟจีน-พม่า (ยูนนาน-มูเซ-เจียวเพียว) และรถไฟจีน-เวียดนาม (หนานหนิง – ซานฮุย) เช่น การศึกษาผลกระทบทางสังคมจากการหลั่งไหลเข้ามาของชาวจีนผ่านรถไฟความเร็วสูง ทั้งด้านแรงงานข้ามชาติ โรคภัย ชาติพันธุ์ อพยพ ฯลฯ ซึ่งจะเป็ต้นทุนและการะของไทยในอนาคต เป็นต้น
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ/ภูมิภาค	ความร่วมมือในกรอบ ASEAN+1 และกรอบอื่นๆ เช่น ASEAN+3, ASEAN+ 6, APEC และ ASEM ตลอดจนกรอบอนุภูมิภาค เช่น GMS และ PBG	การผนึกกำลังเพื่อสร้างอำนาจต่อรองทั้งในฐานะประเทศกำลังพัฒนาและประเทศในภูมิภาคเอเชียด้วยกัน	โอกาสที่อาจจะเกิดขึ้นข้อขัดแย้งระหว่างจีนกับประเทศอาเซียนอื่นที่ต่างอ้างสิทธิความเป็นเจ้าของหมู่เกาะในทะเลจีนใต้	การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึก เช่น --ผลกระทบและโอกาสในการขยายการค้าและการลงทุนกับจีนหลังจัดทำกลุ่ม AEC ประเด็นที่เกี่ยวกับกลุ่มอนุภูมิภาคใหม่ เช่น --การใช้ประโยชน์จากความร่วมมือกับจีนภายใต้กรอบ PBG ในด้านการค้าและการลงทุน ตลอดจนการสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆที่ทวีความสำคัญมากขึ้น เช่น --บทบาทของจีนในด้านการเงินในภูมิภาคและผลกระทบจากการทำ RMB trade settlement เป็นต้น
ความสัมพันธ์	การสร้างภาพลักษณ์ที่ดี	รากฐานความสัมพันธ์ที่ดีและใกล้ชิด	การขยายอิทธิพลทางเศรษฐกิจอย่าง	การศึกษาริเริ่มและวิเคราะห์เชิงลึกในด้านความสัมพันธ์ทวิภาคีกับจีน เช่น

ประเด็น	เป้าหมายของยุทธศาสตร์	ประเด็นด้านโอกาส (Opportunity)	ประเด็นด้านความท้าทายและคุกคาม (Threat)	ตัวอย่างประเด็นวิจัย
ทวิภาคี	ของประเทศไทยในสายตาสหชาวจีนทั้งด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมือง ตลอดจนด้านวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ในประเทศไทย	ระหว่างรัฐบาลภาคเอกชนและประชาชนของไทยและจีน	รวดเร็วของเงินอาจก่อให้เกิดประเด็นต่อต้านหรือขัดแย้งจากบางภาคส่วนในประเทศไทย เช่น กลุ่มเกษตรกรที่ต้องแข่งขันกับสินค้านำเข้าหรือประเด็นแม่น้ำโขงแห้ง เป็นต้น	--อนาคตความสัมพันธ์ไทย-จีน ภายใต้กรอบ GMS ในบริบทของการจัดการปัญหาแม่น้ำโขง --การประเมินความร่วมมือไทย-จีนที่มีอยู่แล้วและความคุ้มค่าเชิงงบประมาณกับประโยชน์ที่เอกชนไทยได้รับ --การวิเคราะห์ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทวิภาคีกับจีนในบริบทแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ของจีน (2011-2015) เป็นต้น

5.1.3 โจทย์วิจัยเริ่มต้นและการวิจัยต่อยอด

สำหรับประเด็น โจทย์วิจัยเริ่มต้นและวิจัยต่อยอดที่ไม่เคยมีการศึกษามาก่อน หรือมิได้มีผลงานวิชาการภาษาไทยมากนัก และ/หรือยังไม่เคยมีการศึกษาวิเคราะห์ในเชิงลึก ซึ่งเป็นสาขาที่ขาดแคลน และควรที่จะพัฒนาหัวข้อ/โจทย์วิจัยเริ่มต้น และการวิจัยต่อยอดหรือเพิ่มการศึกษาวิจัยให้มากขึ้น โดยเฉพาะในระยะสั้น 1-2 ปี และระยะกลางถึงระยะยาว 3-5 ปี มีดังนี้

5.1.3.1 ข้อเสนอประเด็นวิจัยในระยะสั้น 1-2 ปี ได้แก่

1) ด้านค่าเงินหยวน และบทบาทด้านการเงินของจีน

เนื่องจากในขณะนี้ บทบาทของเงินหยวน หรือ Renmenbi (RMB) ของจีนได้มีความสำคัญและได้รับความสนใจมากขึ้น โดยเฉพาะหลังจากที่เกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในสหรัฐฯ ช่วงปี 2008 ทำให้ประเทศต่างๆ เริ่มไม่มั่นใจในเงินเหรียญสหรัฐฯ และเริ่มหันไปพิจารณาหน่วยเงินตราอื่นๆ ประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจและบทบาทด้านการค้า/การลงทุนระหว่างประเทศของจีนในเศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจภูมิภาค โดยเฉพาะจีนได้กลายมาเป็นคู่ค้าอันดับต้นของหลายประเทศ (แทนที่สหรัฐฯ) ทำให้เริ่มมีการกล่าวถึงเงินหยวนของจีนในการขึ้นเป็นหน่วยเงินตราหลักของโลก

นอกจากนี้ รัฐบาลจีนได้ประกาศส่งเสริมการใช้เงินสกุลท้องถิ่นและเงินหยวนในการซื้อขายกับจีน (RMB trade settlement) โดยความร่วมมือกับหลายประเทศ ตั้งแต่ปลายปี 2008 ซึ่งเน้นส่งเสริมให้มีการค้าขายโดยใช้เงินหยวนกับเงินตราท้องถิ่นของแต่ละประเทศจากเดิมที่ต้องแลกเปลี่ยนผ่านเงินเหรียญสหรัฐฯ และประกาศให้หลายมณฑล/เมืองของจีนได้ทำธุรกรรมเงินหยวนกับต่างประเทศ เป็นต้น

นับตั้งแต่เดือนธันวาคมปี 2008 จีนได้ลงนามในสัญญา SWAP เงินกับธนาคารกลางของหลายประเทศ/เศรษฐกิจ เช่น ฮองกง เกาหลีใต้ มาเลเซีย เบลารุส อินโดนีเซีย อาร์เจนตินา และสิงคโปร์ รวมทั้งประเทศในเอเชียกลาง ซึ่งผลการทำ SWAP เงินดังกล่าว จะเอื้อให้ธนาคารกลางในประเทศเหล่านั้นสามารถขายเงินหยวนให้ผู้นำเข้าส่งออกสินค้าและบริการจากจีนเพื่อให้สามารถใช้เงินสกุลท้องถิ่นและเงินหยวนในการซื้อขายกับจีน โดยที่ผู้ประกอบการในประเทศเหล่านั้นไม่จำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเงินตราผ่านเงินเหรียญสหรัฐ ส่งผลให้ต้นทุนในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศคู่ค้าดังกล่าวกับจีนลดลง รวมทั้งช่วยเอื้อต่อการค้าและการลงทุนกับจีนมากขึ้น

สำหรับพัฒนาการด้านอัตราแลกเปลี่ยนและบทบาทเงินหยวนจีน ปรากฏในตารางที่ 5-14

ตารางที่ 5-14 พัฒนาการด้านอัตราแลกเปลี่ยนและค่าเงินหยวนจีน

ปี	วัน/เดือน	สถานการณ์
1994		-ประกาศใช้หน่วยเงินตราเพียงแบบเดียว คือ Renminbi พร้อมประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ (Fixed Exchange Rate System) โดยผูกค่าเงินคงที่กับเงินเหรียญสหรัฐในระดับ 8.62 หยวนเท่ากับ 1 เหรียญสหรัฐ ² ส่งผลให้ในปี 1994 ค่าเงินของจีนได้อ่อนค่าลงอย่างมาก (เงินหยวนลดค่า)
2005	กรกฎาคม	-ประกาศเปลี่ยนมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัวแบบมีการจัดการ (Managed Floating Exchange Rate) โดยใช้ตะกร้าอ้างอิงหลายสกุล และให้มีการแกว่งของค่าเงินได้ไม่เกินร้อยละ 0.33 ต่อวัน ซึ่งนับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญจากระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบคงที่ ที่ใช้มาตั้งแต่ปี 1994
2007	พฤษภาคม	-ประกาศขยายช่วงของการเปลี่ยนค่าเงินเป็นร้อยละ 0.5 ต่อวัน เพื่อให้ค่าเงินหยวนมีความยืดหยุ่นมากขึ้น และลดแรงกดดันจากประเทศภายนอกที่จะให้รัฐบาลจีนเพิ่มค่าเงินหยวนให้แข็งค่ามากกว่านี้
2008	กลางปี	- เนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจและการเงินโลก รัฐบาลจีนประกาศตรึงค่าเงินหยวนกับเงินเหรียญสหรัฐที่ 6.28 หยวนต่อ 1 เหรียญสหรัฐ
2008	ธันวาคม	-เพื่อผลักดันให้เงินหยวนเข้ามามีบทบาทในการเงินโลก และเพื่อส่งเสริมการทำ RMB Trade Settlement รัฐบาลจีนลงนามในสัญญา Swap เงินกับธนาคารกลางของเขตเศรษฐกิจ/ประเทศต่างๆ เช่น ฮองกง เกาหลีใต้ มาเลเซีย เบลารุส อินโดนีเซีย และอาร์เจนตินา ซึ่งส่งผลให้ธนาคารกลางคู่สัญญาสามารถขายเงินหยวนให้ผู้นำเข้า/ส่งออกที่ซื้อขายกับจีนได้โดยตรง ไม่จำเป็นต้องแลกเปลี่ยนสกุลหลักอื่นๆ เช่น เงินเหรียญสหรัฐ
2010	มิถุนายน	-ธนาคารกลางของจีนประกาศเปิดให้เงินหยวน “มีความยืดหยุ่น” ได้เมื่อเทียบกับเงินเหรียญสหรัฐ โดยทุนรักษาระดับอัตราแลกเปลี่ยนจะประกาศอัตราซื้อขาย ของแต่ละวัน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจีนยังคงควบคุมบัญชีทุน (Capital account control) และยังยืนยันในการเป็นสมาชิก IMF ตามมาตรา 8 (ยังมีได้เลื่อนขึ้นไปเข้ามาตรา 14 ของ IMF ²)

ที่มา : รวบรวมโดย อักษรศรี พานิชสาส์น ,2010

² จีนยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกในมาตรา 14 จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขมาตรา 14 ของ IMF กล่าวคือ การเปิดตลาดทุนเสรี และการลดการควบคุมการเคลื่อนย้ายของเงินทุน การปล่อยให้มีการนำเงินเข้า-ออกได้อย่างเสรี และการเปิดเผยข้อมูลทางการเงินอย่างโปร่งใส และธนาคารพาณิชย์ไม่ว่าจะเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือของเอกชน ต้องอยู่ในกฎเกณฑ์ของธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (BIS)

นอกจากนี้ ประเทศในอาเซียนและประเทศจีนได้เห็นพ้องร่วมกันในการพัฒนา**“มาตรการริเริ่มเชียงใหมเพื่อการเป็นพหุภาคี” (Chiang Mai Initiative Multilateralisation: CMIM)** โดยตระหนักว่า มาตรการริเริ่มเชียงใหม หรือ Chiang Mai Initiative (CMI) สามารถช่วยรับมือกับวิกฤตการเงินโลก และป้องกันการเกิดปัญหาการเงินในประเทศอาเซียน โดยจะเป็นกลไกสำคัญของภูมิภาคในการรองรับความผันผวนทางการเงินของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน+3(จีน ญี่ปุ่นและเกาหลี) ในกรณีทีประสบปัญหาดุลการชำระเงินหรือขาดสภาพคล่องในระยะสั้น และในปี 2010 ประเทศต่างๆ ได้เห็นพ้องในการจัดตั้งสำนักงานวิจัยเศรษฐกิจมหภาคของภูมิภาคอาเซียน+3 หรือ AMRO (ASEAN+3 Macroeconomic Research Office) ซึ่งจะทำหน้าที่วิเคราะห์และตรวจสอบสถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกอาเซียน+3 และสนับสนุนกลไกของ CMIM

อย่างไรก็ดี ในด้านบทบาทเงินด้านการเงินและค่าเงินหยวน จากการทบทวนผลงานวิชาการในประเทศไทยที่ผ่านมา (บทที่ 2) ยังมีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่มีการศึกษาวิเคราะห์ด้านค่าเงิน และบทบาทเงินหยวน ตลอดจนบทบาทของเงินต่อการเงินในระบบโลกและภูมิภาคไม่มากนัก ซึ่งผลงานเท่าที่มีส่วนใหญเป็นเพียงบทความเชิงวิเคราะห์ แต่ยังมีงานวิจัยหรือผลงานหนังสือในเชิงลึก (ดังแสดงในตารางที่ 5-15)

ตารางที่ 5- 15 ตัวอย่างผลงานภาษาไทยด้านค่าเงินหยวน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปีพ.ศ.)	หมายเหตุ
ค่าเงิน หยวนและ ด้านการเงิน	-วิญญู เตโชวานิชย์. (2536). “การเปลี่ยนของค่าเงินจีน”. <i>เอเชียปริทัศน์</i> , 14(3), 55-61. -วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2543). “เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วย “เงินหยวน” “. <i>วารสารสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</i> , 31(1), 17-46. -วิรพงษ์ รามางกูร. (2548). “จีนจะขึ้นค่าเงินหยวนไปทำไม?”. <i>การเงินธนาคาร</i> , 24(278), 210-212. -วรินธร ชัยวิรัตน์ และพัฒนพงษ์ ภูสุวรรณ. (2553). “ความคืบหน้าการใช้เงินหยวนชำระเงินเพื่อการค้า”. <i>รายงานเศรษฐกิจและการเงินภาคเหนือ ธนาคารแห่งประเทศไทย</i> , 7(2553), 20-25. -ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2553). “แนวโน้มการปรับค่าเงินหยวนภายใต้แรงกดดันจากภายในและภายนอก”. จาก http://www.kasikornresearch.com/TH/K-Econ Analysis , 2553.	5 ชิ้นงาน โดยทั้งหมด เป็น บทความ มิใช่ วิทยานิพนธ์ หรือ ผลงานวิจัย

จากที่กล่าวมาข้างต้น ประเด็นด้านค่าเงินหยวนและบทบาทด้านการเงินของจีนจึงเป็นเรื่องสำคัญในขณะนี้และในอนาคตอันใกล้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการวิจัยเริ่มต้นในด้านการเงินภายในระยะ 1-2 ปีนี้ ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- ศักยภาพและอนาคตเงินหยวน (Renminbi) ในการเป็นเงินสกุลหลักของโลก
- บทบาทเงินต่อสถาปัตยกรรมทางการเงินในภูมิภาค : ศักยภาพ อุปสรรค และข้อจำกัด เป็นต้น

2) ด้านการธนาคาร

ระบบการเงินการธนาคารของจีนค่อนข้างจะพัฒนาล้ำกว่าระบบการเงินการธนาคารในประเทศพัฒนาแล้วและหลายประเทศในกลุ่มประเทศตะวันตก เนื่องจากรัฐบาลจีนเพิ่งจะมีการพัฒนาและยกระดับภาคการธนาคารจีน โดยเฉพาะหลังจากที่ได้เข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกในปี 2001 และเริ่มเปิดเสรีให้ธนาคารต่างชาติเข้ามาลงทุนในจีนได้ประมาณปี 2003 รวมทั้งเริ่มมีธนาคารเอกชนของจีนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การเปิดเสรีภาคการธนาคารของจีนยังคงเป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป และมีกฎเกณฑ์เงื่อนไขหลายอย่างที่จะต้องเรียนรู้ นอกจากนี้ ธนาคารขนาดใหญ่ของจีนที่มีรัฐหนุนหลัง (ไม่ว่าทางตรงและทางอ้อม) ได้เริ่มมีการออกไปตั้งสำนักงานตัวแทนและเปิดสาขาในต่างประเทศมากขึ้น เช่น ธนาคาร Bank of China และธนาคาร ICBC ได้เข้ามาเปิดสาขาในประเทศไทย

ที่ผ่านมา ยังไม่ค่อยจะมีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือเกี่ยวกับด้านระบบการธนาคารของจีนที่เป็นภาษาไทยมากนัก (ดังแสดงในตารางที่ 5-16)

ตารางที่ 5- 16 ตัวอย่างผลงานภาษาไทยด้านการธนาคารจีน

ประเภท	ชื่อผลงานภาษาไทย (เรียงตามปีพ.ศ.)	หมายเหตุ
ด้านการธนาคาร	-ศูนย์บริการข้อมูลธุรกิจไทยในจีน. (2553). “การดำเนินธุรกิจธนาคารในประเทศจีน”. จาก http://www.thaibizchina.com , 2553. -เดมศักดิ์ โอภาสยานนท์. (2552). <i>ความเป็นไปได้และโอกาสของการเข้าไปลงทุนในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของไทยในประเทศจีน</i> . งานวิจัยเฉพาะเรื่อง. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.	2 ชิ้นงาน

จึงควรที่จะมีการวิจัยเริ่มต้นในด้านการธนาคารของจีนในระยะ 1-2 ปีนี้ ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- อุตสาหกรรมธนาคารของจีนภายใต้การนำของรัฐบาล : ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะ
- ศักยภาพของธนาคารขนาดใหญ่ของจีน (Big Four) ในการลงทุนในต่างประเทศ เป็นต้น

3) ด้านพลังงาน

เนื่องจากประเทศจีนได้กลายมาเป็นผู้บริโภคพลังงานมากเป็นอันดับต้นของโลก และมีแนวโน้มจะมีการบริโภคมากขึ้นต่อไปตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีน ที่ผ่านมา ได้เคยเกิดวิกฤตพลังงานในประเทศจีน โดยเฉพาะมณฑลทางด้านตะวันออกของประเทศที่มีการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกจำนวนมาก ในขณะที่ประเทศจีนมีปัญหาด้านการผลิตพลังงานไม่เพียงพอ จนเกิดการขาดแคลนพลังงาน ทำให้รัฐบาลจีนต้องประกาศนโยบายความมั่นคงด้านพลังงาน และเร่งดำเนินมาตรการต่างๆ ในด้านพลังงาน เช่น การส่งเสริมการผลิตพลังงานทดแทน และการออกไปแสวงหาแหล่งพลังงานในต่างประเทศ โดยเฉพาะในแอฟริกาและตะวันออกกลาง รวมทั้งในหลายประเทศในอาเซียน เช่น ลาว กัมพูชา และพม่า ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนมีนัยต่อพลวัตด้านพลังงานของโลกและของภูมิภาค

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมา ยังมีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับด้านพลังงานของจีนไม่มากนัก แต่ก็พอจะมีงานศึกษาในด้านพลังงานของจีนบ้าง เมื่อเทียบกับด้านการเงินหรือการธนาคาร จึงควรที่จะมีการวิจัยต่อยอดในด้านพลังงานของจีนในระยะ 1-2 ปีนี้ให้มากขึ้นและเป็นการศึกษาเชิงลึกให้มากขึ้นด้วย ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- การออกไปลงทุน FDI ในธุรกิจพลังงานของจีน: นัยทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ
- ยุทธศาสตร์พลังงานทางเลือกของจีนและเศรษฐกิจพลังงานทางเลือกของจีน
- อนาคตอุตสาหกรรมพลังงานของจีนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เป็นต้น

4) เศรษฐกิจจีนมหภาค

กลไกและการกำหนดเศรษฐกิจมหภาคของจีนค่อนข้างจะแตกต่างกับเศรษฐกิจมหภาคของประเทศไทย เนื่องจากจีนเป็นประเทศที่มีระบบบริหารปกครองแบบกระจายอำนาจออกจากส่วนกลางหรือ Decentralization ทำให้รัฐบาลมณฑล/รัฐบาลท้องถิ่นของจีนมีอำนาจในการบริหารจัดการ (Authority) ด้านเศรษฐกิจค่อนข้างมาก รวมทั้งด้านเศรษฐกิจมหภาค แม้ว่าจะมีรัฐบาลกลางของจีนเป็นองค์กรหลักในการดำเนินนโยบายและเศรษฐกิจของประเทศ เช่น รัฐบาลมณฑล/ท้องถิ่น สามารถจัดเก็บภาษีในท้องถิ่นของตนเอง และสามารถออกมาตรการหรือกฎระเบียบต่างๆ มาบังคับใช้ในมณฑล/ท้องถิ่นของตน

ที่สำคัญ นอกเหนือจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในระดับประเทศของจีนแล้ว แต่ละมณฑลของจีนก็สามารถกำหนดและวางแผนพัฒนาของมณฑลตนเอง และแต่ละมณฑลล้วนตั้งเป้าหมายด้านเศรษฐกิจมหภาคของตนเอง และเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน เช่น ในอดีต ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับ 11 ระดับประเทศของรัฐบาลกลางได้เคยตั้งเป้าหมายให้ GDP ของประเทศเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี หากแต่ในแผนฯ ฉบับ 11 ของมณฑลกวางตุ้ง ได้ตั้งเป้าหมายอัตราการเติบโตของ GDP เฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี ในขณะที่อีกมณฑลที่อยู่ติดกัน เช่น เขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี ตั้งเป้าอัตราการเติบโตของ GDP ในแผนฯ ฉบับ 11 ของกว่างซี ให้เติบโตมากกว่าร้อยละ 10 ต่อปี เป็นต้น ดังนั้น การที่รัฐบาลมณฑล/ท้องถิ่นในจีนส่วนดำเนินการโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ในท้องถิ่นตนเป็นสำคัญ โดยมีอำนาจในการบริหารจัดการ (Authority) ค่อนข้างสูงเช่นนี้ อาจส่งผลต่อเศรษฐกิจมหภาคโดยรวมในระดับประเทศ

สำหรับประเทศไทย ที่ผ่านมา ยังมีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจมหภาคของจีนในเชิงลึกไม่มากนัก จึงควรที่จะมีการวิจัยต่อยอดในด้านเศรษฐกิจมหภาคของจีนในระยะ 1-2 ปีนี้ให้มากขึ้นและลึกซึ้งขึ้น ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- รูปแบบและกลยุทธการจัดการเศรษฐกิจมหภาคของจีน : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต
- บทบาทรัฐบาลกลางจีนกับการควบคุมเศรษฐกิจมหภาค และประเด็นผลประโยชน์ของรัฐบาลท้องถิ่น: สอดคล้องหรือขัดแย้ง เป็นต้น

เนื่องจากการดำเนินการของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละแห่งอาจจะสร้างปัญหาต่อเศรษฐกิจมหภาคในระดับประเทศ หากรัฐบาลท้องถิ่นเหล่านั้นต่างแข่งขันกันและมุ่งเน้นผลประโยชน์ในท้องถิ่นตนมากเกินไป เช่น การมุ่งส่งเสริมและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในโครงการต่างๆ เพื่อแข่งขันกันหารายได้เข้ารัฐบาลท้องถิ่นตน ทั้งๆ ที่อาจจะเกิดปัญหาการผลิตหรือมีผลผลิตที่ล้นเกิน และสร้างปัญหาอุปทานส่วนเกินในระดับประเทศโดยรวม เป็นต้น

5) เศรษฐกิจจีนอุตสาหกรรม

หลังจากที่มีการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนตั้งแต่ปี 1979 และการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกในปี 2001 เศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจีนได้ทวีความสำคัญมากขึ้น ทั้งด้านการผลิต การลงทุน และการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะบทบาทของภาคเอกชนจีนในภาคการผลิตเพื่อการส่งออก จนทำให้ในขณะนี้ จีนกลายเป็นประเทศผู้ส่งออกมากอันดับ 1 ของโลก รวมทั้งนับและผลกระทบต่อเนื่องไปยังภาคการผลิตในประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่เป็นคู่ค้าและคู่แข่งของจีน

ตัวอย่างเช่น การขยายตัวของสินค้าจีนที่มีการส่งออกไปทั่วโลก ทำให้รูปแบบการผลิตในประเทศที่เป็นคู่แข่งของจีนต้องปรับเปลี่ยนไป และเกิดการเชื่อมโยงด้านห่วงโซ่อุปทาน เช่น กรณีเฟอร์นิเจอร์ไม้ยางพาราที่ภาคเอกชนจีนได้มีการส่งออกไปสหรัฐฯ มากเป็นอันดับต้นๆ ที่ประเทศจีนไม่ได้มีวัตถุดิบต้นน้ำ คือ ไม้ยางพารา ในประเทศจีนเองมากนัก หากแต่จีนได้นำเข้าอุตสาหกรรมต้นน้ำ คือ ไม้ยางพารา จากประเทศไทยและนำไปแปรรูปเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำในประเทศจีน เพื่อส่งออกไปยังผู้บริโภคในประเทศสหรัฐฯ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมามีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจีนไม่มากนัก จึงควรที่จะมีการวิจัยต่อยอดในระยะ 1-2 ปีนี้ ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนจีนกับการพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจีน : กรณีศึกษารายอุตสาหกรรม
- บทบาทของเอกชนจีนในการพัฒนาห่วงโซ่อุปทานในระดับโลกและภูมิภาค (Global and regional supply chain) : โอกาสและอุปสรรค
- อนาคตและความสามารถในการแข่งขันของเอกชนจีนในภูมิภาค ภายใต้บริบท AEC 2015 เป็นต้น

6) ด้านขนส่งโลจิสติกส์

หัวข้อ/ประเด็นด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ได้รับความสนใจมากขึ้น เนื่องจากสามารถมีผลต่อความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ รัฐบาลจีนเองก็ได้ตระหนักในประเด็นนี้และได้เริ่มหันมาให้ความสนใจและพัฒนาอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ของจีนมากขึ้น ประกอบกับจีนมีจุดอ่อนจากการที่มีต้นทุนในด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ที่ค่อนข้างสูง เมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศตะวันตก รวมทั้งการที่จีนเป็นประเทศที่มีอาณาเขตกว้างใหญ่มากเป็นอันดับ 3 ของโลก ทำให้การเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่ง (Connectivity) จึงเป็นประเด็นที่ต้องได้รับการส่งเสริมพัฒนา

ต่อไป รัฐบาลจีนจึงได้มีนโยบายและมาตรการต่างๆ ออกมา เพื่อลดต้นทุนการขนส่งและโลจิสติกส์ รวมไปถึงความพยายามในการเชื่อมโยงการคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน โดยการให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือออกไปลงทุนในโครงการต่างๆ ซึ่งมีทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านยุทธศาสตร์ความมั่นคง เช่น โครงการรถไฟความเร็วสูงในประเทศลาว และรถไฟความเร็วสูงในพม่า เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมามีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับการขนส่งและโลจิสติกส์ในจีนมีจำนวนน้อยและไม่ได้วิเคราะห์เชิงลึกมากพอ จึงควรที่จะมีการวิจัยเริ่มต้นในด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในจีนในระยะ 1-2 ปีนี้ ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- ต้นทุนการขนส่งโลจิสติกส์และพัฒนารูทสายการขนส่งเงิน: ปัจจุบันและอนาคต
- สักยภาพของอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ของจีนในการเชื่อมโยง ASEAN Connectivity: ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและด้านที่ไม่ใช่เศรษฐกิจ เป็นต้น

5.1.3.2 ข้อเสนอประเด็นวิจัยในระยะกลางถึงระยะยาว 3-5 ปี ได้แก่

1) การประกันภัย

ที่ผ่านมา สาขาการประกันภัยของจีนยังไม่ได้มีการพัฒนาและอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ รวมทั้งมีเพียงบริษัทประกันของจีนเป็นผู้ให้บริการ ประกอบกับการทำประกันภัยในด้านต่างๆ ก็ไม่ได้เป็นที่นิยมในประเทศจีน เนื่องจากพฤติกรรมและความเชื่อของชาวจีนยุคก่อน อย่างไรก็ดี ในขณะนี้ รัฐบาลจีนได้ค่อยๆ เริ่มเปิดเสรีในภาคประกันภัยแบบค่อยเป็นค่อยไป และพฤติกรรมของชนชั้นกลางจีนหรือคนจีนรุ่นใหม่เริ่มให้ความสำคัญกับการประกันภัยมากขึ้น อย่างไรก็ดี บริษัทประกันภัยรายใหญ่ๆ ในจีนก็ยังคงเป็นกิจการในเครือของรัฐ (ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม)

สำหรับประเทศไทย ยังไม่มีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรมประกันภัยของจีนเลย ในขณะที่สาขาหรือหัวข้อนี้เริ่มมีความสำคัญมากขึ้น จึงควรที่จะส่งเสริมให้มีการวิจัยเริ่มต้นในด้านการประกันภัยของจีนในระยะ 3-5 ปีจากนี้ โดยมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- บทวิเคราะห์ธุรกิจประกันภัยในจีน: การแข่งขันและการเปิดเสรี
- โอกาสจากขนาดตลาดประกันภัยในจีน และอนาคตของบริษัทเอกชนจีนและบริษัทต่างชาติในธุรกิจประกันภัย เป็นต้น

2) กฎหมายเศรษฐกิจ

จีนเป็นประเทศสังคมนิยมที่ปกครองโดยระบบคอมมิวนิสต์ และมีระบบ/กลไกด้านกฎหมายและกฎระเบียบที่แตกต่างกับประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก ประกอบกับจีนมีการบริหารปกครองแบบกระจายอำนาจออกจากส่วนกลางหรือ Decentralization ทำให้รัฐบาลมณฑล/รัฐบาลท้องถิ่นของจีนมีอำนาจในการบริหารจัดการ (Authority) ด้านเศรษฐกิจค่อนข้างมาก รวมไปถึงด้านการออกกฎระเบียบ

หรือกฎหมายของท้องถิ่นเอง เพื่อนำไปบังคับใช้ในมณฑลหรือท้องถิ่นตน (โดยจะต้องไม่ขัดกับกฎหมายระดับประเทศ) ดังนั้น ประเด็นด้านกฎหมายของจีน โดยเฉพาะกฎหมายเศรษฐกิจ เช่น การค้าระหว่างประเทศ การลงทุนในจีน เป็นต้น ล้วนเป็นหัวข้อที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ทั้งในระดับประเทศและระดับมณฑล/ท้องถิ่น

อย่างไรก็ดี ที่ผ่านมามีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเศรษฐกิจของจีนมากนักและยังไม่ลึกซึ้งมากพอ จึงควรที่จะส่งเสริมให้มีการวิจัยเริ่มต้นในด้านกฎหมายเศรษฐกิจจีนในระยะ 3-5 ปีนี้ ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

- การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเศรษฐกิจจีนกับไทยและประเทศตะวันตก เช่น การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

-การบังคับใช้กฎหมายเศรษฐกิจจีนในระดับประเทศและระดับมณฑล เป็นต้น

3) อุตสาหกรรมการบริการ

แม้ว่าภาคการผลิตของจีนจะมีการขยายตัวและมีการผลิตสินค้าส่งออกไปกระจายอยู่ทั่วโลก หากแต่ในอุตสาหกรรมบริการของจีนกลับตรงกันข้าม สาขาบริการของจีนยังคงมีจุดอ่อนและต้องพัฒนาและปรับปรุงต่อไป ตัวอย่างเช่น อุตสาหกรรมการบริการด้านโรงพยาบาล ด้านบริการค้าปลีก/ค้าส่ง เป็นต้น ประกอบกับรัฐบาลจีนเองก็มิได้เน้นการเปิดเสรีภาคบริการมากนัก ทำให้ธุรกิจบริการจากต่างประเทศยังไม่สามารถเข้าไปลงทุนหรือประกอบกิจการในประเทศจีนมากนัก

นอกจากนี้ ที่ผ่านมามีเอกสารงานศึกษา/งานวิจัย/วิทยานิพนธ์/หนังสือภาษาไทยที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการของจีนไม่มากนัก และเท่าที่มี ก็อาจจะมิได้มีการวิเคราะห์ในเชิงลึกรายสาขาที่ลึกซึ้งมากพอ จึงควรที่จะมีการวิจัยเริ่มต้นและวิจัยต่อยอดในสาขาบริการต่างๆ ของจีนในระยะ 3-5 ปีนี้ ดังมีตัวอย่างโจทย์วิจัย เช่น

-ภาคบริการของจีน : จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถในการแข่งขัน

-อนาคตภาคบริการของจีนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 เป็นต้น

สำหรับตัวอย่างโจทย์วิจัยในด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นการวิจัยเริ่มต้นและการวิจัยต่อยอด สรุปในตารางดังนี้

ตารางที่ 5- 17 หัวข้อการวิจัยเริ่มต้นและการวิจัยต่อยอดในระยะ 1-2 ปี และ 3-5 ปี

หัวข้อการวิจัย	ประเด็นสำคัญ	ตัวอย่างโจทย์วิจัยเริ่มต้น/ต่อยอด
ตัวอย่างโจทย์วิจัยเริ่มต้น/ต่อยอดในระยะ 1-2 ปี		
ค่าเงินหยวน และบทบาทด้านการเงิน	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้อย่างลึกซึ้งและจริงจัง ในขณะที่ประเด็นด้านค่าเงินหยวนและบทบาทด้านการเงินของจีน	-ศักยภาพและอนาคตเงินหยวน (Renminbi) ในการเป็นเงินสกุลหลักของโลก

หัวข้อการวิจัย	ประเด็นสำคัญ	ตัวอย่างโจทย์วิจัย เริ่มต้น/ต่อยอด
	ในภูมิภาคและในระดับโลกเป็นเรื่องสำคัญมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและในอนาคตอันใกล้ จึงจำเป็นต้องมีการวิจัยเริ่มต้นในด้านการเงินเงินภายในระยะ 1-2 ปีนี้	-บทบาทจีนต่อสถาปัตยกรรมทางการเงินในภูมิภาค: ศักยภาพ อุปสรรค และข้อจำกัด
การธนาคาร	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ อย่างจริงจัง ในขณะที่ประเด็นด้านการธนาคารและบทบาทของธนาคารเงินในภูมิภาคและในระดับโลกทวีความสำคัญมากขึ้น	-อุตสาหกรรมธนาคารของจีนภายใต้การนำของรัฐบาล : ข้อเท็จจริงและข้อเสนอแนะ -ศักยภาพของธนาคารขนาดใหญ่ของจีน (Big Four) ในการลงทุนในต่างประเทศ
พลังงาน	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ประเด็นด้านพลังงานและการออกไปลงทุนด้านพลังงานของจีนตามภูมิภาคต่างๆทั่วโลกได้ขยายตัวและทวีความสำคัญมากขึ้น	-การออกไปลงทุน FDI ในธุรกิจพลังงานของจีน: นโยบายเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ -ยุทธศาสตร์พลังงานทางเลือกของจีน และ เศรษฐศาสตร์พลังงานทางเลือกของจีน -อนาคตอุตสาหกรรมพลังงานของจีนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12
เศรษฐกิจจีนมหภาค	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ อย่างลึกซึ้งและต่อเนื่อง ในขณะที่ประเด็นการจัดการเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาลจีน กำลังถูกจับตามองและอาจจะมีความเสี่ยงจากปัญหาเศรษฐกิจมหภาคต่างๆ เช่น ปัญหาเงินเฟ้อ การจ้างงานและความเหลื่อมล้ำทางรายได้ระหว่างคนในเมืองและชนบท เป็นต้น	-รูปแบบและกลยุทธ์การจัดการเศรษฐกิจมหภาคของจีน : อดีต ปัจจุบัน และอนาคต -บทบาทรัฐบาลกลางจีนกับการควบคุมเศรษฐกิจมหภาค และประเด็นผลประโยชน์ของรัฐบาลท้องถิ่น: สอดคล้องหรือขัดแย้ง
เศรษฐกิจจีนจุลภาค	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ อย่างลึกซึ้ง ในขณะที่เศรษฐกิจจุลภาคและบทบาทของเอกชนจีนได้มีความโดดเด่นและมีผลต่อเศรษฐกิจจีนและเศรษฐกิจภูมิภาคมากขึ้น ทั้งด้านการค้าและการลงทุน	-รัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนจีนกับการพัฒนาเศรษฐกิจจุลภาคของจีน : กรณีศึกษารายอุตสาหกรรม -บทบาทของเอกชนจีนในการพัฒนา global และ regional supply chain : โอกาสและอุปสรรค -อนาคตและความสามารถในการแข่งขันของเอกชนจีนในภูมิภาค ภายใต้บริบท AEC 2015
ขนส่งโลจิสติกส์	ยังไม่มีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ในขณะที่รัฐบาลจีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านการขนส่งและโลจิสติกส์มากขึ้น ตลอดจนส่งเสริมการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งกับภูมิภาคอาเซียนโดยเฉพาะระบบราง	-ต้นทุนการขนส่ง โลจิสติกส์ และพัฒนาการอุตสาหกรรมขนส่งจีน : ปัจจุบันและอนาคต -ศักยภาพของอุตสาหกรรมขนส่งและโลจิสติกส์ของจีนในการเชื่อมโยง ASEAN Connectivity: ผลกระทบด้านเศรษฐกิจและด้านที่ไม่ใช่เศรษฐกิจ

หัวข้อการวิจัย	ประเด็นสำคัญ	ตัวอย่างโจทย์วิจัย เริ่มต้น/ต่อยอด
ตัวอย่างโจทย์วิจัยเริ่มต้น/ต่อยอด ในระยะ 3-5 ปี		
การประกันภัย	ยังไม่เคยมีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ ในขณะที่ธุรกิจการประกันภัยในจีนได้รับการ พัฒนาและเปิดเสรีมากขึ้น	-บทวิเคราะห์ธุรกิจประกันภัยในจีน : การแข่งขันและ การเปิดเสรี -โอกาสจากขนาดตลาดประกันภัยในจีน และอนาคต ของบริษัทเอกชนจีนและบริษัทต่างชาติในธุรกิจ ประกันภัย
กฎหมายเศรษฐกิจ	ยังไม่เคยมีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ อย่างจริงจัง ในขณะที่ประเด็นด้านกฎหมาย เศรษฐกิจของจีนเป็นเรื่องสำคัญและซับซ้อน จำเป็นต้องทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง	-การศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเศรษฐกิจจีนกับไทย และประเทศตะวันตก เช่น การคุ้มครองทรัพย์สินทาง ปัญญา -การบังคับใช้กฎหมายเศรษฐกิจจีนในระดับประเทศ และระดับมณฑล
อุตสาหกรรมบริการ	ยังไม่เคยมีผลงานวิชาการภาษาไทยในด้านนี้ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ในขณะที่ อุตสาหกรรมบริการของจีนได้รับความสำคัญ จากรัฐบาลจีนมากขึ้น โดยเฉพาะใน แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 มีการตั้งเป้าหมายที่จะ พัฒนาภาคบริการของจีนให้คิด 1 ใน 3 ของ โลกให้ได้ภายในปี 2015	-ภาคบริการของจีน: จุดแข็ง จุดอ่อน และความสามารถ ในการแข่งขัน -อนาคตภาคบริการของจีนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

5.1.4 กลไกในการจัดการงานวิจัยด้านเศรษฐกิจจีน

จากการศึกษาของคณะนักวิจัย พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการสำรวจเอกสารวิชาการเกี่ยวกับ
ศึกษาด้านเศรษฐกิจ เช่น ยังไม่มีการรวบรวมฐานข้อมูลการศึกษาด้านเศรษฐกิจจีนอย่างบูรณาการ และ
ไม่มีการจัดประเภทการศึกษาอย่างชัดเจน นอกจากนี้ การศึกษาบางชิ้นยังไม่ได้มีการเผยแพร่อย่างแพร่หลาย
ทั่วไป/มีการจำกัดการเข้าถึงฐานข้อมูลเฉพาะบางหน่วยงาน ทำให้ผู้วิจัย/ผู้ที่สนใจศึกษาไม่สามารถเข้าถึง
ฐานข้อมูลจากบางแหล่งได้ ดังนั้น ควรที่จะมีการรวบรวมข้อมูลการศึกษาด้านเศรษฐกิจจีนอย่างบูรณาการ
และจัดประเภทการศึกษาอย่างชัดเจน โดยควรมีการเผยแพร่การศึกษาจีนอย่างแพร่หลายทั่วไป และไม่
จำกัดการเข้าถึงฐานข้อมูลเฉพาะบางหน่วยงาน เพื่อให้ผู้สนใจสามารถเข้าถึงได้ฐานข้อมูลได้

ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างของความรู้ในด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย และเพื่อการเชื่อมโยง
ระหว่างการพัฒนางานวิจัย ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากการวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนอย่างแท้จริง จำเป็นต้อง
มีกลไกในการจัดการงานวิจัยด้านจีน เพื่อแก้ปัญหาการวิจัยในด้านนี้ซึ่งมีลักษณะเป็นการผลักดันจากด้าน
อุปทาน และมีการนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดค่อนข้างน้อย การพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนและ
กระแสเงินภีวทัศน์ในระยะต่อไป จึงควรมีความสอดคล้องกับด้านอุปสงค์ของผู้ที่จะใช้ประโยชน์จากข้อมูล

ให้มากขึ้น โดยการรับฟังและประสานงานกับหน่วยงานผู้ให้ข้อมูล เพื่อรองรับและสอดคล้องกับกระแสเงินกู้ต่อไป

สำหรับข้อเสนอกลไกในการจัดการงานวิจัยด้านเงิน เช่น การจัดเวทีสนทนากลุ่มหรือจัดการเสวนาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและรับฟังความต้องการของผู้ใช้งานวิจัยอย่างสม่ำเสมอ เช่น ทุกๆ 3 เดือน หรือปีละ 2-3 ครั้ง ตลอดจนการกำหนดมาตรการจูงใจต่างๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินให้มีความสอดคล้องกับอุปสงค์ของผู้ให้ข้อมูล และสอดคล้องกับการนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น รวมทั้งการเพิ่มมาตรการจูงใจให้มีการพัฒนาถ่ายทอดความรู้ ทักษะและเครือข่ายของนักวิจัยรุ่นอาวุโส และรุ่นกลางไปยังนักวิจัยรุ่นใหม่ เช่น การใช้ระบบที่เลี้ยงและมีมาตรการจูงใจต่างๆ

ที่สำคัญ จำเป็นต้องสนับสนุนให้มีการเผยแพร่งานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินในวงกว้าง โดยเฉพาะการเข้าถึงฐานข้อมูลผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดการวิจัยต่อยอด และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนเกิดความตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินกู้ และการกระจายการใช้ประโยชน์งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในภาคส่วนต่างๆ ทั้งสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในวงกว้างเพิ่มขึ้น สำหรับรายละเอียดและกลยุทธ์จะอยู่ในหัวข้อยุทธศาสตร์งานวิจัยในส่วนต่อไป

5.2 แผนพัฒนากำลังคน สำหรับภาคการศึกษา และการวิจัย

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ในขณะนี้ จีนมีบทบาทและความสำคัญต่อพลวัตเศรษฐกิจโลกและความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทย การค้าการลงทุนระหว่างไทย-จีน และอาเซียน-จีน ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2010 จีนกลายเป็นตลาดใหญ่อันดับ 1 ของไทย และจีนยังเป็นผู้ค้าใหญ่อันดับ 3 ของอาเซียน นอกจากนี้ หน่วยงานภาครัฐของไทย เช่น กระทรวงเศรษฐกิจต่างๆ ตลอดจนสถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เช่น ธนาคารกสิกรไทย และธนาคารกรุงเทพ ต่างมีความมุ่งมั่นที่จะบุกเบิกตลาดประเทศจีน

ในขณะเดียวกัน รัฐวิสาหกิจและบริษัทจีนต่างหลั่งไหลเข้ามาลงทุนในไทยมากขึ้น เช่น ธนาคารอุตสาหกรรมและพาณิชย์จีน (ICBC) ซึ่งเป็นธนาคารที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในโลกได้เข้ามาลงทุนในประเทศไทย เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าจีนซึ่งมีแนวโน้มเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

จากปรากฏการณ์ที่จีนกำลังขยายบทบาททางเศรษฐกิจเข้ามาในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชนมีความต้องการบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านเงิน โดยเฉพาะเศรษฐกิจเงินในสาขาต่าง ๆ ทั้งในระดับพนักงานผู้ปฏิบัติงาน และในระดับผู้เชี่ยวชาญ

ตัวอย่างเช่น ในภาคเอกชนไม่ว่าจะเป็นธนาคารพาณิชย์ บริษัทโลจิสติกส์ สำนักกฎหมายและการบัญชีของไทย เมื่อต้องมีการทำธุรกรรมที่ต้องติดต่อกับลูกค้าจีน หรือเมื่อเข้าไปลงทุนหรือเข้าไปตั้งสำนักงานในประเทศจีน ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และพนักงานในระดับปฏิบัติการที่มีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ การธนาคาร การเงิน การบัญชี ตลอดจนระบบภาษีของจีน เป็นต้น

ในกรณีของหน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงอื่นๆ ที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน เริ่มมีความต้องการบุคลากรที่เชี่ยวชาญเรื่องจีนศึกษา โดยเฉพาะองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนในด้านต่างๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน เช่น การเจรจาความร่วมมือการค้าการลงทุน และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในเรื่องอื่นๆ การมีความเชี่ยวชาญและองค์ความรู้เกี่ยวกับจีนจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้สามารถเจรจาและต่อรองให้ประสบความสำเร็จ และเป็นการรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายไทย ไม่ให้เสียเปรียบในการทำสัญญาหรือการสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ เป็นต้น

ด้านสถาบันการศึกษา หรือสถาบันวิจัยเช่นกัน ในขณะนี้ มีความต้องการผู้เชี่ยวชาญเศรษฐกิจจีนในด้านต่าง ๆ ทั้งเพื่อการศึกษาวิจัยในระดับคุณภาพ และเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับนักเรียนนักศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหลักในการผลิตบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีนสู่ตลาดแรงงาน ที่กำลังขาดแคลนอยู่ในขณะนี้

นอกจากนี้ ยังมีความต้องการผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ หรือนักวิจัยที่ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ และเผยแพร่องค์ความรู้ดังกล่าวออกสู่สาธารณชน ตลอดจนเพื่อให้คำปรึกษาด้านนโยบาย แก่ผู้บริหารในระดับประเทศ และระดับองค์กร เพื่อนำไปประกอบการจัดทำนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับจีนต่อไป

อย่างไรก็ดี แม้ว่าตลาดกำลังคนด้านเศรษฐกิจจีนกำลังอยู่ในภาวะต้องการบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนเป็นจำนวนมาก แต่จากการสำรวจและศึกษาวิจัยยังพบว่า ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยมีค่อนข้างน้อย นอกจากนี้ จากการสำรวจหลักสูตรการเรียนการสอนด้านจีนในประเทศไทย พบว่า ในขณะนี้ มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและของเอกชนที่เปิดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนโดยตรงยังมีน้อย

จากที่ได้ศึกษาทบทวนและสำรวจในบทที่ 3 ในขณะนี้ มีมหาวิทยาลัยของรัฐ เพียง 2 แห่งที่เปิดสอนหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนโดยตรง ได้แก่ 1) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดหลักสูตร Master of Business Administration Program in International Business International Program (IMBA) และ 2) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต Bachelor of Arts in International Business: China (IBC) ทั้งนี้ มีบางหลักสูตรที่อาจไม่ใช่หลักสูตรด้านเศรษฐกิจจีนโดยตรง แต่เปิดสอนวิชาด้านเศรษฐกิจจีนภายใต้หลักสูตรจีนศึกษา เช่น วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจีนศึกษา (Master of Arts in Chinese Studies) เป็นต้น

สำหรับมหาวิทยาลัยเอกชนมีจำนวน 4 แห่งที่เปิดสอนหลักสูตรเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน ได้แก่ 1) วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยรังสิต เปิดหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาจีนในระบบเศรษฐกิจโลก) (หลักสูตรภาษาไทย) และ Chinese Business School of Rangsit University เปิดสอนระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจ 2) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต(BBA) ภาษาจีน หลักสูตรโลจิสติกส์ไทย-จีน หลักสูตรSMEsไทย-จีน หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (MBA) เน้นธุรกิจจีน 3) มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เปิดหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สำหรับ

ผู้บริหาร (CEOMBA) และ 4 สถาบันเทคโนโลยีปัญญาภิวัฒน์ เปิดหลักสูตร Master of Business Administration Program in Retail Business Management (Chinese Program)

ในด้านกำลังคน มหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและของเอกชนมีบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนไม่ถึง 100 คน ยังไม่มีอาจารย์ประจำมากนัก และจะใช้วิธีการเชิญอาจารย์พิเศษ เป็นต้น โดยที่สถาบันการศึกษาเหล่านี้ผลิตนักศึกษาได้ประมาณปีละ 200 คน ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน อีกทั้งหากพิจารณาจากหลักสูตรแล้ว เน้นด้านภาษาจีนธุรกิจเป็นหลัก ในขณะที่สาขาบริหารธุรกิจ การเงิน การธนาคาร อุตสาหกรรม การเกษตร การประกันภัยยังคงขาดแคลน ทั้งในด้านหลักสูตรและบุคลากร

ทั้งนี้ ความรู้ความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาจีนกลางนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนรู้เศรษฐกิจจีน จึงควรให้การสนับสนุนการศึกษาต่อและการเรียนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทยเช่นกัน ซึ่งในขณะนี้ รัฐบาลจีนได้ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนการสอนภาษาจีนกลางในประเทศไทย โดยมีมาตรการสนับสนุนต่างๆ เช่น การส่งครูอาสาสมัครชาวจีนมาสอนในโรงเรียนไทยจำนวน 1,200 คน การให้ทุนครูไทยไปศึกษาภาษาจีนเพิ่มเติมยังประเทศจีนระยะเวลา 1 ปี ปีละ 100 คน การให้งบจัดตั้งห้องเรียนขงจื้อ พร้อมส่งครูมาประจำเพื่อสร้างบรรยากาศการในการเรียนการสอนภาษาจีน การให้ทุนครูระยะสั้น ไปศึกษาภาษาจีนยังประเทศจีนประมาณ 50 คนต่อปี การพาผู้บริหารไปศึกษาดูงานยังประเทศจีนประมาณ 100-120 คน การให้ทุนแก่นักเรียนไทยที่ชนะการแข่งขันในกิจกรรมต่างๆ โดยจัดให้ไปเข้าค่ายในประเทศจีน 2 สัปดาห์ โดยนักเรียนต้องรับผิดชอบค่าเครื่องบินระหว่างประเทศเอง การให้ทุนแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับคัดเลือกไปศึกษาต่อในระดับปริญญาตรียังประเทศจีน ตลอดจนการร่วมสนับสนุนจัดทำตำราเรียนภาษาจีนภายใต้หลักสูตรของไทย และการส่งเสริม/จัดหาสื่อการเรียนการสอนภาษาจีนต่างๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ และเครื่องเสียง เป็นต้น

โดยสรุป ด้วยบทบาทของจีนต่อพลวัตเศรษฐกิจโลกและความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการขยายตัวของความต้องการบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีน จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมแผนพัฒนากำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย ทั้งนี้ กวีวิชาการในรุ่นเยาว์ นักวิจัยรุ่นกลาง และรุ่นอาวุโส โดยอาจแบ่งแผนพัฒนากำลังคนออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

5.2.1 แผนการพัฒนากำลังคนรุ่นเยาว์ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

โดยการคัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งไปศึกษาต่อและเรียนภาษาจีนกลางที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีน ประมาณ 2 ปี และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่าง ๆ ที่ยังคงขาดแคลน ได้แก่ สาขาการเงิน/การธนาคาร สาขาประกันภัย สาขาส่งโลจิสติกส์ สาขาบริการ เศรษฐกิจจีนในระดับมหภาค เศรษฐกิจจีนในระดับจุลภาค สาขาพลังงาน และกฎหมายเศรษฐกิจ เช่น ระบบทรัพย์สินทางปัญญาในจีน รวมระยะเวลาทั้งหมดไม่เกิน 6 ปี รวม 16 คน โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ 17,280,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5- 18 แผนพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สาขาที่ขาดแคลน	จำนวนคน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาศึกษาภาษาจีนกลางในจีน	ระยะเวลาศึกษาปริญญาตรีด้านเศรษฐกิจ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณใช้จ่าย
เศรษฐกิจจีนมหภาค	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี	สอบคัดเลือกนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยในจีน โดยเริ่มจากภาษาจีนกลาง และระดับปริญญาตรีในสาขาวิชาต่างๆ เป็นระยะเวลา ไม่นเกิน 6 ปี	ค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทางระหว่างประเทศ /ในประเทศจีน ค่าเบี้ยเลี้ยง 180,000บาทต่อปีต่อคน
เศรษฐกิจจีนจุลภาค	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
กฎหมายเศรษฐกิจ	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
การเงิน/ การธนาคาร	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
การประกันภัย	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
พลังงาน	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
ขนส่ง โลจิสติกส์	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
ภาคบริการ	2	นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6	2 ปี	ปริญญาตรี 4 ปี		
รวม	16 คน					17,280,000 บาท ต่อ16 คนต่อ 6 ปี

5.2.2 แผนการพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี

โดยการคัดเลือกนักศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้านเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจ เพื่อส่งไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยในประเทศจีน โดยเริ่มจากการเรียนภาษาจีนกลางประมาณ 2 ปี และหลังจากนั้นเป็นการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทระยะเวลา 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี เพื่อเป็นการต่อยอดทางองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาที่จบปริญญาตรีในประเทศไทย และช่วยให้นักศึกษาเหล่านี้มีความพร้อมและมีทักษะการใช้ภาษาจีนกลางในระดับดี มีโอกาสได้คุ้นเคยกับเพื่อนนักศึกษาชาวจีน เกิดเครือข่ายและเกิดความเชี่ยวชาญทั้งในแง่ของการสื่อสารภาษาจีนกลางและในแง่ขององค์ความรู้ในสาขาต่างๆ รวม 16 คน โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายประมาณ 12,600,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5- 19 แผนพัฒนาพัฒนาบุคลากรรุ่นใหม่ด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีน สำหรับนักศึกษา

ปริญญาตรี

สาขาที่ขาดแคลน	จำนวนคน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลาศึกษาภาษาจีนกลางในจีน	ระยะเวลาศึกษาปริญญาตรีด้านเศรษฐกิจ	วิธีดำเนินการ	งบประมาณใช้จ่าย
เศรษฐกิจจีนมหภาค	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี	สอบคัดเลือกนักศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจเพื่อส่งศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยในจีน โดยเรียนภาษาจีนกลางประมาณ 2 ปี หลังจากนั้น เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ระยะเวลา 3 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	ค่าเล่าเรียน ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าเดินทางระหว่างประเทศ /ในประเทศจีน ค่าเบี้ยเลี้ยง 157,500บาทต่อปี ต่อคน
เศรษฐกิจจีนจุลภาค	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
กฎหมายเศรษฐกิจ	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
การเงิน/ การธนาคาร	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
การประกันภัย	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
พลังงาน	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
ขนส่ง โลจิสติกส์	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
ภาคบริการ	2	นักศึกษาปริญญาตรีปีที่ 4	2 ปี	ปริญญาโท 3 ปี		
รวม	16 คน					12,600,000 บาท ต่อ16 คนต่อ5 ปี

5.2.3 แผนการพัฒนาบุคลากรรุ่นกลางและรุ่นอาวุโสด้านเศรษฐกิจจีน

โดยการคัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์/บริหารธุรกิจในประเทศไทย เพื่อพัฒนาเป็นนักวิชาการจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจจีน ในรุ่นกลางและรุ่นอาวุโส และส่งไปฝึกทักษะและศึกษาอบรมในประเทศจีน โดยจะต้องมีการเจรจาจัดทำข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันวิจัยของจีน เพื่อจัดการเดินทางไปศึกษาแลกเปลี่ยนด้านการวิจัย อบรม และการเรียนการสอน ตลอดจนการฝึกทักษะในประเทศจีน ซึ่งจะเป็นการพัฒนากำลังคนหรือเป็นการต่อยอดให้กับกำลังคนในระดับวิทยากรและบุคลากรด้านจีนศึกษาในประเทศไทย ในระดับรุ่นกลางและรุ่นอาวุโส ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา นักวิจัยในสถาบันวิจัย หรือ กระทรวง/กรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน การส่งไปศึกษาภาษาจีนกลางในประเทศจีน จะช่วยให้สามารถสื่อสารกับคนจีนในชีวิตประจำวันได้ เข้าใจในสิ่งที่คนจีนพูด เพื่อเป็นการรับรู้และสามารถเก็บข้อมูลข่าวสารได้ รวมทั้งการเข้าไปร่วมฝึกงาน/ทำงานกับสถาบันวิจัย/สถาบันการศึกษาในประเทศจีนในลักษณะการแลกเปลี่ยนบุคลากร เช่น การร่วมมือทำวิจัย

การฝึกอบรม หรือการร่วมพัฒนาประเด็น/หัวข้อวิจัย เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่ดีในอนาคต รวมประมาณ 24 คน ระยะเวลา 1-2 ปี โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายประมาณ 4,800,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5- 20 แผนพัฒนาบุคลากรรุ่นกลางและรุ่นอาวุโสด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีน

หน่วยงาน/ องค์กรของไทย	จำนวน คน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา ศึกษา ภาษาจีน กลางใน จีน	ระยะเวลา ศึกษา/วิจัย ด้าน เศรษฐกิจ จีน	วิธีดำเนินการ	งบประมาณใช้ จ่าย
สถาบันการศึกษา	8	อาจารย์ที่สอน เศรษฐศาสตร์	1 ปี	1 ปี	คัดเลือกบุคลากรที่มี ประสบการณ์ทำงานและมี ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ /บริหารธุรกิจ และทำ ข้อตกลงกับมหาวิทยาลัย หรือสถาบันวิจัยของจีน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน ด้านการร่วมวิจัย ร่วม ปฏิบัติงาน หรือด้านการ เรียนการสอน	ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเดินทาง 200,000 บาท ต่อคนต่อปี
กระทรวงต่างๆ	8	ทำงานด้าน เศรษฐกิจจีน	1 ปี	1 ปี		
สถาบันวิจัย	8	ทำงานวิจัย ด้านเศรษฐกิจจีน	1 ปี	1 ปี		
รวม	24 คน					4,800,000 บาท ต่อ 24 คนต่อ 2 ปี

5.2.4 แผนการพัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนโดยการฝึกอบรมในประเทศไทย

โดยการคัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานและมีความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจ เข้าร่วมโครงการ และการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรจากประเทศจีนให้เดินทางมาสอน/ให้การฝึกอบรมในประเทศไทย โดยอาจจะจัดเป็นหลักสูตรวันเสาร์และอาทิตย์ ด้วยการร่วมมือกับสถาบันการศึกษาของไทย ซึ่งการอบรมจะครอบคลุมเนื้อหาทั้งด้านภาษาจีนกลางเพื่อการสื่อสาร และวิชาเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจจีน เมื่อจบหลักสูตรอบรม มีการมอบประกาศนียบัตร รวมประมาณ 60 คน ระยะเวลา 1-2 ปี โดยคาดว่าจะใช้งบประมาณค่าใช้จ่ายประมาณ 2,400,000 บาท โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 5- 21 แผนพัฒนาบุคลากรด้านเศรษฐศาสตร์/ บริหารธุรกิจจีนโดยการฝึกอบรมในประเทศไทย

หน่วยงานในไทย	จำนวน คน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา อบรม	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ ค่าใช้จ่าย
สถาบันการศึกษา	20	อาจารย์ที่สอน เศรษฐศาสตร์	1-2 ปี	คัดเลือกบุคลากรที่มี ประสบการณ์ทำงานและมี ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์	ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าสอนของวิทยากร ชาวจีน 800,000

หน่วยงานในไทย	จำนวน คน	กลุ่มเป้าหมาย	ระยะเวลา อบรม	วิธีดำเนินการ	งบประมาณ ค่าใช้จ่าย
กระทรวงต่างๆ	20	ทำงานด้าน เศรษฐกิจจีน	1-2 ปี	/บริหารธุรกิจเพื่อเข้าอบรม โดย การเชิญวิทยากรจากจีน มาสอนที่ประเทศไทย หลักสูตร 1-2 ปี จัดเป็น หลักสูตรวันเสาร์และอาทิตย์ โดยร่วมมือกับ สถาบันการศึกษาของไทย เนื้อหาครอบคลุมภาษาจีนกลาง เพื่อการสื่อสาร และ วิชาเฉพาะ ทางด้านเศรษฐกิจจีน เมื่อจบ หลักสูตร มีการมอบ ประกาศนียบัตร	บาท/ปี/วิทยากร 1 ท่าน
สถาบันวิจัย	20	ทำงานวิจัยด้าน เศรษฐกิจจีน	1-2 ปี		เชิญวิทยากร 8 ท่าน ภายใน 2 ปี
รวม	60 คน				2,400,000 บาทต่อ60 คน ต่อ 2 ปี

5.2.5 โอกาสและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากแผนพัฒนากำลังคนในการรองรับกระแสเงินกิวตัน

แผนพัฒนากำลังคนทั้ง 4 ด้านข้างต้น สามารถดำเนินการได้ทันที เนื่องจากในขณะนี้ รัฐบาลจีนได้ให้การส่งเสริมและเปิดกว้างในด้านการศึกษา และยินดีต้อนรับนักเรียน นักศึกษาจากต่างประเทศให้ไปศึกษาต่อในประเทศจีน นอกจากนี้ ในด้านงบประมาณ การศึกษาต่อในประเทศจีนโดยเฉลี่ยจะมีค่าใช้จ่ายต่ำกว่าการศึกษาต่อในประเทศทางแถบตะวันตก ที่สำคัญ การศึกษาต่อในประเทศจีนจะช่วยให้ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาทักษะด้านภาษาจีนกลางและองค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ มีสถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยต่างๆ ของจีนที่เริ่มให้ความสำคัญกับการร่วมมือกับต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นด้านการร่วมมือศึกษาวิจัย การอบรม หรือด้านการเรียนการสอน รวมทั้งรัฐบาลจีนและสถาบันการศึกษา/สถาบันการวิจัยของจีนได้เริ่มมีทิศทางและนโยบายในการให้ทุนการศึกษา และเพิ่มปริมาณของทุนการศึกษามากขึ้น ตลอดจนสนับสนุนการเรียนภาษาจีน และการสนับสนุนการศึกษาต่อระดับปริญญาตรี ปริญญาโทในประเทศจีน เป็นต้น

ดังนั้น แผนพัฒนาบุคลากรทั้ง 4 ด้านดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ทันทีภายในระยะเวลา 2-6 ปี ข้างหน้า หากได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลไทย และจะสามารถผลิตกำลังคนด้านจีนศึกษา ออกสู่ตลาดแรงงานได้ประมาณ 100 คน ซึ่งจะครอบคลุมสาขาต่างๆ ที่ขาดแคลนและเกี่ยวเนื่องกับเศรษฐกิจจีน เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตันที่จะเกิดขึ้น

แผนพัฒนาบุคลากรทั้ง 4 ด้านดังกล่าว ยังเป็นการผลิตบุคลากรอย่างเป็นระบบ คือมีทั้งรุ่นเยาว์รุ่นกลางและรุ่นอาวุโส ซึ่งจะสามารถปฏิบัติหน้าที่ทั้งด้านการวิจัย การศึกษา ค้นคว้า ผลิตผลงานเพื่อ

เผยแพร' และเพื่อเป็นบุคลากรด้านเศรษฐกิจจีนที่มีคุณภาพของไทยต่อไป และเพื่อจะได้มีข้อมูลที่ต้องการและครบถ้วนในการนำมากำหนดทำที่ หรือยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งเป็นการพัฒนากำลังคน การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ทั้งรุ่นใหม่ รุ่นกลาง และรุ่นอาวุโสอย่างเป็นระบบเพื่อศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างต่อเนื่องได้ต่อไปในอนาคต ตลอดจนความจำเป็นในการบูรณาการความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนที่มีอยู่ในประเทศไทย และการสร้าง ฝึกฝนบุคลากรที่เข้าใจจีนอย่างรอบด้าน

นอกเหนือจากแผนพัฒนากำลังคนดังกล่าว ในแวดวงวิชาการและหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของไทยควรมีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบด้านจีนโดยเฉพาะ (China Affairs) หรือสร้างทีมผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีน (China Team) รวมทั้งการพัฒนาและส่งเสริมให้เกิด “นักสังเกตการณ์ด้านจีน” (China Watchers) ทางด้านเศรษฐกิจจีนในในประเทศไทยให้มากขึ้น เพื่อรองรับพลวัตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากจีน (เงินภีวทัศน์) ที่เกิดขึ้นพร้อมกับเศรษฐกิจจีนที่เติบโตขยายตัวอย่างรวดเร็ว

5.3 ยุทธศาสตร์งานวิจัยและกำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

5.3.1 ยุทธศาสตร์งานวิจัย เพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

สำหรับรายละเอียดของข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ด้านการวิจัย มีดังนี้

5.3.1.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1

ยกระดับการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย เพื่อการวิเคราะห์เศรษฐกิจจีนอย่างรอบด้านมากขึ้น และพัฒนาโจทย์วิจัย ให้สอดคล้องกับกระแสเงินภีวทัศน์ต่อไป

หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่มีการปฏิรูปเศรษฐกิจในปี 1979 เศรษฐกิจจีนได้เติบโตอย่างก้าวกระโดดและมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง ตลอดจนเศรษฐกิจจีนกลายเป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดพลวัตเศรษฐกิจโลก และมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจไทยมากขึ้น จึงควรมีการยกระดับการศึกษาวิจัยเศรษฐกิจจีนในประเทศไทย เพื่อการวิเคราะห์เศรษฐกิจจีนอย่างรอบด้านมากขึ้น และพัฒนาโจทย์วิจัย ให้สอดคล้องกับกระแสเงินภีวทัศน์ เพื่อให้สามารถกำหนดยุทธศาสตร์งานวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยให้สามารถได้รับประโยชน์จากพลวัตเศรษฐกิจโลกที่เกิดจากจีนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนในประเทศไทยได้มีการพัฒนา และยกระดับการวิจัย รวมทั้งการพัฒนาโจทย์วิจัยให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับความสำคัญของกระแสเงินภีวทัศน์

เป้าหมาย

เพื่อให้มีการพัฒนางานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินที่รอบด้าน และยกระดับความสำคัญ โดยพัฒนาโจทย์วิจัยที่สอดคล้องกับกระแสเงินกู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและทวีความสำคัญมากขึ้น ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

กลยุทธ์

1. สนับสนุนให้มีการกำหนดแนวทางการเรียนรู้เศรษฐกิจเงิน และเข้าใจกระแสเงินกู้ในด้านต่างๆ เพื่อกำหนดท่าทีหรือยุทธศาสตร์การวิจัยรองรับกระแสเงินกู้ ซึ่งแนวทางในการดำเนินการต่อไปอาจทำได้โดยการบูรณาการวิจัยเกี่ยวกับกระแสเงินกู้ในแผนการวิจัยระดับประเทศ เพื่อให้สามารถเข้าใจในสถานการณ์เปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจเงิน และผลกระทบจากบทบาททางเศรษฐกิจของเงินที่เกิดขึ้นและกำลังจะเกิดขึ้นต่อไป
2. สนับสนุนการพัฒนาการวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินและเงินกู้ โดยการส่งเสริมการทำวิจัยร่วมระหว่างนักวิชาการไทยและนักวิชาการจีน และเพิ่มคุณภาพการวิจัยในทุกระดับ รวมทั้งการจัดทำระบบการวิจัย เพื่อสร้างปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของกระแสเงินกู้ ซึ่งทวีความสำคัญมากขึ้น
3. ปรับวิธีการบริหารงานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินอย่างบูรณาการ และขยายขอบเขตการศึกษาเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในมิติต่างๆ ทั้งเชิงกว้าง และเชิงลึกให้มากขึ้น โดยเฉพาะในด้านการศึกษามากขึ้น เช่น บทบาทของเงินด้านการค้าบริการ การเงิน และด้านพลังงาน เป็นต้น

5.3.1.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2

สร้างและการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจของเงินในภูมิภาคและในระดับโลก

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน องค์ความรู้ที่จำเป็นในการพัฒนางานวิจัย และกำลังคนในด้านเศรษฐกิจเงินของประเทศไทยยังอยู่มีจำกัด ซึ่งแม้ว่าจะมีงานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินเพิ่มมากขึ้น แต่ในบริบทแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วตลอดเวลา ทำให้มีความต้องการองค์ความรู้ใหม่ที่ทันสมัย เพื่อใช้ในการตัดสินใจเชิงนโยบาย อีกทั้งยังขาดการจัดการองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจเงินอย่างเป็นระบบ และไม่มีกลไกในการประสานงานและติดตามผล ทำให้การนำองค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจเงินมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และไม่สามารถครอบคลุมการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อนำไปสู่การกำหนดและติดตามนโยบายที่มีประสิทธิภาพได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้การพัฒนางานวิจัยด้านเงินศึกษาโดยเฉพาะเศรษฐกิจเงินอยู่บนฐานการใช้ข้อมูลและองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีนและกระแสเงินภักดิ์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก

เป้าหมาย

1. มีการใช้และบริหารจัดการฐานความรู้ด้านเศรษฐกิจเงินที่มีการศึกษาวิเคราะห์และจัดกระจายอยู่ตามสถาบัน/หน่วยงานต่างๆ ของไทย โดยการรวบรวมอย่างเป็นระบบ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและสนับสนุนการตัดสินใจวางแผน การพัฒนา และการประเมินนโยบายด้านงานวิจัยเศรษฐกิจเงิน ทั้งในระดับสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง
2. มีระบบข้อมูลข่าวสารงานวิจัยด้านเงินศึกษาเน้นเศรษฐกิจเงินที่มีประสิทธิภาพ มีความถูกต้องครอบคลุม และมีการพัฒนาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง
3. นักวิจัยและผู้รับผิดชอบนโยบายด้านงานวิจัยเศรษฐกิจเงินมีศักยภาพในการวางแผนและทำงานเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในภาครัฐและเอกชน

กลยุทธ์

1. พัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงิน โดยสนับสนุนการทำวิจัยและพัฒนางานวิจัยร่วมกันระหว่างหน่วยงานและสถาบันต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือกับสถาบันวิจัยในประเทศจีนและในต่างประเทศ
2. ส่งเสริมการจัดการความรู้ (Knowledge management) ในด้านงานวิจัยเงินศึกษาโดยเฉพาะในเรื่องเศรษฐกิจเงิน เช่น สนับสนุนการจัดเวทีวิชาการเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge sharing)
3. พัฒนาเครือข่ายระหว่างสถาบัน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการประสานงานร่วมกันในการพัฒนาความรู้ด้านเศรษฐกิจเงิน และจัดกระบวนการนำความรู้ดังกล่าวไปกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนางานวิจัยและกำลังคนด้านเศรษฐกิจเงินต่อไป
4. พัฒนาชุดข้อมูลงานวิจัย และด้านกำลังคนพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจเงิน สำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการวางแผนการทำงานและแผนกำลังคนที่เกี่ยวข้องต่อไป
5. พัฒนากลไกเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงของระบบฐานข้อมูลงานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงิน เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงและใช้ข้อมูลในการวางแผนและพัฒนา เพื่อรองรับกระแสเงินภักดิ์
6. พัฒนากลไกและระบบในการสร้างและการจัดการความรู้ (Knowledge generation and management) ในด้านงานวิจัยเศรษฐกิจเงิน เพื่อสนับสนุนข้อมูลและข้อเสนอแนะทางวิชาการให้แก่ผู้กำหนดนโยบายและประเมินนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องต่อไป

5.3.1.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3

พัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลงานวิจัย เพื่อสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในประเทศไทยโดยตั้งเป็น “ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจเงิน” เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลในการรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้และผลงาน/เอกสารวิชาการ เพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน แม้ว่าจะมีผลงานวิจัยและเอกสารวิชาการเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินมากขึ้นในเชิงปริมาณ แต่ยังคงขาดความหลากหลายในด้านประเด็นที่มีการศึกษาวิจัย นอกจากนี้ ยังขาดการรวบรวมฐานข้อมูล การศึกษาด้านเศรษฐกิจเงินอย่างบูรณาการ และมีข้อจำกัดในการเข้าถึงฐานข้อมูลของหลายหน่วยงาน รวมทั้งไม่ได้มีการเผยแพร่ผลงานวิชาการหรืองานวิจัยอย่างแพร่หลายทั่วไป ทำให้เกิดข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลด้านเศรษฐกิจเงินและการนำไปศึกษาต่อยอด ดังนั้น เพื่อให้มีการพัฒนา และเผยแพร่องค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินอย่างรอบด้าน จึงควรกำหนดให้มีการบูรณาการและรวบรวมข้อมูล การศึกษาและงานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงิน เพื่อสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินอย่างเหมาะสมและแพร่หลายต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีการพัฒนา และบูรณาการฐานข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน สำหรับการพัฒนา องค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินภีวทัศน์อย่างเหมาะสมต่อไป
2. เพื่อให้มีการพัฒนา และบูรณาการฐานข้อมูลงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินภีวทัศน์ สำหรับการเผยแพร่ข้อมูล เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ในวงกว้าง เพื่อสร้างความตระหนักของภาคส่วน ต่างๆ ในความสำคัญของเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินภีวทัศน์ต่อไป

เป้าหมาย

1. มีการรวบรวมข้อมูลการศึกษาด้านเศรษฐกิจเงิน และมีการสร้างความเชื่อมโยงของฐานข้อมูล เกี่ยวกับการศึกษาเศรษฐกิจเงิน ทิศทางและกระแสเงินภีวทัศน์ด้านต่างๆ อย่างบูรณาการด้วยกัน
2. มีการตั้ง “ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจเงิน” เพื่อเป็นฐานข้อมูลงานวิจัยสำหรับการทำการวิจัย ต่อยอด และการเผยแพร่ข้อมูล เอกสาร ผลงานวิชาการ และงานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินทั้งในทุกระดับ ทั้ง เชิงกว้าง และเชิงลึกให้มากขึ้น เพื่อสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินและทิศทางของกระแสเงินภีวทัศน์ แก่ภาคส่วนต่างๆอย่างรอบด้าน

กลยุทธ์

1. สนับสนุนให้มีการรวบรวม และจัดการข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินและเงินภีวทัศน์ในทุก ระดับ โดยการร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาต่างๆ เพื่อจัดทำระบบงานวิจัย การ

สร้างปัจจัยสนับสนุนให้เกิดการพัฒนางานวิจัย ควบคู่กับการพัฒนาฐานข้อมูลสำหรับการเผยแพร่เอกสาร ผลงานวิชาการและงานวิจัยทั้งเชิงกว้าง และเชิงลึกอย่างเหมาะสม

2. สนับสนุนให้มีการกำกับดูแล ประสาน เชื่อมโยงฐานข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินของ ภาคส่วนต่างๆ และปรับวิธีการบริหารงานวิจัยอย่างบูรณาการ เพื่อสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงิน และกระแสเงินกิวตันอย่างรอบด้านรวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวม

3. มีการตั้ง “ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจเงิน” เพื่อรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้และผลงาน/ เอกสารวิชาการ ผลงานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงิน และเพื่อการเข้าถึงฐานข้อมูลเศรษฐกิจเงินที่ถูกต้อง รวดเร็ว เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตันต่อไป

5.3.1.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4

สร้างความเชื่อมโยงการวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินเข้ากับการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยการรับฟังและ ประสานงานกับหน่วยงานผู้ใช้อย่างใกล้ชิด เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสเงินกิวตัน

หลักการและเหตุผล

ที่ผ่านมา การวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินในประเทศไทยยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างการพัฒนา งานวิจัย และการใช้ประโยชน์จากการวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินอย่างแท้จริง ทำให้การวิจัยในด้านนี้มีลักษณะ เป็นการผลักดันจากด้านอุปทาน และมีการนำไปใช้ประโยชน์ต่อยอดค่อนข้างน้อย การพัฒนางานวิจัย ด้านเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินกิวตันในระยะต่อไป จึงควรมีความสอดคล้องกับด้านอุปสงค์ของผู้ที่จะใช้ ประโยชน์จากข้อมูลให้มากขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนา และสร้างความเชื่อมโยงงานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินเข้ากับการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยการรับฟังและประสานงานกับหน่วยงานผู้ใช้อย่างใกล้ชิด เพื่อรองรับและสอดคล้องกับกระแสเงินกิวตัน

เป้าหมาย

สามารถพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินและเงินกิวตันให้เชื่อมโยงกับการใช้ประโยชน์จากการ วิจัยอย่างเหมาะสม

กลยุทธ์

1. สนับสนุนให้มีการพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินให้มีความสอดคล้องกับอุปสงค์ของ หน่วยงานใช้ข้อมูลหรือสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้มากขึ้น เช่น การกำหนด มาตรการจูงใจเพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินให้มีความสอดคล้องกับอุปสงค์ของ ผู้ใช้ข้อมูล และสอดคล้องกับการนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น

2.สนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินภีวตันในหลากหลายสาขา เพื่อให้เกิดการผลิตองค์ความรู้ที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศไทย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสเงินภีวตัน โดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศ และระหว่างประเทศให้มีการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้ประโยชน์ในการวิจัยให้มากขึ้น เพื่อผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยอย่างแท้จริง

3.สนับสนุนให้มีการเผยแพร่งานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินในวงกว้าง โดยเฉพาะการเข้าถึงฐานข้อมูลผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เกิดการวิจัยต่อยอด และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้ประชาชนเกิดความตระหนักความสำคัญของเศรษฐกิจเงินและกระแสเงินภีวตัน และการกระจายการใช้ประโยชน์งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในภาคส่วนต่างๆ ทั้งสถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชนในวงกว้างเพิ่มขึ้น

5.3.2 ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน เพื่อรองรับกระแสเงินภีวตัน

สำหรับรายละเอียดของข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ด้านการเรียนการสอน มีดังนี้

5.3.2.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1

เน้นการปรับปรุงคุณภาพของหลักสูตรเงินศึกษา ด้านเศรษฐกิจเงินและระบบการพัฒนากำลังคน เพื่อให้มีกำลังคนที่เพียงพอ สามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านเศรษฐกิจไทย-จีนที่ขยายตัวมากขึ้น

หลักการและเหตุผล

ในขณะนี้ สถาบันการศึกษาต่างๆ ได้เปิดสอนหลักสูตรเกี่ยวกับเงินศึกษา และเน้นเศรษฐกิจเงินมากขึ้น อย่างไรก็ดี จำเป็นต้องแก้ไขและปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากขึ้น รวมทั้งปัญหาข้อจำกัดของกำลังคนด้านเงินศึกษา เนื่องจากในอดีต แนวดวงวิชาการไทยและภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องมิได้ให้ความสนใจติดตามและศึกษาพัฒนาการการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศของจีน ประกอบกับก่อนหน้านี้ ประเทศจีนแทบจะไม่ค่อยมีบทบาททางเมืองและทางเศรษฐกิจต่อภูมิภาคและโลกมากนัก นักวิชาการไทยส่วนใหญ่นักไปศึกษาต่อที่สหรัฐอเมริกา ยุโรป หรือญี่ปุ่น มีจำนวนน้อยคนที่ไปศึกษาต่อในประเทศจีน โดยเฉพาะในสาขาวิชาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ เอกสารหรือหนังสือตำราที่ใช้ในการเรียนการสอน ก็เป็นหนังสือตำราภาษาจีนกลางหรือไม่ก็ผลิตโดยประเทศทางตะวันตก ส่งผลให้หลักสูตรที่เปิดสอนก็อ้างอิงจากประเทศทางตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ จึงมิได้มีการเรียนการสอนและการวิจัยด้านเงินศึกษาเท่าที่ควร แม้ในปัจจุบันจะมีคนไทยรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนกลางมากขึ้น มีการมอบทุนการศึกษาไปศึกษาต่อที่ประเทศจีนมากขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ

รวมทั้งจำเป็นต้องมีการพัฒนาทั้งผู้สอนด้านเศรษฐกิจจีน และนักวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วย เพื่อสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและกระแสเงินกู้ในประเทศไทย จากปัญหาดังกล่าว รวมทั้งปัญหาการขาดแคลนกำลังคนด้านจีนศึกษา โดยเฉพาะกำลังคนที่เชี่ยวชาญเศรษฐกิจจีนของประเทศไทย จึงเป็นปัญหาที่จะต้องหาวิธีการแก้ไข โดยเฉพาะกลไกด้านเศรษฐกิจของจีนมีลักษณะเฉพาะและมีความสลับซับซ้อนแตกต่างกับประเทศไทยและอีกหลายประเทศสำคัญของโลก ตลอดจนมีหลายสาขาเศรษฐกิจจีนที่ยังคงต้องการบุคลากรและกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถ เช่น การเงิน การธนาคาร ระบบภาษี ระบบการประกันภัยของจีน เป็นต้น จึงนับเป็นสาขาที่ในขณะนี้ยังขาดแคลนกำลังคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาดังกล่าวในประเทศไทย

นอกจากนี้ ยังขาดแคลนกำลังคน ผู้สอนในหลักสูตรที่ได้เปิดสอนไปแล้ว เนื่องจากหลายปัจจัยทำให้ไม่สามารถผลิตบุคลากรได้อย่างเพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาที่ขาดแคลน เช่น การเงิน การธนาคาร และระบบภาษีของจีน เป็นต้น อีกทั้งบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถปฏิบัติงานในภาครัฐ ภาคเอกชนได้ เนื่องจากมีแต่ความรู้ทางทฤษฎี แต่ขาดประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งข้อจำกัดในการสื่อสารภาษาจีนกลาง เป็นต้น

วัตถุประสงค์

เพื่อยกระดับและปรับเปลี่ยนหลักสูตรการศึกษาด้านเศรษฐกิจจีน และระบบการพัฒนากำลังคน เพื่อให้มีกำลังคนที่มีทักษะความสามารถทางวิชาการ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจจีน มากขึ้น

เป้าหมาย

1. มีกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถด้านจีนศึกษาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจจีนที่เพียงพอต่อความต้องการของประเทศ เพื่อรองรับการขยายตัวของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน และกระแสเงินกู้ในระดับภูมิภาคและระดับโลก
2. มีระบบการผลิตกำลังคนที่สอดคล้องต่อความต้องการด้านจีนศึกษาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจจีนภายใต้ความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาครัฐของจีน
3. มีระบบการพัฒนากำลังคนในหลากหลายรูปแบบ เช่น การอบรม การสัมมนา การเดินทางไปศึกษาหรือดูงานในประเทศจีน เพื่อให้มีประสบการณ์ตรงในเชิงการลงพื้นที่ศึกษาจริง
4. มีการสร้างหลักสูตรที่มีคุณภาพและมีความหลากหลาย เพื่อปูพื้นฐานความรู้ และต่อยอดให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น การเงิน การธนาคาร และระบบภาษีของจีน เป็นต้น

กลยุทธ์

มีการวางแผนการผลิตกำลังคน ให้เพียงพอต่อความต้องการและกระแสเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ผู้สอนเพื่อถ่ายทอดความรู้ และการพัฒนานักวิจัย เพื่อตอบสนองกำลังคนในภาครัฐและความต้องการของภาคเอกชน โดยทิศทางการผลิตกำลังคนควรมุ่งเน้น ดังนี้

1. เน้นการผลิตและพัฒนากำลังคนในกลุ่มที่มีทักษะในการทำงานเฉพาะเจาะจง (Specialist) มากกว่าทำงานด้านกว้าง (Generalist) เช่น ผู้เชี่ยวชาญการเงินจีน ผู้เชี่ยวชาญการธนาคารจีน ผู้เชี่ยวชาญระบบภาษีของจีน เป็นต้น ซึ่งในขณะนี้ แนววงวิชาการไทยยังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญในสาขาดังกล่าว

2. เน้นผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านทฤษฎี รวมทั้งมีประสบการณ์ในภาคปฏิบัติและลงพื้นที่ในประเทศจีน เพื่อให้สามารถผสมผสานภาคทฤษฎีกับภาคปฏิบัติจากประสบการณ์ตรง ตลอดจนมีความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนกลางได้เป็นอย่างดี

3. สนับสนุนให้เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจจีน โดยเน้นด้านคุณภาพของการเรียนการสอนและภาคปฏิบัติมากขึ้น รวมทั้งการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานรัฐ และองค์กรเอกชนเพื่อจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้น เพื่อเป็นการให้ความรู้ด้านจีนศึกษาแก่สังคม และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ด้านจีนศึกษา ที่เน้นเศรษฐกิจจีน เป็นต้น

5.3.3 ยุทธศาสตร์กำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินกู้

สำหรับรายละเอียดของข้อเสนอแนะทางยุทธศาสตร์ด้านกำลังคน มีดังนี้

5.3.3.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1

กำหนดยุทธศาสตร์และพัฒนากลไกในการส่งเสริมและพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีน และความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนกลาง ผ่านการมอบทุนการศึกษาและการฝึกอบรม

หลักการและเหตุผล

ที่ผ่านมา รัฐบาลไทยยังไม่มีกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์หลักในการพัฒนากำลังคนด้านจีนศึกษาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจจีนที่ชัดเจน ทำให้ไม่มีการวางแผนและพัฒนากำลังคนด้านจีนศึกษาอย่างเป็นระบบ จึงควรที่จะมีการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์กำลังคน เพื่อรองรับพลวัตของโลกที่เกิดจากจีน หรือจีนกู้ตัว โดยผ่านกระบวนการระดมความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม รวมทั้งการกำหนดหน่วยงานหลักที่จะเป็นเจ้าภาพในการดูแลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นี้ รวมทั้งมีการพัฒนากลไกในการส่งเสริมและพัฒนากำลังคนด้านเศรษฐกิจจีน เพื่อกำหนดทิศทางการวางแผน พัฒนากำลังคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีน และความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนกลาง ผ่านการมอบทุนการศึกษา และการฝึกอบรม

แม้ว่า ในขณะนี้รัฐบาลไทยและรัฐบาลจีน รวมทั้งองค์กรเอกชนไทยได้มีการมอบทุนการศึกษาให้นักศึกษาไทยไปศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอกที่ประเทศจีนมากขึ้น แต่ยังไม่เพียงพอ จึงควรสนับสนุนให้มีการมอบทุนการศึกษาดังกล่าวให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเน้นด้านเศรษฐกิจจีน เพื่อให้กลับมาเป็นกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถและเพื่อขยายการพัฒนากำลังคนรุ่นใหม่ต่อไป

อีกทั้งให้เกิดมีระบบติดตามประเมินสถานการณ์กำลังคนด้านเงินศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเน้นส่งเสริมการประสานงานระหว่างองค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบูรณาการในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ด้านกำลังคนและสร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการวางแผนและพัฒนากำลังคนด้านเงินศึกษาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการและรองรับกระแสเงินภักดิ์ โดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง รวมทั้งพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีศักยภาพดังกล่าวด้วย

เป้าหมาย

1. มีคณะกรรมการหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลกำลังคนด้านเศรษฐกิจเงิน เพื่อทำหน้าที่เชื่อมประสานให้เกิดการวางแผนและพัฒนากำลังคนด้านเงินศึกษาที่มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ เพื่อรองรับกระแสเงินภักดิ์
2. มีการพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจเงิน และความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนกลาง ผ่านการมอบทุนการศึกษาและ/หรือการฝึกอบรม
3. บุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากองค์กรต่างๆ มีการพัฒนาศักยภาพในการวางแผนและการพัฒนากำลังคนด้านเศรษฐกิจเงินศึกษา
4. มีกลไกและระบบการมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการติดตามกำกับนโยบายจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์

1. แต่งตั้ง “คณะกรรมการกำลังคนด้านเศรษฐกิจเงิน” ซึ่งประกอบด้วยข้าราชการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ และผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกำลังคนด้านเศรษฐกิจเงินตามที่หน่วยงานต่าง ๆ เสนอต่อรัฐบาล เพื่อผลักดันการดำเนินงานตามแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเศรษฐกิจเงิน เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม
2. สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสศึกษาต่อหรือทำวิจัยด้านเงินศึกษา โดยการคัดเลือกและมอบทุนการศึกษาแก่บุคลากรที่มีศักยภาพ และ/หรือเข้าร่วมการฝึกอบรมกำลังคนด้านเศรษฐกิจเงินทั้งระยะสั้นระยะกลางและระยะยาว เพื่อสร้างและส่งเสริมพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจเงินและความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนกลาง
3. กำกับ ติดตาม ประเมินผลความสำเร็จตามแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเศรษฐกิจเงินอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับกระแสเงินภักดิ์ต่อไป

5.3.3.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2

สร้างระบบความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายการผลิตและส่งเสริมหักยภาพกำลังคนด้านจีนศึกษา เน้นเศรษฐกิจจีน โดยการสร้างกลไกที่เป็นรูปธรรมและการร่วมกันจัด “งานสัมมนาวิชาการประจำปีด้านเศรษฐกิจจีน” เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรและนักวิชาการในประเทศไทย เพื่อพัฒนา กำลังคน รองรับกระแสเงินกิวตัน

หลักการและเหตุผล

แม้ว่าในขณะนี้ สถาบันการศึกษาและหน่วยงานวิจัยในประเทศไทยมีการตื่นตัวในเรื่องจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจจีนมากขึ้น แต่ระหว่างสถาบันการศึกษา/หน่วยงานวิจัยต่างๆ ยังขาดการแลกเปลี่ยนข้อมูล และขาดความร่วมมืออย่างใกล้ชิด เช่น ความร่วมมือในการศึกษาวิจัย การใช้หนังสือ ตำรา และการแบ่งปันข้อมูลข่าวสารด้านจีนศึกษา เป็นต้น จึงทำให้เกิดปัญหากระจายกำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การขาดแคลนกำลังคนด้านจีนศึกษา ยิ่งทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครือข่าย และสร้างระบบความร่วมมือของกำลังคนด้านจีนศึกษา เน้นเศรษฐกิจจีน เพื่อยกระดับคุณภาพกำลังคน และสร้างสรรค์ ผลงานวิจัยในระดับสูงมากขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างระบบความร่วมมือและสร้างเครือข่ายของกำลังคนด้านจีนศึกษา เน้นเศรษฐกิจจีน
2. เพื่อใช้ทรัพยากรมนุษย์ด้านจีนศึกษาในประเทศไทยที่มีอยู่จำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. เพื่อพัฒนาคุณภาพของกำลังคน ทั้งด้านการเรียนการสอนและการยกระดับ/ต่อยอดงานวิจัยด้าน จีนศึกษา ที่เน้นด้านเศรษฐกิจจีน

เป้าหมาย

1. มีเครือข่ายกำลังคนด้านจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจจีน ที่กว้างขวางและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน ต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
2. มีความร่วมมือใกล้ชิดระหว่างสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยด้วยกัน ความร่วมมือระหว่าง สถาบันการศึกษาและหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านการเรียน การสอน และเพื่อยกระดับ/ต่อยอดงานวิจัยด้านเศรษฐกิจจีนที่มีคุณภาพมากขึ้น
3. มีความร่วมมือและเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านกำลังคน การเรียนการสอน งานวิจัย และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับประเทศจีนและเศรษฐกิจจีน

กลยุทธ์

1. สร้างร่วมมือและเครือข่ายกำลังคนด้านจีนศึกษาโดยมีการประชุม/เสวนาเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านกำลังคน การเรียนการสอน การแลกเปลี่ยนและต่อยอด งานวิจัย และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับประเทศจีน และเศรษฐกิจจีน

2. สร้างเครือข่ายการพัฒนากำลังคนด้านวิชาการ โดยการจัด “งานสัมมนาวิชาการประจำปีด้านเศรษฐกิจจีน” ด้วยการเชิญสถาบันการศึกษา/องค์กรวิจัย และภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และสลับกันเป็นเจ้าภาพในการจัดงานในแต่ละปี เพื่อให้ นักวิจัย/นักวิชาการและบุคลากรต่างๆ ได้นำเสนอผลงานวิชาการ/งานวิจัย เพื่อรองรับกระแสเงินกู้ และติดตาม เฝ้าระวัง รวมทั้งเสนอแนะ ประเด็นการพัฒนาการวิจัยด้านเงินที่เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในระดับโลก

3. ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในประเทศจีน และสถาบันวิจัยของประเทศจีน ตลอดจนในประเทศอื่นๆ เพื่อร่วมกันผลิตและพัฒนากำลังคนและพัฒนางานวิจัยร่วมกัน เช่น การแลกเปลี่ยน คณาจารย์ นักวิชาการและนิสิตนักศึกษาไม่ว่าเป็นรูปแบบศึกษาต่อในระดับปริญญา หรือการจัดการอบรมระยะสั้น เพื่อให้สถาบันการศึกษา และสถาบันวิจัยของจีนและในต่างประเทศอื่น ได้มีความร่วมมือ และสร้างเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนและการร่วมมือที่ดีระหว่างกัน

4. ประสานการถ่ายทอดประสบการณ์การวิจัยเกี่ยวกับเงินศึกษาของประเทศต่างๆ และเสริมสร้าง กระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการวิจัยด้านเงิน เพื่อสร้างทางเลือกในการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบท ของแต่ละประเทศ

5.3.3.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3

ส่งเสริมและสร้างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญระดับแนวหน้าทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความรู้ ความสามารถด้านเศรษฐกิจจีนและมีภาวะผู้นำ (Leadership) สูง ทั้งในระดับประเทศและในระดับองค์กร เพื่อให้มีบทบาทในการกำหนดทิศทาง และผลักดันเป้าหมายในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเศรษฐกิจ จีนอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักการและเหตุผล

ในขณะนี้ แม้ว่าจะมีความตื่นตัวในแวดวงวิชาการไทยและมีความสนใจต่อการเปลี่ยนแปลงของ เศรษฐกิจจีนมากขึ้น ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนของไทย อย่างไรก็ตาม หลายภาคส่วนยังขาดประสบการณ์ ในการจับทิศทางและบทบาทด้านเศรษฐกิจในอนาคตของจีน จึงควรมีการส่งเสริมและสร้างผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญระดับแนวหน้าทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ ด้านเศรษฐกิจจีน เพื่อทำหน้าที่เสมือนเป็นแม่ทัพนำขบวนในการชี้แนะ ให้คำปรึกษาต่อการพัฒนา ด้านกำลังคน และการด้านการเรียนการสอน ตลอดจนทิศทางการศึกษาวิจัยในวงการเงินศึกษาโดยเฉพาะด้าน เศรษฐกิจจีน

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและสร้างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญระดับแนวหน้าทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่ มีความรู้ความสามารถด้านเศรษฐกิจจีนและมีภาวะผู้นำสูงทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เป็นเสมือนแม่ทัพให้

คำปรึกษา แนะนำ กำกับทิศทางของการผลิต พัฒนากำลังคนด้านเงินศึกษา รวมทั้งงานวิจัยด้านเงินศึกษา โดยเน้นเศรษฐกิจเงิน

เป้าหมาย

1. มีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และมีบทบาทนำในกระบวนการผลิต และกระบวนการพัฒนากำลังคนและพัฒนางานวิจัยเกี่ยวกับเงินศึกษาในด้านเศรษฐกิจ
2. มีทิศทางและกระบวนการพัฒนากำลังคนด้านเงินศึกษาที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนการพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนางานวิจัยเงินศึกษาด้านเศรษฐกิจเงินที่สอดคล้องกับกระแสเงินภักดิ์ต่อไป

กลยุทธ์

1. รัฐบาลสนับสนุนการพัฒนาและส่งเสริมผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพในการมีบทบาทเสมือนเป็นแม่ทัพที่มีภาวะผู้นำสูงในด้านเงินศึกษาโดยเฉพาะเศรษฐกิจเงิน เพื่อเป็นแกนนำในการกำกับ วิเคราะห์ทิศทางเศรษฐกิจเงิน และเพื่อให้มีบทบาทในการกำหนดทิศทาง และผลักดันเป้าหมายในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านเศรษฐกิจเงินอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป
2. รัฐบาลสนับสนุนด้านงบประมาณและกลไกการดำเนินงานของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนในการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา และมีบทบาทนำในกระบวนการผลิต และในการวางแผนและพัฒนานโยบายกำลังคนด้านเศรษฐกิจเงิน เพื่อรองรับกระแสเงินภักดิ์ในระดับภูมิภาคและระดับโลก
3. สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา และองค์กรต่างๆ ให้มีบทบาทและมีความอิสระอย่างแท้จริงในการริเริ่มและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่จะประโยชน์ต่อการพัฒนาและสร้างบุคลากรที่มีศักยภาพเป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญระดับแนวหน้าทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถด้านเศรษฐกิจเงินและมีภาวะผู้นำในการให้คำปรึกษาต่อทิศทางพัฒนาการด้านเงินศึกษา เน้นเศรษฐกิจเงิน เพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจเงินและความสัมพันธ์ไทย-จีนด้านเศรษฐกิจต่อไป

5.4 สรุป ข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ และจุดเด่น/จุดด้อย

จากการประมวลและสังเคราะห์ข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาวิจัยตั้งแต่บทที่ 1 - บทที่ 4 และจากข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ทั้งด้านการวิจัย ด้านการเรียนการสอน และด้านกำลังคน ตลอดจนการประเมินและชี้ให้เห็นผลได้/ผลเสียของการดำเนินยุทธศาสตร์ในแต่ละด้าน พบว่า การดำเนินการและผลักดันยุทธศาสตร์เงินศึกษาด้านเศรษฐกิจ เป็นภารกิจที่ล่าช้าไม่ได้ แม้จะต้องมีการใช้งบประมาณในการดำเนินการเป็นจำนวนไม่น้อย เนื่องจากมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาและสร้างบุคลากร และพัฒนา

องค์ความรู้ด้านเศรษฐกิจเงินในเชิงลึกให้มากขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจเงินและความสัมพันธ์ไทย-จีนด้านเศรษฐกิจต่อไป

สำหรับจุดเด่นและจุดด้อยในการดำเนินยุทธศาสตร์ในแต่ละด้าน สรุปในตารางได้ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์งานวิจัย เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน

ยุทธศาสตร์งานวิจัย	ประเด็น	จุดเด่น/จุดด้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 1	ยกระดับการศึกษาวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินในประเทศไทย เพื่อการวิเคราะห์เศรษฐกิจเงินอย่างรอบด้านมากขึ้น และพัฒนาโจทย์วิจัย ให้สอดคล้องกับกระแสเงินกิวตันต่อไป	สามารถดำเนินการได้ทันที โดยการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมีการผลักดันอย่างจริงจัง
ยุทธศาสตร์ที่ 2	สร้างและการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจของเงินในภูมิภาคและในระดับโลก	สามารถดำเนินการได้ทันที โดยมีหน่วยงานเจ้าภาพในการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
ยุทธศาสตร์ที่ 3	พัฒนาและบูรณาการฐานข้อมูลงานวิจัยเพื่อสร้างฐานความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจเงินในประเทศไทยโดยตั้งเป็น “ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจเงิน” เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลในการรวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้และผลงาน/เอกสารวิชาการต่างๆ	อาจจะใช้เวลาในการดำเนินการประมาณ 1 ปีและต้องมียงบประมาณ ตลอดจนมอบหมายเจ้าภาพที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถประสานงานรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
ยุทธศาสตร์ที่ 4	สร้างความเชื่อมโยงการวิจัยด้านเศรษฐกิจเงินเข้ากับการใช้ประโยชน์จากการวิจัย โดยการรับฟังและประสานงานกับหน่วยงานผู้ใช้ข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสเงินกิวตัน	จะต้องมีกลไกการประสานงานและรับฟังความต้องการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการขับเคลื่อนผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

2) ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน

ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน	ประเด็น	จุดเด่น/จุดด้อย
ยุทธศาสตร์	ปรับเน้นคุณภาพของหลักสูตรจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจเงินและระบบการพัฒนากำลังคน เพื่อให้มีกำลังคนที่เพียงพอสามารถตอบสนองต่อความต้องการด้านเศรษฐกิจไทย-จีนที่ขยายตัวมากขึ้น	ดำเนินการได้ทันทีโดยมีประสานงานรวบรวมข้อมูลจากสถาบันการศึกษา/หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องและมีการผลักดันอย่างจริงจัง

3) ยุทธศาสตร์กำลังคน เพื่อรองรับกระแสเงินกิวตัน

ยุทธศาสตร์กำลังคน	ประเด็น	จุดเด่น/จุดด้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 1	กำหนดยุทธศาสตร์และพัฒนากลไกในการส่งเสริมและพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจจีนและความสามารถในการสื่อสารภาษาจีนกลางผ่านการมอบทุนการศึกษาและการฝึกอบรม โดยการตั้งคณะกรรมการเพื่อเชื่อมโยงประสานให้เกิดการวางแผนและพัฒนากำลังคนด้านจีนศึกษาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ	อาจจะใช้เวลาในการดำเนินการไม่น้อยกว่า 1 ปี และต้องมีงบประมาณรองรับ รวมทั้งจะต้องมีการผลักดันอย่างจริงจัง
ยุทธศาสตร์ที่ 2	สร้างระบบความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายการผลิตและส่งเสริมศักยภาพกำลังคนด้านเศรษฐกิจจีนโดยมีกลไกที่เป็นรูปธรรมและการร่วมกันจัด “งานสัมมนาวิชาการประจำปีด้านเศรษฐกิจจีน” เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนักวิชาการในประเทศไทย เพื่อพัฒนากำลังคน	อาจจะใช้เวลาในการดำเนินการไม่น้อยกว่า 1 ปี และต้องมีงบประมาณรองรับ ตลอดจนมีเจ้าภาพที่ชัดเจนเพื่อสามารถประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และมีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องสม่ำเสมอทุกปี
ยุทธศาสตร์ที่ 3	ส่งเสริมและสร้างผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญระดับแนวหน้าทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชนที่มีความรู้ความสามารถด้านเศรษฐกิจจีนและมีภาวะผู้นำสูงเพื่อมีบทบาทในการกำหนดทิศทางและผลักดัน	สามารถดำเนินการได้ทันที โดยมีมาตรการจูงใจและระบบผลตอบแทนที่มั่นคง

5.5 ประโยชน์สำหรับภาคเอกชน

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้ นอกเหนือจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐและสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยต่างๆ แล้ว ภาคเอกชนของไทยสามารถนำเนื้อหาและข้อมูลที่ได้มีการศึกษาวิเคราะห์และรวบรวมไว้ เพื่อไปใช้ประโยชน์ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีนได้เช่นกัน ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ข้อมูลจากการศึกษาวิเคราะห์โมเดลการปฏิรูปเศรษฐกิจจีน และแนวคิดนันทามติเป่ย์จิง ตลอดจนการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และวิเคราะห์อนาคตเศรษฐกิจจีน ในบทที่ 1 การสำรวจเอกสารและผลงานวิชาการเกี่ยวกับจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ในประเทศไทยและต่างประเทศในบทที่ 2 การสำรวจสภาพสถานะกำลังคน และหลักสูตรการเรียนการสอนจีนศึกษา ด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย ในบทที่ 3 ตลอดจนการสำรวจและวิเคราะห์สถานะความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน และการวิเคราะห์บทบาทจีนในเศรษฐกิจโลก และพลวัตทางเศรษฐกิจที่เกิดจากจีน (เงินกิวตัน) ในบทที่ 4 ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ล้วนเป็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นสำหรับภาคเอกชน

ไทยที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในการประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคตต่อไป

นอกจากนี้ ภาคเอกชนไทยยังได้เข้าร่วมแสดงความเห็นในการจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ทั้งสองครั้ง ได้แก่ การสนทนากลุ่ม วันที่ 8 กรกฎาคม 2553 และการสนทนากลุ่ม วันที่ 20 สิงหาคม 2553 ตลอดจนภาคเอกชนที่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นต่อร่างยุทธศาสตร์ที่ได้นำเสนอในงานสัมมนาในวันที่ 18 พฤศจิกายน 2553 ด้วยเช่นกัน ซึ่งจากการกรอกใบประเมินและการให้ข้อคิดเห็นของภาคเอกชนไทยเหล่านั้น ล้วนแสดงความชื่นชมและได้รับประโยชน์จากการจัดสัมมนาและการศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ในการนี้ คณะนักวิจัยยังได้นำข้อเสนอแนะจากภาคเอกชนมาใช้เป็นข้อมูลและปรับปรุงการศึกษาวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในภาคเอกชนเช่นกัน

โดยสรุป ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “โครงการพัฒนาศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์” จะเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดการตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาจีนศึกษาด้านเศรษฐกิจในประเทศไทย เพื่อให้นำไปสู่การพัฒนาด้านจีนศึกษาโดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจอย่างจริงจัง เป็นระบบและมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ทั้งในส่วนองภาครัฐ ภาคการศึกษา และเอกชน รวมทั้งเกิดการบูรณาการทั้งในส่วนององค์ความรู้และฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ตลอดจนการสร้างเครือข่ายจีนศึกษาระหว่างภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องต่อไป รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีนในอนาคต และเป็นข้อมูลสำหรับภาคเอกชนในการค้าขาย การลงทุน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประเทศจีน และเพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์ต่อไป

บรรณานุกรม

หนังสือภาษาไทย

กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). *ความตกลงสองฝ่ายไทย-จีนภายใต้กระบวนการสมัครเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน*. กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์.

_____. (2545). *เส้นทางอนาคตความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ไทย-จีน*. กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์.

กรรณิการ์ เกิดประดิษฐ์. (2542). *การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจีนในรอบ 50 ปี: นัยสำคัญต่อประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์.

กิติ ปิลันธนิค. (2547). *กฎหมายการลงทุนในประเทศจีน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ไทยยูเนียนกราฟฟิกส์ จำกัด.

ชนัญญิษฐ์ ลาภวิไล. (2551). *จีนกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าเป็นสมาชิก WTO รายงาน USTR ปี 2550*. กรุงเทพฯ: โครงการ WTO Watch (จับกระแสการค้าโลก) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เขียน ชีระวิทย์, บรรณาธิการ. (2542). *การปฏิรูปจีนกับทศวรรษที่ 3 ของความสัมพันธ์ต่อไทย : รายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2549). *จีนใหม่ในศตวรรษที่ 21 : สรรพนิพนธ์เรื่องจีนช่วงปี ค.ศ. 1999-2005*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก. (2539). *รายงานการประชุมทางวิชาการเรื่อง แนวทางพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน: กรณีความร่วมมือระหว่างไทยกับมณฑลยูนนาน ในภาคบริการทางการเงิน และภาคอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก.

เขียน ชีระวิทย์ และเจีย แชนจง, บรรณาธิการ. (2543). *ความสัมพันธ์ไทย-จีน: เหลียวหลังแลหน้า*. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และกรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ. (2541). *รายงานการสัมมนาทางวิชาการ "ฮ่องกง 1997 : จีนหนึ่งประเทศสองระบบ"*. กรุงเทพฯ: โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับกรมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กระทรวงการต่างประเทศ.

โฆสิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์. (2522). *ชนบทจีน ระบบและการวางแผน*. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ.

จรินทร์ ดันตกิจศิริวงศ์ ฌณัฐ งามโสภณ และชนาทิพ นัทรภูติ. (2550). *จัดหาสินค้าจากแฟร์จีน*. บริษัท บิสซิเนส จำกัด.

จันทร์ฉาย ภักธนิคม. (2521). *บทบาทของจีนต่อกิจการโลก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

จิราพรรณ วรพงศ์. (2548). *น้องเคพี่พลูตลาตลาตสาธารณรัฐประชาชนจีน*. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการค้าส่งออก กระทรวงพาณิชย์.

จีน: *มหาอำนาจเศรษฐกิจโลก 2001*. (2538). กรุงเทพฯ: คู่แข่ง.

จุลชีพ ชินวรรโณ. (2541). *ประเทศไทยกับจีนตอนใต้: ความร่วมมือในปัจจุบันและทิศทางในอนาคต*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาติเมธี แซ่หยัง และพชร แซ่หยัง. (2550). *Branding พญามังกร: วิธีใหม่สินค้าจีนบนลุ่มน้ำเจ้าพระยา : กรณีศึกษา 8 แปรณคัมภีร์ทรงอิทธิพลระดับโลกที่จะถูกจดจำของคนไทยในอนาคต*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพธิ์ ชี มูล.

ชลธิรา สัตย์วัฒนา, บรรณาธิการ. (2545). *จีนในกระแสการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

เซนคาร์, โอเค็ด. (2549). *The Chinese Century : จีน...มหาอำนาจโลก?*. แปลโดย ศิลปกร แสงสินชัย. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ฐานการพิมพ์ จำกัด.

ไชยกร ปลื้มเจริญกิจ, จรินทร์ ดันตกิจศิริวงศ์ และรัชนิกร บรรลือศิลป์. (2549). *รายด้วยสินค้าจีน*. กรุงเทพมหานคร: Busy-day.

เดมศักดิ์ โอภาสยานนท์. (2552). *ความเป็นไปได้และโอกาสของการเข้าไปลงทุนในธุรกิจธนาคารพาณิชย์ของไทยในประเทศจีน*. งานวิจัยเฉพาะเรื่อง. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เด็ง, หยง. (2546). *เด็งเสี่ยวผิง: ว่าด้วยการปฏิวัติวัฒนธรรมและเค้าโครงความคิดเศรษฐกิจจีนใหม่*. แปลโดย สุขสันต์ วิวกเมธกร. กรุงเทพฯ: เฮลท์แคร์ พลัปปลิซซิง.

ทางลัดสู่ธุรกิจจีน. (2550). กรุงเทพฯ: ไอ เอ็ม บู้คส์.

ทวิ ธีระวงศ์เสรี, บรรณาธิการ. (2550). *จีน-อินเดีย มหาอำนาจทางเศรษฐกิจใหม่ของเอเชีย*. กรุงเทพฯ: ศรีบุรณคอมพิวเตอร์-การพิมพ์.

ทีมธุรกิจ busy-day. (2550). *Sourcing in China : How-To คู่มือจัดหาสินค้าจีน*. บริษัท บิสซิเนส จำกัด.

ชนิด โสรัตน์. (2548). *Logistics Case Study : แม่น้ำโขง...เส้นทางสายไหมโลจิสติกส์ยุคใหม่ของการค้าจีน-อาเซียน*. กรุงเทพมหานคร: เรบบริการ, บจก.

ชนสวรรค์ เจริญเมือง. (2538). *ไทย-พม่า-ลาว-จีน : สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ สี่เหลี่ยมวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ: คบไฟ.

นฤมิตร สอดสุข. (2526). *การเมือง การต่างประเทศและเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน*. นครปฐม: ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นฤมิตร สอดสุข. (2532). *ข้างกับมังกร: การเมืองการต่างประเทศและเศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีนกับผลกระทบต่อไทย*. กรุงเทพฯ: บารุงสาส์น.

บุญศักดิ์ แสงระวี. (2549). *จีน: ลัทธิสังคมนิยมหรือลัทธิทุนนิยม*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

ประทุมพร วัชรเสถียร และไชยวัฒน์ คำชู, บรรณาธิการ. (2542). *จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา เพ็ชรวงศ์. (2549). *แม่น้ำโขง : เส้นทางคมนาคมศักยภาพเพื่อรองรับการค้าไทย-จีนและการค้าระหว่างจีน-ประเทศที่สาม*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ผิง, เลียง นู๋. (2533). *ใช้สมองพิชิตการค้าแบบจีน: กลวิธีการสร้างความสำเร็จ ตามแบบฉบับของนักธุรกิจจีน*. แปลและเรียบเรียงโดย ม. อึ้งอรุณ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

ฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์จีน ธนาคารกรุงเทพฯ จำกัด (มหาชน). (2536). *ภาพรวมเศรษฐกิจจีน*. กรุงเทพฯ: ฝ่ายธุรกิจสัมพันธ์จีน ธนาคารกรุงเทพฯ จำกัด (มหาชน).

พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิวัฒน์, ม.ร.ว. (2552). *โครงการส่งเสริมการลงทุนไทย-จีน ประจำปี 2551*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พงษ์อนันต์ จิรธราวัฒน์ และกรภัทร์ สุทธิธารา. (2551). *หยวน หยวน รู้ทันเล่ห์ค้าจีน*. กรุงเทพฯ: โอดีซี อินโฟ ดิสทริบิวเตอร์ เซ็นเตอร์.

พชร แซ่หงส์ และชาติเมธี แซ่หงส์. (2550). *Branding พญามังกร: วิถีใหม่สินค้าจีนบนลุ่มน้ำเจ้าพระยา: กรณีศึกษา 8 แปรณคัมภีร์ทรงอิทธิพลระดับโลก*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทโจง ซี่ มูล พับลิชชิง จำกัด.

พิษณุ เจริญมหาสาร. (2546). *จีน : หุ่นส่วนใหญ่ของไทยมั่งคั่ง*. กรุงเทพมหานคร: สภาธุรกิจไทย-จีน.

_____. (2548). *ถอดเกร็ดมังกร ตอน คัมภีร์ชี้อะไร*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พีเพิลมีเดีย จำกัด.

_____. (2550). *ถอดเกร็ดมังกร ตอน Mr. China พา SMEs ไทยหาช่องทาง*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า.

พิษณุ เจริญมหาสาร และอักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). *ถอดเกร็ดมังกร ตอน ถัดจากรายหมอล*. กรุงเทพมหานคร: ไชยอน มีเดีย บ. คำสาเกตซีเมนต์ไทย จำกัด (SCT) และ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์.

ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร. (2551). *เจาะตลาดจีน*. กรุงเทพฯ: ท็อป.

พิระ บุญจริง. (2552). *กลยุทธ์การลงทุนของนักธุรกิจจีน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น*. กรุงเทพฯ: ธรรมรักษ์การพิมพ์.

พิชแมน, เท็ด ซี. (2550). *เปิดมุมมอง: China Inc.* แปลโดย วัฒนา มานะวิบูลย์. กรุงเทพฯ: เนชั่นบุ๊คส์.

ภักพงษ์ ไฉ้วเจริญกุล. (2541). *รู้เรื่องจีนรายแบบจีน*. ชีสา สรวีสตร, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ : กังหัน.

ภูวดล ทรงประเสริฐ, บรรณาธิการ. (2528). *สู่ทางการลงทุนร่วมระหว่างไทยกับจีน*. กรุงเทพฯ: โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภูวดล ทรงประเสริฐ. (2550). *รากเหง้าอิทธิพลการค้าจีนในอุษาคเนย์*. กรุงเทพมหานคร: ยูเรก้า.

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. (2546). *ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจจีนหลังเปลี่ยนผู้นำ: ผลกระทบต่อประเทศไทย*. สมุทรปราการ: มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

เยจืออิว. (2537). *สู่ทางธุรกิจจีน*. แปลและเรียบเรียงโดย ธาณี ปิติสุข. กรุงเทพฯ: นานมี.

เลี้ยว, สง ลีว. (2535). *เคล็ดลับการค้าของคนจีน*. แปลและเรียบเรียงโดย จำลอง พิศนาคะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

ว. พลกุล. (2551). *จีน : สังคมนิยมหรือทุนนิยม*. กรุงเทพมหานคร: คิดไทยใหม่.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล, บรรณาธิการ. (2542). *จีนในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- _____. (2547). *เศรษฐกิจการเมืองจีน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และศูนย์
จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2549). *ศตวรรษจีน*. กรุงเทพฯ: Openbooks.
- _____. (2550). *จีนในกระแสโลกาภิวัตน์*. กรุงเทพมหานคร: openbooks.
- วริษฐ์ ลิ้มทองกุล. (2549). *China inside-out มังกรกลางคลื่นโลกาภิวัตน์*. สุปรางค์ คงนรินทร์สุข,
บรรณาธิการ. กรุงเทพมหานคร: Manager Classic.
- วริษฐ์ ลิ้มทองกุล. (2552). *China Vision มังกรฝ่าวิกฤต*. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ 360.
- วัชนา สัจจรัศมิ. (2525). *ประวัติศาสตร์เศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน*. กรุงเทพฯ, คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2525). *เศรษฐกิจสาธารณรัฐประชาชนจีน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. , บรรณาธิการ. (2536). *การค้าและการลงทุน ไทย-จีนตอนใต้*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชีย
ตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2540). *แนวปฏิบัติการติดต่อค้าขายกับประเทศจีน*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2541). *ปริมาณการค้าของจีนตอนใต้ (ยูนนาน เสฉวน กวางสี) กับประเทศไทยพม่า และลาว*.
กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- _____. (2548). *สารานุกรมเศรษฐกิจจีน: คู่มือสำหรับนักธุรกิจไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ปรับปรุงเพิ่มเติม).
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคินท์ และกรรมการโครงการจีนศึกษา, บรรณาธิการ. (2536). *สู่ทางการค้าและการ
ลงทุนไทย-จีน (ตอนใต้) กวางตุ้ง กวางสี ยูนนาน: รายงานการสัมมนาระหว่างประเทศเรื่องความสัมพันธ์
ไทย-จีน*. ปทุมธานี: สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย. (2549). *หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ:
เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และผู้จัดการ.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และอวยพร สุธาทองไทย. (2550). *หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ ภาพรวมเศรษฐกิจจีน
อีก 9 มณฑล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ผู้จัดการ.
- วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์ และจรินทร์ วงศ์หาญเขาว์. (2519). *เศรษฐกิจจีนจากประสบการณ์และการค้นคว้า*.
ชมรมวิชาการ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วารินทร์ วงศ์หาญเขาว์ และคณะ. (2547). *ยุทธศาสตร์การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดนประเทศไทยกับ
ประเทศในกลุ่มอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง*. กรุงเทพฯ: สถาบันยุทธศาสตร์การค้า มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- วิทยากร เชิงกุล. (2547). *เศรษฐกิจจีนในระบบเศรษฐกิจโลก*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สายธาร.
- ศุภกิจ นิมมานนรเทพ. (2538). *โฉมหน้าใหม่ของเศรษฐกิจการเมืองจีน*. กรุงเทพฯ: สายใจ.
- ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2540). *สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ: มุมมองของไทยและจีน: บทความ
ประกอบการสัมมนาร่วมไทย-จีน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์นโยบายโลกมุสลิม คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553). *จีน อินเดีย และตะวันออกกลาง: ศูนย์กลางเศรษฐกิจโลก?*. รายงานการประชุมวิชาการโลกมุสลิม ประจำปี 2553. กรุงเทพฯ: ศูนย์นโยบายโลกมุสลิม คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์ศึกษาธุรกิจไทย-จีน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2547). *จีน...ตลาดปราบเซียนของนักการตลาด*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาธุรกิจไทย-จีน มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

ศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2551). *ความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในการบูรณาการทรัพยากรเพื่อการพัฒนาภูมิภาค*. ชลบุรี : ศูนย์อินโดจีนศึกษา วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สก็อต ดี. เชลิกแมน. (2533). *การเจรจาธุรกิจกับชาวจีน*. แปลและเรียบเรียงโดย อิศราวัตร. กรุงเทพฯ: แม่น้ำ.

_____. (2536). *ทำธุรกิจกับคนจีน*. แปลและเรียบเรียงโดย นำชัย ศรีสัชนาลัย. นุรพา แสงตะวัน, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: เรจินา.

_____. (2540). *ยุทธวิธีคู่ค้ากับมังกรและฮ่องกง*. แปลและเรียบเรียงโดย กวีต นาทอง. กรุงเทพฯ: ธนฤต. สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ. (2544). *รายงานการสัมมนาเรื่อง ศักยภาพอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของจีนหลังจีนเข้า WTO: ผู้ประกอบการไทยควรปรับกลยุทธ์อย่างไร*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ.

สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2528). *ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับจีน: การลงทุนและการค้า*. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. (2536). *สาธารณรัฐประชาชนจีน: สภาวะปัจจุบันและดูทางการขยายความสัมพันธ์เศรษฐกิจทวิภาคี ไทย-จีน*. กรุงเทพฯ: สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย.

สมเกียรติ โอสธสกา. (2536). *เส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนตอนใต้*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมชัย วุฒิจรัสกุล, บรรณาธิการ. (2536). *จีน ขุมทองของนักลงทุน*. กรุงเทพฯ: ชมสมชัย.

สมพร ภวจิตตร. (2548). *เปิดโลกมังกรรวย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.

สมภพ มานะรังสรรค์. (2546). *จีน: มหาอำนาจในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: วิถีทรรศน์.

_____. (2547). *หยวน: ว่าที่สกุลเงินตรามหาอำนาจ*. กรุงเทพฯ: บริษัท แบรนต์เอง.

_____. (2548). *จีน: ยุคเศรษฐกิจร้อนแรงและภัยคุกคามจากฟองสบู่*. มูลนิธิวิถีทรรศน์ และบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

_____. (2548). *จีน: เศรษฐกิจการเงิน การธนาคาร*. มูลนิธิวิถีทรรศน์ และบริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

_____. (2549). *จีน: เศรษฐกิจการเมืองหลังยุคปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถีทรรศน์.

_____. (2550). *จีน: กลยุทธ์การพัฒนา SME's*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิถีทรรศน์.

_____. (2550). *ทุนการเงินจีนยุคใหม่*. ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาเศรษฐกิจการเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2551). *ทุนโลกยุคจีน*. กรุงเทพฯ: มติชน.

_____. (2551). *ธุรกิจจีนในต่างแดน*. กรุงเทพฯ: มติชน.

_____. (2552). จาก *The great depression* ผู้วิกฤตการณ์แฮมเบอร์เกอร์: การเคลื่อนตัวของศูนย์กลางเศรษฐกิจโลกจากสหรัฐอเมริกาสู่จีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์เศรษฐกิจการเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2552). *มังกรฝ่าวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจิตรศิลป์ มูลนิธิวิจิตรศิลป์.

สมภพ มานะรังสรรค์ และ ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2543). รายงานการสัมมนาเรื่อง จีน - อินเดีย-ไทยในกระแสเศรษฐกิจการเมืองโลก. โครงการเมธีวิจัยอาวุโส-สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมิธ, เอ็ดเวิร์ด เอลเลียต. (2515). *เศรษฐกิจและการเมืองในยุคปัจจุบันของสาธารณรัฐประชาชนจีน*. แปลโดย ประเวศ ศรีพิพัฒน์. นครหลวงฯ: โอเดียนสโตร์.

สันติ ตั้งรพีพากร. (2545). *จีนจะเปลี่ยนโลกหรือโลกจะเปลี่ยนจีน*. กรุงเทพฯ: มติชน.

_____. (2546). *จีนาภักดิ์...สู่ตลาดโลก* คู่มือการลงทุนของไทยในตลาดจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจิตรศิลป์.

_____. (2546). *Made in China* ไฮเออร์-เหลียนเสียง (เล โน โว) แบรนค์ดังมังกรพันธุ์แท้. กรุงเทพฯ: มติชน.

_____. (2547). *ยุทธศาสตร์ 3 ก้าว สู่ความสำเร็จแบบจีน*. กรุงเทพฯ: มติชน.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2538). *คู่มือการลงทุนในจีน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน.

สำนักธุรกิจสัมพันธ์ บมจ. ซี.พี. เซเวนอีเลฟเวน. (2550). *Knowing the Chinese* ล้วงลึกธรรมเนียมการค้าจีน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บิสซิเนส.

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2548). *จีน: ตลาดข้าวขนาดใหญ่* หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์.

สุทัศน์ นพรัตน์. (2545). *ค้าขายกับจีน ไม่ยากอย่างที่คิด*. กรุงเทพฯ: อินฟอรมีเดีย บุคส์.

สุนทร ดันมันทอง. (2551). *จีนกับการปฏิบัติตามเงื่อนไขการเข้าเป็นสมาชิก WTO* รายงาน USTR ปี 2549. กรุงเทพฯ: โครงการ WTO Watch (จับกระแสองค์การการค้าโลก) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ธุรกิจ จุฬาเทศ. (2547). *เปิดเส้นทางการค้า-ลงทุน หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ : จีนตอนใต้ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อินฟอรมีเดีย บุคส์.

หลักสงครามการค้าของจีน. (2533). แปลและเรียบเรียงโดย จำลอง พิสนาคะ. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

หลิว, หมิงตัง. (2549). *มิติใหม่ของระบบการเงินการธนาคารจีน: ปาฐกถาพิเศษประจำปี ชิน โซลomon อนุสรณ์ ครั้งที่ 7 วันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2548*. กรุงเทพฯ : ธนาคารกรุงเทพ.

อดุลย์ รัตนมโนเกษม. (2546). *ทุนนิยมดาวแดง (Changing China)*. กรุงเทพฯ: Nut Republic.

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). *ข้อเท็จจริง ปัญหา และโอกาสในการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไทย-จีน: กรณีศึกษาการค้าไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน*. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2548). *มองจีน มองไทย*. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพธุรกิจบิซบุ๊ก.

_____. (2550). *ปักธงรุกตลาดจีน (Doing business in China)*. กรุงเทพฯ: ชุมทองอุตสาหกรรมและการพิมพ์ จำกัด.

_____. (2550). *เศรษฐกิจมณฑลจีน*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

_____. (2552). *ถนนการค้าสู่จีน*. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพธุรกิจบิซบุ๊ก.

_____. (2553). *เอกสารคำสอน วิชา ศ. 362 วิชาเศรษฐกิจประเทศในเอเชีย จัดพิมพ์โดยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*.

_____. (2554). *เศรษฐกิจจีนในมุมมองนักเศรษฐศาสตร์ไทย*. กรุงเทพมหานคร: โอเพ่นบุ๊กส์.

อัทธ พิศาลวานิช และคณะ. (2550). *โครงการศึกษาการอำนวยความสะดวกทางการค้าและมาตรการรองรับภายใต้การเจรจา FTA อาเซียนจีน: รายงานฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์, บรรณาธิการ. (2540). *ฮ่องกง-จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพมหานคร: โครงการสิ่งพิมพ์ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สงว, กวาง กวี. (2539). *กระบวนการผู้นำทางธุรกิจ : แบบฉบับของคนจีน ตามปรัชญาจีน*. พิธีชัย แสงสุขกุล, แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ: โนเบิลมีเดีย.

Anuradha Dayal-Gulati & Angela Y. Lee, editors. (2549). *เจาะตลาดจีน: คู่มือการค้าในจีนอย่างประสบผลสำเร็จ: Kellogg on China*. แปลและเรียบเรียงโดย วิภากรณ์ วงศ์ศรีสุขน. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เพอร์เน็ท.

China 1996. (2538). กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ม.ไทย กรุ๊ป จำกัด.

Fishman, Ted. C.. (2550). *China Inc. เปิดมุมมอง*. แปลโดย วัฒนา มานะวิบูลย์. กรุงเทพมหานคร: เนชั่นบุ๊กส์.

Plafker, Ted. (2552). *การทำธุรกิจในประเทศจีน (Doing Business in China) วิธีทำกำไรในตลาดที่เติบโตเร็วที่สุดในโลก*. แปลโดย กนิษฐ์ ฉินสิน. กรุงเทพฯ: ดวงกมลพับลิชชิง.

หนังสือภาษาอังกฤษ

- Aksornsri Phanishsarn. (2009). *“Trading with China: Myth versus Reality”* in Mingsarn Kaosa-ard and Andrews Adam (eds.), *Feeding the Dragon: Agriculture-China and the GMS*, Chiang Mai University Press.
- Alicia Garcia-Herrero & Daniel Santa Barbara. (2008). *(Does the Chinese banking system benefit from foreign investors?).* Helsinki: Institute for Economies in Transition, Bank of Finland.
- Aoki, Masahiko, & Kim, Hyung-Ki, & Fujiwara, Masahiro Okuno. (1998). *The Role of Government in East Asian Economic Development*. Oxford University Press.
- Becker, Jasper. (1998). *Hungry Ghosts: Mao’s Secret Famine*. Owl Books.
- Brahm, Laurence J. (2001). *China’s Century: The Awakening of the Next Economic Powerhouse*. John Wiley & Sons.
- Brandt, Loren, & Rawski, Thomas G. (2008). *China’s Great Economic Transformation*. Cambridge University Press.
- Burstein, Daniel. (1999). *BIG DRAGON: The Future of China*. Free Press.
- Chen Meng. (2009). *Multinational banking in China: theory and practice*. UK: Edward Elgar Publishing.
- Clissold, Tim. (2005). *Mr. China*. Collins.
- Fishman, Ted C. (2005). *China, Inc.* Scribner.
- Gallagher, Mary Elizabeth. (2005). *Contagious Capitalism: Globalization and the Politics of Labor in China*. Princeton University Press.
- Gutmann, Ethan. (2005). *Losing the New China: A Story of American Commerce, Desire and Betrayal*. Encounter Books.
- Haley, George. (1998). *New Asian Emperors: The Overseas Chinese, Their Strategies and Competitive Advantages*. Butterworth-Heinemann.
- Harvard Business Review Series (Editor), et al. (2004). *Harvard Business Review on Doing Business in China*. Harvard Business School Press.
- Huang, Yasheng. (2008). *Capitalism with Chinese Characteristics: Entrepreneurship and the State*. Cambridge University Press.
- Huang, Yasheng, & Kirby, William (Series Editor). (2005). *Selling China*. Cambridge University Press.
- Kemenade, Willem Van. (1998). *China, Hong Kong, Taiwan, Inc.: The Dynamics of a New Empire*. Vintage Books.
- Kohli, Atul. (2004). *State-Directed Development: Political Power and Industrialization in the Global Periphery*. Cambridge University Press.

- Kristof, Nicholas D. (1995). *China Wakes: The Struggle for the Soul of a Rising Power*. Vintage Books.
- Lardy, Nicholas. (1998). *China's Unfinished Economic Revolution*. Institution Press.
- Li, Cheng. (2001). *China's Leaders*. Roman and Littlefield Publishers.
- Lin, Justin Yifu. (2009). *Economic Development and Transition: Thought, Strategy, and Viability*. Cambridge University Press.
- Liu, Kang, & Kang, Liu. (2003). *Globalization and Cultural Trends in China*. University of Hawaii Press.
- Mann, Jim. (1989). *Beijing Jeep: The Short, Unhappy Romance of American Business in China*. Simon & Schuster.
- Mingsarn Kaosa-ard. And Adam, Andrew. (2009) "Chiang Mai University. Center for China-GMS Studies, Public Policy Studies Institute, Chiang Mai University.
- Moore, Thomas G. (2002). *China in the World Market*. Cambridge University Press.
- Nathan, Andrew J., & Gilley, Bruce. (2003). *China's New Rulers: The Secret files*. NYREV.
- Naughton, Barry. (1995). *Growing out of the Plan: Chinese Economic Reform 1978-1993*. Cambridge University Press.
- Naughton, Barry. (2004). *Holding China Together: Diversity and National Integration in the Post-Deng Era*. Cambridge University Press.
- Naughton, Barry. (2007). *The Chinese Economy: Transitions and Growth*. MIT Press.
- Nolan, Peter. (2001). *China and the Global Business Revolution*, Palgrave Macmillan.
- Nolan, Peter. (2001). *China and the Global Economy: National Champions, Industrial Policy and the Big Business Revolution*. Palgrave Macmillan.
- Nolan, Peter. (2003). *China at the Crossroads*. Polity Press.
- Nolan, Peter. (2004). *Transforming China: Globalization, Transition and Development*. Anthem Press.
- Nolan, Peter. (2007). *Integrating China: Transition into Global Economy*. Anthem Studies in Development and Globalization.
- Oi, Jean C. (1999). *Property Rights and Economic Reform in China*. Stanford University Press.
- Segal, Adam. (2002). *Digital Dragon: High-Technology Enterprises in China*. Cornell University Press.
- Seligman, Scott D. (1999). *Chinese Business Etiquette: A Guide to Protocol, Manners, and Culture in the People's Republic of China*. Warner Books.
- Shenkar, Oded. (2004). *The Chinese Century: The Rising Chinese Economy and its Impact on the Global Economy, Balance of Power and Your Job*. Wharton School Publishing.
- Smil, Vaclav. (1997). *China's Environmental Crisis: An Inquiry into the Limits of National Development*. M.E. Sharpe.

- Smyth, Russell. (2004). *China's Business Reforms; Institutional Challenges in a Globalized Economy*. Routledge Curzon.
- Social Research Institute. (2006). *Revisiting Southeast Asian regionalism*. Bangkok : Social Research Institute Chulalongkorn University.
- Steinfeld, Edward S. (2000). *Forging Reform in China: The Fate of State-Owned Industry*. Cambridge University Press.
- Studwell, Joe. (2003). *The China Dream: The Quest for the Last Great Untapped Market in the World*. Grove Press.
- Sun, Yan. (2004). *Corruption and Market in Contemporary China*. Cornell University Press.
- Supachai Panitchpakdi and Mark L. Clifford. (2002). *China and the WTO : changing China, changing World Trade*. Singapore : John Wiley & Sons (Asia).
- The World Bank. (1993). *The East Asian Miracle*. World Bank.
- Walter, Carl E., & Howie, Fraser J. T. (2003). *Privatizing China*. John Wiley & Sons.
- Wang, Hui, & Hutters, Theodore (Editor). (2003). *China's New Order*. Harvard University Press.
- Yang, Dali L. (2004). *Remaking the Chinese Leviathan: Market Transition*. Stanford University Press.

วิทยานิพนธ์

- Zhou Li Qing. (2552). ภาพลักษณ์เขตกึ่งหลินมณฑลทกวางสี ประเทศจีน ในมุมมองของนักท่องเที่ยวชาวไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กนกรัตน์ ชมภูณาค. (2550). การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันการส่งออกผลไม้ที่สำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศจีนก่อนและหลังการทำข้อตกลงการค้าเสรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิตติภัทร วีระเดชะ. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและนโยบายด้านสิทธิมนุษยชน: ศึกษากรณีนโยบายสหรัฐอเมริกาต่อจีน ระหว่าง ค.ศ.1989-1998. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขวัญทิศา เชื้อดี. (2545). แรงจูงใจในด้านภาษีและราคาโอนเพื่อการลงทุนในประเทศจีน. วิทยานิพนธ์ปรัชญามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณิง โยธาใหญ่. (2541). การวิเคราะห์ศักยภาพการส่งออกลำไยอบแห้งไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิตตารพร กลางสวัสดิ์. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวประเทศจีน ของนักท่องเที่ยวชาวไทย หลังการแข่งขันโอลิมปิกปักกิ่งเกมส์ 2008. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

จารุตร สมวงศ์. (2551). ความสามารถในการแข่งขันของการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศไทยในประเทศจีน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2542-2549. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

จิตติสุตา สายมาลา.(2547). ผลกระทบจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก ของสาธารณรัฐประชาชนจีน ต่อปริมาณนำเข้าข้าว 100 เปอร์เซนต์จากประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จิตติพิทย์ พึ่งอาศรัย. (2547). ผลจากการลดอัตราภาษีศุลกากรผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่มีต่อการนำเข้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จินดามาส ไชยจันทร์. (2549). วิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบและการนำเข้ายางพาราจากประเทศไทยในตลาดจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

จิราวรรณ โกช่วย. (2552). การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบการส่งออกสินค้าสำคัญของไทยไปในกลุ่มประเทศอาเซียนบวกสาม. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

จุฑารัตน์ รื่นภาคเพ็ชร. (2548). การวิเคราะห์อุปสงค์นำเข้าแอปเปิลจากจีน ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชลทรัพย์ คิตรงัสรรงค์. (2545). การศึกษาการนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจากไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชัชวาล วรเชษฐาวาตร. (2546). จีนเข้าองค์การการค้าโลก : ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ชัยยันต์ กิตติวิศิษฐ์. (2546). ความสามารถในการแข่งขันทางการส่งออกของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศระหว่างไทยกับจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชาคริต ศิริรัตน์. (2549). ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชาญฉัตร ชีรวัฒน์. (2542). ผลกระทบการลดภาษีนำเข้าข้าวต่อปริมาณการนำเข้าข้าวของ สาธารณรัฐประชาชนจีนจากประเทศไทยภายใต้ข้อตกลงทั่วไปว่าด้วยภาษีศุลกากร และการค้า. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชาลณี ศิริรักษา. (2551). พฤติกรรมการใช้จ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวจีนในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

โชติรส เพศประเสริฐ. (2545). สนธิสัญญาส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนระหว่างไทย-จีน(Agreement between the government of the Kingdom of Thailand and the government of the People's Republic of China for promotion and protection of investments): วิเคราะห์ภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ญาณวรรณ คำบุตร. (2549). อุปสงค์การนำเข้าสินค้าของไทยจากประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และจีน. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตาธิ์ มงคลหล้า. (2547). บรรษัทข้ามชาติไทยกับการลงทุนในประเทศจีน : ปัญหาและอุปสรรค (*Thai Multinational Corporations and Investment in China : Problems and Obstacles*). วิทยาลัยศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิตติวรรณ ศรีเจริญ. (2541). ปัจจัยที่กำหนดการลงทุนของไทยในจีน. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ คงสังข์. (2549). ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์การนำเข้ายางพาราไทย ของประเทศจีน ญี่ปุ่น และมาเลเซีย. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณิรวรรณ โตอินทร์. (2550). การวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมรถยนต์ระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน (พ.ศ. 2539-2548). วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ดวงกมล สุนทรจันทร์. (2544). การศึกษาผลกระทบต่อไทยเมื่อจีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกโดยใช้แบบจำลอง GTAP. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทัศน์วรรณ ชาวอุปลัมภ์. (2550). การค้าอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างไทยและจีนกับบทบาทการลงทุนทางตรงจากญี่ปุ่น. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิชากร เกษรบัว. (2549). การนำเข้าผ้าฝ้ายจากประเทศจีน. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนันรัตน์ พ่วงนุ่ม. (2549). ปัจจัยกำหนดปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศจีน. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชนา โตลีรัตน์. (2549). เขตการค้าเสรีไทย-จีน : วิเคราะห์ในเชิงกฎหมายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. วิทยาลัยนิติศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนาธิป ภู่วัฒน์รัตน์. จีนกับการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก : ศึกษาเฉพาะกรณี ผลได้และผลเสียทางเศรษฐกิจ. วิทยาลัยศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นันทพงศ์ นานอน. (2552). ปัจจัยที่มีผลกระทบการทำ FTA Asea-China ที่มีต่อการส่งออกมังคุดของไทยไปจีน. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชนันรัตน์ พ่วงนุ่ม. (2549). ปัจจัยกำหนดปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยไปยังประเทศจีน. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นงนุช เลี่ยมสุวรรณ. (2550). การวิเคราะห์ผลกระทบของข้อตกลงการค้าเสรีไทย-จีนต่อสาขาการผลิตในภาคเกษตรกรรมของไทย. วิทยาลัยเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นราธิป ภู่วัฒน์รัตน์. (2544). จีนกับการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก : ศึกษาเฉพาะกรณี ผลได้และผลเสียทางเศรษฐกิจ. วิทยาลัยศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุปผชาติ แก่นวิจิตร. (2551). สถานภาพจีนศึกษาในประเทศไทยด้านการเมือง และเศรษฐกิจ (ค.ศ.1995-2005). วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (จีนในระบบเศรษฐกิจโลก), วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ, มหาวิทยาลัยรังสิต.

ปจิริยา โนนทิง. (2549). ปัจจัยกำหนดการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ประดี จิรวิงศ์. (2551). การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขัน ของอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์เปรียบเทียบระหว่างประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาชนจีน-ญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประพนธ์ ประดิษฐ์กร. (2547). การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของสาธารณรัฐประชาชนจีน (China's accession to WTO). วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปวีณา พันธุ์กล้า. (2551). การศึกษาการเชื่อมโยงราคามันสำปะหลังของไทยก่อนและหลังการเปิดเสรีการค้า Asean-China. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปาริฉัตร อัสวราชันย์. การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในอุตสาหกรรมรถไถเดินตามของประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในตลาดอินโดจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปิยธิดา ธีระธรรงค์. (2547). ผลของการลดภาษีนำเข้าของจีนที่มีต่อการส่งออกผลไม้ของไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พรทิพย์ ป้อมสุวรรณ. (2550). มูลค่าการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรกรรมหลังจากการเจรจาการค้าเสรีระหว่างไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พราวพรรณ ประทุมชาติ. (2547). การค้าภายในอุตสาหกรรมเดียวกันระหว่างประเทศไทยและจีน (Intra-industry trade between Thailand and China). วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พลพจน์ กิจชัยสวัสดิ์. (2549). อุปสงค์การส่งออกยางธรรมชาติของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

พลภัทร อุปถัมภ์นรากร. (2547). การวิเคราะห์ผลกระทบภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างไทย-จีนต่อการนำเข้าผลไม้ไทยของจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

พิทยา สุวคันธุ์. (2549). การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของจีนในไทยและผลกระทบต่อความสัมพันธ์ไทย-จีน. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิมพ์พสุ จวบความสุข. (2551). การระงับข้อพิพาทในเขตการค้าเสรีที่ประเทศไทยร่วมเป็นสมาชิก : เขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) เขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (TAFTA) เขตการค้าเสรีไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEPA) และเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA). วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พิษณุ กรุณานวัตร. (2548). การวิเคราะห์ความสามารถ ในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศ สาธารณรัฐประชาชนจีนเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ภคมน สุทธิพันธุ์. (2550). การลงทุนโดยตรงของธุรกิจไทยในสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มณีรัตน์ อัสวฤกษ์นันท์. (2549). ตลาดส้มในประเทศไทยหลังเปิดเสรีทางการค้าทวิภาคีไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

มานิต เจริญร่าง. (2551). ความสัมพันธ์ของการลงทุน กับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจศึกษาเปรียบเทียบ : ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มารยาท อุบลสอาด. (2549). การวิเคราะห์อุปสงค์ต่อสินค้าส่งออกจากไทยไปจีนและอุปสงค์ต่อสินค้านำเข้าจากจีนมาไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เมตตา วงศ์ใจหาญ. (2551). กวามชี้กับการลงทุนโดยตรงของไทยในจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (จีนในระบบเศรษฐกิจโลก), วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษา, มหาวิทยาลัยรังสิต.

ยุพาดิ อินดิยังยืน. (2548). การวิเคราะห์ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับระหว่างประเทศไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วรรณิ เชาว์กิตติโสภณ. (2546). ผลกระทบการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน ที่มีต่อการส่งออกเครื่องใช้หามิกบนโต๊ะอาหาร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วันเพ็ญ ไกรเกียรติสกุล. (2549). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อค่าระวางการขนส่งสินค้าทางทะเลระหว่างประเทศ: กรณีศึกษาเส้นทางไทย - เชียงใต้. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิชชุดา กุลมาโนชวงศ์. (2551). การวิเคราะห์ความได้เปรียบเชิงแข่งขัน ของอุตสาหกรรมโทรคมนาคม : กรณีศึกษาประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

วีรพงศ์ ชุมพลบุญชร. (2549). การศึกษากลยุทธ์โลจิสติกส์ในการส่งออกมะพร้าวแห้งไปประเทศจีนภายใต้กรอบข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการทั่วไป, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วิลาลินี พิณกุลเศรษฐ (2552). นโยบายต่างประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนต่อแอฟริกา ค.ศ.2000-2006 . วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศรันยา ประไพพงษ์. (2549). การวิเคราะห์การส่งออกสินค้าในอุตสาหกรรมคอมพิวเตอร์ของไทยไปจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริเพ็ชร อิงควินุลย์พันธ์. (2540). การพัฒนาสู่เหลี่ยมเศรษฐกิจ : ศึกษากรณีความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน ในทศวรรษที่ 1990. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการระหว่างประเทศและการทูต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

โสภิต นาสืบ. (2547). นโยบายของไทยต่อจีน สมัยรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร : ศึกษาการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-จีน. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมศักดิ์ สัจจริงสิดสกุล. (2550). การศึกษาความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ และขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับของประเทศไทย และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สายชล สุโขทัย. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการส่งออกมั่งคุด ของประเทศไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สินี สุวรรณกาศ. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการส่งออก อัตราแลกเปลี่ยน และการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย จีน ญี่ปุ่น มาเลเซีย และเกาหลีใต้. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

แสน กิรินนันท์. (2550). นโยบายเขตการค้าเสรีไทย-จีนพิกัด 07-08 เรื่องผัก และผลไม้: ศึกษาผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียประโยชน์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธาสินี เนียงขาว. (2552). การส่งออกมันเส้นของไทยไปประเทศจีน : ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออก และการปรับตัวของเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุริย์ นั้วตระกูล. (2549). แผนธุรกิจการส่งออกทุเรียนไปจำหน่ายยังประเทศจีน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการขนส่งและโลจิสติกส์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

หัตพร ทองแดง. (2548). ผลของการลงทุนโดยตรงจากจีนต่อการค้าระหว่างประเทศไทย-จีน. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

องอาจ เลี้ยงพันธุ์สกุล. (2550). ประสิทธิภาพการจัดการโลจิสติกส์ธุรกิจส่งออกยางพาราไปยังจีนตอนใต้ผ่านทางท่าเรือเชียงแสน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

องอาจ สุขุมลววรรณ. (2546). การค้าชายแดนไทย-จีนตอนใต้ : กรณีศึกษาอำเภอแม่สายและเชียงแสน จังหวัด. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรรถพล มาพวง. (2547). ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน: ความเป็นไปได้ โอกาส และอุปสรรค. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อัญญาณี ชัยสุวรรณ. (2547). *การค้าเสรีผลไม้ระหว่างไทย-จีน*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุทัยวรรณ พูลทรัพย์. (2550). *การส่งออกผลไม้สดไปสาธารณรัฐประชาชนจีน*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

งานวิจัย

ภาษาไทย

กนกวรรณ จงเจริญยิ่งยง. (2549). “รายงานการวิจัยผลที่เกิดขึ้นกับประเทศไทยจากการเปิดเสรีการค้าไทย-จีน : กรณีศึกษาสินค้าผักและผลไม้ พิกัด 07-08”. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กวรรณ สังขกร. (2552). “การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในลุ่มน้ำโขง”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กวรรณ สังขกร. (2552). “การวิเคราะห์งานวิจัยด้านจีน-GMS ของสถาบันวิจัยสังคม”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กวรรณ สังขกรและกาญจนา จีรัตน์. (2551). “กลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้สภาพการณ์ขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีน”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

กิตติ ลิ้มสกุล และคณะ. (2537). “แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างไทย พม่า และจีนตอนใต้”. คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, มกราคม 2537.

แก้วตา โรหิตร์ธนะ เมตตา วงศ์จางหาญ และอักษรศรี พานิชสาส์น. (2549). “การศึกษา และสำรวจระบบโลจิสติกส์ของประเทศจีนในบริบทของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว).

จุลชีพ ชินวรรณ. (2530). “พัฒนาการด้านจีนศึกษาในประเทศไทย ค.ศ. 1970-1988”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.

เจริญชัย โขมพัฒนารักษ์. (2551). “การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีน เพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กรณีศึกษาสินค้าส่งออกไปยังจีน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

ชโยดม สรรพศรี และคณะ. (2545). “โครงการศึกษาวิเคราะห์แนวทางการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อรองรับการที่จีนเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกและการจัดทำเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน”.

ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์.

ชโยคม สรรพศรี และคณะ. (2548). “โครงการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน”. ศูนย์วิจัยเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, กันยายน 2548.

ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2548). “การเพิ่มศักยภาพการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของไทยและจีนตอนใต้”. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชูศรี เทียศิริเพชร และคณะ. (2549). “การจัดการการท่องเที่ยวโดยเชื่อมโยงกับสินค้าท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดล้านนาและกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง (GMS)”. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.

ชูศรี เทียศิริเพชร และโกสมภุ์ สายจันทร์. (2552). “การศึกษากฎระเบียบเกี่ยวกับระบบโลจิสติกส์ กรณีการค้าชายแดนและผ่านด่านระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน: รายงานการวิจัย”. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เนศรา สุขพานิช, อักษรศรี พานิชสาส์น, และ ศักดิพล เจือศรีกุล. (2553). “โครงการศึกษาโอกาสและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนด้านอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน”. ศูนย์บริการวิชาการ เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน).

ธราธร รัตนนฤมิตร และสมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์. (2548). “ข้อตกลง FTA ไทย-จีน : ผลกระทบและความเข้าใจผิดบางประการ. รายงานการวิจัยในโครงการ FTAdigest”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI).

นิรมล สุธรรมกิจ. (2537). “รายงานการวิจัยบทบาททางเศรษฐกิจจีนในอาเซียน (China's economic role in ASEAN)”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิสิต พันธมิตร. (2550). “โครงการผลกระทบของการค้าชายแดนภาคเหนือจากข้อตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรี (Free Trade Area): รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์”. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด (Lead Firm) บริษัท เอฟซีลอน จำกัด และบริษัท พิสุทธิ เทคโนโลยี. (2553). “โครงการสำรวจออกแบบรายละเอียดและการบริหารจัดการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า (Feasibility study on Intermodal Facilities) ที่เชียงแสน และเชียงของ จังหวัดเชียงราย”. เสนอ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.).

บริษัท บาลานซ์ โนว์เลจ ดีไซน์ จำกัด. (2551). “โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน แผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวพัฒนาเศรษฐกิจเหนือ - ใต้ (North - South Economic Corridor: NSEC)”. เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

บริษัทอินเตอร์เนชั่นแนล คอนซัลแทนซ์ เน็ทเวอร์ค จำกัด. (2540). “โครงการศึกษาแนวทางความร่วมมือด้านอุตสาหกรรม ระดับอนุภูมิภาค ระหว่างไทย-สปป.ลาว-จีนตอนใต้ กรณีพื้นที่จังหวัดน่าน พะเยา เชื่อมโยง สปป.ลาว และจีนตอนใต้”. เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

บุญสวาท พงษ์กานนท์ และคณะ. (2547). “รายงานการวิจัยการขยายสู่ทางการค้าระหว่างประเทศจีนตอนใต้กับภาคเหนือของประเทศไทย”. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ปรมินทร์ อริเดช และคณะ. (ระยะเวลาศึกษา 1 ก.ค. 2548 - 30 มิ.ย. 2549). “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชน จังหวัดเชียงราย : กรณีเปรียบเทียบเชียงรายกับนครคุนหมิง”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ประโยชน์ เจริญสุข. (2549). “โครงการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกรรม ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จากการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน: กรณีศึกษาเกษตรกรรมในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน”. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรีชา เพ็ชรวงศ์. (2549). “แม่น้ำโขง : เส้นทางคมนาคมศักยภาพเพื่อรองรับการค้าไทย-จีนและการค้าระหว่างจีน-ประเทศที่สาม”. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.

ปิยะลักษณ์ พุทวงศ์ และคณะ. (2551). โครงการศึกษาพลวัตตลาดสินค้าผลไม้อันเนื่องมาจากความตกลงการค้าสินค้าที่ระหว่างไทยกับจีน. เชียงใหม่: สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พรพิมล ตรีโชติ. (2541). “สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ : ความเป็นจริงและผลกระทบ : รายงานการวิจัย”. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มิ่งสรรพ ขาวสะอาด. (2541). “โครงการกลยุทธ์และแนวทางการประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการเกษตรในระยะยาว : รายงานฉบับสมบูรณ์”. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย เสนอ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, บรรณาธิการ. (2541). “โครงการศึกษาการจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำโขงไทย-ญานาน”. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และศูนย์เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี มณฑลยูนนาน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.

เมธี ครอบแก้ว. (2546). “การปรับตัวทางสังคมเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกในองค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชียแปซิฟิก”. สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ยศ สันตสมบัติ. (อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย). “แนวคิดสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ยศ สันตสมบัติ. (อยู่ในระหว่างศึกษาวิจัย). “โครงการศึกษาการท่องเที่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจ: แนวคิดสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจกับปัญหาการพัฒนาในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

รุจิร พนมยงค์. (ระยะเวลาศึกษา 15 ก.พ. 2549 - 1 ต.ค. 2552). “การศึกษาระบบโลจิสติกส์ของการค้าไทย-จีนเพื่อรองรับข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน กรณีศึกษา การค้าชายแดนและการค้าผ่านแดน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2541). “การปฏิรูปจีนกับทศวรรษที่ 3 ของความสัมพันธ์ต่อไทย”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2547). “เศรษฐกิจการเมืองจีน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2532). “รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาชนจีน: ศึกษาเปรียบเทียบยุคเหมาและยุคเติ้ง”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2533). “นโยบายสี่ทันสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน: บทเรียนและแนวโน้ม”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ธรรมศาสตร์.

_____. (2533). “รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเสริมหลักสูตรเรื่องเส้นทางการปฏิรูประบบ เศรษฐกิจจีน : ทฤษฎีและการปฏิบัติ”. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (2541). “รายงานการวิจัยเรื่องเศรษฐกิจมณฑลยูนนาน (จีน) : ข้อมูลสำหรับนักธุรกิจไทย”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และยุพิน คล้ายมนต์. (2538). “การปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีนสมัยเติ้งเลี่ยวผิง: ภาพรวมและข้อสรุป”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุทธาทองไทย. (2548). “รายงานศักยภาพทางเศรษฐกิจของมณฑลจินตตะวันตก”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน และอวยพร สุทธาทองไทย. (2550). “โครงการวิจัยภาพรวมเศรษฐกิจจีน 17 มณฑล”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วารินทร์ วงศ์หาญเชาว์ และคณะ. (2548). “โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนากอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและเศรษฐกิจไทย-จีน โดยเน้นตำแหน่งและการเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ (CTC)”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).

_____. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์การค้าเชิงรุกของไทยในมณฑลสำคัญของจีน”. บริษัท โซซิโอ เอคโคโนมิก คอนซัลแตนท์ จำกัด เสนอ สำนักยุทธศาสตร์การค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

วาสนา ศิลปรุ่งธรรม. (2549). “โครงการศึกษาการส่งออกสินค้าของไทยไปสาธารณรัฐประชาชนจีน (A study of exporting of Thailand to the People's republic of China). “ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

วิจิตรา ล.เฉลิมชัยชนะ และคณะ. (2552). “เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน: การเข้าสู่ตลาดจีนของภาคบริการไทย”. สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา.

วิบูลย์ ตั้งกิตติภรณ์ และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์กฎหมายการค้าการลงทุนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. บริษัท โซซิโอ-เอกโคโนมิก คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัทที่ปรึกษากฎหมายฟาร์อีสต์ จำกัด. เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงพาณิชย์.

วิชา อุดมฉันทน์ และคณะ. (2548). “สภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน”. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. (2547). “โครงการการสำรวจฐานข้อมูลความสัมพันธ์ไทย-จีน ในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ”. คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), 2547.

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา. (2541). “การวิเคราะห์กลยุทธ์ มาตรการการส่งเสริมธุรกิจ การลงทุน ไทย ในมณฑลยูนนานและเสฉวน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. (2548). “กลไกและปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ในกรอบการตกลงเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน : ศึกษากรณีมณฑลที่มีนัยยะสำคัญต่อประเทศไทย”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. (2547). “โครงการศึกษาวิจัยแนวทางความร่วมมือของอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ระหว่างไทย-จีน”. สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

สันติ ตั้งรพีพากร. (ระยะเวลาศึกษา 1 มิ.ย. 2550 - 31 พ.ค. 2552) “พัฒนาการทางความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาประเทศของจีน”. ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สิริโณ พิเชษฐบุญเกียรติ. (ระยะเวลาศึกษา 1 ก.ค. 2548 - 2 เม.ย. 2550). “พฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยวไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติในนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุทิน สายสงวน. (2537). “ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีนและญี่ปุ่น”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุเทพ นิมสา. (อยู่ในระหว่างศึกษา). “การศึกษาและวิเคราะห์การสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาการค้าและการลงทุนของกลุ่มประเทศในภูมิภาคแม่น้ำโขง”. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุนิสา สุขจี. (2545). “บทบาทบริษัทข้ามชาติไทยในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน พ.ศ.2524-2539”. โครงการวิจัยและพัฒนานักวิจัย ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรัช ศิริไกร. (2545). “บทบาทของจีนในเอเชียแปซิฟิกในศตวรรษที่ 21”. โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานภาค และสาขาย่อยการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2548). “การค้าชายแดนไทยกับเพื่อนบ้าน 5 ประเทศ : มาเลเซีย พม่า จีนตอนใต้ ลาว และกัมพูชา”. กรุงเทพฯ: สำนักงานภาค และสาขาย่อยการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย.

อริยา เฝ้าเครื่อง และคณะ. (ระยะเวลาศึกษา ก.ย. 2551- ก.ย.2552). “โครงการศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.).

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2546). “มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และโครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

_____. (ระยะเวลาศึกษา September 2009 – August 2010). “โครงการศึกษา *Policies for Investment in China–GMS Cross-Border Economic Zones Development : Incentive Effects and Re-design*”. received a research grant under the GMS Phnom Penh Plan for Development Management (PPP) Phase III from the Asian Development Bank (ADB).

อักษรศรี พานิชสาส์น และคณะ. (2549). “โครงการการศึกษาโอกาส ปัญหา และอุปสรรคทางการค้าในการเข้าสู่ตลาดจีนอันเป็นผลมาจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน โดยเจาะลึกเป็นรายมณฑล”. สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) เสนอ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์.

_____. (2550). “โครงการศึกษาวิเคราะห์จุดเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างไทย-จีนตอนใต้บนเส้นทางและบริเวณสองฝั่งคุน-ม้งกู่ ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงพาณิชย์.

_____. (2550). “โครงการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายการเข้าสู่ตลาดจากการเปิดเสรีทางการค้าสำหรับ SMEs “ สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) กระทรวงอุตสาหกรรม.

_____. (2552). “โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor: NSEC) ในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป่ย์ปู้ (Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation: PBG)”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

_____. (2552). “โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบในการส่งออกสินค้าและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศจีน”. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม.

_____. (2553). “โครงการวิจัยจัดทำข้อมูลการเจาะตลาดเชิงลึกเพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้/ตะวันตก” ภายใต้โครงการ ASEAN SMEs Partnership Roadmap. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เสนอ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).

อักษรพงศ์ อันทอง และคณะ. (2550). “โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์”. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อักษรพงศ์ อันทอง อร จุนถิระพงศ์ และนรินทร์ พันธุ์เขียว. (2552). “โครงการศึกษาศักยภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง ปีที่ 2: รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

Julawadee Worasakyothin and Vilailuk Tiranutti. (2007). “Non –tariff Measures in China: Cases of Thailand-china Fruit Trade and CCC Mark Requirements on Industrial Products”. The International Institute for Trade and Development (ITD).

Aksornsri Phanishsarn. (2010). “Mainland China and Southeast Asia Economic Linkages in the New Sub-Regional Cooperation in the South China Sea : Preliminary Analysis”, presented at the Research Conference on “Asian Connections : Southeast Asian Model for Co-Existence in the 21st Century”, organized by Core University Program at Thammasat University.

บทความทางวิชาการ

ภาษาไทย

“17 คำถามกับการพัฒนาธุรกิจของจีนในปัจจุบัน”. (2529). *วารสารบริหารธุรกิจ*, 10(37), 21-25.

“Exclusive ใช้การทูตดุลการค้า ไทยเปิดการค้าเสรี 6 ชาติอาหรับแล้วเตรียมเปิดจีน-ญี่ปุ่น-อินเดีย-ออสเตรเลีย-อีซู-อเมริกาเหนือ/ใต้”. (2546). *การเงินธนาคาร*, 22(252), 208-215.

“การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน”. (2545). *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 33(293), 1-2.

“กลยุทธ์การพัฒนาอุตสาหกรรมของ 11 ประเทศในเอเชีย”. (2540). *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 8(7), 87-91.

“กวางโจว: เมืองรถยนต์ที่นำลงทุน”. (2546). *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 14(8), 72-73.

“การลงทุนจีน ก้าวสู่เวทีโลก”. (2551). *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 19(9), 62-66.

“คุณหมิง เมืองอุตสาหกรรมไฮเทคฯ สู่อุตสาหกรรมโคโคระบบเศรษฐกิจเสรี”. (2538). *การเงินธนาคาร*, 14(164), 206-209.

“เงินหยวน & แบงก์จีน”. (2548). *การเงินธนาคาร*, 276(เม.ย.), 14-20.

“จีน ยังครองแชมป์แหล่งลงทุนจากต่างประเทศในเอเชีย”. (2540). *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 8(11), 92-95.

“จีน...กับโฉมใหม่ของเศรษฐกิจโลก”. (2549). *การเงินธนาคาร*, 292(ส.ค. 2549), 215-217.

“จีนกับการพัฒนาอุตสาหกรรมซอฟต์แวร์”. (2546). *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 14(3), 27-31.

- “จีนขยายเวลาให้เงินอุดหนุนซื้อรถยนต์ต่อไปจนถึงสิ้นปี 2553”. จาก http://www.thaibizchina.com/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=470&ELEMENT_ID=4979, 2553.
- “จีนถ่วงปรับค่าเงินหยวน คาดถ่วงช่วงซื้อขายพฤศจิกายน”. (2548). *การเงินธนาคาร*, 24(275), 187-188.
- “จีนเดินหน้า ‘การทูตพลังงาน’ จับมือ ‘พม่า’ วางท่อก๊าซ-น้ำมัน”. (2553). จาก <http://www.thaipost.net/sunday/070210/17550>, 2553.
- “จีนและสหภาพยุโรปจะกระชับความร่วมมือด้านพลังงาน”. (2553) จาก <http://www.bbrmedia.com/2010/0707/21743.html>, 2553.
- “จีน-ธุรกิจใหม่”. (2549). *วารสารบริหารธุรกิจ*, 10(37), 17-20.
- “จีน-พม่า บรรลุข้อตกลงพลังงาน”. (2553). จาก <http://www.chaoprayanews.com>
- “จีน-อินเดีย สองชาติเอเชีย ก้าวสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลก”. (2548). *การเงินธนาคาร*, 24(281), 92-93.
- “เจาะลึกเศรษฐกิจ: แอฟริกา สมรภูมิแย่งชิงน้ำมันแห่งใหม่ (1)”. จาก http://www.thaiafrica.net/th/business/economy/detail.php?ELEMENT_ID=326, 2553.
- “ช่างให้เตรียมสร้างโรงผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลมในทะเลเพิ่มอีก 4 แห่ง”. (2553). จาก http://www.thaibizchina.com/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=459&ELEMENT_ID=4978, 2553.
- “ซีพี ประกาศศักยภาพธุรกิจไทย เจาะตลาดจีนก่อนเปิดเสรี”. (2543). *การเงินธนาคาร*, 19(224), 136-138.
- “ตลาดจีน... ขุมทรัพย์ใหม่ของธุรกิจไทย”. (2543). *การเงินธนาคาร*, 19(224), 111-113.
- “ทุนสำรองเงินปี 2010 พุ่งแตะ 2 ล้านล้านดอลลาร์”. (2549). *การเงินธนาคาร* 295(พ.ย. 2549), 81.
- “นโยบายพลังงานทดแทนของจีน”. (28 เมษายน 2552). จาก http://www.thaibizchina.com/thaibiz/index.php?option=com_content&task=view&id=293&Itemid=282, 2553.
- “บริษัทจีนตามรอยธนาคารแบร็ง ขาดทุนตราสารอนุพันธ์มหาศาล”. (2548). *การเงินธนาคาร*, 24(273), 186-188.
- “บริษัทจีนคิดบ่วงซื้อกิจการ ไม่ทันเกมธุรกิจต่างแดน”. (2549). *การเงินธนาคาร*, 293(ก.ย.2549), 87.
- “บีโอไอจัดทัพผู้ประกอบการลุยจีน เปิดโอกาสสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรม พร้อมร่วมงานแฟร์สุดยอดเทคโนโลยีด้านพลังงานทดแทนจากทั่วโลก”. จาก <http://www.bangkokbiznews.com>, 2553.
- “ปีฉลูวัวดู ขวิดแรงงานจีน”. (2552). *การเงินธนาคาร*, 322(ก.พ.), 36.
- “พลิกโฉมหน้าระบบการเงินจีนปาฏิหาริย์! หรือ ความจริง!”. (2544). *การเงินธนาคาร*, 20(228), 138-140.
- “มณฑลไห่หนานจะผลิตพลังงานไฟฟ้าด้วยพลังงานสะอาดมากถึง 60% ภายใน 2563”. (1 กรกฎาคม 2553). จาก http://www.thaibizchina.com/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=459&ELEMENT_ID=5081, 2553.

- “เมืองจีนเริ่มทดลองการให้เงินสนับสนุนแก่ผู้ซื้อรถยนต์พลังงานสีเขียว”. (7 กรกฎาคม 2553). จาก http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/china-economic-business/result.php?IBLOCK_ID=69&SECTION_ID=475&ELEMENT_ID=5144, 2553.
- “รุกแดนมังกรฉบับไทยพาณิชย์”. (2548). *การเงินธนาคาร*, 280(ส.ค. 2548), 74-76.
- “เศรษฐกิจจีนใหญ่อันดับ 3 หนุนธุรกิจเบงกักตันวิกฤติ”. (2552). *การเงินธนาคาร*, 322(ก.พ.), 98.
- “หน้าต่างลงทุนไทยในต่างประเทศกัมพูชา เวียดนาม จีน”. (2544). *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 12(4), 64-72.
- Akarapong Untong, Vicente Ramos, Mingsarn Kaosa-ard and Javier Rey-Maqueira “The seasonal pattern and the effects of unexpected events on Outbound Chinese tourism: the case of Chinese tourist arrivals to Thailand.” In *Thailand Tourism: From Policy to Grassroots*. . (2008-2011). Mingsarn Kaosa-ard (eds) The Thailand Research Fund (TRF) under TRF research-Team Promotion Grant (TRF Senior Research Scholar).
- Bruggen, Edwin van der. (2543). “การวางแผนภาษีสำหรับนักลงทุนไทยในประเทศจีน”. *สรรพากรสาส์น*, 47(11), 41-50.
- Hui, Gao. Nongnooch Poramacom and Thanwa Jitsanguan. (2542). “Foreign direct investment from Thailand to China”. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 6(2), 38-43.
- Li Yu, Akarapong Untong, Javier Rey and Vicente Ramos. (2008-2011). “The Demand Analysis of China Outbound Tourism: Thailand Cast Study.” Master in Tourism and Environment Economics. In *Thailand Tourism: From Policy to Grassroots*. Mingsarn Kaosa-ard (eds) The Thailand Research Fund (TRF) under TRF research-Team Promotion Grant (TRF Senior Research Scholar).
- MBA Young Executive รุ่นที่ 7. (2545). “เศรษฐกิจจีน และการเข้าเป็นสมาชิก WTO”. *การเงินการคลัง*, 17(51), 114-120.
- Suthiphand Chirathivat. (2545). “ASEAN-China economic partnership in an integrating world economy”. *จุฬาลงกรณ์วารสาร*, 14(54), 98-114.
- กนกวรรณ จงเจริญยิ่งยง. (2549). “การค้าพืชผักผลไม้ไทย-จีนหลังเปิดเสรีการค้า”. *วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง*, 2(1), 193-205.
- กมลกานต์ วิจิตรพันธ์. (2547). “ความสัมพันธ์การค้าไทย-จีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(9), 33-35.
- กมลชนก สุทธิวาที. (2544). “พาณิชย์ (ไทย) กับการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ: ไทย-เส้นทางลัดสู่อินโดจีนและจีนตอนใต้”. *จุฬาลงกรณ์วารสาร*, 13(51), 5-10.
- กาญจนา นพพันธ์ และสุนันทา อักษรกิจ. (2550). “จีนกับการพัฒนาและส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(3), 8-16.

- คุณทลี รื่นรมย์ และสาวิกา อุณหันท์. (2545). “การรับรู้และพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้า international brand name: การศึกษาเปรียบเทียบระหว่างผู้บริโภคในไทยและจีน”. *จุฬาลงกรณ์วารสาร*, 15(57), 66-80.
- เกตุศดา สุประดิษฐ์ สุพมาลย์ ลัดพลี และพิสิทธิ์ พัวพันธ์. (2544). “โครงการแลกเปลี่ยนเงินตราทวิภาคีกับประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้”. *วารสารการเงินการคลัง*, 16(49), 27-32.
- กาว เหวินควาน. (2553). “ครั้งแรกของ CAFTA : ปรากฏการณ์ได้ทั้งคู่”. *กรุงเทพธุรกิจ*, (25ส.ค.2553), 12.
- โกมุณ. (2543). “ระบบราชการจีนชี้ชะตากรรมธุรกิจดอตคอมจะรุ่งหรือร่วง”. *การเงินธนาคาร*, 19(220), 138-142.
- เขียน ชีระวิทย์. (2535). “การปรับตัวของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ในเอเชีย (จีน เกาหลีเหนือ และอินโดจีน)”. *เอเชียปริทัศน์*, 13(2), 21-26.
- _____. (2543). “เศรษฐกิจจีนกับวิกฤตการณ์เศรษฐกิจเอเชีย”. *วารสารสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 31(1), 1-16.
- _____. (2548). “การสร้างเขื่อนพลังน้ำไฟฟ้าในลำน้ำล้านช้างของจีน”. *เอเชียปริทัศน์*, 26(1), 75-76.
- จักรมณท์ ฬาสุกนิช. (2547). “ภาคตะวันตกของจีน ...เปลี่ยนไป”. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 41(2), 82-84.
- จักรสิทธิ์ แก้ววิไล. (2547). “อินเดีย..จีน..ญี่ปุ่น...ครั้งแรกกลุ่มทางสไค”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(9), 36-39.
- จักรี เตชะวารี. (2553). “การเติบโตและการพัฒนาการเกษตรของประเทศจีนกับนโยบายที่มีต่อภาคเกษตรของประเทศไทย.” *รายงานเรื่องศูนย์ศึกษาจีน – GMS และ บทความวิชาการเรื่องการเกษตรและการท่องเที่ยวจีน*, 12-31
- จันทร์จุฬา สุขขิ. (2548). “จีนกับความมั่นคงด้านพลังงาน”. *เอเชียปริทัศน์*, 26(1), 97-113.
- จิตต์ศิริ กลิ่นบุญนาค. (2548). “สมคิดจับมือมาดามอู๋ ดันไทยเปิดประตูการค้า-ลงทุนสู่อาเซียน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(10), 9-12.
- จุลชีพ ชินวรโร. (2547). “มังกรในศตวรรษที่ 21 การทะยานขึ้นของจีนและการลงทุนโดยตรงของจีนในต่างประเทศ”. *วารสารการงบประมาณ*, 1(2), 35-53.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันการขนส่ง. (2553). “รายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งและโลจิสติกส์. จาก www.tri.chula.ac.th/twwwroot/library/research1.html, 2553.
- ช่อผกา แก้วใหญ่ และสุมิตรา พูลทอง. (2545). “โอกาสการลงทุนไทย-จีน กับ ดร.สารสิน วีระผล รองกรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัทเครือซีพี จำกัด”. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 39(2), 28-31.
- ชัยพร มานะกิจจก. (2548). “ไทย & จีน คู่แข่งในอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศโลก”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(9), 52-58.

ชาคริต ศิริรัตน์ มิ่งสรรพ ขาวสอาด คมสัน สุริยะ และปิยะลักษณ์ พุททวงศ์. (2550). “ความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรส่งออกของไทยไปยังประเทศจีน”. *วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 11(1-3), 50-70. จาก

<http://fuangfah.econ.cmu.ac.th/homepage%20nt/econmag/files/%A4%C7%D2%C1%CA%D2%C1%D2%C3%B6%E3%B9%A1%D2%C3%E1%A2%E8%A7%A2%D1%B9%A2%CD%A7%CA%D4%B9%A4%E9%D2%E0%A1%C9%B5%C3%CA%E8%A7%CD%CD%A1%A2%CD%A7%E4%B7%C2%E4%BB%C2%D1%A7%BB%C3%D0%E0%B7%C8%A8%D5%B9.pdf>, 2553.

ดลพร ชื่นชลพฤกษ์. (2552). “ประสบการณ์การลงทุนในไทยของนักลงทุนจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 20(2), 16-17.

ดวงใจ อ้าวจินตจิตร. (2541). “รัฐวิสาหกิจจีน ถึงเวลาแยกเครื่อง”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 9(1), 73-76.

_____. (2544). “จีนปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ การลงทุนหลังเป็นสมาชิก WTO”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 12(11), 59.

_____. (2548). “การลงทุนไทย-จีน ความสัมพันธ์สองทางที่สานประโยชน์ร่วมกัน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 6(10), 31-38.

ธนภณ แก้วสถิตย์ และคัมโพส-ตอร์โตชา, แพตริเซีย. (2543). “คำอธิบายหลักการสำคัญของความตกลงภาษีซ้อนไทย-จีน”. *สรรพากรศาสตร์* 47(11), 53-70.

ธีระชัย ภูวนาถนรานุบาล. (2552). “ถึงเวลาที่จีนจะแสดงความเป็นผู้นำ”. *การเงินธนาคาร*, 323(มี.ค.), 52-60.

นิตยา กมลวาทนนิศา และมนนิภา สังข์ศักดิ์. (2545). “ “จีน” ผู้สร้างโอกาสทองให้ “ไทย” ภายใต้กรอบความร่วมมือในภูมิภาค”. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*, 39(2), 17-23.

นิตินัย ศิริสมรรถการ. (2548). “ลดยตัวค่าเงินหยวน...การเปลี่ยนแปลงที่ต้องจับตามอง”. *วารสารการงบประมาณ*, 2(6), 43-52.

นิรัชรา เบญจนิตติชัย. (2543). “เขตการค้าเสรีระหว่างฮ่องกงกับจีน: เป็นไปได้หรือไม่?”. *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 31(281), 43-46.

นุชนารถ วงษ์เกษม และสุนันทา อักษรระกิจ. (2548). “บทเรียนและข้อคิดการลงทุนในจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(12), 38-41.

ปิยะรัตน์ กฤษณามระ. (2540). “ธุรกิจการเงินในเชียงใหม่ ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 19(71), 12-16.

ฝ่ายวิชาการ ธนาคารนครชน. (2542). “ลือจีนลดค่าเงินหยวน ตลาดเอเชียปั่นอีกรอบ”. *การเงินธนาคาร*, 18(208), 76-80.

พรรณี เชิงสุทธา. (2543). “อนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงโอกาสที่รอคอยการแสวงหา”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 11(1), 40-54.

- _____. (2544). “ยุทธศาสตร์อุตสาหกรรมจีน หลังเป็นสมาชิก WTO”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 12(12), 50-52.
- _____. (2545). “สำรวจการค้าและการลงทุนในมณฑลกว่างสี”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 13(10), 42-44.
- _____. (2546). “ขุนนางเปิดรับการลงทุนจากไทย”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(2), 30-36.
- _____. (2546). “ความสัมพันธ์ไทย-จีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 14(6), 15-18.
- _____. (2546). “เขตการค้าเสรีจีน-ฮ่องกง”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 14(8), 69-71.
- _____. (2547). “บีไอโอ นำคณะนักธุรกิจไทย สัมภาษณ์ภาพการลงทุนคุณหมิง”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(6), 12-15.
- _____. (2548). “เคล็ดลับการทำธุรกิจกับจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(3), 68-71.
- _____. (2548). “ภาวะการลงทุนของต่างชาติในจีนและยุทธศาสตร์การ “ก้าวออกไป” ของรัฐบาล”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(5), 64-66.
- _____. (2548). “การพัฒนาความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนไทย-จีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(6), 13-15.
- _____. (2548). “ความสัมพันธ์และศักยภาพทางเศรษฐกิจไทย-จีน ตอน: มณฑลกว่างตุง”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(7), 54-56.
- _____. (2548). “อู่ฮั่น ดิทรอยด์แห่งเมืองจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(7), 64-66.
- _____. (2548). “นักธุรกิจจีน ยังไม่นิยมใช้บัตรเครดิต”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(7), 67.
- _____. (2548). “รู้ทันโลกธุรกิจจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(8), 63-67.
- _____. (2548). “เคล็ดลับการทำธุรกิจกับชาวจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(8), 68-70.
- _____. (2548). “เจิงตู...ศูนย์กลางอิเล็กทรอนิกส์ของจีนในอนาคต”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(9), 64-67.
- พรรณี เชิงสุทธา และไพฑูรย์ เจตธำรงค์ชัย. (2546). “เศรษฐกิจจีนภายใต้การบริหารของประธานาธิบดีคนใหม่”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 14(6), 10-14.
- พรรณี เชิงสุทธา ยุวรรณี อรรถกรภรณ์ และจักรสิทธิ์ แก้ววิไล. (2547). “ไทยกับการเตรียมการเจรจาจัดทำ FTA กับต่างประเทศ”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(5), 18-23.
- พัฒน์พงษ์ ภูสุวรรณ. (2550). “การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าผักและผลไม้ ภาคเหนือ-จีนตอนใต้”. *รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS*, 2(เม.ย.-มิ.ย.), 19-23.
- พัฒน์พงษ์ ภูสุวรรณ. (2553). “ความคืบหน้าการใช้เงินหยวนชำระเงินเพื่อการค้า”. *รายงานเศรษฐกิจและการเงินภาคเหนือ ธนาคารแห่งประเทศไทย*, 7(2553), 26-30.
- พิทยา สุวกันธ์. (2550). “การทะยานขึ้นของจีนในศตวรรษที่ 21 การก้าวไปสู่ระดับโลก”. *รัฐศาสตร์สาร*, 28(1), 191-242.

พุทธกาล รัชชโร โสติธโร มัลลิกะมาส และสมชาย รัตนโกมุท. (2552). “การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของ
ประเทศจีนและประเทศอินเดียและโอกาสในการเพิ่มธุรกรรมทางเศรษฐกิจการค้าสำหรับประเทศไทย”.

วารสารสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมศาสตร์, 41(2), 139-150.

ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร. (2550). “จีน...ตลาดที่ดีพอ”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 18(12), 45-51.

ไพจิตร วิบูลย์ธนสาร. (2552). “เศรษฐกิจจีนปี 2552...ปีเหตุโศกที่รอคอยอยู่ข้างหน้า”. การเงินธนาคาร,
323 (มี.ค.), 174-177.

ไพบูลย์ อาชารุ่งโรจน์. (2544). “จีนเข้า WTO: โอกาสและความเสี่ยง”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 12(11),
14-16.

ยุทธศักดิ์ ฅนาสวัสดิ์. (2541). “กระแสการควบและซื้อกิจการกำลังพัฒนาจากตะวันตกสู่เอเชีย”. วารสาร
ส่งเสริมการลงทุน, 9(10), 44-55.

_____. (2544). “จีนเป็นสมาชิก WTO ความท้าทายของอุตสาหกรรมไทย”. วารสารส่งเสริมการลงทุน,
12(11), 21-26.

_____. (2544). “จีนกับเส้นทางก้าวไปสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจ”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 12(12),
32-38.

_____. (2544). “จีนกับความยิ่งใหญ่ด้านอุตสาหกรรม”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 12(12), 39-44.

_____. (2544). “จีนกับการก้าวสู่แนวโน้มของโลก ด้านเวเฟอร์วงจรรวม”. วารสารส่งเสริมการลงทุน,
12(12), 45-49.

_____. (2545). “เครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ เผชิญความท้าทายจากจีน”. วารสารส่งเสริมการ
ลงทุน, 13(12), 49-52.

_____. (2546). “จีนกับเส้นทางสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจ”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 14(6), 19-24.

_____. (2546). “จีน: ศูนย์กลางอุตสาหกรรมรถยนต์ของเอเชีย”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 14(6),
38-47.

_____. (2546). “100 ปี อุตสาหกรรมเบียร์จีน”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 14(6), 48-51.

_____. (2546). “จีนกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเวเฟอร์วงจรรวม”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 14(6),
59-63.

_____. (2547). “จีนผู้ผลิตเหล็กอันดับ 1 ของโลก”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 15(4), 47-50.

_____. (2547). “อุตสาหกรรมรถยนต์จีน...ความท้าทายที่ไม่หยุดนิ่ง”. วารสารส่งเสริมการลงทุน,
15(11), 35-41.

_____. (2548). “เส้นทางสู่มหาอำนาจทางเศรษฐกิจของจีน”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 16(5), 14-19.

_____. (2548). “เศรษฐกิจจีน ก้าวสู่ยุคใหม่”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 16(5), 20-22.

_____. (2548). “การพัฒนาเทคโนโลยีของจีน”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 16(5), 28-37.

_____. (2548). “นครเทียนจิน: ศูนย์กลางธุรกิจฝั่งตะวันออกของจีน”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 16(5),
38-41.

- _____. (2548). “เงินรุกคืบสู่ธุรกิจซอฟต์แวร์”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(5), 42-49.
- _____. (2548). “เงินก้าวสู่ตำแหน่งผู้ผลิตเหล็กอันดับ 1 ของโลก”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(5), 50-59.
- _____. (2548). “นโยบายส่งเสริมการลงทุนของจีน...กำลังจะพลิกโฉม”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(5), 60-63.
- _____. (2548). “Hope: ยักษ์ใหญ่อุตสาหกรรมอาหารสัตว์ของจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(7), 37-41.
- _____. (2548). “จีนกับการก้าวขึ้นระดับโลกด้านการต่อเรือ”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(7), 50-53.
- _____. (2548). “จงชิ่ง...จุดยุทธศาสตร์สำคัญของนโยบาย go west”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(10), 38-41.
- _____. (2548). “จงชิ่ง...เมืองหลวงแห่งอุตสาหกรรมรถจักรยานยนต์ของโลก”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(10), 42-45.
- _____. (2548). “สำรวจเศรษฐกิจการลงทุนของมณฑลเสฉวน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(10), 46-51.
- _____. (2548). “วิเคราะห์เศรษฐกิจการลงทุนของมณฑลเสฉวน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(10), 52-58.
- _____. (2549). “ฐานผลิตจักรยานยนต์ของซีพีในจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 17(5), 55-58.
- _____. (2549). “เหอหนาน...มณฑลที่มีประชากรมากที่สุดในประเทศจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 17(5), 59-65.
- _____. (2550). “การลงทุนไทยในจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(2), 13-25.
- _____. (2550). “บัญญัติ 15 ประการเกี่ยวกับการลงทุนในประเทศจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(2), 26-37.
- _____. (2550). “ทิศทางใหม่ของนโยบายส่งเสริมการลงทุนในจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(3), 17-20.
- _____. (2550). “ทิศทางการลงทุนต่างประเทศของจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(3), 21-31.
- _____. (2550). “ทิศทางธุรกิจบริการค้าระหว่างประเทศของจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(3), 32-36.
- _____. (2550). “จีนกับการเร่งปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(3), 37-42.
- _____. (2550). “การพัฒนาอุตสาหกรรมอากาศยานในจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(4), 54-61.
- _____. (2550). “จับตารัฐกิจสายการบินในจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(4), 62-65.
- _____. (2550). “การพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพในประเทศจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(5), 42-45.
- _____. (2550). “มณฑลเหลียวหนิงกับการพัฒนาอุตสาหกรรม”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(9), 45-54.

- _____. (2551). “การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมเหล็กของจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 19(4), 46-50.
- _____. (2551). “จีน ผู้ผลิตเหล็กมากอันดับ 1 ของโลก”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 19(4), 40-45.
- _____. (2552). “การแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมของจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 20(6), 41-49.
- ลัดดาวัลย์ สมิตชาติ. (2539). “การค้าและการลงทุนระหว่างไทยกับจีน”. *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 27(260), 40-50.
- วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2539). “เชิงไข กับบทบาททางเศรษฐกิจของไทย”. *เอเชียปริทัศน์*, 17(3), 77-97.
- วรศักดิ์ มหัทธโนบล. (2543). “เศรษฐกิจการเมืองว่าด้วย “เงินหยวน” “. *วารสารสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 31(1), 17-46.
- วรานนท์ สิทธิพิทักษ์. (2549). “จีนจะเขย่าโลกได้หรือไม่”. *วารสารกรมบัญชีกลาง*, 47(4), 61-67.
- วรินทร์ ชัยวิรัตน์. (2550). “ยูนา: หนทางสู่การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน”. *รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS*, 1(ม.ค.-มี.ค.), 18-25.
- วรินทร์ ชัยวิรัตน์ และพัฒน์พงษ์ ภูสุวรรณ. (2553). “ความคืบหน้าการใช้เงินหยวนชำระเงินเพื่อการค้า”. *รายงานเศรษฐกิจและการเงินภาคเหนือ ธนาคารแห่งประเทศไทย*, 7(2553), 20-25.
- วริษฐ์ ลิ้มทองกุล. (2548). “ “จีน” ในยุคน้ำมันแพง.” นิตยสารผู้จัดการ (สิงหาคม 2548). จาก <http://www.gotomanager.com/news/details.aspx?id=36271>, 2553.
- วันเพ็ญ หรุจิตตวิวัฒน์. (2547). “เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน ใครได้ใครเสีย”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(2), 28-29.
- วันเพ็ญ หรุจิตตวิวัฒน์. (2547). “ผลดี-ผลเสียการเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกของจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(5), 61-63.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2527). “ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน”. *วารสารธรรมศาสตร์*, 13(4), 154-165.
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2533). “15 ปีแห่งความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับจีน”. *วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา*, 3(1), 51-74.
- วิญญู เตโชวานิชย์. (2536). “การเปลี่ยนของค่าเงินจีน”. *เอเชียปริทัศน์*, 14(3), 55-61.
- วีรพงษ์ รามางกูร. (2548). “จีนจะขึ้นค่าเงินหยวนไปทำไม?”. *การเงินธนาคาร*, 24(278), 210-212.
- ศักดิ์ชัย เหลืองสถิตกุล. (2550). “มีอะไรในการประชุมสุดยอดผู้นำเรื่องการลงทุนจีน-อาเซียนที่หนานหนิง”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(1), 58-60.
- ศัลยา อักษรมัต. (2545). “เส้นทางการลงทุนในจีนของซีพี”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 13(11), 61-64.
- _____. (2547). “บีโอไอรุกเชิงรุก-เชิญชวนพันธมิตรการลงทุนในจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 15(8), 10-12.
- _____. (2548). “เปิดประตูการลงทุนสู่ณฑลส่านซี”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(12), 56-57.

- ศิริพร คาบเพชร และอนงคณา มานิตพิสิฐกุล. (2545). “นโยบายสีทันสมัยกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน”. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, (2545), 47-67.
- ศุภชัย วรณเลิศสกุล. (2550). “จีน-อินเดีย : โอกาสและข้อท้าทายในการชิงความได้เปรียบในเอเชีย”. *เอเชียปริทัศน์*, 28(1), 7-30.
- ศูนย์บริการข้อมูลธุรกิจไทยในจีน. (2553). “การดำเนินธุรกิจธนาคารในประเทศจีน”. จาก <http://www.thaibizchina.com>, 2553.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2553). “แนวโน้มการปรับค่าเงินหยวนภายใต้แรงกดดันจากภายในและภายนอก”. จาก <http://www.kasikornresearch.com/TH/K-Econ Analysis>, 2553.
- ศูนย์เศรษฐกิจการลงทุนภาคเหนือ. (2550). “เชิงราย ประจักษ์จันทอนใต้”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 18(5), 66-68.
- สกนธ์พรหม นิยมประดิษฐ์. (2546). “ฮ่องกงประจักษ์จันทอนใต้”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 14(6), 25-30.
- สมเกียรติ โอสธสภ. (2536). “ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับมณฑลภาคใต้ของจีน”. *Chulalongkorn Journal of Economics*, 5(1), 75-84.
- _____. (2536). “เส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนภาคใต้”. *Chulalongkorn Journal of Economics*, 5(3), 274-316.
- _____. (2539). “เส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมไทยกับจีนภาคใต้”. *เอเชียปริทัศน์*, 17(3), 32-76.
- สมชนก ภาสกรจรัส (กุ่มพันธุ์) พรกมล มานะกิจ และวันดี มานะศรีสุข. (2551). “การศึกษาตลาดอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีนเพื่อกระตุ้นความต้องการบริโภคพลอยสีของไทย”. *จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 30(115-116), 147-177.
- สมพร อิศวิลานนท์. (2549). “การค้าพืชผักและผลไม้ของไทยภายใต้ เขตการค้าเสรีกับประเทศจีน ออสเตรเลีย และอินเดีย”. *วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร*, 25(2), 29-57.
- สมภพ มานะรังสรรค์. (2543). “โอกาสการเกิดความร่วมมือแบบภูมิภาคนิยมในเอเชียตะวันออก”. *รัฐศาสตร์สาร*, 22(3), 84-100.
- _____. (2545). “พัฒนาการเศรษฐกิจจีนหลังยุคปฏิรูป”. *เอเชียปริทัศน์*, 23(1), 73-88.
- _____. (2550). “บทบาทของจีนและอินเดียในเศรษฐกิจโลก”. *เอเชียปริทัศน์*, 28(1), 3-6.
- สรนันทน์ ฉัตรภรณ์ และกลยุทธ พินขาว. (2547). “สาธารณรัฐประชาชนจีน: ขุมทองของนักลงทุนไทย”. *วารสารการเงินการคลัง*, 17(53), 82-88.
- ส่วนวิชาการ ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. (2547). “การเร่งลดภาษีผักผลไม้ระหว่าง ไทย-จีน ภายใต้กรอบอาเซียน-จีน”. *รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS*, 3(ก.ค.-ก.ย.), 16-20.
- _____. (2547). “สู่ทางการลงทุนในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน”. *รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS*, 4(ต.ค.-ธ.ค.), 22-24.

_____. (2549). “พัฒนาการทางเศรษฐกิจของมณฑลยูนนานภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจของจีนฉบับที่ 1-10”. รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS, 1(ม.ค.-มี.ค.), 19-25.

_____. (2549). “นโยบายพัฒนามณฑลยูนนานภายใต้แผนพัฒนาฉบับที่ 11”. รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS, 2(เม.ย.-มิ.ย.), 18-22.

_____. (2549). “คุน-ม่าน กองสู่เส้นทางแห่งอนาคต”. รายงานเศรษฐกิจ พม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS, 4(ต.ค.-ธ.ค.), 20-23.

สำนักความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าภูมิภาค กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). “ผลการประชุมอาเซียนกับจีน ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 31(282), 63-65.

สำนักความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าภูมิภาค. (2544). “ผลการหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนกับรัฐมนตรีการค้าของจีน ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี ครั้งที่ 3”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 32(287), 7-9.

สำนักงานพาณิชย์ ณ กรุงปักกิ่ง. (2553). “การค้าระหว่างประเทศและแนวโน้มเศรษฐกิจจีน”. จาก

<http://webcache.googleusercontent.com>, 2553.

สำนักงานเศรษฐกิจการลงทุน ณ นครเซี่ยงไฮ้. (2551). “การลงทุนจีน ก้าวสู่เวทีโลก”. วารสารส่งเสริมการลงทุน, 19(9), 62-66.

สำนักงานเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). “รายงานสรุปการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อสหรัฐอเมริกาในการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 31(281), 13-24.

สำนักงานเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). “รายงานสรุปการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อสหรัฐอเมริกาในการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 31(282), 22-34.

สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี. (2542). “มาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจของจีน”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 30(278), 26-29.

_____. (2544). “นครเซี่ยงไฮ้กับโอกาสในการขยายการค้าการลงทุนกับไทย”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 32(286), 57-60.

_____. (2544). “โอกาสของไทยจากกรณีจีนตอบโต้ทางการค้าต่อญี่ปุ่น”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 32(288), 32-33.

_____. (2544). “สรุปผลการสัมมนาเรื่อง จีนเข้า WTO: โอกาสที่ต้องรีบฉกฉวย”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 32(288), 71-74.

สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์. (2543). “การให้สถานะ PNTR แก่จีน”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 31(282), 35-38.

สำนักเจรจาการค้าพหุภาคี. (2544). “ไทยได้อะไรจากจีนเข้า WTO”. วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์, 32(286), 41-46.

สำนักนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2545). “ผลจากการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนต่อสินค้าเกษตรไทย: กรณีจีนเป็นคู่ค้า”. *วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร*, 21(1), 43-88.

สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. (2544). “การปฏิรูปนโยบายเศรษฐกิจของจีนก่อนเข้า WTO”. *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 32(286), 47-52.

สำนักนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ. (2544). “จีนได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกไม่มากนัก”. *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 32(288), 35-36.

สำนักยุทธศาสตร์และนโยบายการลงทุน. (2551). “สถานการณ์การลงทุนจากต่างประเทศ เจาะลึกนักลงทุนญี่ปุ่น - สหรัฐฯ - ยุโรป - จีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 19(9), 29-33.

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ. (2542). “การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (WTO) ของจีนและผลต่อไทย”. *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 30(278), 18-21.

_____. (2544). “โอกาสเข้าตลาดจีนหลังเป็นสมาชิก WTO”. *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 32(288), 37-38.

_____. (2544). “จีน: ตลาดข้าวขนาดใหญ่หลังการเข้าเป็นสมาชิก WTO”. *วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์*, 32(289), 38-45.

สัญญากร ชูทรัพย์. (2545). “กลยุทธ์การตลาดธุรกิจท่องเที่ยวของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, (2545), 76-82.

สุทธิเกตุ หัตถพิทักษ์กุล. (2549). “พิธีชงชาแข่งได้หรือไม่ในตลาดจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 17(2), 26-30.

สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์. (2537). “จีนกับเศรษฐกิจโลกในยุคโลกาภิวัตน์”. *เอเชียปริทัศน์*, 15(2), 75-92.

อรพรรณ พันธ์พัฒนา. (2542). “กฎหมายลิขสิทธิ์เปรียบเทียบ: ประเทศไทยและประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน”. *วารสารกฎหมาย (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)*, 19(1), 211-234.

อรพรรณ ศรีเสาวลักษณ์ และจรินทร์ เทศวานิช. (2542). “โครงการศึกษาแนวทางการร่วมมือด้านอุตสาหกรรมระดับอนุภูมิภาค ระหว่างไทย-สปป.ลาว-จีนตอนใต้ กรณีพื้นที่จังหวัดน่าน พะเยา เชียงใหม่ สปป.ลาว และจีนตอนใต้”. *วารสารสุโขทัยธรรมมาธิราช*, 12(2), 126-139.

อรรถพล มาพวง นิสิต พันธมิตร ไพรัช กาญจนการุณ และประพัฒน์ จริยะพันธุ์. (2551). “ความสัมพันธ์ระหว่างการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศกับตัวแปรทางเศรษฐกิจในประเทศจีน เวียดนาม และไทย”. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 12(1-2). จาก

<http://fuangfah.econ.cmu.ac.th/homepage%20nt/econmag/files/%A4%C7%D2%C1%CA%D1%C1%BE%D1%B9%B8%EC%C3%D0%CB%C7%E8%D2%A7%A1%D2%C3%C5%A7%B7%D8%B9%E2%B4%C2%B5%C3%A7%A8%D2%A1%B5%E8%D2%A7%BB%C3%D0%E0%B7%C8%A1%D1%BA%B5%D1%C7%E1%BB%C3%B7%D2%A7%E0%C8%C3%C9%B0%A1%D4%A8.pdf>, 2553.

อลิซามัท แมทแลนด์, สตีเฟน มอร์แกน และสตีเฟน นิโคลัส. (2542). “บริษัทข้ามชาติจากออสเตรเลียในประเทศไทย: แรงจูงใจการถ่ายโอนเทคโนโลยีและการดำเนินงาน (Australian Multinational Enterprises in China: Motivations, Technology Transfer and Operations)”. *วารสารเศรษฐศาสตร์สังคมศาสตร์*, 17(1), 90-115.

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย: เศรษฐกิจมณฑลเสฉวน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(4), 62-68.

_____. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 2: เศรษฐกิจมณฑลยูนนาน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(5), 67-71.

_____. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 3: เศรษฐกิจมณฑลยูนนาน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(6), 62-67.

_____. (2548). “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย ตอนที่ 4: เขตปกครองตนเอง กวางสี”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(7), 57-63.

_____. (2548). “นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีนและนัยต่อไทย”. *วารสารการงบประมาณ*, 2(6), 54-70.

_____. (2548). “นโยบาย Xibu Da Kaifa และศักยภาพมณฑลจีนตะวันตก: ตอน 1”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(10), 63-68.

_____. (2548). “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจีน และนัยต่อไทย ตอนที่ 1”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(11), 49-54.

_____. (2548). “นโยบาย Xibu Da Kaifa และศักยภาพมณฑลจีนตะวันตก: ตอน 2”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(11), 55-60.

_____. (2548). “อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยูนนาน และนัยต่อไทย”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 16(12), 51-55.

_____. (2549). “มองเศรษฐกิจจีน ปีจอ”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 17(1), 70-71.

_____. (2549). “การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไทย-จีน: กรณีศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหาและโอกาสในการเชื่อมโยงการค้าไทย-สี่มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน”. *วารสารเศรษฐศาสตร์สังคมศาสตร์*, 24(1), 51-112.

_____. (2549). “จับตาแผน 11 ของมณฑลจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 17(4), 57-59.

_____. (2549). “นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีนและนัยต่อไทย”. *รัฐศาสตร์สาร*, 27(3), 154-182.

_____. (2549). “การศึกษาวิจัยการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยใช้แนววิเคราะห์ Interconnecting diamonds”. *วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร*, 25(2), 57-84.

อักรพงศ์ อันทอง. (2551). “ศักยภาพสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง”. *วารสารเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 12(3). จาก

<http://fuangfah.econ.cmu.ac.th/homepage%20nt/econmag/files/%C8%D1%A1%C2%C0%D2%BE%CA%D4%B9%A4%E9%D2%CA%E8%A7%CD%CD%A1%E4%B7%C2%E3%B9%B5%C5%D2%B4%A1%C5%D8%E8%C1%CD%B9%D8%C0%D9%C1%D4%C0%D2%A4%E1%C1%E8%B9%E9%D3%E2%A2%A7.pdf>, 2553.

อัครพงศ์ อันทอง และมิ่งสรรพ ขาวสะอาด. (2010) “โครงสร้างความสัมพันธ์ของภาพลักษณ์ คุณค่าที่ได้รับ ความพึงพอใจ และความภักดีต่อแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติในตลาดที่สำคัญของประเทศไทย.” สถาบันวิจัยนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อุทัยวรรณ เชนณรงค์. (2544). “ไทยจะรับมืออย่างไร กับการเข้าเป็นสมาชิก WTO ของจีน”. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 12(11), 17-20.

เอนก เพิ่มวงศ์เสนีย์. (2534). “รูปโฉมใหม่ของความร่วมมือทางการเมืองและเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ”. *เอเชียปริทัศน์*, 12(3), 80-93.

ภาษาอังกฤษ

“The ‘Threat’ of China’s Domination.” (2010). *ASEAN AFFAIRS Magazine*, May – June.

Crompton, Paul and Yanrui Wu. (2004). “Energy Consumption in China: Past Trends and Future Directions”. From <http://ideas.repec.org/p/uwa/wpaper/04-22.html>, 2010.

Dirlik, Arif. (2006). “Beijing Consensus: Beijing ‘Gongshi.’” *Globalization and Autonomy Online Compendium*.

EcoWorld. “China’s Energy Demand”. From <http://www.ecoworld.com/energy-fuels/chinas-energy-demand.html>, 2010.

Joseph E. Stiglitz Homepage. (2010). *Joseph E. Stiglitz*. From www2.gsb.columbia.edu/faculty/jstiglitz/
Kahrl, Fredrich and David Roland-Holst. “Energy and exports in China.” *China Economic Review* 19, 4 (December 2008): 649 – 658 [Online]. From

http://www.sciencedirect.com/science?_ob=PublicationURL&_cdi=6534&_pubType=J&_auth=y&_acct=C000030318&_version=1&_urlVersion=0&_userid=591295&md5=6a546d654bbef32b793f7d16b9479631&jchunk=19#19

Kahrl, Fredrich and David Roland-Holst. “Energy and exports in China.” *China Economic Review* 19, 4 (December 2008): 649 – 658. From

http://www.sciencedirect.com/science?_ob=PublicationURL&_cdi=6534&_pubType=J&_auth=y&_acct=C000030318&_version=1&_urlVersion=0&_userid=591295&md5=6a546d654bbef32b793f7d16b9479631&jchunk=19#19, 2010.

Leonard, Andrew. (2006). “No consensus on the Beijing Consensus”. *Salon*.

- Li, Xin; Brødsgaard, Kjeld Erik, and Jacobsen, Michael. (2009). "Redefining Beijing Consensus: Ten economic principles". *China Economic Journal*.
- Lyman, Princeton N.(2005). "China's rising role in Africa". *The Council on Foreign Relations*.
- "China plans \$10 billion investment in Argentina's railways". (2010). *The Wall Street Journal*. 14 July.
- Oniz, Ziya. (2004). "Argentina, the IMF, and the limits of neo-liberal globalization: a comparative perspective". *Review of International Affairs*.
- Ramo, Joshua Cooper. (2004). "The Beijing Consensus". *The Foreign Policy Centre*.
- Williamson, John. (2002). "What Washington means by policy reform". *Peterson Institute for International Economics*.
- Turin, Dustin R. (2010). "China and the Beijing Consensus: An Alternative Model for Development". *Student Pulse Academic Journal*.
- U.S.Energy Information Administration Independent Statistics and Analysis (July 2009). "China: Background". From <http://www.eia.doe.gov/cabs/China/Background.html>, 2010.
- Xin Li, Kjeld Erik Brødsgaard, Michael Jacobsen. (2009). "Redefining Beijing Consensus: Ten General Principles". *Copenhagen Discussion Papers*, Vol. 29, July 2009.

ข้อมูลสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาษาไทย

- กระทรวงการต่างประเทศ. (2553). *สาธารณรัฐประชาชนจีน*. จาก <http://www.mfa.go.th/web/479.php?id=63>
- กระทรวงการต่างประเทศ. (2553)., จาก www.mfa.go.th
- กระทรวงพาณิชย์, กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2553)., จาก www.thaifita.com
- กระทรวงพาณิชย์, กรมส่งเสริมการค้าส่งออก. (2553)., จาก www.depthai.go.th
- กระทรวงพาณิชย์. (2553)., จาก www.dtn.go.th
- คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553)., จาก www.econ.chula.ac.th
- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2553)., จาก www.eco.ku.ac.th
- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553)., จาก www.econ.cmu.ac.th
- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2553)., จาก www.econ.tu.ac.th,
- คลังปัญญาจุฬาฯ เพื่อประเทศไทย. (2553)., จาก <http://cuir.car.chula.ac.th>
- โครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2553)., จาก <http://www.asia.tu.ac.th/china/index.htm>

โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (Thai Digital Collection: ThaiLIS) . (2553)., จาก <http://tdc.thailis.or.th/tdc/index.php>

จับตาเอเชียตะวันออกเฉียง(East Asia Watch). (2553)., จาก www.eastasiawatch.in.th

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สถาบันเอเชียศึกษา. (2553). จาก www.ias.chula.ac.th/Thai/modules.php?name=WorkBoard

ฐานข้อมูลออนไลน์งานวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2553)., จาก <http://www.trf.or.th/research/search.asp>

ธนาคารกรุงเทพ. (2553)., จาก www.bangkokbank.or.th

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2553)., จาก www.bot.or.th

มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2553)., จาก www.bu.ac.th

มหาวิทยาลัยเกริก. (2553)., จาก www.krirk.ac.th

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2553). *โครงการอบรมหลักสูตรเกษตรนิเวศมินิเอ็มบีเอ (Kaset MiniMBA)*. จาก minimba.bus.ku.ac.th

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. (2553)., จาก www.kbu.ac.th

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2553)., จาก www.kku.ac.th

มหาวิทยาลัยคริสเตียน. (2553)., จาก www.christian.ac.th

มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา. (2553)., จาก www.cpu.ac.th

มหาวิทยาลัยชินวัตร. (2553)., จาก www.shinawatra.ac.th

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะบริหารธุรกิจ. (2553). *ฐานข้อมูลวิจัยคณะบริหารธุรกิจ*. จาก www.ba.cmu.ac.th/mis/information/upload/5/research/research44.pdf

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, คณะมนุษยศาสตร์ งานวิจัยและวิเทศสัมพันธ์. (2553)., จาก www.human.cmu.ac.th/~research/research/

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, สถาบันวิจัยสังคม. (2553). จาก www.sri.cmu.ac.th/dbsri/research/project_detail_project_page.php

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553)., จาก www.cmu.ac.th

มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น. (2553)., จาก www.stjohn.ac.th

มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2553)., จาก www.tsu.ac.th

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร. (2553)., จาก www.mut.ac.th

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงศึกษา. (2553). *โครงการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสมบูรณ์*. จาก www.asia.tu.ac.th/research/End_Research.htm

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2553). Master's of Business Administration Program in International Business – International Program (IMBA). จาก www.tbs.tu.ac.th/th/shareviews/general-content2.rails?cid=30&sid=7

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. (2553)., จาก www.dpu.ac.th
มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2553)., จาก www.nu.ac.th
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่. (2553)., จาก www.northcm.ac.th
มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด. (2553)., จาก www.stamford.edu
มหาวิทยาลัยบูรพา. (2553). รายงานจำนวนผลงานวิจัย ในระบบทั้งหมด. จาก www.buu.ac.th/index1.php?link=research
มหาวิทยาลัยบูรพา. (2553)., จาก www.buu.ac.th
มหาวิทยาลัยปทุมธานี. (2553)., จาก www.ptu.ac.th
มหาวิทยาลัยพายัพ. (2553)., จาก www.payap.ac.th
มหาวิทยาลัยภาคกลาง. (2553)., จาก www.tuct.ac.th
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (2553)., จาก www.neu.ac.th
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2553)., จาก www.msu.ac.th
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2553)., จาก www.mfu.ac.th
มหาวิทยาลัยรังสิต. (2553)., จาก www.rsu.ac.th
มหาวิทยาลัยรัตนบัณฑิต. (2553)., จาก www.rbac.ac.th
มหาวิทยาลัยราชธานี. (2553)., จาก www.rtu.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. (2553)., จาก www.kru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. (2553)., จาก www.chandra.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (2553)., จาก www.ricr.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2553)., จาก www.cmru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. (2553)., จาก www.dru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2553)., จาก www.npru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (2553)., จาก [www.nsrุ.ac.th](http://www.nsrु.ac.th)
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา. (2553)., จาก www.bsru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. (2553)., จาก www.psru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. (2553)., จาก www.pbru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. (2553)., จาก www.pkru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. (2553)., จาก www.rmu.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา. (2553)., จาก www.yru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด. (2553)., จาก www.reru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. (2553)., จาก www.rbru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ. (2553)., จาก www.ssku.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา. (2553)., จาก www.skru.ac.th

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. (2553)., จาก www.dusit.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2553)., จาก www.ssru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. (2553)., จาก www.mcru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. (2553)., จาก www.uru.ac.th
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. (2553)., จาก www.ubru.ac.th
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2553)., จาก www.wu.ac.th
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. (2553)., จาก www.webster.ac.th
มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น. (2553)., จาก www.western.ac.th
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2553)., จาก www.swu.ac.th
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี. (2553)., จาก www.east.spu.ac.th
มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2553)., จาก www.su.ac.th
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (2553)., จาก www.psu.ac.th
มหาวิทยาลัยสยาม. (2553)., จาก www.siam.edu
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. (2553)., จาก www.utcc.ac.th
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, คณะบริหารธุรกิจ. (2553). จาก ba.hcu.ac.th/Research/groupresearch.html
มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. (2553)., จาก www.hu.ac.th
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2553)., จาก www.au.edu
มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย. (2553)., จาก www.eau.ac.th
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. (2553)., จาก www.abu.ac.th
มหาวิทยาลัยเอเชีย. (2553)., จาก www.asianust.ac.th
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์. (2553)., จาก www.sau.ac.th
ร้านหนังสือ ศูนย์หนังสือจุฬา. (2553)., จาก <http://www.chulabook.com>
ร้านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เซ็นเตอร์. (2553)., จาก <http://www.se-ed.com>
วิทยาลัยดุสิตธานี. (2553)., จาก www.dtc.ac.th
วิทยาลัยตาปี. (2553)., จาก www.tapee.ac.th
วิทยาลัยเทคโนโลยีธนบุรี. (2553)., จาก www.tct.ac.th
วิทยาลัยนครราชสีมา. (2553)., จาก www.nmc.ac.th
วิทยาลัยพณิชยโลก. (2553)., จาก www.plc.ac.th
ศูนย์ข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2553)., จาก <http://otp.moc.go.th/modules/datacenter/research1.php>
ศูนย์จักษุศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553)., จาก www.csc.ias.chula.ac.th

ศูนย์แนะแนวศึกษาต่อประเทศจีน Oriental Education Network . (2553)., จาก
http://www.educatepark.com/news/scholarship_detail.php?id=56
ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ . (2553)., จาก www.econ.tu.ac.th/ertc
ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ธนาคารกสิกรไทย. (2553)., จาก www.kasikornresearch.com
ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2553)., จาก www.car.chula.ac.th
ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2553)., จาก <http://www.bookstore.tu.ac.th>
สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) . (2553)., จาก www.itd.or.th
สถาบันวิจัยยาง, กรมวิชาการเกษตร. (2553)., จาก www.rubberthai.com
สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2553). *ผลงานวิจัย*. จาก
turac.tu.ac.th/research/research2551_t.html
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553)., จาก <http://www.sri.cmu.ac.th>
สายสัมพันธ์ไทยจีน(Thailand-China Business Link) ธนาคารกสิกรไทย. (2553)., จาก www.thailand-china.com
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา . (2553)., จาก www.mua.go.th
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI). (2553)., จาก <http://chineseinfo.boi.go.th/cic/>
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน. (2553). *ข้อมูลเศรษฐกิจมหภาคของจีน*. จาก
<http://chineseinfo.boi.go.th/CIC/macroData.aspx>, 2553.
สำนักงานบริหารโครงการพัฒนากำลังคนด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ทุนเรียนดีมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย) . (2553)., จาก www.husoc.su.ac.th
สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. (2553)., จาก www.tisi.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, กระทรวงการคลัง . (2553)., จาก www.fpo.go.th
สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กระทรวงอุตสาหกรรม . (2553)., จาก www.oie.go.th
สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2553)., จาก www.sme.go.th
สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2553)., จาก <http://library.stou.ac.th>
สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2553)., จาก <http://www.lib.ku.ac.th>
สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553)., จาก www.library.cmu.ac.th
สำนักห้องสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2553)., จาก www.library.cmu.ac.th
สำนักหอสมุด กลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2553)., จาก <http://library.tu.ac.th>
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2553)., จาก <http://www.lib.ru.ac.th>
ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2553)., จาก <http://www.riclib.nrct.go.th>

ภาษาอังกฤษ

Cambridge Judge Business School. (2010). *Peter Nolan*. From
www.jbs.cam.ac.uk/research/faculty/nolanp.html

International Monetary Fund. (2010). World Economic Outlook Database. From <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2010/01/index.htm>

MIT Sloan School of Management. (2010). *Yasheng Huang*. From web.mit.edu/yshuang/www/

MST Economics. (2010). *Steven N.S. Cheung*. From dept.mst.edu.hk/economics/StevenCheung.htm

Peterson Institute for International Economics. (2010). *Nicholas R. Lardy*. From www.iie.com/staff/author_bio.cfm?author_id=24

Princeton University. (2010). *Professor Gregory Chow*. From www.princeton.edu/~gchow/

The School of International Relations and Pacific Studies. (2010). *Barry J. Naughton*. From irps.ucsd.edu/faculty/faculty-directory/barry-j-naughton.htm

Transformation Integration Globalization Economic Research. (2010). *Justin Lin Yifu*. From www.tiger.edu.pl/aktualnosci/Lin_cv.pdf

U.S. Energy Information Administration Independent Statistics and Analysis (July 2009). *China: Background*. From <http://www.eia.doe.gov/cabs/China/Background.html>

Wikipedia. (2010). *Jinglian Wu*. From en.wikipedia.org/wiki/Wu_Jinglian

Wikipedia. (2010). *Joseph Stiglitz*. From en.wikipedia.org/wiki/Joseph_Stiglitz

Wikipedia. (2010). *Steven N.S. Cheung*. From en.wikipedia.org/wiki/Steven_N._S._Cheung

Yingyi Qian Home Page. (2010). *Yingyi Qian*. From elsa.berkeley.edu/~yqian/

ภาษาจีน

Chamber of Tourism All-China Federation of Industry and Commerce. (2010). 2009 年 1—12 月入境旅游外国人人数 (按目的分) . From www.tcc.org.cn/article.asp?id=806

Chamber of Tourism All-China Federation of Industry and Commerce. (2010). 2009 年 1—12 月来华旅游入境人数 (按入境方式分) . From www.tcc.org.cn/article.asp?id=804

Chamber of Tourism All-China Federation of Industry and Commerce. (2008). 2007 年 1—12 月来华旅游入境人数 (总人数累计) . From tcc.org.cn/article.asp?id=742

China Daily. (2010). 境外旅游局扎堆旅游嘉年华 争抢出境游客源市场. From www.chinadaily.com.cn/hqcj/xfly/2010-04-15/content_162283.html

China News. (2009). 中国内地成为台湾第二大旅游客源市场. From www.chinanews.com.cn/tw/tw-lydl/news/2009/11-19/1974169.shtml

China Travel Agent. (2008). 2007 年中国出境旅游产业运行特征. From www.lxsmedia.com/showart.asp?id=1898&showpage=4

National Tourism Administration Of The People's Republic Of China. (2010). 2009 年 1—12 月来华旅游入境人数 (按入境方式分) . From www.cnta.gov.cn/html/2010-1/2010-1-19-10-48-20174.html

National Tourism Administration Of The People's Republic Of China. (2009). 2008 年中国旅游统计公报. From www.cnta.gov.cn/html/2009-9/2009-9-28-9-30-78465_2.html

Tourism Authority of Thailand. (2003). from www2.tat.or.th/stat/web/static_download.php?Rpt=cre
www.51test.net/show.asp?id=204697, 2008.

www.52udl.com/xinwen/detail.php?tid=9667

www.china.com.cn/travel/txt/2010-01/26/content_19309094.htm, 2010.

www.china.com.cn/bbs/huodong/2007-07/19/content_8549314.htm, 2007.

class.wtojob.com/class231_16326.shtml, 2007.

finance.qq.com/a/20100122/000056.htm, 2010.

forum.enorth.com.cn/thread_2554831_.html, 2009.

www.lailook.net/qdsw/07/2009-11-14/435.html, 2009.

บทสัมภาษณ์

ผาง ถี, อดีต เลขานุการเอก ฝ่ายการศึกษา สถานทูตจีนประจำประเทศไทย. ผู้ให้สัมภาษณ์. 22 เมษายน 2553. หลี่ เหวิน เหลียง ผู้สัมภาษณ์. “ทุนนักเรียนไทยไปเรียนที่จีน”. สำนักส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติหรือฮั่นเปี้ยน ประจำประเทศไทย.

ภาคผนวก 1

รายงานผลการเดินทางไปเก็บข้อมูล ณ มหานครเป่ย์จิงและเทียนจิน

ระหว่างวันที่ 29 มิถุนายน – 3 กรกฎาคม 2553

อังคารที่ 29 มิถุนายน 2553

- 10.10 น. ออกเดินทางโดย TG 614 สู่มหานครเป่ย์จิง
- 15.50 น. เดินทางถึงมหานครเป่ย์จิง
- เยี่ยมชม มหาวิทยาลัย Peking University
- เข้าพักในโรงแรมของมหาวิทยาลัย The Lakeview Hotel

พุธที่ 30 มิถุนายน 2553

- 9.30 น. สัมภาษณ์และสภาพความเป็นอยู่ของชาวจีน
- 14.30-16.00 น. สัมภาษณ์ ดร. เฟิง เหว่ย์เจียง (Feng Weijiang) นักวิชาการจาก Institute of Asia-Pacific Studies(IAPS), Chinese Academy of Social Sciences (CASS)
- 18.00 -22.30 น. สัมภาษณ์นักวิชาการจาก Faculty of Political Sciences, Peking University และรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน ได้แก่
- ศาสตราจารย์ จางซีเจิน ผู้เชี่ยวชาญด้านความสัมพันธ์ไทย-จีน คณะรัฐศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Peking University
 - รองศาสตราจารย์ ดร.ดิง โต่ว (Ding Dou) ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Peking University
 - รองศาสตราจารย์ ป้อ เหวินเจ้อ (Bo Wenze) ผอ. สถาบันไทยศึกษา Peking University

พฤหัสบดี ที่ 1 กรกฎาคม 2553

- 10.00-11.00 น. สัมภาษณ์นักวิชาการจาก Faculty of Economics, Peking University
- ศาสตราจารย์ ซุน ฉีเสียง (Sun Qixiang) รองคณบดี และผู้อำนวยการศูนย์วิจัยประกันภัยและประกันสังคม คณะเศรษฐศาสตร์ Peking University
 - รองศาสตราจารย์ ดร.ต่ง จื่อหย่ง (Dong Zhiyong) ผู้ช่วยคณบดี คณะเศรษฐศาสตร์ Peking University
- 14.00-18.00 น. เข้าร่วมสังเกตการณ์งานฉลองความสัมพันธ์ไทย-จีน ครบรอบ 35 ปี ณ ถนนเจียนเหมิน

18.00-20.00น. สัมภาษณ์นักศึกษาไทย และรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน ได้แก่

- นายเกียรติกำจร อินตานี นักเรียนทุนไทยพัฒนา นักศึกษาคณะสิ่งแวดล้อม Peking University
- นายณัฐวัช ธนิตอุดมทรัพย์ นักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ Peking University และประธานชมรม

นักศึกษาไทยประจำเป่ย์จิง

- นางสาวมุกิตา การกิจ นักเรียนทุนกสิกรไทย นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ Peking University

ศุกร์ที่ 2 กรกฎาคม 2553

07.30น. เดินทางไปมหานครเทียนจิน โดยรถเช่า

เพื่อไปยังมหาวิทยาลัยหนานไค (Nankai University)

11.30- 12.30น. สัมภาษณ์นักวิชาการที่มหาวิทยาลัยหนานไค

- ศาสตราจารย์เซีย ซื่อฉวน (Xie Siqun) รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเศรษฐกิจ

มหาวิทยาลัยหนานไค

- ดร.จิน ไห่อิง (Qin Haiying) ผู้ช่วยคณบดีคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหนานไค

17.00 เดินทางกลับกรุงปักกิ่ง

เสาร์ที่ 3 กรกฎาคม 2553

9.30 น. สัมภาษณ์ข้าราชการไทย ณ สถานทูตไทยประจำกรุงปักกิ่ง

- นายวรารุช ชูวิรัช อัครราชทูต
- นายชัยรัตน์ พรทิพย์วรเวชย์
- ดร. กัญญารัตน์ พันธมนาวิน ฝ่ายเศรษฐกิจ
- นางสาวเชาวนีย์ ตั้งวงศ์ประเสริฐ ฝ่ายการศึกษา

17.05น. เดินทางกลับประเทศไทย โดย TG 615

สรุปสาระสำคัญจากการสัมภาษณ์

1. สรุปประเด็นสัมภาษณ์ ดร. เฟิง เหว่ยเจียง นักวิจัยประจำสถาบัน Institute of Asia-Pacific Studies (IAPS) สังกัด Chinese Academy of Social Sciences (CASS)

มุมมองต่อ “กระแสจีนภิวัตน์” Chinalization

มองว่าการใช้คำว่า “จีนภิวัตน์” ยังไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน ในประเทศจีน เนื่องจากแม้ว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีนที่ผ่านมาจะประสบผลสำเร็จอย่างมาก แต่ก็มีจุดอ่อนและปัญหาหลายประการ เช่น

เมื่อพิจารณาระดับความเป็นเมือง (Urbanization) พบว่า ยังมีช่องว่างระหว่างภูมิภาคของจีน เช่น ความแตกต่างระหว่างความเจริญของเมืองชายฝั่ง เช่น ช่างไห่ เป่ย์จิง เทียบกับความล้าหลังของเมืองเล็ก ๆ ในชนบทตอนในของจีน

ในขณะนี้ จีนยังเป็นประเทศกำลังพัฒนา ในเรื่องคุณภาพชีวิตพื้นฐานของประชาชน ระบบประกันสังคม เป็นต้น ยังต้องมีการพัฒนาอีกมาก

แม้ว่าจะมีการพยากรณ์ว่า ขนาดเศรษฐกิจรวมของจีนจะใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของโลกในระยะเวลาอันใกล้ แต่แท้จริงแล้วขนาดเศรษฐกิจจีนหรือจีดีพีรวมไม่ใช่ประเด็นสำคัญ เนื่องจากจีดีพีต่อหัวประชากรของจีนยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก และยังคงกระจุกตัวสูงอยู่เฉพาะในภาคตะวันออกของจีนเท่านั้น

นอกจากนี้ คุณภาพของจีดีพีก็ค่อนข้างต่ำ การใช้พลังงานในการผลิตยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร กล่าวคือมีต้นทุนสูง และสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมที่รุนแรง โมเดลการพัฒนาในปัจจุบันจึงไม่ใช่โมเดลที่จีนต้องการ และต้องมีการปรับโครงสร้างเพื่อเน้นคุณภาพของจีดีพีด้วย

Beijing Consensus

ในประเทศจีนยังไม่มีความเข้าใจตรงกันว่า “ฉันทมติเป่ย์จิง” คืออะไร ยังไม่มีความเข้าใจตรงกันว่า แนวทางการพัฒนาของจีนแตกต่างจากการพัฒนาเศรษฐกิจตามแนวทฤษฎีเศรษฐศาสตร์นีโอคลาสสิกอย่างไร

นโยบายเงินออกไปของจีน

นโยบายเงินออกไปของจีน นับเป็นส่วนหนึ่งของการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยเป็นยุทธศาสตร์การเดินสองขา เนื่องจากจีนไม่สามารถพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่ง (เช่น ตลาดสหรัฐฯ และยุโรป) ได้ หากต้องมีการกระจายความเสี่ยงไปยังตลาดต่างๆ อย่างเหมาะสม

การเงินออกไปของจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเข้าไปลงทุนของจีนในประเทศแอฟริกา แตกต่างจากลักษณะการลงทุนของประเทศอื่นอย่างเช่นของสหรัฐฯ และต่างจากการมุ่งขายสินค้าอย่างเดียวดังเช่นรูปแบบของจีนในอดีต เช่น กรณีการลงทุนจีนในแอฟริกา เนื่องจากจีนได้ช่วยพัฒนาระบบสาธารณูปโภค

ขั้นพื้นฐานให้แก่แอฟริกาด้วย ไม่ใช่เพียงแค่เอาเงินไปลงทุนอย่างเดียวแต่ไปช่วยพัฒนาด้วย จึงเป็นรูปแบบเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่ได้ประโยชน์ร่วมกัน (win-win)

การเรียนรู้โมเดลการพัฒนาจากประสบการณ์การเงิน

แต่ละประเทศมีสภาพของคนที่แตกต่างกัน จึงไม่สามารถที่จะเอาประสบการณ์การพัฒนาของเงินไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งหมด แต่ประสบการณ์ในการพัฒนาของเงินมีความน่าสนใจมีอยู่อย่างน้อยสามประการด้วยกัน กล่าวคือ

- 1.) รัฐบาลให้ความสำคัญและลงทุนในการสร้างสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานทำได้ก่อนข้างดี ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตโดยรวมของเงินต่ำ ดังมีภักดิ์จีนที่ว่า “ถ้าอยากจะร่ำรวยต้องสร้างถนนก่อน”
- 2.) รัฐบาลท้องถิ่นมีอิสระและมุ่งเน้นการแข่งขัน รัฐบาลท้องถิ่นในแต่ละระดับมีความความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ และมีการแข่งขันซึ่งกันและกัน ทำให้ต่างพยายามพัฒนาเศรษฐกิจของท้องถิ่นตนเองให้โดดเด่น มุ่งสร้างผลงาน เนื่องจากถ้าทำผลงานได้ดี ก็จะได้เลื่อนตำแหน่ง
- 3.) การพัฒนาของเงินนับว่าได้รับประโยชน์จากกระแสโลกาภิวัตน์ เมื่อเงินดำเนินนโยบายเปิดประเทศ จึงทำให้สามารถอาศัยเทคโนโลยี และนำวิธีบริหารจัดการของต่างชาติเข้ามาใช้

ทิศทางการทำวิจัยของ CASS

จะมีการตั้งคณะกรรมการวิชาการเป็นผู้กำหนดทิศทางการวิจัยในภาพกว้าง แต่จะให้อิสระแก่นักวิชาการในการเลือกหัวข้อหรือโจทย์วิจัยได้อย่างเสรี เมื่อทำวิจัยเสร็จแล้ว ก็จะจัดให้มีการประเมินคุณภาพงานวิจัย

ทั้งนี้ เพราะการคิดโจทย์วิจัยจำเป็นต้องดูตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป หากที่จะคาดการณ์หรือวางแผนล่วงหน้า นอกจากนี้ ปริมาณของนักวิชาการจีนมีจำนวนมาก และมีการแข่งขันทางวิชาการสูง หากมีหัวข้อวิจัยที่มีความสำคัญ น่าสนใจ หรือโดดเด่น ก็มักจะเป็นที่จับตามอง เสมือนมีสัญญาณและทิศทางให้นักวิชาการหลายท่านมุ่งแข่งขันกันทำวิจัยในประเด็นเหล่านั้น

ในส่วนของงานวิจัยของสถาบัน Institute of Asia-Pacific Studies (IAPS) ซึ่งเป็นสถาบันภายใต้ CASS จะมุ่งศึกษาเกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยเป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบและประยุกต์นำประสบการณ์ประเทศอื่นมาปรับใช้กับจีน

ประเภทการวิจัยอาจแบ่งได้เป็น

- 1.) มิติทางการทูตและความมั่นคง
- 2.) มิติเศรษฐกิจ โดยอาจแบ่งได้เป็นสองส่วน

2.1) การศึกษาโมเดลการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เช่น โมเดลญี่ปุ่น (ทฤษฎีห่านบิน) , โมเดลการเน้นภาคการส่งออก, โมเดลการแทรกแซงและชี้นำเศรษฐกิจโดยภาครัฐ ฯลฯ

2.2) การศึกษาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาค เช่น ด้านการเงิน ทรัพยากรพลังงาน

3.) มิติของสังคมและวัฒนธรรม

2. สรุปประเด็นสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ ดร. ดิง โต่ว ผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตรัความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Peking University

ด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างจีนและอาเซียน

ภายในประเทศจีน มีการศึกษาเกี่ยวกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างจีนและอาเซียนน้อยมาก และขาดคุณภาพ นอกจากนั้น ความเข้าใจระหว่างทั้งสองฝ่ายมีความแตกต่างกันมาก เช่น จีนเองก็เชื่อว่าขนาดดุลการค้า อาเซียนเองก็เชื่อว่าอาเซียนขาดดุลการค้า จึงควรมีการทำ Working Group ร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐของจีนและอาเซียนเพื่อการศึกษาวิจัยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสองฝ่ายให้ลึกซึ้ง

มุมมองต่อข้อตกลงการค้า ASEAN-China FTA (ACFTA)

หลังจากมีการผลักดันและลงนามใน ACFTA นับว่า มีผลดีต่อจีน แต่อาจไม่ได้มีผลดีมากนักต่ออาเซียน เนื่องจากในอดีต ทั้งอาเซียนและจีนต่างก็ส่งออกสินค้าไปแข่งขันกันในตลาดหลัก เช่น สหรัฐฯ แต่หลังจากมีการลงนาม ACFTA กลับกลายเป็นอาเซียนส่งวัตถุดิบมาที่จีน และจีนนำมาผ่านกระบวนการผลิตเพื่อส่งไปที่สหรัฐฯ ส่งผลให้จีนมีการยกระดับอุตสาหกรรมการผลิต แต่อาเซียนไม่มีการยกระดับอุตสาหกรรมการผลิตใดๆ เลย จึงอาจมองได้ว่าข้อตกลงการค้าเสรี ACFTA เป็นผลดีกับจีนมากกว่า

แม้ว่าลำดับต่อไปจะมีการเปิดเสรีในภาคบริการ ซึ่งเป็นขั้นตอนต่อไปของการเปิด ACFTA ก็ยังเชื่อว่าจีนจะมีความได้เปรียบในเกือบทุกส่วนของภาคบริการ ไม่ว่าจะเป็นภาคการก่อสร้าง ภาคการเงิน เป็นต้น

มุมมองต่อกระแสเงินภีวณ

ยังเร็วเกินไปที่จะใช้คำว่ากระแสเงินภีวณ และไม่เชื่อว่ามีสิ่งทีเรียกว่า “โมเดลจีน” เนื่องจากการพัฒนาประเทศของจีนนั้นยังมีปัญหาอยู่มาก เป็นการพัฒนาที่ “รัฐบาลร่ำรวย แต่ประชาชนยากจน” ในภาพรวม ไม่น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประเทศอื่นๆ ได้

3.สรุปประเด็นสัมภาษณ์ศาสตราจารย์ จางซีเจิน ผู้เชี่ยวชาญด้านความสัมพันธ์ไทย-จีน คณะรัฐศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ Peking University

มุมมองต่อความสัมพันธ์จีน – อาเซียน

แม้ในทางเศรษฐกิจ อาเซียนจะไม่มีบทบาทสำคัญต่อจีนเท่ากับสหรัฐฯ ยุโรปหรือญี่ปุ่น แต่หากมองในทางยุทธศาสตร์การเมืองระหว่างประเทศ จีนจะให้ความสำคัญกับอาเซียนเป็นอย่างมาก เนื่องจากจีนหวังใช้ความร่วมมือกับอาเซียนมาถ่วงดุลอำนาจการเมืองระหว่างประเทศกับสหรัฐฯ

มุมมองต่อยุทธศาสตร์วิจัยเรื่องเงินในประเทศไทย

นักวิชาการไทยควรมีการศึกษาวิจัยระบบการเมืองการปกครองจีน เนื่องจากการที่จีนพัฒนาเศรษฐกิจได้สำเร็จ สาเหตุสำคัญประการหนึ่งคือระบบการเมืองแบบรวมศูนย์อำนาจ ปัจจุบันชาวไทยที่เข้าใจในประเด็นนี้ยังน้อยเกินไปถึงแม้ว่าไทยจะไม่สามารถเลียนแบบการปกครองของจีนได้ แต่ก็มีความหลายอย่างที่ไทยสามารถเอาหลักการไปปรับใช้ให้เข้ากับระบบของไทยเองได้ เช่น การมีรัฐบาลที่เข้มแข็ง การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เป็นต้น

มุมมองต่อกระแสเงินภีวทัศน์

การใช้คำว่ากระแส “เงินภีวทัศน์” ยังเร็วเกินไป เงินแผ่นดินใหญ่ยังมีช่องว่างระหว่างความเจริญทางวัตถุและความเจริญทางวัฒนธรรมที่กว้างมาก เช่น เมื่อขึ้นรถโดยสารประจำทาง หนุ่มสาวจีนยังไม่ลุกให้คนชราขึ้น เป็นต้น ซึ่งจะแตกต่างอย่างชัดเจนจากสังคมได้วันนี้

4. สรุปประเด็นสัมภาษณ์ นักเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ Peking University ได้แก่

-ศาสตราจารย์ซุน ฉีเสียง

-รองศาสตราจารย์ ดร.ต่ง จื่อหย่ง

มุมมองต่อภาคบริการ

ภาคบริการของจีนปัจจุบันยังค่อนข้างอ่อนแอ โดยคิดเป็นสัดส่วนน้อยกว่าร้อยละ 40 ของจีดีพี แต่จะเห็นได้ว่าภาคบริการเป็นภาคที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จากจำนวนนักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาทางด้านนี้มีมากขึ้นอย่างมาก อีกตัวอย่างหนึ่ง เช่นในภาคบริการประกันภัย ในปี ค.ศ. 1980 มีจำนวนบริษัทประกันภัยเพียง 1 บริษัท ปัจจุบันมีจำนวนกว่า 120 บริษัท (โดย 40 บริษัทเป็นบริษัทของต่างชาติ) สาเหตุที่ภาคบริการของจีนยังค่อนข้างอ่อนแอ (แต่มีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างรวดเร็วในอนาคตอันใกล้) เป็นไปตามขั้นตอนการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรมชาติของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งมักเริ่มจากการพัฒนาภาคการเกษตร เปลี่ยนผ่านไปยังภาคอุตสาหกรรม และค่อยๆ เปลี่ยนผ่านไปยังภาคบริการ โดยในปัจจุบัน รัฐบาลควรสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจต่อการพัฒนาภาคบริการมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ภาค

บริการคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 40 อันจะเป็นการสอดคล้องกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของจีนในปัจจุบัน

ในภาคบริการซึ่งมีแนวโน้มที่จะค่อยๆ เปิดให้มีการแข่งขันเสรีจากภายนอก จะเห็นว่าวิสาหกิจของจีนมีทัศนคติต่อบริษัทยานนอกเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต ในปี ค.ศ. 1995 ศ.ซุนได้พบกับผู้บริหารบริษัทประกันภัยหลายรายในการสัมมนาด้านประกันภัยที่เมืองเสินเจิ้น พบว่ามีผู้บริหารบริษัทประกันภัยจำนวนมากแสดงความคิดเห็นว่า รัฐบาลจีนไม่ควรเปิดตลาดให้แก่บริษัทประกันต่างชาติ โดยที่ในเวลานั้น รัฐบาลจีนได้เริ่มอนุญาตให้บริษัทประกันภัยต่างชาติ 5-6 รายเข้ามาดำเนินกิจการ มีบางท่านถึงกับแสดงความคิดเห็นว่าหากเปิดตลาดให้บริษัทประกันภัยภายนอกประเทศ ภายในห้าปี ภาคบริการประกันภัยของจีนจะถูกควบคุมโดยต่างชาติอย่างแน่นอน หากในปัจจุบัน มีบริษัทประกันภัยต่างชาติเข้ามาเปิดกิจการในจีนราว 40 แห่ง แต่สัดส่วนการค้ำของบริษัทยานนอกคิดเป็นร้อยละ 5 ของภาคบริการประกันภัยทั้งหมดเท่านั้น ศ.ซุนไม่พบว่าปัจจุบันยังมีวิสาหกิจในจีนรายใดที่ยังมองบริษัทต่างชาติเป็นภัยคุกคาม ส่วนมากมักจะมองโอกาสที่จะเรียนรู้และเติบโตไปด้วยกันมากกว่า

มุมมองต่อกระแสเงินภักดิ์

ในส่วนของการทัศนคติที่มีต่อกระแสเงินภักดิ์ ทั้งสองท่านเห็นว่า จีนเองยังมีปัญหามากมาย ซึ่งต้องระมัดระวัง และไม่ประมาท ไม่ควรยินดีกับความสำเร็วก่อนเวลาอันควร

5. สรุปประเด็นสัมภาษณ์คณะกรรมการยุทธศาสตร์ ม.หนานไค

นโยบายเงินออกไปของจีน

ในเรื่องยุทธศาสตร์การเงินออกไป อาจแบ่งได้เป็นสองส่วน

1) รัฐวิสาหกิจ ซึ่งรัฐบาลจีนเป็นผู้ถือหุ้น ได้แก่บริษัทยักษ์ใหญ่ บริษัทข้ามชาติของรัฐบาล โดยการลงทุนของรัฐวิสาหกิจภายนอกประเทศมักเป็นเรื่องของการแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติ และการลงทุนเพื่อให้ได้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจากต่างประเทศมาเป็นของตน โดยเป็นการลงทุนเหมืองแร่และธาตุเหล็กในออสเตรเลีย การลงทุนเหมืองแร่และน้ำมันใน แอฟริกา การลงทุนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในอเมริกาหรือยุโรป

2) บริษัทเอกชน ซึ่งมักเลือกที่จะไปลงทุนในต่างประเทศตามกลไกการตลาด เช่น อาจจะมีการแข่งขันภายในประเทศรุนแรง หรือมีความร่วมมือระหว่างประเทศ บริษัทเหล่านี้มักตั้งอยู่บริเวณภาคใต้หรือภาคตะวันออกของจีน แต่เดิมมีความได้เปรียบในการผลิตสินค้าและการส่งออก ต่อมาประสบปัญหาค่าแรงที่สูงขึ้น จึงอาจทำการร่วมทุนกับต่างชาติ หรือย้ายฐานการผลิตไปยังภาคตะวันตกของจีน รวมทั้งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ไทย เวียดนาม เป็นต้น เนื่องจากการขนส่งทางทะเลไปยังยุโรปและสหรัฐฯ จากพื้นที่เหล่านั้นมีความสะดวกและมีต้นทุนต่ำกว่า อย่างไรก็ตาม เป้าหมายของ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับใหม่ น่าจะเน้นที่การพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศเป็นหลัก ไม่น่าจะเน้นเรื่อง การเดินออกไป

ประเด็นความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 2009 ตัวเลขมูลค่าการส่งออกของจีนได้แซงหน้าเยอรมนีขึ้นมาเป็นอันดับหนึ่งของโลกแล้ว (ประมาณ 1.2 ล้านล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ) ตัวเลขมูลค่าการนำเข้าอยู่ที่ 1 ล้านล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ แต่แม้ว่าในแง่ปริมาณการส่งออกจีนจะถือว่าเป็นอันดับหนึ่งของโลก แต่ลักษณะสินค้าที่ส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นต่ำ ในส่วนของภาคบริการยังขาดดุลการค้า ดังนั้น ในทางนโยบาย รัฐบาลจีนจึงควรเปลี่ยนรูปแบบการส่งออกจากที่เน้นปริมาณ มาเน้นที่คุณภาพ

หลังจากที่จีนเข้าเป็นสมาชิก WTO ในปี ค.ศ. 2001 อัตราการเจริญเติบโตในการนำเข้าและส่งออกของจีนอยู่ที่ร้อยละ 30 ต่อปี ซึ่งถือว่าสูงผิดปกติ เนื่องจากตามปกติควรจะอยู่ที่ร้อยละ 8-10 เท่านั้น จึงจะเป็นอัตราที่เหมาะสม จะเห็นได้ว่าในช่วงนั้นการพัฒนาภาคการนำเข้าและส่งออกของจีนเป็นไปอย่างก้าวกระโดด แต่ก็อาจกล่าวได้ว่ายุคทองของการเติบโตได้ผ่านพ้นไปแล้ว

จีนให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบการรวมกลุ่ม ดังจะเห็นได้จากยุทธศาสตร์การรวมกลุ่มของพื้นที่ต่างๆ ภายในประเทศจีนเอง ในปี ค.ศ. 2009 รัฐบาลจีนได้กำหนด ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจแบบรวมกลุ่มจำนวน 10 ยุทธศาสตร์ เช่น ยุทธศาสตร์ภาคกลาง ภาคตะวันออก เป็นต้น จากที่ในสมัยก่อน จะเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นเมืองๆ ไป เริ่มจากการพัฒนาเสินเจิ้น ต่อมาที่ผู้ต่ง จนในปี ค.ศ. 2006 มาพัฒนาปิงไห่ (ส่วนหนึ่งของเมืองเทียนจิน) แต่แนวโน้มต่อไปนี้จะเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจในรูปแบบการรวมกลุ่ม เช่น ภาคใต้ของจีนมีสามเหลี่ยมซูเจียงหรือแม่น้ำไข่มุก ภาคกลางมีสามเหลี่ยมแม่น้ำแยงซีเกียง ภาคเหนือมีสามเหลี่ยมเศรษฐกิจป๋อไห่ ในส่วนของความร่วมมือกับภูมิภาคอาเซียน ก็จะเน้นรูปแบบการรวมกลุ่มเชื่อมโยงกับยูรอนานและกว้างสี่เป็นหลัก

ความร่วมมือระหว่างจีนและอาเซียนมีลักษณะพิเศษ คือ ไม่ใช่การแลกเปลี่ยนสินค้า (เช่นเอาโทรศัพท์ที่จีนผลิตไปแลกข้าวจากไทย) แต่ เป็นความร่วมมือที่เกิดขึ้นภายในลูกโซ่การผลิต เช่น ทำการผลิตชิ้นส่วนในประเทศไทย และนำมาประกอบในประเทศจีน ตัวอย่างหนึ่งเช่น เมื่อเกิดวิกฤตการเงินที่เวียดนาม ในจีนมีนักวิชาการสองฝ่ายถกเถียงกัน ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าผลกระทบต่อจีน อีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่าไม่น่ามีผลกระทบใดๆ หลังจากทำการสำรวจกลับพบว่าสองในสามของบริษัทที่ทำการส่งออกในเวียดนาม เป็นบริษัทของจีนซึ่งไปตั้งโรงงานผลิตในเวียดนาม โดยเฉพาะโรงงานเครื่องใช้ไฟฟ้าและ อิเล็กทรอนิกส์ จะเห็นได้ว่าจีนคุมทั้งวัตถุดิบและการประกอบเพื่อการส่งออก แต่ก็ยังมีกรณีพิเศษอื่นๆ อีก เช่น บริษัท Haier ของจีนไปตั้งโรงงานลงทุนในเยอรมัน เพื่อให้ได้เทคโนโลยีและหลีกเลี่ยงปัญหาเงื่อนไขการส่งออกไปยังประเทศต่างๆ ในภูมิภาคยุโรป

มุมมองต่อภาคบริการ

ในส่วนของภาคบริการ หากที่จะทำการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างชัดเจนคงกรณีสินค้าทั่วไป เนื่องจากหาตัวชี้วัดค่อนข้างยาก แต่ในภาพรวมภาคบริการของจีนยังพัฒนาไม่ดีเท่าที่ควร ปัจจุบัน ภาคบริการคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40 ของจีดีพี แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ภาคบริการมักคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70 ของจีดีพี ตัวอย่างขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการในจีน เช่น ภาคการขนส่งทางทะเล จีนมีศักยภาพค่อนข้างสูง สามารถตอบสนองความต้องการขนถ่ายสินค้าและแข่งขันกับสิงคโปร์ ญี่ปุ่นได้ หากยังต้องมีการพัฒนาท่าเรือปลอดภาษี ในส่วนของภาคบริการก่อสร้างมีความเข้มแข็ง ไม่ด้อยไปกว่าเกาหลีใต้ ในส่วนของภาคบริการวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี เช่น ซอฟต์แวร์ คอมพิวเตอร์ รัฐบาลจีนก็ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ มีการพัฒนาเขต IT ขึ้นในเมืองใหญ่ๆ เช่น มหานครเป่ย์จิง ฉ่าเหลียน เป็นต้น

6. สรุปประเด็นสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูต ข้อมูลด้านการศึกษาของนักศึกษาไทยในจีน

ภาพรวม ในขณะนี้มียุโรปนักเรียน นักศึกษาต่างชาติเรียนที่ประเทศจีนประมาณ 100,000 กว่าคน โดยมี 5 อันดับแรก ได้แก่ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น อเมริกา เวียดนามและไทย ประเทศไทยติดอันดับที่ 5 ที่มีนักเรียนนักศึกษาไปเรียนต่อที่จีนโดยมีจำนวน 11,073 คนตามตัวเลขล่าสุดในปี 2009

- ในจำนวนนี้ แบ่งเป็นทุนรัฐบาลร้อยละ 60 และทุนส่วนตัวร้อยละ 40
- เมืองที่คนนักเรียน นักศึกษานิยมไปเรียนมากที่สุดได้แก่กรุงเป่ย์จิง ช่างไห่ กว่างโจว กว่างซี และคุนหมิง กรุงเป่ย์จิงมีนักเรียนนักศึกษาไทยไปเรียนมากที่สุดประมาณ 1000 คน
- สาขาวิชาที่นักเรียนนักศึกษานิยมเรียนมากที่สุดคือ ภาษาจีน เศรษฐศาสตร์ การบริหาร แพทย์แผนจีน เป็นต้น
- ประเภททุนการศึกษา แบ่งได้ดังนี้

1) ทุนรัฐบาล เช่น ทุนกท.และทุนไทยพัฒนา รวมทั้งทุนแลกเปลี่ยน นับตั้งแต่ปี 1981 เป็นต้น เป็นทุนแลกเปลี่ยนระหว่างไทย-จีน ปีละ 7 ทุน ให้ข้าราชการทั้งสองประเทศ ที่ผ่านมา ส่วนมากให้อาจารย์ของมหาวิทยาลัยไปเรียนต่อภาษาจีนหรือมาเรียนต่อไทยมากกว่า

2) ทุนของกระทรวง กระทรวงต่างๆ ก็มีการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษาไทยไปเรียนต่อที่ประเทศจีน เช่น กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวิทยาศาสตร์ แต่ละปีมีให้ทุนการศึกษา 2-3 ทุน สองกระทรวงนี้เป็นกระทรวงหลักที่มีให้ทุนการศึกษา ส่วนกระทรวงอื่นต้องไปสอบถามแต่ละกระทรวง

3) ทุนหนึ่งอำเภอหนึ่งทุนการศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี 2547 และปี 2548 มีนักเรียนไทยที่ได้รับทุนศึกษาที่ประเทศจีน 130 คนโดยมีระยะเวลาศึกษาไม่เกิน 7 ปี ส่วนมากเรียนภาษาสองปี และเข้าหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี นักเรียนนักศึกษาเหล่านี้หลังจากเรียนภาษาจีนเป็นระยะเวลา 2 ปี ผ่านการสอบภาษาจีนแล้ว เข้าเรียนในหลักสูตรการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ เศรษฐศาสตร์ แพทย์แผนจีน เป็นต้น สำหรับทั้งสองรุ่นนี้ รุ่นที่สองจะมีการเตรียมตัวพร้อมกว่ารุ่นที่หนึ่ง เนื่องจากรุ่นที่สองก่อนที่มาศึกษาที่จีนมีการอบรมภาษาและความรู้ทั่วไปที่มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงก่อนสองเดือนก่อนเดินทางมาประเทศจีน

รัฐบาลจีนให้ความสำคัญต่อการศึกษามากขึ้น ตั้งเป้าหมายไว้จะเพิ่มงบประมาณเพื่อการศึกษาอยู่ที่ร้อยละ 4 ของจีดีพี ทั้งหมดภายในอีก 2 ปีข้างหน้า และจะเพิ่มสัดส่วนไปเรื่อยๆ และตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะมีนักเรียนนักศึกษาต่างชาติมาเรียนที่จีนมากขึ้นเช่นเดียวกัน ถึง 500,000 คนภายในปี 2020 เพื่อสร้างมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก

ทุนของรัฐบาลจีนในขณะนี้ มี

- 1) ทุนรัฐบาล เป็นทุนแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลไทย-รัฐบาลจีน ปีละ 7 ทุน
- 2) ทุนสถาบันขงจื้อ ตอนนี้มีความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยของไทยก่อตั้งสถาบันขงจื้อแล้ว 12 แห่ง
ปีนี้นักศึกษาขงจื้อมีให้ทุนการศึกษา 4 ทุนการศึกษาของสถาบันขงจื้อหนึ่งแห่งแก่นักเรียนนักศึกษาไทย แต่เป็นทุนการศึกษาเน้นทางด้านภาษาและวัฒนธรรม
- 3) ทุนพัฒนาครูจีน เนื่องจากในขณะนี้โรงเรียนต่าง ๆ เปิดสอนภาษาจีนมากขึ้น ตามตัวเลขที่กระทรวงศึกษาธิการไทยว่ามีโรงเรียน มหาวิทยาลัยสอนภาษาจีนทั้งหมด 1610 แห่ง ทำให้โรงเรียนของไทยในขณะนี้ขาดแคลนครูภาษาจีน รัฐบาลจีนก็ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาเอกวิชาภาษาจีนที่กำลังจะจบการศึกษาไปเรียนต่อที่เมืองจีน 1 ปี เพื่อกลับมาบรรจุเป็นครูภาษาจีนในประเทศไทย โครงการเริ่มตั้งแต่ปี 2551 โดยให้ทุนการศึกษาปีละ 100 ทุน ติดต่อกันเป็น 3 ปี รวมทุนการศึกษา 300 ทุน
- 4) ทุนการศึกษาแม่น้ำโขง
- 5) ทุนอาเซียน

สำหรับผู้ดูแลข้อมูลในส่วนนี้ คือ China Scholarship Council (CSC)

7. สรุปประเด็นสัมภาษณ์นักศึกษาไทย Peking University

ความเห็นของนายเกียรติกำจร อินตานี นักเรียนทุนไทยพัฒน นักศึกษาคณะสิ่งแวดล้อม Peking University

จีนมีการพัฒนาทางวัตถุมากเกินไป ทำให้รู้สึกว่าสภาพสังคมมีปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม สภาพสังคมที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน การบูชาเงินและวัตถุ เป็นต้นซึ่งทำให้ไม่รู้สึกรื่นเริงการพัฒนาของจีน และไม่ได้ทำให้มีความรู้สึว่าการพัฒนาทางวัตถุของจีนมีความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาทางจิตใจของประชาชน

ความเห็นของนายณัฐวัช ธนิตอุดมทรัพย์ นักศึกษาคณะอักษรศาสตร์ Peking University ประธานชมรมนักศึกษาไทย

มีความชื่นชมนักศึกษาจีนที่มีความขยันขันแข็ง เห็นว่าระบบการศึกษามีส่วนสำคัญที่ทำให้จีนมีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่รวดเร็ว ควรที่ไทยจะศึกษาระบบการศึกษาของจีน รวมทั้งทำความเข้าใจค่านิยมและระบบวัฒนธรรมของจีน เช่น ค่านิยมความรักชาติของคนจีน เป็นต้น

ความเห็นของนางสาวมูทิตา การกิจ นักเรียนทุนกสิกรไทย นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ Peking University

ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของจีนอย่างชัดเจนในระยะเวลาห้าปี ทั้งทางด้านความเจริญทางวัตถุ และค่านิยมของคนรุ่นใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น แนวโน้มวัฒนธรรมบริโภคนิยมในหมู่นักศึกษา มีความชื่นชมนักศึกษาจีนในความขยันและใฝ่รู้ มองว่ามีสิ่งที่ไทยเราสามารถเรียนรู้ได้จากจีนมากมายหลายอย่าง และมีปรากฏการณ์ทางสังคมที่น่าสนใจให้สังเกตและทำความเข้าใจอยู่ตลอด

ภาคผนวก 2

“การสนทนากลุ่มรับกระแสเงินภีวทัศน์”: กรณีศึกษาการท่องเที๋ยวและการเกษตรจีน

ภายใต้

โครงการพัฒนาศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินภีวทัศน์

วันพฤหัสบดีที่ 8 กรกฎาคม 2553 ระหว่างเวลา 13.00 – 17.00 น.

ณ ห้องจามจุรี บอลรูม B ชั้น M โรงแรมปทุมวัน ปริ๊นเซส ถนนพญาไท

13.00 – 13.30 น.	ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน
13.30 – 13.45 น.	กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนาและแนะนำโครงการ โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น หัวหน้าโครงการวิจัย
13.45 – 14.30 น.	“การเกษตรจีน” นัยต่อไทย โดย คุณจักรี เตจีะวารี อาจารย์ประจำ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
14.30 - 15.15 น.	สนทนากลุ่มและเปิดรับฟังความคิดเห็นประเด็น “การเกษตรจีน”
15.15 – 16.00 น.	“การท่องเที่ยวจีน” นัยต่อไทย โดย คุณกรวรรณ สังขกร นักวิจัย ศูนย์ศึกษาจีน-จีเอ็มเอส สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
16.00 – 16.30 น.	สนทนากลุ่มและเปิดรับฟังความคิดเห็นประเด็น “การท่องเที่ยวจีน”
16.30 – 17.00 น.	สรุปการสนทนากลุ่ม และปิดการประชุม
ดำเนินรายการ โดย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น หัวหน้าโครงการศึกษาวิจัย

สรุปประเด็นการสนทนากลุ่มรองรับกระแสเงินกู้ : ภาคเกษตร

คุณพรศรี วิเศษชัยพันธ์ (สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) : ประกอบธุรกิจด้านบริษัททัวร์จีน โดยแสดงความเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐบาลจีนในด้านต่างๆ เช่น ค่าเงิน และภาคเกษตรจีน ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นมาตรการที่ปกป้องผลประโยชน์คนจีน จึงสามารถส่งผลต่อการผลิตภาคเกษตรของไทย เช่น ข้าว

คุณวิมลรัตน์ วิริยะเมตาดุล (เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรมีการวิจัย ในเรื่องโลจิสติกส์ของสินค้าผักและผลไม้ ผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกในเอเชีย รวมถึงเส้นทางสาย R9, R12, R3E, และ R3W

คุณสมบัติ เจริญเจริญ (เศรษฐกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร) : ร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงของประเทศจีนมีอยู่ในปริมาณน้อยและประเด็นเขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนในด้านของกฎระเบียบระหว่างมณฑลกับรัฐ

คุณมานิช เอี่ยมปิยะ (กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนากิจการท่องเที่ยวเชิงเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร) : กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมมือกับกระทรวงพาณิชย์ ผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมด้านเกษตรโดยเฉพาะสินค้าผลไม้

คุณเสริมสุข สลักเพ็ชร์ (ผู้ช่วยอธิบดีกรมวิชาการเกษตร) : กรมวิชาการเกษตรเป็นกรมทางด้านเทคนิคและวิชาการ ดูแลเรื่องการส่งออกสินค้าพืช มาตรการสุขอนามัยพืช การรับรองมาตรฐาน และการเจรจาเทคนิคด้านงานวิจัย กรมวิชาการเกษตรศึกษาเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจการเกษตรแบบก้าวกระโดดทั้งปศุสัตว์และประมง ในประเด็นอย่างเช่น ประเทศจีนสามารถพึ่งพาสินค้าใดและสินค้าใดต้องนำเข้า?

คุณอมร งามมงคลรัตน์ (รองผู้อำนวยการสถาบันอาหาร) : ในประเด็นที่วิทยากรได้สรุปเรื่องอุปสรรคต่าง ๆ โดยส่วนตัวคิดว่าเป็นอุปสรรคในระยะสั้น เนื่องจากเห็นว่าจากพัฒนาการของจีน เช่น เรื่องของความปลอดภัยในอาหาร ทางจีนได้ร่วมมือกับทางญี่ปุ่นในการพัฒนาความปลอดภัยในอาหาร ฉะนั้นในระยะยาวอาจจะไม่มีอุปสรรคในเรื่องดังกล่าวหรืออาจมีน้อยลง สำหรับการขยายด้านการลงทุนของจีนนับเป็นโอกาสของจีนที่จะแทรกเข้าไปในตลาดในอนาคต ขณะที่ไทยก็นับว่าเป็นโอกาสที่จะขยายไปยังมณฑลภายในซึ่งจีนกำลังมุ่งพัฒนามณฑลภายในทางตะวันตกของประเทศจีน

คุณอภิพงษ์ คุณากรดินทร์ (นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน) : แสดงความคิดเห็นในเรื่องตลาดผลไม้เจียงหนานที่ประสบปัญหาว่าเป็นเพราะการครอบงำตลาดหรือไม่?

คุณไสว วิศวานันท์ (นักวิจัย ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) : แสดงแง่คิดการร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศจีนควรจะเป็นไปด้วยความปรองดองมากขึ้นในด้านเกษตร ผ่านการสร้างโครงการความร่วมมือทางเกษตรระหว่างกัน

คุณอดิษฐ์ แก้วกล้าไชยวุฒิ (กรรมการสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสัมพันธ์ไทย-จีน) : แสดงความคิดเห็นถึงการพัฒนาด้านเกษตรของประเทศจีนที่สามารถเติบโตอย่างรวดเร็ว เป็นเพราะประเทศจีนเรียนรู้ความล้มเหลวมากกว่าความสำเร็จโดยเฉพาะความล้มเหลวด้านเศรษฐกิจ ทั้งนี้ได้เสริมเรื่องนโยบายพัฒนาประเทศจีนด้านตะวันตกเช่น จีนเจียง ชิงไห่ เสฉวน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้วยเงินทุน 2 ล้านล้านหยวน

คุณดลพร ชื่นชลพฤกษ (นักวิชาการส่งเสริมการลงทุนชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน) : ตั้งข้อสังเกตในงานวิจัยในเรื่องปี เนื่องจากประเทศจีนเพิ่งมีนโยบายยกเลิกภาษีเกษตรในปี 2007 และปี 2008 จะทำให้ตัวเลขเปลี่ยนแปลงหรือไม่ รวมทั้งประเด็นเรื่องอาเซียน-จีน ได้มีศึกษาว่ามีผลกระทบหรือทางออกหรือไม่อย่างไร

สรุปประเด็นการสนทนากลุ่มรองรับกระแสเงินภีวทัศน์ : ภาคการท่องเที่ยว

คุณอดิษฐ์ แก้วกล้าไชยวุฒิ (กรรมการสมาคมผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวสัมพันธ์ไทย-จีน) : เห็นว่างานวิจัยที่นำเสนอในการสนทนากลุ่มครั้งนี้ ควรจะตั้งหัวข้อคำว่า “การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่พูดภาษาจีน” มากกว่า เพราะไม่ได้เป็นงานที่ศึกษาเฉพาะพฤติกรรมนักท่องเที่ยวจีนจากแผ่นดินใหญ่ ที่สำคัญ พฤติกรรมการใช้จ่ายและท่องเที่ยวของคนได้หวัน คนฮ่องกง และคนจีนแผ่นดินใหญ่นั้นแตกต่างกันมาก อีกทั้งยังเสนอว่า ไม่ควรเป็นเพียงงานศึกษาระดับจุลภาคที่เน้นด้านพฤติกรรม แต่ควรที่จะมีความครอบคลุมทั้งด้านมหภาค เช่น นโยบายต่างๆของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และด้านจุลภาค

สำหรับประเด็นตัวอย่างความสำคัญที่ต้องศึกษารดับนโยบายหรือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น กรณีความสัมพันธ์จีน-ได้หวัน ซึ่งในขณะนี้ รัฐบาลสองฝ่ายมีความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นและเงินให้สิทธิพิเศษกับได้หวันและทำข้อตกลงการค้าและการเดินทางระหว่างกันโดยตรงได้มากขึ้น เป็นต้น

ปัจจุบันประเทศจีนมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากและเดินทางไปทั่วโลก จึงทำให้รัฐบาลจีนสามารถนำนักท่องเที่ยวจีนมาเป็นประเด็นต่อรองในการยื่นข้อเสนอและเงื่อนไขกับประเทศคู่เจรจาต่างๆ เพราะจีนเป็นประเทศที่มีประชากรมาก มีกลุ่มผู้บริโภคและกลุ่มนักท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่ใช้ต่อรองกับประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้

คุณกิตติภูมิ พงศ์ภัทร (กรรมการบริหารสมาคมมัคคุเทศก์อาชีพแห่งประเทศไทย) : แสดงความคิดเห็นในประเด็นมัคคุเทศก์ต่างชาติที่เข้ามาประกอบอาชีพผ่านการซื้อสัญชาติ ซึ่งส่งผลกระทบต่อมัคคุเทศก์ที่เป็นชาวไทย

คุณบุญรอด โบริ์เสริวงศ์ (กรรมการบริหารสมาคมโรงแรมไทย) : แต่เดิมนั้นโรงแรมระดับ 4 ดาว จะไม่ต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวจีน เนื่องจากเสียดัง แต่ปัจจุบันทางโรงแรมได้ให้ต้อนรับนักท่องเที่ยวจีน เพราะว่ามีมารยาทมากขึ้น ในเรื่องการจับจ่ายซื้อของ นักท่องเที่ยวมักจะประสบปัญหากับของแท้หรือของเทียมซึ่งเสนอให้ทางรัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ

คุณมัยรัตน์ พิรญาณโกเศส (นายกสมาคมธุรกิจท่องเที่ยวภายในประเทศ) : ในงานวิจัยอยากจะเพิ่มในเรื่องพฤติกรรมนักท่องเที่ยว พฤติกรรมผู้ประกอบการ และพฤติกรรมมัคคุเทศก์ โดยภาพรวมทั้งภาพลักษณ์และเอกลักษณ์ของประเทศไทย ซึ่งในสมัยนี้ประเทศไทยขาดจุดยืนและเอกลักษณ์ อีกทั้งการรักษาเอกลักษณ์และ

สถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ขาดการดูแลอย่างจริงจัง โดยเฉพาะภาพลักษณ์ผู้ประกอบการไทยที่โดนรวมหมิ่นว่ามีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีจากการเสียของกลุ่มหนึ่งซึ่งขาดจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพ

คุณยุวดี นิรัตน์ตระกูล (ผู้อำนวยการกองวิจัยการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) : ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เปิดศูนย์บริการการท่องเที่ยวในประเทศจีนเพื่อให้บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และมีงานวิจัยและสำรวจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวไทย-จีนหลายชิ้น เช่น การสำรวจพฤติกรรมและทัศนคติของนักท่องเที่ยวจีน (ไม่รวมฮ่องกง ไต้หวัน) พฤติกรรมและรสนิยมความชอบในการใช้บริการสปา กีฬาอล์ฟ และด้านการจับจ่ายซื้อของและด้านบันเทิง เป็นต้น ซึ่งจากการศึกษาวิจัยพบว่า กิจกรรมของนักท่องเที่ยวจีนที่เข้ามายังประเทศไทย คือ การชมการแสดงจากสาวประเภทสอง

คุณพรศรี วิเศษชัยพันธ์ (สภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย) : เปิดประเด็นทัวร์ศูนย์เหรียญที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวจีนในไทย ซึ่งต้องเริ่มจากการแก้ไขปัญหาทั้งในส่วนของไทยและจีน และประเด็นภาพลักษณ์ของประเทศไทยซึ่งมีภาพในแง่ลบ และการบริหารงานรวมทั้งวิธีการจัดการกับปัญหาที่แตกต่างกันเป็นอย่างมากระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลจีน

คุณไสว วิศวานันท์ (นักวิจัย ศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) : เน้นย้ำในเรื่องปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญและการซื้อห่านักท่องเที่ยวจากจีน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สร้างผลกระทบด้านลบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย

ภาคผนวก 3

“การสนทนากลุ่มรับกระแสเงินกีวตัน”: ฉันทามติเป่ยอิง (Beijing Consensus) และบทบาทจีน ภายใต้

โครงการพัฒนาศาสตร์กำลังคนและงานวิจัยเพื่อรองรับกระแสเงินกีวตัน

วันศุกร์ที่ 20 สิงหาคม 2553 ระหว่างเวลา 13.00 – 17.00 น.

ณ ห้องประชุมประกอบ หุตะสิงห์ ชั้น 3 อาคารอเนกประสงค์ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

13.00 – 13.30 น. ลงทะเบียนเข้าร่วมงาน

13.30 – 13.40 น. กล่าวต้อนรับและแนะนำโครงการ

โดย นายวีระศักดิ์ ไควสุรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา

13.40 – 14.30 น. เส้นทางปฏิรูปเศรษฐกิจจีนและฉันทามติเป่ยอิง (Beijing Consensus)

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น หัวหน้าโครงการวิจัย

การสนทนากลุ่ม “เงินกีวตัน : ฉันทามติเป่ยอิง (Beijing Consensus) และบทบาทจีน”

14.30 – 15.15 น. เศรษฐกิจการเมืองจีน และผลงาน/กำลังคนของศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โดย คุณดวงใจ เด่นเกศินีถ้ำ นักวิจัยประจำศูนย์จีนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15.15 – 16.00 น. บทบาทของจีนในอาเซียนจากมุมมองด้านเศรษฐกิจ และผลงาน/กำลังคนของโครงการจีนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โดย คุณยุพิน คล้ายมนต์ นักวิจัยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

16.00 – 16.30 น. เปิดการสนทนากลุ่มและรับฟังความคิดเห็น

16.30 – 17.00 น. สรุปการสนทนากลุ่ม และปิดการประชุม

ดำเนินรายการโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น

หัวหน้าโครงการศึกษาวิจัย

สรุปประเด็นการสนทนากลุ่มรองรับกระแสเงินกู้: นันทามติเป่ย์จิง (Beijing Consensus) และ บทบาที่จีน

อาจารย์หลี่ เหวิน เหวียง นักวิชาการจีน

อาจารย์หลี่ตั้งคำถามในด้านงานวิจัยเกี่ยวกับจีนว่า ควรเพิ่มเติมเพื่อครอบคลุมในด้านใดบ้าง และภาครัฐและภาคเอกชนมีความต้องการกำลังคนด้านจีนศึกษาในด้านใดบ้าง

**รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ เต็มบุญเลิศชัย อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ และที่ปรึกษาศูนย์บริการวิชาการ
เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**

เสนอว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายของบุคลากรด้านจีนศึกษา เพื่อให้ทราบว่าคุณภาพบุคลากรเหล่านี้มีใครบ้าง กำลังศึกษาด้านใดบ้าง และสามารถประสานงานร่วมกันได้อย่างไร โดยปัจจุบันมีหลายหน่วยงานสนใจและสนับสนุนในด้านจีนเพิ่มขึ้น เช่น ธนาคารกสิกรไทย ธนาคารกรุงเทพ สมาคมจีน เป็นต้น ซึ่งการสร้างเครือข่ายจะเป็นการฝึกกำลัง และสร้างเอกลักษณ์ของบุคลากรด้านนี้ของประเทศ นอกจากนี้ ยังควรพิจารณา รวมถึงบุคลากรด้านจีนศึกษาของประเทศต่างๆ ในอาเซียน และนักศึกษาไทยที่ศึกษาอยู่ในจีนเพื่อนำไปสู่การร่วมมืออย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเผยแพร่ข้อมูลอย่างเป็นระบบ และยังเอื้อให้เกิดการประสานงานกับบุคลากรของประเทศจีน

ทั้งนี้ อาจารย์หลี่ เหวิน เหวียงกล่าวสนับสนุนดร.สมศักดิ์ โดยยกตัวอย่างในจีนจะมีการจัดการสัมมนารวมผู้ที่ศึกษาภาษาไทยของทุกสถาบันทุกปี เพื่อหารือกันถึงประเด็นที่จะทำการเรียนการสอน หรือประเด็นที่จะวิจัย ทั้งนี้ จะทำให้รู้ว่ามีการสอนหรือการทำวิจัยเรื่องใดและยังขาดเรื่องใด และยังถือเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

ดร.นิยม รัฐอมฤต หัวหน้าโครงการจีนศึกษา วิทยาลัยนานาชาติปรีดีพนมยงค์

กล่าวแนะนำหลักสูตรโครงการจีนศึกษาของวิทยาลัย ซึ่งเพิ่งเปิดมาเป็นปีที่สอง โดยตลอดหลักสูตรใช้ภาษาจีนและภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน มีเป้าหมายมุ่งสร้างบุคลากรที่มีความรู้ด้านภาษาจีน รวมทั้งภาษาอังกฤษไปพร้อมกัน ดร.นิยม ยังชี้ให้เห็นว่า ภาษาจีนจะมีความสำคัญยิ่งขึ้นเรื่อยๆ ในอนาคต และความกลัวจีนในฐานะที่เป็นภัยคุกคามด้านความมั่นคงนั้น ได้ลดน้อยลงไปแล้วโดยได้ถูกแทนที่ด้วยความจำเป็นที่จะต้องรู้ภาษาจีน

คุณจันทนา ชิตเกษรพงษ์ ผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผน การท่าเรือแห่งประเทศไทย

กล่าวว่า ทางท่าเรือกำลังร่วมกับทางกรมชลประทานศึกษาเกี่ยวกับสามท่าเรือที่อ่าวเป่ย์จิง เพื่อส่งเสริมด้านการค้า นอกจากนี้ ได้ขอข้อมูลเรื่องการเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยนานาชาติปรีดี พนมยงค์

โดยดร.นิยม รัฐอมฤต ได้แนะนำขั้นตอนวิธีการเข้าศึกษาต่อ และเนื้อหาหลักสูตรคร่าวๆของวิทยาลัยนานาชาติปริติ พนมยงค์ และอาจารย์หลี่ เหมิน เหลียง กล่าวแนะนำวิชาเรียนที่น่าสนใจที่มหาวิทยาลัยนิตา รังสิต และหัวเฉียว

รองศาสตราจารย์ ดร. พรพรรณ จันทโรนานนท์ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

แนะนำหลักสูตรด้านจีนศึกษาของมหาวิทยาลัยรามคำแหง และกล่าวสนับสนุนการจัดเครือข่ายด้านจีนศึกษา

คุณวัชร อธิธาวัชกุล นักวิชาการพาณิชย์เชี่ยวชาญ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ

กล่าวสนับสนุนการทำวิจัยด้านจีนศึกษา แต่ให้ข้อสังเกตว่า มีความไม่แน่ใจในขอบเขตการศึกษา และแนวทางการรวบรวมข้อมูลมา โดยชี้ว่า ความมององค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเฉพาะองค์กรภาครัฐที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงในการติดต่อเจรจาระหว่างประเทศ รวมทั้งควรตีโจทย์มากกว่าการค้า โดยรวมถึง การลงทุน บริการ การขนส่ง โดยดูจากตัวอย่างอาเซียน ที่มีเสาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่มุ่งไปสู่การเป็นประชาคมเดียวกัน พร้อมกันนี้ ควรพิจารณาในมิติของจีนต่อภูมิภาค ไม่ใช่แค่ประเทศใดประเทศหนึ่ง และนอกจากหน่วยงานภาครัฐแล้ว ยังดูหน่วยงานอื่นๆด้วย เช่น หอการค้า ธนาคารต่างๆ สื่อมวลชน เป็นต้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น อาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ และผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ตอบขอบคุนสำหรับคำแนะนำ และคณะนักวิจัยได้ดำเนินการศึกษาในประเด็นทั้งหมดที่ได้กล่าวมาแล้ว คาดว่า ผลการศึกษาจะแล้วเสร็จภายในปลายปีนี้ ทั้งในงานวิจัยที่เป็นของสถาบันการศึกษาต่างๆ ภาครัฐอื่นที่ไม่ใช่สถาบันการศึกษา และสถาบันที่เกี่ยวข้องเฉพาะทางและหน่วยงานของเอกชน นอกจากนี้ การศึกษานี้ มีชื่อว่า “จีนศึกษาด้านเศรษฐกิจ” ซึ่งครอบคลุมการค้า บริการ การลงทุน การระหว่างประเทศ และความร่วมมือในระดับภูมิภาค เช่น อาเซียนบวกสาม และอาเซียนบวกหกไว้ในงานวิจัยแล้ว นอกจากนี้ การทำงานวิจัยนี้ไม่เพียงเพื่อทำงานวิจัย แต่เพื่อสร้างเครือข่ายไปพร้อมกันด้วย

คุณจินตนา เหล่าอุษพงษ์ นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ กรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

กล่าวว่า จีนมีการใช้พลังงานทดแทน เช่น พลังงานแสงอาทิตย์ และก๊าซชีวภาพมาเป็นระยะเวลาหลายสิบปี และปัจจุบันมีการนำสินค้าเกี่ยวกับพลังงานทดแทนเข้ามาจำหน่ายในประเทศไทย เช่น แผงโซลาร์เซลล์ กังหันลม เครื่องจักรต่างๆ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังบอกเล่าประสบการณ์ว่า ในประเทศจีน ถนนในระดับเมื่อนั้น จะมีการทำถนนเป็นวงแหวนสามชั้น โดยชั้นในสุดจะไม่มียานยนต์ มีเพียงรถจักรยานไฟฟ้า ซึ่งถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมในเขตเมือง

ในการนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น สอบถามถึงการเตรียมบุคลากรเรื่องเงินและวิธีการศึกษาเรื่องเงินของกรมพลังงานทดแทนฯ นอกจากนี้ ยังเสนอแนวทางการร่วมมือกับฝ่ายจีน โดยทำการติดต่อไปที่หน่วยงานลักษณะเดียวกันของฝ่ายจีน เพื่อแลกเปลี่ยนบุคลากรในการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของสองหน่วยงาน

คุณจินตนา เหล่าฤทธิพงษ์ นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ กรมพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน อธิบายว่า โดยปกติแล้วศึกษาความก้าวหน้าด้านพลังงานทดแทนจากอินเทอร์เน็ต

ในส่วนของการร่วมมือกับจีนนั้น ปัจจุบันมีการร่วมมืออยู่หนึ่งโครงการภายใต้โครงการความร่วมมือ GMS โดยจีนให้ความช่วยเหลือระบบการผลิตก๊าซชีวภาพจากมูลสัตว์สามร้อยระบบในระดับครัวเรือน ซึ่งเป็นความร่วมมือระดับรัฐบาลต่อรัฐบาล (อ.หลิ กล่าวแนะนำว่า น่าจะเป็นระดับรัฐบาลท้องถิ่น และกล่าวเพิ่มเติมว่า ในเมืองไทยก็โครงการที่น่าสนใจด้านพลังงานชีวภาพอยู่ที่อ.ฝาง จังหวัดเชียงใหม่ และที่จังหวัดราชบุรี)

คุณสมลักษณ์ สันติโรจนกุล คณบดีคณะบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

แสดงความเป็นห่วงถึงประเด็นคุณภาพของบุคลากรของไทย โดยมองว่าคุณภาพบุคลากรของจีนนั้นได้สูงกว่าประเทศไทยมาก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น แสดงความเห็นด้วย และเห็นว่า ควรจัดการศึกษาให้เป็นวาระแห่งชาติ โดยมองว่า สาเหตุของปัญหาอาจเป็นเพราะนักศึกษาไทยมีแรงกดดันน้อยไป และอาจารย์หลิ เหมิน เหลียง กล่าวเสริมว่า โครงการวิจัยนี้มีการกล่าวถึงการพัฒนากำลังคน โดยส่งเสริมบุคลากรด้านเงินศึกษา ผ่านการสนับสนุนของรัฐบาลไทย และรัฐบาลจีนด้วยเช่นกัน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น ให้ข้อมูลว่า นักเรียนไทยในจีน ปัจจุบันอยู่ในอันดับห้า โดยมีจำนวนประมาณหนึ่งหมื่นหนึ่งพันกว่าคน และชี้ว่า หลังเปิดเสรีฝึกผลไม่กับจีนในปี 2003 กระแสเงินนิยมมาแรง ซึ่งนำไปสู่การเปิดหลักสูตรเกี่ยวกับเงินมากมาย อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงด้วย

คุณอาชว์ฤกษ์ จรุงศักดิ์เศรษฐ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ไปโอเทคโนโลยี เอเชีย จำกัด (สภาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพและสภาธุรกิจไทยจีน)

กล่าวถึง จันทามติปักกิ่งในด้านการพัฒนาสิบประเด็น คือ การพัฒนาด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านกีฬา ด้านบุคลากร ด้านพลังงาน ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านเทคโนโลยี ด้านอินเทอร์เน็ต ด้านการขนส่ง และด้าน ICT

นอกจากนี้ ยังเล่าประสบการณ์ว่า ทางจีนได้เชิญบุคลากรของทางบริษัทเข้าร่วมกิจกรรมผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ที่จีน ซึ่งยินดีจะร่วมเผยแพร่ประสบการณ์ให้กับการวิจัย และยังกล่าวเสริมว่าในส่วนภูมิภาคเอกชนนั้น มีหลายหน่วยงานที่ให้ความสำคัญด้านเงินศึกษา เช่น เครือข่ายที่ซีฟิภายได้โครงการโรงเรียนปัญญาภิวัฒน์ เป็นต้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น กล่าวสนับสนุนบริษัทเอกชนที่ให้ความสนับสนุนด้านเงิน และแนะนำกิจกรรมการเดินทางไปศึกษาดูงานที่จีน เช่น ในกรณีของบริษัททอเสง ซึ่งได้รับเกียรติจากฝ่ายจีนเป็นอย่างสูง โดยกิจกรรมในลักษณะนี้เป็นประโยชน์และมีปริมาณเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ

คุณสุวรรณ นิยมโย นักการทูตปฏิบัติการ กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงต่างประเทศ

กล่าวแสดงความยินดีที่มีหน่วยงานอย่าง ITD ทำหน้าที่บูรณาการบุคลากรด้านเงินศึกษาซึ่งเป็นสิ่งที่กระทรวงต่างประเทศให้ความสำคัญมาก โดยเสนอแนะว่า ITD ควรจะดำเนินงานในฐานะเป็นผู้ประสานงานด้านบุคลากรเงินต่อไป

นอกจากนี้ ยังแสดงความกังวลและตั้งคำถามว่า ขณะที่จีนมีอิทธิพลและอำนาจต่อรองมากขึ้น ประเทศไทยควรมีแนวทางรับมืออย่างไร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น กล่าวเห็นด้วยถึงการจับประชุมบุคลากรด้านเงินศึกษา แต่ก็ได้แสดงความห่วงถึงอนาคตของนักวิชาการรุ่นใหม่ด้านเงินศึกษา นอกจากนี้ ยังย้ำให้เห็นถึงภาพความเป็นจริงของสำคัญของไทยต่อจีนที่ลดลงอย่างน่าเป็นห่วง เห็นได้จาก การที่ผู้นำระดับสูงของจีนเดินทางไปประเทศเพื่อบ้านของไทยอย่างเป็นทางการหลายประเทศ แต่ไม่มีการเดินทางมาไทยอย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาในระดับมหภาค มณฑลที่ใกล้ชิดไทยนั้น ก็ย่อมให้ความสำคัญกับไทย แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนหนึ่งของจีนทั้งประเทศ

สำหรับแนวทางการเพิ่มอำนาจต่อรองให้ประเทศไทยนั้น ดร.อักษรศรีเสนอว่า ควรไปหารือและเจรจากับจีนในฐานะประเทศที่มีบทบาทในอาเซียน ซึ่งจะทำให้ไทยมีความสำคัญในสายตาของจีนมากขึ้น ขนาดตลาดของอาเซียนมีประชากรรวม 590 ล้านคนย่อมสำคัญต่อจีนมากกว่าตลาดของประเทศไทยที่มีประชากรเพียง 60 กว่าล้านคน น้อยกว่าบางมณฑลของจีน ดังนั้น รัฐบาลไทยควรปรับกลยุทธ์ในการติดต่อกับจีน โดยเน้นความเป็นอาเซียนและความโดดเด่นของไทยในอาเซียน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีข้อได้เปรียบอีกหลายประเทศในอาเซียนจากการที่มีเส้นทางเชื่อมโยงกับจีนทั้งทางบกและทางแม่น้ำโขงที่สำคัญ ไทยเป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศในอาเซียนที่ไม่มีปัญหาข้อพิพาทกับจีนในเรื่องดินแดนในทะเลจีนใต้ เป็นต้น ด้วยข้อได้เปรียบดังกล่าว ไทยควรเน้นบทบาทในการเป็นแกนนำของ ASEAN Connectivity กับจีนต่อไป

ภาคผนวก 4

ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ศูนย์ศึกษาจีน-GMS

สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. ความเป็นมาของศูนย์ศึกษาจีน-GMS

ในปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนได้กลายเป็นประเทศที่มีบทบาทครอบคลุมโลกในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นบทบาททางเศรษฐกิจ การเมือง หรือทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในทางเศรษฐกิจ สถาบันวิจัยสังคม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังกล่าว จึงได้มีโครงการจัดตั้ง “ศูนย์จีน - GMS” เพื่อรองรับการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวที่มีมากขึ้นตามลำดับ โดยนอกจากจะทำการศึกษาเรื่องการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงได้มีการดำเนินการอยู่แล้ว ยังจะได้ขยายการศึกษาไปในด้านต่างๆ เช่น การเกษตร อุตสาหกรรม การค้าการลงทุนระหว่างประเทศ เป็นต้น

2. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์ศึกษาจีน-GMS

- 1) เป็นศูนย์กลางศึกษาภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของจีนในฐานะพลวัตโลก
- 2) เป็นศูนย์กลางการศึกษาเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง
- 3) เพื่อเป็นแกนกลางในการวิจัยการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างจีน ไทย และประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขงในเรื่องการค้า การลงทุน การเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว
- 4) ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานและแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการผู้วางนโยบายและภาคเอกชนของจีนและประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูล นโยบาย การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างนักวิชาการและผู้บริหารระดับสูง
- 5) รวบรวมและจัดทำข้อมูลสำหรับการวางแผนนโยบายสำหรับเศรษฐกิจและการวางแผนนโยบายของภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับจีนและประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง
- 6) สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีร่วมกัน สร้างเครือข่ายในประเทศกลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อร่วมกันพัฒนาและแลกเปลี่ยนวิทยาการด้านท่องเที่ยวร่วมกัน

3. บทบาท หน้าที่ การกิจ

“ศูนย์ศึกษาจีน-GMS” กำหนดกรอบและทิศทางการวิจัยที่มุ่งเน้นประเด็นการศึกษาศึกษาภาพและบทบาททางเศรษฐกิจของจีน การศึกษาเศรษฐกิจของประเทศในกลุ่มแม่น้ำโขง และศึกษาความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างจีน ไทย และประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในเรื่องการค้า การลงทุน การเกษตร อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว รวมทั้งศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล

สนับสนุนการวางนโยบายเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ ปัญหา การพัฒนาประเทศและภูมิภาค

การวิจัยของศูนย์ศึกษาจีน - GMS เป็นการวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชา ดังนั้นนอกจากดำเนินงานศึกษาวิจัยแล้ว การกิจที่ศูนย์ศึกษาจีน - GMS ต้องปฏิบัติ คือ

1. เป็นแกนกลางในการวิจัยการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างจีน ไทย และ ประเทศในลุ่มแม่น้ำโขง ในเรื่องการค้า การลงทุน การเกษตร อุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว รวมทั้งผลกระทบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม
2. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางประสานและแลกเปลี่ยนข้อมูลประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการผู้วางนโยบายและภาคเอกชนของจีนและประเทศลุ่มแม่น้ำโขง โดยมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ ข้อมูลนโยบาย การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างนักวิชาการและผู้บริหารระดับสูง
3. สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ สร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีร่วมกัน และสร้างเครือข่ายในประเทศลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อร่วมกันพัฒนาและแลกเปลี่ยนวิทยาการด้านท่องเที่ยวร่วมกัน

4. ผลงานที่ผ่านมา

ผลงานสำคัญที่ศูนย์ศึกษาจีน-GMS ได้ดำเนินการ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่อส่วนรวมและต่อประเทศชาติในระยะที่ผ่านมา มีดังต่อไปนี้

ในระดับภูมิภาค มีบทบาทในการเป็นแกนศึกษาวิจัยในระดับภูมิภาค ระหว่างประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในลุ่มน้ำโขงที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และการท่องเที่ยว เช่น โครงการวิจัยเรื่อง Social Challenges for the Mekong Region โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง โครงการ Mekong Tourism: Learning across Borders และ โครงการ Flying with the Dragon? The GMS Countries' Experience ทั้งนี้ได้เชิญนักวิจัยรุ่นใหม่เป็นผู้เขียน นำเสนอบทความ และเป็นผู้อภิปรายให้ความรู้ในลักษณะของการถ่ายทอดประสบการณ์ในระดับภาพรวมและนโยบายเศรษฐกิจ และทำการฝึกทักษะเพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ในภูมิภาคลุ่มน้ำโขง เพื่อให้ให้นักวิจัยรุ่นใหม่สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้ไปพัฒนาการทำงานที่เกี่ยวข้องของประเทศของตนเองต่อไป นอกจากนี้ยังเปิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์โดยการจัดประชุมนานาชาติ อาทิ การประชุมนานาชาติ เรื่อง “Integrated Development of Sustainable Tourism in the Mekong Region” การประชุมนานาชาติ เรื่อง “Mekong Tourism: Learning across Borders” การประชุมเชิงปฏิบัติการนานาชาติ เรื่อง “China in Mainland Southeast Asia: Flying with the Dragon?” โครงการกลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้ภาวะการฉวยตัวของตลาดท่องเที่ยวจีน รวมทั้งได้สร้างเครือข่ายด้านการศึกษาและวิจัยของประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง

ในระดับประเทศ มีบทบาทในการศึกษาวิจัยประยุกต์เพื่อการพัฒนา นำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และภาคเอกชน ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว เช่น โครงการศึกษามูลค่าเพิ่มในประเทศของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย โครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในลุ่มน้ำโขง และโครงการศึกษาวิจัยผลกระทบของสายการบินต้นทุนต่ำต่อบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)

ในระดับภาคและระดับท้องถิ่น มีบทบาทในการศึกษาวิจัยที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาสังคมและชุมชนในภาคเหนือ โดยเน้นการศึกษาการท่องเที่ยวโดยชุมชน อาทิ โครงการวิจัยเรื่องการประยุกต์แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน ศักยภาพและผลกระทบของการพำนักระยะยาวของ

ชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งจัดอบรมให้แก่ชาวบ้านในชุมชนที่จัดการท่องเที่ยว เพื่อให้รู้แนวคิดวิธีการในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ดี อาทิ การอบรม เรื่อง “การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนในภาคเหนือตอนบน”

ทั้งนี้ สามารถแยกผลงานของศูนย์ศึกษาจีน-GMS ออกเป็น 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

4.1 ด้านการวิจัย

ศูนย์ศึกษาจีน-GMS ได้ดำเนินโครงการวิจัยสำคัญที่ผ่านมา ดังต่อไปนี้

1. โครงการศึกษามูลค่าเพิ่มในประเทศของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย
2. Social Challenges for the Mekong Region Project
3. ผลกระทบจากการเป็นเมืองท่าของ อ.เชียงแสน และ อ.เชียงของ จ.เชียงราย
4. โครงการพัฒนาการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง: ปีที่ 1
5. โครงการพัฒนาการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง: ปีที่ 2
6. โครงการพัฒนาเชิงบูรณาการของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ปี 2549: การเปรียบเทียบเชิงระบบโลจิสติกส์
7. Mekong Tourism: Learning across Borders Project: Phase I
8. Mekong Tourism: Learning across Borders Project: Phase II
9. โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของประเทศ พ.ศ. 2551-2554
10. ศึกษาและผลกระทบของการพำนักระยะยาวของชาวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่
11. การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน
12. โครงการศึกษาวิจัยผลกระทบของสายการบินต้นทุนต่ำ ต่อธุรกิจการบินไทย จำกัด (มหาชน)
13. โครงการการศึกษาศึกษาสภาพและโอกาสของสินค้าส่งออกไทยในตลาดกลุ่มอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
14. โครงการกลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศในภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงภายใต้ภาวะการณ์ขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีน
15. โครงการการเปรียบเทียบสมรรถนะและศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวหลักของประเทศไทย
16. โครงการศึกษาพลวัตตลาดสินค้าผลไม้เนื่องจากความตกลงการค้าเสรีสินค้าขั้นต้นที่ระหว่างไทยกับจีน
17. โครงการ การวิเคราะห์ระบบโลจิสติกส์สำหรับการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชนในล้านนา

โดยมีโครงการและกิจกรรมที่กำลังดำเนินงานอีก 9 โครงการ คือ

1. Flying with the Dragon? The GMS Countries' Experience
2. แผนงานวิจัยการพัฒนาเชิงบูรณาการของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ปี 2551: ตลาดใหม่และความท้าทาย

3. โครงการวิจัยการพัฒนาเมืองชายแดนเพื่อรองรับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการค้าในกลุ่มน้ำโขง
4. แผนงานสร้างเสริมการเรียนรู้กับสถาบันอุดมศึกษาไทยเพื่อพัฒนานโยบายสาธารณะที่ดี
5. โครงการการศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน
6. โครงการท่องเที่ยวไทย: จากนโยบายสู่รากหญ้า
7. โครงการพัฒนาการจัดการระบบโลจิสติกส์ด้านการท่องเที่ยวอย่างบูรณาการในกลุ่มอุทยานประวัติศาสตร์ในภาคเหนือ
8. โครงการศึกษาของการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนา
9. โครงการ การเปรียบเทียบสมรรถนะและศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในจังหวัดท่องเที่ยวหลักของประเทศไทย

4.2 ด้านการบริการวิชาการ

ในช่วงที่ผ่านมา ศูนย์ศึกษาจีน-GMS มีการให้บริการวิชาการในด้านการจัดบรรยาย ประชุม สัมมนา ฝึกอบรม ทางวิชาการในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ มากกว่า 30 ครั้ง นอกจากนี้ นักวิจัยของศูนย์ศึกษาจีน-GMS ยังได้เป็นวิทยากรบรรยาย และนำเสนอบทความ และการนำเสนอผลงานวิจัย (ภาคโปสเตอร์) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของผลงานวิจัยในการประชุมนานาชาติต่างๆ หลายครั้ง และยังได้ผลิตเอกสารรายงานการวิจัย CD ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษออกเผยแพร่อีกมากมายไปยังสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ฯลฯ

4.3 ด้านการสร้างเครือข่ายการวิจัย

ศูนย์ศึกษาจีน-GMS ได้สร้างเครือข่ายนักวิจัยรุ่นเยาว์ และรุ่นใหญ่ โดยนักวิจัยรุ่นเยาว์มาจากประเทศไทย สปป.ลาว เวียดนาม และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยได้เน้นการฝึกอบรมวิธีการวิจัย และรับถ่ายทอดความรู้ด้านเทคนิควิจัยจากนักวิจัยรุ่นกลางและนักวิจัยอาวุโส

ส่วนนักวิจัยรุ่นใหญ่ ศูนย์ศึกษาจีน-GMS ได้เชิญนักวิจัยรุ่นใหญ่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยในด้านต่างๆ ของอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง ให้เป็นผู้เขียนและนำเสนอบทความ และเป็นผู้อภิปรายให้ความรู้ ซึ่งจะนำไปเป็นลักษณะของการถ่ายทอดประสบการณ์ในระดับภาพรวมและนโยบายเศรษฐกิจ

4.4 ด้านการจัดทำฐานข้อมูล

ศูนย์ศึกษาจีน-GMS ได้รวบรวมฐานข้อมูลที่สำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับจีน-GMS ไว้หลายรายการ ที่สำคัญมีดังต่อไปนี้

1. ฐานข้อมูลนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาไทย แบ่งตามภูมิภาคพำนัก
2. ฐานข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ วันพัก รายได้ และค่าใช้จ่าย
3. ฐานข้อมูลจำนวนจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ วันพัก รายได้ และค่าใช้จ่าย
4. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาใน GMS แบ่งตามภูมิภาคพำนัก

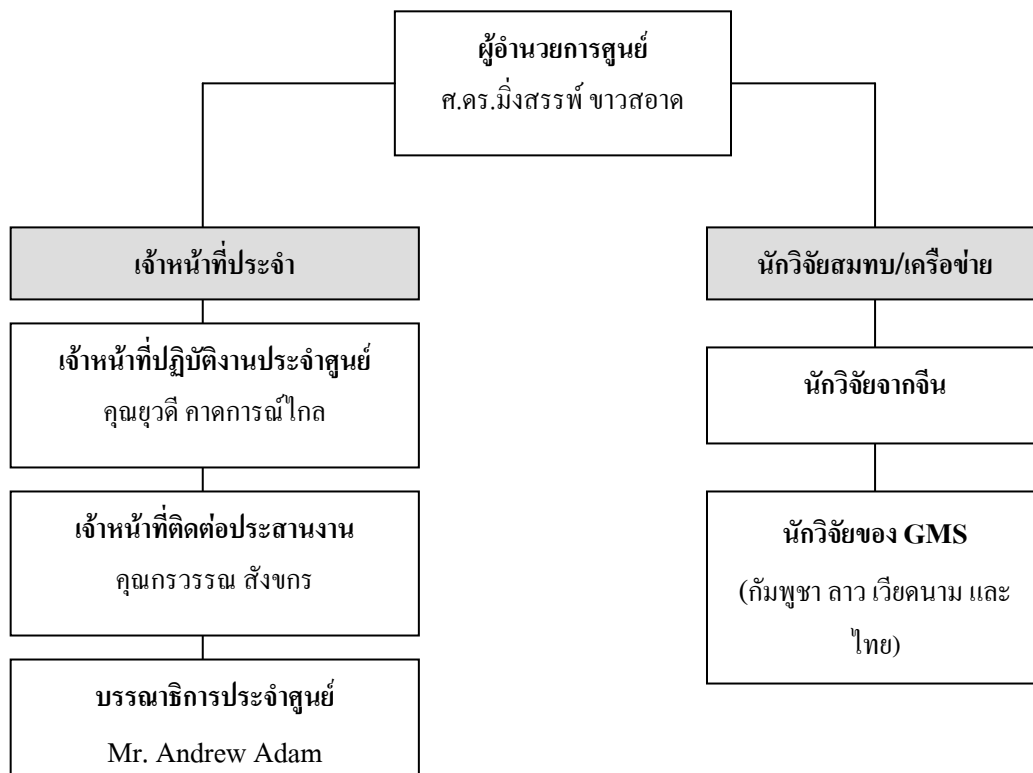
5. จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางมาเอเชียแปซิฟิก
6. ฐานข้อมูลมรดกเทศกและบริษัทยาในจังหวัดเชียงใหม่
7. ฐานข้อมูล The Comparison of Tourism Potential in Indochina
8. ฐานข้อมูล Logistics Management and Destination Loyalty (Thai Lao PDR Cambodia and Vietnam)
9. ฐานข้อมูลรูปภาพการท่องเที่ยวของเมืองหลักในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
10. ฐานข้อมูลรูปภาพการท่องเที่ยวชุมชนในประเทศไทย

5. โครงสร้างการบริหารงานของศูนย์ศึกษาจีน – GMS

ศูนย์ศึกษาจีน – GMS มีลักษณะเป็นศูนย์จัดการความรู้ (Knowledge Management Center) ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจีนและประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โครงสร้างขององค์กรจึงมิได้มีความซับซ้อนหรือมีขนาดใหญ่ (ดูรูปที่ 1) เพราะไม่ได้มุ่งไปที่การรวบรวมผู้เชี่ยวชาญหรือนักวิจัยมาประจำที่ศูนย์ แต่เน้นการรวบรวมองค์ความรู้โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายให้ผู้สนใจได้เข้าร่วมรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน การสร้างเครือข่ายนักวิจัยในภูมิภาคโดยจัดให้มีการประชุมร่วมกัน การให้นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญเขียนบทความทางวิชาการในเรื่องที่ตนเองถนัดและต้องการเผยแพร่ รวมไปถึงการรวบรวมบทความวิจัยที่น่าสนใจมาเผยแพร่ทั้งในรูปสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ตำแหน่งการบริหารงานสูงสุดของศูนย์คือตำแหน่งผู้อำนวยการ (ศ.ดร. มิ่งสรรพ ขาวสอาด) โดยมีเจ้าหน้าที่ที่ทำงานประจำให้กับศูนย์เพียง 3 ตำแหน่ง คือ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำศูนย์ (คุณยุติ คาคการณโกศล) เจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน (คุณกรวรรณ สังขกร) และบรรณาธิการประจำศูนย์ (คุณ Andrew Adam) นอกเหนือจากนี้แล้วก็จะถือเป็นนักวิจัยสมทบของศูนย์เพราะนักวิจัยเหล่านี้ส่วนใหญ่จะมีสังกัดการทำงานที่แน่นอนของตนเองอยู่แล้วแต่รับเชิญมาบรรยายหรือเขียนบทความวิจัยให้กับศูนย์ในหัวข้อหรือประเด็นที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ ซึ่งนักวิจัยเหล่านี้มีทั้งเป็นนักวิจัยจากประเทศจีน เช่น Dr. Jikun Huang (Chinese Academy of Science, Beijing) Dr. Funing Zhong (Nanjing Agricultural University, Nanjing) Dr. Jing Zhu (Nanjing Agricultural University, Nanjing) นักวิจัยจากอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง เช่น Dr. Linkham Douangsavanh และ Mr. Thavipheth Oula (ประเทศลาว) Mr. Chan Sophal (ประเทศกัมพูชา) Ms. Nguyen Thi Kim Dzong และ Ms Le Ha Thanh (ประเทศเวียดนาม) และนักวิจัยจากประเทศไทยซึ่งก็เป็นประเทศสมาชิกของ GMS ด้วยเช่นกัน เช่น ดร. เบญจวรรณ ฤกษ์เกษม ดร. อักษรศรี พานิชสาส์น ดร.อาชนัน เกาะไพบูลย์ ดร.ศุภวัฒน์ รุ่งสุริยะวิบูลย์ คุณอัครพงศ์ อันทอง คุณคณัฏฐ พงษ์พัชรารเทพ เป็นต้น

โครงสร้างศูนย์ศึกษาจีน – GMS

6. ติดต่อ

ศูนย์ศึกษาจีน – GMS

สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

239 ถนนห้วยแก้ว อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200

โทร: 02 5394 2571

โทรสาร: 0 5389 2649

E-mail: korawan@chiangmai.ac.th

ภาคผนวก 5

ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ด้านการท่องเที่ยวและการเกษตรจีน

“การท่องเที่ยวจีน” นัยต่อไทย

โดย กรวรรณ สังขกร¹, จักรี เตชะวารี²

ความเป็นมา

ในปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนได้กลายเป็นประเทศที่มีบทบาทครอบคลุมโลกในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นบทบาททางเศรษฐกิจ การเมือง หรือทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทในทางเศรษฐกิจ จีนมีการขยายตัวขนาดใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก นอกจากนี้ จีนยังประเทศที่มีการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ก้าวกระโดด ในส่วนของผลกระทบด้านการท่องเที่ยวจีน ด้วยการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องทำให้มาตรฐานการครองชีพของคนจีนในหลายเมืองโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ชายฝั่งนั้นกระโดดสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากผลิตภัณฑ์ประชาชาติ ต่อหัว (GDP per capita) ของเมืองเซี่ยงไฮ้ในไตรมาสแรกของปี 2553 นั้นสูงถึงประมาณ 55,810 ดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ตัวเลขเดียวกันนี้ของมณฑลกว่างตุ้งก็สูงถึงกว่า 572,000 ดอลลาร์สหรัฐ ส่วนของเมืองปักกิ่งนั้นก็อยู่ประมาณ 10,000 ดอลลาร์สหรัฐ (Chinability, <http://www.chinability.com/GDP.htm>, 18 June 2010) ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวเติบโตสูงเป็นประวัติการณ์ ดังจะเห็นได้ว่าร้อยละ 70 – 80 ของประชากรในพื้นที่แถบนี้มีความนิยมเดินทางท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก นอกจากนี้แล้วนักท่องเที่ยวจีนเหล่านี้ยังเป็นนักท่องเที่ยวที่พร้อมที่จะจ่ายสำหรับประสบการณ์การเดินทางท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอีกด้วย (Zhang, Wei & Liu 2002)

ตลาดท่องเที่ยวของจีนมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้น ทั้งการเปิดรับนักท่องเที่ยวจากต่างชาติเข้าสู่สาธารณรัฐประชาชนจีนหรือการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางออกไปท่องเที่ยวยังต่างประเทศ ด้วยศักยภาพในด้านพื้นที่ของจีนที่กว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งกว้างใหญ่กว่าประเทศไทยประมาณ 19 เท่า และมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม อาทิ กำแพงเมืองจีน และแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามตามธรรมชาติมากมาย ดังนั้นองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization: UNWTO) จึงได้คาดการณ์ไว้ว่าภายในปี พ.ศ. 2563 จีนจะกลายเป็นประเทศที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปมากที่สุดถึงประมาณ 130 ล้านคน และในขณะเดียวกันก็จะมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางท่องเที่ยวเป็นอันดับ 4 ของโลกรองจากประเทศเยอรมนี ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา

เมื่อรัฐบาลจีนเปิดโอกาสให้คนจีนเดินทางไปต่างประเทศมากขึ้น โดยเพิ่มประเทศที่อนุญาตให้คนจีนเดินทางไปเป็นหมู่คณะ (Approved Destination Status: ADS) รวม 105 ประเทศ ในปี พ.ศ. 2553 (China Contact, www.chinacontact.org) จึงทำให้ชาวจีนนิยมเดินทางไปต่างประเทศมากขึ้นโดยเฉพาะในช่วงวันหยุดยาว ซึ่งเรียกว่าเป็น Golden Day ของชาวจีน เช่น เทศกาลตรุษจีน วันแรงงาน จีนจึงกลายเป็นตลาดท่องเที่ยวสำคัญที่หลาย

¹ นักวิจัย ระดับ 7 ประจำศูนย์ศึกษาจีน-จีเอ็มเอส สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

² อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ประเทศต้องหันมาให้ความสนใจ และต้องปรับแผนกลยุทธ์ด้านการท่องเที่ยวของประเทศตนเองเพื่อรองรับการเดินทางมาเยือนของนักท่องเที่ยวจีน รวมทั้งประเทศไทยด้วย

ปรากฏการณ์ของตลาดท่องเที่ยวจีน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้มีโอกาสเข้าไปเยือนจีนมากขึ้น หรือการเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางออกมาท่องเที่ยวยังประเทศอื่นๆ เพิ่มขึ้น ล้วนแต่ส่งผลต่อการท่องเที่ยวในภาพรวมของโลก รวมทั้งประเทศไทยย่อมได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจำเป็นที่ประเทศไทยต้องหันมาเตรียมความพร้อมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวที่อาจจะทวีขึ้น และเพื่อรองรับกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นในทุกด้าน สถาบันวิจัยสังคมจึงให้ความสำคัญและทำการศึกษาด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับจีนและ อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขงในหลายประเด็น อาทิ Mekong Tourism: Learning across border? (โครงการต่อเนื่อง 2 ปี) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการที่ยั่งยืนในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (โครงการต่อเนื่อง 4 ปี) กลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและ GMS ภายใต้การขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีน เป็นต้น ทั้งนี้ ได้สรุปผลงานเกี่ยวกับการศึกษาการท่องเที่ยว และสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังต่อไปนี้

การขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวของจีน

สาธารณรัฐประชาชนจีนให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวซึ่งสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศอย่างมหาศาล จึงเริ่มมีนโยบายด้านการท่องเที่ยวแบบคู่ขนาน ในปี พ.ศ. 2521 ทั้งการเปิดตลาดการท่องเที่ยวของจีนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติเพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศ และการเปิดเสรีให้นักท่องเที่ยวจีนเดินทางออกนอกประเทศเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางการทูตกับนานาประเทศ ปัจจัยที่มีผลทำให้ชาวจีนเริ่มมีโอกาสเดินทางออกนอกประเทศได้มีผลจากการปฏิรูปทางเศรษฐกิจและการเปิดประเทศจีนสู่โลกภายนอก ซึ่งมีจีนมีวิวัฒนาการการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 5 ระยะที่สำคัญ คือ (เสรี วังสัไพจิตร, 2548)

- ระยะแรก (ปี พ.ศ. 2492 – 2509) การท่องเที่ยวถูกจัดเป็นกิจกรรมพิเศษทางการเมือง เป็นกิจกรรมทางการทูต เพื่อตอบสนองนโยบายทางการเมืองมากกว่านโยบายด้านเศรษฐกิจ และการท่องเที่ยวถือว่าขัดต่อลัทธิคอมมิวนิสต์ (Doctrine) หากจะมีการเดินทางออกนอกประเทศก็จะมีเฉพาะทูตานุทูต หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รัฐบาลเป็นผู้จัดการเดินทางให้เท่านั้น
- ระยะที่สอง (ปี พ.ศ. 2509 – 2521) ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2509 - 2510 มีการปฏิวัติทางด้านวัฒนธรรมครั้งใหญ่ ซึ่งระยะดังกล่าวจีนปิดประเทศและมุ่งอยู่กับการเมืองภายใน และแทบจะไม่ยอมให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้าจีน ขณะเดียวกันการเดินทางออกนอกประเทศของชาวจีนแทบจะไม่มี จึงไม่มีความเคลื่อนไหวใดๆ ในด้านการท่องเที่ยว
- ระยะที่สาม (ปี พ.ศ. 2521 – 2528) เป็นระยะแจ้งเกิดของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจีน เพราะรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่าเรื่องการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2521 คณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ของจีน ได้ถ่ายเทน้ำหนักจากการต่อสู้ทางการเมืองไปสู่การเสริมสร้างทางเศรษฐกิจใน 4 เรื่องที่สำคัญ คือ การเกษตรสมัยใหม่ อุตสาหกรรม การป้องกันประเทศและวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี บรรดาผู้นำของภาครัฐและนักวิชาการก็ได้มีความเห็นร่วมกันว่าการท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญ ทำให้มีรายได้เข้ามาพัฒนาประเทศจีน ทั้งนี้ภายใต้การริเริ่มและสนับสนุนของประธานาธิบดี 덩 เสี่ยวผิง (Deng Xiaoping) ทำให้การท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

- ระยะที่สี่ (ปี พ.ศ.2529 – 2543) เป็นครั้งแรกที่จีนได้นำเรื่องอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวในระดับต้นๆ ของนโยบายด้านอุตสาหกรรมของชาติ และในปี พ.ศ. 2531 ภาครัฐจำนวน 24 หน่วยจาก 31 เทศบาล มณฑล และเขตปกครองพิเศษ ได้จัดให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักในแต่ละท้องถิ่น และคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ได้ระบุให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นจุดแห่งการเติบโตใหม่ของเศรษฐกิจของชาติในระยะต่อไป อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของจีนจึงได้รับการเอาใจใส่มากขึ้นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม และสาธารณชนตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา
- ระยะปัจจุบัน ซึ่งเป็นระยะที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เมื่อปี พ.ศ.2544 การเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลกเท่ากับการเปิดตัวไปสู่โลก และโลกก็ย่อมจะเปิดกว้างสำหรับจีนพร้อมๆ กันด้วย ข้อจำกัดต่างๆ โดยเฉพาะในเรื่องการเข้าเมืองของผู้มาเยือนที่เป็นชาวต่างชาติลดน้อยลง และสินค้า ประชากร และทุน ก็จะเคลื่อนไหวได้ราบรื่นมากขึ้นกว่าเดิม

การเปิดตลาดการท่องเที่ยวจีน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ทางการจีนได้จัดตั้งองค์การการท่องเที่ยวแห่งชาติจีน (China National Travel Association: CNTA) ขึ้นมาดูแลการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2522 CNTA ก็ได้เริ่มวางแผนสำหรับ Inbound Tour ด้วยการดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติให้เดินทางเข้าไปเที่ยวในประเทศอย่างจริงจังเป็นครั้งแรก มีการจูงใจให้นักลงทุนต่างชาติเข้าไปลงทุนสร้างโรงแรมที่มีมาตรฐาน เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะจีนเองยังขาดพื้นฐานความพร้อมในการให้บริการการท่องเที่ยวเกือบทุกด้าน (ศูนย์จีนศึกษา, สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548)

ปี พ.ศ. 2537 CNTA ได้จัดตั้ง “สำนักงานควบคุมด้านคุณภาพ” (Quality Supervision Office) เพื่อทำหน้าที่ควบคุมคุณภาพของบริษัทท่องเที่ยวที่ให้บริการนำเที่ยวแก่ชาวต่างชาติ ที่เดินทางเข้ามาในสาธารณรัฐประชาชนจีน นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่รับเรื่องราวร้องทุกข์จากนักท่องเที่ยวด้วย (ศูนย์จีนศึกษา, สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2548)

ในปี พ.ศ.2540 รัฐบาลจีนได้ประกาศให้เป็นปีแห่งการท่องเที่ยว และปรับเปลี่ยนระบบการแลกเปลี่ยนตราต่างประเทศให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว มีการออกกฎระเบียบและวางมาตรการในการควบคุมคุณภาพการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (อาทิ อุทยานธรรมชาติ จิวโจวโกว ในเขตมณฑลเสฉวน ฯลฯ) ซึ่งแต่เดิมการท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์ก็เป็นจุดได้เปรียบของสาธารณรัฐประชาชนจีนที่เป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ เพราะจีนเป็นแหล่งอารยธรรมที่เก่าแก่ของโลกที่มีอายุมากกว่า 2,000 ปี ทั้งโบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น กำแพงเมืองจีน (The Great Wall) พระราชวังโบราณ และสุสานทหารโบราณ รวมถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการปกครองจีน เช่นการจัดการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์เดินย้อนรอยการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์จีน เป็นต้น

ในปี พ.ศ.2541 ภาครัฐ และภาคเอกชนของจีนได้มีนโยบายทำอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหลักที่จะสร้างรายได้มหาศาลให้กับประเทศ และร่วมมือกันสนับสนุน ส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างจริงจัง ผลจากการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวของจีนทำให้จำนวนของนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มมากขึ้น เห็นได้จากพัฒนาการของการท่องเที่ยวของจีนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ซึ่งจีนเริ่มเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวเข้าไปเยือนจีน 4.2 ล้านคน จนถึงปี พ.ศ. 2550 มีนักท่องเที่ยว

เข้าไปเที่ยวในจีนถึง 131.9 ล้านคน ถึงแม้ว่าจะมีช่วงสะดุดอยู่ในช่วงปี พ.ศ. 2546 เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของโรคซาร์ส และไข้หวัดนก (กรวรรณ สังขกร, 2552) รายได้จากการท่องเที่ยวของจีนก็เพิ่มสูงขึ้น จากปี พ.ศ. 2522 ซึ่งมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพียง 4.49 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 372.33 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2550 ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของประธานาธิบดี เด็ง เสี่ยวผิง ที่ต้องการให้การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดรายได้สามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาพัฒนาประเทศ (กรวรรณ สังขกร, 2552)

การเปิดเสรีให้นักท่องเที่ยวจีนเดินทางออกนอกประเทศ

การเปิดเสรีให้นักท่องเที่ยวจีนเดินทางออกนอกประเทศ เริ่มมาจากการเปิดประเทศในปี พ.ศ. 2521 ซึ่งรัฐบาลจีนเปิดให้ประชาชนที่มีญาติพี่น้องที่อาศัยอยู่ต่างประเทศได้เดินทางออกนอกประเทศเพื่อไปเยี่ยมญาติได้ (Approved Destination Status: ADS) โดยประเทศที่ประชาชนจีนสามารถเดินทางไปเยี่ยมญาติได้นั้นจะต้องเป็นประเทศที่ทางรัฐบาลจีนอนุญาตเท่านั้น และมีข้อกำหนดว่าฝ่ายญาติที่พำนักในต่างประเทศจะต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายให้กับประชาชนจีนในการเดินทางด้วย ประเทศแรกที่ทางรัฐบาลจีนอนุญาตให้ประชาชนจีนเดินทางออกนอกประเทศไปเยี่ยมญาติได้ก็คือประเทศไทย (ไม่นับรวมฮ่องกง และมาเก๊า ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของจีน) และต่อจากนั้นรัฐบาลจีนก็อนุญาตให้ออกเดินทางไปยังประเทศต่างๆ เพิ่มมากขึ้นเป็น 105 ประเทศ ในปี พ.ศ. 2553 ประเทศอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวจีนนิยมใช้เป็นประเทศปลายทางในการท่องเที่ยวในระยะแรกก็คือ ประเทศในแถบทวีปเอเชีย อาทิเช่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย (Sing-Ma-Tai) ซึ่งเป็นประเทศอันดับต้นๆ ที่ได้รับสถานะ ADS นั้นเอง

ปัจจุบันประเทศเป้าหมายที่นักท่องเที่ยวจีนนิยมเดินทางท่องเที่ยวเปลี่ยนจาก Sing-Ma-Tai เป็นประเทศอื่นๆ ในแถบเอเชีย เช่น เวียดนาม เกาหลี ญี่ปุ่น รัสเซีย และเริ่มเดินทางไปทวีปยุโรป และอเมริกามากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุหลายประการ เช่น รัฐบาลจีนประกาศเพิ่มประเทศที่ได้รับสถานะ ADS เพิ่มขึ้น เกิดการแข่งขันในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศเป้าหมาย

จำนวนของนักท่องเที่ยวจีนเดินทางออกไปท่องเที่ยวทั่วโลกมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปีตามลำดับ โดยมีการเติบโตของการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 - ปี พ.ศ. 2550 ถึงร้อยละ 20.39 ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเดินทางไปต่างประเทศก็มีหลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากเดิมที่เดินทางไปเยี่ยมญาติที่อยู่ต่างแดน เช่น เป็นการเดินทางเพื่อทำธุรกิจและ MICE (Meeting Incentive Conference and Event) กลุ่มคนที่มีการศึกษาก็นิยมเดินทางท่องเที่ยวเอง (Free Individual Tourists: FIT) มากขึ้น

เมื่อจำนวนนักท่องเที่ยวจีนเดินทางไปต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้จำนวนค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวจีนใช้จ่ายไปกับการท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นตามไปด้วย จากที่นักท่องเที่ยวจีนใช้จ่ายในปี พ.ศ. 2534 เพียง 0.51 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นเป็น 21.795 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในปี พ.ศ. 2548 (กรวรรณ สังขกร, 2552)

ปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้จำนวนของนักท่องเที่ยวจีนเดินทางออกนอกประเทศเพิ่มขึ้นก็คือ นโยบายของรัฐบาลที่เร่งเปิดประตูให้นักท่องเที่ยวจีนเดินทางออกนอกประเทศ โดยการทำข้อตกลงทางการทูตกับประเทศต่างๆ ในทุกภูมิภาคทั่วโลก ในเรื่องการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ตัวอย่างเช่น รัฐบาลจีนได้อนุมัติให้มีการจัดทัวร์ท่องเที่ยวประเทศต่างๆ ในทวีปยุโรป 27 ประเทศ ในปี พ.ศ. 2547 จีนกับสหรัฐอเมริกาได้ทำการลงนามในบันทึกความเข้าใจด้านความร่วมมือทางการท่องเที่ยว รัฐบาลจีนยังได้ทำการเจรจากับรัฐบาลเยอรมนีในการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวแบบอิสระโดยไม่มียกเว้นสำหรับนักท่องเที่ยวชาวจีนที่ทำธุรกิจในเยอรมนี ในส่วนของ

ประเทศไทย เมื่อ ๑๗๗๑ รongนายกรัฐมนตรี มาดามอู๋ มาเยือนประเทศไทยในปี พ.ศ.2548 ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจในข้อตกลงในเรื่องของการแลกเปลี่ยนนักท่องเที่ยวระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทย

กลยุทธ์การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยและประเทศใน GMS

สถานการณ์ตลาดท่องเที่ยวจีนของประเทศไทยและประเทศอื่นๆ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเป็นไปในทิศทางที่ดี หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่างให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวจีน เนื่องจากเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่จากประเทศมหาอำนาจ และในทางกลับกัน จีนได้ให้ความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงหลายช่องทาง ดังนี้ (Zhang Wen, 2008)

- Visa: จีนผ่อนปรนการเข้าประเทศโดยไม่ต้องใช้ Visa สำหรับนักท่องเที่ยวชายแดนระหว่างมณฑลยูนนานกับสหภาพพม่า สปป.ลาว และเวียดนาม
 - Railway: ก่อสร้าง Pan – Asian Railway
 - การคมนาคมทางน้ำ: เปิดการเดินทางเรือในแม่น้ำโขงตั้งแต่เดือนมิถุนายน ปี พ.ศ. 2544
 - การคมนาคมทางอากาศ: จากเมืองหลักของจีน โดยเฉพาะเมืองคุนหมิง มีสายการบินบินตรงไปยังประเทศต่างๆ ในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง
 - การท่องเที่ยว: มีข้อตกลงด้านการท่องเที่ยวในด้านการตลาด เช่น การจัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยวจีน (China International Travel Mart) งานแสดงสินค้าจีน – อาเซียน (China – ASEAN Expo) นอกจากนี้ยังมีการจัดงานเทศกาล การอบรม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาแม่น้ำโขง เช่น โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามแนวแม่น้ำโขง เชื่อมโยง 6 ประเทศ (Mekong World River Corridor) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อสร้างรายได้ให้กับการท่องเที่ยว (GMS Tourism Village) โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อขจัดความยากจน (GMS Tourism for Poverty Alleviation) ระหว่างจีนตอนใต้ สหภาพพม่า ประเทศไทย สปป. ลาว กัมพูชา และเวียดนาม
 - แนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor: NSEC)
- การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ – ใต้ (North South Economic Corridor: NSEC) ภายใต้กรอบ GMS เป็นหนึ่งในโครงการที่มีความสำคัญภายใต้แนวทางการพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) เป็นการเชื่อมโยงไทย – สหภาพพม่า/ สปป.ลาว-สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการค้าและการพัฒนาระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีน สหภาพพม่า ไทย สปป.ลาว และเวียดนาม เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ สนับสนุนการพัฒนาในพื้นที่ชนบทและชายแดน เพิ่มรายได้ สร้างโอกาสการทำงาน และส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ มีเส้นทางหลัก 2 เส้นทาง ได้แก่

1. เส้นทาง R3: เชื่อมโยงไทย – จีน (ตอนใต้)
หรือเรียกว่า “ถนน – กลุ่ม” โดยในเส้นทาง R3 นี้ จะ
แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

a. R3 ในจีน: เส้นทางคุนหมิง – ยูนนาน – หยวนเจียง –
โมเฮ – ซิมา – เฉียวเหมิงหยาง – บ่อหาน มีระยะทาง
ทั้งหมด 736 กิโลเมตร

b. R3A หรือ R3E ใน สปป.ลาว: เส้นทางบ่อเต็น –
หลวงน้ำทา – ห้วยทราย มีระยะทาง 228 กิโลเมตร

c. เส้นทาง R3B หรือ R3W ในสหภาพพม่า:
เส้นทาง เมืองลา – เชียงตุง – ท่าจีเหล็ก มีระยะทางรวม
253 กิโลเมตร

d. R3 ในไทย: เส้นทางเชียงราย – ดาก –
กรุงเทพมหานคร

2. เส้นทาง R5: เส้นทางคุนหมิง – หมี้เหลอ –
หยินซอ – ไคหยวน – เม่งซือ – เสียวไคว (จีน) – ลาวไค –
ฮานอย – ไฮฟอง (เวียดนาม) มีจุดข้ามแดนที่เสียวไคว (จีน)
– ลาวไค (เวียดนาม)

เส้นทาง R3A

ที่มา: เศรษฐิน ศรีวัฒนากุลกิจ. 2551.

ประเทศไทย

ประเทศไทยมีสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง และสถานกงสุลใหญ่ในสาธารณรัฐประชาชนจีน 8 แห่ง คือ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครเฉิงตู นครกว่างโจว นครหนานหนิง นครเซี่ยงไฮ้ นครคุนหมิง นครซีอาน เมืองเฉิงเหมิน และเมืองฮองกง เพื่อบริการออก Visa ให้กับนักท่องเที่ยวจีน นอกจากนี้ ไทยยังได้เปิดสำนักงานการท่องเที่ยวไทย ณ กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ และฮองกง เพื่อส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไทยในจีน (Royal Thai Embassy, Beijing, www.royalthaiembbeij.com)

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญสำหรับนักท่องเที่ยวจีน แต่ก็ยังมีสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างสองประเทศ ไม่ว่าจะเป็นวิกฤตการณ์ทางการเงิน โรคระบาด ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ การเพิ่มขึ้นของประเทศที่ได้รับสถานะ ADS สถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่เสถียรภาพ ปัญหาทางสิ่งแวดล้อม (หมอกควัน) ซึ่งอาจจะเป็นต้นเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในไทยลดลง เนื่องจากรัฐบาลจีนจะมีความอ่อนไหวในเรื่องดังกล่าว และมักจะประกาศเตือนให้ประชาชนของตนเองการเดินทางไปยังประเทศที่มีปัญหา

ในปีพ.ศ. 2547 มีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย 729,848 คน ซึ่งร้อยละ 6.22 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เข้ามาในประเทศไทย ร้อยละ 23.57 ของนักท่องเที่ยวจีนที่เข้ามาในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และร้อยละ 3.99 ของนักท่องเที่ยวจีนทั้งหมดที่เข้ามาในเอเชียแปซิฟิก (กรวรรณ สังขกร, 2552)

จากการศึกษาเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยต่อนักท่องเที่ยวจีน พบว่าไทยมีข้อได้เปรียบทางการท่องเที่ยวหลายอย่าง อาทิ มีภูมิประเทศที่สวยงาม สินค้าราคาถูก มีอากาศที่แตกต่างจากหลายมณฑลของ

สาธารณรัฐประชาชนจีน และมีแพ็คเกจทัวร์ราคาไม่แพง จึงทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่นักท่องเที่ยวจีนจะเดินทางมาตามเส้นทางท่องเที่ยวสิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศไทย (Sing – Ma – Tai) เหตุผลที่นักท่องเที่ยวจีนเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวไทยเป็นครั้งแรกเนื่องจากรายการทัวร์ท่องเที่ยวไทยเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวจีน และราคาทัวร์ของไทยคุ้มค่ากับเงินที่จ่ายไป ราคาทัวร์เฉลี่ย 7 วัน อยู่ที่ประมาณ 362 เหรียญสหรัฐ ซึ่งในราคานี้เป็นราคาที่นักท่องเที่ยวสามารถจ่ายได้เมื่อไปต่างประเทศ หากเทียบกับการเที่ยวเมืองใหญ่ของจีน เช่น ปักกิ่ง หรือ เซี่ยงไฮ้ พบว่าราคาทัวร์ไปเที่ยวไทยถูกกว่า นักท่องเที่ยวจีนที่มาไทยส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นและวัยกลางคน และจำนวนนักท่องเที่ยวสูงอายุก็เริ่มมีมากขึ้นเช่นกัน เนื่องจากลูกหลานนิยมซื้อทัวร์เป็นของขวัญให้ พ่อ-แม่ เดินทางมาเที่ยวในช่วงเทศกาลตรุษจีน เพื่อเป็นการแสดงความกตัญญูต่อบุพการี และภาพลักษณ์ของไทยเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและมีสถานที่ท่องเที่ยวสวยงาม อาหารอร่อย (Zhang Wen, 2008)

เมื่อสาธารณรัฐประชาชนจีนได้อนุมัติสถานะ ADS ให้ประเทศต่างๆ มากขึ้น จึงเกิดการแข่งขันและแย่งชิงนักท่องเที่ยวจีน ทำให้ภาคธุรกิจท่องเที่ยวของจีนและไทยหันมาใช้กลยุทธ์ “ทัวร์ศูนย์เหรียญ” ในการดึงดูดนักท่องเที่ยว จึงทำให้เกิดความเสียหายต่อภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวของทั้ง 2 ประเทศ และเกิดผลลบต่อการขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีนในไทย ซึ่งรัฐบาลของทั้ง 2 ประเทศ ได้ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา จัดการกับขบวนการที่ผิดกฎหมาย ทำให้การท่องเที่ยวมีมาตรฐาน รณรงค์และให้ความรู้เรื่องทัวร์คุณภาพแก่นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

ประเทศไทย: แหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจีน

เส้นทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวในเอเชียนั้น เส้นทางสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย (Sing- Ma –Tai) จะขายดีและได้รับความนิยมมากที่สุด และมีราคาถูกที่สุด โดยจะจัดโปรแกรมเป็นแพ็คเกจทัวร์ขายพร้อมกัน ทั้ง 3 ประเทศ ซึ่งในประเทศไทยนักท่องเที่ยวจีนจะมีวันเที่ยวและวันพักมากที่สุด และนักท่องเที่ยวจีนนิยมมาเที่ยวซ้ำในไทยมากที่สุด แต่จะเปลี่ยนจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยวภายในประเทศไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ไม่เคยไป เช่น เปลี่ยนจากพัทยาไปภูเก็ต กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวไทยส่วนใหญ่จะเป็นวัยรุ่น วัยทำงาน และวัยกลางคน โดยเฉพาะทัวร์ที่พานักท่องเที่ยวไปดูการเดินอะโกลี ไชว์ลามก หากเป็นนักท่องเที่ยวจีนที่ค่อนข้างมีอายุก็ไม่นิยมการโชว์ลักษณะเช่นนี้ ไทยควรจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมๆ ที่ชาวจีนนิยมคือกรุงเทพมหานคร พัทยา และมีการนำเสนอตลาดใหม่ๆ เพิ่มเติม เช่น สมุย ภูเก็ต หรือการท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์ เช่น สุโขทัย พิษณุโลก และการทำตลาดจะเน้นนักท่องเที่ยวคุณภาพมากกว่าปริมาณ เพื่อแก้ไขปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ

การเดินทางเข้ามาในประเทศไทย

นักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางท่องเที่ยวจากต่างประเทศเป็นครั้งแรกนั้นจะนิยมที่จะเลือกท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นประเทศแรกเพราะว่าราคาไม่แพง ถึงแม้ว่าจะอยู่ใกล้สาธารณรัฐประชาชนจีน แต่ก็ยังให้ความรู้สึกเหมือนไปเที่ยวต่างประเทศ เนื่องจากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม และภาษาพูดแตกต่างจากคนจีน

นักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย นิยมเดินทางโดยเครื่องบิน ซึ่งสนามบินหลักที่นักท่องเที่ยวจีนเดินทางเข้ามายังประเทศไทยคือ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ และนักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทางเข้ามาประเทศไทยได้ ณ สนามบินนานาชาติภูเก็ตอีกด้วย

สถานที่ท่องเที่ยวหลัก

จังหวัดที่นักท่องเที่ยวจีนนิยมเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้นมี 4 จังหวัดคือ กรุงเทพมหานคร ภูเก็ต ชลบุรี (พัทยา) และเชียงใหม่ นักท่องเที่ยวที่ไปเที่ยวกรุงเทพมหานคร และพัทยา จะเป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ในกลุ่มที่มีรายได้ต่ำ ไม่ค่อยมีความทันสมัย มีอาชีพรับจ้าง หรือคนงานทั่วไปที่ไม่รู้จักภูเก็ต ค่าทัวร์ส่วนมากจะอยู่ที่ 2,000 – 2,500 หยวน (8 วัน 7 คืน ท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร - พัทยา รวมค่าวีซ่า ค่าตั๋วเครื่องบิน ค่าทัวร์ ที่พัก และมีสถานที่ท่องเที่ยวให้เลือกมากมาย) ส่วนที่ภูเก็ตจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจีนที่ค่อนข้างมีฐานะ เพราะค่าทัวร์จะแพงกว่า ประมาณ 3,600 หยวน (จำนวน 6 วัน 5 คืน รวมราคาตั๋วเครื่องบิน)

● กรุงเทพมหานคร

สถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจีนนิยม คือ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) และ พระบรมมหาราชวัง พระพรหมเอราวัณ ล่องแม่น้ำเจ้าพระยาชมความงามของวัดริมแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น วัดอรุณราชวราราม โบราณสถานสิ่งก่อสร้าง วิถีชีวิตของชุมชนริมแม่น้ำ และแสงศรียามค่ำคืนของแม่น้ำเจ้าพระยา นิยมไปแหล่งท่องเที่ยวเพื่อความบันเทิง และการช้อปปิ้งซื้อสินค้าที่ถนนรัชดาภิเษกและย่านประตูน้ำ หากเป็นของแบรนด์เนม จะเลือกไปซื้อของในห้างสรรพสินค้าที่ทันสมัย เช่น สยามพารากอน เอ็มโพเรียม อย่างไรก็ตาม นักท่องเที่ยวจีนนิยมมาเที่ยวกรุงเทพมหานครซ้ำเพราะเป็นเมืองที่มีความทันสมัย และมีแหล่งช้อปปิ้ง ให้เลือกซื้อสินค้ามากมาย

● เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

เป็นสถานที่อีกแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวจีนนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว เพราะเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ทั้งทะเล ชายหาด เกาะ ถัดมาอาหารทะเล วัด สวนธรรมชาติ แหล่งบันเทิงต่างๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวที่พัทวิสาส่วนมากจะเดินทางมากับบริษัททัวร์ แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวจีนนิยมเที่ยวในพัทวิสามีหลายแห่ง เช่น เกาะล้าน ถนนคนเดินพัทวิสา (Walking Street) การแสดงคาร์บาร์โชว์ ที่นิยมของนักท่องเที่ยวมี 2 แห่ง คือ ทิฟฟานีโชว์ และอัลคาซาร์โชว์ ในการแสดงแต่ละรอบจะมีนักท่องเที่ยวจีนเข้าชมมากที่สุด

ในเมืองพัทวิสา นักท่องเที่ยวจีนยังนิยมไปสักการะพระพุทธรูปแกะสลักที่เขาคิชฌกรย์ พระพรหมที่ประดิษฐานในวัดสว่างฟ้า และไปสวนนงนุช ซึ่งเป็นสวนไม้ดอกไม้ประดับ มีสวนอาหาร และการแสดงต่างๆ อาทิ การแสดงโชว์ ระเบิด 4 ภาค การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย และการแสดงโชว์ช้างแสนรู้ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวจีน

● ภูเก็ต

นักท่องเที่ยวจีนที่ไปเที่ยวที่ภูเก็ตจะเป็นกลุ่มที่มีฐานะ มีรายได้สูงกว่านักท่องเที่ยวที่ไปพัทวิสา เนื่องจากราคาทัวร์จะสูงกว่า เพราะเป็นทัวร์คุณภาพ มีสายการบินบินตรงจากเมืองสำคัญของจีน อาทิ เชียงใหม่ และปักกิ่งถึงภูเก็ต หากเมืองไหนไม่มีบินตรง ก็จะต้องมาเปลี่ยนเครื่องที่ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ ก่อน รูปแบบของทัวร์ที่ภูเก็ต จะจัดให้นักท่องเที่ยวไปเที่ยวหมู่เกาะที่จังหวัดพังงาและเกาะ พีพี หากทัวร์ที่มีราคาแพงจะจัดให้นักท่องเที่ยวพักที่หาดป่าตอง ถ้าทัวร์ที่ราคาถูกลงจะให้นักท่องเที่ยวเข้าพักที่ในตัวเมืองภูเก็ต ในช่วงกลางคืน นักท่องเที่ยวชมการแสดงภูเก็ตแฟนตาซี นิยมช้อปปิ้ง อัญมณี เพชร พลอย หมอย และที่นอยางพารา หรือไปดูฟาร์มมังกร ชิมชาดองเหล้าของไทย เนื่องจากมีความเชื่อว่ามีสรรพคุณช่วยบำรุงร่างกาย

ภาคธุรกิจหลักการท่องเที่ยว

ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวหลักที่สำคัญมีหลายส่วนด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นโรงแรม ร้านอาหาร บริษัทนำเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก สถานบันเทิง และการขนส่งโดยสาร ในที่นี้ได้ศึกษาภาคธุรกิจการท่องเที่ยวที่สำคัญของเชียงใหม่ที่รองรับนักท่องเที่ยวจีน ดังต่อไปนี้

• บริษัทนำเที่ยว

บริษัททัวร์ของไทยต้องทำสัญญากับบริษัททัวร์ของจีนปีต่อปี เพื่อให้บริษัททัวร์จีนส่งนักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศไทย ดังนั้นในทุกปี ก็จะต้องมีการตกลงกันในเรื่องการจํารายการทัวร์ และขายแพ็คเกจล่วงหน้าเป็นรายปี และมีตัวแทนบริษัททัวร์อยู่ในจีนเพื่อขายแพ็คเกจ ในโปรแกรมทัวร์หากมีรายการการท่องเที่ยวมากนักนักท่องเที่ยวจีนจะให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะเห็นว่าคุ้มค่า เห็นแล้วชอบ แต่ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวจีนก็ยังชอบแบบเที่ยวสะดวก กินอร่อย พักสบาย ราคาแพ็คเกจ ทัวร์แบบ 4 คืน 5 วัน อยู่ประมาณ 3,000 – 4,000 หยวน/ทริป

ในช่วงเทศกาลของไทย เทศกาลสงกรานต์เป็นที่นิยมของชาวจีนมากที่สุด ส่วนเทศกาล ไม้ดอกไม้ประดับ หรืองานอีเปีง (ลอยกระทง) นักท่องเที่ยวไม่ค่อยให้ความสนใจมากนัก ช่วงที่เป็นนาทิตองสำหรับการท่องเที่ยวของไทยอีกช่วงก็คือช่วงเทศกาลตรุษจีน และวันแรงงาน ซึ่งเป็นช่วงวันหยุดยาว และมีนักท่องเที่ยวจากจีนเข้ามาเที่ยวในไทยเป็นจำนวนมาก จนต้องเพิ่มเที่ยวบินระหว่างจีนกับไทย

• มัคคุเทศก์นำเที่ยว

มัคคุเทศก์นำเที่ยวในเชียงใหม่สำหรับนักท่องเที่ยวจีนมีไม่มากนักหากเทียบกับมัคคุเทศก์ภาษาอื่นๆ ซึ่งส่วนมากมัคคุเทศก์จะใช้ภาษาจีนกลางเป็นหลักในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยว ซึ่งมัคคุเทศก์ที่ดีต้องสามารถให้ความรู้ ความเชื่อใจ มีจิตบริการ (Service Mind) มีการใช้ภาษาดี การแต่งกายดี และสุภาพ มัคคุเทศก์ต้องเข้าใจลักษณะพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวจากแต่ละแหล่งว่ามีความต้องการแตกต่างกัน เช่น หากทำทัวร์ให้แก่ นักท่องเที่ยวชาวปักกิ่ง หรือเซี่ยงไฮ้ ต้องมีความรู้แน่น ภาษาต้องลึกซึ้ง เนื่องจากนักท่องเที่ยวจากสองแหล่งนี้เป็น นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษา และมีอำนาจการซื้อสูง

ช่วงหลังนี้ มัคคุเทศก์ที่พูดภาษาจีนหากไปทำกับบริษัททัวร์ใหญ่ๆ จะถูกกดค่าตอบแทน บริษัทบีบคั้นค่าหัว และทำงานเหนื่อย เนื่องจากต้องขาย Option เพิ่ม เพื่อให้มีรายได้เข้าบริษัทมากๆ นอกจากนี้ยังเกิดปัญหาดราครากันเอง ทำให้มัคคุเทศก์ที่มีความสามารถจะออกมารับงานเอง ไม่ขึ้นกับบริษัททัวร์ใหญ่ๆ

• โรงแรมที่พัก

นักท่องเที่ยวจีนให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน จึงต้องการพักโรงแรมที่มีความปลอดภัย ในระดับ 3 ดาวขึ้นไป และต้องการพักในที่พักที่อยู่ใกล้กับสถานที่ช้อปปิ้ง เช่น ในทบาร์ชาร์ ถนนคนเดิน เป็นต้น แต่ละโรงแรมที่รับนักท่องเที่ยวจีน จะจัดบริเวณให้กลุ่มนักท่องเที่ยวจีนเป็นพิเศษ เนื่องจากลักษณะนิสัยของนักท่องเที่ยวจีนมีเสียงดัง และชอบเฮฮา รื่นเรึง ซึ่งหากจัดให้พักรวมกับแขกอื่นๆ ในชั้นเดียวกันก็อาจจะเป็นการรบกวนแขกอื่นๆ ได้ แต่ทั้งนี้ก็ได้ปฏิเสธกลุ่มทัวร์จีน เนื่องจากเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ ที่จะนำรายได้มาให้แก่โรงแรมเช่นกัน โรงแรมแต่ละแห่งที่รับนักท่องเที่ยวจีน จะเสนอราคาห้องพักพิเศษให้กับบริษัททัวร์ เพื่อเป็นการเอื้อประโยชน์ทางธุรกิจซึ่งกันและกัน และมีการตกลงทำสัญญาส่งนักท่องเที่ยวเข้ามาพักที่โรงแรมตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วย จึงจะได้ราคาพิเศษตามที่ตกลงกันไว้

● อาหาร

ด้านอาหารการกิน คนจีนชอบทานอาหารไทย ชอบรสชาติของอาหารไทย เนื่องจากมีครบทุกรส และมีการตกแต่งอาหารให้สวยงาม นักท่องเที่ยวจีนที่มาเที่ยวเชียงใหม่ก็ต้องมีรายการไปรับประทานอาหารเย็นที่คุ้มขันโตก เนื่องจากจะได้สัมผัสกับอาหารพื้นเมืองของเชียงใหม่ และได้ดูการแสดงพื้นเมือง ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของชาวจีนด้วย

องค์ประกอบสนับสนุนอื่นๆ

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับมณฑลต่างๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่นกับ มณฑลซานตง โดยมีความร่วมมือกระตุ้นการทำตลาดเชิงรุกในกลุ่มนักท่องเที่ยวพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน การส่งเสริมจำนวนนักท่องเที่ยว และสินค้าเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ๆ โดยมีกรอบการดำเนินงานเบื้องต้นในระยะ 5 ปี (ปี พ.ศ. 2551 – 2555) ทั้งนี้ มณฑลซานตงถือเป็นพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของจีน ด้วยจำนวนประชากร 93 ล้านคน มากเป็นอันดับ 2 ของประเทศ ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวจากมณฑลซานตงและพื้นที่ใกล้เคียงเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยประมาณ 4% หรือประมาณ 40,000 ราย จากจำนวนนักท่องเที่ยวตลาดจีนกว่า 1 ล้านคนต่อปี

ในส่วนของสถาบันการศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับการติดต่อกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในหลายรูปแบบ ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา เริ่มสอนภาษาจีนให้กับนักเรียนตั้งแต่ยังเล็ก เนื่องจากเห็นถึงความสำคัญต่อภาษาจีน ที่จะสามารถนำมาใช้ในการติดต่อธุรกิจในอนาคต จึงเป็นประโยชน์ทางอ้อมกับการจัดการท่องเที่ยว เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวของไทยในอนาคตด้วย

ในส่วนของภาคเอกชน สมาคมการท่องเที่ยวต่างๆ ได้ร่วมมือกันในการทำโฆษณา ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง เพื่อเป็นแรงกระตุ้นตลาดท่องเที่ยวจีน เนื่องจากภาคเอกชนจะมีความสนิทสนม ใกล้ชิดกับบริษัททัวร์ที่เป็นคู่ค้าในสาธารณรัฐประชาชนจีนอยู่แล้ว เช่น สมาพันธ์การท่องเที่ยวภาคเหนือ 17 จังหวัด ได้ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสมาคมอื่นๆ รวมทั้งนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้เดินทางไปมณฑลยูนนาน เพื่อหารือเรื่องความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวร่วมกัน และร่วมกันดำเนินตามแผนบันได 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 ผู้ประกอบการท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 2 จัดกลุ่มธุรกิจทำลิสเตอร์ เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ขั้นที่ 3 จัดทำสินค้า พัฒนาสถานที่ท่องเที่ยว เช่น โปรแกรมทัวร์ ขั้นที่ 4 ทดสอบสินค้า และขั้นที่ 5 ทำตลาดท่องเที่ยว

การโฆษณา ประชาสัมพันธ์

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ทำการประชาสัมพันธ์เพื่อกระตุ้นตลาดจีน โดยเน้นโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์และโทรทัศน์ แผนอิมาร์เก็ตติ้ง (E-marketing) โดยเจาะกลุ่มเป้าหมายสำหรับคนรุ่นใหม่ และกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางด้วยตัวเอง (Free Individual Tourists: FIT) และการสนับสนุนจัดเที่ยวบินเช่าเหมาลำ (Charter Flight) ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพของสาธารณรัฐประชาชนจีนได้ตรงจุด เพราะผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนทำงาน และคนรุ่นใหม่ซึ่งถือเป็นกลุ่มคนระดับบน ที่ไม่มีข้อจำกัดด้านภาษา เพราะสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ และสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ด้วยตัวเอง ซึ่ง ททท.ต้องการให้

เดินทางเข้ามาเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นอยู่แล้ว โดยปัจจุบันผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในสาธารณรัฐประชาชนจีน มีจำนวนมากเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากสหรัฐอเมริกา

นักธุรกิจจีนด้านการท่องเที่ยว ให้ความเห็นว่า จีนเป็นประเทศกว้างใหญ่ มีหลายมณฑล และมีประชากรจำนวนมาก การทำตลาดการท่องเที่ยวในจีน จึงต้องมีหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวจีนในแต่ละมณฑล ดังนั้น สินค้าการท่องเที่ยวที่จะเสนอขาย จะต้องสอดคล้องกับความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย ขณะเดียวกันจะต้องให้ความสำคัญต่อกลุ่มเป้าหมายใหม่ เช่น กลุ่มผู้สูงอายุในจีนด้วย

ไทยควรเข้าร่วมกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว เช่น การจัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยวจีน (China International Travel Mart) งานแสดงสินค้าจีน – อาเซียน (China – ASEAN Expo) ที่จีนจัดขึ้นในทุกๆ ปี เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมไทย ในทางกลับกัน ไทยควรเชิญบริษัทนำเที่ยวของจีน ไปร่วมกิจกรรมการท่องเที่ยวในไทยด้วย เพื่อให้ได้ทราบว่าประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวใดที่น่าสนใจ และควรทำการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ ของไทย เพิ่มเติมจากแหล่งท่องเที่ยวเดิมๆ เช่น พัทยา หรือ เชียงใหม่ เนื่องจากเริ่มลดความสำคัญในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวจีนลงทุกขณะ

การประชาสัมพันธ์ที่ได้ผลอีกแบบหนึ่งคือการจัดนิทรรศการภาพถ่ายสถานที่ท่องเที่ยวไทยในเมืองสำคัญของจีน โดยผนวกกับรายการท่องเที่ยวผจญภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น การขี่ช้าง การเขื่อนถ้ำ และน้ำตก การส่องสัตว์ การเดินทางโดยทางเรือ และการชมป่าเขตร้อน เพราะสิ่งเหล่านี้หาชมได้ยากในจีน รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ กลุ่มแต่งงาน การฉลองการครบรอบแต่งงาน และการให้บริการแบบต่อเนื่อง เช่น การถ่ายรูป ถ่ายวิดีโอ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ตลาดจีนเป็นตลาดที่มีความอ่อนไหวต่อสถานการณ์การเมือง และสิ่งแวดล้อม โดยเห็นได้จากหากประเทศไทยมีปัญหาทางด้านการเมืองครั้งใด ก็จะกระทบกับกลุ่มนักท่องเที่ยวจีนที่จะเดินทางเข้ามาทันที โดยรัฐบาลจีนจะประกาศไม่ให้คนจีนเข้ามาประเทศไทยจนกว่าสถานการณ์ทางการเมืองจะเป็นปกติ หรือในช่วงที่เกิดเหตุหมอกควันรุนแรงขึ้นในเชียงใหม่ รัฐบาลจีนก็ประกาศแจ้งเตือนนักท่องเที่ยวให้งดเว้นการมาเชียงใหม่ หรือระมัดระวังหากจะเดินทางเข้ามา (คมชัดลึก, 14 มีนาคม 2550)

ปัญหาของนักท่องเที่ยวจีน

จากการพัฒนาและการขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวจีนอย่างรวดเร็ว จึงเกิดปัญหาต่อการท่องเที่ยวของชาวจีนในภาพรวมขึ้นมามากหลายประการ ดังนี้

1. มีธุรกิจการจัดส่งนักท่องเที่ยวจีนออกนอกประเทศแบบผิดกฎหมายหลายรูปแบบ บางบริษัททัวร์ไม่มีใบอนุญาตทำทัวร์จีนต่างประเทศ บางบริษัททัวร์ที่มีใบอนุญาตแต่ก็ลักลอบจัดทัวร์ไปยังประเทศที่ยังไม่ได้รับสถานะ ADS
2. ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ คือการจัดการและขายทัวร์ในจีนราคาถูกมาก แต่เมื่อเดินทางออกนอกสาธารณรัฐประชาชนจีนไปแล้วนักท่องเที่ยวจีนได้รับการให้บริการที่ต่ำกว่ามาตรฐานและได้ไปท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่ด้อยคุณภาพ นอกจากนี้ยังเก็บค่า Commission เพิ่มขึ้นพานักท่องเที่ยวไปซื้อของราคาแพง โดยการโกงราคา
3. ปัญหาของนักท่องเที่ยวเองเมื่อออกนอกประเทศ บางคนพูดหรือใช้ภาษาต่างประเทศได้นิดหน่อย บางคนใช้เครดิตการ์ดเกินกำลังตนเองจนเกิดปัญหาหนี้สินตามมา

4. ภาพลักษณ์ของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศ ควรได้รับการปรับปรุง ซึ่งนักท่องเที่ยวจีนจะเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ เสียถึง บางครั้งทำให้เห็นถึงความเด่นชัดกว่าคนท้องถิ่นหรือนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นๆ เกิดความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างเห็นได้ชัด คุณภาพและการศึกษาในภาพรวมโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวจีนอยู่ในระดับต่ำกว่านักท่องเที่ยวจากประเทศที่พัฒนาแล้ว

5. การก่อการร้าย สงคราม การระบาดของโรคติดต่อร้ายแรง เป็นเหตุผลสำคัญที่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวจีนในการตัดสินใจเดินทางออกไปท่องเที่ยวต่างประเทศ เนื่องจากจีนจะอ่อนไหวต่อเรื่องเหล่านี้มาก

ในส่วนของประเทศไทยได้เกิดปัญหาของนักท่องเที่ยวจีนขึ้นในหลายรูปแบบ อาทิ ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ ปัญหาการถูกโกง กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาจึงมีมาตรการการส่งเสริมการคุ้มครองนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวจีนมีประการใหญ่ ๆ กล่าวคือ

1. ปัญหาทัวร์ Kick Back เป็นปัญหาที่เกิดจากบริษัททัวร์ในประเทศไทย ต้องจ่ายเงินซื้อลูกค้าจากบริษัทที่ขายทัวร์ในประเทศจีน ส่วนบริษัททัวร์ในจีนก็ไม่จ่ายค่าหัวนักท่องเที่ยวให้กับบริษัททัวร์ในประเทศไทย จึงเกิดการนำนักท่องเที่ยวไปดัดตุ๋น หลอกลวง บังคับขายของ หากนักท่องเที่ยวไม่ยินยอม จะเกิดกรณีทึงทัวร์ทันที

2. ปัญหาอัญมณี มีการหลอกลวงนักท่องเที่ยวไปซื้ออัญมณีและเครื่องประดับที่ไม่ได้มาตรฐานหรือต่ำกว่ามาตรฐานที่เปิดเผยไว้ในราคาแพงเกินกว่าความเป็นจริง โดยใช้กลอุบายและการโน้มน้าวอย่างเป็นขบวนการ

3. ปัญหาการดำเนินการของบริษัททัวร์ในประเทศ ไม่เป็นไปตามที่ตกลงกับนักท่องเที่ยว เช่น กำหนดการท่องเที่ยว คุณภาพที่พัก อาหาร พาหนะเดินทาง เป็นต้น

จากสภาพปัญหาหลักๆ 3 ประการข้างต้น กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้ประสานงานกับกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว ในการร่วมมือกันแก้ไขปัญหาดังกล่าวมาโดยตลอด รวมทั้งออกมาตรการป้องกันและปราบปราม กล่าวคือ

1. มาตรการป้องกัน

1.1 จัดระบบเฝ้าระวังรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว โดยการตรวจสอบคณะทัวร์และแจกใบแจ้งราคากลางค่าทัวร์ และบริการบางประเภทให้แก่นักท่องเที่ยว

1.2 จัดทำบันทึกความตกลงร่วมกับชมรมผู้ค้าอัญมณีไทยสำหรับนักท่องเที่ยว (Thailand Jewelry Trader For Tourist) ดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมเป็นระยะ

1.3 กำหนดมาตรฐานราคา และให้การรับรองร้านค้าอัญมณีที่ได้มาตรฐาน โดยชมรมผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับมาตรฐาน (Jewel Fest Club)

1.4 กำหนดให้มีการลงสัตยาบันร่วมกัน ของผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวเพื่อการแก้ไขปัญหา

1.5 ประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการร้านค้าอัญมณีเกี่ยวกับมาตรการลงโทษที่รุนแรง ทั้งทางด้านภาษีและการยึดทรัพย์

2. มาตรการปราบปราม

2.1 ดำเนินการมาตรการเฝ้าระวัง โดยการเข้าตรวจสอบ ผู้ประกอบธุรกิจนำเข้า ร้านค้าอัญมณี ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมกระทำผิดและจับกุมผู้กระทำผิดและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินคดี

2.2 ดำเนินมาตรการปราบปราม จับกุมการกระทำผิดต่อนักท่องเที่ยว ตามความผิดตาม พ.ร.บ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2547 ตาม พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2547 ตาม พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ. 2547 และตามความผิดก่อความเดือนร้อนรำคาญ พ.ศ. 2547

พฤติกรรมนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

ข้อมูลจากการวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาเยือนประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2549 จำนวน 1,661 ชุด และเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบโดยนักท่องเที่ยวจีน จำนวน 227 ชุด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการที่ยั่งยืนในกลุ่มแม่น้ำโขง ปีที่ 2 สถานที่ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ สนามบินนานาชาติดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถนำมาวิเคราะห์และนำเสนอได้ดังนี้ นักท่องเที่ยวจีนที่ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมดจำนวน 227 คน เป็นนักท่องเที่ยวเพศชาย 97 คน (ร้อยละ 42.7) และนักท่องเที่ยวเพศหญิง 130 คน (ร้อยละ 57.3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 25 – 34 ปี (ร้อยละ 48.9) รองลงมาคือ ช่วงอายุระหว่าง 35 – 44 ปี (ร้อยละ 27.3) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดคืออุดมศึกษาขึ้นไป (ร้อยละ 62.6) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา / อาชีวศึกษา (ร้อยละ 34.8) และระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 1.8) นักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นพนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.3) รองลงมาคือ พนักงานขาย (ร้อยละ 14.5) รับจ้างทั่วไป และผู้เชี่ยวชาญ (ร้อยละ 11.0 เท่ากัน) และเมื่อจำแนกนักท่องเที่ยวตามแหล่งที่มา พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน (ร้อยละ 63.9) รองลงมาคือ ไต้หวัน (ร้อยละ 25.6) และฮ่องกง (ร้อยละ 10.5) ตามลำดับ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 61.2) เกือบทุกคนมีความต้องการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวประเทศไทยซ้ำอีก (ร้อยละ 95.2) นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกรูปแบบการเดินทางเข้ามาโดยการซื้อแพ็คเกจทัวร์ (ร้อยละ 75.8) มีเพียงบางส่วนที่จัดการเรื่องการเดินทางด้วยตนเอง (ร้อยละ 24.2) ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวส่วนมากเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยพร้อมกับเพื่อน (ร้อยละ 39.2) รองลงมาคือ เลือกเดินทางมาคนเดียว (ร้อยละ 28.6) เลือกเดินทางมาพร้อมกับครอบครัวหรือญาติ (ร้อยละ 21.6) และเลือกเดินทางมากับกรุ๊ปทัวร์ (ร้อยละ 10.6) ตามลำดับ นักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้ามาเยือนประเทศไทยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาคือ เพื่อพักผ่อน (ร้อยละ 44.9) เพื่อเรียนหนังสือหรือทัศนศึกษา (ร้อยละ 14.3) และเพื่อติดต่อธุรกิจ (ร้อยละ 14.0)

ความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย

เมื่อพิจารณาความพึงพอใจที่มีต่อสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจีน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 7.15) โดยสิ่งดึงดูดใจที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชายหาด/ทะเล (ค่าเฉลี่ย 8.20) อสังหาริมทรัพย์ของคนในประเทศ (ค่าเฉลี่ย 8.14) และอาหาร (ค่าเฉลี่ย 7.98) ตามลำดับ ส่วนความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจีนที่มีต่อการบริหารงานและการจัดการของภาครัฐ พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานและการจัดการของภาครัฐโดยเฉลี่ยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.69) โดยการบริหารงานและการจัดการของภาครัฐที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การขอวีซ่าเข้าประเทศ/หนังสือผ่านเข้าประเทศ (ค่าเฉลี่ย 8.35) การบริการ

ข้อมูลการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 7.78) และด้านสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 7.70) ตามลำดับ ในด้าน ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริหารงานและการจัดการของภาคเอกชนของไทย พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานและการจัดการของภาคเอกชนโดยเฉลี่ยในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 7.70) โดยการบริหารงานและการจัดการของภาคเอกชนที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทรัพยากรของพนักงาน (ค่าเฉลี่ย 8.21) ความคุ้มค่าของเงินที่จ่ายไป (ค่าเฉลี่ย 8.10) และความสุภาพของพนักงาน ตามลำดับ

คุณค่าที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย

ตลาดท่องเที่ยวของจีนกำลังมีการขยายตัว และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยความได้เปรียบด้านพื้นที่ของประเทศที่มีความกว้างใหญ่ไพศาล ประกอบด้วยประชากรที่มีจำนวนมากที่สุดในโลก ทำให้จีนกลายเป็นประเทศที่น่าจับตามองด้านการท่องเที่ยว การวิเคราะห์ถึงลักษณะและรูปแบบการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจีนจึงมีความสำคัญในแง่ของการเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนและกำหนดกลยุทธ์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งในการศึกษานี้ได้ทำการศึกษาถึงรูปแบบการท่องเที่ยว ลักษณะการท่องเที่ยว และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยในช่วงปลายปี พ.ศ. 2550 ถึงต้นปี พ.ศ. 2551 ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม (แปลเป็นภาษาจีน) โดยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวจีนที่สิ้นสุดการเดินทางในประเทศไทยแล้ว และกำลังจะเดินทางออกจากประเทศไทยจำนวน 332 คน สถานที่ที่ทำการเก็บข้อมูลคือ ท่าอากาศยานนานาชาติสุวรรณภูมิ และท่าอากาศยานนานาชาติเชียงใหม่

ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจีนที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ประกอบด้วย นักท่องเที่ยวเพศหญิงร้อยละ 50.3 และชายร้อยละ 49.7 ส่วนมาก มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.7 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และช่วงอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.1 และ 18.4 ตามลำดับ ส่วนมากมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 49.4 และสถานภาพโสดคิดเป็นร้อยละ 44.3 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด คือระดับอุดมศึกษาหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 77.7 สำหรับการประกอบอาชีพ พบว่า ส่วนมากมีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน นักเรียน/นักศึกษา พนักงานขาย และผู้เชี่ยวชาญ โดยคิดเป็นร้อยละ 19.6, 16.9, 12.3 และ 12.0 ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ในการเดินทางเข้ามาประเทศไทยของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวจีนนั้น ส่วนใหญ่เข้ามาท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 63.0 รองลงมาคือ เพื่อติดต่อธุรกิจ เพื่อ ทักษะศึกษา/ดูงาน และเพื่อประชุม/สัมมนา (ร้อยละ 10.5, 8.5 และ 7.2 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณารูปแบบการท่องเที่ยวที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย พบว่า 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 การท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อันดับ 2 การท่องเที่ยวทางธรรมชาติและท่องเที่ยวแบบผจญภัย และอันดับ 3 การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพ (เช่น นวดแผนโบราณ สปา) หรือการท่องเที่ยวเพื่อกีฬา (เช่น กอล์ฟ เทนนิส) กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 54.2) โดยส่วนมากเดินทางมากับเพื่อนมากที่สุด (ร้อยละ 42.2) สำหรับการเตรียมการเดินทางนั้น ส่วนใหญ่ร้อยละ 52.7 เลือกซื้อแพ็คเกจทัวร์ และร้อยละ 41.0 จัดเตรียมการเดินทางเอง

สายการบินที่กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการในการเดินทางเข้าสู่ประเทศไทย 3 อันดับแรก ได้แก่ สายการบินไชน่า สายการบินไทย และสายการบินแอร์เอเชีย (ร้อยละ 34.7, 33.1 และ 7.6 ตามลำดับ) ส่วนสายการบินที่กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการในการเดินทางออกจากประเทศไทย 3 อันดับแรก ได้แก่ สายการบินไทย สายการบินไชน่า และสายการบินแอร์เอเชีย (ร้อยละ 35.2, 34.0 และ 8.7 ตามลำดับ) นอกจากนี้

พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกใช้ประเทศไทยเป็น Hub หรือจุดศูนย์กลางของการเดินทางท่องเที่ยว (ร้อยละ 78.9)

เนื่องจากในปัจจุบันหลายประเทศได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวในประเทศของตนมากขึ้น รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านของไทยอย่าง สปป.ลาว กัมพูชา หรือแม้แต่สหภาพพม่า ทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกในการตัดสินใจท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากการศึกษาพบว่า เมืองท่องเที่ยวที่กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวแทนประเทศไทย 3 อันดับแรก ได้แก่ เมืองคุนหมิง (สาธารณรัฐประชาชนจีน) ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศคล้ายไทยและนักท่องเที่ยวจีนเดินทางไปได้ง่าย (ร้อยละ 31.0) กรุงโซล (เกาหลีใต้) (ร้อยละ 13.7) และเมืองย่างกุ้ง (สหภาพพม่า) (ร้อยละ 9.4)

รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีน และนักท่องเที่ยวจีนให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่จากเจ้าของสถานที่ท่องเที่ยว การศึกษาครั้งนี้จึงได้ทำการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวจีนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายหรืออุบัติเหตุที่นักท่องเที่ยวได้รับในระหว่างท่องเที่ยวในประเทศไทย โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยว ร้อยละ 7.8 เคยประสบกับเหตุการณ์ที่เป็นอันตรายหรืออุบัติเหตุ ได้แก่ อาหารเป็นพิษ อุบัติเหตุทางถนน ของหาย โดนล้วงกระเป๋า และถูกขโมยของ (ร้อยละ 1.8, 1.2, 0.6, 0.6 และ 0.6 ตามลำดับ)

สถานที่ท่องเที่ยวของประเทศไทยที่กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวจีนเลือกที่จะเดินทางไปเยือนเป็นอันดับ 1 มากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 35.8) สถานที่ท่องเที่ยวที่ถูกเลือกเป็นอันดับ 1 ในลำดับรองลงมา คือ เชียงใหม่ พัทยา (ชลบุรี) ภูเก็ต และเชียงใหม่ (ร้อยละ 19.6, 17.8, 13.0 และ 6.3 ตามลำดับ) ทั้งนี้เนื่องจากกรุงเทพมหานคร เป็นเมืองหลวง และศูนย์กลางความเจริญ ที่มีความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวสถานบันเทิงต่างๆ ที่ทันสมัย แหล่งช้อปปิ้ง และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม วัดวาอาราม เป็นต้น

คุณค่าที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านต่างๆ ของประเทศไทย

การศึกษานี้ได้ประเมินระดับคุณค่าที่กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวจีนได้รับจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การจัดการด้านกายภาพ การจัดการด้านการเงิน และการจัดการด้านสารสนเทศ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะช่วยให้เข้าใจถึงประสิทธิภาพการจัดการ โลจิสติกส์ในด้านต่างๆ ของไทย และคุณค่าที่เกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้สามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนกลยุทธ์และกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านกายภาพของประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.66) และเมื่อพิจารณาในแต่ละรายการ พบว่านักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าจากการจัดการดังกล่าวในระดับน้อยถึงระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.05 – 6.72) โดยเมื่อเปรียบเทียบแต่ละรายการ พบว่านักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าด้านการจัดการความปลอดภัย ณ สนามบิน มากที่สุด เมื่อเทียบกับการจัดการโลจิสติกส์ด้านกายภาพอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 6.72) รองลงมา คือ คุณค่าจากการจัดการด้านความปลอดภัยในที่พักรวม คุณค่าจากการจัดการด้านความปลอดภัย ณ สถานที่ท่องเที่ยว คุณค่าจากการจัดการด้านการเข้าถึงแหล่งอาหารและเครื่องดื่ม (ค่าเฉลี่ย 6.52, 6.36 และ 5.94) ส่วนคุณค่าจากการจัดการเรื่องการเดินทางในกรณีฉุกเฉิน เช่น อุบัติเหตุ และคุณค่าจาก

การจัดการเรื่องการเดินทางท่องเที่ยวในชนบทโดยรถทัวร์ (ค่าเฉลี่ย 3.05 และ 3.53 ตามลำดับ) นั้น นักท่องเที่ยวชาวจีนได้รับคุณค่าในระดับน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับคุณค่าที่รับจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านกายภาพอื่นๆ

นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านการเงินของประเทศไทยโดยภาพรวมในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.45) และเมื่อพิจารณาการจัดการโลจิสติกส์ด้านการเงินแต่ละรายการ พบว่า นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าในระดับน้อยถึงปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.54 – 5.30) โดยนักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าในเรื่องระบบการชำระเงินเพื่อซื้อสินค้าและบริการมากที่สุดเมื่อเทียบกับจัดการโลจิสติกส์ด้านการเงินอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 5.30) รองลงมาคือความสะดวกในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และความสะดวกในการใช้บัตรเครดิต/เดบิต (ค่าเฉลี่ย 5.15 และ 4.70 ตามลำดับ) ส่วนความสะดวกในการใช้รถเดินทางและความสะดวกในการทำธุรกรรมระหว่างประเทศ นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าในระดับน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจัดการโลจิสติกส์ด้านการเงินอื่นๆ และเมื่อเปรียบเทียบคุณค่าที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านการเงินของประเทศไทยตามแหล่งที่มาของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านการเงินแตกต่างกัน 1 รายการ คือ ความสะดวกในการใช้รถเดินทาง โดยนักท่องเที่ยวจากไต้หวันได้รับคุณค่ามากที่สุดในกลุ่ม รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวจากจีนและฮ่องกง ตามลำดับ ส่วนรายการอื่นๆ นั้น นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าในระดับที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาค่าที่นักท่องเที่ยวได้รับจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านการเงินโดยรวม พบว่า นักท่องเที่ยวจากจีนได้รับคุณค่ามากที่สุดในกลุ่ม (ค่าเฉลี่ย 6.55) รองลงมาคือ นักท่องเที่ยวจากไต้หวัน (ค่าเฉลี่ย 6.46) และนักท่องเที่ยวจากฮ่องกง (ค่าเฉลี่ย 6.22) อย่างไรก็ตามถือว่าระดับคุณค่าที่ได้รับของทั้งสามกลุ่มไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวจีนได้รับคุณค่าจากการจัดการโลจิสติกส์ด้านสารสนเทศของประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 6.42) และเมื่อพิจารณาการจัดการโลจิสติกส์ด้านสารสนเทศแต่ละรายการ พบว่า นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าอยู่ในระดับน้อยถึงมาก (ค่าเฉลี่ย 2.73 – 4.85) โดยนักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าจากข้อมูลด้านสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุดเมื่อเทียบกับจัดการโลจิสติกส์ด้านสารสนเทศอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 4.85) รองลงมาคือ ข้อมูลด้านอาหารและเครื่องดื่ม และข้อมูลด้านที่พัก (ค่าเฉลี่ย 4.84 และ 4.63 ตามลำดับ) ส่วนข้อมูลจากเว็บไซต์อย่างเป็นทางการ (<http://www.tat.or.th>/ <http://www.tourismthailand.org>) และข้อมูล ณ สำนักงานการท่องเที่ยว (ค่าเฉลี่ย 2.73 และ 2.98 ตามลำดับ) นั้น นักท่องเที่ยวได้รับคุณค่าในระดับน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจัดการโลจิสติกส์ด้านสารสนเทศอื่นๆ และแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวไทย ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้ยังมีน้อย ส่วนมากมากับบริษัททัวร์

ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวและคุณค่าที่รับจากการท่องเที่ยว

สิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวหลั่งไหลเข้ามาท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวนั้นๆ หากสถานที่ท่องเที่ยวใดมีศักยภาพในการดึงดูดใจและสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวแล้ว ก็จะทำให้ให้นักท่องเที่ยวที่เคยมาเยือนแล้วกลับมาเที่ยวซ้ำ และยังคงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยได้มาเยือน พยายามหาโอกาสแวะเวียนมาเยือนสักครั้ง การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะแหล่งท่องเที่ยวหรือสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวจีนให้ความสนใจจึงเป็นอีกหนึ่งข้อมูลสำคัญที่จะช่วยในการวางแผนกลยุทธ์และแนวทางในการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น

กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวจีนมีความพึงพอใจต่อสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 7.08) และเมื่อพิจารณาสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวแต่ละรายการ พบว่า

นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยถึงระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.75 – 7.02) โดยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อความเป็นมิตรของคนท้องถิ่นมากที่สุดเมื่อเทียบกับสิ่งดึงดูดใจอื่นๆ (ค่าเฉลี่ย 7.02) รองลงมาคือ อาหาร วัด ไร่ ปลูก ไร่ ไร่ ไร่ และแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ (ค่าเฉลี่ย 6.15, 6.09, 6.04, 5.46 และ 5.37 ตามลำดับ)

เมื่อเสร็จสิ้นการท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้ว กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวจีนต้องการที่จะแบ่งปันประสบการณ์ที่ดีในการท่องเที่ยวประเทศไทยให้กับคนอื่นๆ ได้รับรู้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 7.38) ต้องการกลับมาเที่ยวไทยอีกครั้งในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 7.23) ต้องการจะแนะนำให้ผู้อื่นมาเที่ยวประเทศไทย (ค่าเฉลี่ย 7.06) และต้องการพาคนอื่นๆ มาเที่ยวด้วยในครั้งหน้า (ค่าเฉลี่ย 6.89) แสดงให้เห็นว่าการท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้นได้สร้างคุณค่าและความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน ซึ่งจะนำไปสู่การกลับมาเที่ยวซ้ำ และการบอกต่อเพื่อชักชวนให้ผู้อื่นเกิดความสนใจและเดินทางมาเที่ยวเพื่อรับประสบการณ์ที่ดีเหล่านั้นด้วยตนเองอีกด้วย

สรุป

การศึกษาเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นการศึกษาถึงวิวัฒนาการการท่องเที่ยว ภาพลักษณ์ของไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวจีน ลักษณะรูปแบบของการเดินทาง พฤติกรรมการท่องเที่ยว เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจะได้พัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ เพื่อรองรับกับความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อไป ซึ่งจากผลการศึกษา แสดงให้เห็นว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพกระบวนการจัดการท่องเที่ยวต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดการโลจิสติกส์ด้านกายภาพ การจัดการ โลจิสติกส์ด้านการเงิน และการจัดการโลจิสติกส์ด้านสารสนเทศ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้เพื่อสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว ซึ่งจะส่งเสริมให้เกิดการกลับมาเที่ยวซ้ำ และการดึงดูดให้ผู้ที่ยังไม่เคยมาท่องเที่ยว เกิดความสนใจและต้องการมาเที่ยวประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น

เอกลักษณ์ความเป็นไทยในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อาหาร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และโดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นผู้มีอัธยาศัยไมตรีที่ดีของคนไทยเป็นสิ่งดึงดูดใจสำคัญที่สร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวจีนได้เป็นอย่างดี ในขณะที่ภาครัฐต้องเร่งเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการและควบคุมมลพิษต่างๆ และจัดการกับปัญหาด้านสถานการณ์ทางการเมืองของไทย ซึ่งเป็นจุดบอบบางที่ทำให้รัฐบาลจีนออกประกาศเตือนไม่ให้นักท่องเที่ยวจีนมาเที่ยวไทย ซึ่งเป็นการเสียโอกาส และทำให้นักท่องเที่ยวจีนเปลี่ยนจุดหมายปลายทางไปยังประเทศอื่นๆ แทน ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่น่าอยู่น่าเที่ยวมากยิ่งขึ้น สำหรับภาคเอกชนจะต้องรักษาและพัฒนามาตรฐานการจัดการและการให้บริการด้านต่างๆ แก่นักท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยกลายเป็นที่ยอมรับจากนักท่องเที่ยวในระดับสากลยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ประเทศไทยควรพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง และต้องมีความเข้าใจเรื่องการตลาด
2. ควรมีการพัฒนาระบบคมนาคมตลอดเส้นทางเพื่อรองรับการเที่ยว
3. ควรให้ความสำคัญต่อระบบความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนที่จะเป็นกำลังในเบื้องหน้ามากที่สุด

4. ให้ความสำคัญต่อเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแหล่งท่องเที่ยว และเอกลักษณ์เฉพาะตัวของนักท่องเที่ยว ต้องเข้าใจธรรมชาติของนักท่องเที่ยวจีนว่าชอบเสียงดัง เฮฮา แต่อาจจะไปรบกวนนักท่องเที่ยวอื่นๆ ที่รักสงบ จึงอาจจะต้องจัดบริเวณพิเศษให้แก่นักท่องเที่ยวจีน
5. ควบคุมราคาและค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของทัวร์อย่างเหมาะสม ไม่บูดริด และโกงนักท่องเที่ยว ดังที่ปรากฏออกมาในรูปแบบของ “ทัวร์ศูนย์เหรียญ”
6. ด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในสาธารณรัฐประชาชนจีน ต้องเข้าใจภูมิประเทศของจีนว่ามีพื้นที่กว้างใหญ่มาก ดังนั้นจึงต้องมีสำนักงานการท่องเที่ยวมากกว่า 1 แห่งเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจีน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์ประเทศไทยแบบ Word of Mouth ซึ่งได้ผลดีที่สุด

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมการขนส่งทางอากาศ. 2551. สายการบินที่ให้บริการที่ท่าอากาศยานต่างๆ. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา:

http://www.aviation.go.th/airtrans/airport_use.html (วันที่ 4 พฤศจิกายน 2551.)

กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจ. 2547. ผลกระทบจากการเป็นเมืองท่าของอำเภอเชียงแสนและ

อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. เชียงใหม่: เชียงใหม่ปริ้นติ้ง จำกัด.

กระทรวงการต่างประเทศ. 2551. ความสัมพันธ์ทวิภาคี ทวีปเอเชีย. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา:

<http://www.mfa.go.th/web/480.php> (4 ตุลาคม 2551)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2548. ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว พ.ศ. 2547-2551. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา:

<http://www.mots.go.th> (วันที่ 18 ตุลาคม 2548.)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2546. สถิติการท่องเที่ยวปี 2545. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา:

http://www.2tat.or.th/static_download.php?Ret=nmt (วันที่ 29 สิงหาคม 2550.)

_____. 2547. สถิติการท่องเที่ยวปี 2546. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา:

http://www.2tat.or.th/static_download.php?Ret=nmt (วันที่ 29 สิงหาคม 2550.)

_____. 2548. 2548. รายงานสถิติการท่องเที่ยวปี 2547. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2549. สถิติการท่องเที่ยวปี 2548. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.2tat.or.th>

[/static_download.php?Ret=nmt](http://www.2tat.or.th/static_download.php?Ret=nmt) (วันที่ 29 สิงหาคม 2550.)

_____. 2550. สถิติการท่องเที่ยวปี 2549. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา:

http://www.2tat.or.th/static_download.php?Ret=nmt (วันที่ 29 สิงหาคม 2550.)

_____. 2551. สถิติการท่องเที่ยวปี 2550. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา:

http://www.2tat.or.th/static_download.php?Ret=nmt (วันที่ 19 สิงหาคม 2551.)

เขียนธีรวิทย์. 2541. นโยบายต่างประเทศของจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉลอมศรี พิมพ์สมพงศ์. 2548. การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ฐานเศรษฐกิจ. 2548. เศรษฐกิจ 2 ขา ยุทธศาสตร์จีน รุกไทย. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.ftadigest.com/fta/newsAnalysis010.html>. (วันที่ 9 พฤษภาคม 2550.)
- ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ. 2550. รายงานเศรษฐกิจพม่า จีนตอนใต้ และโครงการ GMS, ฉบับที่ 2/2550.
- บริษัท ซี เอส เอ็น แอนด์ แอสโซซิเอท จำกัด. 2540. รายงานขั้นสุดท้าย โครงการสำรวจกระแสการเดินทาง ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน.
- บริษัทศูนย์วิจัยกสิกรไทย. ประเด็นวิเคราะห์ประเทศไทย. (ระบบออนไลน์). แหล่งที่มา: www.thailand-china.com. (20 ตุลาคม 2548.)
- ปรีชา แดงโรจน์. 2544. อุบัติการณ์ท่องเที่ยว สู่ทศวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: บริษัทไฟว์ แอนด์ไฟว์ พรินติ้ง จำกัด.
- ผู้จัดการออนไลน์. 2548. “พม่าเร่งคัดถนน-ปั่นไฟรัฐฯ ไข่ยกเครื่องท่องเที่ยวอ่าวเบงกอล.” หนังสือพิมพ์ ผู้จัดการ. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th> (วันที่ 18 เมษายน 2548.)
- _____. 2550. “จีนแชมป์ตลาดแหล่งนักท่องเที่ยว เทียว คปท.100 ล้านคนต่อปี.” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th> (11 พฤษภาคม 2550.)
- _____. 2550. “ประชุมท่องเที่ยวจีนบูมแรง ไทยแชมป์เก่า.” (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th> (16 กรกฎาคม 2550.)
- มิ่งสรรพ ขาวสอาด และคณะ. 2548. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงบูรณาการที่ยั่งยืนในกลุ่มแม่น้ำโขง. เชียงใหม่ : บริษัท นพบุรีการพิมพ์ จำกัด.
- ยลรวี สิทธิชัย. 2549. “ตลาดนักท่องเที่ยวสาธารณรัฐประชาชนจีน.” จุลสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www2.tat.or.th/tat/e-journal/upload/179/ChineseTourism.pdf> (วันที่ 13 มิถุนายน 2550.)
- ศูนย์วิจัยท่องเที่ยวภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2548. ข่าวท่องเที่ยว. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.recmert.kku.ac.th> (วันที่ 20 ตุลาคม 2548.)
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2544. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย.
- เสรี วังสไพจิตร. 2548. ตลาดการท่องเที่ยว. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: www.bangkokbizweek.com/20051001/travelbiz/index.php-news=column (วันที่ 13 มิถุนายน 2551.)
- สำนักงานอาเซียน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2550. แนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) และเส้นทางเศรษฐกิจที่สำคัญในอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง (GMS). (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: http://www.thaiita.com/ThaiFTA/Portals/0/GMS_Corridor.pdf (6 พฤศจิกายน 2551)
- สำนักนโยบายและแผน กระทรวงพลังงาน. 2551. แผนที่อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: <http://www.eppo.go.th/inter/GMS/gmsmap.gif> (6 พฤศจิกายน 2551)

- เหรียญ หล่อวิมจก. 2547. “แนวโน้มการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวภายในประเทศจีนในช่วงศตวรรษใหม่.” *e-TAT Tourism Journal*, (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: www.2tat.or.th/e-journal/index.php?IssID=2 (วันที่ 13 มิถุนายน 2550.)
- วิรัช ลิ้มทองกุล. 2548. “การเดินทางไกลครั้งใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวจีน.” นิตยสารผู้จัดการ. ระบบออนไลน์ แหล่งที่มา: <http://www.manager.co.th> (1 มีนาคม 2548).
- วิบูลย์ ตั้งกิตติภรณ์. 2551. ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนกับเส้นทาง R3. กฎหมายการค้าและการลงทุนในจีนและทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน, สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่, 22 กันยายน 2551.
- วิชา อุดมฉันท และคณะ. 2548. สภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน. ศูนย์จีน ศึกษา: สถาบันเอเชีย ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอฟทีเอ ไคเจส. 2548. เศรษฐกิจ 2 ขา ยุทธศาสตร์จีนรุกไทย. (ระบบออนไลน์) แหล่งที่มา: www.ftadigest.com. (18 ตุลาคม 2548).

ภาษาต่างประเทศ

- Asia Development Bank (ADB) Money Tourism Coordination office (MTCO)*. 2007. (Report) 19th Meeting of the Working Group on the Greater Mekong Subregion Tourism Sector, 29 – 30 March 2007, Ho Chi Minh City, Vietnam.
- China contact, China Market Entry Specialist*. 2008. *China's ADS (approved destination status) List*. (online) Available: http://www.ccontact.com/ADS_list.htm (19 September 2008.)
- China National Tourism Administration*. 2007. International Tourists by Locality, Jan-Dec 2006 (No.1). (online) Available: http://www.cnta.gov.cn/new_detail/newsshow.asp?id=A200736105703942096 (2 June 2007.)
- _____. 2008. International Tourists by Locality, Jan-Dec 2007 (No.1). (online) Available: http://www.cnta.gov.cn/news_detail/newsshow.asp?id=A2008128142635196386 (20 June 2008.)
- _____. 2008. 2007 The Yearbook of China Tourism Statistics. China: China National Tourism Administration.
- _____. 2008. *Major Statistics of China Tourism, Jan-Dec 2007*. (online) Available: http://www.cnta.com/new_detail/newsshow.asp?id=A200812814385058844 (21 June 2008.)
- _____. 2008. *International Tourism Receipts by Locality 2007*. (online) Available: http://www.cnta.com/new_detail/newsshow.asp?id=A20081281427355205596 (21 June 2008.)
- China National Tourist Office*. 2003. China Tourism Statistics 2002. (online) Available: <http://www.cnto.org/chinastats.asp> (2 June 2007.)

-
- _____. 2004. *China Tourism Statistics 2003*. (online) Available:
<http://www.cnto.org/chinastats.asp> (2 June 2007.)
- _____. 2005. *China Tourism Statistics 2004*. (online) Available:
<http://www.cnto.org/chinastats.asp> (2 June 2007.)
- _____. 2006. *China Tourism Statistics 2005*. (online) Available:
<http://www.cnto.org/chinastats.asp> (2 June 2007.)
- _____. 2007. *China Tourism Statistics 2006*. (online) Available:
<http://www.cnto.org/chinastats.asp> (2 June 2007.)
- China Outbound Tourism Research Institute.** 2008. *China Outbound Data for 2007 according to CNTA*.
 (online) Available: <http://www.china-outbound.com/index.php?limitstart=9> (19 September 2008.)
- CIA-The World Factbook.** 2008. *The World Factbook*. Available: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/> (17 September 2008.)
- Daw Khin Than Win.** 2006. Myanmar: Tourism Status Update, Seminar Tourism: Learning Across Borders II (1st to 3rd June, 2006). Social Research Institute, Chiang Mai University. Siem Reap, Cambodia. 1-3 June 2006.
- Flightstats Fly Smarter.** 2008. *Pakse Airport Departures*. (online) Available:
<http://www.flightstats.com/go/FlightStatus/flightStatusByAirport.do> (4 November 2008)
- Lao National Tourism Administration.** 2003 - 2008. 2002 - 2007 Statistical Report on Tourism in Laos. Vientiane: Lao National Tourism Administration.
- Lindsay W. Turner and Stephen F. Witt.** 2003. Pacific Asia Tourism Forecasts 2004-2006. Keen Publishing (Thailand) Co., Ltd.
- Ministry of Tourism of Cambodia.** 2004. Kingdom of Cambodia Statistical Year book 2003.
- _____. 2005. *Tourism Statistics Report 2004*. (online) Available:
<http://www.mot.gov.kh/statistic.php>. (23 August 2007.)
- _____. 2006. *Tourism Statistics Report 2005*. (online) Available:
<http://www.mot.gov.kh/statistic.php>. (23 August 2007.)
- _____. 2007. *Tourism Statistics Report 2006*. (online) Available:
<http://www.mot.gov.kh/statistic.php>. (23 August 2007.)
- _____. 2008. *Tourism Statistical Report 2007*.
 (online) Available: <http://www.mot.gov.kh/statistics/summary2007.pdf> (3 August 2008.)
- Ministry of Hotels & Tourism of Myanmar.** 2007. Tourism Statistic. (online) Available:
<http://www.myanmar-tourism.org/tourismstatistic.htm> (23 August 2007.)
- _____. 2007. Myanmar Tourism Statistics Year 2006. Myanmar: Ministry of Hotels & Tourism of Myanmar.

Myanmar Travel Information. 2004. *Myanmar Tourism Statistics Year 2003* (online)

Available:<http://www.myanmartravelinformation.com/myanmar-tourism-statistics/visitor-nationalities.htm>. 2003. (3 December 2007.)

National Bureau of Statistics of China. 2003 - 2007. *Tourism 2002 – 2006*. (online) Available:

[http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/yearlydata/yearbook 2003_e.pdf](http://www.stats.gov.cn/english/statisticaldata/yearlydata/yearbook%2003_e.pdf). (3 December 2007.)

Russia Tourism.ru. 2008. *Income and Outbound Tourism: Results of 2006*. (online) Available:

www.russiatourism.ru/file/analiz-2006doc. (4 October 2008)

Seksin Srivatananukulkit. 2008. Greater Makong Subrgion: Gms. Social Sciences Chiang Mai University.

Statistics & Tourism Information Department. 2008. *Tourism Statistical Report 2007*. Ministry of Tourism of Cambodia.

Statistics Documentation Centre - General Statistics Office of Vietnam. 2005. *Statistical Yearbook of*

Vietnam 2005: Tread, Price and Tourism. (online) Available:

[http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid= 515&idmid=5&ItemID=5691](http://www.gso.gov.vn/default_en.aspx?tabid=515&idmid=5&ItemID=5691). (3 December 2007.)

Pacific Asia Travel Association. 2001. *Annual Statistical Report 2000*. Bangkok: The Association.

_____. 2002. *Annual Statistical Report 2001*. Bangkok: The Association.

_____. 2004. *Annual Statistical Report 2003*. Bangkok: The Association.

_____. 2006. *Annual Statistical Report 2005*. Bangkok: The Association.

_____. 2007. *Annual Statistical Report 2006*. Bangkok: The Association.

Pham Trung Luong. 2008. *Anticipated Impacts of climate change on Tourism Development in the GMS: A*

Case of Vietnam. GMS Development Dialogue II: Climate Change. (online) Available:

[www.adb.org/GMS /Phom-penh-plan/docs/Javed-Mir-Tourism-Presentation.pdf](http://www.adb.org/GMS/Phom-penh-plan/docs/Javed-Mir-Tourism-Presentation.pdf).

(19 September 2008.)

The Candian Tourism Commission. 2001. *Research on the Chinese Outbound Travel Market Report*.

Ottawa.

The National Statistics Centre of the Lao PDR. 2006. *Number of Tourists by Continent*. (online)

Available:[http://www.nsc.gov.la/Statistics/Selected%20Statistics/ Tourism.htm](http://www.nsc.gov.la/Statistics/Selected%20Statistics/Tourism.htm) (17 October 2007.)

Tourism British Columbia Canada. 2008. *Market Profile: China*. (online) Available

[http://www.tourismmbc.com/pdf/2008%Market%20frofile%20\(2\).pdf](http://www.tourismmbc.com/pdf/2008%20Market%20frofile%20(2).pdf) (4 October 2008.)

Tourism Myanmar. 2003. *Myanmar Tourism Statistics Year 2002*. (online) Available:

http://www.tourismmyanmar.com/tourism_statistic.htm. (17 October 2007.)

Vietnam National Administration of Tourism. 2008. *Tourism Statistics in year 2007*. (online) Available:

<http://www.vietnamtourism.gov.vn> (17 October 2007.)

- _____. 2007. *Tourism Statistics in year 2006*. (online) Available:
<http://www.vietnamtourism.gov.vn> (17 October 2007.)
- World Tourism Organization.** Tourism 2020 Vision. Volume 3 East Asia Pacific. Madrid. Spain.
- _____. 2003. Chinese Outbound Tourism. Spain: World Tourism Organization.
- WTOP New.Com.** 2008. *Cyclone-stricken Myanmar*. (online) Available:
<http://www.wtop.com/?nid=105&sid=1417298> (19 September 2008.)
- Yin Soriya.** 2007. *Tourism Investment in Cambodia: Opportunities and Challenges*. Integrated Development of Sustainable Tourism for the Greater Mekong Sub-region 2007: A Comparison of GMS Logistics System, Social Research Institute, Chiang Mai University, Luang Prabang, Lao PDR, 26- 27 October 2007.
- Zhang Guangrui.** 2006. *China's Outbound Tourism: An Overview*. China State foreign Administration: China balance of payment sheet (1999-2005), p.2 Quoted in Prof.Zhang Guangrui. 2006. China's Outbound Tourism: An Overview. WTM – China Contract Conference, (online) Available:
<http://www.som.surrey.ac.uk/WTM/GuangruiWTMChinaOutboundTourism2006text.pdf>. 2006.
- Zhang Wen, Huang Yuli and Zhu Wei.** 2008. “The China Factor in GMS Tourism.” *Mekong Tourism: Competitiveness & Opportunities*. Andrew Adam and Mingsarn Kaosa-ard. Chiang Mai: Social Research Institute, Chiang Mai University. p.22.a

ภาคผนวก 5

ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

ด้านการท่องเที่ยวและการเกษตรจีน

การเติบโตและการพัฒนาการเกษตรของประเทศจีนกับนโยบายที่มีต่อภาคเกษตรของประเทศไทย

จักรี เตชะวารี

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บทความนี้เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับเรื่องการเกษตรของประเทศจีน และผลกระทบในแง่มุมต่างๆ ที่มีและจะมีต่อภาคเกษตรของประเทศไทย ซึ่งทางศูนย์ศึกษาจีนและประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Center for China – GMS Studies) สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้มีการศึกษานับตั้งแต่เริ่มมีการจัดตั้งศูนย์ในปี พ.ศ. 2549 ทั้งนี้งานศึกษาเรื่องการเกษตรของทางศูนย์ดังกล่าวนี้อาจแบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ งานศึกษาภายใต้โครงการ Feeding the Dragon ที่มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการเกษตรและการค้าของจีนและประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง อีกส่วนหนึ่งนั้น เป็นงานที่ศึกษาเรื่องศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน ดังนั้นแล้วการสังเคราะห์องค์ความรู้ของบทความนี้จึงเป็นการสังเคราะห์จากงานศึกษาใน 2 ส่วนดังกล่าวมาแล้วนั่นเอง

1. โครงการ Feeding the Dragon กับการศึกษาการเกษตรของจีน และ GMS

ภาคเกษตรของจีนเป็นภาคส่วนสำคัญที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิรูปประเทศของจีนนับตั้งแต่ปลายปี ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา และยิ่งเห็นการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นไปอีกเมื่อจีนมีการเตรียมการที่จะเข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการถือครองที่ดิน การเพาะปลูก ผลผลิต การตลาด รวมไปถึงระบบการกำหนดราคาสินค้าเกษตร ผลลัพธ์ที่น่าพึงพอใจที่เกิดขึ้นตามมาจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงนี้คือการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ความมั่นคงด้านอาหาร และการเพิ่มขึ้นของการค้าระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ของภาคเกษตรในช่วงระยะเวลา 25 ปีหลังการปฏิรูปที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 5 ต่อปี ในขณะที่รายได้ของเกษตรกรก็เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 7 ต่อปี และนอกจากจะสามารถผลิตธัญพืชหลักอันได้แก่ ข้าว ข้าวสาลี และข้าวโพด ได้ในระดับที่สามารถพึ่งตนเองได้หรือเกือบได้แล้ว จีนยังสามารถส่งออกผลผลิตบางส่วนได้อีกด้วย ทำให้จีนกลายมาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในตลาดสินค้าเกษตรของโลก

ในส่วนของประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง หรือ GMS เองนั้น ประเทศ GMS ก็ได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์กับจีนในหลายรูปแบบตามการเจริญเติบโตและอิทธิพลทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นเรื่อยๆ ของจีน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านการค้า การลงทุน การลงนามในข้อตกลงต่างๆ ที่ให้สิทธิพิเศษระหว่างกัน การร่วมกันจัดตั้งเขตการค้าเสรี เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้การค้าสินค้าเกษตรระหว่างจีนและประเทศ GMS มีการขยายตัวถึง 5 เท่าระหว่างปี ค.ศ. 1997 – 2006 ซึ่งก็เป็นประโยชน์แก่ประเทศ GMS ในการส่งออกสินค้าเกษตรของตนไปยังตลาดที่

กำลังเติบโตนอกเหนือจากตลาดเดิมๆ คือ อเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป ในขณะที่ตัวผู้บริโภคของประเทศ GMS ก็มีโอกาสบริโภคสินค้าเกษตรจากเขตอบอุ่นของจีนได้ในราคาที่ถูกลง กระนั้นก็ตาม สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่เกิดขึ้นก็มีทั้งฝ่ายที่ได้รับประโยชน์และฝ่ายที่เสียประโยชน์ตามมา ยิ่งเมื่อพิจารณาจากขนาดของประเทศจีนแล้วผลกระทบที่ตามมาอันเนื่องมาจากความสัมพันธ์ใดๆก็มิแน่ว่าจะส่งผลกระทบที่ทั้งลึกซึ้งและกว้างไกล

การเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่และน่าทึ่งดังกล่าวนี้เอง ทำให้ทางศูนย์ศึกษาจีนและอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงมุ่งศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นดังกล่าวโดยเฉพาะประเด็นในด้านผลกระทบที่จะมีต่ออนุภูมิภาคแม่น้ำโขงซึ่งมีประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกภายใต้ชื่อโครงการ Feeding the Dragon โดยได้รับการสนับสนุนทุนการวิจัยจากมูลนิธิร็อกกีเฟลเลอร์

โครงการศึกษาของศูนย์เป็นโครงการที่ครอบคลุมระยะเวลานานถึง 3 ปีและได้เสาะหาและสร้างเครือข่ายนักวิจัยเพื่อเชิญมาประชุมระดมความคิดเห็นและนำเสนอประเด็นการศึกษาร่วมกัน ก่อนจะพัฒนาไปเป็นงานศึกษาในรายละเอียดและผลิตผลงานออกมานำเสนอที่ประชุมอีกครั้งในรูปของบทความวิชาการ ซึ่งในท้ายที่สุดก็มีการคัดเลือกบทความจำนวนหนึ่งจากงานวิจัยทั้งหมดมาตรวจทานแก้ไขอีกครั้งเพื่อจัดพิมพ์ออกมาในรูปของหนังสือชื่อ Feeding the Dragon: Agriculture – China and the GMS ซึ่งนับเป็นหนังสือภาษาต่างประเทศเล่มแรกของสำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่และอาจกล่าวได้ว่าเป็นหนังสือที่นำเสนอข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับปรากฏการณ์ด้านการเกษตรของจีนและอนุภูมิภาคนี้

2. การปฏิรูปการเกษตรในประเทศจีน

วัตถุประสงค์หลักของนโยบายการเกษตรของจีนนับตั้งแต่มีการสถาปนาประเทศให้อยู่ในระบอบสาธารณรัฐเมื่อปี ค.ศ. 1949 นั้น คือ ประการแรกเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร และประการที่สองเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับการเจริญเติบโตของการผลิตและอุตสาหกรรมในเมืองด้วยอาหารราคาถูก ด้วยเหตุนี้รัฐจึงเป็นผู้กำหนดทิศทางและกระบวนการผลิต การตัดสินใจเกี่ยวกับผลผลิตสินค้าเกษตร จนกระทั่งการแบ่งสรร การบริโภคทั้งหมด อย่างไรก็ตามเมื่อมีการปฏิรูปในปี ค.ศ. 1979 เป้าหมายประการที่สองได้ถูกแทนที่ด้วยเป้าหมายของการเร่งเพิ่มรายได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้นำรุ่นใหม่จะได้รับการสนับสนุนจากประชาชนเพราะความเป็นผู้นำของคนรุ่นใหม่ไม่ได้เกิดจากการใช้กฎหมายโดยตรงดังเช่นที่เกิดขึ้นในยุคสมัยแห่งการปฏิวัติของพรรคคอมมิวนิสต์อีกต่อไปแล้ว

การปฏิรูปของรัฐบาลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังที่ได้ตั้งใจไว้นี้ เริ่มจากการเพิ่มการรับซื้อผลผลิตไม่ว่าจะอยู่ในหรือนอกโควตา ก่อนที่จะตามมาด้วยการลดจำนวนซื้อตามโควตาลงเรื่อยๆ จากนั้นก็ตามมาด้วยการผ่อนคลายการควบคุมการตัดสินใจของท้องถิ่นและผู้ผลิตลง โดยมีการอนุญาตให้มีการค้าขายอย่างเสรีสำหรับสินค้าเกษตรและัญชีพที่สำคัญๆ และเมื่อถึงปี ค.ศ. 1984 รัฐบาลก็มีการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญคือการยกเลิกระบบนาข้าวรวม แล้วสถาปนาระบบ “การรับผิดชอบต่อครัวเรือน (Household Responsibility System – HRS)” ขึ้น ในระบบใหม่นี้ แม้ว่าเกษตรกรจะยังไม่สามารถเป็นเจ้าของที่ดินได้ แต่พวกเขาก็ได้รับอนุญาตให้เช่าหรือมีสิทธิในการครอบครองที่ดินได้ในระยะยาว จากที่ในตอนแรกมีระยะเวลาครอบครองได้เพียง 15 ปี แต่พอถึงปี ค.ศ. 2008 ร้อยละ 98 ของหมู่บ้านก็ได้รับอนุญาตให้ใช้ที่ดินได้เป็นเวลาถึง 30 ปี และเมื่อถึงปี ค.ศ. 2006 สิทธิการใช้ที่ดินก็ได้ขยายไปถึงการอนุญาตให้มีการเช่าช่วงและให้ทายาทรับสัญญาเช่าเป็นมรดกตกทอดได้ ดังนั้นแม้เกษตรกรจะ

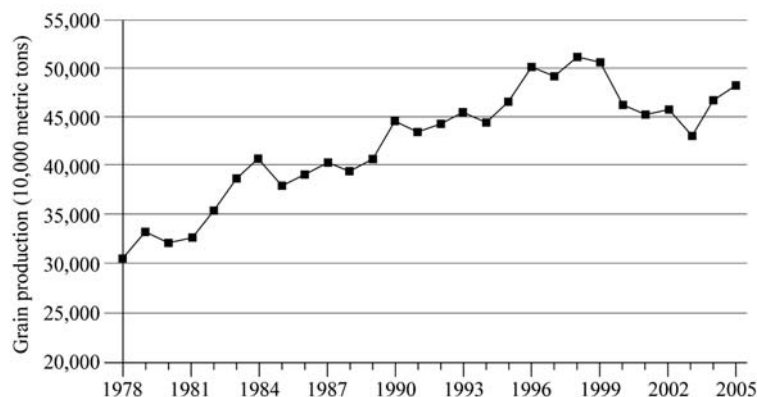
ไม่ได้เป็นเจ้าของที่ดินที่แท้จริง แต่ก็อาจกล่าวได้ว่าพวกเขาก็มีสิทธิทุกประการเช่นเดียวกับสิทธิที่เอกชนพึงมีเหนือทรัพย์สิน

การปฏิรูปที่ตามมาหลังการปฏิรูประบบการถือครองที่ดินทางการเกษตรคือ การปฏิรูปตลาด ทำให้ตลาดสินค้าเกษตรเป็นอิสระจากการควบคุมโดยรัฐบาล ผลที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ เกิดบริษัทการค้าเอกชนที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายและบริษัทที่เอกชนเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมหาศาล จากที่มีจำนวนน้อยกว่า 250,000 บริษัทในปี ค.ศ.1980 ได้เพิ่มขึ้นเป็นมากกว่า 5 ล้านบริษัทในปี ค.ศ.1990 และรัฐก็ได้ยุติบทบาทในการจัดซื้อและการแทรกแซงตลาดสินค้าเกษตรต่างๆ ยกเว้นเพียงธัญพืช ฝ้าย และยาสูบ แต่เมื่อถึงปี ค.ศ. 2000 บทบาทของรัฐในตลาดธัญพืชและฝ้ายก็หมดไปโดยสิ้นเชิง

การปฏิรูปยังมีผลต่อแรงจูงใจของเกษตรกรที่จะผลิตสินค้าเพื่อสนองความต้องการที่เพิ่มขึ้นของตลาด ด้วยการเปลี่ยนโครงการการผลิตจากการปลูกธัญพืชไปเป็นพืชที่ให้ราคาสูงแทน ดังจะเห็นได้จากการลดลงของพื้นที่ปลูกธัญพืชที่ลดลงจากเดิมร้อยละ 80 ของพื้นที่การเกษตรทั้งหมดก่อนการปฏิรูป เหลือเพียงร้อยละ 67 ในปี ค.ศ. 2005 และธัญพืชที่มีการปลูกกันอยู่นั้นก็ไม่ได้เป็นไปเพื่อการบริโภคเพียงอย่างเดียว แต่เปลี่ยนไปเป็นธัญพืชที่ใช้เป็นอาหารสัตว์ ซึ่งก็เป็นผลสืบเนื่องมาจากการผลิตและการบริโภคเนื้อสัตว์ที่เพิ่มมากขึ้นของจีน นอกจากนี้พื้นที่เพาะปลูกธัญพืชยังถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นพื้นที่เพื่อการอุตสาหกรรมและความเป็นเมือง แต่กระนั้นก็ได้มีผลทำให้ผลผลิตธัญพืชลดลง ตรงกันข้าม ภาคเกษตรจีนกลับมีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตจนทำให้การผลิตธัญพืชที่สำคัญทั้งสามของจีน คือ ข้าว ข้าวสาลี และข้าวโพด เพิ่มขึ้นอย่างน่าทึ่ง (ดูรูปที่ 1) ดังจะเห็นได้จากข้อมูลของ China National Grain and Oil Information Center ที่ระบุว่าในปีการเพาะปลูก 2007/8 ผลผลิตธัญพืชทั้งสามดังกล่าวมีมากถึง 443 ล้านเมตริกตัน ซึ่งเป็นปริมาณที่มากกว่าความต้องการบริโภคภายในประเทศคือ 428 ล้านเมตริกตัน และนั่นก็หมายความว่าจีนได้กลายมาเป็นผู้ส่งออกข้าวและข้าวโพด ซึ่งความจริงแล้วความสามารถดังกล่าวนี้ของจีนได้เกิดขึ้นมาตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ 1990 แล้ว

ความสำเร็จที่มองเห็นได้จากการปฏิรูปดังกล่าวก็คือปริมาณการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 33 ของผลผลิตธัญพืชทั้งหมดของจีน และรายได้ของคนในชนบทที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 140 ภายในช่วงเวลาเพียง 6 ปีหลังการปฏิรูป การปฏิรูปจึงมีส่วนสำคัญที่ทำให้จีนบรรลุเป้าหมายของการมีความมั่นคงด้านอาหารซึ่งไม่ได้ปรากฏในช่วงที่รัฐบาลยังมีการใช้ระบบโควตาซื้อธัญพืช การใช้ราคาคงที่ และการปันส่วน

รูปที่ 1 ผลผลิตธัญพืชในประเทศจีน ปี 1978 – 2005

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติสาธารณรัฐประชาชนจีน (National Bureau of Statistics of China – NBSC) ประเด็นต่างๆที่อ้างในบทความ Funing

3. ภาพรวมการเปลี่ยนแปลงในภาคเกษตรของประเทศไทย

ภาคเกษตรจีนได้รับอานิสงส์จากความเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจโดยรวม เพราะการที่คนมีรายได้เพิ่มขึ้นและเมืองก็มีการขยายตัวมากขึ้นนั้น ทำให้ความต้องการอาหารที่ไม่ใช่เพียงเพื่อยังชีพไม่ว่าจะเป็นเนื้อสัตว์หรือผลไม้ หรือพืชผลอื่นๆที่มีมูลค่าสูงเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ดังได้กล่าวมาแล้วว่านับตั้งแต่มีการปฏิรูป เกษตรกรจีนได้มีการเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตในภาคเกษตร ดังนั้นในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1970 – 2005 จะพบว่าส่วนแบ่งการประมง การปศุสัตว์ และการป่าไม้ในผลผลิตการเกษตรได้เพิ่มขึ้น 5 เท่า 2.5 เท่า และ 2 เท่า ตามลำดับ การเพิ่มขึ้นดังกล่าวเกิดขึ้นได้เพราะมีการลดลงของพื้นที่การเพาะปลูกพืชแบบเดิมจากที่มีอยู่ถึงร้อยละ 80 ก่อนการปฏิรูป เหลืออยู่เพียงประมาณครึ่งหนึ่งในปี ค.ศ. 2005 ความจริงแล้วพืชดั้งเดิมคือข้าวและข้าวสาลีได้เริ่มมีการลดลงของพื้นที่เพาะปลูกตั้งแต่ก่อนช่วงปฏิรูปแล้ว ครั้นเข้าสู่ช่วงปฏิรูปก็ลดลงอีกอย่างต่อเนื่อง แต่สำหรับข้าวโพดนั้นพื้นที่เพาะปลูกกลับเพิ่มขึ้นจากเดิมก่อนการปฏิรูปถึงร้อยละ 50 เพราะข้าวโพดได้กลายเป็นพืชสำหรับนำไปผลิตเป็นอาหารสัตว์ที่มีความต้องการสูงตามอุปสงค์เนื้อสัตว์ที่เพิ่มขึ้นของคนจีน นอกจากนี้พืชที่มีราคาสูงก็ถูกนำมาปลูกแทนที่ข้าวกับข้าวสาลี ซึ่งได้แก่ ผัก พืชที่ให้น้ำมันเพื่อบริโภค พืชที่ให้น้ำตาล และยาสูบ อย่างไรก็ตามผลประโยชน์จากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างดังกล่าวนี้ตกอยู่กับเกษตรกรที่มีฐานะเป็นสำคัญ เพราะเกษตรกรที่ยากจนก็ยังคงยังปลูกพืชดั้งเดิมคือข้าวกับข้าวสาลีเป็นหลัก

ทั้งนี้ ปัจจัยที่สำคัญอีกประการที่ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตและรายได้ของเกษตรกรชาวจีนเพิ่มขึ้น นอกจากการเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตแล้วก็คือ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีโดยเฉพาะด้านการชลประทานซึ่งในช่วงระหว่างปี ค.ศ.1952 – 1990 พื้นที่เพาะปลูกที่อยู่ในเขตชลประทานได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18 เป็นประมาณร้อยละ 50

เมื่อผลผลิตทางการเกษตรของจีนเพิ่มขึ้นก็ย่อมทำให้การค้าสินค้าเกษตรมีการเติบโตตามไปด้วย โดยผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตทำให้ผู้ผลิตชาวจีนสามารถหันเหจากการผลิตแบบที่ใช้ที่ดินเข้มข้น ไปเป็นการผลิตที่เน้นการใช้แรงงานซึ่งมีอยู่อย่างเหลือเฟือแทน เพราะจากสภาพความเป็นจริง ประชากรของจีนนั้นมีอยู่มากถึงร้อยละ 20 ของประชากรโลก ในขณะที่พื้นที่เกษตรนั้นมีอยู่เพียงร้อยละ 10 ของพื้นที่การเกษตรของโลก ด้วยเหตุนี้จีนจึงสามารถส่งออกสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น ได้แก่ ผลไม้ ผัก ปลา และเนื้อสัตว์ได้เพิ่มขึ้นแทนที่สินค้าที่ใช้ที่ดินเข้มข้น

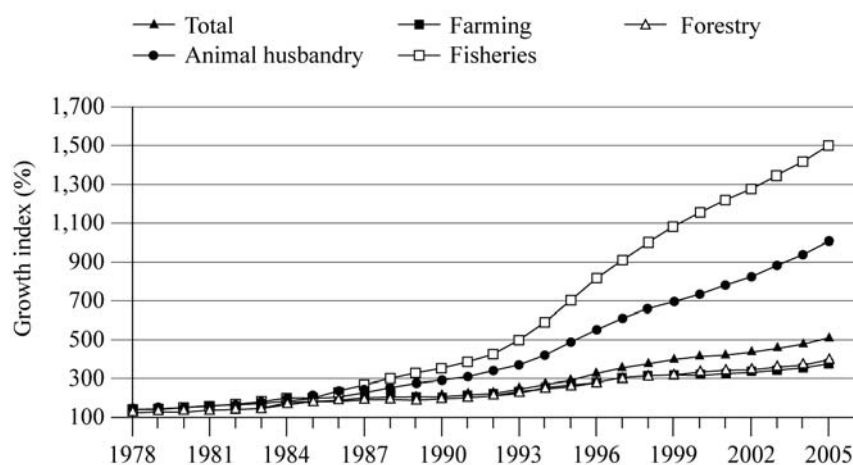
การเปลี่ยนแปลงทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นซึ่งเกิดขึ้นไปพร้อมกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้เมื่อถึงปี ค.ศ. 2003 คนชนบทจีนจำนวน 230 ล้านคนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นหลุดพ้นสภาพความยากจน และทำให้เหลือคนจนอยู่เพียง 30 ล้านคนเท่านั้น นอกจากนี้เมื่อพิจารณาในระดับครัวเรือนก็พบว่าอัตราการขาดสารอาหารได้ลดลงอย่างชัดเจนอีกด้วย

ผลที่เกิดขึ้นตามมาซึ่งตรงกันข้ามกับความสำเร็จจากการเปลี่ยนไปสู่ระบบตลาดเสรี และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วก็คือ ช่องว่างทางรายได้ไม่ว่าจะภายในชนบทเอง หรือระหว่างชนบทกับเมือง ดังจะเห็นได้จากตัวเลขค่าสัมประสิทธิ์จีนิ (Gini coefficient) ของชนบทที่เพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 50 ในช่วงปี ค.ศ. 1980 – 2003 และรายได้ต่อหัวของคนในเมืองได้มีค่าสูงถึง 2.3 เท่าของคนชนบทในปี ค.ศ. 2004 นอกจากนี้ยังมีประเด็นเรื่องความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมเพราะการผลิตในภาคเกษตรของจีนอาศัยปุ๋ยและยาฆ่าแมลงในระดับสูง ดังตัวเลขปุ๋ยไนโตรเจนต่อเฮกตาร์ที่มากกว่าอัตราเฉลี่ยของโลกถึง 3 เท่า ในขณะที่การใช้ยาฆ่าแมลงนั้นก็ติดอันดับหนึ่งของโลก การพึ่งพิงสารเคมีในปริมาณมหาศาลดังกล่าวของจีนไม่เพียงแต่เป็นปัญหาด้านนิเวศน์

เกษตร (เช่น การเสื่อมโทรมของดิน) เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวเนื่องกับประเด็นเรื่องความปลอดภัยและสุขอนามัยของผู้บริโภคอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ใ่วรัฐบาลจีนจะไม่ได้ตระหนักในผลทางลบดังกล่าวของการปฏิรูปเศรษฐกิจ เพราะใน “แผนพัฒนา 5 ปี ฉบับที่ 11 ปี 2006 – 2011” นั้น ก็แสดงให้เห็นความพยายามของรัฐบาลจีนที่ต้องการการพัฒนาที่ยั่งยืนและมีความสมดุลมากขึ้นโดยมีการวาง “แผนพัฒนาห้าสมดุล (Five Balance Development Plan)” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่สมดุลมากขึ้นระหว่างพื้นที่เมืองกับชนบท เศรษฐกิจกับสังคม มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม และภายในกับภายนอก

รูปที่ 2 ดัชนีชี้วัดผลผลิตการเกษตรเบื้องต้นของประเทศจีน แบ่งตามกลุ่มย่อย 1978 – 2005

ที่มา: NBSC และประเด็นต่างๆที่อ้างใน Funing

4. ความมั่นคงด้านอาหารของประเทศจีน

ในการศึกษาเรื่องความมั่นคงด้านอาหารของจีนนั้น ศูนย์นโยบายการเกษตรแห่งประเทศจีน (Center for Chinese Agriculture Policy) ได้มีการประยุกต์ใช้ “แบบจำลองฉายภาพการกระตุ้นนโยบายการเกษตร (Agriculture Policy Stimulation and Projection Model – CAPiM) เพื่อฉายภาพความเป็นไปได้ของเศรษฐกิจด้านอาหารของจีนในปี ค.ศ. 2020 โดยผนวกเอาปัจจัยต่างๆที่สำคัญเข้ามาร่วมในการวิเคราะห์ได้แก่ การขยายตัวของเมือง พัฒนาการของตลาดทางด้านอุปสงค์ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงการลงทุน การเปลี่ยนแปลงในทรัพยากรสิ่งแวดล้อม การแข่งขันกันในการใช้ที่ดินและแรงงานทางด้านอุปทาน

ผลการศึกษาที่ได้จากแบบจำลองนี้ทำให้พบว่า เมื่อถึงปี ค.ศ. 2020 แม้จีนจะมีการเปิดเสรีทางการค้าอย่างเต็มรูปแบบแล้ว แต่ผลผลิตการเกษตรหลายอย่างของจีนก็จะยังรักษาระดับการพึ่งพาตนเองไว้ได้อย่างสูง (ตารางที่ 1) กล่าวคือ จีนจะพึ่งตนเองได้ในการผลิตข้าวร้อยละ 102 ในขณะที่ข้าวสาลีจะพึ่งตนเองได้ร้อยละ 96 นอกจากนี้ผลผลิตจำพวก ผัก ผลไม้ เนื้อหมู สัตว์ปีก และปลา ก็ล้วนเป็นสิ่งที่จีนจะพึ่งตนเองได้ทั้งหมด แม้แต่น้ำมัน และเนื้อแกะจีนก็ยังอยู่ในระดับที่เกือบจะพึ่งพาตนเองได้ สำหรับน้ำตาล ข้าวโพด และนมมันระดับการพึ่งตนเองได้จะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม (ค.ศ. 2004) มากนักคือจะทรงตัวอยู่ที่ประมาณร้อยละ 80 มีเพียงถั่วเหลืองและน้ำมันสำหรับบริโภคเท่านั้นที่เมื่อเทียบกับผลผลิตอื่นๆแล้ว จีนมีระดับการพึ่งตนเองได้ในระดับประมาณเพียงร้อยละ 50 เท่านั้น อย่างไรก็ตาม ในส่วนของผลผลิตบางประเภทที่จีนจะพึ่งตนเองไม่ได้ (คือมีอัตรา

ต่ำกว่าร้อยละ 100) อาจไม่ใช่ปัญหาใหญ่ เช่น กรณีข้าวโพด เพราะเป็นผลผลิตที่นำไปผลิตเป็นอาหารสัตว์เป็นหลัก แต่ในส่วนองผลผลิตที่จีนไม่เพียงแต่พึ่งตนเองได้แต่ยังผลิตได้มากเกินความต้องการภายในประเทศ (คือมีอัตราเกินกว่าร้อยละ 100) เช่น ข้าว ผัก ผลไม้ เนื้อหมู เป็นต้นนั้น แม้อาจจะมีปริมาณการส่งออกสุทธิเพียงแค่ประมาณร้อยละ 2 – 4 ของผลผลิตเหล่านี้ แต่ด้วยขนาดการผลิตของจีน ค่าร้อยละที่แม้จะน้อยเหล่านี้ก็ย่อมหมายถึงปริมาณมหาศาลที่จะส่งผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงในตลาดโลกอย่างมีนัยสำคัญ ดังเช่น กรณีของข้าว ซึ่งจีนเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ของโลกอยู่แล้ว (ประมาณร้อยละ 30 ของผลผลิตรวมของโลก) เมื่อจีนสามารถผลิตข้าวจนเหลือพอส่งออกขายทั่วโลก ปริมาณที่จีนส่งออกที่อาจเป็นเพียงร้อยละ 1 – 2 ของที่จีนผลิตได้ทั้งหมดย่อมหมายถึงปริมาณมหาศาล และนั่นก็หมายความว่าผู้ส่งออกข้าวรายใหญ่อันดับหนึ่งและสองของโลกคือไทยกับเวียดนามจะต้องได้รับผลกระทบอย่างไม่อาจเลี่ยงได้

ตารางที่ 1 อัตราการพึ่งพาตนเองในสินค้าเกษตรที่สำคัญๆของประเทศไทย
จากการทำภาพฉายบนสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ 2004 – 20 (%)

สินค้า	2004	2020
ข้าว	100	102
ข้าวสาลี	99	96
ข้าวโพด	102	81
ถั่วเหลือง	47	44
น้ำมันสำหรับบริโภค	62	58
น้ำตาล	89	81
ผัก	101	103
ผลไม้	101	104
เนื้อหมู	101	102
เนื้อวัว	100	96
เนื้อแกะ	99	97
สัตว์ปีก	101	103
นม	96	85
ปลา	102	104

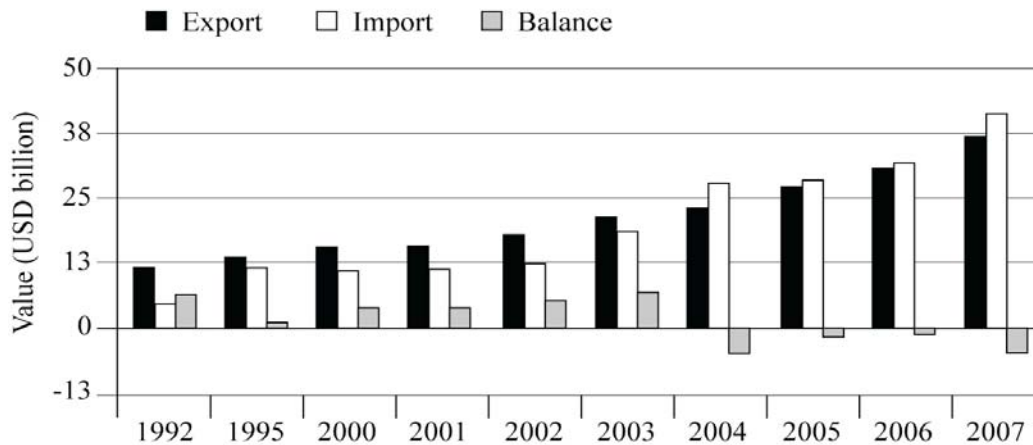
ที่มา: Huang Jikun and Rozelle, S., 2009.

5. การเปลี่ยนแปลงในสินค้าเกษตรของจีนก่อนและหลังการเป็นสมาชิก WTO

ในช่วงการปฏิรูปทางเศรษฐกิจ ประเทศจีนมีการปกป้องภาคเกษตรของตนจากแข่งขันในการค้าระหว่างประเทศในระดับสูง แต่ครั้งเมื่อจีนได้รับการรับรองให้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (WTO) ในปี ค.ศ. 2001 กลไกการปกป้องต่างๆที่เคยมีการเริ่มเปลี่ยนไปตามระเบียบการเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรนี้ เริ่มตั้งแต่การปล่อยให้การค้าสินค้าเกษตรมีเสรีมากขึ้นโดยการตัดลดการเก็บภาษีศุลกากรสินค้าเกษตรลงจากเดิมร้อยละ 21 ในปี ค.ศ. 2001 จนเหลือเพียงร้อยละ 15 ในสามปีต่อมา ซึ่งเป็นระดับที่เทียบเท่ากับประเทศที่พัฒนาแล้ว นอกจากนี้

จีนยังจัดระบบ “อัตรากำหนดการในโควตา (Tariff rate Quota)” ซึ่งทำให้สินค้านำเข้าจำนวนหนึ่งได้รับประโยชน์จากระบบอัตรากำหนดการที่ต่ำลง (ตามปกติคือต่ำกว่าร้อยละ 5) โดยในช่วงเปลี่ยนผ่านระยะเวลา 5 ปีภายใต้ระบบใหม่นี้ จะมีโควตาของสินค้าที่ได้รับประโยชน์จากอัตรากำหนดการต่ำดังกล่าวเพิ่มขึ้น และเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบของ WTO จีนยังได้ลดหรือยกเลิกการควบคุมปริมาณการค้าของเอกชน รวมทั้งยินยอมที่จะยุติการให้ความช่วยเหลือภาคเกษตรภายในประเทศและลดเงินสนับสนุนการส่งออกอีกด้วย

รูปที่ 3 การค้าสินค้าเกษตรในประเทศจีนก่อนและหลังการเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก 1992–2007

ที่มา: คำนวณจาก UN Comtrade 1992 – 2007 อ้างใน Jing Zhu

การเปลี่ยนแปลงด้านการผลิตและการค้าที่เกิดขึ้นภายหลังจากการเป็นสมาชิก WTO ของจีนก็คือ ผลผลิตที่ใช้แรงงานเข้มข้นเพิ่มสูงขึ้นไปพร้อมกับ การเติบโตของการส่งออกสินค้าเกษตร กระนั้นสินค้านำเข้าโดยเฉพาะประเภทที่ใช้ที่ดินเข้มข้นกลับเพิ่มสูงขึ้นเร็วกว่า เมื่อประเมินผลสุทธิที่เกิดขึ้นสามปีหลังจากการเข้าเป็นสมาชิก WTO (คือปี ค.ศ. 2004) จึงพบว่า จีนเป็นผู้นำเข้าสุทธิของสินค้าเกษตร ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงด้านแรงงาน เกษตรนั้นก็พบว่าเกษตรกรในภาคตะวันออกปลูกพืชที่ใช้แรงงานเข้มข้นมากขึ้น และยังเป็นผู้ที่ได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิตแบบนี้มากกว่าเกษตรกรในภาคกลางและภาคตะวันตก อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์ในการเปลี่ยนไปปลูกพืชราคาแพงที่ใช้แรงงานเข้มข้นดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยกว่าการคาดการณ์ ทั้งนี้ก็เพราะข้อจำกัด 3 ประการคือ (1) อุปสรรคด้านการค้า (2) โครงสร้างตลาดส่งออก และ (3) ข้อจำกัดในการโยกย้ายปัจจัยการผลิต

ประการแรก เรื่องอุปสรรคการค้า หลังการเป็นสมาชิก WTO จีนต้องเผชิญกับอุปสรรคจากข้อห้ามและเทคโนโลยีต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการต่อต้านการทุ่มตลาด หรือข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหาร **ประการที่สอง** เรื่องโครงสร้างตลาด จะพบว่าตลาดส่งออกสินค้าเกษตรของจีนนั้นมีการกระจุกตัวอย่างมาก (ประมาณร้อยละ 90) อยู่ในตลาดเพียง 4 แห่งเท่านั้นคือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ และฮ่องกง ทำให้เกิดการจำกัดการขยายตัวของส่งออกและมีโอกาสเกิดการขัดแย้งทางการค้ามากขึ้นได้ **ประการสุดท้าย** คือเรื่องของ การโยกย้ายปัจจัยการผลิต (ทรัพยากรการผลิต ทุน และแรงงาน) ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของความสามารถที่จะตอบสนองต่อโอกาสทางการค้าจากการเป็นสมาชิก WTO แต่จีนกลับยังมีข้อจำกัดในเรื่องการโยกย้ายปัจจัยการผลิต ดังเช่น ปัจจัยด้านแรงงานที่ถึงแม้จะมีอยู่อย่างมหาศาล แต่ก็มีคุณภาพต่ำและยังมีข้อกีดขวางทางสถาบัน (เช่น

ระบบการจดทะเบียนครัวเรือน) ทำให้การโยกย้ายแรงงานยังคงมีข้อจำกัดอยู่ ในขณะที่ปัจจัยที่ดินที่มีคุณภาพสำหรับการเพาะปลูกที่กำลังเผชิญกับภาวะกดดันจากการขยายตัวของเขตเมือง

6. ประเทศจีนกับประเทศในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (GMS)

นอกจากจะส่งผลกระทบอย่างสำคัญต่อโครงสร้างการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรของตนเอง การปฏิรูปการเกษตรในจีนยังมีอิทธิพลต่อประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงในหลายทิศทาง ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเพาะปลูก การเจรจาต่อรองผลประโยชน์ร่วม หรือแม้แต่การสถาปนาความร่วมมือด้านการค้าการลงทุนระหว่างกัน การขยายตัวด้านเศรษฐกิจของจีนจึงมีผลกระทบทั้งในเชิงบวกคือการเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีกำลังซื้อมหาศาล และผลกระทบด้านลบในแง่ของการเป็นผู้ผลิตสินค้าออกมายกจำหน่ายแข่งกับประเทศเหล่านี้ในตลาดโลก กล่าวได้ว่าจีนเป็นทั้ง “ผู้ให้ความหวัง” และ “ผู้สร้างความกลัว” ให้กับประเทศ GMS และน่าจะกับหลายประเทศในโลกปัจจุบันด้วย

เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจีนมีพื้นที่เพาะปลูกเป็น 4.4 เท่าและมีประชากรเป็น 6.3 เท่าของประเทศใน GMS ทั้งหมด แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าจีนจะได้เปรียบประเทศ GMS ไปหมดทุกด้าน เพราะพืชผลหลายชนิดจีนก็ไม่สามารถผลิตได้เองหรือผลิตได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภค ไม่ว่าจะเป็นพืชผลเมืองร้อน ไม้ยูคาลิปตัส มันสำปะหลัง และยางพารา ทำให้ต้องมีการนำเข้าจากประเทศ GMS กระนั้นการที่จีนมีพื้นที่ประเทศกว้างใหญ่ไพศาลครอบคลุมทั้งเขตร้อนและเขตกึ่งร้อน จึงมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ช่วยให้ช่องว่างความแตกต่างระหว่างผลผลิตต่อหน่วยของพืชเมืองร้อนและกึ่งเขตร้อนบางชนิดแคบลง เช่น ข้าวและข้าวโพด ประกอบกับภายหลังการปฏิรูป จีนได้มีการยกระดับความสามารถในการปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโอกาสทางการตลาดไม่ว่าจะเป็นสินค้าเกษตรหรือสินค้าอื่นๆ จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ผู้ผลิตและผู้เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรของประเทศ GMS ต้องตระหนักในเรื่องระบบการเพาะปลูก รวมไปถึงศักยภาพในการผลิตดังกล่าวไปพร้อมๆ กับการเรียนรู้เรื่องการตลาดของจีน

แม้ว่าจีนจะเป็นเสมือนตลาดใหญ่ตลาดหนึ่งที่เต็มไปด้วยโอกาสทางการค้าการลงทุน แต่ตลาดนี้ก็กลับไม่ได้มีองค์ประกอบย่อยเหมือนกันไปหมดในทุกๆ ส่วน (homogeneous) คำกล่าวที่ว่า จีนนั้นคือหนึ่งประเทศ แต่มีหลายมณฑลและมีหลากหลายเกณฑ์ นั้นสะท้อนให้เห็นลักษณะความเป็นจริงของตลาดจีนได้เป็นอย่างดี เพราะผู้บริโภคชาวจีนระหว่างเมืองกับชนบท ระหว่างพื้นที่เขตชายฝั่งทะเลที่เป็นเขตร่ำรวยกับเขตด้านใน และระหว่างคนรวยกับคนจน นั้นมีความแตกต่างมากมายไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของรายได้ รูปแบบการบริโภค หรือรสนิยม ทั้งนี้เราจะพบว่าเขตพื้นที่แถบชายฝั่งและเมืองใหญ่นั้นจะเป็นแหล่งดึงดูดนักลงทุนและมีบรรยากาศการแข่งขันทางธุรกิจ ในขณะที่เมืองใหญ่อันดับรองลงไปนั้นจะเป็นศูนย์กลางการขนส่งและการผลิต ทำให้มีรายได้ในระดับสูงและมีโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย เมืองเหล่านี้น่าจะเป็นตลาดที่ยังมีโอกาสอีกมากสำหรับการส่งสินค้าเข้ามาจำหน่ายเพราะยังเป็นที่ที่ยังไม่มีการตัดวงจรผลประโยชน์ อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคชาวชนบทจีนที่มีประมาณร้อยละ 70 นั้นอาจมีรายได้ต่ำกว่าที่สินค้าจากต่างประเทศจะเข้าไปจำหน่ายเพื่อสร้างกำไรได้

นับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 – 2006 การค้าสินค้าเกษตรระหว่างจีนกับประเทศ GMS มีมูลค่าเพิ่มจากเดิมคือ 431 ล้านดอลลาร์สหรัฐเป็น 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ นั่นคือเพิ่มมากขึ้นถึง 5 เท่าในช่วงระยะเวลาเพียง 1 ทศวรรษ กระนั้นประเทศคู่ค้ารายสำคัญกับจีนซึ่งมีสัดส่วนในการค้ามากถึงร้อยละ 90 กลับเป็นมีเพียงไทยกับเวียดนามเท่านั้น และเมื่อศึกษาถึงศักยภาพในการแข่งขันโดยใช้ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ (Revealed Comparative Advantage: RCA) ก็พบว่า สินค้าที่จีนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบอย่างมากในตลาด

ประเทศ GMS คือสินค้าจำพวกขนสัตว์ อาหารประเภทสัตว์น้ำ และผัก ในขณะที่สินค้าที่เวียดนามมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบเพิ่มขึ้นในตลาดจีนได้แก่ กาแฟและอาหารประเภทสัตว์น้ำ ส่วนสินค้าที่ไทยนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในตลาดจีนคือ ัญพืช น้ำผึ้ง และอาหารประเภทสัตว์น้ำ

7. ประเทศจีนกับประเทศไทย : สามกรณีศึกษา ลำไย ข้าว และยางพารา

ในภาพรวมของการค้าระหว่างไทยกับจีนนั้น จีนคือตลาดส่งออกอันดับที่สามของไทย มีมูลค่าส่งออกระหว่างปี ค.ศ. 1994 ถึง 2006 ที่เพิ่มสูงขึ้นมากกว่า 12 เท่า โดยมณฑลที่ไทยมีการค้าขายด้วยนั้น จะเป็นมณฑลแถบชายฝั่งทะเล คือ กวางตุ้ง เจียงซู และเซี่ยงไฮ้ เป็นสำคัญ ในขณะที่มณฑลที่อยู่ทางตอนใต้ของจีนซึ่งมีระยะทางใกล้ชิดกับไทยมากกว่าคือยูนนานและกวางสีนั้น ไทยยังมีมูลค่าการค้าขายด้วยไม่มากนัก

สำหรับสินค้าที่ไทยส่งออกไปจีนส่วนใหญ่จะเป็นจำพวกวัตถุดิบ สินค้ากึ่งวัตถุดิบ สินค้าขั้นกลาง และผลผลิตจากภาคเกษตร ซึ่งสินค้าเหล่านี้จะถูกนำไปใช้เป็นปัจจัยการผลิตของจีนเพื่อแปรรูปไปเป็นสินค้าอื่นๆที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นต่อไป ในขณะที่สินค้าที่ไทยนำเข้าจากจีนที่สำคัญจะเป็นสินค้าจำพวกอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และส่วนประกอบ คอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ เหล็ก เครื่องจักร ซึ่งเป็นสินค้าอุตสาหกรรมหรือสินค้าสำเร็จรูปเป็นส่วนใหญ่ ด้วยเหตุนี้จึงได้ลดการค้าเกินดุล อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเฉพาะการส่งออกผลผลิตจากภาคเกษตรบางรายการที่สำคัญเช่นกรณีผักและผลไม้ นั้น จะพบว่าไทยกลับมีดุลการค้าที่เกินดุล ดังเช่น มีการส่งออกสินค้าในกลุ่มนี้ด้วยมูลค่าที่สูงถึง 617 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯไปยังประเทศจีน ในขณะที่มีการนำเข้าเพียง 75 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯเท่านั้นในปี ค.ศ. 2006 กระนั้น สินค้าที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้มูลค่าการส่งออกสูงมากดังกล่าวกลับมีเพียงชนิดเดียวคือ มันสำปะหลังอัดเม็ด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 80 ของมูลค่าผักและผลไม้ที่ส่งออกไปจีนทั้งหมด ขณะเดียวกันก็มีสินค้าเกษตรราคาถูกมากมายจากจีนทะลักเข้ามายังตลาดไทยอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ผลประโยชน์จากการค้าระหว่างไทยกับจีนหากจะพิจารณากันในระยะยาวต่อไปอาจจะยังไม่ชัดเจนนักว่าแท้จริงแล้วใครจะได้ประโยชน์อย่างไร แต่จากการศึกษาการค้าสินค้าเกษตรเป็นกรณีเฉพาะ 3 รายการที่สำคัญคือ ลำไย แห้ง ข้าว และยางพารา ก็ทำให้มองเห็นบทเรียนบางอย่างที่น่าสนใจและควรนำมาพิจารณาใคร่ครวญเพื่อปรับปรุงกลยุทธ์การค้าระหว่างไทยกับจีนให้บังเกิดความสำเร็จต่อไปได้

(1) *กรณีลำไยแห้ง*: ความสำเร็จของการปฏิรูปเศรษฐกิจจีนส่งผลให้มีการเพิ่มขึ้นของรายได้ การขยายตัวของเมือง และการเข้าถึงตลาด การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ทำให้อุปสงค์ที่มีต่อลำไยแห้งเพิ่มสูงขึ้นเพราะถือเป็นหนึ่งในผลไม้ที่มีคุณสมบัติเป็นยาและมักให้เป็นของขวัญกัน ในโอกาสพิเศษ ประเทศไทยจึงสนองตอบต่อการเพิ่มขึ้นของอุปสงค์ของจีนด้วยการเพิ่มการลงทุน โดยการขยายพื้นที่เพาะปลูกและเพิ่มความสามารถในการอบแห้ง แต่การฉกฉวยกลายเป็นว่าผู้ประกอบการไทยต้องประสบภาวะขาดทุน เนื่องจากผู้ผลิตลำไยของจีนก็มีการเปลี่ยนแปลงการผลิตเพื่อตอบสนองต่อทิศทางของอุปสงค์ดังกล่าวด้วยเช่นกันและทำได้จนประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าผู้ผลิตของไทยขาดความตระหนักว่าแท้จริงแล้วลำไยเป็นพืชกิ่งเขตร้อนมากกว่าพืชเขตร้อน ดังจะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน จีนเป็นผู้ผลิตลำไยที่ใหญ่ที่สุดในโลกโดยมีปริมาณการผลิตคิดเป็นร้อยละ 60 ของปริมาณการผลิตของโลกในปี ค.ศ. 2005 ดังนั้นแล้วการปลูกกันเป็นจำนวนมากของเกษตรกรไทยโดยมิได้มองการณ์ไกลถึงศักยภาพของจีน จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ราคาลำไยตกต่ำลง นอกจากนี้ตลาดส่งออกลำไยของไทยที่อยู่ในจีนก็ตกอยู่ในอิทธิพลของนักธุรกิจจีน และในบางกรณีแม้กระทั่งการส่งออกลำไยไปจากไทยนั้นก็มีบริษัทจีนเข้ามาเป็นผู้จัดการเอง

ผลผลิตลำไยแห่งของไทยที่มีการผลิตออกมาจนสิ้นเกินความต้องการทำให้ราคาลำไยแห่งลดต่ำลง จึงหมดความน่าสนใจสำหรับชนชั้นกลางและชนชั้นสูงของจีนในการซื้อเพื่อนำไปใช้เป็นยาหรือเป็นของฝากในโอกาสพิเศษ ลำไยแห่งจึงกลายเป็นสินค้าในตลาดชนชั้นล่างหรือชนชั้นแรงงานซึ่งยังมองว่าลำไยเป็นสินค้าพิเศษตามวัฒนธรรมของจีนอยู่ แต่พวกเขาก็สามารถซื้อลำไยแห่งได้ด้วยราคาที่ถูกลง

(2) *กรณีข้าว:* แม้ว่าจีนจะสามารถพึ่งตนเองได้ในการผลิตข้าว แต่เนื่องจากกรณีนิยมในการบริโภคที่หลากหลายของคนในแต่ละภูมิภาค ทำให้การส่งออกข้าวไทยไปจีนเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ อยู่ โดยข้าวที่ไทยประสบความสำเร็จในการส่งออกคือข้าวหอมมะลิที่มีกลิ่นหอม คุณภาพสูง และมีราคาสูงเป็นพิเศษ

ข้าวที่คนจีนรับประทานนั้นจะมีสองสายพันธุ์คือ ข้าวพันธุ์ญี่ปุ่น (Japonica) ซึ่งเป็นอาหารหลักในจีนตอนเหนือ ในขณะที่ข้าวพันธุ์อินดิกาเป็นที่นิยมในจีนตอนใต้ ด้วยปัจจัยด้านการขยายตัวของเขตเมืองและการเพิ่มขึ้นของรายได้ทำให้การบริโภคข้าวเพิ่มสูงขึ้นเกินการบริโภคข้าวสาลี ในขณะที่จีนสามารถปรับปรุงการผลิตข้าวพันธุ์ญี่ปุ่นจนสามารถผลิตได้เพียงพอต่อความต้องการในประเทศ และยังสามารถส่งออกโดยครองส่วนแบ่งได้ถึงร้อยละ 20 ของตลาดนำเข้าในญี่ปุ่น เกาหลี และได้หวัน แต่ความต้องการบริโภคข้าวอินดิกาที่มีคุณภาพสูงเช่นข้าวหอมมะลิก็น่าจะมีมากขึ้นจนต้องมีการนำเข้าจากประเทศไทย กรณีที่เกิดขึ้นกับข้าวนี้แสดงให้เห็นว่าการปรับปรุงการผลิตจนได้ผลผลิตมากถึงระดับที่สามารถส่งออกได้ของจีนนั้น อาจไม่เป็นภัยคุกคามการผลิตประเภทเดียวกันนั้นของไทย ทั้งนี้เพราะผลผลิตดังกล่าวเป็นคนละสายพันธุ์และมีรสชาติที่แตกต่างกัน และสำหรับข้าวหอมมะลินั้นมีลักษณะเฉพาะตัวในการผลิต นั่นคือเป็นข้าวที่สามารถปลูกได้เพียงปีละครั้งเท่านั้น หากทำการปลูกโดยมุ่งที่จะให้บังเกิดผลผลิตต่อหน่วยสูงสุดแล้วข้าวหอมมะลิจะสูญเสียความมีกลิ่นหอม ซึ่งนั่นก็หมายถึงการสูญเสียสถานภาพการมีราคาที่สูงเป็นพิเศษเช่นเดียวกัน

(3) *กรณียางพารา:* การขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศทำให้จีนมีความต้องการยางพาราเพิ่มสูงขึ้นจนกลายมาเป็นผู้บริโภคยางที่ใหญ่ที่สุดในโลกในปี ค.ศ. 1999 และเมื่อถึงปี ค.ศ. 2003 ก็กลายเป็นผู้นำเข้าที่ใหญ่ที่สุดในโลก ในขณะที่ผู้ส่งออกยางใหญ่ของโลกคือประเทศไทยนั้นก็กระตือรือร้นในการตอบสนองต่ออุปสงค์ของจีนดังกล่าว ดังจะเห็นได้จากปริมาณการส่งออกยางพาราของไทยซึ่งมีมูลค่ามากเกินกว่าสินค้าเกษตรทุกประเภทหรือคิดเป็นร้อยละ 30 – 40 ของมูลค่าสินค้าเกษตรส่งออกทั้งหมด และยังเป็นผลิตผลทางการเกษตรเพียงประเภทเดียวที่มีมูลค่าการส่งออกสูงติดอันดับหนึ่งในสิบของสินค้าส่งออกของไทย แม้ว่าเดิมทีนั้นตลาดส่งออกที่สำคัญที่สุดของไทยจะเป็นญี่ปุ่น แต่พอถึงปี ค.ศ. 2003 การส่งออกไปจีนก็แซงหน้าญี่ปุ่น และมีมูลค่ามากกว่าที่ส่งไปญี่ปุ่นถึงร้อยละ 50 ในสามปีต่อมา อย่างไรก็ตามส่วนแบ่งในตลาดส่งออกยางพาราของไทยในจีนกลับลดลงจากร้อยละ 63 เหลือเพียงร้อยละ 42

การลดลงในส่วนแบ่งดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการที่จีนเองก็กำลังหาแหล่งป้อนผลผลิตต้นเองโดยไม่ต้องการจะผูกตัวอยู่ที่ไทยเพียงแห่งเดียว ทำให้มาเลเซีย อินโดนีเซีย หรือแม้กระทั่งผู้ส่งออกยางใหม่อย่างเวียดนามได้อานิสงส์จากการดำเนินการดังกล่าวของจีน ขณะเดียวกันเมื่อหันกลับมาพิจารณาศักยภาพในการแข่งขันของไทยก็จะพบว่า ไทยได้สูญเสียความสามารถในการแข่งขันไปอย่างรวดเร็ว โดยในช่วงปี ค.ศ. 2003 – 07 การวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาดแบบคงที่แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการแข่งขันของไทยลดลงถึงร้อยละ 69 ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันของทั้งอินโดนีเซียและมาเลเซียกลับเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 209 และ 158 ตามลำดับ และการวิเคราะห์ด้วยดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏแบบพลวัตก็ให้ผลไปในทางเดียวกัน นั่นคือความสามารถในการแข่งขันของไทยได้ลดลง และลดลงอย่างรวดเร็วนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 ซึ่ง

ตรงกันข้ามกับอินโดนีเซียและมาเลเซียที่มีสถานภาพเป็นดาวรุ่ง ทั้งนี้สาเหตุของการตกต่ำลงของความสามารถในการแข่งขันของไทย สืบเนื่องมาจากวิธีการผลิตที่ยังคงเป็นแบบขงรมควันซึ่งมีคุณภาพที่ด้อยกว่าขงแท่งหรือน้ำขงซึ่งเป็นรูปแบบที่อินโดนีเซียและมาเลเซียผลิตเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นขงรมควันยังทำให้ต้องเพิ่มกระบวนการแปรรูปเพิ่มเติมเพื่อที่จะทำให้เป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายมากกว่าขงก่อนหรือน้ำขง หากผู้ผลิตไทยยังไม่มีการปรับตัวแล้ว เป็นไปได้ว่าไทยจะเสียส่วนแบ่งตลาดให้กับประเทศคู่แข่งในไม่ช้า

8. กรณีทางเลือกระหว่างอาหารหรือพลังงานของประเทศจีน

เดิมนั้นจีนถือเป็นหนึ่งในประเทศผู้ส่งออกสุทธิด้านพลังงาน แต่ภายหลังปี 1991 การเจริญเติบโตที่พุ่งพรวดของจีนก็ทำให้จีนต้องกลายมาเป็นผู้นำเข้าพลังงาน ดังเช่นในปี ค.ศ. 2006 นั้นมีการนำเข้ามากถึงเกือบร้อยละ 50 ของความต้องการบริโภคภายในประเทศ ภาวะที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าพลังงานดังกล่าวประกอบกับความกังวลในประเด็นก๊าซเรือนกระจก ทำให้จีนหันไปพิจารณาศักยภาพของตนในการที่จะผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ ซึ่งในไม่ช้าจีนก็พัฒนาศักยภาพดังกล่าวจนกลายมาเป็นผู้ผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพอันดับสามของโลก แต่แล้วจีนก็ต้องเผชิญกับปัญหาทางเลือกสำคัญ เพราะการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพของจีนใช้ข้าวโพดเป็นปัจจัยหลัก ในขณะที่เดียวกันข้าวโพดก็เป็นธัญพืชสำคัญที่ต้องผลิตเพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายความมั่นคงด้านอาหารด้วย นั่นทำให้การผลิตอาหารและการผลิตเชื้อเพลิงต้องแข่งขันกันในการใช้ที่ดินเพาะปลูกที่มีอยู่อย่างจำกัด ทั้งนี้สาเหตุหนึ่งของการเพิ่มขึ้นของราคาอาหารในปี ค.ศ. 2007 ก็เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนย้ายไปสู่การผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพอย่างรวดเร็วดังกล่าว แต่ในที่สุดจีนก็ได้เลือกที่จะพึ่งพิงตนเองด้านอาหารมากกว่า จึงมีการห้ามการขยายการปลูกธัญพืชที่ใช้ในการผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพ แต่ในขณะที่เดียวกันจีนก็ไม่ได้ยุติการพัฒนาศักยภาพตนเองในด้านนี้ เพราะจีนได้หันไปพิจารณาทางเลือกอื่นๆแทนข้าวโพด เช่น ข้าวฟ่างหวาน มันสำปะหลัง มันเทศ และเซลลูโลส กระนั้นก็ตาม แม้จีนจะผลิตเชื้อเพลิงชีวภาพจากพืชที่ไม่ใช่ธัญพืชเหล่านี้ได้ แต่ก็จำเป็นต้องใช้พื้นที่ในการเพาะปลูกอยู่ดี ซึ่งก็เป็นไปได้ว่าในที่สุดแล้วจีนก็อาจจำเป็นต้องเลือกนำเข้าพืชเหล่านี้แทน

9. โครงการศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน

จุดเริ่มต้นของโครงการนี้ มีที่มาจากการมองเห็นว่าการขยายตัวทางเศรษฐกิจของจีนนั้นได้ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์ต่อสินค้าเกษตรของประเทศจีน ทำให้ภาคเกษตรของไทยต้องเผชิญกับสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้การศึกษาวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศไทยกับจีน การพยากรณ์ความต้องการสินค้าเกษตรของจีน รวมไปถึงการเปรียบเทียบศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทย (ซึ่งได้แก่ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง น้ำตาล ผลไม้ และยางพารา) กับประเทศคู่แข่งที่สำคัญทั้งในตลาดจีนและตลาดอื่นๆที่สำคัญจึงเป็นเรื่องจำเป็น

การศึกษาในโครงการนี้ใช้ทั้งข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ และข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การค้าระหว่างประเทศ และความต้องการสินค้าเกษตรของจีน โดยนำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวมาวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง the Global Trade Analysis Project (GTAP) เพื่อพยากรณ์ความต้องการสินค้าเกษตรที่สำคัญของจีน ส่วนการศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรของไทยนั้นก็ใช้วิธีวิเคราะห์หลายแบบ ได้แก่ การพิจารณาส่วนแบ่งตลาด การเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาด แนวโน้มการส่งออก การวัดการกระจุกตัวเพียงบางส่วน ดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบที่ปรากฏ และแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่

ผลการศึกษาที่ได้แบ่งออกเป็นสองส่วนสำคัญ คือ ส่วนแรกเป็นผลการวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลอง GTAP ซึ่งทำให้พบว่า การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่รวดเร็วของจีนนั้นเป็นเหมือนตัวกระตุ้นให้เกิดความเสี่ยงต่อความมั่นคงด้านอาหารทั้งของจีนเองและประเทศต่างๆในโลก แม้จีนจะยังมีระดับความสามารถในการพึ่งพาตนเองได้สูงสำหรับสินค้าการเกษตรเกือบทุกประเภท แต่บางประเภทอื่นได้แก่ น้ำมัน น้ำตาล และฝ้าย ก็ยังต้องพึ่งพาการนำเข้าอยู่ ซึ่งก็เป็นเหตุให้การค้าระหว่างไทยกับจีนยังคงมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในอนาคต โดยจีนจะมีการส่งออกสินค้าจำพวกผักและผลไม้ รวมทั้งอาหารแปรรูปมายังประเทศไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็จะนำเข้าข้าวเจ้า ผักและผลไม้เมืองร้อน น้ำตาล และอาหารแปรรูปจากไทย อาจกล่าวได้ว่าภาคเกษตรไทยจะได้รับอานิสงส์จากการขยายตัวทางการค้าเกษตรเพราะจีนจะลดการส่งออกสินค้าเกษตรมายังไทย แต่จะเพิ่มการนำเข้าเป็นจำนวนมากขึ้นแทน

สำหรับส่วนที่สองซึ่งเป็นการวิเคราะห์ศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยนั้น พบว่า

(1) ข้าว แม้จะครองส่วนแบ่งตลาดได้มาก แต่กลับมีความสามารถในการแข่งขันลดลงในทุกตลาดที่ศึกษาไม่ว่าจะเป็นตลาดที่สหรัฐฯ จีน หรือฟิลิปปินส์ โดยเฉพาะในตลาดจีนนั้นถือว่าไทยเผชิญทั้งคู่ค้าและคู่แข่ง เพราะแม้ว่าจีนจะเป็นผู้บริโภคข้าวรายใหญ่ของโลก แต่ก็เป็นผู้ผลิตรายสำคัญที่มีศักยภาพส่งออกข้าวด้วยเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงของข้าวไทยส่วนหนึ่งจึงเป็นผลเนื่องมาจากการที่ต้องแข่งขันกับข้าวจีน และอีกส่วนหนึ่งนั้นก็เป็ผลเนื่องมาจากปัญหาการปลอมปนข้าว โดยผู้นำเข้าชาวจีนได้นำข้าวไทยที่ต่างเกรดแต่มีความคล้ายกันมาปนกัน หรือนำเอาข้าวจีนมาปนแล้วก็จัดทำแพ็คเกจใหม่ ทั้งนี้ก็เพื่อลดต้นทุนลง แต่ก็ทำให้คุณภาพสินค้าด้อยลงด้วยเช่นกัน ส่งผลให้ข้าวไทยขาดความน่าเชื่อถือในสายตาผู้บริโภค

(2) มันสำปะหลัง ไทยก็เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่และครองส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดในทุกตลาดสำคัญคือยุโรป จีน และญี่ปุ่น แต่ก็เช่นเดียวกับข้าวที่มีแนวโน้มความสามารถในการแข่งขันลดลง แม้ว่าในกรณีของตลาดจีนนั้นไทยจะได้ประโยชน์อันเนื่องมาจากข้อตกลง Early Harvest ซึ่งทำให้ได้รับการยกเว้นภาษี และจีนก็ยังมีความต้องการมันสำปะหลังเพื่อนำไปผลิตเป็นพลังงาน แต่ความสามารถในการแข่งขันก็ต้องลดลงเพราะการผลิตของไทยเผชิญกับปัญหาโรคเพลี้ยแป้ง นอกจากนี้ในกรณีของสหรัฐฯที่ทำจากมันสำปะหลังนั้น ความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงก็ยังเป็นผลเนื่องมาจากการเผชิญกับการหีดตัวของตลาดจีนอีกด้วย

(3) น้ำตาล ไทยมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้นในตลาดญี่ปุ่น แต่กลับลดลงในตลาดอินโดนีเซียและจีน ในกรณีของจีนนั้นนอกจากจะมีสาเหตุเนื่องมาจากการมีผลผลิตอ้อยที่เพิ่มมากกว่าปริมาณการบริโภคทำให้ตลาดนำเข้าน้ำตาลหดตัวแล้ว และยังมีกรย้ายฐานการผลิตไปลงทุนสร้างโรงงานในจีนเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญ

(4) ยางพารา ได้แยกพิจารณาเป็น 3 ส่วนย่อยคือ **หนึ่ง** ในส่วนของยางธรรมชาตินั้น แม้จะมีส่วนแบ่งตลาดมากแต่ก็มีความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงในทุกตลาดที่สำคัญคือ สหรัฐฯ ญี่ปุ่น และจีน โดยในกรณีตลาดจีนนั้นก็เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการนำเข้าจากยางแผ่นรมควันไปเป็นยางแท่ง ทำให้ไทยซึ่งเป็นผู้ส่งออกยางแผ่นรมควันต้องสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน **สอง** ในส่วนของวัลคาไนซ์ที่เช่นกันการครองส่วนแบ่งที่สูงทั้งในตลาดจีนและฮ่องกง ก็ไม่ได้ทำให้ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งตรงกันข้ามกับในตลาดญี่ปุ่นที่ไทยครองทั้งส่วนแบ่งตลาดที่สูงและมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงด้วย **สาม** ในส่วนของยางคอมพาวด์กลับพบว่า ไทยครองส่วนแบ่งการตลาดสูงที่สุดและมีความสามารถในการแข่งขันสูงสุดไปพร้อมกันทั้งในตลาดจีนและไต้หวัน แต่กระนั้นกลับมีความสามารถในการแข่งขันที่ลดลงในตลาดญี่ปุ่นเพราะเผชิญกับคู่แข่งที่สำคัญคือ จีน สหราชอาณาจักร และเกาหลีใต้

(5) ผลไม้ นับเป็นผลผลิตการเกษตรของไทยเพียงชนิดเดียวที่มีศักยภาพในการแข่งขันสูงในทุกตลาดที่ศึกษาในครั้งนี้ ทั้งตลาดในจีน ฮองกง และอินโดนีเซีย อย่างไรก็ตามความสามารถในการแข่งขันที่สูงดังกล่าวกลับไม่ได้ช่วยให้เกษตรกรไทยได้รับประโยชน์ เพราะการส่งออกผลไม้ไทยดำเนินการในลักษณะฝากขาย จึงถูกควบคุมโดยพ่อค้าคนจีนที่ตลาดเจียงหนาน เมืองกวางโจว ซึ่งเป็นตลาดผลไม้ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีนและผลไม้ไทยส่วนใหญ่ก็ต้องมาผ่านตลาดนี้ก่อนที่จะมีการกระจายไปยังตลาดแห่งอื่นภายในประเทศ

10. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ศูนย์ศึกษาจีนและประเทศอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงได้มีการศึกษารอบคลุมประเด็นเรื่องของการเกษตรทั้งในจีนและไทยตั้งแต่เรื่องการผลิต รูปแบบการผลิต การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการผลิต การค้าสินค้าเกษตร ไปจนกระทั่งถึงการวิเคราะห์ศักยภาพสินค้าสำคัญในทั้งสองตลาด ซึ่งช่วยให้เราสามารถมองเห็นภาพรวมของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งหมดได้อย่างเชื่อมโยง โดยจะพบว่านับตั้งแต่มีการปฏิรูปประเทศ จีนก็มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนจีนมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น เมืองมีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น และด้วยการปรับโครงสร้างทางการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตในภาคเกษตรก็ทำให้จีนสามารถบรรลุเป้าหมายในการพึ่งพิงหรือเกือบพึ่งพิงตนเองได้ในรัฐพืชหลักคือ ข้าว ข้าวสาลี และข้าวโพด และยังคงกลายเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรรายสำคัญที่มีอิทธิพลต่อตลาดโลกอีกด้วย ดังเช่น ตลาดข้าว ผักผลไม้เมืองหนาว

อย่างไรก็ตามศักยภาพทางการผลิตและการค้าสินค้าเกษตรดังกล่าวของจีนก็คาดว่าจะจะเป็นภาวะคุกคามประเทศอื่นหรือปิดกั้นการแสวงหาโอกาสในตลาดภายในประเทศของจีน เพราะขนาดที่ใหญ่โตของประเทศย่อมทำให้มีความหลากหลายทั้งในเรื่องรสนิยม รายได้ หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งก็เป็นช่องว่างที่เปิดโอกาสต้อนรับสินค้าและบริการจากต่างประเทศอยู่ แต่จากประสบการณ์การค้าขายกับจีนในสินค้าเกษตรหลายๆชนิดก็น่าจะทำให้ผู้ผลิตและผู้ค้าชาวไทยได้เรียนรู้ว่าตลาดจีนนั้นมีความหลากหลายและซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยความรู้ในการจัดการและสร้างระบบข้อมูลพื้นฐานที่ดี มีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วย รวมทั้งต้องมีการวิจัยอย่างละเอียดในเรื่องการผลิตทางการเกษตร รวมทั้งการตัดสินใจที่รอบคอบทางการตลาดจึงจะทำให้ไทยมีศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆในตลาดจีนได้

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

อารียา เผ่าเครื่อง และคณะ. 2553. การศึกษาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในตลาดจีน. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์. สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาษาอังกฤษ

Aksornsri Phanishsarn. 2009. "Trading with China: Myth versus Reality." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 141-160.

- Benjavan Rerkasem. 2009. "Feeding the Dragon with a Teaspoon: Agricultural Change in the GMS-5 and the Impact of China." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 161-185.
- _____. 2008. *Agricultural R&D in Thailand: Lagging Far Behind the Dragon*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Calkins, Peter; Zhang Handan and Doyon, Maurice. 2009. "Feeding the Entire Dragon: Regional Food and Income Pressures in China since 1929." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 91-116.
- Danaitun Pongpatcharatorntep. 2008. *Dried Longan in China Market: Distribution Channels and Customer's Behavior*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- FAOSTAT. 2007. *FAOSTAT*. Available: <http://faostat.fao.org/site/340/default.aspx>.
- Hing Vutha and Chan Sophal. 2009. "Cambodia's Agriculture and the Potential Impact of China." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 187-209.
- Huang Jikun and Rozelle, Scott. 2009. "China's Agricultural Development: Past Performance and Future Prospects." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 29-66.
- Huang Jikun, et al. 2008. *China's Option: Food and Fuel*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Jakkree Tejawaree. 2007. *The Impact of China: A Case Study of Thai*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Le Ha Thanh; Dinh Duc Truong and Nguyen Dieu Hang. 2009. "Vietnam's Agricultural Trade: Food and Sanitation Issues (A Case Study of Aquaculture)." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 225-251.
- Li Hong-wei and Huang Juan. 2008. *Study on Rubber Plantation Development in China*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Linkham Douangsavanh. 2008. *Foreign Involvement of Rubber Production in Lao PDR*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Mingsarn Kaosa-ard and Adam, Andrew, eds. 2009. *Feeding the Dragon: Agriculture – China and the GMS*. Chiang Mai: Chiang Mai University Press.
- Mingsarn Kaosa-ard and Akarapong Untong. 2009. "The Competitiveness of Thai Rubber in China." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 211-224.
- NBSC. Various issues. *China Statistical Yearbook*. Beijing: China Statistical Publishing House.

- Nguyen Thi Kim Dung. 2008. Agricultural Trade between Vietnam and China: Case Studies of Vegetables, Tea and Rubber. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Pham Quang Dieu. 2008. *Foreign Direct Investment by Chinese Enterprises in Vietnam Agriculture*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Supawat Rungsuriyawiboon. 2009. "A Decomposition of Agricultural Productivity Growth in Asian and GMS Countries." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 117-139.
- Tong Kimsun and Ham Socheth. 2008. *China Investment in Cambodia*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- UN Comtrade. 1992-2007. *UN Comtrade Database*. Available: <http://comtrade.un.org/db/default.aspx>.
- Vo Thanh Danh. 2007. *The Impacts of China: A Case Study of Vietnam*. Paper under Flying with the Dragon Project. Unpublished manuscript.
- Zhong Funing. 2009. "China's Agricultural Policy." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 5-28.
- Zhu Jing; Cao Lijuan and Duan Yan. 2009. "The WTO and China's Agriculture." In *Feeding the Dragon: Agriculture - China and the GMS*. Edited by Mingsarn Kaosa-ard and Andrew Adam. Chiang Mai: Chiang Mai University Press, pp. 67-90.

ภาคผนวก 6

ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

งานวิชาการด้านจีนศึกษาของโครงการจีนศึกษา

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ มหาวชิราวุธธรรมศาสตร์

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 – ปี พ.ศ. 2553

ยุพิน คล้ายมนต์*

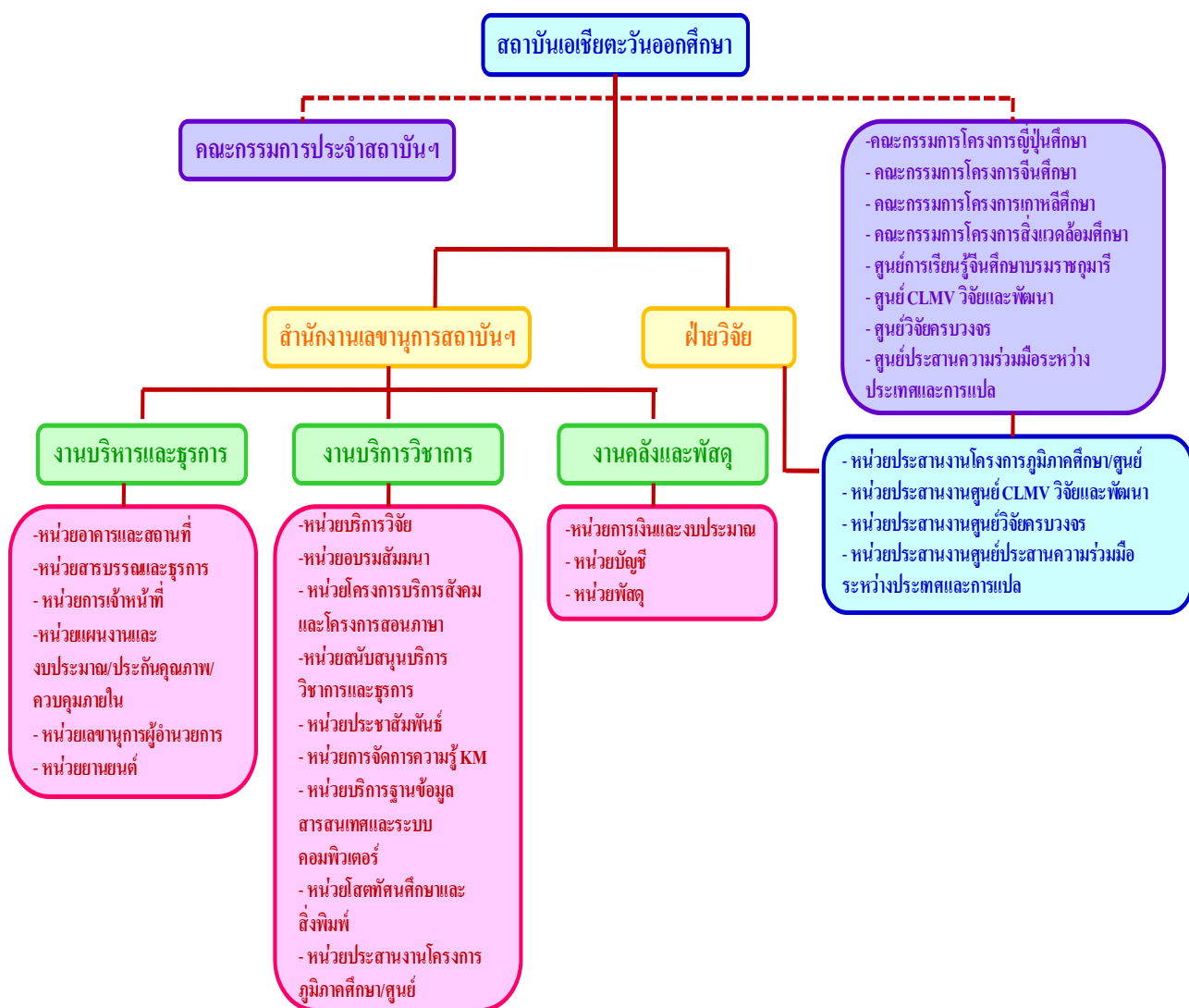
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ก่อตั้งสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาขึ้น โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้จัดตั้งเป็น สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในวันที่ 20 ธันวาคม 2526 ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่องการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2527 และตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ ลงวันที่ 1 เมษายน 2527 และ ในปีเดียวกันนั้น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงพระกรุณาฯ ให้อยู่ในพระราชูปถัมภ์ ตามคำกราบบังคมทูลขอพระราชทาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัย เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และศึกษาค้นคว้าภูมิภาคอื่นที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย

โครงการจีนศึกษานั้นเป็นโครงการหนึ่งในสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาฯ ซึ่งมีวัตถุประสงค์คือ ส่งเสริมการค้นคว้าเกี่ยวกับจีนศึกษา สนับสนุนด้านการเรียนการสอน จัดการฝึกอบรม และสัมมนา เผยแพร่ความรู้และให้บริการวิชาการทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจระหว่างประเทศไทยและประเทศจีน โครงการจีนศึกษานับเป็นหนึ่งในโครงการหลักของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อันได้แก่ โครงการจีนศึกษา โครงการญี่ปุ่นศึกษา และโครงการเกาหลีศึกษา มีการบริหารโครงการภายใต้คณะกรรมการโครงการจีนศึกษาซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านจีนศึกษาจากหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และคณาจารย์ผู้มีความรู้ความสนใจด้านจีนศึกษา จากทุกคณะวิชาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา การศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศจีนนั้น ศึกษาในทุกแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ศาสนา ความเชื่อ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยและ

* นักวิจัยชำนาญการ ระดับ ๘ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สาธารณรัฐประชาชนจีน โครงการจีนศึกษา เป็นโครงการหนึ่งภายใต้การบริหารงานของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ซึ่งมีฐานะเทียบเท่าคณะ ภายใต้การบริหารงาน ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ดูรายละเอียดตามโครงสร้างการจัดองค์กรของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาในหน้าถัดไป)

โครงสร้างการจัดองค์กรสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

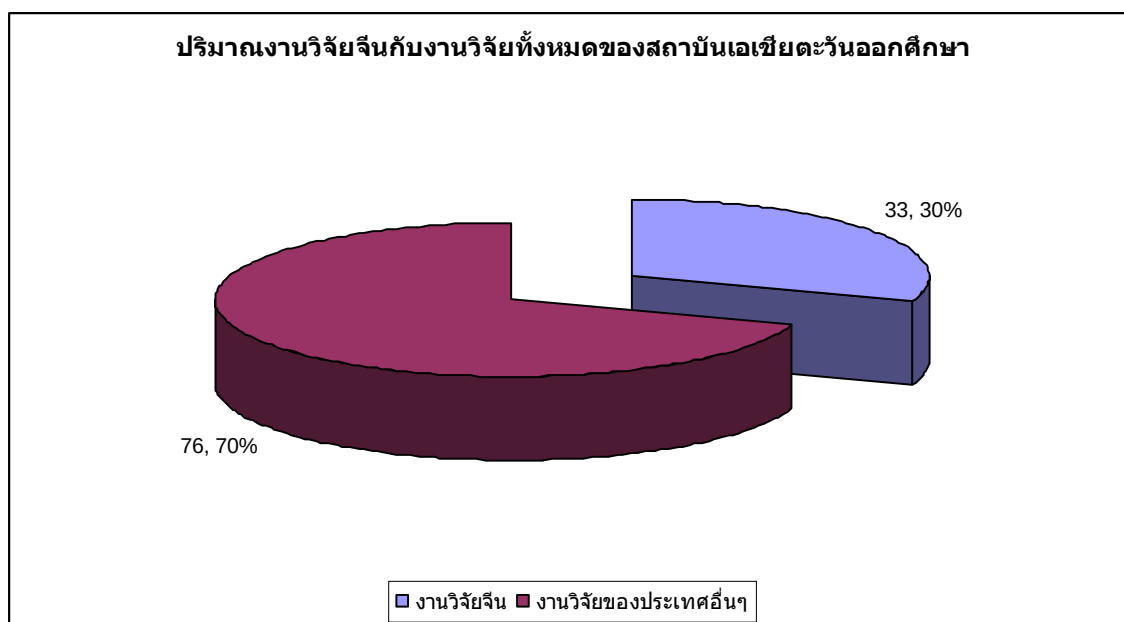

ภาคแรก:

การดำเนินงานของโครงการจีนศึกษาในภาพรวมและที่เกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจจีน ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2527-2553 แบ่งออกเป็น 5 ประเด็นหลัก คือ งานวิจัย งานวารสารและสิ่งพิมพ์ที่จัดทำโดยสถาบัน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา งานสัมมนา/อภิปราย/บรรยายพิเศษ งานศูนย์การเรียนรู้จีนศึกษาบรมราชกุมารี และอัตรากำลังบุคลากรสถาบันเอเชียที่ดำเนินงานด้านจีนศึกษา โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

1 งานวิจัย

งานวิจัย เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของแผนงานหลักของ สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีผลงานวิจัยที่ดำเนินการแล้วเสร็จ และเผยแพร่ต่อสาธารณชนมีทั้งสิ้น จำนวน 109 เรื่อง ซึ่งครอบคลุมในทุกสาขาวิชาตามวัตถุประสงค์ของสถาบันเอเชียฯ ดังกล่าวข้างต้น จากจำนวนงานวิจัยทั้งหมดนี้มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับจีนจำนวน 33 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.28%

งานวิจัยเกี่ยวกับประเทศจีน เป็นงานวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนในการทำจากงบประมาณแผ่นดิน ผ่านสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยโครงการเหล่านั้นได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการโครงการจีน สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา รายชื่อโครงการวิจัยเกี่ยวกับจีนทั้ง 33 เรื่อง มีรายชื่อเรื่อง ชื่อผู้วิจัย และ ปี พ.ศ. ที่ได้รับทุนสนับสนุนงบประมาณ ดังต่อไปนี้

	ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	ปี พ.ศ.
1	การพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาชนจีน	รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน	2530
2	พัฒนาการของจีนศึกษาในประเทศไทย ค.ศ. 1971-1984	รศ.ดร.จุลชีพ ชินวรโรณ	2530
3	ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียน	รศ. ดร. สุรัชย์ ศิริไกร	2532
4	อิทธิพลวัฒนธรรมจีนที่มีต่อไทย	นางสาวยุพิน คล้ายมนต์	2532
5	การลงทุนของไต้หวันในประเทศไทย (Taiwanese Investment in Thailand : A Customer Satisfaction Approach)	ผศ.ดร.อัจนรารรณ งามญาณ	2533
6	นโยบายสี่ทันสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน : บทเรียนและแนวโน้ม	รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน	2533
7	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน : แนวโน้มและปัญหา	รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน	2534
8	การปฏิรูประบบเศรษฐกิจจีน ยุคเติ้งเสี่ยวผิง : ภาพรวมและข้อสรุป (Chinese economic reforms in Deng Xiaoping period : overview and remarks (1978-1990))	รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน	2535
9	นโยบายต่างประเทศของจีนต่อ ประเทศอาเซียน : ในยุคสังคมนิยมทันสมัย ภายใต้อิทธิพลของ เติ้ง เสี่ยวผิง (1978-ปัจจุบัน) (Chinese foreign policy toward ASEAN : during the socialist modernization under Deng Xiaoping (1978-present))	รศ. ดร.สุรัชย์ ศิริไกร	2535
10	ความขัดแย้งระหว่างจีน ไต้หวัน เวียดนาม ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และบรูไน ในการอ้างกรรมสิทธิ์ทับซ้อนเหนือหมู่เกาะพาราเซล สแปรตลี และหมู่เกาะอื่นๆ ในทะเลจีนใต้	รศ. ดร.สุรัชย์ ศิริไกร	2536

	ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	ปี พ.ศ.
11	บทบาททางเศรษฐกิจจีนในอาเซียน	ผศ. นิรมล สุธรรมกิจ	2537
12	รายงานวิจัยเรื่องศาสนาและลัทธิความเชื่อของชาวจีน : การรวมศาสนาพุทธ เต๋า และขงจื้อ	รศ.ดร.สุรัชย์ ศิริไกร	2537
13	การศึกษาเปรียบเทียบระบบโครงสร้างภาษาไทยและภาษาจีน	ยุพิน คล้ายมนต์	2537
14	ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-จีนและญี่ปุ่น (Economics Relationship between Thailand China and Japan)	สุทิน สายสงวน	2537
15	คลังข้อมูลและสารนิเทศเอเชียตะวันออก	ยุพิน คล้ายมนต์, ศริน้อย นิภานันท์	2537
16	คลังข้อมูลสารนิเทศเอเชียตะวันออก	รศ. ไว จามรमान	2538
17	การลงทุนโดยตรงระหว่างไทย-จีนและญี่ปุ่น	รศ.วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน	2538
18	พัฒนาการคำเงินที่มีในภาษาไทย	ยุพิน คล้ายมนต์	2538
19	บทบาทของจีนในเอเชียแปซิฟิกในศตวรรษที่ 21	รศ. ดร.สุรัชย์ ศิริไกร	2539
20	การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารและจดหมายข่าวที่จัดทำโดยสถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา	วรรณา โตพิบูลย์พงศ์, ยุพิน คล้ายมนต์	2540
21	การปรับตัวทางสังคม เศรษฐกิจของประเทศไทยในองค์กรความร่วมมือทางเศรษฐกิจแห่งเอเชียแปซิฟิก (APEC)	รศ.ดร.เมธี ครองแก้ว	2541
22	ผลกระทบของวิกฤติเศรษฐกิจปัจจุบันที่มีต่อนักธุรกิจคนไทยเชื้อสายจีน	อ.ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์	2543
23	คลังข้อมูลและสารนิเทศเกี่ยวกับเอเชียตะวันออกในประเทศไทย	ผศ.ยุพา คลั่งสุวรรณ	2543

	ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	ปี พ.ศ.
24	การแพร่กระจายของอาวุธที่มีอานุภาพในการทำลาย ล้างสูงในเอเชีย	วิเชียร อินทะสี	2543
25	การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียตะวันออก	รศ.ดร.ประภัสสร เทพชาตรี	2545
26	นโยบายการรวมประเทศจีนและไต้หวัน	วิเชียร อินทะสี	2545
27	การสำรวจสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญด้านเอเชีย ตะวันออกศึกษาของประเทศไทย	สิทธิชัย พันเศษ	2545
28	มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้า โลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO (New Dimensions of Sino-Thai Economic Relations: After China's WTO Entry)	อ.อักษรศรี พานิชสาสน	2546
29	ความสัมพันธ์ไทย-จีน: อดีต ปัจจุบันและอนาคต	รศ.ดร.จุลชีพ ชินวรรณ	2548
30	การสมรรถนะในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหลักจาก ข้อตกลงเขตเศรษฐกิจเสรี และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเครือข่ายการผลิต ในเอเชีย (The Study of Industrial Competitiveness After FTA and Its Effects of Transforming Production Network in Asia)	รศ. ไว จามรมาน, นายสุทิน สายสงวน	2549
31	ประชาคมเอเชียตะวันออก : ข้อเสนอการทำ road map	รศ.ประภัสสร เทพชาตรี	2549
32	ระบบความมั่นคงในภูมิภาคเอเชียตะวันออกในยุค หลังสงครามเย็น : ข้อเสนอการปรับนโยบายของไทย	รศ. สีดา สอนศรี	2550

	ชื่อเรื่อง	ผู้วิจัย	ปี พ.ศ.
33	เชาวนในการแก้ปัญหา (AQ) เชาวนอารมณ์ (EQ) และบุคลิกภาพของนักธุรกิจเชื้อสายจีนในประเทศไทย กับนักธุรกิจเชื้อสายจีนในประเทศจีน (Adversity quotient (AQ) emotional quotient (EQ) and personality of Chinese businesspeople in Thailand and Chinese businesspeople)	ธีระศักดิ์ กำปรรณรักษ์, ทิพย์สุดา เมธิ์พลกุล	2551

จากผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับประเทศจีนจำนวน ๓๓ เรื่องข้างต้นนั้น มีจำนวน ๑๒ เรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน โดยแบ่งเป็นประเด็นดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจ/นโยบายเศรษฐกิจ จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่

การพัฒนาชนบทในสาธารณรัฐประชาชนจีน

นโยบายสีทันสมัยในสาธารณรัฐประชาชนจีน

การปฏิรูปเศรษฐกิจสมัยเติ้งเสี่ยวผิง: บทเรียนและข้อสรุป

การค้า จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทย-จีน และญี่ปุ่น

มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO

การลงทุน จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

การลงทุนของไต้หวันในประเทศไทย

การลงทุนโดยตรงระหว่างไทย-จีน-ญี่ปุ่น

อุตสาหกรรม จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่

การสมรรถนะในการแข่งขันของอุตสาหกรรมหลังข้อตกลงเขตเศรษฐกิจเสรีและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงเครือข่ายการผลิตในเอเชีย

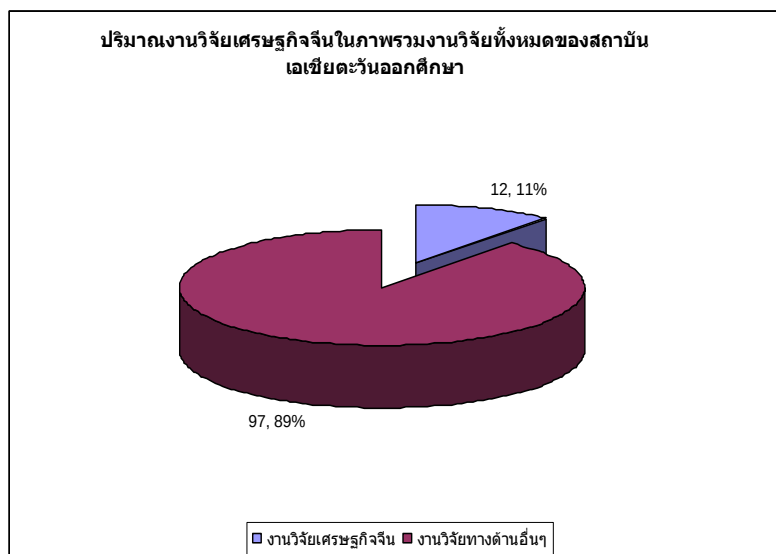
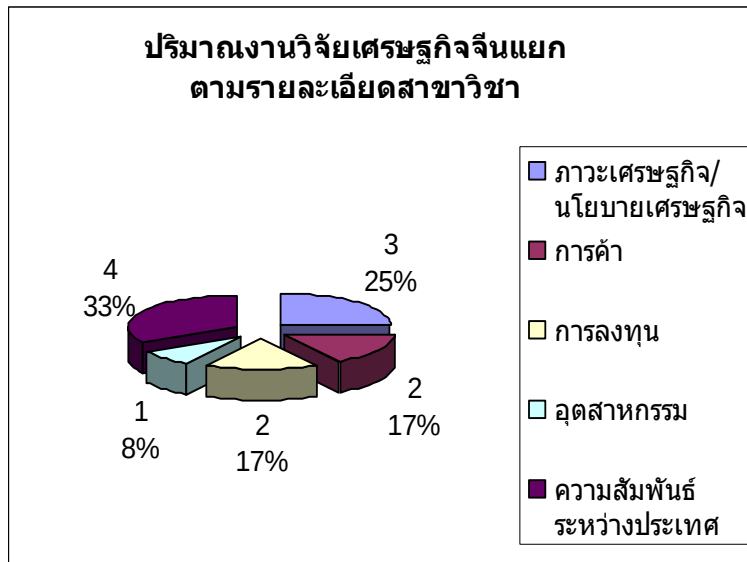
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน แนวโน้มและปัญหา

บทบาทเศรษฐกิจจีนในอาเซียน

การปรับตัวทางสังคมเศรษฐกิจของประเทศไทยในองคืกรความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
แห่งเอเชียแปซิฟิก(APEC)

กลุ่มเศรษฐกิจเอเชียตะวันออก

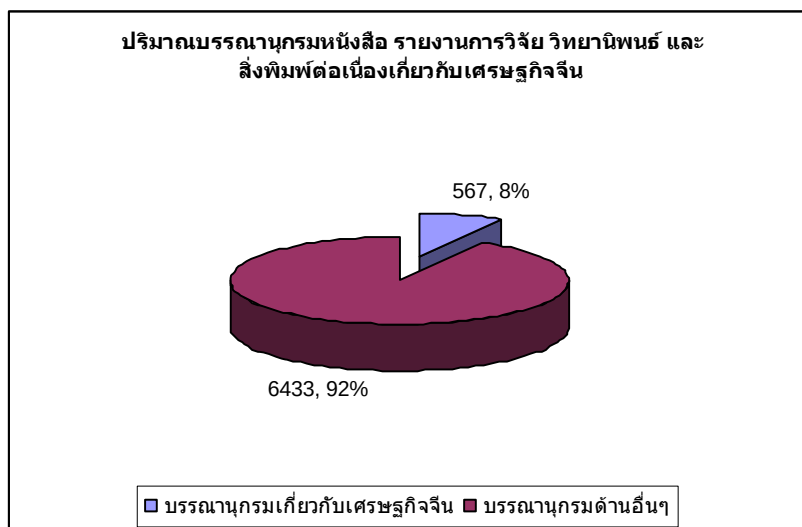

2 วารสารและสิ่งพิมพ์ที่จัดทำโดยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

2.1 จากเอกสารโครงการศูนย์ข้อมูลและห้องสมุด สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ย้อนหลัง ๑๐ ปี โดยจัดทำเป็นบรรณานุกรมหนังสือ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง จาก ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- เอกสารเล่มที่ ๑ เรื่อง เกาหลี จีน ญี่ปุ่น:บรรณานุกรมหนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ มีบรรณานุกรมจำนวน ๑๐๐๐ รายการ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนจำนวน ๕๑ รายการ
- เอกสารเล่มที่ ๒ เรื่อง เกาหลี จีน ญี่ปุ่น:บรรณานุกรมหนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ มีบรรณานุกรมจำนวน ๑๐๐๐ รายการ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนจำนวน ๑๕ รายการ
- เอกสารเล่มที่ ๑ เรื่อง จีน: บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง มีบรรณานุกรมจำนวน ๑๐๐๐ รายการ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนจำนวน ๒๔๗ รายการ
- เอกสารเล่มที่ ๒ เรื่อง จีน: บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง มีบรรณานุกรมจำนวน ๑๐๐๐ รายการ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนจำนวน ๒๓๒ รายการ
- เอกสารเล่มที่ ๑ และ ๒ เรื่อง ญี่ปุ่น: บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง มีบรรณานุกรมจำนวน ๒๐๐๐ รายการ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนจำนวน ๑๔ รายการ
- เอกสารเล่มที่ ๑ เรื่อง เกาหลี: บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง มีบรรณานุกรมจำนวน ๑๐๐๐ รายการ มีเนื้อหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนจำนวน ๘ รายการ

จากบรรณานุกรมที่เกี่ยวกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี จำนวน ๗๐๐๐ รายการนั้น มีเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนจำนวน ๕๖๗ รายการ

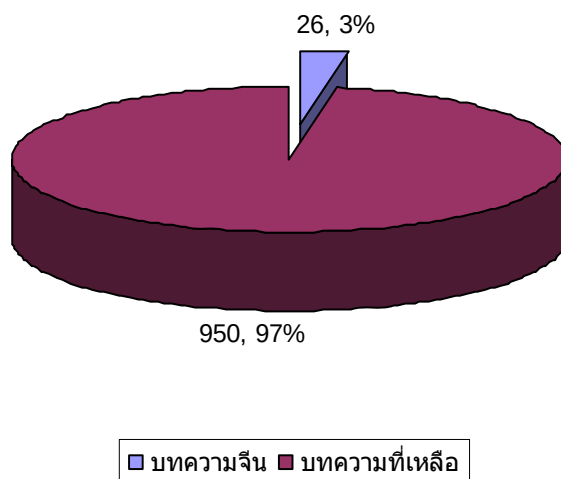
2.2 จากงานวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารและจดหมายข่าวที่จัดทำโดยสถาบัน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (วรรณ โต้พิบูลย์พงศ์, 2540)

วารสารและจดหมายข่าวเป็นสิ่งพิมพ์ที่ลงพิมพ์เรื่องราวและวิทยาการความรู้แขนงต่างๆ ที่มีความก้าวหน้าทันเหตุการณ์และทันสมัยอยู่เสมอเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักศึกษา อาจารย์ นักวิจัย ตลอดจนนักวิชาการทั้งหลายในการติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการที่ตนสนใจ นับเป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัยเป็นอย่างมาก ด้วยตระหนัก ถึงคุณค่าดังกล่าว สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา จึงได้จัดทำวารสารทางวิชาการ และจดหมายข่าวดังต่อไปนี้ คือ 1. วารสารไทย-ญี่ปุ่นศึกษา เริ่มออกเผยแพร่ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2527- ปัจจุบัน 2. วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา เริ่มออกเผยแพร่ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2531-ปัจจุบัน 3. จดหมายข่าววิเคราะห์สถานการณ์ไทย-ญี่ปุ่น เริ่มออกเผยแพร่ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2531-2539

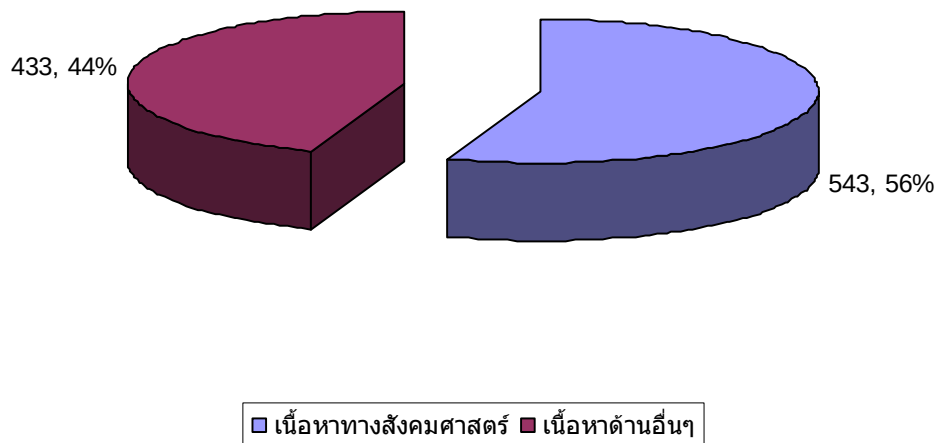
สำหรับงานวิจัยเรื่องนี้ ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาบทความในวารสารทั้งสามฉบับ ใช้แนวคิด ทฤษฎี และงานที่เกี่ยวข้องโดยยึดแนวการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (Bernard Berelson, 1971) ขอบเขตของการวิเคราะห์งานวิจัย จะอยู่ระหว่างปี พ.ศ.2527 – ปี พ.ศ. 2540 ผลการศึกษาพบว่า ในช่วงปี พ.ศ.2527 – ปีพ.ศ. 2540 วารสารเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา จดหมายข่าววิเคราะห์สถานการณ์ ไทย-ญี่ปุ่น และวารสารญี่ปุ่นศึกษา มีจำนวนบทความที่ตีพิมพ์รวมทั้งสิ้น 976 บทความ มีบทความที่เกี่ยวข้องกับจีนจำนวน 26 บทความ นับเป็นลำดับสองรองจากบทความที่เกี่ยวกับญี่ปุ่นซึ่งมีมากถึง 918 บทความ และจากบทความที่ตีพิมพ์ทั้งหมด มีบทความที่มีเนื้อหาในหมวดสังคมศาสตร์ (H) มากที่สุด คือ 543 บทความ ซึ่งหมวดนี้ได้ครอบคลุมสาขาวิชาทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์

ภาวะเศรษฐกิจ เกษตรและอุตสาหกรรม การพาณิชย์ การเงินและการคลังด้วย รองลงมา ได้แก่บทความที่มีเนื้อหาในหมวดรัฐศาสตร์ (J) จำนวน 148 บทความ จากงานวิจัย ฉบับนี้ ทำให้เห็นภาพรวมของบทความ ที่ผลิตโดยสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาว่า เนื้อหาทางวิชาการที่เกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ในภาพรวมซึ่งอยู่ในหมวดสังคมศาสตร์นั้นได้รับการตีพิมพ์ สูงสุด ในขณะที่มีบทความที่เกี่ยวกับเงินเพียง 26 บทความ แต่อย่างไรก็ตามงานวิจัยนี้เป็น ผลงานวิจัยตั้งแต่ก่อตั้งสถาบันเอเชียฯ จนกระทั่งถึง ปีพ.ศ.2540 ซึ่งเป็นช่วงที่สถาบัน เอเชียฯได้รับงบประมาณในการทำวิจัย ผลิตสิ่งพิมพ์และวารสารทางวิชาการ ส่วนใหญ่จาก รัฐบาลญี่ปุ่นและมูลนิธิญี่ปุ่น จากผลการวิจัยนี้จึงพบว่า บทความที่ถูกตีพิมพ์มากที่สุด คือ บทความเกี่ยวกับญี่ปุ่น ในขณะที่บทความเกี่ยวกับเงินนั้น ได้รับการสนับสนุน ในการจัดทำ บทความจากงบประมาณแผ่นดินซึ่งผ่านมามาทางมหาวิทยาลัยเพียงแหล่งเดียวเท่านั้น

ปริมาณของบทความเงินจากบทความทั้งหมดที่ผลิตโดย สถาบันเอเชียฯ

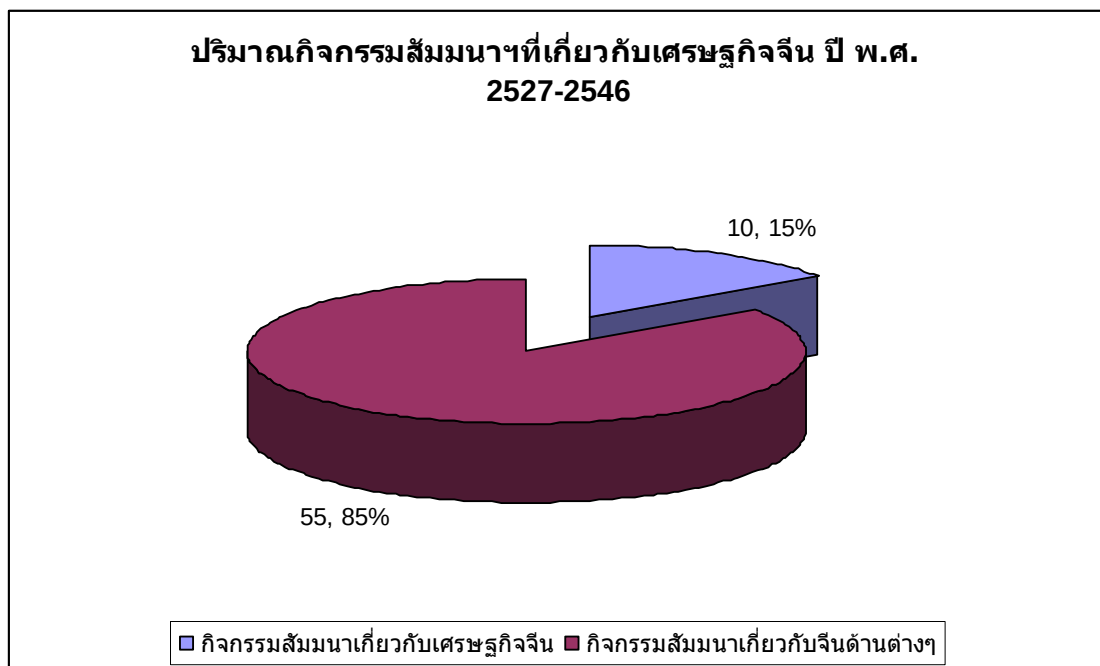

ปริมาณบทความที่มีเนื้อหาทางด้านสังคมศาสตร์

3 กิจกรรมสัมมนา อภิปราย และบรรยายพิเศษ

จากเอกสารเรื่อง ผลการดำเนินงานของโครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปี พ.ศ. 2527 – 2546 (จัดพิมพ์ในวาระ รองศาสตราจารย์นิพัทธ์ จิตรประสงค์ ประธานโครงการเงินศึกษา เกษียณราชการ กันยายน 2546) พบว่า กิจกรรมสัมมนา อภิปราย บรรยายพิเศษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2527 – 2546 เกี่ยวกับจีน นั้นมีจำนวนทั้งหมด 65 ครั้ง และจากทั้ง 65 ครั้งนั้นมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจจีน 10 ครั้ง และมีการอบรมเกี่ยวกับประเทศจีนที่มีเนื้อหาในประเด็นของเศรษฐกิจจีนด้วยจำนวน 4 ครั้ง

4. ศูนย์การเรียนรู้จีนศึกษาบรมราชกุมารี

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงสนพระทัยวิชาการด้านจีนศึกษาอย่างลึกซึ้ง นอกเหนือจากการทรงพระอักษรภาษาจีนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ.2523 ถึงปัจจุบันแล้ว สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ยังได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนอย่างสม่ำเสมอ นับแต่เมื่อเสด็จพระราชดำเนินเยือนจีนเป็นครั้งแรกใน พ.ศ.2524 จวบจนถึงปี พ.ศ.2550 เสด็จประพาสจีนแล้วถึง 24 ครั้ง โดยเสด็จพระราชดำเนินจนครบทั่วทุกมณฑลของสาธารณรัฐประชาชนจีน ในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนแต่ละครั้ง ได้ทอดพระเนตรสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี สถานที่ทางธรรมชาติที่เป็นมรดกโลก เสด็จเยี่ยมชมสถานที่สำคัญทางราชการ พิพิธภัณฑ์ สถาบันการศึกษาและการวิจัยระดับสูง ตลอดจนทอดพระเนตรการดำเนินงานของหน่วยงานด้านต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน อาทิ เช่น ตลาดค้าสินค้าของเมืองธุรกิจสำคัญๆ ในประเทศจีน การชลประทาน การพลังงานไฟฟ้า การเกษตร อุตสาหกรรม การแพทย์ โภชนาการ เทคโนโลยี สารสนเทศ และวิทยาศาสตร์อวกาศ เป็นต้น ในแต่ละครั้งที่เสด็จเยือนจีน ทรงพระอักษรบันทึกเรื่องราวต่างๆ ไว้โดยละเอียด ทรงพระราชนิพนธ์สารคดีบันทึกการเดินทาง พิมพ์เป็นหนังสือเผยแพร่ความรู้และข้อสนเทศด้านต่างๆ เกี่ยวกับจีนตามที่ทรงได้พบเห็นระหว่างการเสด็จพระราชดำเนินเยือนจีน

พระราชนิพนธ์เกี่ยวกับการเสด็จเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีน จนถึง พ.ศ.2550 มีจำนวนถึง 11 เรื่องนับตั้งแต่เรื่องแรก **ย่าแดนมังกร (พ.ศ.2524)** เป็นการเริ่มต้นการรับรู้ข้อสนเทศด้านต่างๆ เกี่ยวกับจีน หลังจากที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเริ่มมีนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศ ตั้งแต่ พ.ศ.2521 (ค.ศ.1978) พระราชนิพนธ์การเสด็จประพาสจีนเรื่องต่อๆ มาจนถึงเรื่องล่าสุด คือ **เยือนถิ่นจีนโพ้นทะเล (พ.ศ.2550)** ล้วนให้ข้อสนเทศเกี่ยวกับจีนศึกษาหลากหลายด้านอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นความเป็นไปของจีนในช่วงเกือบสามทศวรรษที่ผ่านมาได้อย่างดียิ่ง นับเป็นหนังสือสารคดีชุดสำคัญชุดหนึ่งของวงวิชาการไทย

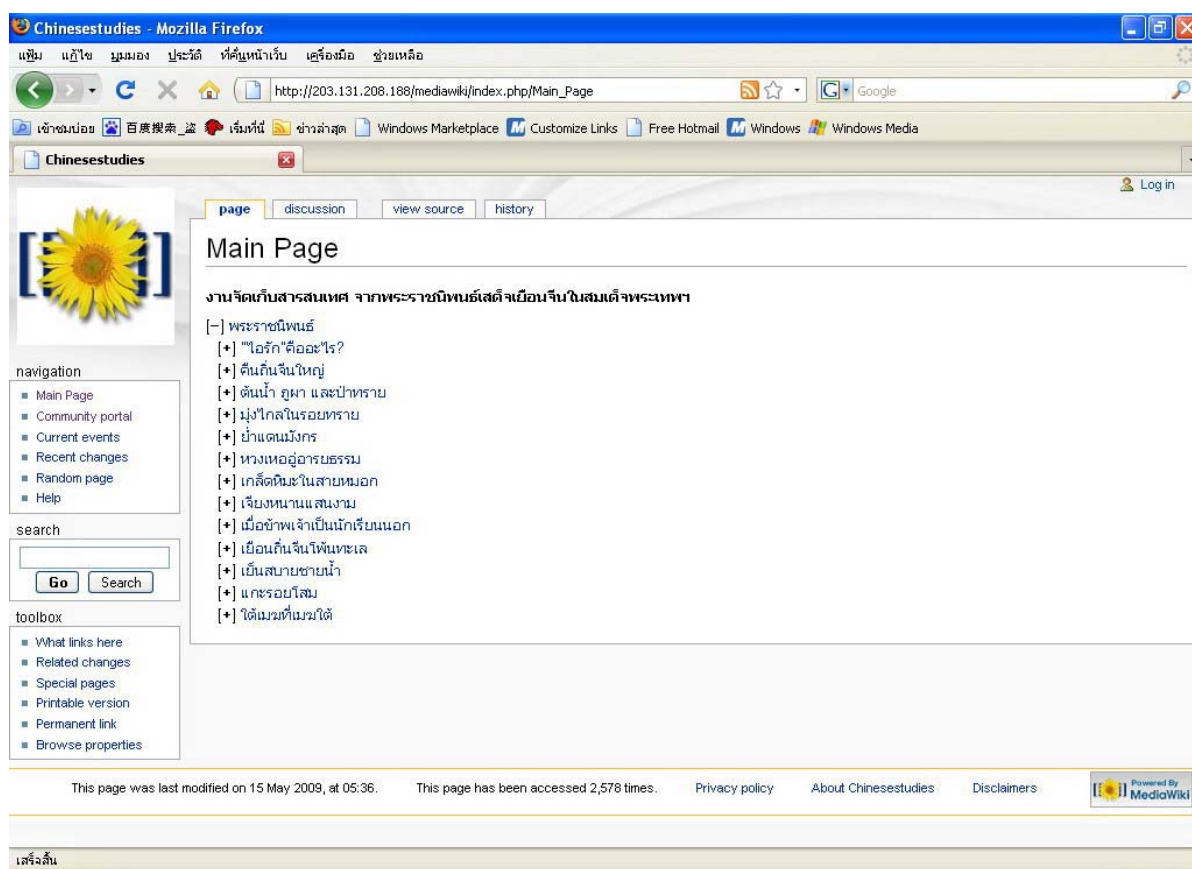
โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษาฯ จึงก่อตั้งศูนย์การเรียนรู้เกี่ยวกับจีนในทุกๆ ด้าน โดยดำเนินการทำหนังสือ ขอพระราชทานพระราชนุญาตตั้งชื่อศูนย์การเรียนรู้จีนศึกษา นี้ว่า “ศูนย์การเรียนรู้จีนศึกษาบรมราชกุมารี” ในระยะแรก เริ่มต้นจากการจัดเก็บข้อมูล/ข้อสนเทศจากพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เกี่ยวกับการเสด็จเยือนสาธารณรัฐประชาชนจีนให้เป็นระบบง่ายแก่ การศึกษาและเผยแพร่ความรู้ เป็นการนำร่องให้เกิดการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับจีนในทุกด้านให้เพิ่มพูนขึ้นสืบต่อไป และจะดำเนินการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ให้เป็นศูนย์วิจัยจีนศึกษา สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ของไทยที่เกี่ยวข้องกับ

จีน รวมทั้งส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทยกับจีนในระดับหน่วยงานของรัฐและเอกชน ศูนย์
การเรียนรู้จีนศึกษาบรมราชกุมารี

แม้จะมีได้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนโดยตรงแต่ก็มีหลายประเด็นที่กล่าวถึงเรื่องการค้า
การลงทุน และภาวะเศรษฐกิจของจีน สอดแทรกอยู่ซึ่งได้ ถูกจัดเก็บและบันทึกอย่างเป็นระบบใน
ศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้ ซึ่งสามารถเข้าไปสืบค้น และเข้าถึงข้อสารสนเทศเกี่ยวกับจีนได้ตาม
รายละเอียด URL ที่ระบุด้านล่างนี้

หน้าเว็บเพจของศูนย์การเรียนรู้จีนศึกษา บรมราชกุมารี

[http:// www.asia.tu.ac.th/ bclc](http://www.asia.tu.ac.th/bclc)

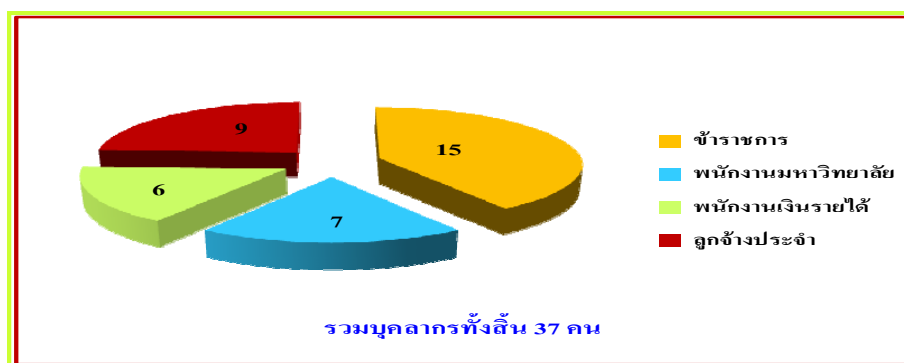
5. อัตราและกำลังคนที่เกี่ยวข้องภายใต้งานจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

อัตรากำลังทั้งหมดของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษานี้ มีทั้งสิ้น 37 อัตรา แต่อัตราที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานโครงการจีนศึกษานั้น จะเป็นอัตรากำลังที่เป็นข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งจำนวน 22 อัตราในปัจจุบัน

จำนวนบุคลากรสถาบันเอเชียฯ (ข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย)

ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2548	18	คน
ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2549	19	คน
ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2550	17	คน
ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2551	18	คน
ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2552	21	คน
ข้อมูล ณ 1 ตุลาคม 2553	22	คน

ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548 – 2553 จะมีบุคลากรสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา เป็นกรรมการ เลขานุการหรือ ผู้ช่วยเลขานุการ โครงการจีนศึกษา ชุดละ 2-3 คน ส่วนบุคลากรที่เหลือจะหมุนเวียนทำกิจกรรมของทุกโครงการ เช่น โครงการญี่ปุ่นศึกษา โครงการเกาหลีศึกษา ดูรายละเอียดตามโครงสร้างองค์กรของสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา นอกจากใช้อัตรากำลังของบุคลากร ของสถาบันเอเชียฯ ดำเนินงานด้านจีนศึกษาแล้ว สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มีคณะกรรมการโครงการจีนศึกษาที่มาจากคณะต่างๆของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มาเป็นประธาน และกรรมการ บริหารงานและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโครงการจีนศึกษา บุคลากรจำนวน 2-3 คนที่เป็นกรรมการ เลขานุการหรือผู้ช่วยเลขานุการ นอกจะรับผิดชอบและดูแลงานโครงการจีนศึกษาแล้ว ยังต้องรับงานในตำแหน่งที่ตนเองดำรงอยู่และหน้าที่อื่นๆที่ได้รับมอบหมายจากสถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ด้วย

ภาคสอง:

การขยายบทบาทของจีนในอาเซียน: มุมมองด้านเศรษฐกิจ

จากงานวิจัย โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา เรื่อง “บทบาททางเศรษฐกิจจีนในอาเซียน” ของ นิรมล สุธรรมกิจ เมื่อ ปีพ.ศ. 2537 นั้น เกิดจากมุมมองที่เห็นว่า จีนเป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่และมีประชากรเป็นจำนวนมาก และเมื่อจีนเปิดประเทศโดยการเข้ามามีส่วนร่วมในการค้าระหว่างประเทศและการจูงใจให้นักลงทุนชาวต่างชาติและชาวจีนโพ้นทะเลเข้าไปลงทุนในจีนเพิ่มขึ้น ทำให้จีนมีบทบาททางเศรษฐกิจโลกมากขึ้น ในคริสต์ศตวรรษที่ 21 จีนจะกลายเป็นประเทศที่มีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสามรองจากสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป และกลายเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของทั้งโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป็นผู้ผลิตสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นรายใหญ่ของโลก

เศรษฐกิจจีนมีลักษณะเป็นสังคมนิยมตลาด (Market Socialism) และบางส่วนของเศรษฐกิจจีนเท่านั้นที่กำหนดให้เป็นเขตเศรษฐกิจเปิด (Open Economic Zones) ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ตามชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามชายแดนและตามลุ่มแม่น้ำสำคัญๆ เท่านั้น จีนจึงเป็นประเทศที่มีลักษณะเศรษฐกิจภายในประเทศที่แตกต่างกัน กล่าวคือ มณฑลตามชายฝั่งตะวันออกและตอนใต้ที่เป็นเขตเศรษฐกิจเปิด มีเศรษฐกิจเจริญเติบโต รายได้ต่อหัวของประชากรในมณฑลเหล่านี้อาจจะสูงเกือบเท่าประเทศสมาชิกอาเซียน ในขณะที่มณฑลและเมืองที่เป็นเศรษฐกิจปิดมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจช้า รายได้ต่อหัวของประชากรต่ำ (ต่ำกว่าประเทศสมาชิกอาเซียน) และมีแรงงานส่วนเกินในชนบทหรือในภาคเกษตรจำนวนมาก เป็นต้น ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงนโยบายเศรษฐกิจของจีนที่มุ่งรักษาความเท่าเทียมกับควบคู่ไปกับการเจริญเติบโต (Growth with Equity) ย่อมส่งผลต่อการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศของจีนกับนานาประเทศที่เกี่ยวข้อง

อาเซียนเป็นกลุ่มประเทศหนึ่งที่มีทำเลที่ตั้งใกล้จีน และประเทศสมาชิกอาเซียนบางประเทศมีระดับการพัฒนาเศรษฐกิจที่ก้าวหน้ากว่าจีน อีกทั้งการรวมตัวของประเทศสมาชิกอาเซียน มีความแข็งแกร่งมากขึ้น และมีความก้าวหน้ามากขึ้น โดยเฉพาะการตั้งเขตการค้าเสรีภายในอาเซียน และการต่อรองทางการค้าในเวทีโลก อีกทั้งประชากรอาเซียนส่วนหนึ่งประกอบด้วยชาวจีนโพ้นทะเล ซึ่งมีบทบาทสำคัญในเศรษฐกิจอาเซียน และเป็นผู้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับอาเซียนโดยอาศัยช่องทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ดังนั้น บทบาทเศรษฐกิจจีนในอาเซียนที่สำคัญจึงเป็นด้านการค้าและการลงทุน

การวิจัยนี้จึงมีเป้าหมายที่จะศึกษาบทบาทเศรษฐกิจจีนในอาเซียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียน การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ประการคือ (1) เพื่อการศึกษาภาพรวมทางเศรษฐกิจของจีนและอาเซียน (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียน และ (3) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับอาเซียน

การวิจัยนี้มีขอบเขตการศึกษาเพียงความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนโดยตรงระหว่างจีนกับอาเซียน ตั้งแต่ปีที่อาเซียนเริ่มก่อตั้ง (ค.ศ. 1967) จนถึงปีที่อาเซียนยังไม่เผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจ (ค.ศ. 1996)

เปรียบเทียบเศรษฐกิจของจีนกับอาเซียนในช่วงปี ค.ศ. 1980-1997

โครงสร้างเศรษฐกิจของจีนและอาเซียนมีความแตกต่างกันหลายด้าน ทั้งในด้านภูมิประเทศและนโยบายเศรษฐกิจ และภายในกลุ่มประเทศอาเซียนด้วยกันก็มีความแตกต่างกันด้านภูมิประเทศและระดับการพัฒนา ดังนั้น การศึกษาบทบาททางเศรษฐกิจของจีนที่มีต่ออาเซียนนั้น จำเป็นต้องเห็นภาพรวมเชิงเปรียบเทียบทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อที่จะเข้าใจถึงระดับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียน หัวข้อที่พิจารณาเปรียบเทียบ เศรษฐกิจของจีนกับอาเซียน ได้แก่ ทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรที่ดิน อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ GNP ต่อหัว โครงสร้างการผลิต ดุลการค้าระหว่างประเทศ การออมและการลงทุนของภาคเอกชนภายในประเทศ งบประมาณแผ่นดินและกระแสเงินทุนไหลเข้าจากต่างประเทศ อัตราเงินเฟ้อ การเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย

หากพิจารณาเปรียบเทียบจีนกับอาเซียนแล้ว อาจกล่าวได้ว่าจีนมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ด้อยกว่าของอาเซียน ทั้งนี้เนื่องจาก

(1) จีนมีประชากรเป็นจำนวนมากและขนาดประเทศใหญ่ ซึ่งรัฐต้องใช้จ่ายงบประมาณจำนวนมาก เพื่อจัดหาสวัสดิการมาให้และเพื่อเร่งพัฒนาประเทศ ดังนั้น ภายใต้ระบบเศรษฐกิจสังคมนิยม รัฐบาลจีนจึงมีงบประมาณแผ่นดินขาดดุลอยู่ตลอดเวลา

(2) ประชาชนจีนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนและอยู่ในภาคเกษตรกรรม ประกอบกับการใช้ระบบสังคมนิยมที่ไม่มีสิ่งจูงใจเพียงพอที่จะกระตุ้นรายได้และการออม จึงทำให้ความสามารถในการออมของภาคเอกชนในจีนค่อนข้างต่ำ แม้ว่าอัตราการออมจะสูงกว่าอัตราการลงทุนหรือช่องว่างการออมกับการลงทุนเป็นบวกก็ตาม แต่ความสามารถทางการลงทุนของจีนยังต่ำกว่าของไทยและมาเลเซีย

(3) จากข้อ (1) และ (2) ข้างต้น ทำให้รัฐบาลจีนต้องพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศเพื่อนำเงินทุนมาพัฒนาภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมไปพร้อมๆกัน ภายใต้นโยบายที่ทำให้ทันสมัย (Modernization) ในขณะที่นักลงทุนชาวสิงคโปร์ มาเลเซีย และไทยมีแนวโน้มไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้น

(4) การที่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมีสัดส่วนสูง น่าจะมีส่วนทำให้เศรษฐกิจของอาเซียน มี GNP ต่อหัวมากกว่าประเทศที่มีสัดส่วนภาคเกษตรสูง (ยกเว้น ฟิลิปปินส์)

(5) อัตราเงินเฟ้อของจีนในช่วง ค.ศ. 1990-1996 มีความผันผวนมากกว่าของอาเซียน แม้ว่าในปี ค.ศ.1996 อัตราเงินเฟ้อของจีนยังต่ำกว่าฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียก็ตาม

นอกจากนี้ อัตราดอกเบี้ยของจีนยังสูงกว่าของอาเซียน แม้ว่าจะมีแนวโน้มลดลงในช่วง ค.ศ. 1992-1994 ก็ตาม

(6) อย่างไรก็ดี เป็นที่น่าสังเกตว่าในปี ค.ศ. 1995 จีนได้เปรียบดุลการค้ากับทั่วโลก และมีดุลการชำระเงินระหว่างประเทศเกินดุล และเกือบเท่ากับของกลุ่มประเทศอาเซียน กล่าวคือ จีนมีดุลการค้าเกินดุลเท่ากับ 18,050 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. และมีดุลการชำระเงินเกินดุล 22,469 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. ในขณะที่ดุลการชำระเงินของอาเซียนรวมกันเท่ากับ 15,569 ล้านดอลลาร์ สหรัฐ. แต่ขนาดการเปิดประเทศของจีนยังต่ำกว่าของอาเซียน

โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่แตกต่างระหว่างจีนและอาเซียนดังกล่าวนี้สร้างโอกาสและความเป็นไปได้ที่จีนกับอาเซียนจะสานสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ แต่โอกาสและความเป็นไปได้นี้ดังกล่าวนี้อาจจะมีมากหรือน้อยเพียงใดนั้น จำเป็นจะต้องศึกษาโครงสร้างเศรษฐกิจของจีนและอาเซียนรายประเทศอย่างละเอียด

ภาพรวมเศรษฐกิจจีนในช่วงคริสต์ศตวรรษ 1900-2000

จีนมีบทบาททางเศรษฐกิจในระดับโลกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งตลาดนำเข้ารายใหญ่ของโลก นับตั้งแต่จีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศในปี ค.ศ. 1978 และยังเป็นแหล่งผลิตสินค้าอุตสาหกรรมราคาถูกของโลกอีกด้วย เนื่องจากจีนมีประชากรจำนวนมาก และถ้าหากจีนสามารถเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก หรือ WTO ได้สำเร็จ จีนจะมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกและอาจส่งผลกระทบต่อตลาด โดยเฉพาอย่างยิ่ง ต่อประเทศกำลังพัฒนาขนาดเล็กทั้งหลาย รวมทั้งอาเซียนด้วย

บทบาททางเศรษฐกิจของจีนในระดับโลกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจาก การดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบก้าวกระโดด (Great-Leap Economic Policy) และนโยบายการทำให้ทันสมัย (Modernization) ในปี ค.ศ. 1978 และนับตั้งแต่นั้นมา เศรษฐกิจจีนได้รับการปฏิรูปอยู่หลายระลอกตามลักษณะของปัญหาและนโยบายพัฒนาเศรษฐกิจของจีน ในบทนี้จะศึกษาภาพรวมเศรษฐกิจของจีน นับตั้งแต่มีการดำเนินนโยบายก้าวกระโดดจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งระยะเวลาการศึกษาภาพรวมเศรษฐกิจจีนออกเป็น 3 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 (ค.ศ. 1978-1980) เป็นช่วงที่เศรษฐกิจจีนเริ่มเปิดประเทศอย่างเป็นทางการ (ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบสังคมนิยม) และเริ่มใช้กลไกตลาด เพื่อแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจทั้งระดับจุลภาคและมหภาค

ช่วงที่ 2 (ค.ศ. 1980-1990) เป็นช่วงที่มีการปรับปรุงมาตรการทางเศรษฐกิจมหภาค และการปฏิรูปเศรษฐกิจในด้านต่างๆ ในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษ 1990 เศรษฐกิจโดยรวมเฟื่องฟูมาก แต่ภายหลังเศรษฐกิจจีนประสบปัญหาจนเกิดการชะลอตัว

ช่วงที่ 3 (ค.ศ. 1990-1997) เป็นช่วงที่รัฐบาลจีนทำการปฏิรูปเศรษฐกิจอีกระลอกหนึ่ง โดยเฉพาะในช่วง ค.ศ. 1992-1994 เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจชะงักงันในช่วงต้น

การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วของจีน ทำให้จีนต้องประสบปัญหาอื่นๆตามมาอีกหลายประการ อาทิ การขาดดุลงบประมาณแผ่นดินเป็นระยะเวลายาวนานติดต่อกัน

สำหรับการเกินดุลการค้าของจีน ทำให้จีนต้องยกเลิกอัตราแลกเปลี่ยนทางการที่กำหนดไว้คงที่ แล้วหันมาใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนลอยตัว ในปี ค.ศ.1994 ซึ่งทำให้ค่าเงินหยวน (Yuan) ของจีนลดลง เป็น 8.3 หยวนต่อดอลลาร์ สหรัฐ ในปี ค.ศ. 1996 ประกอบกับสถาบันการเงินของรัฐยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เนื่องจากธนาคารกลางยังไม่สามารถดำเนินนโยบายทางการเงินได้อย่างอิสระ เพราะยังต้องขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของรัฐบาลกลาง

นอกจากนี้ จีนยังประสบปัญหาคนว่างงานจำนวนมาก โดยประมาณการไว้เมื่อปี ค.ศ. 1995 ว่าจีนมีจำนวนคนว่างงานในเมืองสูงถึง 80 ล้านคน อย่างไรก็ตาม ในบางมณฑลหรือบางเมืองเท่านั้นที่ประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานมีฝีมือ เช่น มณฑลกว่างตุง ถึงแม้ว่ามณฑลกว่างตุงเป็นเขตเศรษฐกิจเปิด และมีการค้าการลงทุนจากต่างประเทศมากมาย และรัฐบาลระดมเงินทุนเพื่อการพัฒนากระบวนสาธารณูปโภคให้ทันสมัยเพื่อจูงใจการลงทุน จึงทำให้เกิดความต้องการแรงงานจำนวนมาก แต่ปรากฏว่า จำนวนแรงงานชนบทที่อพยพเข้าสู่กว่างตุงมีไม่เพียงพอกับความต้องการ

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่รัฐบาลจีนยังเผชิญ คือ ปัญหาการขาดทุนจำนวนมากของ รัฐวิสาหกิจบางแห่ง แม้ว่าจีนได้พยายามปฏิรูปรัฐวิสาหกิจและการบริหารจัดการด้านการคลังแล้วก็ตาม แต่รัฐบาลจีนก็ยังต้องรับภาระการขาดทุนของรัฐวิสาหกิจอีกหลายแห่ง

สำหรับปัญหาเสถียรภาพเศรษฐกิจภายในของจีนที่เป็นประจักษ์ต่อรัฐบาลและประชาชน คือ การกระจายรายได้และการพัฒนาไม่เท่าเทียมกัน ระหว่างเขตเศรษฐกิจเปิดกับเขตเศรษฐกิจปิด โดยที่ประชาชนในเขตเศรษฐกิจเปิด มีระดับรายได้เฉลี่ยและได้รับความสะดวกสบายหรือสวัสดิการมากกว่าประชาชนในเขตเศรษฐกิจปิด นอกจากนี้ จีนยังประสบปัญหาความแตกต่างด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม

นับตั้งแต่จีนดำเนินนโยบายเปิดประเทศในปี ค.ศ. 1978 โดยกำหนดเขตเศรษฐกิจเปิดเพียงบางพื้นที่เท่านั้น อีกทั้งฮ่องกงได้กลับคืนสู่จีนในปี ค.ศ. 1997 จึงทำให้ภายในประเทศจีนประกอบไปด้วยเศรษฐกิจหลายลักษณะ เช่น เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตเมืองท่า เขตเมืองชายแดน ที่สามารถติดต่อกับชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน และเขตเมืองด้านในก็ยังมีระบบการปกครองและเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมตลาดแบบคอมมิวนิสต์ (แม้ว่าจะมีการปฏิรูประบบวิสาหกิจและระบบการคลังท้องถิ่นไปบ้างแล้วก็ตาม) ผสมกับความใหญ่โตกับขนาดประเทศทั้งพื้นที่และจำนวนประชากร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ทำให้ปัญหาการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของจีน ที่ประสงค์จะเป็นประเทศสังคมนิยมที่ทันสมัยที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว และอาจมีอิทธิพลต่อการค้าโลกนั้น ต้องใช้ระยะเวลาอีกยาวนานในการแก้ไข นอกจากนี้ ยังต้องใช้เงินทุนอีกมากมายในการพัฒนาประเทศ และอาจนำไปสู่การพึ่งพิงทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศในอนาคต

ในการศึกษาเศรษฐกิจของอาเซียนเพื่อเปรียบเทียบกับเศรษฐกิจของจีนนั้น ทำการศึกษาเศรษฐกิจของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนก่อน แล้วจึงนำโครงสร้างเศรษฐกิจของแต่ละประเทศมารวมกัน เป็นโครงสร้างเศรษฐกิจของอาเซียน ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เกิดความเข้าใจสถานการณ์เศรษฐกิจของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน และนำไปสู่ความเข้าใจในสถานการณ์เศรษฐกิจของอาเซียนโดยรวม

ภาพรวมเศรษฐกิจอาเซียน

เมื่อศึกษาภาพรวมของอาเซียนรายประเทศแล้ว พอสรุปได้ว่า ประเทศสมาชิกของอาเซียนแต่ละประเทศ มีลักษณะโครงสร้างการผลิตและการพัฒนาที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยพิจารณาจากระดับ GDP ต่อหัวที่ติดอันดับประเทศอุตสาหกรรม รวมทั้งปัจจัยด้านสังคมและการเมืองเป็นเกณฑ์ ได้แก่

(1) ประเทศที่พัฒนาแล้ว คือ สิงคโปร์ ซึ่งมี GDP ต่อหัว 23,360 ดอลลาร์ สรอ. ขนาดการเปิดประเทศสูงมาก (ประมาณ 120%) มีการพัฒนาอุตสาหกรรมถึงขั้นสูง สินค้าอุตสาหกรรมและบริการที่ผลิตเพื่อการส่งออกเน้นใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต

(2) ประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้สูง (GDP ต่อหัวระหว่าง 2,210-3,520 ดอลลาร์ สรอ.) คือ มาเลเซีย กับ ไทย ซึ่งมีขนาดการเปิดประเทศระดับปานกลาง (ประมาณ 60-80 %) มีระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมขั้นปานกลาง มาเลเซียมีการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ก้าวหน้ากว่าไทยอยู่บ้างเล็กน้อย มาเลเซียหันมาเน้นผลิตสินค้าที่ใช้ทุนและเทคโนโลยีขั้นสูงมากขึ้น ขณะที่ไทยยังคงเน้นผลิตสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้น และเพิ่งเริ่มส่งเสริมอุตสาหกรรมที่ใช้ทุนและเทคโนโลยีขั้นกลางเข้มข้น

(3) ประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ปานกลาง (GDP ต่อหัวระหว่าง 880-960 ดอลลาร์ สรอ.) ได้แก่ ฟิลิปปินส์ และ อินโดนีเซีย ทั้ง 2 ประเทศมีระดับการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยทั่วไปยังต่ำกว่าไทยกับมาเลเซีย อุตสาหกรรมที่ทั้ง 2 ประเทศมีความได้เปรียบมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น (ยกเว้นอุตสาหกรรมน้ำมัน) สถานการณ์ทางการเมืองของทั้ง 2 ประเทศยังไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนต่างชาติได้ การสะสมทุนจากต่างประเทศจึงมีอัตราการเพิ่มค่อนข้างน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับ 2 กลุ่มแรก

(4) ประเทศกำลังพัฒนาที่มีรายได้ต่ำ (GDP ต่อหัวต่ำกว่า 200 ดอลลาร์ สรอ.) คือ เวียดนาม และ พม่า ทั้ง 2 ประเทศนี้เพิ่งจะมีนโยบายเปิดประเทศมาไม่นาน จัดว่ายังเป็นประเทศที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยังต้องอาศัยแหล่งเงินทุนจากภายนอก เนื่องจากการออมภายในประเทศที่ค่อนข้างน้อย และรัฐบาลกำลังดำเนินนโยบายแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อให้เอกชนเข้ามามีบทบาทมากขึ้น สินค้าส่งออกที่สำคัญของทั้ง 2 ประเทศ คือ สินค้าเกษตรกรรม

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศของอาเซียนแล้ว พอสรุปได้ดังนี้

(1) อาเซียนค้าขายกับประเทศนอกกลุ่มเป็นมูลค่ามากกว่าค้าขายกับประเทศภายในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน

(2) อาเซียนขาดดุลการค้ากับประเทศนอกกลุ่มตลอดช่วงเวลา ค.ศ. 1990-1996

(3) ในบรรดาประเทศสมาชิกอาเซียน สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีสัดส่วนการค้า (ทั้งการส่งออกและการนำเข้า) สูงที่สุด รองลงมา คือ มาเลเซีย ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เวียดนาม บรูไน และพม่า ตามลำดับ

(4) ช่วงในปี ค.ศ. 1990-1996 ตลาดส่งออกที่สำคัญของอาเซียน ได้แก่ นาฟต้า ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป ฮองกง เกาหลีใต้ จีน และออสเตรเลีย ตามลำดับ ส่วนแหล่งนำเข้าที่สำคัญของอาเซียนเรียงตามลำดับ คือ ญี่ปุ่น นาฟต้า สหภาพยุโรป เกาหลีใต้ ฮองกง จีน และออสเตรเลีย อย่างไรก็ตาม เป็นที่สังเกตว่า จีน ฮองกง และออสเตรเลียในฐานะตลาดส่งออกของอาเซียนมีความสำคัญมากขึ้น

(5) ในช่วงปี ค.ศ. 1990-1996 อาเซียนเป็นประเทศผู้รับทุนจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่สำคัญ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และเอเชียอื่นๆ

(6) FDI ที่เข้ามาในอาเซียนเดิม (สิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ และอินโดนีเซีย) ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในด้านอุตสาหกรรมหนัก (เช่น เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์น้ำมัน) กับอุตสาหกรรมเครื่องจักรและกึ่งสำเร็จรูป ส่วน FDI ในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนใหม่และที่กำลังจะเข้าเป็นสมาชิก (เวียดนาม พม่า ลาว และกัมพูชา) ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคบริการ (เช่น โรงแรมและการท่องเที่ยว)

ความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศของอาเซียนดังกล่าวข้างต้นนี้จะเปลี่ยนทิศทางในอนาคต เนื่องจากจีนได้หันมาใช้นโยบายเปิดประเทศ ซึ่งเปิดรับทั้งด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ และส่งผลให้อาเซียนได้เริ่มหันไปค้าขายกับจีนมากขึ้น และกลุ่มประเทศอาเซียนเดิมก็เริ่มสนใจที่จะเข้าไปลงทุนในจีนมากขึ้น เนื่องจากจีนมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบด้านต้นทุนแรงงานที่ต่ำกว่า และมีขนาดตลาดภายในประเทศที่ใหญ่กว่าตลาดอาเซียน

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างจีนกับอาเซียน

จากประวัติศาสตร์การค้าระหว่างจีนกับอาเซียนตั้งแต่อดีตจนถึงปี ค.ศ. 1996 สามารถสรุปได้ว่า

(1) สัดส่วนการค้าของจีนกับอาเซียน (ทั้งการส่งออกและการนำเข้า) มิได้เปลี่ยนแปลงมากนัก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1980-1996

(2) จีน (รวมฮองกงและไต้หวัน) เป็นแหล่งส่งออกและนำเข้าของอาเซียน ในช่วงปี ค.ศ. 1980-1996 แสดงให้เห็นว่า จีนมีความสำคัญทางการค้าระหว่างประเทศกับอาเซียนมากขึ้น

- (3) ประเทศสมาชิกอาเซียนที่จีนขาดดุลการค้าค่อนข้างสม่ำเสมอ ได้แก่ มาเลเซียและอินโดนีเซีย ส่วนประเทศสมาชิกอาเซียนที่จีนเกินดุลการค้า ได้แก่ สิงคโปร์และฟิลิปปินส์
- (4) สินค้าส่งออกที่สำคัญของจีนมิใช่สินค้านำเข้าที่สำคัญของอาเซียน และแม้ว่าสินค้านำเข้าที่สำคัญของจีนบางรายการจะเป็นรายการเดียวกับสินค้าส่งออกที่สำคัญของอาเซียน
- (5) ข้าวไทยสามารถครองตลาดนำเข้าในจีนได้เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือ ข้าวเวียดนาม ยางพาราไทยครองตลาดนำเข้าในจีน รองลงมาคือ มาเลเซียและอินโดนีเซีย
- (6) สินค้าที่มีแนวโน้มว่า จีนจะส่งออกไปยังอาเซียนมากขึ้น ได้แก่ เนื้อหมูแช่แข็ง อาหารกระป๋อง ประทัด เส้นไหม ฝ้ายและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากฝ้าย รองเท้าและพลาสติก รองเท้าหนังและผลิตภัณฑ์เครื่องหนัง พัดลม เหล็กอัลลอยด์ ยางรถยนต์ เครื่องมือ เครื่องนุ่งห่ม ของเล่นเด็ก เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เรือเดินทะเล และอุปกรณ์สื่อสารฯ
- (7) สินค้าที่มีแนวโน้มว่า จีนจะนำเข้าจากอาเซียนมากขึ้น ได้แก่ ข้าว น้ำมันพืช น้ำตาล ยางธรรมชาติ ยางสังเคราะห์ ไม้ (Timber) กระดาษและเยื่อกระดาษ ทองแดงและผลิตภัณฑ์อลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ เครื่องจักรด้านสิ่งทอ เครื่องมือช่างยนต์ ชิ้นส่วนรถยนต์ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ปุ๋ยเคมี
- (8) จีนกับอาเซียนมีการแข่งขันทางตลาดการค้าในตลาดญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ซึ่งสินค้าของจีนส่วนใหญ่มีส่วนแบ่งตลาดนำเข้าในตลาดทั้ง 3 มากกว่าประเทศสมาชิกอาเซียน แต่น้อยกว่ากลุ่มประเทศอาเซียนรวมกัน
- (9) สินค้าที่จีนมีส่วนแบ่งตลาดในการนำเข้าของญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรปมากที่สุดคือ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า หม้อแปลงไฟฟ้าและชิ้นส่วน มอเตอร์ และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เป็นต้น
- (10) สินค้าที่ประเทศสมาชิกอาเซียนมีส่วนแบ่งตลาดในการนำเข้าของญี่ปุ่น สหรัฐ และสหภาพยุโรปมากที่สุด ได้แก่ ยางพารา กุ้งสด กุ้งต้มสุกแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องรับวิทยุ โทรทัศน์และส่วนประกอบ น้ำตาลทราย ตู้เย็นและตู้แช่แข็ง ตลับลูกปืน เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ โครงก่อสร้างและส่วนประกอบอลูมิเนียม เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ แร่ยิปซัม อาหารทะเลกระป๋อง ข้าว ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง สับปะรดกระป๋อง เป็นต้น
- (11) สินค้าที่มีการแข่งขันสูงมากหรือมีส่วนแบ่งตลาดใกล้เคียงกันมากระหว่างจีนกับอาเซียนในตลาดนำเข้าของญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และสหภาพยุโรป ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผ้าผืน ผลิตภัณฑ์ไม้ อัญมณีและเครื่องประดับ เป็นต้น
- (12) จีนมีโอกาสดูแลพยายามขยายโอกาสการพัฒนาอุตสาหกรรมภายในประเทศ เพื่อผลิตสินค้าตอบสนองตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ
- (13) ในช่วง ค.ศ.1992-1996 จีนกับอาเซียน มีคู่แข่งในการค้าสินค้าเกษตร หากเป็นคู่แข่งในการค้าสินค้าที่ใช้แรงงานเข้มข้นมากกว่า นอกจากนั้นสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของจีน เป็นคนละประเภทกับสินค้าเกษตรส่งออกที่สำคัญของอาเซียน

- (14) การค้าระหว่างจีนกับอาเซียน ยังมีโอกาสขยายตัวออกไปได้อีก เนื่องจากการประสานความร่วมมือทางเศรษฐกิจและทางวิชาการระหว่างจีนกับประเทศสมาชิกอาเซียนที่มีอาณาเขตติดกับจีน เช่น เขตพัฒนาพื้นที่สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจหรือเขตพื้นที่หกเหลี่ยมเศรษฐกิจ
- อย่างไรก็ดี จีนยังจำเป็นต้องลดอุปสรรคทางการค้าลงให้มากกว่านี้ เช่น อัตราภาษีการนำเข้า การพัฒนาระบบการขนส่งสินค้าและการคมนาคมทางบก การพัฒนาการเงินการธนาคาร และการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศให้เป็นระบบสากลมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและเพื่อรองรับการเข้าเป็นสมาชิกองค์การค้าโลก (WTO)

ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับอาเซียนด้านการลงทุนโดยตรง

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการพึ่งพา FDI ของอาเซียนและจีนแล้ว พบว่า อาเซียนต้องพึ่งพา FDI จากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป เป็นสัดส่วนที่สูงมาก ในขณะเดียวกัน การที่สัดส่วนการสะสม FDI จากสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและสหภาพยุโรปของอาเซียน และจีนลดลง แสดงให้เห็นว่า อาเซียนและจีนได้หันไปพึ่งพิงแหล่งทุนจากที่อื่น นั่นคือจากเอเชียนิกส์ และจากประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกัน แม้ว่าอาเซียนต้องพึ่งพาเงินทุนจากประเทศพัฒนาแล้ว และนิิกส์เป็นหลัก แต่จากการศึกษาด้านประเทศเจ้าของทุน พบว่าประเทศพัฒนาแล้วอย่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสหภาพยุโรป นำเงินมาลงทุนในอาเซียนและจีนน้อยมากเมื่อเทียบกับ DIA ทั้งหมดที่ส่งไปทั่วโลกของทั้งสามประเทศ จีนเริ่มพึ่งพิง FDI จากอาเซียนเพิ่มขึ้น และ DIA ของอาเซียนได้หันไปลงทุนในจีนเพิ่มขึ้น เนื่องจากจีนมีข้อได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้ง ที่มีทรัพยากรธรรมชาติและแรงงานราคาถูกจำนวนมาก ในขณะที่อาเซียนมีข้อได้เปรียบด้านการเป็นเจ้าของเทคโนโลยีและความสามารถในการจัดการมากกว่าจีน การลงทุนโดยตรงของจีนในอาเซียน มีมูลค่าน้อยกว่า การลงทุนโดยตรงของอาเซียนในจีน

โอกาสของอาเซียนที่จะลงทุนในจีนเพิ่มขึ้นในอนาคตนั้นมีอยู่มาก ลักษณะการย้ายฐานการลงทุนและเป็นการโยกย้ายธุรกิจอุตสาหกรรมประเภทที่ใช้แรงงานเข้มข้นและ เทคโนโลยีชั้นกลางจากอาเซียน (โดยเฉพาะ ไทย อินโดนีเซีย และ ฟิลิปปินส์) ไปยังจีนมากขึ้น และอาจใช้จีนเป็นฐานการผลิต เพื่อส่งออกมายังอาเซียนและตลาดโลกด้วย ในทางตรงกันข้าม โอกาสของจีนที่จะเข้ามาลงทุนในอาเซียนนั้นมีความค่อนข้างจำกัด เนื่องจาก จีนยังคงมีความเสียเปรียบอาเซียนในด้านเทคโนโลยีหลายด้าน และยังขาดประสบการณ์ด้านข้อมูลข่าวสารและเครือข่ายทางการตลาดในต่างประเทศ อย่างไรก็ตาม จีนยังมีโอกาสเข้าไปลงทุนใน พม่าและเวียดนาม(ลาวและกัมพูชา) ได้เพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากจีนมีความได้เปรียบด้านเทคนิค การผลิตมากกว่าพม่าและเวียดนาม อีกทั้ง พม่ากับเวียดนามมีดินแดนติดต่อกับจีนมากกว่าประเทศสมาชิกอาเซียนอื่นๆ

สรุปบทบาททางเศรษฐกิจจีนในอาเซียน

จีนมีบทบาทที่สำคัญต่ออาเซียนในหลายด้าน คือ

- (1) จีนเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติบางชนิดให้แก่อาเซียน ได้แก่ เหล็ก ถ่านหิน และพื้นที่ทางการเกษตรจำนวนมากที่สามารถจัดทำกรเพาะปลูกเชิงพาณิชย์
- (2) จีนเป็นแหล่งนำเข้าและแหล่งส่งออกของอาเซียนที่มีแนวโน้มทางการค้าเพิ่มขึ้น (แม้ว่าสัดส่วนทางการค้าระหว่างจีนกับอาเซียนในปัจจุบันยังน้อยอยู่ก็ตาม) โดยเฉพาะการค้าตามชายแดนระหว่างจีนกับสมาชิกอาเซียน
- (3) จีนเป็นแหล่งเงินทุนของอาเซียนมากกว่าเป็นเจ้าของทุน ดังนั้น การขยายเศรษฐกิจเปิดของจีนและการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างจีนกับอาเซียน ย่อมส่งผลต่อการขยายการลงทุนโดยตรงของอาเซียนในจีนได้

บทบาทของจีนในอาเซียนดังกล่าว จะยังคงดำรงต่อไปในอนาคต เพราะไม่เพียงแต่อาเซียนหันมาพึ่งพิงจีนมากขึ้นเท่านั้น จีนก็ยังหันมาพึ่งพิงอาเซียนเพิ่มขึ้นเช่นกัน ทั้งด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจและเหตุผลทางการเมืองระหว่างประเทศ ที่อาเซียนกับจีนต้องการร่วมมือกันสร้างอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจในเวทีโลก

จากผลงานวิจัยเรื่อง “บทบาททางเศรษฐกิจของจีนในอาเซียน” ได้สะท้อนให้ภาพรวมทางเศรษฐกิจของจีนและอาเซียน ตลอดจนความสัมพันธ์ทางการค้าและการลงทุนระหว่างจีนกับอาเซียน ในช่วงเวลาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1967 ถึง ปี ค.ศ. 1996 ซึ่งผลของการวิจัยได้พบว่า จีนมีบทบาทต่ออาเซียนทั้งในฐานะการเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญให้แก่อาเซียน ในฐานะแหล่งนำเข้า และส่งออกที่มีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ และในฐานะที่จีนเป็นแหล่งที่รองรับทุนจากอาเซียน อีกนัยหนึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ได้แสดงให้เห็นถึงการเป็นทั้งคู่แข่งและคู่ค้าของจีนและอาเซียนในช่วงเวลาดังกล่าว

แต่ในปัจจุบันสถานการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองโลกได้เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้กระแสการบูรณาการ (Integration) ที่มีการแข่งขันในการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ MERCOSUR และ NAFTA เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพิจารณาถึงสหภาพยุโรป (European Union: EU) ที่เป็นต้นแบบของการบูรณาการภายในภูมิภาค จะเห็นได้ว่า สหภาพยุโรปนั้นมีการบูรณาการทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก สำหรับด้านเชิงกว้างนั้น สหภาพยุโรปมีสมาชิกทั้งหมด 27 ประเทศ ซึ่งเกือบทุกประเทศในยุโรปเป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป ส่วนในด้านการบูรณาการในเชิงลึกนั้นจะเห็นได้ว่า สหภาพยุโรปมีลักษณะเป็นองค์กรเหนือรัฐ (Supranational Organization) ที่มีความเข้มข้นที่สุด โดยมีทั้งสภายุโรป (European Parliament) ศาลแห่งยุโรป (European Court) สกุลเงินยุโรป (EURO) ธนาคารกลางแห่งยุโรป (Central Bank of European) โดยมีนโยบายทางเศรษฐกิจที่เป็นเอกภาพ ซึ่งเกิดจากความเป็นปึกแผ่นของสหภาพยุโรป

เมื่อย้อนมาถึงการบูรณาการของภูมิภาคเอเชียที่มีอาเซียนเป็นแกนสำคัญ อาเซียนจะต้องสร้างกระบวนการการบูรณาการโดยที่ไม่จำกัดขอบเขตแต่ภายในของอาเซียนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องขยายกรอบความร่วมมือให้มีขอบเขตกว้างขึ้น ด้วยสาเหตุที่ว่าถึงแม้กลุ่มอาเซียนจะสามารถบูรณาการในเชิงลึกได้อย่างเต็มที่ตามศักยภาพที่มีอยู่ แต่ก็ไม่สามารถสร้างกลุ่มเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่เพียงพอทัดเทียมกับสหภาพยุโรปซึ่งเป็นคู่แข่งได้ ในขณะที่จีนกำลังก้าวไปสู่ความเป็นมหาอำนาจของโลกจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง สภาวะการณ์ดังกล่าวจึงเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้จีนและอาเซียน ต้องทบทวนแนวทางในด้านการแข่งขันมาสู่ความร่วมมือระหว่างกันมากยิ่งขึ้น โดยการเร่งกระบวนการบูรณาการเพื่อการต่อรองที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของทั้งจีนและอาเซียนเอง

ถึงแม้ว่าอาเซียนจะมีข้อตกลงเขตการค้าเสรีระหว่างอาเซียน-จีน และอาเซียน-ญี่ปุ่น แต่โครงสร้างลักษณะดังกล่าวนี้ไม่เพียงพอต่อการแข่งขันในสงครามทางเศรษฐกิจการเมืองโลก ทั้งนี้เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ต้องสร้างการบูรณาการที่เข้มแข็งและเป็นเอกภาพกว่าที่เป็นอยู่โดยจะต้องสร้างสำนึกร่วมกันและการเป็นเจ้าของ (Ownership) ร่วมกันที่มีจากภัยคุกคามทางวิกฤตเศรษฐกิจด้วยกัน โดยจะต้องมีการจัดตั้ง Asian Monetary Fund (AMF) เพื่อจะสามารถนำเงินกองทุนของเอเชียมาช่วยเหลือประเทศเอเชียที่จะประสบกับปัญหาสภาพคล่องทางเศรษฐกิจและเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจลุกลามเหมือนปี ค.ศ. 1997 ประกอบกับจะต้องผลักดันให้เกิดการรวมกันระหว่างเขตการค้าเสรีของจีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ กับ AFTA เพื่อเป็นเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีศักยภาพ คือ เป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีเงินสำรองกว่าครึ่งของเงินสำรองทั่วโลก เป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มี GNP ประมาณร้อยละ 40 ของทั่วโลก เป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีการค้าภายใน (intra-trade) ร้อยละ 50 และเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีการลงทุนภายใน (intra-investment) ที่มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างทรัพยากร-เทคโนโลยี-ทุนที่มีประสิทธิภาพด้วยเหตุนี้จะเห็นได้ว่าการเป็นประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (EAEC) ภายใต้ ASEAN+3 นั้น จะทำให้ภูมิภาคนี้กลายเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจที่ทัดเทียมกับสหภาพยุโรป โดยประชาคมเศรษฐกิจเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สามารถที่จะพึ่งพาซึ่งกันและกันภายในภูมิภาคได้เองในยามที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้น

อย่างไรก็ตามในกลุ่มประเทศ ASEAN+3 นั้นมีประเทศที่มีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอย่างมาก ซึ่งก็คือ ญี่ปุ่น จึงเกิดปัญหาการแย่งชิงความเป็นผู้นำภายในภูมิภาค โดยญี่ปุ่นไม่ต้องการให้จีนมีบทบาทโดดเด่นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เนื่องจากญี่ปุ่นเกรงว่าหากจีนเข้ามามีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ จนกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจในภูมิภาคแทนที่ญี่ปุ่นอย่างสมบูรณ์แล้วนั้น จีนก็จะเป็นคู่แข่งทางเศรษฐกิจที่สำคัญของญี่ปุ่น อันจะกระทบต่อผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุนของญี่ปุ่น ซึ่งญี่ปุ่นได้ลงทุนและทุ่มเทให้แก่ภูมิภาคนี้อย่างมหาศาล ด้วยเหตุนี้ ญี่ปุ่นจึงพยายามผลักดันให้เกิดประชาคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างจริงจังตั้งแต่ปี ค.ศ. 2003 และได้แสดงให้เห็นถึงความ

ต้องการที่จะมีบทบาทสำคัญ เพื่อช่วงชิงความเป็นผู้นำในเอเชียให้กลับคืนมาอีกครั้งหลังจากจีนขึ้นมามีบทบาทที่โดดเด่น

ดังนั้นจีนเองก็ต้องขยายบทบาทของในอาเซียนเพื่อทดแทนความท้าทายการเป็นผู้นำในภูมิภาคเอเชียของญี่ปุ่น ดังจะเห็นได้จากบทบาทของจีนที่มีต่ออาเซียนที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงนั้น จีนไม่สามารถที่จะสร้างต่ออาเซียนได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากจากการต่อต้านจากสหรัฐฯ ดังนั้นจีนจึงต้องใช้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในการเพิ่มอิทธิพลของจีนต่ออาเซียน ไม่ว่าจะเป็นการที่จีนใช้การทูตเชิงรุก ด้วยการทำ FTA กับอาเซียนก่อนสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partner) ซึ่งจีนก็ได้ทำกับอาเซียนเป็นชาติแรก การให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ และการส่งเสริมลงทุน เป็นต้น

กรอบกับมหาอำนาจของโลกอย่างสหรัฐอเมริกาได้มองว่าจีนนั้นเป็นภัยคุกคาม (China Threat) ต่อการเป็นมหาอำนาจเดี่ยว (Unipolar) เนื่องจากการขยายอิทธิพลของจีนมาสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สหรัฐอเมริกาจึงได้ใช้ยุทธศาสตร์การปิดล้อมจีน (Containment Policy) ในขณะที่จีนได้เน้นที่การผงาดขึ้นอย่างสันติ (Peaceful Rise) กล่าวได้ว่าเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอาเซียนได้กลายมาเป็นภูมิภาคที่สำคัญ ซึ่งทั้งมหาอำนาจโลกอย่างสหรัฐฯ หรือมหาอำนาจเอเชียอย่างญี่ปุ่นต้องช่วงชิงการมีอิทธิพลเหนือภูมิภาคนี้กับจีน ในขณะที่จีนเองก็จำเป็นที่จะต้องขยายบทบาทและรักษาอิทธิพลต่ออาเซียน เพื่อที่จะคงสถานะเดิม ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เอาไว้ให้ได้ หรือกล่าวได้ว่าบทบาทของจีนในอาเซียนนั้นนับวันจะทวีการเข้ามามีอิทธิพลในอาเซียน จากผลพวงเศรษฐกิจการเมืองโลกที่ผลักดันให้เกิดความร่วมมือกันภายในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น และผลพวงจากการก้าวเข้าไปสู่ความเป็นประเทศมหาอำนาจของจีนในอนาคตนั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

เกาหลี: บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (เล่มที่ 1) จัดทำโดยโครงการศูนย์ข้อมูลและห้องสมุด

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปี พ.ศ. 2534

เกาหลี จีน ญี่ปุ่น: บรรณานุกรมหนังสือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ (เล่มที่ 1, 2) จัดทำโดย

โครงการศูนย์ข้อมูลและห้องสมุด สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปี พ.ศ.2534

จีน: บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (เล่มที่ 1, 2) จัดทำโดยโครงการศูนย์ข้อมูลและห้องสมุด

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปี พ.ศ. 2534

ญี่ปุ่น: บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (เล่มที่ 1, 2) จัดทำโดยโครงการศูนย์ข้อมูลและห้องสมุด

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ปี พ.ศ. 2534

นิรมล สุธรรมกิจ รายงานวิจัย เรื่อง บทบาททางเศรษฐกิจเงินในอาเซียน เสนอโครงการเงิน
ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ 2537

ผลการดำเนินงานของโครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จัดพิมพ์ในวาระ รองศาสตราจารย์นิพัทธ์ จิตรประสงค์

ประธานโครงการเงินศึกษา เกษียณ ราชการ พ.ศ.2546

วรรณา โตพิบูลย์พงศ์ รายงานวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารและจดหมายข่าวที่ผลิต

โดย สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ 2540

ภาคผนวก 7

ผลการสังเคราะห์ผลงานที่ผ่านมา: หน่วยงานพันธมิตร ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ประวัติและความเป็นมาศูนย์จีนศึกษา

ชื่อหน่วยงาน	ศูนย์จีนศึกษา
ชื่อภาษาอังกฤษ	Chinese Studies Center
สังกัด	สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่	อาคารประชาธิปไตย-ราไพพรรณี ชั้น 3 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330
โทรศัพท์	0-2218-7416-7
โทรสาร	0-2255-1706
E-mail	ias@chula.ac.th , csc_n303@hotmail.com
Website	http:// www.ias.chula.ac.th
ผู้อำนวยการ	อาจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล
วันก่อตั้ง	1 กรกฎาคม 2538

จีนศึกษาเป็นศาสตร์สหสาขาวิชาเกี่ยวกับจีนในด้านภาษา วัฒนธรรม สังคม การเมือง เศรษฐกิจ ความมั่นคงและการต่างประเทศ แรกเริ่มเดิมทีเรื่องเอเชียศึกษาและจีนศึกษาในประเทศไทยยังไม่มีที่แพร่หลายมากนัก จนกระทั่งเมื่อปีพ.ศ. 2510 เรื่องเอเชียศึกษาและจีนศึกษาจึงเพิ่งได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไทยอย่างจริงจัง โดยการศึกษาวิจัยและเผยแพร่ความรู้เรื่องจีนแบบสหสาขาวิชานี้ได้เริ่มต้นที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมกับกระแสการส่งเสริมเอเชียศึกษาทั่วโลกอันเป็นผลมาจากการที่จีนเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบคอมมิวนิสต์ สงครามเกาหลี และสงครามอินโดจีน

ขณะนั้น ภาควิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ได้ก่อตั้งสถาบันเอเชียศึกษาขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ โดยมีผู้บุกเบิกที่สำคัญคือ ศ.ดร.เกษม สุวรรณกุล ผศ.อำพน นະมาตร์ ศ.ดร.เขียน วีระวิทย์ และคุณอำพล พรหมเชษฐ์ กิจกรรมหลักของสถาบันเอเชียศึกษาในระยะแรกส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

จีนศึกษา โดยทำการสอน-วิจัย-เผยแพร่เรื่องจีนเป็นกิจกรรมสำคัญ ผู้บริหารของคณะรัฐศาสตร์ในขณะนั้นได้ให้ความสำคัญเรื่องจีนศึกษาเป็นอย่างมาก โดยส่งอาจารย์ไปศึกษา ต่อด้านจีนศึกษา (Sinology) ที่สหรัฐอเมริกา และกลับมาสอนเรื่องจีนศึกษา ส่วนมูลนิธิเอเชีย (Asia Foundation) ก็ส่งอาจารย์มาช่วยสอนเรื่องจีนศึกษา (เป็นภาษาอังกฤษ) ต่อมาก็ได้มีการเปิดหลักสูตรภาษาจีนขึ้นที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ เป็นแห่งแรกในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยในปีพ.ศ. 2515 ทุนที่ใช้สนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ในสมัยนั้นส่วนมากได้จากมูลนิธิต่างประเทศ เงินบริจาคโดยธนาคารและนักธุรกิจชุมชนชาวจีน

ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาสถาบันเอเชียศึกษาค่อยๆ เจริญเติบโตขึ้น โดยมีกิจกรรมหลากหลาย และมีคณาจารย์ต่างภาควิชา ต่างคณะ/สถาบัน และต่างมหาวิทยาลัยมาร่วมกันทำงานมากขึ้น เมื่อมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ มหาวิทยาลัยจึงได้ดำเนินการให้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันเอเชียศึกษาขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2528 ภายหลังจากที่ไทย-จีนได้สถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตครบ 20 ปี โดยสถาบันเอเชียศึกษามีฐานะเทียบเท่าคณะวิชาคณะหนึ่งในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หลังจากนั้น ศูนย์จีนศึกษาฯ ก่อตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในวันที่ 1 กรกฎาคม 2538 เนื่องในโอกาสที่ไทย-จีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตครบรอบ 20 ปี หลังจากไทย-จีนสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูต มิตรภาพของไทย-จีนก็ดีขึ้นตามลำดับทั้งภาครัฐและเอกชน โดยในต้นปี นั้นเอง ศ.ดร.เจียน ชีระวิทย์ ได้เป็นหัวหน้าคณะนักวิชาการเรื่องจีนศึกษา และผู้ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ไทย-จีนภาครัฐและภาคเอกชนจำนวนหนึ่งได้ร่วมกันจัดงานสัมมนาทางวิชาการที่กรุงปักกิ่ง และด้วยการริเริ่มของกระทรวงการต่างประเทศที่ต้องการให้จัดตั้งองค์กรจีนศึกษาขึ้น สถาบันเอเชียศึกษาในขณะนั้นจึงได้เชิญ คุณอำพน พรณเชษฐ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงของไทยประจำ ESCAP และศาสตราจารย์ชานกองทุนล่าช้าประจำคณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาฯ มาเป็นผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษาคนแรก

หลังจากนั้นศาสตราจารย์ชานอำพน พรณเชษฐ ได้เป็นประธานจัดงานสัมมนาเรื่อง “ความสัมพันธ์ไทย-จีน: อดีต ปัจจุบัน และอนาคต” ขึ้นที่ โรงแรมอโนมา เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2538 พร้อมด้วยการประกาศจัดตั้ง “ศูนย์จีนศึกษา” โดยมี ๔ หน่วยงาน อันนัท ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรีเป็นประธานของงาน และเป็นประธานคณะที่ปรึกษาของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาฯ

ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2546 ศูนย์จีนศึกษาฯ ได้ขอรับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการจัดตั้งศูนย์จีนศึกษาฯ ขึ้นเป็น หน่วยปฏิบัติการวิจัย (Research Unit - RU) ภายใต้ชื่อ “หน่วยปฏิบัติการวิจัยจีนศึกษา” โดยมุ่งทำวิจัยในลักษณะที่เป็นสหสาขาวิชา คือ ครอบคลุมความรู้ในหลายด้านที่เกี่ยวกับจีน ได้แก่ การเมือง การปกครอง ความมั่นคง เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน สังคม วัฒนธรรมและภาษา รวมทั้งความรู้ใน

ส่วนที่เกี่ยวกับชาวจีนโพ้นทะเล โดยมุ่งหวังเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีด้านจีนศึกษาในสังคมไทย นอกจากนี้ ศูนย์จีนศึกษายังมีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างความเป็นเลิศทางวิชาจีนศึกษา สร้างทรัพยากรมนุษย์เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม ส่งเสริมการเรียนการสอนทางด้านจีนศึกษาและส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการอื่นๆ อีกด้วย ในด้านการบริการวิชาการ ศูนย์จีนศึกษาฯ มีการให้บริการทางวิชาการแก่สาธารณะ ใน 3 ลักษณะ ได้แก่ การพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ จดหมายข่าวจีนศึกษา และเว็บไซต์ของศูนย์จีนศึกษาฯ

ที่ผ่านมาศูนย์จีนศึกษาฯ ได้ร่วมกับธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ในการจัดสัมมนาเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องจีนเป็นประจำทุกปี โดยเน้นด้านเศรษฐกิจและการเปลี่ยนแปลงของจีน นอกจากนี้ศูนย์จีนศึกษาฯ ยังมีการจัดประชุมทางวิชาการ เพื่อช่วยเป็นคำตอบของเหตุการณ์ปัจจุบันที่เป็นประเด็นร้อน และอยู่ในความสนใจของสาธารณชนอีกด้วย

ในปีพ.ศ. 2552 ศูนย์จีนศึกษาฯ ได้ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดตั้งโครงการจับกระแสจีน (China Watch) ขึ้น โดยโครงการนี้เกิดจากการเล็งเห็นถึงความสำคัญของจีนที่ในปัจจุบันนี้ได้มีบทบาทบนเวทีโลกมากขึ้นในแทบทุกด้าน จนไม่ว่าประเทศใดก็มิอาจละเลยความสัมพันธ์กับจีนไปได้ทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งรวมทั้งไทยด้วยในฐานะที่เป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับจีน โครงการจับกระแสจีนตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เห็นว่าน่าจะเหมาะสมกับสังคมไทยโดยรวม โดยเป้า หมายหลักของการศึกษาติดตามการเปลี่ยนแปลงของจีนจะเป็นไปในทางวิชาการด้านจีนศึกษา (Chinese Studies) เป็นด้านหลัก ซึ่ง “จีน” ในที่นี้นอกจากจะหมายถึงจีนแผ่นดินใหญ่แล้ว ยังรวมถึงจีนฮ่องกง จีนมาเก๊า จีนไต้หวัน และชาวจีนสัญชาติอื่นด้วย

โครงการจับกระแสจีนมีภารกิจในการทำวิจัยและกิจกรรมทางวิชาการ โดยคาดหวังว่า ผู้ศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านจีนศึกษาจะได้มีเวทีในการแสดงและเผยแพร่ผลงานของตน โครงการจับกระแสจีนจะเป็นแหล่งข้อมูลและองค์ความรู้เกี่ยวกับจีนศึกษาในสังคมไทยที่มีระบบและรอบด้าน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและอ้างอิงของบุคคล องค์กร และหน่วยงานภาคส่วนต่างๆ อีกทั้งยังหวังให้เกิดการศึกษาสังคมจีนอย่างรอบด้านบนพื้นฐานความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิสัมพันธ์กับจีนและชาวจีนทั้งในระดับบุคคล องค์กร และระดับชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์

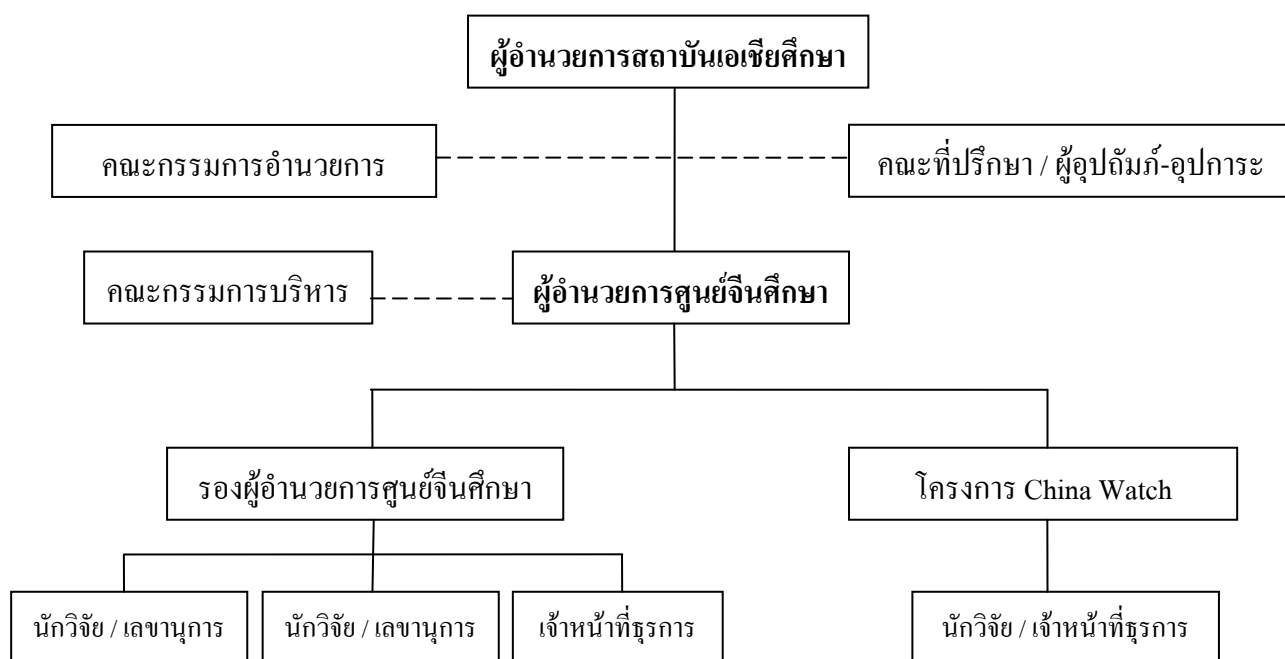
1. เพื่อพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์ที่เชี่ยวชาญด้านจีนศึกษา และพัฒนาไปสู่การเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้เกี่ยวกับด้านจีนศึกษาในประเทศไทย
2. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างชาวไทยและชาวจีน โดยผ่านกิจกรรมทางวิชาการ อาทิเช่น การวิจัย การฝึกอบรม การจัดปาฐกถา การอธิบาย การบรรยาย การจัดทัศนศึกษา การเผยแพร่และการจัดแปลตำราเอกสาร รวมถึงการใช้โซเชียลมีเดียเพื่อเผยแพร่ความรู้และประสบการณ์ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม ศิลปวัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเกี่ยวกับจีน
3. เพื่อประสานงานและสร้างเครือข่ายระดับชาติและนานาชาติ รวมทั้งร่วมมือกับสถาบันและศูนย์วิจัยด้านจีนศึกษาในประเทศและต่างประเทศ
4. เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับจีน โดยจะใช้ระบบเก็บและเผยแพร่ข้อมูลอย่างทันสมัย โดยศูนย์ข้อมูลคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี
5. เพื่อร่วมมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และการผลิตบุคลากรด้านจีนศึกษา

3. กิจกรรม

1. การเรียนการสอนและการฝึกอบรม ศูนย์จีนศึกษาฯ ควรจัดให้มีการเรียนการสอนและการฝึกอบรมทั้งวิชาพื้นฐานและประเด็นซึ่งมีประโยชน์ในทางปฏิบัติเกี่ยวกับจีนศึกษา ครอบคลุมเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนปรัชญาศิลปวัฒนธรรม ภาษา และวรรณคดีจีน อย่างไรก็ตาม กิจกรรมการสอนและฝึกอบรมของสถาบันลักษณะนี้ จะไม่มุ่งเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของปริญญา ซึ่งมีคณะวิชารับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว แต่เป็นส่วนเสริมหรือร่วมมือกับคณะวิชาโดยเฉพาะในส่วนของการภาษาจีนนั้น ควรจัดการเรียนการสอนและการฝึกอบรมเป็นบริการวิชาการในลักษณะหลักสูตรพิเศษซึ่งจะจัดได้หลายรูปแบบและหลายระดับ
2. การวิจัย ปกติการวิจัยจะเป็นกิจกรรมหลักที่มีความสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นการวิจัยพื้นฐานหรือการวิจัยประยุกต์ที่เน้นการสร้างประโยชน์ต่อวงวิชาการ ภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชนไทย
3. การเผยแพร่ข้อมูล และความรู้เกี่ยวกับจีนศึกษา ซึ่งทำในรูปแบบของให้บริการทางวิชาการ ผ่านการจัดกิจกรรมทางวิชาการ อาทิเช่น การประชุม สัมมนา เสวนา และปาฐกถา เป็นต้น โดยเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ อาทิเช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร วิทยุ และโทรทัศน์ เป็นต้น

4. ศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับจีนศึกษาในทุกแห่งทุกมุม ทั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้หวั่น มาเก้า
ฮ่องกง และเอเชียอาคเนย์ โดยจะเน้นประเด็นที่มีความเชื่อมโยงกับประเทศไทย

5. โครงสร้างการบริหารและบุคลากร

ปัจจุบันศูนย์จีนศึกษาฯ ยังคงเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ขึ้นตรงต่อสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีอาจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษาฯ มีบุคลากรทั้งหมด 10 ตำแหน่ง (ระหว่างปีพ.ศ. 2551-2553) โดยในจำนวนนี้มีนักวิจัยรุ่นเยาว์ 6 ตำแหน่งที่มีความรู้ด้านภาษาจีนในระดับดี และเจ้าหน้าที่ธุรการ 1 ตำแหน่ง และยังมีอาสาสมัครอาวุโส 3 ท่านมาช่วยงานวิจัยและงานบริหารของศูนย์จีนศึกษาฯ ซึ่งล้วนมีความรู้ด้านภาษาจีนเป็นอย่างดี

ทั้งนี้ ศูนย์จีนศึกษาฯ ก็ประสบกับปัญหาบุคลากรอยู่พอสมควร เนื่องจากบุคลากรส่วนใหญ่ไม่ใช่พนักงานประจำของมหาวิทยาลัย มีนักวิจัยเพียง 1 ตำแหน่งที่ได้รับงบประมาณจากจุฬาฯ นอกนั้นจำเป็นต้องอาศัยเงินสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอกเป็นหลัก ซึ่งไม่สามารถจ้างได้ในอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับความรู้และความสามารถที่มี ดังนั้น จึงไม่สามารถดึงดูดบุคคลเหล่านี้ให้ทำงานกับศูนย์จีนศึกษาฯ ได้ในระยะยาว ซึ่งจะเป็นอุปสรรคที่สำคัญต่อการทำงานวิจัยของศูนย์จีนศึกษาฯ ในอนาคต

นอกจากนี้แล้วยังมีนักวิจัยประจำโครงการหรือนักวิจัยเฉพาะกิจของศูนย์จิ้นศึกษาฯ อีกมากกว่า 20 คน ทำหน้าที่ช่วยงานด้านต่างๆ ของศูนย์จิ้นศึกษาฯ ผู้ทรงคุณวุฒิคณะนี้เป็นอาสาสมัครจากภายนอก มีทั้งคนสัญชาติจิ้นและสัญชาติไทย แต่ละปีจะมีการประชุมกัน 1-2 ครั้ง เพื่อกลั่นกรองรายงานประจำปี และอนุมัติแผนงานระยะสั้นและระยะยาว ก่อนเสนอเข้าที่ประชุมคณะกรรมการอำนวยการศูนย์จิ้นศึกษาเพื่ออนุมัติและดำเนินงานสนับสนุนกิจกรรมและงานวิจัยต่อไป

6. สังเคราะห์งานวิชาการของศูนย์จีนศึกษา

ศูนย์จีนศึกษา มีงานวิชาการด้านจีนศึกษาที่สามารถรวบรวมได้ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2515 เป็นต้นมาทั้งที่เป็นภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาจีนทั้งหมด 209 ผลงานด้วยกัน ในจำนวนนี้มีผลงานบางส่วนที่สามารถรวบรวมได้ก่อนที่จะมีการก่อตั้งสถาบันเอเชียศึกษาและศูนย์จีนศึกษาอย่างเป็นทางการในปีพ.ศ. 2528 และ 2538 ตามลำดับเสียด้วยซ้ำ (ดูภาคผนวก ตาราง 1)

ในภาพรวมนั้น งานวิชาการของศูนย์จีนศึกษา สามารถจำแนกได้หลายประเภทดังนี้ หนึ่ง งานวิจัยด้านจีนศึกษาระดับชาติ/นานาชาติระหว่างปีพ.ศ. 2531-2552 สอง หนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2515-2552 สาม บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2519-2552 สี่ บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์) นับตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2553 เป็นต้นมา และห้า จุลสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับจีนศึกษา ทั้งนี้ ยังมีผลงานอีกจำนวนมากของศูนย์จีนศึกษา ที่ไม่ได้เก็บรวบรวมไว้อย่างครบถ้วน

ในส่วนของรายละเอียดนั้น เฉพาะงานวิชาการสี่ประเภทแรก ประกอบด้วยเนื้อหาอันหลากหลายที่เกี่ยวกับจีนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยในแต่ละประเภทสามารถแยกเป็นสามมิติหลักๆ เพื่อความสะดวกในการค้นคว้าอ้างอิง กล่าวคือ ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งจะได้ยกตัวอย่างผลงานบางเรื่องในแต่ละประเภทเป็นการเฉพาะในลำดับต่อไป

หนึ่ง งานวิจัยด้านจีนศึกษาระดับชาติ/นานาชาติระหว่างปีพ.ศ. 2531-2552 มีทั้งหมด 39 เรื่อง ประกอบไปด้วยงานวิจัยด้านการเมืองการปกครอง 10 เรื่อง งานวิจัยด้านเศรษฐกิจ 5 เรื่อง และงานวิจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม 24 เรื่อง โดยที่งานวิจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมมีจำนวนมากเป็นอันดับหนึ่ง ด้านการเมืองการปกครอง และด้านเศรษฐกิจ รองลงมาตามลำดับ (ดูภาคผนวก ตาราง 1.1)

กล่าวเฉพาะในแต่ละมิติย่อยแล้ว งานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมนั้น จำนวนหนึ่งเป็นการศึกษาที่มาและบทบาทของชาวจีนโพ้นทะเลรุ่นแรกที่อยู่อาศัยถาวรมาตั้งรกรากในประเทศไทย อาทิ เช่น งานวิจัยเรื่อง “ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทยและในภูมิภาคอันนาเดิมที่เฉาซาน: สมัยที่หนึ่ง ทำเรื่องจางหลิน (2310-2393)” โดย ศ. ดร. สุรางค์ จันทวานิช และคณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ชุมชนชาวจีนแต่จิวในประเทศไทยและในประเทศจีน ระหว่างช่วงปลายสมัยธนบุรี ถึง สมัยรัตนโกสินทร์ โดยเริ่มย้อนสำรวจตั้งแต่ถิ่นกำเนิดของชาวดัตช์ในประเทศไทยที่ทำเรื่องจางหลินในอำเภอเจียงไห่ รวมถึงการศึกษา

นโยบายชาวจีนโพ้นทะเลของราชวงศ์ชิง และภาพของชาวจีนแต่จิวในสังคมไทยตั้งแต่สมัยธนบุรีจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ตลอดจนการควบคุมชาวจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ ก่อนการปฏิรูปการปกครอง 2325-2435 และผลกระทบของการอพยพย้ายถิ่นของชาวจีนแต่จิวในช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยที่ศึกษาถึงปัญหาภายในสังคมจีนที่ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งฝ่ายไทยและจีนในวงกว้าง กล่าวคือ งานวิจัยเรื่อง “การค้าประเวณีหญิงจีนในไทย: ศึกษากรณีการล่อลวงหญิงจีนจากมณฑลยูนนาน เพื่อประกอบอาชีพโสเภณีในไทย” โดย อาจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล ในงานวิจัยฉบับนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากภาวะการครองชีพที่ยึดติดกับวัตถุนิยมในจีนที่มีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้ชาวจีนจำนวนมากหันมาแสวงหาอาชีพที่สามารถก่อให้เกิดรายได้จำนวนมากในเวลาอันสั้น โดยมีโสเภณีเป็นหนึ่งในอาชีพดังกล่าว และได้ทำให้หญิงจีนกลายเป็นมาตรฐานทางเพศอีกแบบหนึ่งที่นักท่องเที่ยวต่างชาติแสวงหาเมื่อเข้ามาในจีน ด้วยเหตุนี้จึงก่อให้เกิดการล่อลวงหญิงจีนออกนอกประเทศเพื่อค้าประเวณีอย่างลับๆ และประเทศไทยก็เป็นหนึ่งในประเทศเป้าหมาย ซึ่งนอกจากจะเป็นเรื่องผิดกฎหมายโดยตัวของประเด็นเองแล้ว การค้าประเวณีหญิงจีนในไทยยังมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งผิดกฎหมายอื่นอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมในลักษณะต่างๆ การเติบโตของสิ่งที่ผิดศีลธรรม ตลอดจนการขยายตัวของโรคเอดส์ ด้วยเหตุนี้ปัญหาโสเภณีในสังคมจีนจึงไม่เพียงแต่กลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศของไทยกับจีน หากแต่ยังได้ขยายตัวและก่อให้เกิดปัญหาสังคมในไทยหลายประการตามมาด้วย

งานวิจัยอีกหนึ่งเรื่องที่ได้ว่าเป็นหนึ่งในงานวิจัยที่ใหญ่ที่สุดของศูนย์จีนศึกษาฯ นั่นก็คือ งานวิจัยเรื่อง “โครงการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย” ภายใต้การดูแลของ ศ. ดร. เจียน ธีระวิทย์ เพื่อศึกษาสถานการณ์และอุปสรรคหรือปัญหาในการเรียนการสอนภาษาจีนในสังคมไทย จนนำไปสู่การผลิตตำราและแบบเรียนภาษาจีนในระดับต่างๆ ที่สอดคล้องเนื้อหาเกี่ยวกับจีนที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของสังคม ซึ่งขณะนี้มีสถานศึกษาหลายแห่งได้เริ่มนำเอาตำราและแบบเรียนชุดนี้เข้าไปร่วมในการเรียนการสอนอย่างเป็นกิจลักษณะแล้ว

ส่วนงานวิจัยในมิติด้านการเมืองการปกครองนั้น เนื้อหาหลักเป็นการศึกษาเรื่องการเมืองการปกครองของจีน เศรษฐกิจการเมืองของจีน นโยบายต่างประเทศของจีน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของไทยกับจีนที่ศึกษาผ่านบริบทของการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองทั้งในไทยและจีนเอง ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยเรื่อง “การเมืองจีนสยาม: การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย (ค.ศ. 1924-1941)” ของ ศ. เอจิ มูราชิม่า โดยมีอาจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล เป็นผู้แปลนั้น ได้นำเสนอให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของชาวจีนในสังคมไทยที่เรียกกันว่า ‘จีนสยาม’ ในยุคต้นรัตนโกสินทร์ ที่แสดงผ่านมิติทางด้านเศรษฐกิจอย่างป็นด้านหลัก ส่วนมิติทางการเมืองจะเป็นด้านรอง

สาเหตุเป็นเพราะว่า ชาวจีนส่วนมากที่เดินทางมาประกอบอาชีพต่างๆ ในสยามขณะนั้นล้วนเป็นชาวจีนที่เป็นผลิตผลแห่งความล้มเหลวทางการบริหารของราชวงศ์ชิง (ค.ศ.1636-1911) ทั้งสิ้นและจีนสยามเหล่านี้โดยส่วนใหญ่ไม่ได้มีความคิดที่จะตั้งรกรากอยู่ในสยามอย่างถาวร กิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ที่พวกเขาดำเนินการจึงเป็นไปเพื่อการเสริมสร้างชีวิตที่ดีกว่าของตนมากกว่าอะไรอื่น ไม่ได้มีความผูกพันกับรัฐสยามในแง่ของการเป็น “ปิตุภูมิ” จนนำไปสู่ความรู้สึกรักชาติแต่ประการใด ความผูกพันหรือแม้แต่พันธกิจของพวกเขากลับอยู่ที่แผ่นดินจีนอันเป็นปิตุภูมิของพวกเขาเอง และความผูกพันเช่นว่านี้เองได้คลี่คลายขยายตัวไปสู่ประเด็นชาตินิยมในเวลาต่อมา ด้วยเหตุนี้ จึงกล่าวได้ว่าสถานะของจีนสยามที่เปลี่ยนไปเป็นผลพวงอันเนื่องมาจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองทั้งจากภายในสยาม ภายในจีนและภายในกระแสโลกที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและรุนแรงด้วยเวลาที่ต่อเนื่องนับตั้งแต่ทศวรรษ 1910 เรื่อยมาจนถึงทศวรรษ 1950 และด้วยลักษณะเฉพาะของกระแสพัฒนาในเศรษฐกิจการเมืองของสยามที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่ในห้วงระยะเวลาดังกล่าว สถานะและความเปลี่ยนแปลงของจีนสยามที่เต็มไปด้วยพลวัตจึงมีความแตกต่างจากจีนตามรัฐต่างๆ ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และยังผลพวงให้บทบาททางการเมืองของจีนสยามได้ค่อยๆ ปรับตัวไปตามกระแสพัฒนาการนั้นจนมีบุคลิกภาพอีกแบบหนึ่ง เมื่อทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจการเมืองไทยเริ่มต้นใหม่ในทศวรรษ 1960 คราวจนปัจจุบัน การศึกษาจีนสยามจึงเป็นกุญแจสำคัญจะช่วยให้ความเข้าใจสังคมไทยในปัจจุบันให้เกิดความกระจ่างเพิ่มขึ้นจากที่เป็นอยู่

งานวิจัยที่เป็นมิติทางเศรษฐกิจนั้น มีทั้งที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีนด้านเดียว ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจมณฑลจิน” โดย ผศ.ดร.อักษรศรี พานิชสาส์น เป็นงานศึกษาด้านเศรษฐกิจของจีนในระดับจุลภาคที่เจาะลึกเฉพาะมณฑลชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของจีนที่มีเศรษฐกิจโดดเด่นและมีศักยภาพในการพัฒนาความสัมพันธ์เชิงเศรษฐกิจกับไทยในระดับสูง โดยงานวิจัยนี้ได้วิเคราะห์ให้เห็นถึงสภาพการค้าและความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างไทยกับมณฑลดังกล่าวทั้งในแง่ของโอกาสและความท้าทายในอนาคต นอกเหนือจากงานวิจัยฉบับนี้แล้ว ผลงานเชิงเศรษฐกิจเรื่องอื่นๆ ของศูนย์จีนศึกษาฯ มักจะเน้นศึกษาในบริบทของการเชื่อมโยงระหว่างไทยกับจีนเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาผ่านบทบาทของบรรษัทข้ามชาติทั้งของไทยและจีน

ยกตัวอย่างเช่น งานวิจัยเรื่อง “บทบาทบรรษัทข้ามชาติไทยในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน พ.ศ. 2524-2539” โดย คุณสุนิสา สุจิ งานวิจัยนี้ได้กล่าวถึงบรรษัทข้ามชาติของไทยที่ไปลงทุนในจีนที่มีบทบาททำให้ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีนขยายขอบเขตจากการค้าไปสู่การลงทุน ซึ่งทำให้รัฐบาลไทยต้องหันมามีนโยบายเกี่ยวกับการลงทุนของไทยในจีน โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนของรัฐไทยในจีน โดยมีบริบทของสภาพแวดล้อมของเศรษฐกิจโลกที่มีการแข่งขันสูงขึ้นเป็นตัวผลักดันนโยบายดังกล่าวที่สำคัญ นอกจากนี้แล้ว งานวิจัยยังได้แบ่งนโยบายความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน

ออกเป็น 2 ยุค โดยอาศัยปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจภายในประเทศของไทยเป็นหลักคือ ช่วงปี 2524 ถึง สิงหาคม 2531 และช่วงหลังเดือนสิงหาคม 2531 ถึงปี 2539 โดยที่ในยุคแรกนั้นบรรษัทข้ามชาติไทยได้อาศัยเครื่องมือซึ่งก็คือกลไกต่างๆ ที่รัฐบาลไทยสนับสนุน และอาศัย “สายสัมพันธ์” ที่มีอยู่กับผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ณ เวลานั้นทำการผลักดันให้รัฐบาลไทยกำหนดนโยบายส่งเสริมการลงทุนของไทยในจีน โดยประจวบเหมาะกับการที่รัฐบาลไทยได้รับการเสนอจากรัฐบาลจีนให้ทำความตกลงว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนของไทยในจีน เพื่อแลกกับการช่วยซื้อสินค้าเกษตรจากไทย ส่วนในยุคที่สอง บรรษัทข้ามชาติรายย่อยของไทยได้อาศัยเครื่องมือชนิดเดียวกันกับในยุคแรกผลักดันให้มีการริเริ่มโครงการที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจ และในยุคเดียวกันนี้ก็มีบรรษัทข้ามชาติอีกประเภทหนึ่งมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดนโยบายส่งเสริมการลงทุนของไทยในจีน โดยการแลกเปลี่ยนกับการยอมรับร่วมมือกับรัฐวิสาหกิจสำคัญของไทยในการลงทุนขยายกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้นในจีน อย่างไรก็ดี โดยสรุปแล้ว การปฏิบัติตามนโยบายส่งเสริมการลงทุนของไทยในจีนยังประสบปัญหาอยู่หลายประการ ทั้งที่มีสาเหตุจากฝ่ายไทย และฝ่ายจีน นอกจากนี้ยังต้องได้รับผลกระทบอย่างหนักจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจเอเชีย ซึ่งเกิดตั้งแต่ปี 2540

สอง หนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2515-2552 มีทั้งหมด 53 เรื่อง โดยมีหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับด้านการเมืองการปกครอง 13 เล่ม ด้านเศรษฐกิจ 9 เล่ม และด้านสังคมและวัฒนธรรมอีก 31 เล่ม โดยหนังสือที่เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมจีนนั้นมีจำนวนมากที่สุด ส่วนหนังสือที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และเศรษฐกิจจีนมีรองลงมาตามลำดับ โดยที่หนังสือหลายเล่มเป็นการตีพิมพ์จากงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ได้กล่าวไปในข้างต้นแล้ว (ดูภาคผนวก ตาราง 1.2)

หนังสือที่เกี่ยวกับด้านสังคมและวัฒนธรรมจีนนั้น มีเนื้อหาค่อนข้างหลากหลายพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นตั้งแต่เรื่องพิธีกรรมตามความเชื่อของชาวจีน เรื่องสื่อมวลชนจีน อาทิเช่น เรื่อง “บทบาทและสถานภาพของหนังสือพิมพ์จีนในประเทศไทย” โดย รศ.วิภา อุดมฉันท รศ.นฤมิตร สอดสุข และคุณปณิดดา เลิศล้ำอำไพ และ เรื่อง “เจาะลึกสื่อจีน” โดย รศ.วิภา อุดมฉันท และอาจารย์นิรันดร์ อุดมฉันท

โดยหนังสือเล่มแรกนั้น มีเนื้อหาสาระหลักอยู่ที่หนังสือพิมพ์จีนอันเป็นสิ่งพิมพ์ที่ถือกำเนิดอยู่ในสังคมไทยมานานกว่า 80 ปี ไม่ว่าสภาพการเมืองและนโยบายของรัฐบาลไทยจะเป็นอย่างไร หนังสือพิมพ์จีนก็ดำรงอยู่ได้และพัฒนาต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีได้ขาดตอน ในการดำรงอยู่นั้น ได้รับผลกระทบไม่น้อยจากการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย ขณะเดียวกันก็มีความสำคัญในฐานะที่เป็นสื่อมวลชนในหมู่ชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทยซึ่งเป็นกลุ่มชนที่มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาถึงความผัน

แปรของกิจการหนังสือพิมพ์เงินในประเทศไทยซึ่งมีทั้งเพื่องฟูและชบเซาเป็นระยะๆ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ ไม่วามองในแง่รัฐศาสตร์ สังคมวิทยา หรือนิเทศศาสตร์

ส่วนเล่มที่สองนั้น เป็นการศึกษาสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ในจีนเป็นการเฉพาะ โดยได้สะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการของสื่อมวลชนจีนตั้งแต่สมัยของราชวงศ์ชิงเป็นต้นมาได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ และประเด็นสำคัญคือการสะท้อนบทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชนจีนภายใต้ระบอบการปกครองสังคมนิยม และภายใต้การกำกับดูแลสองชั้นทั้งจากพรรคและรัฐควบคู่กันไป ซึ่งช่วยให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับบทบาทของสื่อมวลชนจีนในปัจจุบันในบริบทของโลกาภิวัตน์ได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นอกเหนือจากนี้ ศูนย์จีนศึกษาฯ ยังให้ความสนใจกับหนังสือที่เกี่ยวกับมิติทางด้านการสังคมและวัฒนธรรมอื่นๆ อีกจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นหนังสือเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย อาทิเช่น เรื่อง “สำเพ็ง: ประวัติศาสตร์ชุมชนชาวจีนในกรุงเทพฯ” ซึ่งเป็นงานศึกษาของ ศ. ดร. สุภาภค จันทวานิช หนังสือเล่มนี้ได้รวบรวมประวัติความเป็นมาของการเข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่ในสำเพ็งของชาวจีนในกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชวบจนถึงปัจจุบัน และจากประวัติความสัมพันธ์ไทย-จีนอันยาวนานพบว่า ทั้งไทยและจีนถือเป็นมิตรประเทศที่มีสัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกันเปรียบเสมือนพี่น้อง มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า และวัฒนธรรม ชาวจีนที่เข้ามาค้าขายและตั้งรกรากในประเทศไทยมีเพิ่มมากขึ้นทุกปีอย่างต่อเนื่อง ด้วยอุปนิสัยที่ยขยันขันแข็งและเปี่ยมด้วยความอดทน ทำให้ชาวจีนสามารถสร้างตัวขึ้นมาได้อย่างรวดเร็วและประสบความสำเร็จอย่างงดงามในทุกด้าน

ส่วนหนังสือที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมิติทางด้านการเมืองการปกครองของจีนนั้น มีจำนวนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการปกครองของจีนโดยตรง อย่างน้อยสามเล่มด้วยกัน อาทิเช่น หนังสือ “วิวัฒนาการการปกครองของจีน” และ หนังสือ “นโยบายต่างประเทศจีน” โดย ศ. ดร. เจียน ชีระวิทย์ และ หนังสือ “เศรษฐกิจการเมืองจีน” และหนังสือ “การเมืองการปกครอง” โดย อาจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล เป็นต้น โดยที่เล่มหลังนี้กำลังอยู่ระหว่างการจัดพิมพ์ นอกจากนี้ ก็ยังมีหนังสืออีกจำนวนหนึ่งที่เกี่ยว กับนโยบายต่างประเทศของจีนที่มีต่อทั้งไทยและประเทศต่างๆ เป็นต้น

ในที่นี้จะขอกล่าวถึงเฉพาะสองเล่มแรกเป็นการเฉพาะ หนังสือ “วิวัฒนาการการปกครองของจีน” มีความสำคัญอย่างน้อยสองประการ ประการแรก หนังสือเล่มนี้ถือได้ว่าเป็นหนังสือเล่มแรกๆ ที่เกี่ยวกับพัฒนาการการปกครองของจีนในสังคมไทย โดยมีเนื้อหาครอบคลุมการปกครองของจีนตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคร่วมสมัยที่จีนเริ่มเข้าไปสัมผัสกับความทันสมัยและประสบวิกฤตการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ จะ

เข้าใจได้ต่อไปว่าเหตุใดพรรคคอมมิวนิสต์จีนจึงเอาชนะก๊กมินตั๋งได้อย่างไม่น่าเชื่อในปี 1949 งานชิ้นนี้จบเรื่องราวลงเพียงแค่นั้นอย่างสอดคล้องกับชื่อหนังสือ ประการต่อมา หลังจากหนังสือเล่มนี้ได้รับการตีพิมพ์ซ้ำเป็นครั้งที่สองในปี พ.ศ.2517 ซึ่งเวลาที่มีการเมืองไทยได้ผันไปจากยุคมีดมนมาแล้วระยะหนึ่ง หนังสือเล่มนี้ก็ไม่ได้รับการตีพิมพ์ขึ้นมาอีกเลยเกือบจะสามสิบปี ทั้งๆ ที่เรื่องราวของจีนในด้านต่างๆ ตลอดระยะนี้ (โดยเฉพาะในช่วงทศวรรษ 1990 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน) ได้ไหลทะลักออกมาอย่างต่อเนื่อง และความสนใจเรื่องจีนของคนไทยก็กว้างขวางมากขึ้นอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน ซึ่งโดยมากมักเป็นงานที่เน้นถึงเหตุการณ์ปัจจุบันเสียเป็นส่วนใหญ่ และก็ไม่พบว่ามีงานชิ้นใดที่กล่าวถึงการเมืองการปกครองของจีนในอดีตได้อย่างเป็นระบบและกระชับเท่ากับหนังสือเล่มนี้ ที่ซึ่งจบจบจนทุกวันนี้ไม่เพียงจะมีความสำคัญเฉพาะแต่กับนิสิตนักศึกษาต่อไปอีกแล้ว หากยังสำคัญต่อใครก็ตามที่คิดว่าต้องการรู้จักจีนอย่างที่เราจะเป็น ไม่ใช่รู้จักอย่างผิวเผินเฉพาะบางด้าน ซึ่งหากไม่เป็นด้านเศรษฐกิจก็จะเป็นด้านอื่นใดก็ได้ที่สามารถสร้างผลประโยชน์เฉพาะหน้าได้ การปกครองของจีนตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงยุคร่วมสมัย และด้วยความสำคัญที่ว่านี้ จึงเป็นที่มาของการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เป็นครั้งที่ 3 ในปี 2547

สำหรับหนังสือ “นโยบายต่างประเทศจีน” นั้นกล่าวได้ว่าเป็นงานวิชาการเกี่ยวกับการต่างประเทศของจีนอย่างรอบด้านที่สุดเล่มหนึ่งในวงวิชาการด้านจีนศึกษาของไทย โดยได้รวบรวมเอาประเด็นต่างๆ ที่ควรรู้เกี่ยวกับนโยบายต่างประเทศของจีนไว้ ตั้งแต่รากฐานแห่งนโยบายต่างประเทศของจีน กระบวนการขั้นตอน ตลอดจนตัวแสดงต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศของจีนอย่างละเอียด รวมถึงการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายต่างประเทศ ไปจนกระทั่งถึงปัญหาความสัมพันธ์ในระดับทวิภาคีระหว่างจีนกับประเทศต่างๆ อาทิเช่น ปัญหาไต้หวัน ปัญหาทิเบต ปัญหาฮ่องกงและมาเก๊า จีนกับมหาอำนาจ อาทิเช่น รัสเซีย และสหรัฐฯ เป็นต้น และระดับพหุภาคีระหว่างจีนกับภูมิภาคต่างๆ อาทิเช่น จีนกับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีนกับเอเชียอาคเนย์ และจีนกับองค์การระหว่างประเทศอย่างสหประชาชาติ เป็นต้น โดยให้ทั้งรายละเอียดในเชิงข้อมูล ข้อเท็จจริง และการวิเคราะห์วิพากษ์นโยบายต่างประเทศจีนภายใต้กรอบความคิด “ผลประโยชน์แห่งชาติ” (national interest) และกลวิธี/ยุทธศาสตร์ที่จีนนำมาใช้กับกรณีต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์และบรรลุเป้าประสงค์ตามมุมมองของจีน

ในขณะที่เมื่อกล่าวถึงหนังสือเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจของจีนนั้น หากไม่นับรวมหนังสือ “เศรษฐกิจมณฑลจีน” ที่เป็นการศึกษาเศรษฐกิจจีนโดยตรงดังที่ได้กล่าวไปในข้างต้นแล้วนั้น ผลงานที่เหลือของศูนย์จีนศึกษาฯ เกือบทั้งหมดเป็นเรื่องเศรษฐกิจที่จีนสัมพันธ์กับประเทศอื่นๆ ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง หนังสือจำนวนหนึ่งเป็นผลจากการรวบรวมบทความทางวิชาการจากกิจกรรมทางวิชาการที่ศูนย์จีนศึกษาฯ ได้จัดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น หนังสือ “สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ: มุมมองของไทยและจีน” หรือ “จีนกับเศรษฐกิจการเมืองโลก 2010” เป็นต้น ในขณะที่เนื้อหาของหนังสือหลายเล่มจะเป็นการศึกษาถึงบทบาททางเศรษฐกิจของชาวจีน

โพ้นทะเลในไทยซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอิทธิพลสูงต่อเศรษฐกิจและสังคมไทย อาทิเช่น หนังสือ “โพยก๊วน: การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย” ซึ่งเป็นการนำเอาผลงานวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตทางสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาฯ ของคุณสุชาดา ตันตสุรฤกษ์ มาตีพิมพ์ในรูปแบบของหนังสือ โดยงานชิ้นนี้ได้ศึกษาถึงรูปแบบและวิวัฒนาการของโพยก๊วนในแง่ของความหมายและความเป็นมา ตลอดจนกลวิธีในการดำเนินกิจการโพยก๊วนที่ผันแปรไปตามปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรม ปัจจัยทางการเมือง และปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยด้วย งานชิ้นนี้ยังได้พิสูจน์ให้เห็นว่า การเคลื่อนไหวโดยผ่านกิจกรรมทางเศรษฐกิจในรูปของ “โพยก๊วน” มีบทบาทที่ส่งผลกระทบต่อชาวจีนโพ้นทะเลในไทยและคนไทยเชื้อสายจีนตลอดจนสังคมไทยในแง่ของการสะสมทุนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปรากฏการณ์นี้มีความสำคัญต่อสภาพเศรษฐกิจในสังคมไทยในระยะที่ผ่านมาไม่น้อย

สาม บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2519-2552 มีทั้งหมด 112 เรื่องด้วยกัน แบ่งเป็นบทความวิชาการที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับด้านการเมืองการปกครอง 29 เรื่อง ด้านเศรษฐกิจ 12 เรื่อง ด้านสังคมและวัฒนธรรม 25 เรื่อง โดยที่บทความด้านการเมืองการปกครองจีนมีมากเป็นอันดับหนึ่งในขณะที่บทความทางด้านสังคมและวัฒนธรรม และบทความด้านเศรษฐกิจมีรองลงมาตามลำดับ บทความเหล่านี้ได้รับการตีพิมพ์ลงในวารสารวิชาการ 2 ฉบับหลักๆ ด้วยกัน คือ วารสารจีนศึกษา ปี 2519 เอเชียปริทัศน์ ตั้งแต่ปี 2522 จนกระทั่งปัจจุบัน โดยที่วารสารเอเชียปริทัศน์จะมีการกำหนดหัวข้อ (Theme) เฉพาะในแต่ละฉบับและตีพิมพ์โดยสถาบันเอเชียศึกษาเป็นประจำทุกปี (ดูภาคผนวก ตาราง 1.3)

นอกจากนี้ยังมีบทความวิชาการอีกประเภทหนึ่งซึ่งเป็นการรายงานเหตุการณ์รายปี จำนวน 46 เรื่อง (ดูภาคผนวก ตาราง 1.3) โดยจะตีพิมพ์ในวารสารเอเชียรายปีของสถาบันเอเชียศึกษา บทความวิชาการประเภทนี้เป็นการรายงานและเรียบเรียงความเคลื่อนไหวของประเทศต่างๆ พร้อมกับการวิเคราะห์สถานการณ์ในรอบปีหนึ่งๆ ที่ไม่เฉพาะในส่วนของจีน แต่ยังรวมไปถึงเหตุการณ์รอบปีในไต้หวันฮ่องกงและมาเก๋ออย่างรอบด้านอีกด้วย โดยจะครอบคลุมเนื้อหาตั้งแต่ด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อเป็นการทบทวนเหตุการณ์ในมิติต่างๆ ของจีนแผ่นดินใหญ่และบริเวณอื่นๆ ในแต่ละปี พร้อมกับบทวิเคราะห์ที่อาจนำไปสู่การคาดการณ์สถานการณ์ในอนาคตหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อไป

สี่ บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์) บทความประเภทนี้เป็นบทความกึ่งวิชาการที่เขียนและเรียบเรียงโดยนักวิจัยของศูนย์จีนศึกษาฯ และได้รับการตีพิมพ์ทั้งในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างสม่ำเสมอ โดยในปัจจุบันนี้ได้รับการตีพิมพ์ใน

เว็บไซต์ของผู้จัดการออนไลน์ ควบคู่กับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายสัปดาห์ นับตั้งแต่เดือน มิถุนายน-กรกฎาคม 2553 ได้มีการตีพิมพ์รวมทั้งหมด 5 ฉบับด้วยกัน โดยสามารถแยกเป็นบทความที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง 1 เรื่อง บทความด้านเศรษฐกิจ 2 เรื่อง และบทความในเชิงสังคมและ วัฒนธรรมอีก 2 เรื่อง บทความประเภทนี้ไม่ได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาตายตัว โดยอาจเป็นทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์ปัจจุบันหรือเป็นประเด็นสำคัญอื่นๆ ตามความสนใจของผู้เขียน ไม่ว่าจะเป็นประเด็นด้าน การเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ทั้งที่อาจจะสัมพันธ์กับจีนโดยตรงหรือโดยอ้อมก็ได้ (ดูภาคผนวก ตาราง 1.4)

ห้า จุลสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับจีนศึกษา 1 ฉบับ จุลสารนี้รู้จักกันในชื่อของ “ข่าวจีนศึกษา” เป็น จุลสารราย 3 เดือนที่มีการตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2542 จนกระทั่งปัจจุบัน และมีสมาชิกทั่วประเทศ จุล สารฉบับนี้ประกอบไปด้วยคอลัมน์ที่มีเนื้อหาหลากหลาย อาทิเช่น “สรุปเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของจีน” “ข่าวความสัมพันธ์ไทย-จีน” “วิเคราะห์ข่าวการเมือง-ความมั่นคงของจีน” “วิเคราะห์เศรษฐกิจ-สังคมของ จีน” และ “เกร็ดและประเด็นน่ารู้เกี่ยวกับจีน” เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว ศูนย์จีนศึกษาฯ มีผลงานทางด้านวิชาการอยู่จำนวนมาก โดยที่ส่วนใหญ่เป็นงานที่ เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม การเมืองการปกครองที่รวมเอาประเด็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของ จีนเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งหาเปรียบเทียบในเชิงปริมาณแล้ว ศูนย์จีนศึกษาฯ มีงานวิชาการที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน และเป็นเศรษฐกิจภายในจีนล้วนๆ หรือการศึกษาที่เป็นในเชิงเศรษฐศาสตร์ไม่มากนัก ทั้งนี้ ก็เนื่องด้วย สาเหตุสองประการเป็นสำคัญ หนึ่ง ศูนย์จีนศึกษาฯ ก่อตั้งขึ้นในช่วงที่การเมืองจีนยังคงมีบทบาทนำในสังคม จีนและเป็นประเด็นหลักในความสนใจของทั่วโลก สอง บุคลากรส่วนใหญ่ของศูนย์จีนศึกษาฯ มีความรู้และ ความเชี่ยวชาญในเชิงเศรษฐศาสตร์ที่จำกัด ดังนั้น ผลงานส่วนใหญ่จึงเป็นการศึกษาจีนในมิติของการเมือง ภายในและการเมืองระหว่างประเทศ รวมถึงมิติของความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีน ตลอดจนการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมของจีนมากกว่า และในระยะหลังการศึกษาของศูนย์จีนศึกษาฯ ยังได้ ขยายไปสู่ประเด็นของการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยด้วย

แต่อย่างไรก็ตาม ศูนย์จีนศึกษาฯ ก็ได้ละเลงการศึกษาประเด็นเศรษฐกิจของจีนที่มีบทบาทอย่าง มากต่อเศรษฐกิจโลกในปัจจุบันนี้ ซึ่งหากกล่าวเฉพาะผลงานที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจภายในของจีนโดยตรง ที่ เป็นงานวิจัยและมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มแล้ว งานวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจมหภาคจีน” โดย ผศ.ดร.อักษรศรี พานิช สาส์น คงเข้าข่ายมากที่สุด

สำหรับผลงานอื่นๆ จะสัมพันธ์กับเศรษฐกิจเงินในทางอ้อม ผลงานส่วนใหญ่ของศูนย์จีนศึกษาฯ ไม่ว่าจะในรูปแบบของงานวิจัย หนังสือ หรือบทความวิชาการ จะจัดอยู่ในงานประเภทนี้ อันเป็นการศึกษาเศรษฐกิจเงินตามแนวคิดและทฤษฎีที่ว่าด้วย เศรษฐศาสตร์การเมือง (Political Economy Approach) เป็นสำคัญ โดยการศึกษาตามแนวทางนี้เป็นการศึกษาเศรษฐกิจของสังคมในสังคมหนึ่งโดยที่ไม่ได้ละเลยประเด็นปรากฏการณ์ทางสังคม และลักษณะทางประวัติศาสตร์ของกระบวนการผลิต หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การให้ความสำคัญกับการศึกษาโครงสร้างส่วนบนของสังคม กล่าวคือ โครงสร้างด้านสังคม ด้านการเมือง และด้านชนชั้นของระบบสังคม ควบคู่ไปกับ โครงสร้างส่วนล่างที่เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ผลงานวิชาการของศูนย์จีนศึกษาฯ ที่มีเนื้อหาตามแนวคิดดังกล่าวอย่างชัดเจนที่สุดเรื่องหนึ่ง คือ งานวิจัยเรื่อง “เศรษฐกิจการเมืองจีน” ของ อาจารย์ยวศักดิ์ มหัทธโนบล ซึ่งได้ตีพิมพ์เป็นหนังสือครั้งที่ 1 ในปี 2547 และครั้งที่ 2 ในปี 2549 โดยขอบเขตเนื้อหาเน้นกล่าวถึงพัฒนาการเศรษฐกิจการเมืองจีนนับตั้งแต่ที่พรรคคอมมิวนิสต์จีนยึดอำนาจการปกครองในจีนแผ่นดินใหญ่ในปี 1949 มาจนถึงปี 1999 และหลังจากนั้นอีกเล็กน้อย

หนังสือเล่มนี้อาจแบ่งเนื้อหาได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ๆ ส่วนที่หนึ่งว่าด้วยเรื่องราวทางเศรษฐกิจการเมืองจีนในสมัยที่ เติ้งเสี่ยวผิง อดีตผู้นำจีนซึ่งล่วงลับไปแล้วยังมีอำนาจ และในส่วนที่สองว่าด้วยเรื่องราวทางเศรษฐกิจการเมืองจีนในสมัยที่ เจียงเจี๋ยผิง อดีตผู้นำอีกคนหนึ่งของจีนซึ่งล่วงลับไปแล้วเช่นกันเรื่องอำนาจในส่วนหลังนี้ยังได้อธิบายมาจนถึงปัจจุบันหรือภายหลังจากยุคของ เจียงเจี๋ยผิง อีกด้วย นอกจากนี้เนื้อหาตามที่ได้กล่าวไปแล้ว สิ่งที่หนังสือเล่มนี้ได้เพิ่มเติมเข้ามาคือ หนึ่ง กาลานุกรม (Chronology) ที่ได้ลำดับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจการเมืองที่สำคัญของจีนนับตั้งแต่ปี ค.ศ.1949 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้โดยยึดเอาเนื้อหาตามที่ปรากฏในหนังสืออย่างเป็นทางการเป็นด้านหลัก จะมีที่อยู่นอกเนื้อหาไปบ้างแต่ก็เพียงเล็กน้อย สอง คณิตศาสตร์ ซึ่งได้จัดทำเฉพาะดัชนีค้นคำจีน จะก่อประโยชน์ให้แก่ผู้อ่านทั้งหลาย

หากกล่าวเฉพาะเนื้อหาแล้ว หนังสือ “เศรษฐกิจการเมืองจีน” ได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของจีนที่ดำเนินมาควบคู่กับความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองตั้งแต่การสถาปนาเป็นจีนใหม่ในปี 1949 ภายใต้อำนาจของเจียงเจี๋ยผิง ที่จีนได้ทำการปฏิรูปและเปิดประเทศ โดยนโยบายทางเศรษฐกิจในช่วงแรกของจีนเป็นการเน้นเพื่อฟื้นฟูประเทศภายหลังจากการต่อสู้ทางการเมืองภายในของจีน ซึ่งถือเป็นช่วงที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เป็นไปอย่างมีแบบแผน ก่อนจะไปสู่ความหายนะทางเศรษฐกิจจากนโยบายก้าวกระโดดโกลที่เร่งรัดของเหมาในปี 1958 นอกจากนี้ยังมีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญอย่างการปฏิวัติใหญ่ทางวัฒนธรรมที่กินเวลายาวนาน 10 ปีตั้งแต่ 1966 จนถึงปี 1976 ซึ่งล้วนถือเป็นเหตุการณ์และ

ปรากฏการณ์ทางการเมืองและทางสังคมที่ส่งผลให้พัฒนาการของเศรษฐกิจที่ดำเนินมาต้องหยุดชะงักและพังพินาศจนกลายเป็นประเทศที่ถดถอยทางเศรษฐกิจที่สุดประเทศหนึ่งในเวลานั้น สถานการณ์เลวร้ายลงจนกระทั่ง เต็ง จิ้นมามีอำนาจและดำเนินนโยบายปฏิรูปและเปิดประเทศในปลายทศวรรษ 1980 อันเป็นผลส่งผลให้เศรษฐกิจจีนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นและมีอัตราการเติบโตที่สูงที่สุดในปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุปแล้ว หนังสือเล่มนี้นอกจากจะได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจของจีนควบคู่ไปกับการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองอย่างเป็นระบบแล้ว สิ่งหนึ่งที่หนังสือเล่มนี้ได้วิเคราะห์และสะท้อนให้เห็นคือ การพัฒนาและการถดถอยของเศรษฐกิจที่ผ่านมาในอดีตนั้นเป็นผลเนื่องจากการดำเนินนโยบายของผู้นำและสถานการณ์ในความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างผู้นำจีนอย่างสำคัญ และภายใต้ความมีเอกภาพทางการเมืองของจีนในปัจจุบันจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อความมั่นคงและการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนด้วย ด้วยเหตุดังกล่าว การศึกษาพัฒนาการทางเศรษฐกิจของจีนจึงไม่สามารถแยกออกจากประวัติศาสตร์และเหตุการณ์ทางการเมืองของจีนออกไปได้

นอกจากผลงานที่กล่าวไปในข้างต้น ศูนย์จีนศึกษาฯ มีงานจำนวนมากที่เข้าข่ายมีความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับประเด็นเศรษฐกิจจีน ซึ่งหลายเรื่องเป็นการศึกษาในประเด็นเฉพาะและหลายเรื่องเป็นการศึกษาสถานการณ์เฉพาะหน้า ณ ขณะนั้น การเผยแพร่จึงออกมาในรูปแบบของบทความวิชาการส่วนใหญ่ และหากไม่นับผลงานที่เป็นบทความทางวิชาการแล้ว ศูนย์จีนศึกษาฯ มีผลงานจำนวนไม่น้อยที่แม้จะผลิตขึ้นต่างกรรมต่างวาระ และหลายเรื่องก็ล่วงผ่านมาเป็นกว่าทศวรรษ แต่ยังมีคุณูปการต่อการศึกษาด้านจีนศึกษาในสังคมไทยอยู่มาก ผลงานวิจัยหลายเรื่องได้กลายเป็นหนังสืออันเป็นคู่มือสำคัญสำหรับนิสิต นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไปในการค้นคว้าและอ้างอิง ด้วยเพราะมีเนื้อหาที่เป็นองค์ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวกับจีน ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นต่อผู้ที่ต้องการศึกษาจีนเป็นหลัก ยกตัวอย่างเช่น หนังสือเรื่อง “นโยบายต่างประเทศจีน” ของ ศ.ดร.เจียน ชีระวิทย์ หนังสือเรื่อง “เศรษฐกิจการเมืองจีน” ของ อาจารย์วรศักดิ์ มหัทธโนบล และ “คู่มือการใช้ศัพท์ภาษาจีน” เป็นต้น ทั้งนี้ ยังมีผลงานในลักษณะนี้อีกจำนวนหนึ่งของศูนย์จีนศึกษาฯ ที่กำลังอยู่ระหว่างการจัดพิมพ์ด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ศูนย์จีนศึกษาฯ มีผลงานการศึกษาเรื่องจีนมาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยกว่าสามทศวรรษในรูปแบบต่างๆ และแม้ว่าจะมีข้อจำกัดบางประการดังที่กล่าวมาแล้ว การศึกษาของศูนย์จีนศึกษาฯ ก็ยังมุ่งเน้นที่จะผลิตผลงานทางวิชาการทั้งที่เป็นองค์ความรู้พื้นฐานและองค์ความรู้เพื่อสร้างความเข้าใจต่อเหตุการณ์เฉพาะหน้าที่เกี่ยวกับจีนอย่างรอบด้านและครอบคลุมไปถึงพื้นที่อื่นๆ นอกแผ่นดินใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นไต้หวัน ฮองกง หรือมาเก๊า และประการสำคัญคือ การเผยแพร่องค์ความรู้ด้านจีนศึกษาที่ถูกต้องให้กับทุกภาคส่วนของสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสาธารณชนทั่วไปดังปณิธานในการจัดตั้ง

ศูนย์จีนศึกษามาแต่แรกเริ่ม ด้วยเหตุนี้ผลงานการศึกษาของศูนย์จีนศึกษาจึงมิได้เน้นเพื่อสนองตอบต่อภาคใดภาคหนึ่งเป็นการเฉพาะ หากแต่เพื่อเป็นหน่วยงานวิชาการที่มุ่งสร้างฐานความรู้ด้านจีนศึกษาที่เข้มแข็งในระยะยาวให้กับสังคมไทยโดยรวม

ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้งานวิชาการที่เป็นสิ่งพิมพ์เชิงเศรษฐกิจของศูนย์จีนศึกษาฯ เกือบจะทั้งหมดเป็นงานที่อาจจะไม่ทันต่อสถานการณ์และพลวัตของเศรษฐกิจจีนในปัจจุบัน แต่ข้อมูลจำนวนมากยังมีประโยชน์ในแง่ที่เป็นข้อมูลพื้นฐานอันมีความจำเป็นต่อการค้นคว้าเชิงประวัติศาสตร์และการต่อยอดการศึกษาเพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้ไม่มากนัก

ภาคผนวก

ตารางแสดงผลงานวิชาการของ

ศูนย์จึนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง 1 จำนวนงานวิชาการของศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
1. งานวิจัยด้านจีนศึกษาระดับชาติ/นานาชาติระหว่างปีพ.ศ. 2531 – 2552	39
2. หนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2515 -2552	53
3. บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2519 -2552	112
4. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์/สื่อและสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์)	5
รวม	209

จุดสารถเผยแพร่วรรู้เกี่ยวกับจีนศึกษา

ข่าวจีนศึกษา (ราย 3 เดือน)

ตาราง 1.1 งานวิจัยด้านจีนศึกษาระดับชาติ/นานาชาติระหว่างปีพ.ศ. 2531 – 2552

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	แหล่งทุนวิจัย	ระยะเวลา		จำนวน
		เริ่มต้น	สิ้นสุด	
ด้านการเมืองการปกครอง				11
1. เออีจิ มูราซึมา. การเมืองจีนสยาม: การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย (ค.ศ. 1924-1941). วรศักดิ์ มหัทธโนบล (แปล)	Asia and Oceania Foundation, Daiwa Bank Center for Asia and Pacific Studies, Seikei University	2538	2539	
2. เขียน ชีระวิทย์, นโยบายต่างประเทศจีน	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	2540	2541	
3. เขียน ชีระวิทย์, นโยบายต่างประเทศจีน (ฉบับภาษาจีน)	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	2540	2541	
4. Khien Theeravit, Reform in PRC and Three Decades of Relationship with Thailand	-International Development Research Center - Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, THAILAND	1995 (พ.ศ.2540)	Oct 1997 (พ.ศ.2542)	
5. วรศักดิ์ มหัทธโนบล (บรรณาธิการ), จีน-ไทย ในศตวรรษที่ 21	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	1 ส.ค.2540	2541	
6. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า (ภาษาจีน)	คุณไกรสร จันศิริ	2541	2542	
7. เชื้อ กวงและเซว่น พงษ์พิชิต. กิจกรรมทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย (ค.ศ. 1906-1939) [Xia Guang, Chao Pongpichit, The political Activities of the Overseas	กองทุนจีนศึกษา	2545/2002	2543/2003	

		ระยะเวลา		
Chinese in Thailand : 1906-1939 (in Thai and Chinese)] 8. เซวาน์ พงษ์พิชิต, บทบาททางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย (1939-1953) 9. วรศักดิ์ มหัทธโนบล, เศรษฐกิจการเมืองจีน 10. วรศักดิ์ มหัทธโนบล, การเมืองการปกครองจีน 11. สิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี, ความสัมพันธ์ไทย-จีน : ปัจจัยสำคัญในการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างไทยกับจีน ปี ค.ศ.1975	กองทุนจีน โสภณพนิช	1 ต.ค.2548	30 ก.ย. 2551	
	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	2546	2547	
	กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ	1 ก.ค.2550	30 ก.ย. 2552	
	ศูนย์จีนศึกษาฯ	1 ต.ค.2550	30 ก.ย. 2552	
ด้านเศรษฐกิจ				5
1. Supang Chantavanich, Sawai Wisawan, Ukrist Pathmanand, Vorasakdi Mahatdhanobol, Suchada Tuntasururuk, Pornparn Tiaratgisakul, Sino-Thai Entrepreneurs in Thailand: Economic and Political Involvement, 1973-Present	-Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, THAILAND -Institute of Southeast Asian History, Zhongshan University, PRC	1990	1991	
2. วรศักดิ์ มหัทธโนบล, บทบาทเศรษฐกิจเชียงใหม่ และไทย	กระทรวงต่างประเทศ	2533	2534	
3. Vorasakdi Mahathanobol, Chinese Prostitutes Trade in Thailand	Ministry of Foreign Affairs, Kingdom of Thailand	1995	1996	

		ระยะเวลา		
4. สุนิสา สุขชี, บทบาทบรรษัทข้ามชาติไทยในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจไทย-จีน พ.ศ. 2524-2539	สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	พ.ย. 2541	ส.ค. 2544	
5. อักษรศรี (อดิสุธาโกชน) พานิชสาส์น, เศรษฐกิจมณฑลจีน	ธนาคารกสิกรไทย	2549	2550	
ด้านสังคมและวัฒนธรรม				23
1. Khien Theeravit, The Origin of the Thai State: Nanzhao or Sukhothai?	-Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, THAILAND -Institute of Southeast Asian Studies, Academy of Social Science of Yunnan, PRC	Oct 1987	Sep 1990	
2. Supang Chantavanich, The Teochiu Chinese in Thailand and Their Home Villages in Chaoshan [สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. ชาวจีนแต้จิ๋วในประเทศไทยและในภูมิภาคไหหลำ เดิมที่เจาซัน: สมัยที่หนึ่ง ทำเรื่องจางหลิน (2310-2393)]	-Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, THAILAND -Institute of Southeast Asian History, Zhongshan University, PRC	1987	1988	
3. Supang Chantavanich, Sawai Wisawan, Ukrist Pathmanand, Vorasakdi Mahatdhanobol, Pornparn Tiaratgisakul, Hua Kiaw Poh Teck Foundation and the Thai Community	-Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, THAILAND -Institute of Southeast Asian History, Zhongshan University, PRC	1990	1991	

		ระยะเวลา		
4. Khien Theeravit, Chinese Language Teaching in Primary School in Thailand	-Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, THAILAND	1990	1991	
5. วรศักดิ์ มหัทธโนบล, การค้าประเวณีหญิงจีนในไทย: ศึกษากรณีการล่อลวงหญิงจีนจากมณฑลยูนนานเพื่อประกอบอาชีพโสเภณีในไทย	มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	2534	2539	
6. Vorasakdi Mahatdhanobol, Chinese Women in the Thai Sex Trade (ผลงานแปลจากข้อ 5)	- Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University - International Organization for Migration (IOM) - The Center for the Protection of Children's right Foundation	1991	1996	
7. Economic Quadrangle: Possibility and Impact with cooperation from academic and officials of Yunnan Province, PRC.	- Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, THAILAND -Institute of Southeast Asian Studies, Academy of Social Science of Yunnan, PRC	1995	1996	
8. เขียน วีระวิทย์ และคณะ, ความสัมพันธ์ไทย-จีน เหลียวหลังแลหน้า Sino-Thai Relations: Past and Future Prospect	คุณไกรสร จันศิริ	2543	2543	
9. วิภา อุดมฉันทน์ และคณะ, ความสัมพันธ์อันดีระหว่างไทย-จีนผ่านการท่องเที่ยว	คุณไกรสร จันศิริ	1 พ.ค.2547	31 พ.ค. 2548	

		ระยะเวลา		
10. สุรางค์ จันทวานิช และคณะ, ชุมชนจีนย่านเยาวราช-สำเพ็งเพื่อเทิดพระเกียรติเนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลอง 50 พรรษา สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	กองทุนจีนศึกษา	1 พ.ย.2547	14 พ.ค. 2550	
11. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, โครงการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 ต.ค. 2550	30 ก.ย. 2551	
12. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย การศึกษานอกระบบ	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 มิ.ย. 2550	30 ก.ย. 2551	
13. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถม-มัธยมศึกษา	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 ก.ค. 2550	30 ก.ย. 2551	
14. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 ต.ค. 2550	30 ก.ย. 2551	
15. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, ความร่วมมือไทย-จีน ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 ต.ค. 2550	30 ก.ย. 2551	
16. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอุดมศึกษา	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 ม.ค.2551	30 ก.ย. 2552	

		ระยะเวลา		
17. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, แบบเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษา เล่มที่ 1-12	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 พ.ค.2551	30 ก.ย. 2552	
18. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, แบบเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา เล่มที่ 1-12	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 พ.ค.2551	30 ก.ย. 2552	
19. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น เล่มที่ 1-6	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 พ.ค.2551	30 ก.ย. 2552	
20. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นสูง เล่มที่ 1-4	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 พ.ค.2551	30 ก.ย. 2552	
21. เขียน ชีระวิทย์ และคณะ, ตำราภาษาจีน ระดับอุดมศึกษา เล่มที่ 1-4	ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	1 พ.ค.2551	30 ก.ย. 2552	
22. ดุษฎี พนมยงค์, นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส กับ ๒๑ปี ที่ลี้ภัยการเมืองใน สาธารณรัฐราษฎรจีน	ดร.สมศักดิ์ ลีสวัสดิ์ตระกูล	1 ต.ค. 2550	30 ก.ย. 2552	
23. เซว่น พงษ์พิชิต, สมุนไพรจีน	ดร.สมศักดิ์ ลีสวัสดิ์ตระกูล	1 ม.ค.2551	30 มิ.ย. 2552	
รวม				39

ตาราง 1.2 หนังสือที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2515-2552

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
ด้านการเมืองการปกครอง	13
- เขียน ธีระวิทย์. นโยบายต่างประเทศของจีนคอมมิวนิสต์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. - เออิจิ มูราซึมา. วรศักดิ์ มัทธโนบล (แปลและบรรณาธิการ). การเมืองจีนสยาม: การเคลื่อนไหวทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย (ค.ศ. 1924-1941). กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. - เขียน ธีระวิทย์. นโยบายต่างประเทศจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. - เขียน ธีระวิทย์และคณะ. จีน-ไทย ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. - เขียน ธีระวิทย์ และคณะ. การปฏิรูปจีนกับทศวรรษที่ 3 ของความสัมพันธ์ต่อไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. - จิตติพร จิระสวัสดิ์. นโยบายต่างประเทศของจีนต่อพม่า ช่วงระหว่างปี ค.ศ.1988-1997. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543. - ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา. มุมมองต่อการประชุมสมัชชาใหญ่พรรคคอมมิวนิสต์จีน ครั้งที่16: เอกสารประกอบการสัมมนา ณ ห้องประชุมจุมภฏ – พันธุ์ทิพย์. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาฯ, 2545. - เชี่ย กวง. กิจกรรมทางการเมืองของชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย (ค.ศ. 1906-1939). เซาว์น พงษ์พิชิต (แปล). กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546. - เขียน ธีระวิทย์. วิวัฒนาการการปกครองของจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547. - วรศักดิ์ มัทธโนบล. เศรษฐกิจการเมืองจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
11. มูซึ มูเนมิซึ. เคน เคน โรคุ: บันทึกการทูตของผู้นำญี่ปุ่นเกี่ยวกับ สงคราม กับจีน เมื่อ ค.ศ. 1894-95. กมล เพ็ญศรีนุญ (แปล). กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับ สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่นในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิญี่ปุ่น, 2550. 12. วรศักดิ์ มหัทธโนบล. การเมืองการปกครองจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; มติชน, 2552. (กำลังจัดพิมพ์) 13. เขาวน พงษ์พิชิต. ลูกจีนรักชาติ. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; มติชน, 2552. (กำลังจัดพิมพ์)	
ด้านเศรษฐกิจ	9
1. ภูวดล ทรงประเสริฐ. เส้นทางลงทุนร่วมระหว่างไทยกับจีน. กรุงเทพฯ: โครงการจีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. 2. สุชาดา ตันตสุรฤกษ์. โปยก๊วน: การส่งเงินกลับประเทศโดยชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. 3. วรณศิริ วัฒนอาภรณ์ชัย. การสะสมทุนของชาวจีนในมลายู ค.ศ. 1819-1900. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. 4. เขียน ธีระวิทย์. สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ: มุมมองของไทยและจีน: บทความประกอบการสัมมนาว่าไทย-จีน วันที่ 14-15 พฤษภาคม 2540 ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540. 5. อภิญา รัตนมงคลมาส. ความเป็นจีนกับความสำเร็จทางเศรษฐกิจ: แนววิเคราะห์กรณีศึกษาชาวจีนโพ้นทะเลในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. 6. วรศักดิ์ มหัทธโนบล. จีนกับเศรษฐกิจการเมืองโลก 2010: โครงการอบรมทางวิชาการ ระหว่างวันที่ 24-25 เมษายน 2545 ณ ห้องประชุมสารนิเทศ ชั้น 2 หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
7. สุนิสา สุขชี. บทบาทบริษัทข้ามชาติไทยในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ไทย - จีน พ.ศ 2524-2539. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.	
8. สมภพ มานะรังสรรค์ ร่วมกับ ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. การสัมมนาเรื่อง จีน-อินเดีย-ไทยในกระแสเศรษฐกิจการเมืองโลก / จัดโดยโครงการเมธีวิจัยอาวุโส-สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549. 9. อักษรศรี (อดิสุธาโกชน์) พานิชสาส์น. เศรษฐกิจมณฑลจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.	
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	31
1. วิภา อุดมฉันทน์, นฤมิตร สอดสุข, ปนัดดา เลิศล้ำอำไพ. บทบาทและสถานภาพของหนังสือพิมพ์จีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. 2. วิภา อุดมฉันทน์ และ จำรัส น้อยแสงศรี. ใต้หวั่น : จากวันวานถึงวันนี้. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. 3. เขียน วีระวิทย์. คนจีนในญวนนาน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. 4. สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทยและในภูมิภาคอาเซียนที่เฉาซ่าน: สมัยที่หนึ่ง ทำเรือจากหลิน (2310-2393). กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. 5. วรศักดิ์ มัทธโนบล. การค้าประเพณีหญิงจีนในไทย: ศึกษากรณีการล่อลวงหญิงจีนจากมณฑลยูนนานเพื่อประกอบอาชีพโสเภณีในประเทศไทย. กรุงเทพฯ:	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. 6. สุภางค์ จันทวานิช และคณะ. ชาวจีนแต่จิวในประเทศไทยและในภูมิภาคอาเซียนที่เฉาซ่าน: สมัยที่สอง ทำเรือข้ามโลว ค.ศ.1860-1949 (2403-2492). กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539. 7. เขียน วีระวิทย์ และสุนิสา สุขชี. บรรณานุกรมภาษาไทย สาธารณรัฐประชาชนจีน (พ.ศ.2493-2539). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.	
8. อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์ และคณะ. ฮ่องกง-จีน ในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540. 9. คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการใช้ศัพท์ภาษาจีน ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คู่มือการใช้ศัพท์ภาษาจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541. 10. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. จีน-ไทย ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. 11. ประทุมพร วัชรเสถียร และไพชยนต์ คำชู. จีนในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. 12. สุภางค์ จันทวานิช. ลำเพ็ง: ประวัติศาสตร์ชุมชนชาวจีนในกรุงเทพ. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542. 13. เขียน วีระวิทย์ และเจีย แยนจง. ความสัมพันธ์ไทย-จีน: เหลียวหลังแลหน้า. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543. 14. วิภา อุดมฉันท, ไสว วิศวานันท์, ทวี วีระวงศ์เสรี, จันทร์จุฑา สุขชี และชัชวรินทร์ สันติเดช. สภาพและปัญหาของการท่องเที่ยวระหว่างไทยกับจีน. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548. 15. เขียนฉิเชิน. บันทึกการทูตจีน 10 เรื่อง (Ten episodes in China's diplomacy). อาทร พึ่งธรรมสาร (แปล). กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ; มติชน, 2549.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
16. ปิยนาด บุนนาค, สุภาภรณ์ จันทวานิช. ลำเพ็ง : ประวัติศาสตร์ชุมชนชาวจีนในกรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549. 17. วรรณกร วัฒนชัยนันท์. กงเต็ก : พิธีศพชาวจีนแต้จิ๋ว (Kongtek: Chaozhou Chinese funeral). กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550. 18. วิฑิต วัฒนวิบูล. ประวัติการแพทย์จีน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550. 19. วิภา อุดมพันธ์ และนิรันดร์ อุดมพันธ์. เจาะลึกสื่อจีน. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550. 20. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย นอกกระบวนการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.	
21. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับประถม-มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551. 22. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551. 23. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. การเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย ระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551. 24. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. ความร่วมมือไทย-จีน ด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
25. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. บันทึกรายงานการประชุมเชิงปฏิบัติการการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551. 26. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. แบบเรียนภาษาจีนระดับประถมศึกษา เล่มที่ 1-12. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552. 27. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. แบบเรียนภาษาจีนระดับมัธยมศึกษา เล่มที่ 1-12. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552. 28. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นต้น เล่มที่ 1-6. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552. 29. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. ตำราภาษาจีน ระดับอาชีวศึกษาขั้นสูง เล่มที่ 1-4. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552. 30. เขียน วีระวิทย์ และคณะ. ตำราภาษาจีน ระดับอุดมศึกษา เล่มที่ 1-4. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552. 31. คุณหญิง พนมยงค์. นายปรีดี พนมยงค์ รัฐบุรุษอาวุโส กับ ๒๑ปี ที่ลี้ภัยการเมืองในสาธารณรัฐราชวูจิ้น. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552. (กำลังจัดพิมพ์)	
รวม	53

ตาราง 1.3 บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ระหว่างปีพ.ศ. 2519 -2552

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
ด้านการเมืองการปกครอง	29
- เขียน วีระวิทย์. การพิพาทเรื่องพนมแดน. ใน จีนศึกษา 1, 1 (ม.ค.-มี.ค.2519) หน้า 97-100. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. - ชุมพร สังขปริษา. การปฏิวัติกับการสร้างชาติในนโยบายจีน. ใน จีนศึกษา 1, 1 (ม.ค.-มี.ค. 2519) หน้า 17-37. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. - ชุมพร สังขปริษา. ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับผู้นำจีน. ใน จีนศึกษา 1, 2 (เม.ย.-มิ.ย. 2519) หน้า 100-105. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. - ชุมพร สังขปริษา. โจว: นักปฏิวัติปฏิบัติ. ใน จีนศึกษา 1, 1 (ม.ค.-มี.ค. 2519) หน้า 101-103. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. - เอกสารแถลงการณ์ร่วมของสหรัฐและสาธารณรัฐประชาชนจีน. ใน จีนศึกษา 1, 1 (ม.ค.-มี.ค. 2519) หน้า 87-92. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. - เอกสารสำคัญ คำปราศรัยของเจียวกวนหัว หัวหน้าคณะผู้แทนจีนในที่ประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยที่ 30 เมื่อวันที่ 26 ก.ย. 2518. ใน จีนศึกษา 1, 1 (ม.ค.-มี.ค. 2519) หน้า 66-86. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. - ประเสริฐ จิตติวัฒนพงศ์. ความสัมพันธ์ญี่ปุ่น-จีน ภายหลังคำแถลงการณ์ร่วมปี 1972 ปัญหาที่ตกลงกันได้และไม่ได้. ใน จีนศึกษา 1, 1 (ม.ค.-มี.ค. 2519) หน้า 44-58. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. - สืบแสง พรหมบุญ. สงครามจีน-เวียดนาม. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 1 (ต.ค.-ธ.ค. 2522) หน้า 24-36. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2522.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
9. เจียน ชีระวิทย์. นโยบายพัฒนาชนบทของจีนในยุคหลังเหมา. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค.-ก.ย.2523) หน้า 21-33. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. 10. วิวัฒน์ รุ่งวรรณวงศ์. นายกรัฐมนตรีคนใหม่แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เจ้าจื่อหยาง. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค. – ก.ย. 2523) หน้า 129-134. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. 11. จุลชีพ ชินวรรณ. นโยบายต่างประเทศของสาธารณรัฐประชาชนจีน: อดีตถึงปัจจุบัน. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค. - ก.ย. 2523) หน้า 83-105. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. 12. หวังปู้หยุน. สัมภาษณ์พิเศษ อุปทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย หวังปู้หยุน. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค. – ก.ย. 2523) หน้า 139-147. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. 13. เอกสารกาลตุง, โจอัน. ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจีน. แปลจาก Is There A Chinese Strategy of Development? โดย อภิญา รัตนมงคลมาศ. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค.-ก.ย.2523) หน้า 1-2. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. 14. ชาตรี ฤทธารมย์. การปิดล้อมสาธารณรัฐประชาชนจีนของโซเวียต: ทางไปสู่ความสำเร็จหรือความล้มเหลว?. ใน เอเชียปริทัศน์ 2, 3 (เม.ย. - มิ.ย. 2524) หน้า 1-34. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524. 15. ปรียารัตน์ โล่ห์วิสุทธิ์. จีนกับขบวนการคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยหลังจากสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในปี 2518. ใน เอเชียปริทัศน์ 2, 3 (เม.ย.-มิ.ย. 2524) หน้า 43-71. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524. 16. เอกสารการปิดล้อมสาธารณรัฐประชาชนจีนของสหภาพโซเวียต. ใน เอเชียปริทัศน์ 2, 3 (เม.ย.-มิ.ย.2524) หน้า 1-34. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2524.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
17. จุลชีพ ชินวรโรณ. ยุทธศาสตร์ทางการทหารของจีน. ใน เอเชียปริทัศน์ 3, 3 (ก.ค. 2525) หน้า 61-77. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525.	
18.เจียน ชีระวิทย์. ความสัมพันธ์สามาเส้าระหว่างจีน โซเวียตและเวียดนาม. ใน เอเชียปริทัศน์ 5, 3 (ก.ย.-ธ.ค.2527) หน้า 1-25. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527. 19.วิวัฒน์ มุ่งการดี. ความขัดแย้งจีน-โซเวียตและการเมืองของโลก แนวโน้มและทิศทางในทศวรรษ 1980 และหลังจากนั้น. ใน เอเชียปริทัศน์ 5, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2527) หน้า 70-103. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527. 20.สมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์. บทบาทของจีนในการรักษาสันติภาพและความมั่นคง ในคาบสมุทรเกาหลี. ใน เอเชียปริทัศน์ 5, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2527) หน้า 53-69. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527. 21.ไพศาล สุริยะวงศ์ไพศาล. กองทัพจีน. ใน เอเชียปริทัศน์ 7, 3 (ก.ย. -ธ.ค. 2529) หน้า7-21. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529. 22.อภิญญา รัตนมงคลมาส. ภาวะผู้นำทางการเมืองและการพัฒนาของจีน: นัยยะต่อเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. ใน เอเชียปริทัศน์ 8, 2 (พ.ค. – ส.ค. 2530) หน้า 78-88. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530. 23.เจียน ชีระวิทย์. วิฤตการณ์ในจีน ปัญหาและอนาคตของระบบสังคมนิยม. ใน เอเชียปริทัศน์ 9, 3 (ก.ย.-ธ.ค.2531) หน้า 9-12. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531. 24.ดาวมาศ อิมสำราญรัชต์. มองไกลเกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับโซเวียต. ใน เอเชียปริทัศน์ 9, 3 (ก.ย.-ธ.ค.2531) หน้า 48-62. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531. 25.เบจา, ฌอง ฟิลิป. จีนและอาเซียนกับปัญหากัมพูชา. ใน เอเชียปริทัศน์ 9, 1 (ม.ค.-เม.ย. 2531) หน้า 54-63. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
26. อภิญา รัตนมงคลมาส. สืบปีการปฏิวัติจีน. ใน เอเชียปริทัศน์ 10, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2532) หน้า 9-23. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532. 27. สุราชัย ยัมประเสริฐ. เณรผู้ชิว: ปัญญาชนผู้ก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน. ใน เอเชียปริทัศน์ 13, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2535) หน้า 72-99. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535.	
28. เขียน ธีระวิทย์. การปรับตัวของกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ในเอเชีย. ใน เอเชียปริทัศน์ 13, 2 (พ.ค.-ส.ค.2535) หน้า 21-26. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. 29. ชาตรี ฤทธารมย์. ความเชื่อมโยงของการเมืองต่างประเทศกับการขัดแย้งระหว่างประเทศ: ศึกษากรณีการขัดแย้งระหว่างสาธารณรัฐประชาชนจีนกับสหภาพโซเวียตในช่วงปี 1956-1960. ใน เอเชียปริทัศน์ 5, 1 (ม.ค. - ก.พ.2537) หน้า 48-92. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.	
ด้านเศรษฐกิจ	12
1. วิญญู เตโชวานิชย์. การพัฒนาการค้าต่างประเทศของจีน. ใน จีนศึกษา 1, 2 (เม.ย. – มิ.ย. 2519) หน้า 5-15. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. 2. เอกสารสำคัญ: คำปราศรัยหลี่เจียง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการค้าต่างประเทศ หัวหน้าคณะผู้แทนจีนในการประชุมสมัชชาวิสามัญครั้งที่ 7 ขององค์การสหประชาชาติ (2 ก.ย. 1975). ใน จีนศึกษา 1, 2 (เม.ย. – มิ.ย. 2519) หน้า 75-87. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. 3. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. การพัฒนาอุตสาหกรรมของจีนกับนโยบายสี่ทันสมัย. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค. – ก.ย. 2523) หน้า 35-65. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
4. วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. การค้าระหว่างไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีน. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 3, 3 (ก.ค. 2525) หน้า 13-28. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525. 5. ไพโรจน์ กำพูศิริ, แปล. จีนกับอนาคตฮ่องกง ปัญหาสถานการณ์เมืองชาตินิยมกับความรุ่งเรืองทางการค้า. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 5, 1 (ม.ค.-เม.ย. 2527) หน้า 121-135 กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527. 6. ไพศาล สุริยะวงศ์ไพศาล. จีน นโยบายเปิดประตูค้าขายกับต่างประเทศ. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 6, 1 (ม.ค.-เม.ย. 2528) หน้า 9-15. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2528.	
7. เจิง เจียน. ความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับแอกตต์ ความเป็นมา และแนวโน้มในอนาคต. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 9, 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2531) หน้า 22-47. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531. 8. วรศักดิ์ มัทธโนบล. เชียงไ้กับบทบาททางเศรษฐกิจของไทย. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 17, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2532) หน้า 76-96. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532. 9. หวง ฉี รุ่ย. ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีน. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 10, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2532) หน้า 57-61. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532. 10. วิญญู เตโชวานิชย์. การเปลี่ยนแปลงของค่าเงินจีน. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 14, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2536) หน้า 55-61. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. 11. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์. จีนกับเศรษฐกิจโลกยุคโลกาภิวัตน์. ใน <i>เอเชียปริทัศน์</i> 15, 2 (พ.ค. – ส.ค. 2537) หน้า 75-93. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
12. อรสา รัตนอมรภิรมย์. อ่องกงในกระแสวิกฤตการเงินของโลก. ใน เอเชียรายปี 2552 . หน้า 85-100. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552.	
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	25
1. วิวัฒน์ รุ่งวรรณวงศ์, แปล. มงสารธารณรัฐประชาชนจีนจากทรรศนะทางศาสนา. ใน จีนศึกษา 1, 1 (ม.ค. – มี.ค. 2519) หน้า 59-64. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. 2. ชาดิ กังวาน. การรณรงค์มวลชน แบบหนึ่งของการต่อสู้ทางชนชั้น. ใน จีนศึกษา 1, 2 (เม.ย.-มิ.ย.2519) หน้า 97-99. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. 3. วิภา อุดมฉันท. สังคม สังคมนิยมก็มีชนชั้น. ใน จีนศึกษา 1, 2 (เม.ย. – มิ.ย. 2519) หน้า 27-34. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519.	
4. วิภา อุดมฉันท. ฐานะสตรีจีนในสายตาของอันชูหยิน. ใน จีนศึกษา 1, 2 (เม.ย.-มิ.ย. 2519) หน้า 27-48. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2519. 5. เสรี พงศ์พิศ. ศาสนากับจีนในปัจจุบัน. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค. – ก.ย. 2523) หน้า 67-81. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. 6. วิญญู เตโชวานิชย์. นโยบายประชากรของรัฐบาลจีนในปัจจุบัน. ใน เอเชียปริทัศน์ 1, 4 (ก.ค. – ก.ย. 2523) หน้า 135-138. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523. 7. เจียน ธีระวิทย์. ปัญหาของสหรัฐอเมริกาที่ขายอาวุธให้จีน. ใน เอเชียปริทัศน์ 3, 3 (ก.ค. 2525) หน้า 1-11. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2525. 8. หยางยี หลู. โรคกลัวเงินในฮ่องกง ความหวาดระแวงต่อชะตากรรมปี 2540. ใน เอเชียปริทัศน์ 4, 4 (ต.ค.-ธ.ค. 2526) หน้า 95-110. กรุงเทพฯ:	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2526. 9. ทวีป วรดิศก. คนไทยในสิบสองปันนา. ใน เอเชียปริทัศน์ 5, 2 (พ.ค.-ส.ค. 2527) หน้า 78-97. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527. 10. วิภา อุดมฉันท. ชาวจีนโพ้นทะเลกับศิลปวัฒนธรรมจีนในเอเชียอาคเนย์. ใน เอเชียปริทัศน์ 7, 2 (พ.ค. – ส.ค. 2529) หน้า 28-44. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2529. 11. ภูวดล ทรงประเสริฐ. บูรณาการแห่งชาติและการดำรงความเป็นจีน ในบริบทของประวัติศาสตร์ภาคใต้. ใน เอเชียปริทัศน์ 8, 1 (ม.ค.-เม.ย. 2530) หน้า 48-63. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530. 12. สุภรณ์ เลิศพานิชกุล. การควบคุมชาวจีนในสมัยรัตนโกสินทร์ก่อนการปฏิรูปการปกครอง (พ.ศ. 2325-2435). ใน เอเชียปริทัศน์ 9, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2531) หน้า 63-90. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531. 13. วรวิทย์ เจริญเลิศ. การปฏิรูปในชนบทจีน. เอเชียปริทัศน์ 10, 3 (ก.ย.-ธ.ค. 2532) หน้า 51-56. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532 14. เขียน ชีระวิทย์. อนาคตของจีน. ใน เอเชียปริทัศน์ 10, 3 (ก.ย.-ธ.ค.2532) หน้า 104-115. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532.	
15. วันรักษ์ มิ่งมณีนากิน. การพัฒนาชนบทจีนยุคเติ้งเสี่ยวผิง. ใน เอเชียปริทัศน์ 10, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2532) หน้า 24-50. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532. 16. วิภา อุดมฉันท. สื่อมวลชนในจีน. ใน เอเชียปริทัศน์ 10, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2532) หน้า 62-75. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532. 17. สันติ ดั่งรพีพากร. สิทธิเสรีภาพของประชาชนจีน ภายหลังเหตุการณ์รุนแรงที่จัตุรัสเทียนอันเหมิน. ใน เอเชียปริทัศน์ 10, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2532) หน้า 97-103. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532. 18. สุภรณ์ เลิศพานิชกุล. ขุนนางไทยเชื้อสายจีนบางตระกูลในสมัยรัตนโกสินทร์. ใน เอเชียปริทัศน์ 13, 1 (ม.ค. – เม.ย. 2535) หน้า 66-91. กรุงเทพฯ:	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. 19.ศุภรัตน์ เลิศพาณิชย์กุล. ชาวจีนอพยพในชัชนาท อุทัยธานี และนครสวรรค์ ในสมัยรัชกาลที่1 ถึงรัชกาลที่5. ใน เอเชียปริทัศน์ 13, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2535) หน้า 56-71. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. 20.เจีย แยนจอง. ความคาดหวังของยูณนานที่มีต่อประเทศไทย. ใน เอเชียปริทัศน์ 14, 3 (ก.ย. - ธ.ค. 2536) หน้า 47-54. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. 21.เจีย แยนจอง. ทางออกทะเลของยูณนาน. ใน เอเชียปริทัศน์ 14, 3 (ก.ย. - ธ.ค. 2536) หน้า 37-46. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. 22.เจีย แยนจอง. ฝัเรือ่นและเลื้อบ้านเลื้อเมืองของไทลื้อสิบสองปันนา. ใน เอเชียปริทัศน์ 15, 2 (พ.ค. - ส.ค. 2537) หน้า 77-90. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537. 23.อุกฤษฏ์ ปัทมานันท์. เขีย กวง เอี่ยม. ใน เอเชียปริทัศน์ 15, 3 (ก.ย. – ธ.ค. 2537) หน้า 75-94. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537. 24.แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย. จีน-ไทย ภายใต้บรมโพธิสมภาร. ใน เอเชียปริทัศน์ 16, 1 (ม.ค. – เม.ย. 2538) หน้า 24-33. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538. 25.วรศักดิ์ มหัทธโนบล. หนังสือในยุคสมัยแห่งการปฏิรูป. ใน เอเชียปริทัศน์ 17, 1 (ม.ค. – เม.ย. 2539) หน้า 86-95. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539.	
บทความวิชาการที่เป็นรายงานเหตุการณ์รายปี	46
1. จุลชีพ ชินวรรณ. จีน 1986. ใน เอเชียรายปี 2528. หน้า 28-42. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2528. 2. จุลชีพ ชินวรรณ. จีน. ใน เอเชียรายปี 2531. หน้า 157-166. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
3. จุลชีพ ชินวรรณ โฉ. จีน. ใน เอเชียรายปี 2532. หน้า 207-217. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2532. 4. จุลชีพ ชินวรรณ โฉ. จีน. ใน เอเชียรายปี 2533. หน้า 200-214. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533. 5. จุลชีพ ชินวรรณ โฉ. จีน. 1990: การทูตกีฬาเพื่อพัฒนาภาพพจน์. ใน เอเชียรายปี 2534. หน้า 209-220. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534. 6. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2535. หน้า 194-207. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2535. 7. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2536. หน้า 198-208. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536. 8. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2537. หน้า 196-206. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537. 9. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2538. หน้า 190-197. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2538. 10. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2539. หน้า 262-277. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539. 11. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2540. หน้า 193-198. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2540. 12. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2541. หน้า 193-198. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541. 13. ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. อ่องกง. ใน เอเชียรายปี 2541. หน้า 252-265. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541. 14. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้หวัน. ใน เอเชียรายปี 2541. หน้า 266-271. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541. 15. ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2541. หน้า 272-277. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541. 16. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2542. หน้า 186-197. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542.	
17. ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. เขตบริหารพิเศษฮ่องกง. ใน เอเชียรายปี 2542. หน้า 229-237. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
18. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2542. หน้า 238.-246. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542. 19. ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2542. หน้า 247.-254. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542. 20. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2543. หน้า 236-246. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543. 21. ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. ฮองกง. ใน เอเชียรายปี 2543. หน้า 278-286. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543. 22. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2543. หน้า 287-296. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543. 23. ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2543. หน้า 297-303. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543. 24. วรศักดิ์ มัทธโนบล. จีน. ใน เอเชียรายปี 2544. หน้า 205-215. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544. 25. ศิริเพ็ชร ทฤษฎาวดี. เขตบริหารพิเศษฮ่องกง. ใน เอเชียรายปี 2544. หน้า 249-256. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544. 26. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2544. หน้า 257-265. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544. 27. สุนิสา สุขชี. จีน. ใน เอเชียรายปี 2545. หน้า 188-200. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545. 28. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2545. หน้า 236-242. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544. 29. สุนิสา สุขชี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2545. หน้า 243-248. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545. 30. สุนิสา สุขชี. จีน. ใน เอเชียรายปี 2546. หน้า 220-233. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. 31. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2546. หน้า 249-254. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. 32. สุนิสา สุขชี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2546. หน้า 255-258. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546. 33. จันทร์จุฑา สุขชี. จีน. ใน เอเชียรายปี 2547. หน้า 218-233. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547.	

แหล่งข้อมูลผลงานวิชาการ	จำนวน
34. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2547. หน้า 249-252. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547. 35. จันทร์จุฑา สุขชี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2547. หน้า 253-256. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547. 36. จันทร์จุฑา สุขชี. จีน. ใน เอเชียรายปี 2548. หน้า 167-172. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2548. 37. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2549. หน้า 219-222. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549. 38. จันทร์จุฑา สุขชี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2549. หน้า 223-228. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2549. 39. จันทร์จุฑา สุขชี. มาเก๊า. ใน เอเชียรายปี 2550. หน้า 223-228. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550. 40. ทวี ธีระวงศ์เสรี. จีน. ใน เอเชียรายปี 2550. หน้า 232-245. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550. 41. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2550. หน้า 261-275. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550. 42. สุขชัย วรรณเลิศสกุล. ฮองกง. ใน เอเชียรายปี 2550. หน้า 285-293. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2550. 43. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2551. หน้า 27-38. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. 44. จันทร์จุฑา สุขชี. สาธารณรัฐประชาชนจีน. ใน เอเชียรายปี 2551. หน้า 55-69. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2551. 45. สมาน เหล่าดำรงชัย. ได้ห้วน. ใน เอเชียรายปี 2552. หน้า 27-42. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552. 46. จันทร์จุฑา สุขชี. สาธารณรัฐประชาชนจีน. ใน เอเชียรายปี 2552. หน้า 69-84. กรุงเทพฯ: สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2552.	
รวม	112

ตาราง 1.4 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์รายวัน/รายสัปดาห์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์)

ด้านการเมืองการปกครอง	1
1. รณพล มาสั่นดิสุข. ชื่อนมอการเขื่อน 4 ประเทศเพื่อนบ้านของนายฯ จีน สู่ความสัมพันธ์ไทยกับเพื่อนบ้าน. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 25 มิ.ย. 2553. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 26 มิ.ย. 2553.	
ด้านเศรษฐกิจ	2
1. กุลนรี นุกิจรังสรรค์. ดิสนีย์แลนด์กับเศรษฐกิจจีน (ตอนหนึ่ง). เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 9 ก.ค. 2553. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการออนไลน์ ฉบับวันที่ 10 ก.ค. 2553. 2. กุลนรี นุกิจรังสรรค์. ดิสนีย์แลนด์กับเศรษฐกิจจีน (ตอนสอง). เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 16 ก.ค. 2553. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการออนไลน์ ฉบับวันที่ 17 ก.ค. 2553.	
ด้านสังคมและวัฒนธรรม	2
1. สิริธร โกวิทวีธรรม. วิฤตโลกร้อนในจีน. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 23 ก.ค. 2553. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการออนไลน์ ฉบับวันที่ 24 ก.ค. 2553. 2. ดวงใจ เค้นเกศนีนีล้า. ทาสอสังหาริมทรัพย์ในสังคมจีน. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการสุดสัปดาห์ ฉบับวันที่ 29 ก.ค. 2553. เผยแพร่ในเอเอสทีวีผู้จัดการออนไลน์ฉบับวันที่ 30 ก.ค. 2553.	
รวม	5

ประวัติ

ชื่อสกุล ดร. อักษรศรี พานิชสาส์น

AKSORNSRI PHANISHSARN, Ph.D.

email : aksornsri@gmail.com

ตำแหน่งทางวิชาการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Assistant Professor

ตำแหน่งอื่นๆ

-ผู้อำนวยการ ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2551 – มี.ค. 2554)

-**อนุกรรมการ** คณะอนุกรรมการศึกษาและติดตามโครงการก่อสร้างเขตนิคมอุตสาหกรรมและท่าเรือน้ำลึก
ทวาย สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า ในคณะกรรมการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา (พค.2554)

- **ผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทย** เข้าร่วมในคณะ Joint Expert Group on Pan Beibu Gulf Economic
Cooperation (JEG on PBG) ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญจากประเทศจีนและประเทศอาเซียนอื่นๆ (2009-2011)

-**อนุกรรมการ** คณะอนุกรรมการติดตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภายใต้ คณะกรรมการเศรษฐกิจ การ
พาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา (มค.2553-2554)

-**กรรมการ** โครงการเงินศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม
บรมราชกุมารี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2548 -2554)

-**ที่ปรึกษา** คณะอนุกรรมการด้านการพาณิชย์ ภายใต้ คณะกรรมการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และ
อุตสาหกรรม วุฒิสภา (2553)

-ที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการการศึกษาและติดตามการพัฒนาและส่งเสริมการค้าการลงทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน
ภายใต้ คณะกรรมการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา (2552)

การศึกษา

ปริญญาตรี เศรษฐศาสตร์บัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริญญาโท M.A (Int'l Econ & Chinese Studies) จาก Johns Hopkins University, สหรัฐอเมริกา

โดยทุนรัฐบาลไทย (ทุน ก.พ.)

ปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ด้วยทุนการศึกษาโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) ภายใต้ สกว.

ประสบการณ์ทำงาน

2541 -ปัจจุบัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

(การค้าระหว่างประเทศ การเจรจาการค้า WTO และเศรษฐกิจจีน)

2551 – มี.ค. 2554 ผู้อำนวยการวิชาการเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2550 - 2551 กรรมการหลักสูตร International MBA : IMBA, China Track

คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

2548 – ปัจจุบัน กรรมการโครงการจีนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มี.ย. 2537- พ.ค. 2541 ข้าราชการสังกัด กองการค้าพหุภาคี (WTO) กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์

ทุนการศึกษา อบรม ดูงาน

2534 ทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อต่างประเทศ

2538 ฝึกงานและร่วมวิจัยกับสถาบัน Australian Bureau of Agricultural and Resource Economics (ABARE) กรุงแคนเบอร์รา ออสเตรเลีย โดยทุน AUSAID ของรัฐบาลออสเตรเลีย

2540 ช่วยปฏิบัติราชการ ณ คณะผู้แทนถาวรไทย ประจำองค์การการค้าโลก (WTO)

ณ นครเจนีวา สวิตเซอร์แลนด์

- 2546 ทุนการศึกษาโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก (คปก.) โดยสำนักงาน
 กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- 2548 รับเชิญเป็น visiting scholar ณ Yunnan University นครคุนหมิง
 มณฑลยูนนาน ประเทศจีน
- 2553 รับเชิญจากรัฐบาลฮ่องกง ภายใต้โครงการ Sponsored Visitors' Program

ผลงานวิชาการ

วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท : "Implication of China's Participation in the GATT on Sino-ASEAN Trade Relation", Johns Hopkins University, 1994.

ปริญญาเอก (หัวข้อวิทยานิพนธ์) :

การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน: ความเป็นไปได้

โอกาส และอุปสรรค (The Economic Linkages between Thailand and China's Southwestern Provinces : Possibility, Opportunities and Obstacles), มิถุนายน 2549

หนังสือ

- อักษรศรี พานิชสาส์น. **เศรษฐกิจจีนในมุมมองนักเศรษฐศาสตร์ไทย**. กรุงเทพฯ: โอเพ่นบุ๊กส์, มีนาคม 2554
- อักษรศรี พานิชสาส์น. **ถนอมการค้าสู่จีน**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพธุรกิจบุ๊กส์, กันยายน 2552
- อักษรศรี พานิชสาส์น. **เศรษฐกิจมณฑลจีน**. กรุงเทพฯ: ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ตุลาคม 2550
- อักษรศรี พานิชสาส์น. **Doing Business in China : ปักธงรุกตลาดจีน**. กรุงเทพฯ: บิสชีเดย์, กรกฎาคม 2550
- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน อักษรศรี พานิชสาส์น และอวยพร สุธาทองไทย. **หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ : เศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย**. กรุงเทพฯ: ผู้จัดการ, เมษายน 2549
- อักษรศรี พานิชสาส์น. **มองจีน มองไทย**. กรุงเทพฯ: กรุงเทพธุรกิจบุ๊กส์, พฤศจิกายน 2548
- พิษณุ เกรียมมหาสาร และอักษรศรี พานิชสาส์น. **ถอดเกียร์มังกร ตอน ลัดเลาะรายมณฑล**. กรุงเทพฯ: ไชยอน มีเดีย, กันยายน 2548

“Trading with China: Myth versus Reality” in Mingsarn Kaosa-ard and Andrews Adam (eds.),
Feeding the Dragon : Agriculture-China and the GMS , Chiang Mai University Press 2009.

งานวิจัย

- **นัยของการรวมกลุ่มการค้าภูมิภาคต่อระบบการค้าพหุภาคี**, สนับสนุนโดยโครงการวิจัยเสริมหลักสูตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2542 (นักวิจัยและหัวหน้าโครงการ)
- **ผลกระทบของความตกลงว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศ (ITA) ต่อเศรษฐกิจไทย** สนับสนุนทางการเงิน โดยกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2543 (นักวิจัย)
- **โครงการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเอเปกของประเทศสมาชิก : กรณีประเทศจีน** ทนสนับสนุนจากสภากาชาดไทย พ.ศ. 2544 (นักวิจัย)
- **มิติใหม่ความสัมพันธ์ไทย-จีนในเวทีเศรษฐกิจการค้าโลก: หลังจีนเข้าเป็นสมาชิก WTO** ทนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ งบประมาณประจำปี พ.ศ. 2546 (นักวิจัยและหัวหน้าโครงการ)
- **โครงการวิจัยร่วมเพื่อพัฒนารอบยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเทคโนโลยีและเศรษฐกิจระหว่างไทย-จีน** โดยเน้นตำแหน่งและการเชื่อมโยงทางภูมิศาสตร์ ทนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ๓ค. 2546 – มีค. 2548 (นักวิจัย)
- **การเพิ่มศักยภาพในการท่องเที่ยวระหว่างภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย กับ จีนตอนใต้โดยใช้ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)** ศึกษาวิจัยร่วมกับคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตค. 2547 – กย. 2548 (นักวิจัย)
- **โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย** ทนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) มค. 2548 – กค. 2548 (นักวิจัย)
- **โครงการการศึกษาโอกาส ปัญหา และอุปสรรคทางการค้าในการเข้าสู่ตลาดจีนอันเป็นผลมาจากการเปิดเสรีการค้าอาเซียน-จีน** โดยเจาะลึกเป็นรายมณฑล ทนสนับสนุนจาก กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดย สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD) กพ-๓ค 2549 (หัวหน้าโครงการ)
- **โครงการศึกษาและสำรวจระบบโลจิสติกส์ของประเทศจีน ในบริบทของข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียน – จีน** ทนสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กพ 2549-พค 2550 (นักวิจัย)
- **โครงการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายการเข้าสู่ตลาดจากการเปิดเสรีทางการค้า สำหรับ SMEs** ทนสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว) โดย สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ๓ค 2550 (หัวหน้าโครงการ)
- **โครงการศึกษาวิเคราะห์จุดเชื่อมโยงทางการค้าระหว่างไทย – จีนตอนใต้บนเส้นทางและบริเวณสองฝั่งคุน-ม้งกู่ ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้** โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงพาณิชย์ ๓ค 2550 (หัวหน้าโครงการ)

- โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคม เพื่อรองรับการขยายเส้นทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุน ทูสนับสนุนจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม โดย บริษัทเอเอ็มพี คอนซัลแตนท์ จำกัด, มิย 2550 – มีค 2552 (นักวิจัย)
- โครงการศึกษาวิจัยเชิงนโยบายการเข้าสู่ตลาดจากการเปิดเสรีทางการค้าสำหรับ SMEs (กรณีศึกษา: FTA อาเซียน – สหภาพยุโรป) ทูสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว) โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ กพ. – ธค. 2551 (นักวิจัย)
- โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบในการส่งออกสินค้าทางและผลิตภัณฑ์ไปยังประเทศจีน ทูสนับสนุนจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ เมย. 2551 - กพ. 2552 (หัวหน้าโครงการ)
- โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) ในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋อหู่ (Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation : PBG) ทูสนับสนุนจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ ธค. 2551 - กย. 2552 (หัวหน้าโครงการ)
- โครงการศึกษาโอกาสและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนด้านอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน ทูสนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ พค. 2553 (นักวิจัย)
- โครงการวิจัยจัดทำข้อมูลการเจาะตลาดเชิงลึกเพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีน ภายใต้โครงการ ASEAN SMEs Partnership Roadmap ทูสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว) โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ สค. 2553 (หัวหน้าโครงการ)
- โครงการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบการพัฒนาและแผนพัฒนาจังหวัดนครพนมเพื่อรองรับสะพานมิตรภาพแห่งที่ 3 นครพนม คำม่วน ทูสนับสนุนจาก จังหวัดนครพนม มค.2554 (ที่ปรึกษา)
- โครงการพัฒนาเตรียมความพร้อมธุรกิจโลจิสติกส์รองรับการค้าชายแดนและตลาด AEC ภายใต้โครงการพัฒนาโลจิสติกส์การค้า ทูสนับสนุนจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ กพ. 2554 (หัวหน้าโครงการ)
- โครงการสำรวจออกแบบรายละเอียดและการบริหารจัดการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้า (Feasibility study on Intermodal Facilities) ที่เชียงแสน และเชียงของ จังหวัดเชียงราย ทูสนับสนุนจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม โดยบริษัท ทรานส์คอนซัลท์ จำกัด (Lead Firm) ร่วมกับบริษัท เอฟซีลอน จำกัด บริษัท ฟิสท์ เทคโนโลยี 2554 (ที่ปรึกษา)
- โครงการศึกษาการเจรจาการค้าพหุภาคีรอบโดฮาภายใต้กรอบองค์การการค้าโลกและผลกระทบต่อเศรษฐกิจการค้าของไทย ทูสนับสนุนจากกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ 2554 (ที่ปรึกษา)
- โครงการศึกษาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของผลิตภัณฑ์ยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ทูสนับสนุนจากสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐกิจศาสตร์ 2554 (ที่ปรึกษา)

- โครงการ ASEAN Gateway to China ภายใต้กิจกรรมการพัฒนาความร่วมมือเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: ASEAN SME Regional Gateway ส่วนที่ 2 ทูลสนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว) โดยศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์ 2554 (นักวิจัย)
- โครงการศึกษา Policies for Investment in China – GMS Cross-Border Economic Zones Development : Incentive Effects and Re-design, received a research grant under the GMS Phnom Penh Plan for Development Management (PPP) Phase III from the Asian Development Bank (ADB), September 2009 – August 2010 (นักวิจัยร่วมกับนักวิชาการจีน)
- โครงการศึกษาพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าในเส้นทางการขนส่งโลจิสติกส์ในแนวระเบียงเศรษฐกิจเหนือ-ใต้ และตะวันออก-ตะวันตกระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน
ทูลสนับสนุนจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข) กระทรวงคมนาคม โดยบริษัท ทราวิสคอนซัลท์ จำกัด ร่วมกับสถาบันห่วงโซ่คุณค่า มหาวิทยาลัยศรีปทุม เริ่ม 2554 (ที่ปรึกษา)

บทความทางวิชาการ

- “กฎระเบียบขององค์การการค้าโลกที่มีผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอาหารไทย” วารสารสุขุทัย ธรรมาธิราช , ธันวาคม 2538
- “มาตรา 24 ของ GATT ในการรวมกลุ่มการค้าภูมิภาค” วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ มีนาคม 2540
- “การเจรจาการค้าแบบรายสาขาภายใต้กรอบ WTO” วารสารชีพจรเศรษฐกิจ สิงหาคม 2542
- “มาตรฐานแรงงานกับการกีดกันการค้า” วารสารเศรษฐกิจการพาณิชย์ เมษายน 2542
- “เขตการค้าเสรีไทย-จีน : ฝันที่เป็นจริง ?” วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 16 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2545
- “น่านน้ำต่อเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน” วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 มกราคม 2546
- “ข้อเท็จจริงการค้ากับจีน : กรณีการทำข้อตกลงการค้าผัก-ผลไม้ปลอดภาษี” วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 17 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2546
- “นักธุรกิจจีนตามลำนน้ำโขง” วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 18 ฉบับที่ 1 มกราคม 2547
- “ควรรู้อะไรก่อนไปเจาะตลาดจีน” วารสารเศรษฐสาร ปีที่ 18 ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ 2547
- “ปัญหาและอุปสรรคผลไม้ไทยไปจีน” วารสารเคหการเกษตร ปีที่ 18 ฉบับที่ 8 สิงหาคม 2547 หน้า 153-158
- “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย : มณฑลเสฉวน” วารสารส่งเสริมการลงทุน ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 เมษายน 2548 หน้า 62-68
- “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย : มณฑลฉงชิ่ง “ วารสารส่งเสริมการลงทุน ปีที่ 16 ฉบับที่ 5 พฤษภาคม 2548 หน้า 67-71
- “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย : มณฑลยูนนาน” วารสารส่งเสริมการลงทุน ปีที่ 16 ฉบับที่ 6 มิถุนายน 2548 หน้า 62-67
- “ศักยภาพทางเศรษฐกิจของ 4 มณฑลจีนใกล้ไทย : กวางสี” วารสารส่งเสริมการลงทุน ปีที่ 16 ฉบับที่ 7 กรกฎาคม 2548 หน้า 57-63

- “การศึกษาวิจัยการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยใช้แนวคิดวิเคราะห์ Interconnecting Diamonds” วารสารเศรษฐศาสตร์เกษตร 25(2) : 57-84, 2549.
- “นโยบายพัฒนาภาคตะวันตกของจีนและนัยต่อไทย” รัฐศาสตร์สาร 27(3) : 154-182, 2549.
- “การเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจไทย-จีน : กรณีศึกษาข้อเท็จจริง ปัญหา และโอกาสในการเชื่อมโยงทางการค้าไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน” วารสารเศรษฐศาสตร์ ธรรมชาติ ปีที่ 24 ฉบับที่ 1 มีนาคม 2549 หน้า 51-112
- “มองเศรษฐกิจจีนปีจอ” วารสารส่งเสริมการลงทุน ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 มกราคม 2549 หน้า 70-71
- “การศึกษาวิจัยการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-มณฑลตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยใช้แนวคิดวิเคราะห์ Interconnecting Diamonds” เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาตินักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 2 ณ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 27 ตุลาคม 2549
- “จีนศึกษาในไทย : กรณีศึกษาเศรษฐกิจจีน” เอกสารประกอบการประชุมวิชาการไทย-จีน เรื่อง “จีนศึกษาในประเทศไทย และไทยศึกษาในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน” ณ สถาบันเอเชียตะวันออกศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ วันที่ 3-4 กรกฎาคม 2551
- “ทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ : อีกทางเลือกเชื่อมโยงไทย-จีนตอนใน” เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาตินักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 4 ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ วันที่ 24 ตุลาคม 2551
- “แนวคิดวิเคราะห์คุณค่า : กรณีศึกษาทางแปรรูปไปตลาดจีนและประเทศเพื่อนบ้าน “ เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาตินักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 6 ณ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง วันที่ 29 ตุลาคม 2553
- “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน AEC : What ? How ? and For Whom?” ตีพิมพ์ในเอกสารสมาคมเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย พฤศจิกายน 2553
- “ทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ : อีกทางเลือกเชื่อมโยงไทย-จีนตอนใน” เอเชียปริทัศน์ ปีที่ 31 ฉบับที่ 1 มค-มิย 2553 หน้า 1-29

บทความทางวิชาการภาษาอังกฤษ

- “China's Economic Influence in The GMS and ASEAN Region : A View from Thailand” เอกสารวิชาการนำเสนอในงานสัมมนาระหว่างประเทศ ชื่อ “To Advance Economic Cooperation in the Context of Mutual Growth” ณ Yunnan University นครคุนหมิง ประเทศจีน วันที่ 3-4 มิถุนายน 2548
- “Economic Implications of China's 'Go-West' Policy: A View from Thailand” วารสาร ASEAN Economic Bulletin, Singapore, Vol. 23, No. 2 (2006) , pp. 253-265 เดือน August 2006
- “Potential Sectors for Investment Linkages Between West Chinese Provinces and Thailand” วารสาร Contemporary Asia-Pacific Studies, No.8 (2006), pp. 34-41. สถาบัน Institute of Asia-Pacific Studies, Chinese Academy of Social Sciences (CASS) , Beijing.
- “Potential Industries in Southwestern Provinces of China : Opportunities and Obstacles in Connection with Thailand” เอกสารวิชาการนำเสนอในงานสัมมนาระหว่างประเทศ ชื่อ International Conference on

“Economic Cooperation in Greater Mekong Subregion (GMS) : Potential for Trade and Investment Promotion”, Chiang Mai Grand View Hotel, September 18-19, 2006

- “What you need to know about logistics in China” รายงานฉบับพิเศษ Building World-Class Logistics and Supply Chains, Vol.1: The Beginning for Thailand รายงานประจำปีของ Thailand Logistics and Production Society (TLAPS) Yearbook & Directory 2006, pp. 119- 123, November 2006.
- “Trade Relations Between Thailand and Chinese Provinces Under ASEAN-China FTA” เอกสารวิชาการนำเสนอในงานสัมมนาระหว่างประเทศ ชื่อ “China-ASEAN Economic and Managerial Forum 2007” โดย Kunming University of Science and Technology (KUST), Yunnan Provincial Education Bureau, China, Payap University and Chulalongkorn University at Faculty of Economics, Chulalongkorn University, Bangkok, January 13-14, 2007.
- “China’ s Go-West Policy and Its Implications for Economic Linkages : A View from Thailand” เอกสารวิชาการนำเสนอในงานประชุมวิชาการโครงการปริญญาเอกกาญจนาภิเษก ครั้งที่ 8 (RGJ-Ph.D. Congress VIII) โดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ระหว่างวันที่ 20-22 เม.ย. 2550 ณ โรงแรมจอมเทียน ปาล์มบีช รีสอร์ท พัทยา จังหวัดชลบุรี
- China’s Market: Myth & Realities นำเสนอผลงานวิจัยในงาน workshop ระหว่างประเทศชื่อ China’s Agriculture, Trade and Investment : Opportunities and Challenges for the GMS ร่วมกับนักวิชาการในประเทศ GMS จัดโดย Social Research Institute of Chiang Mai University and the Rockefeller Foundation , Green Lake Hotel, Kunming, China, February 28 – March 2, 2008.
- Trading with China : Myth & Realities นำเสนอผลงานวิจัยในงาน workshop ระหว่างประเทศชื่อ China’s Agriculture, Trade and Investment : Opportunities and Challenges for the GMS ร่วมกับนักวิชาการในประเทศ GMS จัดโดย Social Research Institute of Chiang Mai University and the Rockefeller Foundation , Green Lake Hotel, Kunming, China, February 28 – March 2, 2008.
- Success Stories of Thai Investment in China นำเสนอผลงานวิจัยในงาน workshop ระหว่างประเทศชื่อ China’s Agriculture, Trade and Investment : Opportunities and Challenges for the GMS ครั้งที่ 2 ร่วมกับนักวิชาการในประเทศ GMS จัดโดย Social Research Institute of Chiang Mai University and the Rockefeller Foundation , Rex Hotel, Ho Chi Minh City, Vietnam, October 30-31, 2008.
- Feasibility Study Report on Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation ศึกษาร่วมกับกับคณะผู้เชี่ยวชาญ Joint Expert Group on Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation จากประเทศจีนและประเทศอาเซียนอื่น คาดว่าจะเสร็จสมบูรณ์ June 2010.
- Mainland China and Southeast Asia Economic Linkages in the New Sub-Regional Cooperation in the South China Sea : Preliminary Analysis นำเสนอบทความในงาน Research Conference ชื่อ Asian Connections : Southeast Asian Model for Co-Existence in the 21st Century” จัดโดย Core University Program at Thammasat University, August 27, 2010.

การนำเสนอผลงานในต่างประเทศ

- To present a progress report of the research project on “Policies for Investment in China – GMS Cross-Border Economic Zones Development : Incentive Effects and Re-design” at the “Second PPP Research Workshop” , organized by Asian Development Bank (ADB) under the GMS Phnom Penh Plan for Development Management (PPP) Phase III, in Phnom Penh, Cambodia during 24-26 February 2010.
- To present an interim report of the research project on “Policies for Investment in China – GMS Cross-Border Economic Zones Development : Incentive Effects and Re-design” at the “PPP Research Midterm Workshop” , organized by Asian Development Bank (ADB) under the GMS Phnom Penh Plan for Development Management (PPP) Phase III, in Hanoi, Vietnam during 26-27 May 2010.
- To present an article “CAFTA and China-Thailand Economic Relations” as a co-author with Dr. Somsak Tambunlertchai at the 3rd “China-ASEAN Think Tank Strategic Dialogue”, under the theme of “China-ASEAN Cooperation in Post Financial Crisis”, organized by the Chinese Academy of Social Sciences (CASS) and Guangxi Academy of Social Sciences (GASS) in Nanning, Guangxi PRC during 17-18 October 2010.

การให้สัมภาษณ์สื่อต่างประเทศ

- ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนจีน Xinhua News Agency ในหัวข้อ "China-ASEAN FTA in Thai Perspective" เมื่อวันที่ 17 ตุลาคม 2553
- ให้สัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์ NHK World สถานีโทรทัศน์จากญี่ปุ่น เกี่ยวกับความตกลงการค้าอาเซียน-จีน เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2553
- ให้สัมภาษณ์ในรายการ "People in the Know" ทางสถานีวิทยุ Online ของ China Radio International (CRI) ในหัวข้อ "China-ASEAN FTA Opens" ดำเนินรายการโดย Paul James ออกอากาศ เมื่อวันอังคารที่ 5 มกราคม 2553

ตัวอย่างการให้สัมภาษณ์สื่อโทรทัศน์ไทย

- ให้สัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์ “TNN” รายการ Economic Time เกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 ของจีน และนายต่อไทย เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2554
- ให้สัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์ “ASEAN Channel” เกี่ยวกับรถไฟความเร็วสูงของจีนใน GMS เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2554
- ให้สัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ในรายการ “สัปดาห์อาเซียน” เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรี ASEAN-China FTA เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2553

- ให้สัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์ Nation Channel รายการ**ซีพจรโลก** เกี่ยวกับเศรษฐกิจจีน เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2553
- ให้สัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ในรายงาน **“ที่นี่ ทีวีไทย”** เกี่ยวกับวาระครบรอบ “60ปีสถาปนาสาธารณรัฐประชาชนจีน” เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2552
- ให้สัมภาษณ์ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ในรายงาน **“ซัวโหม่งทำกิน”** เกี่ยวกับการค้าการลงทุนระหว่างไทย-จีน และประเทศเพื่อนบ้าน เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2552

งานเขียนตีพิมพ์อื่น ๆ

บทความประจำ คอลัมน์ **“มองจีน มองไทย”** หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และสื่อสิ่งพิมพ์อื่นๆ เช่น

การค้ากับจีนหลังเข้า WTO: สดใสหรือมืดมน	ผู้จัดการรายวัน 2 กค. 2546
การค้าไทย-มณฑลจีน : ข้อเท็จจริง โอกาส และอุปสรรค	มติชนสุดสัปดาห์ 3 กพ 2549
ขอฝากนโยบายจีนกับรัฐบาลอาจารย์อภิสิทธิ์ ตอนที่ 1 -3	มติชนสุดสัปดาห์ ฉบับ 1482-1484 มค.2552

● บทความในคอลัมน์ “มองจีน มองไทย”

ข้อตกลงการค้า-ผลประโยชน์ลดภาษีไทย-จีน : ใครเก็บเกี่ยวก่อน	กรุงเทพธุรกิจ 15-16 ตค. 2546
เส้นทางสู่ระบบตลาดของจีน จากมุมมองเศรษฐศาสตร์สถาบัน	กรุงเทพธุรกิจ 31 ตค. 2546
รัฐบาลระดับมณฑลของจีน	กรุงเทพธุรกิจ 5 ธค. 2546
ความคาดหวังของจีนจากนิคมอุตสาหกรรมเชียงรายได้	กรุงเทพธุรกิจ 4 กพ. 2547
ควรรู้อะไรก่อนไปเจาะตลาดจีน	กรุงเทพธุรกิจ 3 มีนาคม 2547
อีกหนทางในการแก้ปัญหาผลไม้ไทยในตลาดจีน	กรุงเทพธุรกิจ 20 มีค. 2547
ศักยภาพของมณฑลเสฉวนที่ไม่ควรมองข้าม	กรุงเทพธุรกิจ 5 และ 12 พค. 2547
จีนปรับกฎหมายใหม่เพื่อปกป้องพ่อค้าจีน	กรุงเทพธุรกิจ 3 มิย. 2547
อุปสรรคการค้า เอฟทีเอไทย-จีน	กรุงเทพธุรกิจ 16 มิย. 2547
ไทยหนุนจีนมีสถานะ เศรษฐกิจการค้าตลาด	กรุงเทพธุรกิจ 23 มิย. 2547
รู้เท่าทันกฎหมายการค้าฉบับใหม่ของจีน	ผู้จัดการรายวัน 30 มิย. 2547
ของฝากไปเจรจา “เอฟทีเอ” กับจีน	กรุงเทพธุรกิจ 13 กค. 2547
คนจีนรุ่นใหม่กับการติดยี่ห้อ	กรุงเทพธุรกิจ 4 สค. 2547

หนึ่งมณฑล หนึ่งประเทศ	กรุงเทพมหานคร 2 กย. 2547
"จีน" ชื่อสินค้าอะไรจากไทยบ้าง	กรุงเทพมหานคร 29 กย. 2547
ทำไมยูนิคานจะมาลงทุนนิคมอุตสาหกรรมที่เชียงรายได้	กรุงเทพมหานคร 14-15 ตค.47
"เก็บตก"งานไชน่า-อาเซียนเอ็กซ์โป"ที่กวางสี	กรุงเทพมหานคร 12 พย. 2547
เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีน: ระเบิดเวลาหรือนาฬิกาปลุก	กรุงเทพมหานคร 25 พย. 2547
ความสำเร็จของธุรกิจไทยในจีน	กรุงเทพมหานคร 16 ธค. 2547
จีนได้อะไรจากการเก็บ "ภาษีส่งออก" สิ่งทอ	กรุงเทพมหานคร 13 มค. 2548
ข้อจำกัดของระบบกระจายสินค้าในตลาดจีน	กรุงเทพมหานคร 27 มค. 2548
เขตเศรษฐกิจพิเศษของจีน : ต้นแบบของใคร	กรุงเทพมหานคร 10 กพ. 2548
เจาะลึก 4 มณฑลจีนใกล้ไทย	กรุงเทพมหานคร 24 กพ. 2548
ธุรกิจเอกชนจีนใน 4 มณฑลใกล้ไทย	กรุงเทพมหานคร 10 มีค. 2548
ฮกเกี้ยน (ผู้เขียน) วันนี้	กรุงเทพมหานคร 24 มีค. 2548
ไปเจาะตลาดจีนอีสานกันเถอะ	กรุงเทพมหานคร 7 เมย. 2548
หนีข่าว จากคุณหมิง	กรุงเทพมหานคร 21 เมย. 2548
ยูนิคาน-กวางสี 2 คู่แข่งที่ต้องจับตามอง	กรุงเทพมหานคร 5 พค. 2548
ท่องเที่ยวในยูนิคานกำลังบูม	กรุงเทพมหานคร 19 พค. 2548
ธุรกิจโรงแรมไทยที่อยู่รอดได้ในจีน	กรุงเทพมหานคร 2 มิย. 2548
SME ไทยที่รุกได้ในตลาดจีน	กรุงเทพมหานคร 16 มิย. 2548
เรารู้จักจีนดีแค่ไหน	กรุงเทพมหานคร 30 มิย. 2548
รู้จักมณฑลจีน (1) : การค้าไทย-จีนรายมณฑล	กรุงเทพมหานคร 28 กค. 2548
(อภิมา) มณฑลมังกรของจีน ตอนที่ 1 และจบ	กรุงเทพมหานคร 11 สค. และ 8 กย. 2548
รุกมณฑลจีน	กรุงเทพมหานคร 6 ตค. 2548
ต้นทุนโลจิสติกส์ของจีนสูงแค่ไหน	กรุงเทพมหานคร 3 พย. 2548
Doing Business in China	กรุงเทพมหานคร 1 ธค. 2548
กลุ่มฟานจู่ชานเจียว ตอนที่ 1-2	กรุงเทพมหานคร 26 มค 2549 และ 23 กพ. 2549
จับตาแผน 11 ของมณฑลจีน	กรุงเทพมหานคร 23 มีค. 2549

“พริกไทย” ในกรุงปักกิ่ง	กรุงเทพธุรกิจ 20 เมย. 2549
พืชชาพันธุ์ไทยในเมืองเจิ้งโจว	กรุงเทพธุรกิจ 18 พค. 2549
มณฑลไห่หนิงของจีน คือ ตลาดของไทย	กรุงเทพธุรกิจ 15 มิย. 2549
สามมิตรมอเตอร์” ในเมืองรยยนต์ของจีน	กรุงเทพธุรกิจ 13 กค. 2549
ผ้า “ผืน 11” ประเทศจีน	กรุงเทพธุรกิจ 10 สค. 2549
ธุรกิจเรือไทยในดินแดนเจียงเหอ	กรุงเทพธุรกิจ 7 กย. 2549
Rise with the Dragon : เติบโตไปกับมังกรจีน	กรุงเทพธุรกิจ 5 ตค. 2549
หนานหนิง	กรุงเทพธุรกิจ 2 พย. 2549
จุดอ่อนเศรษฐกิจจีน	กรุงเทพธุรกิจ 30 พย. 2549
คำถามเกี่ยวกับจีนที่ถูกถามบ่อย	กรุงเทพธุรกิจ 28 ธค. 2549
ข้ามสามเศียรธุรกิจได้ด้วยคุณภาพ	กรุงเทพธุรกิจ 25 มค. 2550
บริษัทไทยจับคู่แต่งงานในจีน	กรุงเทพธุรกิจ 22 กพ. 2550
รัฐบาลจีนปูทาง”ทุนใน”แข่ง”ทุนนอก”	กรุงเทพธุรกิจ 22 มีค. 2550
ร้านกาแฟของปัญญาอินทรีในแดนมังกร	กรุงเทพธุรกิจ 19 เมย. 2550
คาร์ฟูร์ คุกคืบตลาดค้าปลีกของจีนได้อย่างไร	กรุงเทพธุรกิจ 17 พค. 2550
ปัญญาชนจีนมองจีน (อาร์ม ตั้งนิรันดร)	กรุงเทพธุรกิจ 14 มิย. 2550
โรงเรียนนานาชาติในมณฑลมั่งคั่งของจีน	กรุงเทพธุรกิจ 12 กค. 2550
ธนาคารสัญญาดีไทยในจีนแผ่นดินใหญ่	กรุงเทพธุรกิจ 9 สค. 2550
สร้างธุรกิจในจีน ใครว่าง่าย	กรุงเทพธุรกิจ 6 กย. 2550
อะไรคือผลประโยชน์ของจีนในพม่า	กรุงเทพธุรกิจ 4 ตค. 2550
สินค้า SMEs ไทยเจาะตลาดมณฑลจีนได้หรือไม่	กรุงเทพธุรกิจ 8 พย. 2550
ทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ : เส้นทางเศรษฐกิจไทย-จีนตะวันตก	กรุงเทพธุรกิจ 27 ธค. 2550
สภาพเศรษฐกิจการค้าตามแนว “ทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ”	กรุงเทพธุรกิจ 24 มค. 2551
คู่แข่ง “ทางหลวงคุนหมิง-กรุงเทพฯ”	กรุงเทพธุรกิจ 21 กพ. 2551
ทุนจีน “เดินออกไป”	กรุงเทพธุรกิจ 20 มีค. 2551
กฎแห่งตลาดจีน	กรุงเทพธุรกิจ 18 เมย. 2551

ที่สุดในโลก" ในภูมิภาคฉางชานเจียว	กรุงเทพธุรกิจ 15 พค. 2551
ทางออกสู่ทะเลของจีนตะวันตก	กรุงเทพธุรกิจ 19 มิย. 2551
จีนศึกษาในไทย : ด้านเศรษฐกิจจีน	กรุงเทพธุรกิจ 17 กค. 2551
ค้ากับจีนยากหรือง่าย	กรุงเทพธุรกิจ 14 สค. 2551
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเบงกอลสำคัญไฉน	กรุงเทพธุรกิจ 17 กย. 2551
ผู้ประกอบการ (จีน) ในยุค ใครรวยได้ รวยก่อน	กรุงเทพธุรกิจ 9 ตค. 2551
มองจีน มองเวียดนาม ตอนที่ 1	กรุงเทพธุรกิจ 6 พย.2551
มองจีน มองเวียดนาม ตอนที่ 2	กรุงเทพธุรกิจ 4 ธค 2551
มองจีน มองเวียดนาม ตอนที่ 3	กรุงเทพธุรกิจ 1 มค. .2552
เศรษฐกิจแดนมังกร	กรุงเทพธุรกิจ 29 มค. 2552
ลัดเลาะเส้นทางสาย R13 เชื่อม R8 ต่อ R9 (ตอนที่ 1)	กรุงเทพธุรกิจ 26 กพ.2552
ลัดเลาะเส้นทางสาย R13 เชื่อม R8 ต่อ R9 (ตอนที่ 2)	กรุงเทพธุรกิจ 26 มีค.2552
ลัดเลาะเส้นทางสาย R13 เชื่อม R8 ต่อ R9 (ตอนจบ)	กรุงเทพธุรกิจ เมย.2552
ประตูลู่ "อาเซียน" ของจีน	กรุงเทพธุรกิจ พค.2552
ผิงเสียง :เมืองหน้าด่านใหม่การค้าไทย-จีน	กรุงเทพธุรกิจ มิย. 2552
R12 คู่แข่งเส้นทาง R 9	กรุงเทพธุรกิจ กค. 2552
ก้าวแรกของไทยในกรอบความร่วมมือ PBG	กรุงเทพธุรกิจ สค. 2552
ย่ำเท้า 31 มณฑลจีน	กรุงเทพธุรกิจ กย. 2552
อีสานไทยไม่ไกลจีน	กรุงเทพธุรกิจ ตค. 2552
อัญมณีไทย (จะ)ไปจีน	กรุงเทพธุรกิจ พย. 2552
ไทยใช้ประโยชน์จาก"เอฟทีเออาเซียน-จีน"มากน้อยแค่ไหน	กรุงเทพธุรกิจ ธค. 2552
คนจีนซื้ออะไรให้กันในวันปีใหม่	กรุงเทพธุรกิจ 31 ธค. 2552
มุ่งสู่ จีนตะวันตก	กรุงเทพธุรกิจ มค. 2553
กรณีศึกษาเส้นทางสู่ทะเลของจีนตะวันตก : ค่าใช้จ่าย ระยะทางและระยะเวลา หนึ่งประเทศ สองระบบ	กรุงเทพธุรกิจ กพ .2553 กรุงเทพธุรกิจ มีค. 2553
ได้วันนี้	กรุงเทพธุรกิจ เมย. 2553

เศรษฐกิจมหาน้อยของจีนเป็นอย่างไร	กรุงเทพธุรกิจ พค. 2553
Shanghai World Expo ใหญ่โตแค่ไหน	กรุงเทพธุรกิจ มิย. 2553
นักเศรษฐศาสตร์จีน มองจีน	กรุงเทพธุรกิจ กค. 2553
สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ผ่าน R12 สู่ว้าเจี๋ย VungAng	กรุงเทพธุรกิจ สค. 2553
โมเดลจีน และ Beijing Consensus	กรุงเทพธุรกิจ กย. 2553
เศรษฐกิจยูนนานใหญ่แค่ไหน	กรุงเทพธุรกิจ ตค. 2553
MOU รถไฟจีน-ลาวและจุดอ่อนโครงข่ายรถไฟยูนนาน	กรุงเทพธุรกิจ พย. 2553
ท่าเรือเจียวเปี๋ย และแนวรถไฟพม่า-ยูนนาน	กรุงเทพธุรกิจ ธค. 2553
จีนภิวตร์..ไทยรู้อะไร..ยังต้องรู้อะไร	กรุงเทพธุรกิจ ธค. 2553
ASEAN-China FTA ครบ 1 ปี : ไทยใช้สิทธิขอลดภาษีแก๊งค์ไหน	กรุงเทพธุรกิจ มค. 2554
การค้ากับมณฑลจีน ภายใต้ ACFTA : กรณีศึกษา "เทียนจิน"	กรุงเทพธุรกิจ กพ. 2554
กระแส "ทุนจีน" ในไทยและอาเซียน	กรุงเทพธุรกิจ มีค. 2554
จีน (จะ) เปลี่ยนโฉมด้วย "แผนพัฒนาฯ ฉบับ 12"	กรุงเทพธุรกิจ เมย. 2554
เหตุอันใดนายภักจีน (บินข้ามไทย) ไปเยือนมาเลเซีย-อินโดนีเซีย	กรุงเทพธุรกิจ พค. 2554
ยุทธศาสตร์ "รุกไล่" ของจีน กรณีศึกษา กลุ่ม PBG	กรุงเทพธุรกิจ มิย. 2554
เอกชนจีนคาดหวังอะไรจากอาเซียน	กรุงเทพธุรกิจ กค. 2554

การสำรวจและเก็บข้อมูลภาคสนามในประเทศจีนและประเทศเพื่อนบ้าน ตั้งแต่วันที่ 2544

- 1) มหานครปักกิ่ง เพื่อสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่จีน กระทรวงการต่างประเทศจีน (Wai Jiao Bu) ภายใต้โครงการศึกษาเปรียบเทียบกระบวนการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับเอเปกของประเทศสมาชิก : กรณีประเทศจีน ทุนสนับสนุนจากสภาวิจัยแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ระหว่างวันที่ 30 เมย – 3 พค 2544
- 2) มหานครปักกิ่ง- มงโกเลียใน (นครหฺเหอเฮ่าเทอร์-เมืองเป่าเถว) เพื่อแลกเปลี่ยนการเยี่ยมชมเยือนระหว่างสถาบันการศึกษา พร้อมคณะกรรมการโครงการจีนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมษายน 2545
- 3) ฮองกง-เซินเจิ้น-กวางเจา เพื่อศึกษาสำรวจเส้นทางคมนาคมทางรถไฟเชื่อมโยงจีนกับฮ่องกง และสำรวจการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจระหว่างฮ่องกง-เซินเจิ้น ภายใต้ข้อตกลง Closer Economic Partnership Agreement (CEPA) ระหว่างวันที่ 5-7 ตุลาคม 2546

4) นครเจิ้งตู ในมณฑลเสฉวน เพื่อศึกษาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว อุทยานมรดกโลกจ้าวจ้ายโกว และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ระหว่างวันที่ 18-22 ตุลาคม 2546

5) สำรวจตลาดในเมืองหลวงของมณฑลทางตะวันตกจีน ได้แก่ คุนหมิง (ยูนนาน) กุ้ยหยาง (กุ้ยโจว) เจิ้งตู (เสฉวน) ซีอาน (ส่านซี) และ หานหนิง (กวางสี) เพื่อศึกษาข้อมูลสำรวจสภาพเศรษฐกิจและเยี่ยมชม / สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญของ Yunnan University และ Yunnan Normal University ระหว่างวันที่ 16-27 พฤศจิกายน 2546

6) เชียงใหม่-เชียงใหม่ (จิ่งหรง)-เชียงแสน-เชียงของ เพื่อสัมภาษณ์และสำรวจเส้นทางค้าขายแดนและการท่องเที่ยว โดยการเดินทางมากับเรือสินค้าล่องไปตามแม่น้ำโขง ระหว่างวันที่ 6-12 ธันวาคม 2546

7) หนองคาย-เจียงจันทร์-หลวงพระบาง เพื่อสัมภาษณ์และสำรวจเส้นทางไหลของสินค้าและการลงทุนของจีนในประเทศเพื่อนบ้าน ระหว่างวันที่ 13-19 ธันวาคม 2546 โดยมีเจ้าหน้าที่และนักวิจัยชาวจีนจากมณฑลยูนนานร่วมเดินทางด้วย

8) มณฑลไต้หวัน (ไท่หล่า) เพื่อสัมภาษณ์และสำรวจตลาดและโอกาสของสินค้าไทยในตลาดเมืองไท่ชวู และเมืองซันย่า ระหว่างวันที่ 22-26 กุมภาพันธ์ 2547 โดยร่วมเดินทางไปกับคณะ ของโครงการที่มปฏิบัติการพิเศษเคลื่อนที่เร็วของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

9) นครเจิ้งตู (มณฑลเสฉวน) –มหานครฉงชิ่ง-ล่องแม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง)-เมืองอู่ฮั่น (มณฑลหูเป่ย์) และเขื่อนสามโตรกผา (Three Gorges) เพื่อสัมภาษณ์และสำรวจข้อมูลและสภาพเศรษฐกิจเบื้องต้น เยี่ยมชม Chongqing University และ Sichuan University ระหว่างวันที่ 18-25 เมษายน 2547

10) มหานครปักกิ่ง ร่วมกับผู้บริหารและนักวิจัยสกว. เพื่อสัมภาษณ์และหารือกับหน่วยงานราชการของไทยในประเทศจีน (สถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงปักกิ่ง) และเยี่ยมชม Peking University และ Beijing Language and Culture University ระหว่างวันที่ 20-23 กันยายน 2547

11) มหานครเซี่ยงไฮ้ นครหางโจว (มณฑลเจ้อเจียง) และเมืองซูโจว (มณฑลเจียงซู) ร่วมกับคณะรัฐศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ เพื่อดูงานและหารือกับหน่วยงานราชการของไทยในมหานครเซี่ยงไฮ้ และเยี่ยมชม Fudan University ระหว่างวันที่ 14-18 ตุลาคม 2547

12) นครหนานหนิง เขตปกครองตนเองจ้วง กวางสี เพื่อสัมภาษณ์และร่วมงานแสดงสินค้า China-ASEAN Expo โดยเดินทางร่วมกับคณะนักธุรกิจของธนาคารกสิกรไทย จำกัด ระหว่างวันที่ 2-6 พฤศจิกายน 2547

13) มณฑลฝูเจี้ยน (นครฝูโจว-เซี่ยเหมิน-ฝูเถียน-อู่ชาน) สำรวจและสัมภาษณ์ ตาม “โครงการจัดทำหนังสือเศรษฐกิจจีน 11 มณฑลที่มีนัยสำคัญต่อไทย” ทูลสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) 12-17 มีนาคม 2548

14) นครฮาร์บิน (มณฑลเฮยหลงเจียง) และนครเหลียวหยาง (มณฑลเหลียวหนิง) ร่วมเดินทางกับคณะ Export Rally กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ 19-26 มีนาคม 2548 เพื่อสำรวจตลาดและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง

15) นครคุนหมิง (มณฑลยูนนาน) ในฐานะอาจารย์รับเชิญสอนวิชา International Economics และศึกษาวิจัย ณ Yunnan University ระยะเวลา 2 เดือน ระหว่าง 3 เมษายน- 7 มิถุนายน 2548

-
- 16) สำรวจเส้นทางสายไหม จากคุนหมิง-หลานโจว-ตุนหวง-ทงปู๋น ในมณฑลกานซู – อู๋หมี่ ในซินเกียง –นครเฉิงตู ในเดือน พฤษภาคม 2548
- 17) สำรวจเส้นทางถนนจากแม่สาย-เชียงตุง-เมืองลา-จิ่งหง และล่องแม่น้ำโขงจากท่าเรือเมืองจิ่งหง สิบสองปันนา ลงมายัง ท่าเรือเชียงแสน ระหว่างวันที่ 9-13 กรกฎาคม 2548
- 18) กวางสี (ก๊วยหลิน-หลิวโจว-หนานหนิง-ผิงเสียง) กว่างตง (เชินเจิ้น-จูไห่) มาเก๊า-ฮ่องกง สำรวจเมืองและมณฑลภายใต้กลุ่ม Pan-Pearl River Delta ระหว่างวันที่ 19-26 กุมภาพันธ์ 2549
- 19) มหานครปักกิ่ง-เจิ้งโจว (มณฑลเหอหนาน) –ไท่หยวน (มณฑลซานซี) – ฉางซา (มณฑลหูหนาน) -หนานชาง (มณฑลเจียงซี) สำรวจตลาดมณฑลจีนตอนกลาง ระหว่างวันที่ 3-12 มีนาคม 2549
- 20) มหานครปักกิ่ง-ซินหวงเต่า (มณฑลเหอเป่ย์)-ชิงเต่า (ซานตง) สำรวจท่าเรือและเส้นทางโลจิสติกส์ ระหว่างวันที่ 25 มีนาคม – 2 เมษายน 2549
- 21) อู่ฮั่น (มณฑลหูเป่ย์) – เซียนสามโตรก- ล่องแม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง) -มหานครฉงชิ่ง สำรวจตลาด และเส้นทางโลจิสติกส์ ระหว่างวันที่ 10- 18 เมษายน 2549
- 22) มหานครเซี่ยงไฮ้- มณฑลเจ้อเจียง (เมืองอู่ –เมืองหนิงโป) สำรวจตลาดและท่าเรือน้ำลึก ระหว่างวันที่ 18- 25 เมษายน 2549
- 23) มาเก๊า-ฮ่องกง-เซินเจิ้น-ตงก่วน-จูไห่ สำรวจตลาดและท่าเรือน้ำลึก ระหว่างวันที่ 28 เมษายน – 2 พฤษภาคม 2549
- 24) มหานครปักกิ่ง-ต้าเหลียน (มณฑลเหลียวหนิง)- ฉางชุน (มณฑลจี๋หลิน)-มหานครเทียนจิน สำรวจตลาด เส้นทางโลจิสติกส์และท่าเรือน้ำลึก งบสกว. Logistics ระหว่างวันที่ 12-18 พฤษภาคม 2549
- 25) กลุ่มเศรษฐกิจฉางชานเจียว ได้แก่ มหานครเซี่ยงไฮ้-มณฑลเจียงซู (ซูโจว-หนานจิง-อู่ซี-ฉางโจว) สำรวจตลาด เส้นทางโลจิสติกส์และท่าเรือน้ำ ระหว่างวันที่ 8-12 กรกฎาคม 2549
- 26) เมืองท่าชิงเต่า-เอียนไถ-เวย์ไห่ (มณฑลซานตง) และเมืองเซี่ยเหมิน (มณฑลฝูเจี้ยน) สำรวจตลาด เส้นทางโลจิสติกส์และท่าเรือน้ำ ระหว่างวันที่ 12-18 ตุลาคม 2549
- 27) ฮ่องกง-เซินเจิ้น สำรวจตลาด เส้นทางโลจิสติกส์และท่าเรือน้ำ ร่วมกับคณะนักวิจัย สกว. ระหว่างวันที่ 8-12 ธันวาคม 2549
- 28) มหานครปักกิ่ง-มหานครเซี่ยงไฮ้-มณฑลเจ้อเจียง (อู่ฮั่น-หางโจว)-มณฑลเจียงซู (ซูโจว) ร่วมเดินทางไปกับคณะดูงานของ กฟผ. (EGAT) ระหว่างวันที่ 27 มี.ค.- 2 เม.ย. 2550
- 29) มหานครปักกิ่ง เพื่อนำนักศึกษาหลักสูตร IMBA, China Track มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เข้าอบรมและแลกเปลี่ยนกับ มหาวิทยาลัยชิงหวา Tsinghua University ระหว่างวันที่ 9-14 กรกฎาคม 2550
-

-
- 30) นครกวางเจา - เมืองจางชาน - เมืองเซินเจิ้น ในมณฑลกวางตุ้ง เพื่อนำคณะข้าราชการจากสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม และนักวิจัยของTDRI เดินทางไปดูงานและสัมมนา ระหว่างวันที่ 20-24 กรกฎาคม 2550
- 31) เมืองเซี่ยเหมิน (มณฑลฝูเจี้ยน) - มหานครเซี่ยงไฮ้ - นครหยินชว่น (เขตปกครองตนเองหนิงเซี่ย) สนับสนุนการวิจัยและเก็บข้อมูลภาคสนามจากสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ระหว่างวันที่ 31 กรกฎาคม - 5 สิงหาคม 2550
- 32) นครคุนหมิง - นครเฉิงตู - มหานครฉงชิ่ง - นครหนานหนิง - เมืองเป่ย์ไห่ สนับสนุนการวิจัยและเก็บข้อมูลภาคสนามจากสำนักงานส่งเสริมวิทยาศาสตร์ขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ระหว่างวันที่ 8-14 สิงหาคม 2550
- 33) สำรวจเส้นทางถนน Kunming-Bangkok Highway หรือ R3E จากหลวงพระบาง - เมืองบ่อเต็น (ลาว) - เมืองบ่อหาน เมืองจ๋างหง (เชียงรุ่ง) ในจีน สนับสนุนการวิจัยและเก็บข้อมูลภาคสนามจากกระทรวงพาณิชย์ ระหว่างวันที่ 8-12 กันยายน 2550
- 34) นครเฉิงตู มณฑลเสฉวน บรรยายให้กับนักธุรกิจจีนในมณฑลเสฉวน หัวข้อ "How to Build Business Partnerships in Thailand" จัดโดย ธนาคารกสิกรไทย จำกัด ณ โรงแรม Sofitel Wanda Chengdu ระหว่างวันที่ 9-13 ธันวาคม 2550
- 35) นครคุนหมิง มณฑลยูนนาน เพื่อนำเสนอผลงานชื่อ Trading with China : Myth & Realities ในงาน workshop ชื่อ China's Agriculture, Trade and Investment : Opportunities and Challenges for the GMS ร่วมกับนักวิชาการในประเทศ GMS จัดโดย Social Research Institute of Chiang Mai University และ the Rockefeller Foundation ณ โรงแรม Green Lake Hotel วันที่ 28 กพ. - 2 มีค 2551
- 36) มหานครปักกิ่ง-เมืองชิงเต่า (ซานตง) สนับสนุนการวิจัยและเก็บข้อมูลภาคสนามจากสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ) ระหว่างวันที่ 20-25 กรกฎาคม 2551
- 37) เมืองเป่ย์ไห่ (กวางสี) ในฐานะตัวแทนผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทย ร่วมกับข้าราชการระดับสูงกระทรวงพาณิชย์เพื่อเข้าร่วมการประชุมในการจัดตั้ง "Joint Expert Group on Pan Beibu Gulf Economic Cooperation (JEG on PBG)" ณ เมืองเป่ย์ไห่ กวางสี ระหว่างวันที่ 29 กรกฎาคม - 1 สิงหาคม 2551
- 38) นครหนานหนิง (กวางสี) ในฐานะผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทย ร่วมกับข้าราชการระดับสูงกระทรวงพาณิชย์เพื่อเข้าร่วมการประชุม Joint Expert Group on Pan Beibu Gulf Economic Cooperation (JEG on PBG) ครั้งที่ 2 ณ นครหนานหนิง กวางสี ระหว่างวันที่ 23 - 25 ตุลาคม 2551
- 39) นคร Ho Chi Minh เวียดนาม ในฐานะนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทย นำเสนอผลงานวิจัยในงาน workshop ระหว่างประเทศชื่อ China's Agriculture, Trade and Investment : Opportunities and Challenges for the GMS ครั้งที่ 2 ร่วมกับนักวิชาการในประเทศ GMS จัดโดย Social Research Institute of Chiang Mai University and the Rockefeller Foundation ระหว่างวันที่ 30 - 31 ตุลาคม 2551
- 40) เส้นทางเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน นครพนม-ท่าแขก-เส้นทาง R13- เส้นทาง R8 เวียดนาม - เมือง Vinh -เมือง Hue - นคร Danang - เส้นทาง R9 - ลาวบาว -สะหวันนะเขต- มุกดาหาร โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) ในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS และ
-

กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋ยปู้ (Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation : PBG) ระหว่างวันที่ 6-10 กุมภาพันธ์ 2552

41) มหานครฉงชิ่ง-ล่องแม่น้ำฉางเจียง (แยงซีเกียง)-เมืองอี้ซาง (มณฑลหูเป่ย์) และเขื่อนสามโตรกผา (Three Gorges) -นครอู่ฮั่น ระหว่างวันที่ 10-15 เมษายน 2552

42) เส้นทางเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน หนองคาย (บึงกาฬ) – ประเทศลาว เมืองปากซัน- เส้นทาง R13 - ท่าแขก- เส้นทาง R12 – ประเทศเวียดนาม เมือง Vinh – กรุง Hanoi- เมืองHaiphong- เมือง Halong- เมือง Mong Cai- ประเทศจีน (กวางสี) เมืองตงชิ่ง – นครหนานหนิง- เมืองผิงเฉิง- ประเทศเวียดนาม เมือง Lang Son- กรุง Hanoi ภายใต้โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) ในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋ยปู้ (Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation : PBG) 27 เม.ย.- 7พค. 2552

43) เส้นทางรถไฟจากหนองคาย-ลาว ท่านาแล้ง เวียงจันทน์ ภายใต้โครงการพัฒนาความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมกับประเทศเพื่อนบ้าน (พื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor : NSEC) ในเส้นทาง Eastern Sub-Corridor ภายใต้กรอบ GMS และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจรอบอ่าวเป๋ยปู้ (Pan-Beibu Gulf Economic Cooperation : PBG) 30-31 กค. 2552

44) นครซีหนิง (ชิงไห่) - นครลาซา (ทิเบต) สำรวจข้อมูลภาคสนาม และสำรวจประเทศจีน ครบ 31 มณฑล สค. 2552

45) นครหนานหนิง (กวางสี) ในฐานะผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทย ร่วมกับข้าราชการระดับสูงกระทรวงพาณิชย์เพื่อเข้าร่วมการประชุม Joint Expert Group on Pan Beibu Gulf Economic Cooperation (JEG on PBG) ครั้งที่ 3 ณ นครหนานหนิง กวางสี ระหว่างวันที่ 5- 7 สิงหาคม 2552

46) เส้นทาง R 12 เชื่อมโยงไปจีน จากนครพนม แนวสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 ข้ามไปประเทศลาว เมืองท่าแขก - เส้นทาง R12 - ประเทศเวียดนาม เมือง Vinh – กรุง Hanoi- เมือง Lang Son – ประเทศจีน เมืองผิงเฉิง – นครหนานหนิง - นครกวางโจว ร่วมกับผู้ประกอบการ logistics โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และคณะผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา 31 สค.- 4 กย. 2552

47) นครกวางโจว-เมืองพานหยู-เมืองเสิ่นเจิ้น- นครหางโจว –มหานครเซี่ยงไฮ้ และแนวสะพานข้ามอ่าวหางโจว เพื่อสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ประกอบการธุรกิจอัญมณีในจีน ภายใต้โครงการศึกษาโอกาสและอุปสรรคทางการค้าและการลงทุนด้านอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศจีน ซึ่งศึกษาให้กับสถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน) 9-13 ตค. 2552

48) นครเจิ้งตู (เสฉวน) –มหานครฉงชิ่ง เพื่อสำรวจและสัมภาษณ์โอกาสสำหรับสินค้าหัตถกรรมของไทยในตลาดจีน ภายใต้โครงการศึกษาโครงการวิจัยจัดทำข้อมูลการเจาะตลาดเชิงลึกเพื่อขับเคลื่อนการค้าของ SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้/ตะวันตก" ภายใต้โครงการ ASEAN SMEs Partnership Roadmap สนับสนุนจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว) 23 – 27 ธค. 2552

49) เชียงราย – ลาว- สิบสองปันนา- ยูนนาน เพื่อสำรวจเส้นทาง R3E และ Kunming – Bangkok Highway พร้อมคณะกรรมการโครงการจีนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 20-24 มกราคม 2553

-
- 50) คุณหมิง-ซีอาน –ฉงชิ่ง –เหมียนหยาง –เจิงตู เพื่อสำรวจเส้นทางขนส่งโลจิสติกส์ในตะวันตก ร่วมกับนักวิจัยและผู้บริหารสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม 25 – 31 มกราคม 2553
- 51) กรุงพนมเปญ กัมพูชา เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยภายใต้โครงการศึกษา Policies for Investment in China – GMS Cross-Border Economic Zones Development : Incentive Effects and Re-design ในงาน research workshop โดยได้รับทุนจาก the GMS Phnom Penh Plan for Development Management (PPP) Phase III จากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย Asian Development Bank (ADB) 24-26 กุมภาพันธ์ 2553
- 52) ฮองกง (เขตบริหารพิเศษฮ่องกง : Hong Kong Special Administrative Region) ตามคำเชิญของรัฐบาลฮ่องกงภายใต้โครงการ Sponsored Visitors' Program 28 กุมภาพันธ์ – 5 มีนาคม 2553
- 53) ไต้หวัน เพื่อสำรวจโครงข่ายคมนาคมและพัฒนากิจการทางเศรษฐกิจของไต้หวัน 13 – 16 เมษายน 2553
- 54) มหานครเซี่ยงไฮ้ เพื่อสำรวจและดูงาน Shanghai World Expo 2010 พร้อมกับคณะจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 22 – 25 พฤษภาคม 2553
- 54) กรุงฮานอย เวียดนาม เพื่อนำเสนอผลงานวิจัยภายใต้โครงการศึกษา Policies for Investment in China – GMS Cross-Border Economic Zones Development : Incentive Effects and Re-design ในงาน research workshop โดยได้รับทุนจาก the GMS Phnom Penh Plan for Development Management (PPP) Phase III จากธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย Asian Development Bank (ADB) 26 – 28 พฤษภาคม 2553
- 55) กรุงปักกิ่ง – มหานครเทียนจิน เพื่อสัมภาษณ์นักเศรษฐศาสตร์จีน จาก Peking University และ Nankai University และนักวิจัย CASS โดยทุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 29 มิถุนายน – 3 กรกฎาคม 2553
- 56) ท่าเรือสงขลา-ปาดังเบซาร์-ป็นัง เดินทางร่วมกับคณะอนุกรรมการติดตามประเมินผลเศรษฐกิจอาเซียน ภายใต้คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ระหว่าง 9-11 กค. 2553
- 57) นครพนม แนวสะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 3 - ท่าแขก แขวงคำม่วน- เส้นทาง R12 – ท่าเรือ Vung Ang เวียดนาม เมือง Vinh – กรุง Hanoi- เมือง Lang Son – ประเทศจีน เมืองผิงเฉิง – นครหนานหนิง - นครกว๋างโจว ระหว่าง 21- 29 กค. 2553
- 58) สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 2 – มุกดาหาร –สะพานนะเขต เดินทางร่วมกับคณะอนุกรรมการติดตามประเมินผลเศรษฐกิจอาเซียน ภายใต้ คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ระหว่าง 3-4 สค. 2553
- 59) คุณหมิง-จิงหง (สิบสองปันนา)-R3A-หลวงน้ำทา-บ่อแก้ว-เซียงของ-เซียงแสน-เซียงราย เดินทางร่วมกับสำนักยุทธศาสตร์การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ คณะจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ 8 – 11 สค. 2553
- 60) เซี่ยงไฮ้- หวงซาน-อันฮุย เข้าร่วมกับคณะเดินทางชมงาน Shanghai Word Expo 2010 ระหว่าง 28 กย. – 3 ตค. 2553
-

61) หนองคาย-สะพานข้ามแม่น้ำโขงแห่งที่ 1 – รถไฟฟ้าล้านช้าง-เวียงจันทน์ และเข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวง Ministry of Public Works and Transport (MPWT) ของลาวเกี่ยวกับ MOU รถไฟจีน-ลาว โดยเดินทางร่วมกับคณะอนุกรรมการติดตามประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภายใต้ คณะกรรมการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ระหว่าง 6-7 ต.ค. 2553

62) นครหนานหนิง กวางสี เพื่อนำเสนอบทความในฐานะนักวิชาการผู้เขียนร่วม และผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทย นำเสนอบทความชื่อ CAFTA and China-Thailand Economic Relations ในงาน the 3rd “China-ASEAN Think Tank Strategic Dialogue” ,under the theme of “China-ASEAN Cooperation in Post Financial Crisis”, จัดโดย ณ นครหนานหนิง กวางสี ระหว่างวันที่ 16-19 ตุลาคม 2553

63) กรุงย่างกุ้ง พม่า ภายใต้โครงการพัฒนาเตรียมความพร้อมธุรกิจโลจิสติกส์รองรับการค้าชายแดนและตลาด AEC โดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ระหว่างวันที่ 22-24 พฤศจิกายน 2553

64) กรุงปักกิ่ง-นครเทียนจิน ภายใต้โครงการศึกษาการใช้ประโยชน์ ASEAN-China FTA โดยสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ศึกษาให้กรรมการค้าต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 16-19 มกราคม 2554

65) นครหนานหนิง (กวางสี) เพื่อเข้าพบรองนายกเทศมนตรีนครหนานหนิงและหน่วยงานที่ดูแลด้านการเงินการธนาคารของจีนประจำกวางสี ร่วมกับผู้บริหารธนาคารพาณิชย์ของไทย ระหว่างวันที่ 28 กพ - 2 มีค 2554

66) เมืองเซี่ยเหมิน มณฑลฝูเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) เพื่อเยี่ยมชมมหาวิทยาลัย Huaqiao University และรับเชิญเป็น “ที่ปรึกษา” ศูนย์ไทยศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยหัวเฉียวประเทศจีน ร่วมกับคณะผู้บริหารจากสำนักงานนายกรัฐมนตรี และสภาวิจัยแห่งชาติ รวมทั้งสมาคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจไทย-จีน ระหว่างวันที่ 29 มีค - 1 เมย 2554

67) เมืองจางเจี๋ยเจี๋ย มณฑลหูหนาน รับเชิญเข้าร่วม Workshop ชื่อ China – Thailand : Strategic Partner Relations เพื่อหารือร่วมกับนักวิชาการจีนและนำเสนอผลงานในหัวข้อ” ASEAN-China FTA (ACFTA) & Thailand-China Trade Relations” จัดโดย Public Policy Research Institute, Chiang Mai University ระหว่างวันที่ 17-21 เมษายน 2554

68) เมืองเป่ย์ไห่ (กวางสี) ในฐานะตัวแทนผู้เชี่ยวชาญจากประเทศไทย ร่วมกับข้าราชการระดับสูงกระทรวงพาณิชย์เพื่อเข้าร่วมการประชุม The 4th Joint Expert Group on Pan Beibu Gulf Economic Cooperation (JEG on PBG)” ณ เมืองเป่ย์ไห่ กวางสี ระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม- 3 มิถุนายน 2554

69) กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เพื่อสำรวจตลาดและติดตามความสัมพันธ์เศรษฐกิจจีน-ญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 22-26 มิถุนายน 2554

70) กรุงบันดาร์เสรี เบกาวัน ประเทศบรูไน เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามเศรษฐกิจประเทศในกลุ่มอาเซียน และการเข้าสู่ AEC ระหว่างวันที่ 17-18 กรกฎาคม 2554

กรกฎาคม 2554

Resume

1. Personal Information

Name: 李仁良 (LI REN LIANG) กาญจน์ หลี่

Sex: male

Age: 42 (Mar.1968)

Place of birth: Jiangsu province, China

Status: married

2. Education

1987-1992 Thai Language and Culture , Peking U. Beijing (BA)

1995-1999 Southeast Asia Studies , Peking U. Beijing (MA)

1989-1990 Faculty of Archaeology, Silapakorn U. (certificate)

1996-1997 Faculty of Economics, Kasetsart U . (certificate)

2007- Present School of Social Development NIDA, Studying Ph.D. Degree

3. Work Experience

1992-1999 Teacher, teach Thai Language & Culture , Peking U.

2001.10---2006.10 Faculty of Humanities , Kasetsart U.

2006.10--2009.7 Staff at the Embassy of China P.R. in the Kingdom of Thailand

2009.7- Present Director of Institute of Thai-Chinese Studies, HCU.

4. Specialty and part time jobs

1. Be good at both spoken and written Chinese, Thai and English

2. Senior interpreter for Thai & Chinese delegations since 1990 years

3. Excellent knowledge on Southeast Asia Studies specially in Economy

Social and Culture

4. Lecturer: the roles of P.R.China in the changing world. NIDA

5. Lecturer: China in the world economic system : Rangsit U.

Basic Chinese, Seminar on Business Administration in Chinese Culture)

6.Columnist: 《Manager weekly》 คอลัมนิสต์ ผู้จัดการรายสัปดาห์ จินมองจิน

5.works

1. สนทนาภาษาจีน เล่ม1

2.สนทนาภาษาจีน เล่ม 2

3.สนทนาภาษาจีนธุรกิจ

4.การเขียนภาษาจีนธุรกิจ

5.ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร

6.งานวิจัย

1.นักวิจัยร่วม โครงการศึกษาวิจัยและจัดทำคู่มือมาตรฐานและกฎระเบียบบนการส่งออกสินค้ายางและ

ผลิตภัณฑ์ยางไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

2.นักวิจัยร่วม โครงการวิจัยเรื่อง “ เขตการค้าเสรีอาเซียน-จีนและการเข้าสู่ตลาดจีนของภาคบริการ

ไทย”

3.นักวิจัยร่วม โครงการศึกษาวิจัย “การจัดทำข้อมูลการเจาะตลาดเชิงลึกเพื่อขับเคลื่อนการค้าของ

SMEs ไทยสู่ประเทศจีนภาคใต้/ตะวันตก”

Contact:

Li Renliang Tel: 081-6441968 Fax : 02-4336725

lirenliang63@hotmail.com

นายพิรพงษ์ ตริชะภา

1271/67 ถ.สุคนธรวิฑ ต. ตลาดกระทู้มแบน อ.กระทู้มแบน จ.สมุทรสาคร 74110

โทรศัพท์ 0-3447-3258 โทรศัพท์มือถือ 0-8657-0-7686 E-mail: prpong_t@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

ม.ย. 2538 - ต.ค. 2545 เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ม.ย. 2534 - ต.ค. 2537 เศรษฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ประวัติการทำงานวิจัย

- วิเคราะห์และพัฒนาแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์สำหรับการวิเคราะห์และวางแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัด/กลุ่มจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย กระทรวงมหาดไทย.
- วิเคราะห์และพัฒนาระบบข้อมูลเชิงลึกสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงอุตสาหกรรม.
- วิเคราะห์และพัฒนาดัชนีชี้วัดสำหรับอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ กระทรวงอุตสาหกรรม
- วิเคราะห์ วิธีการ แนวทางการดำเนินงาน และรูปแบบสถาบันการเงินรายย่อย (Microfinance) เปรียบเทียบระหว่างประเทศบังคลาเทศ มองโกเลีย และประเทศไทย สถาบันวิจัยระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์กรมหาชน)
- วิเคราะห์และพัฒนาแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์สำหรับการวิเคราะห์ความเป็นไปได้และจัดลำดับความสำคัญโครงการลงทุนทางด้านคมนาคม สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม.
- วิเคราะห์และพัฒนาแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์สำหรับการวิเคราะห์ผลกระทบของโครงการส่งเสริมการลงทุนโครงการศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินการของบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน.
- วิเคราะห์และร่วมพัฒนาระบบข้อมูลสำหรับการศึกษากาการบริหารงบประมาณจังหวัดและบทบาทกรมบัญชีกลาง กรมบัญชีกลาง.
- วิเคราะห์และพัฒนาแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์สำหรับการวิเคราะห์ดัชนีชี้้นำการส่งออกในโครงการศึกษาดัชนีชี้้นำภาวการณ์ส่งออกรายอุตสาหกรรม

ผลงานทางวิชาการ

1. พีรพงษ์ ตริชะภา. “การกระจายการส่งออกและเสถียรภาพของรายได้จากการส่งออก”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

-
2. สกนธ์ วรรณวิวัฒนา และคณะ. “รายงานการวิจัยโครงการเพิ่มกลยุทธ์ในการวิเคราะห์และวางแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจจังหวัด/กลุ่มจังหวัด” เสนอ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2549.
 3. ชรินทร์ มีโกศี และคณะ. “โครงการพัฒนาระบบข้อมูลเชิงลึกสำหรับอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์” เสนอ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงอุตสาหกรรม, 2550.
 4. ชรินทร์ มีโกศี และคณะ. “การจัดทำดัชนีชี้วัดอุตสาหกรรมแม่พิมพ์” เสนอ โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมแม่พิมพ์ กระทรวงอุตสาหกรรม, 2551.
 5. สกนธ์ วรรณวิวัฒนา และคณะ. “รายงานการวิจัยโครงการศึกษาระบบวิเคราะห์ความเป็นไปได้และจัดลำดับความสำคัญโครงการลงทุนทางด้านคมนาคม เพื่อเชื่อมโยงกับเป้าหมายทางยุทธศาสตร์” เสนอ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร กระทรวงคมนาคม, 2552.
 6. สถาบันวิจัยระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน). “รายงานการศึกษานาการคนจน: กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างบังคลาเทศ มองโกเลีย และประเทศไทย”, 2552.
 7. ศูนย์บริการวิชาการเศรษฐศาสตร์. “โครงการศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินการของบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน” เสนอ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2552.
 8. สกนธ์ วรรณวิวัฒนา และคณะ. “โครงการศึกษาการบริหารงบประมาณจังหวัดและบทบาทกรมบัญชีกลาง” เสนอ กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, 2552.
 9. ชรินทร์ มีโกศี. “โครงการศึกษาดัชนีชี้้นำภาวะการส่งออกรายอุตสาหกรรม” เสนอ สถาบันวิจัยระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (องค์การมหาชน) (อยู่ระหว่างการดำเนินการ).

Present Position: Research Fellow

Address: The International Institute for Trade and Development

(Public Organisation)

8th Floor, Vidhayabhathana Building, Chulalongkorn University, Chula Soi 12, Phyathai
Rd. Pathumwan, Bangkok 10330, Thailand

Tel: (662) 216 1894-7 ext 119

Fax: (662) 216 1898-9

E-mail: jittikarn@itd.or.th, jittikarn7@yahoo.com

Educational Background

2006 – 2007 MA Chinese Business and the Asia-Pacific (With Merit) from the University of Leeds,
Leeds, United Kingdom

2001 – 2005 Bachelor of Arts in Political Science (2nd Class Honours),

With major in International Relations

Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand

Working Experiences

- Research Fellow at the International Institute for Trade and Development
(Public Organisation), February 2008 – Present
- Trainee at International Organisations Department, Ministry of foreign affairs, Royal Thai Government,
2004
- Trainee at Thai Women association in Paris ,and Thai Women Network in Europe, 2003

Training Courses

- SEATRANET Training Programme on WTO Negotiations, Bangkok, Thailand, September 14 -18, 2009
- ESCAP/WTO ARTNeT Capacity Building Workshop for Trade Research, Bangkok, Thailand, June 22 – 26, 2009
- Regional Research Development and Methodology at Mekong Institute, Khon Kaen Thailand, March 17 – April 4, 2008

Dissertation

Master Dissertation: “China-ASEAN Relations: Common or Conflicting Economic Security Interests?”

Research Projects

- The Research project on “Thai Digital Content White Paper: Animation & Game 2009”
- The Research project on “ASEAN – China Free Trade Area: Business Opportunities for Thai Service”
- The Project of Digital Content Trade Fair & Exhibition and International Marketing Planning for Thai Entrepreneurs
- The Research project on “An Assessment of SMEs Development at the Border Twin Cities of the GMS: A Case of Mukdahan, Thailand”
- The Research project on “ASEAN's Investment in CLMV Countries and Opportunities for Thai SMEs” (July 2009 –June 2010)
- The Research project on “Relocation of Production Base under the AEC” (July 2010 – June 2011)

Ongoing Research Project

- The Research project on “Movement of Production Base in the Context of AEC”

Articles

- “Creative Economy: Implication for Thailand”, ITD Newsletter, Issue 11 (September – October 2008)
- “Thai SMEs and Impediments to Success”, ITD Newsletter, Issue 14 (March – April 2009)